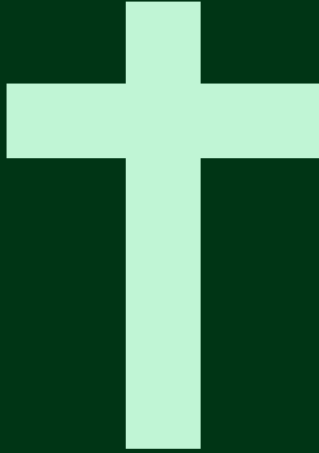

Ọ̀wàk Nwì Ma Rùk
Nè Fi

New Testament in Yamba

Nwàk Nwì Ma Rùk Nò Fi
New Testament in Yamba

copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Yamba)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-12-01

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022
c475d5b3-da44-51cf-93ca-f255b72fe481

Contents

Màtiyò	1
Mak	36
Luk	57
Jon	92
Ngàa Ntum Jisòs	121
Rumà	156
1 Korè	173
2 Korè	190
Gàlesiyà	200
Efesò	207
Filipiyà	213
Kòlosi	217
1 Tètàlonikà	221
2 Tètàlonikà	225
1 Timatì	227
2 Timatì	232
Taitòs	235
Filimù	237
Hibrù	238
Jem	251
1 Pità	255
2 PITA	260
1 Jon	263
2 Jon	267
3 Jon	268
Jud	269
Bum Nwi à Nitsè' Fa	271

Ntirè nè Bèbonj nè MÀTIYÒ

Ntirè nè bèbonj nè Mátìyòènə sə tsə' də Jisòs ñkum ñgá gèm bwiñ nè Nwi à ká' də yi nè vəə nə. Nà' sə tsə' də bum sə Jisòs à gú sə, à ye bum sə wo ànə còm yà' ndzəənə ñwák rúk nè zəm nə, ya bwiñ riñ də yi ñkum nə nè zinə.

Ñwák ènə togé Jisòs də nà'a cica nè ghanj nè yi tse' ñàñ ñgòtsòho rəñsə fa bwiñ lúuk Nwi yi nə. Yi tse' ñàñ sə' yi ñgòtsòho fa bwiñ nzak ganj ñkum Nwi.

*Ngwi Bù nè Jisos Krest A Tesə BohòWo
(Luk 3:23-38)*

¹ Yè'e m̀və'nə ñgwi bù nè Jisos Krest à tesə bohòwo à ye. Jisòs à tesə bohòggwi bù nè Devid. Devid à tesə bohòggwi bù nè Abràham.

² Abràham dzə Azik;

Azik dzə Jàkop;

Jàkop dzə Judà bə bwe ma ye wèñ.

³ Judà à dzə Perè bə Zerà. (Liñ ma àwo à ye də Tamà.)

Perè dzə ye Hezròn;

Hezròn dzə Ràm;

⁴ Ràm dzə Aminadàp;

Aminadàp dzə Nasòn;

Nasòn dzə Samòn;

⁵ Samòn dzə Bowàs. (Liñ ma Bowàs à ye də Rahàp.)

Bowàs dzə Obè.

(Liñ ma Obè à ye də Rus.)

Obè nə à dzə ye Jesi;

⁶ Jesi à dzə ñkum Devid yi.

Devid nə dzə Sòlomù. (Ma Sòlomù nə ànə ye to me ñgwe Yùriyà sə'.)

⁷ Sòlomù dzə Rəhobòm;

Rəhobòm dzə Abijà;

Abijà dzə Asà;

⁸ Asà dzə Jəhosafà;

Jəhosafà dzə Joràm;

Joràm dzə Uziyà;

⁹ Uziyà dzə Jotàm;

Jotàm dzə Ahàs;

Ahàs dzə Hèzikayà;

¹⁰ Hèzikayà dzə Mánasi;

Mánasi dzə Amòn;

Amòn dzə Jòsayà;

¹¹ Jòsayà dzə Jèkòniyà bə bwe ma ye wèñ. Yi à dzə yà' ghà nè bùu Babilòn wèñ à kə ko kùrə lóbùu Izùrə wèñ la'à wo co ñkwèñ yà'a.

¹² Ghà nè wo ànə jəñ lo me wo mvwe' lak Babilòn anə vè'nə fana

Jèkòniyà dzə Seati;

Seati dzə Zèrubabè;

¹³ Zèrubabè dzə Abiyù;

Abiyù dzə Eliyakim;

Eliyakim dzə Azò;

¹⁴ Azòdzə Zadòk;

Zadòk dzə Acim;

Acim dzə Eliyù;

¹⁵ Eliyù dzə Eliyazà;

Eliyazà dzə Matàn;

Matàn dzə Jàkop;

¹⁶ Jàkop dzə Jòsep nè yi à ye ndu Mèri.

Mèri nè yi à ye ma Jisòs, wo to yi mok də Krest. (A yà'a də, ñkum ñgá gèm bwiñ.)

¹⁷ A yà'a də, ye jəñ muni'i Abràham kə dzej muni'i Devid, yà' sə nitsə' də tàciciu bwiñ à ye hum-ncòp-kwè. Ye jəñ bwi muni'i Devid kə dzej mvə'nə wo à ko lóbùu sə mvwe' lak Babilòn fana tàcicii bwiñ à ye sə' hum-ncòp-kwè. Ye nga'a fa'nə kə dzej mvə'nə wo à dzə Krest nə, a sə' hum-ncòp-kwè.

Wo Dzə Jisòs

(Luk 2:7)

¹⁸ Nsàp mandzə nè wo ànə dzə Jisòs Krest à ye m̀mvə' nè'e. Jòsep à sə sak ma ye Mèri gù. Yi kà nà' ntòsə jə fana Mèri nè tse' zum bə ñàñ Yòñsə nè Rərej nə. Bwiñ à rəej də Mèri bə zum. ¹⁹ Jòsep à ye ñwə nəmòk nè yi à sə gùgə bum ye pwe' bə mandzə nè kəkurə. Fana yi kà dzəm də yi fa Mèri marè'tu m̀tsətsə'rə bwiñ dzəm. Yi sə tsərə m̀mvə' nè yi nə co'rə fis bo sənə nzak gù nè bə Mèri tse' nə gəe'.

²⁰ Yi ànə sə tsərə bum ye'sə fana masinjà Tà Nwi vè bohòyi ndzə loò, nè duk fa yi də, <<Wùu Jòsep ñgwi bù Devid, kà də wu wəp ñgòjə Mèri də yi ye ñgwe yo duk. Busə yi à tse' zum yà'sə bə ñàñ Yòñsə nè Rərej nə. ²¹ Mèri nə nè dzə mombam. Yi dzə nà', wù to fa yi liñ də Jisòs, bùusə a yi nè yi nə fis bùu ye wèñ mvwe' bup awo sə wo gùu.>>

²² Bum ye'sə à sə ye vè'nə pwe'fo' ñgògù də ya yusə Tà Nwi ànə cep casə yà' m̀ cùhù ñgáa tsòhòbum ye wèñ bũuñ vè zinə. Wo à tsə' də, ²³ <<M̀wà'ñgwèñ nè yi ka ñwəmbam riñ yuk nə zuu. Yi nə dzə mwembam, wo to liñ ye də Imanùwè.>> (Liñ yà'sə də, Nwi cu venə wèñ.)

²⁴ Jòsep ànə yəñ və fana yi gù megu sə' m̀mvə' nè masinjà Tà Nwi anə tsok yi sə. Yi jəñ Mèri ñgòye ñgwe ye. ²⁵ Bə nà' à ka kə co ñgwe bə ndum be'lə lok tè yi dzə mo nə. Yi à dzə nà', Jòsep to fa nà' liñ də Jisòs.

2

Bùu Ma Ntonùm Wèñ Vəə

¹ Wo à dzə Jisòs mvwe' m̀buk lak Betèrèhem, mvwe' nzenjòn Jùdiyà. Ghà nè wo à dzə yi nə, à ye nga Heròcu ñkum yi. A ka ñkũuñ sap fana bùu sòmok sə wo ri fàha ñkəñkəñ wèñ və ma ntonùm. Wo à kə dzèj mvwe' lak Jòrosalèm, ² wo fek

də, <<Ŋkum bəu Jus wəŋ nè wo dzə yi nè fòlè? Vès yə ŋkəŋkà ye nga nà' tesə kok ma nùm fana vès vè də vès kə kuksə yi.>>

³ Ŋkum Heròanə yuk bum yè'sə fana yà' fa yi ŋgə' vè'e wuriŋ. Yà' fa bəu sè mvwe' lak Jòrosalèm pwe' ŋgə' sè'. ⁴ Fana yi to benə ŋgàa fa satikà' sè ghaŋ sè wo fagè Nwi satikà' məmuvwe' ndap Nwi nè ghaŋ nə, nə ye bə ŋgàa yə'rè fa bwiŋ lək wəŋ. Yi to benə yà' mvwe' mò'fis, nə fek yà' wəŋ duk də, <<Wo à də wo nè dzə Ŋkum ŋgà gèm bwiŋ nə yè'e ma nè fò?>> ⁵ Wo duk fa yi də, <<Mvwe' buk lak Betèrèhem nè mvwe' nzenŋòŋ Jüdiyà. Busə ŋgàa tsòhòbum Nwi wəŋ à còm nòŋsə ve'nə də,

⁶ <Mubuk lak Betèrèhem nè mvwe' nze Judà, wù ka bəu ŋkəŋkum sè mvwe' nze Judà pwe' wù jè'rə ghak.

A ve'nə bəusə ŋwè nè mantombi mòok nè tesə bohòwù nè yi nè sə jəŋ ŋkərə bohòbəu am Izüre yi.>>

⁷ Ŋkum Heròanə yuk me ve'nə fana yi to swihi lo bəu sè wo vè ma ntonùm sə mvwe' mok. Yi fek tsə'rə yà'wəŋ ghà nè wo anə ye nga sən nə ko' nè bəboŋ. ⁸ Yi ànə fek wes wo fana yi duk fa yà'wəŋ də, <<Wəŋ du mvwe' lak Betèrèhem sə. Wəŋ kə dzèŋ, wəŋ lap tse' mvwe' sè mo nə cu sə bəboŋ. Wəŋ ye yi, wəŋ gə co mə riŋ ya mə nə geŋ kə kuksə yi yàm sè'.>> ⁹ Wo ànə yuk ve'nə, wo lo. A kə wès mandzè, wo ye fe'lə sè nè səmok. Anə ye megu sè' ŋkəŋkà nè wo à yə nà' ma ntonùm nə. Nà' à sə lòmantombii wo tètè nà' kə təŋ mam mvwe' sè mo nə cu sə. ¹⁰ Wo à kwa, ni' mòk boŋ wo ve'e nsàp mòk, mvasə wo ànə ye ŋkəŋkà nə! ¹¹ Wo ni lo munda'à anə, nə ye mo nə bə ma ye Mèri. Wo təŋ bə tumfərə, nə kuksə mo nə. Wo muk bəam awo, nə fis dasə fa mo nə bum səmok. Bum sè wo à fa yi sə à ye nsàp mbàm mòk nè wo togè nà' də guù. Bə nsàp làmindà mòk nè wo to nà' də frankisi. Nə ye bə nsàp mve' nəmòk nè wo togè nà' də meè.

¹² Anə geŋ, Nwi tipsə wo ndzənə lo də yà'wəŋ kà bohòŋkum Heròmok bwiŋ fohòlòfè'lə. Wo à be' mandzè nè zok, nə foho lo la'à wo.

Wo Caŋsə Lòjisòs Mvwe' Lak Ijip

¹³ Bəu yè'sə ànə lo wes me fana masinjà Tà Nwi kə cep bohòjòsep ndzə loòdə, <<Lòkok mətəsə, nə jəŋ mo nə bə ma ye, wenə wəŋ caŋ lo mvwe' nzenŋòŋ Ijip. A kə dzèŋ fo', wəŋ cum tètè numbu nè mə tsə' wəŋ də wəŋ bwi foho və ŋkuŋ. Mù duk yè'sə bəusə ŋkum Heròo nə lap mandzè də yi zə nà'.>> ¹⁴ Jòsep à lòkok nòŋ, nə jəŋ mo nə bə ma nə wəŋ pwe', wo caŋ lo noŋ mvwe' lak Ijip anə ndzəmè. ¹⁵ Wo à cu fo' tètè Heròkpa. Yè'sə

ànə ye ve'nə ya yusè Tà Nwi ànə cep case cùhu ŋgàa tsòhòbum Nwi wəŋ ye zinə. Yusè wo à cèp sə à ye də, <<Mù a to fis vè mo àm mvwe' nzenŋòŋ Ijip.>>

Ŋkum HeròZə Wes Bəbweŋke' Wəŋ

¹⁶ Ghà nè Heròanə riŋ nga'a də bəu sè ma ntonùm wəŋ sə bərə yi laŋ fana ntum yaŋ yi wuriŋ. Yi fa ŋəŋ də wo lo mvwe' lak Betèrèhem nə ye bəbwe buhu lak sə yà' kəp fo' pwe', nə zə bweŋke' sə mbəmbam. Yi də wo zə sè wo luumŋòŋ ba nə foho və ma ŋkwèŋ pwe'. Yi à sə cèp yè'sə, yi sə fuhu lo bə mvək nè bəu sè wo à vè ma ntonùm wəŋ à tsə' yi də sè nè à tesə nə. ¹⁷ Yè'sə ànə gə fana yusè Jèrèmiyà nè yi à ye ŋgà tsòhòbum Nwi ànə cep bəuŋ və zinə. Yi ànə cep də,

¹⁸ <<Ŋgi mòk sə yuhu vè mvwe' lak Ramà. A ŋgi ŋgùŋ bə waŋ ve'e nèbap. Recà sə wa bwe ye wəŋ. Yi sə wa yà' nsàp nè wo tsəpsə yi bəè, bəusə wo kpə wes pwe' nè pwe'.>>

Jòsep Bə Mèri Fəsə Ko' Jisòs Sə Ijip

¹⁹ Heròanə ànə kpə fana masinjà Tà Nwi à vè bohòjòsep ndzə loòmvwe' nzenŋòŋ Ijip anə səmok, ²⁰ nè duk fa nà' duk də, <<Lòkok mətəsə, nə jəŋ mo nə bə ma ba fo'. Wenə wəŋ bwi lo mvwe' lak Izüre, bəusə bəu sè wo ànə sə lap mandzè də wo zə mo nə sə a kpə wes pwe' laŋ.>> ²¹ Fana Jòsep lòkok, nə jəŋ ma mo nə, bə mo nə wəŋ bwi foho vè fe'lə mvwe' lak Izüre. ²² Jòsep ànə yuk də Acilaòda kok gaŋ tè' ye Heròco ŋkum Jüdiyà yi fana yi wəp ŋgòcu məmuvwe' ànə. Wo à kə tipsə fe'lə yi ndzə loòsəmok fana yi lo kə cum mvwe' nze Galili. ²³ A kə dzèŋ fo', yi ci lak ye məmuvwe' nəmòk nè wo to fo' də Nazàre. Yi ànə gə ve'nə fana yusè ŋgàa tsòhòbum Nwi wəŋ à cèp bəuŋ və zinə. Yusè wo à cèp sə də, <<Wo nè to fa mo nə liŋ mok də ŋwè lak Nazàre.>>

3

TsətsòhòNə Jon

Ŋgà Bəptesə Bwiŋ

(Mak 1:1-8; Luk 3:1-9, 15-17; Jon 1:19-28)

¹ Mvək ànə à ye, nga Jon ŋgà bəptesə bwiŋ à vè, nə sə tsoho nzak Nwi. Yi à sə cu sə ŋgəà, bwiŋ sə tesə vè mvwe' nzenŋòŋ Jüdiyà nə sə kə yuk yusè yi sə cèp. ² Yi à sə tsòho duk də, <<Wəŋ kupsə, nə bwi fa bəp awəŋ ŋkwèŋ, njo nè gaŋ ŋkum sə mabu kəp ŋgòye sə nzenŋòŋ feŋ laŋ.>>

³ Ŋwè nəmòk à ye ŋgà tsòhòbum Nwi taŋtəŋ nè liŋ ye à ye Izayà nà'a à duk də, <<Ŋgi ŋwè nəmòk sə cèp torə vè sə ŋgəà, nə sə yuhu də,

<Gà tsè'rə fa Tà Nwì mandzə ye,

rənjə tsè'rə fa yi bwe cwèe mandzə ngògì
cà ca.> >>

Yi à sə cèp yè'sə n̄ga yi sə duk yà'sə Jon n̄ga bàptəsə bwiñ nə. ⁴ Jon à sə ni nsàap cəək mok sə wo à sə gù yà' bə n̄wèes nàm nəmòk nə wo togè nà' də kàme. Yi à ni tse' korə ngùp sə mbwèe yi. Yi à sə zə ngwim bə nu. ⁵ Bwiñ à tesə vè mvwe' lak Jòrosalèm nə ye nzenğòn Jùdiya pwe' ngòkò tsen̄ yi. Mok sə və mvwe' lak sə yà' kuəp ndzəp Jòridàn pwe'. ⁶ Wo à vè, nə duk də wo kəacù bə bup awo lan̄ fana yi bàptəsə yà'wèñ sənə ndzəp Jòridàn nə.

⁷ Jon à yə n̄ga bòp bə Farasi bə bòp bə Sadusi wèñ sə krəəñ vè də yi bàptəsə wo. Yi duk fa yà'wèñ də, <<Wèñ ngwì bə no, tsə' wèñ n̄ga'a ndà də wèen̄ can̄, nə swirə ngə' nə Nwì nə fa bwiñ è? ⁸ Wèen̄ gù yusə aco yà' ni tsok də wèñ bwiñ fa bup awèñ n̄kwèñ lan̄. ⁹ Wèen̄ kà də wèen̄ sə tsərə də wèen̄ nə swirə bùusə wèñ sə dūhə də, <Tàcici avés à ye Abrahām> duk. Busə mù sə tsə' wèñ də aco Nwì jəñ liis yè'e, nə gù fa Abrahām bwe bə zən̄. ¹⁰ Yuk a. Njām nə nòsə kù' ngògbè' māk tū nə sə mbwè. Tū nə fòpwe' nə nà'a kà-a ntò'o sə bəbən̄ zəm, wo nə gbe' māk nà' sə nze, nə te' ten̄ gèsə nà' sə misə. ¹¹ Mə bàptəsə mègù yām bwiñ bə ndzəp ngònitsə' də wo a bwiñ fa bup awo n̄kwèñ lan̄. Nwè nə yi nə və man̄kwèen̄ mù nə bàptəsə bwiñ ye bə Yònsə nə Rəren̄ nə nə ye bə mis. Yi yam ghak mù yi. Mù ka yè'e kəkərè co mù bək fa yi kùungùp ye yen̄. ¹² Yi tse' wàam nzan̄ ye ndzə bohòyi ngòcis nzan̄ bə zən̄. Yi nə nəmsə nzan̄ sə mù tàpə, nə ten̄ dzèdzè sə sə mvwe' mis nə nà'a kà liigə.>>

Jon Bàptəsə Jisòs

(Mak 1:9-11; Luk 3:21-22)

¹³ Mvək nə Jon à sə bàptəsə bwiñ ànə à ye fana Jisòs yè'e me'rə nzenğòn Galili, nə lo mvwe' ndzəp Jòridàn. A kə dzèn̄ fo', yi kə ye Jon də nà'a bàptəsə yi. ¹⁴ Jon lap mandzə ngògù də ya Jisòs ten̄sə. Yi duk fa Jisòs nə də, <<A nə ye co wu bàptəsə mù wù, wù sə və bwiñ də mù bàptəsə wu mù yè'sə va?>> ¹⁵ Jisòs duk fa nà' də, <<Mù rì ve'nə sə' lan̄, bàptəsə mù ntèn̄. Busə a gù-a ve'nə ye də a gù yà'sə yusə yà'a kəkərè bohòNwì.>> Yi ànə duk ve'nə, Jon nə dzəm. ¹⁶ Mvək nə wo ànə bàptəsə wes yi ntèn̄ fana Jisòs tesə kok sə ndzəpə anə. Ntòbu à mùhu nòon̄ to. Yi ye n̄ga Yònsə nə Nwì nə tsə tesə vè mbwa co kəkəbùn̄, nə kə naan̄ yi mətuhù. ¹⁷ Anə gen̄, ngì mòk cep tsoj mubə anə də, <<Nè'e mo àm nə mù dzəm yi sə ntùè mù. Mù kwagə bohòyi ve'e wùriñ.>>

4

Satà Mùmsə Jisòs

(Mak 1:12-13; Luk 4:1-13)

¹ Yònsə nə à jə lòJisòs mvwe' səmok sə ngəə də ya Satà nə yi n̄kum zè' nə mumsə ja'a nà'. ² Ghà nə yi à cu fo' ndzəm hum kwè bə maràn̄ sè' hum kwè n̄ga yi ka muzəp yumok kə cùhù gesə lok fana njè yan̄ yi. ³ Fana Satà nə və bohòyi, nə duk fa Jisòs də, <<A ye-a də wu mo Nwì, cep-a ya liis yè'e bəñ na bəñ n̄ga wu zə.>> ⁴ Jisòs à duk fəsə fa nà' də, <<Wo à còm nònsə ndzənə Nwàk Nwì duk də, <Kaco n̄wè cum megu bùu n̄aan̄ zuzə yen̄.> >> ⁵ Anə gen̄, Satà nə jə lo Jisòs mvwe' ntəm lak nə rəren̄ nə. Ntəm lak nə rəren̄ nà'nə, a lak Jòrosalèm. Yi kə tes nà' m̄u ndündap Nwì nə ghan̄ nə, mvwe' sə yà' sàp wùriñ, ⁶ nə duk fa Jisòs nə də, <<A ye-a də wu mo Nwì, wù li gbə tsoj lo-a sə nze-è. Busə yà' cu ndzənə n̄wàk Nwì də, <Nwì nə fa masinjāa ye n̄an̄ ngòjə n̄kərè bohòwù, də yà'wèen̄ kotse' wu m̄utsə bə bo awo ya wu nə kà kù nə kù ta.> >> ⁷ Jisòs cep fəsə fa yi də, <<Nwàk Nwì sə duk sè' də, <Wù ka tse' ngòbùə ja'a Tà nə yi Nwì yòyen̄.> >> ⁸ Satà nə jəñ mali lo yi m̄umvwe' tu nda mòk nə nà' sàp lòm̄utsə ve'e wùriñ. Wo à sə ten̄ mbwa, yi niñ tsok fa Jisòs lak bə ghàak sè sənə nzenğònè'e pwe'. ⁹ Yi duk fa nà' də, <<A ye-a n̄ga wù təəñ-na bə tumfərə, nə kuksə mù fana bum sə wù sə yə yà' yè'e pwe', mù nə fa wu yà'.>> ¹⁰ Jisòs duk fa nà' də, <<Satà, coho gesə fo'. Nwàk Nwì sə duk də, <Nwè tse' ngòkùksə mègù Tà nə yi Nwì ye, nə fak megu sè' bohòyi yiyi.> >> ¹¹ Yà'a mvwe' sə Satà nə à mè'rə Jisòs, nə lo. Masinjāa Nwì wèñ və, nə kə jəñ n̄kərè bohòJisòs nə.

Jisòs Yèto Fàk

Mvwe' Nzenğòn Galili

(Mak 1:14-15; Luk 4:14-15)

¹² Jisòs ànə yuk də wo nisə Jon ndap-ndzəm fana yi ye'e lo yuye mvwe' nzenğòn Galili. ¹³ Yi à ka mok mvwe' lak ye Nazàre cum. Yi à kə cu mok mvwe' lak Kapanum. Kapanum mulak mòk nə nà'a n̄gù təm Galili. Tse' nze nə fo' bùu Zebulòbə bùu Naptalè wèñ. ¹⁴ Yi à kə cu fo' ya yusə ngà tsòhòbum Nwì nə liñ yee Izaya à cèep ye zinə. Yusə yi à cèp sə də, ¹⁵ Nze bùu Zebulòbə bùu Naptalè nə nà' kuəp mvwe' ndzəp nə ghan̄, nə nà'a n̄ga wù to càsə Jòridàn. Wo togə nze nə də Galili, lak bə mvumvum wèñ. ¹⁶ Wèñ sə wèen̄ cugə sənə ndzəm, wèñ a yə marən̄ mòk nə ghan̄. Marən̄ nə nə rəen̄ bohòwèñ sə wèñ à sə cu sə mvwe' nzenğòn ngə' kpə yà'a.

¹⁷ A yè jə mvək ànə, Jisòs sə tsoho ke' ncèp ye. Yi sə duk də, <<Wèen kupsə, nə bwi fa bup awèŋ ŋkwèŋ, bùusə gaŋ ŋkum sə mabu kəp ngòye sə nzenŋòŋ fəŋ laŋ.>>

*Jisòs To Ngàa Fàak Ye
Sə Mantombi Kwè*

(Mak 1:16-20; Luk 5:1-11)

¹⁸ Mvəsə Jisòs à sə gi ŋgə tòm Galili fana yi ye ŋwə nəmòk bə moma ye wo ba. Wo à ye Saimù (nə wo togə yi sè' də Pità) bə Andrù. Wo à ye ngàa ko fuk ŋga wo sə fuk bə ram. ¹⁹ Jisòs duk fa yà'wèŋ də, <<Wèen be' və mụ ya mụ yə'rə wèŋ ŋgòko jə və fa mụ bwiŋ.>> ²⁰ Wo à yuk ve'nə ntèn, wo me'rə mak noŋsə ram awo sə, nə yuŋ lo yi. ²¹ Yi à lòghàr, yi ye fe'lə mok sè' bwiŋ ba. A ye sè' bwe ŋwə nə mò'fis. Liŋ awo à ye Jem bə Jon. Liŋ tèt' awo à ye də Zebèdi. Yi à yə wo ŋga wo cu sə ŋgwəsə bə tèt' awo nə wèŋ ŋga wo sə gəhù tsərə ram awo. Jisòs to wo. ²² Wo à yuk ntèn, wo me'rə ŋgwes awo bə tèt' awo sè', nə yuŋ lo Jisòs nə.

*Jisòs A Yə'rə Bwiŋ,
Nə Gəŋsə Ngàa Yiyəŋ Wèŋ*

²³ Jisòs à ke' nzenŋòŋ Galili pwe'. Yi sə yə'rə bwiŋ məmvwwe' ndap piriyà bùu Jus, nə sə tsoho Ntirə nə Bəboŋ nə nà'a bə nzak gaŋ ŋkum Nwi nə. Yi à sə gəŋsə bwiŋ bə nsàp yiya nə fòpwe' nə wo à tse'. ²⁴ Bwiŋ à yuk lówes yusə yi à sə gù sə mvwe' lak yà'sə, nə ye mvwe' nze Siriya nə pwe'fo'. Yà'sə à gù, wo sə jə və fa yi bùu sə wo à tse' nsàp yiyəŋ nə fòpwe'. Mok à ye bùu sə yòŋsə ze' à ye ndzə ni'l wo, sə wo sə gbù nənò' bə sə wo à kpə sak ke' ni' mamòk wèŋ pwe'. Wo à jə və wo ve'nə, yi gu wo pwe', wo gaŋ. ²⁵ Mfèŋ-bwiŋ à tesə, nə sə yuŋ lo yi. Bùu yə'sə à tesə və mvwe' Galili, Dikàpolis, Jòrosalèm, Jüdiyà nə ye ma ndzəp Jòridàŋ mamòk.

5

*Jisòs Tsòho Nza' Nwi
Mù Ndàhà*

(Luk 6:20-23)

¹ Jisòs à yə mvə'nə bwiŋ à kə mà wùriŋ fana yi kok lo məmvwwe' nda nəmòk. Ngàa fàak ye wèŋ à kə gùm yi ghàr fana yi cum tsoŋ nze, ² nə yeto ngòyərə wo duk də,

Kwəkwa Nə Nà'a Zinə

³ <<A reŋsi bohòbùu sə wo ri də wo ka kəkurə bohòNwi yeŋ, bùusə tse' gaŋ sə mabu nsàp bù ànə.

⁴ A reŋsi bohòbùu sə wo sə te', bùusə Nwii nə yisə fa wo ndzəplis awo.

⁵ A reŋsi bohòbùu sə wo fùə, bùusə Nwii nə ghaksə wo bə yusə yi à kà' də yi nə fa bùu ye wèŋ.

⁶ A reŋsi bohòbùu sə tsətsərəə awo cu ghak ŋkùuŋ ngògə yusə yà'a kəkurə bohòNwi, bùusə Nwii nə kə ze'sə wo bə yusə wo sə tsərə sə.

⁷ A reŋsi bohòbùu sə wo koksəgə manziŋ bohòbwiŋ, bùusə Nwii nə koksə manziŋ bohòwo sə'.

⁸ A reŋsi bohòbùu sə wo tse' ntəm sə rərəŋ, bùusə wo nə kə yə Nwi bə lis.

⁹ A reŋsi bohòbùu sə wo fagə fifi mətsetsərəə bwiŋ, bùusə Nwii nə to wo də bwe ye.

¹⁰ A reŋsi bohòbùu sə bwiŋ sə yeŋsə wo ŋgə' njo nə wo sə gù yusə yà'a kəkurə bohòNwi, bùusə tse' gaŋ sə mabu sə nsàp bù ànə.

¹¹ <<A reŋsi bohòwèŋ ŋga bwiŋ sə yàk wèŋ, sə fa wèŋ ŋgə', nə sə ci' nsàap mvwées sə bup pwe' mụ tuhù wèŋ njo nə wèŋ sə yù mandzə àm. ¹² Wèen kwa, nə kà fù' bùusə wèen nə kə tse' lələk mabu ŋkùuŋntèn. Yà'a mègù sè' mvə'nə wo ànə yeŋsə ngàa tsòhòbum Nwi wèŋ sə wo à ye to mantombii wèŋ ŋgə' sè' ve'nə.>>

*Ngàa Gaŋ ŋkum Nwi Wèen
Ye Co Ci' Bə Mareŋ*

(Mak 9:50; Luk 14:34-35)

¹³ <<Wèen co ci' bohòbwiŋ sə nzenŋòŋ pwe'fo'. A ye-a ŋga ci' cwè'lə bup, mandzə nə ngògə yà' lum fe'lə kà mok ye. Yà' kà fàk mok tse', wo nə ke'mak yà' sə nze, manŋòŋ nəŋ ca kù mbwa.

¹⁴ <<Wèen co mareŋ bohòbwiŋ sə nzenŋòŋ pwe'fo'. Wo ci tes-a lak mətù nda, kaco yà' ye səswihi yeŋ. ¹⁵ Kaco ŋwə bwe' laàm, nə swihi nà' sənə tasà yeŋ. Yi nə tes nà' mənə yumok jəja ya nà'a sə reŋ bohòbwiŋ mụ nda' ànə pwe'. ¹⁶ Yà' mègù sè' ve'nə də wèen gu mareŋ awèen reŋ bohòbwiŋ. Nà'a reŋ ya ŋga wo yə bəbo àwèŋ nə wèŋ sə gù, wo kuksə Tè' awèŋ nə yi cu mabu.

Yəyərə Nə Bə Nzak Lùk

¹⁷ <<Kà də wèen tsəm də mù a və ŋgòləsə lùk Musi nə ye bum sə ngàa tsòhòbum Nwi wèŋ à yə'rə fa bwiŋ yà'a duk. Mù a ka ŋgòləsə yà' və, mù a və ŋgòkə gù fàak am də ya bwiŋ riŋ də, yusə wo à yə'rə sə yà' kərə lòbə zeŋ.

¹⁸ Wèen yuk, nə tsərə tse' yusə mù sə cèp yè'e bəboŋ. A ye-a ŋga ntòbu bə nzenŋòŋ cu mali mvə'nə yà'a yè'e, ye də mubè'lə yumòok nə kà ndzənə lùk nə mò'fis momjo ve'e coho tesə yuk. A nə kà cohòyuk tètè fàak awo kə me ŋkuŋ. ¹⁹ Ye də a ye-a ŋga mubè'lə lùk mègù-a momjo ve', ŋwè kà nà' nòŋsə, nə yə'rə fa bwiŋ sè' də wo kà nà' sè' nòŋsə, fana ye də ŋwə ànə nə ye momtilip mvwe' gaŋ ŋkum Nwi. Nə ye sè' də, a ye-a sə ndà pwe' nə yi noŋsə

lùuk sò, nè yò'rò fá bwiñ ngòndònsò yà' sò' fana ñwè ànò nè ye ñwè nè ghanj mwve' ganj Nwi. ²⁰ Mù sò tsà' fá wenj dè, kaco wèenj nè cu mwve' ganj Nwi yenj tse'ngga wènj dzòm zìnò ngògù yusè yà'a kèkùrè bohòNwi nè ghak casè mvəsè ngàa yò'rò bwiñ lùk nè ye bùu Faràsi wèenj gùgòò.

Jisòs Yò'rò Fá Bwiñ
Bò Nzak Jèjò'
(Luk 12:57-59)

²¹ <<Wènj ànò yúk dè wo à duk fá bù ñjamòk wènj dè, kà dè ñwèe zè ñwè duk. Dè a ye-a ñga ñwè nòmòk zè mòk fana wo nè jənj vè yi mwve' nzak. ²² Mù sò tsà' wenj nè ñga'a nè'e dè, a ye-a ñga ñwè nòmòk jòk bohòmòk wà ji njo, yi nè tse' nzak. Nè ye sà' dè a ye-a sè ndà, ñga yi to-a moma ye mòk dè <Wu yu nè wà> fana yi nè ye li kanşurù ñkuñ. Nè ye mali sè' dè, a ye-a ñga ñwè to ñwè nòmòk dè <Wùu ləm>, fana yi tse' ngə' nè ngòkè sè sè misè. ²³ Ye dè a ye-a ñga wù dè wu kùksə Nwi bə fəfa yò, nè kə dzeñ-a mwve' kəm nè wo fəgə Nwi fəfa mbwa nè fana wù tsərə kok dè moma yo mòk tse' jəjòk bohòwù, ²⁴ wù me'rə tes yusè wù anə dè wu fá sə fo', nè lo kə mesə və wenj moma yònə. Wenə mèsə ñkuñ wù bwi və, nè kə fá Nwi fəfa yònə. ²⁵ A ye-a ñga ñwè nòmòk dè yi gù nzak wenə mù kot, boñ ghak dè wenə mesə bə mvək nè wènj kə mù kot anə ntòkə dzeñ. Bùsè wu kə dzeñ mù kot, yi nè fá wu ndzə bohòngà sak nzak. Ngà sak nzak nè nè fá wu bohòngàa tàm wènj fana wo nisə wu ndapndzəm. ²⁶ Mù tsà' wu yusè zìnə dè wu nè cum mam mbwa tətè tse'ngga wù lək wes mbàam sə, dolà kà cu ñkuñ wù tesə.

Nzak Sàhà

²⁷ <<Wènj ànò yúk lanj dè wo à duk dè, ñwèe kà nto kò. ²⁸ Nè ñga'a nè'e mù sè tsə' wenj dè, a ye-a ñga ñwè nòmòk kùk mègù-a ñwàñwè bə lis dè ñwà nè'e bòco bə nà' noñj fana ye dè yi kò nto bə nà' sè ntuù yi yà'sə lanj. ²⁹ Ye dè a ye-a ñga lis yo sè ma mòk sè gù-a wu ngògù bup fana wù fis mak toşə yà', a dzəm nà' ye lis yo sè ma zə. Bògha' dè ni' yònə bisə ma mòk ve'nə ntèj nè noñsə nè dè yà' a cum fo' lóon, wù kə ni bə zeñ mwve' ngə' nè sè misè. ³⁰ Nè ye sà' dè a ye-a ñga bo ma zəu yo sè gù-a wu ngògù bup fana wù gwe' tinj mak nà'. Bògha' nè dè ni' yòo nè bisə ma mòk ve'nə ntèj nè noñsə nè dè nà' a cum fo' pwe', wù kə ni bə zeñ sè misè.

Nzak Ga'a Gù

(Mat. 19:9; Mak 10:11-12; Luk 16:18)

³¹ <<Wo ànə duk sà' dè, ñwè nè yi duk-a dè yi me'rə ngwe ye fana yi com fá nà' ñwàk ndzə bohòdè yi mè'rə nà' lanj. ³² Nè ye dè mù sè tsə' wenj ñga'a dè, a ye-a ñga

ñwè me'rə ngwe ye, ñga kà bùu njo nè dè nà' sè yù mbəmbam sè mbij yeñ fana ye dè yi gù ñwà nè yi ñkuñ nà' kò nto. Ñwè nòmòk kə jə-a ñwà nè wo me'rə yi nà'nə, ye dè ngəngənj kò sà' nto.

Nzak Nkèj

³³ <<Wènj nà yúk sè' dè wo à duk fá bù ñjamòk wènj dè, ñwèe nè kà wà kèj basə. Dè yusè ñwè kèj yà' bohòTà lanj àle yà' təəj megu ve'nə. ³⁴ Nè ñga'a nè'e mù sè tsə' wenj dè a ye-a ñga wù dè wo kək tes yusəmòk fana wù kà kèj lok nè kè' mò'fis. Kà dè wu kèj ntòbu duk, bùusə nà'a yà'sə kapràk Nwi. ³⁵ Kà ngùp nze nè'e sè' kèj bùusə nà'a yà'sə mwve' sè Nwi tes kùu ye. Ñwèe kà lak Jòrsalèm sè' kèj bùusə yà'a yà' sè ntəm lak ñkum nè ghanj nè. ³⁶ Ñwèe kà tu ye sè' kèj lok, bùusə kaco wu gù kupsə rinj to nùəmtu nè mò'fis ngòye fəfop kə səsənj àle' yeñ. ³⁷ Yusè wù duk-a dè wu cəp pwe', yà'a ye megu <Ñ bə Hai'> ba. A casə-a mù mvə' ènə ye dè yà' vè yà'sə mok bohòSatà.

Nzak Gù Fəsə Bup Bə Bup

(Luk 6:29-30)

³⁸ <<Wo ànə duk sà' dè, lis bə lis, nzònj bə nzònj. ³⁹ Nè ñga'a nè'e mù sè tsə' wenj dè, ñwè nòmòk gù-a wu bup, wù kà yi bup gù fəsə fá. A ye-a ñga ñwè nòmòk sam wu mbumbuk ma zə mpaanj, wù me'rə yi sam wu mbumbuk ma ñkwip sè'. ⁴⁰ A ye-a ñga ñwè somşə wu mù kot, nè jənj cək yòfana wù me'rə yi jənj nè ndzə tsətsə'rè nè sà'. ⁴¹ A ye-a ñga ngà tàm mòk kò wo wè ñəj dè wu bək bum ye, wù bək casə mwve' sè yi dè kùrə sə. ⁴² Ñwèe leñ-a yumok bohòwù, wù fá yi. Ñwè nòmòk duk-a dè wu samsə fá yi yumok, wù samsə fá yi yà'.

Dzəm Bùu Sə Wo Bènjgè Wù

(Luk 6:27-28, 32-36)

⁴³ <<Wo ànə duk sà' dè, dzəm ngə' yo wènj, nè beñ bùu sè wo bənjgè wu. ⁴⁴ Mù duk yəm ñga'a dè, dzəm bùu sè wo bənjgè wu sə sà', nè sə leñ fá bùu sè wo sə yeñsə wu ngə' wènj piriya. ⁴⁵ Wèenj gù ve'nə, wènj ye bwe Tè' awènj nè yi cu mubu nè, bùusə' yi gùgè nùm ye nà' sè to bohòbùu sè bup bə sè bəboñ wènj pwe' yəyərə. Nè ye fe'lə sè' dè yi gùgè mbəj li bohòbùu sè bəboñ bə sè bup pwe' sè' yəyərə. ⁴⁶ A ye-a ñga wènj sè dzəm mègù bùu sè wo sè dzəm wenj, ye dè acò Nwi lak wenj bùu yà? A mègù-a bùu sè bup sè wo ngàa benə mbàam tas yà'a wo gùgè kà sè' ve'nə yeñ à? ⁴⁷ Nè ye dè a ye-a ñga wèenj cəpsə megu-a ngə' awènj, ye dè yusè wènj gù fis zok sə ye'sə yà? Mù dè bù pegè wèenj gùgè sè' ve'nə àlaa. ⁴⁸ Wènj tse' ngògù bəboñ bə bum pwe' mvə'nə Tè' awènj nè mubu gùgèò.

6

Kà Bum Njo Nè Bwiñ Ye Nga Wo Kwase Wu Gù

¹ <<Jəñ ñkərə̀ də wu kà fàha Nwii yo mantombii bwiñ də ya wo kwasə wu gù. Busə wu gù-a bum yè'sə mvwe' bwiñ ve'nə fana Tè' yo nè yi cu mubu nè kà wu làk. ² Ye də a ye-a ñgwa wù də wu fa ñwè nè yi ka yumok tse' yumok fana wù kà də wu yəm busə yà' ñki duk. A yəmgə nsəap ñkii yà'sə ñgaa tè'əñkup yà'a. Wo gùgə ve'nə mvwe' ndap piriya bə ñgwa mandzə də ya bwiñ ye wo, nè kwasə wo. Mù tsə' wenj kek də wo gù ve'nə yà'sə ye də wo tse' wes lələ' awo yà'sə laj. ³ Bəboñ də wu dzəm-a ñgofa ñgà jìñ yumok fana wu gù co bo ma mòok kà yusə bo ma mòk sə gùu ri. ⁴ Yà'a nə ye səswihi, fana Tè' nè yi yəgə mvwe' səswihi nè nə lak wu.

Nzak Piriya (Luk 11:2-4)

⁵ <<Nə ye də wèen cu ñgògù piriya fana wèñ kà də wèen gù co ñgaa tè'əñkup yà'a duk. Wo dzəmgə ñgòlòkok təəñ mətəsə, nè sə lej piriya məmvwè' ndaap piriya nè ye mvwe' ga'a ndumandzə wèñ də ya bwiñ ye wo. Mù tsə' wenj zinə də nsəp bù ànə gù ve'nə yà'sə, ye də wo tse' lələ' awo yà'sə laj. ⁶ Yusə də wu dzəm ñgògù piriya fana wù ni lo ndzə rum nda'a wù, nè kosə ncù, nè gù piriya bohòTè' yo nè yi cu mvwe' səswihi nè. Wu gù mvə' ànə fana Tè' yo nè yi yəgə bum sə yà'a səswihi nè nə lak wu. ⁷ Nə ye sè' də wèen cu ñgògù piriya nè fana wèñ kà də wèen sə dahu yiskok yusə yà' ka fak tse' co bù pəgè wèñ duk. Wo tsəragè yàwo də wu lej-a, nə sə cəp fəsə sè' yusə wu cəep sə tətè àlè, Nwi yuk piriya nè bùu zəj. ⁸ Wèen kà də wèen ye co wo duk, bùusə ñkuñ wù sə muk cù ñgòfək Tè' yo nə yumok fana ñga yi nè riñ lo ye yusə wù sə dzəm bohòyi sə tè.

⁹ <<Ye də wèen nè sə lej məmvwək nè'e: <Tè' avès nè wù cu mubu, kəkùksəə ye bə liñ yo.

¹⁰ Ganj Ñkum yòsə və.

Yusə wù dzəm də yà'a fak, wù gù yà' fak sə nzenğon sè' məmvwè'nə wu gùgə bum yo sə fak mubu.

¹¹ Fa a ves bəñ sè vèes nə zu yà' ntinə.

¹² Swi fa vèes bup avès sè' mvə'nə ves swi fagè bùu sə wo gùgə ves bup.

¹³ Nə kà ves mvwe' sè co məmumsə kə tseñ ves jə lò.

Mvwe' sè Satà nə cu, wù çansə gesə fis ves fo'.*

¹⁴ Busə a ye-a ñga ñwè gù wu bup, wù swi fa yi fana Tè' yo nè yi cu mubu nè nə swi

fa wu yòsè'. ¹⁵ Wu kà-a bwiñ bup sə wo gù bohòwù swi fa fana Tè' yo nè kà wu yòsè' swi fa.

Nzak Dzə Zuzu

¹⁶ <<A sè' də ghà nè wèñ sə dzə zuzu fana wèñ kà də wèen gù tse' si awèñ co ñwè nè ñjè sə ya yi, mvəsə ñgaa tè'əñkup wèen gùgə yà'a duk. Wo gù tse'gè si awo co ñjè sə ya wo ve'e də ya bwiñ ye riñ də wo sə dzə zuzu. Mù sə tsə' fa wenj zinə də wo gù ve'nə fana ye də wo tse' wes lələ' awo yà'sə laj. ¹⁷ Ghà nè wù cu-a də wu dzə zuzu fana wù kwak si yo làan, nè swak tu yo bəboñ. ¹⁸ Ya bwiñ kà də wù sə dzə zuzu ri. A riñ megu Tè' yo nè yi cu mvwe' səswihi nè yiiyi. Tè' yo nè yi riğè yusə yà' cu mvwe' səswihi ènə nə lak wu yi.

Tse' Ghak Ma Mubu (Luk 11:34-36, 12:33-34)

¹⁹ <<Kà də wèen loksə ghàha awèñ sə nzenğon fəñ duk. A fəñ mvwe' sè aco ndu bə nzək nə ye ñgaa yə wèñ gù bupsə yà'. ²⁰ Bògha' də wèen loksə ghàha awèñ lè mubu. A mbwa mvwe' sè kaco nzək bə ndu nə ye ñgaa yə wèñ gù lok yà' yumok yəñ. ²¹ Mù duk ve'nə bùusə mvwe' sè ghàha awèñ cu-a fana ntum awèen nə cum megu sè' fo'. ²² Lis yoo mareñ nè ndzə ni' wù yi. A ye-a ñga lis yo bəboñ fana ye də ni' yònə, nè rwiñ bə mareñ. ²³ Yà'a sè' də a ye-a ñga lis yo kà bəboñ yəñ fana ye də ni' yòpwe' rwiñ bə mandzəm. Ye də a ye-a ñga ni' yo nə rwiñ bə mandzəm ve'nə ye də a ñgungwi' ndzəm nè fəñ bùè.

Nwi Nə Ye Mbəm (Luk 12:22-31, 16:13)

²⁴ <<Kaco ñwè fak ñkwèñ bohòmasà ba yəñ. Yi nè dzəm fis mòk, nè bəñ mòk kènə aco yi sə fak bohòmòk zinə nè kà mòk nè co yumok jə lok. Kaco wù fak bohòNwi nè ye bohòmbəm yəñ. ²⁵ Ye də mù sə tsə' wèñ də, kà də wèen sè te' ke'ca bə yònsəə awèñ njo zuzu bə nəno kènə də bə cəək sè ñgònitse' mu ni' wèñ àlè' duk. Yam gha' ka yònsə ñwè nè nonşə zuzu yəñ à? Nə ye sè' də yam gha' ka ngùpni' ñwè nè casə cək yəñ à? ²⁶ Wèen kək ja'a na swiñ sè yà'a mubu yè'e nè. Wo kà yumok mənzuu bigə, nè kà sè' kup nè kà tàp sè' tse'. Wo ye-a sè ve'nə, Tè' awèñ nè mubu fagè wo zuzu. Ghak yè'sə wèñ kè swiñ ε? ²⁷ A mənğorə wèñ ndà nè də aco yi naan gesə nùumbu mok mənə nùumbu ye də bùusə yi jik yi ε? ²⁸ Bə ma nè cək, wèñ sè te' bə nzak cək ye bùu yà? Tsərə a bə nzaamngan sè yà'a fomgə yè'e məmvwè'nə yà'a kùkgəə è. Wo kà ndap çansəgə, nè kà cək sè' ba'. ²⁹ Ye də mù sə tsə' wèñ

* 6:13 6:13 Aco ncəp ènə ye sè' də, Çansə fis gesə lo ves mvwe' bup. Nwàha mok sè zəm naan gesə lo də, Ganj ñkum sè yò, ñan ye sè yò, kəkuk ye sè yò, mvəsə nè mvəsə. Yà'a ye ve'na.

də a megu-a sè nkum Sòlomù bə ghàha ye sè yi à tse' sə pwe', yi à ka nsàp cək mòk co nzàamngan yè'sə ni yuk. ³⁰ A ye-a də ngan sè wà sè aco wù ye yà' ntiñə, a ye zòn nga wo tən səsə yà' lan yè'e Nwi sə jəŋ nkərè bohòwə ve'nə, ye də kaco yi jəŋ casə ghak nkərè bohòwè yeŋ à? Oòbùu am wèŋ, wèŋ ka Nwi ntum awèŋ pwe' fa. ³¹ Bum yè'sə nə yeè nə ve'nə fana kà də wèŋ sə t' ke'ca də vées nə zù kok yè'sə yà le-ò, vées nə no kok yè'sə yà le-òkè də vées nə jəŋ kok cək yè'sə fole-òduk. ³² Busə à lapgè nsàap bum yè'sə gəgən bùu sè wo ka Nwi riŋ. Bohòma njawèŋ fana Tè' awèŋ nè mubu riŋ də wèŋ tse' ngòtse' bum yè'sə pwe' lan. ³³ Láp to mantombi le gan nkum Nwi, nə ye ngòye kəkərè mantombii yi nkun fana bum mòk yè'e pwe' nə ye sà' sè yáwèŋ. ³⁴ Ye də ñwée kà də yi te' fa zòn duk, zòŋ nə te' tu ye yi. Numbu nè fòpwe' tse' ngə' nje kəkərè bə numbu nə.

7

Kà Ñwə Nəmòk Sak (Luk 6:37-38, 41-42)

¹ <<Kà də wu sak ñwə nəmòk duk ya Nwii kà wu yòsè' kə sak. ² Mù duk ve'nə bùusə Nwii nè kə sak wu sè' mvə'nè wù sè sak bùu mòk wèŋ. A sè' də mvə'nè wù fà' fa bwiŋ fana yi nè fàk fəsə fa wu sè' ve'nə. ³ Njo nè wu kəkəgə mɔjɔp nè jo nè nà' cu mɔ lisə moma yo, nə swi də bəs tɔ nè ghan cu mɔ lisə wùu ye'e bùu yà? ⁴ Kènə aco wù duk fa to moma yo mòk də, <Tse' vesə lis ya mù fis fa wu mɔ jɔp nè mɔ lisə wu> nà'a, nga nkəŋkum jɔp nè jɔp cu ma mɔ lisə wù ye'sə va? ⁵ Wèŋ ngàa tè'èŋkup wèŋ, fis to le ntòjɔp nè ghan nè mɔ lisə wù nà'a nkun ya wu nə tse' mandzə ngòyè ri nè jo nè nà' cu mɔ lisə moma yo nə.

⁶ <<Kà də wu fa bùu sè wo bèn bum sè yà'a rəŋɛn bə ma nè Nwi duk, bùusə wo nə kà yà' co yumok jə. Wo nə nəŋ bɔpsə yà' bə kù, nə bùuŋ ko wu lù.

Mandzə Nə Ngòtse' Yumok (Luk 6:31, 11:9-13)

⁷ <<Ləŋ Nwi ya yi nə fa wu, làap ya wu nə tse', kum ya wo nə muk fa wu. ⁸ Busə ñwə nè yi ləŋ-a, ngəŋgàan nə tse', ñwə nè yi lap-a, ngəŋgàan nə ye, ñwə nè yi kum-a, wo nə muk fa ñwə ànə. ⁹ Wèŋ sè wèŋ t'è' bwe, mòk cu yo nè nga mo ye ləŋ-a bɛŋ, yi fa nà' lis à? ¹⁰ Kènə mòk yo nè mo ye fek-a də nà'a fa yi fuk, nà' fa yi no-e? ¹¹ A ye-a nga wèŋ sè wèŋ bɔp ye'e riŋ ngòfa bwe awèŋ bum sè bəbɔŋ, ye də aco Tè' nè mubu nə, nə fa bum sè bəbɔŋ bohòbùu sè wo ləŋ yi sè wèŋ wùriŋ. ¹² Bum yè'sə də yusə wu dzəm-a də bwiŋ gɔ fa wu, wù gɔ fa wo sè' ve'nə. Yà'a yusə lùuk Musi

bə ncèep ngàa tsòhòbum Nwi wèŋ pwe' sè cèp ve'nə.

Mandzə Lùŋ (Luk 13:24)

¹³ <<Ni mvwe' ncùu ŋka' sè yà'a fəferè yà'a, bùusə ncùu ŋka' sè wəwəŋ sè yà' tse' mandzə nè bəbɔŋ yà'a, a mandzə kpə. Bwiŋ ŋkəŋ sè wo sə yù lònà'. ¹⁴ Ncùu ŋka' lùuŋ fəferè, mandzə nə gɔŋ te'lə sè' nəbɔp. Bùu sè wo yə mandzə ènə, wo mòòm gha bùè.

Ri Tɔ Bə Nto'o Ye

(Mak 1:22; Luk 6:43-49, 13:25-27)

¹⁵ <<Wèŋ jəŋ nkərè bohòbùu sè wo sə gù basə də wo ngàa tsòhòbum Nwi yà'a. Wo vəð, wù sə ye mɔŋgɔpni' də a nsùŋgan ŋga wo ma ndzə tsətsə'rè furu' nè bɔp. ¹⁶ Wèŋ nə riŋ wo bə nsàp mandzə nè wo sə gù bum awo. Kaco lèmu zəm yuk mənə ntwinène' yeŋ, nə ye sè' də kaco wo kwɔŋ yuk pià mənə ndi'ntsəè sà' yeŋ. ¹⁷ Tɔ sè bəbɔŋ pwe' zəmgə nto'o sè bəbɔŋ. Tɔ sè bɔp zəm sè' nto'o sè bɔp. ¹⁸ Kaco tɔ nè bəbɔŋ zəm nto'o sè bɔp yeŋ. Tɔ nè bɔp kà nto'o sè bəbɔŋ sè' zəm bwiŋ. ¹⁹ Tɔ nè fòpwe' nè nà' ka-a nto'o sè bəbɔŋ zəm, wo gwe' mak nà' sə nze, nə te' tɛŋ gesə nà' sə misə. ²⁰ Nà'a njo nè mù duk wèŋ də wèŋ nə riŋ bùu sè wo sə gù basə də wo ngàa tsòhòbum Nwi sè wèŋ bə nsàp mandzə nè wo sə gù bum awo sə.

²¹ <<Ka də ndàanwè pwe' nè yi togè mɔ də Tàa nè kə ni mvwe' gan nkum sè mubu sə yeŋ. A nè kə ni mbwa ñwə nè yi sè gù yusə Tè' am nè mubum nə sə dzəm də ñwée gɔ. ²² Numbu sak nzak kə dzèŋ nù fana bwiŋ nkəŋ nə sè kə dɔhɔ fa mɔ duk də, <Tà, Tà, mù də vès à sè cèp bum Nwi bə liŋ yo àlaa. Vès à bɛ' fis fa bwiŋ yòŋsə zè' wèŋ bə liŋ yo, nə sə gɔ bum mɔŋgəŋgèŋ sè' bə liŋ yo.> ²³ Mɔ nə tsok fa wo də, <Coho gesə lo ngɔ ni' mù fo', mù ka wèŋ co bùu am riŋ yuk. Wèŋ ngàa gù bɔp wèŋ.>

²⁴ <<Ñwə nè yi yuk-a ncèp àm nè mù cèep, nə gɔ mvə'nè mù duk sə, fana ye də yi co ngà nkərè nè yi à bom ndap ye mənə lis. ²⁵ Yi ànə ci nà' mbwa fana mbɔŋ li, ndzəp rwiŋ bə fəfə wèŋ pwe' bwi' ndap nə, nà' kà gbù bùusə wo à ci nà' mənə lis. ²⁶ Nə ye sè' də ñwə nè yi yuk-a ncèp àm nə, nə kà mvə'nè mù duk sə gù fana ye də yi ye co ñwə nè ləm nè yi à kə ci ndap nje mənə ngwansa. ²⁷ Yi ànə ci wes nà' fana mbɔŋ li, ndzəp rwiŋ bə fəfə wèŋ kə bwi' ndap nə nà' gbù. Gbù nè nà' à gbùu nə à ka gbù nè jo yeŋ.>>

²⁸ Jisòs ànə cèp wes bum yè'sə fana mɔŋgə bɔ nè nà' ànə ye fo' nə à sèŋ mam təŋ bə nsàp yəyərè nè wo yuk nə. ²⁹ Wo à sèŋ ve'nə bùusə yi à sə yərè ye sə zok

co ñwè nò yi tse' ñàñ. Yi à ka ye sò co bùu sè wo yò'rə fagè bwiñ lùuk Musi wèñ yà'a yeñ.

8

Jisòs Mèsə Fa Ngà Kuturu Yiya Ye
(Mak 1:40-45; Luk 5:12-16)

¹ Jisòs ànə sə tsoonj munda'ə anə fana manjo bà mòk yuñ yi ve'e nəbup. ² Anə geñ, ngà kuturu nəmòk və, nə kə bùhu kə mantombii Jisòs, nə duk fa yi də, <<Tà, a bò-a wu co wù tesə mù na, wù gu fa mù yiya àm n'è'e me.>> ³ Yi ànə duk ve'nə fana Jisòs fis bo, nə jweñ nà' bə zeñ. Yi à sə jwèñ nà', yi sə duk də, <<Mù dzəm lañ, yiya yònə nà'a me.>> Yiya ye nə à mè mègù fo' sè' ghà ànə. ⁴ Yi duk fa fe'lə nà' də, <<Dù, nə kà ñwè nəmòk tsə' fa swi. Cà lògù bohòngà fa satikà', nə ni fa yi ni' yò, yi kək ja'a wu. Yi kù' mèsə, wù fa fəfa nə Musi à duk nə, ngòni tsə' fa bwiñ də yiyañ yò a mè lañ.>>

Jisòs Bə Nkum Sojà Mòk
Nə Nwè Lakmvum
(Luk 7:1-10)

⁵ Jisòs ànə və mvwe' lak Kapanum. Mvə'nə yi à ni və ntən, nkum sojà mòk kə tseñ yi mutsə, nə sə ləñ nà'. ⁶ Yi sə duk fa Jisòs nə də, <<Tà, mo mòk nə vesì cugəə yi sə tesə mù bə fàk, yi nòiyar nda'ə mù anə ve'e nə co wù kà cèp to. Yiya nə a kpəsə yi ni' nsàp nə co yi kà bùuñ lok.>> ⁷ Jisòs duk fa ngà' nə də, yi nə və kə gu mo nə ya nà'a guñ. ⁸ Nkum sojà nə duk də, <<Hai', kà wù vè Tà, bùusə mù kà kəkərè co wù kə ni munda'ə mù yeñ. Cep megu le bə cù fana ya mo fàk àm nə nə guñ. ⁹ Mù ri ve'nə bùusə mù ye'sə ñwè nə mù tse' nkwa'ha bùu mok mantombii mù sè mù sə yuk bohòwo sè'. Sojàa mok cu sè wo yugkə yəwo bohòmè sè' yo. Aco mù to mòk duk də, <Vəə>, yi və. Mù duk fa mòk də <Lòfa'>, yi geñ. Nə duk fa mali mòk də <Gù yu ye'e>, yi gu yà'.>> ¹⁰ Jisòs ànə yuk yusə yi à cèp fana yi mərə, nə duk fa bohòbùu sè wo à yù vè yi fo' sə də, <<Mù sə tsə' fa weñ nkəm duk də, a mègù-a sə mutsətsə'rəə bùu Izùre ma, mù kà ñwè nəmòk fo' nə yi tse' nsàp dzədzəm nə də aco mù gu to fàk bə ncèp cù àm ye yuk.>> ¹¹ Yi duk fe'lə də, <<Mù sə cèp zinə də ntsə' dinə nə mvwe' ganj sè mubu sə kə wès numbu nə fana bwiñ nə və mvwe' bòop lak sə wo tse' ngwii bwiñ fo' zəzok, nə kə zù be'lə bə Abrahàm wèñ. Wo zù be'lə bə Azik nə ye Jakop wèñ bəbe'. ¹² Wo nə zù fo' ve'nə ñga bùu Jus sə a nə ye co wo zù fo' le wo sə, wo nə be' fis gesə wo sə mbiñ mvwe' ndzəm. Wo nə cum ca sə wañ, nə sə zù nzòj.>> ¹³ Jisòs bùuñ duk fa bohònkum sojà nə duk də, <<Bwi foho

lòlak. Mvə'nə wù dzəm tse' sə ntuə wù yà'a, yà'a nə ye sè' ve'nə.>> Yiya mo ngà' nə à mè gù sè' ghà nə wo à sə cèep nə.

Jisòs A Gunjə Ngàa Yiyañ Nkùn
(Mak 1:29-34; Luk 4:38-41)

¹⁴ Jisòs à kə ni munda'ə Pità, nə tseñ malii nà' mbwa ñga yi nònze bə yiyañ. ¹⁵ Jisòs jweñ bo ñwà nə fana yiya nə me. Ñwà nə lokok, nə lap fa wo zuzə. ¹⁶ Numbu ànə à ye ñga nùm sə co tsə lòo fana wo jə və fa yi bùu sè wo à tse' yòñsəə ze' ndzə ni' wo ve'e wuriñ. Yi à cèp gù ncèp mò'fis, nə be' fis wes ze' sə bə zeñ pwe'. Yi à gunjə bùu sè wo à sə yaya wèñ sè'. ¹⁷ Yi à gù ve'nə ye yusə Izayà ngà tsòhòbum Nwi ànə ceep bùuñ və zinə. Izayà nə ànə cep duk də, <<Yi a jə lògesə wòwoo avès bə yiyañ avès yi bə tu ye.>>

NgòBe' LòJisòs Gugin
(Luk 9:57-62)

¹⁸ Jisòs ànə ye mvə'nə bwiñ mà ñga ni' yi wuriñ fana yi duk fa ngàa fàak ye wèñ də bə yà'wèeñ to lo nkup ndzəp mamòk. ¹⁹ Fana ngà' nəmòk nə yi ngà yə'rə fa bwiñ lùuk Musi cəp və, nə kə duk fa nà' də, <<Cicà, mù dzəm də mù nə be' lo wu ma nə fòlòonj fo' nə wù sə lòo.>> ²⁰ Jisòs duk fa nà' də, <<Còp wèñ tse' mvòk co wo cum ca, swiñ wèñ tse' ndəp awo fana mùu mo ñwè mù ka mvwe' sè co mù nonjə tsoñ tu am nə nonj yonjə tse'.>> ²¹ Ngà fàk nəmòk duk fa yi də, <<Tà, mù foho lo-a mankwèn, nə kə tuuñ t' lam nkunj è.>> ²² Fana Jisòs duk fəsə fa nà' də, <<Yunj və mù, nə me'rə bùu sè wo kpə lañ wèeñ tuuñ bù kpəkpu awo.>>

Jisòs Gù Fəfə Nà' Teñsə
(Mak 4:35-41; Luk 8:22-25)

²³ Jisòs ànə ni lo sanə ngwes nə fana ngàa fàak ye wèñ sə yuñ lo yi sè'. ²⁴ Mvə'nə wo à sə lòo, fəfə nə bup cwij və ye ma ndzəpə anə. Nà' sə bwi'lə ke' ngwes nə, ndzəp sè ci ni lo ca nsàp nəbup. Ye'sə à sə ye ve'nə lòon ñga Jisòs nə sə dzəm ye lo. ²⁵ Wo à kə to yəmsə yi, nə duk fa yi də, <<Tà, vesùwèñ sə kpə ye'e kpə.>> ²⁶ Yi duk fa yà'wèñ duk də, <<Wèeñ wəp ye'sə yà, wèñ ngàa dzədzəm moòmjo wèñ.>> Yi à duk ve'nə, yi lokok, nə duk fa fəfə nə ye ndzəp nə də, <<Teñsə, nə kà mok cà fe'lə.>> Yi ànə cep ntən, bum pwe' teñsə, ci'i təəñ fo' wamm. ²⁷ Bùu sə wèñ à mərə ve'e, nə duk də, <<N'è'e nsàp ñwè nə fò, fəfə bə ndzəp wèñ sə yuk yi è?>>

Jisòs Gunjə Bwiñ Ba
Sə Wo Tse' Yòñsəə Ze'
(Mak 5:1-20; Luk 8:26-39)

²⁸ Yi ànə to tesə lo nto ndzəp ma ñga fana yi tesə və mvwe' lak Gadàrin. Bùu səmok wèñ à kə tseñ yi bwiñ ba. Bùu

ye'sə wèŋ ànə tse' yòŋsəə ze' ndzə ni'i wo. Wo à sə cu mvwe' sè wo tuungə bwiŋ. Yòŋsəə ze' sè à sə gù wo, wo bəp ntəm ve'ε nsàp nè co ñwè kà mandzə ma nè wo cu nə cà. ²⁹ Wo ànə ye Jisòs ntèŋ, wo cəp torə fis duk də, <<Mo Nwi, wu ləp bohòvès yà? Wù vè də wu sə kə fa ves ŋgə' ŋga mvək nə ka ntòkəré à?>> ³⁰ Anə ye ŋga bəp ŋgùnaŋ mòk nè ghanj à sə zù kə'cà məmuvwe' nəmòk fo' sè modm səsap. ³¹ Fana ze' sə ləŋ Jisòs də a ye-a ŋga nà' də nà'a bə' fis wo àlè, nà'a duk də wo kə ni ndzə ni'i bəp ŋgùnaŋ yà'a. ³² Jisòs duk fa yà' də yà'a geŋ. Wo tesə, nə kə ni ndzənə ŋgùnaŋ sə. Ŋgùnaŋ sə pwe' à ca durə tsə ndzə baàŋ anə, nə kə gbə ni sənə ndzəp Galili nə, nə kpə wes ca pwe'. ³³ A nə ye ve'nə fana, bəu sè wo à sə gəmsə ŋgùnaŋ sə wèŋ carə lo yàwo sə mū ntòlak anə fana nə tsoho fa bwiŋ yusə yà' anə ye sə pwe'. Wo à tsə' bwiŋ yusə yà' anə gù ŋgàa yòŋsəə ze' wèŋ sə sè'. ³⁴ Bəu sè mū ntòlak sə pwe'fo' à tesə vè ŋgòkə ye Jisòs. Wo ànə ye yi fana wo ləŋ nà' də nà'a lo gesə mvwe' lak awo fo'.

9

*Jisòs Gəŋsə Ñwə Nə
Yi A Bù'rə*

(Mak 2:1-12; Luk 5:17-26)

¹ Jisòs à ni sə ŋgwesə, nə to tesə lo ntondzəp ma nè nja, nə tesə vè mvwe' lak ye. ² A kə dzèŋ fo' fana bəu səmok wèŋ bək jə və fa yi ŋwè nəmòk mukèhe ŋga ŋgəŋgəŋ à bù'rə bù'rə. Jisòs à yə də wo tse' dzədzəm nè də aco yi gu yiyaŋ ŋwè nə me. Yi duk bohòŋwə nè yi kà gigə nè də, <<Mo àm, kà wəp, mù swi fa wu bəp yo laŋ.>>

³ Ŋgàa yə'rə fa bwiŋ lək mok wèŋ à ye fo', nə yuk yusə Jisòs cəp yè'sə. Wo duk sə vèə wo də, <<Ñwə ènə sə gù bəpsə liŋ Nwi wà.>> ⁴ Jisòs riŋ yusə wo sə tsərə sə ntuə wo sə, nə duk fa yà'wèŋ də, <<Wèŋ sə tsərə nsàp bəp ànə sə ntuə wèŋ ve'nə bəu yà? ⁵ Co johò gha' yè'e nè ŋgòduk də, <Mù swi fa wu bəp yòlan>, kè nè ŋgòduk də, <Lòkok mutsə, nə gi lo luyoy> e? ⁶ Fana mū nə niŋ fa wəŋ də mū mo ñwè, mù tse' ŋàŋ sə nze ŋgòswi fa bwiŋ bəp awo.>> Fana yi duk fa ŋgà' nè yi kà gigə nè də, <<Lokok, te' kəà yò, nə lo la'ə wù.>> ⁷ Jisòs à duk ve'nə, yi lokok, nè lo luyoy. ⁸ Bəu sè wo à ye fo' sè à yə ve'nə fana wo wəp, nə kuksə Nwi nè yi a fa bwiŋ nsàp ŋàŋ ànə.

Jisòs To Màtiyò

(Mak 2:13-17; Luk 5:27-32)

⁹ Jisòs ànə casə fa'nə fana yi ye ŋwè nəmòk nè liŋ yee də Màtiyò. Yi à yə Màtiyònə ŋga nà' cu mvwe' sè wo là'gè

mbaam tas fo'. Jisòs duk fa nà' də, <<Bə' vè mū.>> Yi à lòkok, nə bə' lo nà'.

¹⁰ Jisòs à kə cu munda' à Màtiyònə ŋgòzə zuzə mbwa. Ŋgàa ko mbaam tas bə bəu sè wo ŋgàa gù bəp wèŋ à kə cu bə'lə bə nà' nə ye ŋgàa fàak ye wèŋ. ¹¹ Bəu Farasi wèŋ ànə ye ve'nə fana wo fek ŋgàa fàak Jisòs sə wèŋ də, <<Cicà àwèŋ nə sə zù bə'lə zuzə bə ŋgàa ko tas, nə ye bəu mok sè ŋgàa gù bəp wèŋ bəu yà?>> ¹² Jisòs à yuk fana yi duk fa yà'wèŋ də, <<Bəu sè wo ka yiyaŋ tse', wo kà doktə ləpge. A ləp megu doktə ŋwè nè yi sə yaya. ¹³ Wèŋ mūm vəm bə ncəp nè wo à còm nà' ndzənə Ñwək Nwi də, <Mù dzəm ghak yàm ntəm nè nà' tse' koksəmanziŋ nə nonjsə ŋgòfa satikà' nè lək sə dzəm.> Mù duk ve'nə bəusə mù à ka bəu bəu sè bəbəŋ wèŋ və, mù à vè ŋgòto bə ŋgàa gù bəp wèŋ.>>

Nzak Dzə Zuzə

ŊgòKüksə Nwi

(Mak 2:18-22; Luk 5:33-39)

¹⁴ Ŋgàa fàak Jon wèŋ à vè kə fek Jisòs də, wo bə bəu Farasi wèŋ dzəgə zuzə nūumbu mok, nə sə gu piriya, ŋgàa fàak ye kà yàwo gù yè'sə bəu yàlè? ¹⁵ Yi duk fəsə fa yà' də, <<Aco bəu sè wo vè mvwe' sè wo sə zù bum gù wèŋ dzə zuzə à? Ka ve'nə sə yeŋ. Mvək nəmòk cu nè wo nə jəŋ gesə lo ndugu nə, fana bəu sə nə dzə zuzə mvək ànə. ¹⁶ Wèŋ yuk-a, kaco ŋwè jəŋ cək nè fi, nə te' lok cək nè nà' vəp laŋ bə zeŋ yeŋ. Bəsə nè fi nə nə saha tesə ndzənə nè zəm nə fana yan ghak wesə ŋgà'a mvwe' sè nà' sàha mankwèŋ sə. ¹⁷ Yumook sè' də wo kà dzə rük sənə bès nè zəm kep gəsəgə, bəusə yà'a nə duk, nə vok bès nə. Fana rüuk sə nə bəp bə bès nə mwè. Bògha' lè də wo gesə dzə rük sənə bès nè fi ya rüuk sə bə bès nə pwe' cum fo' bəbəŋ.>>

*Jisòs Gəŋsə Ñwà Nə Nà' Jwèŋ Yi Cək
Nə Luŋsə Mo Jairòs*

(Mak 5:21-43; Luk 8:40-56)

¹⁸ Jisòs ànə sə cəp mali bohòwo ntòve'nə fana ŋkwà' ŋwè nəmòk nè məmuvwe' ndap piriya bəu Jus wèŋ vè kə tseŋ yi fo'. Yi təəŋ mantombii Jisòs bə tumfərə, nə duk fa nà' duk də, <<Mo àm nè ŋwəŋwè kpə fana kwəkwe' vèə, nə kə naan fa yi bo yo ya yi luŋ səmok.>> ¹⁹ Jisòs à lòkok, nə bə' lo yi. Ŋgàa fàak Jisòs sə wèŋ à yù lówo sè' fo'.

²⁰ Anə geŋ, ŋwà nəmòk nè nduəm à sə ca yi ndzə ni'i mənə luumŋgòŋ hum-ncəp-ba à nee vè fu ŋkwèŋ Jisòs, nə jwèŋ gesə cù cək nà' bə bo. ²¹ Yi à jwèŋ nà' ŋga yi sə tsərə sə ntuə yi də, a ye-a ŋga yi jwèŋ megu-a cù cək nà' nə àlè, yiya ye nə nə me. ²² Jisòs à bəuŋ kù' ŋwà nə. Yi à yə nà', yi duk fa nà' də, <<Ko ntəm njè'gù. Dzədzəm

yònè wù tse' nê gũnsə wu laŋ.>> Yi à duk mèsə ve'nə ntèn, yiya njwà nê me gu sè' fo' ghà ànə.

²³ Jisòs ànə kə ni munda'à nkwà' njwè nê nà' anə to yi nê fana yi ye bũ ngàa kà kpũ wèj njga wo rwiŋ fo' hĩp. Wo sə fəəp nkiĩ kpũ bə ntàn, nə sə kə'ngũŋ. ²⁴ Yi duk fa yà' də, <<Wèj tēsə sə mbi pwe'. Mo ènə kà kpũ, yi sə dzəm mēgù lo.>> Wo à yuk ve'nə fana wo ywi'lə yi swee. ²⁵ Wo anə fis wes bũu sə wèj sə mbi anə fana yi ni lo munda'à anə, nə kə ko bo mũjwà nə. Yi à ko bo nà' sə ve'nə fana nà' lokok. ²⁶ Yusè yi à gũ ye'sə à yuhu mvwe' lak sè' fo' sə pwe'fo'.

Jisòs Gũnsə Ngàa Ntwi Lis Wèj Ba

²⁷ Jisòs à mè'rə fa'nə, nə sə lo fana ngàa ntwi lis mok wèj bwiŋ ba və, nə sə waŋ torə yuŋ yi. Wo sə duk də, <<Mo Devid, koksə-a manziŋ bohòvès-è.>> ²⁸ Yi ànə kə ni munda'à fana bũu sə ba sə wèj kə tseŋ yi mbwa. Yi fek yà' də yà' dzəm sə ntuũ yà' də aco yi gu to nsàp fàk ènə àlè? Bũu sə də hòli, Tà. ²⁹ Fana yi jwèj li sə wèj sə bə ho ye. Yi à sə jwèj yà' yi sə duk də, <<Yà'a ye bohòwèj sə' mũmvè'nè wèj dzəm tse' sə ntuũ wèj sə.>> ³⁰ Lis awo sə à mùhu. Anə geŋ Jisòs cəp bohòwo ve'e gũgũ də yà'a kà njwè nəmòk tsə' fa swi. ³¹ Wo à lòyàwo, wo to lo liŋ nà' sə mvwe' lak yà'sə ve'e pwe' nə pwe'.

Jisòs Gũnsə Ngà Kà Cù Cèp Nəmòk

³² Bũu ye'sə wèj à sə tēsə lòfana bũu mok wèj jə və fa Jisòs njwè nəmòk nga yi kà cù cèpgə. Yi à sə kà cèp ve'nə bũusè yòŋsə ze' à cu ndzè ni' yi anə. ³³ Jisòs ànə be' fis ze' nə ntèn, ngà' nə yeto ngòcèp cù. Bũu sə wo à ye fo' sə à mərə. Wo duk də, <<Vès kà yàvès yumok mvwe' nzeŋgòŋ Izùre mũmvè' n'è'e nũmbu mòk ntòye yuk.>> ³⁴ Bũu Faràsi wèj duk yàwo də Jisòs sə be' fis ze' sə bə nàan sə sə fa yi yà' nkum ze'.

Jisòs A Tse' Kosəmanziŋ BohòBwiŋ

³⁵ Anə geŋ Jisòs kə' kə' fo' mvwe' buhu lak sə jo bə sə ghan wèj pwe'. Yi à sə yə'rə kə' mũmvwe' ndaap piriya wèj, nə sə tsoho fa wo Ntirè nə Bəbòŋ bə nzak gan nkum Nwi. Yi à sə gũ lòbũ ngàa yiyaŋ wèj gũj. Sə yà' sə ya bə nsàp yu yà lòon yi gũnsə yà' wèj. ³⁶ Yi à kũk ja'a bũu sə wo à mà fo' fana manziŋ ko yi wùriŋ bũusè bũu sə wèj à cu ncu ngə', njwè nə co nà' tēsə wo ye bũè. Wo ye co nsũngaŋ sè wo sə jàm kə' ji ganaku'. ³⁷ Fana yi cəp bohògàa fàak ye sə wèj duk də, <<Nzum sə nkũuŋ, ngàa kũkũp sə ye nga'a kə jo. ³⁸ Wèj ləŋ bohòTà ngà nzum nə ya yi tumsə vesə bũu sə co wo kũp.>>

10

Jisòs Swè'fis Bũu Ye Mok Hum-ncòp-ba NgòYe Ngàa Ntum

(Mak 3:13-19, 6:7-13; Luk 6:12-16, 9:1-6)

¹ Jisòs à to benə ngàa fàak ye sə hum-ncòp-ba, nə fa yà'wèj nàŋ ngòbe' fis fa bwiŋ yòŋsə ze'. Yi à fa yà' nàŋ ngògũnsə bũu sə wo tse' nsàp yiya nə fòpwe' sè'. ² Liŋ ngàa ntum ye wèj sə hum-ncòp-ba sə də ve'e: Saimũ nə liŋ ye mook də Pità, Andrũ moma Pità nə. Jem nə liŋ tè' yee də Zebèdi. Jem nə à ye bə moma ye Jon sə' bwiŋ ba. ³ Filip, Bätòlomi, Tomos, Màtiyònə ngà ko mbàam tas, Jem mòk sè' nə liŋ tè' yee də Alfòs, bə Tàdiyòs. ⁴ Saimũ nə yi à ye mòk bə bòp bũ nə wo togè wo də Kenènat. Nə ləsə Judàs Iskarəyà nə yi ànə seŋ Jisòs nə.

⁵ Jisòs à tumsə bũu sə hum-ncòp-ba ye'sə, nə tipšə yà'wèj duk də, wo kà bohòbũ lakmvm nə ye bũu nzeŋgòŋ Sàmariyà wèj lò. ⁶ Yà'wèj lo lə bohòbũ Izùre wèj sè wo co nsũngaŋ Nwi sè wo ànə jàm bisə jàm. ⁷ Yà'wèj lòo, yà' tsoho lo nzak Nwi də gan nkum sə mubũ sə yà' kũəp ngòye sə nzeŋgòŋ fəŋ laŋ. ⁸ Də wo gũnsə ngàa yiyaŋ wèj, nə lokoksə bwiŋ mvwe' kpũ, nə mesə fa ngàa kuturu wèj yiyaŋ awo, nə be' fis fa bwiŋ yòŋsə ze' ndzə ni' sè'. <<Nàan sə mù fa weŋ ye'sə, wèj ka yà' ywiywiŋ, ye də wèj gu fa lo bwiŋ sè' wà.>>

⁹ Yi tsok yà' sè' də yà'a cu ngòlòo, yà' kà muzəp mbàm sè' jə tse' lò. ¹⁰ Wo kà bàm rip, kà cək nə ngòkə ni kupsə jə tse', kà kũuŋgũp kə a megu-a sə ntumbàŋ jə tse'. <<Mũ də wèj kà bum ye'sə jə ve'nə bũusə mvwe' sə njwèe fàa', yi zu sè' fo'. ¹¹ Wèj kə ni-a mvwe' lak sə ghan kə mubuk lak nə jo àlè' pwe', wèj lap kə'ca fo', nə ye ndap njwè nə yi tse' ntum nə bəbòŋ, nə cum fo'. Mvwe' lak sə mò'fis, wèj kà ndap kupsə tè wèj tēsə mvwe' lak yà'sə. ¹² Mvè'nə wèj ni lõmvwe' ndap nə fana wèj cepsə wo fo' pwe' də, <Fifi ye bohòwèj.> ¹³ A ye-a nga wo jə weŋ co bwiŋ, wèj me'rə fa wo fifi awèj nə. A kà-a ve'nə ye, fifi àwèj nə bwi foho və fe'lə bohòwèj. ¹⁴ A ye-a nga njwè nəmòk ka weŋ mvwe' ndap ye kə lak awo dzəm kə də wo kà-a yusè wèj sə cèep sə yu'rə fana wèj kə'sə mak mfàmfə kũu awèj fo', nə ca be' mandzə. ¹⁵ Mũ tsè' weŋ də a ye-a nga bòp lak mòk gu-a ve'nə fana nũmbu nə wo sak nzeŋgòŋ, bəŋ ghak ngə' nə lak Sodòm bə Gòmora nə noŋsə nə njàwo nə.>>

*Ngə' Nè Nà' Cu Mantombi
(Mak 13:9-13; Luk 21:12-17)*

¹⁶ Jisòs à duk fa wo dè, <<Wèen jəŋ ŋkərə̀ bə̀usə̀ mù sə̀ tum lówəŋ yè'sə̀ co nsũŋgəŋ mətətətə'rə̀ furùk wəŋ. Fana a bə̀boŋ dè wèen kərə̀ co no, nə̀ kà yumok bə̀psə̀ co bə̀n. ¹⁷ Wèen nə̀ sə̀ kək kà'ə̀, bə̀usə̀ bwiŋ nə̀ ko lo wəŋ mə̀ kənsurù, bə̀u sè wo tse' ndap piriyà wèen nə̀ ləp wəŋ mənə̀ ndap piriyà sə̀ sè'. ¹⁸ Wo nə̀ sonj dapsə̀ lo wəŋ mantombii ŋkwàha bə̀u gomè bə̀ ŋkəŋkum wəŋ bə̀u mù. Anə̀ ye ve'nə̀ ya wèen tsoho fa wo nə̀ ye bə̀u sè wo ka Nwi riŋ sə̀ wəŋ ncèp nə̀ njəm. ¹⁹ A ye-a ŋga wo ko lòwu, kà dè wu sə̀ jik dè wu nə̀ cep vale kənə̀ dè wu nə̀ duk dè yàle duk. Mə̀ duk ve'nə̀ bə̀usə̀ yusə̀ wu nə̀ cep sə̀ nə̀ və̀ kə̀ cùhu wù ghà nə̀ wù sə̀ dè wu cep nə̀. ²⁰ Busə̀ yusə̀ wèen nə̀ sə̀ cep sə̀, nə̀ kà sè yàwəŋ ye. Yòŋsə̀ tɛ̀ awèŋ nə̀ nə̀ sə̀ cep casə̀ bohòwəŋ anə̀ yi.

²¹ <<Mvək̀ ànə̀ nə̀ ye, bwiŋ nə̀ fa bwema awo dè wo zə̀ yà' wəŋ. Tɛ̀'ə̀ nə̀ gu bohòbwe awo sè' ve'nə̀. Bwe wèen nə̀ guŋ tu nə̀ lap mandzə̀ ngòzə̀ tɛ̀' awo sè'. ²² Bwiŋ pwe' nə̀ bəŋ wəŋ njo liŋ am sə̀. Megu dè ŋwə̀ nə̀ yi tə̀ŋ-a guŋəŋ tətè nə̀ kə̀ ləsə̀, fana nà'a yi nə̀ yi nə̀ tse' lùŋ. ²³ A ye-a ŋga wo fa ŋgə̀ mvwe' lak mok fana wəŋ caŋ lo mvwe' lak mok sè zok. Mə̀ duk ve'nə̀ bə̀usə̀ mù ri dè wèen nə̀ kà fàak awèŋ sè wəŋ tse' ŋgògə̀ mvwe' lak Izùre sə̀ mèsə̀ ŋga mùu mo ŋwə̀ mù bwi foho vè laŋ.

²⁴ <<Wèen yuk, kaco mo sùkuù mòk yam ghak cicə̀ ye yeŋ. Kaco ŋkwèŋ mòk yam casə̀ ŋwə̀ nə̀ yi sə̀ fàk ŋkwèŋ bohòna' nə̀ yeŋ. ²⁵ Nə̀ yeè nə̀ ve'nə̀ fana mo sùkuù tse' ŋgòkwa ŋga yi kə̀ dzeŋ-a co cicə̀ ye, ŋgà fàk ŋkwèŋ kwa ye sə̀' wup, ŋga yi dzəŋ co ŋwə̀ nə̀ yi sə̀ fà' bohòna'. A ye-a dè wo to fa ŋwə̀ nə̀ yi tu ndap nə̀ liŋ dè Bezebù, ŋkum ze', ye dè wo nə̀ to bə̀u sè məmvwè' ndap ànə̀ lòŋ bə̀ liŋ sè yà' bə̀p casə̀ sè dè Bezebù sə̀.

Nwə̀ Nə̀ Aco Wəŋ Wəp Yi
(Luk 12:2-9)

²⁶ <<Nə̀ yeè nə̀ ve'nə̀ fana kà dè wèen wəp ŋwə̀ duk. Busə̀ yusə̀ wo sès lok-a yà' pwe' nə̀ yəhə̀ ntəsə̀ mòk jəja. Yusə̀ yà'a səswihi pwe'fo', bwiŋ nə̀ riŋ yà' ntəsə̀ mòk. ²⁷ Yusə̀ mù tsə' fa wəŋ ndzə̀ ndzəmə̀ wəŋ tsok yà' marəŋ. Yusə̀ wəŋ yuk yà' mvwe' səswihi, wəŋ fuŋ yà' mù ndundap. ²⁸ Kà dè wèen wəp ŋwə̀ nə̀ aco yi zə̀ ŋgùpni' yò, nə̀ kà yòŋsə̀ zə̀ to nɛ̀'ə̀ duk. Wəp lɛ̀ Nwi nə̀ aco yi gu bə̀psə̀ to ni' yòbə̀ yòŋsə̀ yòba fo' mvwe' ŋgə̀ nə̀ sə̀ misə̀. ²⁹ Njoroŋ sə̀ aco wù ywiŋ ba dolà ba ye'e kaco mòk gbə̀ tsooŋ sə̀ nze ŋga tɛ̀' awèŋ ka bə̀ zəŋ riŋ yeŋ. ³⁰ Bohòwù nə̀ wu yòŋwè, riŋtse' dè nùəmtu sè mətuhù wəŋ yà'a pwe' yi a ta yà' taa. ³¹ Fana kà dè wèen wəp duk, bə̀usə̀ wəŋ gha' njoroŋ sə̀ wəŋ.

Wu Dzèen-a Jisòs
Yi Dzèen Wu Sə̀'

³² <<Ye dè bə̀ bum ye'sə̀, ŋwə̀ nə̀ yi cep fis-a jəja mvwe' bwiŋ dè yi ŋwə̀ àm fana mù nə̀ kə̀ duk fa yi sè' ve'nə̀ mantombii Tɛ̀' àm mubu. ³³ Yà' ye sè' dè a ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk dzeŋ mù mantombii bwiŋ dè yi ka ŋwə̀ àm yeŋ, ye dè mù nə̀ dzeŋ yi mantombii Tɛ̀' àm nə̀ yi mubu, nə̀ dè mù ka yi sè' riŋ.

Mù Ka Fifi Jə̀ Və̀,
Mù Jə̀ Və̀ Dzè'

(Luk 12:51-53, 14:26-27)

³⁴ <<Kà dè wèen tsarə̀ dè yusə̀ mù a vè ŋgògə̀ sə̀ nze fəŋ nə̀ jə̀ və̀ gu fifi duk. Mə̀ a ka fifi jə̀ vè, mù a jə̀ vè fèk dzè'. ³⁵ Mə̀ a vè ŋgòlòkoksə̀ mwe ŋgòlù bə̀ tɛ̀' ye. Mo nə̀ wà'ŋgwəŋ ŋgòlù bə̀ ma ye. Yəp bwe wèen nə̀ lə bə̀ malii awo sè'. ³⁶ ŋwə̀ nə̀ yi nə̀ bəŋ wuu nə̀ ye sè' ŋwə̀ nə̀ mù nda'a wù. ³⁷ ŋwə̀ nə̀ wu dzəm-a tɛ̀' yo kə̀ ma yo àle nə̀ casə̀ mvə̀' nə̀ wù dzəm mù, ye dè wù ka yà'sə̀ kəkurə̀ ŋgòye ŋwə̀ àm yeŋ. Ye sè' dè ŋwə̀ nə̀ yi dzəm-a mombam ye kə̀ mo ŋwəŋwè nə̀ casə̀ mù ye dè yi ka yà'sə̀ kəkurə̀ ŋgòye ŋwə̀ àm sè' yeŋ. ³⁸ ŋwə̀ nə̀ yi kà-a dè yi bək jəŋ ntə̀ŋ ye ya yi bɛ' lo mu duk, ye dè yi ka kəkurə̀ ŋgòye ŋwə̀ àm sè' yeŋ. ³⁹ ŋwə̀ nə̀ yi lap-a dè yi nə̀ tse' swe'e yòŋsə̀ ye yi fana yi nə̀ bisə̀ nà'. ŋwə̀ nə̀ yi jə̀ yòŋsə̀ nə̀ nje co yusə̀ wà bə̀u mù fana yi nə̀ tse' swe'e sə̀.

Lələk

(Mak 9:41)

⁴⁰ <<Ŋga ŋwə̀ nəmòok jə-a wəŋ nə̀ dè <Və̀ bə̀boŋ>, ye dè yi duk fa yà'sə̀ bohòmə. Nə̀ ye dè ŋwə̀ nə̀ yi duk-a mù dè <Və̀ bə̀boŋ> ye dè yi duk fa yà'sə̀ bohòŋwə̀ nə̀ yi à tum mù nə̀. ⁴¹ ŋwə̀ nə̀ yi duk fa ŋgà tsòhòbum Nwi dè <Və̀ bə̀boŋ>, bə̀usə̀ nà'a ŋgà tsòhòbum Nwi fana yi nə̀ tse' lələk sè' co ŋgà tsòhòbum Nwi. ŋwə̀ nə̀ yi duk fa-a ŋwə̀ nə̀ yi kəkurə̀ mulisə̀ Nwi dè <Və̀ bə̀boŋ> fana yi tse' sè' lələk nə̀ co ŋwə̀ nə̀ yi kəkurə̀ mulisə̀ Nwi. ⁴² ŋwə̀ nə̀ yi fa-a bwe ye'e wəŋ mòk ŋgəp ndzəp nə̀ fifi dè bə̀usə̀ nà'a ŋgà fàk àm fana mù tsok fa wəŋ zinə̀ dè kaco lələk ŋgəŋgəŋ bisə̀ yeŋ.>>

11

Jon Tumsə̀ Ngàa Fàak Ye
NgòFek Jisòs Yumok

(Luk 7:18-35, 10:13-15)

¹ Mvək̀ nə̀ jisòs ànə̀ tip wes ngàa fàak ye sə̀ hum-ncòp-ba sə̀ fana yi me'rə̀ mvwe' yà'sə̀, nə̀ lo. Yi à lòo, nə̀ sə̀ kə̀ ye'rə̀ bwiŋ məmvwè' ndaap piriyà bə̀u Jus wəŋ, nə̀ sə̀ tsoho lo fa bwiŋ Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ nə̀ məmvwè' buk lak sè Galili sə̀. ² Anə̀ gəŋ

Jon yuk bæ bum sà Jisòs nè yi Nkum ngà gèm bwiñ nè à sò gùu fana yi tirè gesò lo fa nà' yumok cùhù ngàa fàak ye mok. Anè ye yè'sò ngà Jon nè cu m̀ ndapndzəm̀. ³ Jon nè dè yà'a kè fek nà' dè, <<Wu yà'sò ngwè nè wo à duk dè yi nè vèh nè kè, vèes kùk dè yi cu ntòzok-e?>> ⁴ A kè dzèen fana Jisòs duk fa wo dè, <<Wèen du, nè kè tsok fa Jon yusè wèñ yuk, nè ye sè wèñ yè bæ lis awèñ. ⁵ Bùu sè wo à loho lis sè yè fe'lè bum sèmok, bùu sè wo ànè sè ka gi sè gii. Ngàa kuturu wèñ sè gùñ, bùu sè wo à loho ntu' wèñ sè yuk fe'lè bum. M̀ sè lòkokse bwiñ mvwe' kp̀, nè sò toho fa ngàa jìñ wèñ Ntirè nè Bèbonj nè sè'. ⁶ Nè tsok lase fa yi dè mù duk dè, rɛnsi bohònwè nè yi ka mèmèrè sè ntuu' yi bùu mù tse' lok.>>

⁷ Wo ànè bwi ñkwèñ dè wo lòo, fana Jisòs nè ye ngòtsòho fa bùu sè fo' yumok bæ liñ Jon nè. Yi sè cep dè, <<Wèñ ànè lo ngwè fa' ngòkùk ja'a yà? A ye ngòkè ja'a ngwè nèmòk nè yusè bwiñ cèep, yi sè dzəm̀ kè' gu yusè wo cep sè nduk à? Ka lɛ ve'nè yeñ. ⁸ Ye dè wèñ à lònggòkè yè yè'sò yu yà lɛ? Anè ye dè wèen kè ye ngwè nèmòk nè yi à nitse' cèak sè bèbonj à? Nè yè nè sè' dè nsàap bùu sè wo nigè cèak sè bèbonj yè'sò kà ngwè cugè. Wo cugè ma m̀mvwe' nto'o ñkèñkum wèñ. ⁹ Ye dè wèñ ànè tesè lo yè'sò nggògù yà? A ye nggòkè ye ngà tsòhòbum Nwi à? Nj, a ve'nè zinè, yi yam gha' ngàa tsòhòbum Nwi nsàp nè wèñ ri yàwèñ anè lanj. ¹⁰ Nà'a masinjà nè wo à còm nõnsè bum mok ndzənè Nwàk Nwi bæ liñ ye nè. Wo à còm dè, <Yeè, mù tumsè lòmasinjà àm kè mantombii wù.

Masinjà àm nè nè gu tsè'rè nõnsè fa wu mandzè yo nè.>>

¹¹ Fana Jisòs nè cep mali sèmok dè, <<M̀ sè tsè' weñ yusè zinè dè bwe sè wo à dzè wo sè nzeñgòon fɛñ pwe'fo', sè ka mòk nè yi càsè Jon ngà bàptesè bwiñ ntòdzè. Yi ye-a sè' ve'nè fana ngwè nè dè yi jè'rè càsè gha' mvwe' ganj ñkum Nwi yi nè yam gha' Jon nè. ¹² Ye jəñ ghà nè Jon à sè tsòho, nè sè bàptesè bwiñ tɛ ngà'a, ganj ñkum Nwi sè sè ni fù ntu'ù bwiñ bæ ñaj wùrìñ. Bwiñ sè lù mègù bæ ñaj ñkuñ nè kè ni fo'. ¹³ Lùuk Musi bæ ngàa tsòhòbum Nwi wèñ pwe' à sè cèp sè' bæ nzak ganj Nwi yè'sò tètè ñkuñ Jon sè kè vè ye mankwèñ. ¹⁴ Nè ye dè a ye-a dè wèñ dzəm̀ bæ zèñ fana Jon nè yà'sò Alajà nè wo à tsòho dè yi nè vè ntsè'mòk nè. ¹⁵ Ngwè nè yi tse'-a ntu' ngòyuk bum fo', yi yuk.

¹⁶ <<Aco m̀ fahù ngwì bù nè niè' nè yè'sò bæ yà lɛ-ò? Wo yè'sò co bwe mok sè wo tɛ m̀ntɛɛñ, nè sè duk fa ngè' awo sè bæ yà'wèen ñahagè jəp dè, ¹⁷ <Vès yəm̀ ñkii sè wo fisgè ñwàñwè fo', wèñ kà dzen nè kà. Vès yəm̀ ñkii kp̀, wèñ kà m̀benj

sè kom lok.>> ¹⁸ M̀ duk ve'nè bùusè Jon nè ànè vè ye, yi kà rùk sè no, nè sè dzè zuzù. Bwiñ à yè ve'nè wo dè yi tse' yònsè ze' ndzè ni' yi anè. ¹⁹ M̀m̀ mo ngwè, mù a vè yàm, mù sè zù bɛñ, nè sè no rùk sè'. Fana bwiñ a yè ve'nè, wo duk dè, <Wèen ye ngà no jùhù rùk bæ tà zù bum kà ze' mòok nè'.> Wo to m̀ dè ngè' ngàa gù bɛp bæ ngàa ko mbàam tas wèñ. Mègù dè yumok kè lègè ñkuñ bwiñ riñ dè a bèbonj kè bɛp àlɛ.>>

²⁰ Yà'sò à mèe, Jisòs ye ngà'a ngòyàk buhu lak sè yi à gù manjənggèen ye fo', wo ye nè kà bɛp awo ñkwèñ bwiñ fa sè. ²¹ Yi sè cep dè, <<Lak Corazi bæ lak Bèsadà, wèñ cu bɛp. M̀ duk ve'nè bùusè bùu lak Tayà bæ Sidòñ wèñ ànè ye-a nsàap bum sè mù à gù tsè' fa weñ yà'a wo bwère wo a kupsè lanj. A ye-a wo dè wo a ni gàa cèk, nè yok vè ngònitse' dè wo kèacù lanj. ²² M̀ sè tsè' weñ dè nùmbu sak nzak nè kè dzèen, Nwii nè kokse ghak manziñ bohòbùu lak Tayà bæ Sidòñ nè nõnsè wèñ yè'e. ²³ Wèñ bùu lak Kapanum, wèñ sè nè ni' co dè wèen nè kok lo m̀bu à? Wèen nè lo tsətonj mvwe' ngè' ve'e bòn. Bum manjənggèen sè wo à gù yà' bohòwèñ yà'a ànè ye-a mvwe' lak Sodòm dè bwère lak awo sè cu mali niè' ntòfo'. ²⁴ M̀ sè tsè' weñ dè nùmbu sak nzak ye nùu, Nwii nè kokse ghak manziñ bohòbùu lak Sodòm wèñ nè nõnsè wèñ.>>

Vè BohòM̀

Ngà Wu Cum Yònsè

(Luk 10:21-22)

²⁵ M̀vək ànè à ye fana Jisòs cep fis dè, <<M̀ kwasè wu-o, Tè'. Tà m̀bu bæ nè sè nzeñgòn ba fo'. Wù a swìhi gesè bum yè'sò bohòngàa ñkèrè nè ye bùu sè aco wo rɛɛñ bum wèñ, nè niñtsok fa yà' bohòbùu sè wo co bwenjke' wèñ. ²⁶ Hòli, mù kwasè wu Tè', bùusè yà' bókòk wu sè vèh wù dè wu gu yà' ve'nè.>> ²⁷ Yi cep fe'lè sè' dè, <<Tè' am a fa bum pwe'fo' ndzè bohòm̀. Ngwè nèmòk ka mwe nè riñ, ri mègù Tè' nè. Ngwè nèmòk ka Tè' nè sè riñ. Ri mègù yi mwe nè, nè ye bùu sè mwe nè dzəm̀ dè yi niñ tsok fa yà' wèñ sè. ²⁸ Wèñ sè wèñ fàak, nè wo sè, wèen vè bohòm̀. Wèñ sè wèñ bàk bum sè rərwi', wèen vè bohòm̀ sè' ya m̀ gu weñ, wèñ yònsè. ²⁹ Wèen yun nsàp mandzè njàm, nè sè yè'rè jəñ bum bohòm̀. Busè m̀ fùh, nè tse' ntəm̀ nè bèbonj. Wèen gu-a ve'nè ya wèen nè yònsè. ³⁰ Busè mandzè àm ka gəguy yəñ, nè ye sè' dè bum sè m̀ nè naan m̀ tuhù wèñ sè fufup.>>

12

Jisòs Cèp Bè Nzak Nùmbu Dzè
(Mak 2:23-28; Luk 6:1-5)

¹ Numbu dzè mòk à ye, Jisòs bə ngàa fàak ye wèj sə gi ca mvwe' nzum nzan bəu mok wèj. A ye nga njè sə ya ngàa fàak ye sə wèj wùriŋ. Wo ye ngòkəp tu nzan mok də ya wo zə. ² Bəu mok wèj à ye fo', nga wo bəu Faràsi. Wo ànə ye mvəsə yà' gù ve'nə fana wo cep bohòjisòs. Wo duk fa nà' də, <<Ngàa fàak yo wèj sə gù yusə ləuk avès ka ve'nə dzəm. Wo sə kəp nzan numbu dzè bəu yà?>> ³ Jisòs bəu duk fa wo də, <<Wèj ka yusə Devid bə bəu ye wèj à gù nga njè ya wo yà' ndzənə jwək tanj yuk à? ⁴ Mù sə də mvə'nə njè ànə yan wo, bə bəu ye wèj kə ni munda' à Nwi, nə yep zə ntuk brəd sə wo à nòj sə ngòkùksə Nwi fo' yà'a. Nga ànə ye də kaco jwè zə lok fək brəd ànə yəj, tse'nga zə mègù nà' jgàa fa satikà' wèj. ⁵ Mòk sə' də wo à còm ndzənə jwək ləuk Musi də a dzèjgə numbu dzè fana ngàa fa satikà' wèj sə gù fàk mə nda' à Nwi, nga lək sə kà ve'nə dzəm, nə kà nzak fo' tse'. Wèj ka yà'sə sə' yuk yuk à? ⁶ Mù də mə tsok wèj də yumook ye' sə yà' yam ghak ndap Nwi nə. ⁷ Anə ye-a də wèj ri yusə Nwi à cèp də yi kwa ghak jga bwiŋ sə koksə manziŋ nə nòj sə nga wo sə fa yi satikà'. Wèj ànə rɛɛŋ-a ncèp ènə bwèrɛ də wèj ka bəu sə wo ka jòŋ gù də wo bəp duk fa. ⁸ Yusə də məu mo jwè, mə Tà nə mə tse' njə bə numbu dzè nə mù.>>

Nwè Nè Yi A Kpə Bo Ma Mò'fis
(Mak 3:1-6; Luk 6:6-11)

⁹ Anə gəj, yi ye'e me'rə fa'nə, nə kə ni məmvwə' ndap priyà awo mòk. ¹⁰ Nwè nəmòk à ye mbwa nè bo ye à kpə ma mò'fis. Bəu sə fo' sə fek jisòs duk də, <<Co lək ka dzəm də wo luŋsə jwè numbu dzè dzəm à?>> Wo ànə sə fek yi ve'nə də ya wo ko yi bə nzak də yi gù fàk numbu dzè. ¹¹ Yi duk fəsə fa yà'wèj də, <<A fɛɛŋ ndà nə yi tse'-a nsùŋga ye mò'fis, fana nà' gbə ni sənə wə nga a numbu dzè, yi me'rə nà' ca, nə kà nà' sə fis-ɛ? ¹² Wèj ri yàwèj sə' də yòŋsə jwè gù ghak nsùŋganj. Sə tsə' yà'sə də aco jwè gù li bəbòŋ numbu dzè anə.>> ¹³ Fana yi bəu duk fa ngà' nè jgà bo bəp nə də nà'a nɛp fis yak kwij nà' sə. Ngà' nə nɛp fis yà', fana yà' gəj sə' co ma mòk nə. ¹⁴ Bəu Faràsi wèj à yə ve'nə, wo lo yàwo ngòkə cə kwe' matuhù yi mvə'nə nə wo nə zə yi.

¹⁵ Jisòs ànə riŋ bə zəj fana yi coho me'rə fo'. Bwiŋ à yù løyi sə' wùriŋ fana yi gù wo yiyan awo me' pwe'. ¹⁶ Yi tipəsə yà'wèj sə' də kà də yà'a gù co bwiŋ riŋ bə bum sə yi sə gù sə duk. ¹⁷ Bum ye'sə ànə sə ye ve'nə də ya bum sə ngà tsòhòbum Nwi nè liŋ

yeé Izayà nà'a à cèep bəuŋ və zinə. ¹⁸ Yi à cèp də Nwi à duk də, <<Nè'e ngà fàk àm nè mù a cokfis yi.

Mù dzəm yi wùriŋ, ntəm àm sə kwa bohòyi sə' wùriŋ.

Mù nə fa yi yòŋsə àm sə',

ya yi tsoho lo fa buhu lak sə sə nzeŋgòŋ sə pwe'fo' mvə'nə mù sə sak. ¹⁹ Yi nə kà cù sə fenə, nə kà bwiŋ sə mandzə bə njəj sə' ko ke'ca.

²⁰ Yi nə ye fəù bohòbəu sə wo jì njəj, nə sə gù bəbòŋ bohòbəu sə wo ka tətəsə tse'.

Yi nə təŋj megu ve'nə, nə kà tɛŋsə tətè zinə ye nə nè ghak li ntsə'mòk.

²¹ A nə ye ve'nə fana, bwiŋ pwe' nə naan megu tu mok bohòyi.>>

Wo Duk Də Jisòs Tse' Njəŋ Ze'
(Mak 3:22-30; Luk 6:43-45, 11:14-23, 12:10)

²² Anə gəj, bəu səmok wèj jəŋ və fa jisòs jwè nəmòk nə yi à loho lis, nə kà cù sə' sə cèp. Yi à ye ve'nə bəusə yi à tse' yòŋsə ze' mòk ndzə ni' yi. Jisòs à gəj sə jwè ènə. Lis ye sə à mùhu fana yi cèp fe'lə cù sə'. ²³ Ngo bwiŋ nè à ye fo' nə pwe' à mərə bə nsəp yu nè Jisòs gù nə. Wo sə fek ke'ca fo' duk də, <<Nwè ènə jgəwəŋ yi nè wo à duk də liŋ yee nə ye də Mo Devid* nə àlɛ-ò?>>

²⁴ Bəu Faràsi wèj à yuk bum ye'sə fana wo duk də, <<Yi bə' fisgə ze' bə njəŋ sə a fagə yi yà' ŋkum ze' wèj, nè liŋ yee Bezebù nà'a.>> ²⁵ Jisòs à ri yusə wo sə tsərə sə, fana yi duk fa wo də, <<A ye-a nga lak mòk gà'a zəzok, nə sə lə mòk bə mòk, fana lak yà'sə yà' kà tètè cu. Nə ye sə' də buk lak mòk gə'a na bə bəp zəzok, nə sə lə mòk bə mòk, nà'a nə gbə sə' ghà nə. A ye-a sə ndap jwè, yà' megu sə' ve'nə.

²⁶ Ye də a ye-a nga Satà be' fis ze' nè Satà nə ye də yà'sə sə niŋtsok də wo ka yà'sə cù mò'fis yəj. Ye də gəj Satà sə nə gbə mvək mwejo. ²⁷ A ye-a də mù sə be'fis ze' bə njəŋ Bezebù fana bəu awèj wèj bə'fisgə yàwo bə njəŋ sə ndà? Nsəp fàk bəu awèj nə, sə niŋtsə' duk də wèj bə jòŋ. ²⁸ A ye-a də mù sə be'fis yà' bə bo sə Nwi fana ye də gəj ŋkum sə Nwi sə yà' kəp və bohòwèj laj. ²⁹ Kaco jwè nəmòk ni to munda' à ngà njəj, nə fis jəŋ lo yumok mbwa yəj. Tse'nga yi ko li nòj sə to ngà njəj nə bə kù ŋkuj yi ni to ndap nà' nə.

³⁰ <<Nwè nə yi ka-a vesì yəj, ye də yi jwè nè yi sə bèŋ mə. Nwè nə yi sə kà-a vesì bəbe' tɛ'e benə, ye də yi sə səsə ye səsə. ³¹ Mù sə tsə' wèj də nsəp bəp nə jwè gù nà' kə yi cèp cèepə àlɛ' pwe', aco wo nə swi fa yi nà'. Megu də kaco wo nə

* 12:23 12:23 Bəu Jus wèj à riŋ də ŋkum ngà gèm bwiŋ nə, nè tèsə bohòŋgwi bù Devid. Nà'a njo nə wo à sə fek də jisòs mo Devid àlɛ na.

swi fa yuk ñwè nè yi bup̄sə liŋ Yòñsə nè Rəreŋ nə yeŋ. ³² A ye-a ŋga ñwè nəmòk cèp yumok sè bup̄ bə liŋ am, m̄u mo ñwè fana aco wo nè swi fa yi yà'. Ñwè nè yi cèp-a ye yusè bup̄ bə liŋ Yòñsə nè Rəreŋ nə fana wo nè kà yi yà' swi yuk fa m̄vèsè nè m̄vèsè.

³³ <<Wèeŋ riŋ də wu tse'-a tu nè bəbòŋ fana ye də tu nè zəm sè' nto'o sè bəbòŋ. A ye-a ŋga tu nè nè bup̄, ye də nto'o ye sə nè ye sè' sè bup̄. Wo rigè tu bə nsāp nto' nè yi sə zəm. ³⁴ Wèŋ ŋgwi bwiŋ no, wèŋ tsəm də aco wèŋ cèp yusè yà'a bəbòŋ yè'sə va ŋga wèŋ bup̄ ve'nə-ε. Cùu ñwèc cèp fis mègù yusè yà' rwiŋ cu sə ntuè yi. ³⁵ Ñwè nè yi bəbòŋ, lòksəgè yusè yà'a bəbòŋ, nə sə fis və sè' zeŋ. Ñwè nè yi lòksəgè ye bup̄, fis vègè ye sè' bup̄ sə. ³⁶ Wèeŋ riŋtse' pap duk də, nùmbu nè wo nè sak bwiŋ, ndaaŋwè pwe' nè sak bə ncèep sè yà' à tesə yuk kə cùhù ŋgəŋgəŋ pwe'fo', a dzəm ye sə yi à cèp basə wà pwe'. ³⁷ Wo nè sak ndaaŋwè pwe' bə yusè yà' tesə tse' kə cùhù yi. Anə ye zeŋ sè yà'a nə gū wu, wù gbū nzak, kə ka' àle.>>

Bwiŋ Dzəm NgòYə Maŋgəŋgəŋ

(Mak 8:11-12; Luk 11:29-32)

³⁸ Ngàa yə'rè fa bwiŋ lùk bə b̄u Faràsi mok wèŋ à duk fa Jisòs də wo dzəm də nà'a gū niŋtsok fa wo yu maŋgəŋgəŋ ya wo ja'a nə riŋ də yi tse' ñaaŋ sè Nwì a fa yi àle. ³⁹ Jisòs də, <<Kàcò! Ja'a na yòo m̄vè'nè b̄u sè ŋga'a yè'e bup̄, nə kà Nwì sè' ri-è. Wèŋ fek m̄ də m̄ gū yu maŋgəŋgəŋ, m̄ nə kà nà' gū. Maŋgəŋgəŋ nè wèeŋ nə ye nə mègù nè nà' à ye bohòŋgà tshòbbum Nwì nè liŋ yee Jonà nà'a. ⁴⁰ Mvè'nè Jonà à cu sə vèh fuk marəŋ te' ndzəmè sè' te' yà'a, m̄u mo ñwè, m̄u nə cum sə ntónze sè' ve'nə. ⁴¹ Nùmbu nè Nwì nè sak nzeŋgòŋ fana b̄u lak Nenevì wèeŋ nə lokok sè', nə cèp fis də wèŋ sè niè' yè'e wèŋ gbū nzak. A nə ye ve'nə b̄u sè Jonà ànə tsoho fa b̄u Nenevì wèŋ fana wo kupsə, nə bwi fa bup̄ awo ŋkwèŋ. Nə ye də yumook yè' sè yà' yam cāsə Jonà nə. ⁴² Nùmbu nzak nə ye sè', ŋkum nə yi ñwəŋwè nè yi à tesə vè m̄vwe' lak Sibà nà'a nè lòkok sè' m̄u tuhù wèŋ, nə cèp fis sè' də wèŋ gbū nzak. Anə ye ve'nə b̄u sè yi à lòkok haan m̄vwe' sè səsap wuriŋ ŋgòkə yə'rə ncèep ŋkərəð sè Sòlomù à sə cèep. Nə ye də yumook yè' sè yà' gū ghak Sòlomù nə.

Mvè'nè Yòñsə Nè Bup̄ Lògəð, Nə Sə Bwi Və

(Mak 3:31-35; Luk 8:19-21, 11:24-26)

⁴³ <<A yegè də a ye ŋga yòñsə ze' tesə mè'rə-a ñwè, yi gi jām dzon ke' m̄vwe' nze nè ji ndzəp nà'a ŋgòlāp m̄vwe' ncum. Yi kà m̄vwe' ncum sə yə, ⁴⁴ fana yi tsərə də, <M̄u nə bwi foho lo fe'lə m̄vwe' ndap àm

nə m̄u a tesə vè fo' nə.> Yi bwiŋ foho vè fo' fana yi ye ŋga nà' nòwà, ŋga wo kùrə reŋsə nòñsə nà' bəbòŋ lāaŋ. ⁴⁵ Fana yi lo, nə kə to jəŋ vè fe'lə yòñsəð ze' mok sè wo bup̄ cāsə yi wèŋ sām̄ba, wo kə ni cum fo'. A ye ve'nə fana yà' bup̄ wesə bohòŋwè ènə mok maŋkwèŋ nə nòñsə m̄vè'nè à ye to mantombi. A nè kə ye bohòwèŋ b̄u sè bup̄ sè ŋgà'a yè'e sè' ve'nə.>>

Ma Nə Ye Bwema Jisòs

⁴⁶ Yi ànə sə cèp mali bohòb̄u sè wèŋ ntòve'nə fana ma ye bə bwema ye wèŋ kə təəŋ sə mbi də wo dzəm də nà'a vè bə yà'wèeŋ cèp yu səmok. ⁴⁷ Ñwè nəmòk tsok yi də, <<Ma yo bə bwe ma yo wèŋ tə sə mbi də wenə wèeŋ cèp.>> ⁴⁸ Fana yi fek ñwè nè nà' tsə' yi nə də, <<Ma am bə bwema am wèeŋ ndà wèŋ?>> ⁴⁹ Yi niŋ gesə lo ŋgàa fàak ye sə wèŋ bə bo, nə sə cèp də, <<Curə ya' yè'e ma am bə bwema am wèŋ sə. ⁵⁰ Ñwè nè yi gū-a yusè tē' àm m̄bu sə dzəm sə, ye də yi yà'sə moma am, nə ye njè' am, bə ma am sè' yi.>>

13

Gbū' Ngà Bi Ngwii Bum

(Mak 4:1-9; Luk 8:4-8)

¹ Jisòs à tesə tse' munda'à sè' nùmbu ànə, nə kə cum ŋgū ndzəp Galili. ² Bwiŋ kə maŋ m̄vwe' sè yi cu sə wuriŋ, fana yi ni cum ye sə mok sənə ŋgwes mòk. B̄u sè wèŋ pwe' təəŋ yàwo ma m̄ mfèŋ. ³ Yi sə tsoho fa yà'wèŋ bum ŋkəŋntèŋ bə gbū'. Yi à cèp mòk də, <<Ngà bi ŋgwii bum mòk à lo də yi kə ñwè ŋgwii bum mok. ⁴ Fana m̄vè'nè yi à sə ñwè yà', mok gbū ŋgū mandzè fana swiŋ wèŋ kə te' zə lo yà'. ⁵ Ngwii mok gbū m̄vwe' nze lis. Nkək kà fo' ŋkəŋntèŋ ye fana yà' to, nə kà mandzè ŋgòsòŋgəŋ tse'. ⁶ Nùm à to kok fana yi tēŋ zə yà'. Mvè'nè yà' ànə ka ŋgəŋ bəbòŋ tse' fana yà' kpu. ⁷ Ngwii mok gbū yàwo m̄vwe' ndik sè bə njək. Ndik sə kuk, nə lim te'lə tse' yà'. ⁸ Mok à gbū yàwo m̄vwe' nze nè bəbòŋ, nə zəm ŋgwi. Mok zəm wuriŋ co ŋkə mò'fis, mok hum ntūŋfu, mok hum te'. ⁹ Ñwè nè yi tse'-a ntu' ŋgòyuk bum fo', yi yuk-a.>>

Jisòs Tsə' Njo Nə Yi Cèp Bum Bə Gbū' Nə

(Mak 4:10-12; Luk 8:9-10)

¹⁰ Anə geŋ, ŋgàa fàak ye sə wèŋ kə fek yi də, <<Wù sè cèp mègù bohòwo bə gbū' b̄u yà?>> ¹¹ Yi duk fəsə fa yà'wèŋ duk də, <<A b̄u sè wo ka yàwo mandzè nè Nwì a fa wo co wo reŋ bum sè yà' cu swihi m̄vwe' gaŋ ŋkum Nwì sə tse'. Nwì à fa weŋ yàwèŋ mandzè ànə laŋ. ¹² Yusə də, ñwè nè yi tse'-a yumok, Nwii nə jo naŋ fa fe'lə yi mok sè' ya yi tse' ŋkəŋntèŋ. Nə ye

də bohòŋwè nè yi ka ye yumok tse', Nwii nè jəŋ fis gesè lo moòm nè yi tse' nè fo'.
 13 Njo nè mù sè cèp bohòwo bə gbù' nè də bùusè wo tse' lis, nè kà bum sə yə, wo tse' ntu', nè kà bum sà' sə yuk. Wu tsə'-a wo yumok, wo kà sà' rɛɛŋ. 14 Ye də bum sè ŋgà tsòhòbum Nwii nè liŋ yee Izayà à cèp yà'a kə kùrè zinə mətuhù wo. Yusè yi à cèp sè də,

<Wèeŋ nè yuk bum, nè kà yà' rɛɛŋ yuk,
 Wèeŋ nè sə kək, nè kà yə.

15 Bùsè ntəm bùu yè'sə wèŋ a gù bup lan.
 Ntu' awo loho, fana wo lok lis awo sè'.

Ka-a ve'nə yeŋ də bwèrə wo yə ri bə lis awo, nè yuk bə ntu',

Fana nè rɛɛŋ sə ntuù wo,
 Ya wo bùuŋ və bohòmà, mù luŋsə wo.>

16 Fana rɛŋsi bohòwèŋ bùusè lis awèŋ sə yə fana ntu' awèŋ sə yuk bum yo.

17 Mù sə tsə' wèŋ yè'e yusè yà'a zinə də ŋgà tsòhòbum Nwii bə bùu sè wo kəkùrè bohòNwii wèŋ ve'e wùriŋ sè wo à dzəm co wo ye ja'a bum sè wèŋ sə yə yè'e, nè kà mandzə nè tse'. Wo dzəm sè' co də wo yuk bum sè wèŋ sə yuk yè'e, nè kà sà' yuk.

Jisòs Tsə' Rɛŋsə Gbù'

Ŋgà Bì Bum Nə

(Mak 4:13-20; Luk 8:11-15)

18 <<Wèeŋ yuk-a ŋgà'a mvə'nə mù nè tsok rɛŋsə gbù' ŋgà bi bum nè. 19 Nwèe yuk ncèp gaŋ ŋkum Nwii, nè kà bə zèŋ rɛɛŋ fana zè' nè və, nè kə jəŋ fis lo yusè wo bi yà' sə ntuù yi sə. Nà'a yà'sə ŋgwii sè yà' à gbù ŋgà mandzə sə. 20 Ŋgwii sè wo à ŋwè yà' fana yà' gbù mənə nze nè a fo' bə lis nè, a ŋwè nè yi yuk ncèp nè fana yi kwa bəŋsə toho bə zèŋ ve'e wùriŋ. 21 Fana nà' kà ŋgàŋ sə ntuù yi sò. Yi təəŋ moòm ghàr. Ghà nè ŋgə' və bohòyi gbù gesè lo fo'. 22 Ŋgwii sè wo à ŋwè yà' mvwe' ndik sè bə njək sə, nà'a yi nè yi yuk ncèp nè fana bum nzeŋgòŋ nè ye ntəm nè ŋgòtse' ghàk wèŋ kə lim te'lə tse' ncèp nè fana nà' kà zəm. 23 Nə ye də ŋgwii sə yà' à gbù məmuvwe' nze nè bəbəŋ sə ŋwè nè yi yuk ncèp nè, yi rɛɛŋ bə zèŋ. Fana yi zəm ŋgwii ghà mòk ŋkà mò'fis, mòk hum ntùŋfu bə hum te' wèŋ.>>

Jisòs Mək Gbù' Tɛ'

Mvə'nə Gaŋ Ŋkum Sə Mubu Cu

(Mak 4:30-34; Luk 13:18-21)

24 Yi à tsə' fa fe'lə yà'wèŋ gbù' mòk sè' də <<Aco wo fù'rə kək gaŋ ŋkum sə mubu sə bə ŋwè nəmòk nè yi à kə bi ŋgwii bum sè bəbəŋ mù nzuu yi. 25 Yi ànə sə noon dzəm lo fana ŋwè nəmòk nè nà'a bəŋgə yi kə bi ŋgaŋ sə bup sə yà' səsə nzaŋ mvwe' nzaŋ sə yi anə bi sə. Yi bi ŋgaŋ sə ve'nə fana yi bə' mandzə ye, nè lo yuye. 26 Ghà nè nzaŋ sə à kùk tətè nè ye ŋgòfis tu fana ŋgaŋ sə lokok sà'. 27 Bwe ŋgàa fàak ŋgà

nzum nè kə fek yi də, <Tà, vès də wù à bi mēgù mù nzuu wù ŋgwii bum sè bəbəŋ àlaa. Ŋgaŋ sə bup nè vè nè fo' fò?> 28 Ŋgà nzum nè duk fəsə fa wo də, <Gù yu yà'sə ŋwè nəmòk nè yi ka mù dzəm.> Wo fek fe'lə yi duk də, <Ye də wù dzəm də vès lo kə co'rə mak yà' à?> 29 Yi dzeŋ də yi ka dzəm. Yi də bùusè aco ghà nè wo sə də wo cok mak ŋgaŋ sə fana wo co'rə bupsə nzaŋ mòk bə ŋgaŋ sə yà' səsə nzaŋ sə. 30 Mè'rə yà'a kùk mvwe' mò'fis ve'nə tətè mvək nè ŋgòkup yà' kə dzeŋ. Mvək ànə dzeŋ nùu fana mù tsok fa ŋgàa kəkup sə wèŋ də, <Wèeŋ co'rə be'lə to ntòŋgaŋ sə bup yà'a mvwe' mò'fis, nè kiŋ yà' bə mbək bə mbək ya wo tɛŋ yà'. Nə tsok wo sè' də wo kup naaŋ gesə fa mù nzaŋ sə mù tà'a mù.> >>

31 Jisòs à tsə' fa mali wo gbù' mòk sè də, <<Gaŋ ŋkum sè Nwii sə co ŋgwii tə nəmòk nè wo to nà' də mostà, nè ŋwè nəmòk à kə bi nà' mù nzuu yi. 32 Nà' jə'rə cāsə ŋgwii bum sè wo bigè mù nzuu pwe'fo' yi. Ghà nè nà'a kùuk, nà' yam casə mòk sə pwe'fo' sè' yi. Nà' bùuŋ tə nè ghaŋ wùriŋ. Swiŋ wèŋ və, nè sə kə ci ndap awo mənə ntaŋ ye sə.>>

33 Yi cèp fe'lə gbù' mòk də, <<Gaŋ Nwii sə co yis sè ŋwàŋwèe jəgə yà', nè gesə sənə tasàa mfòŋ te', nè top yà' tətè yà' kək pwe' yè'e.>>

34 Bum yè'sə pwe'fo', Jisòs à sə tsòho fa gù bùu sə wèŋ yà' bə gbù' bə gbù'. Yusè co yi à tsə' fa wo jì gbù' à ka yeŋ. 35 Yi à gù ve'nə ya yusè ŋgà tsòhòbum Nwii à cèp bə liŋ ŋgà gəm bwiiŋ bùuŋ və zinə. Yusè yi à cèp sə də,

<<Mù nè muk cùu am, nè sə cèp bum lòoŋ fo' bə gbù' bə gbù'.

Mù nè cèp bum sè mvə'nə nzeŋgòŋ à yè yèe, yà' sə cum megu mvwe' səsəwihì.>>

36 Anə gəŋ, yi me'rə kwe' bù nè fo', nè ni lo yuye mù nda'à. Ŋgàa fàak ye wèŋ a bə' lòyi fo', nè sə fek yi də nà'a tsok rɛŋsə fa wo gbù' nè də wo à bi ŋgaŋ sə bup mvwe' nzum nà'a. 37 Yi sə tsòho rɛŋsə fa yà'wèŋ duk də, <<Ŋwè nè ŋgà bi ŋgwii bum sè bəbəŋ sə, a mùu mo ŋwè. 38 Nzum sə nzeŋgòŋ nè, ŋgwii sè bəbəŋ sə, a bùu sè wo cu yàwo mvwe' gaŋ ŋkum Nwii sə fana ŋgaŋ sə bup sə yàwo bùu sè wo cu yàwo ma nè ze'. 39 Ŋwè nè yi à bi ŋgaŋ sə bup sə, a ze' nè bə tu ye. Mvək nè ŋgòkup bum sè wo à bi sə yà'a nzeŋgòŋ nè mvə'nə nà' mèe, fana ŋgàa kùp bum sə yà'sə masinjàa Nwii wèŋ. 40 Mvə'nə wo à benə ŋgaŋ sə, nè tɛŋ yà' yà'a, anə ye nùmbu nè nzeŋgòŋ nè mè sè' ve'nə. 41 Mùu mo ŋwè, mù nè tumsə masinjàa am ŋgòtə'e fis yusè yà' cu mvwe' gaŋ sə, sè co yà' jəŋ və bup, nè ye bə ŋgàa gù bup wèŋ pwe'fo'. 42 Wo swekfis wes wo ve'nə fana

wo kə mak gesə lo wo sə mvwe' sè mis sè kə. Yà'a mvwe' sè bwiin nə sə wəŋ, nə sə zə nzòŋ fo'. ⁴³ Nà'a sè' mvək nè bùu sè wo yáwo kəkurè ma nè Nwi wèeŋ nə sə to rɛŋ co nùm mvwe' gaŋ tɛ' awo. Nwè nè yi tse'-a ntu' ngòyuk bum bə zɛŋ, yi yuk a.

Jisòs Cèp Fe'lə Bə Nzak Gaŋ Nkum Sə Mubu

⁴⁴ <<Gaŋ sè Nwi sè yà'a co yumok sè yà' gu nteŋ sè yà' à swihi nòŋ mvwe' səmok. Nwè nəmòk anə kə ye yà' fana yi ses lok yà'. Yi kwa ve'ɛ, nə kə caŋ seŋ bum sè yi tse' pwe'fo', nə kə ywiŋ jəŋ nzum sè mvwe' yà'sə.

⁴⁵ <<Gaŋ sè Nwi sè yà'a sè' co ngà gi gi nteŋ nè yi à sè ləp nsəp lis mòk nè wo togè nà' də perèl. ⁴⁶ Yi ànə ye perèl nè mò'fis nè nà' gu nteŋ fana yi lo, nə kə seŋ bum ye sè yi tse' sè pwe'fo', nə kə ywiŋ nà' bə zɛŋ.

⁴⁷ <<Gaŋ sè Nwi sè sè' co ram mòk nè wo màk gèsə nà' sè ndzəpè fana nsàap fuk kwəŋ ni ca zəzok zəzok nduk. ⁴⁸ Nà' ànə rwiŋ fana wo fis lo nà' mū mfɛŋ fana nə cum nze, nə ye ngòt'e yà'. Wo sè swèk gèsə lòsè bəbɔŋ sənə yumok, nə sè fis mak sè bəp sè. ⁴⁹ Numbu nè nzeŋgòŋ mēe, anə ye sè' ve'nə. Masinjāa Nwi wèeŋ nè vò, nə kə gapsə fis bùu sè wo yáwo kəkurè ma nè Nwi bə sè wo ka yáwo kəkurè yeŋ wèŋ zok. ⁵⁰ Wo mak gesə lo bùu sè wo ka kəkurè yeŋ sè mvwe' nəmòk nè mis sè kə ca. Yà'a mvwe' sè njwèe nə sə wəŋ, nə sə zə nzòŋ ca.>>

⁵¹ Yi fek yà' də yà' rɛŋ bə bum sè yi cèp ye'sə pwe'fo' laŋ àl. Wo də hòli. ⁵² Yi tsok fa fe'lə yà'wèŋ də, <<Ye də wəŋ ri də ngà ye'rè lək nè yi à bùuŋ də mū yə'rə yi mvè'nə gaŋ sè Nwi cu, yi co njwè nəmòk nè yi tse' taap ye. Aco yi fis vò to bum sè zəm mū tà'a yi, nə fis sè fi sà'.>> ⁵³ Jisòs ànə cèp wes gbə' ye'sə fana yi me'rə fa'nə, nə lo.

Bùu Lak Jisòs Wèŋ Bèŋ Yi
(Mak 6:1-6; Luk 4:16-30)

⁵⁴ A kə dzɛŋ la'à yi fana yi kə ye'rə bwiŋ mūmvwe' ndaap piriyà àwo wèŋ. Wo à mərə ve'ɛ wuriŋ, nə sə cèp duk də, <<Nwè nè'e a jə nsəp ŋkərə nè'e nə ye nsàap fàak sè yà' gu wuriŋ ye'e fòve'nə-ɛ? ⁵⁵ Nè'e ka mo kapindà nà'a yeŋ-ɛ? Nè'e ka yi nè wo to liŋ ma ye də Mèri nà'a yeŋ-ɛ? Jem bə Jòsep bə Saimù nə ye Judàs wèŋ ka bwema ye wèŋ yeŋ nè? ⁵⁶ A cugè fɛŋ ka sè' ves njè' ye wèŋ pwe' yeŋ nè? Aco ye'sə ye ve'nə va?>> ⁵⁷ Fana wo kà yi mok dzəm. Anə geŋ Jisòs nə tsok fa ye yà'wèŋ də, <<A yegè də wo jəgè ngà tsòhòbum Nwi ma nè yi lòfɔpwe' co njwè. A kə dzɛŋ mvwe' lak ye, nə ye mū nda'à yi fana wo kà yi co yumok jə.>> ⁵⁸ Yi à ka fàak sè yà' gu fa'nə

ŋkəŋ gu bùusè bùu sè fo' sè wèŋ à ka dzədzəm sè ntu' wo tse'.

14

Kpə Jon Ngà Bəptesə Bwiŋ

(Mak 6:14-29; Luk 9:7-9; Jon 6:1-14)

¹ Ghà ànə à ye, ŋkum Heròyuk bə bum sè Jisòs sè gūu sè. ² Herònə duk fa ncinda'a ye wèŋ duk də, <<A Jon ngà bəptesə bwiŋ, yi a tesə vè fe'lə mvwe' kpə yà'sə laŋ. Nà'a njo nè yi sè gə to bum manŋəŋgèŋ sə.>> ³⁻⁴ Yusə də Heròà fis jə ngwe moma ye Filip. Yi ànə gu ve'nə fana Jon sè dūhu gəgeŋ fa yi də, <<Ka bəbɔŋ bohòwù ngòjə njwà ànə co njwə yo yeŋ.>> Anə ye ve'nə fana Hèrodiya ngwe Filip nə fimsə mis tètè Herònə ko nisə Jon ndapndzəm. ⁵ Yi ànə dzəm də yi zə Jon nə fana yi sè wəŋ sè' bùusè bwiŋ dukgè də Jon nə ngà tsòhòbum Nwi.

⁶ Numbu nè wo à dzə Herònə à dzɛŋ səmok fana mo Hèrodiya nè nè ngwəŋgwèŋ à kə kə dzɛŋ mvwe' sè bwiŋ à mà cu sè. Yi kaŋ ve'ɛ tètè ni' bəŋ Herònə. ⁷ Herònə kəŋ də yusə nà' dzəm yà' pwe'fo' yi nə fa tsoŋ nà'. ⁸ Mvè'nə ma ye tip yi fana yi duk fa Herònə duk, <<Fa mū tu Jon ngà bəptesə bwiŋ nà'a ngə'a fɛŋ mūnə tasà.>> ⁹ Manziŋ à ko ŋkum nə ve'ɛ wuriŋ. Fana njo nè yi anə kəŋ to laŋ, nə ye fe'lə sè' bùu bùu sè wo mà fo' sè fana yi duk də yà'a kə jəŋ və fa nà'. ¹⁰ Yi à tum lòo, wo kə gwe' tiŋ fis tu Jon mū ndapndzəmè anə. ¹¹ Wo jəŋ və yà' mūnə tasà, nə kə fa mūnwà nè. Yi jəŋ yà', nə jəŋ lo nə ma ye. ¹² Ngàa fàak Jon nə wèŋ à kə jə vèŋ ni' ye nə, nə kə tuuŋ nà'. Wo à tuuŋ wes, wo lo, nə kə tsok fa Jisòs.

¹³ Jisòs ànə yuk ve'nə fana yi ni ngwes mòk, nə lo mvwe' mòk sè bwiŋ fo' bəè. Mfɛŋ bə nè ànə yuk ve'nə fana wo tesə mvwe' buhu lak sè yà' kəp fo' pwe', nə yuŋ lo yi sè' bə kù. ¹⁴ Yi à kə tesə ŋgə ndzəp fana yi ye bwiŋ ve'ɛ nduk nè nduk. Ntəm ye rwiŋ bə manziŋ fana yi gu mesə fa sè wo tse' yiyaŋ, yiyaŋ awo sè.

Jisòs Fa Bwiŋ Ncùhù Tàŋ Zuzù

(Mak 6:30-44; Luk 9:10-17; Jon 6:1-14)

¹⁵ Nùm à co fana ngàa fàak ye wèŋ və bohòyi, nə kə duk fa yi də, <<Yè'e mvwe' sè bwiŋ kà fənə cugè, nùm nə coònə sè' laŋ. A bəbɔŋ də wu duk bùu ye'e wèŋ lo ndzə ntòlak, nə kə ywiŋ zə yumok nja.>> ¹⁶ Jisòs duk ye də, <<Yà'wèŋ nə kà lò. Wèŋ kuk fa wo yumok wo zə.>> ¹⁷ Wo duk fa yi də, wo tse' mègù ntuhu brəd tàŋ bə fuk ba nè ba. ¹⁸ Yi də yà'a jəŋ və fa yi yà' fən. ¹⁹ Anə geŋ yi duk fa bùu sè wèŋ pwe' də yà'a cum nze mūnə ngəŋ. Yi jəŋ kotse' ntuhu brəd sè tàŋ nə ye fuk sè ba sè, nə kuk gesə lo mubu. Yi kwasə Nwi, nə sè

bè'rè yà', nê sê faha ngàa fàak ye sê wèŋ. Wo jəŋ, nê gap lo fa mango bù nê pwe'.²⁰ Wo à zú wo pwe', nê ze' bəboŋ. Fana wo te'e benə sê yà' à bwehe cu sê, yà' tesə kwès hum-ncòp-ba. ²¹ Bùu sê wo zú sê à ye co mbəmbam ncùhù tən. Wù kà bəba bə bweŋke' wèŋ yàwo ta.

Jisòs Gi Mù Ndzəpə
(Mak 6:45-52; Jon 6:16-21)

²² Wo à mèsə, Jisòs gú də bwe yee ni ŋwes, nê lo mantombi ŋgòto lòmamòk. Yi cum ye mankwèŋ, nê cepse bwiŋ ya wo lo la'à wo. ²³ Yi ànə mam, nê cepse wo, wo lo. Fana yi lo ye məmvw'e' nda mòk ŋgòkə gù piriya mbwa yiŋi. Ndzəm à sê də a seŋ və fana ŋga yi cu mbwa yiŋi. ²⁴ Mvək ànə à ye ŋga ŋwes nê lòndzə tsətsə'rə ndzəp anə səsap wùriŋ. Ndzəp sê bwi'lə ŋwes nê ve'e nê bup bəusə fəfə à sê və ma nê wo à sê dzəm ŋgòlònə. ²⁵ A kə dzəŋ mvə'nə mvəp à yè ŋgòtorə ndzəmə anə fana Jisòs və bohòwo ŋga yi sê gi və ma mù ndzəpə. ²⁶ Ngàa fàak ye sê ànə ye yi mvə'nə yi sê gi mù ndzəpə anə fana wəə ko wo ve'e nəbup. Wo duk ŋgwàŋ də, a maze' mòk, nê ke' noonŋ ŋgùŋ. ²⁷ Anə geŋ yi to yà'wèŋ sə' ntəŋ, nê duk fa wo də, <<A mù, wèŋ kà wəp.>> ²⁸ Pità cep gesə fa nà' də, <<Tà, a ye-a ŋga də a wù zìnə, wù duk mù ya mù gi və ŋgòkə ye wu sè' mù ndzəpə anə.>> ²⁹ Yi duk fa nà' də <<Vəə.>> Fana Pità nê tesə sə ŋwesə anə, nê sə gi sè' mù ndzəpə anə ŋgòkə ye Jisòs nə. ³⁰ Anə geŋ yi ye mvə'nə fəfə sə fa ŋgə' nê bup fana wəə ko yi, yi ye ŋgòcəŋ lósə ndzəpə anə. Yi waŋ torə fis duk də, <<Etəè, Tà tesə mù.>> ³¹ Jisòs fa bo sə' ntəŋ, nê ko nà'. Yi à sə ko nà' ve'nə, yi sê duk fa nà' sè' duk də, <<O' òhoò, dzədzəm yòjə'rə ve'e wùriŋ. Wù anə mərə bwi bùu yà?>> ³² Wo ànə kə ni sənə ŋwes nê fana fəfə nə teŋsə. ³³ Bùu sê wo à ye sənə ŋwes nê pwe'fo' à kùksə yi. Wo duk fa yi də, <<Wu mo Nwi zìnə bə zìnə.>>

Jisòs Lùŋsə Ngàa Yiyaj
Sə Mvw'e' Lak Jənesarə
(Mak 6:53-56)

³⁴ Wo à to tesə lòmumfəŋ fana wo tesə və mvwe' lak Jənesarə. ³⁵ Bùu lak sè fo' sə ànə ye riŋ yi fana wo tirə lo mvwe' lak sè yà'a fo' sə pwe'fo', wo sə jəŋ və fa yi ngàa yiyaj sè fo' sə pwe'. ³⁶ Wo à jə və yà'wèŋ ve'nə fana wo ləŋ yi də nà'a me'rə ngàa yiyaj sə wèŋ jwèŋ megu cù cək ye ya wo gūŋ. Bùu sê wo à jwèŋ pwe'fo', à gū yu awo.

15

Bum Lak Bùu Jus Wèŋ
(Mak 7:1-23)

¹ Anə geŋ, bùu Faràsi mok bə ngàa yə'rə fa bwiŋ lùk wèŋ à və bohòJisòs ŋgòfek yi bum səmok. Wo à tesə və mvwe' lak Jòrosalèm. Wo à fek yi duk də, ² <<Ngàa fàak yo wèŋ kà bum lak sè bù ŋkwàha bwiŋ wèŋ à nòŋsə yùgè bùu yà? * Vès duk ve'nə bùusə wo zùgè beŋ ŋga wo kà bo awo cuk.>> ³ Yi fek busə ye yà'wèŋ sə' də, <<Njo nê wèŋ kà lùk Nwi nòŋsəgè bùusə wèŋ dzəm ŋgòbe' bum lak awèŋ-e bùu ya? ⁴ Busə Nwi à cèp də, <Wəp ma yo bə tè' yo. Nwè nê yi yò-a ma kè tè' ye àlè, wo zə megu yi zəə.> ⁵ Wèŋ cwìŋ busə yàwèŋ duk də, a ye-a ŋga ŋwè tse' yumok sè co yi tesə ma ye kè tè' ye bə zeŋ, nê kà yà' tesə, nê duk fa yà'wèŋ də yusə yi tse' sə a sè Nwi, ye də yi ka nzak bohòma bə tè' ye nə mok tse'. ⁶ Wèŋ yə mvə'nə wèŋ a gù busə ncèp Nwi mok yusə wà bùu bum lak awèŋ nà? ⁷ Wèŋ ngàa tè'èŋkup wèŋ! Yusə Izayà ànə cèp mantombi sə kum wèŋ à ye zìnə. Yi à còm də, ⁸ <Bùu yè'e wèŋ sə kwasə mègù mù bə cù wà, fana ntəm awo ye səsap bohòmə. ⁹ Wo sə kùksə basə mù ŋgwàŋ, nê sə yə'rə yusə bwiŋ à cèp wo co yà'a lùk Nwi.> >>

Yusə Aco Yà' Bupsə Nwè

¹⁰ Anə geŋ Jisòs to benə və bùu sə wèŋ pwe'fo' ŋgə nì' yi, nê duk fa yà'wèŋ də, <<Wèŋ yu'rə nê reŋ yusə mù sə də mù tsok weŋ yè'e bəboŋ. Yusə də, ¹¹ yusə yà' ni lògə mù cùhù ŋwè kəkək kà ŋwè bupsəgə. A bupsəgə yi yusə yà' sə tesə tsə mù cùhù yi anə tsətoŋ.>>

¹² Fana ngàa fàak ye wèŋ və, nê kə duk fa yi də, <<Wù ri də mvə'nə wù cèp ve'nə yà'sə, bùu Faràsi wèŋ jòk bohòwù ve'e wùriŋ à?>> ¹³ Yi cep fəse fa yà'wèŋ duk də, <<Ngwi yu nê tè' am Nwi à ka nà' yi bi pwe', yi nê cok mak nà' sə nze. ¹⁴ Mè'rə wo ve'nə. Wo ka lis tse', nê sə də wo niŋtsok fa bùu mok wèŋ mandzə. Nə ye də a ye-a ŋga ngà jì lis sə nitsə' lófa ngà jì lis mòk mandzə fana wo ba fo' nə gbù lo sə wəwə.>>

¹⁵ Pità fek nà' də nà'a tsok reŋsə fa wo gbù' nê də yusə yà'a tesə tsəgə kə cùhù gù bupsəgə ŋwè nà'a. ¹⁶ Yi fek busə fe'lə Pità nə də, <<Wèŋ sə' ngàa kà bum reŋ mok à? ¹⁷ Wèŋ ka riŋ də yusə yà'a ni lògə mù cùhù ŋwè pwe'fo' cə lògə sə vəə, nə ca tesə lo sè' riŋ à? ¹⁸ Nə ye də yusə yà'a tesə tsəgə mù cùhù ŋwèe kəkəgə yà'sə sə

* **15:2** 15:2 Bum lak yè'sə, a bum sè bùu Jus sè wo ngàa yə'rə fa bwiŋ lùk wèŋ ànə yamsə naan lòmùnə lùk Musi sə.

ntuù yi. Yà'a zeñ sè aco yà' gu bupsə ñwè. ¹⁹ A ve'nə bùüsə tsətsə̀rə̀ə̀ sè bup sè co ñgòzə ñwè, ko nto, kohòsàhà, yè, ñgòci' m̀vwès, nə ye ñgòbupsə liñ bwiñ pwe'fo' tesə̀ kokgè ma sè ntuù ñwè. ²⁰ Yà'a bum sè yà'a gu bupsəgè ñwè. Ngòzə yumok bə bo sè wù ka yà' cuk, ka nzak tse'.>>

*Ñwà Lakmvum Nə
Yi A Naan̄tu Bohòjisòs
(Mak 7:24-30)*

²¹ Anə geñ, jisòs ye'e me'rə mvwe' yà'sə, nə lo mvwe' nzenğòñ nə lak Tayà bə Sidòñ. ²² Fana ñwà nəmòk nə yi cugè fo' kè tsèñ yi. Ñwà nə sə leñ jisòs nə də, <<Oò, Tà, mo Devid, koksə-a manziñ bohòmù è. Yònsə ze' tse' mo àm mòk nə yi nə ñwàñwè ve'e nsàp nəbup.>> Ñwà ènə à sè cèp bum ye'sə ve'nə ñga yi ka ñwà Jus yeñ, yi à ye ñwà lak Kanà. ²³ Yi à sè cèp ye'sə pwe'fo', jisòs kà cù bohònà' mùk lok. Ngàa fàak jisòs sə wèñ kə leñ jisòs də a bəboñ co nà' duk ñwà ènə lo bùüsə nà' sə loksə ke'cà wo ntu' wùriñ. ²⁴ Jisòs nə cèp bwiñ ye kə də, <<Nwi à tumsə mègù mü bohòbùu Izüre sè wo co nsùggaan̄ sè wo a jàm bisə jàmə.>> ²⁵ Ñwà nə à vè kè təəñ mali kè mantombli jisòs bə tumfərə, nə sə cep də, <<Tà tesə mü.>> ²⁶ Jisòs cep fe'lə sə̀mòk də, <<Ka bəboñ ngòjə beñ mwe, nə mak fa ñgbu † yeñ.>> ²⁷ Ñwà nə də, <<Tà, wù ri yo sè' də wo fagè bwe beñ, ñgbu sə te'e sè yà' sə gbù tson sè nze sè'.>> ²⁸ Fana jisòs duk fa bwi nà' də, <<Kè', ñwà nè'e wù tse' dzədzəm sə ntuù wù ve'e wùriñ. Yusə wù dzəm tse' yà'sə, yà'a nə ye m̀m̀mvə'nə wù leñ sə.>> Anə geñ yiya mo ñwà nə à mè mègù sè' ghà nà'nə ve'e ghes.

*Jisòs Fa Bwiñ Ncùhù K̀wè Zuzu
(Mak 8:1-10)*

²⁹ Jisòs à ye'e mè'rə fa'nə, nə sə gihi ca ñgu ndzəp Galili. Yi à lò, nə kə kok lo m̀m̀mvwe' nda mòk, nə cum mbwa nze ngòyərə bwiñ. ³⁰ Bwiñ à kpəwə vè fo' ñgòkè yə yi ve'e sè' wùriñ. Wo à bəhə jə vè fa yi bùu sè wo kà gigè wèñ, sè wo à kpə sa' ni' ma mòk wèñ, ngàa jì lis bə sè wo kà cù cèpgè wèñ, nə ye bə ñgàa yiyan̄ zəzok ñk̀ùùntən̄. Wo à bəhə jə vè yà' ve'nə, nə kə təmsə noñsə ñgu ni' jisòs anə bikikiki. Yi à guñsə yà'wèñ sè' lóon̄. ³¹ Bùu sè wo à kè mà fo' sə à mərə ve'e wùriñ. Wo à mərə bùüsə wo ye ñga bùu sè wo à sè kà cù cèpgè wèñ cèp cù, sè wo à kpə sa' ni' ma mòk wèñ guñ fe'lə sè', sè wo à sè kà gigè wèñ gi fe'lə, nə ye bə sè jì lis wèñ sə ye fe'lə bum sə̀mòk. Bùu sə wèñ à kùksə liñ Nwi bùu Izüre wèñ bùu bum sè wo à ye yè'sə.

† 15:26 15:26 Mvə'nə jisòs anə cep bə nzak nə ngòmak fa ñgbu beñ yà'a fana yi à sə duk yà'sə də, ngòjə yusə yà'a sè bùu Jus nə fa bù lakmvum.

³² Anə geñ jisòs to benə ngàa fàak ye sə wèñ ñgu ni' yi, nə duk fa wo də, <<Manziñ sə ko mü bohòbùu ye'e cèbùə, bùüsə wo cu vesiwèñ ntinə nùumbu te', nə kà yumok zə. Mü ka sè' dzəm co mü duk də wo lo nje ve'nə sè' dzəm, bùüsə aco mòk kə gbù nje mandzə.>> ³³ Ngàa fàak ye sə wèñ à yuk ve'nə, wo fek yi də, <<Aco wo jəñ beñ ngòñ fəeñ fòco a fa bwiñ wùriñ ve'e nē?>> ³⁴ Fana jisòs fek yà'wèñ də, yà'wèñ tse' ntuhu brəd fa'nə sù nē? Wo də, <<Vès tse' mègù ntuk sàmba bə bəbwe fuk mok.>> ³⁵ Fana jisòs duk fa bùu sə pwe'fo' də yà'a cum nze. ³⁶ Yi jəñ ntuhu brəd sè sàmba bə fuk sə, nə kotse' yà'. Yi kwasə wes Nwi fana yi bə'rə yà', nə sə fa bohòngàa fàak ye sə wèñ. Wo jəñ, nə sə fa bwi bùu sə wèñ. ³⁷ Bùu sə pwe'fo' à zù, nə ze' ve'e bəboñ. Wo à te'e benə mfəmfook sè yà' à sə gbù sə nze ghà nə wo à sə zù sə kwès sàmba. ³⁸ Bùu sè wo à zù sə à ye bwiñ ncùhù kwè, wù kà bəba bə bwenkə' wèñ ta. ³⁹ Yi anə gu wes bùu sə wèñ sam lo fana yi ni fe'lə sə ñgwesə, nə lo yuye mvwe' nzenğòñ lak Mágadàn.

16

*Wo Də Jisòs Gu Niñtsok Fa Wo
Manğəngəñ
(Mak 8:11-13; Luk 12:54-56)*

¹ Numbu mòk à ye, bùu Farəsi muk nə ye bùu Sadusi wèñ à vè də wo kə moksə ja'a jisòs. Wo fek yi də nà'a gu niñtsok fa wo manğəngəñ mòk nə aco nà' niñ fa wo də yi tse' ñaan̄ Nwi. ²⁻³ Yi duk fa yà'wèñ duk də, <<Wèñ ri mègù ngòkùk gèsə lo mubu, nə riñ də anə ye ñga'a ve'e bə ve'e wèñ. Wèñ tesə zəzòñ nə ye ñga ntòbu bəbañ fana wèñ də anə ye ntinə bup. Nə nconuum ye ñga ntòbu bùuñ bəbañ, wèñ də anə ye zòñ bəboñ. Wèñ riñ yà'sə, nə kà bum sè yà'a co mvək ngòniñtsə' bum sè niè' riñ bùu yà? ⁴ Wèñ sè niè' ye'sə, wèñ bùu sə bup, ngàa kà Nwi ri wèñ. Wèñ duk mü də mü gu niñ fa weñ manğəngəñ è? Kàcò. Mü nə kà nà' gu. Manğəngəñ nə wèñ nə ye mègù nə co à ye bohòngà tsòhòbum Nwi nè liñ yee Jonà nà'a.>> Yi anə cep wes ve'nə, fana yi me'rə yà'wèñ, nə lo gesə yuye.

*Jisòs Yə'rə Bwe Ye Wèñ
NgòReeñ Yi
(Mak 8:14-21)*

⁵ Bə ngàa fàak ye wèñ à to tesə lonto ndzəp ma nja fana ñga ngàa fàak ye sə swi ngòjə tse' lòbred. ⁶ Jisòs duk fa wo də, <<Wèñ jəñ ñkərə bə nsàap yis bùu Farəsi bə bùu Sadusi wèñ.>> ⁷ Anə geñ

wo sà cep ke' mütsetsè'rèò wo anè duk dà
 yi duk ve'nè bùüsà a swi ngòjò tse' vè bréd.
 8 Jisòs rinj yusè wo sà cep sà, nè duk fa
 yà'wènj dà, <<Ke' àmaa, wènj ka dzədzəm
 bæ yusè mù sà gùu tse'. Wènj sà cep ke' dà
 wènj swi ngòjò tse' bréd yè'sè bùu yà? 9
 Co wènj ka yè'e ntòsè' rɛɛj gɛj nà? Co wènj sà
 kà mvə'nè mù à fa bwiñ ncihù tɔnj ntuhu
 bréd sà' tɔnj yà'a mok tsərə à? Wo à zù yà'
 ve'nə, wènj te'e benə fe'lə sè sə nze kwès sù
 nɛ? 10 Nə ye sè' dà wènj swi ntuhu bréd sè
 sàmba sè bwiñ ncihù kwè à zù yà'a sè' è?
 Wo à zù wes, wènj te'e benə sè sə nze kwès
 sù nɛ? 11 Anə gu va njkun mu cɛɛp, wènj kà
 ri dà mù sà kà yè'sə bréd nè bréd nè'e duk
 è? Yusè mù sà duk sà dà, wènj jəj njkərə
 bæ yis bùu Farəsi bæ bùu Sadusi wènj.>>
 12 Anə gɛj fana bwe ye sə wènj rɛɛj dà yi
 anə sə ka yà'wènj dà wo jəj njkərə bæ yis
 sə wo gùgə bréd bæ zɛj yè'e duk. Wo rinj
 dà yi anə sə cep yà'sə dà wo jəj njkərə bæ
 bum sè bùu Farəsi bæ bùu Sadusi wènj sə
 yərə fa bwiñ.

*Pità Duk Də Jisòs Nkum Ngà Gèm
 Bwiñ*

(Mak 8:27-30; Luk 9:18-21)

13 Jisòs à kè dzɛj nzenjgòn Sisəriyà Filipi
 fana yi fek ngàa fàak ye sə wènj dà,
 <<Bwiñ dukgə dà mù, mo njwè, mù yè'sə
 ndà?>> 14 Wo sà duk fa yi dà, <<Mok
 dukgə dà wo Jon ngà bəptəsè bwiñ, mok
 dà wo Alajà, mok dà a Jèrèmiyà kè ngà
 tsòhòbum Nwi mòk nè yi à ye fa' àlɛ'.>>
 15 Fana yi fek mali wo sà' dà, <<Wènj yàwèj
 nɛ? Wènj dukgə yàwèj dà mù yè'sə ndà?
 >> 16 Saimù Pità duk dà, <<Wu Nkum ngà
 gèm bwiñ, nè wo à duk nè, nè wu mo Nwi
 nè yi cu njwəm nè.>> 17 Fana Jisòs nè duk
 fəsə fa nà' dà, <<Rɛjsi yòSaimù mo Jonà.
 Busè ka wu yè'sə njwè tsok fa. Tsè' fa wu
 yà' Tè' am nè yi cu mubu. 18 Nə ye sè' dà
 mù sə to fa wu lij ngà'a dà Pità (lis), mù
 nè ci cos àm mùmvwɛ' lis ènə. Nàanj kpɛ
 nè kà cos àm nè yumok gù. 19 Mù nè fa
 wu ki ncihù gɛj sà Nwi sə. Yusè wù ki tes
 yà' sə nze fɛɛj nə ye megu mubu sè' ve'nə.
 Yusè wù firə me'rə yà' sə nze nə ye mubu
 sè' ve'nə.>> 20 Fana yi tipəsè ngàa fàak ye
 sə wènj ve'e gɛgɛj dà yà'a kà njwè nəmòk
 dà yi yè'e nkum ngà gèm bwiñ nè wo à
 duk nè tsə' fa lok.

*Jisòs Tsə' Mvə'nə Kpɛ Ye
 Nə Ye*

(Mak 8:31-9:1; Luk 9:22-27)

21 A yè jə mvək ànə nè lo mantombi,
 Jisòs yeto ngòtsòhòfa ngàa fàak ye sə wènj
 jəja dà yi nè lo tsoj li mwɛ' lak Jòrosaləm,
 nè kə ye ngə' fo' wùriñ. Yi nè ye ngə' nè
 ndzə bohòbù njkwàha bùu sè fo' bæ ngàa
 fa satikà' sè ghanj wènj bæ ngàa yərə fa
 bwiñ lùk. Də wo nè zə yi sè'. Numbu nè

te' ye, yi lokok fe'lə mwɛ' kpɛ səmok. 22 Yi
 ànə duk ve'nə, Pità kə sojnsə gəsə lo yi fo',
 nè sə jwa nà'. Pità nè sə duk dà, <<Kaco
 Nwi dzəm yɛj Tà! Kaco yè'sə ye lok fàk
 bohòwù ve'nə yɛj.>> 23 Yi bùnj, nè duk
 fa Pità nè dà, <<Coho gəsə ngu n'ì mù wùu
 Satà! Wu yà'sə nsàp yumòk nè nà' sə təhə
 lok mù mandzà, bùüsə yusè wù cep yà'sə,
 a tsətsərə nè bwiñ tse' nà' wo, ka nè Nwi
 yɛj.>>

24 Fana Jisòs tsok fa ngàa fàak ye sə wènj
 dà, a ye-a njga njwè nəmòk dzəm-a ngòyù
 lòyi fana nà'a nè bɛj to ntòbum sè n'ì nà'
 sà dzəm yà', nè bək jəj ntənj nà' njkun nè
 bɛ' lo yi. 25 Yi dà, <<Busè njwè nè yi gəhə
 tse'-a yòjnsə ye fana nà'a nè bisə wà. Nə ye
 dà njwè nè yi jə yòjnsə ye co yusè wà bùu
 mù fana yi nè kə tse' nà'. 26 Busè mù nè
 sè njwè nè tse' sə yè'sə yà, nga yi tse'-a
 nzenjgòn nè pwe'fo', nè kə bisə yòjnsə ye
 è? Kènə yusè aco njwè kupsə yà', yà' kərə
 bæ yòjnsə ye yè'sə yu yà? 27 Busè mù nè
 mù mo njwè, ves masinjàa am wènj nè vè
 bæ njànj Tè' am, nè lak ndàanjwè pwe'fo'
 mvə'nə nè yi à gù fàak ye. 28 Mù sə tsə' wèj
 yè'e zinə dà bùu mok wènj tə fənə sə wo nè
 kà ntòkpɛ njga wo yə mùu mo njwè mvə'nə
 mù sə vè bæ gɛj njkum am sə.>>

17

*Jisòs Kupsə Nsəsə Mù Ndàhà
 (Mak 9:2-13; Luk 9:28-36)*

1 A cà nùumbu ntɔnjfana fana Jisòs to jəj
 Pità bæ Jem nè ye Jon nè yi moma Jem nè,
 bæ yà'wènj kok lo mùmvwɛ' nda mòk nè
 səsap. Wo à kə cu mègù mbwa woòwo.
 2 Fana wo ye njga nsəsə Jisòs kupsə bùnj
 mok nsàp nè zok. Si ye sə rɛj co nùm,
 cək ye sə rɛj co marɛj ve'e. 3 Wo ye fe'lə
 sè' njga Musi bæ Alajà tesə vè mubu, nè
 sə taanjgàm bæ Jisòs nè wènj. 4 Fana Pità
 nè duk fa Jisòs dà, <<Tà, yà' bònɛ'e wùriñ
 mvə'nə vesùwènj fɛj yè'sə. A ye-a njga
 wù dzəm fana mù ci ba'rə tes bwe dunj fɛj
 tɛ'. Mò'fis nè njò, mòk nè Musi, mòk ye
 nè Alajà.>> 5 Yi ànə sə cep mali ntòfo'
 fana mbàk mòk nè nà' sə fop ve'e wùriñ
 à vè, nè kə təhə lok wo. Wo yuk njga ngi
 njwè nəmòk sə cep vesə ndzənə mbàk nè
 dà, <<Nè'e mo àm nè mù dzəm yi sə ntùù
 mù, mù kwagə bohòyi wùriñ. Yusè yi cɛp
 pwe', wènj yuk fa yi.>> 6 Ngàa fàak ye sə
 wènj ànə yuk ve'nə fana wəə ko wo ve'e
 nsàp nè co wù kà cɛp to. Wo coho gbɛ fə'ə
 gesə lo si awo ma sə nze wo pwe'. 7 Jisòs
 və, nè kə wɛjɛj wo bæ bo ye. Yi duk fa wo
 dà, <<Wènj kà wəp, wènj lokok mütəsə.>>
 8 Wo à mùk kok lis awo, wo kà njwè fo' mok
 yə. Wo ye megu Jisòs yiyi.
 9 Mvə'nə wo à sə tsə mündahà anə fana
 Jisòs tipsə wo dà, <<Wènj kà njwè nəmòk

bum sè wèŋ yə yè'sə tsə' tètè nga mùu mo n̄wè, mù lòkok m̄vwè' k̄p̄ ɲkɔŋ.>>
 10 Ngàa fàak ye sə wèŋ à fek yi sè' də, <<Njo n̄ ngàa yè'rè fa bwiŋ lùk wèŋ sə duk dè Alajàa n̄ vè tson ɲkɔŋ Krest vè ɲgòtəsə ves, a bùu yà?>> 11 Yi duk fəsə fa yà'wèŋ də, <<A zìnə də Alajàa n̄ vè. Yi n̄ vè ɲgògàhu tsə'rə fəsə bum pwe'. 12 Nə ye də mù sə tsə' wèŋ də Alajà n̄ à vè laŋ, fana wo kà yi ri. Wo à jə yi, n̄ gū yi m̄və'nè wo dzəm. Nə ye sè' də mùu mo n̄wè, mù n̄ ye ɲgə' ndzə bohòwo sè' vè'nə.>> 13 Anə geŋ bwe ye sə wèŋ rɛɛŋ bə zeŋ dè yi sə duk Jon ɲgà bəptəsə bwiŋ.

Jisòs Təsə Mò Nəmòk

Nə Yi Tse' Yòŋsə Ze'

(Mak 9:14-32; Luk 9:37-45)

14 Wo ànə bwi foho vè m̄vwè' sè bwiŋ à mà cu sə fana ɲwè n̄mòk caŋ vè bohòyi, n̄ kə təŋŋ fo' bə tūmfərə. ɲwè n̄ sə cəp də, 15 <<Tà, koksə-a manziŋ bohòmo àm è. Mo àm n̄ ɲgà gbù n̄nò'. Yi sə yə ɲgə' bə zeŋ vè'è wù kà fù'. Yi gbù yisko'gə mù misə riŋ riŋ, n̄ sə gbù n̄ sə ndzəpè sè' riŋ riŋ. 16 Mù jə lòyi bohòngàa fàak yo, nà' ghak ɲəŋ m̄və'nè co wo gū nà' me.>> 17 Jisòs ànə yuk vè'nə, yi cəp də, <<Wèŋ yè'sə gəgutu, wèŋ ka dzədzəm n̄ co wèŋ lùŋsə ɲwè fo' sə ntùu wèŋ tse'. Mù n̄ cum geŋ vesùwèŋ, n̄ sə ko ntum vè'nə tètè kə dzeŋ sè? Wèŋ jəŋ vè fa mù yi fən.>> 18 Jisòs jwa yòŋsə ze' n̄ nà' a sə gū ɲkɔŋ yi sə zaŋ n̄ fana nà' tesə gesə lo ndzə ni' yi anə sè' ghà ànə.

19 Anə geŋ ɲgàa fàak Jisòs sə lo, nə kə fek swihi yi də, <<Vès anə fis fuk yàvès nà' b̄hə yè'sə bùu yà?>> 20 Yi duk fa yà'wèŋ də, <<A bùusə dzədzəm àwèŋ n̄ ɲgòlùŋsə bwiŋ bə zeŋ nə, nà'a jo. Mù sə tsə' wèŋ sè' də a ye-a nga wèŋ tse' m̄gù-a m̄dzədzəm momjo co m̄və'nə nzaŋ vè'è fana aco wù duk fa nda n̄'è də, <Coho fa'nə, nə kə təŋŋ fa'>, nà' coho lo. Yumok kà sè co wèŋ kà yà' gù to mok ye. [21 Aco b̄'fis to megu nsàp ènə piriya bə dzə zazu ba bwère yumok ka mok ye fe'lə.]>>

22 Wo sə ke' ke'ca nzeŋgòŋ Gallilì anə. Anə geŋ wo vè m̄vwè' mò'fis fana Jisòs duk fa bwe ye sə wèŋ duk də, <<Wo n̄ jəŋ mùu mo ɲwè, nə fa ndzə bohòbwiŋ. 23 Wo nə zə mù, numbu n̄ t' dzèŋ, mù tesə fe'lə vè m̄vwè' k̄p̄ sə səmok.>> Bwe ye sə wèŋ ànə yuk vè'nə fana manziŋ ko wo vè'è n̄b̄əp̄.

Nzak Làk Tas M̄m̄vwè' Ndap Nwi Nə Ghaŋ

24 Jisòs bə bwe ye sə wèŋ à kə dzèŋ m̄vwè' lak Kàpanum, nə cum fo'. Numbu mòk à ye bùu sè wo jəgə m̄bàam tas sè

bwiŋ là'gè yà' m̄m̄vwè' ndap Nwi n̄ ghaŋ n̄ wèŋ kə fek Pità də, <<Masà àwèŋ n̄'è là'gè m̄bàam yè'sə sè laŋ à?>> 25 Yi dzəm də, <<Ŋ, nà'a là'gəə.>> Anə geŋ yi bwi lo yuye nda'ə wo. A kə dzèŋ nga yi ka yumok ntòcəp lok fana Jisòs fek nà' də, <<Wù tsəm yòyè'sə da Pità? ɲkəŋkum sè sə nze fɛɛŋ ko jəgə m̄bàam tas awo yè'sə bohòndà wèŋ? Wo jəgə yà' bohòbwe awo kə bohòbùu sè zok wèŋ nɛ?>> 26 Yi duk də a yegə bohòbùu sè yà'wèŋ ka bwe awo yeŋ. Fana Jisòs cəp fe'lə sè' də, <<Ye də bwe awo ka yàwo nzak tse', ka vè'nə yeŋ nà?> 27 Nə yeè n̄ də ɲgògè də ya wo kà jòk fana dū sə mantùŋ. Wù kə dzèŋ ca, wù mak gesə lop sə ndzəpè anə. Fuk n̄ wu ko to nà' mantombi, wu n̄ ye m̄bàam mù cùhù yi anə. Wù fis jəŋ m̄bàam n̄, n̄ kə fa wo ɲgòlà' tiŋ tu yòbè sə yàm bə zeŋ.>>

18

Nwè Nə Ghaŋ Ndà?

(Mak 9:33-37; Luk 9:46-48)

1 M̄vèk ànə à ye fana ɲgàa fàak Jisòs sə wèŋ vè bohòyi, n̄ sə fek nà' də, <<M̄və'nə gaŋ sè m̄bu cu, nsàp ɲwè n̄ yi yam gha' mok fo' mantombii Nwi yi yè'sə ndà lɛ?>> 2 Jisòs to vè mo nəmòk, n̄ tes nà' m̄tsətsə'rəə yà'wèŋ. 3 Fana yi tsok fa yà'wèŋ də, <<Mù sə tsə' wèŋ jə'è zìnə də tse'ɲga wèŋ kupsə, n̄ ye co bəbweŋke' ɲkɔŋ bwère wèŋ kà m̄vwè' gaŋ sè Nwi sè kà ni yuk. 4 ɲwè n̄ yi jə lo-a ni' ye sə nze co mo n̄'è fana nà'a yi n̄ yi yam cəsə mok wèŋ m̄vwè' gaŋ sè Nwi sə yi. 5 ɲwè n̄ yi jə-a nsàp mo n̄ co n̄'nə m̄nə liŋ am fana ye də yi jə yà'sə mù.

Nza' M̄m̄m̄sə

(Mak 9:42-48; Luk 15:3-7; 17:1-2)

6 <<Nə ye sè' də a ye-a nga ɲwè mòk gū bəbwe sə wo dzəm bohòmù yè'sə mòk də yi gū b̄əp̄ fana boŋ ghak bohòyi co wo jəŋ ɲgòk, n̄ swi' kə'ə fa ɲwè ànə nà' kə mihi, n̄ mak gesə lo yi sə m̄vwè' ndzəpè n̄ cəco. 7 Bùu sè sənə nzeŋgòŋ n̄ co bə ɲgə' ɲjo n̄ m̄m̄m̄sə sè sə aco yà' gū ɲwè ɲgògə b̄əp̄ yè'sə cu fo'. M̄m̄m̄sə n̄ vè tsoŋ li, megu də a ɲgə' n̄ b̄əp̄ bohòŋwè n̄ yi sə jə vè m̄m̄m̄sə n̄. 8 Nə ye sè' də a ye-a nga bo yo kə kùu yo àlè' sə gū wu ɲgògə b̄əp̄ fana wù gwè' tiŋ mak yà'. Bòghak də wu kə ni lak liŋ bə bo kə kù ma mò'fis n̄ non̄sə n̄ ɲgòkə mà' gesə lòwu sənə mis sè yà'a kà liŋgə bə bo kə kù ma ba fo'. 9 Nə ye də a ye-a nga lis yo sə gū wu, wù sə gū b̄əp̄ fana wù so'rə fis mak yà'. Bòghak co wù kə ni m̄vwè' lùŋ bə lis ma mò'fis n̄

* 17:26 17:26 Bùu Jus wèŋ sè m̄b̄əbam sè wo dzèŋ lùumjòŋŋ hum ba wèŋ à sə làkgə m̄bàam mok sè wo à sə gūhu tsə'rəgə ndap Nwi n̄ ghaŋ n̄ bə zeŋ lùlùm.

nonjë ngòkè ni mvwe' ngò' nè sà misè bə lon ma ba fo'.

¹⁰ <<Wènj jənj ŋkərè də wènj kà bəbwenjke' yè'e wènj nè mò'fis co yusè wà jə. Mù sè tsə' wènj də mvè'nè yà' cu mabu, masinjàa bəbwenjke' yè'sə wènj cugè bə Tè' am wènj mvwe' mò'fis nùumbu pwe'fo'. [¹¹ Mùu mo ŋwè, mù à vè ngòkè ləp yə bəu sè wə à bisə.] ¹² A ye-a wu, wu duk bə ncèp nè'e də yə? A ye-a ŋga ŋwè nəmòk tse'-a nsùjgaan yə ŋkù mò'fis, fana nè mò'fis jam bisə ca, yi nə lap lo nè mò'fis, nə me'rə sè hum vəke'-ncòp-vəke' sè də yà'a sə zə tse' ŋgan mundaħa, ka ve'nə ye à? ¹³ Nə ye də, a ye-a ŋga yi kè ləp yə nà', mū tsok wènj də yi nə kwa ghak bə zəj nə nonjë sè hum vəke' ncòp sè vəke' sè yà' ka yəwo bisə sə. ¹⁴ Ye də wènj riŋ də tè' am nè mabu nə sə kà dzəm də məmwenjke' nè mò'fis bisə dzəm.

*Ncèp Nə BohòMoma Yo
Nə Yi Gù Wu Bup
(Luk 17:3)*

¹⁵ <<A ye-a ŋga moma yo mòk gù wu bup, wu lo bohòyi, wenə ye ba, wu tsok fa yi yusè yà' yaan wu wenə sə. A ye-a ŋga yi dzəm yusè wu tsə' yi sə, ye də wu ko fəsə vè moma yo nə ma ŋkwèj laŋ. ¹⁶ A ye-a ŋga yi ka wu njònə yuk fa, wu to jənj fe'lə lo ŋwè nəmòk kè bwij ba àlè' sèmok. Ya yusè wu sè cèp pwe', bəu yè'sə wènj nə ye yəwo ŋgaa yuk ntu' ŋgòdè wo à yuk yəwo ve'e bə ve'e. ¹⁷ A ye-a ŋga yi ka yə'wènj sè' yuk fa, wu jənj lo nzak nə mok mantombii cos. A ye-a ŋga cos cèep, yi kà sè' dzəm mali fana wènj jənj yi mok co yi pegè kè co ŋgà ko mbàm tas àlè'. ¹⁸ Mù sè tsə' wènj yè'e zinè də, a ye-a ŋga wènj ki-a yumok sè nze də yà' tə ve', wo nə kin yà' mabu sè' ve'nə. Nə ye sè' də wènj firə-a yumok sè nze, wo nə firə yà' mabu anə sè'. ¹⁹ Mù sè tsə' fa wènj mòk sè' də a ye-a ŋga wènj ba dzəm tse' cù mò'fis bə yà lòn, nə ləj piriya bə zəj fana tè' am nè yi cu mabu nə nə gù fa wènj yà'. ²⁰ Njo nè bwij ba kè tè' àlè' kə benə-a mvwe' mò'fis bəu liŋ am fana mū nə ye mütətsə'rəð wo anə.>>

Gbu' Mofak Nə Yi Kà ŋwè Yumok Swifagə

²¹ Anə geŋ Pità kə fek Jisòs nə də, <<Tà, aco moma am gù mū bup kè' sù, mù sə swifa yi-e? Co kè' sàmba ve'e àlè?>> ²² Jisòs nə duk fa nà' də, <<Mù kà də a kè' sàmba duk, a kè' hum sàmba bəp sàmba. ²³ Aco a fəhə gaŋ sè mabu sə bə ŋkum mòk nè yi à dzəm də yi tan ja'a mbàm ye bə ŋgaa fàak ye ya yi riŋ mvè'nè bwe fàak sè wènj sə gù bə mbàm ye sə. ²⁴ Yi à yèto ŋgòta ntəj, wo ko jənj və fa yi mòk nè yi tse' ŋkum nə malà' mbàm. ²⁵ Mvè'nè yi ànə ka mbàm sè co yi lak tse' fana ŋkwà' ŋwè

ye nə duk də wo seŋ yi co ŋkwèj. Wo seŋ nà' bə ŋgwe nà' nə ye bwe nà' bə bum nà' sè nà' tse' pwe' ya wo lak ka nà' sə fo'. ²⁶ Ngà fàk nə tənj tsoj sə nze bə tumfərə, nə wup fa ŋkwà' ŋwè ye nə bo ve'e wùriŋ. Yi ləj nà' ve'e də, <Tà, ko ntum, mū nə lak wes fa wu mbàm yo pwe', yumook nə kà bisə.> ²⁷ Manziŋ à ko ŋkwà' ŋwè nə. Yi me'rə ŋgà fàk nə, nə swi fa nà' mbàm sè nà' tse' yi sə. ²⁸ Ngà fàk ànə à tesə tsə ntəj, yi kərə bə ŋgà fàk mòk sè' co yi ŋga yi à sə be' megu nà' mbàm ncuħu co tən ve'e. Yi tap ko ŋam pik tse' nà' kə mihi, nə sə duk də, <Lak fa mū mbàm am sə.> ²⁹ Ngà fàk ènə gbu ye sè' sə nze, nə sə ləj nà' də, <Kwəkwè', ko-a ntum, mū nə lak wes fa wu mbàm yo.> ³⁰ Yi kà dzəm. Yi kə nisə nà' ndapndzəm də tse'ŋga nà' lək yi ŋkuj. ³¹ Ngàa fàak mok sè a yegè bə yə'wènj à yə yusè yi gù yè'sə fana yà' yaan wo ve'e wu kà fə'. Wo lo, nə kə tsok fa ŋkwà' ŋwè àwo nə bum sè yà' ye yè'sə pwe'fo'. ³² Anə geŋ ŋkwà' ŋwè nə to yi və. Yi duk fa nà' də, <Wu mo nè bup! Mù a swifa wu ka sè wu tse' mū yà'a pwe'fo' bəusè wu a ləj mū. ³³ Nə ye də kaco wu koksə manziŋ bohòŋgà fàk mòk sè' mvè'nè mù gù bohòwù yà'a yəj à?> ³⁴ Mvè'nè ntum à sə yaan yi fana ŋkwà' ŋwè ye nə à jə yi, nə fa sè' ndzə bohòŋgà yənsə bwij ŋkuj də wo nisə nà' ndapndzəm, nə ye də tse'ŋga nà' lək wes fa yi mbàm ye sə sè' pwe'fo'. ³⁵ Yà'a sə' mvè'nè Tè' am nè yi cu mabu nə gù bohòwèj sè' ve'nə, ŋga a ye-a də wu ka moma yo sə ntəu wu swifa na.>>

19

Nza' Mè'rə ŋgwe

(Mak 10:1-12; Luk 16:18)

¹ Anə geŋ mvè'nè Jisòs anə cep wes bum yè'sə fana yi ye'e me'rə nzeŋgòj Gallii anə. Yi lo mvwe' nzeŋgòj Jüdiyà nè nà'a ma ndzə ntondzəp Jòridəj. ² Bwij à yù löyi fo' ve'e nəbup, yi gù mesə fa wo yiyan awo fo'. ³ Bəu Faràsii mok wènj à vè kè tsèj yi də ya wo mumsə ja'a yi. Wo fek yi də, <<Aco lək dzəm də ŋwèe mè'rə ŋgwe ye bə njo nè nà' böyi, ye də yi ka yà'sə bup gù à?>> ⁴ Yi cep fəsə fa wo də, <<Wèj a ka mvəsə wo à còm də Nwi ànə gù to ŋwè, yi gù ŋwəmbam bə ŋwəŋwè yà'a ntòtan à? ⁵ Yi ànə gù wo ve'nə fana yi duk də, <Nà'a njo nè ŋwèe nə me'rə tè' ye bə ma ye, nə kə be'lə bə ŋgwe ye.

Wo sè ba sə nə ye mok ŋgùpni' nè mò'fis.>

⁶ Ye də wo ka mok ba yəj fe'lə, wo mok ŋgùpni' nè mò'fis. Ye də yusə Nwi a be'lə yà' mvwe' mò'fis fana ŋwè nəmòk kà də yi gapsə yà' duk.>> ⁷ Wo fek fe'lə yi də, <<Anə geŋ Musi nə duk də aco ŋwè com fa ŋwà nè ŋwàk nè ŋgòmitsə' də yi mè'rə nà' laŋ

nə me'rə yi lo e?>> ⁸ Yi duk fa fe'lə yà wèn səmòk də, <<Musì à mè'rə də wènj mè'rə yep awèn bùsə ntəm awèn gu nèbup, bwèrə mvə'nə yà' à yeto mantombi à ka ve'nə yeŋ yuk. ⁹ Mù sə tsə' weŋ sə' də a ye-a nga ñwè me'rə ñgwe ye, nga yi ka nà' bùu njo nà də ñwà nə sə ko nto me'rə, nə jəŋ fe'lə ñwà mòk səmòk fana ye də yi yà'sə ñgà ko nto.>>

¹⁰ Ngàa fàak ye wèn duk fa yi də, <<A ye-a nga nzak ñgwe bə ndum mū mvək ènə, ye də bəghak co ñwè kà ñwàñwè jə lo'.>> ¹¹ Yi duk fa fe'lə wo də, <<Kaco bwij pwe' dzəm ncèp ènə yeŋ. Aco dzəm megu nà' bùu sə Nwi a fa wo ncèp nə yi. ¹² Bwij cu yo sə wo à dzə wo ləm. Bwij cu sə' yo sə wo à ya' wo ñkuŋ wo bùuŋ ləm. Mook sə' yo sə wo bùsə ni' awo co ləm njo gaŋ ñkum Nwi. Ñwè nə yi rì də aco yi dzəm to ncèp ènə fana yi dzəm sə ntən.>>

Jisòs Sə Bəbwenke' Wèŋ

(Mak 10:13-16; Luk 18:15-17)

¹³ Anə geŋ wo jəŋ və fa yi bəbwenke' wèŋ də yi naaŋ fa yà' bo, nə gu piriyà. Ngàa fàak ye wèn ànə ye ve'nə, wo jwa sa'rə bùu sə də yà'a kà ve'nə gū. ¹⁴ Jisòs duk də, <<Wènj me'rə bəbwenke' wènj və bohòmə, nə kà wo mandzə lok, bùsə gaŋ ñkum sə mubu sə, tse' yà' nsàap sə co wo ye'sə.>> ¹⁵ Fana yi naaŋ fa yà' wènj bo ye mū tuhù, nə se wo ñkuŋ nə ye'e me'rə lo yuye.

Ngə' Nə Bə Ghàk

(Mak 10:17-31; Luk 18:18-30)

¹⁶ Ñwè nəmòk və bohòjisòs, nə duk fa nà' də, <<Cicà, yusə bəboŋ sə co mū guu ye'sə yà, ñkuŋ ya mū nə kə tse' lùŋ nə nà'a nà kə mè e?>> ¹⁷ Yi duk fəsə fa nà' də, <<Wù sə fek mū yòyusə bəboŋ sə fe'e nà? Ñwè nə yi bəboŋ mègù nə mò'fis. A ye-a nga wù dzəm də wu nə kə tse' lùŋ, wù ñonşə lùuk sə bəboŋ.>> ¹⁸ Yi fek mali Jisòs də, <<A ye'sə lùuk sə fòlè-d?>> Jisòs taŋ fa yi də, <<Kà ñwè zə. Kà nto ko. Kà yə yə. Kà gèem mvwès ko. ¹⁹ Wəp tē' yo bə ma yo, nə dzəm moma yo co mvə'nə wu dzəmgə ni' yò.>> ²⁰ Mū wà'ñwè nə duk fa fe'lə nà' də, <<Bum sə wù taŋşə ye'sə pwe', mū a gū wes yà' laŋ. Yusə mū ka yà' ntògūu ye'sə yà?>> ²¹ Jisòs duk fa nà' də <<A ye-a nga wù dzəm də wu ye kəkurə pap, wù lo kə seŋ bum sə wù tse', nə fa ñgàa jij mbàam sə ya wu nə tse' ghàk mubu, nə be' mandzə nə yuŋ və mū.>> ²² Wà'ñwè nə à yuk ve'nə, ngùpcu gbū yi yək, yi coho lo, bùsə yə à tse' bum ve'e wuriŋ.

²³ Fana Jisòs bùuŋ duk bohòngàa fàak ye wènj duk də, <<Mù sə tsə' weŋ ñkəm duk də, gu wuriŋ bohòngà ghàk ngòkə ni mvwe' gaŋ Nwi. ²⁴ Mū tsok weŋ sə' də

joho cà bohònam nə yi yam co nambà'rè nà'a ngòcà torə tesə ndzənə wū patà', nə nonşə bohòngà ghàk ngòni mvwe' gaŋ ñkum sə mubu.>> ²⁵ Ngàa fàak Jisòs sə à yuk ve'nə fana vəm kok wesə wo nèbup. Wo fek də, <<Ye də aco ñwè nə yi tse' to lùuŋ ye'sə ndà?>> ²⁶ Jisòs kək gesə yà' wènj, nə duk fa wo də, <<Aco yumok gaŋ ghak li ñwè, yumok kà Nwi-e gaŋ ghak yuk.>>

²⁷ Anə geŋ Pità cep fəsə fa nà' də, <<Ja'a na yòo mūmvə'nə vès a mè'rə bum avès pwe' nə pwe', nə be' wu, yusə vès nə kə tse' sə ye'sə yu yà?>> ²⁸ Jisòs duk fa fe'lə wo sə' də, <<Mù sə tsə' weŋ zinə də, bə nzeŋgòŋ nə fi nə nà'a nə kə ye ntsə'mòk nə fana mūu mo ñwè, mū nə kə co mūnə kapràk àm co ñkum nə ghaŋ. Wènj sə hum-ncòp-ba sə wènj a be' mū ye'e nə cum sə' mūnə kapràak yàwènj. Fana wènj sə sak buhu lak Izürè sə hum-ncòp-ba sə. ²⁹ Nə ye sə' də ndàaŋwè pwe' nə yi a me'rə ndap ye, kə bwema ye, kə njè'egūu ye, kə tē' ye, kə ma ye, kə bwe nə ye nzum àlè' pwe' bùu liŋ am, yi nə kə tse' fe'lə kè' ñkə mò'fis. Kà yà'sə mègù, yi nə kə tse' lùŋ nə nà'a nə kə mè nə sə'. ³⁰ Mvək ànə ye, bwij ñkəuŋ sə wo ñgà'a mantombii nə ye mok maŋkwèŋ, fana ñkəuŋ sə wo ñgà'a maŋkwèŋ nə ye mantombi.>>

20

Gbu' Bùu Sə Wo A Fàk Mūnzui' Nkwà' Ñwè Mòk

¹ Jisòs à cèp ncèp mòk də, <<Gaŋ sə Nwi sə yà'a co ñkwà' ñwè nəmòk nə yi à yàaŋ tesə ntsə'mòk də yi lo kə lap ñgàa fàk, ya wo fak mūnzui' yi. ² Yi ànə cep tes bə bùu sə wènj mvə' mbàm nə yi nə lak yà' numbu nə mò'fis nə fana yi gesə lo yà' mūnzui' yi anə. ³ Nùm à sə ye lòco nùm bəŋ, yi lo nə kə ye fe'lə bùu səmòk, ñga wo sə təəŋ dzòŋ mū nteèŋ wà. ⁴ Yi duk fa yà' də, <Wènj du kə fak mū nzuu mū sə' ya mū nə lak wen kəkurə.> Anə geŋ wo lo fo' sə'. ⁵ Yi à tesə lòfe'lə ñga nùm maràŋ, nə ye ñga nùm càsə maràŋ sə', nə kə gu sə' ve'nə. ⁶ Nùm à sə naaŋ lo bə cūu nda, yi lo, nə kə ye mali bùu mok sə' ñga wo sə təəŋ sə' wà anə. Yi fek yà' wènj də, <Wènj sə təəŋ càsə bupsə mvək fəŋ wà ve'nə bùu yà?> ⁷ Wo duk fa yi də, <A bùsə ñwè nəmòk ka ves yumok də vès gu fa.> Yi duk fa wo də, <Wènj du kə fak mū nzuu mū anə sə'.> ⁸ Nùm à co, yi duk fa ñgà fàk ye nə mantombi də, <To bùu sə wo fàk sə, nə lak wo. Lək yə jəŋ ñwè nə yi vè ləşə maŋkwèŋ, nə kə ləşə bə ñwè nə yi anə və to.> ⁹ Bùu sə wo anə və ngòfàak ñga nùm sə naaŋ lòbə cūu nda à vəə, wo lak wo mbàm nə wo ləkğè ñwè ñga yi fàk yiskok

nùmbu mò'fis. ¹⁰ Bùu sè wo à yèto ngòfàk wo sè wèñ à vèò, wo sè tsam dè wo nè lak wo yàwo zok. Wo fa megu yà' sè' mvè'nè wo làk bùu mok sè. ¹¹ Wo ànə jəñ yà' fana wo ye ngòcèp ñwəm ke'cà bə liñ ñkwà' ñwè nə. ¹² Wo sè duk də, <Bùu sè wo vè lèsə tsə yàwo ñga'a yè'e fàk mègù ghàr vè'e, anə geñ wù lak wo sè' yəyərè bə vès sè vès fàk yə yiskok ñgə' bə nùm nè nà' sè to barə bwij n'è'e.> ¹³ Yi duk fəsə fa mòk mutsətsə'rəò wo anə də, <Ñge' àm, mù ka weñ bup gu lok. Mbàm nə mù làk weñ nə ka mvè'nè anə cep tes sə yəñ à? ¹⁴ Jəñ mbàm yò, nə lo gəe'. Mù dzəm mù də mu fa bùu sè wo vè lèsə yè'e sè' mvè'nè mù fa wu. ¹⁵ A ye-a ñga mù tse' mbàam am, kaco mù gu fo' mvè'nè mù dzəm yəñ à? Kènə də ntum sə yaaj wu bùusə mù sə fa bwij mbo-ε?> >> ¹⁶ Fana Jisòs lèsə ncèp nə də, <<Yà'a mvè'nè bùu sè wo mankwèeñ nə kə ye ntsə'mòk mantombi, sè wo à ye mantombi kə ye mok mankwèeñ.>>

*Jisòs Cèp Mvè'nè Kpə Ye
Nə Ye Səmok*

(Mak 10:32-34; Luk 18:31-34)

¹⁷ Mvè'nè Jisòs à sə kok lòmù Jòrosalèm fana yi jəñ lo ñgàa fàak ye sè hum-ncòp-ba sə. A kə dzèñ mandzə, yi ləksə gesə yà' ñgùwəñ jo, nə cep bohòwo də, ¹⁸ <<Wèeñ ye, mvè'nə a sə lòmù Jòrosalèm yè'e, wo nə fa mùu mo ñwè ndzə bohòngàa fa satikà' sè ghan bə ñgàa yə'rè fa bwij làk wèñ. Wo nə sak mu, nə dzəm tes də mù mègù ñgà kpə. ¹⁹ Wo nə fa mù ndzə bohòbù lakmvmu də ya wo ywi'lə mu, ləp mu, nə t'e'lə mu mu ntəeñ. Nùmbu nə t'e' dzèeñ, mù lokok mvwe' kpə.>>

*Yusè Ma Bwe Zebèdi Wèñ
A Ləñ*

(Mak 10:35-45)

²⁰ Anə geñ, ma bwe Zebèdi wèñ à vè bə bwe ye sè wo ñgàa fàak Jisòs ba, nə kə ye Jisòs nə. Yi kə təeñ kə mantombii nà' bə tumfərə, nə də yi dzəm ngòlèñ yumok. ²¹ Fana Jisòs fek ñwà nə də yusè nà' dzəm yalə? Mami nə də, <<Kàk fa mu-ε də ghà nə wu nə ye ñkum, wu nə jəñ bwe am sè ba yè'e, nə cumsə mòk ma màk nə cumsə mòk ma ñkwiiip wù-è.>> ²² Jisòs nə duk fa nà' də, <<Wù ka yusè wù sə fek mu də mu gu yà'sə riñ. Aco wèñ ye to ñgə' nə mu nə ye nə à?>> Wo də, <<Ñ, aco vès ye to ñgə' nə.>> ²³ Yi duk fa fe'lə yà'wèñ də, <<A zinə də wèeñ nə ye. Yusè megu də, mù ka ñàa jə sè ngòswe' bùu sè wo nə cum mu ma màk bə ma ñkwiiip mù tse'. Mvwe' ncum yà'sə sè bùu sè Tè' àm a cok nonjə wo yi.>>

* **21:3** 21:3 Aco ncèp ènə ye sè' də, <<Ñkwà' ñwè àvès dzəm də vès jəñ və fa yi nà' fana yi nə tum fəsə vèsə nà' sè' ñga'a yè'sə.>>

²⁴ Bwe ye mok sè hum sè à yuk yu yè'sə fana wo jok bohòbwe ma sè ba sè wùriñ. ²⁵ Fana Jisòs to benə və wo pwe', nə tsok wo də, <<Wèñ rì də, ñkəñkum sè wo tse' dzòk sə nzeñgòñ fəeñ gùgè bwij ñkùì'. Bùu sè yà' tse' ñəñ mù tùhù wo sə ñiñtsok fa wo ñəñ sè'. ²⁶ Yè'sə ka tse' ngòye bohòwèñ yàwèñ vè'nə yəñ. Ñwè nə yi dzəm-a ngòye ñwè nə ñkùwəñ mutsətsə'rə wèñ fana yi tse' ngòfàk co mwenjke' bohòmok sə lóon fo'. ²⁷ Nə ye sè' də, ñwè nə yi dzəm-a ngòye mantombi yi, yi tse' ngòye ñkwèñ bohòwèñ pwe'. ²⁸ Busè mùu mo ñwè bə tu am, mù à ka də bwij fak bohòmù və. Mù à vè ngòfàk fà'a, nə fa yòñsə àm ngòywiñ fəsə jə yòñsəə bwij ñkùwəñntèñ.>>

Jisòs Mùk Fa Bwij Ba Lis Awo

(Mak 10:46-52; Luk 18:35-43)

²⁹ Wo à kə dzèñ Jèrikù nə də wo lo fana bwij yuñ və Jisòs vè'e co wù kə cèp. ³⁰ Fana bù ñgàa jì lis mok ba à sə cu ñgə mandzə. Wo yuk də Tà Jisòs sè cə yi. Wo wan torə fis də, <<Koksə-a manziñ bohòvès-è, mo Devid!>> ³¹ Bùu sè wo à ye fo' sè wèñ gham wo, də yà'a cum gəe'. Bùu sè wèñ torə ghaha co wo kwe'sə wo kə kwe'sə. Wo sə torə də, <<Tà, mo Devid, koksə manziñ bohòvès.>> ³² Anə geñ Jisòs fòho təeñ, nə to fek yà'wèñ də, <<Yusè wèñ dzəm də mu gu fa weñ yè'sə yà?>> ³³ Wo duk fa yi də, <<Tà, mùk fa mègù ves lis avès.>> ³⁴ Manziñ à ko Jisòs, yi jəwəñ lis awo sə bə bo ye. Lis awo sə muhu gu sè' ghà ànə, wo gi yuñ lo Jisòs nə.

21

*Jisòs Ni Lak Jòrosalèm
Co Ñkum*

(Mak 11:1-11; Luk 19:28-40; Jon 12:12-19)

¹ Wo ànə sə kəp lo Jòrosalèm anə fana wo wəs mvwe' lak Befà. A fo' mvwe' nda nə wo togè nà' də Nda Olip. Fana Jisòs tumsə lo ñgàa fàak ye ba. ² Yi tsok yà'wèñ duk də, <<Wèeñ du mvwe' lak sè ndzə yà'a. Wèeñ ni kok lòfo' ntèñ, wèñ ye ñga wo tsòon tes mvomndè' mòk fo' bə mumo ye. Wèñ fiñ jəñ və fa mu yà'. ³ A ye-a ñga ñwè nəmòk fek-a wəñ yumok, wèñ duk yi də, <Tà dzəm də vès jəñ və fa yi yà'.> Wèeñ duk-a vè'nə, yi nə me'rə wèñ sè ntèñ də wèeñ lo bə zəñ.>> * ⁴ Yè'sə à ye vè'nə də ya bum sè ñgà tsòhòbum Nwì à cèp sè bùwəñ və zinə. Yusè yi à cèp sə də, ⁵ Nwì a duk də, <<Tsòk fa bùu sè mvwe' ntòlak Zayòñ wèñ də,

<Wèen yeè, ñkum awèj sè vè bohòwèj. Yi jè ni' ye sè nze, nè kok cuù nè múnè mvomndé', mungwèj mvomndé'.> >>

⁶ Fana ngàa fàak sè wèj lo nè kè gu megu sà' mvè'nè Jisòs ànè tsok wo sè. ⁷ Wo jèj wè mvomndé' nè bè mùmwe nè. Wo sañ naañ cèak awo mbwa fana yi kok cum mbwa. ⁸ Bwìj à vè ñkàuntèn, nè sè fweñ sañ lo cèak awo sè mandzè. Mok wèj kè cañ ci' vè mvùu tã, nè sè nonjè lo yà' sè mandzè anè. ⁹ Bùu sè wo à ye mantombi bè mankwèj wèj pwe'fo' à sè gürà. Wo sè duk dè, <<Hòsanà bohòmo Devid! Nwii se yi nè yi vè múnè liñ Tà. Hòsanà ye bohòNwi nè yi yam càsè yà loon fo'.>>

¹⁰ Yi ànè kè ni mū ntòlak Jòrosalèm anè fana ntòlak nè curè wuk. Wo sè fe'rè ke'ca dè, <<Nè'nè yè'sè ndà?>> ¹¹ Fana ngo bù nè yi à vè bə yà'wèj nè sè duk dè, <<Nè'e ngà tsòhòbum Nwi nè liñ yee Jisòs nè. Yi vè mvwe' lak Nazàre nè mvwe' nzenjgòn Galili.>>

Jisòs Bè'fis Ngàa Sèj Bum
Mū Ndap Nwi Nè Ghan Nè

(Mak 11:15-19; Luk 19:45-48; Jon 2:13-22)

¹² Anè geñ, Jisòs lo, nè kè ni mùmvwè' ntòmbi ndap Nwi nè ghan nè. Yi bè'fis bùu sè wo à sè sèj bum nè ye sè wo à sè ywin bum mbwa sè pwe'. Yi bwi' ke'mak teberèà bùu sè wo à sè kupsè mbàam awo mbwa sè bə dzòok ngàa sèj kəkəbùn wèj pwe'. † ¹³ Yi duk fa yà' dè, <<Wo à còm nonjè ndzène ñwak Nwi sè muk ndap Nwi nè ghan ènè dè, <<Liñ ndap àam nè ye dè ndap piriya.>> Fana wèj jè busè nà' ndap ngàa yè wèj.>>

¹⁴ Anè geñ, ngàa lèlohòlis bə sè wo kà gígè wèj vè kè tsej yi mū mvwe' ndap Nwi nè ghan nè, yi sè gūjè yà'wèj. ¹⁵ Ngàa yə'rè fa bwìj lùk bə ngàa fa satikà' sè ghan wèj à yə nsàap bum manjgèj sè yi à sè gūu fana wo jòk. Yusè wo à jòk bùu zèj, mòk à ye mvè'nè bwenke' wèj à sè fu fa yi mū ndà' Nwi nè ghan nè dè, <<Hòsanà ye bohòmo Devid.>> ¹⁶ Fana wo fek yi dè, <<Wù sè yuk bum sè bwe yè'e sè cèp sè lan à?>> Jisòs duk fa wo dè, <<Ñ mū sè yuk. Wèj kà yusè wo à còm dè, <Nwi à fūhū cūu bwenke' sè wo sè no mali mbwi wèj ngòkwasè yi bə zèj> yà' a tan à?>> ¹⁷ Yi ànè me'rè wo fana yi tèsè mū ntòlak anè, nè lo mvwe' lak Betani, nè kè noon fo'.

Jisòs Yàk Tū Nà' Kpū Yum Ghà Anè
(Mak 11:12-14, 20-24)

¹⁸ Tsok à rɛj, nè zəzòj ngà yi sè bwìj fohò lòfè'lə mū ntòlak anè fana ye mok

ngà njè sè ya yi. ¹⁹ Yi à fəsə lis, nè ye tū mòk nè wo togè nà' dè fik, ngà nà' tɛ ngū mandzè. Yi geñ fo', nè kə dzeñ ngà nà' tse' mègù mvù, nè kà zəm. Fana yi duk fa tū nè də, <<Wu nè kà mok zəm yuk.>> Yi ànè cèp vè'nè ntèn, tū nè yəm sè ghà ànè. ²⁰ Ngàa fàak ye wèj à yə vè'nè fana wo mərə vè'e wùriñ dè tū nè yum tsə mègù ghà nè yè'sə valè. ²¹ Jisòs duk fa wo dè, <<Mù sè tsə' wèj zìnə də a ye-a ngà wèj tse' dzədzəm, nè kà sè mərə' ke', wèj nè gu yusè yà' yam gha' yusè mù gū bohòtū nè'e yè'sə. Aco wèj duk fa nda nè'e dè, <<Coho fa'nə, nè kə kəñ gbu lo sənə ndzəp nà'a;> yà' fak. ²² Nə ye sà' də ngà wèj tse'-a dzədzəm fana yusè wèj lɛj yà' bə piriya pwe', wèj tse' yà'.>>

Fa Jisòs Nàj Ndà'

(Mak 11:27-33; Luk 20:1-8)

²³ Jisòs à kə fohò ni fe'lè mùmvwè' ntòmbi ndap Nwi nè ghan nè, nè sè yə'rə bwìj mbwa səmok. Yi ànə sè yə'rə wo fana ngàa fa satikà' sè ghan bə bù ñkwàha bùu Jus wèj kə tsej yi. Wo fek yi dè, <<Wù gū bum sè wù sè gūu yè'sə bə nàaj sè fò? Kènə fa wu nàj ndà də wu gu yà' ε?>> ²⁴ Yi duk fəsə fa yà'wèj dè, <<Mū nè fek wèj yu səmok yàm sè'. A ye-a ngà wèj tsə' fa mū fana mù tsok fa wèj nsàp nàj nè mù tse' ngògū bum yè'sə bə zèj nè sè'. ²⁵ Ncèp nè dè, nàaj sè Jon à sè bàptesə bwìj bə zèj yà'a à vè bohòNwi kə yà' à tèsə bohòbwìj-ε?>> Wo à yèto ngòcèp bə zèj mütətsə'rə wo duk dè, <<A tsok fa yi yè'sə də? Busè a duk-a dè nàaj sè à sè vè bohòNwi, fana yi nè fek fe'lè ves dè, anè geñ vesuwèj kə yusè Jon à sè cèp dzəm bùu yàle? ²⁶ Nə ye sè' də a duk-a dè yà' à vè bohòbwìj fana a sè wəp yusè bwìj nè gu sè bùusè wo dzəm tse' yàwo dè Jon nè ngà tsòhòbum Nwi.>> ²⁷ Fana wo duk fa Jisòs dè wo ka riñ. Jisòs duk bwi fa wo ye sè' dè, <<Ye də mū nè kə wèj nsàp nàj nè mù tse' ngògū bum yè'e bə zèj nè sè' tsə'.

Gbu' Bwe Mok

Sə Wo A Ye Bwìj Ba

²⁸ <<Wèj tsəm bə ncèp nè'e də? Nwè nəmòk à ye, yi tse' bwe ye ba. Yi kə duk fa nè mantombi nè dè, <Mo àm, dù, nè kə fak mū nzuu ntinə.> ²⁹ Mo nè dè, <Mū nè kà gò.> A ye mankwèj yi kupsè ntəm ye, nè lo. ³⁰ Fana yi lo bohòmo ye nè ba, nè duk fa nà' sà' vè'nə. Mo nè dè, <Mū yuk lan pàpa a. Mū nè geñ>, nè kà yuyè gè. ³¹ Sə tsətsə'rəə bwe sè ba yè'sə, ñwè nè yi à gū yusè tè' à dzəm à ye nè fò?>> Wo dè, <<A nè mantombi nà'a.>> Jisòs duk fa wo dè, <<Mù sè tsə' wèj yè'e zìnə dè, bùu sè bup sè wo ngàa benè mbàam tas

† 21:12 21:12 Kəkəbùn yà'sə, a sè wo à sè fa satikà' bə zèj.

bə ɲgàa kohòsàhà wèɲ nə ni to lo mvwe' gan ɲkum Nwi wo, nə noɲsə wèɲ. ³² Njo nə də Jon ɲgà bàptesə bwiɲ à və, nə sə tsoho fa wèɲ mandzə nə nà'a kəkurə nə, wèɲ kà yi sè' yuk fa. Bùu sè bup sè ɲgàa ko tas bə ɲgàa kohòsàhà wèɲ nə dzəm fa yi yusə yi à sè cèp sə. Wèɲ ye bum yè'sə, nə kà də wèɲ kupsə ntɛum awèɲ nə dzəm fa yi sè duk.>>

*Gbu' Ngàa Kùk Nzum
Sə Wo A Ye Bup
(Mak 12:1-12; Luk 20:9-19)*

³³ Anə geɲ Jisòs duk wo də, <<Wèɲ yuk gbu' mòk nè' sè'. Nkwà' ɲwə nəmòk à ye nè yi ànə tse' nzum ndik nəmòk nè wo togə nà' də grep. Nə gum yà' bə ɲka', nə tuɲ tsə'rə mvwe' sè wo nə sə nənɲ fis ndzəp ndzənə nto'o greep sə fo', nə ci tes yumok fo' co wu kok cum mbwa, nə sə tək nzum sə, nə tes yà' bohòbùu səmok, nə ye'e lo gi mvwe' səmok. ³⁴ Mvək à kuəp nə ɲgòkwì ɲgwii bum sè mɛ nzuu anə fana yi tum sə ɲgàa fàak ye wèɲ də wo kə tseɲ bùu sè wo cu mɛ nzuu anə, nə jəɲ fa yi ɲgwii bum sə ma ɲjè. ³⁵ Bùu sè wo à sə cu mɛ nzuu anə wèɲ sə ko ɲgàa fàak ye sə wèɲ, nə ləp mòk, nə zə mòk, nə təprə mòk bə lis. ³⁶ Yi tum sə fe'lə ɲgàa fàak ye mok, wo yam ghak mok sè ye to fa' mantombi sə. Wo gu yà' wèɲ sà' mvə'nə wo ànə gu sè mantombi sə. ³⁷ Yi tum sə ləsə mòk mo ye nè yi à dzə nà' ndzə vəə yi. Yi sə duk ye də, <Wo nə wəp tsəɲ li nà'.> ³⁸ Bùu sè wo à sə cu mɛ nzuu anə à yə mo ye nə fana wo duk də, <Nè'e ɲgà'a mo ye nə ndzə vəə yi, nə ɲkwà' ɲwə nə kà-a ye, yi nə cum mvwe' kuu ye yi nə. Wèɲ və a zə yi ɲgà a tse' bum ye sə vès.> ³⁹ Wo kə ko fis yi mɛ nzuu anə, nə zə yi. ⁴⁰ Nə ye də a ye-a ɲgà ɲgà nzum nə və-a, yi nə gu bùu sè wo cugə mɛ nzuu anə va?>> ⁴¹ Wo duk yi də, <<Yi nə ko bùu sè bup yè'sə, nə zə yà' v'e'ɛ jì manziɲ, nə jəɲ nzum nə fa yà' bohòbùu mòk sè wo nə sə fa yi ɲgwii bum ye ghà nè yà' zəm.>> ⁴² Jisòs duk fa wo də, <<Wèɲ a ka mvə'nə wo à còm ndzənə ɲwàk Nwi yà'a taɲ yuk à? Də,

<Lis nè ɲgàa ci ndap wèɲ à dzèɲ mək nòɲsə nà' də nà'a bup nə kə tse' gha' fe'lə fàk mok sà' zəɲ.

A gu yè'sə Tà Nwi, fana yà' ye mangəɲgèɲ mɛ lisə vesuwèɲ nəbup.>>

⁴³ Ye də mù sə tsə' wèɲ yè'e zəɲ də wo nə jəɲ gesə mvwe' gan ɲkum Nwi sə bohòwèɲ, nə fa yà' bohòbùu sè wo nə zəm riɲ ɲgwii sə. [⁴⁴ ɲwə nè yi gbù-a mənə lis ènə, ɲgəɲgəɲ tiɲ sam zəzok. Nə ye sè' də

a ye-a ɲgà lis nə gbù-a mɛ ni' ɲwə nəmòk, nà' gok fam ɲgəɲgəɲ.]>>

⁴⁵ ɲgàa fa satikà' sè ghan bə bùu Faràsi wèɲ à yu'rə wes gbù' yè'sə fana wo riɲ də nà' sə cèp yè'sə bohòwo. ⁴⁶ Fana wo lap mandzə də wo ko yi. Wo sə wəp fe'lə bwiɲ, bùusə bùu sə wèɲ à jəɲ yi yàwo co ɲgà tsòhòbum Nwi.

22

*Gbu' Nè Wo A To Kè'cà Bwiɲ NgòKə Zə
Bum Gù
(Luk 14:15-24)*

¹ Anə geɲ Jisòs nə tsok fa fe'lə wo gbù' mòk sè' də, ² <<Aco wo fùhu gan sè mɛbu sə co bə ɲkum nəmòk nè yi à fùhu giu mo ye də bwiɲ kə zə fa yi. ³ Anə geɲ yi tum sə lo ɲgàa fàak ye wèɲ də yà'a kə to və bùu sè yi to yà' wèɲ də a ta wo və sə. Wo kà yu awo və. ⁴ Yi tum sə fe'lə bwe ye mok səmok də wo kə tsok bùu sè də yi fùhu wes zəzəu ye laɲ. Də, <Mù səwə ndum mbòɲ am nə ye mbòɲ sè mɛ à ya' wo yà'a wèɲ nduk. Mù gu wes bum pwe'fo' laɲ, wo və nə kə zə.> ⁵ Bùu sə wèɲ kà mbeɲ nè mbeɲ kom lok. Mòk bə' mandzə ye lo nzuu yi, mòk lo mvwe' sèɲ bum ye. ⁶ Mok sə wo bwehe cu sə wèɲ ko ɲgàa fàak ye sə, nə tək sə wo, nə zə wo. ⁷ ɲkum nə à jòk v'e'ɛ kpɛ nə kpɛ, nə tum sojəa ye wèɲ kə zə bùu sè wo à zə bwiɲ sə. Sojəa ye sə wèɲ à tɛɲ vèpsə lak bùu sə wèɲ sè'. ⁸ Fana yi duk bwe ye sə wèɲ də, <Mù fùhu bum sè mvwe' gu sə laɲ. Megu də bùu sè mɛ to wo sə ka bùu sè anə ye co mɛ to wo sə yəɲ. ⁹ Ye də wèɲ lo sə mandzə, ɲwə nè wèɲ ye lònɲ, wèɲ to wo ɲgòvə mvwe' giu sə.> ¹⁰ Bwe ye sə wèɲ à ləsə mandzə, nə to benə bùu sè wo yə pwe'. Bùu sè bəbòɲ bə sè bup wèɲ pwe' nduk. Ndap nè wo à sə gu giu sə mbwa nə à rwiɲ v'e'ɛ ɲkiɲ bə bwiɲ.

¹¹ <<ɲkum nə à lødə yi kək ja'a bùu sè wo və sə fana yi ye ɲwə nəmòk mbwa mò'fis nè yi à ka cəkək sə wo ni lògə yà' mvwe' gu sə nitse'. ¹² Yi fek nà' də, <ɲge', wù yè va ɲkuɲ nə kə ni cum fɛɲ jì cək gu è?> ɲgà' nə cum dədok, nə kà cù muk. ¹³ Fana ɲkum nə to bùu sè wo sə fàk bohòyi, nə duk fa yà' də, <Wèɲ ko kiɲ ɲwə nè'e. Wèɲ kiɲ tasə bo ye bə kuu ye pwe'fo', nò kə mak gesə lo yi mvwe' sè ndzəm sə seɲ fo'. Bwiɲ nə sə wanɲ, nə sə zə nzòn fo'.> >> ¹⁴ Jisòs mesə ncèp nə də, <<Yà'a mvə'nə wo a to bwiɲ ɲkùɲ fana nə cok fis jəɲ megu moòm jo.>>

*Fa Nwi Yuye Nə Fa ɲkum Kaisà Yusə
Ye
(Mak 12:13-17; Luk 20:20-26)*

‡ 21:42 21:42 Jisòs à sə cèp yè'sə ncèp mòk nè nà'a ndzənə ɲwàk Sàam 118:22. Yi à sə fùhu ni' ye bə lis, nə sə fùhu ɲgàa ci ndap sə bə ɲgàa fa satikà' nə ye bùu jus mok sè mantombi.

15 Anə geŋ fana bùu Faràsi wèŋ lo kə cum kwe', nə lap mandzə də ya wo tam Jisòs bə duk. 16 Wo tum be'lə bùu sè wo fàkgə bohòwo mok bə bùu Heròwèŋ bohòJisòs anə. Wo kə duk yi də, <<Cicà, vès rì də wu ŋwə nè zinə. Vès rì də wu yə'rə fagə bwiŋ mandzə Nwi bə zinə, nə kà yusə ŋwée nə cəp sè wəp, bùusə wu kà yòdə nè'e ŋwə nè ŋkəuŋ kə nè jo àlè' tsəragə. 17 Tsok-a ves yusə wù tsəm yò. Lùuk vesùwèŋ sə tsə' də, a bəboŋ ŋgòlák fa ŋkum Kaisà nè mvwe' lak Rumà mbàam tas kə ka' e?>> 18 Wo à sə cəp yè'sə ŋga Jisòs rì ves yusə wo sə lirə ca sə pwe' nè pwe', fana yi fek yà'wèŋ də, <<Wèŋ ŋgàa tè'ŋkup, wèŋ sə də wèŋ mumsə yè'sə ndà? 19 Wèŋ jəŋ və fa a mū mbàm nè wèŋ ləkgə tas bə zəŋ nə è.>> Fana wo jəŋ və fa yi mbàm mòk. 20 Jisòs fek wo də, <<Wo còm naaŋ mənə mbàm nə yè'e liŋ ndà, nə ye mbwa yè'e sè' si ndà?>> 21 Wo duk də, <<A sè ŋkum Kaisà.>> Fana yi duk yà' də, <<Ye də wèŋ lak fa Kaisà yusə yà'a sè ye, nə lak fa Nwi yusə yà'a sè Nwi.>> 22 Wo ànə yuk ve'nə fana wo mərə ve'e, nə be' mandzə àwo, nə lo dədok, nə me'rə tes yi fo'.

*Nzak Nə NgòLòkok
Mvwe' Kpu
(Mak 12:18-27; Luk 20:27-40)*

23 A ye sè' numbu ànə, bùu Sadusi mok wèŋ yə bohòJisòs. Wo bəp bù nè wo dukgə yəwə də kaco ŋwè lokok fe'lə mvwe' kpu jəŋ wèŋ. 24 Wo və kə fek yi də, <<Cicà, Musi à duk də, a ye-a ŋga ŋwè jə ŋwàŋwè, nə kpu ŋga bə nà' ka bwe tse' fana moma yee nə jəŋ tsoŋ ŋwà nè, ya bə nà'a dzə fa tètə ye nə yi kpu nə bwe. 25 Nə yeè nə də vès tse' bwema mok fəŋ bwiŋ sàmba. Fana nə mwè nə jəŋ ŋwàŋwè, nə kpu me'rə nà' ŋga bə nà' ka mwe tse'. Yi me'rə nonjə lo fa moma ye ŋwà nè. 26 Fana nè ba nə kpu sè' ŋga bə nà' ka mwe sè' tse'. Nə te' kpu sè' ve'nə tètə kə dzeŋ bə nè sàmba nè. 27 Wo ànə kpu wes pwe' fana ŋwà nə kpu ye sə sè'. 28 Numbu nè bwiŋ kə lòkok mvwe' kpu kə dzèŋ nūu, ŋwà nə nə ye yè'sə ŋgwe ndà? Busə wo à tse' yi wo pwe'fo' laŋ.>> 29 Jisòs duk fa wo də, <<Wèŋ ŋgàa jòŋ. A bùusə wèŋ ka yusə yà' cu ndzəŋ ŋwàk Nwi riŋ, nə kà ŋaaŋ Nwi sè' rì. 30 Yusə də mvək nè bùu kpu kpu nè lokok mvwe' kpu, wo nə ye co masinjàa Nwi mabu, ŋwəmbam bə ŋwàŋwée nə kà gù mok cu fe'lə. 31 Bə nzak nè ŋgòlòkok mvwe' kpu, wèŋ a ka yusə Nwi à cəp bohòwèŋ yà'a taŋ à? 32 Yi à duk də, <Mū Nwi Abràham nə ye Nwi Azik nə ye Nwi Jàkop>. Nwi à cəp ve'nə ŋga wo à kpu lòlan. Yà'a sə nitsə' də bùu yè'sə cu fe'lə ŋwəm, njo nè yi ka Nwi bə kpu kpu

yəŋ, yi Nwi bùu sè wo cu ŋwəm. Yà'a mvwe' sè wèŋ bə jòŋ nèbup.>> 33 Bùu sè wèŋ ànə yuk bum yè'sə fana wo mərə fuk nsàp yəyərè ànə bùu.

*Lùk Nə Nà' Gə Càsə Mok
(Mak 12:28-37; Luk 20:41-44)*

34 Bùu Faràsi wèŋ ànə yuk də Jisòs lok bùu Sadusi wèŋ cù co wo kà yusə ŋgòcəp fe'lə tse' fana wo baan yàwo sə mvwe' mò'fis. 35 Fana mòk mətsetsərəə wo nè yi ŋwə nè yi rì lùk wuriŋ fek Jisòs nè yumok ŋgòmumsə ja'a nà'. 36 Yi fek nà' də, <<Cicà, lùk nè nà' gə gha' lùk mok pwe'fo' yi yè'sə nè fò?>> 37 Yi duk fa nà' də, <<A nè də, <Wù tse' ŋgòdzəm Tà Nwi yòbə ntəm yòpwe'fo', dzəm yi bə yòŋsə yòpwe'fo', nə dzəm yi bə ŋkərə yòsə' pwe'fo' nà'a.> 38 Nè'e yè'e lùk nè nà' gə càsə mok sə pwe'fo' nə ye nə mantombi sè' zəŋ nə. 39 Lùk nè ba nè nà' gə càsə nè səsə sè' co mòk nè. Nà'a də, <Wu tse' ŋgòdzəm tsə moma yo co wù dzəm ni' yò.> 40 Bum sè lùk mok sə cəep, nə ye bə bum sè' ŋgàa tsòhòbum Nwi wèŋ à sə cəp pwe'fo' ja' nà megù mənkwèŋ lùk sə ba yè'sə.>>

Nzak Nə Bə Liŋ Krəst

41 Mvə'nə bùu Faràsi wèŋ sə à baan tə mali ntómvwe' mò'fis fana Jisòs fek wo yumok. 42 Yi à fek wo də, <<Wèŋ tsərə bə ŋwə nè wo to liŋ ye də ŋkum ŋgà gəm bwiŋ nà'a da? Wèŋ tsəm də yi mo ndà?>> Wo duk fa yi də, <<Yi ŋgwi bù Devid.>> 43 Yi fek fe'lə yà' də, <<Nə ye va ŋkuŋ Devid nə bə tu ye to bwi ŋwə ènə də Tà ŋga yòŋsə nè Nwi nə à gù yi e? 44 Devid nè à cəp də, <Tà Nwi à duk fa Tà àm də, <<Cum fəŋ bo ma mà'a mū tètə mū nə gə bùu sè wo bəŋgə wu, wo ye sə mvə'kùu wù.>> > 45 A ye-a də Devid nè sə to nà' də Tà, ye də aco yi ye bwi bohòDevid anə mwe yè'sə vale?>> 46 ŋwə nè mò'fis co yi cəp fəsə fa nà' yumok à ka yəŋ. Ye jəŋ numbu ànə, nə lo mantombi, ŋwè kà co yi fek fe'lə yi yumok mok ghùsə ja'a lo' fù'.

23

*Jisòs Də Bwiŋ Kərə Bə Ngàa Yə'rə Lùk Nə Ye Bùu Faràsi Wèŋ
(Mak 12:38-40; Luk 20:45-47)*

1 Anə geŋ Jisòs duk fa ŋgàa fàak ye bə bùu sè wo à mà fo' sə wèŋ də, 2 <<ŋgàa yə'rə fa bwiŋ lùk bə bùu Faràsi wèŋ wo sè wo tə mvwe' kùu Musi. 3 Nə ye də bum sè wo tsə' weŋ pwe', wèŋ gə mvə'nə wo duk sə. Megu də wèŋ kà də wèŋ gə be' lo mvə'nə wo sə gù yàwo duk. Busə wo tsòhogə, nə sə gə lo yusə zok. 4 Wo gə fagə bwiŋ lùk ŋkəuŋ sè yà'a co bum sè rərwi',

sə yà'a gəgəŋ ɲgòbòə', nə sə naan fa bwiŋ yà' mɛ tuhù, nə kà ndubo nə mò'fis ɲgòjə bə' yàwo yà' fəsə ja'à lok. ⁵ Wo gù mēgù bum yàwo də ya bwiŋ ye wo. Kàk ja'a yàwēŋ nɔ̀ròok sè mɛ sihi bə ndzə kwii wo yà'a, mvə'nə yà' wə̀rə. Nə ja'a nɛ nɔ̀aam sè ndzə cə'ə wo mvə'nə yà' sàap ɛ. ⁶ Wo dzəm də wo lómvwə' nzu yumok fana wo kə cum megu mvwə' sè ya bwiŋ wəp wo co bùu sè ghaŋ. Wo dzèŋ mɛmvwə' ndaap piriya, wo lap ɲgòcu mɛnə dzòok sè yà' bòghak pwe' wo. ⁷ Wo dzəm sè' də a dzèŋ mɛ ntɛɛŋ, bwiŋ sə kə cəpsə wo, nə sè to wo mvwə' bwiŋ də cica, cica.

⁸ <<Bohòwèŋ yàwèŋ, wèŋ ka tse' ɲgògù ni' awèŋ də bwiŋ sè to wèŋ də cica, bùusə wèŋ pwe'fo' bwema, nə tse' mēgù nə cica nə mò'fis. ⁹ Nə ye sè' də kà də wèŋ to ɲwə nəmòk sə nze fɛɛŋ də tɛ' awèŋ duk, njo nə wèŋ tse' mēgù tɛ' nə yi mò'fis, yi cu mabu. ¹⁰ Nə kà də wèŋ gu bwiŋ də wo sè to wèŋ də masà sè' duk, njo nə wèŋ tse' mēgù masà nə mò'fis, yi ɲkum ɲgà gèm bwiŋ. ¹¹ ɲwə nə yi də yi nə ghaŋ mətətəsrə wèŋ pwe' yi, tse' ɲgòye ɲkwèŋ àwèŋ. ¹² ɲwə nə yi koksə lo-a ni' ye mɛtsə, Nwii nə jəŋ tsoŋ vè yi sə nze. ɲwə nə yi jə tse' lo-a ni' ye sə nze, Nwi jə fis kok lòi mɛtsə.

Jisòs Duk Fa Bùu Faràsi
Nə Ye ɲgàa Yə'rə Lùk Də
Wo ɲgàa Tè'əŋkup
(Luk 11:37-54; 13:34-35)

¹³ <<Wèŋ ɲgàa yə'rə bwiŋ lùk bə bùu Faràsi wèŋ, wèŋ ɲgàa tɛ'əŋkup. Wèŋ cu bup! Wèŋ sə lok fa bwiŋ mandzə nə ɲgòlómvwə' gaŋ Nwi. Wèŋ sə kà mbwa lò, nə kà bùu sè wo sə dzəm də wo ni mbwa wèŋ mandzə sè' fa.

[¹⁴ <<Wèŋ ɲgàa yə'rə fa bwiŋ lùk bə bùu Faràsi wèŋ, wèŋ cu bup. Wèŋ ɲgàa tɛ'əŋkup. Wèŋ sə limzə baa ɲgwemfə wèŋ, nə sə gu bəpsə ndap awo. Wèŋ ri ɲgògù basə piriya sè səsap. ɲgə' nə ɲjəwèŋ nə kə yam gha' pwe'fo' njo bum yè'sə.]

¹⁵ <<Tètè'əŋkup ɲgàa yə'rə lùk bə bùu Faràsi wèŋ-a, wèŋ cu bə ɲgə' nəbup. Wèŋ to cəgə sə ndzəpə, nə sə gi bə sə nzhè wèŋ pwe'fo' də ya wèŋ gu ɲwə nə mò'fis bɛ' mandzə lùuk Musi. Nə mò'fis bùuŋ fana wèŋ gu fe'lə yi sè' wèŋ, yi bup casə wèŋ sè wèŋ sə lómvwə' ɲgə' nə sə misə sə kè' ba.

¹⁶ <<Wèŋ sə wèŋ də wèŋ sə nitsə' lòfa bwiŋ mandzə nə ye yàwèŋ sè' jì lis, wèŋ cu bup. A sè' wèŋ sə wèŋ dukgə də a ye-a ɲgà ɲwè kèŋ ndap Nwi nə ghaŋ nə, ye də yà'sə kà nzak tse'. Nə ye də, a ye-a ɲgà ɲwè kèŋ bum sə wo à gù yà' bə guù sè yà'a mɛ nda'à Nwi anə ɲkuj yi gu tsoŋ mvə'nə

yi kèŋ sə. ¹⁷ Wèŋ jì lis nə ye ləm sè'. A yè'sə də gu gha' nə fò? Bum sə mɛnə ndap Nwi sə, kə ndap Nwi nə ghaŋ nə bə tu ye nə nà' gù ɲkuj bum sə mbwa sə tse' fàk ɛ? ¹⁸ Wèŋ dukgə sè' də, <A ye-a ɲgà ɲwè kèŋ kàm nə wo à ci ɲgòtɛŋ fa Nwi bum satikà' mbwa nà'a, yà'sə kà nzak tse', də tse'ɲgà yi kèŋ bum sə wo naan yà' mbwa sə ɲkuj àlɛ yà' tse' fàk.> ¹⁹ Wèŋ ɲgàa jì lis, gu gha' yè'sə nə fò? Bum sə wo fa nə naan yà' mbwa sə kə, kàm nə yi gù yi ɲkuj bum sə mbwa sə tse' fàk-ɛ? ²⁰ Yusə də a ye-a ɲgà ɲwè kèŋ-a kàm anə, ye də yi kèŋ be'lə fo' bə bum sə mbwa sə pwe'. ²¹ Nə ye sè' də a ye-a ɲgà ɲwè kèŋ ndap Nwi nə ghaŋ nə fana yi kèŋ nà' bə Tà ɲgà ndap nə pwe'fo' sè'. ²² ɲwə nə yi kèŋ-a ntòbu, ye də yi kèŋ kapraak Nwi bə ɲwə nə yi cugə mbwa nə sè'.

²³ <<Wèŋ ɲgàa tɛ'əŋkup wèŋ, ɲgàa yə'rə bwiŋ lùk bə bùu Faràsi wèŋ, wèŋ cu bup. Njo nə wèŋ fagə Nwi bəp mò'fis sənə hum bə bum awèŋ, nə fa tətè bə mvuu bum sə wo lam rəmsə tsə'rə ɲjəp bə zəŋ wèŋ, nə me'rə nɔ̀psə lùuk sə gəgəŋ co ɲgòye yəyərə bohòbwiŋ bə bum pwe', nə tse' koksəmanziŋ, nə ye ɲwə ɲgà gù bum bə mandzə nə zinə. Anə ye co wèŋ sə gu yè'sə, nə sə gu mok sə sè'. ²⁴ Jì lis, ɲgàa nifa bwiŋ mandzə wèŋ. Wèŋ sə kpès fis màk ndzə nə jo nə wà nɛ'e, nə sə mi lo nàmbà'rə sè' sə vəə wèŋ anə.

²⁵ <<ɲgàa yə'rə bwiŋ lùk bə bùu Faràsi wèŋ, wèŋ cu bup. Wèŋ ɲgàa tɛ'əŋkup, wèŋ cùkgə yàwèŋ ɲkwèɛŋ ɲgàp bə ɲkwèɛŋ tasà, fana rwiŋ cum ma ndzə tsətsə'rə wèŋ anə ɲgwap nə ye wa bum bwiŋ. ²⁶ Bùu Faràsi ɲgàa jì lis wèŋ. Wèŋ cùk rɛŋsə to ɲgàp awèŋ ma sə ntòŋkuj ya ma nə mɛŋkwèŋ nə rɛŋ sə'.

²⁷ <<ɲgàa yə'rə bwiŋ lùk bə bùu Faràsi wèŋ, wèŋ cu bup. Wèŋ mēgù co sèe sè wo yok fəpsə yà' bə bwèŋ, ɲgà rwiŋ cu nja wəp bə kpəkɛ bə bum sə bup wèŋ. ²⁸ Wèŋ sə yəŋ mɛ lisə bwiŋ co bùu sə kəkurə bohòNwi, ɲgà wèŋ rwiŋ nja bə tɛ'əŋkup nə ye bə bup.

²⁹ <<ɲgàa yə'rə bwiŋ lùk bə bùu Faràsi wèŋ, wèŋ cu bup. Wèŋ ɲgàa tɛ'əŋkup, njo nə wèŋ ci tsə'rəgə sèe ɲgàa tsòhòbum Nwi wèŋ, nə sə gu tsə'rə bum sə wo à ci tes yà' ɲgòkwəsə liŋ bùu Nwi wèŋ. ³⁰ Wèŋ sə cep kə cùhu də, <Vès anə ye-a ghà nə tɛ' avəs wèŋ à ye bwèrə vès anə ka bo mvwə' sè wo à sə zə bù ɲgàa tsòhòbum Nwi yà' fa gəsə.> ³¹ Wèŋ to wo də tɛ' awèŋ vɛ'nə, ye də wèŋ sə niŋtsə' də wèŋ bwe bùu sə wo à zə ɲgàa tsòhòbum Nwi wèŋ sə. ³² Wèŋ gen mantombi, nə gu wes bum sə tɛ' awèŋ anə gu to sə. ³³ No, wèŋ ɲgwi bù no wèŋ, aco wèŋ tsəm də wèŋ nə kà mvwə' ɲgə' nə sə misə kə ni

anə yè'sə va? ³⁴ Ye də mù tum fa wenj ngàa tsòhòbum Nwi nə ye ngàa nkərè bə ngàa yə'rè bwiñ lək wən. Wèen nə zə mok, wən tɛ'lə mok mu ntəən, nə ləp mok mʉmʉwvə' ndaap piriya awən. Wèen nə be' taksə mok wo cañ ni mvwe' buk lak nè fòpwe', wən sə yun. ³⁵ A ye ve'nə fana nduəm bùu Nwi sè wo à zə wo sə nze fɛɛn pwe'fo' nə ye mu tuhù wən. Ye jəñ bə nduəm Abè nè wo à zə yi nga yi ka yumok riñ tètè kə dzen mu ni' Sàkəriya nè wən à zə yi mu ntəndap Nwi nè ghan nə. A ye nga yi tə mʉtsətsə'rəò kàm satikà' fo' bə mvwe' rum nè wo togè nà' də ndap nè rərən nà'a. ³⁶ Mù sə tsə' wenj zinə də, ngə' bùu yè'sə pwe'fo' nə və mu tuhù bùu sè niè' yè'sə.

³⁷ <<Webee, lak Jòrosalèm, lak Jòrosalèm! Wèen zəgè ngàa tsòhòbum Nwi, nə sə tərə ngàa gè ntuw Nwi wən bə lis. A yè'sə ghè' sù mvə'nə mù sə ləp də mu ko wumsə gesə wenj ndzə ni' mù co məma mvəp sə wumsə bə ye, wən kà dzəm ɛ? ³⁸ Bo am ka mok bə lak awən yà'sə yəñ, yà'a mok fəəm lak wà. ³⁹ Mù tsə' wenj də ye jəñ ngə'a lo mantombi, wèen nə kà mù mok yə fe'lə tètè nùmbu nè wən yə fe'lə mu, ye mok nga wən sə duk də, <Nwi se njwè nè yi vè mənə liñ sè Tà nə nkun. >>

24

Jisòs Tsə' Bum Sə Yà'a Nə Ye Nga Yi Kəp NgòVè

(Mak 13:1-27; Luk 17:22-24, 21:5-28)

¹ Jisòs à sə ye'e mè'rə mvwe' ndap Nwi nè ghan nə ngòlò fana ngàa fàak ye wən və ngòni fa yi ndaap Nwi, sə də yi kək bərə ja'a mvə'nə wo à ci bənsə yà'. ² Jisòs nə cep fəsə fa yà'wən də, <<Wèn sə yə bum ye'e pwe'fo', ka ve'nə yəñ nè? Mù sə tsə' wenj zinə də lis nè mò'fis nə kà mənə mòk fenə naəñ mam. Wo nə kuəmsə wes yà' pwe'.>>

³ Yi ànə genj də yi kə cum mʉmʉwvə' nda Olip nə fana bwe ye wən və woòwo, nə kə tseñ yi. Wo sə fek yi də, <<Tsok fa a ves ghà nè bum ye'sə nə yè-è. Nə tsok fa ves yusə yà'a nə niñtsok də wə kuəp ngòbwiñ vèə ya nzenğòn nə nə me sə sà'.>> ⁴ Fana Jisòs nə cep fəsə fa wo də, <<Wèen jəñ nkərè ya njwè nəmòok kà wenj bərə. ⁵ Busə bwiñ nə və nkəun sè wo nə ci' mvwès də, wo Nkum ngà gəm bwiñ nè wo à sə duk nə wo, nə borə lo bwiñ ve'e wuriñ. ⁶ Wèen nə sə yuk ke'ca də dzè'e fa' mvwe' səsap bə mvwe' jəjo wən nduk. Wèen yuk ve'nə, wən kə wəp bùusə yè'sə nə ye tsoñ ve'nə. Yà'a ye ve'nə, kà yà'sə də nze nə mè yà'sə lanj sè' ntòye. ⁷ Busə bəp lak nə lə bə

bəp lak mok. Nkum mòk lə bə nkum mòk sè'. Njèe nə ko, nzenğòn nə sə tsoho ke'ca fa' bə ma fa' wən. ⁸ Yè'sə pwe'fo' mègù ntòco mvə'nə njwəñwèe ghà to ko'gə mwe ntòghaa yè'e.

⁹ <<Fana wo nə ko wenj, nə yeñsə wenj ngə', nə zə wenj. Lak pwe'fo' nə beñ wenj bùusə wèen bwe am. ¹⁰ Mvək ànə ye ve'nə, bwiñ nkəun nə cañ me'rə mandzə njàm nə. Bwiñ nə sə señ mòk bə mòk, nə sə beñ ke'ca mòk bə mòk sè'. ¹¹ Ngàa mvwès wèen nə ye sè' wuriñ sè wo nə sə duk də wo ngàa tsòhòbum Nwi wən. Wo nə borə jəñ lo bwiñ ve'e nduk. ¹² Mvə'nə bwiñ dzəmgə mʉu nə fi lo mok mañkwən njo nə bəp yam lòmok mantombi ve'e wuriñ. ¹³ Megu də njwè nè yi təəñ-a guəñ tətè, nə kə ləsə fana yi nə tse' lùñ. ¹⁴ Ncəp Ntirè nè Bəboñ nə nà' sə tsə' bə gan nkum ye'sə nə yuhu lo sənə nzenğòn nə pwe'fo' də ya ndaanwè pwe' yuk gesə fə ntu'ù yi ye sè'. Yà'a ngə'a mvə'nə nzenğòn nə nə lə sə.>>

Ngə' Nəbup Bohò

Nzenğòn Jüdiyà

(Mak 13:14-27; Luk 17:23-24, 21:20-28)

¹⁵ Nùmbu mòok nè kə vè nè wèen yə ngə wo lòkoksə tes bəp nè nà'a bə jəñ nə mvwe' sè rərən, bəp nè Danà ngà tsòhòbum Nwi à cəp nə.* (Njwè nè yi sə ta njwək nə rɛɛn bə zəñ bəboñ.) ¹⁶ Wèen yə ve'nə, bùu sə wo cu mvwe' nzenğòn Jüdiyà wèen cañ kok lo mu ndahà. ¹⁷ Njwè nè yi sə cu yənsə mu ndundap† kà mvək ngòsuhu tsə, nə kə jəñ fis bum ye sè mu nda' à yi tse'. ¹⁸ Njwè nè yi mʉnə nzum fàak nə kà mañkwən də yi sə kə jə cək fohòlò. ¹⁹ Hò'm, megu də anə ye ngə' bohòbàa sè bə zəm nə ye sə wo sə fa bwe sè ləw mbwi bə nùmbu yà'sə. ²⁰ Wèen Nwi nə də yi gu co wèen kà mvək mbəñ nè bə mbəəp wuriñ ca, kə nùmbu dzə àlɛ'. ²¹ Njo nè ngə' nè nà'a nə ye mvək ànə nə bəp ve'e nsàp nè nzenğòn à yè yèe, à kə ve'nə ye yuk. Nə ye sè' də anə kə ve'nə mòk sè' kə ye yuk fe'lə. ²² Nə ye də Nwi a ka-a nùmbu yà'sə ləm ci' fəsə də bwèrə njwè nè mò'fis kà bwehe cu lok. Megu də yi nə ci' fəsə yà' ləm bùu tu bùu ye wən sè yi a cok fis yà'wən.

²³ <<A ye-a ngə njwè nəmòk duk-a wenj də <Nkum ngà gəm bwiñ nè wo à sə duk nə nè'>, kə də, <yi fə fa'> àlɛ, kà də wu dzəm swi duk. ²⁴ Bwiñ nə sə borə ke' də wo Krɛst, nə sə duk də wo ngàa tsòhòncəp Nwi. Wo nə sə gu nsàp bum mañgəngəñ mòk ve'e wuriñ də co wo borə bùu sè Nwi a cok fis nònsə sə bə zəñ, ngə wo tse'-a mandzə nə na. ²⁵ Wèen jəñ-a nkərè, mù

* 24:15 24:15 Tanj Danà 9:27 † 24:17 24:17 Bùu Jus wən à sə ci ndap awo fana wo gu ndundap nə mbwa rəəm, co bwiñ sə kə cum yənsə mbwa.

tsə' nòŋsə wəŋ bum yè'sə ŋga cu ntòcuu.
²⁶ Ye də a ye-a ŋga ŋwə nəmòk duk wəŋ də, <Nà' cu ŋgòŋ fa'> kà də wu tesə lo fo' duk. Kè wo duk-a sè də <Yi cu mà mbwèndap nè'>, wù kà dzəm. ²⁷ Bəsə m̀ù nè mu mo ŋwè, mu nè wə co mvə'nè mbùuŋ ba'a kokgè mà mbwèbu, nè ca bùuŋ kè tu bu yè'e. ²⁸ Mvwe' sè wèŋ ni' kpu nooŋ-a sè fòpwe', jìgawà' wèŋ nè kə benə fo'.

²⁹ <<Ghà nè ŋgə'ə sè yà'a nè ye nùmbu ànə cə wes ntəŋ fana nùum nè kəŋ ndzəm. Ŋwə kà mok sè' se, ŋkəŋkəŋ sə gbəhu tsoŋ m̀bu anə fana nsàap ŋàaŋ sè m̀tsə sè tsoho sè'. ³⁰ Mvək mòok nè yəŋ m̀bu nè nà'a mvək nè ŋjəm, m̀mu mo ŋwè, fana ŋgwii bùu sè sə nzeŋgòŋ pwe' nè tɛ'. Wo ye ŋga'a mvə'nè m̀mu mo ŋwè mù sè tsə tesə m̀bu ndzənə mbàk bə ŋàŋ, nè sə fom rəŋ boŋsə nèbup. ³¹ Fana m̀mu nè tum sə masinjàa am sè m̀bu ngòto lòbwiŋ bə ntàŋ nè nà' sə cep ve'e wùriŋ. Wo to benə və bùu am sè mù à cok fis sè wèŋ ma ŋkùup nzeŋgòŋ sè kwè sə mvwe' mò'fis, ye jəŋ mvwe' sè nzeŋgòŋ nè yeto nè ye mvwe' sè nà' kə lèsə.

Yə'rə Jəŋ Yumok Bohòtu

(Mak 13:28-31; Luk 21:29-33)

³² <<M̀mu dzəm də wèŋ yə'rə jəŋ ŋkərè bohòtu fik nà'a. Wu yə ghà nè nà' yè ŋgòfom, nè sə top, fana wù riŋ sè' də mvək mbùŋ kuəp laŋ. ³³ Yà' megu sè' ve'nə də wèŋ yə bum yè'sə ve'nə fana wèŋ riŋ də mo ŋwè kuəp ŋgòvə laŋ, yi mègù mok ŋgə' ncù. ³⁴ M̀mu tsə' wəŋ zìnə də bùu sè wo cu ŋga'a yè'e wèŋ nè kà ntòkpu lè wes ŋga bum yè'sə yà' gù laŋ. ³⁵ Ntòbu bə nzeŋgòŋ ba fo' nè cə gəsə lòwà, ncəp àm kà ye cə yuk.

Ŋwè Ka Nùmbu Nə

Kè Mvək Nə Rìŋ

(Mak 13:32-37; Luk 12:41-48; Luk 17:26-30, 34-36)

³⁶ <<Yusə də ŋwè ka nùmbu nè bə mvək nè bum yè'sə nè ye riŋ. A mègù-a masinjàa Nwi m̀bu nè ye Mo ye nè sè', wo kə sè' riŋ. Rì mègù tɛ' nè yìyì. ³⁷ Mo ŋwèe vè nùmbu nè fana bum pwe' nè ye sè' mvə'nè yà' ànə ye ghà nè Nuà ànə ye yə nà'a. ³⁸ Mègù sè' mvə'nè ànə ye fa' mantombi ŋga ndzəp ànə ka ntòrwiŋ yà'a, bwìŋ à sə zə, nè sə no vəpsə. Bùu mok wèŋ sə geŋ gù tètè nùmbu nè Nuà à ni ŋgwes dzeŋ. ³⁹ Wo à sə gù ve'nə, nè kà sè ri tètè ndzəp kə bək wes wo ve'e wis. M̀mu mo ŋwè, m̀mu nè vè ntsə'mòk yà' megu sè' mvə'nè ànə ye yà'sə. ⁴⁰ Nùmbu ànə ye, mbəmbam baa nè sə fàk nzum, wo jəŋ fis

lo mòk, nè me'rə mòk. ⁴¹ Bəba baa nè ye mvwe' ŋgòk, nè sə gok bəŋ, wò ŋis fis lo mò'fis, nè me'rə mòk fo'. ⁴² Ye də wèŋ sə jəŋ ŋkərè, bùusə wèŋ ka nùmbu nè Tà àwèŋ nè bwìŋ vè nè riŋ. ⁴³ Wèŋ riŋtse' yumòk nè' sè' də a ye-a ŋga tà ŋgà ndap nè riŋ-a ghà nè ŋgà yəə nè və, bwère yi nè so nooŋ tètè tsok rəŋ ya nà'a kə kə ni. ⁴⁴ Ye də wèŋ cu, wèŋ ye fəfəhù ghà yà lòoŋ, bùusə mo ŋwèe nè vè ŋga wèŋ sə kà bə zəŋ tsərè.

Mo Fàk Ŋgà Yuk Duk Nə Ye Mo Fàk Ŋgà Kà Duk Yuk

⁴⁵ <<Mo fàk nè yi zìnə nè tse' ŋkərèə yè'sə nè fò? A nè masà ye nè à fa bum sè mu nda'à yi bohòna', nè duk də nà'a nè sə fa bwe ye wèŋ bum zuzu bə mvək nè kəkərè. ⁴⁶ A rəŋsi bohòmofàk nè masà ye bwì vèə, nà' tseŋ yi ŋga yi sə gù mvə'nè nà' ànə duk noŋsə lo yi sə. ⁴⁷ M̀mu tsok wəŋ zìnə də masà nè nè fa nsàp mofàk ànə ŋàŋ ŋgòkotsə' bum ye sè yi tse' pwe'fo' nà'. ⁴⁸ A ye-a ŋgà fàk nè yi bup, yi nè duk də, <Masà àm nè nè kà nənàk bwìŋ fohòvə.> ⁴⁹ Yi yeto ŋgòləp ŋgàa fàak mok sə wèŋ, nè sə zə, nè sə no roŋ ke'ca bə ŋgàa jùhù rùk wèŋ bəbè'. ⁵⁰ Fana masà ŋgà fàk ànə nè bwì vè ntsə'mòk nùmbu nè yi sə kə ve'nə tsərè, nè ye bə mvək nè yi kə bə zəŋ sè' riŋ. ⁵¹ Yi nè gb'e' ci'lə nà' ba, nè be'lə nà' bə ŋgàa tɛ'ŋkpu wèŋ mvwe' mò'fis. Bwìŋ nè sə wəŋ, nè sə zə nzoŋ fo'.

25

Gbu' Wàhəŋgwèŋ Sə Wo A Ye Hum

¹ <<Nùmbu ànə kə ye fana gaŋ ŋkum sè m̀bu sə nè ye co wàhəŋgwèŋ sè wo à ye hum yà'a. Wo à jə laàm awo, nè lo ŋgòkə tək ndugù nè yi sə vè ŋgòkə jə lo ŋge' awo mòk nùmbu ànə. ² Sè tàŋ à ye ləm, sè taaŋ mok ye yàwo ŋgàa ŋkərè. ³ Sè ləm sə wèŋ à jə laàm awo, nè kà kàràsi jə tse'. ⁴ Sè ŋgàa ŋkərè sə wèŋ à jə tse' ke' lòkàràsi awo mok sənə botòrò. ⁵ Ndugù nè à ka və toho fana baa sə wèŋ dzooŋ lo tètè wo dzəmlo. ⁶ A kə dzèŋ ntəntəmtsok, wo to fuŋ də, <Ndugù nè və laŋ, wèŋ tseə və kə tseŋ yi.> ⁷ Baa sè hum sə lokok wo pwe', nè koksə laàm awo sə. ⁸ Sè ləm sə duk fa sè ŋgàa ŋkərè sə də, <Wèŋ fa a ves kàràsi awèŋ səmok bùusə laàm avəs sə də a liiŋ.> ⁹ Sè ŋgàa ŋkərè sə wèŋ duk fasə fa wo də, <Kàmòk yà'a nè kà bohòvesuwèŋ pwe'fo' kàrà. Bòle ce wèŋ lo kə ye bùu sè wo sə sèŋ sə, nè ywìŋ jəŋ yàwèŋ bohòwo.> ¹⁰ Wo à lòdə wo kə ywìŋ fana ndugù nè və. Ndugù nè jəŋ sè wo à fùhu yàwo laŋ sə, bə yà'wèŋ ni lo

* 25:1 25:1 Yà' à sə yegə bohòbùu Jus wèŋ də bwìŋ tse' ŋgòkə tseŋ ndugù nè mandzə ŋkuj, fana bə yà'wèŋ lo mvwe' ndap nè wo nè zə gù fo' nè.

mumvwe' ndap nè wo sò zù gù mbwa nè. Wo à ni lómbwa, wo kò jòn nù lok mpàn. 11 A cu ghàr, bàa mok sò wèj bwi vò yàwo sò sò'. Wo tøj sò mbi, nè sò dũhũ dè, <Tè'mòk, Tè'mòk, mùk fa ves ncù.> 12 Yì duk fəsə gesə fa wo ca dè, <Mù sò cep yè'e ñkèm duk dè, mù ka wèj riñ.> >> 13 Jisòs à ləsə ncèp nè dè, <<Yè dè wèj sò kuk-a kù'a, būsə wèj ka nùmbu nè kè mvək nè riñ.>>

Gbu' Bwiñ Tε'
Sə Wo A Fa Wo Mbàm
(Luk 19:11-27)

14 <<Gañ Nwi sò nè ye co mvè'nè ñwè nòmòk à ye nga yi dè yi lo gi fana yi to benə ngàa fàak ye wèj. Yi à to wo fana yi fa bum ye pwe'fo' ndzə bohòyà'wèj. 15 Yi fa mòk bàam mbàm tāj, nè fa mòk bàm ba. Yi fa ñwè nè tε' ye bàm mbàm mò'fis. Yi à gāp fa yà'wèj yè'sə mvè'nè yi riñ dè ñaāj awo sò cu co ñwè kotse' to sè ye. Yi à fa wes wo vε'nə, yi be' mandzə, nè lo yuye. 16 Ñwè nè yi ànə tse' ye bàam mbàm tāj nè à lóntèj, nè kə gi gù ntej bə zèj. Yi tse' swe' mbwa sò' bàam mbàm tāj mok. 17 Ñwè nè yi à tse' ye bàam mbàm ba nè à kə tse' swe'e ye sò' bàam mbàm ba. 18 Nè yi à jə ye bàm mò'fis nè à lò, nè kə tun wu, nè ses lok gesə bàm mbàm ñkwà' ñwè nè ca.

19 <<Mvək ànə sap fana ñkwà' ñwè nè bwiñ və. Yi kə tanşə ja'a yusè wo a gù bə mbàam sə. 20 Ñwè nè yi à tse' ye bàam mbàm tāj nè à və, nè jə və bàam mbàam mòk sò' tāj. Yi duk fa ñkwà' ñwè nè də, <Tè'mòk, wù à fa m̀ bàm tāj, mù a kə tse' fe'lə mok bə zèj sò' bàm tāj.> 21 Ñkwà' ñwè ye nè kwasə nà' də, <Wusùkù' mo àm-a', wù gù bəbòj. Wù ni tsə' zinə yòbə m̀yuy nè nà'a momjo laj. M̀ nè gù wu nga'a ngòtse' ñaj m̀nə sè yà'a ñkùuj. Və kə ròn ni' bə bum ñkwà' ñwè yònə.> 22 Ñwè nè yi à tse' ye bàm ba nè à vè ye sè'. Yi duk dè, <Tè'mòk, wù a fa m̀ bàm ba. Yèè, mù kə tse' fe'lə vè mok bə zèj sò' bàm baa mok.> 23 Ñkwà' ñwè ye nè kwasə nà' sò' də, <Wusùkù' mo àm-a', wù gù bəbòj. Wù ni tsə' zinə yo bə yu nè nà'a momjo laj. M̀ nè gù wu nga'a ngòtse' ñaj m̀nə sè yà'a ñkùuj. Və kə ròn ni' bə bum ñkwà' ñwè yònə.>

24 Ñwè nè yi à fa nà' ye bàm mò'fis nè à vè ye sè'. Yi duk fa ñkwà' ñwè nè də, <Tè'mòk, mù ri wu ri dè wu ñwè nè wù gù wùriñ. Wù kəp zəgə mvwe' sè wù à ka wù bi, nè kà fo' wù sò' fàk. 25 M̀ a wəp, fana nè kə tuuj mbàam yo sə sə nzhè. Yèè, mbàam yo sə yà'a yè'.> 26 Ñkwà' ñwè nè yak nà' də, <Wù mo nè bup ñgà wè' mòk wà. Wù dè wù riñ dè m̀ kəp zəgə mvwe' sè mù à ka fo' bi, nè kà fo' sò' fàk,

ka vε'nə yèj à? 27 Anə bəj ghak co wù nonşə fa m̀ mbàam sə bohòbù sè wo fàkgə mumvwe' ñgwà' yà'a. Ya m̀ bwiñ və, m̀ tse' m̀swe' m̀nə mbàam am sə.> 28 Ñkwà' ñwè nè də, <Wèj jəj fis mbàam sə bohòyi sè, nè fa ñwè nè yi nè tse' bàam mbàm hum nà'a.> 29 Yi duk fe'lə dè, <Ñwè nè yi tse'-a, wo nè fa yamsə mok, ya yi tse' mok nduk nè nduk. Nè ye dè bohòjwè nè yi ka ye yumok tse' nè, a m̀gù-a sè m̀yuy nè jə nè yi tse' nà' nè, wo nè jəj fis gesə nà' ndzə bohòyi anə fo'. 30 Wèj ko jəj ñgà fàk nè bup ènə, nè mak gesə lo yi mvwe' sè ndzəm sè kèj sè mbi yà'a. Bwiñ nè sə wəj, nè sə zù nzòj ca.>

Wo Nè Gapsə Bwiñ Co
Wo Sə Gapsə Ndzə Bə Nşungaj

31 <<Ghà nè mo ñwè kə vè nùu bə masinjaa ye fana yi kə kok cum m̀nə kapraak ye bə ñaāj ñkum wùriñ. 32 Bùu sè sənə nzenşə pwe' nè kə benə kə mantombii yi. Wo benə vε'nə yi gapsə wo co ganakù' sə gapsə fis ndzə bə nşungaj. 33 Yi nè tes nşungaj sə bo ma màk, nè tes ndzə bo ma ñkwip. 34 Fana yi nè yi ñkum nè, nè duk fa sè bo ma màk sè wèj dè, <Wèj və. Tè' am a sè wèj yi. Wèj və kə ni cum mvwe' gaj ñkum Nwi sè wo à fũh nonşə fa wèj nga wo ka nzenşə ntòfak sè. 35 Bùsè njè à sə ya m̀, wèj fa m̀ zuzə. Ntəm à sə sə m̀, wèj nè fa m̀ ndzəp. M̀ à ye ñkùj, wèj nè nisə m̀ m̀ nda'a wèj. 36 M̀ à ye nşwè'mbwè, wèj fa m̀ cək. M̀ à nòoj yiyan, wèj sè kə tesə m̀. M̀ à cu m̀ ndapndzəm, wèj sè kə cepsə m̀. 37 Bùu sè kəkurè yà'sə wèj nè cep fəsə fa yi dè, <Vès ànə ye wu yè'sə sè nga njè sə ya wu, vès nè fa wu zuzə-ε Tà? Kè dè nga ntəm sè sə wu, vès nè fa wu ndzəp-ε? 38 Wù ànə ye ñkùj fòjkuñ wèj nè m̀ nda'a-nə, kè dè wù ànə ye nşwè'mbwè sè ñkuñ vès nè fa wu cək-ε? 39 Nè ye sè' dè vès ànə ye wu yè'sə ma fòjga wù sə yayaa, kè nga wù cu m̀ ndapndzəm ñkuñ wèj nè kə cepsə wu-ε? > 40 Yi nè cep fəsə fa wo dè, <M̀ sè cep yè'e kek dè, bum sè wèj à gù fa-a bè'lə bwema am yè'e, ye dè wèj à gù fa yà'sə bohòmù.> 41 Fana m̀ yi duk fa bùu sè bo ma ñkwipè yi sè wèj dè, <Cohò gesə ñgu ni' m̀ fo', wèj sè Nwi à naaj fa wèj ñgə' m̀ tuhù. Wèj du sə mvwe' mis nè wo à gù nonşə fa zε' nè bə masinjaa ye wèj nà'a. 42 Njè à sə ya m̀, wèj kà m̀ bəj fa. Ntəm sè sə m̀, wèj kà m̀ ndzəp sò' fa. 43 M̀ à ye ñkùj, wèj kà m̀ m̀ nda'a wèj nisə. M̀ ye nşwè'mbwè, wèj kà m̀ cək fa. M̀ sə yan nè ye ngà ndapndzəm, wèj kà m̀ kə cepsə lok.> 44 Fana wo nè cep fəsə fa yi sè' dè, <Tà, ànə ye yè'sə sè nè vès à ye wu nga njè sə ya wu, kè nga

ntum sɛ sɛ wu, kɛ ɲga wu ɲkàɲ vɛs kà wu mɛ nda'à vɛs nisə-ɛ? Kɛnə à yɛ fɔnə vɛs à yɛ wu ɲga wu nswɛ'mbwɛ, kɛ ɲga wu sɛ ya, kɛ ɲga wu cu ndapndzəm vɛs kà wu kɛ cɛpsə-ɛ?> ⁴⁵ Yi duk fəsə fa wo dɛ, <Mɛ sɛ cɛp yɛ'e kek nɛ kek dɛ, wɛɲ ənə ka-ka bohòbè'lə moma am nɛ mò'fis gu fa, yɛ dɛ wɛɲ à ka mɛ yà'sə gu fa.> ⁴⁶ Bùu yà'sə nɛ lo sənə ɲgə' nɛ nà'a kà mɛgə. Bùu sɛ wo à sɛ bɛ' yàwo mandzə Nwi, lo yàwo mvwe' lùɲ nɛ nà'a nɛ kà mɛ yuk.>>

26

Wo To Làm Mùtuhù Jisòs

(Mak 14:1-2; Luk 22:1-2; Jon 11:45-53)

¹ Ghà nɛ jisòs ànə tsok wes fa wo bum yɛ'sə pwe' fana yi bùuɲ duk fa ɲgà'a bohòngàa fàak yɛ wɛɲ dɛ, ² <<Wɛɲ riɲ dɛ bwehe cu mɛgù mok nùumbu ba ya ɲkàk Pasobà nɛ kɛ dzeɲ. Mvək ànə yɛ, wo nɛ fa mɛu mo ɲwɛ dɛ wo tɛ'lə mɛ muntəɔɲ.>> ³ Sɛ' mvək ànə, ɲgàa fa satikà' sɛ ghaɲ bɛ bù ɲkwàha bùu Jus wɛɲ kɛ be'lə mɛ ntòmbii Kayofàs. Kayofàs nɛ à yɛ ɲkum ɲgàa fa satikà'. ⁴ Wo à cɛp tɛs fo' mvə'nɛ wo nɛ borə ko jisòs, nɛ zə yi. ⁵ Wo duk fe'lə sɛ' duk dɛ, <<Kaco vesùwɛɲ ko yi nùumbu ɲkàk yɛɲ, bùusə bwiɲ nɛ gham vesùwɛɲ ɲgà'a.>>

Wo Yok Fa Jisòs Kù Bə Làmindà Mvwe' Lak Betani

(Mak. 14:3-9; Jon 12:1-8)

⁶ A yɛ ɲgà'a ɲga Jisòs mvwe' lak Betani. Fana yi lo kɛ cum mɛ nda'à Saimù nɛ yiya kuturu à ko yuk yi mantombi. ⁷ ɲwà nɛmòk nikok bɛ ndo làmindà nɛ nà' gu nteɲ ve'e wùriɲ. ɲwà nɛ jəɲ yà', nɛ kɛ' tsoɲ fa Jisòs mùtuhù ɲga yi cu sɛ zɛ bɛɲ. ⁸ ɲgàa fàak yɛ wɛɲ à yɛ ve'nə fana wo jok dɛ ɲwà nɛ kɛ' bupsə yà' ve'nə bùu yàlɛ. ⁹ Wo dɛ ànə yɛ co wo seɲ làmindà sɛ mbàm wùriɲ, nɛ fa ɲgàa jɲ wɛɲ. ¹⁰ Jisòs à ri yusə wo à sɛ cɛp sɛ, nɛ duk fa yà' wɛɲ duk dɛ, <<Wɛɲ sɛ fa ɲwà ènə ɲgə' ve'nə bùu yà? Yusə yi gu bohòmà yè'sə, a bèbɔɲ wùriɲ. ¹¹ Wɛɲ nɛ sɛ yɛ maligə ɲgàa jɲ fo', mɛ nɛ kà yàm vesùwɛɲ cu mali. ¹² Mvək nɛ yi kɛ' tsə' nɛ fà mà làmindà yè'sə muni' ve'nə, yi sɛ gu tsərə yà'sə ɲgùpni' àm nɛ mvə'nə wo nɛ tuuɲ nà'. ¹³ Mɛ tsok fa weɲ ncɛp nɛ nà'a ɲkɛm duk dɛ, mvwe' sɛ fɔpwe' sɛ wo nɛ tsoho Ntirè nɛ Bèbɔɲ nɛ sənə nzeɲgònə fana yusə yi gu yè'sə wo nɛ sɛ tsərə maligə yi bùu zeɲ.>>

Ŋkà'a Pasobà

(Mak 14:10-25; Luk 22:3-23; Jon 13:21-30)

¹⁴ Yà'a ɲgà'a mvək nɛ Judàs Iskarəyà nɛ yi sɛ' mòk mɛɲgorə ɲgàa fàak yɛ sɛ humncòp-ba sɛ à lòo, nɛ kɛ yɛ ɲgàa fa satikà' sɛ ghaɲ wɛɲ. ¹⁵ Yi fek yà' wɛɲ dɛ, <<A yɛ-a ɲga mɛ ko fa weɲ Jisòs nɛ, wɛɲ fa mɛ yà?>> ¹⁶ Wo à làk fa yi mbàm hum tɛ' fo' ndzə bohò.* ¹⁶ A nɛ yɛ jəɲ ɲgà'a mvək ànə nɛ lo mantombi, Judàs sɛ lap mandzə ɲgòsɛɲ Jisòs.

¹⁷ A kɛ dzɛɲ nùumbu nɛ wo à yètò ɲkàk nɛ wo zùgə bred sɛ jì yis yà'a fana ɲgàa fàak Jisòs wɛɲ vɛ nɛ kɛ fek nà' dɛ, nà' dzəm dɛ nà'a nɛ zɛ ɲkàk nɛ ma fòlɛ, ya wo kɛ guhu tsə'rə mvwe' sɛ. ¹⁸ Yi duk fa yà' wɛɲ duk dɛ, <<Wɛɲ du ndzə ntòlak, nɛ duk fa ɲgà' nà'a duk dɛ, <Cicà dɛ mvək yɛ kùrə lan, yi bɛ ɲgàa fàak yɛ wɛɲ nɛ zɛ ɲkàk Pasobà munda'à wù.>> ¹⁹ ɲgàa fàak yɛ sɛ wɛɲ à kɛ gù sɛ' mvə'nɛ Jisòs duk wo sɛ. Wo fùhu zuzu Pasobà sɛ fo'.

²⁰ Nùm à co, yi bɛ ɲgàa fàak yɛ sɛ humncòp-ba sɛ wɛɲ lo ɲgòzɛ zuzu. ²¹ Wo ànə sɛ zɛ fana yi duk fa yà' wɛɲ duk dɛ, <<Mù sɛ tsə' weɲ nɛ'e ɲkɛm duk dɛ ɲwə nɛ mò'fis mɛtsətsə'rə wɛɲ fɛɛɲ nɛ seɲ mɛ.>> ²² Wo à yuk ve'nə, manziɲ ko wo ve'e wùriɲ. Wo yɛ ɲgòfek yi mò'fis, mò'fis, duk dɛ, <<Tà, a mɛ à?>> ²³ Yi duk fa yà' wɛɲ dɛ, <<ɲwə nɛ yi fa kùrə tsə bo yɛ bɛ yàm sənə zuzu, a yi nɛ yi nɛ seɲ mɛ nɛ. ²⁴ Mù mo ɲwɛ, mɛ nɛ kpɛ lo mvə'nə ɲwàk Nwi sɛ duk. Fana ɲgə' nɛ bɛp cu bohòɲwə nɛ yi seɲ mɛ ànə. Anə boɲ ghak bohòɲwə ànə co wo kà yi dzə lok.>> ²⁵ Judàs nɛ nà' à sɛ yi nɛ fek yɛ sɛ' dɛ, <<Cicà, a mɛ à?>> Jisòs duk fa nà' dɛ, <<Wù cɛp mɛmvə'nə.>>

Zuzu Nɛ Nà'a Ləsə mbwɛ: Losopà

(Mak 14:22-26; Luk 22:14-20; 1 Korè 11:23-26)

²⁶ Wo ànə sɛ zɛ fana Jisòs jəɲ bred, nɛ kwasə Nwi, nɛ bə'rə fa ɲgàa fàak yɛ sɛ. Yi duk dɛ, <<Wɛɲ jəɲ, nɛ zɛ. Nɛ'e ɲgùpni' àm.>> ²⁷ Anə geɲ yi jəɲ ɲgàp sɛ'. Yi ànə kwasə wes me Nwi fana yi fa yà' wɛɲ dɛ yà'a no. Yi à fa yà' yi sɛ cɛp dɛ, <<Wɛɲ no wɛɲ pwe'. ²⁸ Yè'sə nduəm am sɛ yà' sɛ fè'e ɲgòswi fa bwiɲ bɛp awo. Nduəm sɛ, a zeɲ sɛ yà' kɛ ɲgə' ndzəɲ rùk nɛ ɲjàm bohòbwiɲ ɲkùuɲ. ²⁹ Mù tsə' weɲ dɛ mɛ nɛ kà rùuk yè'sə vesùwɛɲ mok no be'lə yuk tètè nùumbu nɛ mɛ nɛ no fe'lə nà' mok fi vesùwɛɲ mvwe' gaɲ ɲkum Tè' àm.>> ³⁰ Fana wo yəm ɲki, nɛ tesə lo mvwe' nda Olip.

Jisòs Də Pitàa Nə Dzeɲ Yi

(Mak 14:27-31; Luk 22:31-34; Jon 13:36-38)

* **26:15** 26:15 Judàs à sɛn mà' Jisòs nɛ yè'e bɛ nteɲ nɛ bùu Jus wɛɲ à tiɲ nɔɲsə ɲgòywiɲ mo ɲkwɛɲ ɲjamòk yà'a.

³¹ Anə geŋ Jisòs tsok fa yà'wèŋ də, <<Bə ndzəm nə ntinə nè'e, wèŋ pwe' nə caŋ me'rə mụ mụmụ. Mụ riŋ ve'nə bəusə yà' cu ndzənə ŋwàk Nwi də, <Mùu Nwi, mụ nə ləp ganakù' nə fana nsùŋgaan sə nə sam wes.> ³² Anə ye sè' də ghà nè mụ nə lokok mvwe' kpū, mụ nə lo mantombii wèŋ mvwe' nzenŋòŋ Galili.>> ³³ Yi ànə duk ve'nə fana Pità cep fəsə fa nà' duk də, <<A ye-a ŋga bwìŋ pwe' ca me'rə-a wu sè ca, mụ nə kà wu yàm ca me'rə yuk.>> ³⁴ Jisòs duk fa yi də, <<Mụ tsok wu ŋkèm duk də, bə ndzəm nə ntinə nè'e, ntomvəp sə kə to kàmòk ŋga wu də wu ka mụ riŋ kè' te'.>> ³⁵ Pità nə cep fe'lə səmòk duk də, <<A meŋu-a sè ŋgòkpū vesù, kaco mụ bəŋ wu yeŋ.>> Ngàa fàak ye mok sə wèŋ duk sè' ve'nə, wo pwe'.

Jisòs Sə Gù Piriya Mvwe' Sə Wo Togə Də Gəsemani

(Mak 14:32-42; Luk 22:39-46)

³⁶ Anə geŋ, Jisòs bə bwe ye sə wèŋ lo mvwe' səmòk sə wo togə fo' də Gəsemani. A kə dzèŋ fo', yi duk fa yà'wèŋ duk də, <<Wèŋ cum yàwèŋ mvwe' ye'e ya mụ sooŋ lo yàm mantombi, nə gu piriya.>> ³⁷ Fana yi jəŋ Pità nə ye bwe Zebèdì ba sè', wo lo. Ghà ànə à ye, ntum ye ŋgòrwi' yi ve'e, yi kà kwəkwə mok tse' lok. ³⁸ Yi duk fa yà' duk də, <<Tsətsə̀rè nə bə manziŋ sə ntuù mụ nə bəp co mụ soho gbū kpū. Vesùwèŋ cum fəŋŋ, nə sə so, nə kà lo dzəm.>> ³⁹ Yi ànə sooŋ lo moŋjo fana yi gbū fə'ə gesə lo si ye sə nze, nə sə gu piriya. Yi sə cep duk də, <<Tè' àm, a ye-a ŋga mandzəə yo, wù jəŋ gesə lo ngàp ŋgə' nè'e bohòmə fo'. Mụ duk-a sè ve'nə, wù gu le mụmvə' nə wù dzəm wù, kà mụmvə' nə mụ dzəm mụ gù.>> ⁴⁰ Anə geŋ yi bwi foho və, nə kə ye ngàa fàak ye sè te' sə ŋga wo sə dzəm lo. Yi yəmsə yà', nə fek Pità də, <<Kaco wèŋ cum to nca vesùwèŋ mvək mwejo yeŋ à? ⁴¹ Wèŋ so, nə sə gu piriya sè' ya məmumsəə kà wèŋ gha'. Ntum yo, megu də ñàŋ ka yeŋ.>>

⁴² Yi lo fe'lə səmòk ŋgòkə gù piriya nə kè' ba. Yi ləŋ də, <<Tè' àm, a ye-a ŋga wù duk də kaco ye'sə ca gesə yeŋ tse'ŋga mụ yə ŋgə' nə ŋkuj, fana mụ dzəm sè' cùu yo sə.>> ⁴³ Anə geŋ yi bwi foho və fe'lə, nə kə tseŋ yà' ŋga yà' sə dzəm fe'lə sè lo sə. Anə ye ŋga lo sə ko zəm tse' wo lis ve'e nsàp nə bə jòŋ. ⁴⁴ Fana yi me'rə fe'lə yà'wèŋ, nə lo ŋgòkə gù fe'lə piriya səmòk nə kè' te'. Yi sə cep fe'lə gu sè' yusè yi anə cep to mantombi. ⁴⁵ Yi bwi və fe'lə bohòŋgàa fàak ye sə wèŋ, nə fek yà'wèŋ duk də, <<Wèŋ sə nòoŋ yòŋsə mali yu awèŋ fo' à? Wèŋ ye, mvək kùrə laŋ nə wo sèŋ mùu mo ŋwè, mụ cu mok ndzə bohòbà ngàa gù

bəp wèŋ. ⁴⁶ Wèŋ lokok a lo. Yeè, ŋwə nə yi sèŋ mụ nə nè'.>>

Wo Ko Jisòs

(Mak 14:43-50; Luk 22:47-53; Jon 18:2-12)

⁴⁷ A ye ŋga Jisòs sə cèp mali ntòfo', fana Judàs nə yi ngà fàk ye mòk sè' nə tesə və bə bùu səmòk ve'e wùriŋ ŋga wo rəp fèk, nə tse' ntòk. A nə tumsə wo ngàa fa satikà' sè ghan bə bùu sè mantombi. ⁴⁸ Anə ye ŋga ŋwə nə yi ànə seŋ Jisòs nə nə tsok nonso fa bùu sə wèŋ yusè yi nə gu laŋ. Yi à duk fa yà' də, yà'a yə ŋwə nə yi kə cèpsə nà' bəbòŋ co ŋge' à le, yà' riŋ də nà'a yi nə, yà' ko nà'. ⁴⁹ Judàs nə à vəə, yi cə jwan, nə kə ye Jisòs, nə to nà' də <<Cicà, mụ cèpsə wu>> fana nə cèpsə nà' co ŋge'. ⁵⁰ Jisòs fek nà' də, <<Ŋge' àm, wù sə gù fənə yà? >> Fana bùu sə wèŋ kə koho tse' Jisòs cùk.

⁵¹ Nwə nòmòk nə yi à ye ye bə Jisòs nə wèŋ à sè co'fis fèk ye, nə gbe' tiŋ mak fa ŋkwèŋ mòk ntu' sə nze. Nwə nə wo à gwè' ci' yi ntu' nə à ye ŋkwèŋ bohòŋkum ngà fa satikà'. ⁵² Jisòs duk fa nà' duk də, <<So fəsə gesə fèk nə mà mba'ə. Wù ri də ndàanwè pwe' nə yi lù-a bə fèek nə kə kpū sè' bə zeŋ. ⁵³ Wù tsum də kaco mụ duk fa to tē' àm də yi tsum sə fa mụ masin'jaa ye, hòop sè ghan hum-ncòp-ba ngòtəsə mụ yeŋ à? ⁵⁴ Nə ye də wo à còm nonso ndzənə ŋwàk Nwi də bum ye'sə nə ye tsoŋ ve'nə. Mụ to bwìŋ-a ŋga'a masin'jaa Nwi, bum ye'sə ye fe'lə zinə anə va?>>

⁵⁵ Mvək ànə à ye, Jisòs fek bùu sə wèŋ də <<Wèŋ tesə co wèŋ lòm'vwe' bə' ngà yə bə fèk nə ye ntòk ye'e bùu mụ à? Vesùwèŋ yiskokgə mụmvwe' ndap Nwi nə ghan səsə, mụ sə yə'rə bwìŋ, wèŋ kà mụ ko. ⁵⁶ Nə ye də bum ye'sə ve'nə pwe' fo' də ya yusè ngàa tsòhòbum Nwi wèŋ à còm ndzənə ŋwàk Nwi ye ve'nə.>> Yà'a ŋga'a mvək nə ngàa fàak ye sə wèŋ à mè'rə yi, nə caŋ lo wes pwe'.

Wo Sak Jisòs Mụ Kaŋsurù

(Mak 14:53-65; Luk 22:54-55, 63-71; Jon 18:13-14, 19-24)

⁵⁷ Fana bùu sə wo à ko Jisòs sə à jə løyi bohòKayofàs, ŋkum ngà fa satikà' nə. Bù ngàa yə'rə fa bwìŋ lùk bə bù ŋkwàha bùu Jus wèŋ à benə cu sè' fa'nə. ⁵⁸ Pità à sə yù və man'kwèŋ moóm səsap tètè kə dzeŋ mvwe' ntòmbi ŋkum ngà fa satikà' nə wo də wo nə sak fo' nə. Yi ni lo mbwa, nə kə cum bə ngàa kùk ndap Nwi wèŋ ya yi ye mvə'nə bum nə kə lə. ⁵⁹ Ngàa fa satikà' bə kaŋsurù nə pwe' à sə ləp bum sè ngònaan mụ tuhù Jisòs də ya wo zə nà', dzəm ŋga yà'a mvwès. ⁶⁰ Wo kà yumok sè ya. Bùu sə wo à ka yumok sè ye, nə sə kə dzəm borə də wo à yə laŋ wèŋ à ye fo' sè' wùriŋ. A kə lèə, ngàa ci' mvwées

yè'sə wèŋ à tesə vè bwìŋ ba, ⁶¹ nê duk dè, <<Vès a yuk bə ntu' avès nga ntèrəŋgòŋ nè'nə sə duk dè, aco yi kəəmsə mak ndap Nwì nê ghan nê, nê ci wes megu nà' mənə nūumbu te'.>> ⁶² Nkum ngà fa satikà' nê à lòkòk mətəsè, nê fek Jisòs dè, <<Wù ka yumok ngòcèep tse' à? Bùu yè'e sə duk dè wù a duk dè é?>> ⁶³ Jisòs cum megu dèdok. Ngà fa satikà' nê cèp fe'lè dè, <<Mù sə fek wu bə liŋ Nwì nê yi ŋwəm nê zinè dè, wu yè'e mo Nwì, ŋkum ngà gèm bwìŋ nê à?>> ⁶⁴ Jisòs duk fa nà' dè, <<Wù cèp yà'sə mvè'nə. Mù sə tsè' wèŋ zinè dè, ghà nê bum yè'sə mè fana wèŋ ye mūu mo ŋwè nga mū cu nze bo ma mà'a Nwì nê ngà ñàŋ, nê ye fe'lè mū nga mù sə tsə vè ndzənə mbàk mabu.>> ⁶⁵ Yi ànə duk wes ve'nə fana ŋkum ngà fa satikà' nê jok, nê soŋ sarə cək nê mū ni' yi. Yi sə duk dè, <<Jisòs dè nà'a mo Nwì, ye dè nà' bupsə liŋ Nwì laŋ. Njò nê a lap yis fe'lè ŋwè nəmòk ngòkè rəŋsə fe'lè yumok ka mok yeŋ. Busə bwìŋ yuk wes mvwèes nà' sə mok bə ntu' laŋ. ⁶⁶ Wèŋ duk yàwèŋ dè yà?>> Bùu sə wèŋ duk dè, wo zə mègù yi zə. ⁶⁷ Fana wo te gesə fa yi nte malisè, nê ləp yi. Bùu mok sə wo à ləp yi sə wèŋ à sə duk dè, ⁶⁸ <<Wù dè wu Nkum ngà gèm bwìŋ nê wù, riŋ-a ngèŋgàŋ é.>>

Pità Bèŋ Jisòs

(Mak 14:66-72; Luk 22:56-62; Jon 18:15-18, 25-27)

⁶⁹ Anə ye nga Pità cu ye sə mbi fana mənəwà nəmòk kə duk fa yi dè, <<Wù yegə sè' wèŋ Jisòs nê mvwe' lak Galilì nê.>> ⁷⁰ Yi bèŋ mantombii wo anə pwe' dè yi ka yusə yà' sə cèp yà'sə riŋ lok. ⁷¹ Yi ànə tesə tsoŋ fa'nə ntèŋ, mənəwà mòk ye fe'lə yi, nê tsok fa bùu sə wo tə fo' sə wèŋ dè, <<Nwè nè'e a ye sè' bə Jisòs nê mvwe' lak Nazàre nê.>> ⁷² Yi bəŋ fe'lə nà' sèmok, nê keŋ dè yi ka Jisòs riŋ. ⁷³ Anə sap kok ghàr fana bùu sə wo nə təŋ fo' sə wèŋ kə duk fa Pità nê dè nà' gù tsə gù le mòk. Də mvè'nè yi sə cèp àlè, ncèp cù nà' nê sə nitsə' jəja dè nà'a mòk. ⁷⁴ Yà' à bə ve'nə, fana Pità yak ni' ye, nê keŋ mòk Nwì dè, <<Nwii riŋ yi, mù ka ŋwè ànə riŋ.>> Yi à sə cèp wes ntèŋ, mvəp to. ⁷⁵ Pità tsarə ngà'a yusə Jisòs ànə cèp sə dè, <<Nkuŋ ntomvəp nê sə to ntinə nga wù bəŋ fis mū kè' te' dè wù ka mū riŋ.>> Yi tesə lo sə mbi, nê kə waŋ ca ve'e nèbap.

27

Judàs Fəsə Mbàam

Sə Yi A Sèŋ Jisòs Bə Zen

(Mak 15:1; Luk 23:1-2; Jon 18:28-32; Ngàa Ntum Jisòs 1:18-19)

¹ Nè zəzòn à dzèen, ngàa fa satikà' sə ghan bə bù ŋkwàha bùu Jus sə wèŋ cum

kwe' dè wo zə Jisòs. ² Wo ko kiŋ yi, nê jəŋ lo fa bohòPalè nê yi ànə ye govənòghà ànə yi nê. ³ Judàs nê yi à sèŋ Jisòs nê à yə dè wo bupsə Jisòs fana ntəm ye bùuŋ. Yi vè ngòfəsə mbàam sə hum te' sə yi à sèŋ Jisòs bə zəŋ sə. Yi à jə vè yà' ngòfa fəsə bohòngàa fa satikà' nê ye ŋkwàha bùu sə wèŋ. ⁴ Yi à duk dè, <<Mù gù bap laŋ bùusè mù gù dè wo zə ŋwè nəmòk ŋgwàŋ nga yi ka yumok riŋ lok.>> Bùu sə wèŋ duk fa yi dè, <<Yà'sə ka nzak njàvès yeŋ. Wù ri bə zəŋ wù.>> ⁵ Yi lo, nê kə mak nonjə mbàam sə hum te' sə məmvwè' ndap Nwì nê ghan nê sə nze. Yi lo, nê kə jəŋ kù, nê kə kə'ə kpə yuye. ⁶ Ngàa fa satikà' sə wèŋ à kè te' mbàam sə, nê duk dè, <<Yè'e mbàam nduəm ŋwè, fana kaco a gesə yà' sənə bəam mbàam sə mənə ndap Nwì yeŋ bùusè wo dzəgè dzəə.>> ⁷ Wo à cu kwe', nê jəŋ mbàam sə, nê fa bohòngà bom kàŋ mòk ngòywiŋ jə mvwe' sə wo nê sə tuuŋ ŋkàŋ wèŋ fo'. ⁸ Nà'a njo nê wo togè məmvwè' ànə dè mvwe' nze nduəm haan ntinə sə. ⁹ Bum yè'sə ànə ye ve'nə fana bum sə Jèrèmiya ngà tsòhòbum Nwì à cèp sə bùuŋ ye zinè. Yi ànə cèp dè, <<Wo jə mbàm hum te', mbàam sə bùu Izùre wèŋ a dzəm dè nteŋ ŋwèe nê kùrə ve'nə. ¹⁰ Wo kə ywiŋ nze bohòngà bom kàŋ bə zəŋ. Wo à sə ywiŋ ve'nə nga Tà Nwì à tsè' mū yi.>>

Jisòs Tə Mantombii Palè

(Mak 15:2-15; Luk 23:3-25; Jon 18:33-19:16)

¹¹ Jisòs ànə təŋ kə mantombii Palè nê yi govənònə fana yi fek Jisòs dè, <<Wu ŋkum bùu Jus wèŋ wu à?>> Jisòs cèp fəsə fa nà' duk dè, <<Wù duk yà'a mvè'nə.>> ¹² Nə ye dè mvək nê ngàa fa satikà' bə bù ŋkwàha bùu Jus wèŋ à sə ləp yi bə nzak pwe', yi kà cù mùk lok fù'. ¹³ Mvək nê yi à sə cu mègù dèdok ve'nə fana Palè fek nà' dè, <<Wù sə kà bum ŋkàŋ sə wo sə cèp mətuhù wù yè'e yuk à?>> ¹⁴ Jisòs à kà cù ngòcèp fəsə muk mali, fana govənònə à mərə ve'e wùriŋ.

¹⁵ A sə yegə ləlùm mvək ŋkàak Pasobà fana govənònə sə fis me'rə fa bùu sə wèŋ ngà ndapndzəm mò'fis. Yi fis fa megu yà'wèŋ ŋwè nê wo dzəm dè yi fis me'rə. ¹⁶ Anə geŋ nga wo tse' ngà ndapndzəm mòk nê liŋ yee dè Bərabà. Bwìŋ ŋkàŋ à ri Bərabà nê dè yi ngà ndapndzəm nê bap. ¹⁷ Wo ànə kə benə mvwe' mò'fis fana Palè fek wo duk dè, <<Wèŋ dzəm dè mū fis me'rə fa weŋ ndà? Bərabà kè Jisòs nê wo to yi mok dè Krest nà'a nē?>> ¹⁸ Busə yi ri dè wo ko jə vè Jisòs bohòyi yè'sə nga wo à sə bèŋ nà' jì njò.

¹⁹ Sə va' mwè, ghà nê Palè nê à cu məmvwè' dzè' ye nê yi sakgè nzak mbwa nê fana ŋgwe ye tirə vesə fa yi ntirə. Ntirə

nə à ye də, <<Kà də wu gu ɲwè nè yi ka jòn tse' ànə yumok duk. Mù yə nòon lo sè bəp bəu yi ntinə wùriɲ.>>

²⁰ Ngàa fa satikà' bə bù ɲkwàha bəu sè wèɲ sə gu megu bwiɲ də yà'a dzəm də wə fis me'rə Bərabà, nə zə Jisòs. ²¹ Govənonə fek fe'lə yà' səmək də, <<Mutsətsə'rəə bwiɲ ba yè'e, wèɲ dzəm də mū fis me'rə fa weɲ nə fò?>> Bəu sə pwe' kwi' də <<Bərabà.>> ²² Palè fek fe'lə yà'wèɲ də, <<Wèɲ dzəm də mū gu bə Jisòs nə wo togè liɲ ye mok də Krəst nà'a va?>> Bəu sə pwe' duk də, <<Te'lə yi mū ntəəɲ.>> ²³ Yi də bəu yà, ɲwè ènə bupsə yà? Kàyà', wo sə fun ghaha fuu də, <<Te'lə yi mū ntəəɲ.>> ²⁴ Palè ànə ye də bum sè yi sə cèp sə pwe' sə cà mègù wà co ndzəp, nə sə yəəɲ sè' co də ndəəɲ nə tesə fana yi jəɲ ndzəp, nə cuk bo ye mantombii bəu sə wèɲ. Yi à sə cuk yà', yi sə kəa njo nje də, <<Bo am ka sənə nduəm ɲwè nè'e yəɲ. Wèɲ ri bə zəɲ wèɲ.>> ²⁵ Yi ànə duk ve'nə fana bəu sə wèɲ pwe'fo' duk də, <<Ŋ, nduəm yee ye mū tuhù vès nə ye mū tuhù bwe avès wèɲ.>> ²⁶ Yi jəɲ Bərabà, nə fis me'rə fa yà'wèɲ. Yi ləp Jisòs bə ɲkwès, nə fa wo də wo kə te'lə nà' mū ntəəɲ.

Sojà Wèɲ Ywi'lə Jisòs

(Mak 15:16-20; Jon 19:2-3)

²⁷ Sojàa govənonə wèɲ jəɲ lo Jisòs mū nto' govənonə, nə to benə sojàa mok sə fo' loon. ²⁸ Wo fweɲ fis cək ye, nə ni fa yi mòk nə bəbən. Cək nə à ye bəbən co cək ɲkum. ²⁹ Wo lim ndik nəmòk nə bə ɲjak co tam ɲkum, nə ta fa yi nà' mū tuhù. Wo fa yi ntatù mòk də yi kotsə' ndzə bohòco ntumbà ɲkum. Wo sə kə təəɲ mantombii yi bə tumfərə, nə sə cəpsə nà' co ɲkum duk də, <<Ŋgəð, ɲkum bəu Jus wèɲ.>> Wo sə ywi'lə yi co ləm. ³⁰ Fana wo te yi bə nte, nə jəɲ ntò' nə nà' ànə ye ndzə bohòyi nə, nə ləp yi bə zəɲ mətuhù. ³¹ Wo ànə ywi'lə kərə yi fana wo fweɲ fis cək nə ghan bəbən nə, nə ni fəsə fa yi cək ye sə səmək. Wo jə lo yi də wo kə te'lə yi.

Wo Te'lə Jisòs Mū Ntəəɲ

(Mak 15:21-32; Luk 23:26-43; Jon 19:17-27)

³² Mvə'nə wo à sə tesə tsoɲ munto' anə ve'e fana wo kərə bə ɲgà' nəmòk. Wo tap ko yi fo' bə ɲəɲ də nà'a bək jəɲ ntəəɲ Jisòs sə. Liɲ ɲgà' nə à ye Saimà'. Wo to lak ye də Sirini. ³³ Wo ànə kə dzeɲ mvwe' mok, wo togè fo' də Gòrigotà (a yà'a də nzəə tu bwiɲ), ³⁴ wo fa yi rùk də yi no ɲga wo tòrə yà' bə yu cək. Yi ànə yu'rə ja'a yà' fana yà' ye co yi kà no. ³⁵ Wo ànə te'lə wes yi fana wo təm gapsə cək ye sə bə bèɲ. ³⁶ Wo cum nze, nə sə so nà' fo'. ³⁷ Wo com naan yak njo kpə ye ma mū tuhù yi. Yusə wo à còm naan sə à ye də:

NE'E Jisòs ɲkum bəu Jus wèɲ nə. ³⁸ Wo à te'lə be'lə yi bə ɲgàa yəə mok wèɲ, wo bwiɲ ba. Mòk bo ma ɲkwip, mòk ma zə. Yi ye ye mutsətsə'rə. ³⁹ Bəu sə wo à sə cà fo' wèɲ à sə yà'rə yi, nə sə mək tu awo duk də, ⁴⁰ <<Nà'a wù nə wù à duk də, aco wù kəəm sə mak ndap Nwi nə ghan, nə ci fəsə wes nà' mənə nūumbu te' nə. Tesə-a ni' yòè! A ye-a də wu mo Nwi zinə, wù suhu tsoɲ na muntəəɲ fa'nə-le.>> ⁴¹ Ngàa fa satikà' bə ɲgàa yə'rə fa bwiɲ lək nə ye bə bù ɲkwàha bəu Jus wèɲ pwe' à ywi'lə yi sè'. Wo sə duk də, ⁴² <<Yi tesə ri bəɲsə mègù bəu mok wèɲ, nə kà ni' nə nje tesə ri. Yi də yi ɲkum bəu Izùrə wèɲ yi. Yi suhu tsoɲ-a mū ntəəɲ fa'nə ɲgà'a ya vès dzəm bohòyi. ⁴³ Yi naan gè tu ye bohòNwi. Nwi tesə-a yi ɲgà'a ɲgà Nwi dzəmgə-a yi na. Busə yi dukgə də yi mo Nwi.>> ⁴⁴ Bə ɲgàa yəə sə wo ànə te'lə be'lə bə yà' sə wèɲ yak yi sè' ve'nə.

Jisòs Kpə

(Mak 15:33-41; Luk 23:44-49; Jon 19:28-30)

⁴⁵ Anə ye ɲga nūm marəɲ kan fana ndzəm seɲ mvwe' nzen gònə nə pwe' tètə kə dzeɲ co nūm səm. ⁴⁶ A kə dzəɲ nūm səm anə fana Jisòs wan bə ɲgi nə ghan duk də, <<Eli, Eli, ləma sabatani?>> A yà'a bə ncèep lak yà'sə də, <<Nwi àm, Nwi àm, wù mà' mū bəu yà?>> ⁴⁷ Bəu mok sə wo à tə fo' à yuk, nə duk də, <<Ŋwè ènə sə to Alajà.>> ⁴⁸ Ŋwè nəmòk nə yi à ye sà' fo' can ntəɲ, nə kə tsəp və yumok co kusa ve'e sənə rùk mòk nə cək, nə te' gəsə mū cùhù Jisòs bə ntatù də nà'a no. ⁴⁹ Bəu mok sə wèɲ duk yəwo də, <<Wèɲ yuk, a ja'a na kèe Alajà nə və ɲgòkə tesə yi àl'e.>> ⁵⁰ Jisòs wan fe'lə bə ɲgi nə ghan səmək, nə me'rə yòɲsə ye lo.

⁵¹ Ghà nè yi ànə kpə ànə à ye fana cək nè nà' à sə gapsə rum ndap mòk mūmvwe' ndap Nwi nə ghan nə à sàha jəɲ mətuhù warr kə dzəɲ sə mbwèɲ. Nze à tsòho fo', lis sə vohò sè'. ⁵² Sèe bwiɲ à mūhu sè'. Bəu sə wo à kpə ɲga wo bəu Nwi wèɲ à lòkok mvwe' kpə. ⁵³ Numbu nə Jisòs à lòkok mvwe' kpə à ye, wo me'rə mvwe' sèe sə, nə lo Jòrosaləm nə nà'a lak sə rərəɲ sə. Wo à ni mū ntòlak anə, bwiɲ ye wo wùriɲ.

⁵⁴ ɲkum sojà nè yi à ye fo' bə sojàa mok wèɲ sə wo à sə kùk Jisòs anə ye mvə'nə nze ànə tsoho, nə ye bə bum sə yà' à ye fo' pwe' fana wəə ko wo. Wo duk də, <<Ké', ɲwè ènə nə ye mo Nwi nè zinə.>> ⁵⁵ Bəba mok à ye fo' sè' wùriɲ. Wo à təəɲ səsap, nə sə ja'a. Bəa yè'sə wèɲ à yù vè Jisòs mvwe' nzen gòGalili, nə sə tesə yi. ⁵⁶ Mok à ye fo' Mèri Mədàlinà, nə ye Mèri ma Jem bə Jòsep nə ye fe'lə ma bwe Zebèdi.

Wo Tuuj Jisòs

(*Mak 15:42-47; Luk 23:50-56; Jon 19:38-42*)

⁵⁷ Nè nconùm à ye fana Jòsep nàmòk nè mvwe' lak Arimàtàyà vø. Yi à ye ngà ghàk, nè sè be' l'òjisòs sè'. ⁵⁸ Yi à lòbohòPalè, nè læj nà' dè nà'a fa yi vèj ni' Jisòs nè ya yi kə tuuj. Palè dzəm, nè duk də, wə kə fa nà'. ⁵⁹ Jòsep jəj vèj ni' ye nè, nè lim gesə nà' ndzənə cək nè fi. ⁶⁰ Yi jəj nà', nè gesə lo mvwe' sèe ye. Sèe sə à ye sè fi ngà yi tu yà' ndzənə lis. Yi ànə gesə wes, yi bwi' təhə lok ncuu sèe sə bə ñkəñkəm lis mòk, nè be' mandzə lo.* ⁶¹ Anə ye ngà Mèri Mádàlinà bə Mèri mòk nè à sə yə. Wo à cu ma nja ve'e, nè sə kək gesə lo sèe sə.

*Wo Tes Bwiñ**NgòSòSèe Jisòs*

⁶² Tsok à rəj, ngà nùmbu nè wo à sə fàhu ngòcu dzə cəa, fana ngàa fa satikà' bə bùu Faràsì wèj baaj mvwe' mò'fis, nè kə ye govənoPalè. ⁶³ Nə duk fa nà' də, <<Mbè, vès sə tsərə mali mvè'nə ñwə ènə à sə bərə kə'cà bwiñ fəj də yi nsəp yumòk, nè duk də, <A kə dzəj nùmbu t'è mù lokok mvwe' kə səmok.> ⁶⁴ Ye də bòco wù fa njən, wə sə so sèe ye sə mənə nùmbu t'è sə. Bəsə aco ngàa fàak ye sə wèj kə yə fis lo noon yi ndzəmə, nè borə bwiñ də nà' lòkok mvwe' kə læj. Nə ye də wo gə-a nsəp yumòk ve'nə zinə, mvwès ènə nə gəj ghak nè nà' à ye mantombi nà'a.>> ⁶⁵ Palè duk fa yà'wèj duk də, <<Wèj tse' sojà wèj co wo so yo. Wèj du, nè kə so sèe sə nsəp nè wèj ri ve'e pap nè zər.>> ⁶⁶ Anə gəj wo lo, nè kə zərə lok ncuu sèe sə mpəj. Nə jəj sojà wèj tes fo' də yà'a sə so.

28*Jisòs Lòkok Mvwe' Kpə*

(*Mak 16:1-18; Luk 24:1-12, 36-49; Jon 20:1-23; Ngàa Ntum Jisòs 1:6-8*)

¹ Nùmbu dzə à cəa, ngà tsok sə rəj tšə nù Sondè Mèri Mádàlinà bə Mèri mòk lokok də wo kə kək jà'a sèe Jisòs sə. ² Wo à kə dzəj fo', ngà nze à tsoho. A ye ngà masinjà Tà Nwì tšə məbu, nè kə bwi' gəsə lis nè mvwe' ncuu sèe sə fo', nè kok cum yuye mbwa. ³ Si ye à sə rəj co mbəj bə'a yi, cək ye sə fop co mbək. ⁴ Bùu sə wo à sə sòsèe sə wèj à kə bə wə ve'e, nè bəwəj co bù kpəkə.

⁵ Masinjà Nwì nè à cèp bohòbàa sə wèj. Yi duk fa yà' də, <<Wèj kə wəp! Mù ri də wèj sə læp Jisòs nè wo à t'èlè yi mù ntəj nà'a. ⁶ Yi ka fənə yəj. Yi lòkok mvwe'

kə læj mvè'nə yi à duk də yi nè lokok yà'a. Wèj və fən, nè kə kək jà'a yàwèj mvwe' sə yi à ndon nè. ⁷ Wèj caj lo-a, nè kə tsok fa ngàa fàak ye wèj də yi lòkok mvwe' kə læj. Yi gè cə nà' mantombi wèj ngòlòm mvwe' nzenjòGalili. Wèj nè kə tsej yi fo'. Wèj tsərə tse' bum sə mù tsə' wəj yè'e, nè kə swì.>> ⁸ Anə gəj wo me'rə mvwe' sèe sə bə caj. Wə sə ko wo, kwəka rwij wo sə ntəu sè' dak. Wo sə caj lo də wo kə tsok fa ngàa fàak ye sə wèj.

⁹ Mvè'nə wo à sə lòo sə, Jisòs kə tsej wo vak, nè duk fa yà'wèj duk də, <<Mù cəpsə wəj.>> Wo à və, nè kə kotse' kuu ye, nè kuksə yi. ¹⁰ Jisòs nè duk fe'lə fa wo duk də, <<Wèj kə wəp. Wèj du, nè kə tsok fa bwema am wèj də wo mvwe' nzenjòGalili, vesi wèj nè yənə fo'.>>

Yusə Sojàa A Kə Cèp BohòJkwàha Bwiñ

¹¹ Mvè'nə bàa sə wèj à sə løyəwo fana sojàa sə wo à sə sòsèe sə wèj mok à lòm mvwe' ntòlak nè fo' nè. Nə tsoho fa ngàa fa satikà' wèj yusə yà' ye sə pwe'. ¹² Ngàa fa satikà' sə à kə cu be'lə bə bù ñkwàha bùu sə fo' sə wèj, nè kinj cù bə yusə wo nè gu. Wo à fa sojàa sə wèj mbəm ve'e wùrinj. ¹³ Nə tsok fa yà' də a gəə, yà' tsok də wo ànə dzəm swi lo ndzəmè àle, ngàa fàak ye wèj kə yi fis bisə lo vè ni' ye nè. ¹⁴ Wo duk fe'lə də, <<A ye-a ngà govənyuk bum yè'sə fana vès nè rinj mvəsə ngòtsə' yi ya yi dzəm də a zinə. Wèj kə wəp də wèj nè tse' nzak wəp lok.>> ¹⁵ Bùu sə wo à sə kək sèe sə wèj à jə mbàam sə, nè kə gu megu sə' mvè'nə wo anə tsok wo sə. Haaj kə dzəj ntinə, yà'a yusə bùu Jus wèj dukgə də yà' ànə ye ve'nə.

Jisòs Yəhə BohòJgàa Fàak Ye

¹⁶ Ngàa fàak Jisòs sə hum-ncòp-mò'fis sə wèj à lo mvwe' nzenjòGalili, nè lo mvwe' nda nè Jisòs à tsə' wo də wo lo fo' nè. ¹⁷ Wo ànə ye yi, wo kuksə yi. Wo à gù ve'nə ngà mok wèj sə mərə mali yi ntòmərə. ¹⁸ Anə gəj, Jisòs sòj kəpə və wo, nè cəp də, <<Nwì a fa njən sè məbu bə sè sə nze pwe' bohòmü. ¹⁹ Wèj du lo-a ngà'a bohòbwiñ ma fòpwe', nè gu bəsə wo ngàa be' mandzə àm. Wèj bəptəsə wo mənə lij Tè', bə lij Mwe, nè ye Yòjnsə nè Rəjəj nè. ²⁰ Wèj yə'rə wo ngòpòjnsə bum sə mù à tsə' wəj də wèj nè sə gu yà'a pwe'. Fana wèj sə tsərə tse' sə' də, mù nè sə ye vesùwèj nùmbu pwe' tètè nzenjòjòj kə me.>>

* 27:60 27:60 Bùu Jus wèj à sə tugə wu ndzənə lis, nè sə tuuj bwiñ njə. Wo nòjnsə wes mè vèj ñwə nè njə fana wo lap sè' lis mòk nè lok ncuu sə bə zəj.

Ntirè nè Bèboŋ nè MAK

Nwàk Mak sà tsà' yumok bə liŋ Jisòs Krest nè yi Mo Nwì nà. Nà' sà nitsə' Jisòs nja co ɲwè nè yi tse' ɲàŋ, nà sà gɔ fàk bə zəŋ.

Jisòs nà sà to liŋ ye də yi Mo Nwè. A yà'sə də yi ɲwè nè yi tse' ɲàŋ bohòNwì ɲgòtsòho bum. Liŋ yè'sə sà nitsə' sà' də yi ɲwè bə ni' nà zinə. Liŋ sè də Mo Nwè yè'sə, a liŋ sè wo à còm yà' ndzəŋə Nwàk Danà taanŋtɛŋ. (Taŋ Danà 7:13, 14.) Kàmòk Jisòs à to liŋ ye ve'nə bəusə yi dzəm ɲgònitsə' fa bwiŋ də yi ɲkum ɲgà gəm bwiŋ nè Nwì à kà' də yi nè tum vesə nà.

*TsətsòhòNə Jon
Nga Bəptəsə Bwiŋ*

(Mat. 3:1-12; Luk 3:1-18; Jon 1:19-28)

¹ Yè'e mɔmɔvə'nə Ntirè nè Bèboŋ nè Jisòs Krest mo Nwì à yèto. ² Nà' à yèto ɲga Jon tesə və sə ɲgəà. Yi ànə tesə və mvəsə ɲgà tsòhòbum Nwì Izayà à còm də, Nwì à duk də, <<Yèe, nè'e masinjà àm, mɔ nə tumsə gesə lo yi mantombii wù ɲgògù fùhɔ fa wo mandzə.>>

³ Yi à còm mok sà' də,

ɲgi ɲwè nəmòk sə cèp torə və sə ɲgəà, nə sə yuhu də, <<Gù tsə'rə fa Tà mandzə ye, rəŋsə tsə'rə fa yi bwe cwèe mandzə ɲgògì ca ca.>>

⁴ A ye ve'nə, Jon ɲgà bəptəsə bwiŋ tesə və sə ɲgəà, nə sə tsoho fa bwiŋ ncèp nə də, <<Wèeŋ kupəsə, nə bwi fa bup awèŋ ɲkwèŋ, nə bəptəsə, ya ɲga Nwii swifa weŋ bup awèŋ.>> ⁵ Fana bwiŋ à tesə və mvwe' nzenŋòŋ Jùdiyà bə ntòlak Jòrosalèm pwe'fo' ɲgòkə yuk yusə Jon sə cèp sə. Wo à kəà cù bə bup awo sə wo gəgəə, fana Jon bəptəsə wo sənə ndzəp Jòridàŋ.

⁶ Jon à sə ni nsàap cəək sə ɲgà tsòhòbum Nwì wèŋ. Wo à gù yà' bə nwèes nàm nəmòk nè wo togə ni' də kàme. Yi swi' tse' bə korə ɲgup sə mbwèe yi. Zuzuu ye à ye ɲgwim bə nu. ⁷ Yi à tsə' à bwiŋ duk də, <<Nwè nəmòk nə və ma ɲkwèeŋ mɔ nè yi yam cəsə mɔ yi. Mɔ ka kəkurə co mɔ bəhɔ tsoŋ sə nze ɲgòfirə kuu kuuŋgub ye yeŋ. ⁸ Mɔ bəptəsə mɛgù weŋ yam bə ndzəp, fana yi nə bəptəsə weŋ ye bə Yòŋsə nè Rəreŋ.>>

*Satà A Mumsə Jisòs
Ghà Nə Wo A Bəptəsə Yi*

(Mat. 3:13-4:11; Luk 3:21-22, 4:1-13)

⁹ A ka sap Jisòs mè'rə lak Nazàre nè nà'a mvwe' nzenŋòGalili, fana Jon bəptəsə yi sənə ndzəp Jòridàŋ. ¹⁰ Mvə'nə Jisòs à tesə kok sə ndzəpə anə ntɛŋ, yi ye ɲga ntòbu

mùhu fana Yòŋsə Nwì sə tsoŋ və bohòyi co kəkəbɔŋ. ¹¹ ɲgi mòk sə yuhu tsoŋ mɔbu anə duk də, <<Wu mo àm nè mɔ dzəm wu sə ntuu mɔ ɲkəuŋntɛŋ. Mɔ sə kwa bohòwù wùriŋ.>>

¹² Yòŋsə nè gu yi sà' ntɛŋ ɲgòlòmvwe' səmòk sə ɲgəà. ¹³ Yi à cu fo' nùumbu hum kwè, Satà sə mumsə yi. Yi à ye fo' bə nàam ɲgòŋ wèŋ fana masinjàa Nwì sə jəŋ ɲkərə bohòyi.

Jisòs To Ngàa Ko Fuk

(Mat. 4:18-22; Luk 4:14-15; 5:1-11)

¹⁴ A ye ɲga wo nisə Jon ndapndzəm, fana Jisòs lòmvwwe' nzenŋòGalili, nə sə tsòho Ntirè nè Bèboŋ nè nà' və bohòNwì. ¹⁵ Yi sə duk də, <<Mvək kərə laŋ nè gaŋ ɲkum Nwì kəəp ɲgòye sə nzenŋòfɛŋ laŋ. Wèeŋ kupəsə, nə bwi fa bup awèŋ ɲkwèŋ, nə dzəm Ntirè nè Bèboŋ nə.>>

¹⁶ Nùumbu mòk à ye ɲga Jisòs sə gihi ɲgɔ ndzəp Galili, yi ye bù ɲgàa fu'fuk ba, Saimə bə moma ye Andrù ɲga wo sə fu'fuk bə ram. ¹⁷ Jisòs duk fa wo də, <<Wèeŋ be' və mɔ ya mɔ yə'rə weŋ ɲgòko bwiŋ.>> ¹⁸ Wo ànə yuk ve'nə ntɛŋ, wo mè'rə mak nonŋsə ram awo sə fo', nə yuŋ lo yi.

¹⁹ Yi à gi lòjo, yi ye fe'lə bwe ɲgà' nəmòk nè wo togə yi də Zebèdi ɲga wo bwiŋ ba, Jem bə moma ye Jon. Yi à kə tsɛŋ wo ɲga wo cu sənə ɲgwes, nə sə gɔhɔ tsə'rə ram awo. ²⁰ Yi à to yà' sə', wo be' lòyi, nə mè'rə tɛ' awo Zebèdi bə ɲgàa fàak awo sə ɲgwesə anə, nə lo bə Jisòs.

Jisòs Be' Fis Yòŋsə Ze'
Ndzə Ni' ɲwə Nəmòk

(Luk 4:31-37)

²¹ Wo à gi lòmvwwe' mò'fis, nə kə dzen lak mok sə wo togə fo' də Kàpanum. Fana nùumbu dzə awo à wèes, Jisòs lo mvwe' ndap piriya bəu Jus, nə ye ɲgòyərə wo ncèp Nwì mbwa. ²² Bəsə yi à cèp nsàp nje zok bə ɲàŋ, fana bwiŋ mərə bəusə wo ri də cicàa sə wo à sə yə'rə lək à sə kà ve'nə cèpgə. ²³ ɲwè nəmòk à ye mbwa nè yi à tse' yòŋsə ze' ndzə ni' yi. Yi ye ɲgòwa torə fis də, ²⁴ <<Jisòs nè mvwe' lak Nazàre, wù tse' yà vesuwèŋ ne? Mɔ ri wu bəboŋni, wu ɲwè nè rəreŋ nè wù və bohòNwì. Wù və yè'sə ɲgòzə ves à?>> ²⁵ Jisòs à ghaməsə yòŋsə nə, nə duk fa yi də, <<Lok cùu yo, nə ca tesə ndzə ni' ɲwə ènə.>> ²⁶ Yòŋsə nə à yuk ve'nə ntɛŋ, yi tsə'rə ɲgà' nə nèbup, nə waŋ torə ve'e, nə tesə ndzə ni' ɲgà' nə. ²⁷ Bwiŋ à mərə ve'e nèbup, nə sə duk də, <<Hàva! Yè'sə yà ve'nə è? Nsàp yəyərə nè fi və ye' laŋ. ɲwè nè'e tse' to ɲàŋ ɲgòcèp bohòyòŋsəə ze' wèŋ fana wo yuk cùu ye.>> ²⁸ Ghàr ve'e ɲga liŋ Jisòs ca yuhu mvwe' nzenŋòGalili pwe'fo' laŋ.

Jisòs Gũnsə Ngàa Yiyay Ɔkũũŋ

(Mat. 8:14-17; Luk 4:38-41)

²⁹ Jisòs bæ yà wèŋ à tesə tšə múnə ndap piriya nè, fana yi Jisòs nè bæ Saimù nè ye Andrù, Jem bæ Jon wèŋ à lõmvwe' ndap Saimù nè Andrù. ³⁰ Wo à dzèen nga malii Saimù nõbə yiyay. Wo tsok fa Jisòs ve'nə. ³¹ Yi lo, nè kə ko bo nà', nè lokokşə nà' mʉtsə, yiya nè me fana yi lokok təŋ, nè kə lap fa wo zuzə.

³² Numbu ànə à ye nga nùm sə co tšə lòo, wo jə və fa Jisòs ngàa yiyay pwe', nè jə və fe'lə bũu sə wo à tse' yõŋsəə ze' ndzə ni'i wo. ³³ Bwiŋ à tesə bæ lak yà sə pwe', nè kə maŋ mvwe' ntõmbi ànə bikikiki. ³⁴ Jisòs à gũ bũu sə wo à tse' nsàap yiyay zok zok wo gũŋ Ɔkũũŋntɛŋ, nè be' fis ze' ndzə ni'i wo maŋgəŋgəŋ. Busə ze' sə à ri yi bəboŋ fana yi kà yà' mandzə ngòtsə' fa bwiŋ ve'nə fa.

*Jisòs Tsòho Ncèp Nwi
Mvwe' Nzenğõŋ Galili Pwe'*
(Luk 4:42-44)

³⁵ Tsok à kũəp, nga cu ntõbə ndzəm, Jisòs lokok, nè tesə lo mʉmvwe' nəmòk, nè kə gũ piriya fo' yiŋyi. ³⁶ A cu ghàr wo kà yi ya, fana Saimù bæ bũu səmok sə lap ke' ca yi. ³⁷ Wo à yə yi, wo tsok yi də, <<Bwiŋ sə lap wu maŋgəŋgəŋ.>> ³⁸ Yi duk fa yà' də, <<Yusə yà' a jə və mʉ fɛŋ, a ngòtsòho ncèp Nwi. Vesuwèen lo le mvwe' lak mok sə yà' kũəp fɛŋ yè'e, nè tsoho fo' sə'.>> ³⁹ Yi à gi dzòŋ nzenğõŋ Galili pwe', nè sə tsoho ke' ncèp Nwi mvwe' ndaap piriya, nè sə be'e fis yõŋsəə ze' wèŋ ndzə ni'i bwiŋ.

Jisòs Mèsə Fa Ngà Kuturu Yiya Ye Nə
(Mat. 8:1-4; Luk 5:12-16)

⁴⁰ Numbu mòk à ye, ngà kuturu nəmòk à vèə, nè kə təŋ mantombii yi bæ tumfərə, nè len nà' də nà'a tesə yi. Yi duk fa Jisòs də, <<Tà, a bə-a wu co wù tesə mʉ na, wù gũ fa mʉ yiya àn me'e me.>> ⁴¹ Jisòs ànə yuk ve'nə, ntum ye rwiŋ bæ manziŋ, fana yi fis bo, nè jweŋ nà' bæ zeŋ, nè duk də, <<Mù dzəm lan, yiya yònə nà'a me.>> ⁴² Yiya nè à mè gù sə ghà ànə fo', yi gũŋ lo yuye. ⁴³ Jisòs à tipşə yi gũgũŋ, nè me'rə yi lo. ⁴⁴ Yi duk fa nà' də, <<Dù, nè kà nwè nəmòk tsə' fa swi. Cà lõgù bohòngà fa satikà', nè kə ni fa yi ni' yò, ya yi kək ja'a də yiya yòmè lan àle. Yi kù' mèsə, wù fa fəfa nè Musi à duk nè, ngòniŋtsə' fa bwiŋ də yiya yònə a mè lan.>> ⁴⁵ Nwè ènə à løyuye, nè tsoho lo bwiŋ pwe', nè tsoho wesə nsàp nè co Jisòs kà mʉ ntòlak jəja mok gi fe'lə. Yi sə cum ke' mok mvwe' sə bwiŋ ka fo' yeŋ. Bwiŋ sə və ma nè fòlòŋ, nè sə kə tseŋ yi fo'.

2

*Jisòs Gũnsə Nwè Nə
Yi A Bù'rə*

(Mat. 9:1-8; Luk 5:17-26)

¹ A cà nũumbu jo, Jisòs foho lo mvwe' lak Kàpanum. Fana bwiŋ yuk lo də yi cu mʉ ntòlak anə. ² Bwiŋ və Ɔkũũŋ. Ncù à loho mègù bæ bwiŋ, fana mandzə kà ngòtsəŋ Jisòs ye. Jisòs à sə tsòho fa wo ncèp Nwi. ³ Bwiŋ kwè və, nè bək və nwè nəmòk nga ngèngà à bù'rə bù'rə, ngòkè fa Jisòs. ⁴ Busə bwiŋ à ye Ɔkũũŋ fana wo kà mandzə ngòjə lõnwè nè ngũ ni'i Jisòs tse'. Fana wo kok mʉ ndundap, nè cok tosə mvwe' sə Jisòs tə sə.* Wo à cok tosə, wo le' gesə nwè nè ca bohò Jisòs múnə kəà. ⁵ Jisòs à yə də wo tse' dzədzəm də aco yi gũ yiyay nwè nè me. Yi duk bohònwè nè yi kà gigè nè də, <<Mo àm, mʉ swifa wu bap yo lan.>>

⁶ Bù ngàa yə'rə fa bwiŋ lùk mok à cu fo'. Wo ànə yuk yusə Jisòs à duk, nè tsərə də, ⁷ <<Aco yi duk ve'nə va? Yi sə gũ bapsə liŋ Nwi wà. Mègù Nwi nè aco yi swi fa nwè bap ye.>> ⁸ Jisòs riŋ yusə wo sə tsəm sə sə ntɛŋ, fana yi duk fa wo də, <<Wèŋ sə tsəm sə ntɛŋ wèŋ ve'nə bũu yà? ⁹ Co johò gha' yè'e nè ngòduk bohòyi də, <Mù swi fa wu bap yo lan,> kè nè ngòduk də, <Lòkok mʉtsə, nè bək jə kəà yò, nè gi lo yuyo> e? ¹⁰ Fana mʉ nè niŋ fa weŋ də mʉ mo nwè, mʉ tse' nàŋ sə nzenğõŋ ènə ngòswi fa bwiŋ bap awo.>> ¹¹ Fana yi duk fa ngà' nè yi kà gigè nè də, <<Mù duk wu də lòkok, te' kəà yò, nè lo la'à wù.>> ¹² Mvə'nə wo à təŋ nè sə ja'a mali, fana nwè nè te' kəà ye, nè gi lo yuye. Wo mərə pwe', nè kwəsə Nwi də, <<Vès ka nsàp yu nè'e ye yuk.>>

Jisòs To Levi

(Mat. 9:9-13; Luk 5:27-32)

¹³ Jisòs à foho lõsə ngũ ndzəp Galili. Bwiŋ Ɔkũũŋ be' løyi, fana yi ye ngòkè yə'rə yà'wèŋ. ¹⁴ Mvə'nə yi à sə gi lòo yi ye nwè nè yi kogə mbàam tas, nga yi cu mvwe' sə yi fàkgə fàk. Nwè ànə à ye Levi mo Alfòs. Jisòs duk fa yi də, <<Be' və mʉ.>> Yi lòkok, nè yun lo nà'.

¹⁵ A ye ghàr fana Jisòs sə zù zuzù mʉmvwe' ndap Levi nè. Bù ngàa ko tas nè ye bù ngàa gũ bap Ɔkũũŋntɛŋ à be'lə yi bæ ngàa fak ye ngòzə zuzù mvwe' mò'fis. Bũu sə wo à ye Ɔkũũŋ yè'sə wo à sə yù ke' yi. ¹⁶ Bù ngàa yə'rə lùk mok à ye fo', sə wo à ye bòp bù Faràs wèŋ. Wo à yə nga Jisòs sə zù bəŋ bæ ngàa gũ bap nè ye ngàa ko tas. Wo fek bù ngàa fàak ye də, <<Yi sə zù be'lə ye bæ ngàa gũ bap nè ye ngàa ko tas wèŋ bũu yà?>> ¹⁷ Jisòs yuk, nè busə də, <<Bũu sə wo ka yiyay tse', wo kà

* 2:4 2:4 Ye Mätìyò24:17

dokta läppgè, a lap megu dokta ñwè nè yi sè yaya. Fana bohòmù yàm, mù à ka njo bùu sè wo kàkürè bohòNwi wèñ vè, mù à vè ngòto bù ngàa gu bup wèñ.>>

Nzak Dzè Zuzù

NgòKùksè Nwi

(*Mat. 9:14-17; Luk 5:33-39*)

¹⁸ A ye mvèk mòk, bùu sè wo à sè be' Jon ngà bàptesè bwìñ bə bùu Faràsi wèñ sè dzè zuzù ya wo kùksè Nwi. Bùu mok vè bohòJisòs, nè fek yi dè, <<Bùu sè wo sè be' Jon ngà bàptesè bwìñ nè ye bùu Faràsi wèñ sè dzègè zuzù nùumbu mok, bwe yo kà yàwo dzègè bùu yà le?>> ¹⁹ Jisòs cèp fəsè fa wo dè, <<Aco wo duk fa bùu sè wo vè mvwe' sè wo sè zù bum gu dè wo dzè zuzù anè va? Ka ve'nə yeñ. Mvèk nè ndugù nè cu mali bə ya'wèñ, fana wo nè kà ve'nə cu. ²⁰ Fana nùumbu nè sè vèè nè wo nè jəñ gesè lo ndugù nè, fana wo nè dzè zuzù mvèk anè.

²¹ <<Yusè dè, kaco ñwè jəñ cək nè fi, nè te' lok nè nà' vèp lan bə zəñ yeñ. Busè nè fi nè saha tesè ndzənè nè zəm nè fana yam ghak wesè ngà'a mvwe' sè nà' saha mankwèñ sè. ²² Yumook sè' dè wo kà dzè rük sənè bès nè zəm kep gəsəgè, bùusè yà'a nè duk, nè vok bès nè. Fana rüuk sè nè bup bə bès nè mwè. Bògha' le dè wo gesè dzè rük sənè bès nè fi.>>

Jisòs Cèp Bə Nzak Nùumbu Dzè

(*Mat. 12:1-8; Luk 6:1-5*)

²³ Nùumbu dzè mòk à ye, Jisòs gi cà mvwe' nzum nzanj mok. Mvè'nè ngàa fàak ye à sè be' yi fana wo sè kəp jəñ tu nzanj. ²⁴ Fana bùu Faràsi duk fa Jisòs dè, <<Yeè, lük avès ka dzəm dè wo gu ve'nə nùumbu dzè dzəm.>> ²⁵ Jisòs cèp fəsè fa wo duk dè, <<Wèñ à ka yusè Devid à gu tan yà'a yuk à? Mvəsè yi à dzəm yumok ngòzù ngà njè à ya yi bə bwe ye wèñ, ²⁶ fana yi lo kə ni mù nda'a Nwi, nè kə jəñ zù ntuk brəd nè wo à nòñsə ngòkùksə Nwi fo'. Abiyadà à ye ñkum bù ngàa fa satikà' ghà nà'nə yi. Ngà lük avès sè tsè' dè aco zù megu yà' ngàa fa satikà' wèñ fana Devid zù yà', nè fa bùu ye sè'.>> ²⁷ Jisòs à cèp mèsə ncèp nè duk dè, <<Nwi à gu nùumbu dzè ngòtesə ñwè, ka dè wo à gu ñwè bùu nùumbu dzè yeñ. ²⁸ Ye dè mùu mo ñwè, mù Tà nè mù tse' ñəñ bə nùumbu dzè nè mù.>>

3

Ñwè Nè Yi A Kpə Bo

Ma Mò'fis

(*Mat. 12:9-14; Luk 6:6-11*)

¹ Nùumbu mòk à ye Jisòs gi bùuñ vè mnmvwe' ndap piriya mòk nga ñwè nəmòok mbwa nè bo ye mok à kpə. ² Bùu səmok à ye mù ndà'a anè sè wo à dzəm

ngòláp Jisòs bə nzak. Fana wo sè kək tse' yi dè kè yi gu bònşə-a ñwè ènə nùumbu dzè àle'. Də ya wo ko yi bə nzak də yi gu fàk nùumbu dzè. ³ Yi duk fa ngà bo bup nè dè, <<Lòkok vè kə təəñ kù mantombii mù fen.>> ⁴ Ngà' nè à vèè, Jisòs fek bùu mok sè dè, <<Yusè lük dzəm dè aco a gu yà' nùumbu dzèə ya? A bəboñ ngòtesə bwìñ kè ngògù bup ε, a bəboñ ngòtesə yòñsə ñwè kè ngòzə nà' ε?>> Wo à cu gu dèdok, nè kà cù mùk. ⁵ A bup Jisòs. Yi jok bohòwo bùu nsàap ntəm sè bup sè wo tse' yà', nè duk fa ñwè nè kpəkəp bo nè dè, <<Nèp fis yak a bo yo sè è.>> Yi à nèp fis yà' ntən, fana yà' guñ. ⁶ Bùu Faràsi à yə ve'nə, fana wo à lòo, nè kə to bùu mok sè wo ma nè ñkum Herò, fana bə yà'wèñ cum kwe' mu tuhù yi mvè'nə wo nè zə yi.

Bwìñ Kpəəñ Vè NgòYə Jisòs

⁷ Jisòs bə ngàa fàak ye à ye'e ləngə ndzəp Galili. Bwìñ kə tsəñ wo fo' ñkəuñntən. Bùu ye'sə à tesə vè mvwe' nzeñgòGalili bə Jüdiya. ⁸ Bùu mok wèñ à tesə mvwe' lak Jòrosaləm, mok vè mvwe' nzeñgòldumiyà bə nzeñgònè ma ndzə nto ndzəp Jòridan. Mok tesə mvwe' sè yà' kəəp lak Tayà bə Sidòn sè'. Bùu ye'sə à vè ngòyə Jisòs bùusè wo à yuk yusè yi à sè guu. ⁹ Bùu sè à ye wùriñ, fana yi duk ngàa fàak ye dè wo lap fa yi ñgwes yi ni ca ngà wo kà yi sè nze bwi' màk. ¹⁰ A ye ve'nə bùusè yi à guñsə ngàa yiyən nùumbu anè ñkəuñntən. Fana ngàa yiyən mok wèñ sè nük lo gu va' dè wo kə jwəñ gesə gu yi bə bo. ¹¹ A ye fo' dè, bùu sè wo à tse' yòñsə sè bup ndzə ni'i wo yə yi fana wo gbè mantombii yi sè nze, nè sè duk dè, <<Wùu mo Nwi.>> ¹² Yi sa'rə yòñsə zè' sə guğəñ dè wo cum gəe', nè kà dè wo tsok bwìñ dè yi mo Nwi wo də'.

Jisòs Swè'fis Bùu Ye Mok Hum-ncòp-ba NgòYe Ngàa Ntum Ye

(*Mat. 10:1-4; Luk 6:12-16*)

¹³ Jisòs à kok lòmù ndahà, nè to benə bùu sè yi sè dzəm dè bə yà'wèñ lo, fana wo yuñ lo yi. ¹⁴ Anə geñ, yi swekfis bwìñ hum-ncòp-ba mutsətsə'rəə wo dè wo ye ngàa ntum ye. Yi duk fa yà'wèñ dè yi nè sè cum bə yà'wèñ, nè tum wo ngòtsòho lònçèp nè nje. ¹⁵ Fana yi fa wo ñəñ ngòbè'fis fa bwìñ yòñsə zè' ndzə ni'i.

¹⁶ Liñ bùu sè hum-ncòp-ba sè à ye Saimù nè yi à to fa nà' liñ mòk dè Pità. ¹⁷ Jem bə moma ye Jon wo à ye bwe Zebèdi. Jisòs à to wo dè Bwànàjis. Liñ ñge' yà'sə duk dè, Mbəñ saha. ¹⁸ Nə ye Andru, Filip, Bätòlomì, Mätiyò, Tomos, Jem mo Alfòs, Tadiyòs, Saimù nè yi à ye mòk bə bòp bù nè wo to wo dè Kenènat, ¹⁹ nè ye fe'lə Judàs Iskarəyà nè yi à sèñ Jisòs.

Wo Duk Də Jisòs Tse' Nàan Ze'
(Mat. 12:22-32; Luk 11:14-23, 12:10)

²⁰ Jisòs bə bwe ye à kè ni mənə ndap nəmòk, fana bwiŋ yuŋ wo nsàp nè wo ləp mandzə ngòkə zú bəŋ bəù. ²¹ Məm̀vè' nè yà' à ye ve'nə, fana ma ye nə ye bwema ye wèŋ yuk, nə sə və ngòkə jə lòyi. Bəsə bwiŋ à sə dũh də, <<Nkərə̀ nà' sə də a bup.>> ²² Bù ngàa yə'rə̀ lùk sə wo à tsə vè Jòrosalèm duk yàwo də yi tse' ze' Bezebù ndzə ni' yi, nè nà'a nkum ze' wèŋ. Nà' a fagè yi nàŋ fana yi sə be'fis ze' bə zəŋ. ²³ A ye ve'nə fana Jisòs to benə bəù sə ngu ni' yi, nè fek yà' gbù' mòk də, <<Aco Satà be'fis ni' ye yè'sə va?> ²⁴ Nga wo gəpsə-a lak mòk bə bəp də wo lù, fana ye də lak yà'sə nə gbù. ²⁵ Nga wo gəpsə-a ndap n̄wè nəmòk bə bəp zəzok də wo sə lù, fana ye də ndap ànə nə gbù nze sè'. ²⁶ Megu yà'a sè' ve'nə də a ye-a nga Satà kùəm bə ndap ye kaco nà' təəŋ yeŋ, nà'a nə gbù, nə lə.

²⁷ <<Kaco n̄wè nəmòk ni to munda' à ngà nàŋ, nə fis jəŋ lo yumok mbwa yeŋ. Tse'nga yi ko kì nòŋsə to ngà nàŋ nə bə kə nkun yi ni m̀ ndà' à nà' anə.

²⁸ <<M̀ sə tsə' fa weŋ ne'e nkəm ncèp duk də, nsàap bup sə bwiŋ gùgə-a lóŋ, wo nə tse' səs̄wifa bə zəŋ, nə ye bə bum sə bup sə wo cèp̄gəə. ²⁹ Fana n̄wè nə yi bup̄sə liŋ Yòŋsə nè Rəreŋ, fana yi nə kà səs̄wifa tse' yuk, bəùsè yi gù yà'sə bup nè nà'a nè kà mè yuk.>> ³⁰ Jisòs à duk ve'nə bəùsə bəù səmòk à duk də yi tse' yòŋsə nè bup ndzə ni' yi.

Jisòs Bə Ma Ye
Nə Ye Bwema Ye

(Mat. 12:46-50; Luk 8:19-21)

³¹ Ma Jisòs bə bwema ye wèŋ à vəə, nə kə təəŋ sə ntòmbi, nə duk də wo to Jisòs də yi və. ³² A ye nga bwiŋ rwiŋ m̀ nda' à anə wùriŋ, fana bəù yè'sə tsok fa yi də ma ye bə bwema ye wèŋ sə to yi sə ntòmbi. ³³ M̀vè' nè Jisòs à yuk ve'nə, fana yi fek bəù sə duk də, <<Ma am bə bwema am wèŋ ndà wèŋ?>> ³⁴ Fana yi fəsə lis, nə kuk yak bəù sə wo curə ya' ngu ni' yi, nə duk fa wo də, <<Curə ya' ye'e ma am bə bwema am sə.>> ³⁵ Nə duk fe'lə duk də, <<N̄wè nè fəpwe' nè yi gùgə-a yusə Nwi sə duk də yi gù, fana ye də yi mo tē' am nə ye n̄jē' am nə ye ma am sə'.>>

4

Gbu' Ngà Bì Ngwii Bum
(Mat. 13:1-9; Luk 8:4-8)

¹ A ye nũbu m̀k Jisòs lo ngòyərə̀ fe'lə bwiŋ ngu ndzəp Galilì, fana bwiŋ kə benə fo' maŋgəŋgəŋ. Yi ni cum sənə ngwes m̀ ndzəpə. Bwiŋ təəŋ yàwo m̀ m̄fəŋ. ² M̀vè' nè yi à sə yərə̀ yà', yi sə tsoho fa yà'wèŋ bum nkəũŋntəŋ. Yi cəp yà' bə

gbù'. Fana yi tsok wo duk də, ³ <<Wèŋ yu'rə̀ bəbəŋ. N̄wè nəmòk à lòŋgòŋwə ngwii bum m̀ nzuu. ⁴ Ngwii mok gbəhu nooŋ sə mandzə. Swiŋ və, nə kə te' zú lo yà'. ⁵ Mok gbù mvwe' lis nga nze ka fo' nkəũŋ yeŋ, nə to ca jwan, bəùsə nze à ye fo' jo. ⁶ Nũm to, yà' yum, nə kpə wes pwe' bəùsə yà' à ka ngàŋ səsap so. ⁷ Mok gbù mvwe' ndik sə bə njək, ndik sə kuk, nə ram te'lə bup̄sə yà', yà' kà zəm. ⁸ Mok à gbù mvwe' nze nè bəbəŋ, nə kuk nə zəm, mok hum te', mok hum ntũŋfu wèŋ, mok zəm nkə̀ mò'fis.>> ⁹ Yi ləsə ngòcèp də, <<N̄wè nè wù tse'a nu' ngòyuk yusə m̀ cèp yè'sə, wù yuk.>>

Jisòs Tsə' Rəŋsə Gbu' Nə
(Mat. 13:10-23; Luk 8:9-15)

¹⁰ Jisòs à kə cu mègù mok bə bwe ye sə hum-ncəp-ba nə ye bəù mok sè', fana wo ye ngòfək yi duk də, <<Tsok rəŋsə fa ves gbù' nè wù cèp m̀k taŋ nà'a nè.>> ¹¹ Yi duk fa yà' də, <<Nwi à gù weŋ yàwèŋ ngòri yu səmòk bə gəŋ nkum ye sə yà'a səs̄wihì bohòbù səmòk. Fana bəù sə wo yàwo sə mbi, wo yuk gù yàwo gbù' nə. ¹² Fana wo sə kuk nə kuk, nə kà yə ri. Wo sə yuk nə kà rəŋ. Bwère wo bəũŋ və bohòNwi yi swifa wo.>>

¹³ Jisòs yèto ngòduk fa wo də, <<Wèŋ ka gbù' ne'e rəŋ yè'e də wèŋ nə rəŋ yuk gbù' mok sè' laŋ à? ¹⁴ Ngà n̄wèŋwè à n̄wè ncèp Nwi sə ntuũ bwiŋ. ¹⁵ Ntũm bəù mook co mandzə, wo yuk ncèp Nwi ntəŋ, Satà və, nə kə jəŋ gesə ncèp nə sə ntuũ wo anə. ¹⁶ Bəù səmòk yàwo co ngwii sə yà' à gbù mvwe' nze nè bə lis. Yà'a wo sə wo yuk ncèp Nwi, wo kwa bə zəŋ wùriŋ. ¹⁷ Mègù də ncèp nə kà sə ntuũ wo cəco lò, fana ngə' və bohòwo bəù ncèp Nwi àlaa, wo təəŋ mòòm ghàr nə yamak, nə gbù gesə lo fo'. ¹⁸ Bəù mok yàwo yè'e co ngwii sə yà' à gbù mvwe' ndik. Yè'e bəù sə wo yuk ncèp Nwi fana, ¹⁹ bum nzenŋòŋ kə jipsə tes wo, fana wo swi ncèp nə, nà' kà ngwi zəm. Bum sə co ghàk bə bum mok sə bwiŋ sə dzəm yà' sə nzenŋòŋ anə nkəũŋntəŋ, yà' kə jipsə ncèp nə. ²⁰ Ngwii sə yà' à zəm mok hum te', mok hum ntũŋfu, bə nkə̀ mò'fis wèŋ yà'a, yà'sə ntəm bəù səmòk sə wo yuk ncèp Nwi, nə dzəm nà' fana nà' ye co wo bi yumok mvwe' nze nè bəbəŋ fana yà' zəm ve'nə.>>

Gbu' Laàm
(Luk 8:16-18)

²¹ Jisòs duk mali duk də, <<Wo bwe'gè laàm, wo tes gesə ma sə nkò'o, kə wo tes gesə ma sə mbwè kè é? Hai', ka ve'nə yeŋ. Wo tesgə nà' məm̀vwe' dzòk. ²² Yumok sə yà'a səs̄wihì, də yà'a nè kà kə yəŋ ka yeŋ. Yè'sə də yusə yà' cu mvwe' ndzəm nè kə və mvwe' marəŋ.>> ²³ Yi sə duk fe'lə mali

də, <<Njwè nè yi tse'-a ntu' ngòyuk bum bæ zɛŋ, yi yuk.>> ²⁴ Yi tsok fa mal, wo duk wo də, <<Njɔ nè wo nə fək fəsə fa wu sè' bæ nsàp yu nè wu fùk fagè bwiŋ ca, ghàmòk casə njo nə, fana yu'rə yusè wu yuk bəbɔŋ. ²⁵ Wo nə fa njwè nè yi tse' njkùuŋ səmək, fana njwè nè yi ka ye tse', wo nə jəŋ gesə bwe bè'ləə sè yi tse' sə pwe'.>>

*Gbu' Nə Mvə'nə
Ngwii Bum Kùkgəə*

²⁶ Jisòs à duk fe'lə mok sè' duk də, <<Gan njkum Nwi sè co nzum njwè nè yi à njwè nzaŋ mɔ nzuu yi. ²⁷ Yi nə dzəm lo, nə sə yəəŋ, nə dzəm lo, nə sə yəəŋ. Ngwii nzaŋ sə to, nə sə kuk. Yi kà yuyə yusè yà' gù yà' kuk ri. ²⁸ Nze nə bə tu ye gù ntseŋ nə ngòkùuk, nə kə tse' mvəm. A yəəŋ to ntòntseŋ nə, ghàr tu nə yəəŋ, fana njgwi zəm nə gəŋ. ²⁹ Yà' gəŋ ntèŋ, yi jəŋ fɛcɛs, nə kə ci', bùusə mvək nə ngòkɔp kərə lan.>>

*Gbu' Njgwi Mostà
(Mat. 13:31-32; Luk 13:18-19)*

³⁰ Jisòs jə və fe'lə ncèp mòk də, <<Aco a fùhù kok gan Nwi sə yè'sə bə yà, kènə aco a fùhù nà' yè'sə bæ nsàp gbu' nə fò? ³¹ A co mungwi tɔ nəmòk nə wo togè nà' də mostà. Wo bigè nà', nà' jə'rə casə njgwi bum sə nzenɡòŋ pwe' zəŋ. ³² Ghàr nɡa nà' kùuk, fana nà' yam casə tɔ pwe' sè' yi. Yi fis ma nsàap ntaŋ mok sè ghaŋ. Swiŋ sə kə ci ndap awo mbwa, mvwe' fifi.>>

³³ Jisòs à tsòho fa bwiŋ ncèp nə bə nsàap gbu' yè'sə njkùuŋntèŋ ya wo mal, nə rɛɛŋ bəbɔŋni. ³⁴ Ghà yà lòŋ fo' nə yi à sə cèp bohòwo, yi sə cèp meɡu bæ gbu'. Fana yi kə cu meɡu mok bæ nɡaa fàak ye, yi tsòho rɛŋsə fa wo bum sə ləan.

*Jisòs Gù Fəfə Nà' Tɛŋsə
(Mat. 8:23-27; Luk 8:22-25)*

³⁵ A meɡù nùmbu ànə nɡa nùm co tsə lòo, Jisòs duk fa nɡaa fàak ye sə duk də bæ yà' wèen to lo nto ndzəp ma nja. ³⁶ Bwe ye à ni ngwes nə yi ànə ye ca nə. Ngwes mok à ye bæ nə Jisòs wèŋ nə mɔ ndzəpə anə mvwe' mò'fis. Wo à lòo, nə me'rə bùu sè wo à ye fo' wùriŋ sə maŋkwèŋ. ³⁷ Fəfə nè bɔp à yèto ngòcàa, nə sə bwi'lə ngwes nə mɔ ndzəpə anə nsàp nə bæ jòŋ. Ndzəp ni ca, tətè nà' kɔp də nà'a rwiŋ. ³⁸ A ye nɡa Jisòs naan tu ye bæ pilù, nə sə dzəm yuyə lo mà njkwèŋ bùu sè wo à cu sənə ngwes nə. Bwe ye sə yəmsə yi, nə fek yi duk də, <<Cicà, wù sə kà mbəŋ kom yè'e də vèes kɔp ntèŋ à?>> ³⁹ Yi à lòkok mɔtsə, nə duk fa fəfə nə də, <<Tɛŋsə, kà mok kə fe'lə>>, nə duk bohòndzəp nə sè' də, <<Naan yòsə' gəe!>> Fəfə à duk gù dok, fana ci'i təəŋ fo' mok wumm. ⁴⁰ A mèe, yi fek bwe ye sə də, <<Wèŋ sə wəp yè'sə yà? Kaco wèŋ fa ntəm

awèŋ bohòmə yəŋ à?>> ⁴¹ Vəm à kok wo kiŋ, wo mərə, nə sə duk də, <<Nè'e nsàp njwè nè fò? Fəfə bæ ndzəp sə yuk yi ɛ?>>

5

*Njwə Nə Yi Cugə Mvwe' Sə
Nə Tse' Yòŋsə Nəbɔp*

(Mat. 8:28-34; Luk 8:26-39)

¹ Nùmbu ànə à ye Jisòs bæ bwe ye wèŋ to tesə lo nto ndzəp Galili ma nja, nə tesə və ma ndzə nzenɡòŋ Gerasàn. ² Mɔmvə'nə Jisòs à tesə sə njgwesə anə ntèŋ, njwè nəmòk nə yi nòŋ kə'gə mvwe' sè və kə tseŋ yi. ³ Njwè ènə à tse' yòŋsə nə bɔp ndzə ni'i yi, nə sə nòŋ kə'cà mvwe' sè wo tuŋgə bwiŋ. Mandzə nə co wo ko kiŋ nɔŋsə yi bæ kwan kà mok ye. ⁴ Wo à sə ki yi bo bæ kù lòŋfo' kè' njkùuŋntèŋ bæ kwan, fana yi sə sòŋ tirə yà' pwe'. Yi à gù vè'e nsàp nə njwè kà yi ko to. ⁵ Nə maràŋ bæ nə ndzəm pwe' yi sə jəm kə' dzòŋ mvwe' sè nə ye mɔ ndahà wèŋ. Yi sə wan kə', nə sə dzəp swè'lə ni' ye bæ lis.

⁶ Yi à təəŋ, nə ye gesə lo Jisòs, fana yi caŋ lo, nə kə gbu' təəŋ kà mantombii nà' bæ tumfərə. ⁷ Yi wan torə fis bæ nàŋ duk də, <<Jisòs mo Nwi nə ghaŋ, wù sə lap bohòmə yà? Mù ləŋ wu mənə liŋ Nwi də wu kà mɔ njgə' fa.>> ⁸ Yi ànə duk vè'nə bùusə Jisòs à duk fa yi də, <<Wùu yòŋsə nə bɔp, tesə ndzə ni'i njwè ènə.>> ⁹ Jisòs fek nà' də, <<Liŋ yoo ndà?>> Yi duk də, <<Liŋ aam Bòp, bùusə vèes ndzə ni'i njwè ènə wùriŋ.>> ¹⁰ Yi ləŋ Jisòs vè'e wùriŋ də nà'a kà yòŋsəə sə bɔp sə mvwe' lak yà'sə bə'fis gesə.

¹¹ A ye nɡa bɔp njgùnaan mòk nə ghaŋ à sə zɔ mvwe' nda nəmòk fo' wùriŋ. ¹² Fana yòŋsəə sə bɔp sə ləŋ Jisòs də, nà'a duk fa wo də wo kə ni ndzə ni'i njgùnaan sə. ¹³ Jisòs à dzəm, nə də wo gəŋ, fana yòŋsəə sə tesə ndzə ni'i nɡà' nə, nə kə ni ndzə ni'i njgùnaan sə. Njgùnaan sə à ye fo' co ncùhù ba. Fana wo caŋ durə tsoŋ ndzə baan anə, nə kə gbu' kɔp lo wes sənə ndzəp Galili nə. ¹⁴ Bùu sè wo à sə gumsə njgùnaan sə à carə lòo, nə kə tsoho fa bùu sè mvwe' lak yà'sə pwe'. Fana bwiŋ tesə və ngòkə ja'a nsàp yu nè nà' gù nə. ¹⁵ Wo à və bohòJisòs, nə ye nɡa njwè nè yi anə tse' yòŋsəə sə bɔp ndzə ni'i yi nə ni tse' cək, nə cum fe'lə bæ njkərə ye ləan. Fana wəə ko wo nèbɔp. ¹⁶ Bùu sè wo à kə yə, à sə tsòho lòbwiŋ yusə yà' ye bohònjwè nè yi tse'gə yòŋsəə sə bɔp nə, nə sə tsoho fa bwiŋ yusə yà' gù njgùnaan sə sè'. ¹⁷ A ye vè'nə, fana bùu sè mvwe' lak yà'sə ye njgòlɛŋ Jisòs də nà'a me'rə lak awo sə, nə lo.

¹⁸ Mvə'nə Jisòs à sə də yi ni lo sə njgwesə, fana nɡà' nə yi ànə tse' yòŋsəə sə bɔp nə duk fa nà' də bæ nà'a lo. ¹⁹ Jisòs à dzèen. Yi

duk fa na' dæ, na'a lo la'a na', næ kə tsok fa bwema na' wɛŋ mʷəsə Tà Nwi koksə manziŋ bohòna', næ tesə nə na' sə. ²⁰ Ngà' nə à lómwwe' nze Dikápolis, nə tsoho fa bwiŋ yusə Jisòs gù bohòyi. Bùu sè wo à yuk à mərə nèbɔp.

Jisòs Gunşə Nwà Nè Nà' A Jwèŋ Yi Cək Bə Mo Jairòs

(Mat. 9:18-26; Luk 8:40-56)

²¹ Fana Jisòs ànə to fe'lə sənə ngwes, nə tesə lo ma mòk. A kə dzɛŋ fo', bwiŋ à kə tsɛŋ yi ngu ndzəp anə manşəŋgɛŋ. ²² Nwə nəmòk à və fo' nə wo à sə to yi də Jairòs. Yi ànə ye ŋwə nè mantombi mənə ndap piriya. Yi à yə Jisòs ntɛŋ, yi kə gbə noon kù mantombii nà', ²³ nə lɛŋ yi vɛ'ɛ bə zinə ye pwe'fo' də, mo ye nè ŋwəŋwè sə də yi kpə. Yi duk fa na' dæ, <<Vəə kə jwèŋ mo àm nə bə bo yo ya yi gunj.>> ²⁴ Fana bə nà' à lòo. Bwiŋ yuŋ fɛ'lə wo sè' nduk nsàp nè co wo kà Jisòs yə gèsə lò.

²⁵ Mvə'nə wo à sə lòo, ŋwà mòk à ye nè nduəm à sə ca ndzə ni'i yi mənə luumŋgòŋ hum-ncòp-ba. ²⁶ Yi à yə ngə' cəbùə, nə bɔpsə wes mbàam ye bohòŋgaa ncəp pwe', nə kà bəbɔŋ tse' lok. Yiyaŋ sə lo megu mantombi nùumbu pwe'. ²⁷ Njo à ye də yi ànə yuk nsàp fàk nè Jisòs à sə gùu, fana yi nik ca mʷtsətsə'rə bwiŋ, nə kə jwèŋ gesə cək nà'. ²⁸ Yi à gù vɛ'nə bùusə yi à sə tsərə də, <<Mə jwèŋ megù-a cək ye bə bo am, yiya àm nə me.>> ²⁹ Mvə'nə yi à jwèŋ gèsə nà' ntɛŋ, nduəm sə tenşə ŋgòca, yi riŋ ndzə ni'i yi sè' də yiyaŋ nə mè laŋ. ³⁰ Jisòs riŋ ye sè' də ŋàan sə yi lʷŋşəgə bwiŋ bə zɛŋ sə mamòk tesə ndzə ni'i yi anə. Fana yi bəuŋ mʷtsətsə'rə bùu sə, nə fek wo duk də, <<Jwèŋ cək àm ndà? >> ³¹ Ngàa fàak ye duk fa yi də, <<Aco wù sə ye mvə'nə bwiŋ sə fɛ'lə ke'ca vɛ'ɛ, wù sə fek də, jwèŋ wu ndà yè'ɛ nsàp nè fò? >> ³² Jisòs sə kʷksə malli mʷtsətsə'rə bùu sə də yi ye riŋ tsoŋ ŋwə nè nà' jwèŋ yi nə ŋkuŋ. ³³ Nwà nə riŋ yusə yà' ànə gu bohòyi, fana yi wəp, nə tesə və mantombii Jisòs, nə sə kaŋ, fana nə gbə noon sə nze, nə tsoho fa nà' yusə yi gù sə pwe'fo'. ³⁴ Yi ànə yuk vɛ'nə, yi duk fa nwà nə duk də, <<Mumvə'nə wù dzəmtse' sə ntuə wù bohòmù yà'sə, gunşə wu zɛŋ. Lòkok mʷtsə, nə lo bə fifi sə ntuə wù. Yiya yònə mè sè' laŋ, mo àm.>>

³⁵ Jisòs à sə duk də yi cəp mèsə bohòŋwà ènə ntɛŋ, bwiŋ caŋ və ngòtsə' fa Jairòs də, mo nà' nə kpə laŋ. Nà'a kà cicə nə ngə' mok ngwàŋ fa yisko'. ³⁶ Jisòs kà yuye yusə wo sə tsə' fa Jairòs sə co yumòk jə, nə duk fa na' dæ, <<Kà yumok wəp, tse' megu yòdzədzəm.>> ³⁷ A ye vɛ'nə, yi kà mok dzəm də bwiŋ ŋkəuŋ yuŋ lo yi mvwe'

ndap Jairòs nə dzəm. Yi jəŋ megu bwiŋ tɛ', Pità bə Jem nə ye Jon moma Jem nə.

³⁸ Wo à kə dzɛŋ mvwe' ndap nə, wo ye ŋga bwiŋ sə warə nə sə ke' nggùŋ nèbɔp, nə jip yusə co wo gù. ³⁹ Yi à ni lómù nda'à anə, nə fek yà'wèŋ duk də, <<Wèŋ sə kə' dukşə ngù yà? Mo nə ka kpə, yi sə dzəm lo.>> ⁴⁰ Wo à ywì'lə swee bùusə yi à duk də mo nə sə dzəmlo. Yi bə' yà' fo' pwe', nə to ma bə tɛ'ɛ mo nə, nə ye bwe ye sə tɛ' sè yi anə və bə yà'wèŋ sə. Wo ni lo mvwe' sə mo nə nòsə. ⁴¹ Yi kotse' bo nà', nə duk fa nà' bə ncəep lak nà' dæ, <<Talitə, kumì.>> A yà'a də, <<Njə'gù, lòkok mʷtsə.>> ⁴² Mungwɛŋ nə à lòkok wap kə' mò'fis, nə gi yuye. A ye ŋga mungwɛŋ nə luumŋgòŋ hum-ncòp-ba. Vəm à ko' bwiŋ vɛ'ɛ kùŋ bə məmərə. ⁴³ Jisòs à cəp vɛ'ɛ, nə soŋ wo ntu' də ŋwèe kà ŋwə nəmòk tsə' fa swi, nə duk də yà'a lap fa na' yu zuzə.

6

Bùu Lak Jisòs Wèŋ Bèŋ Yi

(Mat. 13:53-58; Luk 4:16-30)

¹ Jisòs à ye'e mè'rə fa'nə, nə lo la'a yi. Bwe ye yuŋ lo yi sè'. ² Numbu dzə à ye, yi sə ye'rə bwiŋ mɔ ndap piriya. Bwiŋ à ye mbwa wùriŋ. Mvəsə wo à yuk yusə yi à sə cəep, fana wo mərə nèbɔp, nə sə duk də, <<Háva', yi a jə nsàp nè'nə ye'e ma fò? Wo a fa yi ye'e nsàp ŋkərə nè fòvə'nə ɛ? Yi sə gù bə bum manşəŋgɛŋ mwè. ³ Nè'e ka kapindà, mo Mèri yer, nè, tətəa Jem bə Josi bə Judàs nə ye Saimù yer ɛ? Cu fɛŋ ye'e ka njɛ'ɛ ye yer à? >> Fana wo bɛŋ yi. ⁴ Jisòs duk fa wo də, <<A yegə də wo jəgə ŋgà tsòhòbum Nwi ma nè yi lófɔpwe' co ŋwè. A kə dzɛŋ mvwe' lak ye, nə ye mɔ nda'à yi fana wo kà yi co yumok jə. Bwe tɛ' nə ye bə bwema ye wèŋ kà yi co yumòk sè' jə.>> ⁵ Yi à ka mandzə nè co yi gù manşəŋgɛŋ fa'nə tse' lok, megu də yi à bɛŋ naaŋ fa ŋgàa yiyaŋ mok wèŋ bo, fana wo gunj yu awo. Wo à ye megù moòm jo. ⁶ Mumvə'nə bùu sè' sə à ka dzədzəm bohòJisòs tse', fana yi mərə nèbɔp. Fana yi sə ye'rə lòkə' bwiŋ mok mvwe' buhu lak sə yà' à ye fo' sə.

Jisòs Tumsə Bwiŋ

Hum-ncòp-ba

(Mat. 10:5-15; Luk 9:1-6)

⁷ Jisòs à to be'lə bwe ye sə hum-ncòp-ba sə mvwe' mò'fis, nə tumsə lo wo ba ba, nə fa wo ŋàan sə ngògha' yòŋsəə sə bɔp. ⁸ Yi duk fa yà' duk də, <<Wèŋ cu ŋgòlòo, wèŋ kà yumòk jə tse' lò. Wèŋ jəŋ megù ntumbàŋ, nə kà bɛŋ kə bàm kə mbàm sə bàm cə'ə wèŋ jə tse'. ⁹ Wèŋ so megu kùungùp, nə kà cək nè nini mòk jə tse'.>> ¹⁰ Yi tsok fɛ'lə wo mok sè' duk də,

<<Mvwwe' ndap nè wèj nõoŋ fo' wèj cum megu mvwe' ndap nà'nè tèè wèj mè'rə lak yà'sə. ¹¹ Nğa wèj lò-a mvwe' səmök, bùu sè fo' kà wej mvwe' ndap awo dzəm, kènə də wo kà yusè wèj sè cèep yuk àlè', wèj mè'rə fo', nè kè'sə mak mfəmføè kùu awèŋ fo'. Yà'a nə ye yumök ngòni tsè' də wo à ka wej fo' dzəm.>>

¹² Yì ànə duk wo ve'nə, fana wo lo, nè sè tsoho lo fa bwiŋ də wo kupsə, nè bwi fa bup awo ŋkwèn. ¹³ Wo à be'fis yòŋsəə ze' ŋkəuŋntèn, nè yok ngàa yiyan ŋkəuŋ bə mve', wo sə gəŋ.

Kpə Jon Ngà Bəptəsə Bwiŋ
(Mat. 14:1-12; Luk 9:7-9)

¹⁴ Nkum Heròà yuk bum ye'sə sè', bùusè liŋ Jisòs à yuhu məmvwwe' ànə pwe'fo'. Bùu səmök à sè duk də Jon ngà bəptəsə bwiŋ a tesə vè fe'lə mvwe' kpə laŋ. Nà'a njo nè yi sè gù to bum maŋgəŋgèen ye'sə. ¹⁵ Mok duk yəwo də, yi Alajà. Mok sè duk yəwo sè' də yi ngà tsòhòbum Nwi co sè wo à ye taan mantombi yà'a. ¹⁶ Heròànə yuk, fana yi duk də, a lù Jon nè yi à gwè' tiŋ nà' tu nà'nə. ¹⁷ Bəsè Heròbə tu ye à fa njan, fana wo ko Jon, nè kiŋ yi bə kù, nè kə nisə yi ndapndzəm. Heròà gù ve'nə njo nè Jon nè à ka dzəm də nà'a fep jəŋ Hèrodiyà ngwe moma ye Filip dzəm. ¹⁸ Jon à yuk ve'nə, yi sè tsoho Heròsəsa də, a bup bohòna' ngòkə jə ngwe moma ye. ¹⁹ A ye ve'nə, fana Hèrodiyà jok, nè sə rom də yi nè zə Jon. Yi kà mandzə nè sè' tse' njo Herò. ²⁰ Heròà sə wəp Jon wəpə bùusè yi à ri də Jon ŋwə nè kəkurə nè ye rəŋen. Fana yi sə nõŋsə Jon nè bəbəŋ. Yusè Jon cèep, yà' yaan Heròsə ntuə nəbup. Yi sè dzəm mali co yi yu'rə mali yusè nà' sè cèp sə fo'.

²¹ Hèrodiyà à tse' mandzə ye numbu nè wo à tse' ŋkəkə də numbu nè wo à dzə Heròkə dzèen. Heròà gù dinə, nè to bù ngàa fàak gomè sè ghaŋ, bə nkum sojà wèj, nè ye bùu sè ghaŋ sè mvwe' nzenŋòŋ Galili pwe'fo'. ²² Mo Hèrodiyà mòk nè ngwəŋgwèŋ à kà dzen, bonj Heròbə bùu sè yi à to yà' sə pwe'. Fana Heròduk fa mo ŋwə nə də yi nə fa nà' nsəp yu nè nà' dzəm lònŋ. ²³ Yì à kèn ve'e nè zinə də, yusè nà' dzəm pwe', yi nə fa nà', də a ye-a sè' də yi gəpsə nze ye mətsetsə'rè, nè fa nà' ma mok, yi nə fa nà'. ²⁴ Mo nə yuk ve'nə, yi lo, nè kə fek ma ye də, yi kə duk də wo fa yi ye'sə yà le. Ma ye nə duk də, <<Dù kə duk də, tu Jon ngà bəptəsə bwiŋ.>> ²⁵ Mo nə caŋ fofo lo, nè kə duk fa Heròdə, <<Mù sè dzəm ngà'a də wu fa mə tu Jon ngà bəptəsə bwiŋ mənə tasə.>> ²⁶ Nkum nè à yuk ve'nə, ngup cù gbə yi yək, manziŋ ko yi nəbup. Mandzə nè co yi bèn ye sè' bùə bùusè yi anə kèn, bùu sè yi a to sə pwe' sə yuk. ²⁷ Fana nkum nè tumsə sojà

nə nà'a kəkə yi də nà'a kə gwè' cok vè tu Jon jwè. Sojà nè à lòmū ndapndzəmə anə, nè kə gwè' cok fis vè tu Jon sə. ²⁸ Yì à jə vè yà' mənə tasə, nè kə fa mənə wə. Yi jəŋ, nè kə fa ma ye. ²⁹ Ngàa fàak Jon wèj à yuk də wo zə Jon laŋ, wo və, nè kə bək jəŋ lo ve ni' Jon nè, nè kə tuuŋ.

Jisòs Fa Bwiŋ Ncùhù Tàn Zuzù

(Mat. 14:13-21; Luk 9:10-17; Jon 6:1-14)

³⁰ Ngàa ntum Jisòs à bwiŋ vèə, nè kə tsej Jisòs, nè tsoho fa yi yusè wo gūu nè ye'rə fa bwiŋ. ³¹ Bwiŋ à sè vè ŋkəuŋ, nè sè lo ŋkəuŋ nsəp nè Jisòs bə ngàa ntum ye à ka mvək ngòyòŋsə tse'. Fana yi duk fa wo də, <<A lo mvwe' səsəp sè anə ye megu fo' vesuwèj, ya ngà a yonəs.>> ³² Fana wo à mè'rə, nè ni sənə ngwes woòwo ngòlòmvwwe' sè bwiŋ fo' bùə. ³³ Mvəsə wo à sè lòo, bwiŋ sə ye tasə tse' wo, nè sə carə lo sè' mvwe' sə wo sə lòo sə, nè kə dzen to fo' ntòwo. Bùu ye'sə à sè tesə vè mvwe' bəop lak zəzək. ³⁴ Jisòs à duk də yi tesə sənə ngwes, yi ye ngà bwiŋ təm tə ye' ŋkəuŋ. Fana ntum ye rwiŋ bə manziŋ bùusè wo co nsungəaŋ sè jì ganakù'. Fana yi ye ngòyərə wo bum ŋkəuŋ.

³⁵ Mvək à càa, ngàa fàak ye wèj vè bohòyi, nè kə duk fa yi də, <<Nùm lòlan, fana ka fəŋ la'ə ye. ³⁶ Tumsə bùu ye'sə wo lo mvwe' nzum nè ye buhu lak sə yà' tərə yà'a ngòləp ywiŋ yumök ngòzə.>> ³⁷ Yi duk fa wo duk də, <<Wèen kək fa wo yumök wo zə.>> Wo fek yi də, <<Wù dzəm də vées lo kə bəpsə bəm mbəm mò'fis, nè ywiŋ beŋ ngòfa wo à?>> ³⁸ Yi fek fe'lə wo duk də, wo tse' ntuk bred sù ne? Dù nè kə kək ε. Wo à fofo vəə, wo duk fa yi də, <<Vès tse' ntuk bred tən, nè ye fuk ba.>> ³⁹ Jisòs duk fa wo də, <<Cumsə bùu sə mənə nəməŋ ngəŋ fa'a bə bəp zəzək.>> ⁴⁰ Fana bùu sə à cu bə bəp zəzək, mok ŋkə mò'fis, mok hum tən wèj. ⁴¹ Fana Jisòs jəŋ ntuk bred sè tən, nè ye fuk sè ba sə. Yi kək gesə lis mabu, nè kwasə Nwi, nè bək bred sə, nè fa ngàa fàak ye də yà'a gap fa bùu sə. Yi à gəpsə fuk sè ba sə sè', nè fa wo lòon. ⁴² Wo à zə wo pwe', nè zə' bəbəŋ. ⁴³ Ngàa fàak ye à te'e benə sè bwehe sə kwès hum-ncòp-ba. ⁴⁴ Bùu sè wo à zə sə à ye mbəmbam ncùhù tən.

Jisòs Gi Mə Ndzəpə

(Mat. 14:22-36; Jon 6:16-21)

⁴⁵ Anə geŋ, Jisòs gù də bwe ye ni ngwes, nè lo mantombi ngòto loma ndzə mvwe' lak sə wo togə fo' də Bəsadà. Yi nè cum ye maŋkwèŋ, nè cəpsə bwiŋ ya wo lo la'ə wo. ⁴⁶ Yì ànə cəpsə wo, wo lo. Fana yi lo ye məmvwwe' nda mòk ngòkə gù piriya mbwa.

⁴⁷ Nùm à co ngà ndzəm sə seŋ vèə, ngwes nè ye mok mətsetsə'rə ndzəpə ngà

Jisòs cu mali mvwe' sè yi anò lo sè yìyi.
⁴⁸ Yi ànò rìy ye dè yà' sè yè ngò' bə ngwes
 nə nèbup, bəusə fəfə à sè vè ma nè wo
 à sè dzəm ngòlòo nə. A kə dzèy m̀v̀nè
 mvəp à yè ngòtorə ndzəmè anə fana Jisòs
 vè bohòwo ngə yi sè gi vè m̀ ndzəpə, nə
 sè ca lo càa. ⁴⁹ Bwe ye sè ànə ye yi m̀v̀nè
 nè ye sè gi m̀ ndzəpə, fana wəə ko wo vè'e
 nèbup. Wo duk ngwàan də, a maze' mòk,
 nə kè' noon ngùn. ⁵⁰ Busə wo ànə ye yi,
 wəə ko wo lòn fo'. Anə geŋ yi to yà'wèŋ
 sə' ntən, nə duk fa wo də, <<A m̀, wèeŋ
 kà wəp.>> ⁵¹ Yi à ni lòsənə ngwes nə, fana
 fəfə nə tənə. Bwe ye sè mərə bə. ⁵² Busə
 wo ànə ka nzak ntuhu brəd sè tən sè rìy,
 fana wo kà yè'sə rēŋ. Ntəm awo à ye mali
 gəgəŋ.

⁵³ Wo à to tesə lòmumfèŋ fana wo tesə
 və mvwe' lak Jēnesarè, fana wo me'rə tes
 ngwes awo sə ngə ndzəp anə. ⁵⁴ M̀v̀nè
 wo à tesə sənə ngwes nə ntən, bwiŋ ye
 rìy Jisòs sè ntən. ⁵⁵ Fana wo yeto ngòcarə
 lola' à wo, nə bək jəŋ və ngəa yiyəŋ awo
 pwe' m̀ ntəŋ, nə sə yuŋ lo kə' Jisòs
 bə zəŋ m̀mvwe' nə wo yuk də yi fo'.
⁵⁶ M̀vwe' sè Jisòs à sè kə' lópwe', mvwe'
 m̀buk lak kə lak sè gəŋ è', wo bəhə
 noŋsə ngəa yiyəŋ awo mvwe' jəja. M̀v̀nè
 Jisòs à càa, wo sə ləŋ yi də nà'a me'rə ngəa
 yiyəŋ sə wèeŋ jwəŋ megu cù cək ye ya wo
 gəŋ. Bəu sè wo à jwəŋ pwe'fo', à gə yu
 awo.

7

Bum Lak Bəu Jus Wèŋ (Mat. 15:1-9)

¹ Bəu Farəsi, nə ye bə ngəa yə'rə lək à
 tesə mvwe' lak Jòrosalèm, nə kə tseŋ Jisòs,
² nə ye də ngəa fàak Jisòs mok sə zu bəŋ nə
 kə bo bə mandzə nə bəu Farəsi dzəmgəə
 nə cùk. ³ Busə bəu Farəsi bə bəu Jus pwe'
 cùkgə bo awo bə nsəp mandzə nə t' awo
 sè mantombi à tsə' wo ŋkuy nə zu yumok.
⁴ Wo bwi vè nteŋ, wo kə yumok zu t' ngə
 wo cùk bo ŋkuy. Bum mok sə' ŋkəuŋntəŋ
 sè wo à sè yùu, co ngòcùk ngəp bə kəŋ,
 tasə nə ye dzòho ncum sè'. ⁵ A ye vè'nə
 bəu Farəsi bə bə ngəa yə'rə lək wèŋ sə
 fek Jisòs də, ngəa fàak nà' sə kə bum lak
 sə ŋkwàha bwiŋ wèŋ à noŋsə yù, nə sə zu
 bəŋ bə bo jəp bəu yà? ⁶ Jisòs duk wo də,
 <<Yusə Izayà ànə cep mantombi sə kum
 wəŋ ngəa t'èŋkup à ye zinə. Yi à còm də,
 <Bəu yè'e wəpgə m̀ bə cù, fana ntəm
 awo ye mvwe' səsəp bohòmù.

⁷ Wo sə kùksə basə m̀ ngwàŋ, bəusə wo
 sə yə'rə yusə bwiŋ à cèp wo co yà'a
 lək Nwì.>

⁸ Wèŋ mè'rə lək sè Nwì sə maŋkwèŋ,
 ngòyù bum sè bwiŋ sə duk wo gəgəŋ.>>

⁹ Jisòs duk mali də, <<Wèŋ tse' nsəp ŋkərə
 nə ngòm'ra lək Nwì, nə kotsə' bum lak
 awəŋ. ¹⁰ Musi à duk də, <Wəp ma yo bə t'
 yo. Nwə nə yi yò-a ma kè t' ye àle, wo zə
 megu yi zə.> ¹¹ Fana wèŋ cwìŋ busə yàwèŋ
 duk də, a ye-a ngə nwe tse' yumok sè co
 yi tesə ma ye bə t' ye bə zəŋ, nə kə yà'
 tesə, nə duk fa yà'wèŋ də, <Yusə m̀ tse'
 sə Korbàn> (a yà'a duk də, yà'a sè Nwì),
¹² nə kà-a ma bə t' mòk sè tesə, wèŋ sə
 duk də, yi ka nzak tse'. ¹³ Nà'a mandzə nə
 wèŋ sə jəŋ nəcèp nə Nwì co yusə ngwàŋ
 bəu bumlak sè wèŋ yuk jəŋ bohòt' awəŋ
 sə. Bum mok cu sə' ŋkəuŋ sè co n'ə nə sè
 wèŋ sə yù tse' yà'.>>

Yusə Aco Yà' Bəpəŋ Nwè (Mat. 15:10-20)

¹⁴ Anə geŋ Jisòs to benə və bəu sə wèŋ
 pwe'fo' ngə ni' yi, nə duk fa yà'wèŋ də,
 <<Wèeŋ yu'rə, nə rēŋ yusə m̀ sè də
 m̀ tsok wəŋ yè'e bəbəŋ. ¹⁵ Wèeŋ rìy
 tse' bəbəŋ də, yusə yà'a ni lògə ma ndzə
 ni' nwe, nə gə bəpəŋ ngəngəaŋ bə. A
 bəpəŋ nwe yusə yà' tesə ya' ndzə ni' yi
 tesə. (¹⁶ Nwə nə yi tse'-a ntu' ngòyuk bum
 fo', yi yuk.)>>

¹⁷ A kə dzèŋ ghà nə yi à mè'rə bəu sə,
 nə lo m̀ nda'à, fana ngəa fàak ye wèŋ
 və, nə kə fek yi yumok bə gə' nə yi nə
 cèp nə. ¹⁸ Jisòs duk fa wo də, <<Wèŋ ka
 sə' rēŋ co bəu mok à? Wèŋ ka rìy də
 yusə yà'a ni lògə ma ndzə ni' nwe, yà' ka
 ngògə bəpəŋ ye yəŋ rìy à? ¹⁹ Njə nə də
 yà'a kə ma sə ntu' yi lògə. Yà'a lògə ma sə
 vəə, nə ca tesə lo.>> Yi à cèp yè'sə ngòtsə'
 də nsəp zuzu nə fòlòn bəbəŋ co nwe zu
 yà'. ²⁰ Yi sè cèp mali səmok də, <<A gə
 bəpəŋ nwe yusə yà' tesə ya' ndzə ni' yi
 tesə. ²¹ Busə bəp yətogə ma sə ntu' nwe.
 Yi tsərə ngòndəŋ nwaŋwè, yəyə, zə nwe,
 noŋ ngwe nwe, ²² wəŋ bum nwe mòk,
 ŋkəi', ci' mvwès, jì mar'ətu, gə bəpəŋ līŋ
 nwe, nə ni', nə ye bum ləm. ²³ Bum sè bəp
 yè'e pwe'fo' tesə yakgə ndzə ni' nwe, nə
 bəpəŋ nwe nə.>>

Nwà Lakmvum Nə *Yi A Naan Tu BohòJisòs* (Mat. 15:21-28)

²⁴ Jisòs à mè'rə Galili, nə lo mvwe'
 nzeŋgòTayà, nə kə ni cum m̀mvwe'
 ndap nəmòk də ya bwiŋ kà rì dè yi fo'
 rì. Fana mandzə kə bohòyi ngòswihi ye.
²⁵⁻²⁶ M̀ŋwà nəmòk nə yi à tse' yòŋsə nə
 bəp à ye mvwe' lak yà'sə. Fana ma ye yuk
 də Jisòs vè ntən, yi və bohòhà', nə kə gə
 sə nze, nə sə ləŋ nà' də nà'a kə b'fīs fa yi
 yòŋsə nèbup ndzə ni' mwe. Yi à sə ləŋ nà'
 vè'nə ngə yi nwa lakmvum. Yi à ye nwa
 Fònisiyà mvwe' nzeŋgòŋ Siriyà. ²⁷ Fana yi

duk fa nwa nè dè, <<Ka bèbon ngòjè bej mwe, nè mak fa ngbu yej. Bòdè a fa bwe zuzu nkun>>*²⁸ Nwà nè duk dè, <<Tà, wù ri yòsè' dè wo fagè bwe bej, ngbu sè te'e sè yà' sè gbù tson sè nze sè.>>²⁹ Yi duk fa fe'lè nwà nè duk dè, <<Dù-a, yònsè nè bap nè mè'rè mo yónè lan, bàusè wù cèp ncèp nè bèbon.>>³⁰ Yi bwi foho lo, nè kè tsej mo ye nè nga nà' nòmù kèhe nga yònsè ze' nè lòlòye kwà'kè.

Jisòs Gù Nwè Nè mòk Yi Yuk Bum, Nè Cep Cù

³¹ Jisòs à ye'e Tayà fa'nè, nè lo mvwe' lak Sidòj, nè ca lo mvwe' ndzèp Galili, nè ca mvwe' nzenjòDikàpolis. ³² A kè dzèj fo', wo jèj vè fa yi nwè nè mòk nè yi kà cù bèbon cèpgè nè kà bum sè' sè yuk. Nè lèj yi dè yi jwèj nà' bə bo. ³³ Jisòs à jè gesè lònà' yìyi, nè kè so gesè fa yi ndubo fè ntu'ù, nè te nte, nè jwèj lum nà' bə zèj, ³⁴ nè kək gesè lo lis mubu, nè som cèbàè, nè duk bə nàj dè, <<Mùhu.>> A bə ncèep lak sè yi à cèep sè dè, <<Efata.>>³⁵ Ntu'u sè à mùhu, lum fiij yi, fana yi cep bum laan. ³⁶ Jisòs cep son bə sè fo' sè ntu' dè wo kà bwij tsè' fa. Yi dukgè vè'nè, wo kà mbej nè mbej kom lok, wo sè tsoho lo gù mantombi. ³⁷ Bwij à mərə cèbàè, nè sè dūh dè, <<Yi gù bənsə bum mbà, yi gu ngàa jì ntu' yuk bum, nè gu ngàa jì cù ngòcèp cù.>>

8

Jisòs Fa Bwij Ncùhù Kwè Zuzu (Mat. 15:32-39)

¹ Numbu mòk à ye sè', bwij à baan vè mvwe' mò'fis nkànjntèj ngòyuk Jisòs, fana nè kà yusè ngòzù tse'. Jisòs to benè ngàa fàak ye nga ni' yi, nè duk fa wo dè, ² <<Manziñ sè ko mū bohòbū ye'e cèbàè būsè wo cu vesiwèj ntinè nūumbu te', nè kà yumok zu. ³ Mū duk-a dè wo bwi foho lo nga wo kà yumok zu, aco mok kè gbù njè mandzè būsè mòk vè mvwe' sèsap.>>⁴ Bwe ye sè fek yi dè, <<Aco njwè jèj zuzu ngèà fèej fònkun nè fa bū ye'è lóon è? >>⁵ Yi fek fe'lè wo dè, yà'wèj tse' ntuhu bred fèej sè nè? Wo duk dè, mègù sàmba. ⁶ Yi jèj ntuhu bred sè sàmba sè, nè duk bwij pwe' cum nze. Yi à kwasè wes Nwi, yi bə'rè yà', nè fa ngàa fàak ye dè yà' a fa ndaanwè pwe'fo' zu. ⁷ Bwe fuk mok à ye fo' jo sè'. Yi jèj yà', nè kwasè Nwi, nè duk bwe fàak ye dè wo fa bū sè wo zu. ⁸ Wo zu, nè ze' bèbonji. Fana wo te'e fe'lè sè yà' a nè bwehe sè kwès sàmba. ⁹ Bwij à ye co ncùhù kwè sè wo ànè zu, fana Jisòs duk wo lo. ¹⁰ Bə ngàa fàak ye à ni yàwo ngwes, nè lo nzenjò Dàmànuta.

Wo Dè Jisòs Gù Nijtsok Fa Wo Mangəngəj

(Mat. 16:1-12; Luk 12:54-56)

¹¹ Bū Farasi mòk à vè bohòjisòs ngòfi'duk bə nà'. Fana wo duk yi dè, yi gu mangəngəj mòk nè aco nà' ni tsok fa wo dè yi tse' nàaj Nwi nkun ya wo dzəm bohòyi. Busè wo à dzəm ngòmumsə yi. ¹² A bəp Jisòs, fana yi som, nè duk dè, <<Bū sè niè' wèej dzəmgè yàwo dè wo ye tson yumok bə lis nkun nè dzəm ye' sè bū ye? >> Nè duk fe'lè dè, <<Bə zinè àm pwe', mū nè kà yumok ngòni fa bū ye'è gù.>>¹³ Fana yi mè'rè wo fo', nè ni sənə ngwes ngòto ləngə ndzèp mamòk.

Jisòs Yə'rə Bwe Ye Wèj NgòRèej Yi

¹⁴ Bwe Jisòs à ye sè ngwesè anə, nè tse' megu ntu' bred mò'fis būsè wo ànə swi ngòjè tse' bred mòk. ¹⁵ Yi duk fa wo duk dè, <<Wèej jèj nkərə bə nsàap yis bū Farasi nè ye nsàap yis sè nkum Herò.>>¹⁶ Wo sè cep ke' mətətə'rəwè wo anə duk dè yi duk ve'nè būsè wo swi ngòjè vè bred. ¹⁷ Jisòs riñ yusè wo sè cèp sè, nè duk fa yà'wèj dè, <<Wèj sè sa' dè wèj swi ngòjè tse' bred ye' sè bū ye? Wèj ka rəej mali à? Ntum awèj cu mali ntòguguj à? >>¹⁸ Wèj tse' lis, nè kà sè yə, tse' ntu', nè kà bum sè yuk à? Kaco wèj tsəmtse' yumok yej à? ¹⁹ Mvè'nè mū ànə bə'rə fa bwij ncùhù tən ntuhu bred sè tən yà'a, bū ye' sè à zu mèsə, wèj te'e sè yà' à bwehe kwès sè?>> Wo duk dè, ànə ye kwès humncòp-ba. ²⁰ Yi fek fe'lè wo dè, <<Mvè'nè mū a bə'rə fa bwij ncùhù kwè ntuhu bred sàmba yà' a na, wèj te'e kwès sè nè?>> Wo duk dè, à ye kwès sàmba. ²¹ Fana yi fek yà' duk dè, <<Wèj ka sè' rəej mali à?>>

Jisòs Gù Nwè Nè mòk Yi Ye Bum

²² A kè dzèj mvwe' lak Bèsadà, wo jèj vè nwè nè mòk nè yi kà yègè, nè sè lèj Jisòs dè yi jwèj nwè ènə bə bo. ²³ Jisòs à kotse' nà' bə bo, nè jèj fis gesè lo nà' mvwe' mubuk lak nà'nə. A kè dzèej, yi te gesè fa nà' nte mū lisè anə, nè naan fa nà' bo, nè fek nà' dè, <<Wù sè yə bum à?>>²⁴ Nwè nè à duk dè, <<N, mū sè yə bürə bwij wo co tu, nè sè gihi ke'.>>²⁵ Yi naan fe'lè bo mū lisè nà' anə sèmok, fana ngà' nè kək swè'lè lis mòk bə nàj. Yà' muhu, yi ye bum mòk laan. ²⁶ Jisòs duk yi dè, <<Dù nda' a wù, nè kà fə ntòlak fa'nə mòk ni lo fe'lè.>>

Pità Duk Dè

Jisòs Nkum Ngà Gèj Bwij

(Mat. 16:13-20; Luk 9:18-21)

²⁷ Jisòs bə bwe ye wèj à ye'è lòmve' buhu lak mòk ngə lak Sisariyà Filipi. Fana à kè dzèj mandzè yi fek yà'wèj duk

də, <<Bwiñ dukgè də mə yè'sə ndà?>>
²⁸ Mòk duk də, <<Bùu mok dukgè də wu Jon ngà bàptesè bwiñ, mok dukgè də wu Alajà, fana mok sə duk sè' də wu ngà tsòhòbum Nwi mòk nè yi à ye fa' àle.>>
²⁹ <<Wèñ yàwèñ ε, wèñ dukgè yàwèñ də mə ndà?>> Pità duk də, <<Wu Nkum ngà gèm bwiñ nè wo sə kùk nà.>>
³⁰ Jisòs à yuk ve'nə, yi tipsə wo də wo kà ñwè nəmòk tsè' fa.

Jisòs Cèp
Mvè'nə Kpù Ye Nə Ye

(Mat. 16:21-28; Luk 9:22-27)

³¹ Jisòs à yè ngà'a ngòyè'rə ngàa fàak ye, nè sə tsoho fa yà' duk də, <<Mùu mo ñwè, mù tse' ngòye ngə' nèbup, bùu sè mantombi bə bù ngàa fa satikà' nè ye ngàa yə'rè lùk wèñ nè bəñ mụ. Wo nè zə mụ, fana anə ca nùumbu te', mù lokok mvwe' kpù sèmok.>>
³² Yi à cèp yu yè'sə kwarəngan. Fana Pità ko lo gesə nà' fo', nè sə jwa nà'.
³³ Jisòs bùuñ kùk vèsə ngàa fàak ye, nè jwa Pità də, <<Coho gesə ngə ni' mù wùu Satà. Yusè wù sə cèp yà'sə, a tsətsərə nè bwiñ tse' nà' wo, ka nè Nwi yəñ.>>

³⁴ Yi to benə bùu sə nə ye ngàa fàak ye wèñ, nè tsok wo də, <<A ye-a ngà ñwè nəmòk dzəm-a ngòyù mụ, yi nè me'rə yusè ni' ye sə dzəm mankwèñ, nè bək jəñ ntəñ ye, nə yuñ və mụ.>>
³⁵ Busè ñwè nè yi gəhə tse'-a yòñsə ye yi, fana nà'a nè bisə wà. Fana ñwè nè yi jə yòñsə yi co yusè wà bùu mù nə ye ncèp àm, fana yi nè tse' yòñsə ye nə.
³⁶ Swe' nè aco ñwè tse' yà'sə yà ngà yi tse'-a nzenğon' nə pwe', nè bisə yòñsə ye ngwàñ ε?
³⁷ Yusè aco ñwè kupsə yà' kurə bə yòñsə ye yà? Yumook bùə.
³⁸ Ñwè nè yi koksə-a marè'tu bohòmù nè ye ncèp àm ngà'a sənə nzenğon' nè nà' rwiñ bə ñkàù' nè'e fana ghà nè mùu mo ñwè mụ bwiñ vè bə masinjàa sè rəreñ, nè tse' ñàa sè Tè' am fa mụ fana, mù koksə marè'tu bohòyi sè.>>

9

¹ Fana Jisòs à tsè' fa wo duk də, <<Mù sə tsè' wèñ yè'e zinə də, bùu mok tə fèñ sə wo nè kà kpù tətè wo ye gan sè Nwi ngà yà' vè bə ñàñ.>>

Jisòs Kupsə Nsəsə Mụ Ndahà
(Mat. 17:1-13; Luk 9:28-36)

² A cà nùumbu ntəñfu, fana Jisòs to jəñ Pità bə Jem nè ye Jon, bə yà'wèñ kok lo mùmvwè' nda mok nè səsap. Fana wo ye ngà nsəsə Jisòs kupsə bùsə nsàp mòk nè zok.
³ Cəək sə yi ni tse' mụ ni' yi à bùuñ fəfop tap tap. Yumok kà sə nze ve'nə fəpğə.
⁴ Wo ye Alajà bə Musi ngà wo tesə vè mabū. Bə Jisòs wèñ sə taan ngàm.
⁵ Pità tiñ wo cù, nè duk fa Jisòs duk də,

<<Cicà, yà' bòve'ε wùriñ mvè'nə vesùwèñ fèñ yè'sə. A ci ba'rə tes bwe dun fèñ te', mò'fis nè njò, mòk nè Musi, mòk nè Alajà.>>
⁶ Yi ànə cèp tson' gù yè'sə də ncèp kà cù gha'gè, bwère wəə ànə ko wo ve'e, wo kà yusè ngòcèp ri.
⁷ Mbàk à vèə nè kə təhə lok wo, fana wo yuk ngà ngi mòk cèp vèsə ndzənə mbàk nè duk də, <<Nè'e mo àm nè mù dzəm yi sə ntəù mù. Yusè yi cèp pwe', wèñ yuk fa yi.>>
⁸ Wo à yuk ngi ènə ve'nə, wo kaksə ke', nè kà ñwè nəmòk nè zok yə, wo ye megu Jisòs yiyi.

⁹ Mvè'nə wo à sə tsoñ mụ ndahà, yi tipsə yà' də, yà'a nè kà ñwè nəmòk yusè yà' yə tsə' fa, tè tse'ngà yi mo ñwè mù lòkok mvwe' kpù ñkuñ.
¹⁰ Wo à ka ñwè nəmòk sə tsok fa anə, wo sə cèp ñwà'rə ke' gù woòwo, də yusè yi cèp də ngòlòkok mvwe' kpù yè'sə da le.
¹¹ Wo fek Jisòs də, <<Njò nè ngàa yə'rè lùk wèñ sə duk də Alajàa nè və to tson' yi ñkuñ Krest və ngòtesə ves ε bùu yà?>>
¹² Yi duk fa yà' də, <<Alajàa nè və ngòkə gùhu tsə'rə fəsə bum pwe'.>> Fana yi fek bwi yà' də njò nè ñwàk Nwi sə duk də mo ñwèe nè ye ngə' nèbup, wo bəñ yi sè' bùu yà?
¹³ <<Mù sə tsə' wèñ də, Alajà nè və lan, fana wo ànə jəñ yi, nè gu yi mvè'nə wo dzəm sè' mvè'nə yà' cu ndzənə ñwàk Nwi.>>

Jisòs Tesə Mo Nəmòk Nè
Yi Tse' Yòñsə Ze'

(Mat. 17:14-21; Luk 9:37-43)

¹⁴ Wo ànə lo, nè kə be'lə bə ngàa fàak mòk sə lóon, fana wo ye bùu mok fo' sè' wùriñ. Ngàa yə'rè lùk mok à ye fo', nè sə fi'duk bə ngàa fàak sə.
¹⁵ Bùu sə à ye Jisòs ntəñ, fana wo mərə wùriñ, nè carə lo kə cèpsə nà'.
¹⁶ Jisòs fek wo duk də, <<Wèñ anə sə fi'duk fèñ də yà-ε?>>
¹⁷ Ñwè nəmòk cèp vesə mtsətsərə' bùu sə də, <<Cicà, mù jə vè mo àm bohòwù bùusə yi tse' yòñsə ze' ndzə ni' yi, nè nà'a gùgè yi yi kà cù sə cèp.>>
¹⁸ Ghà nè yòñsə ze' nè yèto ngòfa yi ngə', fana yi coho gbə sə nze, sə sə duk yi kə cùhu, yi sə zə nzon', fana ni' gürə yi njək njək. Mù duk ngàa fàak yòdə wo be' fis fa nà', fana wo kà nà' be' fis to.>>
¹⁹ Jisòs duk fa wo də, <<Jà'a na mvəsə wèñ mègù sè' co bùu sə wo ka dzədzəm tse' yè'e ε. Mụ nè cum gəñ vesùwèñ, nè sə ko ntum ve'nə tətè kə dzej sèñ?>>
²⁰ Wèñ jəñ və fa mụ mo nè fən.>>
²¹ Fana wo jə vè fa Jisòs mo nè. Ze' nè ndzə ni' mo nè à yə Jisòs ntəñ, nà' gu yi gbū, nè gürə. Mo nè coho gbū sə nze, nè sə dzərə ke' cà sə nze anə, sə sə duk yi kə cùhù.
²¹ Jisòs fek tē'ε mo nè də nà' à yè ngògè ve'nə sə nē? Tè' nè duk də, <<Yà' à yè yi ngà yi cu ntòmumwenke'.>>
²² A kè' ñkəuñntəñ nè nà'a də nà'a zə yi, nè sə mak gesə yi sə

misè, nè ye sè ndzèpè sè'. Nga wù tse'-a mandzè nè, wù koksè manziñ, nè tèsè ves.>> ²³ Jisòs duk dè, <<Wù fek m̀ m̀ dè nga m̀ tse'-a mandzè bùu? Bum pwe' tse' mandzè yo bohòñwè nè yi tse' dzèdzèm.>> ²⁴ Tè' ye nè cep fis ye sè' mvèsè dè, <<M̀ tse' dzèdzèm. Tèsè m̀ ya nga dzèdzèm àm nè kuk.>> ²⁵ Jisòs à yè dè bwìñ sè vè ghaha ghaha, fana yi jwa yòñsè ze' nè dè, <<Yòñsè lèm nè ye jì ntu', tèsè ndzè ni'ì mo ènè, nè kà ndzè ni'ì yi mok ni yuk fe'lè. M̀ duk ve'nè m̀.>> ²⁶ Yòñsè nè à wa, nè gu mo nè kp̀ swirè nèb̀p, nè tèsè lo. Mo nè à nõñ mègù mok co vèñ ñwè, nsàp nè ndàañwè pwe' à duk dè, nà' kp̀ lanj. ²⁷ Jisòs à kè kotsè' yi bo ngòlòkoksè nà', fana yi lòkok m̀tsè.

²⁸ Mvè'nè Jisòs à kè ni cu m̀ nda'à, fana ñgàa fàak ye vè, nè sè fek yi dè wo fis fuk nà' yàwo bùè yè'sè bùu yà le? ²⁹ Jisòs duk fa wo dè, <<Aco be' fis megu nsàp nè'e piriya, bwèrè nsàp yumòk ka mok ye fe'lè.>>

Jisòs Cèp Fe'lè

Mvè'nè Kp̀ Ye Nè Ye

(Mat. 17:22-23; Luk 9:43-45)

³⁰ Wo à mè'rè m̀mvwe' ànè, nè ca mandzè nè mvwe' nzengòn Galili. Jisòs à ka dzèm dè bwìñ riñ mvwe' sè yi cu dzèm. ³¹ Bùsè yi à sè yè'rè ñgàa fàak ye. Yi à sè yè'rè wo dè, <<Wo nè jèñ m̀m̀ mo ñwè, nè fa ndzè bohòbùu sè wo nè zè m̀, fana nùumbu tè' càa, m̀ lokok mvwe' kp̀.>> ³² Bwe sè à ka bè yusè yi à cèp yè'sè rɛñ, nè sè koksè wùè ñgòfek rɛñsè yi.

Ñwè Nè Ghan Ndà?

(Mat. 18:1-5; Luk 9:46-48)

³³ Jisòs wèñ à kè dzèñ mvwe' lak Kàpanum. Fana wo ni lo m̀ nda'à. Jisòs à cu mbwa, nè sè fek yà'wèñ dè, <<Wèñ anè sè fenè vè fa' mandzè yà'a dè yà?>> ³⁴ Wo cum dèdok, nè kà cèp fèsè, bùsè wo anè sè fenè vè mandzè anè dè ñwè nè ghan ndà le. ³⁵ Fana yi à cu tson nze, nè to benè bwe ye sè, nè tsok wo duk dè, <<Ñwè nè yi dzèm-a ñgòyè mantombi, fana yi tse' ñgòjè lòni' ye mankwèñ, nè sè fak bohòbwìñ pwe'.>> ³⁶ Fana yi ko lòkokoksè tes mo nèmòk m̀tsètsè'rè wo, nè sè tsok fa wo ñga yi le' kotsè' mo nè duk dè, ³⁷ <<Ñwè nè yi jè-a nsàp mo nè jo nè'e nè duk fa nà' dè, <vè b̀b̀on> m̀nè lìn am, fana ye dè yi jè yà'sè m̀. Ñwè nè yi jè-a m̀, nè duk <Vè b̀b̀on>, fana ye dè yi sè kà bohòm̀ duk mègù, a bohòñwè nè yi à tum m̀ nè sè'.>>

Ñwè Njávès

(Mat. 18:6-9; Luk 9:49-50, 17:1-2)

³⁸ Jon à to Jisòs dè, <<Cicà,>> nè tsok nà' duk dè, <<Vès yè ñwè nèmòk ñga yi be' fis

yòñsè ze' m̀nè lìn yè. Fana vès duk yi dè yi tɛñsè, bùsè yi ka mòk m̀tsètsè'rè vès yèñ.>> ³⁹ Jisòs duk ye dè, <<Kà dè wo gu co yi tɛñsè duk, bùsè ñwè nè yi sè g̀-à fàak sè bè ñaàñ sè Nwì m̀nè lìn am, fana ka co ghàr yi bùñ cep fe'lè yusè b̀p b̀ lìn am yèñ. ⁴⁰ Bùsè ñwè nè yi sè kà-a ves b̀ñ, ye dè yi vesiwèñ. ⁴¹ Zinè nè dè, nga ñwè nèmòk sèp fa-a wu ndzèp bùsè dè wu ñwè ñkum ñgà gè m̀ bwìñ, ye dè yi nè kè tse' tson lèlak bè zèñ.

Nza' Sèswifa

Bè Nza' Dzèdzèm

⁴² <<Nè ye sè' dè a ye-a nga ñwè mòk g̀ b̀b̀wè sè wo dzèm bohòm̀ yè'sè mòk dè yi gu b̀p fana b̀ñ ghak co wo jèñ ñgòk, nè swì' kè'è fa ñwè ànè kè m̀hi, nè mak gesè lo yi sè mvwe' ndzèp nè cèco. ⁴³ Ye dè a ye-a nga bo yo sè g̀ wu ñgògù b̀p, fana b̀ñ dè wu g̀bè' tìñ mak yà'. Bògha' dè wu kè ni lak lùn bè bo ma mò'fis, nè nõñsè ñgòkè ni mvwe' ñgè' nè sè misè sè yà'a kà lìn g̀è bè bo ma ba fo'. (⁴⁴ M̀mvwe' ànè ndwìñ sè yà'a nè sè zè bwìñ fo' kà kp̀gè. Fana misè sè kà sè lìn.) ⁴⁵ Kèè a ye-a nga kùu yo sè g̀ wu ñgògù b̀p, fana b̀ñ dè wu g̀bè' tìñ mak yà'. Bògha' dè wu kè ni mvwe' lak lùn kà ma mò'fis, nè nõñsè ñgòkè ni mvwe' ñgè' nè sè misè nè bè kù ma ba fo'. ⁴⁶ (M̀mvwe' ànè ndwìñ sè yà'a nè sè zè bwìñ fo' kà kp̀gè, fana misè nè kà sè' lìn g̀è.) ⁴⁷ Mòk ye sè' dè a ye-a nga lis yo sè g̀ wu ñgògù b̀p, fana b̀ñ dè wu sò'rè fis mak ma nà'nè. Bògha' dè wu kè ni mvwe' gan Nwì bè lis ma mò'fis, nè nõñsè ñgòtse' lis ba lòñ, nè kè ni bè zèñ mvwe' ñgè' nè sè misè nè. ⁴⁸ M̀mvwe' ànè ndwìñ sè yà'a nè sè zè bwìñ fo' kà kp̀gè, fana misè sè kà sè' lìn. ⁴⁹ Misè nè lumsè ndàañwè pwe' co ci'. ⁵⁰ Ci' b̀b̀on. Fana yà'a cwè'lè-a, aco yà' lùm fe'lè va? Wèñ lùm co ci', nè cum bè fifi wèñ bwìñ pwe'.>>

10

Nzak Mè'rè ñgwe

(Mat. 19:1-12; Luk 16:18)

¹ Jisòs à mè'rè m̀mvwe' ànè, nè lo mvwe' nzengòn Jùdiyà, nè ye ma ndzè nto ndzèp Jòridàn nè mamòk. Mvè'nè yi ànè ye fo' fana bwìñ vè, nè kè man fo' wùrìñ. Yi yèto ñgòyè'rè wo m̀mvvè'nè yi g̀gè sèsa. ² Bùu Farasi mok à vè ñgòkè bùè yi bè duk. Fana wo sè fek yi dè, <<Làk avès sè tsè' dè, a b̀b̀on bohòñwè ñgòmè'rè ñgwe ye àle?>> ³ Yi fek wo sè' dè, <<Musi à tsè' wèñ dè yà?>> ⁴ Wo à duk dè, <<Musi ànè duk dè, aco ñwè com fa ñwà nè ñwàk nè ñgònitsè' dè yi mè'rè nà' lanj, nè mè'rè nà'.>> ⁵ Jisòs duk fe'lè dè, <<Musi à còm ve'nè bùsè ntum awèñ gu nèb̀p, ⁶ bwèrè

mvè'nè Nwi à gù to ñwè, yi gu ñwèmbam bə ñwàñwè. ⁷ Nè'e njo nê ñwèe nê me'rè t'è' ye bə ma ye, nê kə be'lə bə ñgwe ye, ⁸ fana wo sè ba ye'sə nə ye mok ñgùpni' nê mò'fis. A yà sè də wo nê kà ba mok ye, wo mok mò'fis. ⁹ Ye də yusè Nwi à be'lə yà' mvwe' mò'fis fana ñwè nəmòk kà də yi gapsə yà' duk.>>

¹⁰ A kə dzèñ nda'à, ñgàa fàak Jisòs sè fek mali yi bə ncèp nə. ¹¹ Yi duk fa yà' duk də, <<Ñwè nê yi mè'rə-a ñgwe ye, nə jəñ fe'lə mòk səmòk, ye də ñwè ànə ñgà ko nto. ¹² Yà' mègù sà' yəyərè bohòñwàñwè, də a ye-a ñga yi mè'rə-a ndu ye, nə kə jəñ fe'lə mòk, ye də ñwà ànə ko sè' nto.>>

Jisòs Sè Bəbwenke' Wèñ
(Mat. 19:13-15; Luk 18:15-17)

¹³ Bùu səmòk à sə jə vè bwenke' də Jisòs jwəñ yà'wèñ, nə se yà'wèñ. Ñgàa fàak Jisòs wèñ ànə ye ve'nə, wo jwa sa'rə bùu sè də yà'a kà ve'nə gù. ¹⁴ Jisòs à yə ve'nə, fana yi jok, nə duk fa bwe ye wèñ sə də, <<Wèèñ me'rə bəbwenke' wèèñ və bohòmà, nə kà wo mandzə lok. Busè gan ñkum Nwi sə, tse' yà' nsàap sè co wo ye'sə.>> ¹⁵ Yi duk fe'lə də, <<Mù sə tsə' wèñ yè'e yusè zinə də, ñwè nê yi kà-a gan ñkum Nwi ko mómwenke' fa, ye də yi nə kà fo' kə ni yuk.>> ¹⁶ Yi à duk ve'nə fana yi jəñ bwe sə, nə naan fa yà' bo ye, nə se yà'.

Ñgə' Nə Bə Ghàk
(Mat. 19:16-30; Luk 18:18-30)

¹⁷ A ye ñga Jisòs sè duk də yi lo gi, ñwè nəmòk cañ vè, nə kə bùu kə mantombii yi, nə duk fa Jisòs nə də, <<Cicà nê bəbon, yusè aco mù gu yà', ya mu nê kə tse' lùñ nê nà'a nê kà mée yà?>> ¹⁸ Jisòs fek nà' də, <<Wù to mu də ñwè nê bəbon bùu yà? Ñwè nê bəbon bùè, mègù Nwi yiyi. ¹⁹ Wù ri yòlùuk sə lan. <Kà ñwè zə, kà sàhà ko, kà yèyè, kà géem mvwès ko, kà yu ñwè limzə, wəp ma yo bə t'è' yo.>> ²⁰ Ñwè ènə duk fe'lə də, <<Cicà, mù à gù yè bum sè wù tanjə ye'sə ñga mù cu ntómwà'ñwè.>> ²¹ Jisòs à kà' nà' jwaan, nə dzəm nà', nə duk fa nà' duk də, <<Yumok cu mali mò'fis. Dù kə sèñ bum sè wù tse', nə fa ñgàa jìñ wèñ mbàam sə, ya wu nə tse' ghàk mabu, fana nə be' mandzə nə yuñ və mù.>> ²² Ñwè ènə à yuk ve'nə, fana ñgùp cù gbà yi yək, yi coho lo, bùusè yi à tse' bum nduk nê nduk.

²³ Jisòs à bùuñ kək ñgàa fàak ye wèñ, nə duk də, <<A gəgəñ bohòñgà ghàk ñgòkè ni mvwe' gan ñkum Nwi.>> ²⁴ Vəm à kok ñgàa fàak Jisòs bə ncèp ènə kin. Yi sə cəp mali də, <<Bwe am, a gəgəñ bohòñwè ñgòni mvwe' gan ñkum Nwi. ²⁵ Joho cà bohònàm nə yi yam co nàmbà'rè nà'a ñgòcà torə tesə ndzənə wə patà', nə nonjə bohòñgà ghàk ñgòni mvwe' gan

ñkum Nwi sə.>> ²⁶ Mvè'nè wo à yuk ve'nə, vəm kok wo, wo muu vəm bùè, nə sə fehe mok də, <<Ye də ñwè nê yi tse' to lùuñ yè'sə ndà?>> ²⁷ Yi kək nà' jwaan, nə duk də, <<A ye-a bohòñwè yà' ye gəgəñ, ka bohòñwè ve'nə yəñ, bùusè yumok ka Nwi-e gəñ ghak yuk.>>

²⁸ Pità à cèp də, <<Ja'a na yòo, mómvè'nè vès a mè'rə bum pwe', nə yù lònə wu.>> ²⁹⁻³⁰ Jisòs duk də, <<Mù sə tsə' wu nê zinə nə, ñwèe mè'rə-a ndap, bwe t'è', nje'egù, ma, t'è', bwe, kə nzum è, bùu mù, nə ye bùu ncèp Nwi, yi nə ye ñgə' sè' fana mvèək kùrə nùu yi kə tse' fe'lə yà' ve'nə səmòk kè' ñkà mò'fis. Ñga'a nè'e yi nə tse' ndap, bwe t'è', nje'gù, ma, t'è', bwe, bə nzum fak, fana mvèək kùrə nùu, yi tse' lùñ nê nà'a nê kà mè nə sè'. ³¹ Mvèk ànə nə ye, bwìñ ñkùuñ sè wo ñga'a mantombii nə ye mankwèñ. Fana ñkùuñ sè wo ñga'a mankwèèñ nə ye mantombi.>>

Jisòs Cèp Mvè'nə Kpu Ye
Nə Ye Səmok

(Mat. 20:17-19; Luk 18:31-34)

³² Wo à sə gi sə mandzə ñgòlòmve' lak Jòrosalèm, fana Jisòs to mantombi. Bwe ye wèñ sàha ntum nəbup. Wə à sə ko bùu sè wo à sə yù vè yi mankwèñ sə sè'. Fana yi to benə bwe ye sə hum-ncòp-ba sə mvwe' mò'fis, nə sə tsoho fe'lə wo yusè yà'a nə gu yi. ³³ Yi duk də, <<Wèèñ yeè, mvè'nè a sə lòmù Jòrosalèm ye'e, wo nə fa mùu mo ñwè ndzə bohòñgàa fa satikà' sè ghan bə ñgàa yè'rè fa bwìñ lùk wèñ. Wo nə sak mù, nə dzəm tes də mù mègù ñgà kpu. Wo nə fa mù ndzə bohòbù lakmuvum wèñ. ³⁴ Wo nə ywi'lə mù, nə te mù bə nte, ləp mù, nə zə mù. Fana nùmbu nə te' dzeen, mù lokok fe'lə mvwe' kpu səmòk.>>

Yusè Bwe Zebèdi A Ləñ
(Mat. 20:20-28)

³⁵ Bwe Zebèdi Jem bə Jon à kə tsèñ Jisòs, nə duk fa nà' də, <<Cicà, vès dzəm də wu gu fa ves yumok.>> ³⁶ Fana yi fek yà' də, <<Yusè wèñ dzəm də mù gu fa wèñ sə yà?>> ³⁷ <<Vès dzəm də ghà nê wu cu munə kapràak yo, wù gu ves mòk cum wu mamàk, mòk mankwip.>> ³⁸ Jisòs duk də, <<Wèñ ka yusè wèñ sè fek ye'sə rin. Aco wèñ ye to ñgə' nê mù nə ye nə à? Kènə aco wèñ bàptesə to bə nsàp mandzə nê wo nə baptesə mù nə è?>> ³⁹ Wo duk də, <<Ñ, aco vès ye to.>> Jisòs duk fe'lə də, <<A zinə wèèñ nə ye, nə baptesə nsàp bàpte nê mù nə baptesə nə zinə. ⁴⁰ Yusè mègù də, mù ka ñàan sè ñgòswè' bùu sè wo nə cum mù mamàk bə mankwip mù tse'. Mvwe' ncum yà'sə sè bùu sè Nwi a cok nonjə wo yi.>>

⁴¹ Bwe ye mok sè hum à yuk yu ye'sə, fana wo jok bohòJem bə Jon. ⁴² A ye ve'nə, Jisòs to benə wo mvwe' mò'fis, nə

duk dā, <<Wèŋ rì tse' yāwèŋ sè' dā, bùu sè wo tse' dzòk sè nzeŋgòŋ fɛɛŋ gùgè bwiŋ ŋkùì'. Bùu sè ŋkwàha bù awo sè niŋtsok fa wo ñàŋ sè'.⁴³ Yè'sə ka tse' ŋgòye bohòwèŋ ve'nə ye. Nwè nà yi dzəm-a ŋgòye ñwè nà ñkùŋ mʉtsətsə'rə wèŋ, fana yi tse' ŋgòfàk co mwenjke' bohòmok sè lònŋ fo'.⁴⁴ Nə ye sè' dā ñwè nà yi dzəm-a ŋgòye mantombi yi, yi tse' ŋgòye co ŋkwèŋ bohòwèŋ pwe'.⁴⁵ Bùu sè mùu mo ñwè bə tu am, mù a ka dā bwiŋ fak bohòmù və. Mù à vè ŋgòfà' fà'a, nə fa yòŋsə àm ŋgòywiŋ fəsə jə yòŋsəə bwiŋ ŋkùŋŋntən.>>

Jisòs Gù Batimù ŊgòYe Bum

(Mat. 20:29-34; Luk 18:35-43)

⁴⁶ A kè dzèŋ mvwe' lak Jèrikù ŋga wo sè mè'rə fo' ŋgòlòmantombi ŋga bwiŋ ŋkùŋ sè be' lòmali yi fana ŋwè nəmòk nè wo togè yi dā Batimù mo Timayù cu ŋgʉ mandzè, nə sè ləŋ bum ŋga yi kà bum yəgè.⁴⁷ Yi à yuk dā sè vè Jisòs nè mvwe' lak Nazàre ntən, yi yèto ŋgòtorə dā, <<Jisòs mo ŋkum Devid, koksə manziŋ bohòmù-è.>>⁴⁸ Bùu sè wo à ye fo' sè wèŋ ghamse yi dā yi cum gəe'. Yi ghaha wesə ghaha, nə sè cep mok bə ñàŋ dā, <<Mo ŋkum Devid, koksə manziŋ bohòmù.>>⁴⁹ Fana Jisòs təŋ, nə duk dā, <<Wèŋ to fa mʉ yi.>> Wo kè duk fa yi dā, <<Marəŋ si yò, yi sə to wu dā wu və.>>⁵⁰ Yi ku fweŋ mak cək nè yi anə təhə tse' mʉ ni'i yi, nə kurə lòkok kə ye Jisòs.⁵¹ Jisòs fek yi dā, <<Yusè wè dzəm də mʉ gu fa wu ye'sə yà? >> Yi dā <<Cicà, muk fa mēgù mʉ lis, ya mʉ ye bum səmok.>>⁵² Jisòs duk fe'lə fa yi dā, <<Mʉmvè'nə wù dzəmtse' bohòmù sè ntùù wù yà'a, gʉŋsə wu zəŋ. Dù uyuy.>> Lis à mùhu yi fo' ghà ànə, yi sə gi yun lo Jisòs sè mandzè.

11

Jisòs Ni Lak Jòrosalèm Co Ŋkum

(Mat. 21:1-11; Luk 19:28-40; Jon 12:12-19)

¹ Wo ànə sə kʉəp lo Jòrosalèm anə fana wo wes mvwe' lak Befà bə Betani. A fo' mvwe' nda Olip. Fana Jisòs tumse lo ŋgàa fàak ye ba. ² Nə tsok wo dā, <<Wèŋ du mvwe' lak sè ndzə yà'a. Mvè'nə wèŋ ni kok lòfo' ntən, wèŋ nə ye ŋga wo tsòŋ tes mʉmo mvomndé' mòk fo' nè ñwè ka mbwa kok yuk. Wèŋ fiŋ jəŋ və nà'.³ Nwè nəmòk fek-a wèŋ dā wèŋ fi nà' bùu yà, wèŋ tsok yi dā, Tà sə dzəm nà', nə ye dā, wo nə jəŋ fəsə və nà' mvək momjo ŋga yi mèsə bə zəŋ.>>⁴ Wo à lòo, nə kə ye mʉmo mvomndé' nə ŋga wo tsòŋ tes yi bə taaŋ ncù. Fana wo yèto ŋgòfirə nà'. A

ye ŋgʉ mandzè. ⁵ Bùu səmok sè wo à ye fo' fek wo dā yà' sə firə mvomndé' nə bùu yà lə? ⁶ Wo à cèp mēgù yusè Jisòs à duk dā wo cep sə, bùu sə mè'rə wo lo. ⁷ Wo à jə vè fa Jisòs mvomndé' nə, nə fweŋ saŋ cək awo mok mʉ ŋkwèŋ mvomndé' nə. Yi kok cum mbwa. ⁸ Bwiŋ à fweŋ nòŋsə lòcək sə mandzè sè'. Bùu səmok sə kə ci' və mvùu bum, nə sə nòŋsə lo sə mandzè anə ŋgòkùksə yi bə zəŋ. ⁹ Bùu sè wo à ye mantombi bə sè mankwèŋ lònŋ ye ŋgòfa gʉrə sə duk dā, <<Hòsanà, Nwii se yi nè yi vè mʉnə liŋ Tà Nwi.¹⁰ Nwii se yi nè yi sè vè ŋgòkok ganj t'è' avès Devid.>>

Jisòs Yak Tʉ Mòk (Mat. 21:18-19)

¹¹ Jisòs à vè Jòrosalèm, nə lo kə ni mʉ nda'a Nwi. Yi kùksə ja'a bum sè mbwa pwe'. A ye ŋga nùm lòlan, fana bə ŋgàa fàak ye sè hum-ncòp-ba à tèsə, nə foho lo yu awo mvwe' lak Betani. ¹² Tsok à rəŋ ŋga wo sə bwiŋ foho lòJòrosalèm anə, fana ye mok ŋga ñjə sə ya Jisòs. ¹³ Mvè'nə wo à sè vè mandzè fana yi ye gesə lo tʉ nəmòk nè wo togè nà' dā fik, ŋga nà' təŋ vesə səsap, nə sə fom bòŋsə nəbəp. Yi gəŋ fo' dā kə yi nə kə ye ŋga nà' zəm-a àlè. Yi a kə dzèŋ fo', yi tsəŋ mēgù mvù, bùusə à ka mvək nè tʉ ànə zəmgə yəŋ. ¹⁴ Yi təŋ fo', nə duk fa tʉ nə dā, <<Nwè nəmòk nə kà ntò'o yo mok zʉ yuk.>> Ncèp nè'nə cʉəm ni fə ntu'ù ŋgàa fàak ye wèŋ sə.

Jisòs Bə'fis Ŋgàa Sèŋ Bum Mʉnə Ndap Nwi Nə Ghaŋ Nə

(Mat. 21:12-17; Luk 19:45-48; Jon 2:13-22)

¹⁵ Wo à kə dzèŋ Jòrosalèm, fana Jisòs ca lo mʉmvwe' ntombi ndap Nwi nè ghaŋ nə, nə sə bə' fis bùu sè wo à sè sèŋ nə sə ywiŋ bum mbwa pwe'. Yi bwi' mà'rə teberəə bə ŋgàa kupsə mbàm wèŋ, nə ye dzòho bùu sè wo à sə sèŋ kəkəbʉŋ. Kəkəbʉŋ yà'sə a sè wo à sə fa satikà' bə zəŋ. ¹⁶ Yi kà mandzè dā ñwè nəmòk bək ca yumok mʉ ndap Nwi nè ghaŋ nə fa lok fàk. ¹⁷ Yi yèto ŋga'a ŋgòyərə bùu sè dā, <<Wo à còm nòŋsə ndzənə ñwàk Nwi sə kum ndap Nwi nè ghaŋ ènə də, <Liŋ ndap àam dā, ndap piriya' bohòlak pwe'fo'.> Fana wèŋ jə bʉsə nà' ndap ŋgàa yə wèŋ.>>¹⁸ Mvè'nə ŋgàa fa satikà' bə ŋgàa yə'rə lùk wèŋ à yuk ve'nə, fana wo sə lap mandzè dā wo zə yi. Wʉə à sə ko wo fana wo də wo zə nà' ve'nə, bùusə bwiŋ manjəŋgèŋ à sə kwa bə nsàp ncèp nè yi à sə cèep nə. ¹⁹ Nùm à co, yi bə bwe fàak ye wèŋ mè'rə mvwe' lak yà'sə, nə lo.

Gbu' Tʉ Fik Nə (Mat. 21:20-22)

²⁰ Tsok à reŋ nè zəzòŋ nga wo sè gi cà sè mandzə, wo ye fe'lə tɛ fik nè səmok nga nà' kpɛ wes bə ngàŋ pwe'fo'. ²¹ Pità tsərə fəsə yusə yà' a ye ŋkwis sə, nè duk fa Jisòs də, <<Cicà, kək ja'a na tɛ nè wù a yàk nà' ŋkwis nè mvəsè nà' kpɛ è.>> ²² Jisòs duk bwe ye də, <<A ye-a nga wù tse' dzədzəm bə ŋaŋ Nwì nè zìnə, ²³ fana aco wù duk bohònda nè'e də, nà'a coho kə gbɛ lòsə ndzəpə. Nga wù ka məmərə sè ntɛ wù tse', nè tse' dzədzəm də yusə wù cèp yè'sə nè fak, yà' fak. ²⁴ Yà'a yusə nga wù sè lɛŋ-a piriya, fana wù dzəm tse' də wù tse' yà' laŋ, yusə wù fek pwe' wu nè tse' yà'. ²⁵ Ye sè' də nga wù cu-a ngòlɛŋ piriya, wù swifa ndaŋwè pwe' yusə bɛp sè yi a gù bohòwù, ya tè' yo nè mabu nè swifa wu bɛp yo sè'. (²⁶ Ye sè' də wù kà-a bùu mok swifa, ye də tè' yo nè yi cu mabu nè kà wu bɛp yo sè' swifa.)>>

Fa Jisòs Nàŋ Ndà?
(Mat. 21:23-27; Luk 20:1-8)

²⁷ Wo à bwi vè fe'lə Jərosalèm, fana mvəsè Jisòs à sè gi cà mɛmvwe' ntombi ndap Nwì nè ghan ngə, ngàa fa satikà' sè ghan bə ngàa yə'rè lùk nè ye bùu sè kə mantombi wèŋ kə tseŋ yi, ²⁸ nè fek yi də, <<Wù sè gù bum yè'sə bə ŋaŋ sè fò? Kènə fa wu nàŋ ndà də wu gɛ yà' ɛ?>> ²⁹ Jisòs duk fa fəsə yà'wèŋ də, <<Mɛ nè fek wèŋ yu səmok yam sè'. A ye nga wèŋ tsə' fa-a mɛ yusə mù fek sə, mù tsok wèŋ ŋaŋ sè mù tse' ngòkə gù bum yè'sə bə zeŋ sə sè'. ³⁰ Wèŋ tsok fa a mɛ mvwe' sè Jon ànə jəŋ ŋaŋ sè ngòbàptesə bwiŋ. Yi à jə bohòNwì kə bohòbwiŋ ɛ?>> ³¹ Wo à yèto ngòcèp bə zeŋ mətəsə'rə wo də, <<A tsok fa yi yè'sə da? Bəsə a duk-a də ŋaŋ sə à vè bohòNwì, fana yi nè fek fe'lə ves duk də, anə gèŋ vesùwèŋ kà yusə Jon à sè cèp dzəm bəŋ yà le. ³² A duk-a sè' də yà' à vè bohòbwiŋ, fana wo nè duk da? >> Wo à sə wəp bùu sè fo' sè bəusə bwiŋ pwe' à dzəm zìnə də Jòon ngà tsòhòbum Nwì. ³³ Fana wo duk fa Jisòs mok də wo ka riŋ. Jisòs duk bwiŋ fa wo ye sè' də, <<Ye də mɛ nè kà wèŋ nsàp nàŋ nè mù tse' ngògù bum yè'sə bə zeŋ nè sè' tsə'.>>

12

Gbu' Ngàa Kək Nzum
Sə Wo A Ye Bɛp
(Mat. 21:33-46; Luk 20:9-19)

¹ Jisòs à tsə' fa ngàa fàak ye ncèp mòk bə gbɛ' də, <<Nwə nəmòk à fàk nzum ngwi tɛ nəmòk nè wo togè nà' də grep. Nə gum yà' bə ŋka', nè tuŋ tsə'rə mvwe' sè wo kwì nto'o grep sə, wo kə ŋam fis rùk fo', nè ci tes yumok fo' co wo kok cum mbwa, nè sə

tək nzum sə. Yi jəŋ nzum sə, nè tes fa bùu səmok, nè ye'e lo gi mvwe' səmok. ² Mvək nè ngòkwi grep à kərə, fana yi tum gesə ngà fàk ye mòk də nà'a gèŋ kə jəŋ və ma nje. ³ Bùu sè wo à sə fàk nzum sə ko ŋwè nè wo tum yi nè, nè ləp nà', nè tum fəsə nà' botu. ⁴ Ngà nzum nè tum gesə fe'lə ngà fàk ye mòk nè kè' ba. Wo ko nà', nè ləp to nà' tu, nè yak yi wùriŋ. ⁵ Yi tumsə fe'lə mòk səmok. Wo ko zə nà'nə. Wo à gù ve'nə bohòngàa fàak ye mok sè yi à tum sè' ŋkəŋntɛŋ. Wo à ləp mok, nè zə mok. ⁶ A kə bwehe cu mègù mok mo ntəm ye nè yi à dzə nà' yi. Yi à tum gesə mo ye nè sè', nè sə tsəm ye də wo nè wəp tsoŋ li nà'. ⁷ Wo à yə mo ye nè, wo duk fa ŋge' awo mok də, <Nè'e ŋga'a mo ye nè ndzə vəŋ yi. Wèŋ və a zə yi, ya bum yee nè ye mok sè yàvès.> ⁸ A ye ve'nə, fana wo zə yi, nè bək fis vèŋ ye nè mɛ nzuu anə, nè kə mak.>> ⁹ Jisòs fek də, <<Aco ngà nzum nè gɛ yè'sə ŋga'a va? Yi tse' ngòkə zə bùu yà'sə, nè fa nzum sə bohòbùu mok sè zok. ¹⁰ Wèŋ à ka yusə wo à còm ndzanə ŋwàk Nwì taŋ yuk à? Wo à còm nja də, <Lis nè ngàa ci ndap wèŋ à dzèŋ nòŋsə nà' də nà'a bɛp nè kə tse' gha' fàk mok sè' zeŋ.*
¹¹ A gù yè'sə Tà Nwì, fana yà' ye maŋgəŋgèŋ mɛ lisə vesùwèŋ nèbɛp.>>
¹² Bùu Jus sè mantombi à ri də Jisòs màk gbɛ' nè'e bùu wo, nè lap mandzə də wo ko yi. Fana wo wəp bùu sè wo à ye fo' maŋgəŋgèŋ sə, fana wo me'rə yi yi lo.

Fa Nwì Yu Ye
Nə Fa Nkum Kaisà Yu Sə Ye
(Mat. 22:15-22; Luk 20:20-26)

¹³ Mvək nəmòk à ye, wo tum vesə bùu Farasi bə bùu ŋkum Heròmok də wo kə tam Jisòs bə duk. ¹⁴ Wo kə duk fa Jisòs duk də, <<Cicà, vès ri də wo cèpgə zìnə, nè kà bwiŋ sè wəp. Wu yə'rəgə yònə zìnə nè Nwì, nè kà də wu wəp də nè'e ŋwè nè ŋkəŋ duk. Vès dzəm də wu tsok a ves, lèuk vesùwèŋ sə tsə' də, a bəbòŋ ngòlək fa ŋkum Kaisà nè mvwe' lak Rumà mbàam tas, kə ka' ɛ?>> ¹⁵ Jisòs riŋ də yà'wèŋ sə duk də wo yu'rə yi cù, fana yi fek yà'wèŋ duk də, <<Wèŋ sè də wèŋ mumsə mɛ bùu yà? Jəŋ və fa mɛ mbàm mòk, mɛ kək bərə nà'.>> ¹⁶ Wo jəŋ və fa yi mbàm mòk. Yi kotse' nà', nè fek wo də, <<Wo còm naŋ mənə mbàm nè yè'e liŋ ndà, nè ye ŋkwa yè'e sè' si ndà?>> Wo duk də, a sè' ŋkum Kaisà. ¹⁷ Fana Jisòs duk də, <<Nɛŋ. Lak fa Kaisà yusə yà'a sè ye, nè lak fa Nwì yusə yà'a sè Nwì.>> Wo ànə yuk ve'nə, wo mərə wùriŋ.

* 12:10 12:10 Ye Mätiyò21:42

Nza' Nè NgòLòkok

Mvwe' Kpu

(Mat. 22:23-33; Luk 20:27-40)

¹⁸ Bùu Sadusi mok wèŋ vò bohòJisòs. Wo bòp bà nè wo ðàkɔ̀gè yàwo dè kaco ñwè lokok mvwe' kpu yeŋ nà'a. Wo à sè fek Jisòs nè bum mok dè, ¹⁹ <<Cicà, Musi à còm nèm fa ves lùk mòk dè, a ye-a ñga tètàa ñwè nèmòk kpu me'rè-a ñgwe ye ñga bə nà' ka mwe tse', moma yee nə jəŋ tsooŋ ñwà nə, ya bə nà'a dzə fa tètà ye nè yi a kpu nə bwe. ²⁰ Yumook yè' də bwema mok wèŋ à ye tu awo bwembam sàmba. Fana nè mantombi nè jəŋ ñwàŋwè, nə kpu me'rə nà' ñga bə nà' ka mwe tse'. ²¹ Nè mu ñkwèŋ yi jəŋ ñwà nə, nə kpu me'rə ñwà nə jì mwe sè'. Moma nè t'e' ye sè' ve'nə, ²² nè ye bə mok sè lònŋ t'e'. Bwema sè sàmba pwe' jəŋ ñwà nə, nə kpu me'rə nà' jì mweŋ, wo pwe'. Anə geŋ ñwà nə kpu ye sè'. ²³ Yusè vès dzəm ñgòrii sè dè, nùmbu nè ñgòlòkok mvwe' kpu dzèŋ nùu, ñwà nə nə ye ñgwe ndàle? Busè wo à jə yi wo sàmba pwe'fo'.>> ²⁴ Jisòs ðàk fa wo dè, <<Nà'a njo nè wèeŋ jòn sè. Wèŋ ka yusè yà' cu ndzəne ñwàk Nwi riŋ, nə kà ñaŋ Nwi sè' rì. ²⁵ Busè mvè'nè bùu kpu kpu nə lokok mvwe' kpu, wo nə ye co masinjàa Nwi mubu, ñwèmbam bə ñwàŋwèe nə kà gù mok cu fe'lə. ²⁶ Bə nzak nè ñgòlòkok mvwe' kpu, wèŋ à ka ndzəne ñwàk Musi sè' taŋ à? Mvè'nè Nwi à cèp bohòyi ñga tɔ̀ à sè sè dè, <Mùu Nwi Abràham nə ye Nwi Azik, nə ye Nwi Jàkop>. Nwi à cèp ve'nə ñga wo à kpu lolaŋ. ²⁷ Yà'a sè ni tsè' dè bùu ye'sə cu fe'lə ñwəm, njo nè yi Nwi bùu sè wo cu ñwəm, yi ka Nwi bù kpu kpu yeŋ.>>

Lùk Nè Nà' Gù Càsə Mok

(Mat. 22:34-40)

²⁸ Ñwè ñgà yè'rè lùk mòk à ye fo', nə sè yuk mvəsə wo sè cèep. Yi ye dè Jisòs bwiŋ fa bùu Sadusi sè ncèp nə bəbòŋ, fana yi fek nà' gbù' nje sè' dè, <<Lùk nè nà' yam càsə mok pwe'fo' nè fò?>> ²⁹ Jisòs ðàk dè, <<Nè ghaŋ nè'e, <Wèŋ bùu Izùre, yu'rə. Tà Nwi àvès nè mègù Nwi yi nè mò'fis. ³⁰ Wù tse' ñgòdzəm Tà Nwi yòbè ntəm yòpwe'fo'. Dzəm yi bə yòŋsè yòpwe'fo', nə dzəm yi bə ñkərə yòsè' pwe'fo', nə ye bə ñaŋ yò.> ³¹ Lùk nè nà' naŋ yù lònà'nə nè'e dè, <Wù tse' ñgòdzəm moma yo co mvè'nè wù dzəm ni' yò.> Lùk mòk ka sè ba ye'e mok ghak fe'lə.>> ³² Ñgà yè'rè lùk nè ðàk fa Jisòs ðàk dè, <<A bəbòŋ, cicà, a zinə mvəsə wù ðàk dè, Nwi mègù Nwi yi nè mò'fis, mòk ka ye fe'lə, mègù yi. ³³ Nə ye dè, a bəbòŋ

bohòŋwè ñgòdzəm tsə Nwi bə ntəm ye pwe', nə kuksə yi bə ñkərə ye pwe', nə ye bə ñaŋ ye pwe', nə dzəm moma ye mvəsə yi dzəm ni' ye. Lùk sè ba ye'sə yam gha' cà zeŋ, nə nəm bum pwe' sè ñgòtəŋ fa Nwi co satikà'.>> ³⁴ Mvəsə Jisòs à ye dè nà' cèp ncèp ñkərə, fana yi ðàk fa nà' ðàk dè, <<Ka səsap bohòwù dè ya Nwi ye ñkum yòye.>>

Ye'sə à mèe, ñwè kà co yi fek fe'lə yi yumok mok ghəsə ja'a lo' fù'.

Nzak Nè Bə Liŋ Krest

(Mat. 22:41-23:36; Luk 11:37-54, 20:41-47)

³⁵ Mvəsə Jisòs à sə yè'rə mu ndap Nwi nè ghaŋ nə, fana yi cèp dè, <<Ñgàa yè'rè lùk wèŋ ðàk dè, ñwè nè wo to liŋ ye dè ñkum ñgà gèŋ bwiŋ nə, nə ye megu ñgwi ñwè nè yi tsə mvwe' ñgwi bù ñkum Devid. ³⁶ Aco yà' ye ve'nə va, bùsə Devid à cèp bə liŋ ñwè ènə mvè'nè Yòŋsè nè Rəreŋ à gù yi dè,

<Tà Nwi à ðàk fa Tà àm dè, <<Cum fèeŋ bo ma mà'a mù,

tètè mu nè gu bùu sè wo bəŋgè wu, wo ye sè mvè'kùu wù.>> >

³⁷ Devid nè to nà' dè Tà, ye dè aco yi ye bwi bohòDevid anə mwe yè'sə vale?>> Bùu sè wo à ye fo' maŋgəŋgè sè à yuk yusè Jisòs à cèp sè bə kwəkwa.

³⁸ Mvè'nè yi à sə yè'rə yà'wèŋ, yi ðàk dè, <<Jəŋ ñkərə bə ñgàa yè'rè lùk sè wo dzəmgè ñgògi dzòŋ bə cəək sè səsap ya bwiŋ cepsə wo mu nteŋ. ³⁹ Wo dzəm dzòk bùu sè ghaŋ məm mvwe' ndap piriya, nə kə cum megu mvwe' sè ya bwiŋ wəp wo co bùu sè ghaŋ mvwe' dinə. ⁴⁰ Wo lim zəgə baa yepmfə wèŋ, nə sə gu buppsə ndap awo, nə sə gu basə piriya sè səsap ñgwàŋ. Ñgə' nè ñjəwo nə kə yam gha' pwe'fo' yi njo bum ye'sə.>>

Fəfa Nwà Ngwemfə Nəmòk

(Luk 21:1-4)

⁴¹ Jisòs à lò, nə kə cum, nə sə kək ja'a məm mvè'nè wo sə fa fəfa mu nda' Nwi. Ñgàa ghàk wèŋ à sè kə gèsə mbàm sənə ñkùp nè wo à tes nə ñkùŋntəŋ. ⁴² Fana ñwà ñgwemfə nəmòk və, nə kə mak gesə ye ca mənini ba. Wu benə-a yà' ba lònŋ, yà' ye co penə nè mò'fis. ⁴³ Wo à mèse, Jisòs to benə bwe ye mvwe' mò'fis, nə tsok wo ðàk dè, <<Mù sè tsè' fa weŋ nè zinə dè, ñwà ñgwemfə nè'e gèsə mbàm sənə ñkùp nə, nə ghak bùu mok sè wo fa pwe'. ⁴⁴ Busè bùu mok yà'a fa mbàm awo, nə tse' mali ghàk mok ñkùŋntəŋ, nə ye dè ñwà ènə cu bə jìŋ, nə fa wes mambàm zu ye pwe'.>>

13

Jisòs Tsà' Bum Sə Yà'a Nə Ye Nga Yi Kəp NgòVəə

(Mat. 24:1-28; Luk 21:5-24)

¹ Jisòs bə ngàa fàak ye wèŋ à sə tesə tsə m̄ ndap Nwi n̄ ghan̄ n̄ ve'e nt̄eŋ, fana, ngà fàk ye mòk b̄uŋ kùk ndap n̄, n̄ duk d̄ə, <<Yebe m̄-e, cià, kùk ja'a yòo ma nsàap liis mok ndzənə mbàandap Nwi n̄ ghan̄ n̄ mvə'n̄ yà' b̄o-è.>> ² Jisòs duk fa nà' d̄ə, <<Wù yə ndap s̄ə ghan̄ yè'e à? Lis n̄ mò'fis n̄ kà mun̄ə mok fa'n̄ naàŋ mam. Wo n̄ k̄uəmsə wes yà' pwe'>>

³ Mvək à cà jo fana jisòs lo kə cum mun̄ə nda n̄ə wə togè nà' d̄ə nda Olip, n̄ə s̄ə kùk gesə lo ndap Nwi n̄ ghan̄ n̄ ndzə Jòrosalèm ma nj̄a ve'e. Fana Pità, Jem, Jon b̄ə Andrù wèŋ à v̄ə woòwo, n̄ə k̄ə tseŋ yi fo'. ⁴ Wo duk fa yi d̄ə, nà'a tsok fa wo ghà n̄ə bum yè'sə n̄ə ye n̄ə. <<N̄ə tsok fa-a ves yusə yà'a n̄ə niŋ tsok d̄ə mvək n̄ə bum yè'sə n̄ə ye s̄ə k̄uəra laŋ sa.>> ⁵ Jisòs duk wo d̄ə, <<Wèŋ j̄əŋ nk̄ər̄ə yà' njwè n̄əmòok kà weŋ b̄òr̄ə. ⁶ Bwiŋ n̄ə v̄ə nk̄uŋ s̄ə wo n̄ə s̄ə ci' mvwès d̄ə, wo nkum ngà gè m bwiŋ n̄ə bwiŋ s̄ə kùk d̄ə yi n̄ə v̄ə n̄ə. Wo n̄ə bor̄ə bwiŋ nk̄uŋnt̄eŋ. ⁷ Nga wèŋ yuk-a dzè' mvwe' j̄əjo, n̄ə yuk dzè' mvwe' s̄əsap, wèŋ kà w̄əp, b̄uəsə yè'sə n̄ə ye tsoŋ ve'n̄ə. Yà'a ye ve'n̄ə, kà yà'sə d̄ə nze n̄ə mè yà'sə laŋ s̄ə nt̄oye. ⁸ Nk̄uŋ nzeŋgòŋ n̄ə s̄ə me, b̄òp lak n̄ə l̄ə b̄ə b̄òp lak mòk. Nkum k̄ə l̄ə b̄ə nkum mòk s̄ə'. Nze n̄ə n̄ə s̄ə tsoho k̄e'ca fa' b̄ə fa'. Nj̄ee n̄ə ko k̄e'ca s̄ə' n̄əb̄əp. Yè'sə pwe'fo' mègù nt̄ocu w̄əŋw̄ee ghà to k̄əḡə mwe ntòghàa yè'e.

⁹ <<Wèŋ tse' ngòj̄ə nk̄ər̄ə s̄ə' b̄uəsə mvək àn̄ə ye fana wo n̄ə ko lo weŋ m̄ k̄ansurù, n̄ə l̄əp weŋ mvwe' ndap piriya wèŋ. Fana wèŋ n̄ə k̄ə t̄əŋ k̄ə mantombii nk̄wàha b̄uə gomè n̄ə ye nkum wèŋ b̄uə m̄. An̄ə ye ve'n̄ə ya ngà wèŋ tse' mandzə n̄ə ngòtsə' fa wo nc̄əp n̄ə nj̄am n̄ə. ¹⁰ Lak s̄ə s̄ə nzeŋgòŋ an̄ə l̄òŋ n̄ə yuk to tsoŋ nt̄ontir̄ə n̄ə b̄əb̄əŋ n̄ə nk̄uŋ nze n̄ə me. ¹¹ A ye ngà wo ko l̄òwèŋ mvwe' nzak, fana wèŋ kà d̄ə wèŋ jik d̄ə m̄ n̄ə k̄ə cep yè'sə yà duk. Mvək n̄ə k̄uəra, wù c̄əp yusə yà' v̄ə k̄ə c̄uh̄ wù ghà àn̄ə. Busə yusə wu n̄ə cep s̄ə kà yòȳeŋ. Yà'a n̄ə v̄ə bohòYòŋs̄ə n̄ə R̄er̄eŋ n̄ə. ¹² Bwiŋ n̄ə fa bwema awo d̄ə wo zə yà' mvək àn̄ə s̄ə'. Tè' awo n̄ə ḡə bwe awo s̄ə' ve'n̄ə. Bwe n̄ə s̄ə lap mandzə ngòzə tè' awo s̄ə'. ¹³ Bwiŋ pwe'fo' n̄ə b̄eŋ weŋ nj̄o liŋ àm. Megu d̄ə njwè n̄ə yi t̄əŋ-a ḡuḡuŋ t̄ət̄ə, n̄ə k̄ə l̄əsə, fana yi n̄ə tse' l̄uŋ.

¹⁴ <<Fana wèŋ n̄ə ye b̄əp n̄ə nà'a b̄ə j̄òŋ, ngà nà' ni l̄òm̄vwe' s̄ə' àn̄ə ye co nà' kà fo' ḡə.* (Njwè n̄ə yi s̄ə ta, yi r̄eŋ b̄ə z̄eŋ.) Fana b̄uə s̄ə wo cu mvwe' nzeŋgòŋ

Jùdiya wèŋ can̄ kok lo m̄ ndahà. ¹⁵ Njwè n̄ə yi s̄ə cu yòŋs̄ə m̄ nd̄undap, kà mvək ngòni m̄ nda' à yi ngòt̄e' j̄ə yumok mbwa nk̄uŋ n̄ə can̄ tse'. ¹⁶ Njwè n̄ə yi mun̄ə nzum fàak n̄ə kà man̄kwèŋ d̄ə yi k̄ə j̄ə c̄ək fohòlò. ¹⁷ Ho'm, megu d̄ə an̄ə ye ngò' w̄ur̄iŋ bohòb̄aa s̄ə b̄ə zum, n̄ə ye s̄ə wo s̄ə fa bwe s̄ə l̄ə mbwi b̄ə n̄uumbu yà'sə. ¹⁸ Wèŋ l̄eŋ Nwi d̄ə bum yè'sə kà mvək mb̄uŋ n̄ə b̄ə mb̄əp ye, ¹⁹ b̄uəsə ngò' n̄ə nà'a n̄ə ye mvək àn̄ə n̄ə b̄əp ve'e ns̄ap n̄ə nzeŋgòŋ à yè yèe, à kà ve'n̄ə ye yuk, n̄ə k̄ə dzeŋ n̄ə ngà'a n̄ə'e, n̄ə ye s̄ə' d̄ə yumok n̄ə kà ve'n̄ə mok s̄ə' k̄ə ye yuk. ²⁰ Tà Nwi a k̄a-a n̄uumbu yà'sə l̄əm ci' f̄əsə d̄ə bwèr̄e njwè n̄ə mò'fis kà bweh̄e cu lok. Megu d̄ə yi n̄ə ci' f̄əsə yà' l̄əm b̄uə tu b̄uə ye s̄ə yi a swe' n̄òŋs̄ə wo s̄ə.

²¹ <<A ye-a ngà njwè n̄əmòk duk-a wu d̄ə, <Yeè, nkum ngà gè m bwiŋ n̄ə> k̄ə d̄ə <yi f̄ə n̄ə> à l̄e', kà d̄ə wu dz̄əm swi d̄ə'. ²² Bwiŋ n̄ə s̄ə bor̄ə k̄e' d̄ə wo Krest, n̄ə s̄ə duk d̄ə wo ngàa tsòhòbum Nwi. Wo n̄ə s̄ə ḡə ns̄ap bum man̄ḡeŋḡeŋ mok d̄ə co wo bor̄ə b̄uə s̄ə Nwi à cok fis n̄òŋs̄ə s̄ə b̄ə z̄eŋ ngà wo tse'-a mandzə n̄ə na. ²³ J̄əŋ nk̄ər̄ə, b̄uəsə m̄ tsə' n̄òŋs̄ə weŋ bum yè'sə ngà cu nt̄ocu.

Bum Sə Yà'a Nə Niŋtsə'
Vəvə Nə Jisòs Krest

(Mat. 24:29-35; Luk 21:25-33)

²⁴ <<N̄uumbu s̄ə yà'a n̄ə s̄ə v̄ə ngà ngò' n̄ə b̄əp n̄ə a càa fana n̄u m̄ k̄eŋ ndzəm. Njwə n̄ə kà sa. ²⁵ Nk̄əŋk̄aaŋ n̄ə ḡb̄uh̄u tsoŋ m̄b̄u, ns̄ap nj̄aŋ mok wèŋ s̄ə m̄b̄u pwe' n̄ə tsoho. ²⁶ Fana m̄m̄ mo njwè m̄ n̄ə tesə v̄ə ndzənə mb̄ak b̄ə nj̄aŋ s̄ə ghan̄, n̄ə s̄ə fom r̄eŋ bon̄s̄ə n̄əb̄əp. ²⁷ M̄ n̄ə tums̄ə gesə masinj̄aa Nwi mvwe' nk̄uŋ nzeŋgòŋ s̄ə kwè s̄ə pwe', ngòj̄ə ben̄ə v̄ə b̄ə àm mvwe' mò'fis. Wo n̄ə lo mvwe' s̄ə nzeŋgòŋ n̄ə yèto n̄ə ye mvwe' s̄ə nà' k̄ə l̄əsə.

²⁸ <<M̄ dz̄əm d̄ə wèŋ ȳə'r̄ə j̄əŋ nk̄ər̄ə bohòtu fik nà'a. Wù yə ghà n̄ə nà' yè ngòfom, n̄ə s̄ə top, fana wù riŋ d̄ə mvək mb̄uŋ k̄uəp laŋ. ²⁹ Yà' mègù s̄ə' ve'n̄ə d̄ə wu ye-a bum yè'sə ve'n̄ə, fana wù riŋ d̄ə mo njwè k̄uəp ngòv̄ə laŋ, yi megu mok nḡu nc̄u. ³⁰ M̄ tsə' weŋ zin̄ə d̄ə b̄uə s̄ə wo cu ngà'a yè'e wèŋ n̄ə kà ntòkp̄ə wes ngà bum yè'sə yà' f̄a' laŋ. ³¹ Nt̄obu b̄ə nzeŋgòŋ n̄ə ca gesə lo fo', nc̄əp àm kà ye cà yuk.

Njwè Ka N̄umbu Nə
Kè Mvək Nə Riŋ

(Mat. 24:36-44; Luk 21:34-36)

³² <<Njwè n̄əmòk kà mvək n̄ə k̄ə n̄uumbu n̄ə bum yè'sə n̄ə ye riŋ. Masinj̄a Nwi b̄ə

mo Nwi pwe' ka riŋ, mēgù tē' yīi yi nè yi ri. ³³ Jəŋ ŋkərə, nə sə bəboŋ, bəusə wù ka mvək nè yà'a nə ye nə riŋ. ³⁴ Anə ye co məm̀və'nə̀ ñwà nəm̀dòk mē'rəgə̀ ndap ye, nə lo gi, nə me'rə fa bum pwe' bohòbù ngàa fàak ye, nə tsok fa ndaənəwə pwe' yusə nà'a nə sə gu. Fana yi tsok fa ngà kùk ncù də, nà'a sə so bəboŋ. ³⁵ Sò-a, njo nè wèŋ ka ghà nè tà ngà ndap nə nə və riŋ. Aco yi və nè nconum, kè nè ntəntumtsok, kè nga tsok sə kəpə ngòrəŋ, kè nga nùm sə rəŋ ko'. ³⁶ Bwèrə yi vəm tesə və-a vak, fana yi tseŋ wu ngà wù sə dzəmlò. ³⁷ Sòo. Yusə mù cəp bohòwèŋ, a sè' yusə mù cəp bohòndaənəwə pwe'.>>

14

Wo To Làm Mə Tuhù Jisòs

(Mat. 26:1-16; Luk 22:1-6; Jon 11:45-53)

¹ A bwehe mēgù nùmbu ba ya nga ŋkà'a Pasobàa dzeŋ. Mvək ànə dzəŋgə̀ə, wo sə zu megu brəd sè wo ka yīs nja gesə. Fana ngàa fa satikà' bə̀ bù ngàa yə'rə̀ lək wèŋ sə lap mandzə̀ də wo borə̀ ko Jisòs, nə kə zə yi. ² Wo duk fe'lə̀ sè' bə̀ tu awo də, <<Kaco vesùwèŋ ko yi nùmbu satikà' ye, bə̀usə̀ bwiŋ nə gham vesùwèŋ ngà'a.>>

Wo Yok Fa Jisòs Kù

Bə̀ Làmindà Mvwe' Lak Betani

(Mat. 26:6-13; Jon 12:1-8)

³ A ye sè' ghà nà'nə̀ mvwe' lak Betani, fana Jisòs sə zu zuzù mù ndà'ə̀ Saimù nè yi ànə̀ ye to ngà kuturu nà'a. Fana ñwà nəm̀dòk jəŋ və̀ ndo mve' làmindà sè yà' gu nteŋ cə̀bàə̀, nə vok cùu ndo nə, nə sə ke' tsoŋ fa Jisòs mù tuhù yi. ⁴ Bùu mok jòk, nə sə ñwərə̀ ke'ca də, <<Wo gù bə̀psə̀ làmindà sə ve'nə̀ bùu yà le?>> ⁵ Anə̀ boŋ co wo seŋ yà' le ncùhù tē', nə gap fa ngàa jìŋ wèŋ mbàam sə, nə noŋsə̀ ngògù bə̀psə̀ yà' ve'nə̀.>> Wo kùk təsə̀ ñwà nə, nə jwa yi. ⁶ Jisòs duk bwi ye də, <<Wèeŋ me'rə̀ ñwà nə, nə kà yi ngə' fa. Yi gù fa mə̀ yusə̀ yà' bə̀və'ə̀ mənə̀ŋgə̀ŋ.>> ⁷ Wèeŋ nə sə ye maligèŋ ngàa jìŋ fo' co wèŋ tēsə̀ wo ghà yà ləoŋ. Mù nə kà yàm vesùwèŋ cu mali. ⁸ Ñwà ènə̀ gù yà'sə̀ sè' mvək ñaən ye, ngòyok fùhù noŋsə̀ nì' àm mvə'nə̀ wo nə tuuŋ nà'. ⁹ Mù tsok fa weŋ ncə̀p nè nà'a ñkəm duk də, mvwe' sè fə̀pwe' sè wo nə tsoho Ntirə̀ nè Bə̀boŋ nə sənə̀ nzeŋgòŋ nè fana yusə̀ yi gù yè'sə̀ wo nə sə tsə̀rə̀ maligè̀ yi bùu zeŋ.>>

¹⁰ Fana mòk mətətə̀sə̀rə̀ ngàa fàak ye sè hum-ncòp-ba sè nè liŋ yee Judàs Iskarə̀yà nà'a à tesə̀ ləngòkə̀ seŋ Jisòs bohòŋgàa fa satikà' wèŋ. ¹¹ Wo à kwa ngòyok yusə̀ Judàs ànə̀ tsok wo sə nè bə̀p, nə kak yi də wo nə fa yi mbàm. Fana Judàs ye ngà'a ngòláp mandzə̀ nè ngòsèŋ Jisòs nè.

Ŋkà'a Pasobà

(Mat. 26:17-25; Luk 22:7-13, 21-23; Jon 13:21-30)

¹² A kə dzəŋ nùmbu nè wo à yèto ñkàk nè wo nə zù brəd sè wo ka yis nja gesə, yè'sə̀ nùmbu nè wo à sə səhə̀ nsùŋgə̀aŋ ñkàk pasobà sè'. Fana ngàa fàak Jisòs kə fek yi də, yi nə dzəm ngòzù ñkàk nə ye ma fòlè, ya ngà wo lo kə fùhù tsə'rə̀ mvwe' sə. ¹³ Jisòs cok fis ngàa fàak ye ba, nə tsok fa wo də, wo lo sə ntòlak. Wo ye ñwəmbam nəm̀dòk ngà yi bək kəuŋ ndzə̀p, wo yuŋ lo nà'. ¹⁴ Mvwe' ndap nè yi kə̀ ni mbwa pwe', wo fek ngà ndap nə də, Cìcà duk də wo fek nà' də, rum ndap nè yi bə̀ ngàa fàak yee nə zù ñkàk pasobà mbwa fòlè? ¹⁵ Fana yi nə niŋ fa wo rum mòk nè ghaŋ ma mù tuhù, nè bə̀boŋ, nè bum mbwa pwe'. Wo fùhù tsə'rə̀ nà'. ¹⁶ Ngàa fàak ye sə à ləo, nə kə tseŋ bum pwe' məm̀və'nə̀ Jisòs ànə̀ duk sə. Wo fùhù zuzù pasobà sè fo'. ¹⁷ Nùm à co, yi və fo' bə̀ bwe ye sè hum-ncòp-ba sə ləoŋ.

¹⁸ Mvəsə̀ wo à zù zuzù, fana Jisòs duk də, <<Mù sə tsə' weŋ də, ñwə̀ nè mò'fis mətətə̀sə̀rə̀ wèŋ feŋŋ nè seŋ mə, a mòk nè yi sə zù be'lə̀ vèsə̀.>> ¹⁹ Bwe ye sə à yè ngòkoksə̀ manziŋ, nə sə dūhù fa yi mò'fis mò'fis duk də, <<Anə̀ kà wu le mù sèŋ.>>

²⁰ Jisòs duk fa wo də, <<A mòk mətətə̀sə̀rə̀ wèŋ sè hum-ncòp-ba yè'sə̀, a yi nè yi sə fa kùrə̀ tsə̀ ləbo sənə̀ ngàp vesi nà'a. ²¹ Mùu mo ñwə̀, mù nə kpù lo mvə'nə̀ wo à còm noŋsə̀ ndzənə̀ ñwàk Nwi sə. Fana ngə' nè bə̀p cu bohòŋwə̀ nè yi sèŋ mù ànə̀. Anə̀ boŋ ghak bohòŋwə̀ ànə̀ co wo kà yi dzə lok.>>

Zuzù Nə̀ Nà' A Ləsə̀ Mbwè: Losopà

(Mat. 26:26-29; Luk 22:14-23; 1 Korè 11:23-26)

²² Mvə'nə̀ wo à sə zù fana Jisòs jəŋ brəd, nə kwəsə̀ Nwi, nə bə̀rə̀ fa bwe ye sə. Yi duk də, <<Wèeŋ jəŋ, nə zù. Nè'e ngùpni' àm.>> ²³ Yi à jə̀ ngàp, nə kwəsə̀ Nwi, nə fa wo. Wo no sənə̀ ngàp nè mò'fis wo pwe'. ²⁴ Yi duk də, <<Yè'e nduəm am sè yà' fè'e bùu bwiŋ ñkàaŋ, a zeŋ sè yà' ki ngə' ndzənə̀ rùk ñjəm. ²⁵ Mù sə tsə' weŋ də, mù nə kà rùk nè'e vesùwèŋ mok no fe'lə̀ tḕ kə dzeŋ nùmbu nè mù nə kə̀ no nà' mok nsàp nè fi mvwe' gaŋ Nwi.>> ²⁶ Wo à yəm ñki, nə tesə̀ lo mvwe' nda Olip.

Jisòs Də̀ Pitàa Nə̀ Dzeŋ Yi

(Mat. 26:30-35; Luk 22:31-34; Jon 13:36-38)

²⁷ A kə dzəŋ fo', Jisòs tsok fa bwe ye sə wèŋ duk də, <<Wèeŋ nə caŋ me'rə̀ mù məm̀. Mù ri ve'nə̀ bə̀usə̀ Ñwàk Nwi sə duk sè' ve'nə̀ də, <Mùu Nwi, mù nə ləp ganakù' nə, fana nsùŋgə̀aŋ sə nə caŋ sam.>> ²⁸ Anə̀ ye sè' də ghà nè mù nə lokok

mvwe' kpɔ, fana mɔ nɔ lo mantombii wɛŋ mvwe' nzenɔŋŋ Galili.>> ²⁹ Pità cɛp fɛsɔ fa yi dɛ, <<A ye-a nɔa bwiŋ pwe' ca mè'rɔ-a wu sɛ ca, mɔ nɔ kà wu yàam ca mè'rɔ.>> ³⁰ Jisòs dɔk fa Pità dɛ, <<Mɔ tsok wu nɔkɛm ncɛp dɛ, nɔkɔn mvɔp sɛ to bɛ ndzɛm nɛ ntinɛ nè'e kɛ' ba, nɔa wù dɔk dɛ wù ka mɔ riŋ kɛ' tɛ'.>> ³¹ Pità cɛp fe'lɛ bɛ nɔn dɛ, <<A mègù-a sɛ nɔgòkpɔ vesù, kaco mɔ bɛŋ wu yeŋ.>> Bwe ye mok sɛ dɔk sɛ' ve'nɔ pwe'fo'.

Jisòs Sɛ Gù Piriya Gèsemani
(Mat. 26:36-46; Luk 22:39-46)

³² Wo à kɛ dzɛŋ mvwe' sɛmok sɛ wo togɛ fo' dɛ Gèsemani, fana Jisòs dɔk fa nɔgàa fàak ye wɛŋ sɛ dɔk dɛ, <<Wɛɛŋ cum fɛɛŋ ya mɔ kɛ gɔ piriya.>> ³³ Yi jɔŋ bwiŋ tɛ', Pità, Jem nɛ ye Jon dɛ wo yuŋ yi. Tsɛtsɛrɛ nɛ bɔp yɛto nɔgòvɛ bohòyi, yi kà kwɛkwa mok tse' lok, ³⁴ fana yi dɔk fa yà'wɛŋ dɛ, <<Tsɛtsɛrɛ nɛ bɛ manziŋ sɛ ntuù mù nɛ bɔp co mù coho gbɔ kpɔ. Wɛɛŋ cum fɛn, nɛ sɛ so, nɛ kà lo dzɛm.>> ³⁵ Yi soŋ lo mantombi, nɛ gbɔ sɛ nze, nɛ sɛ lɛŋ piriya dɔk dɛ, mandzɛ mok ye-a yo, yi kà nɔgɔ' nsàp nà'nɛ ye. ³⁶ Yi lɛŋ dɛ, <<Pàpa tɛ' àm, yumok kà wu gha'gò. Jɔŋ gesɛ nɔgàp nɔgɔ' nɛ mɔ tuhù mù nè'e fo'. Mɔ dɔk-a sɛ ve'nɔ, wù gɔ lɛ mɔmvɔ'nɛ wù dzɛm wù, kà mɔmvɔ'nɛ mù dzɛm mù gù.>> ³⁷ Anɔ geŋ, yi lo, nɛ kɛ tseŋ bwe ye sɛ yi ànɔ jɔŋ tɛ' sɛ nɔa wo sɛ dzɛm lo. Yi yɛmsɛ wo, nɛ dɔk fa Pità dɛ, <<Wù sɛ dzɛm lo à, Saimù? Kaco wù cum nca mvɛk mwejo yeŋ à?>> ³⁸ Yi dɔk fe'lɛ fa yà'wɛŋ dɛ, <<Wɛɛŋ so, nɛ sɛ gɔ piriya sɛ' ya mɔmumsɛò kà weŋ gha'. Ntɛm yo, megu dɛ nɔn ka yeŋ.>> ³⁹ Yi lo, nɛ sɛ kɛ gɔ mali piriya sɛmok, nɛ sɛ cɛp megu sɛ' yusɛ yi anɔ cɛp mantombi sɛ. ⁴⁰ Anɔ geŋ yi bwi foho vɛ fe'lɛ, nɛ kɛ tseŋ yà' nɔa yà' sɛ dzɛm fe'lɛ sɛ lo sɛ. Wo kà yusɛ co wo cɛp tse', bɔusɛ lo ànɔ sɛ ko zɛm tse' wo lis ve'e nsàp nɛ bɛ jɔŋ. ⁴¹ Yi ànɔ bwi vɛ nɛ kɛ' tɛ', fana yi dɔk fa wo dɛ, <<Wɛŋ sɛ nɔnɔŋ yɔŋsɛ mali yu awɛŋ fo' à? Yà' kùrɛ lan, mvɛk nɛ kɛ dzɛŋ lan, wo sɛŋ fa mùu mo nɔvɛ bohòŋgàa gù bɔp wɛŋ. ⁴² Wɛŋ lokok a lo, yeɛ, nɔvɛ nɛ yi seŋ mù nɛ nè'.>>

Wo Ko Jisòs

(Mat. 26:47-56; Luk 22:47-53; Jon 18:2-12)

⁴³ A ye nɔa Jisòs sɛ cɛp mali ntòfo', fana Judàs nɛ yi mo fàk ye mòk tesɛ vɛ bɛ bùu sɛmok nɔa wo rip fèk, nɛ tse' ntòk. Anɔ tumɛ wo nɔgàa fa satikà' sɛ ghan bɛ nɔgàa yɛ'rɔ lùk, nɛ ye bùu sɛ mantombi. ⁴⁴ Nɔa Judàs ànɔ tsok nɛm wo dɛ wo ye-a nɔa yi kɛ cɛpsɛ nɔvɛ nɛmòk bɔbɔŋ co nɔgɔ' àlɛ, wo riŋ dɛ nà'a yi nɛ. Wo ko lo yi, nɛ kotse' lo yi cùk. ⁴⁵ Mvɛ'nɛ Judàs ànɔ wesɛ

vɛ ntɛŋ, yi ye gesɛ Jisòs, nɛ lo kɛ cɛpsɛ nà' co nɔgɔ', nɛ dɛ, <<Cicà.>> ⁴⁶ Fana wo kɛ kotse' Jisòs cùk. ⁴⁷ Nɔvɛ nɛmòk nɛ yi à ye fo' à sɛ cok fis fèk ye, nɛ gbɛ' tiŋ mak ntu'u mo nɔkɛŋ nɔkum nɔa fa satikà' mòk sɛ nze. ⁴⁸ Jisòs cɛp ye dɔk dɛ, <<Wɛŋ tesɛ co wɛŋ sɛ lo mvwe' be' nɔa yɛ bɛ fèk nɛ ye ntòk ye'e nɔgòko mù à? ⁴⁹ Vesùwɛŋ yiskokgɛ mɔmvwe' ndap Nwi nɛ ghan nɛ sɛsa, mù sɛ ye'rɔ bwiŋ, wɛŋ kà mɔ ko. Ye'e nɔgògà dɛ yusɛ nɔvɛk Nwi à cɛɛp ye ve'nɔ.>> ⁵⁰ Yà'a nɔa'a mvɛk nɛ nɔgàa fàak ye sɛ wɛŋ à mè'rɔ yi, nɛ caŋ lo wes pwe'. ⁵¹ Mɔ wà'nzùm nɛmòk à sɛ yù Jisòs wɛŋ mankwɛŋ nɔa yi lim tse' mègù làba' ye. Wo dɛ wo ko yi ye sɛ' korɛ. ⁵² Mvɛ'nɛ wo à ko làba' nɛ, yi swɛ'ɛ tesɛ ye sɛ, nɛ caŋ lo nswɛ'mbwɛ.

Wo Sak Jisòs Mɔ Kansuru

(Mat. 26:57-68; Luk 22:54-55, 63-71; Jon 18:13-14, 19-24)

⁵³ Wo à jɛ lɔJisòs mvwe' ndap nɔkum nɔgàa fa satikà' nɔa nɔgàa fa satikà'a sɛ ghan pwe' bɛ bùu sɛ mantombi nɛ ye nɔgàa ye'rɔ lùk wɛŋ à kɛ benɔ fo'. ⁵⁴ Anɔ ye nɔa Pità sɛ yù wɛ mankwɛŋ mwe sɛsɛp, nɛ kɛ ni sɛ' mɔ ntombii nɔkum nɔa fa satikà' nɛ. Yi à kɛ cu fo', nɛ sɛ yuk mis bɛ bùu sɛ wo à sɛ kùk ndap Nwi wɛŋ.

⁵⁵ Nɔgàa fa satikà' sɛ ghan bɛ nɔgàa kansuru sɛ pwe' à sɛ lɛp yumok co wo ko Jisòs bɛ zeŋ ya wo zɛ yi. Fana wo kà yumok ye. ⁵⁶ Bwiŋ à ye nɔgòci' fa Jisòs mvwès, wo pwe' cɛp cu zɛzok. ⁵⁷ Mok lokok, nɛ ci' fa yi mvwès dɔk dɛ, ⁵⁸ <<Vɛs à yuk nɔa yi sɛ dɔk dɛɛ, yi nɛ kùɛmsɛ mak ndap Nwi, nɛ bwiŋ à ci nè'e, a ca nùumbu tɛ', yi ci mok fo' sɛ' nɛ bwiŋ ka nà' mok bɛ bo ci.>> ⁵⁹ Wo à cɛp-a sɛ ve'nɛ, yusɛ wo sɛ cɛp sɛ ka mvwe' mò'fis ye.

⁶⁰ Nɔkum nɔa fa satikà' nɛ à lòkok tɛŋ mutsɛ kɛ mantombi wo pwe', nɛ fek Jisòs dɛ, <<Wù ka yumok nɔgòcɛp tse' à? Bùu ye'e sɛ dɔk dɛ wù a dɔk da ɛ?>> ⁶¹ Jisòs cum megu dɛdɔk. Yi fek fe'lɛ Jisòs sɛmok dɔk dɛ, <<Wu nɔkum nɔa gɛm bwiŋ nɛ ye mo Nwi nɛ vɛs sɛ kùksɛ yi nɛ àlɛ?>> ⁶² Jisòs à dzɛm dɛ, <<N, a mù. Wɛŋ nɛ ye mùu mo nɔvɛ nɔa mù cu bo mamà'a Nwi nɛ yi tse' nɔn nɛ, nɛ ye fe'lɛ mɔ nɔa mù sɛ tsɛ mùbu ndzɛnɛ mbàk.>> ⁶³ Yi ànɔ dɔk wes ve'nɛ, fana nɔkum nɛ jɔk, nɛ soŋ sarɛ cùk nɛ mù ni'i yi, nɛ dɔk dɛ, <<Njɔ nɛ a lap yis fe'lɛ nɔvɛ nɛmòk nɔgòkɛ renjɛ fe'lɛ yumok ka mok ye. ⁶⁴ Wɛŋ yuk nsàp nɛ yi bɔpsɛ liŋ Nwi sɛ lan. Wɛŋ dɔk yàwɛŋ dɛ yà?>> Wo pwe' kiŋ cù dɛ wo zɛ megu yi zɛ. ⁶⁵ Mok yɛto nɔgòtɛ Jisòs bɛ nte, nɛ lɛp yi nɔa wo lok tse' yi lis, nɛ sɛ fek yi dɔk dɛ, yi riŋ-a nɔvɛ nɛ nà' lɛp yi nɛ. Nɔgàa fàk

sə wo à sə fàk bohònkum ngàa fa satikà' à sə ləp yi sə'.

Pità Bèη Jisòs

(Mat. 26:69-75; Luk 22:56-62; Jon 18:15-18, 25-27)

⁶⁶ A ye nga Pità à cu mali ntòmvwè' ntòmbi nè, fana mənəwà nəmòk nè yi fàkgè bohònkum ngà fa satikà' nè à vè fo' ⁶⁷ nga Pità sə yuk mis. Yi kək ja'a nà' jwan, nè duk dè, <<Wu yegè sè' wən Jisòs nè mvwè' lak Nazàre nè.>> ⁶⁸ Pità bən dè, <<Mù ka yusè wù sè cèp ya'sə rīn. Yà' sè ka fə ntu'ù mù sè' rēēn.>> Yi tēsə tsoon lo mvwè' ncūu ŋka' ntēn, [fana mvəp to]. ⁶⁹ Mənəwà nè kə ye yi, nè sə tsoho mali fa bùu sè wo tərə fo' dè Pità gu' tsə gu' mòk. ⁷⁰ Yi à bèη səmòk. A sàp ko' jo bùu sè wo à tərə fo' sè à duk fa yi dè, <<Kaco wù bən dè wù ka wenè wən ye yēn, bùusè vès rī dè wu ŋwəð Galili.>> ⁷¹ Yà' à baa Pità yak ni' ye, nè kēn mok Nwi dè, <<Nwii rīn yi, mù ka ŋwè nè wən sə duk nà' nè rīn lok kè' mò'fis.>> ⁷² Ntomvəp to səmòk. Fana Pità tsəə mvə' nè Jisòs anə duk yi dè, <<Mvəp nè to kè' ba nga wu bən mù kè' tē' dè wù ka mù rīn.>> Fana yi vehe wan nəbup.

15

Jisòs Tə Mantombii Palè

(Mat. 27:1-2, 11-14; Luk 23:1-5; Jon 18:28-38)

¹ Ngàa fa satikà' wən bə bùu sè mantombii nè ye bù ngàa yə'rè lək nè ye fe'lə bùu sè wo sakgè kanjuru wən pwe' à yāan kərə nè zəzòŋ, nè cəp tes mvwè' mò'fis mvəsè wo nè gu bohòJisòs. Fana wo kīn Jisòs, nè jəŋ lo yi kə fa bohògovənòPalè. ² Palè à fək yi dè, <<Wu ŋkum bùu Jus wən wu à?>> Jisòs duk fa nà' dè, <<Wù duk yà'a mvə'nə.>> ³ Ngàa fa satikà' sə ye ŋgòlāp Jisòs bə nzak cèbùè. ⁴ Palè duk fe'lə dè, <<Wù sè kà cèp à, yuk a yòo bum sè wo sə cèp bə līn yo pwe' è?>> ⁵ Jisòs à cu mègù dədok. Yà' à ghak Palè mù tuhù.

Jisòs Ngà Kpə

(Mat. 27:15-26; Luk 23:13-25; Jon 18:38-19:16)

⁶ A yegè ləlùm mvək ŋkà'a Pasobà, fana Palè fis me'rəgè ngà ndapndzəm mò'fis nè bwiŋ dzəm dè yi me'rə nà'. ⁷ Mvək nà'nə à ye nga ŋwè nəmòk nè wo togè yi dè Bārabà à ye mu ndapndzəmè bə bùu səmòk sè wo à ləlù bə bùu gomè, nè zə bwiŋ. ⁸ Bwiŋ à vè, nè sə fek Palè dè nà'a fis me'rə ngà ndapndzəm mòk mvəsè yi gūgè ləlùm sè. ⁹ Fana Palè fek wo dè, <<Wən dzəm dè mù me'rə fa wən Jisòs ŋkum bùu Jus à?>> ¹⁰ Yi fek ve'nə bùusè yi à rī sə ntuù yi dè ngàa fa satikà' wən ko Jisòs yə'sə ngə wo à sə ko' mègù ndù. ¹¹ Ngàa

fa satikà' sə à yuk ve'nə, fana wo fimsə mis duk dè bùu sə duk Palè fis me'rə fa wo le Bārabà. ¹² Palè fek fe'lə bùu sə dè, <<Wən dzəm dè mù gu bə ŋwè nè wən sə to yi dè ŋkum bùu Jus nà'a ye va?>> ¹³ Wo kè' fis bə ŋgùn dè, <<Tē'lə yi mù ntəəŋ.>> ¹⁴ Palè fek fe'lə wo dè, <<Bùu yà? Nwè ènə gu bəpsə yà?>> Kàyà', wo fun ghaha fun dè, <<Tē'lə mègù yi mù ntəəŋ.>> ¹⁵ Yi à dzəm ŋgògù ya bùu sə kwa. Fana yi me'rə Bārabà, nè ləp Jisòs bə ŋkwès, nè fa wo dè wo kə tē'lə nà' mù ntəəŋ anə.

Sojə Wən Sə Ywi'lə Jisòs

(Mat. 27:27-31; Jon 19:2-3)

¹⁶ Sojəa sə wən jəŋ lo Jisòs mənə ntòmbi ntò' Palè nè, nè to benə sojəa mok sə fo' ləon. ¹⁷ Wo nisə fa yi nsəp cək nəmòk səsəp bə ncòm bəban, nè lim ndik nəmòk nè bə njək, nè ta fa yi mù tuhù co tam ŋkum. ¹⁸ Wo ye nga'a ŋgòcəpsə kē' yi co ŋkum, nè sə cəp dè, <<Ŋgèð ŋkum bùu Jus.>> ¹⁹ Wo ləp yi bə ntatə mù tuhù, tē'lə fa yi nte mù ni'i, nè sə təəŋ mantombii yi bə tumfəgè dè wo sə kükse yi. ²⁰ Wo ànə ywi'lə kurə yi fana wo fwen fis ma səsəp cək nè wo anə ni fa yi nè, nè ni fəsə fa yi cək ye sə səmòk, nè jəŋ fis lo yi ŋgòkè tē'lə yi mù ntəəŋ. ²¹ A kə dzəŋ mandzə, wo kurə bə ngà' nəmòk nè līn yee Saimù ngə yi sə və ye mvwè' lak sə vəə. Fana wo tap ko yi bə ŋəŋ dè nà'a bək ntəəŋ Jisòs sə. A ye Saimù nè mvwè' lak Sirini, tē'e Alèsandà bə Rufù.

Wo Tē'lə Jisòs Mə Ntəəŋ

(Mat. 27:32-44; Luk 23:26-43; Jon 19:17-27)

²² Wo jəŋ lo Jisòs mvwè' sè wo togè fo' dè Gòrigotà (a yà'a dè nzèù tu bwiŋ). ²³ Wo lap mandzə dè wo fa yi rük sè wo tərə yà' bə nsəp ncəp nəmòk sè wo togè yà' dè meè. ²⁴ Yà'a ngà'a mòk mvək nè wo à tē'lə yi mù ntəəŋ anə, fana wo jəŋ cək ye, nè sə təm gəpsə yà' bə bən. ²⁵ Wo à tē'lə yi nga a co nùm bən. ²⁶ Wo à còm naan njo kpə ye də, ŋkum bùu Jus. ²⁷ Wo à tē'lə yi numbu anə bə ngàa yəə mòk bwiŋ ba. Mòk mazə, mòk manjkwip. [²⁸ Yè'sə à gū ncəp nəmòk nè nà' à ye ndzənə ŋwək Nwi ŋgòkè ye zinə dè, <<Wo à be'lə yi bə bù ngàa gū bup wən.>>]

²⁹ Bùu sè wo à sə cə fo' wən à sə yà'rə yi, nè sə mak tu awo duk dè, <<Ŋh, a bəbən, nà'a wù nè wù à duk də aco wù kəəmsə mak ndap Nwi, nè ci wes fe'lə nà' mənə nūumbu tē' nè. ³⁰ Suhu tsoŋ na mù ntəəŋ fa' nè, nè tēsə-a ni' yòè.>> ³¹ Ngàa fa satikà' sə ghan bə ngàa yə'rè lək wən à sə ywi'lə yi sə'. Wo sə dūhu kē' ca dè, <<Yi tēsə rī bəŋsə mègù bùu mok wən, nè kà ni' nè nje tēsə rī. ³² Yi dukgè dè yi Ngà

gèm bwij nè Nwi à duk dè yi nè tum vesè nè, dè yi nkum bùu Izùre. A ye-a ve'nè, wù suhu tsooj mü ntəəŋ ya vèes ye, nè dzəm bohòwù.>> Bùu sè wo à t'e'lè be'lè yi bə yà'wèŋ sè, wo à yàk yi sè'.

Jisòs Kpù

(Mat. 27:45-56; Luk 23:44-49; Jon 19:28-30)

³³ Anè ye nga nùum mok maràŋ kaŋ fana ndzəm seŋ mvwe' nzenŋòŋ nè pwe' tètè kè dzeŋ co nùm sèm. ³⁴ A kè dzèŋ nùm sèm, Jisòs waŋ fis bə ŋgi nè ghaŋ dè, <<Eloi, Eloi, lāma sabatāni?>> A yà'a duk dè, <<Nwi àm, Nwi àm, wù swi mà' mü bùu yà?>> ³⁵ Bùu mok sè wo à ye fo' à yuk, nè duk dè, <<Wèeŋ yu'rə àwèŋ mvəsè yi sè to Alajà.>> ³⁶ Nwè nèmòk nè yi à ye sè' fo' caŋ kè tsəp gesə yumok co kùsa ve'è sənə rùuk sè cùcuk, nè kə tse' gesə lo mü cùhù Jisòs bə ntatù. Yi duk dè, <<Wèeŋ yuk, a ja'a na kèe Alajàa nè kə jəŋ tsooj yi mü ntəəŋ fa'nè àl'e'>> ³⁷ Jisòs waŋ fe'lè bə ŋəŋ səmək, fana yòŋsè ye me.

³⁸ Ghà nè yi ànə kpù à ye fana cək nè nà' à sè gəpsə rum ndap mòk mùm mvwe' ndap Nwi nè ghaŋ nè à sàha jəŋ mü tuhù wàrr, kè dzèŋ sè mbwè. ³⁹ Nkum sojà nè yi à təəŋ fo' mantombii Jisòs à yə mvəsè nà' wa nə kpù, fana yi duk dè, <<Kè', ŋwè ènə nè ye mo Nwi nè zinə.>> ⁴⁰ Baa səmək à tə fo' mvwe' səsap, nè sə ja'a. A ye mok fo' Mèri Mādālinā, Səlomì bə Mèri ma Jem nè mwənke' bə Josis. ⁴¹ Baa yè'sə à yèto ngòyù Jisòs mvwe' nzenŋòŋ Galili, nè sè tesə nà'. Baa səmək à ye fo' sè' ŋkəŋntəŋ sè wo à vè Jòrosalèm bə yà'wèŋ.

Wo Tuuj Jisòs

(Mat. 27:57-61; Luk 23:50-56; Jon 19:38-42)

⁴² Nconùm nùmbu nè wo à sè fàhù dzè à kè dzèeŋ, ⁴³ fana Jòsep nè mvwe' lak Arimàtayà à ko ntəm, nè kə ye Palè dè nà'a fa yi vèŋ Jisòs ya yi kè tuuj. Yi à ye ŋwè nè zinə mvwe' kwe' kaŋsurù awo nè, yi sè tək ŋgòyè mvəsə gaŋ nkum Nwii nè ye. ⁴⁴ Palè vehe ŋgòyuk dè Jisòs nè kpù laŋ, nè to fek nkum sojà dè Jisòs nè kpù laŋ àl'e. ⁴⁵ Mvè'nè yi à yuk wes yusè nkum sojà nè à tsè' fa yi, fana yi duk fa Jòsep dè nà'a jəŋ vèŋ ni' Jisòs nè ntèŋ. ⁴⁶ Jòsep à lò, nè kə ki tsoŋ fis Jisòs mü ntəəŋ anə, nè lim gesə nà' ndzənə cək fəfop nè yi ànə ywi, nè tuuj nà' ndzənə nsəp sè nè wo ànə tuuj ndzənə lis, nè bwi' lok yà' bə ŋkəŋkùm lis nèmòk. ⁴⁷ Bəba səmək à ye fo', a ye Mèri Mādālinā bə Mèri ma Jisòs. Baa yè'sə à yə mvwe' sè wo à tuuj Jisòs sè.

16

Jisòs Lòkok Mvwe' Kpù

(Mat. 28:1-8; Luk 24:1-12; Jon 20:1-10)

¹ Nùmbu dzè à cāa, Mèri Mādālinā bə Mèri ma Jem nè ye Səlomì wèŋ à ywi ncəəp mòk dè wo kə yok vèŋ ni' Jisòs bə zeŋ. ² Tsok à reŋ ye Sondè nga cu ntòzəzòŋ nga nùm sè bə tesə kò sè cùu ndahà, fana wo lo mvwe' sèe sè. ³ Wo sè dūhù lo mandzè dè, ŋwè nè yi nè kə dzərə fis fa wo lis mvwe' ncùu sèe sè nè ye yè'sə ndà lè. ⁴ Wo ànə geŋ à, wo ye ŋəŋ wo dzərə gesə ma ŋkəkùm lis nè mvwe' ncùu sèe sè laŋ. Lis nè à yam ve'è nəbup. ⁵ Wo ni lo ca, nè ye wà'ŋwè nèmòk nga yi cu mamàk, nè ni tse' cək nè fəfop mü ni' yi. Fana ntəm tiŋ wo nəbup. ⁶ Yi duk fa baa sè dè, <<Wèeŋ kə wəp, mü ri dè wèŋ sè ləp Jisòs nè mvwe' lak Nazàre nè wo anə t'e'lè yi mü ntəəŋ nà'a. Yi kə fəŋ yeŋ. Yi lòkok mvwe' kpù laŋ. Kə kək ja'a na yòo mvwe' sè wo a nòŋsə yi sè. ⁷ Nə yeè nè ve'nə fana wèeŋ du lo kə tsok fa ŋgàa fàak ye bə Pità sè' ve'nə. Yi gè cā nà' mantombii wèŋ ŋgòlòmvwe' nzenŋòŋ Galili, wèeŋ nè kə ye gu yi fo' mvè'nè yi ànə tsok me wèŋ sè.>> ⁸ Yi à cèp wes mè ve'nə ntèŋ, wo carè tesə sənə sèe sè ŋə wo sè kə bə wuè jik jik. Mvè'nè wo à sè wəp, fana wo carè lo, nè kə ŋwè nèmòk yumok tsə' fa.

Bwìŋ Yə Jisòs

(Mat. 28:9-20; Luk 24:13-53; Jon 20:11-23; Ngàa Ntum Jisòs 1:6-11)

[⁹ Jisòs ànə lòkok nùmbu Sondè anə fana ye to yi Mèri Mādālinā nè yi à jùm fis fa nà' yòŋsə zè' sàmba ndzə ni' nà'a. ¹⁰ Mèri lo kə tsok fa bùu sè Jisòs à sè ye bə yà'wèŋ ŋga wo sè t'e', nè sè waŋ nəbup. ¹¹ Mvè'nè wo à yuk dè yi duk dè Jisòs lòkok mvwe' kpù nè dè yi yə nà' bə lis, wo kə yi dzəm fa.

¹² Yà'sə à cāa, yi yəəŋ fe'lè bə nsəp mòk bohòbù ŋgàa fàak ye bwij ba, nga wo sè mè'rə ntòlak Jòrosalèm nè. ¹³ Wo bwi lo, nè kə tsok fa mok sè, fana wo kə sè dzəm mali.

Jisòs Niŋtsə'fa

Bwe Ye Wèŋ Ni' Ye

¹⁴ A ye maŋkwèŋ, yi kə niŋ fe'lè ni' ye mok bohòŋgàa fàak ye sè hum-ncəp-mò'fis ŋga wo sè zu zuzə, nè jwa wo bùəsə wo à gaŋsə ntəm awo nè kə yusè bùu sè wo à yə yi tsè' fa wo sè dzəm. ¹⁵ Fana yi tsok fa yà' dè, <<Wèeŋ du sənə ŋgòŋ nè ləŋ fo', nè tsoho lo ncèp àm nè bohòndəaŋwè pwe'. ¹⁶ Ndəaŋwè ləŋ nè yi dzəm-a, nè bəptəsə, yi tse' lùŋ. Nwè nè yi kà-a dzəm, ye dè Nwii nè sak yi. ¹⁷ Bùu sè wo dzəm, wo nè tse' nsəp ŋəŋ nè ŋgògè bum ye'e: wo nè be' fis yòŋsə zè' bə liŋ am. Wo

nə cɛp riŋ ncèɛp sɛ fi. ¹⁸ Wo te' tse' a no, kɛ wo no-a nsàp lik nɛ fòpwe', yà' kà wo yumok gù. Wo nə naan fa ngàa yiyan bo, wo gɛɛ, >>

¹⁹ Tà Jisòs à cɛp wes mè bə yà'wèŋ, fana yi kok lo yuye mɛbu, nə kə cum bo mamà'a Nwì. ²⁰ Ngàa fàak ye à lòo, nə tsoho lo fòpwe'. Tà Jisòs sɛ fa wo nàŋ ngògù manɣɛŋgèŋ, ya bwiin riŋ də yusə wo sɛ tsoho sɛ zinə.]

Ntirè nè Bèbonj nè LUK

Luk, ñwè nè yi à còm ñwàk Luk nè'ne, à ka ñwèè Jus yen, megu dè yi à ye ñgà be' mandzè Jisòs Krest. Yi à ka Ñgà Ntum Jisòs sè' yen, yi à sè ghigè bè Pol mvè'nè Pol à sè tsòho lòNtirè Nè Bèbonj mvwe' lak mok yà'a. Yi à ye ñgà ncèp. Yi à còm ñwàk Ñgà Ntum Jisòs nà'a sè' yi.

Luk à còm dè Jisòs Mo Ñwè. Yi à sè koksè manziñ bohòbè ñgàa jìñ nè sè tesè yà'. Luk à còm bè manggèngèen sè Jisòs à sè gùhù sè. Yi à còm bè ñgàa fàak sè nà' à swèkfis yà'a sè'. Yi à còm mùmè'nè Jisòs à sè fi'gè duk bè bùu sè wo à sè bèngèè yi fana yi sè tipsè bwiñ dè wo ye fəfəhù būsè nzenngòñ nè nè kè mè ntsè'mòk. Yi à còm sè' mùmè'nè Jisòs à sè sègè bwiñ ntu' bè nza' ghàk. Yi à sè yə'rə wo bè nza' gan ñkum sè Nwi sè sè'.

Luk à còm ya ñga yi tsok reñsè fa bùu sè wo à ka Jisòs bè lis ye yà'a mùmè'nè Ntirè Nè Bèbonj nè à yèe, ñga bwiñ kà dè wo sè jìp yusè mok bè liñ Jisòs Krest sè duk. A yà'a dè yi à còm bè nzak Jisòs Krest ye jəñ mvè'nè wo à dzè yi tè kè dzen mvè'nè yi à lòmàbu.

Ncèp Jisòs nè Luk à còm nè co a benà nà' dè, <<Mùu Mo Ñwè, mù a vè ñgòkè lap nè lujpsè bùu sè wo à bisè.>> (19:10).

¹ Ñge' àm Tiyofilò, bwiñ ñkùuñ a mùmè ja'a ñgòcòm bum sè Tà Jisòs à gè mètsetè'rèè vès. ² Wo ànè com bè ncèp nè vès ànè yuk bohòbùu sè wo à yè bum ye'sè mvèsè yà' ànè yeto, fana wo tsoho fa bwiñ. ³ Fana Tiyofilòtá, mvèk nè mù a lap ja'a bum ye'sè bè ñkèrè nè ñjám bèbonj mvè'nè yà' à yèto, mù dzəm ñgòcòm fa wu mvè'nè yà' ànè ye sè bè mandzè nè yà' ànè ye sè mò'fis mò'fis. ⁴ Mù sè com ye'sè ya wu riñ tse' dè bum sè wo ànè yə'rə fa wu yà'sè zinè.

Masinjà Nwi Tsè' Dè Wo Nè Dzè Jon Ñgà Bəptesə Bwiñ

⁵ Mvè'nè Heròanè ye ñkum mvwe' lak Júdiyà fana ñwè nəmòk à ye mvwe' lak yà'sè nè liñ ye à ye dè Sàkàriyà. Yi à ye ñgà fa Nwi satikà', nè sè fak bè bòp bù ñgàa fa satikà' sè wo togè wo dè Abijà. Fana liñ ñgwe ye à ye Alisabè. Ñwà ènè à ye sè' ñgwi bù Aròñ wèñ. ⁶ Sàkàriyà bè Alisabè à ye kəkurè mantombii Nwi, nè sè nonjè lùk mvèsè Tà Nwi à fa sè zinè. ⁷ Wo ànè ka bwe tse' būsè Alisabè nè à ye nzen fana wo reñ ñkùuñntèñ, co wo kà mwe mok dzè.

⁸ Numbu mòk à ye mvèk kùrè bohòbòp bùu Sàkàriyà ñgòsè fàk mùmè'ndap

Nwi nè ghañ nè fana Sàkàriyà sè gu fàak ye co ñgà fa satikà'. ⁹ Anè geñ wo təm bèñ mùmè'nè wo gùgè yàwo, fana yà' zù dè Sàkàriyàa ni lo mùmè'ndap Tà Nwi nè ghañ nè yi, nè teñ rəmè sè lāminda. ¹⁰ Yi ànè ni lo mù ndap Nwi anè ñgòtèñ lāminda sè fana bwiñ pwe' sè leñ Nwi ma sè mbi mvè' nè wo gùgèè.

¹¹ Fana masinjà Nwi kurè tesè vè, nè kè təñ kok bo mamàk mvwe' kàm nè Sàkàriyà à sè teñ fa Nwi lāminda nè. ¹² Sàkàriyà ànè ye masinjà Nwi nè fana yi mərə, nè sè kanj bè wuè. ¹³ Fana masinjà Nwi nè duk fa Sàkàriyà dè nà'a kà wəp. Nè tsok fa nà' dè, <<Nwi a yuk piriya yòlan. Nè yeè nè dè ñgwe yo Alisabèe nè dzè fa wu mombam. Yi dzè nà', wù to liñ ye dè Jon. ¹⁴ Mo ènè nè gu wu, wù kwa wùriñ. Nè ye dè bwiñ ñkùuñ nè kwa būsè wo dzè yi sè'. ¹⁵ Jon nè nè ye ñwè nè ñkùuñ bohòTà Nwi. Yi nè kà rùuk sè guguij no. Yi nè rwiñ bè Yòñsè nè Røreñ, ye jəñ mvèk nè wo dzè yi, nè lo mantombi. ¹⁶ Yi nè gu ya bùu Izùre wèen bùuñ vè bohòTà Nwi àwo. ¹⁷ Tà Nwi nè tum lo yi mantombii yi bè nsap yòñsè nè ye ñaaj sè yi ànè fa Alajà. Jon nè nè gu tè' wèñ ñgòdzəm bwe awo. Yi nè gu bù ñgàa loho ntu' wèñ tsərə ñgògù bèbonj bè ñkèrè nè co bùu sè wo kəkurè mù lisè Nwi wèen tsərəgèè. Yà'a mvè'nè yi gu fəhù nonjə fa Tà Nwi bùu ye wèñ.>>

¹⁸ Anè geñ, Sàkàriyà fek masinjà Nwi nè duk dè, <<Aco mù dzəm ncèp ènè ye'sè va? Busè ves ñgwe am a reñ wes ba fo' lanj.>> ¹⁹ Masinjà Nwi nè duk fa Sàkàriyà dè, <<A mùu Gabriyà nè mu təñgè mantombii Tà Nwi. Tà Nwi tum mù yi, dè mù vè, nè tsok fa wu ntirè nè bèbonj ènè. ²⁰ Nè ye dè, cùu nè loho wu, wù kà cèp to, tè kè wes mvèk nè Alisabèe nè dzè mo ànè, būsè mù tsè' wu ntirè nè Tà Nwi nè fana wù kà nà' dè a ve'nè zinè dzəm, ñga yà'a nè ye ve'nè ñga mvèk nè dzèen.>>

²¹ Mvè'nè masinjà Nwi ànè sè tsok fa Sàkàriyà ntirè ènè fana bwiñ sè tək yi sè ntombi, nè sè mərə dè yi ka nənàk tesè vè bùu yà lè. ²² Yi ànè tesè vè fana yi kà bohòbwiñ mok cèp to fe'lè. Fana wo riñ dè Nwi ni tsè' fa yi yumok mùmè'ndap ye nè ghañ nè lanj. Mvè'nè yi ànè sè ka cù mok cèp to fana yi dè yi cèp yumok, yi sè ni megu mok bo.

²³ Yi ànè gu wes fàha ye mùmè'ndap Nwi nè ghañ nè fana yi bwi foho lo nda' à yi. ²⁴ Anè ca megu mvèk momjo fana ñgwe ye Alisabè nè zùuñ, nè sè cum swihi megu mok mù nda' à tətè ñwà tāj. ²⁵ Alisabè nè sè duk dè, <<Mvèk kùrè, fana Tà Nwi nè tesè nè mù, nè jəñ fis gesè lo

marè'tu àm nè mà tse'gè mütsetsè'rè bwiñ nà.>>

Masinjä Nwi Tsè' Mèri Də Nà'a Nə Zəuñ

²⁶ Bum yè'sə ànə ye nga zum Alisabèe ñwə ntùñfu, fana Nwi tumse masinjà ye Gabriyà mvwe' muntòlak mòk mvwe' nzenḡòGalili nè wo togè fo' də Nazàre. ²⁷ Də nà'a kə tsok fa mawà'ngwèñ nè nà'a nə ye ñgwe Jòsep nà'a yumok. Jòsep nə à ye njan' bə ñgwi bù ñkum Devid. Liñ wà'ngwèñ nə à ye də Mèri. ²⁸ Masinjà Nwi nə à vè bohòmo ñwà nə, nə cepsə nà' duk də, <<Fifi ye bohòwù. Tà Nwi cu wèñ nə, yi nə se wu ñkùuñntèñ.>> ²⁹ Ntəm à tesə bisə Mèri ve'e pwe'. Yi tsərə duk də ncèp ènə yè'sə dale. ³⁰ Masinjà Nwi nə duk fa fe'lə yi də, <<Mèri, kà də wu wəp duk, Nwi a ye bəbon' bohòwù ñkùuñntèñ. ³¹ Yeè, wu nè zəuñ, nə dzə mo ñwəmbam. Wo nə to liñ ye də Jisòs. ³² Yi nə ye ñwè nè ghan, fana liñ ye nə ye də Nwi nè ghan. Tà Nwii nə gu yi kok gan' tàciyi ye Devid. ³³ Fana yi nə ye ñkum bùu Jàkop, sè wo sè' bùu Izùre wèñ wo. Dzə' ñkum ye nə, nə kà kə lə yuk.>> ³⁴ Mèri fek masinjà Nwi nə duk də, <<Mù nè zəuñ yè'sə va, nga mù kà ñwəmbam ri ne?>> ³⁵ Masinjà nə duk fa Mèri də, <<Yònsə nè Rərəñ nə vè bohòwù, fana ñəañ sè Nwi nè ghan nə nə ye bohòwù. Ye də wo nə to mo nè rərəñ nè'nə də, mo Nwi. ³⁶ Tsərə na yòo mo tè' yo Alisabè, nè wo togè yi də yi nzen'. Yi tse' zum ñga'a ñwə ntùñfu, nga yi a rəen'. ³⁷ Basə yusə co Nwi kà gə too bùu.>> ³⁸ Mèri duk də, <<Yumok kà bəp. Mù yè'sə mo fàk Tà Nwi. Nwii gu bohòmù mvèsə wù duk yà'sə.>> Fana masinjà Nwi nə me'rə Mèri, nə lo.

Mèri Kè' Lò'ñḡòKè Cèpsə Alisabè

³⁹ A cu momjo fana Mèri fuhù, nə lokok lo nənàk mvwe' lak mòk sè yà'a mvwe' nzenḡòñ Jùdiyà, nè a fo' bə nda wùriñ. ⁴⁰ A kə dzèñ fo' fana yi lo mummwè' ndap Sàkàriyà, nə kə cepsə Alisabè. ⁴¹ Mèri ànə cepsə Alisabè nə fana mo nè ndzə vè Alisabè nə gi tsoho nja. Mo nə à tsoho ve'nə fana Alisabè nə rwiñ bə Yònsə nè Rərəñ nə ñkùuñntèñ. ⁴² Yi cep fa Mèri bə ñan' də, <<Mèri, wu yè'e ñwà nè Tà Nwi a sè wu mütsetsè'rə bəba pwe'. Yi nə se mo nè ndzə vè wù ànə sè'>> ⁴³ Yi duk mali mòk sè' də, <<Nè'nə yè'sə nsàp yu yà, nè də ma Tà Nwi àm vè ñḡòkè' yə mù e? ⁴⁴ Mèri, mvè'nə wù cèpsə mù fana mo nè ndzə vè mù nə tsoho bə kwəkwa. ⁴⁵ Nə ye də a rəñsi bohòwù bùusə wù a dzəm də ntirè nè Tà Nwi à tsə' fa wu nə, nə ye zinə.>>

⁴⁶ Mèri yəm fəsə fa nà' ndzənə ñki də, <<Ntəm am sə kuksə Tà Nwi ñkùuñntèñ.

⁴⁷ Mù sə kwa, bùusə yi a lùñsə mù.

⁴⁸ Nwi a kà mù swi, nə tsəm tse' mù ñgà fàk ye nè jo,

Fana ye jəñ ñga'a bwiñ pwe' nə sə to mù də, ñgà rəñsi.

⁴⁹ A ve'nə bùu bum manḡəngəen sè Tà Nwi nè ghan nə a gù bohòmù.

Fana mù sə duk də, liñ yee ye rərəñ.

⁵⁰ Yi koksəgə manziñ bohòbùu sè wo wəpgə yi, nə ye bə ñgwi bù awo pwe'.

⁵¹ Nwi a sà bo ye sè yà' tse' ñan', nə be' samsə bù ñgàa nè ni' wèñ bə bum awo sè wo sə tsəm də wo nə gu.

⁵² Yi a susə ñkəñkum sè ghan mummwè' kapràak awo,

nə te' lokoksə bùu sè wo jəgə ni' àwo sə nze.

⁵³ Yi a fa bùu sè njè sə ya wo bum sè bəbon' wùriñ,

nə jum gesə lo ñgàa ghàk wèñ botu.

⁵⁴ Yi a namsə yusə yi à kà' bohòtáciciu àvès wèñ,

nə tesə ñgàa fàak ye sè wo bùu Izùre.

⁵⁵ Yi à sə nitsə' kosəmanziñ ye bohòAbràham,

nə ye bohòñgwi bù ye sè' nè mvèsə.>>

⁵⁶ Mèri à cu bə Alisabè co ñwə te', fana yi bwi foho lo la'à yi.

Wo Dzə Jon

⁵⁷ Mvək ànə kurə bohòAlisabè ñḡòdzə fana yi dzə mombam. ⁵⁸ Nge' ye bə ñjəñjaan ye wèñ à yuk mvè'nə Tà Nwi à gù yi bəbon' fana wo kwa yàwo sè'. ⁵⁹ Mo nə ànə dzen' nteñ mò'fis fana wo jəñ və yi ñḡòkom fa yi tu mbəmbam. Wo də wo nə to fa mo nə liñ tè' ye də Sàkàriyà. ⁶⁰ Ma ye kà ve'nə dzəm, nə duk də, <<Liñ mo nə də Jon.>> ⁶¹ Wo duk fa yi də, <<Hàva', liñ njàn' yòmòk ka ve'nə yeñ yuk.>> ⁶² Anə gen', wo gu bo ñḡòfek tè' ye də nà' dzəm də liñ mo nə nə ye də ndà le. ⁶³ Sàkàriyà duk də wo fa yi ñwàk. Fana yi com nja də, <<Liñ mo nə Jon.>> Wo à mərə wes pwe'. ⁶⁴ Ye jəñ sè ghà nà'nə, fana Sàkàriyà ye ñḡòcèp fe'lə cù səmok, nə sə kwasə Nwi. ⁶⁵ Wwə à ko nge' ye wèñ pwe', fana bùu sè wo à cu mvwe' nda sè mvwe' nzenḡòñ Jùdiyà pwe' à yuk bum yè'sə. ⁶⁶ Ndəañwè pwe' nè yi yuk bum yè'sə à sə tsərə, nə sə muu vəm də, <<Mo ènə njə də, ñàañ Tà Nwii bohòmo ènə.

⁶⁷ Sàkàriyà tè'e Jon à rwiñ bə Yònsə nè Rərəñ nə fana yi cep yusə Nwi fa yi də yi cep. Yi à cèp də,

⁶⁸ <<Vesùwèen kwasə Tà nè yi Nwi bùu Izùre wèñ.

Yi a vè ñḡòtesə bùu ye wèñ, nə fiñ me'rə fis wo sənə ñḡə'.

69 Yi a fa vesuwèŋ ngà gèm bwìŋ nè ghan nè yi ŋgwi bù ngà fàk ye Devid.
 70 Yi ànə cep yè'sə taan ntèŋ mu cùhù ngàa tsòhòbum ye sè wo bùu sè rərəŋ.
 71 Yi à kàk də yi nè fis ves bohòbùu sè wo bɛŋgè ves,
 nè kak də yi nè fis ves ndzə bohòbùu sè wo dzɛɛŋgè vesuwèŋ.
 72 Yi à kàk fa tàcici avès wèŋ də yi nè koksə manziŋ bohòwo,
 fana yi nonşə rək ye nè rərəŋ nè yi à zə nè.
 73-74 Yi à kèŋ bohòtàcici avès Abrahàm gugəŋ duk də yi nè fis vesuwèŋ ndzə bohòbùu sè wo bɛŋgè vesuwèŋ,
 ya vesuwèŋ kuksə yi nè kà wəp,
 75 nè sə fak bohòyi bə ntəm nè rərəŋ nè ye kəkurə mù lisè yi nùumbu pwe' sè a cu.
 76 Wù mo àm, wo nè to wu də ngà tsòhòbum Nwi nè yi Nwi nè ghan nè.
 Wu nè sə lo mantombii Tà ngògə tsə'rə fa yi mandzə ye nè.
 77 Wu nè tsoho fa bùu ye wèŋ də yi nè swifa wo bəp awo, ya ngà wo nè tse' lùŋ.
 78 Busə Nwi avès ngà koksəmanziŋ nè ye ntəm fəfwèŋ.
 Yi nè gə ves ngòyà lù nè nje nè ngà nà' to tsə vè mù ni'i vès co nùm,
 79 nè rəŋ tsoŋ mù tuhù bùu sè wo cu mwve' tsətsèŋ kpə,
 ngà yi sə gəmsə ke' ves mwve' mandzə nè nà' tse' fifi.>>
 80 Mo nè à kuk, nè sə gəŋ bə ngùpni' nè ye bə yòŋsə. Yi à sə cugè ngəà. Yi à cu mwve' ànə tètè kə wès nùumbu nè yi kùrə ngòtesə vè jəja bohòbùu Izùrə wèŋ.

2

Wo Dzə Jisòs (Mat. 1:18-25)

1 Mvək ànə à ye ngà nkum Kaisà Agostònə mwve' nze Rumà duk də wo taŋ bùu ye pwe'. 2 Mvə'nə wə à ta yèto bwìŋ ve'nə yè'sə, à ye ngà govənonə mwve' nze Siriyà à ye Kwirinòs. 3 A ye ve'nə, fana ndàanwè pwe' sə lo ngòkè còm liŋ ye mwve' lak ye sə yi à tesə fo'. 4 Jòsep à ye'e mè'rə ye lak Nazərə mwve' nzenŋgòŋ Galili, ngòlòjùdiyà mwve' buk lak Betèrèhem, mwve' sè wo à dzə nkum Devid. Jòsep à sə lófo' bùusə yi à ye njàŋ bə ngwi bù nkum Devid nè. 5 Yi à lòbə Mèri nè yi à sak nà' gù, də bə nà'a kə com liŋ awo. À ye ngà Mèri nè bə zəm. 6 A kə dzèŋ fo', fana mvək kərə bohòMèri ngòdzə. 7 Mèri dzə mo ngwèŋ ye, mo ñwəmbam. Yi lim gesə nà' ndzənə cək, nè nonşə nà' sənə ñgwes

nə wo fagè nàamngòŋ wèŋ zəzə ca. Busə mwve' nòŋ à ka bohòwo məmvwve' ndap nè ñkàŋ wèŋ kə nòŋgè mbwa nè yeŋ.

Ganakù' Wèŋ Və NgòCəpsə Jisòs Mvə'nə Wo Dzə Yi

8 Ganakùu' mok wèŋ à ye mwve' lak yà'sə, sè wo à cu nòŋ ngòkək nsùŋgaan awo nè ndzəmə. 9 Mvəsə wə à cu fo' fana masinjà Tà Nwi kurə tesə və bohòwo, marəŋ Tà Nwi nè rəŋ mwve' sè wo à ye sə nòbəp. Wo a yə ve'nə, wəə ko wo wùriŋ. 10 Masinjà Nwi nè duk fa wo duk də, <<Yeè, wèŋ kà wəp. Mù jə və fa weŋ yè'sə Ntirə nè Bəboŋ nè nà'a ye bohòndaanwè pwe'fo'. Ntirə nè nà' tse' kwəkwa wùriŋ. 11 Busə nùumbu nè ntinə ènə, wo dzə ngà lùŋsə bwìŋ àwèŋ mwve' lak Devid. A yi nè yi Nkum ngà gèm bwìŋ nè ye Tà sè'. 12 Wèŋ nè kə ye ngà wo lim mo nəmòk bə cək, nè nonşə yi sənə ñgwes, fana wèŋ riŋ də nà'a yi.>> 13 Wo ànə geŋ də wo kək à, wo ye masinjà Nwi ve'e nduk, ngà wo sə yəm kùksə liŋ Nwi bə ñki. 14 Wo sə duk də,
 <<Kəkùksə ye bohòNwi nè yi cu mwve' sè ghan mə ntòbu.
 Fifi ye sə nzenŋgòŋ bohòbùu sè yi dzəm yà'wèŋ.>>
 15 Masinjà Nwi sə à lògesə lòmùbu. Fana ganakùu' sə wèŋ duk də, <<A bəboŋ də vesuwèŋ lo-ε mwve' lak Betèrèhem anə è, nè kə ja'a na yusè yà'a fo', sè Tà Nwi tsə' fa ves yè'sə.>> 16 Wo à lòvè'e nənàk. A kə dzèŋ, wo ye Mèri bə Jòsep nè ye mo nè ngà yi nòsə ñgwesə. 17 Ganakuu' sə à yə nà' fana wo ye ngà'a ngòtsòho fa bwìŋ yusə wo anə yuk bə liŋ mo nè pwe'fo'. 18 Bùu sè wo ànə yuk yusə ganakùu' sə à tsə'ə sə à marə wes pwe' nè pwe'. 19 Mèri à ko nòŋsə bum yè'sə pwe'fo' sə vèə yi, nè sə tsərə bə zeŋ ghà yà lòŋ. 20 Ganakùu' sə à bwìŋ fofo lòo, wo sə kwasə, nè sə kuksə lo liŋ Nwi, bùu yusə wo yuk nè ye sə. Yà' ànə ye megu sə' məmvwvə'nə masinjà Nwi anə tsok wo sə.

Wo To Fa Jisòs Liŋ
 21 A kə dzèŋ nteŋ mò'fis, mvək kərə də wo kom fa mo nè tu fana wo to fa yi liŋ də Jisòs. Yè'sə liŋ sə masinjà Nwi ànə to fa yi yà' ngà wo ka yi ntòzəuŋ.
 22 Mvək à kurə bohòMèri bə Jòsep də wo gə yusə lùuk Musi sə duk, ya ngà wo ye yəwo mok sè' rərəŋ. Anə geŋ, wo jə lo mo nè mwve' lak Jòrosalèm ngòkə ni fa yi bohòTà Nwi. 23 Wo ànə com nonşə ndzənə ñwàk lùk Tà Nwi duk də, <<Wo nè cok nonşə fa Tà mo tu nè yi ñwəmbam.>>
 24 Wo à lòŋgòfa satikà' nè lùuk Tà Nwi sə duk ve'nə. Yà'a yè'sə də, <<Wo fa kəkəbàŋ kə nsàp swi mòk co kəkəbàŋ nà'a ba.>>

²⁵ Nwè nèmòk ànè ye mvwe' lak Jòrosalèm anè nè liŋ ye à ye dè Saimù. Yi à ye nwè nè yi kàkurè mù lisè Nwì, nè fa ntum ye bohòNwì pwe' nè pwe'. Yi à sè tæk ngòyè ghà nè Nwii nè mesè fa bùu Izùrè wèŋ ngò' àwo, fana Yòŋsè nè Rèrèŋ sè ye bohòyi sè'. ²⁶ Yòŋsè nè Rèrèŋ nè ànè tsok fa yi dè, yi nè kà ntòkpà tè yi ye Nkum ngà gèm bwiŋ nè Tà Nwì ànè kak dè yi nè tum vesè nè. ²⁷ Yòŋsè nè ànè gu Saimù, fana yi lokok lo màmuvwe' ndap Nwì nè ghanj nè. Mvè'nè ma bè tè'e mo nè à jè vè Jisòs màmuvwe' ndap Nwì nè ghanj ngògù yusè lùk sè duk, ²⁸ fana Saimù kè le' tse' mo nè ndzè bohòyi, nè kwasè Nwì. ²⁹ Yi à cèp dè, <<Tà, wù a gu yusè wù à cèp fana me'rè a mofàk yoo lo gesè bè fifi.

³⁰ Busè nè ng'a'a nè'e mù yè lù nè njònè laŋ,

³¹ nè wù à fùhà nòŋsè nà' mantombii bwiŋ pwe' nè.

³² Nà'a mareŋ nè ngòni fa bù lakmvm wèŋ mandzè nè njònè,

Nè ye ngògù ya bwiŋ wèp bùu Izùrè wèŋ co bùu sè bwiŋ.>>

³³ Bum sè Saimù à cèp sè yà' à gu ma mo nè bè tè'e mo nè wo mərə wùriŋ. ³⁴ Anè geŋ Saimù sè wo, nè duk fa Mèri duk dè, <<Nwì a cok fis mo ènè ngògù bùu Izùrè wèŋ nkàŋ dè wo gbù, mok lokok. Yi nè ye co yumòk nè ngòni'sè' bwiŋ màmuvè'nè Nwii fagè bwiŋ lùŋ. Megu dè bwiŋ nè sè cèp bup bè zeŋ. ³⁵ Fana tsətsə'rəə sè yà' cu swihi sè ntəu bwiŋ nkàŋ nè tesə vè jəja. Ntəm yoo nè yaan co njwè sòp nà' bè fèk bùu mo nè sè'.>>

³⁶ Nwà nèmòk ànè ye nè liŋ ye à ye dè Ana. Yi ye ngà tsòhòbum Nwì. Liŋ tè' ye à ye dè Fanuel. Liŋ bòp lak àwo à ye dè Asè. Yi à ye nwà nè yi à rèŋ wùriŋ nga yi à cu bè ndu ye luumŋgòŋ sàmba. ³⁷ Yi à cu co njwà ngwemfè luumŋgòŋ hum fwame'-ncòp-kwè. Yi kà ndap Nwì nè ghanj nè me'rə yuk. Yi sè dzè zuzə, nè sè leŋ piriya, nè sè kuksə Nwì nùm bè ndzəm. ³⁸ Yi à vè fo' sè ghà nà'nə, nè kwasè Nwì. Yi sè cèp bè nzak mo ènè bohòbùu sè wo à sè tæk ngòyè dè Nwii nè fiŋ me'rə bùu Jòrosalèm yà'a.

³⁹ Màmuvè'nè wo ànè gu wəs bum sè lùuk Tà Nwì sè dzəm fana wo bwi foho lo mvwe' nzeŋgòŋ Galili, nè lak awo à ye fo', wo to yà' dè Nazàrè. ⁴⁰ Mo nè à kùk, nè tse' njàŋ. Yi à tse' nkərè, fana Nwì sè sè yi sè' wùriŋ.

Jisòs LòŋgòKùksə Nwì Mù Ndap Nwì Nè Ghanj

⁴¹ Jòsep bə Mèri à sè cugè mvwe' lak Nazàrè anè fana wo sè loho Jòrosalèm lùm bə lùm. Wo à sè lòngòkè zə nkà'a pasobà. ⁴² Jisòs à dzèŋ luumŋgòŋ hum-ncòp-ba fana yi yuŋ Mèri bə Jòsep, wo lo

mvwe' nkàk nè sèmok. ⁴³ Numbu nkàk nè à cā fana, wo ye ngòbwi foho lòla' à wo. Jisòs cum mam ye Jòrosalèm anè. Fana tè' ye bə ma ye kà bə zeŋ ri. ⁴⁴ Wo à sè tsəm yàwo dè Jisòs mənŋgorè bùu sè wo sè bwi lóo sè. Fana wo gi yiskok tètè nùm co. Wo ye ng'a'a ngòláp yi mənŋgorè njènjaan awo bə nge' awo wèŋ. ⁴⁵ Wo kà yi yə, fana wo bwi foho lo Jòrosalèm anè ngòláp yi. ⁴⁶ Wo lap yi tètè numbu nè tè' à ye fana wo ye yi nga yi cu mù ndap Nwì nè ghanj nè. A ye nga yi cu mutsətsə'rəə cicaa bùu Jus wèŋ. Yi sə yu'rə yusè wo sè cèp sè, nè sè fek yà'wèŋ bum ye sè'. ⁴⁷ Bùu sè wə à yuk yusè yi sè cèp sə à mərə wes pwe' bə nsàp nkərè nè yi à tse' ngòcèp būsə fa bùu sè wèŋ. ⁴⁸ Jòsep bə Mèri à yə yi fana wo mərə wùriŋ. Fana Mèri fek yi dè, <<Mo àm, wu gu ves yè'e yà ve'nə è? Ves tè' yo lap wu tètè ntum tesə lōbisə ves pwe'.>> ⁴⁹ Jisòs fek yà'wèŋ dè, <<Wèŋ nè sə lap mù dè yà? Wèŋ nè ka riŋ dè mù tse' ngòcu màmuvwe' ndap Tè' am riŋ à?>> ⁵⁰ Wo kà ncèp nè yi cèp fa wo nà'nə rəèŋ. ⁵¹ Anè geŋ bə Jisòs wèŋ bwi foho lo Nazàrè anè, yi sə yuk duk awo. Ma ye à ko nəmśə bum yè'sə pwe' sè ntəu yi. ⁵² Jisòs à sə kuk bə ni' nè ye bə nkərè. Bwiŋ à sə dzəm yi, Nwì dzəm yi sè'.

3

TsətsədhòNè Jon Ngà Bəptesə Bwiŋ

(Mat. 3:1-17, 14:3-12; Mak 1:1-11, 6:17-21; Jon 1:19-28)

¹ Bum yè'e à ye ngà Tiberiyuu nkum mvwe' nze Rumà yi luumŋgòŋ hum-ncòp-tàŋ. Pontiyòs Palè ye ye govənomvwe' nze Jüdiyà, fana Heròye ye ngà sak nze Galili. Moma Heròhè liŋ yee Filip à sè sak ye nze Ituriyà bə Tràkònitì. Lisaniyà à sè sak ye nze Abilin. ² Anàs bə Kayofàs à ye yàwo nkum ngàa fa satikà' wèŋ. Anè geŋ Nwì cèp bohòJon mo Sàkàriyà ngà yi cu ngəə. ³ Jon ànə yuk fana yi lokok nè gi ke' mvwe' lak sè yà' kəp ngə ndzəp Jòridàŋ yà'a. Yi à sè tsòho fa bwiŋ duk dè, <<Wèeŋ kupsə, nè bwi fa bup awèŋ nkwèŋ, nè bəptesə, ya Nwii swi fa wèŋ bup awèŋ.>>

⁴ Izayà ngà tsòhòbum Nwì ànə com bum yè'sə ndzəne njwàk ye dè, <<Ngì njwè nəmòk sè cèp torə vè sè ngəə, nè sə yuhu dè, <Gu tsə'rə fa Tà Nwì mandzè ye, rəŋsə tsə'rə fa yi bwe cwèe mandzə ngògi cā ca.>>

⁵ Wo rwiśə tsə'rə ntòŋ pwe', nè fak laŋsə tsə'rə nda sè' pwe'.

Gu mandzəə sè yà'a gəgorè pwe' yà'a ye rərəŋ, nè laŋsə cwèe mandzəə sè yà' ka lāan yey.

⁶ Fana bwiñ pwe'fo' nɛ ye lù nɛ Nwii nɛ fa bwiñ.

⁷ Mandzè ànɛ loho vɛ'ɛ bɛ bɛ̀u sɛ wo ànɛ sɛ vɛ dɛ Jon bàptɛsɛ wo. Fana Jon duk fa wo dɛ, <<Wɛ̀j ɲgwi bù no, tsɛ' wɛ̀j ɲga'a ndà dɛ wɛ̀j caɲ, nɛ swirɛ ɲgɔ' nɛ Nwii nɛ fa bwiñ nɛ ɛ? ⁸ Wɛ̀j ɲgɔ' yusɛ aco yà' ni tsok dɛ wɛ̀j bwi fa bɛ̀p awɛ̀j ɲkwɛ̀j laɲ. Wɛ̀j kà dɛ wɛ̀j sɛ tsɛ̀rɛ dɛ aco wɛ̀j swirɛ ɲga wɛ̀j sɛ dɛ̀hɛ na dɛ, <Tàcici àvɛs à ye Abràham> duk. Busɛ̀ mu tsok fa wɛ̀j dɛ, aco Nwi jɛ̀j liis ye'ɛ, nɛ ɲgɔ' fa Abràham bwe bɛ zɛ̀j sɛ'. ⁹ Yuk-a. Njám nɛ nɔ̀sɛ kùk ɲgɔ̀gwɛ' màk tɛ̀ sɛ mbwè. Tɛ̀ nɛ fɔ̀pwe' nɛ nà' ka-a nto'o sɛ̀ bɛ̀hoj zɛ̀m, wo gwe' mak nà' sɛ̀ nze, nɛ te' tɛ̀j gesɛ̀ nà' sɛ̀ misɛ̀.>>

¹⁰ Bɛ̀u sɛ̀ wo ànɛ yuk ncɛ̀p ènɛ fek yi duk dɛ, <<Aco vɛ̀s ɲgɔ' ɲga'a ye'sɛ va?>> ¹¹ Jon tsok fa wo dɛ, <<Nwɛ̀ nɛ̀ wù tse' cɛ̀ɛk nini ba, wù fa ɲwɛ̀ nɛ̀ yi ka mò'fis tse' mòk. Nwɛ̀ nɛ̀ wù tse' zuzɛ̀, wù gapsɛ̀ wɛ̀j ɲwɛ̀ nɛ̀ yi ka tse'.>>

¹² Bɛ̀u sɛ̀ wo à ye ɲgàa ko mbàam tas mok à vɛ̀, duk dɛ Jon bàptɛsɛ wo. Wo fek Jon nɛ̀ dɛ, <<Cicà, vɛ̀es ɲgɔ' va?>> ¹³ Yi tsok fa yà'wɛ̀j dɛ, <<Kà dɛ̀ wɛ̀j jɛ̀j casɛ̀ fe'lɛ̀ mbàam ɲwɛ̀ nɛ̀ mòk bɛ̀ mfip duk.>>

¹⁴ Sojàa mok wɛ̀j à vɛ̀, nɛ̀ fek yi sɛ̀ duk dɛ, <<Vɛ̀s yàvɛ̀s ɛ? Vɛ̀es nɛ̀ ɲgɔ' va?>> Jon tsok fa yà'wɛ̀j duk dɛ, <<Kà mbàm ɲwɛ̀ nɛ̀ mòk bɛ̀ ɲàj fep jɛ̀, nɛ̀ kà ɲwɛ̀ nɛ̀ mòk wà na'tse'. Mbàam ɲwɛ̀ àwɛ̀j kàkɛ̀rɛ̀ bohòwɛ̀j>>

¹⁵ Bwiñ ànɛ sɛ̀ kùk ɲkum ɲgà gɛ̀m bwiñ nɛ̀ Nwi à kàk dɛ̀ yi nɛ̀ tum nɛ̀, fana wo à yɛ̀ Jon, wo ye ɲgòtsɛ̀rɛ̀ dɛ̀ kàmòk a yi nɛ̀ àlɛ̀. ¹⁶ Yi duk fa yà'wɛ̀j duk dɛ, <<Mù sɛ̀ bàptɛsɛ̀ mègù wɛ̀j yàm bɛ̀ ndzɛ̀p, nɛ̀ yeɛ̀ nɛ̀ dɛ̀, ɲwɛ̀ nɛ̀ mòk nɛ̀ yi yam càsɛ̀ mù nɛ̀ vɛ̀, nɛ̀ mù kà kàkɛ̀rɛ̀ ɲgòfirɛ̀ fa yi kùunɲùp ye yɛ̀j. Yi nɛ̀ bàptɛsɛ̀ wɛ̀j bɛ̀ Yònsɛ̀ nɛ̀ Rɛ̀rɛ̀j, nɛ̀ ye bɛ̀ mis. ¹⁷ Yi tse' wàam nzaɲ ye ndzɛ̀ bohòyi ɲgòcis nzaɲ bɛ̀ zɛ̀j. Yi nɛ̀ cis wes nzaɲ sɛ̀, nɛ̀ nɛ̀msɛ̀ yà' mù tapɛ̀, nɛ̀ tɛ̀j dzɛ̀dzɛ̀ sɛ̀ sɛ̀ mvwe' mis nɛ̀ nà'a kà liigà.>>

¹⁸ Jon à sɛ̀ tip ke' bwiñ bɛ̀ mandzè zɛ̀zok mɛ̀mvɛ̀' nɛ̀ yi sɛ̀ tsòho fa wo Ntirɛ̀ nɛ̀ Bèhoj nɛ̀. ¹⁹ Yi à cɛ̀p bohòj kum Heròsɛ̀ dɛ̀ nà' gù bɛ̀p wùrɲj bɛ̀usɛ̀ nà' ànɛ̀ jɛ̀j Hèròdiyà nɛ̀ yi à ye ɲgwe moma ye Filip. Heròne à gù bum mok sɛ̀ yà' à bɛ̀p sɛ̀'. ²⁰ Yi ànɛ̀ ɲgɔ' fe'lɛ̀ yumòk nɛ̀ nà' bɛ̀p casɛ̀ cù sɛ̀'. Yu nɛ̀ yi ànɛ̀ ɲgɔ' nɛ̀, à ye dɛ̀ yi à ko lok Jon mù ndapndzɛ̀mɛ̀.

²¹ A ye ɲga Jon bàptɛsɛ̀ mè bwiñ pwe', fana Jisòs vɛ̀, Jon bàptɛsɛ̀ yi sɛ̀'. Jisòs ànɛ̀ sɛ̀ ɲgɔ' piriya fana ntòbu muhu to. ²² Fana Yònsɛ̀ nɛ̀ Rɛ̀rɛ̀j tsoj mɛ̀bu co kèkèbùj. Nwi cɛ̀p vesɛ̀ mɛ̀bu duk dɛ̀, <<Wù mo àm nɛ̀ mù dzɛ̀m wù sɛ̀ ntaù mù. Mù kwa bohòwù wùrɲj.>>

*Tàcicii Jisòs
(Mat. 1:1-17)*

²³ Jisòs à yèto fàak ye ɲga yi co lùumɲgòj hum tɛ̀'. Tàcicii ye à ye mɛ̀mvɛ̀' nɛ̀'ɛ̀.

²⁴⁻³⁸ Adàm nɛ̀ ye mo Nwi. Set ye mo Adàm. Enos ye mo Set. Kàyinàn ye mo Enos. Màhalali ye mo Kàyinàn. Jarè ye mo Màhalali.

Enòk ye mo Jarè. Mètusèlà ye mo Enòk. Lamèk ye mo Mètusèlà. Nuà ye mo Lamèk. Shem ye mo Nuà. Arfasà ye mo Shem. Kàyinàn ye mo Arfasà. Shelà ye mo Kàyinàn.

Ebà ye mo Shelà. Pelèk ye mo Ebà. Ru ye mo Pelèk. Serù ye mo Ru. Nahòye mo Serù. Terà ye mo Nahò. Abràham ye mo Terà. Azik ye mo Abràham.

Jàkop ye mo Azik. Judà ye mo Jàkop. Perè ye mo Judà. Hɛ̀sròj ye mo Perè. Arnì ye mo Hɛ̀sròj. Adimin ye mo Arnì. Aminadàp ye mo Adimin. Nasòj ye mo Aminadàp.

Samòj ye mo Nasòj. Bowàs ye mo Samòj. Obè ye mo Bowàs. Jesi ye mo Obè. Devid ye mo Jesi. Natàj ye mo Devid. Matatà ye mo Natàj. Menà ye mo Matatà. Meleyà ye mo Menà. Eliyakim ye mo Meleyà.

Jonàm ye mo Eliyakim. Jòsep ye mo Jonàm.

Judà ye mo Jòsep. Simiyòn ye mo Judà. Levi ye mo Simiyòn. Mátat ye mo Levi. Jorim ye mo Mátat. Eliyezè ye mo Jorim. Josuwà ye mo Eliyezè. Er ye mo Josuwà. Elmadàm ye mo Er. Kosàm ye mo Elmadàm.

Adi ye mo Kasàm. Melki ye mo Adi. Neri ye mo Melki. Shèyatiyè ye mo Neri. Zèrubabè ye mo Shèyatiyè. Resà ye mo Zèrubabè.

Joanàj ye mo Resà. Jodà ye mo Joanàj. Josèk ye mo Jodà. Semèj ye mo Josèk. Mátatiya ye mo Semèj. Maat ye mo Mátatiya.

Nagè ye mo Maat. Esli ye mo Nagè. Nahùm ye mo Esli. Emòs ye mo Nahùm.

* **3:23** 3:23 Wo-à be'lɛ̀ ɲgo sɛ̀ 24 kɛ̀ dzej 38 ye'ɛ mvwe' mò'fis bɛ̀usɛ̀ yà' sɛ̀ tanjɛ̀ tàcici wɛ̀j bɛ̀ mandzè nɛ̀ bù Yamba wɛ̀j. Ghà nɛ̀ wo à còm to ɲwàk nɛ̀'ɛ̀ à ye ɲga bwiñ sɛ̀ tanjɛ̀ lij tàcicii awo nɛ̀ sɛ̀ yeto bɛ̀ nɛ̀ yi co ntòjwum, nɛ̀ sɛ̀ tanjɛ̀ foho lo manjkwɛ̀j tèè kɛ̀ dzej mù ni' tàcici nɛ̀ yi-à yèto. Bù Yamba wɛ̀j ta yetogè yàwo bɛ̀ nɛ̀ mantombi nɛ̀ kɛ̀ lɛ̀sɛ̀ bɛ̀ nɛ̀ yi co ɲwum mvɛ̀' nɛ̀ vɛ̀s a com ye'ɛ̀.

Màtàtiyà ye mo Emòs. Jòsep ye mo Màtàtiyà.
 Janè ye mo Jòsep. Melki ye mo Janè.
 Levi ye mo Melki. Màtat ye mo Levi.
 Heli ye mo Màtat. Jòsep nè yi à ye mo Heli,
 yi à ye ñwè nè bwiñ sè tsərə də yi t'è'e Jisòs.

4

Satà Mùmsə Jisòs
 (Mat. 4:1-17; Mak 1:12-15)

¹ Jisòs à bwi foho vè mvwe' ndzəp Jòridàn nga yi rwi bə Yònsə nè Rərəñ. Fana Yònsə nè jə lo yi mvwe' səmòk sə ñgəà. ² Satà nè yi ñkum ze' nè ànə mumsə yi mvwe' yà'sə nùumbu hum kwè. Mvək ànə à ye, yi kà yumòk momjo zə lok, fana ñjè yañ yi nga nùumbu sè hum kwè sə mèe. ³ Satà nè cep bohòyi duk də, <<A ye-a nga wu mo Nwi, wù cep-a bohòlis nè'e nga nà'a bəñ bəñ nga wu zə.>> ⁴ Jisòs duk fa nà' də, <<Wo à còm nòñsə ndzənə ñwək Nwi duk də, <Kaco ñwè cum megu bəu ñàan zuzu yen.>> ⁵ Satà jə lo yi mụ tu nda nəmòk, nè ñiñ fa yi lak sè sə nzenğòñ pwe' kè' mò'fis. ⁶ Yi duk də, <<Mụ nè fa wu ñàñ bə lak yè'sə nə ye għàək sə fòpwe'. Nwi ànə fa yà' pwe' ndzəp bohòmù yi, nè yeè nè də, mụ tse' ñàan sè ñgòfa yà' bohòñwə nè ntum àm dzəm. ⁷ Bum yè'sə pwe' nə ye yò, nga wu kuksə-a mụ.>> ⁸ Jisòs duk də, <<Cu ndzənə ñwək Nwi nè də, <Ñwè tse' ñgòkùksə Tà nè yi Nwi ye, nè fak megu sè' bohòyi yiiyi.>> ⁹ Satà jə lo Jisòs mụ Jòrosalem, nè kə tes yi mụ ndündap Nwi nè għañ nəm vwe' sè yà' sap cəsə. Yi duk fa Jisòs də, <<A ye-a də wu mo Nwi, wù li gbə tsoñ mụ ndündap fəñ. ¹⁰ Yà' cu ndzənə ñwək Nwi də, <Nwi nè fa masinjàa ye ñàñ ñgòjə ñkərəj bohòwù.> ¹¹ Yà' cu nja sè' də, <Wo nè kotsə' wu mutsə bə bo awo, ya wu nè kà kù nè kù ta.> ¹² Jisòs duk fa nà' də, <<Wo də, <Wù ka tse' ñgòbue j'a'a Tà nè yi Nwi yòtse'.>> ¹³ Satà nè ànə mumsə wes Jisòs ve'nə, fana yi me'rə tse' nà' għə. ¹⁴ Fana Jisòs bwi foho lo mvwe' nzenğòñ Galili. Ñàan Yònsə nè Rərəñ à ye bohòyi. Bwiñ anə yuk wes nzu Jisòs mvwe' t'ò'o lak yà'sə pwe'. ¹⁵ Yi a sə yə'rə bəu sə məm vwe' ndap piriya bəu Jus wəñ, fana bwiñ pwe' sə kuksə yi.

Bəu Sə Mvwe' Lak Nazàre
 Bèñ Jisòs

(Mat. 13:53-58; Mak 6:1-6)

¹⁶ Jisòs ànə bwi foho lo mụ Nazàre, lak sè yi ànə kuk fo'. A ye nùumbu dzə bəu Jus, yi lo mụ ndap piriya, sè' mvə'nə yi ànə sə lo mantombi. Yi lokok təəñ mutsə, nè tañ ndzənə ñwək Nwi. ¹⁷ Wo ànə fa yi ñwək Izayà, nè yi ànə ye ngà tsòhòbum Nwi. Yi

fiñ, nè muk ñwək nə, nè ye mvwe' sè wo ànə com nja də,

¹⁸ <<Tà Nwi a fa mụ yònsə ye, bəusə yi a cok fis mụ də mụ tsoho fa Ntirè nè Bəboñ bohòbè ngàa jìñ wəñ.

Yi a tum mụ də mụ kə tsoho fa bəu sè wo cu ndapndzəm də wo nè fis me'rə wo.

Mụ tsok fa bə ngàa ntwilis wəñ də wo nè ye bum səmòk.

Mụ fiñ me'rə bəu sè wo cu bə ñgə'.
¹⁹ Nə tsok fa bwiñ də lùmñgòñ nè Tà Nwi nè kə luñsə bəu ye wəñ nè vè lañ.>>

²⁰ Yi ànə tañ mesə ve'nə fana yi lok nà', nè fa nà' bohòñwə nè yi tesəgə məm vwe' ndap piriya nè, nè cum tsoñ nze, nè ye ñgòtsòho. Bəu sè wo ànə ye məm vwe' ndap piriya nè wəñ à sə kək tse' mègù mok yi. ²¹ Yi ye ñgòtsə' fa bəu sè də, <<Yusə yà'a ndzənə ñwək Nwi sə bəuñ vè ntinə zinə məm vwe' nè wəñ yuk nga mụ ta yè'sə.>>

²² Bwiñ à kwa bohòyi, bə lèləm ncèep sè yà' à sə tesə kə cùhù yi. Wo sə fe'rə də, <<Nè'e ka mo Jòsep ye àlè?>> ²³ Jisòs duk fa wo də, <<Mù riñ də wəñ ñək mak fa mụ gbə' nè'e də, <Ngà ncəp, għnsə-a ni' yò.> A yà'a də, <Wu gù bum sè vès a yuk də wù a sə gù yà' mvwe' lak Kàpanum yà'a, mụ ntòl'à wù fəñ sè'.> ²⁴ Yi duk fa fe'lə wo də, <<Mù sə tsə' fa wəñ nè zinə də, bəu sè mụ ntòlak kà ngà tsòhòbum Nwi nè yi tesə sè' mvwe' ntòlak ànə co yumòk jəgə.

²⁵ Mù sə tsə' fa wəñ zinə də, għà nè Alajà à cu fo' nà'a, bəa yepmfə à ye mvwe' lak Izùre ñkəuñtəñ. Mvək nè mbəñ à sə kà ligə mənə luumñgòñ te' bə bwes fana, ñjè ko nzenğòñ nè pwe'. ²⁶ Nwi ànə ka Alajà bohòbàa yepmfə avès ñgòfa yi zuzu sè' tum, yi à tum lònà' bohòñwə ñgwemfə nè mvwe' lak Zarefà nè mvwe' nzenğò Sidòñ. ²⁷ Ngàa kuturu ànə ye mvwe' lak Izùre sè' ñkəuñtəñ məm vək nè Alasà ànə cum fo' nà'a. Fana yi ànə ka ñwə avès nè mò'fis għnsə, yi à għnsə mègù Namàn nè yi ñwə Siriyà.>>

²⁸ Bəu sè wo ànə ye məm vwe' ndap piriya anə, à yuk bum sè Jisòs à cèep fana ntum cəp wo nəbər. ²⁹ Wo lokok, nè soñ dapsə fis muntòlak anə, nè jəñ lo yi mụ tu nda nè wo a ci lak awo mbwa, ya wo dusə mak tsoñ lo yi sə bamə anə. ³⁰ Fana yi swe'ε tesə ndzə bohòwo anə, nè gi ca mətsetsə'rə wo anə nə lo yuye.

Jisòs Bə'fis Yònsə Ze' Ndzə Ni'i Nwə Nəmòk
 (Mak 1:21-28)

³¹ Jisòs à lòm vwe' lak Kàpanum nè mvwe' nzenğò Galili, fana yi sə yə'rə bwiñ fo' nùumbu dzə. ³² Wo à mərə pwe', bəusə

ncèp nè yi à sè cèp nè, à ye nsàp nè nje zok bə n̄aŋ.

³³ Nwè nəmòk ànə ye mü ndap piriya anə, nè yi à tse' yònsə ze' ndzə ni' yi. Yi cèp torə fis bə n̄aŋ duk də, ³⁴ <<Háva', Jisòs nè mvwe' lak Nazàrè, wù tse' yà vesùwèŋ nɛ? Wù vè yè'sə ngòzə ves à? Mü riŋ wu bəbɔŋni, wu mo Nwi nè wu rərəŋ nə.>> ³⁵ Jisòs għamsə yònsə nè, nè duk fa yi də, <<Lok cùu yò, nè ca tesə ndzə ni' n̄wè ènə.>> Ze' nè bwi' mak n̄wè nè sè nze, nè tesə gesə lo, nè kà yi yumok gù. ³⁶ Bwiŋ à mərə n̄kəuŋntɛŋ, nè sè fe'rə ke'ca də, <<Háva', yè'sə yà ve'nə ɛ? Nwè nè'e sè cèp bə ncèep sè yà' tse' n̄aŋ, fana yònsə ze' sè tesə ndzə ni' bwiŋ.>> ³⁷ Fana nzu bum sè Jisòs à gù yè'sə yuhu lo mvwe' nzenğòànə pwe'.

Jisòs Għnsə Ngàa Yiyaj N̄kəuŋntɛŋ
(Mat. 8:14-17; Mak 1:29-34)

³⁸ Jisòs à mè'rə mü ndap piriya anə, nè lo mü nda'à Saimù. A ye n̄ga mali Saimù nè sə yə yiyaj wuriŋ. Fana wo tsok fa Jisòs bə zeŋ. ³⁹ Yi lo kə təŋŋ n̄gə kèe nà', nè cèp bohòyiya nè. Yiya nè à mè'rə yi ghà nà'nə. Yi lokok, nè lap fa wo zuzu.

⁴⁰ Nùm à co, fana b̄u sè wo à tse' n̄ge' awo sè wo à tse' yiyaj zok zok jə və yà' wèŋ bohòJisòs. Yi jweŋ wo bə bo ye, fana yiyaj awo me. ⁴¹ Yònsəə ze' wèŋ à sè tesə ndzə ni' bwiŋ n̄kəuŋntɛŋ, nè sè cèp sa'rə də, <<Wu mo Nwi.>> Jisòs għamsə yà' wèŋ də yà' wèŋ kà cèp, b̄u sè wo ànə riŋ də a yi N̄kum ngà gèm bwiŋ nè Nwi ànə kak də yi nè tum və nə.

Jisòs Tsòho LòNzak Nwi Mvwe' Nzenğòŋ Galili Pwe'
(Mak 1:35-39)

⁴² Tsok à rɛŋ, Jisòs mè'rə ntòlak nè, nè lo mvwe' sè mok yiyi. B̄u sè wèŋ ye n̄gòlɔp yi. Wo ànə ye yi fana wo lap mandzə n̄gògù də yi kà lò. ⁴³ Yi duk fa yà' wèŋ də, <<Mù tse' n̄gòtsòho lòNtirè nè Bəbɔŋ nè nà'a bə gaj n̄kum Nwi nè mvwe' buhu lak mok sè'. Busə yà'a yusè Nwi a tum mü də mü gu sə.>> ⁴⁴ Fana yi sè tsoho ke' lo m̄nə ndap piriya wèŋ mvwe' nzenğòŋ Jüdiya nè pwe'.

5

Jisòs To Bù Ngàa Fàak Ye Sə Mantombi Kwè
(Mat. 4:18-22; Mak 1:16-20)

¹ A ye n̄umbu mòk n̄ga Jisòs tə n̄gə tèm Jènesarè fana bwiŋ kə rwiŋ fo' ve'e fak fak. Bwiŋ sè nik kəp lo n̄gə ni' yi, n̄gòyuk ncèp Nwi. ² Jisòs ye n̄ga n̄gwes tə n̄gə tèm anə ba n̄ga ngàa ko fuk wèŋ ànə tes yà', nè lo n̄gòcùk ram awo. ³ Yi ni lo sənə n̄gwes nè Saimù ànə tse' nà' yi, nè duk nà' də nà'a

bwi' gesə n̄gwes nè mvwe' n̄gə ndzəp nè momjo. Fana yi cum ca, nè sè yə'rə b̄u sè.

⁴ Yi à mèsə yəyərè nè fana yi duk fa Saimù də, <<Bwi' lo n̄gwes nè mvwe' sè ndzəp nè cəco ya weŋ n̄ge' yò gesə ram sè ndzəpə, nè ko fuk.>> ⁵ Saimù duk fa yi də, <<Tè', vès fuk nòŋ tè tsok rɛŋ vès kà fuk nè mò' fis ko. Fana b̄u sè wù cèp ve'nə, mü nè mak gesə ram nè sè ndzəpə anə.>> ⁶ Wo ànə mak gesə ram nè sè ndzəpə anə, nè ko fuk ve'e n̄bɔp, ram nè ye n̄gòtiŋ. ⁷ Fana wo bak gesə lo fa n̄ge' awo sè bə n̄gwes mòk nè bo, də yà'a vè kə tesə wo. Wo və, nè rusə n̄gwes awo sè bə fuk fana yà' ye n̄gòcəŋ lósə ndzəpə. ⁸ Saimù ànə yeŋ nsàp fuk nè wo anə ko fana yi gb̄u təŋŋ bə tumfərə kù mantombii Jisòs, nè duk fa nà' duk də, <<Dù lo yuyo, Tà, b̄u sè mü n̄wè nè mü rwiŋ bə b̄u.>> ⁹ Saimù bə b̄u sè wo ànə ko nsàp fuk nè n̄ə ànə mərə ve'e n̄bɔp. ¹⁰ Fana n̄ge' ye wèŋ Jem bə Jon, bwe Zebèdi ànə mərə sè'. Jisòs tsok fa Saimù duk də, <<Kà wəp, ye jəŋ n̄ga'a wu nè kà fuk mok ko, wu nè sè ko jə və fa mü bwiŋ.>> ¹¹ B̄u sè bwi' lo n̄gwes sè ndzə n̄gə ndzəp anə, nè mak n̄ŋsə yà' m̄m̄mvwe' anə, nè bə'lo Jisòs.

Jisòs Mèsə Fa Ngà Kuturu Yiya Ye
(Mat. 8:1-4; Mak 1:40-45)

¹² Jisòs ànə cum bə lak mok fana n̄wè n̄ga kuturu ye yi n̄ga yiyaj nè à wes yi ve'e pwe' nè pwe'. Yi ye Jisòs, fana yi gb̄u bu'rə kù mantombii nà', nè lɛŋ nà' də, <<Tà, a bə-a wu co wù tesə mü na, wù gu fa mü yiya ànə nè'e me.>> ¹³ Jisòs fis bo, nè jweŋ nà' bə zeŋ, nè duk də, <<Mù dzəm laŋ, yiya yònə nà'a me.>> Yiya ye nè à mè mègù fo' sè' ghà ànə. ¹⁴ Jisòs t̄psə yi də, <<Nə kà n̄wè nəmòk tsə' fa, du mvwe' n̄ga fa satikà' ya yi nè kək ja'a wu, fana wù fa fəfa mvè'nə Musi ànə duk n̄gòni də yiya nè mè laŋ.>> ¹⁵ Fana nzu nè də Jisòs gè yu yè'sə yuhu lo n̄kəuŋntɛŋ, mangòŋ tesə və n̄gòyuk bum sè Jisòs à sè tsòho, nè ye n̄gòfɛk yi də nà'a mesə fa wo yiyaj awo. ¹⁶ Fana yi sè loho yuye n̄gəà kəkè' n̄gòlɛŋ piriya.

Jisòs Għnsə N̄wè Nə Yi A Bù'rə

(Mat. 9:1-8; Mak 2:1-12)

¹⁷ A ye n̄umbu mòk n̄ga Jisòs sè yə'rə fa bwiŋ ncèp Nwi, fana b̄u Farási bə b̄u sè wo yə'rə fagə bwiŋ l̄uuk Nwi à ye mutsətsərəə wo. Wo ànə tesə və pwe' mvwe' nzenğòŋ Galili, Jüdiya, bə ntòlak Jòrosalèm. N̄aŋ Tà Nwi à ye bohòJisòs n̄gòmèsə yiyaj. ¹⁸ B̄u sè mok bək və n̄wè nəmòk m̄nə dak, nè yi à tse' yiya nè nà'a bù'rəgə bwiŋ. Wo lap mandzə n̄gònisə lo yi mü nda'à anə mantombii

Jisòs. ¹⁹ Bùsè mango bwiŋ à ye wùrin fana wo kà mandzè ngòjè lóyi mbwa tse'. Wo bæk kok lo ngà yiya nà m̀m̀ ndündap, nà cok tosè mvwe' sè Jisòs tə sə, nà le' gesè tson ɲwè nà kù mantombii Jisòs mutsətsə'rèè bwiŋ anə.* ²⁰ Jisòs à yə də wo tse' dzədzəm nà də aco yi gu yiya ɲwè nà me. Yi duk bohòɲwè nà yi kà gígè nà də, <<Mo àm, mù swifa wu bup yo laŋ.>> ²¹ Bù ngàa yə'rè lùuk Nwi wèŋ bə bùu Faràsi wèŋ à yu' ve'nə wo ye ngòɲwàrè ke'cà də, <<Nè'nə ndà nà yi sè bupsə liŋ Nwi ɛ? Kaco ɲwè swifa ɲwè bup yeŋ, mègù Nwi yiŋi.>> ²² Jisòs à ri bum sè wo ànə sè tsərə sè ntùù wo ve'e pwe', nà fek wo duk də, <<Wèŋ sè tsərə bum yè'sə sè ntùù wèŋ ve'nə bùu yà? ²³ Co johò gha' yè'e nà ngòduk də, <m̀ swi fa wu bup yòlan>, kè nà ngòduk də, <Lòkok mutsə, nà gi lo yuyo> ɛ? ²⁴ Fana mù nà ni fa weŋ də mùu mo ɲwè, mù tse' ɲaŋ sè nze ngòswifa bwiŋ bup awo.>> Fana yi duk fa ngà' nà yi kà gígè nà də, <<Mù duk wu də lòkok, nà te' kà yò, nà lo la'à wù.>> ²⁵ Yi à cèp ve'nə fana ɲwè nà lokok təŋŋ kù mantombii wo ghà ànə. Yi te' lim bæk kà ye, nà lo yuye mù nda'à yi, nà sè kuksə lo Nwi. ²⁶ Bwiŋ ànə mərə ve'e ɲkàunntɛŋ, nà wəp nəbup, nà kuksə Nwi duk də, <<Vès yə nsàp mangəŋgèŋ mòk ntina.>>

Jisòs To Levi

(Mat. 9:9-13; Mak 2:13-17)

²⁷ Yè'sə a mè fana Jisòs tesə lo, nà kə ye Levi ɲgà ko mbàm tas mvwe' sè yi fàkgè fo'. Jisòs duk fa yi də, <<Be' və mù.>> ²⁸ Levi nà lokok, nà me'rə bum fàak ye pwe', nà be' lo Jisòs.

²⁹ Fana Levi nà à kə gù fa Jisòs dinà nà ghan mù nda'à yi. Ngàa ko tas wèŋ ànə və, bə bwiŋ ɲkàunntɛŋ, nà sè zu zuzu fo'. ³⁰ Bùu Faràsi bə bù awo mòk sè wo bù ɲgàa yə'rè lùuk Nwi wèŋ ànə ye ve'nə wo fek ɲgàa fàak Jisòs də, <<Wèŋ sè zu be'lə weŋ ɲgàa ko tas nà ye bə bù ɲgàa gù bup wèŋ bùu yà?>> ³¹ Jisòs duk fəsə fa wo də, <<Bùu sè wo ka yiyaŋ tse', wo kà doktà ləpgè, à ləpgè doktà ɲwè nà yi sè yaya. ³² Fana mù a ka njo bùu sè kòkurə wèŋ və, mù a vè ngòto bù ɲgàa gù bup wèŋ, ya wo nà kupə ntam awo, nà bwi fa bup awo ɲkwèŋ.>>

Nzak Dzè Zuzu NgòKùksə Nwi

(Mat. 9:14-17; Mak 2:18-22)

³³ Bùu səmòk à fek Jisòs də, <<Ngàa fàak Jon dzəgè zuzu kəkə', nà sè gu piriya, nà ye də ɲgàa fàak bùu Faràsi wèŋ gùgè s' ve'nə, ɲgàa fàak yòsə zu nà sè no nùumbu pwe' bùu yà lɛ?>> ³⁴ Jisòs fek wo də, <<Aco

wo duk fa bùu sè wo vè mvwe' sè wo sè zu gù də yà'wèŋ dzə zuzu ɲga ndugù nə cu fo' nùumbu yà'sə à? Ka ve'nə sè yeŋ. ³⁵ Nə yeè nà də, mvək nəmòk cu nà wo nà jəŋ gesə lo ndugù nə, fana bùu sè nà dzə zuzu mvək ànə.>>

³⁶ Jisòs mak fa wo gbù' n'è'e də, <<Kaco ɲwè sa jəŋ cək nini nà fi, nà te' lok cək nà zəm bə zeŋ yeŋ. A ye-a ve'nə, cək nà fi nà nə sarə ghasə cək nà zəm nə, fana yà' kà kùrè. ³⁷ Kaco ɲwè nəmòk kep gesə dzə rùk sənə bès nà zəm yeŋ. A ye-a ɲga yi gù ve'nə, dzə rùk nà nə duk, nə vok bès nə, rùuk sè maha wà, bès nə bup s' wà. ³⁸ Hai', ka ve'nə yeŋ, gèsə rùuk sè fi sənə bès nà fi.>> ³⁹ Jisòs duk fe'lə sà' də, <<ɲwèe no-a rùuk sè zəm, fana yi nà kà ɲgòno rùuk sè fi dzəm. Anə bon ghak gu yi mòk rùuk sè zəm sə.>>

6

Jisòs Cèp Bə Nzak Nùumbu Dzè

(Mat. 12:1-8; Mak 2:23-28)

¹ Jisòs à gi cə mvwe' nzum nzaŋ mòk ɲga a nùumbu dzè. Ngàa fàak ye kəp tu nzaŋ mòk, nà sè nuk yà' ndzə bohòwo, nà sè zu mvəəm nzaŋ sə. ² Bùu Faràsi səmòk fek wo də, <<Lùk avès ka də ɲwèe fak nùumbu dzə dzəm, wèŋ sè kəp nzaŋ ɲga a yà'sə fàk bùu yà?>> ³ Jisòs fek wo duk də, <<Wèŋ ànə ka yusə Devid bə bùu ye wèŋ ànə gu taan ɲga njè sè ya wo yuk à? ⁴ Yi à ni lómù nda'à Nwi, nə jəŋ zəzuzə sè wo à jə vè ngòkwəsə Nwi bə zeŋ, nə zu yà', nà fa bùu ye wèŋ yà' sà'. Wo à zu ve'nə ɲga lùk sè bèn dzə kaco ɲwè zu yeŋ, tse'ɲga wu ɲgà fa satikà' ɲkuŋ.>> ⁵ Jisòs cèp ləsə ncèp nà də, <<Mùu mo ɲwè, mù Tà bə nùumbu dzè nə mù.>>

ɲwè Nə Yi A Kpù

Bo Ma Mò'fis

(Mat. 12:9-14; Mak 3:1-6)

⁶ A ye nùumbu dzè nəmòk sà', Jisòs lo mù ndap piriya ngòtsòho fa bwiŋ ncèp Nwi. ɲwè nəmòk à ye mutsətsə'rə wo anə nà bo ye ànə kpù ma màk. ⁷ Anə ye mvək ànə bù ɲgàa yə'rè lùuk Nwi bə bùu Faràsi sè wo à ye fo' sè kək gosə ke' Jisòs. Wo à sè kù' ngòko yi bə nzak də yi gù fàk nùumbu dzè. ⁸ Fana Jisòs riŋ yusə wo à sè tsərə sè ntùù wo sə, nà duk fa ɲwè nà bo à kpù yi nà də, <<Lokok təŋŋ və mantombi fɛɛŋ.>> ɲwè nà lokok tə megu sè ve'nə. ⁹ Jisòs duk fa wo də, <<Mù sè fek yè'e wèŋ duk də, lùk avès sè dzəm də vesùwèŋ gu nùumbu dzè yà? Nà' sè duk də vesùwèŋ təsə ɲwè kə a yeŋsə yi ɲgə' ɛ? Nà' sè duk də vesùwèŋ gem yònsə ɲwè kə a mesə nà' ɛ?>> ¹⁰ Fana yi kək dzoon yak wo pwe', nà duk fa ɲgà

* 5:19 5:19 Ye Mätiyò24:17

yiya nɛ dɛ, <<Nɛp fis yak kwɔn yo sɛ.>> Nwɛ nɛ à gù sɛ vɛ'nɛ fana bɔ ye sɛ gɔɔ. ¹¹ Bùu sɛ ànɛ jɔk vɛ'e wùrɔn, nɛ sɛ cɛp kɛ' ca mɔtsɛtsɛrɛ wo yusɛ aco wo ko Jisòs bɛ zɛn.

*Jisòs Swè'fis Bùu Ye Mok
Hum-ncòp-ba
NgòYe Ngàa Ntum*

(Mat. 10:1-4; Mak 3:13-19)

¹² Anɛ ye mvɛk ànɛ fana Jisòs kok lo mu tu nda nɛmòk, nɛ lɛɔ Nwi. Yi lɛɔ vɛ'e, tɛ tsok rɛɔ, yi kà lo dzɛm. ¹³ Tsok à rɛɔ fana, yi to bɛnɛ ngàa fàak ye sɛ wɛɔ mvwe' mò'fis, nɛ cok fis jɔn bwiɔ hum-ncòp-ba, nɛ to yà'wɛɔ dɛ ngàa ntum. ¹⁴ Lɔɔ bùu sɛ yi à cokfis sɛ, à ye Saimù nɛ yi à fa nà' lɔɔ dɛ Pità bɛ moma ye Andrù, Jem bɛ Jon, Filip bɛ Bâtòlomì, ¹⁵ Màtiyò, bɛ Tomos, Jem mo Alfòs bɛ Saimù nɛ wo ànɛ to yi dɛ Zilò, ¹⁶ Judàs mo Jem bɛ Judàs Iskarəyà nɛ yi ànɛ sɛɔ Jisòs.

Jisòs Tsòho Nza' Nwi
(Mat. 4:23-5:12)

¹⁷ A ye nga Jisòs tsoɔ tɛsɛ vɛ mu tu nda nɛ, fana yi kɛ tɛɔɔ mvwe' nɛmòk nɛ à ye fo' rɛm. Yi à ye fo' bɛ ngàa fàak ye wɛɔ nkùuɔntɛn. Fana bwiɔ tɛsɛ vɛ mvwe' nzeɔgɔn Jùdiyà bɛ ntòlak Jòrosalɛm, nɛ ye ntòlak Tayà bɛ Sidòn sɛ yà'a ngɔ ndzɛp, nɛ kɛ man' fo'. ¹⁸ Wo ànɛ vɛ ngòyuk yusɛ Jisòs anɛ sɛ yɛrɛ, nɛ ye ngòlɛɔ Jisòs dɛ nà'a mesɛ fa wo yiyan' awo zok zok sɛ yà' sɛ ya wo. Bùu mok à ye fo' sɛ wo à tse' yònsɛɛ ze' sɛ yà' sɛ fa wo ngɔ' fana Jisòs bɛ'fis fa wo yà'. ¹⁹ Fana bùu sɛ pwe' sɛ lap mandzɛ ngòjwɛ yi, bùusɛ nɔɔn ànɛ sɛ tɛsɛ ndzɛ ni' yi, nɛ sɛ mesɛ fa wo yiyan' awo.

²⁰ Jisòs à kùk ngàa fàak ye, nɛ duk dɛ, <<A rɛɔsi bohòngàa jɔn wɛɔ, bùusɛ tse' gar sɛ Nwi nsàp bùu yɛ'e. ²¹ A rɛɔsi bohòbùu sɛ njɛ sɛ ya wɛɔ ngà'a, bùusɛ wɛɔ nɛ zɛ' ntsɛ'mòk. A rɛɔsi bohòwɛɔ sɛ wɛɔ sɛ wa ngà'a bùusɛ wɛɔ nɛ ywi ntsɛ'mòk. ²² A rɛɔsi bohòwɛɔ sɛ bwiɔ nɛ bɛɔ wɛɔ, nɛ sɛ bɛ' wɛɔ, nɛ yak wɛɔ, nɛ cɛp bum sɛ bɛp bohòwɛɔ bùu mu nɛ mu mo njwɛ. ²³ A ye nga wo gù wɛɔ vɛ'nɛ, wɛɔ kwa, nɛ sɛ kap dzeɔ, bùusɛ wɛɔ nɛ tse' lèl'à mabu nkùuɔntɛn. Wɛɔ rɔɔ sɛ' dɛ, tàcici bùu yɛ'e sɛ wɛɔ ànɛ gu ngàa tsòhòbum Nwi wɛɔ sɛ' vɛ'nɛ.

²⁴ <<Fana anɛ bɛp wɛsɛ bohòwɛɔ ngàa ghàk vɛ'e wùrɔn, bùusɛ wɛɔ a yuk wes lɛm ma njàwɛɔ lan. ²⁵ Anɛ bɛp bohòwɛɔ sɛ wɛɔ cu ngà'a zɛze', bùusɛ njɛɛ nɛ yan wɛɔ ntsɛ'mòk. Anɛ bɛp bohòwɛɔ sɛ wɛɔ sɛ ywi ngà'a, bùusɛ wɛɔ nɛ te' nɛ wan nùmbu mòk. ²⁶ Anɛ bɛp bohòwɛɔ sɛ bwiɔ pwe' sɛ gɛn to lɔɔ awɛn bɛbɔn, bùusɛ yà'a sɛ' mɔmvɛ'nɛ tàcici awo wɛɔ à sɛ gɛn lɔɔ

bù ngàa mvwɛs sɛ wo à duk dɛ wo ngàa tsòhòbum Nwi sɛ' vɛ'nɛ.

Dzɛm Bùu Sɛ Wo Bɛngɛ Wu
(Mat. 5:43-48, 7:1-5, 12)

²⁷ <<Nɛ yeɛ nɛ dɛ, mù sɛ cɛp bohòwɛɔ sɛ wɛɔ sɛ yuk yusɛ mù sɛ cɛp yɛ'e dɛ, dzɛm bùu sɛ wo sɛ bɛɔ wɛɔ, nɛ sɛ gu bɛbɔn bohòbùu sɛ wo sɛ dzɛɛn wɛɔ. ²⁸ Wɛɔ se bùu sɛ wo sɛ yak wɛɔ, nɛ lɛɔ fa bùu sɛ wo sɛ fa wɛɔ ngɔ' piriya. ²⁹ A ye-a nga njwɛ nɛmòk sam wu mbumbuk, wu tse' fa yi mamòk yi lɛp sɛ'. A ye-a nga njwɛ nɛmòk fep jɛ cɔk yò, wu me'rɛ yi fep jɔn cɔk yòndɛ ndzɛ tsɛtsɛ'rɛ sɛ'. ³⁰ Fa ndàanwɛ pwe' nɛ yi lɛɔ yumok bohòwɛ. A ye-a nga njwɛ nɛmòk jɛ yumok sɛ yà'a sɛ yò, wu kà dɛ wo fek yi ngòfa fɛsɛ wu yà' duk. ³¹ Mɔmvɛ'nɛ wu dzɛm dɛ bwiɔn gu fa wu fana wu gu fa wo sɛ' vɛ'nɛ.

³² <<A ye-a nga wu dzɛm bùu sɛ wo sɛ dzɛm wo, Nwi nɛ kwasɛ wu bùu yà? Bùu sɛ bɛp wɛɔ dzɛmgɛ sɛ' bùu sɛ yà' dzɛm wo. ³³ A ye-a nga wu gu bɛbɔn bohòngwɛ nɛ yi gùgɛ wu bɛbɔn, Nwi sɛ wu bùu yà? Bùu sɛ bɛp gùgɛ sɛ' vɛ'nɛ. ³⁴ A ye-a nga wu fòsɛ fa mègù bùu sɛ wo nɛ fòsɛ fa wu, Nwi nɛ kwasɛ wu bùu yà? Bùu sɛ bɛp wɛɔ fòsɛ fagɛ bùu sɛ bɛp mok sɛ', dɛ ya wo nɛ tse' fe'lɛ yà' man'kwɛn. ³⁵ Wɛɔ dzɛm lɛ bùu sɛ wo sɛ bɛɔ wɛɔ, nɛ gu wo bɛbɔn. Fɛsɛ fa wo, nɛ kà yà' fek fɛsɛ. Ya wu nɛ tse' lèl'à mabu nkùuɔntɛn, wu ye sɛ' mo Tà Nwi nɛ yi Nwi nɛ ghan nɛ. Nwi gùgɛ ye bɛbɔn bohòbùu sɛ wo kà yi kwasɛgɛ nɛ ye bù ngàa nkùu' wɛɔ sɛ'. ³⁶ Wɛɔ sɛ koksɛ man'ɔn bohòbwiɔ mɔmvɛ'nɛ Tɛ' awɛn koksɛgɛ man'ɔn sɛ'. ³⁷ Fana kà dɛ wɛɔ sak njwɛ nɛmòk duk, ya Nwi kà wɛɔ sɛ' sak. Wɛɔ kà njwɛ nɛmòk gu bɛpsɛ ya Nwi kà wɛɔ bɛpsɛ. Swifa bwiɔ ya Nwi nɛ swifa wɛɔ sɛ'. ³⁸ Fa, ya nga Nwi nɛ fa wu sɛ'. Wo nɛ fa wu bo duk, nga wo bɛɔ yà', nɛ tsɛrɛ bɛ'lɛ mvwe' mò'fis, mamòk kɛ'e lo nze, wu kà mvwe' nɛ ngònɛmsɛ tse'. Mvɛ'nɛ wu fuk fa bwiɔ fana wo nɛ fuk fa wu yòsɛ' vɛ'nɛ.>>

³⁹ Anɛ gɛɔ fana Jisòs mak fa wo gbɛ' mòk dɛ, <<Kaco ngà ntwilis niɔn fa ngà ntwilis mok mandzɛ yɛn. A ye-a nga ngà ntwilis nɛ gu vɛ'nɛ, wo nɛ gbɛ ni sɛ wurɛ wo ba fo'. ⁴⁰ Kaco mo nɛ yi sɛ yɛ'rɛ fàk rɔɔ casɛ njwɛ nɛ nà' sɛ yɛ'rɛ yi nɛ yɛn. Yusɛ dɛ, a ye-a nga njwɛ nɛ yi sɛ yɛ'rɛ fàk mesɛ, yi nɛ rɔɔ kurɛ megu co njwɛ nɛ nà' à yɛ'rɛ yi nɛ. ⁴¹ Njo nɛ wu kùkgɛ mɔjɛp nɛ jo nɛ nà' cu mu lisɛ moma yo, nɛ swi dɛ bɛs tɛ nɛ ghan cu mu lisɛ wu yɛ'e bùu yà? ⁴² Kɛnɛ aco wu duk fa to moma yo mòk dɛ, <Tse' vɛsɛ lis ya mu fis fa wu mɔjɛp nɛ mu lisɛ wu> nà'a, nga wu sɛ kà nkɔwɔnkɔwɛ bɛs tɛ nɛ mu lisɛ wu nà'a yɛ anɛ va? Wù ngà

tè'èŋkup, fis to le ntòjep nè ghan mu lisè wù nà'a ŋkuŋ ya wu nè tse' mandzè nè ŋgòyè rì nè jo nè nà' cu mu lisè moma yo nè.

Tu Bə Nto'o Ye

(Mat. 7:16-27; 12:33-35)

⁴³ <<Kaco tu nè bèbon zəm nto' nàbup yeŋ, nə ye sà' də, kaco tu nè bup zəm nto' nè bèbon sà' yeŋ. ⁴⁴ Bwiin nə riŋ tu bə nsàp nto' nè tu nè sə zəm. Kaco wù kwiiŋ lèmu' mənə ntwinəne' yeŋ, nə ye də, kaco wù kwiiŋ pià mənə tu nàk sà' yeŋ. ⁴⁵ Nwè nè bèbon cəp fis kəgè ncəp nè bèbon bəusə ntəm ye bèbon. Nwè nè bup cəp fis kəgè ncəp nè bup bəusə ntum ye bup. A ve'nə bəusə ciu ŋwèe cəp fis mēgù yusə yà' rwiŋ cu sə ntəu ŋgəŋgəŋ.

⁴⁶ <<Wèeŋ togè mu də Tà, Tà, nə kà bum sè mù sə duk də wèeŋ gu gù bəu yà? ⁴⁷ Nwè nè yi vè-a bohòmù, nə yuk yusè mù sə cəep, nə noŋsə yà', fana mu tsok fa weŋ nsàp ŋwè nè yi ye nè. ⁴⁸ Yi co ŋwè nè yi dzəm ŋgòci ndap, yi tunj lo sə nze cəco, nə kə yeto kùmndap sə mənə lis. Fana ndzəp rwiŋ, nə bwi' ndap nè, nà' kà tsòhò, bəusə yi a ci kùmndap nè bèbon. ⁴⁹ Fana ŋwè nè yi yuk-a ncəp àm, nə kà yà' nòŋsə, ye də yi co ŋwè nè yi a ci ndap ye sə nze wà, nə kà kùmndap bom. Fana ndzəp à rwi, nə bwi' ndap nè, nà' gbə ghà ànə. Ndap nè à gbə nsàp nè co wù kà cəp to.>>

7

Jisòs Bə Ŋkum Sojà Nə Nwè Lakmum

(Mat. 8:5-13)

¹ A ye ŋga Jisòs cəp mèsə bum sà yi à tse' ŋgòcəep ŋga bəu sə sə yuk fana yi lo mvwe' lak Kapanum. ² Ŋkwà' ŋwè sojà mòk nè mvwe' lak Rumà à ye fo' nè yi à tse' ŋkwèŋ ye mòk nè yi à dzəm nà' ve'e wùriŋ. Moŋkwèŋ ye nè à sə ya ve'e co yi kpə li. ³ Anə geŋ yi yuk nzu bum sə Jisòs à sə gəu, fana yi tum lo ŋkwàha bəu Jus mok wèŋ də yà' a kə duk Jisòs ve kə gŋjsə ŋkwèŋ ye nè. ⁴ Wo à lòo, nə kə leŋ gbərə Jisòs. Wo duk fa yi də, <<Nwè ènə kùrè co wù tesə yi, ⁵ bəusə yi dzəm bəu lak avès ŋkəuŋntəŋ, nə ci fa ves ndap priyà avès sà'.>> ⁶ Fana Jisòs bə yà'wèŋ lo. A kə kuəp vè mvwe' ndap sojà nè, fana nà' tumsə ŋge' ye mok weŋ də yà' a kə duk fa Jisòs də, <<Tà, kà də wu ye ŋgə' ŋgwəŋ duk. Mù ka kəkùrè co wù kə ni mū nda'à mù yeŋ. ⁷ Yà'a yusè yà' gù ŋkuŋ mù kà bohòwù mù bə tu am və sə. Cəp mēgù le bə cù fana ya mofak àm nè nə luŋ. ⁸ Mù rì ve'nə bəusə mu yè'sə ŋwè nè mù tse' ŋkwàha bəu mok mantombii mù sə mù sə yuk bohòwo sà'. Sojàa mok cu sə wo yukgə bohòmà sà' yo. Aco mù to mòk duk də, Vəə, yi və. Mù duk

fa mòk də, Lòfa', yi geŋ. Nə duk fa mali mòk də, Gə yu yè'e, yi gu yà'.>> ⁹ Jisòs à yuk ve'nə, fana yi mərə bohòŋkwà' ŋwè nè, nə duk fa bohòbəu sə wo à yù vè yi fo' sə də, <<Mù sə tsə' fa weŋ də, a mēgù-a sə mutsətsə'rəə bəu Izurə ma, mù ka ŋwè nəmòk fo' nè yi tse' nsàp dzədzəm nè ŋkəuŋ ènə ve'nə ye yuk.>> ¹⁰ Bəu sə ŋkwà'ŋwè sojà à tum sə à bwiŋ foho lòo, nə kə ye ŋga mo ye nè cu mok bèbon.

Jisòs Lòkokə Mo Nwà Ngwemfə Mòk Mvwe' Kpə

¹¹ A ka sap fana Jisòs kə ni mvwe' ntòlak mòk nè wo to nà' də Neen. Ngàa fàk ye nè ye bəu mok wèŋ ŋkəuŋ sə be' løyi. ¹² Yi à kuəp vè mvwe' ncūu ŋka' lak sə, fana yi ye ŋga wo sə bək vè wèŋ ŋwè nəmòk nè ma ye à ye ŋwà ŋgwemfə. Nwà nè'nə à tse' mēgù mo nè mò'fis ènə ŋga nà'a ŋwəmbam. Bwiŋ ŋkəuŋ à vè ŋgòtsəpsə yi. ¹³ Tà Jisòs à yə ŋwà nè, nə koksə manziŋ bohòna' nè duk fa nà' də, <<Tsəp, kà wa.>> ¹⁴ Yi lo, nə kə jweŋ ŋkùp nè wèŋ ŋwè nè cu ka nè. Bəu sə wo à sə bək tse' ŋkùp nè wèŋ à foho təəŋ, fana yi duk də, <<Wà'ŋwè, mù sə cəp bohòwù də, yəə nè lokok.>> ¹⁵ Nwè nè à lòkok cu mutsə, nə ye ŋgòcəp cù. Jisòs jəŋ yi, nə fa yi bohòma ye. ¹⁶ Wuə à ko bwiŋ pwe' fana wo kuksə Nwi. Wo sə duk də, <<Ngà tsòhòbum Nwi mòk nè ghan tesə mutsətsə'rə vesu wèŋ laŋ. A yè'sə də Nwi a vè ŋgòtesə bəu ye wèŋ.>> ¹⁷ Nzu bum sə Jisòs à gù yè'sə à yuhu mvwe' nzenɡòŋ Jüdiyà nè ye lak sə yà' kuəp Jüdiyà pwe'fo'.

Jon Tumsə Ngàa Fàak Ye NgòFek Jisòs Yumok

(Mat. 11:2-19)

¹⁸ Ngàa fàak Jon wèŋ ànə yuk bum sə Jisòs à sə gəu fana wo və, nə tsok fa Jon. Jon to ngàa fàak ye mok bə, ¹⁹ nə tum wo bohòTà Jisòs də wo kə fek nà' də, <<Wu yà'sə ŋwè nè wo à duk də yi nè vəə nè, kə vées sə kək də yi co ntòzok e?>> ²⁰ Wo kə dzèŋ bohòJisòs, fana wo duk fa yi də, <<Jon ŋgà bəptesə bwiŋ tum vè ves də vées kə fek wu də, wu yè'sə ŋwè nè wo à duk də yi nè vəə nè, kə vées kək də yi co ntòzok e?>> ²¹ A ye mēgù sà' mvək ànə fana Jisòs gŋjsə bə ŋgàa yiyan wèŋ ŋkəuŋntəŋ, nə be'fis ze' ndzə ni'i bwiŋ, nə muk lis bəu sə yà' ànə loho sà'. ²² A kə dzèŋ fana Jisòs duk fa wo də, <<Wèeŋ du, nə kə tsok fa Jon yusə wèŋ yuk, nə ye sə wèŋ yə bə lis awèŋ. Bəu sə wo à loho lis wèŋ sə yə fe'lə bum səmok, bəu sə wo ànə sə kà gīgè sə gi, ŋgàa kuturu wèŋ sə gŋj. Bəu sə wo à loho ntu' wèŋ sə yuk fe'lə bum, mù sə lòkoksə bwiŋ mvwe' kpə, nə sə tsoho fa ngàa jiiŋ wèŋ Ntirə nè Bəbon nè sà'. ²³ Nə tsok ləsə fa yi də mù duk də,

rensi bohòŋwè nè yi ka mèmèrè sè ntùwè
yi bùu mù tse' lok.>>

²⁴ Ghà nè ngàa fàak Jon sè à bwi foho
lòfana Jisòs ye ngòtsòho fa bùu sè fo' bə
liŋ Jon nè. Yi sè cep də, <<Wèŋ ànə lo ngəà
fa' ngòkə ja'a yà? A ye ngòkə ja'a n̄wə
nəmòk nè yusə bwiŋ cèep, yi sè dzəm ke'
gu yusə wo sè cèep sè nduk à? Ka le ve'nə
weŋ. ²⁵ Ye də wèŋ ànə lo ngòkə ye yè'sə yu
yà le? Anə ye də wèŋ kə ye n̄wə nəmòk
nè yi à ni tse' cəək sè bəboŋ à? Nə yeè nè
sə' də nsàp bùu sè wo nigə cəək sè bəboŋ,
nə sè zə ghàk awo yè'sə kə ngəà cugə. Wo
cugə m̄a m̄umvwe' nto'o ŋkum wèŋ. ²⁶ Ye
də wèŋ ànə tesə lo yè'sə ngòyə yà? A ye
ngòkə yə ngə tsòhòbum Nwi à? Ŋ, a ve'nə
zinə, yi yam gha' ngəà tsòhòbum Nwi nsàp
nè wèŋ rì yàwèŋ ànə laŋ. ²⁷ Nà'a yi nè wo
à còm nòŋsə bum mok ndzənə n̄wək Nwi
bə liŋ ye nè. Wo à còm yusə Nwi à cèp də,
<Nè'e masinjà àm,

m̄a n̄e tum gesə lo yi mantombii wù
ngògù fùhu tsə'rə fa wu mandzə.>>

²⁸ Fana Jisòs nè cep mali səmòk də, <<Mù
sə tsə' wèŋ də, bwe sè wo à dzə wo sè
nzenŋòŋ fəŋ pwe'fo', wo ka mòk nè yi
càsə Jon ntòdzə. Yi ye-a sè' ve'nə fana n̄wə
nè də yi jə'rə càsə gha' m̄vwe' gaŋ ŋkum
Nwi yi nè yam ghak Jon nè.>>

²⁹ Bù ngàa ko tas bə bùu sè wo à ye fo'
pwe' ànə rɛɛŋ bum yè'sə fana wo kwasə
Nwi. Wo ànə kwasə Nwi də fàak sè Jon à
gùu sè yà'a bəboŋ. Wo ànə ye bùu sè wo
ànə baptesə bohòJon. ³⁰ Fana bùu Faràsi
bə bù ngàa yə'rə fa bwiŋ lùk Nwi wèŋ à
bèŋ yusə Nwi à fùhu nòŋsə fa wo sè, bə
mandzə nè də Jon kà wo baptesə.

³¹ Jisòs duk də, <<Aco mù fùhu kok ŋgwi
bùu sè niè' yè'sə bə yà le-o? Wo səsə yè'sə
yà? ³² Wo yè'sə co bwe mok sè wo tə m̄
ntɛɛŋ, nə sè duk fa nge' awo də, <Vès yəm
ŋkii sè wo fisgə ŋwàŋwè fo', wèŋ kə dzèŋ
nə kà. Vès yəm ŋkii kp̄u, wèŋ kə mbeŋ sè'
kom lok.> ³³ Mù duk ve'nə bùusə Jon nè
ànə və ye, yi kà rùk sè no, nə sè dzə zuz̄u.
Wèŋ à yə ve'nə, wèŋ də yi tse' yòŋsə ze'
ndzə ni' yi anə. ³⁴ M̄u Mo N̄wè, mù a vè
yàm, mù sè zū bəŋ, nə sè no rùk sè'. Bwiŋ
à yə ve'nə, wo duk də, <Wèŋ ye ngà no
jùhu rùk bə t̄a zū bum, kà ze' mòok nè'.>
Wo tò mù də nge' ngàa gù bup bə ngàa
ko mbàam tas wèŋ. ³⁵ Mègù də yumok
kə lègə ŋkuj bwiŋ riŋ də a bəboŋ kə bup
àle'.>>

Nwà Nəmòk Fè'lə Fa Jisòs Lámindà

³⁶ N̄wè Faràsi nəmòk à tò Jisòs də nà'a
və bə nà'a kə zū zuz̄u mù nda'à yi, fana
Jisòs lo mù nda'à yi anə, nə cum nze də bə
yà'wèŋ zū. ³⁷ N̄wà nəmòk nè yi à ye n̄wà
sàhà m̄vwe' lak yà'sə yuk də Jisòs sè zū
zuz̄u m̄vwe' ndap n̄wè Faràsi anə. Yi jəŋ

və ndo lámindà nè wo ywigè nà' mbàm
ŋkàŋŋ, ³⁸ nə kə təŋŋ kok f̄u ŋkwèŋ Jisòs
m̄vwe' kùu ye. Yi ye ngòwa, nə sè tsəp
kùu Jisòs bə ndzəplis ye sə, nə sè yisə yà'
bə n̄əmtu ye. Yi sè kum kùu Jisòs sè bə
ngòp̄cu ye, ngòŋtsə' də yi sè wəp nà', nə
sə yok yà' bə lámindàa sè.

³⁹ N̄wè Faràsi nè yi à tò Jisòs nè ànə ye
ve'nə fana yi duk sè vèə yi də, <<N̄wè ènə
nə ye-a ngə tsòhòbum Nwi, b̄wɛrɛ yi rì
də n̄wà nè nà' sè jwèŋ yi ènə n̄wà sàhà
laŋ.>> ⁴⁰ Jisòs tò yi də, <<Saimù, mù tse'
yumok ngòtsə' fa wu.>> Saimù fèk bwi
ye də, <<Cità, yusə də yà?>> ⁴¹ Jisòs də,
<<Ngà samsə fa bwiŋ mbàm mòk à tse'
ngàa kəa ba. Yi sè bə' ngə kəa mòk bàm
mbàm t̄aŋ, nə bə' megu mòk nə ncùhù
hum t̄aŋ. ⁴² Wo kà yà' là' to, fana yi swi fa
yà' ba fo'. Bohòbùu sè ba yè'sə, anə dzəm
ghak yi nè fò?>> ⁴³ Yi də, <<Mù tsəm də, a
n̄wè nè wo swifa yi mbàm ŋkàŋŋ nà'a.>>
Jisòs də, <<A zinə.>> ⁴⁴ Yi bùuŋ kùk n̄wà
nə, nə duk fa Saimù də, <<Wù sè yə n̄wà
nè'e nà? Mù vè mù nda'à wù fɛn, wù kà
m̄u ndzəp sè wo cùkğə kù bə zəŋ fa. Fana
n̄wà nè'e cùk fa mù kùu sè bə ndzəplis ye,
nə yisə fa mù yà' bə n̄əmtu ye. ⁴⁵ Mvəsə
wo cèpsəgə ŋwè, nə jwèŋ yi bə ngòp̄cu
yà'a, wù kà mù ve'nə sè' cèpsə. Mvè'nè yà'
yè yèe, yi ka ngòjwèŋ kùu am bə ngòp̄cu
ye tɛŋsə. ⁴⁶ Wù ka tu am bə m̄ve' yok fana
n̄wà nè'e yok kùu am bə lámindà. ⁴⁷ Ye də
mù sè tsə' wu də, bup sè n̄wà nè'e à gù yà'
ŋkàŋŋ sè, wo swifa yi yà' laŋ. Yè'sə rɛɛŋ
də a ve'nə bùu nsàp dzədzəm nè ŋkàŋŋ nè
yi nitsə' ènə. Fana n̄wə nè wo swifagə yi
momjo, nitsə'gə sè' dzədzəm nè momjo.>>

⁴⁸ Fana Jisòs bùuŋ duk fa n̄wà nè də,
<<Mù swifa wu bup yo laŋ.>> ⁴⁹ Bùu mok
sè wo à ye bə Jisòs wèŋ sè à yuk ve'nə fana
wo sè cèp də, <<Nè'nə yè'sə ndà, nè aco yi
swifa n̄wè bup ye-e?>> ⁵⁰ Jisòs tsok fa n̄wà
nə də, <<Mvè'nè wù fa ntəm yòbohòmù
fana yà' fa wù lùŋ. Gèŋ bəboŋ.>>

8

Bəba Sə Wo A Sə Tɛsə Jisòs

¹ A cu momjo fana Jisòs bə ngàa fàak
ye sè hum-ncòp-ba sè wèŋ à glihi ke'
m̄umvwe' buhu lak sè yà' à ye fo' sè. Jisòs
sə tsoho Ntirè nè Bəboŋ nè nà'a bə gaŋ
ŋkum Nwi. ² Fana bəba səmòk à sè ḡi bə
Jisòs nè. Bəba yè'sə, Jisòs ànə bə'f̄u fa wo
yòŋsəə ze' ndzə ni' wo, nə mesə fa wo
yiyaj awo sè'. Mòk à ye fo' Mèri Mādàlinà
nè ze' sàmba à tesə ndzə ni' yi nà'a. ³ Mòk
à ye Joanà nè yi à ye ngwe Cuzà, mòfak
ŋkum Herò, nè yi à sè kùkğə lis bə ndap
Herò. Sùsanà à ye sè fo', bə bəba səmòk
ŋkàŋŋ. Wo à sè jə bum awo sè wo tse', nə
sə tesə Jisòs bə ngàa fàak ye wèŋ bə zəŋ.

Gbu' Ngà Bi Ngwii Bum
(Mat. 13:1-23; Mak 4:1-20)

⁴ Bwiñ à sè vè bohò Jisòs mvwe' hòop lak zəzok, fana wo à kə màa, Jisòs cèp bohòwo bə gbu'. ⁵ Yi à cèp də, <<Ngà bi ngwii bum mòk à lònghòkə ñwə ñgwwii bum ye. Mvə'nè yi à sè ñwə yà' fana ngwii bum mok gbu sə mandzə. Bwiñ sə nərə yà' bə kù, fana swiñ dzoon və, nə kə te' zù lo yà'. ⁶ Mok gbu mvwe' lis, nə to. Mvəsə yà' à sə kùu', fana yà' yum, bùu jì ndzəp. ⁷ Mok gbu mvwe' ndik, nə kuk. Yà' kuk bə ndik sə, fana ndik sə lim zə yà', à' kpə. ⁸ Mok gbu mvwe' nze nə bəbon, nə kuk, nə zəm ñgwi co ñkə mò'fis.>> Jisòs ànə duk wes vè'nə fana yi cèp torə fis bə ñàñ də, <<Ñwə nə wù tse'-a ntu' ñgòyuk yusə mù cèp yè'sə, wù yuk.>>

Jisòs Tsə' Rəñsə Gbu' Nə

⁹ Ànə geñ ngàa fàak ye wèñ fek yi də gbu' ènə yè'sə dale? ¹⁰ Yi duk fa yà' də, <<Nwi à gù weñ yàwèñ ngòri bum səmok bə gañ ye sè yà'a səswihi bohòbùu səmok. Fana bùu sè wo yàwo sə mbiñ, wo sə kuk nə kuk, nə kà bum sə yə, wo sə yuk nə kà rɛɛɲ.

¹¹ <<Mbwe' gbu' nə nè'. Ngwii bum sə ncèp nə Nwi. ¹² Ngwii bum sè yà' à gbu sə mandzə, a bùu sè wo a yuk ncèp Nwi, Satà və, nə kə jəñ gesə ncèp nə sə ntəu' ye, ya kə də wo dzəm ncèp nə, nə tse' lùñ duk. ¹³ Mok sè yà' à gbu mvwe' lis, a bùu sè wo yuk ncèp nə Nwi, nə dzəm bə kwəkwa, fana nà' kà ngàñ sə ntəu' wo sò. Yè'e bùu sè wo dzəmgə mvək momjo, ñga məmumsə vəə fana wo gbu gesə lo fo'. ¹⁴ Ngwii bum mok sè yà' à gbu mvwe' ndik yà'a, a bùu sè wo yuk, wo cu fana bum nzenğon lim te'lə tse' ncèp nə. Bum nzenğon sə, a bum sè ñwə sə tsərə ñgògù yà' nùumbu pwe', bə ntəm nə ngòtse' ghək, nə ye ntəm nə ngòyu' lùum sə sənə nzenğonə. Yà'a bum sè yà' lim te'lə tse' ncèp nə fana nà' kà kùk. ¹⁵ Nə ye də, ñgwwii bum sè yà' à gbu yàwo mvwe' nze nə bəbon, a ntəm bùu sè wo yuk ncèp Nwi, fana wo ko ntəm, nə kotsə' yà' cək bə ntəm nə zinə, nə zəm nto'.

Gbu' Laàm
(Mak 4:21-25)

¹⁶ <<Kaco ñwè bwe' lam, nə fə'ə lok nà' sənə yumok yeñ. Kaco yi tes nà' sə mbwè kə sè' yeñ. Yi nə tes nà' mənə dak, ya nga bwiñ nì vəə, nà' sə rɛɛɲ bohòwo. ¹⁷ Yà' cu sè' də yumok sè yà'a səswihi, də yà'a nə kà kə yəəñ ka yeñ. Yumok sè də wo fə'ə lok yà' də bwiñ nə kà yà' jəja yəə bùə. ¹⁸ Ye də wèeñ sə jəñ ñkərə mvəsə wèñ sə yuk bum, bùusə ñwə nə yi tse'-a yumok,

Nwii nə jo naan fa fe'lə yi mok sè' ya yi tse' ñkəuñntèñ. Nə ye də ñwə nə yi ka ye yumok tse' fana Nwii nə jəñ gesə nə momjo nə yi tsəm də yi tse' nə.>>

Jisòs Bə Ma Ye Nə Ye Bwema Ye
(Mat. 12:46-50; Mak 3:31-35)

¹⁹ Ma Jisòs bə bwema ye wèñ à vè ñgòkə yə yi, fana wo kà yi yə, bùusə bwiñ à ye fo' ñkəuñ. ²⁰ Wo tsok fa Jisòs də, <<Ma yo bə bwema yo wèñ tə sə mbiñ, wo sə dzəm ñgòyə wu.>> ²¹ Jisòs duk fa wo də, <<Ma am bə bwema am wèeñ bùu sè wo yuk ncèp Nwi, nə gu sè' vè'nə.>>

Jisòs Gù Fəfə Nà' Təñsə
(Mat. 8:23-27; Mak 4:35-41)

²² Numbu mòk à ye Jisòs bə ngàa fàak ye nì sənə ñgwes. Yi tsok fa yà' də, <<Vesuwèeñ to lo ndzə ngu ndzəp mamòk.>> Mvə'nə wo à sə lóo, fana yi dzəm lo. ²³ Wo à sə lósə ñgwesə anə fana, fəfə nə bup tseñ wo, nə sə ci rwiñsə ñgwes nə bə ndzəp, fana nà' ye co nà'a nə cəəñ. ²⁴ Wo lo kə to yəmsə Jisòs, nə duk fa yi də, <<Tà, vesuwèñ sə kpə yè'e kpə.>> Jisòs à lòkok mutsə, nə duk fa fəfə nə duk də, <<Təñsə, kà mok kà fe'lə,>> nə duk bohòndzəp sè' duk də, <<Naan yòsə' gəe'.>> Fəfə à duk gù dok, fana ci'i təəñ fo' mok wumm. ²⁵ Fana yi fek yà' də, <<Kaco wèñ dzəmtse' bohòmù yeñ yè'sə bùu yà? >> Ngàa fàak ye wèñ wəp, nə mərə də, <<Nè'e nsap ñwə nə fònə yi cèep, fəfə bə ndzəp pwe' sə yuk yi-e?>>

Jisòs Guñsə Ñwə Nə Yi Tse'
Yòñsəə Ze'

(Mat. 8:28-34; Mak 5:1-20)

²⁶ Wo à to tesə lónto ndzəp ma nja, nə kə tesə və mvwe' lak Gerasàn. Lak yè'sə yà'a ma ndzə nto ndzəp mvwe' nze Galili. ²⁷ Jisòs tesə sənə ñgwes nə, fana yi kərə bə ñwə nəmòk nə yi tesə mvwe' lak yà'sə ñga nà' tse' yòñsəə ze' ndzə nì'i yi. A sàp ñkəuñntèñ ñga ñwə ènə sə gi nì' to, nə kà nda' à sə cu. Yi sə noon ke'lo mvwe' sè wo tuuğə bwiñ. ²⁸ Yi ànə ye Jisòs fana yi gbu tson sə nze ngu nì'i nà', nə sə wañ furə fis də, <<Jisòs mo Nwi nə ghañ, wù sə ləp bohòmù yà? Mù leñ wu də wu kà mu ñgə' fa.>> ²⁹ Yi à duk vè'nə bùusə Jisòs à duk fa yòñsəə ze' nə də nà'a tesə ndzə nì'i yi anə. Ze' nə ànə sə ci' kotsə' ñwə nà'nə kè' ñkəuñntèñ fana wo à sə ki yi bo bə kù lóonfo' bə kwan nə sə kuk yi, fana yi sə sòon tirə yà' pwe' ze' nə sə jamsə lo yi ñgəə. ³⁰ Jisòs fek yi də, <<Lin yoo ndà?>> Yi duk də, <<Lin aam Bòp.>> Yi duk vè'nə bùusə ze' sə à ye ndzə nì'i yi anə ñkəuñ. ³¹ Ze' sə leñ Jisòs də nà'a kà wo sə mvwe'

* 8:31 8:31 Yè'e mvwe' sè yòñsəə ze' nə kə làə. A mvwe' sè Tà Nwii nə kə tüksə wo.

wu sè cəco* yà'a gèsè lò. ³² Ngùnaañ mok à ye fo' ñkàunntɛnŋ nga wo sɛ zɛ mvwe' mbwè nda mòk fo'. Fana ze' sɛ lɛŋ Jisòs dɛ nà'a mɛ'rə wo, wo kɛ ni ndzɛ ni'i ngùnaañ sɛ. Jisòs dzɛm fa wo. ³³ Ze' sɛ tɛsɛ ndzɛ ni'i ngà' nɛ, nɛ kɛ ni ndzɛ ni'i ngùnaañ sɛ. Ngùnaañ sɛ à ca du'rɛ tsoŋ ndzɛ baàn anɛ, nɛ kɛ gbɛ kpɛ lo wes sɛnɛ ndzɛp Galili.

³⁴ Bùu sɛ wo à sɛ gùmsɛ ngùnaañ sɛ à carɛ lòo, nɛ kɛ tsoho fa bùu sɛ mvwe' lak yà'sɛ pwe'. ³⁵ Fana bwiŋ tɛsɛ vɛ ngòkè ja'a nsàp yu nɛ nà' gù nɛ. Wo à vɛ bohòJisòs, nɛ ye nga ñwɛ nɛ yi ànɛ tse' yònsɛ ze' ndzɛ ni'i yi nɛ nga yi ca kok ngɛ ñki'i Jisòs, nɛ ni tse' cək, nɛ cum fe'lɛ bɛ ñkɛrɛ ye bəbɔŋ lānŋ ve'. Fana wuɛ ko wo nɛbɔp. ³⁶ Bùu sɛ wo à yɛ bum ye'sɛ à tsòho fa bùu sɛ wo à vɛ yusɛ Jisòs gɛ bohòngà' ànɛ. ³⁷ Bùu sɛ mvwe' ntòlak Gerasàn wɛŋ à wɛp ve'ɛ, nɛ duk fa Jisòs dɛ nà'a lo gesɛ fo'. Yi ni ngwes, nɛ bwi foho lo yuyɛ. ³⁸ Ñwɛ nɛ ze' à tɛsɛ ndzɛ ni'i yi nɛ à lɛŋ Jisòs dɛ bɛ nà'a lo. ³⁹ Jisòs à tum fəsɛ yi mankwɛnŋ, nɛ tsok fa nà' dɛ, <<Dù la'à wù, nɛ kɛ tsok fa bwiŋ yusɛ Nwi gù bohòwù.>> Yi à lòo, nɛ kɛ tsok fa bwiŋ mɛ ntòlak pwe' yusɛ Jisòs gɛ bohòyi sɛ.

Jisòs Guŋsɛ Ñwà Nɛ Nà' Jwɛŋ Yi Cək Nɛ Luŋsɛ Mo Jairòs
(Mat. 9:18-26; Mak 5:21-43)

⁴⁰ Jisòs à to tɛm nɛ, nɛ bwi foho vɛ fana, bɔp bù nɛ wo à ye fo' nɛ à kwa ngòyɛ yi wuriŋ, bùusɛ wɛ à sɛ tək yi. ⁴¹ Ñwɛ nɛmòk à vɛ fo' nɛ wo to yi dɛ Jairòs. Ñwɛ ànɛ ànɛ ye ñkwà' ñwɛ nɛmòk mɛnɛ ndap piriya. Yi à yɛ Jisòs ntɛnŋ, yi kɛ gbɛ noonŋ mantombii nà', nɛ lɛŋ nà' dɛ nà'a vɛ mɛ ndà'à yi, ⁴² bùusɛ mo ye à ye mvək kpɛkpɛ. Yi à tse' mɛgù mo nɛ mò'fis ànɛ nga nà'a ñwàŋwɛ. Mo nɛ à ye luumŋgòŋ hum-ncòp-ba. Jisòs à lòbɛ Jairòs nɛ fana bwiŋ yuŋ yi, nɛ sɛ bwi'lɛ yi nsàp nɛ co ndurɛ to yi.

⁴³ Ñwà nɛmòk à ye fo' nɛ nduɛm à sɛ ca yi ndzɛ ni'i mɛnɛ luumŋgòŋ hum-ncòp-ba. Ñwɛ nɛ ngòfa yi ncòp nga yà'a mɛ kà ye.

⁴⁴ Yi à nɛɛ vɛ fɛ ñkwɛnŋ Jisòs, nɛ jwɛŋ gesɛ cù cək nà' bɛ bo. Mvɛ'nɛ yi à jwɛŋ gèsɛ nà' ntɛnŋ, nduɛm sɛ tɛŋsɛ ngòca. ⁴⁵ Jisòs fek dɛ, <<Jwɛŋ mɛ ndà'>> Bwiŋ pwe' à bɛnŋ, fana Pità duk dɛ, <<Masà, bwiŋ sɛ bwi'lɛ wu ma nɛ fòpwe'.>> ⁴⁶ Jisòs duk dɛ, <<Ñwɛ nɛmòk jwɛŋ mɛ lanŋ. Mɛ yuk nga ñnŋ tɛsɛ ndzɛ ni'i mù.>> ⁴⁷ Ñwà nɛ riŋ dɛ kaco yi swihl yɛŋ. Yi vɛ, nɛ sɛ kanŋ, nɛ bùhɛ mantombii Jisòs, nɛ cep fis mvwe' bwiŋ. Yi tsok fa nà' njo nɛ yi anɛ jwɛŋ cək nà' nɛ, dɛ nduɛm ye sɛ ci'i sɛ'.

⁴⁸ Jisòs duk bohòmɔŋwà nɛ dɛ, <<Njɛ'gù, dzɛdzɛm yònɛ wù tse' nɛ guŋsɛ wu lanŋ. Dù, gɛŋ bəbɔŋ.>>

⁴⁹ Jisòs à sɛ duk dɛ yi cep mesɛ bɛ ñwà ènɛ ntɛnŋ, ñwɛ nɛmòk canŋ vɛ ngòtsɛ' fa Jairòs dɛ mo nà' nɛ kpɛ lanŋ. Dɛ nà'a kà cicà nɛ ngɔ' mok ngwàŋ fa yiskok. ⁵⁰ Jisòs ànɛ yuk ve'nɛ, yi duk dɛ, <<Kà yumok wɛp, tse' mɛgu yòdzɛdzɛm fana mo ñwà nɛ nɛ lanŋ.>> ⁵¹ Jisòs à kɛ dzɛŋ mvwe' ndap nɛ, yi kà dzɛm dɛ ñwɛ nɛmòk ni yuŋ lo yi mɛ nda' ànɛ dzɛm. Yi à dzɛm dɛ a ni mɛgu Pità bɛ Jon bɛ Jem, nɛ ye ma bɛ tɛ'ɛ mo nɛ. ⁵² Bwiŋ pwe' à sɛ wa gùrɛ kpɛ mo nɛ. Jisòs duk fa wo dɛ, <<Wɛnŋ kà wa. Mo nɛ ka kpɛ, yi sɛ dzɛmlo.>> ⁵³ Bùu sɛ à ywi'lɛ yi swee, bùusɛ wo à ri dɛ mo nɛ kpɛ lanŋ. ⁵⁴ Jisòs ko mo ñwà nɛ bo, nɛ duk dɛ, <<Mwɛŋ, lòkok.>> ⁵⁵ Yònsɛ mo nɛ à bwiŋ foho vɛ sɛmòk, fana yi lokok kɛ' mò'fis. Jisòs duk dɛ wo fa mo nɛ bɛŋ ya yi zɛ. ⁵⁶ Ma bɛ tɛ'ɛ mo nɛ à mɛrɛ wuriŋ. Jisòs duk fa wo dɛ wo kà ñwɛ nɛmòk tsɛ' fa.

9

Jisòs Tum Bwe Fàak Ye
Hum-ncòp-ba

(Mat. 10:5-15, 14:1-12; Mak 6:7-29)

¹ Jisòs to bɛnɛ ngàa fàak ye sɛ hum-ncòp-ba, nɛ fa wo ñnŋ ngòjùm fis yònsɛ ze' pwe' ndzɛ ni'i bwiŋ, nɛ mesɛ fa bwiŋ yiyan zɛzok. ² Fana yi tum lo wo ngòtsòho lòganŋ ñkum Nwi, nɛ mesɛ fa bwiŋ yiyan. ³ Yi tip wo duk dɛ, <<Kà yumok bɛ gi nɛ' nɛ jɛ lò: ntumbàn-è', bà-m-è', zuzu-è', mbàm-è', nɛ kà cək nini ba sɛ' jɛ tse'. ⁴ A ye-a nga ñwɛ nɛmòk jɛŋ wɛŋ co ñkùŋ mɛ nda' à yi, fana wɛŋ cum mɛgu bɛ ndap ànɛ tɛ wɛŋ mɛ'rɛ ntòlak anɛ. ⁵ A ye-a nga bùu sɛ bɛ ntòlak ànɛ ka wɛŋ mvwe' ndap awo dzɛm, mvək nɛ wɛnŋ nɛ mɛ'rɛ mvwe' ànɛ, wɛŋ ke'sɛ mak nɛm mfɛmfɛ kùu awɛŋ fo' ngòni tsɛ' dɛ wo à ka wɛŋ fo' dzɛm.>>

⁶ Fana ngàa fàak Jisòs sɛ à gi ke'cà bohòbwe buhu lak sɛ fo' sɛ pwe', nɛ sɛ tsoho lo Ntirɛ nɛ Bəbɔŋ nɛ, nɛ sɛ gu mesɛ fa bwiŋ yiyan awo pwe'.

⁷ Anɛ gɛŋ, Herònɛ yi à sɛ sak Galili yuk bum sɛ Jisòs bɛ ngàa fàak ye à sɛ gù ye'sɛ. Fana ñkɛrɛ jip yi ve'ɛ, bùusɛ bùu sɛmòk à sɛ cɛp dɛ, Jon ngà bàptɛsɛ bwiŋ a tɛsɛ vɛ fe'lɛ mvwe' kpɛ. ⁸ Fana bùu sɛmòk sɛ duk ke'cà yàwo dɛ yi Alajà. Mok sɛ duk yàwo dɛ ngà tsòhòbum Nwi mòk nɛ tanŋ a lòkok vɛ mvwe' kpɛ. ⁹ Anɛ gɛŋ Heròduk dɛ, <<Mù ànɛ gwɛ' cokfis tu Jon sɛ lanŋ, ñwɛ nɛ mù sɛ yuk fe'lɛ nzu ye ye'sɛ ndà lɛ?>> Fana yi sɛ lap mandzɛ ngòyɛ Jisòs nɛ.

Jisòs Fa Bwiŋ Ncùhù Tàn Zuzɛ
(Mat. 14:13-21; Mak 6:30-44; Jon 6:1-14)

¹⁰ Ngàa ntum Jisòs à bwiñ vè, nè kə tsoho fa Jisòs yusè wo gūu. Fana yi jəŋ wo, nè lo mvwe' buk lak mòk nè wo to fo' də Bəsadà. ¹¹ Mvè'nè bwiñ à ri də wo à sè lòsə, wo tesə mvwe' buhu lak sè yà' kəup fo', nè yuñ lo wo bə kù. Yi duk fa wo də wo və bəboŋ, nè ye ngòyərə wo bum bə gaŋ nkum Nwi. Yi sə mesə fa bùu sè wo tse' yiyaŋ yiyaŋ awo sè'.

¹² Mvək à càa, ngàa fàak ye və bohòyi, nè duk də, <<Tà, tumsə bùu yè'sə wo lo mvwe' buhu lak nè ye nzum yà'a, ya wo lap yumok ngòzə, nè lap mvwe' nòòŋ sè'. Busə ka fəeŋ la'à yeŋ.>> ¹³ Yi duk fa wo duk də, <<Wèeŋ kuk fa wo yumok wo zə.>> Wo də, <<Vəs tse' mēgù ntuhu brəd tən, nè ye fuk ba. Wù dzəm də vées lo kə bəpsə mbàm nkəuŋ, nè ywiŋ beŋ ngòfa wo à?>> ¹⁴ A ye ngàa bùu sè wo cu fo' à ye mbəmbam ncùhù tən. Jisòs duk fa ngàa fàak ye də, <<Cum sə bùu sə sə nze bə hòp zəzok hum tən, hum tən.>> ¹⁵ Fana wo cum sə bùu sə sə nze bə hòp ve'nə. ¹⁶ Fana Jisòs jəŋ ntuhu brəd sè tən, nè ye fuk sè ba sə. Yi kuk gesə lis mabu, nè kwasə Nwi, nè bə'rə brəd sə, nè fa ngàa fàak ye də yà'a gap fa bùu sə. ¹⁷ Wo à zə wo pwe', nè ze' bəboŋ. Wo te'e benə sè yà' à bwehe cu sə kwès hum-ncòp-ba.

Jisòs Tsə' Fa Bwe Ye Bum Sə Yà'a Nə Gə Yi

(Mat. 16:13-28; Mak 8:27-9:1)

¹⁸ Anə ye mvək nəmòk ngà Jisòs cu mēgù bə ngàa fàak ye fana yi sə gə piriya. Yi fek wo də, <<Bwiñ dukgə də mü yè'sə ndà?>> ¹⁹ Wo duk fəsə fa yi də, <<Bùu mok dukgə də, wu Jon ngà bəptəsə bwiñ. Mok duk də wu Alajà, mok duk də wu ngà tsòhòbum Nwi mòk nè yi à lòkok və mvwe' kpə.>> ²⁰ Fana Jisòs fek wo də, <<Wèŋ yàwèŋ nə? Wèeŋ dukgə yàwèŋ də mü yè'sə ndà?>> Fana Pità cep fəsə fa yi də, <<Wu Nkum ngà gəm bwiñ nè Nwi ànə duk də yi nè tum vèsə nə.>>

²¹ Fana Jisòs tipsə wo bə nàŋ də wo kà ntwè nəmòk tsə' fa lok. ²² Nə tsok fa yà'wèŋ də, <<Mù nè mü mo ntwè, mü nè ye ngə' nkəuŋntəŋ. Fana nkəwàha bwiñ bə ngàa fa satikà' sè ghaŋ, nè ye bə bùu sè wo yə'rəgə ləuk Nwii nè beŋ mü. Wo nè zə mü, fana numbu nè te' ye, mü lokok mvwe' kpə.>>

²³ Fana yi duk fa bwiñ də, <<A ye-a ngà ntwè nəmòk dzəm-a ngòyù lòmü, fana yi nè beŋ to ntòbum sè ni' ye sə dzəm yà', nè bək jəŋ ntəòŋ ye numbu pwe' nkun nè be' və mü. ²⁴ Busə ntwè nè yi gəhə tse'-a yòŋsə ye fana nà'a nè bisə wà. Nə ye də ntwè nè yi jə yòŋsə ye co yusə wà bùu mü fana yi nè kə tse' nà'. ²⁵ Swe'e sè ntwè nè tse' yà, ngà yi tse'-a nzeŋgòŋ nè pwe'fo',

nə kə bisə tu ye e? ²⁶ Ntwè nè yi koksə-a marè'tu bohòmü nè ye ncèp àm, mü nè mü mo ntwè fana ghà nè mü bwi vè bə nàŋ sè te' am fa mü, nè ye bə nàŋ sè Tè' nə, bə nàŋ masinjàa Nwi sè rərəŋ fana, mü koksə marè'tu bohòyi sè'. ²⁷ Nə yèe nè də, mü sə tsə' fa wèŋ nkəm duk də, bùu mok tə fəeŋ sè wo nè kà kpə tətè wo ye gaŋ sè Nwi ngà yà' sə sak sənə nzeŋgòŋ nè.>>

Jisòs Kupsə Nsəsə Mü Ndahà
(Mat. 17:1-8; Mak 9:2-8)

²⁸ A cà co numbu fwame', fana Jisòs to jəŋ Pità, bə Jem nè ye Jon, bə yà'wèŋ kok lo mām mvwe' nda mòk ngògù piriya.

²⁹ Mvè'nè yi à sə ləŋ Nwi fana nsəsə ye kupsə bùu nsəp mok nè zok, fana cəək sè yi ni tse' mü ni' yi à bùuŋ fəfop tap tap.

³⁰ Wo ye Alajà bə Musi ngà wo tesə vè mübu, bə Jisòs wèŋ sə taan ngəm. ³¹ Bùu yè'sə à tse' nsəap nsəsə sè co mareŋ. Wo à sə cèp bə mvè'nè yi kəup ngògù yusə Nwi ànə dzəm, də yi nè lo mvwe' lak Jòrosalèm, nè kpə. ³² A ye ngà Pità wèŋ sə dzəmlo. Anə geŋ, wo lokok, nè ye Jisòs bə bùu sè ba yè'sə ngà wo tə fo', ngà nsəsə ye kupsə ve'nə. ³³ Bùu sè ba yè'sə à yə ngòlò, Pità duk fa Jisòs duk də, <<Cicà, yà' bəve'e wuriŋ mvè'nè vesuwèeŋ fənə yè'sə.

A ci ba'rə tes bwe duŋ fəeŋ te', mòfis nè njò, mòk nè Musi, mòk nè Alajà.>> Yi ànə cep tsoŋ gù yè'sə, nè kà yusə yi sə cèp ri.

³⁴ Mvè'nè yi à sə cèep, mbək və kə təhə lok wo, fana wəə ko wo. ³⁵ Fana wo yuk ngà ngi mòk cèp vesə ndzənə mbək nè duk də, <<Nè'e mo àm, mü a cok fis yi. Yusə yi cèp pwe', wèeŋ yuk yi.>> ³⁶ Wo à yuk ngi ènə ve'nə, wo kəkə ke', nè kà ntwè nəmòk nè zok yə, wo ye megu Jisòs yiŋyi. Wo à sə kà bwiñ yusə wo à yə yà'sə ghà ànə tsòhòfa.

Jisòs Tesə Mo Nəmòk
Nə Yi Tse' Yòŋsə Ze'

(Mat. 17:14-23; Mak 9:14-32)

³⁷ Tsok à reŋ, wo à bwi vèə, bwiñ wuriŋ kə tseŋ yi. ³⁸ Ntwè nəmòk cèp vesə mətətsə'rə bùu sə də, <<Cicà, kwəkwe', kə kuk mo àm nè mü tse' mēgù yi. ³⁹ Yi tse' yòŋsə ze' ndzə ni' yi, nè nà'a kogə yi. Nà'a ko yi, yi sə waŋ nəbup, fana ni' gurə yi njək njək tə sə duk yi kə cùhu. Nà' sə sərə yi nè kà ngòmè'rə yi dzəm. ⁴⁰ Mü duk ngàa fàak yo də wo be' fis nà', fana wo ka nà' be' fis to.>> ⁴¹ Jisòs duk fa wo də,

<<Ja'a na mvəsə wèeŋ yè'sə gugutu, wèŋ ka dzədzəm sə ntəu wèŋ nè co wèŋ guŋsə ntwè fo' tse' è. Mü nè cum geŋ vesuwèŋ, nè sə ko ntum ve'nə kə dzeŋ sèŋ? Jəŋ ye fa mü mo yònə fən.>> ⁴² Mvè'nè wo à sə jə vè mo nè, yòŋsə ze' nè ko yi, fana ni' gurə wes yi njək njək. Jisòs jwa yòŋsə ànə, nè guŋsə mo nè, nè fa nà' bohòtè' ye nè.

43 Bwiŋ pwe' à mərə bə ɲaən Nwi sè wo à yə sə.

Mvè'nè wo à sə mərə ve'nə, Jisòs duk fa ɲgàa fàak ye wèŋ də, ⁴⁴ <<Yuk yusè mɛ nɛ tsok fa weŋ bəbɔŋ. Wo nɛ fa mɛu mo ɲwè ndzə bohòbɛu mok.>> ⁴⁵ Bwe sè à ka bə yusè yi à cɛp yè'sə rɛɛŋ. Yà' ànə ye bohòwo səswihi ya wo kà bə zeŋ rɛɛŋ, fana wo sə koksə wəə ɲgòfɛk rɛŋsə.

Ŋwə Nə Ghaŋ Ndà?

(Mat. 18:1-5; Mak 9:33-40)

⁴⁶ A ye ɲga'a ɲga wo yè ɲgòfɛnə də ɲwè nɛ ghaŋ mutsətsə'rə wo ndà lɛ. ⁴⁷ Jisòs à ri yusè wo à sə tsərə sə ntɛu wo bɛ ncɛp ènə, fana yi ko lòkoksə tes mo nəmòk də nà'a kə təŋ ɲgɛ ni' yi. ⁴⁸ Fana yi duk fa wo də, <<Ŋwə nɛ yi jə-a nsəp mo nɛ'nə mənə liŋ am, fana ye də yi jə yà'sə mɛ. ɲwə nɛ yi jə-a mɛ, nɛ duk <Və bəbɔŋ>, fana ye də yi sə duk bohòŋwə nɛ yi à tum mɛ nɛ sè'. Mɛ sə duk yè'sə də ɲwè nɛ yi maŋkwèŋ bohòwèŋ pwe', yi ɲwè nɛ yi nɛ mantombi yi.>>

⁴⁹ Jon à cɛp bohòJisòs də, <<Cicà, vès yə ɲwè nəmòk ɲga yi bɛ' fis ze' mənə liŋ yò. Fana vès duk yi də yi tɛŋsə, bɛusə yi ka mòk mutsətsə'rə vès yeŋ.>> ⁵⁰ Jisòs duk ye də, <<Kà də wu gu co yi tɛŋsə duk, bɛusə ɲwè nɛ yi ka weŋ bɛŋ, ye də yi cu venəwèŋ.>>

Bɛu Sə Mvwe' Lak Sàmariyà Mok à Bèŋ Jisòs

⁵¹ Mvək ànə kurə də Jisòs nɛ kpɛ ya yi lo mɛbu, yi ko ntəm, nɛ lòkɔk bɛ' lo mandzə nɛ nà' lo Jòrosalèm. ⁵² Yi tum lo masinjàa mok mantombi də wo lo mvwe' ntòlak Sàmariyà, nɛ kə gu tsə'rə fa yi bum pwe' ɲkuŋ yi və. ⁵³ Bɛu Sàmariyà wèŋ bɛŋ də nà'a kà fo' nooŋ, bɛusə wo à yə də yi sə cə lòJòrosalèm.* ⁵⁴ Jon bə Jem à yə ve'nə, fana wo duk də, <<Tà, wù dzəm də vées lɛŋ piriya ya ɲga Nwii tumsə tsoŋ mis mɛbu ɲgòkə tɛŋ səsə bɛu yè'sə à?>> ⁵⁵ Jisòs bɛuŋ kək ja'a wo, nɛ jwa wo, nɛ duk də, <<Wèŋ ka nsəp yòŋsə nɛ wèŋ sə cɛp bə zeŋ ànə riŋ. Mɛ nɛ mɛ mo ɲwè, mɛ a ka ɲgòbɛpsə yòŋsə ɲwè və, mɛ a vè ɲgòlɛŋsə wo lɛŋsə.>> ⁵⁶ Anə geŋ, wo lòkɔk, nɛ lo mvwe' ntòlak nəmòk.

ŊgòBɛ' LòJisòs Gɛuŋ

(Mat. 8:19-22)

⁵⁷ Wo à sə lòmandzə fana, ɲwè nəmòk cɛp bohòJisòs də, <<Mɛ dzəm də mɛ nɛ bɛ'lo wu ma nɛ fòpwe' nɛ wù sə lòo.>> ⁵⁸ Jisòs tsok fa yi də, <<Còp wèŋ tse' mvòk

co wo cum ca, swiŋ wèŋ tse' ndap awo, fana mɛu mo ɲwè mɛ ka mvwe' sè co mɛ nonjsə tsoŋ tu am, nɛ nooŋ yòŋsə tse'.>>

⁵⁹ Jisòs duk bohòŋwə nəmòk də, <<Mɛ dzəm də vesùwèŋ lo, nɛ fak mvwe' mò'fis.>> ɲwè ènə duk də, <<Tà, mɛ foho lo-a maŋkwèŋ, nɛ kə tuuŋ tɛ'lám ɲkuŋ-è.>> ⁶⁰ Jisòs tsok fa yi də, <<Me'rə bɛu sè wo kpɛ laŋ tuuŋ bə kpəkɛp awo. Bohòwù yò, dù nɛ kə tsok ncɛp nɛ də ɲkum Nwi nɛ yè ɲgòsak sə nzeŋgòŋ laŋ.>>

⁶¹ ɲwè nəmòk à yə Jisòs, yi duk də, <<Mɛ nɛ bɛ' wu Tà, fana mɛ sə fek wu də mɛ lo, nɛ tsok fa bɛu am də wo cum bəbɔŋ.>> ⁶² Jisòs tsok fa ɲwè ènə də, <<A ye-a ɲga ɲwè yèto ɲgòfək bohòNwi, nɛ sə kək lis maŋkwèŋ, ye də yi ka kəkərè ɲgòcu mvwe' gaŋ ɲkum Nwi yeŋ.>>

10

Jisòs Tumsə LòBwiŋ Hum Sàmbara Ncòp-Ba

¹ Yà'sə ànə ca wes fana Tà Jisòs cok-fis bwiŋ hum sàmbara-ncòp-ba, nɛ tumsə lo yà'wèŋ ba, ba. Yi à tumsə lòwo ɲgòlòm mvwe' buhu lak, nɛ ye bə mvwe' sè yi nɛ sə və fo' sə pwe'fo'. ² Yi duk fa yà'wèŋ duk də, <<Nzum sè ɲgòkup sə ɲkəuŋntɛŋ fana bɛu sè ɲgòfək fo' sə momjo wùriŋ. Ye də wèŋ lɛŋ bohòTà ɲgà nzum nɛ də ya yi tumsə ɲgàa fək wèŋ, ɲgòkə kɛp nzum ye sə. ³ Yeè, wèŋ du, mɛ tumsə lòwɛŋ co nsùŋgaŋ mutsətsə'rə furùk wèŋ. ⁴ ɲwèè kà posà jə, kà bəm jə, kà kùuŋgɛp sè' jə; nɛ kà ɲwè mandzə sè' cɛpsə lok. ⁵ Ndap nɛ wèŋ ni mbwa pwe'fo', wèŋ cɛpsə wo də, <Fifi ye bohòndap ènə!> ⁶ Wèŋ duk ve'nə fana a ye-a ɲga ɲwè ɲgà fifi mbwa fana fifi àwèŋ nɛ, nɛ ye bohòyi. A ye-a ɲga ɲwè nɛ ve'nə nɛ mbwa bɛu fana fifi àwèŋ nɛ bwi foho və bohòwèŋ. ⁷ Cum megu mɛmvwe' ndap ànə, nɛ sə zɛ, nɛ sə no yusè wo fa weŋ, bɛusə ɲwèè fak laŋ, wo lak yi. Kà duk də wèŋ coho nooŋ kupəsə kɛ'ca ndap duk. ⁸ A ye ɲga wèŋ kə ni mvwe' ntòlak mòk, wo jəŋ weŋ fo' co bwiŋ fana wèŋ zɛ nsəp yu nɛ wo fa weŋ lòŋ fo'. ⁹ Wèŋ gɛŋsə ɲgàa yiyaŋ sè wo cu mvwe' lak yà'sə wèŋ, nɛ duk fa bɛu sè fo' sə wèŋ duk də, <Gaŋ ɲkum sè Nwi sə yà' kɛp vè bohòwèŋ laŋ.> ¹⁰ A ye-a ɲga wèŋ kə ni mvwe' ntòlak nɛ wo ka wèŋ də wèŋ və bəbɔŋ duk fa fana wèŋ sə gihi kɛ' mvwe' mandzə sè mɛ ntòlak ànə sə, nɛ sə cɛp duk də, ¹¹ <A megu-a sè mfəm fə sè yà' ko kùu avès mvwe' lak awèŋ yà'sə

* **9:53** 9:53 Bɛu Sàmariyà wèŋ à sə tsəm də mvwe' sè zinə sè ɲgòkùksə Nwi fo' sə mvwe' nda mòk nɛ wo togə nà' də Gerazim. Bɛu Jus wèŋ duk yàwo də a Jòrosalèm, fana yà'a yusè yà' gu ɲkuŋ wo kà ɲwè nɛ yi sə cə lòye Jòrosalèm tɛsə sə. † **9:55** 9:55 ɲwàak mok sè zəm cu sè wo à ka ɲgo ncɛp ènə nja gesa: nɛ duk də, <<Wèŋ ka nsəp yòŋsə nɛ wèŋ sə cɛp bə zeŋ ànə riŋ. Mɛ nɛ mɛ mo ɲwè, mɛ a ka ɲgòbɛpsə yòŋsə ɲwè və, mɛ a vè ɲgòlɛŋsə wo lɛŋsə.>>

fana vès kè'sò nòñsə yà', yà' sə kək weŋ. Wèeŋ riŋtse' də gaŋ ŋkum sè Nwì sə yà' kəəp vè weŋ laŋ.> ¹² Mù tsok fa weŋ də, nùmbu nè wo sak nzeŋgònə fana anə boŋ ghak bohòlak Sodòm nè noŋsə nsàp lak ànə.

¹³ <<Wèŋ bùu Corazì, wèŋ cu bup! Wèŋ bùu Bèsadà, wèŋ cu sè' bup! A ve'nə bùusè nsàap bum mangəŋgəeŋ sè wo a gù tsè' fa weŋ yà'a, wo ànə gù tsok fa-a yà' bohòbùu Tayà bə Sidòn wèŋ bwèrè də wo a kupsə, nè bwi fa bup awo ŋkwèŋ tè, nè ni tse' gaa cək, nè yok vè. ¹⁴ Nùmbu nè wo nè sak nzeŋgònə fana anə boŋ ghak bohòbùu Tayà bə Sidòn nè noŋsə weŋ. ¹⁵ Wèŋ bùu Kapanùm, wèŋ a sə neni' co wèŋ də wèeŋ kok lo mubu à? Wèeŋ nè lo tsətoŋ mvwe' ŋgə' ve'e bòn.

¹⁶ <<Ŋwə nè yi yuk-a weŋ, ye də yi yuk mū. Ŋwə nè yi dzeen-a weŋ, ye də yi dzèen mū; nè ye də ŋwə nè yi dzeen-a mū, ye də ŋəŋgəŋ dzèen ŋwə nè yi a tum vè mū nè.>>

Bùu Sə Hum Sàmba-Ncòp-Ba Sə Wèŋ Bwiŋ Vəə

(Mat. 11:25-27; 13:16-17)

¹⁷ Bùu sè hum sàmba-ncòp-ba sə wèŋ à bwiŋ vè bə kwəkwa. Wo à duk də, <<Tà, yòŋsəə zə' wèŋ ye bohòvès yusə wà bùu liŋ yo.>> ¹⁸ Yi duk fa yà' wèŋ duk də, <<Mù yə Satà ŋga yi sə gbù tsə mubu co mbəŋ sə ba'a tsə yi. ¹⁹ Yèè, mù a fa weŋ ŋəŋ ŋgògì cà mənə no bə ŋgam wèŋ, nè ye ŋəŋ ŋgògha' ŋəŋ sè bùu sè wo bəŋgə weŋ tse' yà' pwe'fo'. Kaco yumok gu lok weŋ yeŋ. ²⁰ Nə yeè nè də kà də wèeŋ sə kwa də bùusə zə' wèŋ sə wəp weŋ duk, wèeŋ kwa le bùusə də wo còm nòŋsə liŋ awèŋ mubu.>>

²¹ Ghà ànə à ye, Yòŋsə nè Rəreŋ nè gu Jisòs yi rwiŋ bə kwəkwa fana yi cep duk də, <<Mù kwasə wu tè', nè wu Tà mubu bə sə nze nè, bùusə wu a swihi gesə bum ye'sə bohòŋgaa ŋkərə wèŋ, nè niŋ fa yà' bohòbwe sə ləə wèŋ. A zinə Tè', wu a gù ye'sə məm̀və'nə yà' a bókok wu sə vəə wu ve'nə. ²² Tè' am a fa wes mū bum pwe'fo'. Ŋwə nəmòk ka mwe nè riŋ, ri mègù yi Tè' nè. Ŋwə nəmòk ka Tè' nè sà' riŋ, ri mègù yi mwe nè, nè ye bùu sə mwe nè dzəm də yi niŋ tsok fa yà' wèŋ sə.>>

²³ Anə geŋ yi bwiŋ duk swihi fa ŋgaa fàak ye sə wèŋ duk də, <<A rəŋsi bohòŋwə nè yi yə bum sə wèŋ sə yə ye'sə! ²⁴ Mù tsok weŋ də ŋgaa tsòhòbum Nwì wèŋ, nè ye bə bə ŋkəŋkum wèŋ ŋkəŋŋntəŋ sə wo a dzəm ŋgòyè bum sə wèŋ yə ye'sə, nè kà mandzə nè tse'. Wo dzəm ŋgòyuk bum sə wèŋ sə yuk ye'sə, nè kà yà' sà' yuk.>>

Gbu' Ŋwəə Sàmariyà Nə Bəboŋ Nə

²⁵ Ŋgà ye'rə fa bwiŋ lùk mòk à lòkok də yi bəə ja'a Jisòs nè fana yi fek nà' də, <<Cicà, yusə aco mù gu ye'sə yà, ya mū kə tse' lùŋ nè nà'a nè kà mè yuk nè e?>>

²⁶ Jisòs fek busə bwi nà' də, <<Wo à còm nòŋsə ndzənə lùk də yà? Wu tagə ŋja da? >> ²⁷ Ŋgà' nè duk də, <<Wù tse' ŋgòdzəm Tà Nwì yòbə ntəm yòpwe'fo', dzəm yi bə yòŋsə yòpwe'fo', nè ye bə ŋəŋəŋ yo pwe', nè ye bə ŋkərə yòsə' pwe'fo', fana nè dzəm moma yo co mvə'nə wù dzəm ni' yò.>> ²⁸ Jisòs duk fa nà' də, <<Wù cəp bəboŋ laŋ; gù ve'nə ya wu nè tse' lùŋ.>>

²⁹ Ŋgà' nè à dzəm də yi niŋ tsok də yi ŋwə nè bəboŋ, fana yi fek fe'lə Jisòs nè də, <<Moma am nè ye'sə ndà?>> ³⁰ Jisòs tsok busə fa yi gbu' mòk də, <<Ŋwə nəmòk à tsə mū Jerosalem ŋgòlòJèrikù. A kə wès mandzə, ŋgaa yə wèŋ ko fweŋ fis yi cək pwe', nè ləp yi. Wo me'rə mak noŋsə yi ŋga yi sə tūhū mègù mok ŋgwàŋ, nè lo yu awo. ³¹ Mvə̀k à càa, ŋgà fa satikà' mòk à sə yù tsə lòsə' mandzə ànə. Yi ànə ye nà' ŋga nà' nòo fana yi lək ca yuye ndzə ŋgə mandzə. ³² Ŋwəə Levi mòk à gù sè' ve'nə. Yi à kə dzəŋ fo', nè ye ŋgà' nè mvə'nə nòo fana yi ca yuye ndzə ŋgəŋ. ³³ Ŋwə Sàmariyà mòk à və ye fo', nè ye nà', fana nè koksə manziŋ bohònà'.* ³⁴ Yi geŋ fo', nè gesə fa nà' mve' bə rùk ndzənə mvwe' nà' sə, nè kiŋ lok fa nà'.† Yi le' koksə naan nà' mənə nàmbà'rə ye, nè jəŋ lo nà' mvwe' ndap nəmòk nè ŋwèè nòoŋ mbwa yi lak, nè sə jəŋ ŋkərə bohònà' fo'. ³⁵ Tsok à rəŋ, yi fis mbəm ncùhù ba, nè fa ŋgà ndap nè. Yi duk fa ŋgà ndap nè duk də, <Sə kək fa mū yi bəboŋ. Mū bwiŋ foho vè fana mù lak fəsə fa wu mbəam sè wù bəpsə yà' bùu yi pwe'.> ³⁶ Bohòbùu sè te' ye'sə, wù tsəm də ŋwə nè yi à nitsə' də yi moma bə ŋwə nè ŋgaa yə wèŋ à ləp yi nè ye'e nè fò?>> ³⁷ Yi duk də, <<A ŋwə nè yi à tse' koksəmanziŋ bohònà' nà'a.>> Fana Jisòs duk fa nà' duk də, <<Dù a, nè kə gu yòsə' ve'nə.>>

Jisòs Kə Ke' Yə Mèri Bə Matà

³⁸ Jisòs bə bwe ye wèŋ à sə lòo fana wo kə dzəŋ mvwe' lak mok. Ŋwà mòk à ye fo' nè wo to liŋ ye də Matà. Ŋwà ènə à fa Jisòs mvwe' nòoŋ munda' à yi. ³⁹ Yi ànə tse' moma ye mòk nè wo to yi də Mèri. Mèri nè à kə cu ŋgə ni'l Tà ànə, nè sə yu'rə yusə nà' sə ye'rə fa bwiŋ sə. ⁴⁰ Matà ye də fàk yam bohòyi wuriŋ fana yi kə duk fa Jisòs də, <<Tà, wù ye də moma àm me'rə mū məm̀, fàk sə ghak mū, wù kà mbəŋ kom à? Tsok fa yi də yi kə təsə mū.>>

* **10:33** 10:33 Bùu Sàmariyà bə bùu Jus wèŋ à sə bərəgə wuriŋ. † **10:34** 10:34 Bùu lak yà'sə wèŋ à sə jəgə mve' bə rùk co ncəp.

⁴¹ Tà nè duk fa nà' dè, <<Matà, Matà, wù sè jik, nè sè ye nḡə' bə bum nḡkùntɛn.
⁴² Yu nè nà' tse' gha' fàk, a yu nè mò'fis. Mèri cok jə' fis ma nè bəboŋ nə laŋ. Kaco mɛ dzəm də nḡwè fep fis yuk nà' bohòyi yey.>>

11

Jisòs Yə'rə Bə Nzak Piriya
 (Mat. 6:9-15; 7:7-11)

¹ Numbu mòk à ye nḡa yi sè leŋ piriya mùmvwè' nəmòk, yi ànə mesə fana mo fàk ye mòk və bohòyi, nè duk fa yi dè, <<Tà, yə'rə fa ves nḡòlɛŋ piriya mùmvwè'nə Jon ànə yə'rə fa nḡaa faak ye yà'a.>> ² Yi duk fa wo dè, <<Wèŋ cu nḡòlɛŋ, wèŋ cep duk dè:

<Tè', kəkùksə̀ə ye bə liŋ yo.

Gaŋ nḡkum yo sè və.

³ Fa ves beŋ sè co vès zù nùumbu pwe'.

⁴ Swi fa ves bup avès, bùusè vès swi fagè ndàaŋwè pwe' nè yi gùgè ves bup sè'.

Kà ves mvwe' sè co mèmumsə̀ kə tseŋ ves jə̀ lə̀.>>

⁵ Jisòs duk fa bwe ye sè wèŋ dè, <<A duk-a dè nḡwè nəmòk mənḡorè wèŋ nè aco yi lokok nè tsətsə̀rə̀ə̀ tsok, nè kə duk fa nḡe' ye mòk dè, <Nḡe' àm, samsə̀ fa mɛ ntuk brəd tɛ', ⁶ bùusè nḡe' àm mòk tesə̀ vè gi fana mù ka yumok co mù fa yi zù tse'> ⁷ Yi duk vesə̀ munda' à anə dè, <Kà mɛ nḡe' fa nòŋ, mù lok ncù laŋ, ves bwe am wèŋ nònze, kaco mù lokok nḡòfa wu yumok nḡa'a yey.> ⁸ Mɛ tsok wèŋ dè a ye-a sè dè yi nè kà nḡòfa nà' yumok bùusè nà'a nḡe' ye lòkok fana bùusè nà' sè leŋ mali gùgəŋ, yi nè lokok kə fa nà' yusè nà' dzəm sə̀ pwe'. ⁹ Mɛ tsok wèŋ dè, leŋ Nwi ya yi nè fa wu, làap ya wu nè tse', kùum ya wo nè muk fa wu. ¹⁰ Busè nḡwè nè yi leŋ-a, nḡèŋgàaŋ nè tse', nḡwè nè yi làp-a, yi nè ye, nḡwè nè yi kum-a, wo nè muk fa nḡwè anə. ¹¹ A nsàp tɛ' nè fònè dè a ye-a nḡa mo ye leŋ fuk bohòyi, yi kà nà' fuk fa, nè fa nà' no ɛ? ¹² Kènə̀ dè yi leŋ-a mbùmvpə̀ nà' fa yi nḡam ɛ? ¹³ A ye-a nḡa wèŋ sè wèŋ bup yè'e riŋ nḡòfa bwe awèŋ bum sè bəboŋ, ye dè aco Tè' nè mabu nè, nè fa Yòŋsə̀ nè Rəreŋ nè bohòbùu sè wo leŋ yi sè wèŋ wùriŋ!>>

Jisòs Bə Bezebù

(Mat. 12:22-30, 43-45; Mak 3:20-27)

¹⁴ Jisòs à sè be' fis yòŋsə̀ zè' mòk nè yi gùgè nḡwè yi kà cù cèp fana zè' nè ànə tesə̀ lóo fana nḡa' nè ye nḡòcèp cù, bwìŋ mərə̀. ¹⁵ Bùu mok wèŋ duk yə̀wo dè, <<Yi be' fisgè zè' sè bə nàaŋ Bezebù nè yi nḡkum zè' wèŋ yi nè.>> ¹⁶ Bùu mok wèŋ sè lap mandzə̀ nḡòbùə̀ yi fana wo sè lap dè nà'a niŋ tsok fa wo manḡəŋgèŋ mòk nè nà' tesə̀

ma mabu. ¹⁷ Yi riŋ yusè wo sè tsərə̀ sè fana yi duk fa wo duk dè, <<A ye-a nḡa lak mok ga'a-a ba fana ye dè yà' kà fàk tse'. Nə ye sè' dè ndap nè nà' ga'a-a ba, ye dè nà'a nè gbù. ¹⁸ Ye dè a ye-a dè Satà gapsè ni' ye bəp ba fana aco gaŋ sè ye sè təŋŋ yè'sə̀ va? Busè wèŋ sè duk dè mù sè be'fis zè' bə nàaŋ Bezebù. ¹⁹ A ye-a dè mù sè be' fis zè' bə nàaŋ Bezebù fana bùu awèŋ wèŋ be' fisgè yə̀wo bə nàaŋ sè ndə? Nsàp fàk bùu awèŋ sè, sè nitsə̀ duk dè wèŋ bə jòn. ²⁰ Mvə'nə̀ mù sè be'fis yà' bə nàaŋ sè Nwi fana ye dè gaŋ nḡkum sè Nwi sè yà' kəpə̀ vè bohòwèŋ laŋ.

²¹ <<A ye-a nḡa nḡa nḡa nè yi tse' bum dzè' nḡap sè sònto' ye yi fana ye dè bum ye pwe' cu bəboŋ. ²² Fana a ye-a nḡa nḡwè nəmòk nè nà' gù ghak yi və-a, nè lə̀ bə nà', nè ghak yi fana yi nè fep jəŋ bum dzè'e ye sè yi anə sè naaŋ tu bə zəŋ sè, nè gapsè bum ye sè yi tse' sè bə nḡe' ye wèŋ.

²³ <<Nḡwè nè yi ka-a vesi yey, ye dè yi sè bəŋ mɛ. Nḡwè nè yi sè kà-a vesi te'e benè ye dè yi sè sèsə̀ ye sèsə̀.

²⁴ <<A ye nḡa yòŋsə̀ zè' tesə̀ ndzə̀ ni' nḡwè fana yi gihi ca mvwe' nze ji ndzə̀p, nḡòlə̀p mvwe' sè yi yòŋsə̀ fo'. Yi kà mvwe' sè co yi yòŋsə̀ yə̀ fana yi duk dè, <Mɛ nè bwi fohò lo fe'lə̀ mvwe' ndap àm nè mù a tesə̀ fo' nə.> ²⁵ Yi bwi fohò və-a, nè ye nḡa wo kùrə̀ nà' nè gùhə̀ tsə̀rə̀ nà' bəboŋ, ²⁶ fana yi lo, nè kə to jəŋ və yòŋsə̀ mok sàmba, sè wo bup casə̀ yi wo. Wo nè ni cum mùmvwè' ndap nè. A ye vè'nə̀ fana ncu nḡwè ànə nè manḡwèŋ nè, nè bup casə̀ nè ànə ye to mantombi nè.>>

²⁷ Jisòs ànə cep bum yè'sə̀ fana nḡwə nəmòk nè yi ànə ye mənḡorè bwìŋ fo' cep fis dè, <<A rəŋsi bohòvə̀əm sè yà' à dzə̀ wu, nè ye mbwi sè wù à no!>> ²⁸ Yi duk bwi ye dè, <<Rəŋsi nè le bohòŋwè nè yi yuk ncèp Nwi, nè nonḡə̀ nà'.>>

Bwìŋ Dzəm NḡòYə̀ Manḡəŋgèŋ

(Mat. 5:15, 6:22-23, 12:38-42; Mak 8:11-12)

²⁹ Bwìŋ ànə sè yam ghaha fo' ghaha fana Jisòs ye nḡòcèp dè, <<Bùu sè niè' yè'e wo bùu sè bup, wo sè dzəm nḡòyə̀ yumok sè manḡəŋgèŋ. Mɛ nè kà wo manḡəŋgèŋ gù ni tsə̀' fa, anə megu manḡəŋgèŋ nè Jonà nà'a. ³⁰ Busè mvə'nə̀ Jonà nè ànə ye co manḡəŋgèŋ mòk nḡòniŋtsə̀' fa bùu Nenevi yà' a fana mùu mo nḡwè, mɛ nè ye sè' vè'nə̀ bohòbùu yè'sə̀. ³¹ Numbu nḡak nè ye, nḡkum nè yi nḡwàŋwè nè yi à tesə̀ vè mvwe' lak Sibà nà'a nè cep bup bohòbùu sè nḡa'a yè'sə̀ dè wo gbù nḡak. Busè yi à tesə̀ vè mvwe' sè nḡəŋgòŋ nè lèsə̀, nḡòkə̀ yuk nsàp nḡkərə̀ nè Sòlomù à tse' fana yèè, yumok sè yà' ghak Sòlomù nè nḡa'a yè'. ³² Numbu sak nḡak ye fana bùu Nenevi

wèenj nò lokok duk fa bùu sè niè' yè'sə wènj də wo gbù nzak. Bwəsə Jonà ànə tsoho, wo kupəsə ntum; fana yumok sè yà' ghak cāsə Jonà nə nǵa'a yè'.

³³ <<Wo bwe'-a laàm, kaco wo swihi nà' swihi kè wo jənj nà', nə tes gesə sənə kənj yej. Wo nə tes nà' mwve' sè jəja ya bwij sə ni vəə wo sə ye marej nə. ³⁴ Lis yo marej nə ndzə ni' wù yi. A ye-a nǵa lis yo bəboj fana ye də ni' yònə, nə rwinj bə marej. Yà'a sè' də a ye-a nǵa lis yo ka bəboj yej fana ye də ni' yòrwij bə mandzəm. ³⁵ Ye də wèenj jənj nǵərə, bwèrə marej nə ndzə ni' wèenj nə bəwəj mandzəm. ³⁶ Fana ye də a ye-a nǵa ni' yòrwə'fo' rwinj mēgù bə marej, də mandzəm nǵa mwve' mok bùə, fana ye də nà'a nə ye pwe' marej anə, co mwè'nə marej laàm renjə yà'a.>>

*Jisòs Duk Fa Bùu Faràsi
Nə Ye Nǵaa Yə'rə Lùk Də
Wo Nǵaa Tè'ənjkup*

(Mat. 23:1-36; Mak 12:38-40; Luk 20:45-47)

³⁷ Jisòs anə sə cep fana nǵwəə Faràsi mòk duk nà' də bə nà'a kə zə bej. Fana yi lo kə cum tsoj də ya bə nà'a zə. ³⁸ Nǵwəə Faràsi nə à mərə ve'ə mwəsə yi à yə də Jisòs ànə zə nǵa yi ka mwè'nə wo cùkgə njkuj nə sə zə yumok sə cuk. ³⁹ Anə gej Tà Jisòs duk fa nà' də, <<Wènj bùu Faràsi, wèenj cùkgə yàwènj njkwènj njǵap bə njkwènj tasə, fana rwinj cum ma sə tsətsə'rə wènj anə njǵwap bə wa bum bwij. ⁴⁰ Wèenj ləm! Nǵwə nə yi ànə gù njkwènj nə à ka ma sə tsətsə'rə sè' yi gu à? ⁴¹ Wèenj fa-a nǵaa jin wènj mbo sənə njǵap nə fana ye də yusə yà'a ma nə njàwènj pwe' mok rərənj.

⁴² <<Wènj bùu Faràsi, wènj cu bup. Wèenj jəgə njkərə njǵògəpəsə fa Nwi bwe mwùu bum sə jo ye'ə pwe'fo' ma nje, nə me'rə nonjə njǵòfak bə zinə, nə ye njǵòdzəm Nwi ve'nə. Anə ye co wènj sə gu yà'sə, nə kə mok sè' mè'rə màk. ⁴³ Wènj bùu Faràsi, wènj cu bup! Wèenj dzènj mǵmwve' ndap piriya fana wènj sə dzəm dzòok sè bəboj, wènj sə dzəm sè' də bwij sə cepəsə wej mǵntènj bə wəwəp wùrinj. ⁴⁴ Wènj cu bup bùəsə wèenj co sèe sè bwij sə kà yà' yə fana wo sə gi ca mbwa, nə kà ri.>>

⁴⁵ Anə gej nǵa yə'rə fa bwij lùk mòk duk də, <<Cicə, wu cèp ve'nə, ye də wù sə yà' vès sè'.>> ⁴⁶ Jisòs duk bwi fa nà' də, <<Wènj nǵaa yə'rə lùk, wènj cu sè' bup bùəsə wèenj jə bum sə yà' rwi' ve'ə co njwè kà bək to, nə sə naanj fa bwij. Wènj kà yàwènj bum sə bə ndubo àwènj nə mò'fis jwènj ja'a lok. ⁴⁷ Wènj cu bup, bùəsə wènj sə ci tsə'rə sèe nǵaa tsòhòbum Nwi sè ànə zə wo sè' tē' awènj. ⁴⁸ Ye də wènj dzəm də yusə tē' awènj ànə gu sə bəboj bùəsə wo

à zə wo fana wènj ci yàwènj sèe sə. ⁴⁹ Ye də nà'a njo nə njkərə Nwi sə cèp də, <Mù nə tuməsə fa wo nǵaa tsòhòbum Nwi bə nǵaa ntum wènj. Wo nə zə mok, nə yejəsə mok wènj njǵə'.> ⁵⁰ Ya nduəm nǵaa tsòhòbum Nwi wènj sə yà' ànə fe'ə mwè'nə nzenjənj à yè yèe pwe'fo' nə ye ndzə bohòbùu sè niè' yè'sə. ⁵¹ Ye jənj bə nduəm Abè kə dzen mǵ ni' Sàkəriya nə wo à zə yi mǵtsətsə'rəə kàm nə wo tènjəgə satikà' mbwa bə mwve' sè rərənj sə mǵ ndap Nwi nə ghanj sə. A zinə də wo nə fek nduəm awo sə bohòbùu sè niè' yè'sə.

⁵² <<Nǵaa yə'rə lùk, wènj cu bup, njo nə wènj a jə lòksə ki sè njǵòmùk nciuu njkərə bə zənj sə. Wènj bə tu awènj, wènj a ka ni, fana nə lok bwi fa bùu sè wo à sə ni sə mandzə.>>

⁵³ Jisòs ànə me'rə fa'nə fana nǵaa yə'rə lùk bə bùu Faràsi sə wènj sə sa'rə yi nə nē' tse' yi bə cù cùk, də ya nà'a cep bum njkəwəj. ⁵⁴ Wo sə buə yi ve'ə də ya wo ko yi bə yumok sə bup sə yi cèp-a na.

12

*Ka Bəboj NǵòGù Basə Yumok Basə Yej
(Mat. 10:19-20, 26-33, 12:32)*

¹ Ghà ànə à ye nǵa bwij kə benə ve'ə nciuhù njkəwəjntènj, nə sə nənj ca mok mǵ ni' bə kù fana Jisòs ye njǵòtsə' to fa nǵaa fàak ye wènj də, <<Wèenj jənj njkərə bə yis bùu Faràsi wènj. Mù sə duk yè'sə mǵmwè'nə wo gù basə kə'gə bum awo yà'a. ² Yumok ka sè də bwij à sè'lə lok yà' də wo nə kà yà' yə yej. Yumok ka sè wo a swihi yà' də bwij nə kà yà' rinj yuk sè' yej. ³ Ye də yusə wu cèp-a yà' ndzə ndzəmə, yà'a nə kə yuhu mwve' marej. Yusə njwè lərə swihi yà' mà mbwèndap fana wo nə fu yà' ma mǵ ndundap.

⁴ <<Nǵe' am wènj, mǵ tsok wej də kà də wèenj wəp bùu sè wo zə-a njǵupni' fana wo kà yumok njǵògù fe'lə bohòwù tse' yà'a duk. ⁵ Mǵ tsok fa wej njwè nə aco wènj wəp yi nə. Wəp Nwi nə yi zə wəs fana yi tse' mali njənj njǵògèsə wu mwve' njǵə' nə sə misə nà'a. Mù sə tsə' wej zinə də wəp yi ànə. ⁶ Wo kà lənjbu tǵnj dolà ba sènjgə à? Nwii kà nə mò'fis swigə. ⁷ Nǵəmtə sè mǵ tuhù wènj ye'e, yi a ta yà' ta. Ye də wu kà yumok wəp, bùəsə wù yam ghak lənjbu kè' njkəwəjntènj lanj.

⁸ <<Mǵ tsok fa wej də njwè nə yi cèp fis-a jəja mwve' bwij də yi njwè àm fana mǵ mo njwè, mǵ nə kə duk fa yi sè' ve'nə mantombi masinjaa Nwi wènj. ⁹ Nǵwə nə yi bəj-a mǵ mantombi bwij fana mǵ nə kə bənj yi sè' mantombi masinjaa Nwi wènj. ¹⁰ Nǵwə nə yi bupəsə lij am, nə mǵ mo njwè fana wo nə swi fa yi yà'; njwè nə yi bupəsə-a lij Yònsə nə Rərənj nə fana kaco wo nə

swi fa yuk yi wenj. ¹¹ A ye-a nga wo jə lo wu mʉmvwe' ndap piriyà, nə ye bohòbù ñkəñkum nə ye bə bùu sè wo sakgè bum wo fana wù kà də wu sə jik də wu nə cep fəsə yàlè, kè də wu nə duk yè'sə dale duk. ¹² Bəsə Yònsə nɛ Rərəñ nɛ, nə tsok fa wu yusə wu cep sɛ sɛ ghà nà'nə.>>

Gbu' Ngà Ghàk Nə Yi A Ye Ləm

¹³ Nwè nəmòk à ye mʉtsətsə'rəə bùu sɛ wo à benə wùrɪñ sɛ, nə duk vesə fa nà' də, <<Cicà, duk fa moma am də yi gapəsə bum mfə tè' am vesì.>> ¹⁴ Jisòs duk fəsə fa nà' də, <<Ngàtə, ñwè nɛ yi a gù mʉ də mʉ sak fa wenj nzak kè mʉ gapəsə fa wenj bum yè'sə ndà?>> ¹⁵ Anə genj yi duk fa bùu sɛ fo' sɛ wèñ də, <<Wèenj jəñ ñkərəð ñgòwa bum bwɪñ, bùusə yònsə ñwè ka bùu bum sɛ də yi tse' yà' ñkàwɪntɛñ wenj.>> ¹⁶ Fana yi mak fa wo gbu' nɛ'e də, <<Ngà ghàk mòk anə tse' nzum sɛ bum ànə tesə mbwa wùrɪñ. ¹⁷ Yi ye ngòtsərəð də, <Mù ka mvwe' sɛ co mʉ nonjə wes zuzuu am yè'e tse'. Mʉ nə gu kok yè'sə valè-ò?> ¹⁸ Yi duk də, <Mù nə gu le ve': mʉ nə kuəm sə mak tɛap am, nə ci sɛ ghanj, ya mʉ gesə zuzuu am bə bum am pwe' mbwa. ¹⁹ Fana mʉ nə duk fa ni' àm duk də, mʉ tse' zuzuu nduk co mù zɹ yà' lùumjɔn gòñ ñkàwɪntɛñ; cum yonjə yuyo, zɹ, no, nə sɛ ronj.> ²⁰ Anə genj Nwi duk fa yi də, <Ləm yu enə, yònsə yoo nə me bə ndzəm nə ntinə nɛ'e. Bum sɛ wù fuhù yà'sə nə ye mòk sɛ ndà?> ²¹ Jisòs duk ləsə də, <<Yà'a mʉmvvə'nə yà' cu ve'nə bohòñwè nɛ yi kotse' bum ghàk, nə kà ñgà ghàk bohòma nə Nwi ye.>>

Fa Ntəm BohòNwi, Nə Kà Bùu Yusəmok Sə Jik
(Mat. 6:25-34)

²² Jisòs à duk fa bwe ye wèñ duk də, <<Kà də wèenj sɛ jik bə yònsəə awèñ də mʉ nə zɹ kok yàlè, kènə bə ni' yòdè wu nə ni kok yàlè-òduk. ²³ Bəsə yònsə ghak beñ fana ñgùpni' ghak cək sɛ'. ²⁴ Wèenj kək ja'a na ñwèñwɛ', wo kà bigè nɛ kà sɛ' kup loksə. Wo ka tɛp tse', nɛ kà zok sɛ' tse', fana Nwi sɛ fa wo zuzuu. Ghak yè'sə wèñ kè swɪñ ɛ? ²⁵ A mʉñjorə wèñ ndà, nə də aco yi naanj gesə nùumbu mok mʉnə nùumbu ye də bùusə yi jik ɛ? ²⁶ A ye-a də kaco wù gu to yumok bə nə nà'a jo nà'nə wenj, ye də wù sɛ jik bə mok bùu yà? ²⁷ Tsərə-a bə nzàamjɔnjanj sɛ yà'a fomgè yè'e mʉmvvə'nə yà'a kùkgə è. Wo kà ndap çansəgə, nə kà cək sɛ' ba'. Mʉ tsok fa wenj də a mɛgù-a sɛ Sòlomù, nə yi à tse' bum manjəñjəñ nà'a, yi à ka cək co mòk nɛ m'fɪs ve'nə ni yuk. ²⁸ A ye-a ñga Nwi ni fagè ñganj sɛ yà'a təñj fə ñgəà ntinə, a ye zòñ ñga wo tɛñ səsə yà' lanj sɛ ve'nə, ye də aco yi ni fa wesə wenj cəək yàwèñ yè'sə nsàp nə fò? Bù am a, dzədzəm àwèenj momjo! ²⁹ Kà

də wèenj sɛ tsərəð də mʉ nə zɹ yà, mʉ nə no yà? Kà də wu sɛ jik duk. ³⁰ Bùu sɛ sɛ nzenjgònə ləpgə yàwo nsàap bum yà'sə; fana Tè' awèñ rɪñ duk də wèñ tse' ñgòtse' bum yè'sə sɛ'. ³¹ Yusə də wèenj lap lɛ ganj ye sɛ, ya bum yè'sə nə ye sɛ' sɛ yàwèñ.

Tse' Ghàk Ma Mabu
(Mat. 6:19-21)

³² <<Bwe sɛ mʉ gùmsəgə wenj, wèenj kà wəp bùusə Tè' àwèñ nɛ sɛ dzəm bònjə wùrɪñ ñgòfa wenj ganj ñkum sɛ ye sɛ. ³³ Wèenj señ bum awèñ, nə fa mbàam sɛ bohònggaa jɪñ wèñ. Wèenj tse' posaa sɛ kaco yà' reñ yuk wenj, nə loksə ghàak awèñ mʉbu mvwe' sɛ kaco yumok gu yà' wenj; mvwe' sɛ kaco ñgà yə kə dzenj to fo' wenj, nzək kà yà' sɛ' zɹ bupsə. ³⁴ Bəsə mʉmvwe' nə ghàak yo cu fana ntəm yoo nə ye sɛ' fo'.

Ye Mofàk Nə Ngà Kà Lo Dzəm
(Mat. 24:45-51)

³⁵ <<Wèenj cum fəfahù, swi' cəək awèñ sɛ gamè bəbɔn, nə bwe' tse' laàm awèñ. ³⁶ Wèenj ye co bùu sɛ masà àwo nə lo mvwe' ñkàha gù ñgòbwinj vèə, fana wo sɛ tək nà' də ya nà'a kùm ncù ntɛñ, wo muk fa yi mvèsə. ³⁷ A rɛñsi bohòbwe fàak sɛ masà nə bwɪñ vèə, fana yi tseñ yà'wèñ ñga wo cu nca. Mʉ tsok fa wenj zinə də masà nə nə kinj tsə'rə cək ye, yà'wèñ cum nze fana yi fa wo zuzuu. ³⁸ A rɛñsi bohònggaa fàak sɛ yi və-a sɛ ndzəmè kè tsətsə'rəə tsok àlɛ', nɛ tseñ wo ñga wo cu fəfahù. ³⁹ Wèenj rɪntse' yumòk nɛ' sɛ' də, a ye-a ñga tà ñgà ndàp nə rɪñ-a ghà nə ñgà yəə nə və, bwèrɛ yi kà ndap ye də nà'a ni mbwa mɛ'rè nònsə. ⁴⁰ Wèenj nɛ sɛ kək yàwèñ sɛ' kà'u, bùusə mùu mo ñwè, mʉ nə və ghà nə wèñ ka ve'nə tsərə.>>

⁴¹ Pità à fek də, <<Tà, wù sɛ mək fa gbu' nɛ'e yè'sə bohòvès kè bohòbwinj pwe' ɛ?>> ⁴² Fana Tà cep də, <<Mofàk nɛ yi zinə nə tse' ñkərəð yè'sə nɛ fò? A nə masà ye nə a fa bum sɛ mʉ ndà'a yi pwe' bohòna', nə duk də, nà'a nə sɛ fa bwe fàak mok wèñ bum zuzuu bə mvək nɛ kəkurə. ⁴³ A rɛñsi bohòmofàk nɛ masà ye bwɪñ vèə, nà' tseñ yi ñga yi sɛ gù mvə'nə nà' anə duk nonjə lo yi sɛ. ⁴⁴ Mʉ tsok wenj zinə də, masà nə nə fa nsàp mofàk ànə ñjəñ ñgòkotse' bum ye sɛ yi tse' pwe'fo' nà'. ⁴⁵ A ye-a ñga mofàk nɛ duk-a də, <Masà àm nə nɛ kà ntəntɛñ bwɪñ fohòvə,> nə yeto ñgòlɛp bwe fàak sɛ mbəmbam bə sɛ bəba sɛ wèñ, nə zɹ, nə no juhù rùk, ⁴⁶ fana masà ye nə bwɪñ foho vè nùumbu mòk nɛ mofàk nɛ nə sɛ ka tsərə fuk, nə ye bə mvək nə yi ka sɛ' rɪñ, fana masà nə nə gbe' ci'lə nà' ba, nə nonjə be'lə yi bə bùu sɛ wo ka zinə tse'. ⁴⁷ Mofàk nɛ yi rɪñ yusə masà ye dzəm də yi gu yà', nə kà də yi yeto ñgògù yà' duk fana wo nə lɛp yi cùu

ɲkwès ɲkɔ̀ɲntɛɲ. ⁴⁸ ɲwè nè yi anè ka ye riɲ, nè gɔ̀ yumok sè co wo ləp yi bɔ̀u zɛɲ nè bɔ̀p fana wo nè ləp ghasə yi ye ɲgwàɲ. ɲwè nè Nwi a fa bohòyi ɲkɔ̀ɲ fana Nwi nè dzəm bohòyi sè' ɲkɔ̀ɲ. ɲwè nè Nwi a nɔ̀ɲsə ndzə bohòyi ɲkɔ̀ɲntɛɲ fana Nwi nè kək bohòyi sè' ɲkɔ̀ɲntɛɲ anə.

Jisòs Nə Gɔ̀ Bwiɲ Wo Ga'a
(Mat. 10:34-36, 16:1-4)

⁴⁹ <<Mù a vè ɲgòkè tɛɲ gèsə mis sənə nzeɲgònə. Yà' sè bòmù dè anə ye co mis nè kɔ̀ ɲgə'a laɲ. ⁵⁰ Mù tse' bəpte nè ɲgòbəptesə nà', tse'ɲga mù bəptesə wes nà' ɲkuɲ ntəm fi mù! ⁵¹ Wèɲ tsəm dè mù a vè sə nzeɲgòn anə ɲgòjè vè fifi à? Hai' ka ve'nə yeɲ, mù tsok weɲ də mù a jə vè gəgəpsə. ⁵² Busə ye jəɲ ɲgə'a nè lo mantombi, bwiɲ tɔ̀ɲ sè wo cugə ndap mò'fis nè gə'a. Bwiɲ te' nè tse' cùu sè zok bə bɔ̀u sè ba, sè ba tse' bwi yàwo zok bə sè te'. ⁵³ Wo nè gə'a, tɛ' wèɲ sə dzeɲɲ yusə bwe mbəmbaam awo wèɲ sə tsərə fana bwe mbəmbam sə, sə dzeɲɲ sè tɛ' wèɲ. Ma sə dzeɲɲ sè mo ye nè ɲwàɲwè, mo ɲwàɲwè sə dzeɲɲ sə ma. Maligù sə dzeɲɲ sə ɲgwegù, ɲgwegù sə dzeɲɲ maligù nè sè'.>>

⁵⁴ Jisòs à duk fa bwiɲ duk də, <<Wèɲɲ yəgè ɲga mbək yəəɲ ma nconùm fana wèɲ də, <Mbɔ̀ɲɲ nè li>, nà' li sè'. ⁵⁵ Wèɲɲ yuk ɲga fəfə bwiɲ nè kəkək fana wèɲ duk də, <Lùm lò>, lùm nè lo sè'. ⁵⁶ Wèɲ ɲgàa tɛ'èɲkup! Wèɲ riɲ mègù ɲgòkək gèsə mubu, nè ye nzeɲgònə, nè sə cəp də anə ye ɲgə'a ve'ɛ, nè kà bum sè yà'a niè' ye'ɛ rɛɲ bɔ̀u yà?>>

Kà Də Wu Tək Tətè
Wo Sak Nzak YòSa'a Duk
(Mat. 5:25-26)

⁵⁷ <<Kaco wèɲ bə tu awèɲ sak yusə yà'a kəkurə yeɲ ye'sə bɔ̀u yà? ⁵⁸ A ye-a ɲga ɲwè nəmòk somsə wu mù kot fana wù lap mandzə gəgəɲ də wenə mesə nzak nè ɲga wèɲ cu ntòmmandzə. Ya ɲga yi kà wu bohòɲgə sak nzak jə lò. Busə ɲgə sak nzak nè fa wu bohòɲgàa tàm wèɲ, fana ɲgàa tàm sə nisə wu ndapndzəm. ⁵⁹ Mù tsok fa weɲ də kaco wù tesə yeɲ, tse'ɲga wù lək wes mbəm nè wo tiɲ fa wu nè pwe'fo'.>>

13

Mè'rə ɲgòGù Bɔ̀p Bwèrɛ Wèɲ Kpɔ̀ Sə'

¹ Ghà anə à ye fana bɔ̀u mok wèɲ à ye fo' sè wo à tsə' fa jisòs bə nzak bɔ̀u Galili mok sè Palè à zə yà', nduəm awo torə bə nduəm nàam sè wo à sɔ̀ yà' ɲgòfa Nwi satikà' bə zɛɲ. ² Anə geɲ Jisòs fek wo də, <<Wèɲ tsəm də bɔ̀usə bɔ̀u Galilii yà'sə wèɲ kpɔ̀ nsàp kpɔ̀ ɲgə' anə ve'nə ye də wo gù ghakgè bɔ̀p wo, nè nɔ̀ɲsə bɔ̀u

Galilii mok sə wèɲ pwe' à? ³ Hai' ka ve'nə yeɲ. Mù tsok weɲ də tse'ɲga wèɲ kupse, nè bwi fa bɔ̀p awèɲ ɲkwèɲ bwèrɛ wèɲɲ nè kpɔ̀ sè'. ⁴ Bɔ̀u sè hum-ncòp-fwame' sè ndap nè nà' à sàp lòmɔ̀b wuriɲ à kəəɲ zə wo Silòm yà'a, wèɲ tsəm də wo à sə gù bɔ̀p wo, nè ghak casə bɔ̀u sè wo cu mvwe' lak Jòrosalèm pwe' wo à? ⁵ Mù tsok weɲ də ka ve'nə yeɲ. Tse'ɲga wèɲ kupse, nè bwi fa bɔ̀p awèɲ ɲkwèɲ bwèrɛ wèɲ kpɔ̀ sè'.>>

Gbu' Tɔ̀ Nè Nà' A Ka Zəm Nə

⁶ Anə geɲ Jisòs tsok fa wo gbɔ̀' nè'e də, <<ɲwè nəmòk à bi tes tu fik mù nzuu yi. Yi sə və fo' də yi kə kwiri jəɲ ɲgwii fik nè fana yi kà nè mò'fis kwì yuk. ⁷ Anə geɲ yi duk fa bohòɲwè nè nà'a kək fəgə yi nzum ye sə də, <A ɲgə'a lùmɲgòɲ tɛ' mv'è'nè mù ləpgè fik mù tɔ̀hə fɛɛɲ, nè kà mò'fis yə yuk. Gbè' màk nà', nà' sə gù bɔ̀psə nze nè fo' wà ve'nə bɔ̀u yà?>> ⁸ ɲgà kək nzum nè duk fa nà' də, <ɲkwà'ɲwè, nè'rə tes nà' lùmɲgòɲ nè'e ve'nə ntɛɲ. Mù nè tuɲ mbwè nè, nè gesə gəp ca. ⁹ Lùmɲgòɲ nè nà' tsə nà'a, a ye-a ɲga nà' zəm fana ye də a bəbɔ̀ɲ; nà'a kà-a zəm ɲkuɲ wù gbɛ' mak nà'.>>

Jisòs Gɔ̀ɲsə ɲwà Nè Yi Kà Gigə Numbu Dzə

¹⁰ Jisòs à sə yə'rə bwiɲ numbu dzə mòk mɔ̀mvwe' ndap piriya. ¹¹ ɲwà nəmòk à ye fo' nè yi à tse' yòɲsə nè bɔ̀p, nè nà' à sə gù yi, yi sə yaaɲ mənə lùmɲgòɲ hum-ncòp-fwame'. ɲwà nè à zòɲ nsàp nè co yi kà mɔ̀tsə rərəɲ təɲɲ lok fàk. ¹² Jisòs anə ye gesə ɲwà nè fana yi to nà', nè duk fa nà' də, <<Mamwe, wù gə'a weɲ yiya yònà'a laɲ.>> ¹³ Fana yi naaɲ fa nà' bo, ɲwà nè təɲɲ kok mok rərəɲ ghà ànə, nè kwasə Nwi.

¹⁴ ɲkwà' ɲwè nè mɔ̀mvwe' ndap piriya nè à jòk wè'ɛ də Jisòs gɔ̀ɲsə ɲwè numbu dzə, nè duk fa bɔ̀u sè fo' sə wèɲ də, <<A tse' nùumbu ntùɲfu sè aco a gù fàk ca. Wèɲ sə və nùumbu yà'sə ɲga wo sə gɔ̀ɲsə weɲ, kà numbu dzə ye.>> ¹⁵ Anə geɲ Tà Jisòs cəp fəsə fa nà' də, <<Wèɲ ɲgàa tɛ'èɲkup wèɲ! Yè'e ka sè wèɲ sè a yegè numbu dzə, wèɲ sə fiɲ fis mbòɲ kè mvomdè'e awèɲ mvwe' sè wo tsòɲ tes yà', nè sə jə lo wo ɲgòno ndzəp sə yeɲ à? ¹⁶ Ye də ɲwà nè'e, nè yi mo Abrahàm, nè Satà a kiɲɲ tse' yi lùmɲgòɲ hum-ncòp-fwame' ènə, kaco wo fiɲ fis yi ye numbu dzə yeɲ à?>> ¹⁷ Yi à cəp ve'nə fana marè'tu ko bɔ̀u sè wo à sə bèɲ yi sə wèɲ pwe'fo'. Bɔ̀u sè wo à ye fo' sə wèɲ à kwa bə nsàap bum maɲgəɲgèɲ sè yi à gùu sə pwe'.

Jisòs Fàhu Ja'a Gan̄ Ŋkum Sə Nwi Bə Bum Mok

(Mat. 13:31-33; Mak 4:30-32)

¹⁸ Jisòs à duk mok sà' də, <<Gan̄ ŋkum sək Nwi sə yè'sə co yàlɛ-ò? Aco mù fàhu kok yà' yè'sə bə yà? ¹⁹ Yà'a co mù ŋwɪ tɔ mostà nà'a, nə ŋwə nəmòk à jə, nə bi múnzuù yi. Nà' kuk bəwɪ tɔ nə ghan̄ fana swɪŋ wɛŋ və kə ci ndap awo mbwa.>> ²⁰ Jisòs nə duk səmòk də, <<Aco mù fàhu kok gan̄ sək Nwi sə yè'sə bə yàlɛ-ò? ²¹ Yà' mègù co yis sə ŋwàŋwée jəgə yà', nə gesə sənə kwées mfɔŋ tɛ', nə top yà' tətè yà' kok pwe' yè'e.>>

Mandzə Nə Nà'a Fəferè Nə

(Mat. 7:13-14, 21-23)

²² Jisòs à gi, nə sə ca kɛ' mvwe' buhu lak sə jo bə sə ghan̄ wɛŋ ŋgòlòJòrosalèm, fana yi sə yə'rə lo bwɪŋ fo' sà'. ²³ Nwə nəmòk fek yi də, <<Tà, bùu sə wo nə tse' lɪŋ nə nà'a nə kà mè yuk nə, nə ye megu bwɪŋ jo à?>> Jisòs nə duk fa wo də, ²⁴ <<Nìkok mvwe' ncúu ŋkà' sə fəferè yà'a, bùusə bwɪŋ ŋkàŋ nə lap mandzə ŋgòni lɔfo', fana wo kà ni to. ²⁵ Tà ŋgà ndap nə lok ncúu ye fana wɛŋ nə təŋj sə mbiŋ, nə sə kum ncúu sə. Wɛŋ kum yà', nə sə cep də, <Tà mùk fa ves ncú.> Yi nə duk fa wɛŋ də, <Mù ka mvwe' sə wɛŋ vəə riŋ.> ²⁶ Wɛŋ ye ŋgà'a ŋgòcɛp də, <Vesùwɛŋ à sə zəgə, nə sə no sə' mvwe' mò'fis; wù à sə yə'rə bwɪŋ mvwe' mandzəə sə ntòlɑ'à vès.> ²⁷ Yi nə cep ye də, <Mù tsok fa wɛŋ də mù ka yàm mvwe' sə wɛŋ vəə riŋ. Wɛŋj coho gesə lo ŋgə ni' mù fo', wɛŋ ŋgàa gə bəp wɛŋ.> ²⁸ Yà'a mvwe' sə wɛŋj nə wan̄, nə zə nzòŋ, ŋgà wɛŋ yə Abràham bə Azik bə Jàkop, nə ye ŋgàa tsòhòbum Nwi wɛŋ pwe' ŋgà wo cu mɛlɑ'à Nwi, fana wɛŋ mam yàwɛŋ sə mbiŋ. ²⁹ Bwɪŋ nə tesə və mvwe' ŋkúup nzenɡòŋ ma kwè fo', nə cum sə zə rɔŋ mɛlɑ'à Nwi anə. ³⁰ A kə dzɛŋ mvə' ànə bùu mok sə wo ŋgà'a man̄kwɛŋj nə kə ye mantombi; mok sə wo ŋgà'a mantombii nə ye mok man̄kwɛŋj.>>

Mvə'nə Jisòs Dzəm Lak Jòrosalèm

(Mat. 23:37-39)

³¹ Mvə̀k ànə à ye, bùu Faràsi mok wɛŋ və kə duk fa Jisòs də, <<Lògesə fənə fo', bùusə ŋkum Heròsə lap mandzə ŋgòzə wu.>> ³² Yi duk fa yà'wɛŋj də, <<Dù kə tsok fa kəkərè còp ànə dè mù sə bɛ'fis yòŋsəə zɛ', nə sə lɪŋsə bwɪŋ ntinə bə zòŋ, nùmbu nə te' dzèen̄ fana mù mesə fàak am sə. ³³ Fana mù nə sə geŋ mali mantombi ntinə bə zòŋ, nə ye bə nùmbu nə nà' bɛ'ɛ nə sà'; bùusə kə bəbɔŋ ŋgòzə ŋgà tsòhòbum Nwi mvwe' mok sə zok nə casə Jòrosalèm yeŋ. ³⁴ Webee, lak Jòrosalèm, lak Jòrosalèm. Wɛŋj zəgə ŋgàa tsòhòbum Nwi wɛŋj, nə sə tərə ŋgàa gə ntum Nwi wɛŋj bə lis. A

yè'sə ghè' sù mvə̀nə mù sə lap də mù ko wumsə gesə wɛŋ ndzə ni' mù co məma mvə̀p sə wumsə bwe ye, wɛŋj kà dzəm ɛ? ³⁵ Bo am ka mok bə lak àwɛŋj yà'sə yeŋ. Mù tsok wɛŋj də, ye jəŋ ŋgà'a lo mantombi, wɛŋj nə kà mù mok yə fe'lə tətè nùmbu nə wɛŋj yə fe'lə mù, ye mok ŋgà wɛŋj sə duk də, <Nwii se ŋwə nə yi və mənə lɪŋ sə Tà nə> ŋkuŋj.>>

14

Jisòs Gəŋsə Ŋgà Yiya Mòk

¹ Nùmbu dzə mòk à ye, Jisòs lo ŋgòkə zə zuzə məmvwɛ' ndap ŋkwà' ŋwəə Faràsi mòk. Fana bwɪŋ sə kuk tse' yi vɛ'ɛ pap. ² Nwə nəmòk à ye fo' nə yi à tse' yiya kəkò'rə. ³ Anə geŋ Jisòs fek ŋgàa yə'rə lək bə bùu Faràsi wɛŋ duk də, <<Lək dzəm də aco wo gəŋsə ŋwə nùmbu dzə kə njo-ɛ?>> ⁴ Bùu sə wɛŋj kà cù mùk. Fana yi gəŋsə ŋgà' nə, nə me'rə nà' lo. ⁵ Yi fek wo də, <<A fɛɛŋ ndà nə à ye-a ŋgà mo ye kə mbòye gbə ni-a sənə wu ndzəp nùmbu dzə, yi kà nà' mvèsə fis-ɛ?>> ⁶ Wo à ka yusə co wo cep fəsə fə yi tse' lok.

⁷ Jisòs à yə məmvwə'nə bùu sə wo à to wo mvwe' dinà nə sə swè' mègù mvwe' ncum sə bəbɔŋ fana yi tsok fa yà'wɛŋj ncɛp nè'e. ⁸ Yi də, <<A ye-a ŋgà ŋwè to wu də wu və mvwe' zə gù ye fana kà də wu duk mvwe' sə bəghak fo' pwe' zɛŋ, nə kə cum fo' duk. Busə kàmòk wo to ŋwə nəmòk nə yi ghak wu ye sà'. ⁹ Yi vəə fana ŋwə nə yi to wɛŋ ba fo' yi nə, nə kə duk fa wu də, <Lòkok, nə fa mvwe' yà'sə bohòŋwə nè'e.> Fana mar'ɛ tu nə ko wu, wù kə cum mok bə dzòk nə nà' kə bəbɔŋ yeŋ. ¹⁰ A bəbɔŋ də wo to-a wu, wù kə cum lɛ bə dzòk nə nà' kə bəbɔŋ wùriŋ yeŋ, ya ŋgà ŋwə nə yi to wɛŋ nə vəə fana yi duk fa wu də, <Nge' àm, lòkok cum lo məmvwɛ' dzà' nə bəbɔŋ nè'e.> Yà'sə nə gə wu, wù ye co ŋwə nə ghan̄ mù lisə bùu sə wənə wɛŋj cu fo' sə. ¹¹ Busə ŋwə nə yi jə kok lə-a ni' ye mabu, wo jəŋ tsoŋ yi sə nze; ŋwə nə yi jə tsoŋ lònì' nje sə nze fana wo jə fis kok yi mabu.>>

¹² Jisòs duk fa ŋwə nə yi to bwɪŋ dinà nə ye də, <<A ye-a ŋgà wù də wu to bwɪŋ mvwe' dinà kə mvwe' ŋkàk àlɛ', kà də wu to ŋge' yo wɛŋj kə bwema yo, kə njaan̄ yo wɛŋj kə ŋgàa ghàk sə wənə wɛŋj nòkuəp fo' duk. Busə wo nə to fəsə wu sà' fana ye də wo lək fəsə wu yà'sə laŋ. ¹³ Yusə də wu to bwɪŋ mvwe' dinà fana wù to ŋgàa jɪŋ, ŋgàa jì bo bə sà jì kù, nə ye sà jì lis wɛŋj. ¹⁴ Ya Nwii nə se wu. Busə kaco nsàp bù ènə lak fəsə to wu yeŋ. Nwii nə lak wu ghà nə bùu sə bəbɔŋ wɛŋj lòkok mvwe' kpu.>>

Gbu' Nè Wo A To Ke'ca Bwiņ NgòKè Zu Bum Nkàk

(Mat. 22:1-10)

¹⁵ Nwè nèmòk nè bə yà wèņ ànə cum, nè sə zu mwwe' mò'fis ànə yuk ncəp ènə fana yi duk də, <<A rənşì cèbùə bohòņwè nè yi nè zu nkàk nè mụ la'à Nwi.>> ¹⁶ Jisòs nè duk fa fe'lə nà' bə gbu' də, <<Numbu mòk à ye, n̄wè nèmòk to nkàk nè ghan, nè to bwiņ ve'e nkàk n̄tən. ¹⁷ Mvək nkàk nè à kùrə fana yi tumsə lo mofàk nè nà'a fàkgè bohòyi də nà'a kə tsok fa bũu sè yi to yà' sə də wo və bũusè wo fũhu wes bum pwe' lan. ¹⁸ Bũu sè wo à to wo sə pwe' sə duhu lo də wo nè kà vè bũu ve' bə ve'. Nwè nè wo à to to ntòyi nè à duk fa nà' də, <Mù ywiņ nzum am, mù də mụ lo kə kuk ja'a zən. Mù lən wu, kà jòk.> ¹⁹ Mòk duk ye də, <Mù ywiņ ndum mbòņ hum fana mù də mụ kə kuk ja'a yà' nkun. Kwəkwè' nè kà jòk.> ²⁰ Mòk duk ye də, <Mù a bə' n̄wəņwè, fana ye də kaco mù geņ to yà'sə yeņ.> ²¹ Anə geņ mofàk ye nè bwi və kə tsok fa masà ye nè. Ngà ndap nè jòk, nè duk fa mofàk ye nè də, <Dù mwwe' mandzəə sè sè ntòlak ve'e wàp, nè to və ngàa jiņ bə sè jì bo bə sè jì lis, nè ye sè jì kù wèņ.> ²² Mofàk ye nè à vè, nè duk də, <Mù gũ m̄m̄vè'nè wù duk sə lan fana mwwe' ncum bwehe cu malii.> ²³ Masà nè duk fa yi də, <Yeè, dù lo sə mandzə, nè kuk bəbwe mandzəə sè ngəə pwe', nè to n̄wè nè wu yə pwe' də yi və, ya ndap àm nè rwiņ.> ²⁴ Mụ tsok weņ də bũu sè mù anə to to wo yà'a, nè mò'fis nè kà zuzuu am sə zū ja'à.>>

NgòYe Nwè Am, Wù Bəņ Bum Sə Yà' Sə BòWu

²⁵ Bwiņ à gi bə Jisòs wùriņ fana yi tsok fa yà wèņ də, ²⁶ <<A ye-a n̄ga n̄wè dzəm ngòbè' vè mụ, fana ngəņgəņ sə dzəm tè' ye kə ma ye, kə ngwe ye, kə bwe ye, kə bwe tè' ye, kə njè', nè ghak casə m̄m̄vè'nè yi dzəm mụ fana ye də kaco n̄wè ànə ye to mo fàk àm yeņ. Nwèe dzəm-a mụ fana yi tse' ngòdzəm mụ nè casə mvè'nè yi dzəm ni' ye. ²⁷ A ye-a n̄ga kaco n̄wè bək jəņ ntəəņ ye, nè be' və mụ yeņ, ye də kaco n̄wè ànə ye to mofàk àm yeņ. ²⁸ A ye-a n̄ga n̄wè dzəm ngòci ndap, yi nè cum to ntòsə nze, nè kuk ja'a də ndap nè nə jəņ yi mbàm sù n̄ nkun. Yi nè ja'a də yi tse' mbàm sə aco yi ci wes to ndap nè bə zəņ àlè. ²⁹ A ye-a n̄ga wù ka ve'nə gũ fana kàmòk aco wù yeto fàak sə, nè kà yà' mèsə. A ye-a n̄ga wù yeto fàak sə nè kà mèsə fana bũu sè wo yə wu pwe' nè ywi wu. ³⁰ Wo nè sə cep ke' də, <Nwè nè'e a yeto ndap, nè kà nà' ci wes to.>

³¹ <<A ye-a n̄ga nkum mòk dzəm ngòkè lè bə mòk fana yi nè cum to ntónze, nè tsəə bəbòņ. A ye-a n̄ga nkum nè tse'

mègù bwiņ ncùhù hum fana yi nè kuk ja'a də aco yi kə ghak to nkum mòk nè nà' tse' sè nà' bwiņ ncùhù hum ba nè àlè? ³² A ye-a n̄ga kaco yi ghak to nkum mòk nè yeņ fana yi nè tumsə bũu ye mok wèņ n̄ga nà' cu ntómwwe' səsap də wo kə tsok fa nà' də yi sə dzəm ye mok fifi.

³³ Yà'a bohòwèņ pwe'fo' sè' m̄m̄vè'ànə də, wèņ tse' ngòtsəə to bəbòņ nkun. Wèņ tse' ngòme'rə bum sə wèņ tse' yà' pwe'fo' nkun wèņ be' və mụ. A ye-a n̄ga wèņ ka ve'nə gu kaco wèņ ye to ngàa fàk am yeņ.

³⁴ <<Ci' yusə bəbòņ fana, a ye-a n̄ga ci' cwè'lə bup, mandzə nè ngògù yà' lam fe'lə kà mok ye. ³⁵ Kaco yà' bonşə ncàk, kə yà' gəpsə yumok sè wù a bi yà' sè' yeņ. Bwiņ mak megu yà' mà'a. Bũu sè wèņ sə yu'rə yusə mù sə cəp ye'e, wèņ yuk nè rēņ.>>

15

Kwəkwa Nè Nà' Cu Mubu

Nga Nwè Nè Bup Kupşə

(Mat. 18:10-14)

¹ Ngàa ko mbàam tas bə ngàa gũ bup mok wèņ à vè ngòyu'rə yusə Jisòs à sə cəep sə. ² Fana bũu Farəsi bə ngàa yə'rə bwiņ lùk wèņ sə cep n̄wəm ke'ca. Wo sə duk də <<Nwè nè'e sə dzəm ngàa gũ bup, nè sə zu be'lə bəņ bə yà wèņ.>>

³ Anə geņ Jisòs mak fa wo gbu' nè'e də, ⁴ <<A m̄ņgəgə wèņ fēņ ndà nè də yi tse'-a nsungəņ nkù mò'fis, nè mò'fis bisə ca, kaco yi me'rə nonşə sə hum vèke'-ncòp-vəke' sə ngəə, nè lap lo nè mò'fis nè tètè tse'nga yi yə nà' nkun yeņ ndà? ⁵ Yi yə nà' fana yi bək naan nà' mụ nkambəhə yi, nè sə kwa. ⁶ Yi kə dzəņ lak fana yi to benə n̄ge' ye bə bũu sè wo nòkəup yi wèņ. Yi duk fa yà' də, <Vesuwèeņ kwa bũusə mù a yə nsungəņ àm nè nà' a bisə nè.> ⁷ Mụ tsok fa weņ də a ye-a n̄ga ngə gũ bup nè mò'fis kupşə, nè bwi fa bup n̄kwèņ fana kwəkwaa nè ye mubu nkàk n̄tən m̄tuhù yi, nè casə bũu sè hum vèke'-ncòp-vəke' sə wo yàwo bũu sè wo kəkurə.

Gbu' Mbàm Nè Nà' A Bisə Nə

⁸ <<Kè a duk-a də n̄wə nèmòk a tse' mbàam ye hum, fana nè mò'fis bisə ca. Yi nè bwe' laam ngòlap bə zəņ, nè kurə ndap nè, nè lap se tètè yi ye nà' nkun, ka ve'nə yeņ à? ⁹ Yi yə nà' fana yi to benə n̄ge' ye bə bũu sè wo nòkəup kok fo' wèņ. Yi duk fa yà wèņ də, <Vesuwèeņ kwa bũusə mbàm àm nè nà' a bisə nè, mù a yə fe'lə nà' lan.> ¹⁰ Mụ tsok fa weņ də yà' mègù sè' ve'nə də kwəkwa cu m̄tsətsə'rəə masinjàa Nwi wèņ n̄ga ngə gũ bup nè mò'fis kupşə a ntum ye na.>>

Gbu' Mo Nè Yi Anə Bisə Nə

¹¹ Jisòs à cèp mali gbù' mòk sè' dè, <<Njwè nèmòk à tse' bwe ye ba, nga wo pwe' mbæmbam. ¹² Nè mwenke' nè duk fa tè' awo nè dè, <Pàpa, fa fis m̀ m̀ bum yàm sè yà' a nè kè ye yàm sè nga'a.> Anè gen yì gapsè fa yà'wèñ bum ye sè yì tse' sè. ¹³ A ka nùumbu ñkùuñ sap fana nè mwenke' nè te'e benè bum sè ye sè pwe', nè be' mandzè nè lo mvwe' lak mòk sè sèsap. A dzèñ fo' yì sè zù sèsè bum ye sè bè mandzè njesè. ¹⁴ Mvè'nè yì à wes bum ye sè fana njè nè bup ko mvwe' lak yà'sè fana yì ye nga'a ngòjamè. ¹⁵ Yì lo, nè sè cum mòk bè njwè nèmòk nè mvwe' yà'sè. Ngà' nè à sè tumsè lòyì ngòsè fa ngùnaañ ye wèñ zuzù. ¹⁶ Njè sè yan yì ve'e co yì zù zuzù ngùnaañ sè fana njwè nèmòk kà yì yumok fa lok. ¹⁷ Nkèrè ye ànè foho vè fana yì duk dè, <Bwe sè wo sè fàk bohòtè' am tse' bèñ co wo kà zù wes to, mù sè dè m̀ kp̀ yàm njè. ¹⁸ M̀ nè lokok lo kè tseñ t̀ am, ya m̀ nè duk fa yì dè, <<Pàpa, m̀ a gù bup bohòNwi nè ye bohòwù sè' lañ. ¹⁹ M̀ ka mòk kèkurè co wo to fe'lè m̀ dè mo yòyen; jèñ tse' m̀ mòk co mo ngà fàk yòmòk.> ²⁰ Anè gen yì lokok lo bohòtè' ye nè.

<<A ye nga yì sè vè mandzè mweè sèsap, nga yì ka ntòwes fana tè' ye nè ye gesè lo yì, nè koksè manziñ bohòna'. Yì cañ lo, nè kè ko wumsè gesè lo nà' ndzè ni' yì, nè cepsè nà' bəboñ. ²¹ Mo ye nè duk fa yì dè, <Pàpa, m̀ a gù bup bohòNwi, nè ye bohòwù sè' lañ. M̀ ka mòk kèkurè co wo to fe'lè m̀ dè mo yòyen.> ²² Tè' ye nè duk fa ye bohòngàa fàak ye wèñ dè, <Wèen jèñ ve cèk nè nà' bəgha' pwe' wàp, nè ni gesè fa yì m̀ ni'. Wèen gesè fa yì kwàñ ndzè bohòyì sè', nè so fa yì kùuñgùp sè'. ²³ Ya wèen kè jèñ vè mbònè nà' fùè cāsè pwe' nà'a, nè sè yè vesùwèen zù nè kwa. ²⁴ Busè mò àm ènè à kp̀ yè'sè lañ, nè lùñ fe'lè nè sèmok; yì à bisè lañ, nè yèen nè sèmok.> Wo à yè nga'a ngòsè kwa.

²⁵ <<Bum yè'sè ànè sè ye ve'nè nga mo tu ye nè cu ngòn. Yì ànè vè, nè kəp vè nda' à wo fana yì yuk nga bwiñ sè yəm ñki, nè sè kañ dzen. ²⁶ Yì to mo ngà fàk tè' ye nèmòk, nè fek nà' dè bup yiskok yàle? ²⁷ Nà' tsok fa yì dè, <Moma yo bwiñ foho vè yì, fana tè' yo sè mbònè nà' fùè gha' pwe' nè dè bəusè mo ye nè kè tseñ yì bəboñ nga yumok ka bup.> ²⁸ Yì à yuk ve'nè, yì jok, nè dè yì kà m̀ nda' à mòk ni'. Tè' ye nè tesè vè sè mbiñ, nè sè kè lañ mo tu ye nè. ²⁹ Mo nè duk fa tè' ye nè dè, <Ja'a na yò lùumngòn sè m̀ a fàk turè bohòwù, m̀ ka duk yo bèn yuk; wù nè kà m̀ mo ndzè mòk dè ves nge' am wèen kwa bə zèñ fa yuk. ³⁰ Fana mo yòn'e vè, yì a bupsè wes mbàm bə baa sàhà pwe', fana wù sè fa yì mbònè nà' fùè cāsè pwe'!> ³¹ Tè' nè

duk fa yì dè, <Mo àm, wu cugè yòvesù fen, fana bum sè mù tse' yà' pwe'fo', a sè yò. ³² A kèkurè co a kañ, nè kwa anè, bəusè moma yòn'e à kp̀, nè lù nè sèmok, yì à bisè mè lañ nè yèen nè sèmok!> >>

16

Ngà Fàk Nè Ngà Limngòn Nè Ye Ngà Fàk Nè Zinè

¹ Jisòs à m̀ fa bwe ye wèñ gbù' mòk sèmok dè, <<Ngà ghàk mòk à ye, nè yì à tse' njwè nèmòk nè yì à fa bum ye sè yì à tse' pwe' ndzè bohòna'. Bwiñ sè kə tsoho fa yì dè mo fàk ye nè sè njesè bum ye sè. ² Ngà ghàk nè to nà', nè fek nà' dè, <M̀ yuk dè wù sè gù yà' è? Tsok rənse fa m̀ bə fàak sè wà a gù pwe', bəusè wu nè kà ngà fàk àm mòk ye fe'lè.> ³ Ngà fàk nè tsèrè sè ntuù yì dè, <Masà àm jè fis-a fàak yè'sè ndzè bohòmù, m̀ gù yè'sè va? M̀ ka gəgəñ co m̀ tunj to nze yen, m̀ duk-a dè m̀ lañ, yà' ye sè marè'tu. ⁴ M̀ rì yusè m̀ nè gù sè lañ, ya bwiñ nè ko m̀ nge' ghà nè m̀ mè'rè fàak sè.> ⁵ Fana yì to benè bəu sè wo tse' masà ye nè kəa pwe'fo'. Yì duk fa nè mantombi nè dè, <Wù tse' masà àm kəa mbàm sù?> ⁶ Ngà' nè duk dè, <A bəhə mve' ñkù mò'fis.> Ngà fàk nè duk fa fe'lè nà' dè, <Cum nze, nè kəjən njwàk nè'e com dè a hum tən.> ⁷ Fana yì duk fa fe'lè mòk dè, <Kəa yò-ε sù?> Nà' dè, <A tasàa gòmbi ñkù mò'fis.> Ngà fàk nè duk fa nà' dè, <Kəjwàk nè njò, nè com gesè nja dè a hum fwame'.> ⁸ Masà ye nè à kək ja'a mo fàk ye nè, nè kwasè nà' bə nsàp ñkərè nè nà' tse' nè. Busè wèñ rì dè bəu sè wo be' megu mandzè nzenjèn wèñ rì ngòkərə bə bəu awo nè casè bwe sè wo mvwe' mareñ Nwi.>> ⁹ Fana Jisòs duk dè, <<Wèen sè ko fa ni' awèñ nge' bə ghàha nzenjòn sè nten, ya nga yà'a kà fàk mòk kə tse' fana wo ko jən nisè lo wèñ mvwe' lak sè wèen nè cum mam fo' mvèsè.

¹⁰ <<Njwè nè yì ye-a zinè bə yusè yà'a jo fana yì nè ye zinè bə yusè yà'a sè ghañ sè'. Njwè nè yì ye-a ye ngà mvwès bə yusè jo fana yì nè ye mali ngà mvwès bə yusè yà'a sè ghañ. ¹¹ A ye-a dè wù ka njwè nè zinè bə ghàk nè wà nè sè nzenjòn nè'e yen, ye dè aco fa ghàk nè zinè nè ndzè bohòwù yè'sè ndà? ¹² A sè' dè, a ye-a nga wù ka zinè bə yusè yà'a sè njwè nèmòk yen, njwè nè yì nè fa wù sè yà'a nè ye sè yò-ε ndà? ¹³ Kaco njwè nè mò'fis fak ñkwèñ bohòmasà ba yen; yì nè dzəm fis mòk, nè bèn mòk, kènə aco yì sè fàk bohòmòk nè zinè, nè kà mòk nè co yumok jə'. Kaco wù fak bohòNwi, nè fak bohòmbàm yen.>>

¹⁴ Bəu Farasi sè wo à dzəm mbàm wèñ à yuk bum yè'sè fana wo ywi'lə yì. ¹⁵ Jisòs nè duk fa ye yà'wèñ dè, <<Yà'a wèñ sè wèen

gùgè dè wènj yənj mɔ lisè bwiŋ co bùu sè bə̀boŋ, ŋgà Nwi ri wes yusè yà' cu sè ntuù wènj laŋ; bum sè bwiinj tsərə̀ dè yà' tse' fàk wùriŋ fana yà'a yusè Nwi bèn yà'.¹⁶ Lùuk Musi bə̀ bum sè ŋgàa tsòhòbum Nwi wènj à còom sè à tse' ñàŋ kə̀ wes mvək̀ nè Jon ŋgà bə̀ptesè bwiŋ à yèto ye; ye jə̀nj mvək̀ ànə̀ fana wo sè tsòho mòk Ntirə̀ nè Bə̀boŋ, nè nà'a bə̀ nzak gaŋ ŋkum Nwi fana ndàarjwè pwe' sè kurə̀ ni fo' bə̀ ñàŋ. ¹⁷ A ye-a sè' ve'nə̀ fana a jə̀jo bohòntòbu bə̀ nzenŋòŋ ŋgòcà gesə̀ lófo', nè nonjsə̀ mvəm̀ lùk nè mò'fis ŋgòbùuŋ yusè wà.

Nzak Mè'rə̀ Ngwe

¹⁸ <<Ñwè nè yi mè'rə-a ŋgwe ye, nè jə̀nj mòk fana ye dè ŋgə̀nŋàŋ ko nto; ñwè nè yi jə-a ñwà nè ndum a mè'rə̀ yi fana ye dè ñwè ànə̀ ko sè' nto.>>

Ngà Ghàk Bə̀ Lasorò

¹⁹ Jisòs à mà' fe'lə̀ gbù mòk sè' dè, <<Ngà ghàk nəmòk à ye, yi sè ni megu cə̀ək sè yà' gu nteŋ, nè sè zù megu zuzuu sè bə̀boŋ nùumbu pwe'.²⁰ Ngà jìŋ mòk à sè kə̀ nòon mvwe' ncùu ŋka' ye. Ni' ŋgà jìŋ nè à mègù mvwe'è mvwe'.²¹ Yi à sè dzəm dè yi sè te'e zù zuzuu sè ñgà ghàk nè sè zù fana yà' sè bə̀hə̀ gbù tsoŋ sè nze sə̀. Ngbù à sè vèə̀ kə̀ bərə̀ mvwe' ye sè.²² Ngà jìŋ nè à kpù fana masinjàa Nwi wènj bək̀ lo yi bohòAbràham. Ngà ghàk nè à kpù sè', wo tuuŋ yi.²³ Yi a cu mvwe' ŋgə' nè sè misè, nè sè ye ŋgə' fo' wùriŋ. Fana yi fəsə̀ kok lis, nè ye gesə̀ lo Abràham mvwe' səsap, bə̀ Lasoròŋgu ni' nà'.²⁴ Yi to fis dè, <Tè' am Abràham, koksə-a manziŋ bohòmà, nè tum Lasoròyi so gesə̀ ndubo ye sè ndzə̀pè, nè kə̀ fisə̀ fa mɔ lùm àm bə̀ zeŋ, bùusè lùm mis ènə̀ sè tə̀j barə̀ mɔ wùriŋ.>²⁵ Abràham nè duk fa nà' dè, <Mo àm, wù riŋ dè wù à sè tse'gè bum sè bə̀boŋ yo ghə̀ nè wù à cu ntòŋwəm, fana Lasoròsə̀ tse' ye bum sè bə̀p. Yi cu ye ŋga'a nè', sè yuk lùm fana wù sè ye bwi yòmok ŋgə' nè bə̀p.²⁶ A mè'rə-a yà'sə̀ sè ve'nə̀ fana wo gù manki mòk nè cə̀co wùriŋ mʉtsə̀tsə̀rə̀wè wù bə̀ vès. Wo à gù nà' dè ya ñwèe kà ma ndzə̀ bohòwù to loto, ñwè nè ma nja kà bohòvès fə̀ejŋ sè' to ya' vè to.>²⁷ Anə̀ geŋ ŋgə' nè duk fe'lə̀ dè, <Ye dè tè' am, mɔ leŋ wu dè wu tum gesə̀ lo yi nda'à tè' am.²⁸ Bwema am sè mbə̀mbam cu mbwa tu awo tàŋ. Yi tip-sə̀ yə̀ wènj bwèrə̀: aco wo kə̀ ni sè' mvwe' ŋgə'ə̀ yè'sə̀.>²⁹ Abràham duk fa nà' dè, <Ñwàak Musi bə̀ ŋgàa tsòhòbum Nwi wènj sè ñjamòk cu ca, wo yuk bohòyà'.>³⁰ Yi duk dè, <Tè' am Abràham, ka ve'nə̀ yeŋ, bùusè ñwè nè yi tesə̀ mvwe' kpù kə̀ tsèŋ-a wo yi fana wo nè kupsə̀ li.>³¹ Abràham duk dè, <A ye-a ŋga wo ka bohòMusi bə̀ ŋgàa tsòhòbum Nwi wènj yuk fana ye dè

ñwèe lòkok-a sè mvwe' kpù, nè geŋ fana kaco wo kupsə̀ wo yeŋ.>>

17

*Nzak Sə̀swifa
Bə̀ Nzak Dzə̀dzəm*

¹ Jisòs à duk fa bwe ye wènj dè, <<Məmùmsə̀ nè vè tsoŋ li bohòbwiŋ yo; nè ye dè a ŋgə' nè bə̀p bohòŋwè nè yi sè jə̀ vè məmùmsə̀ nè.² Anə̀ boŋ bohònsə̀p ñwè ànə̀ co wo swi' lo yi ŋgòk mòk kə̀ mihi, nè mak gesə̀ lo yi bə̀ zeŋ sè mvwe' ndzə̀p mòk nè cə̀co, nè nonjsə̀ nè dè yi gu bwe ye'e dè mòok gu bə̀p.³ Wènj sə̀ jə̀nj ŋkərə̀ bə̀ tu awènj; a ye-a ŋga moma yo gu wu bə̀p wù sa'rə̀ yi; a ye-a ŋga yi kupsə̀ ntum fana wù swifa yi.⁴ A ye-a ŋga yi gu bə̀p bohòwù kè' sàmba nùumbu nè mò'fis, nè bùuŋ duk sè' kè' sàmba pwe' dè <Swifa mɔ> fana, wu nè swifa tsoŋ yi.>>

⁵ Ngàa ntum Jisòs sè wènj à duk fa Tà dè, <<Kùksə̀ fa ves dzə̀dzəm avès co ves naaŋ tu bohòwù.>>⁶ Tà duk fa wo dè, <<A ye-a ŋga wù tse' mègù-a dzə̀dzəm momjo co mɔ ŋgwì tu nè wo togè nà' dè mòstà nà'a, fana aco wù duk fa ntsen tu càŋ nè'e dè, <Cohò mvwe' ye'e, nè kə̀ tə̀jŋ ndzə̀ tsə̀tsə̀rə̀wè ndzə̀p nà'a> fana, tu nè nè yuk duk yònə̀.

Mandzə̀ Nə̀ Mofàk Tse' NgòFàak

⁷ <<A duk-a dè mòk mʉŋgorè wènj tse' mofàk ye, nè nà' sə̀ wom fa yi fàk kè dè nà' sə̀ gùmsə̀ fa yi nsùŋgaan ye àle. A ye-a ŋga yi bwi fohò vè ŋgòŋ anə̀, aco wu nè duk fa yi dè, <Cà cum nze nənàk, nè zù zuzù> à? ⁸ Wu nè kà ve'nə̀ duk. Wu nè duk le dè, <Lam fa mɔ zuzù am, nè fuhù ŋgòcàsə̀ fa mɔ yà' fana wu nè yonjsə̀ mɔ zù nè no wes yàm ŋkuŋ, wù zù nè no yò.>⁹ Yi nè kwasə̀ mofàk nè dè bùusè nà' gù mvəsə̀ yi duk dè nà'a gu sè à? Hai' ka ye lok!¹⁰ Yà' mègù bohòwènj yàwènj sè' ve'nə̀, a ye-a ŋga wènj gu wes yusè wo duk wènj dè wènj gu fana wènj duk megu dè, <Vèes ye'sə̀ bwe fàk wà, vès gu mègù fàak avès, sè vès tse' ŋgògù yà' co bwe fàk.>>

*Jisòs Gʉŋsə̀
Ngàa Kuturu Hum*

¹¹ Məm̀və̀nə̀ Jisòs à sè cə̀ ŋgòlòJòrosalèm fana yi ca mʉtsə̀tsə̀rə̀wè nzenŋòŋ Sàməriyà bə̀ Galili.¹² Yi ànə̀ sè ni lo mvwe' mubuk lak mòk fana yi kurə̀ bə̀ ŋgàa kuturu mok wènj bwiŋ hum. Wo ànə̀ sè tə̀j vèsə̀ mvwe' mòk mwee səsap,¹³ nè sə̀ fə̀ŋ torə̀ fis dè, <<Masà, Jisòs, koksə-a manziŋ bohòvès-è.>>¹⁴ Yi ànə̀ ye yà' fana yi duk fa wo dè, <<Wènj du kə̀ niŋ tsok fa ni' awènj sè bohòŋgà fa satikà' ya yi ye wènj dè ni' awènj rə̀ŋ mok laŋ.>> Wo à sè lòo, yiya àwo nè me.¹⁵ Mòk mʉŋgorè

wo anə mò'fis à yə də yiya ye nə mèe fana yi bwi foho və maŋkwɛŋ, nə sə fuŋ kwasə və Nwi. ¹⁶ Yi kə gbū nooŋ sə kūhu Jisòs sə nze, nə sə kwasə nà'. Nwə ènə ànə ye ŋwəə Sàmàriyà. ¹⁷ Anə geŋ Jisòs nə fek də, <<Mù gũŋsə ka bwiŋ hum yeŋ à? Sə vəkə' fò? ¹⁸ Ye də ŋwə nəmòk ka nə co yi kə kùksə Nwi yeŋ, mègù ŋkùŋŋ nè'e à?>> ¹⁹ Fana yi buuŋ duk fa ngà' nə də, <<Lòkok mʉtsə, nə lo yuyo, dzədzəm yògũŋsə wu laŋ.>>

Mumvə'nə Gaŋ Nkum Nwii
 Nə Vəə Sə
 (Mat. 24:23-28, 36-41)

²⁰ Būu Farəsi mok wɛŋ à fek Jisòs də gaŋ ŋkum Nwi sə nə kə və ye'sə sɛŋ-ŋɛ? Fana yi duk fa yà'wɛŋ də, <<Gaŋ sə Nwi sə vəə, ŋwə kà yà' bə lis jəja ye. ²¹ Kaco bwiŋ nə duk də, <Wɛɛŋ ye yà'a ye'> kə də, <Wɛɛŋ ye yà'a yà'> sə' yeŋ, bùsɛ gaŋ sə Nwi sə yà'a mʉŋgorə wɛŋ.>>*

²² Anə geŋ Jisòs nə duk fa bwe ye wɛŋ duk də, <<Mvək mòk sə vəə nə wɛɛŋ nə dzəm ve'e co wɛŋ ye numbu mòk nə Mo ŋwée nə ye fo' fana wɛŋ kà nà' yə. ²³ Bwiŋ nə sə duk fa weŋ də, <Kùk gèsə ndzə fa', yi nà'>, kə də, <Kùk gèsə ndzə fen, yi nè'> fana wù kà gə, nə kà wo sə' yù. ²⁴ Mvə'nə mbūuŋ ba'agə mubu, nə reŋ jəŋ mamòk kə dzeŋ mamòk yà'a fana, numbu njàam ye, mùu mo ŋwè, mu nə ye sə' ve'nə. ²⁵ Megu də mu nə ye tsoŋ ŋgə' ŋkùuŋntɛŋ, bùu sə nié' wɛŋ beŋ mu sə' ŋkunj. ²⁶ Mvə'nə yà' ànə ye mʉnə numbu sə Nuà yà'a fana numbu sə yàm, mo ŋwée nə ye sə' ve'nə. ²⁷ Wo à sə zɹ, sə no, wo sə caŋ gù, nə sə geŋ gù tətè kə wɛs numbu nə Nuà ànə ni ŋgwes fana ndzəp rwiŋ və kə zə wɛs wo pwe'. ²⁸ Yà'a sə' mʉmʉvə'nə Lot ànə ye yà'a. Bwiŋ à sə zɹ, nə sə no, wo sə ywiŋ bum, nə sə seenj bum, nə sə bi bum, nə sə ci ndap; ²⁹ fana numbu nə Lot ànə tesə gesə lo mvwe' lak Sodòm fana mis tsooŋ mʉbu bə nsàp lis mòk nə nà'a kʉgəð mis maŋgɛŋgɛŋ, nə kə teŋ zə wɛs wo pwe'. ³⁰ Numbu nə mùu mo ŋwè mu nə yəəŋ fana yà'a nə ye sə' ve'nə.

³¹ <<Numbu ànə ye, ŋwə nə yi cu yòŋsə mʉ ndundap, ŋga yi tse' bum mu nda'à, kà ŋgòkə jə yà' suhù tsə. Nwə nə yi mʉnə nzum fàak nə kà maŋkwɛŋ də yi kə jəŋ bum mu nda'à sə fohòlò. ³² Wɛɛŋ sə tsərə tse' yusə yà' ànə ye bohòŋgwe Lot. ³³ Nwə nə yi lap-a də yi noŋsə yòŋsə ye fana yi nə bisə nà', fana ŋwə nə yi dzəm-a də yi bisə yòŋsə ye fana yi nə tse' nà'. ³⁴ Mʉ tsok fa weŋ də nə ndzəmə ànə nə ye ŋga bwiŋ nòbè kə mò'fis ba, wo nə jəŋ fis lo mò'fis, nə me'rə noŋsə mòk fo'. ³⁵ Bəba nə

sə gok beŋ mvwe' mò'fis wo ba; wo nə jəŋ fis lo nə mò'fis fana, nə me'rə noŋsə mòk fo'. (³⁶ Mbəmbam baa nə sə fak nzum, wo jəŋ fis lo mòk, nə me'rə mòk.)>> ³⁷ Anə geŋ ngàa fàak ye sə wɛŋ fek yi də, <<Anə ye ma fòTà?>> Yi duk fa yà' də, <<Mvwe' sə vè ni' nooŋ, jìgawà' wɛɛŋ nə kə bene fo'.>>

18

Gbu' Nwà Ngwemfə Bə Ngà Sak Nzak

¹ Jisòs à tsə' fa bwe ye wɛŋ gbu' nè'e də ya yà'a sə leŋ piriya, nə kà wò. ² <<Ngà sak nzak mòk à ye mvwe' lak mok, nə yi à sə kà Nwi wəpgə, nə kà bwiŋ sə' wəp. ³ Nwà ŋgwemfə mòk ye mvwe' lak yà'sə sə', nə yi à sə vəgə bohòŋgà sak nzak nə riŋriŋ. Nwà nə à sə və, nə sə duhu fa ngà' nə duk də, <Sak gapsə-a mu ves ŋwə nə yi beŋgə mu nè'e-nɛ.> ⁴ Ngà' nə à sə beŋ togə ntòbɛŋnə fana ànə cum kok ghàr ngà' nə duk sə vəə yi də, <A ye-a sə də mu kà Nwi wəpgə, nə kà bwiŋ sə' wəp fana ⁵ megu bùsɛ ŋwà nè'e sə kə fa mu ŋgə' wùriŋ, fana mu nə sak fa yi nzak ye nə, bwɛrɛ yi sə vəhə mali ŋgòlòksə mu ntu'.> >> ⁶ Fana Tà Jisòs duk fa wo də, <<Wɛɛŋ yuk-e yàwɛɛŋ yusə ŋgà sak nzak nə yi ka zinə tse' nə cɛep-ɛ. ⁷ Ye də kaco Nwi tesə bùu sə yi à co'fis, sə wo sə leŋ bohòyi nùm bə ndzəm sə yeŋ àlɛ? Aco yi cum casə mvək ŋga yi ka yà' ntòyuk fa à? ⁸ Hai', mu tsok fa weŋ də yi nə təəŋ fa yà' gɛm nə sak nzak nə nənàk nə ye kəkurə. A ye-a sə ve'nə fana ghà nə mùu mo ŋwée nə bwiŋ vəə, mu nə ye bwiŋ ŋga wo tse' dzədzəm ŋgòlɛŋ Nwi, nə kà wòyo àlɛ-ò?>>

Gbu' Nwəə Farəsi
Bə Ngà Ko Mbàam Tas

⁹ Jisòs à mà' gbu' nè'e bohòbūu mok sə wo à sə tsərə də wo bùu sə kəkurə mu lisə Nwi fana wo sə jəŋ būu mok wɛŋ co yusə wà. ¹⁰ <<Bwiŋ ba à lòmʉmvwe' ndap Nwi nə ghaŋ ŋgòkə leŋ piriya. Mòk à ye ŋwəə Farəsi fana mòk ye sə ye ŋgà ko mbàam tas. ¹¹ Nwəə Farəsi nə à təəŋ, nə leŋ piriya nə nje də, <Mù kwasə wu Nwi, bùsɛ mù ka yàm co bùu mok wɛŋ yà'a yeŋ. Būu mok yàwo ŋgàa limzə bum bwiŋ, ŋgàa ci' mvwɛs nə ye ŋgàa kohònto. Mù kwasə wu də mù ka co ŋgà ko mbàam tas nə yi nè'e sə' yeŋ. ¹² Mʉ jəgə sənə nteŋ nə mò'fis numbu ba, nə dzə zuzɹ ŋgòlɛŋ wu. Yusə mù tse' pwe', mù cokfisgə mamòk ca ŋgòfa wu.> ¹³ Ngà ko mbàam tas nə ànə təəŋ ye mvwe' səsap. Yi kà lis mʉbu sə kùk ja'a gèsə, yi wa'a tse' bo, nə leŋ də, <Nwi, koksə manziŋ bohòmù nə mu ŋgà gù bɹp!> ¹⁴ Mʉ tsok weŋ də ŋwə ènə ànə bwiŋ foho lo la'à

* 17:21 17:21 Aco ncɛp ènə ye sə' də, <<Gaŋ sə Nwi sə yà'a sənə ntu m awɛŋ.>>

yi co ñwè nê kèkùrè mûlisê Nwî nê nonjë mòk nà'a. Búsê ñwè nê yi jê fis kok lò-a ni' ye mûbu fana wo nê jêj tsonj lo yi tsêtonj; ñwè nê yi jê tsonj lò-a ni' nje sê nze fana wo nê jêj fis kok lo yi mûbu.>>

Jisòs Sê Bêbwenje' Wênj

(Mat. 19:13-15; Mak 10:13-16)

¹⁵ Wo à sê jê wê fa Jisòs bêbwenje' dè ya yi jwênj yà' bô bo nê se yà' fana ñgâa fâak ye wênj ânê ye ve'nê, wo jwa sa'rê bûu sê dè yà' kâ ve'nê gû. ¹⁶ Jisòs ânê ye ve'nê, yi to bwe sê, nê duk dè, <<Wêenj me'rê bêbwenje' wêenj vè bohòmù, nê kâ wo mandzê lok; bûusê ganj ñkum sê Nwî sê, tse' yà' nsâap sê co wo yê'sê. ¹⁷ Mû tsok fa wej ñkêm duk dè, ñwè nê yi ka-a ganj sê Nwî sê co mvê'nê bwenje' jêgê bum jê ye dè kaco ñgênjgânj kè ni fo' yej.>>

Ñgê' Nê Bê Ghâk

(Mat. 19:16-30; Mak 10:17-31)

¹⁸ Ñkwà' ñwè bûu Jus mòk à vè kè fek Jisòs dè, <<Cicà nê bèbonj, yusê acò mû gûu yê'sê yà, ya mû nê kè tse' lûnj nê nà'a nê kâ mè-è?>> ¹⁹ Jisòs duk fa nà' duk dè, <<Wù to mû dè ñwè nê bèbonj bûu yà? Ñwè nê bèbonj bûu, mègù Nwî yûiyi. ²⁰ Wù rî lûuk sê lanj dè, <<Kâ sâhâ ko, kâ ñwè zè, kâ yâyè, kâ géem mvwès ko, nê wêp tèt' yo bô ma yo.>> ²¹ Ngà' nê duk dè, <<Mû à gû yê bum sê wù tanjë yê'sê ñga mû cu ntómwâ'ñwè.>> ²² Jisòs ânê yuk ve'nê fana yi duk fa nà' dè, <<Wù sê jamê mòk yu nê mð'fis. Lòkê sênj bum sê wù tse', nê gapsê fa ñgâa jîj wênj mbâam sê, ya wu nê tse' ghâk mûbu; nê be' mandzê yuj vè mû.>> ²³ Yi ânê yuk ve'nê fana ñgûpcû gbu yi yêk, bûusê yi à ye ñgà ghâk nê wù kâ fûk.

²⁴ Jisòs à kùk ja'a nà', nê duk dè, <<Yà' gû ve'è wûrinj bohòngâa ghâk ñgòkê ni mvwe' ganj Nwî sê! ²⁵ Joho cà bohònam nê yi yam co nâmbà'rê nà'a ñgòcà torê tesê ndzônê wu patà', nê nonjë bohòngâ ghâk ñgòkê ni mvwe' ganj sê Nwî sê.>> ²⁶ Bûu sê wo à yuk ncêp ênê à duk dè, <<Ye dè acò ñwè nê yi tse' to lûunj yê'sê ndâ?>> ²⁷ Jisòs duk fêse dè, <<Yusê yà' gû bohòngwè ñgògù to fana acò Nwî gû ye yà' yo.>> ²⁸ Anê gej Pità duk dè, <<Ja'a na, vès a mè'rê wes ndap avès pwe', nê be' vè nê wu.>> ²⁹ Jisòs duk dè, <<Mû sê tsè' fa wej zinê dè, ñwè nê yi me'rê-a ndap ye kè ñgwê ye kè bwema kè tèt' bô ma, kè bwe ye dè a njo ganj ñkum sê Nwî sê fana, ³⁰ ñgênjgânj nê tse' sê yà' càsê yà'sê nie', nê tse' lûnj nê nà'a nê kâ mè nê ntsê'mòk sê'.>>

Jisòs Cêp Mvê'nê Kpu Ye

Nê Ye Sàmok

(Mat. 20:17-19; Mak 10:32-34)

³¹ Jisòs ânê jêj fêse gesê ñgâa fâak ye sê hum-ncòp-ba sê wênj, nê tsok fa wo dè, <<Wêenj yeè, vesùwênj sê kok løyè'e mû Jòrosalèm, fana bum sê ñgâa tsòhòbum Nwî wênj ânê com bê lij am Mo Ñwèe nê bûuj vè zinê. ³² Wo nê fa mû bohòbù lakmvm, fana wo ywi'lê mû, nê gû fa mû bum marè'tu wûrinj, nê te mû bê nte. ³³ Wo nê lèp mû, nê zè mû, mû kpu fana a kè dzênj nûmbu nê t'e', mû luj lokok sêmok.>> ³⁴ Anê gej wo kâ yusê yi cêp yê'sê rêenj lok. Anê ye ñga ñkêrê awo nsâp nê co wo kâ bê ncêp ênê rêenj, fana yà' ye bohòwo anê sêswihî ñgòrêenj yà'.

Jisòs Gunjë Ngà Ji Lis Nê Yi Ngà Lèenj Bum

(Mat. 20:29-34; Mak 10:46-52)

³⁵ Jisòs nê ânê kùep vè mvwe' lak Jèrikù fana ñga ñgà ji lis mòk cu ñgû mandzê anê, nê sê lèenj bum. ³⁶ Yi ânê yuk ñga bwinj sê cà fo' wûrinj fana yi fek dè sê gù yàle. ³⁷ Fana wo tsok yi dè, <<Jisòs nê mvwe' lak Nazàre sê cà yi.>> ³⁸ Fana yi waj torê fis dè, <<Jisòs mo ñkum Devid, koksê-a manzij bohòmù-è.>> ³⁹ Bûu sê wo ânê ye fo' sê wênj gham yi dè yi cum gae'. Yi ghaha wesê ye ghaha dè, <<Mo Devid, koksê manzij bohòmù!>> ⁴⁰ Anê gej Jisòs foho tœnj, nê dè wo jêj vè nà'. Nà' ânê kùep vè fana yi fek ñgà' nê dè, ⁴¹ <<Yusê wù dzòm dè mû gû fa wu yê'sê yà?>> Ngà' nê duk dè, <<Tà, mùk fa mègù mû lis ya mû ye bum sêmok.>> ⁴² Jisòs nê duk fa nà' dè, <<Lis yo sê muhu, ntum yònê wù fa bohòmù gunjë sê wu lanj.>> ⁴³ Anê gej lis ye sê muhu sê ghà nê fo' fana yi gi yuj lo Jisòs nê, nê sê kùksê Nwî. Bûu sê wo ânê ye nsâp yu ênê pwe' à kùksê Nwî sê'.

19

Jisòs Bê Sâkiyò

¹ Jisòs ânê kè ni mvwe' lak Jèrikù, fana nê sê gi ñgòcà lòo. ² Ñwè nê mòk ânê ye fo' nê lij yee dè Sâkiyò. Yi ânê ye ñkum ñgâa ko mbâam tas mòk nê ghanj yi, nê ye sê' ñgà ghâk. ³ Yi lap co yi ye Jisòs, mandzê kâ ye bûusê bwinj à ye fo' wûrinj fana yi ye bwi ye ñwè nê lêm. ⁴ Anê gej yi canj lo mantombi, nê kè kok tû mòk nê wo to nà' dè Sikamòdê ya yi ye nà', bûusê Jisòs nê ânê ye ñgòcà ma nà'nê. ⁵ Jisòs ânê kè wes mvwe' sê fana yi kùk kok gesê lo mbwa, nê duk fa nà' dè, <<Sâkiyò, suhu tsonj mbwa nènâk bûusê mû nê noonj ntinê nê'e mû ndà' wù.>> ⁶ Anê gej yi suhu tsonj nènâk, nê kè jêj nà' bê kwækwa. ⁷ Bwinj ânê ye ve'nê fana wo ñwem wes wo pwe' dè, <<Yi lóngòkê nõnj bê ñwè nê yi ñgà gû bup.>> ⁸ Sâkiyònê lokok duk fa Tà nê dè, <<Yèè Tà, mû nê gapsê bum am mûtsêtsê'rê bê tsêtsê'rê, nê fa mamòk

bohònggaa jìj wèj. A ye-a nga m̀a a limzɔ yu njwè nɛmòk fana m̀a nɛ lak fəsə fa yi yà k'è kwè.>> ⁹ Jisòs duk fa nà' dɛ, <<Lùj vè m̀m̀vwwe' ndap n'è'e ntinè, bùsɛ wu mo Abràham sè'. ¹⁰ A yè'sə dɛ m̀a mo njwè, m̀a a vè ngòkè lɔp nɛ lɔnsə bùu sè wo à bisə.>>

*Gbu' Bwiŋ Te' Sə
Wo A Gáp Fa Wo Mbám
(Mat. 25:14-30)*

¹¹ M̀m̀v̀v̀è'nè bùu sɛ wèj à sɛ yu'rə bum yè'sə fana yi tsok fa mali wo gbu' mòk. Anə ye nga yi k̀wəp lòjòrosalèm fana bùu sɛ bə yà'wèj à ye sɛ, à sɛ tsəm yàwo dɛ gan njkum sè Nwì sɛ nɛ yəəj ghà nà'nə. ¹² Fana yi duk dɛ, <<Njwè nɛmòk à ye nɛ yi à tesə m̀a ntòmbii njkum. Yi lòm̀vwwe' lak mok sè səsap* dɛ wo kə koksə yi gan ya yi bwi və la'à yi. ¹³ Yi benə bwe fàak ye wèj bwiŋ hum, nɛ fa wo mbàm ncùhù hum. Yi duk fa yà' dɛ yà'a sɛ ywìj seŋ bum bə zeŋ tɛ yi bwi foho və. ¹⁴ Anə geŋ bùu lak njkwà' njwè nɛ wèj beŋ yi. Wo tum lo bùu mok wèj maŋkwèeŋ yi bə ntirè dɛ, <Vès ka dzəm dɛ njwè anə ye njkum àvès dzəm.>

¹⁵ <<Anə geŋ wo koksə yi gan sɛ, yi bwi foho və. Yi to benə bwe fàak sɛ yi anə fa wo mbàm sɛ, dɛ ya yi ja'a sɛ yà' a tse' swe' mbàm sù nɛ. ¹⁶ Njwè nɛ mantombi à vèə, nɛ duk dɛ, <Tà, mbàm nɛ wù a fa m̀a mò'fis nɛ a bùuŋ mok hum.> ¹⁷ Njkwà' njwè nɛ kwasə nà' dɛ, <Wusùkù', mo àm-a', wù gù bəboj. Wù nitsə' zinə yòbə m̀yɔ nɛ nà'a momjɔ lan, fana m̀a gu wu njga'a njgòkote' buhu lak hum.> ¹⁸ Njwè nɛ ba à vèə, nɛ duk dɛ, <Tà, mbàm nɛ mò'fis nɛ, a bùuŋ mok tàn.> ¹⁹ Yi duk fa nà' dɛ, <Wù tse' yòsə' buhu lak tàn.> ²⁰ Mòk à vè sè', nɛ duk ye dɛ, <Tà, mbàm yònə nɛ', m̀a a kù lòksə nà' ndzənə gácək. ²¹ Busè m̀a a sɛ wəp dɛ wu nsàp njwè nɛ wù gù wùriŋ. Wù te'e jəgə yusə wù anə ka noŋsə, nɛ sɛ kɔp jəŋ yusə wù à ka wù bi.> ²² Yi duk fəsə fa nà' dɛ, <M̀m̀v̀v̀è'nè wù cèp dɛ m̀a nsàp njwè nɛ v'è'nə yà'sə, m̀a nɛ sak wu sè' v'è'nə. Wù mo nɛ bup! Wù riŋ dɛ m̀a njwè nɛ m̀a gù wùriŋ, nɛ m̀a te'e jəgə yusə m̀a à ka noŋsə; m̀sə sɛ kɔp m̀vwwe' sɛ m̀a à ka bi àlaa? ²³ Nə gu va bwèrɛ wù à kə gèsə fa m̀a mbàm am sɛ m̀vwwe' njgwa' mòk, dɛ ya m̀a vè ngòjə yà', njga m̀a swe' nɛ mbwa-ɛ? > ²⁴ Yi bùuŋ duk fa bùu sɛ wo à ye fo' sɛ wèj dɛ, <Wèeŋ fep fis jəŋ ncùhù nɛ bohòyi nɛ, nɛ fa nà' bohòjwè nɛ yi nɛ tse' fa' ncùhù hum nà'a.> ²⁵ Wo duk fa yi dɛ, <Tà, yi tse' ncùhù hum ye lan!> ²⁶ Njkwà' njwè nɛ dɛ, <M̀a tsok fa wèj dɛ njwè nɛ yi tse'-a yo fana wo nɛ naŋ yamsə fa yi mok. Nə

ye dɛ bohòjwè nɛ yi ka ye yumok tse' nɛ, a megu-a sɛ m̀yɔ nɛ jo nɛ yi tse' nà' nɛ, wo nɛ jəŋ fis gesə nà' ndzə bohòyi anə fo'. ²⁷ A njga'a mok bohòbùu sɛ wo sɛ bèj m̀a dɛ m̀a nɛ kə njkum awo ye yè'e wèj. Wèeŋ jəŋ və wo fən, nɛ suə wo m̀lisə m̀a.> >>

*Jisòs Ni Lak Jòrosalèm
Co Njkum*

(Mat. 21:1-11; Mak 11:1-11; Jon 12:12-19)

²⁸ Jisòs anə cep wes yè'sə fana yi sɛ lo mantombi njgòkok lòm̀a Jòrosalèm. ²⁹ Yi à k̀wəp vè m̀vwwe' lak Befà bə Betani fana wo wesə vè m̀vwwe' nda Olip. Yi tumsə gesə njgaa fàak ye ba. ³⁰ Yi duk fa yà'wèj dɛ, <<Wèeŋ du m̀vwwe' lak sè ndzə yà'a, wèeŋ sɛ nikok lòntən, wèj ye m̀vomndè' mòk nɛ njwè ka nà' kòk yuk; wèj fiŋ jəŋ və nà' fən. ³¹ A ye-a nga njwè mòk fek wèj dɛ wèj sɛ fi nà' bùu yàlɛ fana wèj duk fa yi dɛ, <Tà tse' fàk bə zeŋ.> >> ³² Bùu sɛ yi à tum sɛ à lòo, nɛ kə ye megu sè' m̀v̀v̀è'nə yi duk wo sɛ. ³³ M̀v̀v̀è'nə wo à sɛ firə m̀vomndè' nɛ fana njwè nɛ yi tse' nà' nɛ fek wo dɛ, <<Wèj sɛ firə m̀vomndè' nɛ bùu yà?>> ³⁴ Wo duk fa yi dɛ, <<Tà tse' fàk bə zeŋ.>> ³⁵ Anə geŋ wo jəŋ və fa Jisòs nà'. Wo fweŋ cəək awo, nɛ naŋ fa m̀vomndè' nɛ maŋkwèeŋ, nɛ cumsə Jisòs mbwa. ³⁶ M̀m̀v̀v̀è'nə yi à sɛ kok lònà' fana wo fweŋ noŋsə lo cəək awo sɛ mandzè anə. ³⁷ Wo anə k̀wəp və Jòrosalèm, nga wo sɛ suhu tsə mok nda Olip nɛ fana maŋgo b̀ nɛ wo à sɛ yù yi nɛ wèj ye njgòkwa, nɛ sɛ fuŋ kuksə Nwì bə nsàap bum maŋgəŋgèeŋ sɛ wo yə sɛ. ³⁸ Wo sɛ duk dɛ, <<Nwì se njkum nɛ yi vè m̀nə liŋ Tà! Fifi ye m̀bu, kəkùksəə ye bohòNwì nɛ yi yam cəsə yà lòon fo'>> ³⁹ Anə geŋ bùu Farasi mok sɛ wo à ye sè' maŋgorè anə duk fa Jisòs dɛ, <<Cicà, jwa bwe yo yè'e dɛ wo cum gae'>> ⁴⁰ Jisòs duk fa wo dɛ, <<M̀a tsok fa wèj dɛ wo cu-a gəe', liis yè'e cep cù.>>

Jisòs Wa Fa Lak Jòrosalèm

⁴¹ Yi anə k̀wəp və, nɛ ye ntum lak nɛ fana yi yeto njgòwa fa nà' dɛ, ⁴² <<Anə ye-a njga'a dɛ wù riŋ yusə aco yà' jəŋ və fifi bwèrà. Megu dɛ kaco lis yo ye yà' njga'a yeŋ. ⁴³ Numbu mòk sɛ vè bohòwù, nɛ bùu sɛ wo sɛ bèj wuu nɛ vè dzè' bohòwù, nɛ gam dzooŋ wu njgəŋ ma nɛ fòpwe'. ⁴⁴ Wo k̀wəmsə mak mbàandap yo sɛ nze, nɛ le' mak bùu yo bə bwe yo sɛ wo cu m̀m̀vwwe' vèəm ndap yo sɛ pwe'. Wo nɛ kà lis nɛ mò'fis m̀nə mòk mè'rə naŋ bùsɛ wù à ka ghà nɛ Nwì à kə ke' yə wèj nɛ riŋ.>>

* **19:12** 19:12 M̀v̀v̀è'nə anə à ye, wo koksə njwè dɛ yi njkum fana yi lo lak Rumà ya nga njkum nɛ ghan nɛ fo' nɛ cumsə yi mu dzəə.

Jisòs B'e'fis Ngàa Sènj Bum
Mu Ndap Nwi Nè Ghanj Nè
 (Mat. 21:12-17; Mak 11:15-19; Jon 2:13-22)

⁴⁵ Anə geŋ yi kə ni lo mʉmvwe' ndap Nwi nè ghanj nə, nə sə b'e'fis bʉu sə wo sə sènj bum mbwa. ⁴⁶ Yi sə cep də, <<Wo à còm nòŋsə ndzənə ŋwàk Nwi, sə kum ndap Nwi nè ghanj ènə də, <Ndap nè njam nə, nə ye ndap nè ngòlɛŋ mbwa piriya;> fana wɛŋ jə bʉsə nà' ndap ngàa yə wɛŋ.>>

⁴⁷ Yi à sə yə'rə bwiŋ mʉmvwe' ndap Nwi nè ghanj nə nùumbu pwe'. Ngàa fa satikà' bə ngàa yə'rə fa bwiŋ lùk bə bʉu sə ghanj sə wɛŋ sə lap ngòzə yi. ⁴⁸ Wo kà yusə co wo gu sə ri bʉusə bwiŋ pwe' à dzəm tse' mɛgù ncɛp nè nje nə.

20

Fa Jisòs Nyaŋ Ndà?
 (Mat. 21:23-27; Mak 11:27-33)

¹ Nùumbu mòk à ye nga Jisòs sə yə'rə bwiŋ, nə sə tsoho fa wo Ntirè nè Bəboŋ nə mʉmvwe' ntòmbi ndap Nwi nè ghanj nə fana ngàa fa satikà' sə ghanj bə ngàa yə'rə fa bwiŋ lùk nə ye bʉ ŋkwàha bʉu Jus wɛŋ kə tseŋ yi. ² Wo à vəə, wo fek yi də, <<Vès dzəm ngòri də wù gu bum yə'sə bə njaŋ sə fò? Kènə fa wu njaŋ ndà də wu gu yà' è?>> ³ Yi duk fa fəsə yə'wɛŋ də, <<Mu tse' ngòfek wɛŋ yusəmok yàm sə', wɛŋ tsok fa mʉ-a də, ⁴ mvwe' sə Jon ànə jəŋ njaŋ sə ngòbàptəsə bwiŋ fo' yà'a ànə və bohòNwi kə yà' ànə təsə bohòbwiŋ-è?>> ⁵ Wo à yèto ngòcɛp bə zɛŋ, nə sə fe'rə ni' awo də, <<A tsok fa yi yə'sə da? Bʉsə a duk-a də, njaŋ sə à sə və bohòNwi fana yi nə fek fe'lə ves də, ànə geŋ vesuwɛŋ kà yusə Jon à sə cɛep dzəm bʉu yà lɛ. ⁶ Nə ye sə' də a ye-a ngə a duk də, njaŋ sə à təsə bohòbwiŋ fana bwiŋ nə təm ves bə lis, bʉusə wo à dzəm yəwo zinə də Jon à ye ngà tsòhòbum Nwi.>> ⁷ Fana wo duk fa nà' də wo ka mvwe' sə yà' ànə və sə riŋ. ⁸ Jisòs duk bwi fa wo ye sə' də, <<Ye də mu nə kà wɛŋ nsap njaŋ nè mʉ tse' ngògù bum yə'sə bə zɛŋ nə sə' tsə'.>>

Gbu' Ngàa Kùk Nzum
Sə Wo A Ye Bʉp

(Mat. 21:33-44; Mak 12:1-12)

⁹ Anə geŋ Jisòs ye ngòtsə' fa bʉu sə wɛŋ gbu' nè'e də, <<Nwə nəmòk à bi nzum ye, nə tes yà' bohòbʉu səmok də ya yə'wɛŋ nə sə lak yi. Yi ànə fa wo fana yi ye'e lo mvwe' lak mok, nə kə cum mam fo' mvək səsap. ¹⁰ Mvək nè ngòkɛp bum sə mʉnzuù sə ànə kərə fana ngà nzum nə tum ngà fàk ye mòk də nà'a lo bohòbʉu sə mʉnzuù yi

sə, də yà'a fa yi ma nje. Bʉu sə wɛŋ ləp yi, nə tum fəsə lo yi botu. ¹¹ Yi tum sə fe'lə ngà fàk ye mòk. Wo ləp nà'nə sə', nə koksə nà' marè'tu v'e', nə tum fəsə lo nà' sə' botu. ¹² Yi tum ngà fàk ye mòk sə' nè tɛ'. Wo fa nà'nə mvwe', nə b'e' fis gɛsə yi fo'. ¹³ Fana ngà nzum nə duk də, <Mu gu kok yə'sə va? Mu tum lɛ mo àm nè mʉ dzəm yi wùriŋ nè'e, kàmòk wo yə-a də a yi, wo nə wəp li tsoŋ yi!> ¹⁴ Bʉu sə mʉnzuù sə wɛŋ ànə ye nà' fana wo duk mʉŋgorə àwo anə də, <Nè'e ngə'a monə ndzə vəə yi nè ŋkwà' ŋwə nè kà-a ye, yi nə cum mvwe' kùu nà' yi nə. Vesuwɛŋ zə yi, ya bum ye sə ye mok sə yāvès.> ¹⁵ Anə geŋ wo kə ko fis yi mʉnzuù anə, nə zə yi. Ye də ngà nzum nə nə gu bohòbʉu yə'sə wɛŋ va? ¹⁶ Yi nə və kə zə bʉu sə wo tse' nzum ye sə wɛŋ, nə jəŋ fa nzum sə bohòbʉu mok sə zok.>>

Bʉu sə wɛŋ ànə yuk wes v'e'nə fana wo duk də, <<Nwii gu co yumook kà v'e'nə ye yuk.>> ¹⁷ Fana Jisòs kək ja'a wo jwaŋ, nə fek wo də, <<Ye də yusə wo à còm nòŋsə yà' ndzənə ŋwàk Nwi yə'e də yà? Də, <Lis nè ngàa ci ndap wɛŋ à dzèen mək nòŋsə nà' də nà'a bʉp nə kə tse' ghak fe'lə fàk mok sə' zɛŋ.*>

¹⁸ Nwə nè yi kə gbù-a mʉnə lis ànə, ngəŋgàŋ tiŋ sam zəzok, nə ye də a ye-a ngə nà' gbù ŋwə nəmòk mʉni' fana nà' gok fam ngəŋgàŋ.>>

¹⁹ Ngàa yə'rə lùk bə ngàa fa satikà' sə ghanj wɛŋ sə lap mandzə də wo ko yi ghà nà'nə bʉusə wo à ri də nà' mək fa gbù' ànə bohòwo. Fana megu də wo sə wəp də bwiŋ nə jok.

Fa Nwi Yu Ye
Nə Fa Kaisà Yu Sə Ye

(Mat. 22:15-22; Mak 12:13-17)

²⁰ Anə geŋ wo sə kək yi, nə tum fa yi mfəp sə wo sə gu borə co wo bʉu sə zinə. Wo sə gu v'e'nə də ya wo ko yi bə yumok sə yi nə cep, ya wo fa yi bohòngàa fàak sə wo tse' njaŋ mvwe' nze govənonə fo' nə. ²¹ Wo fek yi də, <<Cicà, vès ri tse' də wù sə cɛp, nə sə yə'rə fa bwiŋ yusə yà'a zinə; nə ye sə' də wu kà ŋwə gəm ko fagə, nə sə yə'rə fa bwiŋ bum sə yà'a bə mandzə Nwi bə zinə. ²² Vès dzəm də wu tsok-a ves, lùk vesuwɛŋ sə tsə' də, a bəboŋ co vès sə lak fa ŋkum Kaisà nè mvwe' lak Rumà tas kə kà' è?>> ²³ Yi riŋ də yà' sə bʉə yi fana yi duk fa yà' də, ²⁴ <<Wɛŋ jəŋ və fa mʉ-a mbàm mòk è. Wo còm naŋ mʉnə mbàm nə ye'e liŋ ndà, nə ye mbwa ye'e sə' si ndà?>> Wo də, <<A sə ŋkum Kaisà.>> ²⁵ Fana Jisòs duk də, <<Nhi. Làk fa Kaisà yusə yà'a sə ye, nə fa Nwi yusə yà'a sə Nwi.>> ²⁶ Fana wo kà yumok sə co wo ko yi bə zɛŋ mvwe' bwiŋ də yi cɛp v'e' tse'. Megu də wo ànə

* 20:17 20:17 Ye Mātiyò21:42

yuk mvè'nè nà' cèp fəsə fa wo sə fana wo mərə, cù loho wo.

*Nzak Nè NgòLòkok
Mvwe' Kpə*

(Mat. 22:23-33; Mak 12:18-27)

²⁷ Bùu mok sè wo à sè to wo dè bùu Sadusi wèj à vè kè tsèj yi. Bùu yè'sə wèj bùu sè wo dukgè yàwo dè kaco ñwè lokok fe'lə mvwe' kpə yej. ²⁸ Wo à vè, nè fek yi dè, <<Cicà, Musi à còm nèm fa ves lùk mòk dè, a ye-a ñga tètàa ñwè nəmòk kpə me'rə-a ñgwe ye ñga bə nà' ka mwe tse' fana moma yee nè jə tson ñwà nè, ya bə nà'a dzə fa tètə ye nè yi kpə nè bwe. ²⁹ Yumook yè' dè bwema mok wèj à ye tu awo sàmba. Fana nè mwè nè jəj ñwàjwè, nè kpə me'rə nà' ñga bə nà' ka mwe tse'. ³⁰ Ñwè nè ba jəj ñwà nè, nè kpə me'rə nà' sè' ve'nə. ³¹ Ñwè nè te' jəj bwi ñwà nè sè'. Yà' à mègù ve'nə tètə wo sè sàmba sè pwe' à kpə wes ñga nè mò'fis ka mwe bə ñwà nè dzə. ³² A cu, ñwà nè kpə ye sè sè'. ³³ Ye dè nùmbu nè bwiij nè lòkok mvwe' kpə nə ye nùu, ñwà ènə nè ye ñgwe ndà. Busè wo a jə yi wo sàmba pwe'fo'.>>

³⁴ Jisòs duk fa wo dè, <<Mbəmbam bə bəba sè niè' cugè co ñgwe bə ndum. ³⁵ Megu dè bùu sè wo kəkurè ñgòlòkok mvwe' kpə ghà ànə sè nè kà gù mòk co fe'lə. ³⁶ Busè wo mok co masinjaa Nwi nè ye fe'lə bwe Nwi sè', njo nè wo a lòkok mvwe' kpə. ³⁷ Musi nè à nitsè' bə tu ye jəja dè bwiij nè lòkok mvwe' kpə. Mvwe' sè yi à còm bə nzak tə nè mis à sə kəə mbwa nà'a fana yi sè to Tà dè nà'a Nwi Abràham, nə ye Nwi Azik nə ye Nwi Jàkop. Nwi à cèp ve'nə ñga wo à kpə lolaj. ³⁸ Yà' a sè nitsè' dè bùu yè'sə co fe'lə ñwəm, njo nè yi ka Nwi bù kpəkə yej, yi Nwi bùu sè wo cu ñwəm. Busè bə tsətsərə nè Nwi dè, ndaajwè pwe' cu ñwəm.>> ³⁹ Anə gej ñgàa yə'rè fa bwiij lùk mok wèj duk fa yi dè, <<Cicà, yusè wò cèp yà'sə bəwùrij.>> ⁴⁰ Busè ñwè à ka nè co nà' fek yi yumok mok ghùsə ja'a lok fàk.

Nzak Nè Bə Lij Krest

(Mat. 22:41-23:36; Mak 12:35-40; Luk. 11:37-54)

⁴¹ Anə gej Jisòs fek wo dè, <<Aco wo duk dè ñwè nè wo togè yi dè <Nkum ñgà gèm bwiij> nə ye ñgwi bù Devid yè'sə va? ⁴² Busè Devid nè bə tu ye à cèp bə lij ñwè ènə ndzənə ñwàk Sàam duk dè, <Tà Nwi à duk fa Tà àm dè, <<Cum fəej ho ma mà'a mù, ⁴³ tètè mu nè gu bùu sè wo bènjà wu, wù nəj tes kù mu ni'i wo ànə.>> ⁴⁴ A ye-a dè Devid nè sè to nà' dè Tà, ye dè aco yi ye bwi bohòDevid anə mwe yè'sə vale?>>

Jisòs Də Bwiij Jəj Ñkərə Bə Yusè Ngàa Yə'rè Lùk Sə Gùu

⁴⁵ Fana yi à cèp fa ñgàa fàak ye wèj ñga bwiij pwe'fo' sè yuk dè, ⁴⁶ <<Wèej jəj ñkərə bə ñgàa yə'rè lùk sè wo dzəm ñgòni tse' cəòk sè səsap, nè dzəm dè bwiij cəpsə ke'ca wo muntəej, nè dzəm mvwe' ncum sè bəbəj məmuvwe' ndap piriya, nè dzəm dè a dzèj mvwe' ñkàk, wo cum megu mvwe' sè ya bwiij wəp wo co bùu sè ghan. ⁴⁷ Wo lim zə bum baa yepmfə wèj, nè sè gu bəpsə ndap awo, nè sè gu basə piriya sè səsap ñgwàj. Ñgə' nè ñjawo nè kə yam gha' pwe'fo' njo bum yè'sə.>>

21

*Fəfa Nwà Ngwemfə Nəmòk
(Mak 12:41-44)*

¹ Jisòs à cu məmuvwe' ntòmbi ndap Nwi nè ghan, nè kək kok mvəsè ñgàa ghàk wèj sè gèsə tson fəfa awo sənə ñkùp nè wo gesəgè ca nè. ² Yi ye ñga ñwà ñgwemfə mòk nè yi ñgà jij gèsə tsə mánini ba. ³ Fana yi duk dè, <<Mu tsok wèj yusè yà'a zinə dè ñwà ñgwemfə nè yi ñgà jij nè'e fa casè ghak wo pwe' yi. ⁴ Busè wo sə fa yàwo ñga wo tse' ñkùuj, fana ñwà ñgà jij nè'e fa wes ye mumbàm zə nje nè yi tse' nè pwe' nè pwe'.>>

Jisòs Tsə' Bum Sə Yà'a Nè Ye Nga Yi Kəp NgòVə

(Mat. 24:1-14; Mak 13:1-13)

⁵ Bùu mok wèj à sè cèp fo' mvè'nè dè ndap Nwi nè ghan nè bəv'e bə liis sè wo à ci nà' fo', nè ye bə bum sè wo à fa Nwi ñgògù bəpsə ndap ye nə fo'. Jisòs duk fa wo ye dè, ⁶ <<Bum sè wèj sè yə yà' yè'e pwe', nùmbu mòk sè vəə nè lis nè mò'fis nè kà mənə mòk fa'nə naaj mam. Wo nè kəəmse wes yà' pwe'.>> ⁷ Fana wo fek yi dè, <<Cicà, tsok fa a ves ghà nè bum yè'sə nè ye-è, nè ye sè' dè yusè yà'a nè nijsok dè bum yè'sə kəəp laj sè yè'sə yà?>> ⁸ Jisòs duk fa wo dè, <<Wèej jəj ñkərə ye ñwè nəmòok kà wèj bərə, bùusè bwiij nè və ñkùuj sè wo nè sè ci' mvwès dè, <Mu yi nè Nwi à duk dè yi nè tum nè, mvək nè kəəp laj.> Wèj kà wo bə' lòswi. ⁹ Nə ye dè wèej yuk nzak dzè' nè ye bə mvè'nè bwiij sè kùəm ke' fana wèj kà wəp, bùusè bum yè'sə nè ye to tson ntòv'e'nə ñkuj. Bum yè'sə ye-a sè' ve'nə fana mvè'nè bum nè lə nè, nè kà sè tòkə dzèj.>>

¹⁰ Anə gej yi sè tsoho fa mali wo dè, <<Bòp lak mook nè lə bə bəp lak mok, ñkum mok lə bə ñkum mok sè'. ¹¹ Nze nè nè sè tsoho ve'e wùrij fana njè bə ñgə' ye ke' lo mvwe' bəop lak mok zok zok nduk. Fana bum sè co yà' koksə ñwè wəə bə bum mok sè yà' sè nitsə' mvək nè dè zəngəoj nè mwe wèej nè sə yəəj

mabu wùrinj. ¹² Nkunj bum ye'sə nə sə ye fana wo nə ko to ntòwènj nkunj. Wo nə ko wènj, nə yeŋsə wènj ngə', nə jənj lo wènj māmuvwe' ndap piriya ngòsək wènj, nə jənj lo wènj māmuvwe' ndapndzəm wènj sà'. Wo nə kə jənj lo wènj bohònkum bə govəno'wènj pwe'fo' bəu lij am. ¹³ Nà'nə nə ye ya'sə sà' mandzə bohòwènj ngòtəənj, nə tsoho fa bwiŋ ncèp nə njəm. ¹⁴ Wèenj riŋtse' ye'e sə ntuə wènj də ŋwèe kà də yi sə tsəre də wu nə sə cep fəsə fa wo ye'sə də ya duk. ¹⁵ Busə mū nə fa wènj cù bə ŋkərəð nsap nə wù cèp fana cù loho bəu sà wo sə bènj wènj sə, wo kà yusə ngòcèp fe'lə mok ri. ¹⁶ Anə sə seŋ wènj bəu awènj co bəu sà wo dzə wu wo, bə moma yo, nə ye bwe tē' yo bə ŋge' yo wènj. Mook sə wo nə zə wènj zəə. ¹⁷ Bwiŋ pwe' nə bənj wènj njo lij am sə. ¹⁸ Megu də, nəəmtu àwènj nə mò'fis nə kà bisə. ¹⁹ Wèenj təənj-a gəgənj, ya'a mvə'nə wèenj nə tesə yòŋsəə awènj sə.

Ngə' Nə Nà'a Nə Ye Nkunj Nzenğònj Me (Mat. 24:15-31; Mak 13:14-27)

²⁰ <<Ghà nə wèenj yə ŋga sojà wènj kə gəm lak Jòrosalèm fana wènj riŋ də wo nə kəmsə mak ya' mvək momjo. ²¹ Fana bəu sà wo cu mvwe' lak Jùdiyà wèenj caŋ kok lo mändahà, bəu sà wo cu muntòlak wèenj tesə lo, bəu sà wo ka muntòlak anə yeŋ wèenj kà də wo mumsə ngòni foho lómbwa duk. ²² Busə a ya'sə nùumbu là' fəsə fò, ya bum sà wo à còm ya' ndzəne ŋwək Nwì lóonj fo' bəuŋj və zinə. ²³ Ho'm, megu də anə ye ŋge' wùrinj bohòbàa sà bə zum, nə ye sə wo sə fa bwe sə lə mbwi bə nùumbu ya'sə. Ngə' nə co wù kà cèep nə ye sə nzenğònj anə ŋga Nwì jòk bohòbəu ye'sə wènj sà'. ²⁴ Wo nə gbe' zə mok wènj bə fèk, nə jənj lo mok co ŋkwènj mvwe' bòop lak lóonj. Fana bə lakmuvum wèenj nə nənjrə lak Jòrosalèm bə kù tətè mvək nə Nwì a fa wo kə wəs.

²⁵ <<Bum mok sà ya' sə nitsə' mvəkək nə yəənj mū nùmə bə ŋwə nə ye mənə ŋkəŋkənj sà'. Ma nə sə nze fana bòop lak wèenj nə jip, nə wəp mvə'nə ndzəp nə ghan cwì, nə sə ke'lə li gbə. ²⁶ Bwiŋj nə sə kpa seŋj bə wəə mvə'nə wo sə tək ngòyə yusə ya'a nə ye sə nzenğònj anə sə, bəusə ŋəənj sà ma mabu sə pwe'fo' nə tsoho. ²⁷ Fana wo nə ye mūə mo ŋwè, mvəsə mū sə və ndzəne mbək bə ŋənj, nə sə fom rənj boŋsə nəbəp. ²⁸ Bum ye'sə yə ngòkə ye ve'nə, fana wènj fis kok tu awènj mtsəð, nə sə kək, bəusə mvək nə Nwii nə fiŋ me'rə wènj mvwe' ŋge' nə kəəp ya'sə lanj.>>

Yə'rə Jənj Yumok BohòTə

(Mat. 24:32-44; Mak 13:28-37)

²⁹ Anə geŋ Jisòs tsok fa wo ncèp nè'e bə gbə' də, <<Wèenj kək ja'a yəwèenj tū

nə wo toğə nà' də fik nà'a, nə ye tu mok wènj lóonj-è. ³⁰ Ghà nə wèenj yə ŋga ya' yə ngòtse' mvù fana wènj riŋ də mbənj kəəp lanj. ³¹ Yà' mēgù sà' ve'nə də ghà nə wèenj yə bum ye'sə ŋga ya' sə ye ve'nə fana wènj riŋ də gan ŋkum Nwì sə ya' kəəp wə lanj.

³² <<Mə sə tsə' wènj ye'e ŋkəm ncèp də ŋgwi bə nə niè' nè'e nə kà kə lə wes ŋga bum ye'sə ya' fà' lanj. ³³ Ntòbu bə nzenğònj nə cə gesə lófo', ncèp nə njəm kà ye cə yuk.

³⁴ <<Wèenj sə jənj ŋkərəð bə tu awènj. Kà də wèenj me'rə fa ni' awènj bohòdinà bə jùhù rùk nə ye bum sà sə nze sə duk, bwère nùumbu ànə nə kə tseŋ wènj vak ŋga wènj ka riŋ. ³⁵ Nùumbu ànə nə kə tseŋ ŋwè vak co tam ko wu yi. Busə nùumbu ànə nə və bohònzeŋgònj nə lóonj fo'. ³⁶ Wèenj sə so bə ghà nə fòpwe'fo', nə sə gə piriya də wèenj tse' ŋənj ngòca swirə to bum sà ya'a nə kə ye ye'sə, nə kə təənj to mantombii Mo Nwè nə sà'.>>

³⁷ Jisòs à sə yə'rə bwiŋ māmuvwe' ndap Nwì nə ghanj nə nùumbu pwe' fana ndzəm seŋ, yi kok lo kə noŋj māmuvwe' nda Olip nə. ³⁸ Tsok à sə rənj fana bwiŋ pwe' sə kə tseŋj yi māmuvwe' ndap Nwì nə ghanj nə ngòsə yə'rə yusə yi sə tsoho sə.

22

Wo To Ləm Mətuhi Jisòs

(Mat. 26:1-5, 14-16; Mak 14:1-2, 10-11; Jon 11:45-53)

¹ Nkàha Pasobà, sə wo zəgè fo' brəd sə jì yis ya' à anə kəəp və ŋga'a mok lanj. ² Fana ŋgàa fa satikà' sə ghanj bə ŋgàa yə'rə fa bwiŋ lùk wènj sə lap mandzə mok ngòzə swihi Jisòs bəusə wo ànə sə wəp bwiŋ də ya'a nə jok.

³ Anə geŋ Satà ni sə ntuə Judàs nə lij ye mook də Iskarəyà. Judàs nə à ye sà' mòk mənğorə ŋgàa faak Jisòs sə wo à ye hum-ncòp-ba sə. ⁴ Judàs nə à lò, nə kə cep bə ŋgàa fa satikà' sə ghanj nə ye bəu sə mantombi bohòngàa tək māmuvwe' ndap Nwì sə wènj mvə'nə yi nə seŋ fa wo nà'. ⁵ Wo à kwa, nə duk də wo fa yi mbàm. ⁶ Judàs nə à dzəm, fana nə sə lap mok mandzə nə co yi seŋ Jisòs ŋga bwiŋ ka fo' yeŋ.

Jisòs Fəhə NgòZə

Nkàha Pasobà

(Mat. 26:17-25; Mak 14:12-21; Jon 13:21-30)

⁷ Nùumbu nə wo à yèto ŋkək nə wo zəgè brəd sə jì yis nə à dzèenj, à ye sà' nùumbu nə wo səgè nsùjgaanj nkàha Pasobà ŋgòfa Nwì sə. ⁸ Anə geŋ Jisòs tumsə lo Pità bə Jon ŋga yi tipsə wo də, <<Wèenj du kə fəhə fa ves nkàha Pasobà sə ya vesuwèenj kə zə ya'.>> ⁹ Wo fek yi də, <<Wù dzəm də

vées kə fəhə yè'sə ma fòlè?>> ¹⁰ Yi duk fa wo də, <<Wèeŋ yu'rə bəbəŋ. Wèeŋ kə ni lòmuntòlak anə fana wèŋ ŋwəmbam mòok nə kərəŋ nga yi bək tse' kəuŋ ndzəp; wèŋ be' lo yi mvwe' ndap nə yi nə kə ni fo' nə. ¹¹ A kə dzèŋ fo' fana wèŋ tsok fa ŋgà ndap nə də, <<Cicà nə də vées kə fek wu də rum ndap nə bə bwe ye wèeŋ nə zə ŋkàha pasobà mbwa nə fòlè?>> ¹² Yi nə niŋ fa weŋ rum ndap mòk nə ghanj ma mətùhù, nə bum pwe' mbwa, fana wèŋ gəhə tsə'rə bum pwe'fo'.>> ¹³ Anə geŋ wo lo, nə kə ye bum sə pwe' mvə'nə Jisòs ànə duk sə. Wo fəhə zuzə Pasobà sə fo'.

Ŋkàha Pasobà Sə

Wo À Zə To Losopà Fo'

(*Mat. 26:26-29; Mak 14:22-25; 1 Korè 11:23-26*)

¹⁴ Mvək nə à kùrə fana Jisòs cum mvwe' ye mə teberè ŋgòzə beŋ bə ŋgàa fàak ye sə wo ŋgàa ntum ye sə wèŋ. ¹⁵ Yi duk fa wo də, <<Mù anə dzəm ve'e wùriŋ də vesùwèŋ zə be'lə tsoŋ zuzə ŋkàha pasobà yè'sə bəbe' ŋkuŋ ya mə ye ŋgə'. ¹⁶ Busə mə tsok weŋ də mə nə kə yà' mòk zə fe'lə tətè tse'ŋga yusə zuzə yè'sə tə bə tu zeŋ sə kə reeŋ nùmbu nə mvwe' gaŋ ŋkum sə Nwi sə ŋkuŋ.>>

¹⁷ Anə geŋ yi jəŋ ŋgàp, nə kwasə Nwi, fana yi duk fa wo də, <<Wèeŋ ko jəŋ, nə gəpsə mətətətsə'rə wèŋ. ¹⁸ Busə mə tsok weŋ də, ye jəŋ nə ŋga'a nè'e mə nə kə rùuk yè'sə mòk no fe'lə tətè gaŋ Nwi sə kə wes.>>

¹⁹ Fana yi jəŋ fe'lə bred; yi ànə kwasə wes Nwi səmkok fana yi fa yà' wèŋ, nə duk də, <<Nè'e ŋgùpni' àm nə wo a fa nà' bùu wèŋ. Wèeŋ sə gəhə ve'nə ŋgòsə tsərə tse' mə.>> ²⁰ Yi ànə gu megu sə' məmuvə' ànə bə ŋgàp nə. Ghà nə wo à zə wes zuzə sə fana yi fa wo ŋgàp nə, nə sə cep də, <<Ŋgàp nè'e rək nə fi nə nà' k' ŋge' ndzəŋə nduəm am, nə nà'a nə fe'e bùu wèŋ. ²¹ Megu də wèeŋ kək ja'a yàwèeŋ, ŋwə nə yi sèŋ mə nə cu be'lə venəwèŋ yé' mə teberè anə. ²² Mùu Mo Ŋwè, mə nə kpə lo mvə'nə wo ànə duk nonjə sə, megu də ŋwè nə yi sèŋ mə nə cu bə ŋgə'.>> ²³ Fana wo ye ŋgòfe'rə ya' mənŋgorè wo də ŋwə nə yi nə seŋ nà' nə yè'sə ndàlè?

Ŋwə Nə Yì Yam Ghak Mok

Yì Yè'sə Ndà?

²⁴ Muncəp mòk à tesə mənŋgorè wo anə sə' də ŋwə nə nà' yam cəsə mòk sə pwe'fo' ndàlè? ²⁵ Fana Jisòs duk fa wo də, <<Ŋkum sə sə nzeŋgòŋ feŋ gù fagə bùu awo sə co də wo yàwo bùu sə ghanj. Wo sə dzəm də bwiŋ sə to wo də ŋgàa fa bwiŋ mbo. ²⁶ Yà' a kə bohòwèŋ yàwèŋ ve'nə ye. Yusə lè də ŋwə nə yi ŋwə nə ghanj nə ye co mo nə ləə, fana ŋwə nə yi mantombi yi nə

ye co ŋgà fàk bohòmok sə wèŋ. ²⁷ Yèè, ŋwə nə ghanj yè'sə nə fò, ŋwə nə yi cu ye mə teberè kə ŋwə nə yi sə fàk ŋgòcàsə vè zuzə mə teberè anə-è? A lè ŋwə nə yi cu mə teberè nə. Fana mə yàm bohòwèŋ co ŋwə nə yi sə cəsə zuzə sə cəsə nə.

²⁸ <<Nùumbu sə mù a sə tse' ŋgə' sə pwe', wèŋ sə dzəm ŋgòcu mali vesùwèŋ. ²⁹ Fana mù sə koksə weŋ gaŋ sə' mvə'nə tè' am ànə koksə mə. ³⁰ Wèeŋ nə zə mə teberè mə mvwe' gaŋ am sə. Wèeŋ nə cum məmuvwe' kapràk, nə sə sak bəop lak Izùre sə yà'a hum-ncòp-ba sə.>>

Jisòs Də Pitàa Nə Dzeŋ Yi

(*Mat. 26:31-35; Mak 14:27-31; Jon 13:36-38*)

³¹ Fana Jisòs duk fa Pità də <<Saimə, Saimù yu'rə! Satà ləŋ də yi dzəm ŋgòjə weŋ, nə swek weŋ co wo sə swek gòmbi.

³² Megu də mù ləŋ fa wu piriya' ləŋ də ntum nə wù tse' ŋgòdzəm tse' bohòmù nà'a kə manŋkweŋ bwi fohò lò. Nə ye sə' də wu bwi wè bohòmù fana wù gu ya bwema yo ye yàwo gəgən sə'.>> ³³ Pità nə duk fa yi də, <<Tà, a dzəm ye mvwe' ndapndzəm bə mvwe' kpə pwe', mə nə lo yàm vesù.>> ³⁴ Yi duk fa nà' də, <<Pità, mə tsok wu ŋkəm duk də, ŋkuŋ mvəp to ntinə ŋga wù duk fis kè' te' ləŋ də wù ka mə riŋ.>>

Mvək Ŋgə' Nə Kùrə Ləŋ

³⁵ Anə geŋ Jisòs fek wo də, <<Mvə'nə mù ànə tum sə lo weŋ ja', nə duk də wèeŋ nə kə posà mbàm jə, kə bàm jə, nə kə kùungùp sə' jə tse' løyà'a, wèŋ ànə lo, nə kə jamə yumok à?>> Wo à duk də, <<Vès à ka yumok jamə.>> ³⁶ Fana Jisòs nə duk fa wo mòk də, <<Ŋwə nə yi tse'-a pùp ye kə bàm àlè, yi jəŋ tse' nà' ŋga'a. Ŋwə nə yi ka-a kafà' tse', ŋgəŋgəŋ seŋ cək ye, nə ywiŋ tse' mòk bə zeŋ. ³⁷ Mə tsok fa weŋ də yusə wo à còm yà' ndzəŋə ŋwàk Nwi bə lɪŋ am də, <Wo à ta be'lə yi bə ŋgàa gù bəp wèŋ> yà'a nə bùuŋ və tsoŋ zinə. Njə nə bum sə wo à còm yà' bə lɪŋ am sə, sə bùuŋ wè zinə pwe'fo'.>> ³⁸ Wo duk fa yi də, <<Tà, vès tse' fək ba.>> Yi duk fəsə fa yà' də, <<Yà'sə kəkùrə.>>

Jisòs Sə Gù Piriya' Gèsemani

(*Mat. 26:36-46; Mak 14:32-42*)

³⁹ Anə geŋ yi lokok ŋgòlòmuvwe' nda Olip sə mvə'nə yi ləhögə səsə sə fana bwe ye sə wèŋ sə be' løyi sə'. ⁴⁰ A kə dzèŋ fo' fana yi tsok yà' də yà' wèeŋ ləŋ Nwi də ya məmumsəə kə yà' gha'. ⁴¹ Fana yi soonj gəsə lo ŋgə ni' yà' wèŋ anə fo' co wù mak lis kə dzeŋ, nə təŋ bə tumfəgə sə ləŋ piriya'. ⁴² Yi ləŋ duk də, <<Tè', a ye-a ŋga bə-a wu fana wù jəŋ gəsə lo ŋgàp ŋgə' ènə fo'; mù duk-a sə' ve'nə, wù gu lè məmuvə'nə wù dzəm wù, kə məmuvə'nə mù dzəm mù

gà.>> ⁴³ Anə geŋ masinja Nwi mòk tesə və mubu, nə kə fa yi riŋ. ⁴⁴ Anə ye ŋga ntum sə bup yi ve'e nsap nə yi à leŋ ve'e tètè ndurə sə cərə yi co sə cərə tsə nduəm. ⁴⁵ Anə geŋ yi lokok, nə kə tseŋ bwe ye sə wəŋ ŋga wo wòbə manziŋ wuriŋ, fana nə sə dzəm mok lo. ⁴⁶ Yi fek yà wəŋ də, <<Wəŋ sə dzəm lo yà? Wəŋ lokok, nə leŋ də ya məmumsəə kà weŋ gha!>>

Wo Ko Jisòs

(Mat. 26:47-56; Mak 14:43-50; Jon 18:2-11)

⁴⁷ Jisòs ànə sə cep mali ntòfo' fana ma ŋgo bù mòk tesə və, ŋga Judàs nè yi sè' mòk mungorə bwe ye sə hum-ncòp-ba nə to mantombi yi. Judàs nə lo kə cepsə Jisòs nə co ŋge' ve'. ⁴⁸ Jisòs fek nà' də, <<Judàs, wù də wu seŋ mäu mo ŋwè bə cəcəpsə à?>> ⁴⁹ Bwe Jisòs sə wo ànə ye fo' sə à yə mvə'nə bum sə à ye fana wo fek Jisòs də, <<Tà, aco vès gbe' bə fèk à?>> ⁵⁰ Mòk mungorə wo anə à gbe' ci' màk ntu'u mo ŋgà fàk ŋkum ŋgà fa satikà' mòk. Yi à gbe' ci' ntu'u nà' sè bo ma zu. ⁵¹ Fana Jisòs duk də, <<Yà' kərə ve'nə,>> nə jweŋ gesə ntu'u sə, fana yà' me. ⁵² Anə geŋ Jisòs cep bohòŋgàa fa satikà' sè ghaŋ sə bə ŋgàa faak sə wo kùkgè ndap Nwi nè ghaŋ nə, nə ye bə ŋkwàha bùu sə wo à tesə və ŋgòko yi sə wəŋ də, <<Wəŋ tesə co wəŋ sə lómvwè' bə' ŋgà yè bə fèk nə ye ntòk yè'e bùu mù à?>> ⁵³ Vesùwèeŋ yiskokgè mumpwè' ndap Nwi nè ghaŋ səsə, wəŋ kà mū ko. Nə ye də nè'e mok ŋga'a mvək nə njàwəŋ, nə ŋaŋ ndzəm tse' ŋàŋ.>>

Pità A Bèŋ Jisòs

(Mat. 26:57-58, 67-75; Mak 14:53-54, 65-72; Jon 18:12-18, 25-27)

⁵⁴ Anə geŋ wo ko yi, nə jəŋ lo yi mvwe' ndap ŋkum ŋgà fa satikà'. Pità sə yuŋ və wo maŋkwèŋ mweè səsap. ⁵⁵ Wo à kə fimsə mis mū ntòmbi anə, nə cum sə yuk fana Pità nə və kə cum kok ye fo' sè'. ⁵⁶ Mvə'nə mis à sə kə rəŋ fana mungwà nəmòk ye yi, nə kək kok nà' jwaŋ, nə duk də, <<Ŋwə nè'e yegə sè' bə ŋgà' ànə.>> ⁵⁷ Fana Pità nə beŋ də, <<Ŋjè'gù, mù ka yi riŋ.>> ⁵⁸ A cu kok ghàr ŋgà' nəmòk ye yi sè', nə duk sè' də, <<Wu sè' ŋwè àwo mòk.>> Pità nə beŋ səmòk də, <<Hai' mù ka mòk yeŋ ŋgàta.>> ⁵⁹ A sàp kok mok bəboŋ ntəŋ fana ŋwə nəmòk duk fe'lə səmòk duk də, <<Mù ri ŋwə nè'e bəboŋ, yi ŋwəə Gallili, yi yegə bə nà'.>> ⁶⁰ Pità nə duk fe'lə səmòk də, <<Ŋgàta, mù ka yusə wù sə cəp yà'sə riŋ.>> A ye sè' ghà ànə, ŋga yi ka ntòcep wes ntəŋ, ntomvəp to. ⁶¹ Fana Tà Jisòs buuŋ kək gesə lo Pità. Pità tsəm kok mvə'nə Tà anə duk fa yi də, <<Ntomvəp nə sə kə to ntinə ŋga wù bəŋ

mū kè' te' də wù ka mū riŋ sə.>> ⁶² Yi tesə lo sə ntòmbiŋ, nə kə waŋ ve'e nəbup.

⁶³ Anə ye ve'nə fana bùu sə wo à sə kətse' Jisòs sə wəŋ à sə ywi'lə yi, nə sə ləp yi sè'. ⁶⁴ Wo lok yi lis, nə sə fek yi də, <<Ləp wu ndà, riŋ-a ŋgəŋgàŋ-è?>> ⁶⁵ Wo à cəp fa yi bum ŋkəuŋntəŋ, nə sə yak yi.

Wo Sak Jisòs Mū Kaŋnsurù

(Mat. 26:59-66; Mak 14:55-64; Jon 18:19-24)

⁶⁶ Nə zəzòŋ à dzèeŋ fana bù ŋkwàha bùu Jus wəŋ kə benə ni' mvwe' mò'fis bə ŋgàa fa satikà' sè ghaŋ bə ŋgàa yə'rə bwiŋ lùk wəŋ pwe'. Fana wo jəŋ lo yi mū kaŋsurù wo anə, nə sə cep də, ⁶⁷ <<A ye-a ŋga wu ŋkum ŋgà gèm bwiŋ nə wù, wù tsok fa ves.>> Yi duk fa yà'wəŋ duk də, <<A ye-a ŋga mù tsə' fa weŋ, kaco wəŋ dzəm yeŋ; ⁶⁸ nə ye sè' də a ye-a ŋga mù fek weŋ yumok, kaco wəŋ cep fəsə fa mū sè yeŋ. ⁶⁹ Megu də ye jəŋ ŋga'a nə lo mantombi fana mūu mo ŋwè, mū nə cum bo ma ma'a Nwi nè yi tse' ŋàŋ.>> ⁷⁰ Fana wo pwe'fo' fek yi də, <<Ye də wu mo Nwi à?>> Yi duk fa yà' də, <<Wəŋ cəp mè laŋ.>> ⁷¹ Fana wo duk ŋga'a də, <<A sə ləp də a yuk fe'lə yè'sə yà? Vesùwèŋ yuk ncəp jòŋ nə kə cūhu yi bə ntu'u à avès laŋ.>>

23

Jisòs Tə Mantombii Palè

(Mat. 27:1-2, 11-14; Mak 15:1-5; Jon 18:28-38)

¹ Anə geŋ ma ŋgo bù nə pwe'fo' lokok, nə jəŋ lo yi mantombii Palè. ² Wo yeto ŋgòto fa yi njo də, <<Vès ko ŋwə nè'e ŋga yi sə jipsə bù avès, nə sə duk də bwiŋ kà tas bohòKaisà lək, nə duk də yi ŋkum nə yi ŋgà gèm bwiŋ.>> ³ Fana Palè nə fek nà' də, <<Wu ŋkum bùu Jus wəŋ wù à?>> Jisòs nə cep fəsə fa nà' də, <<Wù duk yà'a mvə'nə.>> ⁴ Palè buuŋ duk fa ŋgàa fa satikà' a sè ghaŋ sə bə bùu sè fo' sə pwe'fo' də, <<Mù ka yàm yusə bup sə ŋwə ènə gūu sə ye.>> ⁵ Bùu sə wəŋ gəŋ təŋŋ mpaŋŋ duk də, <<Yi sə kùəmsə bwiŋ mvwe' nzenŋgəŋ Jùdiyà nə pwe'fo' bə nsap mandzə nè yi sə yə'rə wo nə. Yi a yè jə Gallili, nə kə wes Jòrosalèm feŋ pwe'.>>

Jisòs Tə Mantombii ŋkum Herò

⁶ Palè ànə yuk bum yè'sə fana yi fek də, <<Ŋwə ènə yi ŋwəə Gallili àlè?>> ⁷ Yi ànə rəŋ də Jisòs tesə və mvwe' nze nè tse' fo' ŋkum Heròfana yi tumso lo nà' bohòHeròanə. Ghà ànə à ye ŋga Herònə cu sè' mvwe' lak Jòrosalèm anə. ⁸ Heròà yə Jisòs fana yi kwa ve'e wuriŋ, bùusə yà' à saap mumpvə'nə yi à yuk liŋ nà', nə sə dzəm də yi ye nà'. Yi ànə sə tsəm də Jisòs nə gu niŋ fa yi maŋgəŋgəŋ mòk. ⁹ Herònə

à fek Jisòs bum mok ñkàùñntèn, Jisòs nè kà cù mùk lok. ¹⁰ Ngàa fa satikà'a sè ghan bæ ngàa yè'rè bwiñ lùk wèñ guñ təəñ megu fo' ngòto fa yi njo. ¹¹ Heròbə sojàa ye wèñ à bùsə yi co lam awo, nè sə ywi'lə yi. Fana wo à nisə fa yi cək mòk nè co cək ñkum ve'ε, nè tum fəsə lo yi bohòPalè. ¹² Heròbə Palè à yè ko jə nge' numbu ànə; nja bæ nà' à sə kà nge' mantombi yegè.

Wo Duk Də Wo Nə Zə Jisòs

(Mat. 27:15-26; Mak 15:6-15; Jon 18:39-19:16)

¹³ Anə geñ Palè nè to benə ngàa fa satikà' sè ghan bæ nji njii sè fo', nè ye bæ bùu sè fo' sə wèñ pwe'fo'. ¹⁴ Yi duk fa yà'wèñ də, <<Wèñ a jə vè fa mu ñwè nè'e duk də yi sə jə lówes bwiñ ma nè bæ jòñ. Məm̀və'nè mù kùk ja'a yi yàm, nja wèñ sə yə sè' fana mù kà yàm də yi a gù bum sè wèñ sə duk yà'sə riñ. ¹⁵ Heròa ka yumok bup bohòna' sè' ye bùusə yi a tumşə fəsə vésə nà' bohòvès səmok. Yà' nòjəja də ñwè ènə ka yumok sè bup sè co wo zə yi bùu zen gu. ¹⁶ Mə nə fa njan də wo ləp yi, fana nè me'rə yi.>> (¹⁷ Yi sə duk ve'nə nja à ye də numbu ñkàha pasobà sè kə dzèngəð fana Palè nè fis me'rə tson fa wo ngà ndapndzəm mò'fis.) ¹⁸ Bùu sə wèñ ke' toşə ngùñ cù mò'fis də, <<Wèñ zə gesə lo ñwè ènə fo', nè fis me'rə fa ves le Bàrabà.>> ¹⁹ (Bàrabà nè à ye ñwè nəmòk nè wo à nisə yi ndapndzəm bùusə yi à lùlù bæ bùu gomè nè zə bwiñ.) ²⁰ Palè à cèp bohòwo səmok nja yi sə ləp mandzə co yi me'rə Jisòs nè. ²¹ Bùu sə wèñ sə ke'ngùñ də, <<Wèñ te'lə yi, wèñ te'lə yi muntəəñ!>> ²² Yi fek fis yà'wèñ nè ke' te' duk də, <<Bùu yà? Nwè ènə gu bupşə yà? Mù kà yàm yumok sè co wo zə yi bùu zen ye. Mə nè ləp yi, nè me'rə yi lo.>> ²³ Bùu sə wèñ guñ təəñ ve'ε mpaan nè mpaan nè sə ke'ngùñ də wo te'lə megu nà' muntəəñ. Wo à gù ve'nə tètè ma nè njəwo nè zu. ²⁴ Anə geñ Palè nè cep, nè fa njan bæ yusə bùu sə wèñ à sə dzəm sə. ²⁵ Yi fis me'rə ñwè nè wo à nisə yi ndapndzəm njo ndàn, nè ye bùusə yi ànə zə ñwè nè. Nà'a ñwè nè wo ànə sə dzəm də nà'a fis me'rə nè, fana nè jəñ Jisòs, nè fa yà'wèñ də yà'a gu bohòna' m̀və'nə yà'wèñ dzəm.

Wo Te'lə Jisòs Muntəəñ

(Mat. 27:32-44; Mak 15:21-32; Jon 19:17-27)

²⁶ Məm̀və'nè wo à sə jə lòJisòs fana wo kùrə bæ ñwè nəmòk nè wo to yi də Saimù, nè m̀vwe' lak Sirini nja yi à sə vè la'a yi. Wo naan fa yi ntəəñ sè də nà'a bək be' Jisòs bæ zen mankwèñ. ²⁷ Bwiñ à sə be' vè yi mankwèñ anə wùriñ. Bəba mok à ye fo' sè', sè wo à sə kokşə manziñ, nè sə wañ fa Jisòs nè. ²⁸ Anə geñ Jisòs nè bùuñ kùk

wo, nè duk də, <<Wèñ njè'ε gù Jòrosalèm, wèñ kà mu wa fa, wèñ wañ fa tu awèñ bæ tu bwe awèñ. ²⁹ Busə mu tsok wèñ də mvək mòk sə vè nè wo nè duk də, <<Reñsi bohòbàa sè wo nzen, nè ye vəəm sə yà' ka mwe dzə yuk, nè ye fe'lə mbwi sè mwe ka yà' no yuk!>> ³⁰ Nà'a ghà nè bwiñ nè duk fa nda də, <<Kəəñ gbù vè mu ni'i vès,> nè duk fa nzsə də <<Kə kəəñ tsə lok ves.> ³¹ Busə a ye-a nja bwiñ sə gù bum sè wèñ sə yə yè'e nja tu co li ntòcòcòn ye də nà'a yum-a, ye wesə yè'sə nja'a nsàp nè fò?>>

³² Bù ngàa gù bup mok à ye bwiñ ba sè wo à sə jə be'lə löwo də wo kə zə be'lə wo bæ Jisòs nè. ³³ Wo à kə dzèñ m̀vwe' sè wo togə fo' Nzàə Tu Bwiñ àwo fana wo te'lə yi mu ntəəñ anə fo', bæ ngàa gù bup sə wèñ. Wo à te'lə ngà gù bup mòk bo ma zu, mòk bo ma ñkwip. ³⁴ Fana Jisòs duk də, <<Tè' am, swi fa wo bùusə wo ka yusə wo sə gù sə riñ.>> Wo sə təm bèñ də ya wo gapşə cək ye sə.

³⁵ Bùu səmok à təəñ fo', nè sə kùk. Bù ñkwàha bùu Jus wèñ à sə ywi'lə yi. Wo sə duk də, <<Yi tesə riñ bonşə megu bùu mok wèñ, yi tesə-a ni' ye, nja a ye-a də yi Ñkum ngà gèm bwiñ nè Nwi à cok fis, nè tumşə fa ves na!>> ³⁶ Sojàa sè wo à ye fo' sə à ywi'lə yi sè'. Wo sə kə fa yi nsàp rùk mòk nè ñkum. ³⁷ Wo sə cep də, <<A ye-a nja wu ñkum bùu Jus wèñ nè, wù tesə-a ni' yò!>> ³⁸ Wo à còm naan yumok ma mu tu ntəñ anə də, Nè'e ñkum Bùu Jus wèñ Nə.

³⁹ Ngà gù bup mòk nè yi à kə'ə sè' muntəəñ anə, à yàk yi də, <<Ñkum ngà gèm bwiñ ka wù nè'e yen à? Tesə ni' yò, nè tesə ves sè!>> ⁴⁰ Mòk nè cep jwa nà' də, <<Wu kà Nwi wəpgə à? Vesùwèñ pwe'fo' cu sə m̀vwe' kùuñ sè mò'fis. ⁴¹ Vesù sə yə yàvès ngə' bæ yusə a gù yà' lan, ngà' ènə ka ye yumok gu bupşə lok.>> ⁴² Yi duk fa Jisòs nè də, <<Wu kə dzèñ m̀vwe' gan ñkum yo, wù kà mu swi.>> ⁴³ Jisòs duk fa nà' də, <<Mù tsok fa wu ñkəm duk də, wu nè ye vesù ntinə mu Pàrade.>>

Jisòs Kpu

(Mat. 27:45-56; Mak 15:33-41; Jon 19:28-30)

⁴⁴ Anə ye nja nùum mok maràn fana ndzəm señ m̀vwe' nzenjòñ nè pwe' tètè kə dzen co nùm səm. ⁴⁵ Fana cək nè nà' à sə gəpsə mbwè ndap mòk m̀m̀vwe' ndap Nwi nè ghan nè à sàha g'à a tsə ba. ⁴⁶ Fana Jisòs wañ torə fis mutşə də, <<Tè', mù fa yòñşə àm ndzə bohòwù!>> Yi ànə cep ve'nə fana yòñşə ye me. ⁴⁷ Ñkum sojà mòk ànə ye bum sè yà' ye sə fana yi kwasə Nwi, nè cep də, <<A zinə də ñwè ènə nè ka yumok riñ!>> ⁴⁸ Ma ngo bù nè wo à ye fo' nè, ànə ye yusə yà' ye sə pwe' fana wo bwi

foho lo la' à wo, nga wo wa'a tse' lòbo ndzè ngũu wo. ⁴⁹ Bùu sè wo à ri Jisòs nè, bə bəba sè wo à bɛ' vè yi mvwe' nzenḡòGalili sè wèḡ à kə təḡḡ mvwe' mok səsap, nè sè ja'a bum yè'sè.

Wo Tuuḡ Jisòs

(Mat. 27:57-61; Mak 15:42-47; Jon 19:38-42)

⁵⁰⁻⁵¹ Nḡwè nəmòk à ye nè liḡ ye à ye də Jòsep, yi à tesə vè lak Àrimàtayà mvwe' nze Jüdiyà. Yi à ye mòk mùmḡvwe' kwe' kanḡsurü nè bùu Jus wèḡ nè, nè ye sè' nḡwè nè kəkərè mu lisè Nwi. Yi à sè tək ye ḡaḡ ḡkum sè Nwi sè. Yi à ka ye bə bum sè wo a cèptes, nè sè ḡa yà' sè dzəm. ⁵² Nḡwè ènə à lòbohòPalè, nè kə ləḡ vèḡ ni' Jisòs nè. ⁵³ Fana yi kə ki tsoḡ nà', nè lim gesə ndzənə cək, nè kə tuuḡ nà' ndzənə sèe sè wo à tu yà' ndzənə lis. A ye nga wo ka nḡwè nḡa ntòtuuḡ yuk. ⁵⁴ Anə ye nùmbu nè wo à sè fùhu, ya nga nùmbu dzəə yeto. ⁵⁵ Bəba sè wo à bɛ' vè yi mvwe' nze Galili sè à yù lòo, nè kə ye sèe sè, nè ye mvəsè wo tuuḡ vèḡ ye nè sè'. ⁵⁶ Wo à bwiḡ lòo, nè kə fùhu lāminda bə mve' sè wo nè kə yok vèḡ ni' Jisòs bə zeḡ. Nùmbu dzə à ye, wo yonḡsə yiskok mùmḡvè'nè lək sè duk vɛ'nə ḡkuḡ nè lo kə yò' yi.

24

Jisòs Lòkok Mvwe' Kpù

(Mat. 28:1-10; Mak 16:1-8; Jon 20:1-10)

¹ Nò Sondè à ye, baa sè lo mvwe' sèe sè nè zəzòḡ, nga wo kotse' lòmvɛ' sè wo à fùhu yà' sè. ² Wo ye nga wo dzərə fis lis nè wo ànə lok ncüu sè sè bə zeḡ nè laḡ. ³ Wo ànə ni lo sənə sèe sè fana wo kə vèḡ ni' Tà Jisòs nè ca ye. ⁴ Mùmḡvè'nè ḡkərè awo à jip fo' fana wo ye bùu mok fo' ba nga wo ni tse' cək sè fəfəp, yà' sə ba'a vɛ'e. ⁵ Wuə à ko wo, wo ḡbù fə'ə gesə lo si awo sè nze. Fana bùu sè duk fa wo də, <<Wèḡ sè ləp nḡwè nè yi cu ye ḡwəm mutsətsə'rəə bù kḡkḡpù bùu yà? ⁶ Yi ka fəḡ yeḡ, yi lòkok laḡ. Wèḡḡ tsərə yusè yi ànə tsok wəḡ nga yi cu ntòmḡvwe' nzenḡòGalili yà'a. ⁷ Yi ànə duk də, <Wo nè fa tsoḡḡ mūu mo nḡwè ndzə bohòḡḡa ḡù bəp wèḡ, wo tɛ'lə mu muntəḡ; nùmbu tɛ' ye, mù lokok səmok.> >> ⁸ Anə ḡeḡ wo tsərə ncèp ye nè. ⁹ Wo à bwiḡ foho vè mvwe' sèe sè, wo kə tsok fa bum yè'sə bohòbwe ye sè hum-ncòp-mò'fis sè, bə bùu mok wèḡ pwe'fo' sè'. ¹⁰ Anə kə tsok fa ḡḡaa ntum sè wèḡ bum yè'sə Mèri Mādàlina bə Jòanə bə Mèri nè ma Jem, nè ye baa mok wèḡ. ¹¹ Wo à tsəm də baa yè'sə sè cèp yusè yà' ka fək tse' fana wo kə yà'wèḡ dzəm fa. ¹² Pità à lòkok mutsə, nè caḡ lo mvwe' sèe sè. A kə dzèḡ fo', yi bùu tsoḡ nze, nè ye meḡu cək sè wo à tuuḡ yi bə zeḡ sè, nè kə yumok sè

zok yə. Fana yi bwi foho lo lak, nè sè jip bə nsàp yu nè nà' ye ènə würinḡ.

Yusè Yà' A Ye Mvwe' Mandzə Nè NgòLòLak Emawüs

(Mak 16:12-13)

¹³ Nùmbu ànə à ye, bùu səmok à sè lòmvwe' lak mok sè wo to yà' də Emawüs, nga wo bwiḡ ba. Lak Emawüs sè à ye co kilomètə hum-ncòp-mò'fis ḡḡòlòJòrosalèm. ¹⁴ Wo à sè taḡḡ lòbə bum sè yà' ye yè'sə pwe'. ¹⁵ Wo ànə sè taḡḡ ncèp ènə mvwe' mò'fis fana Jisòs à sòḡḡ vè fo' sè' bə tu ye, bə yà'wèḡ sè lo ca. ¹⁶ Wo ye yi, fana yumok ḡa də wo kə yi ri. ¹⁷ Yi fek yà'wèḡ də, <<Wèḡ sè ḡi, nè sè taḡḡ lo yè'sə yu yà?>> Wo foho təḡḡ, nè sè kək bə manziḡ. ¹⁸ Mòk nè liḡ ye à ye də Klipàs duk fa nà' də, <<Co wu yè'e ḡkūḡḡ mvwe' lak Jòrosalèm, də meḡu wù nè wù ka yusè yà' a ye nùmbu yè'e riḡ à?>>

¹⁹ Yi fek fe'lə yà' də, <<A yu yà?>> Wo duk fa yi də, <<Bum sè yà' a ye bə liḡ Jisòs nè mvwe' lak Nazàre. Yi à ye ḡḡa tsòhòbum Nwi, yi à sè ḡù, nè sè cep bum sè yà'a ḡḡuḡ würinḡ mantombii Nwi nè ye bwiḡ. ²⁰ ḡḡaa fa satikà' bə bù ḡkwàha bù avès wèḡ a cèp wo ḡkuḡ wo tɛ'lə zə yi mu ntəḡḡ. ²¹ Vès à sè naḡḡ yàvès tu də nà'a yi nè yi nè lak tiḡ fis bùu Izüre. Yà'sə ye-a sè' vɛ'nə, a ntinə nùmbu tɛ' nè bum yè'sə a ye. ²² Fana baa səmok sè mūḡḡḡ vès kə vèsə nòḡḡ ves zoon, də wo anə yaḡḡ lo noḡḡ mvwe' sèe ye sè, ²³ nè kə vèḡ ni' ye nè ye. Wo bwiḡ vè, nè sè duk də wo ye masinḡaa Nwi. Masinḡaa Nwi sè ts'ə' fa wo də nà' cu ḡwəm. ²⁴ Bùu mok sè anə ye vesi wèḡ lòmvwe' sèe sè, nè ye ḡḡa yà' meḡu mvè'nè baa sè nè cep sè zinə, fana wo kə yi ye bə lis yə.>>

²⁵ Jisòs duk busə fa yà'wèḡ də, <<Hò! Ləm bùu yè'e wèḡ; wèḡ tse' ntum nè nà' fi bəp ḡḡòdzəm tse' bum sè ḡḡaa tsòhòbum Nwi à cèep. ²⁶ Yà' ànə ka yeḡ də ḡkum ḡḡa ḡèm bwiḡ nè nè ye nsàp ḡḡe' yè'sə ḡkuḡ nè ca ni mvwe' bəḡḡ ye yeḡ à?>> ²⁷ Fana yi ye jəḡ mu ni' Musi bə ḡḡaa tsòhòbum Nwi wèḡ, nè tsoho rəḡsə fa wo bum sè ḡwàk Nwi à sè cèp yà' bə liḡ ye sè pwe'fo'.

²⁸ Anə ḡeḡ wo sè kəup lo mvwe' lak sè wo à sè lòfo' sè. Yi sè ḡa ye sè co də yi sè cà lòmali mantombi vɛ'e. ²⁹ Fana wo sè ləḡ nà' də, <<Vesüwèḡḡ noḡḡ fən, bùusè nùm co wes laḡ, ndzəm sè vèə.>> Fana bə yà'wèḡ lo ḡḡòkè nòḡḡ. ³⁰ ḡḡa nè bə yà'wèḡ ànə sè zü züzü fana yi jəḡ bred sè, nè kwəsə Nwi, nè bə'rə fa yà'wèḡ. ³¹ Fana lis awo muhu, wo riḡ yi; yi nom bisə mülisə wo mvwe' sè yi anə ye sè wà. ³² Mòk ye ḡḡa'a ḡḡòfek mòk də, <<ḡḡa nè yi anə sè cep bohòvesü mandzə, nè sè tsoho rəḡsə fa ves bum sè ndzənə ḡwàk

Nwi yà'a, mù dè ntùm nè kaŋ ves ve'ε wùriŋ àlaa?>> ³³ Wo à lòkok mègù sè' mvèk ànə, nè bwi lo Jòrosalèm. Wo kə tseŋ bwe ye sè hum-ncòp-mò'fis sə wèŋ, ŋga wo cu mvwe' mò'fis bə bùu mok wèŋ. ³⁴ Bə yà'wèŋ sə cep də, <<Tà à lòkok laŋ nè zìnə, Saimù yə yi bə lis!>> ³⁵ Fana wo tsok bwi ŋga'a yusə yà' anə ye mandzə, nè ye mvə'nə wo anə riŋ nà' ghà nè nà' anə bə'rə brəd sə.

Jisòs Yəəŋ BohòBwe Ye Wèŋ

(Mat. 28:16-20; Mak 16:14-20; Jon 20:19-23; Ngàa Ntum Jisòs 1:6-11)

³⁶ Mùm'və'nə wo ànə sə cep ve'nə fana Jisòs nè bə tu ye tesə təəŋ və mʉtsətsə'rəə wo anə nè duk də, <<Fifi ye bohòwèŋ.>> ³⁷ Wo à vèhe, nè wəp ve'ε; wo à tsəm də kàmòk wo yə ze'. ³⁸ Yi duk fa yà' də, <<Wèŋ sə wəp yà? Wèŋ sə mərə ke' sə ntùu wèŋ bùu yà? ³⁹ Wèŋ kək ja'a bo am bə kùu am, ya wèŋ riŋ də a mù nè. Wèŋ jwəŋ ja'a mʉ bə bo, bùusə ze' kà njəp bə vəp mvəsə wèŋ yə də mù tse' yè'e tse'gə.>> ⁴⁰ Yi ànə cep ve'nə fana yi niŋ fa wo bo ye bə kùu ye wèŋ. ⁴¹ Mvə'nə wo à ka sə ntùu wo pap ntòdzəm wes bùusə wo à kwa ti' lələ, nè sə mərə, fana yi fek yà'wèŋ də, <<Wèŋ tse' yumok fəŋ sə co ŋwè zə à? >> ⁴² Wo fa yi fuk nè lələ, ⁴³ yi jəŋ nà', nè zə mʉlisə wo.

⁴⁴ Anə geŋ yi duk fa wo də, <<Yè'e yusə mù ànə tsok fa weŋ ŋga mù cu ntòvesùwèŋ sə, də yusə wo à còm yà' bə liŋ am ndzənə ŋwək lùuk Musi, nè ye sə ŋgaa tsòhòbum Nwi bə ŋwək Sàam wèŋ pwe' nè bùuŋ və tsoŋ zìnə.>> ⁴⁵ Fana yi reŋsə ŋkərəə awo ŋgòri yusə yà' cu ndzənə ŋwək Nwi. ⁴⁶ Yi duk də, <<Yè'e mvə'nə wo à còm də, Nkum ŋgà gəm bwi nè nè ye ŋgə', fana nùmbu nè te' kə dzèŋ fana yi lòkok mvwe' kpə sèmok. ⁴⁷ Nə ye sè' də, wo nè sə tsoho lo sənə nzeŋgòn nè pwe'fo' bə liŋ am ŋga wo yèto ntòm'vwe' lak Jòrosalèm. Wo nè sə tsoho lo ncèp nè ŋgòkupsə, nè bwi fa bup ŋkwèŋ, fana Nwi swi fa ŋwè bup ye. ⁴⁸ A wèŋ sə wèŋ nè tsok lo bùu mok, bùusə wèŋ yə bə lis awèŋ. ⁴⁹ Wèŋ ye, mʉ nè tum' sə fa weŋ yusə Tè' am a kək mʉ yà' sə; fana wèŋ cum tse' muntòlak fa'nə tətè nàan sə yà'a nè tsoŋ ma mʉbu sə və bohòwèŋ ŋkuŋ.>>

⁵⁰ Anə geŋ yi jəŋ fis lo yà'wèŋ muntòlak anə, bə yà'wèŋ lo tətè kə dzeŋ mvwe' lak Betani. A kə dzèŋ fo', yi fis kok bo ye mʉtsə, nè se wo. ⁵¹ Yi à sə sè wes wo ntèŋ fana yi me'rə yà'wèŋ, nè kok lo mʉbu. ⁵² Wo à kuksə yi, nè bwi foho lo Jòrosalèm anə bə kwəkwa ve'ε wùriŋ. ⁵³ Wo cum mamgeŋ mʉmvwe' ndap Nwi nè ghaŋ nè, nè sə kuksə Nwi mbwa.

Ntirè nè Bàbonj nè JON

Nwàk Jon tsà'gè sè ye dè Jisòs ncèp nè Nwi. Ncèp nè ànè bùwɛj ɛwè, nè kè cum be'lè bè bwiɛj. Nwàk nè tsà'gè sè' dè wo à còm nà' dè ya ɛga bwiɛj ta nà', wo dzəm dè Jisòs nè Mo Nwi, nè ye ɛgà tətəsè nè Nwi ànè kak bwiɛj dè yi nè vèə nè, fana a ye-a ɛga bwiɛj dzəm ve'nə, wo tse' lɛɛj bə zɛj. (Taj mbùp 20:31.)

Nwàk nè yèto ntèn, nà' tsoho fa bwiɛj manjəŋgəɛj sè Jisòs ànə gɛ sè yà' sè nitsə' dè Jisòs nè Mo Nwi nè ye ɛgà tətəsè nè. Nwàk nè sè lo mantombi ɛgòtsə' rɛɛɛsə yusè manjəŋgəɛj sè sè təŋj bə zɛj sè. Nwàk nè tsà'gè sè' mɛmɛvə'nè bùwɛj mok wèj à dzəm bohòJisòs, nè bùwɛj ɛgàa fàak ye, fana bùwɛj mok wèj à bɛj yi, nè kà yusè yi à sè tsə' sè dzəm.

Mbùp 13 kə dzɛj mbùp 17 sə tsə' nja mɛmɛvə'nè Jisòs bə ɛgàa fàak ye wèj à ye mvwe' mò'fis bə ndzəm nè wo à ye ɛgòko yi nè, fana yi sè tip wo, nè sè fisə wo ntəm. Nwàk nè cu ɛgòmè lòo fana nà' sè tsok mɛmɛvə'nè wo ko Jisòs, nè zə yi fana yi lokok mvwe' kpɛ səmok. Mvəsə Jisòs ànə lokok mvwe' kpɛ fana yi yəŋj bohòɛgàa fàak ye wèj.

Ncèp Nwi A Bùwɛj ɛwè

¹ Nkuɛj Nwi sə gɛ nzeŋgòɛj nè ɛga ɛwè nè wo to liɛj ye dè Ncèp nà'a cu ye yo. Ncèp nè ànə sè ye bə Nwi mvwe' mò'fis. Yi ànə ye megu Nwi bə tu ye. ² Mvə'nè ànə yeto, yi à ye mègù ye sə bə Nwi. ³ Nwi à gù bum pwe' ndzə bohòyi. Yumòk nè yi à ka nà' yi gɛu bùə. ⁴ Lɛɛj pwe'fo' à tesə vè bohòNcèp ènə. Lɛɛj nè yi à fa nè, à ye mareɛj bohòbwiɛj. ⁵ Mareɛj nè rɛŋgə mvwe' ndzəm nùumbu pwe', ndzəm nè ka mareɛj nè ghak yuk.*

⁶ Nwè nəmòk à ye, nè Nwi ànə tumsə və yi nè liɛj ye à ye də Jon. ⁷ Yi ànə və ye ɛgòkə tsə' rɛŋsə fa bwiɛj mareɛj nè, ya ndàaɛwè pwe' yuk yusè yi sè cèp sə, nè dzəm bohòmareɛj nè. ⁸ Yi ànə ka mareɛj nè yi yeɛj. Yi à vè ye ɛgòtsə' fa bwiɛj bə mareɛj nè.

⁹ Mareɛj nè zinə, nè nà'a fagè ndàaɛwè pwe' mareɛj nè à ye ɛgòtesə vè sè nzeŋgòɛj anə ghà ànə. ¹⁰ Yi ànə cum sənə nzeŋgòɛj nè yi à gù nè, fana bùwɛj sè wo cu sənə nzeŋgòɛj nè wèj kà yi yu awo ri. ¹¹ Yi à vè mvwe' lak ye, bùwɛj lak ye wèj sə kà yi dzəm. ¹² Ma nè bohòbòp bù nè wo à jə yi, nè dzəm bohòyi sə fana, yi à fa yà'wèj mandzə ɛgòbùwɛj bwe sè Nwi.

* 15 1:5 Aco a duk sè' dè <<Ndzəm nè kà mareɛj nè rɛɛj.>>

¹³ Wo à bùwɛj bwe ye wèj ve'nə ɛga ànə gɛ megu Nwi. Anə ka bùwɛj nè wo à dzə yi mvə'nè bwiɛj dzəgə bwe yà'a yeɛj. Ka dè ɛwè à tsə'rə kok yi sè' yeɛj.

¹⁴ Ncèp nè à bùwɛj ɛwè sè nze fɛn, nè kə cum mɛtsətsə'rəwè vès ve'nə fana vès ye yi co ɛwè nè ghanj nè Tè' ye Nwi ànə fa bohòmo ye nè mò'fis nè. Yi a nitsə' fa ves mvə'nè Nwi cu sè dè yi tse' bòvəm wùriɛj, nè tse' zinə sè'.

¹⁵ Jon ànə tsok rɛŋsə fa bwiɛj bə ɛwè ènə yi. Yi à cèp də, <<Nè'e ɛwè nè mù ànə tsok fa wèj fa' dè ɛwè nè yi sè vè ma ɛkwèɛj mù nè yam casə mù bùwɛj yi ànə ye fo' ɛga wo kà mù ntòdzə lok.>>

¹⁶ Mvə'nè yi rwiɛj mègù bə bòvəm bohòvès fana yi a sè ves pwe' kəkè'. ¹⁷ Musi à jə vè fa ves lùuk sè Nwi sè yi fana Jisòs Krest jəj və fa ves ye bòvəm nè Nwi nè ye zinə nè Nwi nè sè'. ¹⁸ Nwè nəmòk ka Nwi bə lis ntòye yuk. Mègù mo ye Jisòs Krest nè yi co ntum Tè' ye nè, nè yi a rɛŋsə fa ves mvə'nè Nwi cu.

Jon Tsə' Rɛŋsə Fa Bwiɛj

Nsàp Nwè Nè Jisòs Nè

(Mat. 3:1-17; Mak 1:1-11; Luk 3:1-22)

¹⁹ Nùumbu tòk à ye, ɛkwàha bùwɛj Jus sè mvwe' lak Jòrosalèm wèj tum sè lo ɛgàa fa Nwi satikà'a mok mɛmɛvwe' Ndap Nwi nè ghanj, bə bùwɛj Levi wèj mok, dè yà'a kə fek Jon dè nà'a nsàp ɛwè nè fòlɛ? ²⁰ Jon nè duk fəsə fa yà'wèj də, <<Mù ka Nkum ɛgà gèm bwiɛj nè Nwi à dè yi nè tumsə vè ɛgòkə tesə bù avès nè yeɛj.>> Yi à ka dzeɛj, yi à cèp fis bum yè'sə yuye jəjə mvwe' bwiɛj. ²¹ Wo fek fe'lə yi səmok də, <<Ye də wu ndà le, wu Alajà à?>> Yi duk fe'lə sè' də, <<Hai', mù ka Alajà sè' yeɛj.>> Wo fek mali yi sè' nkuɛj də, <<Ye də wu ɛgà tsə' bum Nwi nè ɛwè Nwi sè tsə' dè nà'a nè vèə nè à?>> Jon duk mali sè' də, <<Nà'a mù yàm. Mù ka yi ànə yeɛj.>>

²² Fana wo fek mali yi sè nkuɛj də, <<Ye də wu yè'sə ndà le? Busə kaco vès lo ɛga wù ka ves tsok fa yeɛj, ya vèes kə tsok bùwɛj sè wo tum ves sə. Wù duk yòbə tu yòdè wu ndà le?>> ²³ Yi duk də, <<Nga tsòhòbum Nwi nè njamòk nè liɛj yee Izayà nà'a ànə cèp fa' də, <Ngi ɛwè nəmòk sè cèp torə vè sè ɛgèa də, <<Tà avès sè vèə.

Wèj ɛgɛu tsə'rə fa yi mandzə ɛgògi kà ca.>> >

Nwè nè Izayà à sè də ngi nà' sè cèp ànə mù nè.>>

²⁴ Bùwɛj Farəsi mok wèj à ye mɛjgòrè bùwɛj sè wo à kə ye Jon sə. ²⁵ Fana wo fek Jon nè də, <<A ye-a ɛga wù ka ɛgà gèm bwiɛj nè yeɛj, kà Alajà sè' ye, nè kà

ngà tsò' bum Nwi òm sè' ye, ye dè wù sè bàptesè bwiñ bùu yà'>> ²⁶ Jon duk fa yà' dè, <<Mù sè bàptesè mègù yàm bè ndzèp. Nwè nàmòk cu mütsetsè'rè wèñ nè wèñ sè kà yi rì, anè kà sàp ngà yi yèto fàak ye lañ. ²⁷ Nwè nè yi sè wè ma ñkwèñ mù ànè, yi yam càsè mù yi. Mù ka ñwè nè co mù firè fa yi kùu kùungùup ye kùrè.>>

²⁸ Yè'sè à ye mvwe' lak Betani. Lak Betani sè à ye ma ntonùum ndzèp Jòridàn. Yà'a mvwe' sè Jon à sè bàptesè bwiñ fo' sè.

²⁹ Tsok à rèñ, Jon ye ngà Jisòs sè wè mvwe' ye sè fana yi cep dè, <<Wèñ yeè, nè'e ñwè nè yi mo nsùnga Nwi nè. Nè'e yi nè Nwi nè jèñ yi co ndzè cop, nè yisè fis gesè bup bwiñ sè nzeñgòñ bè zeñ nè. ³⁰ Nè'e yi nè mù cèp dè ñwè nàmòk sè wè ma ñkwèñ mù, nè yi yam càsè mù nè, bùusè yi ànè ye fo' ngà wo ka mù ntòdzè. ³¹ Mù à sè kà yi yàm dè nè'e yi nè sè rigè. Anè ye-a sè ve'nè fana njo njàm nè mù à sè bàptesè bwiñ nè, à ye dè ya bùu Izùre wèñ rìñ yi.>>

³² Jon nè à cèp fe'lè sèmok duk dè, <<Mù à ye Yònsè Nwi ngà nà' tse tèsè mùbu co kəkabùn, nè kə naan mütshù Jisòs. ³³ A sè kè dzèñ mvèk ànè ngà mù à ka yi yàm dè yi ñwè ànè ntòrìñ. Megu dè Nwi nè yi à tum mù dè mù bàptesè bwiñ bè ndzèp nè à tsò' mù dè, a ye ngà mù ye ñwè nè yònsè ye tsonj vè, nè kə naan nà' mütuhù àlè, mù rìñ dè nà'a ñwè nè yi nè bàptesè bwiñ bè Yònsè nè Rèrèñ nè. ³⁴ Mù nè sè tsè' nè wèñ zinè àm pwe'fo' dè mù à ye bum yè'sè lañ, fana mù nè sè tsè' nè wèñ jèja dè ñwè ènè, yi mo Nwi nè.>>

Bùu Sè Wo A Rì To Jisòs, Nè Be' Lo Yi

³⁵ Tsok à rèñ fe'lè sèmok ngà Jon tè bè ngàa fàak ye wèñ ba. ³⁶ Yi ye ngà Jisòs sè càa fana yi cep dè, <<Wèñ ye, nà'a mo nsùngan Nwi nè.>> ³⁷ Ngàa fàak sè ba sè à yuk yusè Jon à cèp sè fana wo lokok, nè be' lo Jisòs nè. ³⁸ Jisòs à bùuñ kùuk, nè ye ngà yà'wèñ sè yù vè yi fana yi fek yà' dè, <<Wèñ sè lòfò?>> Wo duk bwi fa nà' yàwo dè, <<Cicà, wu cugè ma fò?>> Cicà nè bè ncèep lak awo yà'sè dè Rabi. ³⁹ Jisòs nè duk fa wo dè, <<Wèñ vè-a kə ja'a.>> Wo à lòo, nè kə ye mvwe' sè yi cugè sè. Bè yà'wèñ cum mam fo' ngà nùm na lòvè'è tètè ndzèm kə señ tasè cù.

⁴⁰ Bùu sè ba sè wo ànè yuk ngà Jon cèp fana wo be' lo Jisòs sè, mòk ànè ye Andrù. Andrù nè à ye moma Saimù Pità. ⁴¹ Yi à ca lòo, nè kə ye tètè ye Saimù, nè tsok nà' dè, <<Wè ye Mèzayà nè bè lis lañ.>> (Mèzayà nè yà'sè dè Krest. A yà'sè dè, Ñkum ngà gèm bwiñ nè.) ⁴² Fana yi jèñ vè Saimù nè, bè nà' kə ye Jisòs. Jisòs kùk ja'a Saimù, nè

duk fa nà' dè, <<Wùu Saimù mo Jon, wo nè sè to wu mok sè' dè Kefàs.>> Lìñ sè dè Kefàs yà' sè mègù sè' co lìñ sè dè Pità yà'a. Yà'a dè Lis.

Nàtaniyà Yè Rèñ Dè Jisòs Mo Nwi

⁴³ Tsok à rèñ sèmok fana Jisòs dè yi lo yuye mvwe' nzeñgò Galili. Anè geñ yi ye Filip, nè duk fa nà' dè, <<Be' vè mù.>> ⁴⁴ Filip nè à ye mo lak mvwe' lak Bèsadà, Andrù bè Pità ye sè' bwe lak fo'. ⁴⁵ Filip à kè ye Nàtaniyà, nè tsok nà' dè, <<Vès ye ñwè nè Musi à còm bè lìñ ye ndzène ñwàk lèk, ngàa tsòhòbum Nwi sè njamòk wèñ ànè com bè lìñ ye sè' nà'a lañ. A yi Jisòs nè yi tèsè wè mvwe' lak Nazàre, nè yi mo Jòsep.>> ⁴⁶ Nàtaniyà nè duk fa nà' dè, <<Me'rè mù fèn, wù tsèm dè aco yusèmok sè yà' tse' fàk tèsè yuk mvwe' lak Nazàre à?>> Filip dè, <<Vè kə ja'a bè lis yo.>> ⁴⁷ Jisòs à ye Nàtaniyà ngà nà' sè gi vè fana yi cep dè, <<Nè'e mo Izùre nè yi zinè nè, yi ka muzèp limngòñ tse' lok.>> ⁴⁸ Nàtaniyà nè dè, <<Hàva', wù rìñ mù fò?>> Jisòs duk dè, <<Ghà nè wù anè sè cum sè mbwè tū nè wo togè nà' dè fik nà'a, ngà mù ye wu yàm lañ ñkuj Filip sè kə to wu.>> ⁴⁹ Nàtaniyà duk megu mok dè, <<Cicà, wu mo Nwi, wu Mèzayà nè yi ñkum bùu Izùre wèñ nè.>> ⁵⁰ Jisòs duk fa nà' dè, <<Wù dzèm yè'sè bùusè mù tsè' wu dè, mù anè ye wu ngà wù cu sè mbwè tū fik sè à? Nà'nè ka yumok yeñ. Mù sè tsè' fa wu zinè dè, wu nè ye bum sè yà' yam càsè nà'nè.>> ⁵¹ Yi duk fa mali nà' dè, <<Wu nè ye ngà ntòbu mùhu nòto fana masinjàa Nwi wèñ sè lo kəkòk, nè sè tsonj tsètsonj mù tuhù mùu mo ñwè.>>

2

Jisòs Gù Ndzèp Yà' Bùuñ Rùk

¹ À cà nùumbu ba fana bùu mok dè wo gù gù mvwe' lak Kanà nè nà'a mvwe' nze Galili. Ma Jisòs à ye sè' fo'. ² Wo à to lò Jisòs bè ngàa fàak ye wèñ sè' fo'. ³ Mvè'nè wo ànè sè no rùk fo' fana rùuk sè me tìñ. Ma Jisòs kè duk fa nà' dè, <<Wo ka rùk mok tse'>> ⁴ Jisòs nè duk fa fèsè nà' dè, <<Nà'a nzak njòma àm a, mvèk njàm ka ntòkùrè.>> ⁵ Ma ye nè kè duk fa ngàa fàak sè fo' sè wèñ dè, <<Yusè yi tsè'-a wèñ lòon, wèñ gù yà'>> ⁶ Anè ye ngà bèe mok tè fo' ntùñfu, sè wo à gù yà' bè lis. Anè ye bèe ndzèp sè bùu Jus wèñ cùk rēñsègè bo awo bè zeñ ya wo ye rērēñ mù lisè Nwi. Bè nè mò'fis à sè rwiñ ngà ndzèp ca co jok kwè kè ntùñfu àlè'. ⁷ Jisòs duk fa wo dè, <<Wèñ tuk rwiñsè bèe sè bè ndzèp pwe'fo'>> Wo tuk rwiñsè yà' bè ndzèp vè'è

† 1:51 Lìñ sè dè mo ñwè yè'sè mù lìñ fòbè ncèep Arami nè ñwè à sè to fagè ni' ye. Jisòs à jè lìñ yè'sè mvè'nè wò à còm ndzène ñwàk Danà 7:13-14.

leer. ⁸ Yi duk fa fe'lə yà wèŋ də, <<Wèen səp fis-a yà' nga'a, nə fa ŋwè nà yi gáp fa bwiŋ nə.>> Fana wo səp, nə fa lo yi. ⁹ Ndigáp nə à no ja'a ndzəp sə yi būsə yà' rük sə. Yi kà mvwe' sə yà' vèè ri. Ngàa fàak sə wo ànə tuk ndzəp sə wo riŋ megu wo. Ndigáp nə to bwi ye ndugù nə. ¹⁰ Nà' ànə vèə, yi duk fa nà' də, <<Wo fa togè bwiŋ ntòruuk sə bəbɔŋ tətè a ye ŋga bwiŋ no ze' ŋkuŋ wo fis vè sə yà' ka ŋkàun bɔŋ. Wù jəè nə yòruuk sə bəbɔŋ sə, nə tes loksə tètè kə wes ŋga'a nà?>> ¹¹ Nè'e maŋgəŋgèŋ nà Jisòs à gù to tsə cap. Yi à gù nà' mvwe' lak Kanà nà mvwe' nze Galili. Yi à nitsə' nàan ye bə zeŋ fana ŋgàa fàak ye wèŋ dzəm tsə'rə wesə bohòyi. ¹² Yè'sə ànə me fana Jisòs nə ye'e fa'nə, nə tsoŋ lo mvwe' lak Kapanum. Yi à lófo' bə ma ye, nə ye bwema ye, bə ŋgàa fàak ye wèŋ sə'. Wo à kə cu yòŋsə fo' nùumbu mok jo.

*Jisòs Bə'fis Ngàa Sèŋ Bum
Mə Ndap Nwi Nə Ghan Nə*

(Mat. 21:12-13; Mak 11:15-17; Luk 19:45-46)

¹³ Anə ye ŋga ŋkàk bùm Jus wèŋ nə wo togè nà' də Pasobà nà'a kəp vèə fana Jisòs yè'e, nə kok lo mə Jòrosalèm. ¹⁴ A kə dzəŋ məmvwe' ndap Nwi nə ghan nə fana, yi ye bwiŋ ŋga wo sə sèŋ mbòŋ bə nsùŋŋan nə ye kəkəbùn wèŋ mbwa. Yi ye bùm ŋgàa kup mbàm wèŋ ŋga wo sə kupsə nsàp mbàm nà co wo fa Nwi fəfa bə zeŋ. ¹⁵ Yi fəp kà mòk co ŋkwès, nə be' tosə fis bùm sə wèŋ sə mbiŋ pwe'fo'. Yi be' fis mbòŋ sə bə nsùŋŋan sə wèŋ məmvwe' ntòmbi ndap Nwi nə ghan anə. Yi le' būsə mak teberəə kupsə mbàam sə wèŋ tu tsəŋ, nə ke' sesə mbàam awo sə sə nze. ¹⁶ Nə duk fa ŋgàa sèŋ kəkəbùn sə wèŋ də, <<Wèen tesə bə yu ye'e sə mbiŋ. Wèŋ ka tse' ngòbūsə ndap Tè' am də a ndap nteŋ.>> ¹⁷ Mvè'nə yi à cèp ve'nə fana ŋgàa fàak ye wèŋ tsə'rə kok yusə wo à còm yà' ndzəne ŋwàk Nwi də, <<Nsàp mandzə nà mū dzəm ndap yònə gū ve'e co nà'a nə ləsə mə.>>

¹⁸ Bù ŋkwàha bùm Jus wèŋ fek yi də, <<Nsàp yu nà aco wu gū tsok fa vees yè'sə yà, ya vees riŋ də wù tse' nàan sə ngògù bum sə wù sə gū ye'sə è?>> ¹⁹ Jisòs duk fəsə fa wo də, <<Wèen kəuməse mak ndap Nwi nə ghan nè'e, ya mə nə ci wes nà' mənə nùumbu te'.>> ²⁰ Bùm Jus wèŋ sə duk də, <<Kwe'fò, vès à jə lùumŋgòŋ hum kwèncòp-ntùŋfu ngòci wes ndap nè'e, wù də wu nə ci wes nà' yòmənə nùumbu te' è?>> ²¹ Anə ye ŋga yi à sə cèp bə gbə', nə sə to də ndap yà'sə nì' ye. ²² Ghà nà yi ànə lokok mvwe' kpə fana ŋgàa fàak ye wèŋ tsə'rə fe'lə yusə yi à cèp sə fana wo dzəm

ncèp nà nà'a ndzəne ŋwàk Nwi nə, nə ye bə ncèp nà Jisòs à cèp nə sə' də yà'a zinə.

²³ Ghà nà yi à ye mvwe' lak Jòrosalèm mvək ŋkà'a pasobà sə, bwiŋ à dzəm bohòyi ve'e wùriŋ būsə wo à ye maŋgəŋgèen sə yi à sə gū. ²⁴ Megu də Jisòs kà wo ntum ye pap fa, būsə yi ri wes bwiŋ pwe'fo' yi. ²⁵ Yi à ka njo mòk də ŋwèe tsok fa yi də ŋwè nè'e ve' bə ve' tse', būsə yi ri wes yusə yà' cu sə ntùu ŋwè pwe'.

3

*Jisòs Yə'rə Fa Nikòdemù
Bə Nzak Dzədzə Nə Kè' Ba*

¹ Nwəə Farəsi mòk à ye, wo to liŋ ye də Nikòdemù. Yi à ye ŋkwà'ŋwè bohòbùm Jus wèŋ. ² Nwè ènə à vè nòŋ bohòJisòs nà ndzəmə, nə duk fa nà' də, <<Cicà, vès ri tse' də wu ye'e cicà nà wù a vè bohòNwi. Busə kaco ŋwè gū to nsàap bum maŋgəŋgèen sə wù sə gū ye'e yen, tse'ŋga Nwi bə ŋgəŋgəŋ.>> ³ Jisòs cèp busə fa nà' də, <<Mè sə tsə' wu ye'e zinə nà nà'a ŋkəm duk də, tse'ŋga wo dzə fe'lə ŋwè səmok, ŋkuŋ yi nə kə ye mvwe' gan ŋkum Nwi.>>

⁴ Nikòdemù nə fek fe'lə yi səmok də, <<Aco wo dzə fe'lə ŋwè nà yi gū lan ye'sə va? Aco yi ni fe'lə lo ndzə vèə ma ye, ya wo dzə fe'lə yi nò ke' ba à?>> ⁵ Jisòs duk fəsə fa yi də, <<Mè sə tsə' wu zinə nà nà'a ŋkəm duk də, tse'ŋga wo dzə ŋwè bə ndzəp nə ye bə Yòŋsə nə Rəreŋ nə ŋkuŋ yi kə ni mvwe' gan ŋkum Nwi. ⁶ Nwè nà wo a dzə yi bə ngùpni', a sə' nà bə ngùpni'. Nwè nà wo a dzə yi bə yòŋsə, a sə' nà bə yòŋsə. ⁷ Kà də wu mərə būsə mū duk wu də, tse'ŋga wo dzə fe'lə ŋwè nà ke' ba duk. ⁸ Fəfəə cəgə mvè'nə yi dzəm, wèŋ sə yuk, nə kà mvwe' sə yi sə yèto vèə kə mvwe' nà yi sə ləo ngòkə ləə ri. Nwè nà wo dzə-a yi bə yòŋsə nə fana yà' ye megu bohòyi sə' ve'nə.>>

⁹ Nikòdemù nə fek mali nà' də, <<Aco ye'sə ye ve'nə ye'sə vale?>> ¹⁰ Jisòs duk fa fe'lə nà' də, <<Wu ye'e cicà nà ghan mvwe' lak Izùre, nə kà bum ye'e ri ve'nə va? ¹¹ Mè tsə' fa wu zinə nà nà'a ŋkəm duk də, vès sə tsə' fa weŋ bum sə vès ri yà', nə ye yà' bə lis avès fana wèŋ kà ves yà' dzəm fa. ¹² Mè tsə' fa weŋ bum sə yà'a ma sə nze fən, wèŋ kà mə yà' dzəm fa, ye də mə tsə'-a weŋ bum sə mə mubu wèŋ dzəm fa mə à? ¹³ Nwè nəmòk nà mò'fis ka mubu ntòkok lo yuk. Mègù mùm mo ŋwè nà mū à tesə tsoŋ mbwa. ¹⁴ Yumook də wo nə fis gesə tsoŋ mùm mo ŋwè mətə, mvè'nə Musi ànə fis kok no mətə ghà nà wo ànə ye ŋgəə yà'a ŋkuŋ. ¹⁵ Də ya ŋga a

ye-a sè ndà, nga nà' dzəm bohòyi fana nà' tse' lùj nè nà'a nè kà kè mè yuk.

¹⁶ <<Nwi ànə dzəm bùu sè sənə nzenğòj nè ve'ε wù kà fùk, nè tumsə vesə kwə'rə mo ye də a ye-a sè ndà nga nà' dzəm bohòmo ye nè, ngəngəaŋ nè kà bisə, yi nè tse' lùj nè nà'a nè kà mè yuk. ¹⁷ Njo nè Nwi ànə ka mo ye nə də nà'a və nə kə sak bup nzenğòj nè tum və. Yi à tum nà' də ya nzenğòj nè pwe' nè luj bohònà'. ¹⁸ Nwə nè yi dzəm-a bohònà', ye də yi ka nzak tse'. Nwə nè yi kà-a bohònà' dzəm ye də yi gbə nzak tée, bùusə də ka bə liŋ mo Nwi nè yi megù mò'fis nè dzəm. ¹⁹ Mvə'nə wo sak ləsə tes nzək nò də ve'. Də mareŋ a və sənə nzenğòj nè, bwij dzəm megu ndzəm nè nonşə mareŋ nè. Wo gə ve'nə bùusə bum sè wo sə gùu sə bup. ²⁰ Búsə nwə nè yi gùgə-a ye bup, yi kà nge' bə mareŋ yegə. Yi sə caŋ mareŋ caa. Njo nè yi sə wəp də aco bwij ye yusə yi sə gùu sə. ²¹ Nwə nè yi gùgə ye yusə yà'a zinə tesə vègə ye sə mvwe' mareŋ. Yi tesə vègə ve'nə də ya bwij ye jəja kwarəŋaŋ də yusə yi gə yà'sə, a bə mandzə Nwi.>>

Jon Dək Də Yam Gha' Jisòs Nə Nonşə Yi

²² Yè'sə ànə ca fana Jisòs bə ngàa fàak ye wèj lo mok mvwe' lak Jùdiyà. Yi bə yà'wèj à kə cu mam fo', nè sə baptesə bwij fo'. ²³ Jon à sə baptesə bwij ye sè' mvwe' mok sè wo to fo' dè Anòn, mvwe' sə kuəp lòlak Salèm. Yi à sə baptesə fo' bùusə ndzəp à ye fo' ŋkùuŋtən. Bwij à sə vəə, nè sə kə baptesə fo'. ²⁴ Yè'sə ànə ye nga wo ka Jon nè ndapndzəm ntòko nisə.

²⁵ Anə geŋ, ngàa fàak Jon bə nwəə Jus mòk wèj yèto ngòsə fenə bə mandzə nè wo cùk reŋsəgə ni' ngòbè' mandzə Nwi. ²⁶ Fana wo və bohòJon, nè kə duk fa nà' də, <<Cicə, wù sə tsərə tse' mali nwə nè weŋnə à ye mvwe' ngə ndzəp Jòridàŋ fa' nà'a nà? Yi nè wù sə tsòho fə bwij bə liŋ ye nà'a, yi sə baptesə sè' fana bwij sə kpəŋ lówes mok bohòyi.>> ²⁷ Jon nè cep fəsə fa yà'wèj də, <<Kaco nwə tse' to yumok bə bo ye yeŋ. Tse'nga Nwi mabu fa yi yà' yi ŋkuŋ yi tse' yà'. ²⁸ Wèj à yuk fa mū bə ntu'u awèŋ laŋ mvə'nə mū à sə duk də, mū ka ye'sə ŋkum ngə gèm bwij nè mū yeŋ. Mū megù yàm nwə nè wo a tumsə lómū yàm də mū lo tse' mantombii Krest nè. ²⁹ Wèj ri də nwə nè yi tse' ngwegù a ndugù nè. Nge'e ndugù nè təŋ kok ngə ni' nà', nè sə kwa wùriŋ mvə'nə yi sə yuk ngi ndugù nè sə. Yà'a sè' mvə'nə kwəkwa nè njàm rwij wesə mū nga'a sè' dak. ³⁰ A kəkərə də yi nè sə lo tsoŋ mantombi, mantombi, fana mū sə foho lo tsoŋ yàm ma ŋkwèŋ, ma ŋkwèŋ.>>

Nwə Nə Yi Tse' Ma Mubuu Mo Nwi

³¹ Yà' megù sè' də yi nè yi tse' ma mutsəə nwə nè ghaŋ nə yi. Yi nè yi nwəə nzenğòj, nzenğòj nè tse' yi yi, fana yi sə cep megu bə bum sè sə nzenğòj feŋ. Yi nè yi vè ye mabu nè gha' ndaanwè pwe'fo'. ³² Yi cəpgə bum sè yi a ye yà' bə lis ye, nè yuk bə ntu'u ye, nwə nè mò'fis kà ncəp ye nə dzəm lo' fù'. ³³ Nwə nè yi dzəm-a ncəp ye nə fana yi sə nitsə' fa bwij bə zeŋ yà'sə dè Nwi zinə. ³⁴ A ve'nə bùusə nwə nè Nwi a tumsə və yi nè sə tsòho ncəp nè Nwi. Nwi fagə yi Yòŋsə nè co wù kà fù' to. ³⁵ Tè' nè dzəm mo ye nè, nè fa wes bum pwe' ndzə bohònà'. ³⁶ Nwə nè yi dzəm-a bohòmo ye nə fana ye də ngəngəaŋ tse' lùj nè nà'a nè kà kè mè yuk. Nwə nè yi kà-a mo ye nè yuk, yi nè kà lùj bə lis ye yuk. Ma nè nje də, jəjòk nè nà' cu sə ntuə' Nwi naaŋ mutuhù nwə ànə.

4

Jisòs Gùu Nwà Sàmàriyà Rəeŋ Yi

¹ Tà Jisòs à ri də bùu Farasi wèj yuk də yi baptesə ghak bwij yi nè nonşə Jon. ² (Jisòs à sə kà yi bə bo ye baptesə. A sə baptesə ngàa fàak ye wèj.) ³ A ye ve'nə, yi ye'e me'rə Jùdiyà anə, nè bwi lo mvwe' nzenğòj Galili. ⁴ Yi à cu ngòlòo, yà' ye də yi nè bə' tsoŋ li le mandzə nè nà'a cəgə mvwe' nzenğòj Sàmàriyà nà'a. ⁵ Anə geŋ yi gi ca mvwe' nze Sàmàriyà anə fana yi kə dzeŋ mvwe' mabuk lak mòk. Wo to fo' dè Sekà. Mumvwe' ànə à kuəp mvwe' nzum sə Jàkop ànə fa fo' bohòmo ye Jòsep njamòk, njamòk. ⁶ Ndzəp nè Jàkop nè à tu nà' sə nze, nè sə tuk, à ye sè' mumvwe' ànə. Jisòs à kə dzeŋ fo' nga yi wòbə gi. Yi cum tsoŋ fo' sə nze ngə ndzəp anə. Anə ye nga nùum co maraŋ. ⁷ Nwà Sàmàriyà mòk tesə və də yi kə tuk ndzəp. Jisòs duk fa nà' dè nà'a fa yi ndzəp yi no. ⁸ Anə ye ye'sə nga ngàa fàak ye sə wèj à lówes ndzəp ntòlak ngòkə ywi və zuzu. Yi sə cum yòŋsə fo' yiŋi.

⁹ Nwà Sàmàriyà nè vehe də wete, nè də, <<Ye va ŋkuŋ wù ye yòŋwəə Jus, nè sə fek mū nwà Sàmàriyà də mū fa wu ndzəp-ε? >> Yi à sə fek ve'nə bùusə bùu Jus wèŋ kà nge' bə bùu Sàmàriyà wèj yegə. ¹⁰ Jisòs duk fa nwà nè də, <<Anə ye-a də wù riŋ yusə aco Nwi fa yà', nè riŋ nwə nè yi sə leŋ ndzəp bohòwù ènə, bwère wù fek yi də yi fa wu ndzəp. Ya yi fa wu ndzəp nè nà' tse' lùj.>>

¹¹ Nwà nè duk fa nà' də, <<Tè'mòk, wù ka yu tuk ndzəp fa'nə tse'. Ndzəp nè nè yeè nè ca sè' cəco mwè, ye də wu nè jəŋ ndzəp nè nà' tse' lùj ènə ma fò? ¹² Wù sə də, wu duk də wù gha' tàcici àvəs Jàkop nè yi à fa ves ndzəp ènə, nè no ye nà' sè' nà'a nà? Bwe ye bə mbòŋ ye wèj pwe' à sə no

sə' ndzəp ɛnə.>> ¹³ Jisòs nè duk fəse fa nà' də, <<Nwə nè yi no-a ndzəp ɛnə pwe'fo', nje ndzəp nè sə yan fe'lə mali yi sèmok. ¹⁴ Nwə nè yi no-a ye ndzəp nè mù fa yi nà' mù fana nje ndzəp nè kà yi mok ya yuk fe'lə. Ndzəp nè mù fa yi nè nə bəwɛj ndzə n'i'yi co ndzəp nè nà' sə to tesə kok sə nze. Nà'a sə tesə ve'nə, nà' ye mok lɔŋ nè nà'a nè kà mè yuk.>>

¹⁵ Nwà nè də, <<Tè'mòk fa m-u-a nsàp ndzəp anə mu no, ya nje ndzəp kà mù mok ya yuk, nè ye sè' də ya kà də mù sə ye ngə' də mù sə vèhə fɛj ngòkə tuk fe'lə ndzəp mòk sè' duk.>> ¹⁶ Jisòs duk fa fe'lə nà' də, <<Dù kà to ndu yò, ya wenə va.>> ¹⁷ Nwà nè də, <<Mù ka ndum tse'>> Jisòs də, <<A zinə mvə'nə wù cɛp də wù ka ndum tse' ya'sə. ¹⁸ Mù duk ve'nə bùsə wù anə tse' to me ndum tɔŋ laj. Nə wenə cu nga'a nè'e ka ndu yòsə' yɛj. Ye də yusə wù cɛp sə a zinə.>>

¹⁹ Nwà nè duk də, <<Tè'mòk, mù yə co də wu ye'sə ngà tsòhòbum Nwì. ²⁰ Tàcicii avès wèj à sè kùksəgə Nwì mùmvwè' nda nè'e fana wèj bùu Jus wèj sə duk yàwèj də anə ye co bwiŋ kùksə Nwì mvwè' lak Jòrosalèm ɛ? >> ²¹ Jisòs duk fa fe'lə nà' də, <<Njè'gù, mù tsok fa wu yusə zinə də, mvək sə vèhə nè bwiŋ nè kà Tè' nè mu ndahà fɛj kə mvwè' lak Jòrosalèm àlè' mòk sə kùksə fe'lə. ²² Wèj kùksəgə yusə wèj ka bə zɛj rɛɛj. Vès sə kùksə yàvès yusə vès rɛɛj bə zɛj laj bùsə Nwì nè tesə bwiŋ sə nzeŋgòŋ fɛɛj ndzə bohòvès bùu Jus wèj. ²³ Mvək sə vèhə, aco mù duk də mvək nè kə dzɛj laj, nè bwiŋ nè sə kùksə Tè' nè bə zinə, nè sə kùksə yi ndzəp yònsə sè'. Tè' nè dzəm də nsàp bù anə wèj kùksə yi. ²⁴ Nwì nè, yi ye'sə yònsə. Yi fagə bwiŋ yònsə yi. Ye də bùu sə wò dzəm-a ngòkùksə yi, wò kùksə yi ndzəp yònsə nè ye bə zinə àwò pwe'>>

²⁵ Nwà nè duk də, <<Mù ri də Nkum ngà gəm bwiŋ nè Nwì à duk də yi nè tum vè nà' nè, nè vè ntsə'mòk. Mù sə duk yi nè wò togə yi mòk sè' də Krɛst nà'a. Yi vèhə, yi nè niŋtsok fa ves bum lòŋ fo'>> ²⁶ Jisòs duk fa nwa nè də, <<Mù nè mù sə cɛp bohòwù ɛnə, mù yi nè.>>

²⁷ Ngàa fàak Jisòs sə wèj à bwiŋ foho vè sè' ghà nà'nə. Wò mərə ve'ɛ wùriŋ də nà' sə cɛp bə nwanjwè. Nə mò'fis kà nwa nè də, nà' dzəm fɛɛj yàlè sè' fek. Nə kà Jisòs də yi sə cɛp bə nwa ɛnə bùu yàlè sè' fek lok. ²⁸ Anə geŋ, nwa nè me'rə tes kùŋ ndzəp ye sə fo', nè lo ndzə ntòlak. Yi à kə dzɛj, yi tsoho fa bwiŋ də, ²⁹ <<Wèj və, nè kə ye yàwèj nwa nè mòk nè yi tɔŋsə tsə' wes fa mù bum sè wò à dzə mù dzə, mù gə ve'ɛ pwe' nè pwe' ɛ. Kàmòk yi nwanj Nkum ngà gəm bwiŋ nè wò dukgə

də yi nè vèhə nè àlè'>> ³⁰ Wò à yuk ve'nə, wò tesə mù ntòlak anə, nè kə ye Jisòs.

³¹ Anə ye sè' nga ngàa fàak ye sə wèj sə duk fa yi də, <<Cicà, zu-a yumok le.>> ³² Yi duk fa ya' ye də, <<Mù tse' bɛj yàm sè ngòzu yo sə wèj ka bə zɛj riŋ.>> ³³ Ngàa fàak ye wèj sə ye ngòfè'rə mùtsətsə'rə wò də, <<Nwə nè mòk jə vè fa yi bɛj à? >> ³⁴ Jisòs nè duk fa wò də, <<Bɛj aam ngògù fàak sè nwa nè yi à tum mù nè dzəm də mù gə. Nə gə wes fàak ya'sə. ³⁵ Wèj cɛpgə ncɛp mòk də, <Bwehe cu nwa kwè ya bum sè wò bi mù nzuu ya'a kərə ngòkəp.> Mù sè' wèj yàm də wèj bwiŋ kək ja'a yàwèj, nzum sə nga'a ye'sə mvək kəkəp. ³⁶ Nwə nè yi kəpgə wò lak yi yèto fàak ye laj. Yi sə benə ngwii bum sè ya' a bwiŋ ya wò nè kə tse' lɔŋ nè nà'a nè kà mè yuk nè. Ya nga nwa nè yi à bi bə nè yi à kəp ye kəpə ba fo' nè kwa mvwè' mò'fis. ³⁷ Yà'sə sè nitsə' də ncɛp nè wò cɛpgə nà' də, Mòk bigə ye bi, mòk kə kəp ye kəpə, nà'a zinə. ³⁸ Mù a tumsə lòwèj ngòkə kəp bum sè wèj à ka fàk. A fàk bùu sè zok, wèj nè kə kùp nè yàwèj kəpə. Wèj zu ya'sə swək matuhù bùu mòk.>>

³⁹ Bùu Sàmàriyà sè mvwè' ntòlak anə à dzəm bohòyi ve'ɛ wùriŋ njo ncɛp nè nwa nà'a anə cɛp fa' də, <<Yi tɔŋsə tsə' wes fa mù bum sè wò à dzə mù dzə, mù gə pwe' nè pwe'>> nà'a. ⁴⁰ Bùu Sàmàriyà sə wèj à kə tsɛj yi, wò nwa' tse' yi cək də nà'a kà ntòlò, də bə ya'wèj cum la' wò anə nkuŋ. Anə geŋ, Jisòs nè cum fo' nùumbu ba. ⁴¹ Mòk à dzəm fe'lə bohòyi nkùŋ sèmok bùu bum sè yi sə cɛp. ⁴² Wò duk fa nwa nè də, <<Vès sə kà ye'sə mòk bùu ncɛp nè wù tsə' ves wù nè dzəm mègù. A ye'sə mòk bùsə vès yuk bə ntu'u yàvès, vès nè ri nè də nè'e gù tsə gù yi nè ngà lɔŋsə nzeŋgòŋ nè.>>

Jisòs A Gù Mo Nkwà' Nwə Mòk Yi Lokok Yiyaj

⁴³ Nùumbu sè ba sè à càa, yi lo yuye mvwè' nzeŋgòŋ Galili nè a fo' lak ye. ⁴⁴ Jisòs nè bə tu ye à sə cɛp fis də wò kà ngà tsòhòbum Nwì mvwè' lak ye sè wò à dzə yi fo' co nwa nè ghanj jəgə. ⁴⁵ Yi à ri ve'nə, nè sə lo mali fo'. A kə dzɛj Galili anə, bùu sè fo' sə wèj kwa ngòyè yi ve'ɛ wùriŋ. Wò à gù ve'nə bùsə wò anə lo mvwè' nkà' Pasòhà nè nà' à ye mvwè' lak Jòrosalèm, nè ye bum sè Jisòs nè à sə gù fo' bə lis awò.

⁴⁶ Anə geŋ Jisòs bwi foho lo fe'lə mvwè' lak Kanà nè mvwè' nzeŋgòŋ Galili, sè mvwè' sè yi à gù ndzəp ya' bwiŋ rùk sə. Ngà fàk gomè mòk à ye fo' nè ghanj, nga yi cugə mvwè' lak Kapanum. Ghà anə à ye nga mo ye nè nwanbam nòbə yiyaj

nəbɔp. ⁴⁷ Yi ànə yuk də Jisòs mè'rə wə Jùdiyà, nə vè nə mvwe' nze Gallili fana yi lo, nə kə tsej Jisòs nə. Yi sə lej nà' də bə nà'a lo Kàpanum mvwe' sè yi cugəə, ya nà'a kə guɲsə fa yi mo ye. Anə ye nga mo ye nòv'e mvək kpűkpű. ⁴⁸ Jisòs duk fa nà' də, <<Wèej kà-a yàwèj maŋgəjgəj bə lis yə, kaco wèj dzəm bohòmù yej. Ka ve'nə yej à?>> ⁴⁹ Ngà fàk nə duk ye də, <<Tè'mòk, a lo-a ntèj na, bwèrə mo àm nə nə kpű.>> ⁵⁰ Jisòs duk fa nà' də, <<Dù lo yuyo. Mo yònə gu laj.>> Ngà' nə à dzəm ncèp nə Jisòs cèp fa yi nə, nə be' mandzə ye lo. ⁵¹ Yi à sə lòmāndzə, yi kərə bə ngàa fàak sè wo fàkgə bohòyi. Wo tsok fa yi də mo ye nə gu laj. ⁵² Yi fek yà' də, mo nə a lòkok yiya nè nga nùum ma fòlè. Wo duk fa yi də, <<A ye nkwis nga nùum marəj kaŋ.>> ⁵³ Tè' nə tsərə fəsə, nə riŋ də mvək nə wo tsə' yi ànə, mègù sè' mvək nə Jisòs a duk fa yi də, <<Dù lo yuyo. Mo yònə gu laj.>> nə. Anə gej yi dzəm bohòJisòs bə ndap ye pwe'fo'. ⁵⁴ Nè'e nga'a maŋgəjgəj nè ba, nə Jisòs à gű mvə'nə yi ànə mè'rə Jùdiyà, nə wə mvwe' nzenjəj Gallili.

3

Jisòs Guɲsə Ngà Yiya Mòk Mvwe' Ngu Təm Bəzatà

¹ Yà'sə ànə me wes fana mvək kərə fe'lə nə bəu Jus wèj à tse' nka' mòk Jòrosalèm anə səmok. Jisòs à kok lòmù Jòrosalèm anə ye sè'. ² Wo à tu nòŋsə təm mòk fo' mvwe' ncuu nka' sè nsuŋgaaj cəgə fo'. Bəu Hibru wèj togə təm nè bə ncèep lak awo də, Bəzatà. Wo à ci tes mvwe' mok co mbāndap bəp tāj ya bwiiŋ sə caŋ cum nùum fo'. ³ Ngàa yiyaŋ wèj à sə nòoj fo'. Mok à ye ngàa jì lis, mok sè kaco wo gi to yej nə ye bə sə wo à kpű yum bo wèj. (Wo à sə nòoj fo' ngòtək ghà nè təm nə nə tsoho. ⁴ Busə masinjà Tà Nwi à sə vègə fo' nga mvək kərə, nə gu ndzəp nə nà' tsoho. Ghà nè yi tsə'rə wes nà' ve'nə fana ntwè nè yi ni lòto-a ca yi, a dzəm nga yi tse' nsəp yiya nə fəpwe'fo', nà' me.) ⁵ Nwə nəmòk à ye fo' nə yi à ye bə yiyaŋ mənə lùumngəj hum te'-ncəp-fwame'. ⁶ Fana Jisòs à dzèj fo', yi ye nga nà' nòo. Yi riŋ sè' də nà' à ye ngə' bə yiya nè lùumngəj wùriŋ fana yi fek nà' də, <<Wù sè dzəm də yiya yòènə me à?>> ⁷ Ngà' nə duk də, <<Tè'mòk, mù ka ntwè nè co ndzəp nə tsoho wes fana yi le' so gesə mu ca tse'. Mu dukgə də mu dap lokok kə ni ca nga ntwè nəmòk kə ni to ca laj.>> ⁸ Jisòs duk fa nà' də, <<Lòkok mətšə, nə lim kəa yò, nə lo.>> ⁹ Jisòs ànə cep ve'nə ntèj, ngà' nə guj sə' ghà ànə. Yi à lòkok, nə te' lim kəa ye, nə be' mandzə lo yuye.

Numbu nè Jisòs ànə guɲsə ntwè ànə bə yiyaŋ ènə ànə ye numbu dzə. ¹⁰ Fana nkwaħa bəu Jus wèj à gèj də wo ye ntwè ènə nga yi kotse' kəa ye, nə sə gi bə zèj fana wo vehe. Wo fek duk də, <<Wù ka riŋ də a ntinə numbu dzə à? Nsəp yu nè wù gű ngòbə' tse' ke' kəa ntinə ènə, lək ka bə zèj dzəm lok.>> ¹¹ Ntwè nè yiya ye à mè nə duk fa wo də, <<Ntwè nè yi anə gu nkuj mù guj nə, nə duk fa mu yi də mu lim jəj kəa àm, nə lo bə zèj.>> ¹² Wo fek fe'lə nà' səmok də, <<Cèp nsəp ngwi yu ànə ndà, də wu lim gi bə kəa ntinə-e?>> ¹³ Ngà' nə kə ntwè nè nà' ànə gu nkuj yiya ye me nə ri bəusə Jisòs nə à ni bisə lòmətšətsə'rəə bəu sè wo mǎ fo' wùriŋ sə laj.

¹⁴ Anə sap kok fana Jisòs tsej ntwè nè yi ànə guɲsə nà' nə məmvwwe' ndap Nwi nè għaj nə. Yi to nà', nə duk fa nà' də, <<Yee, yiya yònə mè laj fana mù də mu tsok wu də wo jəj nkərə də wu kə bup mok gu fe'lə, ya ngə' nè nà' yam cəsə yiya yòanə kà wu mok kə tsej.>> ¹⁵ Ngà' nə à bwì fohò lò, nə kə tsej bə nkwaħa bəu Jus sə wèj, nə tsok wo də liŋ ntwè nè nà' anə guɲsə yi nə də Jisòs. ¹⁶ Yà'a bum sè yà' à gu nkuj bə nkwaħa bəu Jus sə wèj ye nga'a ngòsə fa ke' cə Jisòs ngə' də nà' sə guɲsə ke' bwì nùumbu dzə. ¹⁷ Yusə Jisòs à tsə' fa bəu Jus sə wèj bə ncèp ènə à ye də, <<Tè' am fàkgə, nə kə dzə jə fana mù tse' ngòfàk yàm sè ve'nə.>> ¹⁸ Wo ànə yuk mvə'nə Jisòs duk ve'nə fana bə nkwaħa bəu Jus sə wèj lap ghaha wesə mandzə nè ngòzə yi nə ghaha. Wo à gu ve'nə bəusə wo à duk də, nà' gu bupəsə lək awo sè ngònòŋsə numbu dzə, nə ye sè' də nà' to Nwi də Tè'e nà'. Ye də nà' sə fəhu ni' nà' bə Nwi də bə nà'a yəyərə.

Jisòs Ni Tsə' Fa Bəu Jus Wèj Də Njaŋ Ye Və BohòNwi

¹⁹ Jisòs ànə cep fəsə fa bəu yè'sə wèj də, <<Mù sə tsə' wèj yè'e zinə nè nà'a nkəm ncèp də, kaco Mo Nwi nè gu yumok bə tu ye yej. Yi gu mègù yusə yi yə nga Tè' ye nə sə gű. Busə yusə Tè' sə gu pwe'fo', Mo ye nə nə gu sè' zèj. ²⁰ Tè' nə dzəm Mo ye nə, nə sə niŋ fa nà' bum sə yi Tè' nè sə gu yà' lòoj fo'. Yi nə tsoho fa mali nà' bum sə għaj sə yà' yam cəsə sè wèj yə laj sə. Bum yà'sə nə ye nsəp nè wèj nə sèej yà' tətè, nə wo. ²¹ Mvə'nə Tè' nè lòkoksəgə bwij mvwe' kpű, nə fa wo lùj nè zinə nə fana Mo ye nə mègù sè' ve'nə. Yi fagə lùj nè zinə nə bohòndaajwè pwe' nə yà' bəyi də yi fa nà'. ²² Nə ye sè' də bə ma nè ngòsak bwij, Tè' nə kà yi sakgə. Yi a fa njaŋ sə ndzə bohòMo ye nə, də anə sak bwì nà' ngòri də ntwè nè'e nə cum, nè'e nə kpű. ²³ Yi ànə gu ve'nə də ya bwij pwe'

wəp Mwe nə sə' mʌmʌnə'wə wo wəpɔgə Tè' nə yà'a. A ye-a ɲga ɲwə nəmòk sə kà Mwe nə wəp, ye də yi sə kà wəp yà'sə Tè' nə yi ànə tumsə vesə Mo ye sə nzeɲgɔɲ nə.

²⁴ <<Mù sə tsə' wɛɲ yè'e ɲkɛm nɛpɛp nɛ nà'a zinə də, a ye-a ɲga ɲwə yuk yusè mù sə cɛp, nɛ dzəm bohòɲwə nɛ yi a tum mu nɛ fana ye də ɲgəɲgəɲ tse' lùɲ nɛ nà'a nɛ kà kə mè yuk. Wo nɛ kà yi mok kə sak, bùusə yi a càsə mvwe' kpɛ, nɛ to tesə və mvwe' lùɲ laɲ. ²⁵ Mù sə tsə' wɛɲ yè'e sà' ɲkɛm nɛpɛp mòk də mvək sə vəə, aco mù duk də mvək nɛ kə dzeɲ laɲ, nɛ bù kpəkɛp wɛɲ nɛ yuk ɲgi Mo Nwì. Bùu sə wo yuk ɲgi ànə, nɛ tse' lùɲ. ²⁶ Mvə'nè Tè' nɛ tse' lùɲ ɲgòfa bwiɲ fana yi a fa mùu Mo ye nɛ ɲàaɲ sə ɲgòfa bwiɲ lùɲ sà'. ²⁷ Yi a fa ɲàaɲ sə ɲgòsak bwiɲ sà' ndzə bohòMo ye nɛ, bùusə a yi ɲwə nɛ wo togə liɲ ye də Mo ɲwè nɛ. ²⁸ Kà də wɛɲ mərə bə bum yè'sə duk. Mvək sə kʌp vəə nɛ bù kpəkɛp wɛɲ nɛ yuk ɲgi ye nɛ. ²⁹ Wo yuk nà', wo tesə kok sə mvwe' sə awo sə. Bùu sə wo ànə gu bəbɔɲ wɛɲ lokok ɲgòtse' lùɲ nɛ zinə nɛ, sə wo à gu yàwo bʌp wɛɲ lokok və yo sak wo bə bʌp awo sə fana wo ye ɲgə'>>

³⁰ Jisòs nɛ à sə cɛp mali mok sà' də, <<Kaco mù gu fuk yumok bə tu am yeɲ lok, mù gu mègù yusè ɲwə nɛ yi à tum mu nɛ duk mù vɛ'nə. Mù sakgə yàm mvə'nə yi duk yi. Ye də mù kà bə jòɲ sə sak bùusə mù sə kà yusə də ya yà'a ye bəbɔɲ bohòmù gu. Mù sə gu yàm yusə yà'a ye bəbɔɲ bohòɲwə nɛ yi a tumsə və mù nɛ.

³¹ <<A ye-a də mù sə təɲ fa ni' àm gɛm fana bwiɲ kà də yusə mù sə cɛp sə zinə tsərə. ³² Yusə də ɲwə nəmòk nɛ zook yo nɛ yi sə cɛp bə tu am sə yi. Mù ri sà' də yusə yi sə cɛp bə tu am sə zinə. ³³ Ma nɛ bohòwɛɲ yàwɛɲ, wɛɲ ànə tumsə lo bwiɲ fa' bohòwɛɲ nɛ wo à sə to yi də Jon nà'a, də yi rɛɲsə wɛɲ bə liɲ am yè'sə. Anə gɛɲ yi tsok rɛɲsə fa wɛɲ zinə nɛ sà' laɲ. ³⁴ Bohòmù yàm, mù sə kà ɲwè də yi təɲ fa mù ɲgòmitsə' də mù ɲwə nɛ zinə ləp. Mù sə cɛp, nɛ sə kum gesə lo bə bum sà' Jon ànə cɛp bə liɲ am də ya wɛɲ tse' lùɲ. ³⁵ Jon à ye laəm nɛ nà' sə kʌp rɛɲ vɛ'e ɲàaɲ. Wɛɲ à dzəm nɛpɛp ye nɛ mʌnə mvək momjo vɛ'e, nɛ sə kwa bə mərəɲ nɛ yi ànə fa wɛɲ nɛ sà'. ³⁶ Bum mòk cu sà yà' sə nitsə' fa bwiɲ nsàp ɲwə nɛ mù cu nɛ, sà yà' gu ghak bum sà' Jon ànə cɛp bə tu am. Faak sà' Tè' am a fa mù ɲàɲ də mù gu yà' sə, yà' sə nitsə' fa bwiɲ vɛ'e jəja kwarəɲgəɲ də Tè' am nɛ a tumsə və mù yi. ³⁷ Tè' am nɛ yi à tum mu nɛ a cɛp bum mòk bə liɲ am, nɛ mù Mo ye nɛ yi à tum nɛ. Wɛɲ ka ɲgi ye bə ntʉ' awɛɲ yuk yuk, nɛ kà si ye bə lis sà' yə yuk. ³⁸ Fana mòk ye sà' də wɛɲ kà nɛpɛp ye nɛ sə ntʉə wɛɲ

sà' ko nòɲsə. Mù sə duk vɛ'nə bùusə wɛɲ ka bohòMo ye nɛ yi tum və nà' nɛ dzəm. ³⁹ Wɛɲ ta ja'agə ɲwək Nwì nɛ nùumbu pwe'fo' bùusə wɛɲ ri də aco ɲwək ènə niɲtsok fa wɛɲ mandzə nɛ ɲgòkə tse' lùɲ nɛ zinə nɛ nà'a nɛ kà mè yuk nɛ. Mègù sà' ɲwək nɛ wɛɲ tagə ènə, nɛ nà' sə cɛp bə liɲ am. ⁴⁰ Nə ye də wɛɲ a bɛɲ ɲgòvə bohòmù ya wɛɲ tse' lùɲ.

⁴¹ <<Bohòmù yàm, a ye-a ɲga ɲwè kuksə mù, mù kà fàk bə zeɲ tse'. ⁴² Mù ri wɛɲ bəbɔɲ. Mù ri də wɛɲ ka Nwì sə ntʉə wɛɲ dzəm. ⁴³ Mù duk vɛ'nə bùusə mù a və bohòwɛɲ mʌnə liɲ Tè' am fana wɛɲ bɛɲ mù nɛ Tè' am a tum mù yi nɛ. Nə ye də a ye-a ɲga ɲwə nəmòk və-a bohòwɛɲ bə liɲ sà' ye fana wɛɲ ko wumse gesə nà'nə ndzə ɲgiu wɛɲ. ⁴⁴ Wɛɲ sə ləp mègù mandzə nɛ də ya bwiɲ kuksə wɛɲ. Wɛɲ ka mvək nɛ co də Nwì nɛ yi mò'fis nɛ kwa bohòwɛɲ yi lap. A ye-a də bum yè'sə vɛ'nə, ye də aco wɛɲ dzəm mù yè'sə va pɪ!

⁴⁵ <<Kà də wɛɲ tsərə də mù nɛ kə jəɲ və nzak mù tuhù wɛɲ mantombi Nwì mù duk. Anə ye bum sà' Musi nɛ wɛɲ a fa wes ni' awɛɲ bohòyi nɛ à còm sə. ⁴⁶ Wɛɲ ànə dzəm-a bohòMusi bə zinə də bwɛrɛ wɛɲ a dzəm bohòmù yàm sà', bùusə Musi nɛ bə tu ye ànə com bum mòk bə liɲ am sà'. ⁴⁷ A ye-a də wɛɲ ka bum sà' Musi ànə com nɔɲsə lo me mantombi dzəm, ye də aco wɛɲ dzəm nɛpɛp nɛ ɲjàm ɲga'a va?>>

6

Jisòs Fa Bwiɲ

Ncùhù Tàɲ Zuzɛ

(Mat. 14:13-21; Mak 6:30-44; Luk 9:10-17)

¹ Bum yè'sə ànə ca gesə wes me fana Jisòs nɛ lokok, nɛ bwi lo mvwe' nzeɲgòɲ Gallili. Yi à kə dzɛɲ fo', yi to ca lo tèm Gallili nɛ mamòk. Wo à sə to tèm ènə sà' də tèm Tiberiyà. ² Bwiɲ à sə bɛ' ke' cə yi vɛ'e wùriɲ, bùusə wo yə nsàap mʌɲgəɲgɛɲ sə yi à sə gu bə mandzə nɛ də yi à sə guɲsə bwiɲ bə yiyaɲ awo. ³ Anə gɛɲ Jisòs bə ɲgàa faak ye wɛɲ kok lo mʌmʌwɛ' nda mòk fo', nɛ kə cum tsoɲ mbwa nze. ⁴ Anə ye yè'sə ɲga ɲkà' bùu Jus wɛɲ nɛ wo togə nà' də Pasobà nà'a à kʌp sà' laɲ. ⁵ Jisòs à kùksə, nɛ ye ɲga bwiɲ sə kok və ɲgòkə tsɛɲ yi vɛ'e wùriɲ. Fana yi bùuɲ fek Filip də, <<Vesùwɛɲ nɛ ywiɲ bɛɲ fò, co a fa bùu yè'e wɛɲ pwe' wo zu ze' e?>> ⁶ Jisòs nɛ à fek yè'sə ɲgòfàksə Filip bwɛrɛ yi à ri yusə aco yi gu sə laɲ. ⁷ Filip cɛp fəsə fa nà' də, <<A ywiɲ-a bɛɲ sə bàam mbàm ba, yà' kà yumok bohòbùu yè'e səsə lok.>> ⁸ ɲgà fàk Jisòs mòk à ye fo' nɛ liɲ ye à ye də Andrù. Yi à ye moma Saimù Pità. Yi à duk fa Jisòs ye də, ⁹ <<Mù mombam mòk fɛɲ

nə yi tse' ntuhu bred tən bə fuk ba. Megu də aco yà'sə ye yà bohòbùu yè'e pwe' ε? >> ¹⁰ A ye nga bùu sə wèŋ kə dzèŋ laŋ fana Jisòs duk fa ngàa faak ye wèŋ də yà'a duk bùu sə pwe' cum nze. Nŋaŋ ànə ye fo' co bwìŋ cum mbwa. Mbəmbaam sə wo à ye mùmvwè' kwe' ènə à ye co bwìŋ ncùhù tən. ¹¹ Jisòs à jə ntuhu bred sə, nə kwasə Nwì bə zèŋ. Fana yi gapsə fa bùu sə wo à cu nze sə. Yi à gù bə fuk sə sè' vè'nə fana ndàanwè pwe' à zú tətè nə ze'. ¹² Wo ànə zú wes fana Jisòs nə tsok fa ngàa faak ye wèŋ də, <<Wèeŋ benə bwees sə yà' bwehe cu sə mvwe' mò'fis, ya kà də yà'a bup wà duk.>> ¹³ Fana ngàa faak ye sə wèŋ à benə bwees sə, yà' rwìŋ kwès hum-ncòp-ba.

¹⁴ Bùu sə wèŋ à yə nsàp manŋəŋgèŋ nə Jisòs à gùu nə fana wo duk də, <<Nè'e gù tsə mègù ngà tsə' bum Nwì nè wo à duk fa' də Nwìi nə kə tumsə vè nà' sə nzenŋòŋ nə.>> ¹⁵ Jisòs riŋ də wo sə ləp də wo ko koksə yi ŋkum bə nŋəŋ fana yi kok lo bisə yuye mù ndahà anə yìiyi.

Jisòs Gi Mù Ndzəpə
(Mat. 14:22-33; Mak 6:45-52)

¹⁶ Nùm à co fana ngàa faak Jisòs sə wèŋ tsooŋ lo sə ngə ndzəp. ¹⁷ Wo ni ngwes, nə ye ngòlòo də wo to tesə lo ngə ndzəp ma mòk mvwe' lak Kàpanùm. Wo à lòtətè ndzəm kə seŋ wo ngə wo cu ntòmatsətsə'rəə ndzəp nə. Yè'sə ànə ye ngə Jisòs ka ye ntòvə. ¹⁸ Fəfə nə bup à yè ngòcàa. Fəfə nə sə bwì'lə ndzəp nə vè'ε sè' nsàp nə bə jòn. ¹⁹ Yè'sə ànə ye ngə wo mòk ndzə tsətsə'rəə ndzəp anə səsap co kilometà tən kə ntùŋfu àlè' fana wo ye ngə Jisòs sə gi vè mù ndzəpə. Wo à yə vè'nə, wəə ko wo vè'ε wùriŋ. ²⁰ Jisòs nə duk fa wo də, <<Wèeŋ kà wəp, a nò.>> ²¹ Wo à yuk vè'nə, wo dzəm də wo jəŋ nisə yi sə ngwesə anə. Anə ye vè'nə fana wo geŋ də wo kək à, ngə wo dzèŋ ndzə ngə ndzəp nə mvwe' sə wo anə sə lo sə tè.

Bwìŋ Sə Ləp Jisòs

²² Tsok à reŋ nga bùu sə wo à ye wùriŋ sə wèŋ cu mali ngə ndzəp nə mamòk anə mvwe' sə Jisòs bə ngàa faak ye wèŋ a mè'rə vè sə. Bùu sə wèŋ riŋ də ngwes a ye mègù fo' ŋkwis mò'fis. Wo tsərə sè' də ngàa faak Jisòs wèŋ a lòbə ngwes ànə woòwo, a ka bə Jisòs wèŋ lo. ²³ Ngwes mòk sə zok à tesə vè mvwe' lak Tiberiyà. Wo à vèə nə kuəp və mvwe' sə Tà Jisòs ànə fa bwìŋ zuzə ngə yi kwasə wes Nwì bə zèŋ yà'a. ²⁴ Fana bùu sə wèŋ à yə də Jisòs bə ngàa faak ye wèŋ ka fa'nə mòk yeŋ fana wo kpəŋŋ ni ngwes sə fo' sə, nə sə lo mvwe' lak Kàpanùm. Wo à sə lòfo' də ya ngə wo kə ye Jisòs.

Jisòs Duk Də Yi Bèŋ
Nə Nà'a Fagə Bwìŋ Lùŋ Nə

²⁵ Wo à kə dzèŋ ngə ndzəp mamòk anə fana wo ye Jisòs nə fo'. Wo fek yi də, <<Wù vè yòfəŋ sèŋ, Cìcà?>> ²⁶ Jisòs duk fa wo də, <<Mù sə tsə' wenj ye'e zinə nə nà'a ŋkəm ncèp də, wèŋ sə ləp mègù mù yè'sə njo nə wèŋ a zú bred yà'a ŋkwis tətè nə ze'. Njo nə wèŋ sə ləp mù nə, ka bùusə də wèŋ a yə nsàap manŋəŋgèŋ sə mù a gù nitsə' fa wenj fana wèŋ nə rəeŋ bə zèŋ yeŋ. ²⁷ Kà də wèeŋ sə fàk ngòtse' nsàp bəŋ nə nà'a nə ca gesə wà nè'e duk. Wèeŋ fak le bə nsàp bəŋ nè nà'a nə kà wà kə cə bup, nə aco nà' fa ŋwè lùŋ nə zinə nə nà'a nə kà mè yuk nə. Nà'a bəŋ nə aco mùu mo ŋwè, mù fa wenj nà', a mù nè Tè' am Nwì a fa mvèk nè ngònitə' fa ke' bwìŋ bə zèŋ də mù mo ye nə.>>

²⁸ Wo fek Jisòs nə də, <<Nsàap faak sə aco vès gu yà' ya Nwìi kwa bohòvées yè'sə yà?>> ²⁹ Jisòs duk fa wo də, <<Nsàp fàk nə aco wèŋ gu nə də, wèeŋ dzəm bohòŋwè nə Nwì à tum vèə nə.>> ³⁰ Wo duk fa yi də, <<A ye-a vè'nə, ye də nsàp yu nə aco wù gu, wù bə tu yo, ya vées ye nə dzəm bohòwùu yè'sə yà? Yusə aco wù gu niŋ fa ves sə yà? ³¹ Anə ye njamòk ngə tàcìcii avès wèŋ à sə gi ngəə yà'a fana wo sə fa wo nsàp bəŋ mòk nè wo to nà' də Manà. Yà' mègù mvè'nə wo à còm ndzənəŋ ŋwàk Nwì də, <Yi ànə fa wo bəŋ sə yà' à tsə ma mùbu də wo sə zú.> Ye də aco wù gu niŋ fa ves yumook yòvè'nə sə' à?>> ³² Anə geŋ Jisòs duk fa wo də, <<Mù sə tsə' wenj ye'e zinə nə nà'a ŋkəm ncèp də, bəŋ sə Musi ànə fa tàcìcii awèŋ yà' ngəə sə ànə ka wo yà' yi fa. Tè' am fagə bwìŋ bəŋ nè zinə nə nà' tsə ma mùbu nə yi. ³³ Bəŋ nə Nwìi fagə bwìŋ nə, a nə nà'a tsəgə ma mùbu, nə fa bwìŋ sə nzenŋòŋ anə lùŋ nə zinə nə.>>

³⁴ Wo duk fa yi də, <<Tà, fa ves nsàp bəŋ ànə, nə kà ntsə'mòk càsə yuk.>> ³⁵ Jisòs duk fa wo də, <<Mù yè'e sè' bəŋ nə nà'a fagə bwìŋ lùŋ nə. Nwè nə yi və-a bohòmə, njè kà ngəŋgəŋ mòk sə' ya fe'lə. Nwè nə yi dzəm-a bohòmə njè ndzəp nə kà yi mòk ya yu' fe'lə. ³⁶ Bohòwèŋ yàwèŋ, yà' mègù mvè'nə mù à tsə' wenj fa' mantombi yà'a də, wèŋ a yə mù bə lis awèŋ laŋ fana nə kà bohòmə anə dzəm. ³⁷ Bùu sə Tè' am fa mù wo də wo ye bùu am pwe' nə və bohòmə anə. Nwè nə yi və-a bohòmə fana gu kpə yà, kaco mù bə' fəsə yə yi manŋkwèŋ yeŋ. ³⁸ Busə mù à tsə mùbu ngòkə gù yusə ŋwè nə yi à tum mù nə dzəm vè'nə. Mù à ka ngòkə gù yusə mù dzəm yà' mù və. ³⁹ Yusə ŋwè nə yi à tum mù sə dzəm sə də, yòŋsə ŋwè nə mò'fis kà mətətsə'rəə bùu sə yi fa ndzə bohòmə sə bisə. Yi dzəm də mù gu le co wo pwe' lokok vè mvwe' lùŋ nùmbu nə nzenŋòŋ nə mèe. ⁴⁰ Yusə yà' bə Tè' am

sə də, ɲwə nɛ yi yə-a nə riŋ mo ye nə, nə dzəm bohòná' fana ɲgəŋgáaŋ nə tse' lùŋ nɛ ná'a nɛ kà mè nɛ. Ye də nùmbu nɛ nzeŋgòŋ nə mèe, mù gɹ ɲwə ànə yi lokok ɲwəm.>>

41 Bùu Jus wɛŋ à yè ɲgòcɛp ɲwəm ke'cà bə liŋ Jisòs sə də bùusə ná' duk də, <<Mù bɛŋ nɛ mù tsə ma mɹbu.>> 42 Wo sə cɛp də, nɛ'e ka Jisòs mo Jòsep yeŋ è? Mù də a ri ma bə tè' lóon fo' àlaa. Ye də yè va ɲkuŋ yi sə cep də, <<Mù tsə ma mɹbu>> è? 43 Jisòs nɛ duk fa wo də, <<Wɛŋ kà də wɛŋ sə cep ɲwəm ke'ca mʉtsətsə'rəw wɛŋ duk. 44 Kaco ɲwə nɛmòk wə to bohòmù anə yeŋ tse'ŋga Tɛ' am nɛ yi a tum sə vɛ mù nɛ gù ná' yi ɲkuŋ yi vɛ bohòmù anə. ɲwə nɛ yi və-a bohòmù fana nùmbu nɛ nzeŋgòŋ mee, mù lòkoksə yi ɲwəm. 45 ɲgàa tsòhòbum Nwì sə ɲjamòk wɛŋ ànə com noŋsə ɲjamòk də, <Nwii nə yə'rə fa bwiŋ bum pwe'fo' yi.> Ye də ɲwə nɛ yi yuk-a ncɛp Tɛ' am ènə, nɛ kotse' ná' sə ntuù yi, fana ɲgəŋgáaŋ nə vɛ bohòmù. 46 Mù sə kà yè'sə də ɲwə nɛmòk a yə yuk Tɛ' am nɛ bə lis laŋ duk. A yə yuk mègù yi mù, nɛ mù à tsooŋ mbwa nə. 47 Mù sə tsə' wɛŋ yè'e zinə nɛ ná'a ɲkəm ncɛp də ɲwə nɛ yi dzəm-a bohòmù ye də ɲgəŋgáŋ tse' lùŋ nɛ zinə nɛ laŋ. 48 Mù bɛŋ nɛ mù fagə bwiŋ lùŋ nɛ zinə nɛ mù. 49 ɲgòcɛp bə nsàp bɛŋ nɛ wo to ná' də manà, nɛ tè'e awɛŋ ànə zú ná' ɲgəà nə fana, wo ànə zú yà' ve'nə, nə kɹu mali gu sà' kɹu. 50 Bohòma nɛ bɛŋ nɛ zinə nɛ ná'a tsə ma mɹbu ye də, ɲwə nɛ yi zú-a ná', yi nə kà kɹu yuk. 51 Mù yàm bɛŋ nɛ ná'a fagə bwiŋ lùŋ ànə, nɛ ná' tsə ma mɹbu. A ye-a ɲga ɲwə nɛmòk zú-a bɛŋ ènə, ye də yi nə cum mamgeŋ fo' mwèsə. Bɛŋ nɛ mù sə fa bwiŋ pwe' ná' də wo zú ya wo tse' lùŋ nɛ, a ɲgùpni' àm.>>

52 Ncɛp nɛ Jisòs à cɛp ènə à gù bùu Jus wɛŋ sə johu, nə tse' mòk mamfenə mʉtsətsə'rəw wo. Wo sə cep də, <<Aco ɲkwà'kù nɛ'e fa ves ɲgùpni' ye də a zú ná' yè'sə va?>> 53 Fana Jisòs duk wo də, <<Mù sə tsə' wɛŋ yè'e ɲkəm ncɛp duk də, a ye-a ɲga ɲwə kà ɲgùpni' àm, nɛ a mùu mo ɲwɛ nə zú, nə kà nduəm am sà' no fana ye də ɲgəŋgáŋ ka lùŋ nɛ zinə nɛ tse'. 54 Nə ye də bohòwə nɛ yi zú ɲgùpni' àm, nə no nduəm am sə fana ye də yi tse' lùŋ nɛ ná'a nɛ kà mè. Nùmbu nɛ nzeŋgòŋ mèe, mù lòkoksə nsàp ɲwə ànə ɲwəm. 55 ɲgùpni' àam bɛŋ nɛ zinə nɛ, nduəm am ye sà' nənə nɛ zinə nɛ. 56 ɲwə nɛ yi zú-a ɲgùpni' àm, nə no nduəm am fana ye də ɲgəŋgáŋ mam mòk ndzə ni'i mù, mù mam ndzə ni'i ɲgəŋgáŋ sà'. 57 Tɛ' am nɛ yi tse' lùŋ nɛ a tum vɛ mù yi. Lùŋ nɛ ɲjàm nɛ mù tse' nɛ a vɛ bohòyi. Ye də ɲwə nɛ yi zú-a ɲgùpni' àm fana ɲgəŋgáŋ nə tse' jəŋ lùŋ nɛ bohòmù ye sà'. 58 Mù tsok fa

wɛŋ sòmok də, ɲgùpni' àm nə ná'a bɛŋ nɛ zinə nɛ ná' tsə ma mɹbu. Ná' kà nsàp bɛŋ nɛ tàcicii avès wɛŋ à zú ná' ɲgəà ná'a yeŋ. Búsə wo ànə zú bɛŋ ànə ve'nə fana nə kɹu mali. ɲwə nɛ yi zú-a ye bɛŋ nɛ mù sə fa yi ná' nə, ye də yi nə kà mòk kɹu fe'là.>>

59 Jisòs à cɛp ncɛp ènə ɲga yi sə yə'rə bwiŋ mʉmvwə' ndap piriya mvwe' lak Kàpanum.

*ɲgàa Fàak Jisòs Wɛŋ
Bɛŋ Yi Bwiŋ ɲkùuŋntɛŋ*

60 ɲgàa fàak Jisòs wɛŋ ànə yuk ncɛp ènə fana wo duk də, <<Kàcò, ncɛp ènə gu wesə ve'e wùriŋ, aco gu to mʉmvsə' ànə yè'sə ndà pip?>> 61 Jisòs nə riŋ ye sà' də ɲgàa fàak ye sə wɛŋ sə cɛp ɲwəm ke'cà bùu ncɛp ye nə fana yi fek wo də, <<Ncɛp ènə gù wɛŋ co wɛŋ me'rə mù, nə bwi fohò lo yu awɛŋ à? 62 A ye-a ve'nə, ye də a ye-a ɲga wɛŋ yə mùu mo ɲwɛ ɲga mù sə kòk lòfe'lə mʉtsə mvwe' sà mù ànə ye to sə, wɛŋ duk wesə mòk də yà? 63 Yòŋsə nə gùgə yi ɲkuŋ ɲwɛ cum ɲwəm, ɲgùpni' ka ye yumok ɲgògùu tse'. Aco wɛŋ tse' bum yòŋsə bə bum lùŋ bə ncɛp nɛ mù tsə' fa wɛŋ ènə. 64 Megu də bùu mòk cu mʉtsətsə'rəw wɛŋ sə wo sə kà ncɛp ànə dzəm.>> Jisòs à sə cɛp bum yè'sə ɲga yi à ri ye bùu sə wo à ka dzəm, nə riŋ bə ɲwə nɛ ná'a nɛ sɛŋ yi nə wɛŋ mantombi laŋ. 65 Yi à cɛp fe'lə mòk sà' də, <<Nà'a njo nɛ mù a duk wɛŋ də, kaco ɲwə vɛ bohòmù bə tu ye yeŋ, tse' ɲga Tɛ' am gù yi yi ɲkuŋ nə.>>

66 Ye jəŋ fa'nə, bùu sə wo à sə yù Jisòs sə à mè'rə yi, nə bwi fohò lo yu awo ve'e ɲkùuŋntɛŋ. 67 Fana Jisòs bùuŋ fek ɲgàa fàak ye sə yi à còk fis wo hum-ncòp-ba sə wɛŋ də, <<Wɛŋ yàwɛŋ ε, wɛŋ bwi fohò lo sà' à?>> 68 Saimù Pità duk fa fəsə ná' də, <<Tà, wù tse' ncɛp nɛ ná' tse' lùŋ nɛ ná'a nɛ kà mè nɛ wù. Wù sə fek ves ve'nə yè'sə də aco ves yuŋ fe'lə lo ɲga'a mòk ndà? 69 Vəs a dzəm bohòwù, nə riŋ sà' də wu ɲwə nɛ rərəŋ nɛ wù a vɛ bohòNwì.>> 70 Jisòs duk fa fe'lə wo də, <<Wɛŋ sə duk ve'nə, wɛŋ ka riŋ də wɛŋ sà mù a to fis wɛŋ hum-ncòp-ba yè'e, mòk ca nɛ yi ye maze' riŋ à?>> 71 Yi à sə cɛp yè'sə bohòJudàs mo Saimù Iskarəyà. Yi à ri də Judàs nɛ ná'a mòk sə mvwe' ɲgàa fàak ye sə hum-ncòp-ba sə nə seŋ yi ná'.

7

Bwema Jisòs Bə Bùu Jus Wɛŋ Mok Mərə Yi

1 Bum yè'sə ànə ca wes fana Jisòs sə gihi ke' mvwe' nze Galili. Yi ànə ka ɲgòlòmvwe' nze Jùdiyà dzəm bùusə bù

ɲkwàha bùu Jus wèŋ à sè lãp mandzè dè wo zè yi.

² Mvèk ànè à ye ɲga ɲkà'a bùu Jus sè wo togè yà' dè ɲkà'a Duj yà'a kuəp vè sè' laŋ. ³ Fana bwema Jisòs sè duk fa yi dè nà'a lokok, nè lo mvwe' nze Jùdiyà, nè kè gù nsàap bum manɲgəŋgèen sè yi sè gù sè fo', ya bùu sè wo sè yù mandzè nà' sè wo cu ma nà'nə ye jəŋ yàwo sè'. ⁴ Wo duk fa mali yi sè' dè, <<Njwèe dzəm-a dè bwiŋ riŋ yi, kaco yi sè gù swihi ke' bum swihi yeŋ. Wù sè gù bum yè'sə fana bòdè wu sè gù yà' mvwe' jəja ya bwiŋ ye.>> ⁵ Bwema ye wèŋ ma, à sè kà yi sè' dzəm. ⁶ Jisòs nè duk fa wo dè, <<Mvèk nè ɲgòlònè ka bohòmù yàm ntòkurə. Bohòwèŋ yàwèŋ, mvèk nè fòlònə kàkurə. ⁷ Bùu sè sè nzenɲgòŋ sè ka njo mok ɲgòbèŋ weŋ bùu zən tse'. Bohòmù yàm, wo sè bèn mu bùusè mu tsè' fagè wo riŋriŋ dè wo sè gù bup. ⁸ Wèeŋ du lo yàwèŋ mvwe' ɲkà' nə ntèŋ. Mu nè kà yàm ntòkok lòbùusè mvèk ɲjəm nè ka ntòkurə.>> ⁹ Yi à duk ve'nə, nè cum mam yuye Gallili anə.

¹⁰ Bwema ye sè wèŋ à lòwes fana yi be' lo yà'wèŋ sè'. Yi à sè gi swihi gorə lòye sè fùè fùè, yi à ka jəja lo. ¹¹ Bù ɲkwàha bùu Jus wèŋ à sè lãp yi mvwe' sè wo à tse' ɲkàk sè. Wo sè fe'rə ke'cà dè, <<Njwè ànè ye'sə fòlè-ò?>> ¹² Bwiŋ à sè cèp làrə ke'cà bə liŋ Jisòs sè wùriŋ. Mok sè duk dè yi ɲwè nè bəboŋ. Mok bəŋ dè a mvwès, dè nà' sè jə lòbwiŋ ma nè bə jòn wèŋ. ¹³ Nwè à sè kà bə liŋ ye sè jəja taàŋ bùusè wo à sè wəp bù ɲkwàha bùu Jus wèŋ.

¹⁴ ɲkàk nè à kè dzèŋ mok co mətətəsrə fana Jisòs nè lo ye sè məmvwè' ndap Nwi nè ghan nè, nè sè ye'rə bwiŋ mbwa. ¹⁵ Bù ɲkwàha bùu Jus wèŋ à yuk, nè mərə ve'e wùriŋ. Wo sè cep dè, <<Njwè ènə a ka ɲwàak lùk ye'rə, nè sè ri nè bum ve'e vale?>> ¹⁶ Anə geŋ Jisòs cep fəsə fa wo dè, <<Bum sè mù sè ye'rə sè ka sè yàm yeŋ, a sè Nwi nè yi a tum wè mu nè. ¹⁷ A ye-a ɲga ɲwè dzəm dè yi gù yusè co Nwi kwa bə zəŋ fana aco yi riŋ sè' dè yusè mù sè ye'rə sè vè bohòNwi, yà' ka yàm bə ɲaàŋ yàm yeŋ. ¹⁸ Njgòcèp bə nsàp ɲwè nè dè mu ye'e ndalè fana, a ye-a ɲga ɲwè sè cèp-a yumok bə ɲaàŋ sè ye, vesuwèŋ riŋ dè yi sè lãp yà'sə mandzè dè bwiŋ jəŋ yi co ɲwè nè ghan. Nə ye sè' dè a ye-a ɲga ɲgəŋgəŋ sè dzəm dè wo kuksə ɲwè nè nà' tum yi fana vesuwèŋ riŋ sè' dè yi ɲwè nè zinə, yi sè kà bwiŋ yà'sə bəbòrè. ¹⁹ Wèeŋ ja'a-na yàwèŋ sè' è. Musi ànə fa weŋ lùk, ka yi yeŋ nè? Nə ye dè ɲwè nè mò'fis mətətəsrə wèŋ nè yi nòŋsəgè yà' lòon bùè. Njo nè wèŋ sè lãp mandzè dè wèeŋ zə mu kə bùu yà? >>

²⁰ Fana bùu sè wo à mà tə fo' sè wèŋ dè, <<Hàva', yòŋsə ze' mòk co ndzə tuhù

ɲgà' nè'e tà. Wù sè ɲaŋa kènə, wù ye ɲga sè lãp mandzè ɲgòzə wu ndà? >>

²¹ Jisòs duk fa wo dè, <<Wèŋ pwe' sè mərə dè bùusè mù a gù yu manɲgəŋgèŋ nùmbu dzè. ²² Wèeŋ tsərə-a bə nzak kom fa bwe mbəmbam wèŋ tu è. Wèŋ ri dè Musi à tsè' dè wu dzə mombam, nùmbu nè fwame' dzèeŋ, wù kom fa yi tu nùmbu ànə. A zinə dè à ka ye'sə Musi duk to. Anə gù to bum ye'sə tàciciii avès sè mantombi ɲkuŋ Musi sè və ye sè. Nə yeè nè dè njo nè Musi ànə cep ve'nə fana wèŋ sè kom fa wo tu sè bə sè yà' kə kùrə nùmbu dzè wèŋ pwe', nè kà cāsè. ²³ A ye-a dè wèŋ sè kom fa bwe awèŋ tu bə nùmbu dzè wèŋ lòon dè ya wèeŋ kà lùk Musi gù bupsə, ye dè mù lùŋsə yàm ɲwè nè mim bə tu nùmbu dzè, wèŋ jok bohòmù-e bùu yà? ²⁴ A bəboŋ dè wèeŋ dzəm-a ɲgòsak nzak, wèŋ kà ma mò'fis kùk mègù. Wèŋ lap ja'a yusə gəguy sè yà' cu sè tsətsə'rè ànə pwe' ɲkuŋ nè cep.>>

Bwiŋ Sə Mərə Də Jisòs Nkum Ngà Gəm Bwiŋ Nə Alè

²⁵ Bùu lak Jìrosalèm wèŋ mok à duk dè, <<Nè'e ka ɲwè nè wo sè lãp yi dè wo zè yi nè yeŋ à? ²⁶ Wèeŋ ja'a na yàwèeŋ mvè'nə yi tə nè', nè sè cèp nè jəja, ɲwè nəmòk kà yi yumok sè fek lok è. Ye dè bù ɲkwàha bùu avès wèŋ dzəm mok laŋ dè yi ye'sə Nkum ɲgà gəm bwiŋ nè kènə va? ²⁷ Megu ɲga'a kə dè vesuwèŋ ri lak ɲwè ènə mvwe' sè yi vèə, ɲga yusè le dè Nkum nè və-a ye, ɲwè kà mvwe' sè yi a vèə sè ri yuk fà.>>

²⁸ Jisòs ànə sè ye'rə məmvwè' ndap Nwi nè ghan nè fana yi cep torə fis dè, <<Wèŋ dè wèŋ ri mu, nè riŋ bə mvwe' lak am mwè pwe' è? Ye dè wèeŋ riŋ dè mù ka fəeŋ bə ɲaàŋ yàm və, mù vè bə liŋ ɲwè nè yi ɲwè nè zinə nè. Wèŋ ka yi le riŋ. ²⁹ Bohòmù yàm, mù ri yi bùusè mù a tesə vè bohòyi, ɲga yi a tum wè mù sè yi nè.>> ³⁰ Bwiŋ à yuk bum sè yi à cèp ye'sə, ntəm yaan mok ve'e fana wo lap mandzè dè wo ko yi. Mandzè nè co ɲwè kə jwəŋ gesə fuk yi bə bo kà ye bùusè à ye ɲga mvèk nè nje nè à ka ntòkurə. ³¹ Anə geŋ bwiŋ ɲkəuŋntèŋ dzəm bohòyi. Bùu sè wèŋ sè duhu dè, <<Nè'e gù tsə gù le Nkum nè bwèrə nsàp manɲgəŋgèŋ mòk cu fe'lə nè yi ka nà' ntògu à?>>

³² Bùu Faràsi wèŋ à yuk dè bwiŋ sè cèp làrə ke' bə liŋ Jisòs nè bə nsàp mandzè ànə fana wo kə kè kiŋ cù bə ɲgàa fa satikà' sè ghan wèŋ mvwe' mò'fis. Bə yà'wèŋ tum sè lo ɲgàa kùk ndap Nwi wèŋ dè yà'a kə ko vè Jisòs nè. ³³ Anə geŋ Jisòs nè duk fa wo dè, <<Mu nè cum kok vesuwèŋ mvèk momjo fana mù bwi foho lo fe'lə bohòŋwè nè yi a tum vè mu nè. ³⁴ Wèeŋ nè lap mu, wèŋ kà mu ye bùusè mù nè ye mvwe' sè co wèŋ kà fo' kə dzèŋ to.>> ³⁵ Bùu Jus wèŋ à sè

cɛp kɛ'cà mʉtsɛtsə'rəw wo də, <<Ŋkwa'kù nè'e də yi nɔ lo bisə mvwe' sɛ co vesùwɛŋ kà yi yɛ yè'e nga a ma fɔ? A yè'sə də yi nɔ lo lakmvum nɛ kɛ cum bɛ bùu avès sɛ wo curə kɛ' fo', nɛ sɛ yɛ'rə bù lakmvum sɛ wɛŋ nɛ? >> ³⁶ Yi cɛp mok sɔ' də vɛs nɛ lap yi, nɛ kà yi yɛ. A nɛ kà mvwe' sɛ yi cu sɛ sɔ' kɛ dzɛŋ to wɛŋ, nga yi sɛ cu yà'sə fɔ? Bum sɛ yi sɛ cɛp yà' yà'sə dalɛ?>>

³⁷ Numbu cok mbwè ŋkàk à dzɛɛŋ, nɛ nà'a numbu nɛ ghan nɛ. Jisòs lokok numbu ànɛ, nɛ cɛp torə də, <<A ye-a nga ntum sɛ sɛ nwɛ nɛmòk, ngəŋgəŋ vɛ bohòmù, nɛ kɛ no. >> ³⁸ Yà'a nɛ yɛ mvɛ'nɛ wo à còm nòŋsə yà' ndzɛnə ŋwàk Nwì də, <<A ye-a nga nwɛ dzəm-a bohòmù, ndzɛp nɛ nà' tse' lùŋ nɛ nɛ sɛ ki tesə ndzɛ n'ì ngəŋgəŋ nduk yà'a.>> ³⁹ Yi ànɛ sɛ cɛp yè'sə bɛ yòŋsɛ nɛ Nwii fagɛ nwɛ nà' nga nwɛ dzəm bohòyi Jisòs nɛ. Ghà ànɛ à ye nga bwiŋ ka yòŋsɛ nɛ ntòtse' bùsɛ Jisòs ànɛ ka ŋaŋŋ ye sɛ bohòTɛ' ye nɛ ntòjɛŋ.

⁴⁰ Mɛmvɛ'nɛ wo à yuk bum sɛ Jisòs a cɛp sɛ fana bùu mok mʉtsɛtsə'rəw ŋgo bù nɛ wo ye fo' nɛ duk yàwo də, <<Zinɛ, nwɛ ènɛ lɛ ngà tsɔ' bum Nwì nɛ yi ànɛ ye ngòkà vɛə nɛ.>> ⁴¹ Bòp ma mòk duk yàwo sɔ' də, <<Ŋwɛ ènɛ Ŋkum ngà gɛm bwiŋ nɛ.>> Bòp mòk duk yàwo sɔ' də, <<Hai' nà'a ka yi nɛ yɛŋ, bùsɛ Ŋkum nɛ à ka ngòtesə mvwe' nze Galili yɛŋ. >> ⁴² Ŋwàk Nwì sɛ tsɔ' də Ŋkum nɛ nɛ tesə mvwe' ngwì bù Devid mvwe' lak Betèrèhem. Betèrèhem nɛ mvwe' sɛ Devid nɛ à sɛ cutɛ' fo'>> ⁴³ Anɛ ye vɛ'nɛ fana bwiŋ ga'a cù ba bùu Jisòs. ⁴⁴ Bùu mok wɛŋ lap mandzɛ də wo ko yi fana wo kà yi bɛ bo nɛ bo jwɛŋ lok.

⁴⁵ Dògarii sɛ wɛŋ à bwi foho lòbohòbùu Faràsi bɛ ngàa fa satikà' sɛ ghan sɛ wɛŋ bo tu. Fana bù ŋkwàha bùu sɛ wɛŋ fek wo də, <<Wɛŋ ka yi ko jɛ vɛ bùu yà?>> ⁴⁶ Dògarii sɛ wɛŋ duk də, <<Vɛs ka nga nwɛ nɛmòk sɛ cɛp nsàap bum mok co ngà' ànɛ yuk yuk.>> ⁴⁷ Bùu Faràsi sɛ wɛŋ duk fa yà' də, <<Wotoo, ye də yi bɔrə wɛŋ yàwɛŋ sɔ' laŋ à? >> ⁴⁸ Wɛŋ yɛ də nwɛ nɛ mò'fis mʉtsɛtsə'rəw bùu sɛ mantombi bɛ bùu Faràsi wɛŋ nɛ də yi dzəm bohòna' cu yo à? Hai', ka yɛŋ. >> ⁴⁹ Dzəm megu bohòyi anɛ kwe' bù nɛ wo ka lùuk Musi rin yà'a. Wo pwe' cu bohòNwì bup.>>

⁵⁰ Ŋwɛ nɛmòk nɛ yi ànɛ ye mʉtsɛtsə'rəw bùu Faràsi sɛ wɛŋ à ye Nikòdemù nɛ yi à kɛ tsɛŋ nòŋ Jisòs ndzəm fa' nà'a. Nikòdemù nɛ cɛp ye duk də, ⁵¹ <<A duk-a də a bɛ' tse' lùuk avès rɛrɛŋ fana ye də kaco a sak nzak nwɛ nga ngəŋgəŋ ka fo' sɛ nze ŋgòcɛp ye sɛ sɔ' yɛŋ.>> ⁵² Wo à yuk vɛ'nɛ wo də, <<Wu cɛp vɛ'ɛ va co wu sɔ' ŋkwa'kù nɛ mvwe' nze Galili mòk nɛ a lak nwɛ nɛ a sɛ duk ènɛ ɛ? Dù kà tan ja'a tsə'rə ŋwàk Nwì sɛmòk. Yumok ka nja

də ngà tsɛ' bum Nwii nɛ kɛ tesə mvwe' nzenŋòŋ Galili ye yuk.>>

[⁵³ Anɛ geŋ ndàanwè pwe' lo la'à yi.

8

Wo Jə Və Nwà Mòk BohòJisòs Də Nà' Ko Nto

¹ Jisòs lo ye mvwe' nda mòk nɛ wo togɛ nà' də nda Olip. ² Tsok à rɛŋ, nga cu ntònɛ zəzòŋ fana Jisòs nɛ bwi foho lo fe'lə mu ndap Nwì nɛ ghan nɛ sɛmòk. Bwiŋ pwe' à yù lóyi mbwa. Yi cum tsoŋ nze, nɛ sɛ yɛ'rə wo mɛmvwe' ndap Nwì nɛ.

³ Anɛ geŋ wo ko jɛŋ vɛ nwà mòk fo', də wo ko nà' nga nà' sɛ ko nto. Wo fis tes gesə lo yi mantombi mvwe' jɛja. Anɛ ko jɛŋ vɛ yi yè'sə bùu Faràsi bɛ ngàa yɛ'rə bwiŋ lùk wɛŋ. ⁴ Bùu sɛ duk fa Jisòs də, <<Cicà, wo ko nwà nè'e nga yi sɛ ko nto.

⁵ Nɛ ye də ŋwàk lùuk Musi sɛ tsɔ' də a ye-a nga wo ko nwɛ bɛ sàhà, wo tɛrə yi bɛ lis tètɛ ngəŋgəŋ kpɛ. A ye-a wù yò, wù duk yòbɛ nsàp ènɛ da?>> ⁶ Wo à sɛ cɛp yè'sə ngòyurə Jisòs cù. Jisòs à bùhu tse yuyɛ sɛ nze, nɛ sɛ com sesə sənə mfəm fɛ bɛ ndubo. ⁷ Wo sɛ fek mali yi fo' tètɛ Jisòs nɛ cum kok mʉtsɛ, nɛ duk yà' də, <<Ŋwɛ nɛmòk ye-a mʉtsɛtsə'rə wɛŋ fa'nɛ, nè yi rì də yi ka bup tse' fana ngəŋgəŋ mak to vesə nwà ènɛ bɛ lis yi.>> ⁸ Yi duk wes vɛ'nɛ, yi bùhu tsoŋ sɔ' sɛ nze anɛ, nɛ sɛ com sɛmòk. ⁹ Wo ànɛ yuk ncɛp ènɛ fana wo ye ngòcoho fo' təŋŋ, təŋŋ mò'fis, mò'fis, nɛ sɛ lo. A yè ngòtesə lòto ntòsɛ wo ŋkwàha bwiŋ tètɛ Jisòs à bwehe cu mègù mok fo' yiyi bɛ nwà nɛ mvɛ'nɛ yi tɛ kok fo'.

¹⁰ Jisòs à lòkok cu kok mʉtsɛ sɛmòk, nɛ fek nwà nɛ də, <<Ŋjɛ'gù, wo fɔ? Ŋwɛ nɛmòk ka wu yumok gu à?>> ¹¹ Nwà nɛ duk də, <<Tà, nwɛ nɛ mò'fis ka mu yumok gu lok.>> Jisòs duk fa fe'lə nà' də, <<Mu nɛ kà wu yàm yumok sɔ' gù. Dù lòyuyoy, nɛ kɛa cù bɛ ngògù bup.>>]

Jisòs Də Yi Mareŋ Nə Sə Nzenŋòŋ Nə

¹² Jisòs à cɛp fe'lə ncɛp mòk sɔ' də, <<Mù mareŋ nɛ sɛ nzenŋòŋ nɛ mù. A ye-a nga nwɛ nɛmòk yù vɛ mu, ngəŋgəŋ nɛ tse' mareŋ nɛ nà'a lùŋ nɛ zinɛ nɛ. Yi nɛ kà sɛnə mandzəm gi.>> ¹³ Bùu Faràsi wɛŋ kɛ duk fa yi də, <<Wù sɛ ko fa ni' yògɛm sɔ' wù. Ye də yusɛ wù sɛ cɛp yà'sə yà' ka fàk tse'>> ¹⁴ Jisòs nɛ cɛp ye də, <<A ye-a sɛ də mù sɛ ko fa ni' àm gɛm sɛ mù fana mù rin də yusɛ yà' sɛ tesə kɛ cùhu mùu zinɛ. Mù duk vɛ'nɛ bùsɛ mù rì mvwe' sɛ mù a vɛə, nɛ rin mvwe' sɛ mù sɛ lòo. Bohòwɛŋ yàwɛŋ, wɛŋ ka fo' rin. >> ¹⁵ Wɛŋ bùu sɛ sɛ nzenŋòŋ fɛɛŋ, wɛŋ sɛ fàhu ja'a bwiŋ mɛmvɛ'nɛ nzenŋòŋ nɛ fàhugɛ bum yàwo. Bohòmù yàm, fàak am ka ngòfùhu bwiŋ yɛŋ. ¹⁶ A də mù anɛ dzəm-a ngòfùhu

ɲwè, yusè mù cèp bə liŋ ɲgəŋgəŋ sə ye kəkərè kap. Yà'a ve'nə bùsè mù sə kà məmù gù mègù, mù sə gù ves ɲàaŋ Tè' am nɛ yi à tum mù nɛ. ¹⁷ Yà' cu ndzənə ɲwàk lùuk awèŋ də, a ye-a ɲga bwɪŋ ba sɛ cèp cu mò'fis bə yumok fana ye də yu yà'sə zinə. ¹⁸ Ye də mù tə gè m à m, Tè' am nɛ yi à tum mù nɛ tə sè' gèem am.>> ¹⁹ Wo fek yi də, <<Tè' yònə fò?>> Jisòs duk fa wo də, <<Wèŋ ka mù riŋ, nə kà Tè' am sè' ri. Wèŋ ànə riŋ-a mù, bwèrè də wèŋ ri Tè' am nɛ sè'.>>

²⁰ Jisòs à cèp bum ye'sə ɲga yi cu mùmvwè' ndap Nwi nɛ ghaŋ, m̀vwè' rum nɛ wo kə fagè mbàam Nwi fo' nɛ. Yi ànə sə yə'rə bwɪŋ ve'nə, ɲwè nəmòk à ka yi ko bùsè mvək nɛ nje nɛ à ka ntòkərə.

Jisòs Də Kaco ɲwè Lo To M̀vwè' Sə Yi Sə Lòo Sə Yèŋ

²¹ Jisòs à cèp fe'lə mok sè' də, <<Mù nɛ bisə yu am. Mù lòwes fana wèŋ lap mù, nə kà mù yə. Wèŋ kà mù yə ve'nə, wèŋ kpɛ maha mok sənə bup awèŋ. Wèŋ nə kà mandzè co wèŋ kə dzeŋ m̀vwè' sè mù lòo sə tse' to.>> ²² ɲkwàha bùu Jus wèŋ sə fek bwi yəwo də, <<Yi də m̀vwè' sè yi lòo, kaco vès kə dzeŋ to fo' yèŋ, ncèp ànə yà'sə da? A yà'sə də yi nɛ zə nɛ' ye à?>> ²³ Jisòs duk fa wo də, <<Wèŋ yàwèŋ bùu sè sə nzeŋgòŋ fen, Mù yàm ɲwè nɛ ma m̀bu. ²⁴ Mù tsə' wèŋ də wèŋ nɛ kpɛ maha bup sənə bup awèŋ. A zinə də wèŋ nɛ kpɛ li sənə bup awèŋ anə, ɲga a ye-a də wèŋ ka mù də mù nsàp ɲwè nɛ mù cu nɛ jəŋ na.>> ²⁵ Wo fek fe'lə yi də, <<Wu ye'sə ndà?>> Jisòs duk də, <<Mù ɲwè nɛ mù tsə' fagè wèŋ səsə də mù yi nɛ. ²⁶ Bum cu wùriŋ sə aco mù tsok wèŋ də wèŋ gbà nzak bə zeŋ. Tè' am nɛ yi à tum mù nɛ, yi ɲwè nɛ zinə. Bum sè mù sə tsòho fa ke' bwɪŋ ye'e, a bum sè yi à nitsə' fa mù yà' yi.>> ²⁷ Jisòs à sɛ cèp bohòwo, nɛ sɛ duk də, <<ɲwè nɛ nà' à tum mù>> fana wo kà yəwo də nà' sɛ duk yà'sə Tè'è nà' Nwi rɛŋ. ²⁸ Fana Jisòs duk fe'lə də, <<Ghà nɛ wèŋ fis gesə lòmà Mo ɲwè m̀tsə ɲkuŋ fana wèŋ riŋ də a mù nɛ. Wèŋ nɛ riŋ sè' də mù kà yumok bə liŋ yàm gùgə. Bum sè mù cèp yà' pwe'fo', a sè Tè' am nitsə' fa mù yà' yi ɲkuŋ mù cèp. ²⁹ ɲwè nɛ yi à tum wè mù nɛ, yi cu venə, yi kà mù mùmù me'rə mak bùsè mù gù mègù yusè yà' sə gu yi sə kwa.>> ³⁰ Yi ànə cèp ve'nə fana bwɪŋ ɲkàŋntɛŋ b̀uŋ dzəm bohòyi.

Mofàk Jisòs Riŋ Zinə Nə

³¹ Anə geŋ Jisòs nɛ cèp bohòb̀u sè yà'wèŋ dzəm bohòyi sə wèŋ də, <<A ye-a ɲga wèŋ sə be' tse' gù ncèp à m nɛ fana ye də wèŋ bwe fàha am zinə zinə. ³² A ye ve'nə fana wèŋ riŋ zinə nɛ, zinə nɛ nà' fiŋ me'rə wèŋ sè'.>> ³³ B̀u sè wèŋ cèp də,

<<Vèes ɲgwi bù Abràham, vès ka yàvès ɲkwèŋ bohòŋwè nəmòk cum yuk. Njo nɛ wù sə duk də wo nɛ fiŋ me'rə vèes ye'sə nsàp nɛ fò?>> ³⁴ Jisòs duk də, <<Mù sə tsə' wèŋ nɛ'e ɲkəm ncèp duk də, a ye-a ɲga ɲwè gùgə-a bup, ye də yi cu yà'sə ɲkwèŋ bohòbup. ³⁵ Kaco mo ɲkwèŋ cum mamgeŋ mù nda' à ɲkwà'ɲwè ye nɛ mvèsə yeŋ. ɲwè nɛ yi nɛ cum m̀bwa mvèsə mo ye. ³⁶ Ye də a ye-a ɲga mo ye nɛ fiŋ me'rə wu, ye də wo fiŋ me'rə wu yà'sə laŋ bə nɛ zinə. ³⁷ Mù ri laŋ də wèŋ ɲgwi bù Abràham. Megu kə də wèŋ sè lap mandzè də wèŋ zə mù, bùsè yusè mù sɛ cèp sɛ sə kà fu ntu'ù wèŋ ni lok. ³⁸ Mù sə tsə' fa wèŋ yusè mù a yə yà' bə lis bohòTè' am, wèŋ sə gu yàwèŋ sè' bum sè wèŋ a yə'rə jə sè' bohòTè'è àwèŋ.>>

³⁹ Wo duk fa yi də, <<Tàcici àvèes Abràham.>> Jisòs duk də, <<Anə ye-a də wèŋ ɲgwi bù Abràham zinə bwèrè də wèŋ sə gu bum sè' mvè'nə Abràham nɛ à sə gù. ⁴⁰ Mù sə tsə' fa wèŋ bum sè zinə sè Nwi a nitsə' fa mù fana wèŋ sə lap kə mandzè də wèŋ zə mù wà ɲga mù ka wèŋ yumok sè bup gu. Wèŋ à yuk gu də Abràham à gù yuk nsàp yumok ve'nə à? ⁴¹ Mù tsok fa wèŋ də yusè wèŋ sə gù yà'sə, a nsàp yu nɛ Tè' awèŋ nɛ zinə nɛ gùgə ve'nə.>>

Wo duk fa yi də, <<Vès ka bwe sàhà yeŋ, Tè' àvèes Nwi yìyi.>> ⁴² Jisòs duk sè' də, <<Ka ve'nə yeŋ, bùsè Nwi anə ye-a Tè' àwèŋ bwèrè də wèŋ dzəm mù yàm sè'. B̀sè mù a tesə vè bohòNwi. Mù a ka bə liŋ yàm və, a bə liŋ ɲwè nɛ yi à tum vè mù nɛ. ⁴³ Mù sə cèp bum, wèŋ kà yà' sə yuk bùu yà? Wèŋ sə kà yuk bùsè wèŋ ka wabə ɲgòrɛŋ bum sè mù sə tsə' wèŋ bə nsàp ɲwè nɛ mù cu nɛ. ⁴⁴ Wèŋ yàwèŋ bwe tè' àwèŋ nɛ yi Satà nɛ. Wèŋ sə dzəm mègù ɲgògù bum sè yà' sè bòtè' àwèŋ nɛ. M̀vè'nə à yè yèe, tè' àwèŋ nɛ cu mègù ye ɲgà zə bwɪŋ haŋ kə wes ntinə. Yi kà yusè zinə gùgə bùsè yi ka zinə tse' lok fuk nɛ mvèsə. Yi cu ɲgòcèp sè yumok, yà' megu m̀vwès pwe' sè m̀m̀vè'nə nsàp ɲwè nɛ yi cu nɛ. A yi nɛ yi à ci' yèto kok m̀vwès cap yi. ⁴⁵ Mù sɛ cèp yàm ɲga'a zinə fana wèŋ kà mù mok dzəm fa. ⁴⁶ Aco ɲwè nəmòk m̀tsətsə'rə wèŋ fa'nə ɲiŋtsok fa mù bup mòk nɛ mù a gùu à? Nə yeè nɛ ve'nə, mù sə tsə' fa wèŋ zinə nɛ, wèŋ kà mù kə dzəm fa bùu yà? ⁴⁷ A ye-a ɲga ɲwè ɲwè Nwi, ɲgəŋgəŋ nɛ yuk ncèp nɛ Nwi nɛ. Njo nɛ wèŋ sə kà mù yuk nɛ, bùsè də wèŋ ka bwe Nwi yeŋ.>>

Jisòs Də Yi Gha' Abràham

⁴⁸ B̀u ɲkwàha bùu Jus wèŋ sə duk fa Jisòs də, <<Nà' a nsàp ncèp nɛ wù cèp ɲkuŋ vès riŋ də, vèes to-a wu də wu ɲwèə

Sàmariyà, nè duk də yònsə ze' mòk sə najsə wu fana ye də vés ka bə jòn cep sə.>> 49 Jisòs nè də, <<Ze' mòk sə kà m̀ najsə lok. M̀ sə wəp yàm Tè' àm fana wèj sə kà m̀ yàwèj wəp lok. 50 M̀ sə kà m̀ də bwiinj jəj m̀ cu n̄wè nè j̀k̀uəj ləp. Tè' am nè sə dzəm yi də bwiinj jəj m̀ vè'nə. Ncèp ènə, anə kə sak rənsə nà' ntse'mòk Tè' am nè. 51 M̀ tsok fa wəj j̀k̀əm ncèp duk də, a ye-a n̄gà n̄wè non̄sə-a ncèp nè n̄jəm nè fana n̄gənj̄gəj kà kp̄u bə lis yə yuk.>>

52 B̀u Jus sə wèj duk fa fe'lə yi də, <<Ncèp c̀u yo sə g̀ yi j̀k̀uəj vès r̄inj z̄inə də, sə najsə wu ze'. Abrahàm à kp̄u, n̄gàa tsòhòbum Nwì wèj nè kp̄u lo yàwo sə'. Ye də ncèp nè ẁ cèp də n̄wè non̄sə-a ncèp yò, n̄gənj̄gəj kà kp̄u yuk nà' yə'sə da? 53 Co ẁ g̀ ghak Abrahàm nè yi à kp̄u nè à? N̄gàa tsòhòbum Nwì wèj à kp̄u yàwo sə', ẁ tsəm də wu yè'sə yu yà?>> 54 Jisòs cep fəse mòk sə' də, <<Wèj sə tsəm də m̀ sə ləp m̀ də bwiinj kũksə m̀ cu n̄wè nè j̀k̀uəj. A ye-a də m̀ sə dzəm vè'nə m̀ anə z̄inə, ye də yà' ye yusə wà. A Tè' am, nè wèj sə to yi də yi Nwì àwèj nè, yi sə ləp də bwiinj jəj m̀ vè'nə yi. 55 Nə ye də wèj sə to-a yi sə' də Tè' awèj fana wèj ka yi yà'sə r̄inj. M̀ ri yi m̀. A ye-a n̄gà m̀ duk də m̀ ka yi r̄inj fana m̀ ye sə' n̄gà cì' m̀v̀wès co wèj. M̀ sə tsə' wəj də m̀ r̄inj yi, nè sə non̄sə ncèp nè n̄je nè. 56 Tàcici awèj Abrahàm ànə kwa də yi nè ye mvə̀k nè n̄jəm nè. Yi ànə ye nà', nè kwa bə zəj vè'e man̄gənj̄gəj.>>

57 B̀u Jus sə wèj duk də, <<Ẁu m̀mo nè'e, ẁ ka l̀um̄ngòj hum t̄anj ntòdzəj, nè ye va n̄k̀uəj ẁ duk də ẁ à yə Abrahàm ε?>> 58 Jisòs duk də, <<M̀ tsok fa wəj z̄inə nè nà'a j̀k̀əm ncèp duk də, n̄k̀uəj wo sə dzə Abrahàm n̄gà <M̀ nè> m̀ yo.>>* 59 M̀v̀nə' bwiinj à yuk n̄gà yi to l̄inj ye də <M̀ nè> wo te'e lis də wo təm zə yi bə zəj. Yi bisə fo' wà, nè kə yəəj m̀m̀v̀wè' ndap Nwì nè ghan̄ nè, nè lo yuye.

9

Jisòs Gənsə N̄gà LohòLis

1 Ǹumbu mòk à ye n̄gà Jisòs sə ke'ke' c̀aa fana yi kə tsej n̄wè nəmòk nè wo à dzə yi n̄gà yi lohòlis. 2 N̄gàa faak Jisòs ànə ye n̄gà' nè fana wo to Jisòs də, <<Cicà>>, nè fek nà' də, <<Anə gu b̄up yè'sə ndà n̄k̀uəj lis n̄wè nè'e loho nè? A g̀ b̄up ma ye kè tè' ye kè yi bə tu ye ε?>> 3 Jisòs nè duk fa wo də, <<Yiya ènə ka b̀u b̄up nè n̄wè mòk a g̀ yi yəj. Lis n̄wè ènə à loho vè'nə də ya n̄gà bwiinj ye n̄anj̄ sə Nwì m̀ ni' n̄wè ènə.

4 Ves̀wèej g̀u tsej faak n̄wè nè yi tum m̀ nè n̄gà cu tse' ntòm̄arej. Ndzəm sə vèə, nà'a sej-na fana, n̄wè kà yumok mok g̀u to. 5 M̀v̀nə' nè m̀ cu tse' sənə n̄zengòj nè fana m̀ marej bohòdzənj̄gòj nè m̀.>> 6 Yi ànə cep wes vè'nə fana yi te gesè nte sə nze, nè top ncàk m̀v̀wè' sə yi te nte sə bə ndubo. Yi jwəj jəj ncàak sə, nè yok gesə fa n̄gà' nè jì lis nè m̀lisə. 7 Yi ànə yok wes fana yi duk fa nà' də, <<D̀u lo sə m̀v̀wè' ndzəp Silòm, nè kə kwak si ca.>> (L̄inj sə də Silòm yà'sə də Tumsə.) Anə gej n̄gà' nè lo kə kwak si ye sə ca anə. Yi à kwak, nè bwi foho vè n̄gà lis m̀hu yi l̄anj, yi sə ye mok bum.

8 B̀u sə wo cu k̄əp m̀v̀wè' sə yi cigə bə b̀u sə wo r̄i yi də yi l̄eənj̄gəj bum b̀u sə' yi jì lis wèj à yə yi, nè m̄ə' vè'e wà kà f̀. Wo duk də, <<Hàva', nè'e ka n̄gà' nè yi cuəj m̄eg̀u m̀v̀wè' m̀'fis, nè sə l̄eəj bum bohòbwiinj nè yəj ε?>> 9 B̀u mok wèj də, <<N̄, a yi;>> mòk də, <<Hai' ka yi yəj. A n̄wè nəmòk nè yi səsə nà' səsə.>> Wo à sə d̄u hu vè'nə fana n̄gà' nè cep ye sə'. Yi duk də, <<M̀ ka sə səsə, m̄eg̀u m̀ nè.>> 10 Wo fek yi də, <<Ẁ g̀ va n̄k̀uəj lis yo muhu ε?>> 11 Yi də, <<N̄wè nè wo togə yi də Jisòs nà'a mùk fa m̀ yà' yi. Yi top ncàk, nè yok fa m̀ yà' fo', nè duk m̀ də m̀ kə kwak si am sə sə m̀v̀wè' ndzəp Silòm. M̀ lo, nè kə kwak si sə ca fana lis am sə muhu.>> 12 Wo fek yi s̄əmok də, <<N̄wè ànə fò?>> Yi də, <<M̀ ka r̄inj.>>

B̀u Farasi Bə N̄gà' Nè Jisòs A M̀k Fa Yi Lis Nə

13 Anə gej wo ko jəj n̄gà' nè wo mùk fa yi lis nè, nè jəj lo yi bohòb̀u Farasi wèj. 14 Yu səmook də, ǹumbu nè Jisòs ànə top ncàk, nè muk fa n̄gà' ànə lis bə zəj nè à ye ǹumbu dzə. 15 B̀u Farasi sə wèj fek n̄gà' nè yàwo sə' də nà' g̀ va n̄k̀uəj lis nà' muhu ε? N̄gà' nè də, <<Yi yok fa m̀ lis sə bə ncàk. M̀ lo, nè kə kwak si fana lis am sə muhu.>> 16 B̀u Farasi mok wèj duk də, <<N̄wè nè yi g̀ nsàp yu ènə, ka yi Nwì tum sə, bwère yi kà nsàp fàk nè ngòkə ḡnsə n̄wè ǹumbu dzə ènə g̀; b̀u sə l̄ək sə kà vè'nə dzəm.>> Bòp b̀u ma mòk duk yàwo də, <<N̄wè ènə ye-a n̄gà g̀ b̄up bwère yi g̀ to nsàp man̄gənj̄gəj ènə n̄gà yè va?>> Anə ye vè'nə, b̀u sə wèj g̀'a mok bòp ba. 17 Wo fek n̄wè nè yi m̀hu lis nè də, <<Wo mùk lis-e sə yò, ẁ tsərə yòbə n̄wè nè yi mùk fa wu lis ànə da?>> Yi duk də, <<M̀ ri yàm də n̄wè ànə, yi n̄gà tsə' bum Nwì.>>

18 B̀u Jus yè'sə wèj à ka də n̄wè ènə ànə ye to mantombi n̄gà jì lis dzəm. Fana wo kə to və ma bə tè'e n̄gà' nè. 19 Ma bə

* 8:58 8:58 L̄inj sə də <<M̀ nè>> yè'sə l̄inj sə Nwì à tsə' Musi də a l̄inj ye (T̄anj Esodò3:14).

tè' ye nò à kà dzèen fana wo fek yà' dè,
 <<Nè'e mo àwènj à? A zinè dè mvè'nè wènj
 à dzə yi, yi kà bum yəgə à? Ye də yà' mūhu
 ŋga'a va?>> ²⁰ Tè' bə ma nə duk də, <<Vès
 rì də nè'e mo àvès. Vès rì sà' dè mvè'nè
 vès à dzə yi, yi kà yumok yəgə. ²¹ Megu də
 vès ka ŋga'a mvè'nè yi gū ŋkuŋ nə sə yəə
 nə bum yè'e riŋ. Vès ka ŋwə nə yi mùk fa
 yi lis sə sè' riŋ. Yi ŋwə riŋsə, aco wènj fek
 yi, yi cep bə cūu ye yi.>> ²² Ma bə tè' ye nə
 à duk vè'nə bùusə wə à sə wəp ŋkwàha
 bùu Jus wènj. Busə ànə ye ŋga bùu Jus sə
 wènj a cèp tes laŋ də a ye-a ŋga ŋwə nəmòk
 cèp fis jəja də Jisòs Ŋkum ŋgà gém bwiŋ
 nə fana wo bə' fis gesə ŋgəŋgəŋ mùmvwè'
 ndap piriya àwo nə. ²³ Nà'a njo nè tè' ye
 wènj à duk də, <<Yi ŋwə nè yi gū laŋ, fek
 yi, yi cep bə cūu ye>> nə.

²⁴ Anə geŋ wo to və ŋgà' nə sèmok,
 ŋga'a nə kè' ba. Wo fek yi də, <<Kuksə
 Nwì, nə cep zinə yò. Vès rì yàvès də ŋwə
 nə wù dè yi mùk fa wu lis ànə, yi ŋgà
 gū bup.>> ²⁵ Yi duk fa yà' də, <<Kè yi ŋgà
 gū bup è, mù ka yàm riŋ. Mù rì mègù
 yàm yu nə mò'fis duk də, mù ànə ye to
 mantombi ŋgà lohòlis fana ŋga'a nè'e, mù
 sə yə yu am mok bum.>> ²⁶ Wo fek mali
 yi sà' ŋkuŋ də, <<Yi gū fa wu lis sə va
 ŋkuŋ yà' muhu è?>> ²⁷ Yi duk fa yà' də,
 <<Mù tsə' wènj mvè'nè yi gū nə fa' laŋ,
 wènj bəŋ ŋgòdzəm. Wènj də mù sə tsoho
 fa mali wènj sèmok bùu yà? Kàmòk wènj
 nə sə lap sà' mandzə ŋgòbùuŋ bwe ye wènj
 àlè.>> ²⁸ Yi ànə duk wo vè'nə fana wo yak
 yi də, <<Nyàm, wu mo ŋgà fàk ye wù,
 vès yàvès bwe fàak Musi. ²⁹ Vès rì də
 Nwì ànə cep yuk bə Musi, vès ka mvwè'
 sə ŋkwa'kù ànə tèsə wè ye yə'sə riŋ.>>
³⁰ Ngà' nè lis mūhu nə à yuk vè'nə yi də,
 <<Kwè'fòŋgəri! Co ŋwè muk fa mù lis vè'è,
 wènj duk də wènj ka mvwè' sə yi tèsə vəə
 riŋ è? ³¹ Vesùwènj rì də kaco Nwì fa ñaŋ
 ye bohòŋwə nə yi ŋgà gū bup yeŋ. Yi fa
 mègù ñaŋ ye bohòbùu sə wo kùksəgə yi,
 nə sə gu yi kwa wènj. ³² Nzeŋgòŋ nə à
 yè yèe, ŋwè ka də wo à dzə ŋwə nəmòk
 ŋga yi sə kà bum yə fana ŋwə nəmòk kə
 muk fa yi lis yuk yuk. ³³ Yà' nòjəja də
 ŋwə ènə tèsə və bohòNwì. Anə ka-a vè'nə
 yeŋ bwère yi gū to nsəp yu nə yi gū ènə
 ŋga yi yè va ŋkuŋ?>> ³⁴ Bùu sə wènj də,
 <<Kàcò, wùu mo nə wo à dzə wu sənə
 bup wà, wu sə duk də wu yə'rə ves yumok
 kənə.>> Fana wo bə' fis gesə yi mùmvwè'
 ndap piriya àwo nə.

*Bùu Sə Wo Bèŋ-a Ncèp Nwì,
 Ye Də Wo Ngàa Jì Lis*

³⁵ Anə geŋ Jisòs yuk də wo bə' fis nà'
 mùmvwè' ndap piriya àwo nə laŋ. Yi lap
 kè'cà nà' tətè yi kə tseŋ nà', nə fek nà' də,
 <<Wù dzəm bohòyi Mo Nwè à?>> ³⁶ Ngà'

nə duk də, <<Tà, Mo Nwè nə yè'sə ndà
 ya mù dzəm bohòyi è.>> ³⁷ Jisòs duk fa
 fəsə yi də, <<Wù yə yi laŋ. Wù sə cèp
 yè'sə sè' wenə.>> ³⁸ Yi à yuk mvè'nè Jisòs
 duk vè'nə fana yi duk də, <<Tà, mù dzəm
 bohòwù.>> Yi à duk vè'nə, nə təŋə sə nze
 kə mantombi Jisòs anə bə tumfərə.

³⁹ Jisòs nə cep də, <<Mù à vè sə
 nzeŋgòŋ feŋ ŋgòsak gəpsə bùu sə wo
 dzəm bohòNwì bə sə wo ka bohòyi dzəm.
 Mù à vè ŋgògù bùu sə wo ləlohòlis wènj
 ye bum, nə gu sə wo tsəm də wo sə yə bum
 wènj ləho lis.>>

⁴⁰ Bùu Farasi mok wènj sə wo à ye fo' ànə
 yuk ncèp ènə fana wo fek Jisòs nə də, <<Ye
 də wù sə duk yè'e də vès ləlohòlis à?>>
⁴¹ Jisòs duk fəsə fa wo də, <<Anə ye-a də
 wènj ləlohòlis bwère də wènj ka nzak tse'.
 Wènj nə sə duk nə də lis awèŋ ca fo', də
 wènj sə yə bum bə zeŋ fana ye də wènj cu
 bə nzak mù tuhù wènj.

10

Ganakù' Nə Bèboŋ Nə

¹ <<Mù sə tsə' wènj zinə nə nà'a ŋkèm
 ncèp də, a ye-a ŋga ŋwè dzəm ŋgòni
 mùmvwè' ŋka' nsùŋgaŋ, yi me'rə nonjə
 ncùu sə, nə kə kok ca mvwè' sə zok fana
 ye də ŋgəŋgəŋ ŋgà yə. ² Nwè nə yi ni
 ye mvwè' ncùu ŋka' sə, yi ganakù' nə yi.
³ Nwè nə yi sə sòŋka' sə nə muk fa ŋwè
 ànə ncùu ŋka' sə. Nsùŋgaŋ sè ye sə riŋ
 ŋgi ye mvè'nè yi sə to yà' bə liŋ fana yà'
 sə yuŋ lo yi mvwè' sə yi sə ləo. ⁴ Yi fis
 vè wes yà' sə mbiŋ fana yi to mantombi,
 nsùŋgaŋ sə yuŋ yi bùusə wo rì ŋgi ye nə.
⁵ Kaco wo yuŋ lo ŋwè nə yi ŋkùŋ yeŋ. Wo
 nə caŋ nsəp ŋwè ànə caa bùusə wo ka ŋgi
 ye nə riŋ.>>

⁶ Jisòs ànə mak fa wo gbù' ènə fana wo
 kà bə zeŋ reŋ lok. ⁷ Anə geŋ fana Jisòs
 nə duk fa wo də, <<Mù sə tsə' wènj zinə
 nə nà'a ŋkèm ncèp duk də mù yè'e ncùu
 ŋka' nsùŋgaŋ sə. ⁸ Bùu mok sə wo à vè to
 mantombi mù yà'a pwe'fo' ŋgàa yə wènj,
 nsùŋgaŋ sə wènj kà wo sə yuk təp. ⁹ Mù
 ncùu sə mù. Nwè nə yi ni cə-a bohòmù
 fana ŋgəŋgəŋ kà ŋgə' mok yə. Yi nə sə
 nikok, nə sə tèsə mvè'nè yi dzəm. Yi nə
 ye ŋgaŋ co yi zə, nə zə, nə ze'. ¹⁰ Ngà
 yəə vəgə ye ŋgòyəə, nə zə, nə ye ŋgògù
 bəpsə bəpsə. Bohòmù yàm, mù a vè də
 ya bwiŋ tse' lùŋ, də ya wo tse' lùŋ ènə
 nduk nə nduk.

¹¹ <<Mù ganakù' nə bèboŋ nə. A ye-
 a də ŋwèe ganakù' nə bèboŋ fana yi nə
 dzəm də yi kpə mù tuhù nsùŋgaŋ ye sə.
¹² Nwè nə yi sə fàk ye də ya wo lak yi
 mbàm, yi ka ganakù' nə yi yeŋ, nə kà ŋgà
 nsùŋgaŋ sə sà' ye fana yi sə fàk mègù
 ye mbàam ye. Nsəp ŋwè ànə yə-a ŋga

nàm nè bup sè vèò, yi so bo bə caŋ, nè me'rə tes nsunggaan sə fo'. Nàm nè bup nè nè ko zə nsunggaan mok, nè be' samsə mok. ¹³ Nwə nè wo sə lək yi ye mbàm ènə ca ve'nə bèusə ka yi bə nsunggaan sə yaan, yà' ka sà ye ndzə bohòyi yenj. ¹⁴ Mə ganakù' nè bèboŋ nə. Mə rì nsunggaan am, wo riŋ mə yàwo sà'. ¹⁵ Yà' mègù co mvə'nə Tè' am rì mə, mù riŋ yi sà'. Mə yàm yəyərə ngòkrə mə tuhù nsunggaan sə wèŋ. ¹⁶ Mə tse' nsunggaan am mok sə wo ka bə bəp nè'e mvwe' mò'fis cum. A bèboŋ də mə jəŋ benə və tsoŋ wo mvwe' mò'fis. Wo nè yuk ŋgì àm fana wo benə mvwe' mò'fis, nè tse' sà' ganakù' nè mò'fis.

¹⁷ <<Tè' am dzəm mə bèusə mə sə dzəm də yòŋsə àm nè lo gesə ntèŋ ya a kə ləsə nùu, mə tse' fe'lə nà' səmok. ¹⁸ Ka də nwə nəmòk sə fep jə nà' ndzə bohòmù anə bə ŋəŋ yenj. Mə mè'rə nà' mə bə bo am. Mə tse' ŋaŋ sə co mù fis me'rə yòŋsə àm nè, nè tse' ŋaŋ sə aco mə te' lokoksə fe'lə nà' sà'. Tè' am nè a fa ŋəŋ yi də mə gu ve'nə.>>

¹⁹ Yi ànə cep ve'nə fana bùu Jus wèŋ sə wo à yuk ncép ènə wèŋ à gà'a bəp ba. ²⁰ Bəp ma mòk à sə duk də, <<Ŋgà' ànə ŋgà ŋəŋ, yi tse' yòŋsə ze' ndzə ni' yi. Vesuwèŋ sə yu'rə yiskok bohòyi yè'sə yà?>> ²¹ Bùu mok sə duk yàwo də, <<A ye-a ŋga nwè tse' yòŋsə ze' ndzə ni' yi, kaco yi cep to nsàap bum sə nwè nè'e sə cèp yè'e le yenj. Aco yòŋsə maze' muk to fa bwìŋ lis yè'sə va?>>

Bwìŋ Bèŋ Jisòs Njò Nə Yi Də Yi Mo Nwi

²² Mvək ànə dzeŋ nè ngògə ŋkà'a sə bùu Jus wèŋ togə yà' də Hànukà*. Anə ye mvək mbùŋ. ²³ Mvək ànə à ye nùmbu mòk ŋga Jisòs sə gihi ke'cà sə mandap Nwi nè ghaŋ nə. Wo à sə to məmvwè' nè yi à sə gihi fo' nə də, <<Mbandap nè Sòlomù.>> ²⁴ Bùu Jus wèŋ ànə kə manj fo' sà'. Wo fek yi də, <<Wù dzəm də vèes cum mam kəko' vəm ve'nə tàtè kə dzeŋ sə ŋkuj ε? A ye-a də wu Nkum ŋgà gəm bwìŋ nə, wù tsok reŋsə fa-a ves le.>> ²⁵ Jisòs duk fa wo də, <<Mə a tsə' weŋ laŋ, megu də wèŋ kə mə dzəm fa. Fàak sə mù sə gù yà' bə liŋ Tè' am sə, sə nitsə' fa weŋ nsàp nwè nè mù cu nè sà'. ²⁶ Bə yà'sə pwe', wèŋ sə kə mə də mə Nkum nè dzəm fa bèusə wèŋ ka nsunggaan am yenj. ²⁷ Nsunggaan sə yàm rì ŋgì àm. Mə riŋ wo sà', fana wo sə be' və mma. ²⁸ Wo be' və mə ve'nə, mə fa wo lùŋ nè nà'a nè kə mè yuk. Wo nè kə sə krə yuk. Kaco nwè nəmòk fep fis to wo ndzə bohòmù anə sà' yenj. ²⁹ Tè' am nè yi a fa yà' ndzə bohòmù nə, yi yam cāsə

ndaaŋwè pwe' yi. Ye də kaco nwè nəmòk fep fis to wo ndzə bohòTè' am nè yenj. ³⁰ A ve'nə bèusə mə, ves Tè' am nè, ves mègù mò'fis.>>

³¹ Bù ŋkwàha bùu Jus wèŋ sə à yuk mvə'nə yi cèp ve'nə fana wo te' lis səmok də wo təm zə yi fo'. ³² Jisòs a yə ve'nə, yi duk fa wo də, <<Wèŋ a yə fàak sə bèboŋ sə mə a gù yà' bə liŋ Tè' am laŋ. Bum sə mə a gù yà'sə pwe', nè nà'a bup nè wèŋ sə də wèŋ təm zə mə bùu zəŋ nə yè'e nè fò?>>

³³ Bùu sə wèŋ də, <<Vès sə kə wu bùu bum sə bèboŋ sə wù a gùu təm zə. Vès də vèes zə wu njo nè wù sə gù bupsə liŋ Nwi. Wù mègù nwè nè nwè wà, wù sə lap də wu gu ni' yodə wu Nwi bùu yà?>> ³⁴ Jisòs duk fa wo də, <<Wo à còm nòŋsə yà' ndzənwè ŋwàk lùuk awèŋ də, <Məu Nwi, mù duk də wèŋ nwi wèŋ.> ³⁵ Vesuwèŋ rì sà' də ŋwàk Nwi nè nà'a zinə, nà'a kə kupsəgə. Ye də a ye-a ŋga Nwi duk də bùu sə wo yuk ncép ye nə wèŋ sə' co yi, ³⁶ njo nè mə duk yàm də məu mo Nwi, wèŋ sə də mə gù bupsə liŋ Nwi nè bùu yà? Mə nè Tè' am nè a cok nòŋsə mə, nè tumsə vesə sə nzeŋgòŋ feŋ nə. ³⁷ A ye-a də mə sə kə nsàap fàak Tè' am sə gù, wèŋ kə mə dzəm fa anə ntèŋ. ³⁸ A ye-a ŋga wèŋ yə də mə sə gù fàak sə Tè' am sə fana ye də wèŋ sə dzəm bohòmù bùu fàak sa, ŋga wèŋ sə dzèeŋ-a yusə mə sə cèep sə na. Yà'a ye ve'nə fana wèŋ reŋ də Tè' nè bə Mo ye nə mò'fis, Mo nə ye bwì bə Tè' nè sà' mò'fis.>> ³⁹ Bùu sə wèŋ lap də wo ko yi fana Jisòs swe'ε tesə ndzə bohòwo wà.

⁴⁰ Anə geŋ Jisòs bwì foho lo, nè kə to fe'lə ndzəp Joridāŋ. Yi lo, nè kə cum mvwe' sə Jon à sə bəptesə to bwìŋ fo' yà'a. ⁴¹ Bwìŋ à kə tsèŋ yi fo' ve'ε wùriŋ. Bùu sə wèŋ sə duk də, <<Jon à ka manjəŋgèŋ mòk co nà' gu ves a tsəm də a tumsə və yi Nwi gu yuk. Megu kə də bum sə yi Jon nè à cèp yà' bə liŋ nwè nè'e pwe'fo' a bùuŋ və zinə laŋ.>> ⁴² Anə geŋ bwìŋ dzəm bohòJisòs fa'nə ŋkəŋntèŋ.

11

Jisòs Tse' ŋaŋ Sə NgòLòkoksə Nwè Mvwe' Krə

¹ Nwè nəmòk à ye mvwe' lak Betani nè liŋ ye à yə də Lasorò. A ye nùmbu mòk yiyaŋ ko yi. A ye ŋga yi tse' njè'ε ye ba. Liŋ awo à yə də Matà bə Mèri. Njè'ε ye sə à sə cugə sà' mvwe' lak Betani anə. ² Mèri nè moma ye Lasorà sə ya ènə, a yi nè çy à yok Tà Jisòs bə làmindà, nè sə yisə fa nà' kù bə nùəmtu ye nà'a. ³ Busə Lasorà sə ya fana Mèri bə Matà tirə gesə lo Jisòs də, <<Tà, ŋge' ntəm yòLasorònyiya nè

* 10:22 10:22 A ye ŋkà'a sə wo à sə tsərə mvə'nə wo à reŋsə fəsə ndap Nwi nè ghaŋ nə bèusə ŋkum bù lakmvm wèŋ mòk ànə gu bupsə nà' mvə'nə yi à suə ŋgùnaŋ mbwa.

bup.>> ⁴ Jisòs nè ànə yuk ntirè ènə fana yi duk də, <<Yiya ènə nè kà bə kpə kə lə. Yiya ènə vè də ya bwiin nə ye n̄aan Nwi bə zeŋ fana nè ye n̄aan Mo Nwi nè sè' bə zeŋ.>> ⁵ Jisòs à dzəm Matà bə moma ye Mèri, nè ye Lasoròsə'. ⁶ Mvə'nè yi à yuk ntirè nè də Lasoròndoyiyan fana yi cum mam mali mvwe' sè' yi à ye sə mənə nũumbu ba sè ŋkun. ⁷ Nũumbu sè ba sè à c̄aa fana yi duk fa nḡaa f̄aak ye sə w̄eŋ də, <<Vesũw̄eŋ bwi foho lo fe'lə mvwe' nze J̄udiyà s̄əmok.>> ⁸ Nḡaa f̄aak ye sə w̄eŋ m̄ə. Wo də, <<A ndòmòk k̄enə Cìcà, b̄u Jus w̄eŋ a də wo t̄əm z̄ə wu fa'nə b̄ə lis, w̄u də a bwi foho lo fo' sè ŋkun nḡòl̄ap yà?>> ⁹ Jisòs duk də, <<Tsok r̄eŋḡè nè z̄əz̄on haan n̄um k̄ə ca co. Nw̄è nè yi ḡi-a ŋga cu li ntòm̄areŋ, yi nè k̄a nduk gb̄, b̄u s̄ə m̄areŋ nè sə nzeŋḡon nè n̄'a bohòyi yo. ¹⁰ Nw̄è nè yi ḡi ye ndzam̄ə fana yi nè gb̄u b̄u s̄ə' yi ka m̄areŋ tse'.>>

¹¹ Yi ànə cep wes ve'nə fana yi naan gesə fe'lə mòk sè' də, <<Nge' àvès Lasoròsə dzəm lo. M̄u nè geŋ fo' nḡoȳəms̄ə yi.>> ¹² Nḡaa f̄aak ye sə w̄eŋ duk də, <<Tà, a ye-a də lo ke yi laŋ, ye də yiya ye nè n̄ə me.>> ¹³ Wo à s̄ə duk ve'nə ŋga wo sə tsəm ȳəwo nḡw̄aan də Jisòs də Lasoròsə dzəm lo nè bwiin dzəmḡè n̄'a. K̄amfir̄ə Jisòs duk ye'e də Lasoròkp̄u cinj nè cinj. ¹⁴ Ànə geŋ Jisòs tsok r̄eŋs̄ə fa wo mok j̄əja də, <<Lasoròkp̄u laŋ.>> ¹⁵ Yi duk fe'lə sè' də, <<M̄u s̄ə kwa də m̄u à ka fo' ye b̄u s̄ə' bum ye' s̄ə r̄eŋsi bohòw̄eŋ b̄u s̄ə' yà'a nè ḡu weŋ nḡonaan tu bohòm̄u.>> Fana yi duk l̄əs̄ə də, <<W̄eŋ lokok, a lo k̄ə ye yi.>> ¹⁶ Tomos nè wo à s̄ə toḡè yi də, <<Mofes>>, nè yi s̄ə' mo f̄ak Jisòs nè duk fa mok sə w̄eŋ də, <<W̄eŋ ca, a be' lo yi ya a k̄ə kp̄u vesi w̄eŋ b̄əb̄e'.>>

¹⁷ Jisòs à k̄ə dz̄eŋ Betani anə fana wo tsok yi də a ntin̄ə nũumbu kw̄è mvə'nè wo a tuun Lasorò. ¹⁸⁻¹⁹ B̄u Jus w̄eŋ à ye'e J̄òrosalèm, nè v̄ə Betani anə ve'e ŋk̄uŋnt̄eŋ nḡòk̄ə c̄əps̄ə Matà bə Mèri kp̄u moma awo nè. Nḡoȳə'e J̄òrosalèm, nè lo Betani ka s̄əsap yeŋ. Yà' m̄eḡu co kilometa t̄e' ve'e.

²⁰ Matà à yuk də Jisòs sə v̄ə fana yi tesə, nè k̄ə tseŋ n̄'a mandz̄ə. Mèri à cu mam ye m̄u nda'à. ²¹ Matà ànə ye Jisòs fana yi duk fa n̄'a də, <<Tà, a ye-a də w̄u a ye-a f̄eŋ, də b̄w̄ere moma am a ka kp̄u. ²² Fana m̄u r̄i s̄ə' də, a m̄eḡu-a s̄ə ŋga'a nè'e aco Nwi nè fa wu yus̄ə w̄u fek yi yà' pwe'fo'.>> ²³ Jisòs duk fa n̄'a də, <<Moma yo Lasorò nè lokok mvwe' kp̄u s̄ə.>> ²⁴ Matà nè duk də, <<M̄u r̄i də n̄umbu nè nzeŋḡon nè nè me ŋga nd̄aanw̄ə pwe' s̄ə lokok mvwe' kp̄u fana yi nè lokok ye sə s̄ə'.>> ²⁵ Jisòs duk də, <<M̄u nw̄è nè m̄u l̄okok̄s̄əḡə bwiŋ mvwe' kp̄u, nè ye də m̄u ḡuḡə də bwiŋ cum ŋw̄am s̄ə' m̄u. Nw̄è nè yi dzəm-a

bohòm̄u, a ye-a s̄ə də yi kp̄u laŋ fana yi nè cum mali fo' ŋw̄am. ²⁶ Nw̄è nè yi cu-a ŋw̄am, nè dzəm bohòm̄u fana nḡəŋḡaan nè k̄ə kp̄u yuk. W̄u dzəm laŋ də nc̄ep̄ ènə zin̄ə à?>> ²⁷ Yi duk fa Jisòs nè də, <<A zin̄ə Tà. M̄u dzəm laŋ də wu ŋkum nḡə ḡem bwiŋ nè ye Mo Nwi, nè Nwi à duk də yi nè tum v̄əs̄ə sə nzeŋḡon nè.>>

²⁸ Matà nè ànə cep wes ve'nə fana yi lo, nè k̄ə to moma ye Mèri. Yi lar̄ə fa Mèri nè də, <<Cìcà v̄ə laŋ, yi sə to wu.>> ²⁹ Mèri ànə yuk ve'nə fana yi kur̄ə lokok n̄ənak, nè k̄ə tseŋ Jisòs nè. ³⁰ Anə ye yà' s̄ə ŋga Jisòs ka m̄u nt̄olak anə nt̄ok̄ə ni. Yi à cu nt̄omvwe' s̄ə Matà nè k̄ə tseŋ yi sə. ³¹ B̄u Jus s̄ə b̄ə yà'w̄eŋ à cu m̄u nda'à, s̄ə wo à v̄ə nḡòc̄əps̄ə wo kp̄u s̄ə à ȳə mvə'nè Mèri à kur̄ə tesə fana wo wuŋ yi. Wo à be' l̄oyi b̄u s̄ə' wo à s̄ə tsəm də k̄amòk yi sə l̄onḡòk̄ə wa mvwe' s̄əe Lasoròsə. ³² Mèri nè à l̄ò, nè k̄ə dz̄eŋ mvwe' s̄ə Jisòs cu sə. Yi à ȳə Jisòs nè fana yi gb̄u t̄seŋ sə ŋḡu k̄u n̄'a anə s̄ə nze, nè s̄ə cep də, <<Tà, w̄u anə ye-a feŋ b̄w̄ere moma am a ka kp̄u.>> ³³ Jisòs ye mvə'nè Mèri sə wa. B̄u mok s̄ə wo à ye fo' b̄ə Mèri nè w̄eŋ sə waŋ ke' s̄ə' nḡuŋ fana nt̄am bup yi ve'e w̄ur̄in co w̄u k̄ə f̄u'. ³⁴ Yi fek yà' də, <<W̄eŋ a tuun yi ma f̄o?>> Wo duk də, <<Tà, v̄ə k̄ə ja'a ȳòo mvwe' s̄ə è.>> ³⁵ Jisòs waŋ. ³⁶ B̄u s̄ə wo à ye fo' sə w̄eŋ à ȳə ve'nə fana wo duk də, <<W̄eŋ ja'a na ȳəw̄eŋ mvə'nè yi a dzəm Lasoròn̄ə è.>> ³⁷ B̄op̄ b̄u mòk sə duk ȳəwo də, <<N̄e'e ka yi nè yi a m̄uk fa ŋḡa' n̄'a lis nè yeŋ à? Anə ye co yi k̄ə də Lasoròn̄ə k̄ə kp̄u ḡu à?>>

³⁸ Nt̄am à bup mali Jisòs nè w̄ur̄in s̄əmok fana yi lo mvwe' s̄ə wo a tuun Lasoròsə. S̄əe s̄ə à ye co mv̄òk, wo j̄əŋ lis, nè dz̄ərə lok n̄c̄u s̄ə b̄ə zeŋ. ³⁹ A w̄es fo' Jisòs duk fa wo də, <<W̄eŋ dz̄ərə fis gesə lis ànə fo'.>> Matà nè yi nj̄e'e Lasoròn̄ə yi a kp̄u nè duk də, <<Anə r̄əm nè bup Tà. W̄u r̄i də a ntin̄ə nũumbu kw̄è mvə'nè wo a tuun yi.>> ⁴⁰ Jisòs duk fa yi də, <<M̄u anə tsok fa wu fa' də wu dzəm-a bohòm̄u, w̄u ye n̄aan Nwi b̄ə lis àlaa.>> ⁴¹ Wo dz̄ərə fis lis nè. Jisòs b̄uŋ k̄uk gesə lo m̄ub̄u, nè duk də, <<M̄u kwas̄ə wu T̄e', b̄u s̄ə' w̄u yuk m̄u laŋ. ⁴² M̄u r̄i s̄ə' də wu yukḡə m̄u gh̄a nè f̄ol̄oon. Megu də m̄u s̄ə c̄ep̄ nè ŋga'a nè'e n̄jo tu b̄u s̄ə' w̄o t̄ərə ȳe'e, də ya wo dzəm zin̄ə də w̄u a tum v̄ə m̄u tseŋ anə w̄u.>> ⁴³ Yi ànə cep wes me ve'nə fana yi cep fe'lə mok b̄ə ŋan̄ də, <<Lasorò, l̄okok̄ tesə v̄ə.>> ⁴⁴ Lasoròn̄ə yi à kp̄u nè lokok tesə v̄ə s̄ə gh̄a ànə. A ye ŋga wo ki bo ye b̄ə k̄u ye w̄eŋ b̄ə c̄ək. Wo à ki lok si ye b̄ə c̄ək s̄ə'. Jisòs nè duk fa b̄u s̄ə' wo ye fo' sə w̄eŋ də, <<W̄eŋ fiŋ me'r̄ə yi lo.>>

Wo To Lám Mútùhù Jisòs

(Mat. 26:1-5; Mak 14:1-2; Luk 22:1-2)

⁴⁵ Bùu sà wo à be' lòmèri sà pwe'fo' à ye bum sà Jisòs à gù sà fana bwiñ ñkàun dzəm bohòJisòs nà. ⁴⁶ Anə geñ bùu mok wèñ ye'e jəñ fo', nà kə tseñ bùu Faràsi wèñ, nà tsoho fa yà' bum sà Jisòs gùu sà làan. ⁴⁷ Wo à yuk yà' fana bùu Faràsi sà bə ngàa fa satikà' sà ghan wèñ to benə bù ñkwàha bùu Jus sà fo', bə yà'wèñ kə cum yiskok kañsurù. Wo à kə cu fana wo duk da, <<Vesùwèen nà gu va? Busè wèñ ri də ngà' ànə sà gəhu bum manğəngəñ ve'e wùrin. ⁴⁸ A ye-a ngà a mè'rə yi də yi sə gù mali ve'nə fana anə kà tətə ye ngà bwiñ pwe'fo' bùuñ dzəm wes bohòyi də yi Ñkum ngà gəm bwiñ nà zinə lan. A kə ye-a ve'nə fana a riñ də ngə' kə tsèñ ves lan bùusə bùu lak Rumà wèen nà və kə kəəm sə mak ndap Nwì àvès nà, nə bəpsə lak avès sà sà'>> ⁴⁹ Nwè nəmòk à ye fo' nà liñ ye à ye də Kayofàs. Yi ànə ye ñkum ngà fa satikà' ghà ànə yi. Yi à lòkok ye, nə cep də, <<Bùu am, wèñ ka yusè yà' cu sà tsətsə'rə fəñ riñ! ⁵⁰ A ye-a bə ñkarè nà njàwèñ, wèñ tsəm də ka bəboñ də ñwè nà mò'fis kpə le yi nə nònsə bwiñ pwe' tsəm à? Kə bòghak wèñ yàwèñ də wo zə wes lak avès sà pwe' ε?>> ⁵¹ Bum sà yi à cep yè'sə, yi à ka yà' yi tsərə kok, à ye ngà yà' à vè mù cùhù yi anə bohòNwì, yi sà cep, nà kà sà ri. Yè'sə ànə sə ye ve'nə ngà Kayofàs cu ñkum ngàa fa satikà' bə mvək ànə yi. Yi à tsə' bwiñ yà'sə yumok sà yà' a nə ye ntsə'mòk. Yusè də Jisòs nà kpə mù tuhù bùu Jus wèñ pwe'. ⁵² Yi nà kà bùu tu bùu Jus wèñ woòwo kpə mègù. Yi nə kpə bùu tu bwe Nwì sà wo cu loma nà fòpwe', də ya yi jəñ benə və yà' mvwe' mò'fis.

⁵³ Ncəp Kayofàs ènə à gù fana ye jəñ nùmbu ànə, bə ñkwàha bùu Jus wèñ sà lap mandzə ngòzə Jisòs. ⁵⁴ Anə ye ve'nə, Jisòs kà mvwe' nze Jùdiyà anə mok jəja sə gi fe'là. Yi à mè'rə fa'nə, nà lo mvwe' lak mok sà wo to fo' də Efərəm. Lak yè'sə fo' ngəà fana Jisòs bə ngàa fàak ye wèñ sə cum mok fo'.

⁵⁵ Bum yè'sə à ye ngà mvək ñkàha Pasobà bùu Jus wèñ à sà kəp vəə. Bùu Jus sà wèñ sə kpəəñ tesə mvwe' buhu lak awo, nà sà kok lo Jòrosalèm anə. Wo à sà ləngòkə gù rənsə ni' awo mvə'nə wo gəgəə ñkuñ ñkàha sə kə dzen. ⁵⁶ A ye yè'sə ngà wo à sà lap Jisòs guguñ. Wo à kə kərə mūmvwe' ndap Nwì nə ghan nə fana wo sà mərə də, <<Wèñ ye va? Sə yəəñ co yi nà kà mvwe' ñkàk ènə və kènə da?>>

⁵⁷ Mvək ànə à ye ngà ngàa fa satikà' sà ghan bə bùu Faràsi wèñ à fa ñañ lan də a ye-a ngà ñwè nəmòk riñ mvwe' sà Jisòs cu, nà' kə tsok ya wo kə ko nà' fo'.

12

Wo Yo' Fa Jisòs Kù

Bə Lámindà Mvwe' Lak Betani

(Mat. 26:6-13; Mak 14:3-9)

¹ A wəhe cu mègù mok nùmbu ntùñfu ya ñkàha Pasobà sə kərə fana Jisòs ye'e lo fe'lə mvwe' lak Betani səmok, sà a fo' lak Lasorònə Jisòs à lòkoksə yi mvwe' kpə nà. ² A kə dzèñ fo' fana wo gu fa Jisòs bə ngàa fàak ye wèñ dinà. Matà à ye fo', nə sə casə zuzuu sə. Lasoròà ye sà' mòk nà bə Jisòs wèñ à zə fo' bəbè' bə bùu mok wèñ sà'.

³ Mvə'nə wo ànə sə zu fana Mèri wəhe və ye sà'. Yi à tse' vè bə lāminda mok sà yà'a rəm bənsəgə ve'e wùrin. Wo à gù nsàp lāminda anə bə nsàp nzaamngan mòk nə wo togə nà' də, <<Nad.>> Yi à tse' vè yà' co botòròmò'fis ve'e ngà yà' gu nteñ ve'e sà' wùrin. Yi jəñ yà', nə fe' fa Jisòs mù kùhu, nə sə yisə kùu nà' sə bə nēəmtu ye. Ndap nə pwe' à rəm sàəñ tə mègù mok lāminda sə. ⁴ Anə geñ mo fàk Jisòs mòk nə liñ yee Judàs Iskarəyà, sà yi nə yi nə señ Jisòs nà à duk də, ⁵ <<Kàcò, lāmindaà yè'sə co bəam mbàm te'. Anə boñ ghak co wo señ yà', nə fa ngàa jìñ wèñ mbàam sà.>> ⁶ Yi ànə cep yè'sə, ka də bùusə də yi tse' ntəm nà bəboñ bohòngàa jìñ wèñ yəñ. A ye bùusə yi ngà yə. Yi à sà lòksəgə mbàam awo yi fana yi sə yə fis zə swihi mok ca. ⁷ Jisòs duk ye də, <<Wèen mè'rə yi. Yi nònsə lāmindaà yè'sə ngòyok fa mù bə mvək nə wo nə tuur mù. ⁸ Wèñ ngàa jìñ wèen nə sə yenə mali riñ, riñ, fana mù kà yàm vesùwèñ nùmbu pwe' sə yiskok.>>

⁹ Bwiñ à yuk də Jisòs cu Betani fana bùu sà wo à kə benə Jòrosalèm sə wèñ kpəəñ və fo'. Ka də wo à vè mègù yè'sə də wo dzəm ngòyə mègù Jisòs yəñ. Wo à sə dzəm də wo ye ja'a Lasorònə Jisòs à lòkoksə yi mvwe' kpə nà. ¹⁰ Mvə'nə yà' à ye ve'nə fana ngàa fa satikà' sà ghan wèñ sà lap mandzə də wo zə Lasorònə. ¹¹ Wo də wo zə yi bùusə bwiñ à sə mè'rə ma njàwo, nə sə dzəm mok bohòJisòs bùu tu Lasorònə.

Jisòs Ni Lak Jòrosalèm

Co Ñkum

(Mat. 21:1-11; Mak 11:1-11; Luk 19:28-40)

¹² Tsok à rəñ, bùu sà wo anə man mvwe' lak Jòrosalèm, ngà wo à vè mvwe' ñkàk sə wèñ yuk də Jisòs sə vè sà' Jòrosalèm anə.

¹³ Fana wo gb'e' jəñ manjəñ, nə lo kə tseñ yi mandzə. Wo sə yəm funj də, <<Hòsanà; wèen ja'a ñwè nà yi sə vè munə liñ Tà Nwì, Nwii gu yi bəboñ. Wèen ja'a ñkum bùu Jus wèñ, vesùwèen kùksə yi.>> ¹⁴ Yè'sə ànə sə ye ngà Jisòs anə lap ye mvomndè' mòk, nə kok cum və yuyə mbwa. Yà' à mègù

mvè'nè wo à còm nõhsə yà' ndzəne ñwàk Nwi də,

¹⁵ <<Ntòlak Zayòŋ, wèeŋ kà wəp.

Ñkum awèŋ sə vèə.

Yi sə kok cu vè munə mvomndè'.>>

¹⁶ Ghà nè bum ye'sə à sè ye sè lòon, ñgàa fàak ye sè wèŋ kà bə zeŋ sə rɛɛŋ lok. Yà' à kə rɛɛŋ mègù bohòwo ghà nè Jisòs à lòkok mvwe' kpɛ nè kə ye ñwè nè ghan nè. Yà'a mvək nè wo à tsərə fəsə də wo à còm nõhsə yà' ndzəne ñwàk Nwi də bum ye'sə nè kə ye ve'nə fana yà' nè yeè nè sè' ve'nə anə.

¹⁷ Bùu sè wo à ye sè nze mvwe' sè Jisòs à lòkoksə Lasoròmve' kpɛ sè wèŋ à lò, nè sè tsoho lo fa ke' bwiŋ yusè wo a yə sè. ¹⁸ Nà'a njo nè bwiŋ à vè ñgòkè tsɛŋ Jisòs nè ve'e wùriŋ bùusè wo à yuk nsàp manŋəŋgèŋ nè nà' à gùu nè. ¹⁹ Bùu Farasi wèŋ à yə mvè'nè bwiŋ sè kpəəŋ yù lòjisòs nè fana wo də, <<Vesuwèŋ sè cəsə mvək fɛɛŋ wà a ñgàk, wèeŋ ja'a-a yàwèen mvè'nè manŋòŋ sè yù yi è.>>

*Jisòs Tsə' Mvè'nè Yi Nə Kpɛ,
Nə Tse' Nəŋ Sə'*

²⁰ Mvək ñkàk ànə à ye, bù lakmvum mok wèŋ à vè Jerosalèm ñgòkè kùksə Nwi mbwa. ²¹ Bùu ye'sə wèŋ à kə tsɛŋ ñgà fàk Jisòs mòk nè wo to yi də Filip nà'a. Lak Filip nè à ye Bèsadà nè nà'a mvwe' nzenŋòŋ Gallii. Wo duk fa nà' də, <<Tè'mòk, vès dzəm dè vées ye Jisòs ya vesì wèŋ taan gesə mweè jo.>> ²² Filip à lò, nè kə tsok fa Andrù, fana bə nà' ye'e ñgà'a bwiŋ ba fo', nè kə tsok fa Jisòs nè. ²³ Jisòs à yè ñgòtsòho fa wo də, <<Mvək nè kə dzɛŋ laŋ nè Nwii nè niŋtsok fa bwiŋ də mùu mo ñwè, mù ñwè nè ghan. ²⁴ Mù sè tsə' wèŋ nè'e ñkèm ncèp duk də, A ye-a ñga mvəm gòmbi ka sè nze co nà' kpɛ kpɛ noon, ye də nà'a nè cum mam megu mvəm nè mò'fis nè. Nə ye də a ye-a ñga nà' nõon sè nze co nà' kpɛ laŋ, nè to fana nà'a nè tse' fe'lə mvəmòk mok ñkəŋntɛŋ. ²⁵ Yusè də, ñwè nè yi dzəm-a yòŋsə ye, ye də yi nè bisə bə zeŋ wà. Fana ñwè nè yi bèn-ya yòŋsə ye sè nzenŋòŋ fɛɛŋ fana ye də yi nè tse' mam yòŋsə ye nè fo' nè mvèsè. ²⁶ Ye də, ñwè nè yi dzəm-a ñgògù fàak am fana yi yuŋ vè mù. Mvwe' sè mù lòpwe', ñgəŋgàaŋ nè ye fo' vesì. ñwè nè yi dzəm-a ñgòyù vè mù də ya yi gu fàak am fana Tè' am nè yamsə yi, yi kùk.>>

²⁷ Jisòs à duk mok sè' də, <<Ntəm àm sè fa mù ñgə' ñgà'a ve'e wùriŋ. Aco mù cèp ye'sə də yà? Aco mù duk fa Tè' am də yi yep fis ñgə' nè nà'a ñgà'a mù tuhù mù ènə fo' à? Megu ñgà'a kə də mù ànə vè tsenə fɛɛŋ ñgòyè ñgə' ènə. ²⁸ A bəbòŋ co mù nè duk fa Tè' am nè də, <Gù lɛ yusè co yà'a nè gu də bwiŋ kùksə liŋ yo.>> Yi ànə duk

ve'nə fana ñgì mòk cèp vesə mùbu. Ñgì nè sè cèp də, <<Mù a gu ya bwiŋ kùksə liŋ am sè laŋ, fana mù nè gu mali yà' sèmok.>> ²⁹ Bùu sè wo à mà tɛ fo' sè à yuk ñgì nè sè'. Mok duk də, mbəŋ kùm yi. Mok duk yàwo də, hai', cèp bohòyi masinjà Nwi.

³⁰ Jisòs duk fa wo ye də, <<Ñgì nè wèŋ yuk ànə, nà' ka bùu tu am cèp, nà' cèp bùu tu awèŋ. ³¹ Mvək kùrə nè wo nè sak nzenŋòŋ nè laŋ. Mvək kùrə nè wo nè bwi' mak gesə ñwè nè yi ñkum gesə nzenŋòŋ fɛŋ yi nè sè' laŋ. ³² Bohòmà yàm, wo fis gesə mù mutsè fana mù soŋ vè bwiŋ pwe'fo' bohòmà.>> ³³ Jisòs à cèp ncèp ènə ñgòmitsə' fa bwiŋ nsàp kpɛ nè yi nè kpɛ nà' nè.

³⁴ Bùu sè wo à ye fo' wùriŋ sè wèŋ à duk fa yi də, <<Wo à còm nõhsə yà' ndzəne ñwàk lùuk avès də Ñkum ñgà gèm bwiŋ nè, yi nè cum mam nè mvèsè. Wù nè sè dühù nè sè yòdə wo nè fis kok gesə mo ñwè mutsè, ñga mo ñwè nè wù sè duk ènə ndà?>> ³⁵ Jisòs duk də, <<Mareŋ nè nè cum tse' wenə wèŋ mvək momjo wà. Ghà nè mareŋ nè cu wenə wèŋ ènə fana a bəbòŋ dè wèŋ gi soŋ lo mantombi ya ndzəm kà wèŋ kə ci'. Busè ñwè nè yi gígè ye sənə mandzəm kà mvwe' sè yi sè nèn lòkù sè rigè. ³⁶ Wèeŋ dzəm bohòmareŋ nè ñgà'a nè nà' cu tse' wenə wèŋ ènə, ya wèŋ ye bùu mareŋ nè wèŋ.>>

Jisòs ànə cèp wes ncèp ènə fana yi lo gesə yuye fo'. ³⁷ Yi ànə gu bum manŋəŋgèŋ ñga wo sè ye ve'e wùriŋ fana wo kà bohòyi anə sè dzəm mali. ³⁸ Bum ye'sə à kə ye mègù mvè'nè ñgà tsòhòbum Nwi nè liŋ yee Izayà ànə cèp mantombi fa' yà'a. Yi ànə cèp də, <<Tà, ñwè nè mò'fis a dzəm fù' ncèp avès nè è?>>

Yà'a sè' də ñwè nè mò'fis ka ñaàŋ yo sè sè' riŋ lok è?>>

³⁹ Bùu yà'sə wèŋ à ka bohòjisòs dzəm lok sè' mvè'nè Izayà nè ànə com sè' də,

⁴⁰ <<Nwi a lok lis awo sè, ya wo kà bum yə, nè gũŋsə wo tu sè', ya wo kà mareŋ yə.

Wo kà bum ye'sə rɛɛŋ, fana nè kà mùu Nwi də ya mù luŋsə wo yù vè.>>

⁴¹ Izayà nè à sè cèp ye'sə ñga yi sè duk ye'sə Jisòs, bùusè yi ànə ye ye də Ñkum ñgà gèm bwiŋ nè ñwè nè ghan. ⁴² Bum ye'sə ànə ye-a sè ve'nə fana, bwiŋ à ye mali mənŋorè bù ñkwàha bùu Jus sè wèŋ yo, sè wo à dzəm bohòjisòs nè. Megu də wo à sè wəp bùu Farasi wèŋ fana wo kà jəja də wo dzəm bohòna' cèp fis. Wo à gu ve'nə də ya bùu Farasi sè wèŋ kà wo mvmvwe' ndap piriya awo bə' fis. ⁴³ Wo à dzəm ghak yàwo nè də bwiŋ kwasə wo nè nõhsə nè də Nwii kwasə wo yi.

*Jisòs Døk Dø
Ncèp Ye Nø Sak Bwiñ*

⁴⁴ Jisòs à cèp fis fe'lø bæ ñàñ sèmok ðuk ðø, <<Ñwè nè yi dzøm-a bohòmà, ye ðø ñgòñgàñ ka yà'sø bohòmà dzøm mègù. Yi dzøm yà'sø bohòñwè nè yi a tum vè mü tsenè nè sè'. ⁴⁵ Ñwè nè yi yø-a mü, ye ðø yi yø ñwè nè yi tumsø vè mü nè sè' lañ. ⁴⁶ Mü a vè yàm sè nzenğòñ anø co marerñ. Ya ñwè nè yi dzøm-a bohòmà, ye ðø yi nè kà sønø mandzøm mok cu mali. ⁴⁷ A ye-a ñga ñwè yuk ncèp àm nè, nè dzeerñ ñgòyü nà' fana ye ðø a nè kà yi mü kè sak. Mü à ka tsenø ñgòkè sak bwiñ vø. Mü à vè yàm ðø ya bwiñ tse' lùñ. ⁴⁸ Ye ðø ñwè nè yi dzeerñ-a mü, nè berñ ncèp àm nè fana, yi tse' yusè yà'a nè sak yi numbu nè nzenğòñ nè me. Wo nè jøñ mègù sè ncèp nè mü à cèp nè, nè sak nsàp ñwè ànø fo'. ⁴⁹ Busè yusè mü sè cèp sè, mü sè kà yà' sè ntüü mü bæ dzødzøm ñjàm tsarè kok. Ñwè nè yi sè tsø' mü yusè mü cer sè, a Tè' am nè yi a tum vè mü tsenø nè. ⁵⁰ Mü ri tse' ðø lùñ nè nà'a kà mègè nè tesø vègè bohòncèp nè nje nè. Yà'a njo nè mü sè tsø' fa mègù werñ yusè Tè' am a ðuk fa mü yi sè.>>

13

Jisòs Yø'rø Fa Bwe Ye Wèñ Dø Yà'a Fak Bohòmòk Bø Mòk

¹ A sè kuøp wesø lòmok numbu ñkàk pasobà nè fana Jisòs riñ ðø mvøk nje kùrø ñgòbwiñ foho lòbohòTè' ye nè lañ. Jisòs ànø dzøm bùü sè sè nzenğòñ sè wo sè ye wèñ fana yi dzøm yà' tètè kè lèsø pwe' nè pwe'.

² Nconùm à dzeerñ fana Jisòs bæ ñgàa fàak ye wèñ kè cum be'lø mvwe' mò'fis, nè sè zø zøzø. Yè'sø à ye ñga Satà ni sè ntüü Judàs wo Saimù nè mvwe' lak Iskarøyà nè lañ, ðø nà'a serñ Jisòs. ³ Jisòs à ri sè' ðø Tè' ye a fa bum pwe'fo' ndzø bohòyi. Yi à ri sè' ðø yi à tesø vè bohòNwi, fana yi nè bwi foho lo sè' bohòNwi anø. ⁴ Yi ànø riñ ve'nø fana mvè'nè wo à mà cu fo' fana Jisòs lokok, nè fweñ fis cøøk ye sè mü ñkwèñ. Yi jøñ tawürè, nè swi' yak nà' sè gamè yi. ⁵ Yi jøñ ndzøp, nè gesø sønø ñgàp mòk, nè ye ñgòsø cùhu fa ñgàa fàak ye wèñ ñki' awo bæ zenñ. Yi jøñ tawürè nè yi ànø swi' sè gamè nè, nè sè yi sè ya' ñki' sè bæ zenñ. ⁶ Yi kè wës mü ni'l Saimù Pità fana Pità nè ðuk ðø, <<Wù ðø wu cuk fa mü kù ya a gù va Tà?>> ⁷ Jisòs ðuk fa nà' ðø, <<Wù ka yusè mü sè gù fa werñ yè'sø ntòrøerñ. Mègu ðø mvøk nè vø nè wèerñ nè røerñ bæ zenñ.>> ⁸ Pità nè ðuk fa nà' ðø, <<Kaco mü dzøm yuk ðø wu cuk fa mü kù yerñ.>> Jisòs ðø, <<A ye-a ñga mü ka wu cuk fa, ye ðø wù ka yà'sø mok vesü ye.>> ⁹ Fana

Pità nè ðuk fa nà' mok kè ðø, <<A ye-a biim ve'nø, Tà, wù kà mü kù cùk mègù fa. Wu cuk fa mü bo am bæ tu am pwe'fo'.>> ¹⁰ Jisòs ðuk fa yi ðø, <<Ñwè nè yi cuk-a ni' ye lañ, ye ðø yi mok røerñ. Wo nè cuk fa megu ñwè ànø mok kù. Wèñ pwe'fo' wèerñ røerñ, mègù ñwè nè mò'fis nè yi ka røerñ yerñ.>> ¹¹ Jisòs ànø riñ me ye ñwè nè nà'a nè serñ yi nè lañ. Nà'a njo nè yi à ðuk ðø wèñ ka røerñ pwe' yerñ nè.

¹² Yi ànø cuk wes fa wo kùu awo sè fana yi kè te' ni fe'lø cøøk ye sè, nè kè foho cum nze. Fana yi ye ñgòcèp bohòwo ðuk ðø, <<Wèñ røerñ bæ yusè mü gù fa werñ yà'sø à? ¹³ Wèerñ togè mü ðø cicà nè ye ðø Tà. A bøbøñ mvè'nè wèerñ togè mü ve'nø yà'sø bùüsø mü bohòwèñ mvè'nè wèñ sè to yà'sø anø zinø. ¹⁴ Mü nè mü yàm cicà nè ye Tà àwèrñ nè cùk fa-a werñ kù, ye ðø wèñ tse' ñgòcùhu fa mòk bæ mòk kùu yàwo sè'. ¹⁵ Mü nitsè' fa werñ yà'sø mandzø mòk nè ðø wèerñ gù fa mòk bæ mòk sè' mvè'nè mü gù fa werñ yà'sø. ¹⁶ Mü sè tsø' fa werñ ñkèm ncèp ðuk ðø, kaco mo fàk yam ghak ñwè nè yi sè fàk bohònà' nè yerñ. Kaco masinjà mòk yam ghak ñwè nè nà' tum yi nè sè' yerñ. ¹⁷ Mvè'nè wèñ ri bum yè'sø fana kwækwaà nè ye bohòwèñ, ñga wèñ sè gù-a yà' na.>> ¹⁸ Yi à cèp fe'lø ncèp mòk sè' ðø, <<Bum sè mü sè cèp yè'sø, mü sè kà bohòwèñ pwe'fo' cèp. Mü ri nsàap bùü yàm sè mü a cokfis wo sè mü. A zinø ðø ncèp nè nà' cu ndzønø ñwàk Nwi nè, nè ye mègù sè' mvè'nè wo à còm sè ðø, <Ñwè nè vesi zø be'lø zøzø mvwe' mò'fis nè, nè ñøñ tes fa mü kù mü tuhù sè' yi nè.> ¹⁹ Mü sè tsø' nõnsø fa werñ bum yè'sø ñga cu ntòccu, ðø ya yà'a kè ye sè' mvè'nè mü à tsø' werñ sè fana werñ riñ ðø mü ñwè nè mü cu nè. ²⁰ Mü sè tsø' werñ nè'e ñkèm ncèp ðuk ðø, ñwè nè ñi jø-a masinjà àm co ñwè, ye ðø ñgòñgàñ jø yà'sø mü. Ñwè nè yi jø-a mü, ye ðø yi jø yà'sø ñwè nè yi a tumsø vè mü sè nzenğòñ ferñ nè.>>

Jisòs Dø Ngà Fàk Ye Mòok Nø Serñ Yi
(Mat. 26:20-25; Mak 14:17-21; Luk 22:21-23)

²¹ Jisòs ànø cep wes ncèp ènø fana ntüm ye fa ghaha wesø yi ñgø' ve'ε wùriñ. Yi cep fis mok jøja kwararñgàñ ðø, <<Mü sè tsø' werñ nè'e ñkèm ncèp ðø, ñwè cu mænğorè wèñ mò'fis nè yi nè serñ mü.>> ²² Ngàa fàak ye sè wèñ à kùksø kè'ca, nè mørø fàk ñwè nè yi ðø nà'a nè serñ yi nè bùè. ²³ Anø ye ñga mo fàk ye nè yi à sè dzømgè nà' wùriñ nè yøhø na kok lònğø ni'l yi anø. ²⁴ Saimù Pità sè gù gesø fa nà' bæ si ðø nà'a fek Jisòs nè ðø ñwè nè nà' ðuk ànø ndàle. ²⁵ Fana ñgà fàk ye nà'nø soonñ kuøp wesø lo ñgø ni'l Jisòs anø, nè fek nà' ðø, <<Tà, ñwè nè nè

wù duk ànè ndà lé?>> ²⁶ Jisòs duk dè, <<A ñwè nè mụ nò bək jəŋ zuzụ, nò tsəp gesə sənə ndzəpnjāp, nò fa yi.>> Fana yi bək jəŋ zuzụ, nò tsəp gesə sənə ndzəpnjāp, nò fa Judàs Iskarəyà nò Saimù. ²⁷ Judàs à jə yà' ntèŋ, Satà ca ni yi sə ntuu. Jisòs duk fa nà' dè, <<Yusè wù sè dè wu gu sè, gu yà' nənàk.>> ²⁸ Bwe ye sè wo à ye fo' sè pwe' à yuk, nò kà njo nò Jisòs duk fa nà' ve'nə nò rēŋ. ²⁹ Judàs nò à ye ñgà lòksè mbàam awo yi. Mok wèŋ tsəm dè kāmòk Jisòs duk dè nà'a kə ywiŋ vò bum sè wo nò zə ñkàk bə zəŋ. Bòp mòk tsərə yāwo dè kāmòk Jisòs sè duk dè nà'a kə gap fa ñgàa jŋ wèŋ mbām. ³⁰ Ghà nò Judàs nò ànə jəŋ zuzū sè Jisòs fa yi sè ntèŋ fana yi tesə lo yuye sə mbiŋ. A ye yè'sə ñga ndzəm seŋ tasə cù laŋ.

Jisòs Fa Lùk Nə Fi

³¹ Ghà nò Judàs nò ànə tesə lo ye sə fana Jisòs duk fa ñgàa fàak ye wèŋ dè, <<Mvək kūrə ñga'a mok laŋ nò bwiŋ nò ye dè mo ñwè nò ñwè nò ghaŋ. Wo nò ye nsàp ñwè nò ghaŋ nò Nwi cu sè' ndzə ni' Mo ñwè anə. ³² Mvè'nè wo nò ye nsàp ñwè nò ghaŋ nò Nwi cu ndzə ni' mū Mo ñwè fana Nwi nò niŋ tsok fa bwiŋ nsàp ñwè nò ghaŋ nò Mo ye nò cu, Yi nò kà mvək càsə.

³³ <<Bwe am wèŋ, mvək nò vesùwèŋ nò cum mvwe' mò'fis ka mok ñkəŋ bwehe cum fe'lə. Wèŋ nò lap mụ fana yà' megu mvè'nè mụ ànə tsok fa bū Jus wèŋ fa' yà'a dè, kaco wèŋ kə dzeŋ to mvwe' sè mụ sè lóo sə yeŋ. ³⁴ Mụ fa weŋ lùk nò fi dè, wèŋ dzəm mòk bə mòk. Nsàp mandzè nò mụ a dzəm weŋ nà'a, wèŋ nò dzəm tsoŋ mòk bə mòk sè' ve'nə. ³⁵ Nsàp dzədzəm ènə nò gu yi ñkuŋ bwiŋ riŋ dè wèŋ bū sè wèŋ sə yi mandzè àm.>>

Jisòs Də Pità Nə Dzeŋ Yi

(Mat. 26:30-35; Mak 14:26-31; Luk 22:31-34)

³⁶ Saimù Pità à fek yi dè, <<Tà, mvwe' sè wù sè lóo sə ma fò?>> Jisòs duk dè, <<Mvwe' sè mụ sè lóo sə, kaco wù lo to fo' ñga'a yeŋ. Mvək nò vè nò wu nò yuŋ vò mụ fo'.>> ³⁷ Pità duk dè, <<Wù dè kaco mụ yuŋ lo to wu ñga'a yeŋ ñga kotse' mụ yà ñkuŋ ε Tà? Mụ yàm kəkūrə ñgòkpə bū tu yò.>> ³⁸ Jisòs duk fa yi dè, <<Wù duk dè aco wù kpə bū mụ è? Mụ tsok wu ñkəm duk dè, mvəp nò sə kə to kāmòk, ñga wù n'è, wù bēŋ fis mụ kè' te' laŋ dè wù ka mụ riŋ.>>

14

Jisòs Mandzè Nə NgòKè Yə Nwi

¹ Anə geŋ Jisòs nò duk fa ñgàa fàak ye sè wèŋ dè, <<Kà dè wèŋ gu dè ntuum awèŋ

sə bəp weŋ duk. Wèŋ fa ntuum awèŋ bohòNwi, nò fa yà' bohòmù sè'. ² Rum ndap mụ la'à Tè' am àwo ñkəŋntèŋ. Yà' ànə ka-a ve'nə yeŋ bwèrɛ mụ a tsə' fa weŋ. Mù sè lódo ye a mụ kə gūhə tsərə nonjə fa weŋ mvwe' ncum mbwa. ³ Mụ lo-a, nò kə gūhə tsərə wes fana mụ foho və, nò kə jəŋ lo weŋ, dè ya mvwe' sè mụ cu sə, wèŋ ye yàwèŋ sè' fo'. ⁴ Wèŋ ri mandzè nò ñgòlòmve' sè mụ sè lóo sə laŋ.>>

⁵ Tomos duk fa yi dè, <<Vès ka mvwe' sè wù sè lóo sə riŋ, Tà. Ye dè vèes nò riŋ mandzè nò ñgòkè dzèŋ fo' nò bə yà?>> ⁶ Jisòs duk wo dè, <<Mù mandzè nò mụ, mụ zinə nò sè' mụ, nò ye lùŋ nò sè' mụ. Kaco ñwè ca, nò kə ye to si Tè' am yeŋ, tse'ña ñgəŋgəŋ cà bohòmù. ⁷ A ye-a dè wèŋ anə riŋ-a mụ, bwèrɛ dè wèŋ a ri Tè' am sè' laŋ. Ye jəŋ ñga'a nò lo mantombi, wèŋ ri yi, nò yèð nò yi bə lis sè' laŋ.>>

⁸ Filip fek yi dè, <<Tà, niŋ fa-a ves Tè' yo nò è? Nà'a mègù yu nò mò'fis nò vèes yə-a yi, yà' kūrə ves.>> ⁹ Jisòs duk dè, <<Nuumbu sè mụ a cu vesùwèŋ yè'e pwe', wù ka mụ ntòriŋ à, Filip? Ñwè nò yi yə-a mụ, ye dè yi a yə Tè' am nò laŋ. Ye dè wù sè duk fe'lə dè mụ niŋ fa weŋ Tè' am nə-e ñga'a va? ¹⁰ Co wù ka sə ntuu wù dzəm dè mụ mo ye nə, mụ mò'fis bə Tè' nə, Tè' nò ye sè' mò'fis bə mo ye nò yè'e dzəm à? Ncèp nò mụ sè cèp fa wèŋ ènə sə kà sə vèð mụ bə tu am tesə kok. Sə gu Tè' am nò yi sə fàk ndzə ni' mụ nò. ¹¹ Wèŋ dzəm ncèp àm nò dè mụ ves Tè' am mò'fis, Tè' am ye bwi vesi sè' mò'fis n'è. A ye-a dè wèŋ sə kà dzəm dè būsə mụ sè cèp yà' sè' mụ bə cùu am fana aco wèŋ dzəm yà' būsə wèŋ yə nsàp fàak sè mụ sə gu sə.

¹² <<Mù tsok fa weŋ ñkəm ncèp duk dè, ñwè nò yi dzəm-a bohòmù, yi nò gu sè' nsàp bum sè mụ sə gu. Yi nò gu bum sè yà' yam càsə yà'sə sè', būsə mụ sè bwiŋ lóyàm bohòTè' am. ¹³ A ye-a sè yà, ñga wèŋ fek yà' bə liŋ am fana mụ nò gu yà'. Mù nò gu yà' ya ñga bwiŋ ye ñaŋ sè Tè' tse' sə ndzə fàak am sə. ¹⁴ A ye-a sè yà, ñga wèŋ fek mụ yà' bə liŋ am fana mụ nò gu yà'.>>

Jisòs Kà' NgòTum Vèsə Ngà Ntip

¹⁵ Jisòs nò duk fe'lə mok sè' dè, <<A ye-a dè wèŋ dzəm mụ, wèŋ nonjə lùuk am. ¹⁶⁻¹⁷ Fana mụ nò fek Tè' am yi tum fa weŋ ñgà ntip mòk. Ngà ntip ènə, a Yòŋsè nò Nwi nò, nà'a yi nò yi nitsə' fagə bwiŋ zinə nò. Yi nò cum mam wenə wèŋ sə ntuu wèŋ nò mvèsə. Kaco bū sè sə nzeŋgəŋ fèŋ tse' to yi yeŋ, būsə kaco wo ye nà' yeŋ, nò kà yi sè' ri. Wèŋ riŋ yi yàwèŋ riŋ būsə yi cu wenə wèŋ, nò ye dè yi nò kə cum mam wenə wèŋ.

¹⁸ <<Ye dæ wæŋ riŋ tse' dæ kaco mæ lo, næ me'ræ mak noŋsæ weŋ co bwe niŋj yeŋ. Mæ næ bwi foho vø mali ŋgøkè yø weŋ. ¹⁹ Yus dæ, cu mvæk momjo ya bùu sè sənə nzenŋòŋ næ kà mæ mok sè yø fe'lè. Wèeŋ næ sè ye mali mæ yàwèŋ yo, bùusè mæ cu fo' ŋwəm fana wèeŋ nø cum yàwèŋ sè' ŋwəm anə. ²⁰ Mvæk ànə kè dzèŋ nùu fana wèŋ riŋ dæ mæ ves Tè' am mò'fis, wèŋ ye yàwèŋ vesùwèŋ sè' mò'fis fana mæ ye yàm vesùwèŋ sè' mò'fis. ²¹ Nwè nè yi yuk-a lùuk am sè, næ noŋsə yà' fana ye dæ nà'a yi nè yi dzəm mæ nø. A ye-a ŋga ŋwè dzəm mæ, ye dæ Tè' aam nè dzəm ŋgəŋgəŋ, mæ dzəm yi yàm sè', næ niŋtsok fa yi ni' àm mvè'nè mæ cu.>>

²² Anə geŋ Judàs fek yi dæ, <<Aco wù yəŋ megu bohòvès, bùu sè sənə nzenŋòŋ sè kà wu yàwø ye anə va Tà'>> Anə cep ye'sə Judàs nè zok, kà Judàs Iskarəyà yeŋ. ²³ Jisòs cep fəsə dæ, <<Nwè nè yi dzəm-a mæ, yi næ noŋsə ncèp am. Tè' am nè dzəm yi fana ves Tè' am nø nø vø kə gu mvwe' ncum avès ves ŋwè ànə wèŋ bəbè'. ²⁴ Nwè nè yi kà mæ dzəmgəŋ kà ncèp àm nø sè' nòŋsəgə. Wèeŋ tserə tse' dæ ncèp nè mæ sè tsə' weŋ ènə nà' sè kà sè vøə mæ bə tu am tesə kok. A ncèp Tè' am nè yi a tum vø mæ nø. ²⁵ Mæ tsə' fa weŋ bum ye'sə ŋga mæ cu ntòvesùwèŋ. ²⁶ Anə ye mankwèŋ fana Tè' am nø næ tumşə vesə fa weŋ ŋgà ntip næ ŋgøkè jə mvwe' kùu am. Ngà ntip nø, a Yòŋsə nè Rəreŋ nø. Ghà nè yi nè nø, yi næ ye'rə fa weŋ bum, nè gu wèŋ tsə' rəŋ fəsə bum sè mæ à tsə' weŋ sè pwe'fo'.

²⁷ <<Mvè'nè mæ sè lònŋa'a ye'e fana mæ fa nòŋsə weŋ fifi. Nsəp fifi nè njam nè mæ sè fa weŋ ènə, kaco weŋ tse' to nà' bohònzenŋòŋ nè'e yeŋ lok. Wèeŋ kà dæ wèeŋ sè mərə duk. Wèeŋ kà wuə sè ntuù wèŋ sè' tse'. ²⁸ Wèŋ yuk mvè'nè mæ tsə' fa weŋ dæ mæ sè lòo fana nø bwi vø kə tseŋ weŋ sè mok yà'a lan. A ye-a dæ wèŋ dzəm mæ, wèŋ kwa dæ mæ sè lònŋgøkè ye Tè' am, bùusè Tè' am nø yi yam gha' mæ yi. ²⁹ Mæ sè tsòho fa weŋ bum ye'sə ŋga cu ntòcu, dæ ya ŋga yà'a kə ye mvè'nè mæ tsə' weŋ sè fana wèŋ dzəm dæ mæ ŋwè nè zinə. ³⁰ Mæ nø kà vesùwèŋ tətè mok cèp yiskok, bùusè ŋwè nè yi ŋkum sè nze fəeŋ yi nø sè dæ yi vø. Megu dæ yi kà nàŋ bohòmə tse'. ³¹ Yusè mæ sə guu, a bə ŋàaŋ sè Tè' am a duk fa mæ yi dæ mæ gu, ya ŋga bwij nø riŋ dæ mæ dzəm Tè' nø. Lòkok, vesùwèŋ lo mvwe' sè zok.>>

15

Jisòs Də Yi Co Mantsen Tu

¹ Jisòs à tsə' fa ngàa fàak ye wèŋ ncèp mòk sè' duk dæ, <<Mæ ye'e tu grep nè nà'a nè zinə, Tè' am ye bwi ye co ŋwè nè yi

sə jə ŋkərè bə zeŋ yi. ² A ye-a ŋga ntaŋ àm mòk sè kà zəm fana yi gbè' ci' mak fis nà'. A ye-a nta nè nà' sè zəm fana yi guhu tsə'rə nà' bəbòŋ dæ ya nà'a zəm ghaha wesə ŋkəuŋntən. ³ Wèeŋ yàwèŋ mok rəreŋ co ntaŋ tu nè wo guhu tsə'rə nà' guhu tsə'rə. Wèŋ reŋ ve'nə bùu ncèp am nè mæ cèp fa wèŋ nø. ⁴ Wèeŋ cum mam ndzə ni' mæ ya mæ cum mam ndzə ni' wèŋ sè'. A ye-a ŋga ntaŋ ka ndzə ni' mantsen tu nø yeŋ, kaco yi zəm ŋgwi yeŋ. A bohòwèŋ sè' ve'nə dæ, a ye-a ŋga wèŋ ka ndzə ni' mæ cum mam, ye dæ wèeŋ wà.

⁵ <<Mæ yàm mantsen tu nè, wèŋ ye yàwèŋ ntaŋ sè. Nwè nè yi cu mam-a ndzə ni' mæ, mæ cum ndzə ni' yi sè' fana yi nø ye co ntaŋ tu nè yi sè zəm ŋgwi wùriŋ. Yumook sè' dæ, a ye-a ŋga mæ ka ye, kaco wèŋ gu to lok fàk yumok yeŋ. ⁶ Nwè nè yi kà-a ndzə ni' mæ cu mam fana yi ye co ntaŋ tu nè wo mak nà' mà'a. Ntaŋ tu nø yum fana wo t'è benə nsəap yà'sə, nè kə teŋ sè misə, fana yà' sè. ⁷ Wèeŋ cu mam-a ndzə ni' mæ, ncèp àm cum sè' sè ntuù wèŋ fana yusè wèŋ fek mæ yà' pwe'fo', wèeŋ nè tse' yà'. ⁸ Yusè yà'a gùgə ŋkuŋ bwij jəŋ Tè' am dæ yi kəkuk, a ŋga wèŋ co ntaŋ tu sè wèŋ sè zəm ŋgwi ŋkəuŋ. Yà'sə nø niŋtsok sè' jəja dæ wèeŋ bwe am.

⁹ <<Mæ a dzəm weŋ nsəp nè co Tè' am dzəmgə mæ. Wèeŋ sè lo mantombi bə nsəp mandzə nè co mæ sè dzəm mali weŋ. ¹⁰ A ye-a ŋga wèŋ sè nòŋsə lùuk am sè fana mæ nø sè dzəm mali weŋ fo'. Yà' mægù sè' mvè'nè mæ a nòŋsə lùuk Tè' am fana yi sè dzəm mali mæ sè' ye'e. ¹¹ Mæ tsə' nòŋsə fa weŋ bum ye'e mantombi ya ŋga kwəkwa nè mæ tse' nø, wèeŋ tse' nà' yàwèŋ sè', ya kwəkwa nè njàwèŋ nø nà'a rwij wesə dak nè dak. ¹² Lùk àm nè mæ sè fa weŋ nø nè' dæ, Wèeŋ sè dzəm mòk bə mòk sè' mvè'nè mæ a dzəm weŋ.

¹³ <<Nsəp dzədzəm mòk ka nsəp nè'e mok guŋ casə fe'lə nè dæ ŋwè dzəm ŋge' ye wèŋ ve'e tətè nè kə fa ni' ye dæ yi kpu bùu tu yà'wèŋ. ¹⁴ A ye-a ŋga wèŋ sè nòŋsə lùuk am sè fana ye dæ wèeŋ ŋge' am. ¹⁵ Mæ nø kà weŋ dæ ŋkwèŋ mok sè to, bùusè kaco monkwèŋ riŋ wes yusè ŋkwà' ŋwè ye nø sè gù pwe'fo' yeŋ. Mæ nø to weŋ lè dæ ŋge', bùusè mæ a tsòho wes fa weŋ bum sè Tè' am a tsə' mæ sè pwe' nè pwe'. ¹⁶ Wèŋ a ka mæ wèŋ cokfis jəŋ, mæ a cokfis jə weŋ mæ, nø tumşə lo weŋ dæ wèeŋ lo, nè kə zəm fa mæ nto' ŋkəuŋ ya nto'o sè cum mali fo'. Wèeŋ gù ve'nə fana yusè wèŋ fek Tè' am yà' mənə liŋ am pwe'fo', yi nø fa weŋ yà'. ¹⁷ Lùk àm nè mæ sè fa weŋ nè'e dæ, wèeŋ dzəm mòk bə mòk.>>

*Jisòs Duk Də,
Nzenŋòŋ Nə Nə Bəŋ Weŋ*

18 Jisòs nè à sè cèp lòmali mantombi dè, <<A ye-a nga bùu sè sənə nzenğòŋ nè bèŋ weŋ, wèŋ riŋ dè wo à bèŋ to ntòmà ŋkwiŋ nè sè bəŋ weŋ. 19 Wèŋ ànə ye-a bùu nzenğòŋ sè wèŋ bwèrè bùu sè sənə nzenğòŋ sè wèŋ dzəm weŋ bùusè dè wèeŋ bùu awo. Megu kə də mù a cokfis weŋ mətətətə'rəə bùu sè sə nzenğòŋ sə fana wèŋ ka mok bùu awo yeŋ. Nà'a njo nè wo sè bèŋ weŋ nè. 20 Wèeŋ kà də wèeŋ swi ncèp nè mù à tsə' weŋ fa' nà'a duk. Də, kaco mo ŋkwèŋ yam ghak ŋwə nè yi sə fàk bohòna' yeŋ. Bùu sè wo à bèŋ maa nè bəŋ li weŋ sè'. Bùu sè wo à dzəm ncèp àam, nè dzəm li ncèp awèŋ sè'. 21 Wo nè gu weŋ nsàap bup yà'sə pwe' bùusè dè wèeŋ bùu am, nè ye sè' bùusè də wo ka ŋwə nè yi tum sə vè maa tsenə nè riŋ. 22 Anə ye-a dè mù a ka yumok bohòwo kə cep bwèrè dè bup awo kà maa tuhù wo ye. Nə ye də nè mù a vè, nè kə tsok wo laŋ fana mandzə nè co wo swihi nè mok bùə. 23 Ŋwə nè yi bèŋ-a maa, ye də yi bèŋ Tè' am sè'. 24 Anə ye-a dè mù à ka nsàap mangəŋgèeŋ sè ŋwə nəmòk ka gu yuk maa lisè wo gu, bwèrè dè bup awo kà maa tuhù wo ye. Nə ye də ŋga'a yè'e, wo a yə yà' bə lis awo laŋ, nè sè bəŋ mali maa ves Tè' am ba fo'. 25 Me'rə yà'a ye ve'nə ntəŋ, ya yà'a kə kurə təŋŋ mvə'nə wo à còm nòŋsə ndzənə ŋwàk Nwi də, <Wo à bèŋ maa wà jì njo yà'a.>

26 <<Wèeŋ kà swi də ŋgà ntip nè sə vèə swi. Ghà nè mù lòbohòTè' am fana maa nè tum sə vesə fa weŋ yi. Yi yòŋsè nè yi tesə vè bohòTè' am. Yi nitsə' fagə bwiŋ zinə nè yi. Yi nè kə təŋŋ maa nè ŋjəm, nè sə tsoho fa bwiŋ nsàp ŋwə nè mù cu nè. 27 Wèeŋ yàwèŋ sè' bùu sè aco wèŋ tsoho fa bwiŋ bə liŋ am sè', bùusè à yè yèe, a sə cu vesùwèŋ mvwe' mò'fis.

16

1 <<Mù tsə' fa weŋ bum yè'sə ya ŋga bwiŋ yè ŋgòfa weŋ ŋgə' fana wèŋ kà mankwèŋ sòŋ fohòlò. 2 Wo nè jum fis weŋ məm mvwe' ndap piriya. Mvək sə vèə nè wo nè zə weŋ bə zə mwè nè sə tsəm də wo sə gə fàha Nwi. 3 Wo nè gu weŋ nsàap bum yè'sə bùusè wo ka maa ves Tè' am ba fo' riŋ. 4 Megu dè mù sə tsòho fa weŋ bum yè'sə ŋga cu nto cu ya ŋga yà'a kə ye nùu, wèŋ tsərə tse' də mù ànə tsok weŋ laŋ də a nè ye ve'nə. Mù à ka weŋ bum yè'e mantombi tsok fa bùusè mù a sə cugə vesùwèŋ.

Fàak Sə Ngà Ntip Nə Nə Gu

5 <<Mù sə tsə' weŋ yà' ŋga'a bùusè mù tə mok ŋgòbwi foho lòyu am bohòŋwə nè yi à tum vè maa tsenə nè. Mègù kə də wèŋ pwe'fo', ŋwə nè mò'fis sə kà maa də mù sè lòyè'sə fòlè sè' fek lok. 6 Yàwèŋ mègù də

bum sè mù sə tsə' weŋ yè'sə sə gə ntuum awèŋ kà kwa. 7 Mù sə tsə' weŋ lè zinə də bəghak də maa me'rə weŋ nè lo, bùusè mù kà-a lòfana Ngà Ntip nè nè kà ŋgòkə cu wenə wèŋ və. A ye-a ŋga mù lòkə dzèŋ mbwa fana maa nè tum sə tsoŋ vè yi ŋgòkə cu wenə wèŋ. 8 Ghà nè yi vèə fana yi nè gu nzenğòŋ nè ŋgòri ncu nè bup nè ye ncu nè kəkurə, nè ye mandzə nè Nwii nè kə sak nzenğòŋ nè. 9 Yi nè niŋtsok reŋsə fa wo də yà'wèeŋ ŋgàa gə bup bùusè wo à ka bohòmə dzəm. 10 Yi nè reŋsə wo də maa ŋwə nè kəkurə. Yi nè tsok reŋsə fa wo yè'sə bə mandzə nè də maa nè me'rə fèeŋ, nè lo bohòTè' am fana wèŋ kà maa mok sə yə fe'lə. 11 Yi nè reŋsə fa bwiŋ jòŋ awo bə maa nè sak nzak sè' bùusè bwiŋŋ nè ye də nzak kə ŋkum nè yi tse' nzenğòŋ yi nè.

12 <<Bum cu wùriŋ sè mù ka weŋ ntòtsoho fa, megu də maa tsoho fa-a weŋ yà' ŋga'a pwe', yà' ghak weŋ ŋaŋ. 13 Megu də ghà nè Yòŋsè nè yi reŋsə fagə bwiŋ zinə nè vèə fana yi nè sə gum sə lo weŋ mvwe' sè ŋgòri zinə nè pwe'. Yi nè kà bum bə tu ye sə cèp, yi nè sə cep bum sè yi yuk və ye yà' sè' yu'u. Yi nè tsoho reŋsə fa weŋ bum mok sè yà'a nè kə ye ntsəmòk mantombi sè'. 14 Yòŋsə ànə nè gu maa, mù ye ŋwə nè ghaŋ bùusè bum sè yi nè niŋ tsoho fa weŋ yà' sè nè tesə bohòmə. 15 Bum sè Tè' am tse' pwe' a sè' yàm, fana nà'a njo nè mù duk weŋ də Ngà Ntip nè nè sə tsoho fa weŋ bum sè yà' tesə vè bohòmə sə.>>

Jisòs Ŋwə Nə Yi Gha' Nzenğòŋ Nə Yi

16 Jisòs à duk fa bwe ye wèŋ duk də, <<Anə ca mvək momjo wèŋ kà maa mok sə yə fe'lə. A cà fe'lə mvək momjo səmok fana wèŋ ye fe'lə maa.>> 17 Ngàa fàak ye mok wèŋ a fe'rə kə'cà manğorə wo anə də, <<Yi sè cèp yè'sə də yà ve'nə e? Yi sə dūhu yusə də, <Mvək momjo wèeŋ nè kà maa yə, a kə cà fe'lə mvək momjo səmok fana wèŋ ye maa.> Yi cèp ve'nə, nè sə duk də, <A bùusè mù sè lòbohòTè' am> wèŋ yè'sə bùu yà? 18 Ncèp nè yi sè cèp nà' də mvək momjo nè yè'sə dale? Mvək momjo ànə vès ka yàvès bə zəŋ reeŋ.>> 19 Anə geŋ Jisòs riŋ də wo sə dzəm ŋgòfək yi yumok fana yi duk fa wo də, <<Wèŋ sə mərə yè'e ncèp nè mù duk fa weŋ də mvək momjo wèeŋ nè kà maa mok yə, a cà mvək momjo wèŋ ye fe'lə maa səmok nè à? 20 Maa tsok fa weŋ ŋkəm ncèp də, wèeŋ nè waŋ ve'e manziŋ manziŋ, fana bùu sè sə nzenğòŋ sə wèŋ sə kwa maa njàwo kwa. Ntuum awèeŋ nè bup weŋ wùriŋ fana ntuum awèŋ sè yà' bup weŋ ve'e sè nè bəuŋ kwa fe'lə sè'. 21 Anə ye co ŋwà nè yi sə ghà mwe. A yèto, ntum bup yi də mvək ŋgə' ye vè laŋ. Ghà nè yi dzə wes

mo nɛ fana yi kà ɲǝ' nɛ yi anɛ ye nɛ mok tsɛrɛ. Yi nɛ sɛ kwa mok kɛ kwaa dɛ yi dzɛ mwe sɛ nzenɲɔŋ. ²² Anɛ ye bohòwɛŋ sɛ' ve'nɛ. Ɗga'a ye'e ntuum awɛŋ sɛ bɔp wɛŋ, meɲu kɛ dɛ ghà nɛ mɛ nɛ kɛ ye fe'lɛ vesùwɛŋ sɛmok fana wɛɛŋ nɛ kwa mvàk ànɛ wùriŋ. Mandzɛ nɛ co dɛ ɲwɛ nɛmòk gu to dɛ ya wɛɛŋ kà mok kwa fe'là, kà mok sɛ' ye.

²³ <<A kɛ dzɛŋ numbu ànɛ fana yà'a nɛ rɛɛŋ bohòwɛŋ, wɛŋ kà mɛ yumok mok fek fe'là. Mɛ tsok fa wɛŋ ɲkɛm ncɛp duk dɛ, yusɛ wɛɛŋ fek-a Tɛ' am yà' mɛnɛ liŋ am pwe', yi nɛ fa wɛŋ yà'. ²⁴ Yà' kɛ dzɛŋ tɛtɛ ntinɛ ɲga wɛŋ ka yumok mɛnɛ liŋ am lɛŋ yuk. Wɛɛŋ lɛŋ bum bohòTɛ' am, ya yi fa wɛŋ yà', wɛŋ kwa tsɛ'rɛ bɔŋsɛ riŋ.>>

²⁵ Yi à cɛp fe'lɛ fa ɲgàa fàak ye sɛ wɛŋ dɛ, <<Mù sɛ màk fa mègù wɛŋ bum bɛ gbɛ' bɛ gbɛ'. Mvàk sɛ vɛɛ nɛ mɛ nɛ kà gbɛ' mok màk fe'là. Mɛ nɛ tsok rɛŋsɛ fa wɛŋ bum sɛ yà' cu bɛ liŋ Tɛ' am sɛ mok jɛja. ²⁶ Ghà ànɛ ye fana wɛɛŋ nɛ sɛ lɛŋ bum bohòTɛ' am mok bɛ cùu awɛŋ mɛnɛ liŋ am. Anɛ kà mok dɛ mɛ kɛ lɛŋ fa wɛŋ mù mok ye yiskok. ²⁷ Tɛ' am bɛ tu ye yi dzɛm wɛŋ bùusɛ wɛŋ a dzɛm mɛ, nɛ dzɛm tse' sɛ' dɛ mù à tesɛ bohòyi. ²⁸ A zinɛ, mù à tesɛ vɛ bohòyi ɲkuŋ nɛ vɛ sɛ nzenɲɔŋ fɛŋ; nɛ ɲga'a nɛ'e mù sɛ dɛ mɛ me'rɛ ɲgòŋ nɛ, nɛ bwi foho lo fe'lɛ bohòTɛ' am nɛ.>>

²⁹ Anɛ geŋ fana ɲgàa fàak ye sɛ wɛŋ dzɛm fa yi dɛ, <<A ve'nɛ àlaa. Wù cɛp nɛ ɲga'a mok rɛrɛŋ, wù sɛ kà gbɛ' mok màk. ³⁰ Fana vɛs rɛɛŋ nɛ nɛ ɲga'a dɛ wù riŋ bum pwe'fo'. Njo mòk nɛ dɛ ɲwɛe fek wu yusɛ yà' cu sɛ vɛɛ yi ɲkuŋ ya wu riŋ yà'a bùu. Yà'sɛ gù fana vɛs dzɛm zinɛ dɛ wù a tesɛ vɛ bohòNwi.>> ³¹ Jisòs nɛ fek wo dɛ, <<Co yà'sɛ gù wɛŋ ɲkuŋ wɛŋ dzɛm à? ³² Wɛɛŋ yeɛ, mvàk sɛ vɛɛ, aco mù duk dɛ mvàk nɛ kùrɛ lɛŋ, nɛ wo nɛ bɛ' samsɛ wɛŋ zɔzok fana ndaaŋwɛ pwe' caŋ lo nda' à yi, wɛŋ me'rɛ tes mɛ mɛmù. Megu dɛ mù nɛ kà mɛmù sɛ ye bùusɛ Tɛ' aam nɛ ye vesi. ³³ Mù cɛp bum ye'sɛ bohòwɛŋ ya wɛɛŋ cum mam vesùwɛŋ nɛ tse' fifi. Sɛnɛ nzenɲɔŋ nɛ'e, wɛɛŋ nɛ sɛ tse' meɲu ca ɲǝ'. Megu dɛ wɛɛŋ ko ntum. Mù a ghak nzenɲɔŋ nɛ lɛŋ.>>

17

Jisòs Sɛ Lɛŋ Fa Bwe Ye Wɛŋ Piriyà

¹ Jisòs ànɛ cɛp wes bum ye'sɛ fana yi kùk gesɛ lo mubu, nɛ duk dɛ, <<Tɛ', mvàk nɛ wù à gù fùhu nɔŋsɛ nɛ kà dzɛŋ lɛŋ. Gu-a dɛ ya mo yònɛ tse' kàkukùsɛ. Mɛ nɛ gu yàm sɛ' co bwiŋ ye ɲaaŋ yo. ² Wù a fa mo yònɛ ɲaaŋ mətuhù bwiŋ pwe'fo', ya yi fa

liŋ nɛ nà'a nɛ kà mè nɛ bohòbùu sɛ wù a cokfis, nɛ fa ndzɛ bohòyi sɛ. ³ Liŋ nɛ nà'a nɛ kà mè yuk nɛ, a ɲgòri wu, nɛ wu Nwi nɛ wù mègù mò'fis nɛ ye zinɛ nɛ, nɛ ye sɛ' ɲgòri mɛu Jisòs Krest nɛ wù à tum vesɛ sɛ nzenɲɔŋ nɛ. ⁴ Mù a kùksɛ wu sɛ nzenɲɔŋ fɛɛŋ. Mù a gù wes fàak sɛ wù a tum tse mɛ dɛ mɛ kɛ gu sɛ lɛŋ. ⁵ Ye dɛ Tɛ', jɛŋ lo-a mɛ, ya mɛ kɛ cum vesù. Gu mɛ ya mɛ kɛ tse' kàkukùsɛ mɛvwe' mò'fis mvɛ'nɛ vesù ànɛ tse' to nà' ɲga wù ka nzenɲɔŋ nɛ ntògu lok yà'a.

⁶ <<Bùu yo sɛ wù a cokfis wo sɛ wɛ ɲgòri wu sɛ bɔŋ. Wo à ye bùu sɛ yò, wù nɛ jɛŋ wo, nɛ fa ndzɛ bohòmù. Wo cu sɛ nɔŋsɛ ncɛp nɛ ɲjònɛ sɛ'. ⁷ Wo a ri tse' mok ɲga'a zinɛ lɛŋ dɛ bum sɛ mù tse' yà' pwe'fo' a tesɛ vɛ bohòwù. ⁸ Mù a càsɛ fa wo ncɛp nɛ wù a fa nà' ndzɛ bohòmù nɛ fana wo a ko jɛ nà' lɛŋ nɛ riŋ zinɛ dɛ mù a vɛ bohòwù. Wo a dzɛm tse' sɛ' dɛ wù a tum vesɛ mɛ sɛ nzenɲɔŋ anɛ.

⁹ <<Mù sɛ lɛŋ fa wo. Mù sɛ kà bohòbùu sɛ sɛnɛ nzenɲɔŋ anɛ nduk pwe' lɛŋ fa. Mù sɛ lɛŋ fa bùu sɛ wù a fa wo ndzɛ bohòmù ye'sɛ, bùusɛ wo bùu yo wɛŋ. ¹⁰ Yàm pwe'fo' sɛ yò, Yòye bwi pwe'fo' sɛ' sɛ yàm. Bwiŋ sɛ ye dɛ mɛ tse' kàkukùsɛ bùu tu awo sɛ. ¹¹ Mvàk kùrɛ ɲga'a nɛ dɛ mɛ nɛ bwi foho lo bohòwù lɛŋ. Mɛ nɛ me'rɛ nzenɲɔŋ nɛ fana wo cum mali yàwo ntòca. Tɛ' nɛ wu rɛrɛŋ, sɛ jɛŋ ɲkɛrɛ bohòwo bɛ nsàp ɲaaŋ yònɛ wù ànɛ fa mɛ nɛ, ya wo cum cù mò'fis sɛ' mvɛ'nɛ vesùu cù mò'fis ye'e. ¹² Ghà nɛ mù a cu ntòvesi wɛŋ, mù sɛ jɛŋ ɲkɛrɛ bohòwo bɛ ɲaaŋ yo sɛ wù à fa ndzɛ bohòmù sɛ. Mù a jɛ ɲkɛrɛ bohòwo bábɔŋ fana yumok kà wo gù. Nà'a njo nɛ mòk a ka mɛtsɛtsɛ'rɛ wo bisɛ nɛ. A bisɛ meɲu yi nɛ yi à ye ɲgòbisɛ tsɛ nɛ. Yi a bisɛ ve'nɛ ya yusɛ wo à còm nɔŋsɛ yà' ndzɛnɛ ɲwàk Nwi dɛ yà'a nɛ ye sɛ kùrɛ ve'nɛ.

¹³ <<Mù sɛ dɛ mɛ bwi foho lo ɲga'a mok bohòwù. Megu kɛ dɛ mù sɛ cɛp bum ye'e ɲga mù cu ntòsɛ nzenɲɔŋ anɛ, ya wo kwa sɛ' dak nɛ dak mvɛ'nɛ mù kwagɛ yàm. ¹⁴ Mù a càsɛ fa wo ncɛp nɛ ɲjònɛ lɛŋ, fana nzenɲɔŋ nɛ a bɛŋ wo bùusɛ wo ka yàwo mok bùu nzenɲɔŋ nɛ yeŋ, sɛ' mvɛ'nɛ mù ka yàm ɲwàɛ nzenɲɔŋ nɛ sɛ ye ye'e. ¹⁵ Ka dɛ mù sɛ lɛŋ ye'sɛ dɛ wu fis gesɛ wo sɛ nzenɲɔŋ anɛ yeŋ. Mù sɛ lɛŋ dɛ wu sɛ jɛŋ ɲkɛrɛ bohòwo ya ɲwɛ nɛ yi ɲwɛ nɛ bɔp nɛ kà wo yumok bɔp gu. ¹⁶ Wo ka bùu nzenɲɔŋ nɛ yeŋ, sɛ' mɛmɛvɛ'nɛ mù ka ɲwàɛ nzenɲɔŋ nɛ yeŋ ye'e. ¹⁷ Niŋtsok fa wo zinɛ yònɛ ya wo ye gesɛ yàwo zok co bùu yo. Ncɛp nɛ ɲjòo zinɛ nɛ. ¹⁸ Mvɛ'nɛ wù ànɛ tum gesɛ lo mɛ sɛnɛ nzenɲɔŋ nɛ fana mù sɛ tum lòwo ca sɛ' ve'nɛ. ¹⁹ Mù sɛ

nõnjõ ni' àm zok bohòwù bùu wo ya nga wo ye yàwo zok bæ ncèp nè njònè zìnè nè.

²⁰ <<Mù sè kà bə tu bùu sè wo fɛɛɲ yè'e lɛɲ mɛgù, mù sɛ lɛɲ bə tu mok sɛ wo nè yuk ncèp nè bohòyè'sə wɛɲ, nè dzəm bohòmù sɛ'.²¹ Mù lɛɲ də wo ye pwe' cù mò'fis. Tɛ', mù lɛɲ də mvè'nè vesùu mò'fis yè'e fana wo ye vesùwɛɲ sɛ' ve'nə. Wo ye ve'nə ya bùu sɛ sənə nzenɔ̀n nɛ rɪɲ də wù a tum vè mù sɛ nze anə.²² Mù a fa wo sɛ nsàp kəkuk nè wù à fa mù nè, də ya wo ye cù mò'fis sɛ' co vesù.²³ Mù nè ye sɛ ntùu wo, wù ye bwi yòsə ntùu mù ya wo pwe' ye cù mò'fis nè mò'fis. A ye ve'nə fana nzenɔ̀n nɛ rɪɲ də wù a tum mù, nè rɪɲ sɛ' də wù dzəm bùu am yè'sə wɛɲ sɛ' mvè'nè wù dzəm mù.²⁴ Tɛ', bùu sɛ wù a fa mù yè'sə, mù dzəm də wo ye vesù wɛɲ mwwe' sɛ mù cu, ya nga wo ye kəkuk nè wù ànə fa mù nga wù ka nzenɔ̀n nɛ ntògù nè. Wù à fa mù nsàp kəkuk ènə bùusə wù à dzəm mù.²⁵ Tɛ' nè wu rəɲɛɲ bə mandzəò yo pwe', nzenɔ̀n nɛ ka wu rɪɲ, mù rɪ wu yàm laɲ. Bùu yo yè'e wɛɲ rɪ sɛ' də wù a tum vè mù tsenə.²⁶ Mù a gù wo, wo rɪɲ wu. Mù nè sɛ gu mali ve'nə ya wo tse' sɛ' nsàp dzədzəm nè wù a tse' bohòmù nè, ya nga mù nè ye sɛ ntùu wo anə sɛ'.>>

18

Wo Ko Jisòs

(Mat. 26:47-56; Mak 14:43-50; Luk 22:47-53)

¹ Jisòs ànə lɛɲ wes me pìriyà ye nè fana yi jəɲ ngàa fàak ye wɛɲ bə yà'wɛɲ to ndzəp mòk nè wo togè nà' də Kidròn, nè tesə lo mwwe' gadi mòk fa'nə.² Judàs nè yi ànə seɲ Jisòs nè à rɪ mùmwwe' ànə sɛ' bùusə Jisòs bə ngàa fàak ye wɛɲ à sɛ kə be'ləgə fo'.³ Fana Judàs nè jəɲ nɔ̀ sojàa bùu Rumà wɛɲ nè ye bə ngàa kùk ndap Nwì nè ghaɲ sɛ bùu Farasi wɛɲ à tum wo sɛ. Bùu yè'sə wɛɲ à bwe' tse' laàm bə kək wɛɲ nduk, nè bəhə tse' lo bum dzɛ' sɛ'.

⁴ Wo à kə dzɛɲ mwwe' sɛ Jisòs à ye sɛ fana nga yi rɪɲ yusə yà'a nè gu bohòyi sɛ laɲ. Anə geɲ yi tesə təɲ və mantombii yà'wɛɲ, nè fek yà' də, <<Wɛɲ sɛ ləp ndà? >>⁵ Wo cep fəsə də, <<Vès sɛ ləp Jisòs nè mwwe' lak Nazàre nà'a.>> Jisòs duk fa wo də, <<A mù.>> Anə ye yè'sə nga Judàs nè yi à sɛɲ Jisòs nè tək sɛ' fo' bə yà'wɛɲ.⁶ Mvè'nè Jisòs à duk fa wo də, <<A mù>> sɛ fana bùu sɛ wɛɲ soɲ lo ma nkwəɲkwɛɲ, nè coho gbù sɛ nze.⁷ Yi fek fe'lə yà' sɛmòk də, <<Wɛɲ sɛ ləp ndalɛ?>> Bùu sɛ wɛɲ cep sɛ' nkuɲ də, <<Vès sɛ ləp Jisòs nè mwwe' lak Nazàre.>>⁸ Jisòs duk də, <<Mù tsə' wɛɲ fa' laɲ də a mù nè. A ye-a də wɛɲ sɛ ləp mù fana wɛɲ kà-a bùu yè'e wɛɲ yumok gù, wɛɲ me'rə wo lo yàwo sɛ.>>⁹ Yi à cɛp

ve'nə ya yà'a ye megu sɛ' mvè'nè yi ànə cep də, <<Bùu sɛ wù a fa wo ndzə bohòmù yè'e pwe', nè mò'fis nè kà bisə ja'à.>>

¹⁰ Anə ye ve'nə fana Saimù Pità cok fis fɛk ye mà mba'à, nè gbɛ' ci' mak fa monkwɛɲ nkwum ngà fa satikà' ntu'u ma zu sɛ nze. Liɲ monkwɛɲ ànə à ye Malekù.¹¹ Jisòs à yə ve'nə fana yi duk fa Pità nè də, <<Sòfəsə gesə fɛk nè mà mba'à. Wù sɛ də mù kà nɔ̀gə' nè Tɛ' am a fa mù də mù ye nà' nè yə à?>>

Wo Sak Jisòs Mù Kanjuru

(Mat. 26:57-65; Mak 14:53-72; Luk 22:54-71)

¹² Anə geɲ nkwà' nɔ̀wə sojà nè kə jəɲ nɔ̀ sojà ye wɛɲ, bə yà'wɛɲ kə ko kiɲ Jisòs nè. Ngàa tək mok sɛ mùmwwe' ndap Nwì nè ghaɲ nè à tesə wo sɛ'.¹³ Wo à ko yi, nè jəɲ lo to yi ntòbohòAnàs. Anàs ènə à ye tɛ'ɛ nɔ̀wə Kayofàs. Kayofàs nè ànə ye nkwum ngà fa satikà' bə lùmɔ̀nɔ̀n ànə yi.¹⁴ Nwə nè yi à duk fa bù nkwàha bùu Jus wɛɲ də, a bəɲon co nɔ̀wə nè mò'fis kpù mənə tu bwiɲ pwe' nè, à ye sɛ' Kayofàs ènə.

Pità Bèɲ Jisòs

(Mat 26:69-70; Mak 14:66-68; Luk 22:55-57)

¹⁵ Mvək ànə à ye, Saimù Pità bə mofàk Jisòs nɛmòk à yù lɔ̀Jisòs nè. Nkwum ngàa fa satikà' nè à rɪ mofàk Jisòs mòk nè fana yi me'rə nà', nà' ni lo mùmwwe' ntòmbi ye nè.¹⁶ Pità à təɲ mam ye mwwe' ncùu nka' sɛ, nè kà fwa ni lò. Anə geɲ mofàk Jisòs nè ngà fa satikà' ànə rɪɲ nà' nè kə ye mɔ̀ɲwà nè yi sɛ kùk ncùu sɛ, bə nà' cep fana wo to nisə lo Pità sɛ' mbwa.¹⁷ Mvè'nè wo à sɛ də wo ni lo fana mɔ̀ɲwà nè yi sɛ kùk ncùu sɛ yi nè duk fa Pità də, <<Mù kwà' də wu mofàk ngà' ànə mòk, kə ka'-ɛ?>> Pità cep fəsə fa nà' də, <<Hai', mù ka mòk yeɲ.>>

¹⁸ Anə ye ndzəm ànə nga mbwəp sɛ kə fana bwe fàak ngà fa satikà' bə ngàa kùk ndap Nwì nè ghaɲ nè mok wɛɲ fimsə mis, nè təɲ fo' sɛ yuk. Fana Pità lo kə təɲ sɛ' bə yà'wɛɲ, nè sɛ yuk ye sɛ'.

¹⁹ Nkwum ngà fa satikà' nè liɲ yee Anàs nà'a à fek Jisòs bum mok bə liɲ ngàa fàak nà' nè ye bə yusə nà' sɛ yè'rə fa bwiɲ sɛ.²⁰ Jisòs də, <<Mù yè'rəgə bwiɲ jəɲ mùmwwe' ndap pìriyà nè ye mùmwwe' ndap Nwì nè ghaɲ nè, mwwe' sɛ bùu Jus wɛɲ kə tesgə tu. Mù kà yàm yumok mwwe' səsùwihì cɛp yuk.²¹ Ye də wù sɛ fek fe'lə mù yè'sə bùu yà? To fek lɛ bùu sɛ wo à yuk bum sɛ mù cɛpgə sɛ, ya wo tsok fa wu wo. Wo rɪɲ wes bum sɛ mù cɛpgə sɛ ve'e laàn.>>²² Jisòs ànə cep ve'nə fana dògari mòk nè yi à ye fo' ləp sam yi bə bo mpaan. Yi də, <<Kàcò, yà'a mvè'nè wo cɛpgə bohònkum ngà fa satikà' ve'nə à? >>²³ Jisòs duk fa nà' də, <<A ye-a də mù

cèp bə jòn bwèrè də wù duk sè də mù sə cèp bə jòn. A ye-a nga yusè mù cèp sə m̀vək nə, wù ləp mù kə bùu yà? >> ²⁴ Anə geŋ Anàs tumsə lo Jisòs nə m̀vè'nè wo tasə tse' yi bə kwan bohò Kayofàs nə yi sè' ñkum ngà fa satikà' mòk.

²⁵ Saimù Pità nə à təəŋ, nə sə yuk mali mis sə fana wo duk fa yi də, <<Vès kwà' də wu le mo ngà fàk ngà' ànə mòk kè ka'-e? >> Pità dzeen də, <<Hai' kà mù yàm to.>>

²⁶ Mo ñkwèŋ ñkum ngà fa satikà' mòk, nə yi à ye moma ñwè nə Pità anə gbè' tiŋ mak yi ntu' nə cep ye sè'. Yi duk də, <<Mù tsəm də mù anə ye wu mù gadi bə lis am.>> ²⁷ Pità nə dzeen fe'lə sèmok fana ntomvəp to sè' ghà ànə.

Jisòs Tə Mantombii Palè

(Mat. 27:1-2, 11-14; Mak 15:1-5; Luk 23:1-5)

²⁸ Mvəp à sə to nə zəzòn fana wo jəŋ fis Jisòs mvwe' ndap Kayofàs, bə yà'wèŋ lo mvwe' nto' Govənonə yi mo lak Rumà. Bùu Jus wèŋ à ka yəwo mbwa ni bùusè wo à sə dzəm ngòònŋsə ni' awo rəreŋ ya wo kə zu ñkàk pasobà àwo*. ²⁹ Anə geŋ GovənoPalè nə kə tseŋ wo sə mbi, nə fek yà'wèŋ də, <<Wèŋ ko vè ñwè nè'e bùu yà? >> ³⁰ Wo duk fa nà' də, <<Anə ye-a də ñwè ènə kà ñwè nə bəp yeŋ bwèrè də vès kà yi bohòwù fəŋ jə və.>> ³¹ Palè nə duk fa wo də, <<Wenə wèŋ foho lo, wèŋ kə sak yi mvè'nè lùuk awèŋ sə duk weŋ.>> Wo duk fa yi də, <<Vès ka ñaŋ sè ngòsak nzak kpə bwiŋ tse'.>> ³² Mvè'nè wo à gù ve'nə fana yà' gù də Jisòs kpə nsəp kpə nə yi à tsə' fa bwiŋ də yi nə kpə nà' nə.

³³ Palè à bwi foho ni lòmù nto', nə to Jisòs də nà'a və. Jisòs à vè, yi fek nà' də, <<Wù də wu ñkum bùu Jus è?>> ³⁴ Jisòs də, <<Yusè wù sə fek mù yè'sə tesə kok sə vè wù kə a cùu bùu mok wèŋ nè?>>

³⁵ Palè duk fəsə fa nà' də, <<Wù yə mù co də mù ñwèð Jus à? Ngàa fa satikà' sè ghan bə bùu yo wèŋ jə vè wu bohòmù fəŋ wo. Wù gù bəpsə yà, tsok fa mù.>> ³⁶ Jisòs də, <<Gaŋ ñkum sè yàm sə kə sə nzeŋgòŋ fəŋ yeŋ. Gaŋ yàm sə nə ye-a sè sə nze fəŋ, bwèrè də bwe faak am wèŋ lù sə mù bùu Jus sə wèŋ də ya wo kà mù yumok gù.>>

³⁷ Palè nə fek nà' də, <<Wù sə də wu ñkum è kèe yàle?>> Jisòs duk də, <<Njo nə mù à vè sə nzeŋgòŋ fəŋ bùu zeŋ nə megù mò'fis də mù niŋtsok fa bwiŋ zìnə nə. Nà'a njo nə wo à dzə mù nə. Ñwè nə yi təəŋ-a ma nə zìnə nə fana yi nə yu'rə bohòmù mvè'nè mù sə cèep.>> ³⁸ Palè də, <<Zìnəə yu yà?>> Yi à duk wes ve'nə fana yi lokok, nə tesə lo sə mbi, nə kə tseŋ bùu Jus sə wo

ca sə. Yi duk fa yà'wèŋ də, <<Mù ka yàm jòn nə ngà' ènə gàu ye.>> ³⁹ Yi cep fe'lə mok sè' də, <<A bum lak awèŋ də ñkàha pasobàa kə dzèŋgəə, mù fis me'rə fa weŋ ngà ndapndzəm mòk mò'fis. Ye də wèŋ dzəm də mù fis me'rə fa weŋ ñkum bùu Jus nə à?>> ⁴⁰ Wo à yuk ve'nə, wo ke'ngùŋ duk nə bəp də, <<Vès ka ñwè ànə dzəm. Fis me'rə fa ves le Bərabà.>> Bərabà ènə à ye ncoro' nje nə kpə bwiŋ.

19

Wo Sak Də Wo Zə Jisòs

(Mat. 27:15-31; Mak 15:6-20; Luk 23:13-25)

¹ Anə ye ve'nə fana Palè gù wo jəŋ Jisòs nə, nə ləp nà'. ² Sojà wèŋ kə jəŋ ndik sè yà'a njeŋjàk, nə bak yà', nə tes fa Jisòs nə nà' mù tuhù co tàm ñkum. Wo jəŋ cək mòk nə bəban, nə ni fa yi nà' co cək ñkum. ³ Wo ye ngòvəhə bohòyi, nə sə cepsə nà' co ñkum. Wo sə dūhə də, <<Mbè ñkum bùu Jus wèŋ.>> Wo ywi'lə yi, nə sə ləp yi bə bo.

⁴ Palè nə à tesə vè sə mbi mvwe' sè bùu Jus wèŋ cu sə sèmok. Yi duk fa yà' də, <<Wèŋ yeè, mù nə fis və ñwè ènə sə mbi ya wèŋ riŋ tse' nə ni fa yi nà' co cək ñkum. ⁵ Anə geŋ Jisòs nə tesə tsoŋ nga yi ta tse' mali tàm njeŋjàk nə mù tuhù yi, nə ni tse' cək ñkum nə sè'. Fana Palè nə duk fa wo də, <<Wèŋ yeè, yi nè'.>> ⁶ Ngàa fa satikà' sə ghan bə dògariŋ sè m̀mvwe' ndap Nwi sə wèŋ à yə yi fana wo ke'ngùŋ, nə sə duk də, <<Wèŋ te'lə yi mù ntəəŋ. Wèŋ te'lə yi mù ntəəŋ.>> Palè nə duk fa wo də, <<Wèŋ jəŋ lo-a, nə kə te'lə yi wèŋ. Bohòmù yàm, mù ka yàm bəp nə yi gùu ye lok.>> ⁷ Bùu Jus sə wèŋ duk də, <<A ye-a bə mandzə lùuk avès fana ñwè ènə nə kpə megu kpə bùusè yi sə jə ni' ye də yi mo Nwi.>> ⁸ Palè nə à yuk ve'nə fana wəə ko yi ve'e wùriŋ. ⁹ Yi bwi foho və kə ni lo fe'lə mù nto' anə bə Jisòs sèmok, nə fek nà' də, <<Wù vè yè'sə ma fò?>> Jisòs nə kà cù mùk. ¹⁰ Palè nə fek nà' də, <<Mù sə cèep, wù kə cèp à? Wù ka riŋ də mù tse' ñaŋ sè ngòmè'rə wu, wù lo, nə tse' bwi ñaŋ sè co mù te'lə wu mù ntəəŋ sè' riŋ à?>> ¹¹ Jisòs duk fa nà' də, <<Fa wu ñaŋ yà'sə Nwi. Anə ka-a ve'nə yeŋ bwèrè də wù kə ñəŋ mù tuhù mù tse' to. Ñwè nə yi jə vè mù, nə kə fa ndzə bohòwù nə gù ghak bəp yi.>>

¹² Palè ànə yuk ncèp ènə fana yi lap mandzə co yi me'rə Jisòs nə lo. Megu kə də bùu Jus sə wèŋ sə fuŋ mali fo' də, <<A ye-a nga wù me'rə ñwè ènə fana ye də wù

* 18:28 18:28 Bùu Jus wèŋ à tse' lùuk mok sə ngòjə ni' awo də wo rəreŋ mantombii Nwi fana wo kà m̀mvwe' ndaap bə lakmvum sə ni bwèrè wo gu bəpsə ni' awo sə, nə kà mandzə nə ngòkùksə Nwi tse'. Nà'a njo nə wo à ka mù nto' Palè ni nə.

ka mok nge' Kaisà, nkum nò ghan nè yi tse' vesùwènj yi mvwe' lak Rumà nà'a yèj. Bùsè wù rìj dè n̄wè nè yi sè jə-a ni' ye co nkum fana ye dè yi sè n̄nj fa nkum Kaisà kù m̄ tuhù.>> ¹³ Palè nè ànə yuk ncèp ènə fana yi kə fis vò Jisòs nè sè mbi, nè ca kok cum m̄mvwe' kapràak ye. Wo à sè to mvwe' kapràak sè dè, <<Mbàndap lis.>> Wo to fo' bə ncèp lak bùu Hibrù wènj dè, Gàbàtà. ¹⁴ Bum yè'sə ànə sè ye yè'sə n̄ga a n̄mbu nè n̄ga ndzəm seŋ tsoj fana ye dzè. Mvək ànə a ye sè' n̄ga a mvək nkàha Pasobà. A sè k̄wəp lòco marànj fana Palè nè duk fa bùu sè wènj dè, <<Wèenj ja'a nkum awènj nè nè'.>> ¹⁵ Wo ke'ngùj dè, <<Jənj gesə lo yi fo'. Yi k̄p̄ megu k̄p̄u. Wèenj kə te'lə yi m̄ ntəənj.>> Palè nè fek wo dè, <<M̄u te'lə nkum awènj nè m̄ ntəənj nà?>> N̄gàa fa satikà' sè ghan wènj sè à duk yàwo dè, <<Vès rì mègù yàvès nkum Kaisà yiyi.>> ¹⁶ Yà'a yusè yà' à ḡu fana Palè me'rə fa wo Jisòs dè wo te'lə nà' m̄ ntəənj.

Wo Te'lə Jisòs M̄u Ntəənj

(Mat. 27:32-44; Mak 15:21-32; Luk 23:26-43)

Fana sojàa sè wènj jənj lo Jisòs nè. ¹⁷ Yi à bək tse' ntəənj ye yi m̄ nkambèhə yi bə tu ye fana bə sojàa sè wènj tèsə m̄ ntólak anə, nè lo kə dzen mvwe' mok sè wo togè fo' dè, Nzèè tu bwij. Wo to fo' bə ncèp lak bùu Hibrù wènj dè, <<Gòrigotà.>> ¹⁸ Yà'a mvwe' sè sojàa sè wènj à te'lə yi sè. Wo à te'lə yi bə bùu mok wènj bwij ba. Mòk ye bo ma màk, mòk ye ye bo ma nk̄wip, Jisòs nè təənj ye m̄tsətsə'rə. ¹⁹ Palè ànə com naanj yak yumok m̄ tu ntənj anə. Yi à còm dè, Jisòs nè MVWE' LAK NAZÀre, nkum bùu JUS WÈnj. ²⁰ Wo à còm yà' bə ncèp lak zəzok te'. Mòk à ye ncèp lak Hibrù, mòk Rumà nè ye Gris. Bùu Jus wènj a ta yusè wo à còm naanj sè ve'e bwij nk̄uujntèj, bùusè mvwe' sè wo ànə te'lə yi sè à k̄wəp lòm̄u ntólak. ²¹ N̄gàa fa satikà'a bùu Jus sè wènj à yə fana wo kə duk fa Palè nè dè nà'a kà dè <<Nè'e Nkum bùu Jus wènj>> còm. Wo dè nà'a com lè dè, <<N̄wè ènə duk yi dè yi nkum bùu Jus wènj.>> ²² Palè nè duk wo dè, <<Yusè m̄ còm yà' laj, ye dè yà' mè ve'nə.>>

²³ Ghà nè sojàa sè wènj à te'lə wes yi m̄ ntəənj anə fana wo jənj cəək ye sè, nè gapsə yà' bəp kwè, sojàa sè jənj mò'fis, mò'fis. A bwehe cu mègù mok sàro ye, nè nà' à ye l̄njt̄on, nè kà cù mvwe' sè wo à tè' te'lə tse'. ²⁴ Anə geŋ wo duk dè, <<Vesùwènj kà nà' sàrà b̄psə. A tam bèj fo' ya a r̄ij n̄wè nè yi nè z̄u nà'.>> Yè'sə ànə sè ye ve'nə fana yà' megu mvə'nə wo ànə com yà' ndzənə n̄wək Nwì sè. Wo ànə com nja dè,

Wo a jə cəək am, nè gapsə jənj yà', nè sè tam bèj

də ya wo ye n̄wè nè yi nè jənj cəək àm mòk. Yà'a mvə'nə sojàa sè wènj à ḡu sè.

²⁵ Bùu sè wo à təənj k̄wəp lòmvwe' ntəənj sè wo à te'lə Jisòs mbwa sè à ye ma Jisòs nè bə moma ma ye nè nè n̄wənjwè. Mòk à ye fe'lə fo' Mèri nè yi n̄gwe Klopà bə Mèri nè mvwe' lak Mādālinā nà'a. ²⁶ Jisòs ànə ye ma ye bə mofək ye nè yi à sè dzəmgè nà' w̄ur̄ij nè mvə'nə wo tə kok fo' fana yi duk fa ma ye nè dè, <<Māmi, k̄k mo yoo nà'.>> ²⁷ Nə bùuj duk fa mofək ye nè sè' dè, <<K̄k ma yoo nà'.>> Ye jənj mvək ànə, mofək ye nè à jə lōma Jisòs, nè sè kə cum mok bə nà'.

Jisòs K̄p̄u

(Mat. 27:45-56; Mak 15:33-41; Luk 23:44-49)

²⁸ Yà'sə à mèe, Jisòs r̄ij dè fāak ye mè mok sè laj fana yi duk dè, <<N̄jè ndzəp sè ya m̄.>> Yi ànə cep yè'sə dè ya yusè wo à còm n̄njə yà' ndzənə N̄wək Nwì sè bùuj və zìnə. ²⁹ Anə ye n̄ga n̄gàp mòk à ye fo' bə r̄iuk sè cəcəp ca. Fana wo jənj k̄sa, nè tsəp gesə sənə r̄iuk sè, nè tse' gesə nà' bə ntat̄u kə c̄uh̄u Jisòs anə. ³⁰ Jisòs à no yà' fana yi duk dè, <<Yà' mè mok laj.>> Fana yi zəm tsoj tu ye sè nze, nè fis me'rə yònjə sè ye.

³¹ N̄mbu ànə à ye n̄mbu nè wo à sè f̄uh̄u dè ndzəm seŋ tsə fana ye dzè. Wo à ka dzəm dè n̄mbu dzəə ye n̄ga vèenj bwij kə m̄ ntəənj dzəm. Dzə ànə à ye sè' nè ghan w̄ur̄ij. Fana bùu Jus sè wènj kə fek Palè dè nà'a fa wo mandzə ya wo kə dzəp k̄r̄ə vəp bùu sè wo te'lə yà'wènj sè ya yà'wènj k̄p̄u toho n̄ga wo kə tuuj. ³² Anə geŋ sojàa sè wènj lo kə dzəp k̄r̄ə nè mò'fis, nè kə k̄r̄ə nè ba, wo sè wo à te'lə wo bə Jisòs wènj sè. ³³ Wo à kə dzen bohò Jisòs fana wo ye n̄ga yi k̄p̄u ye sè laj, wo me'rə yi, nè kə k̄u ye sè mok dzəp k̄r̄ə. ³⁴ Sojà mòk à jə k̄onj ye, nè sop Jisòs bə zəj fa nca mvāa vāap. Nd̄uəm bə ndzəp caj tesə tsoj fo'.

³⁵ N̄wè nè yi à yə bum yè'sə bə lis mvə'nə yà' ànə ye nè, sè tsə' yè'sə yi. Yi sè cèp zìnə, nè r̄ij dè yi sè cep yusè yà' ànə ye ve'nə. Yi sè tsòho fa wèj bum yè'sə dè ya wènj dzəm yàwènj sè'. ³⁶ Bum yè'sə à sè ye ve'nə ya yà'a kə bùuj və megu mvə'nə wo ànə com ndzənə n̄wək Nwì sè. Wo à còm dè, <<Wo nè kà vəp ye nè mò'fis k̄p̄.>> ³⁷ Wo à còm mok mvwe' mòk n̄ja sè' dè, <<Bw̄ijj nè ye n̄wè nè wo à sòp yi nè.>>

Wo Tuuj Jisòs

(Mat. 27:57-61; Mak 15:42-47; Luk 23:50-56)

³⁸ Yà'sə à mèe, fana n̄wə n̄əmòk n̄ə wo à s̄ə toḡə yi d̄ə Jòsep à v̄ə k̄ə ye Palè, n̄ə l̄əŋ n̄à' d̄ə yi k̄ə j̄əŋ v̄əŋ Jisòs n̄ə. Palè à dzəm, fana yi lo, n̄ə k̄ə j̄əŋ n̄à'. Lij lak Jòsep èn̄ə à ye d̄ə Arimàtayà. Yi àn̄ə ye s̄ə' n̄wə n̄ə yi à ȳə mandzè Jisòs, n̄ə s̄ə swihi, swihi b̄əus̄ə yi à s̄ə w̄əp b̄əu Jus w̄əŋ. ³⁹ Nikòdemù n̄ə yi àn̄ə k̄ə tseŋ noon Jisòs fa' ndzəmè n̄à'a à ye s̄ə' b̄ə Jòsep n̄ə b̄əb̄e'. Yi à k̄ə j̄ə v̄ə ns̄aap nc̄əep mòk s̄ə wo to yà' d̄ə, <<Me>> b̄ə mòk d̄ə, <<Alò>> w̄əŋ nduk. Nc̄əep s̄ə à rwi' dzèŋ co kilù hum t̄əŋ v̄e'è. ⁴⁰ Wo à j̄ə v̄əŋ ni' Jisòs n̄ə, n̄ə lim ges̄ə ndzən̄ə c̄ək b̄ə nc̄əep s̄ə w̄əŋ, b̄əus̄ə yà'a mv̄ə'n̄ə b̄əu Jus w̄əŋ tuuŋḡə b̄w̄iŋ v̄e'n̄ə. ⁴¹ Mv̄we' s̄ə wo à t̄e'l̄ə Jisòs mu nt̄əŋ s̄ə, gadi mòk à kūep kok fo'. S̄ə à ye m̄u gadi an̄ə s̄ə wo à ka n̄wə n̄əmòk ca nt̄òtuuŋ yuk. ⁴² An̄ə ye d̄ə n̄umbu àn̄ə à ye n̄umbu n̄ə wo s̄ə f̄ih̄u d̄ə ndzəm seŋ tsoŋ fana ye dz̄ə fana wo caŋ tuuŋ ges̄ə Jisòs n̄ə mòk fa'n̄ə b̄əus̄ə mv̄we' s̄ə à ye mv̄we' j̄əjo.

20

Jisòs Lòkok Mv̄we' Kp̄u

(Mat. 28:1-10; Mak 16:1-11; Luk 24:1-12)

¹ N̄umbu n̄ə t̄e' à ye n̄ga a n̄u Sondè, n̄ə z̄əz̄òŋ n̄ga cu nt̄òj̄ar̄ə j̄ar̄ə fana Mèri n̄ə mv̄we' lak Màdalà à lòkok, n̄ə lo mv̄we' s̄ée s̄ə. A k̄ə dz̄èŋ fo', yi ye n̄ga wo dz̄er̄ə fis ges̄ə ma lis n̄ə wo à lok n̄cu s̄ée s̄ə b̄ə zeŋ n̄ə laŋ. ² Yi caŋ b̄wi foh̄o lo, n̄ə k̄ə tseŋ Saimù Pità b̄ə mo f̄ak Jisòs n̄ə Jisòs à s̄ə dz̄əmḡə yi w̄ur̄iŋ n̄i, fana yi tsok yà' d̄ə, <<Wo fis ges̄ə lòv̄əŋ ni' Tà n̄ə s̄ə mv̄we' s̄ée s̄ə wo a tuuŋ yi ca s̄ə laŋ. V̄ès ka mv̄we' s̄ə wo j̄ə lòyi s̄ə mòk riŋ.>> ³ Pità b̄ə mo f̄ak mòk n̄ə caŋ lo mv̄we' s̄ée s̄ə. ⁴ Mo f̄ak mòk n̄ə caŋ ghak Pità, n̄ə lo ye mantombi k̄ə dzeŋ mv̄we' s̄ée s̄ə. ⁵ Yi à k̄ə b̄uh̄a, n̄ə k̄uk ges̄ə s̄ən̄ə s̄ée s̄ə. Yi ye megu c̄əək s̄ə wo à lim v̄əŋ Jisòs b̄ə zeŋ s̄ə, n̄ə k̄à ca ni lò. ⁶ An̄ə geŋ Saimù Pità n̄ə yi à s̄ə b̄e' v̄ə n̄à' n̄ə à k̄ə dz̄èŋ ye. Yi ca ni lo s̄ə mv̄we' s̄ée s̄ə j̄waŋ. Yi ye c̄əək s̄ə wo à tuuŋ n̄à' b̄ə zeŋ s̄ə n̄ga yà' n̄òca. ⁷ Yi ye c̄ək n̄ə wo à lim tu Jisòs b̄ə zeŋ n̄ə n̄ga wo lim ben̄ə n̄à' p̄we', n̄à' noon ca zok. ⁸ Fana mo f̄ak mòk n̄ə yi à k̄ə dz̄èŋ to fo' yi n̄ə ni lo ca s̄ə'. Yi ye, n̄ə dz̄əm d̄ə Jisòs n̄ə lòkok laŋ. ⁹ A k̄ə dz̄èŋ haaj̄ mv̄ək àn̄ə n̄ga wo ka b̄ə nc̄əep n̄ə wo à còm n̄à' ndzən̄ə n̄w̄ək Nwi d̄ə Jisòs n̄ə kp̄u, n̄ə lòkok n̄à' nt̄òr̄eŋ.

¹⁰ An̄ə geŋ n̄gàa f̄aak Jisòs yà's̄ə w̄əŋ b̄wi foh̄o lo lak. ¹¹ Mèri à b̄wi v̄ə mv̄we' s̄ée s̄ə, n̄ə k̄ə t̄əŋ fo' s̄ə m̄biŋ, n̄ə s̄ə waŋ. Yi àn̄ə s̄ə waŋ fana yi b̄uh̄a tsoŋ, n̄ə k̄uk ges̄ə lo s̄ən̄ə s̄ée s̄ə. ¹² Yi ye masinj̄aa Nwi ba n̄ga wo nitse' c̄əək s̄ə f̄əfop pup pup. Wo à cu

mv̄we' s̄ə wo àn̄ə non̄s̄ə v̄əŋ ni' Jisòs fo' s̄ə. Mòk à cu mv̄we' s̄ə tu Jisòs à ye fana mòk cum mv̄we' s̄ə k̄u u ye àn̄ə ye s̄ə. ¹³ Wo fek yi d̄ə, <<Wù s̄ə wa yà, m̄ami?>> Yi duk fa yà' d̄ə, <<Wo j̄ə lòTà àm. M̄u ka mv̄we' s̄ə wo k̄ə n̄ŋs̄ə yi s̄ə riŋ.>>

¹⁴ Yi àn̄ə cep wes v̄e'n̄ə fana yi b̄uŋ, n̄ə ye Jisòs n̄ga n̄à' t̄ə kok fo' fana yi k̄à n̄à' ri. ¹⁵ Jisòs n̄ə fek yi s̄ə' d̄ə, <<Wù s̄ə wa yà m̄ami? Wù s̄ə làp ndà?>> A ḡu bohòMèri n̄ə co n̄à'n̄ə n̄wə n̄ə yi s̄ə k̄uk gadi n̄ə fo' n̄ə yi fana Mèri n̄ə duk fa n̄à' d̄ə, <<T̄e'mòk, a ye-a n̄ga wù j̄ə lòyi wù fana wù k̄ə niŋ fa m̄u mv̄we' s̄ə, ya m̄u k̄ə j̄əŋ yi.>> ¹⁶ Jisòs n̄ə to n̄à' b̄ə lij d̄ə, <<Mèri.>> Mèri b̄uŋ, n̄ə cep fa n̄à' b̄ə nc̄əep lak Hibrù w̄əŋ duk d̄ə, <<R̄abonì.>> Nc̄əep n̄ə d̄ə R̄abonì àn̄ə yà's̄ə d̄ə, <<Cicà àm.>> ¹⁷ Jisòs duk fa n̄à' d̄ə, <<Kà m̄u koh̄o tse' b̄əus̄ə m̄u ka m̄u bohòT̄e' am nt̄òlo. Dù lo, n̄ə k̄ə tsok fa bwema am w̄əŋ d̄ə m̄u t̄ə l̄əlòm̄u la'à T̄e' am, n̄ə yi s̄ə' T̄e' àw̄əŋ n̄ə. A yi n̄ə yi Nwi àm, yi s̄ə' Nwi àw̄əŋ p̄we'.>>

¹⁸ Mèri n̄ə à lòo, n̄ə k̄ə tsok fa n̄gàa f̄aak n̄à' s̄ə w̄əŋ d̄ə yi ȳə Tà Jisòs laŋ. Yi à tsòho fa wo yus̄ə n̄à' à c̄əp bohòyi s̄ə p̄we'fo'.

Jisòs Nits̄ə' Fa N̄gàa F̄aak Ye W̄əŋ Ni' Ye

(Mat. 28:16-20; Mak 16:14-18; Luk 24:36-49)

¹⁹ A k̄ə dz̄èŋ n̄umbu àn̄ə, n̄ə nteŋ à ȳèto àn̄ə n̄ga a n̄conum, n̄gàa f̄aak Jisòs s̄ə w̄əŋ k̄ə b̄e'l̄ə cum m̄umv̄we' ndap mòk mv̄we' m̄ò'fis. Wo àn̄ə lok n̄cu b̄əus̄ə wo à s̄ə w̄əp b̄u Jus w̄əŋ. Wo d̄ə wo k̄uk à, n̄ga Jisòs n̄ə t̄ə n̄ə' muts̄əts̄ə'r̄ə wo an̄ə. Yi cep̄ə yà' d̄ə, <<Fifi ye bohòw̄əŋ lòoŋ.>> ²⁰ Jisòs àn̄ə cep wes v̄e'n̄ə fana yi niŋtsok fa wo bo ye b̄ə ncanm̄v̄aaŋ ye. N̄gàa f̄aak ye s̄ə à ȳə Tà n̄ə, wo kwa v̄e'è wù k̄à f̄u'. ²¹ Jisòs n̄ə duk fe'l̄ə fa yà' s̄ə mòk d̄ə, <<Fifi ye bohòw̄əŋ.>> N̄ə duk mòk s̄ə' d̄ə, <<Mv̄ə'n̄ə T̄e' am à tum m̄u, m̄u s̄ə tum̄s̄ə lòw̄əŋ s̄ə' v̄e'n̄ə.>> ²² An̄ə geŋ yi yon̄s̄ə fa yà' w̄əŋ yon̄s̄ə, n̄ə duk d̄ə, <<W̄əŋ j̄əŋ, m̄u yon̄s̄ə fa w̄əŋ Yon̄s̄ə n̄ə R̄or̄eŋ. ²³ Ye d̄ə a ye-a n̄ga w̄əŋ swi fa n̄wə n̄əmòk b̄up ye fana Nwii n̄ə swi fa n̄ḡəŋḡàŋ s̄ə'. A ye-a n̄ga w̄əŋ ka d̄ə w̄əŋ swi fa yi b̄up ye n̄ə duk, fana Nwii n̄ə k̄à n̄ḡəŋḡàŋ s̄ə' swi fa.>>

Jisòs Ȳəŋ BohòTomos

²⁴ Ghà n̄ə Jisòs àn̄ə k̄ə tseŋ me n̄gàa f̄aak ye w̄əŋ fa' yà'a à ye n̄ga Tomos n̄ə wo toḡə yi mòk d̄ə mofes n̄à'a ka ye fo' yeŋ. Yi àn̄ə ye mòk m̄uŋgor̄ə wo s̄ə hum-nc̄òp-ba s̄ə. ²⁵ Tomos n̄ə d̄ə à v̄ə m̄anjkw̄əŋ fana wo tsok fa yi d̄ə, <<V̄ès ȳə Tà àv̄əs n̄ə laŋ.>> Tomos n̄ə duk ye d̄ə, <<A ye-a n̄ga m̄u ka mv̄we' m̄beŋ s̄ə wo à ta yi luwa yà'a ye n̄ə k̄à b̄ə ndubo àm j̄w̄eŋ, n̄ə k̄à bo am mv̄we' s̄ə wo à s̄òp yi f̄u ncanv̄aa yà'a s̄ògès̄ə, ye d̄ə m̄u

nə kà yàm də a zinə dzəm yuk.>> ²⁶ A kə cā nūmbu fwame' fana ngāa fāak Jisòs sè kə benə fe'lə mū nda'à sèmok. A ye mok ngā Tomos nə fo' bə yà'wèŋ. Wo ànə lok nciū sə lo'o fana wo ye ngā Jisòs nə tə cā mūtsetsə'rəə wo sèmok. Yi cepsə yà' də, <<Fifi ye bohòwèŋ.>> ²⁷ Yi duk fa Tomos də, <<Jwèŋ ja'a yòo bo am è. Jəŋ bo yo, nə jwèŋ ja'a mŋwe' nə fū ncanmŋvaan mū nə è. Kà də wu sə mərə fe'lə mok duk, dzəm lə mok dzəmə.>> ²⁸ Tomos duk fa nà' də, <<Tà àm, nə ye Nwi àm.>> ²⁹ Jisòs duk fa nà' də, <<Wù dzəəm nə ngā'a bùusə wù ye mū bə lis yo. Anə ye rɛŋsi bohòbūu sə wo kə bə lis ntòye, nə dzəm yà'.>>

Njo Nè Wo à Còm Nwàk Enə
Būu Zeŋ Nə

³⁰ Jisòs à gūhə mɛŋgəŋgèeŋ mok mū lisə ngāa fāak ye sə wèŋ wùriŋ. Wo à kə yà'sə ndzəŋə nwàk nè'e com gesə. ³¹ Bum sə wo a còm yà' ye'e, wo à còm də ya wèŋ dzəm də Jisòs Nkum ngā gèm bwiŋ nə yi mo Nwi nə. Wèeŋ dzəm bohòyi ve'nə fana wèŋ tse' lùŋ nə zinə nə nà'a bə liŋ ye nə.

21

Jisòs Nitsə' Ni' Ye
Bohòlɔgāa Fāak Ye Wèŋ Bwiŋ Samba

¹ Mvək nəmòk à ye sè' nə Jisòs ànə niŋ ni' ye bohòŋgāa fāak ye mok wèŋ ngā wo mvwe' təm Tiberiyà. Ye'e mvə'nə yà' ànə ye sə. ² Nūmbu mòk à ye ngā Saimù Pità ca mvwe' mò'fis bə Tomos nə wo togə yi mok də mofes, bə Nātaniyà nə yi à və mvwe' lak Kanà nə mvwe' nzeŋgòŋ Galili. Bwe Zebèdi à ye fo' ba, nə ye mok wèŋ sè' bwiŋ ba. ³ Saimù Pità à duk fa wo də, <<Mù sə lóyu am mvwe' fu'fuk.>> Wo duk bwi yàwo sə' də, <<Vès dzəm ngòlòvəsùwèŋ bəbè'.>> Fana wo tesə lo kə ni ŋwes mok, nə lo. Wo à fuk nòŋ tse' ciŋ, ciŋ, nə kà yumok ko.

⁴ Tsok à rɛŋ ngā nūm sə də yi bap kok fana Jisòs nə tesə təŋ ndzə ngū ndzəp anə. Wo kà ri də a yi nə ri. ⁵ Jisòs nə fek gesə yà' də, <<Ngāta, wèŋ ko yumok à?>> Wo də, <<Hai'.>> ⁶ Yi duk fa yà' də, <<Wèeŋ jəŋ-a ram sə nə mak tsoŋ gesə-a yà' bo ma zə, ngū ŋwes nə fa'a è. Wèeŋ nə ko fuk fo'.>> Fana wo mak gesə ma nə yi duk nə. Fuk ni ca nsəp nə à ghak wo ngòsə fəsə və ram sə sə ŋwesə anə. ⁷ Mofək Jisòs nə yi à sə dzəmgə nà' wùriŋ nə à duk fa Pità də, <<Nà'nə Tà.>> Pità ànə yuk ve'nə fana yi te' ni cəək ye bùusə à ye ngā yi a fweŋ cəək ye sə də ya yi gū fāk. Anə geŋ yi li ni sə ndzəpə anə, nə lo kə ye Jisòs. ⁸ Bwe ye mok sə wèŋ à cu mali sə ŋwesə anə. Wo sə və sè', nə sè soŋ və ram nə ngā nà' rwiŋ bə fuk ca wùriŋ. Mvwe' sə wo à

ye sə, ngòkè dzèŋ mū mfèŋ à kə səsəp sə' yeŋ. Yà' à ye megu co mità ŋkà mò'fis.

⁹ Wo à kə tesə mū mfèŋ fana wo ye ngā mis sə kə bə fuk ca nə ye bə brəd sə'. ¹⁰ Jisòs duk fa wo də, <<Wèeŋ fis jə və fuk mok sə wèŋ ko sə fən.>> ¹¹ Saimù Pità à bwi lòmŋwe' ŋwes nə sèmok. Yi soŋ fis və ram nə mū mfèŋ. Fuk sə ghaŋ à rwiŋ ca ve'e hip. Yà' à ye pwe' ŋkà mò'fis bə fuk hum tən-ncòp-te'. Fuk sə à ye ca ŋkàŋŋ ve'nə, ram nə kà sè' sàhà. ¹² Jisòs duk fa wo də, <<Wèeŋ və kə zə.>> Fana wo və. Mūtsetsə'rəə bwe ye sə pwe', ŋwə nə mò'fis co yi ban ntum, nə fek-a nà' də, <<Wu ye'sə ndà?>> à kə ye lok. Wo à ri də a Tà nə. ¹³ Jisòs à kə jə brəd nə, nə bə'rə gapsə fa wo bə fuk sə sè'. ¹⁴ Ghà nə Jisòs à lòkok mvwe' kpū fana nè' nə kè' te' mvə'nə yi à niŋ fa ni' ye bohòŋgāa fāak ye wèŋ.

Jisòs Cèp BohòPità

¹⁵ Wo ànə zə wes fana Jisòs nə fek Pità də, <<Saimù mo Jon, wù dzəm mū bə ntəm yòpwe' nə casə ye'e pwe' à?>> Pità də, <<Ŋ, Tà, wù ri də mū dzəm wu.>> Yi duk fa nà' də, <<A ye-a də wù dzəm mū fana wu sə kək fa mū lis bə bwe nsùŋgaan am.>> ¹⁶ Jisòs cep fe'lə bohòPità nə, nə kè' ba də, <<Saimù mo Jon, wù dzəm mū bə ntəm yòpwe' à?>> Yi duk fəsə fa nà' sèmok də, <<Ŋ, Tà, wù ri də mū dzəm wu.>> Yi duk fa nà' sèmok də, <<Sə gūmsə fa-a mū nsùŋgaan am.>> ¹⁷ Mok nə kè' te', yi fek nà' sèmok də, <<Saimù mo Jon, wù dzəm mū à?>> Ntəm bup Pità, bùusə nà' fek fis yi nə kè' te' də, <<Wù dzəm mū àle?>> Pità nə duk fa nà' də, <<Tà, wù ri bum pwe'. Wù ri də mū dzəm wu.>> Jisòs duk fa nà' də, <<Kək fa-a mū lis bə nsùŋgaan am.>> ¹⁸ Yi cep fe'lə nà' sè' də, <<Mū tsok fa wu ŋkəm cèp duk də, à ye to ngā wu ntòwà'ŋwè, wù sə kiŋsə ni' yò, nə sə lo yuyo mvwe' sə wù dzəm. Wu rɛŋ ntsə'mòk fana wù san bo yo, ŋwə nə zok kiŋsə wu, nə bək jə lo wu mvwe' sə wu kə dzəm.>> ¹⁹ Jisòs à cèp ye'sə ngòni'tsə' fa Pità nsəp kpū nə nà'a nə kə kpū ngògū liŋ Nwiŋ ye kəkuk. Yi à cèp wes ve'nə fana yi duk fa nà' də, <<Yuy və mū.>>

²⁰ Pità à bùuŋ kək, nə ye mo fāk Jisòs nə Jisòs à sə dzəm nà' wùriŋ nə ngā nà' sə be' və wo sə'. A ye sà' yi nə yi ànə yəhə naan lo Jisòs fa' mū ni' ngā wo sə zə bəŋ, nə fek nà' də, <<Tà, ŋwə nə yi nə seŋ wu nə ndà lɛ>> nà'a. ²¹ Pità ànə ye nà' fana yi fek Jisòs də, <<Tà, ŋwə nè'e ye-e?>> ²² Jisòs duk fa fəsə nà' də, <<A ye-a ngā mū də yi cum fo' ŋwəm tətè mū bwi və nūu, nzak nòye fo' yà? Be' və mū yòfɛŋ ntɛŋ.>> ²³ Anə geŋ būu ye wèŋ ye ngòcèp lòkə' də Jisòs duk də ngā fāk ye nè'e nə kà kpū yuk. Megu

də Jisòs à ka də nà'a nə kà kpɔ dɔk. Yì à dɔk də, ŋga ni' ye bò-a yì də nà'a cum fo' ŋwəm tètè yì kə bwi və, nzak nà' ye fo' yà ɛ?

Ncèp Nə Nà' Ləsə

²⁴ Vès rì də mo fàk nə Jisòs à cèp bum yè'sə bə lɪŋ ye nə sə tsə' faà nə wɛŋ yà' yì. Yì à còm ŋwàk ènə sə' yì. Vès rì sə' də yusə yì cèp sə zìnə. ²⁵ Bum mok cu sə Jisòs à gù yà', yà'a vɛ'ɛ wùrɪŋ. Wo à còm gèsə-a yà' ndzənə ŋwàk mò'fis, mò'fis làaŋ, bwèrɛ kàmòk ŋwàha sə yam casə nzeŋgòn nè'e pwe'.

Nwàk Fàak Ngàa Ntum Jisòs

Tu ncèp nà ghanj nà njwàk ènà sà cèep nà, a màmwè'nè Yònsè nà Røreŋ nà à gù bùu sè wo à be'lòto Jisòs wèŋ fana wo tsoho sè sà lo Ntirè nà Bèboŋ nà mvwe' lak Jòrosalèm bə Jùdiyà bə Sàmariyà nà ye mvwe' sè nzenŋgòŋ nà kə lèsə pwe'fo' (taŋ 1:8).

Yumòk nà gaganj bə njwàk ènà a fàak Yònsè nà Røreŋ nà. Nà' à vè nùmbu Pentekòs bohòbùu sè wo à dzəm Jisòs sè mvwe' lak Jòrosalèm. Ye jəŋ nùmbu ànə yi à sə gəŋsə cos nə.

Aco wo gapsə njwàk ènə bəp tɛ': Bwiŋ à yeto ngòtsòho Ntirè Nə Bèboŋ nə mə Jòrosalèm (taŋ mbùp 2:1-8:3), Ntirè Nə Bèboŋ nə à sèhe lòm mvwe' lak Jùdiyà bə Sàmariyà wèŋ (taŋ mbùp 8:4-12:25), Pol à yeto ngòtsòho lòm mvwe' lak mok zəzok tɛ kə dzeŋ mvwe' lak Rumà (taŋ mbùp 13-28). Màmwè'nè Ntirè Nə Bèboŋ nə à kə dzəŋ bohòbùu lakmvum wèŋ sə' fana ya' rɛŋ də nà' ànə ka ngòye mègù nà bùu jus wèŋ yeŋ.

¹ Nge' àm Tiyofilò, njwàk nà mù à còm to fa wu mantombi nà'a, mù à còm tsə' fa wu nja bum sè Jisòs ànə yeto ngògùu, nə sə ye'rə fa bwiŋ, ² tətè kə dzeŋ nùmbu nə yi à lòmabù. Yi à sə lòo nga Yònsè nà Røreŋ nə à gù yi, yi tsok nonjsə fa bùu ye sə yi à cokfis yà' ngòye ngàa ntum ye sə, bum sə wo nə sə gə. ³ Mvəsə yi à lòkok mvwe' kpə, yi à niŋtsə' ni' ye bohòbùu ye sə wèŋ mənə nùmbu hum kwè. Yi à niŋtsə' ni' ye nə kè' nkùuŋntɛŋ nsəp nə co məmərə kə ye də yi lòkok laŋ mok ye fe'lə. Wo à yə yi, bə yà'wèŋ cep cù, nə sə taŋ nzak ganj nkum Nwi. ⁴ Bə yà'wèŋ à cu bəbɛ' fana, yi tsok fa wo duk də, <<Kà də wèŋ me'rə Jòrosalèm fɛŋ duk, wèŋ cum tək tse' yusə Tè' à kà' fa wəŋ. A zəŋ sə mù à tsə' wəŋ yà'a. ⁵ Jon à bəptəsə bwiŋ bə ndzəp, fana a nə kà nùmbu nkùuŋ dzeŋ fe'lə nga wo bəptəsə wəŋ mok bə Yònsè nà Røreŋ nə.>>

Jisòs LòMubu

(Mat. 27:3-10; Mak 16:19-20; Luk 24:50-53)

⁶ Ghà nà bùu ye sə à kə be'lə bə Jisòs mvwe' mò'fis, fana wo fek yi duk də, <<Tà, wu nə fa fəsə nàŋ sə ghà nè'nə bohòbùu Izùre ya vées tse' lak sè ves à?>> ⁷ Jisòs cep fəsə fa wo də, <<Yà'sə ka nzak njàwèŋ ngòri bə zəŋ yeŋ. Tè' nə tse' nàŋ yà' sə yi. Yi nòŋsəgə mvək yi yiŋi. ⁸ Yusə də wèŋ nə tse' njàŋ ghà nà Yònsè nà Røreŋ nə və bohòwèŋ, fana wèŋ nə ye ngàa təŋ ma nà njàm, nə sə tsoho lo ncèp àm mvwe' lak

Jòrosalèm, nə ye Jùdiyà bə Sàmariyà pwe', nə kə dzeŋ mvwe' sè nzenŋgòŋ nə lèsə.>>

⁹ Yi ànə cep mesə ve'nə fana, yi lo mubu nga wo sə yə yi, fana mbàk kə lok yi, wo kà yi mok yə fe'lə. ¹⁰ Mvəsə wo à sə kək gèsə lòmali mubu mvəsə yi lòbisə, fana bùu samok bwiŋ ba, sə wo à nitse' cəək sə fəfop à kə tesə təŋŋŋ nɛ'ni' wo. ¹¹ Bùu yə' sə fek wo duk də, <<Wèŋ bùu Gallil, njo nə wèŋ tə fɛŋ, nə sə kək gesə lo mubu ve'nə yà? Jisòs nə yi me'rə wəŋ, nə lònə mubu nè'nə, yi nə kə bwiŋ və sə' mvəsə wèŋ yə yi lòyà'sə.>>

¹² Anə ye ve'nə, fana wo me'rə mvwe' nda Olip nə, nə bwi lo Jòrosalèm. Aco kilometà mò'fis. ¹³ A kə dzəŋ Jòrosalèm, wo ca kok lo màm mvwe' rum ndap nə wo cugə mbwa nə. A sə cu fo' Pità bə Jon, Jem bə Andrù, Filip bə Tomos, Bətòlomi bə Mätiyò, Jem mo Afòs bə Saimà nə wo togə yi də Zilò, nə ye Judàs mo Jem. ¹⁴ Ghà yà lòoŋ wo nə sə' tsətsərə è nə mò'fis, nə fa ntum awo ngòsə gəhù piriya. Wo à ye fo' bə bəba wèŋ sə', mòk à ye Mèri ma Jisòs bə bwema Jisòs sə mbəmbam wèŋ.

Mätiyàs Jə Kùu Judàs

¹⁵ Nùmbu mok à cəa, nga wo sə cu kwe' fana bùu sə wo à dzəm Jisòs à ye fo' co nkù mò'fis bə bwiŋ hum ba. Fana Pità lòkok təŋŋ mətəsə, nə cep duk də, ¹⁶ <<Bwema am wèŋ, njwàk Nwi nə ye tsoŋ zinə mvəsə Yònsè nà Røreŋ ànə cep casə mə cùhù Devid, sə kum liŋ Judàs, nə yi à ni' tsə' fa bùu sə wo à ko Jisòs mandzə nà'a. ¹⁷ Yi Judàs à ye njwə àvès mòk nə wo ànə swekfis yi, nə fa yi fàk mənŋgorè vès anə.>> ¹⁸ (Yi à kə ywi nze bə mbàam sə yi à gù bup, nə tse' yà'. Nə lɛŋ kpə ye bə zəŋ, nə gbə vehe, nto ye tesə. ¹⁹ Bùu sə mvwe' lak Jòrosalèm à yuk bə zəŋ pwe', nə to màm mvwe' nə də Akədəmà. A yà'a bə ncèep lak awo də, nze nduəm.) ²⁰ <<Yà'a yəyərə bə yusə wo à còm yà' ndzənə njwàk Sàam də,

<Wèŋ me'rə ndap ye noonj to, njwə nəmòok kà mbwa cu.>

Wo à còm sə' də,

<Njwə nəmòok nə jəŋ fàak sə yi à sə gùu sə.>

²¹ Nə yeè nə də mòok nə ye tsoŋ mò'fis nə yi nə be'lə vesùwèŋ. Njwə ènə nə ye njwə nə yi à sə yegə vesiwèŋ ghà yà lòoŋ nə Tà Jisòs à sə ghi kə' tsətsəŋ bə kəkòk mətəsətsərə è vès, ²² ye jəŋ ghà nə Jon à bəptəsə yi, nə kə dzeŋ nùmbu nə yi à mè'rə ves, nə lo mubu. Vesiwèŋ nə sə tsoho kə' fa bwiŋ mvəsə yi à lòkok mvwe' kpə.>> ²³ Fana wo cokfis bwiŋ ba, Jòsep nə liŋ yee mok à ye Bəsabà. Wo sə to yi sə' də Jostòs. Yi ye bə Mätiyàs. ²⁴ Wo gu piriya duk də, <<O Tà, wù ri ntum bwiŋ

lòonj wù. Niñ tsok fa-a ves mütsetsə'rə bùu sè ba yè'e nè wù cokfis ²⁵ ngòjə fàak yè'e co masinjə yo sè Judàs à mè'rə màk, nè lo mvwe' sè yà'a kəkərè bohòyi ngòcu fo' sə.>> ²⁶ Fana wo təm bèjə ya wo riñ njwè nè wo jəj nə. Wo à màk bèjə ko Màtiyàs, fana yi ye ngà'a mòk nè yi be'lə ngàa ntum Jisòs sè hum-ncòp-mò'fis sə.

2

Mvəsə Yònsə Nə Rərej A Vəð

¹ Numbu nè nkàha sè wo togə yà' də Pentekòs à dzèej fana yà' ye ngà bùu yè'sə wèjə cu mvwe' mò'fis. * ² Wo yuk ntèj nə, ngà sə cwì vè mubu co fəfə nè bup sə vè yi ve'è, nè kə ci'lə təej mənə ndap nè wo cu mbwa nè dak. ³ Fana wo ye yumok co lum mis ve'è, yà' ga'a naanj lo bùu sè mu nda' anə mu tuhù lòonfo'. ⁴ Wo pwe'fo' rwiñ bə Yònsə nè Rərej nə, nè ye ngà'a ngòcèp ncèep lak bwiñ zəzok mvəsə Yònsə nè à fa wo njə ngòcèep.

⁵ Mvək ànə à ye ngà bùu Jus sè wo wəpgə Nwi à ye mvwe' lak Jərosalèm sə. Wo à nè mvwe' bəop lak zəzok sè yà'a sənə nzejgònə pwe'fo'. ⁶ Wo ànə yuk mvəsə yà' sə cwì vè, fana wo kə cañ baaj mvwe' mò'fis. Wo à mərə cəbùə bùusə wo à yuk ngà bùu sè wo à dzəm Jisòs wə pwe' à sə cèp ncèep lak awo mò'fis mò'fis. ⁷ Wo à sèej, nè sə duk də, <<Yè'e ka pwe'fo' bùu Galili yej nè? ⁸ A yè'sə nsàp nè fò, ves yuk ngà wo sə cep ncèep lak avès pwe' è. ⁹ Vées fèej bùu Patiya, Midiya, nè ye Elàm. Mok vè Mèsopotemiya nè ye Kàpadosiya, mok Pòntòs bə Èsiya, ¹⁰ Frijiya bə Pàmfilija, Ijip nè ye mvwe' nzejgònj Libiya nè nà' kəəp Sirini. Mok fèej nkəiñ sè wo vè mvwe' lak Rumà, bùu Jus nè ye sè wo à be' lòmāndzə Nwi bùu Jus be'lə. ¹¹ Bùu Krit nè ye bùu Àràb sè'. Mvəsə vès vè mvwe' sè zəzok ve'nə, fana ves yuk ngà wo sə tsòho bum manjəgèj sè Nwi à gù bə ncèep lak avès.>> ¹² Bum yè'sə ànə ghak, nè jipsə tes wo ve'nə, fana wo sə fe'rə ke'ca ni' awo duk də, <<Yè'sə nsàp nè fòve'nə è?>> ¹³ Bùu mok à jə bùsə yàwo yà' bum ywi'lə nzòj. Wo sə ywi'lə wo də yà'wèjə no jùhu rùk.

¹⁴ A ye ve'nə, fana Pità bə ngàa ntum Jisòs mok sè hum-ncòp-mò'fis sə à lòkok təej mütə, nè sə cep gugəj də, <<Wèjə bùu Jùdiya nè ye bùu sè wèjə cu mvwe' lak Jərosalèm pwe', wèej yu'rə nè riñ tse' duk də, ¹⁵ bùu yè'sə ka rùk mvəsə wèjə sə tsərə yà'sə no jùhu. Wèjə yə yàwèjə sè' də cu ntòzəzòj bohòjwè ngòjəhu rùk. ¹⁶ Yè'sə yumok sè ngà tsòhòbum Nwi nè liñ ye à

ye də Joè nà'a ànə cep nonjə lo tan ntèj laj. ¹⁷ Yi à còm də,

<Nwi à duk də,

<<Numbu sè yà'a nè sə ləsə lo fana, mu nè fa Yònsə àm bohòndaanjwè pwe'.

Wəhanjwèjə bə wəhanzuum awèej nè tsoho fa bwiñ bum Nwi.

Bù nkwàha bwiñ bə wəhabwèjə wèej nè ye zinə bum Nwi ndzanə lo.

¹⁸ Mu nè fa yònsə àm nè bohòngàa fàak am sè mbəmbam bə sè bəba sè'.

Mvək ànə dzèej fana, wo sə tsoho fa bwiñ bum Nwi.

¹⁹ Mu nè gù bum mok sè yà' gə ve'è manjəgèjə yà' yəej mubu bə sə nze.

Bwiñjə nè ye nduəm bə mis nè ye ndindi nè nà' sə lòkok bə njə.

²⁰ Nuum nè sej, njə baj bəej co nduəm nkuj fana numbu nè gəjə nè Tà nè nà'a nè ye manjəgèjə nè dzej.

²¹ Fana ndaanjwè pwe' nè yi lej to Tà mənə numbu yà'sə fana njəngəjan nè luñ.>> >

²² <<Wèej yu'rə na ncèp nè'e è, bùu Izùre wèj. Jisòs nè mvwe' lak Nazàre njwè nè Nwi à cokfis, nè niñtsok fa wèj nsàp fàk ye bə manjəgèjə bum mok sè yà' gha' bwiñ. Nwi à sə gù cəsə yà' ndzə bohòyi. Wèj ri yàwèjə yu yè'sə sè', bùusə yi ànə gə yà' mütsetsə'rə wèj. ²³ Nwi bə tsətsə'rə ye nè ye bə nkərə nè nje à dzəm kok yi də wo nè fa Jisòs ndzə bohòwèj, fana wèj fa yi bohòbùu sè bup wo te'lə yi mu ntəej. Yà'a mvəsə wèj à zə yi wèj.

²⁴ Fana Nwi lokoksə yi mvwe' kpə sè', nè fiñ me'rə fis yi mvwe' ngə' kpə. Mandzə ànə ka nè co kpə kotsə' manjəj yi yej.

²⁵ Devid ànə cep, nè sə kum liñ ye duk də, <Mù yə də Tàa yegə venə ghà yà lòon fo'. Yi tə mu bo mamàk ya ngà ngə' kà mu gha'.

²⁶ Nà'a njo nè ntum àm tse' kwəkwa, ncèep cù am sə ye ləlum.

Fana mù cum sè' bəbòj, nè sə naanj tu.

²⁷ A bùusə wùu Nwi, kaco wu me'rə mak nonjə mu mvwe' nzejgònj yònsə bə kpəkpe yej.

Kaco wu nè me'rə ngùpni' ngà fàk yònə zinə ngòbi yej.

²⁸ Wù à ni tsə' fa mu mandzə nè ngòkə cu ncu nè ngòtse' yònsə laj.

Mu nè kwa bùusə wu vesù.>

²⁹ <<Bwema am wèj, mù riñ bəbòjni də aco mù cep yumok sè zinə bə liñ tàcici avès Devid. Mvəsə yi ànə cep bum yè'sə, fana yi ànə kpə lo yuye laj, wo tuuj yi, sèe ye sə nòmali yè' fo' tè ntinə. ³⁰ Yi à ye ngà tsòhòbum Nwi, nè riñ tse' yusə Nwi ànə kejə də yi nè fa yi. Nwi ànə kak də yi

* 2:1 2:1 Pentekòs ànə ye numbu nè bùu Jus wèjə à sə bənsəgə bum.

nə kə gù njwəə nà' mòk ngòkok gan' nkum Devid. ³¹ Tàcici àvès Devid ànə riŋ yusə Nwi ànə tse' ngògù fana, mvəsə yi à duk də <Wo à ka yi mvwe' nzenjòŋ yòŋsəə bù krəkru me'rə nonjə, ngùpni' ye à ka sè' bi> yà'a, yi à sə kà yè'sə bə ni' ye cèp. Yi à sə cèp bə Nkum ngà gèm bwiŋ nə Nwi à duk də yi nə tum vesə nə. ³² Nwi à lòkoksə Jisòs nə mvwe' kpu, fana vès bwe ye pwe' à yə, nə riŋ bə zəŋ də a zinə. ³³ Yi a lòkok cu lòbo ma màk bohòNwi, nə jəŋ Yòŋsə nə Rəreŋ bohòna' mvəsə tè' ànə kak nonjə, fana yusə wèŋ yə, nə yu'ù nə, sə gù yà' yòŋsə ànə nə Jisòs sè fa nà' yi. ³⁴ Devid à ka ye mubu lo fana, à ye yi nə yi à cèp duk də,

<Tà Nwi à duk bohòTà àm də,

<<Cum bo ma mà'a mū fəŋ,

³⁵ ya mū nonjə bùu sə wo bəŋgə wu sə nze ya wu nəŋ tes kù mū ni'i wo.>>

³⁶ <<Bùu Izùre pwe' tse' ngòri tse' pap də Jisòs nə wèŋ à te'lə yi mū ntəəŋ nə, Nwi a gù yi ngòye Tà, nə ye fe'lə Nkum ngà gèm bwiŋ nə sà'>>

³⁷ Bùu sə à yuk ve'nə fana ntum saha wo nəbup. Wo fek Pità bə ngàa ntum Jisòs mok sə wèŋ də, <<Aco vès gù yè'sə va, bwema avès wèŋ?>> ³⁸ Pità tsok wo də, <<Wèŋ kupsə, nə bwi fa bup awèŋ nkwen, wèŋ lóŋ, nə baptesə munə liŋ Jisòs Krest ya nga wèŋ tse' səs-wifa bə bup awèŋ, ya wèŋ tse' Yòŋsə nə Rəreŋ nə nà'a fəfa nə Nwi. ³⁹ Wèŋ ri də kəkək ènə nà'a nə njawèŋ, nə ye bwe awèŋ, nə ye nə bùu sə wo cu yàwo səsap bohòNwi sà'. A yà'sə də nà'a bohòndaŋwè pwe' nə Tà Nwi a to yi sà'.>> ⁴⁰ Pità ànə cèp bohòwo ve'nə, nə cèp bum mok wùriŋ. Yi sə leŋ wo də, yà'wèŋ lap mandzə nə ngòca gesə mvwe' nsap ngə' nə bù ngàa nkù'i wèŋ nə kə yə nə. ⁴¹ Bwiŋ nkù'ntəŋ à yuk ncèp ye nə, nə dzəm nà', nə baptesə sè'. Fana bùu sə wo à be'lə kwe' àwo nùmbu ànə à ye co bwiŋ ncùhù tè'.

Bùu Sə Wo à Dzəm Jisòs

A Ye Cù Mò'fis

⁴² Wo à jə gha' mvək awo ngòyu'rə yusə ngàa ntum Jisòs sə à sə ya'rə wo, nə sə be'lə mvwe' mò'fis. Wo sə zə beŋ Nwi mvwe' mò'fis, nə sə leŋ piriya. ⁴³ Ngàa ntum Jisòs sə wèŋ à sə gù bum sə yà' à sə gù' bwiŋ mütuhù wùriŋ fana, wəə à ko bwiŋ pwe'fo'. ⁴⁴ Bùu sə wo à dzəm sə pwe' à sə cu mvwe' mò'fis, nə sə be'lə bum awo sə wo à tse' mvwe' mò'fis sà'. ⁴⁵ Wo à sèŋ bum yà'sə nə sə gapse mbàam sə mvəsə wo yə də ngəŋgàŋ ka tse'. ⁴⁶ Nùmbu pwe' wo sə kə be'lə mvwe' kwe' nə mò'fis mənə ndap Nwi nə ghaŋ nə nà' à ye Jòrosalèm anə. Wo à sə zə beŋ awo nda' à wo mvwe'

mò'fis bə kwəkwa nə ye ntum nə mò'fis. ⁴⁷ Wo sə kuksə Nwi fana bwiŋ pwe'fo' à sə dzəm wo. Tà Nwi à sə jònaaŋ fa wo bùu sə wo à sə tse' lùŋ nùmbu pwe'.

3

Pità Bə Jon Tesə

Nwə Nə Yi A Bù'rə

¹ Nùmbu mòk à ye, nga nùm cəsə marəŋ fana Pità bə Jon sə lo mū ndap Nwi nə ghaŋ nə. A ye ghà nə wo gəgə piriya. ² A kə dzèŋ mvwe' ncùu nka' mok sə wo togə yà' də Ncù sè Bəboŋ fana wo tseŋ ngà' nəmòk fo' nga yi cu fo' nze. Woo kə bəhə nòŋsəgə yi fo' də nà'a sə ləŋ mbàm bohòbùu sə wo sə lómū nda' à Nwi anə. Busə mvə'nə wo à dzə yi dzəə, yi à ka gi yuk. ³ Yi ànə ye Pità bə Jon nga wo sə də wo ni lo mū ndap Nwi nə ghaŋ nə fana, yi leŋ də yà'a fa yi mbàm. ⁴ Wo kək nà' bə lis rap rap fana Pità duk fa nà' duk də, <<Kək ves.>> ⁵ Yi kək wo, nə sə tsəre ye də yà'a nə fa yi yumok nga'a. ⁶ Pità duk fa yi də, <<Mū ka mbàm ngòfa wu tse', mū nə fa wu yusə mò' tse'.>> Fana yi duk fa nà' də, <<Mənə nàaŋ liŋ Jisòs Krest nə mvwe' lak Nazàre, lòkok, nə gi.>> ⁷ Fana Pità fa gesə nà' bo mazu, nə ko lòkoksə nà' matsə ntèŋ, fana lis kùu ye bə kùu ye sə pwe'fo' gəŋ co yi təəŋ. ⁸ Yi li matsə, nə təəŋ bə tu ye, nə sə ghi ke' ca. Bə yà'wèŋ lo kə ni mū ndap Nwi nə ghaŋ nə mok bəbè'. Yi sə gi, nə sə li, nə sə kwasə Nwi. ⁹ Bwiŋ pwe'fo' à ye yi mvəsə yi à sə gi, nə sə kwasə Nwi. ¹⁰ Wo ànə gəŋ də wo riŋ də a yi nə yi cugə mvwe' ncù nka' nə bəboŋ nə, nə sə ləŋ bum nə fana wo mərə nsap yu nə nà' gù yi nà'nə nəbup.

¹¹ Mvəsə wo à sə tesə tsoŋ fana ngà' nə kotse' Pità bə Jon cək fana bwiŋ mərə, nə carə vè mvwe' sə wo tə sə sè'. A ye yè'sə sə mbi mvwe' sə wo togə fo' də mbàndap nə Sòlòmù. ¹² Pità à yə bùu sə wo à sə vè fo', fana yi duk fa yà'wèŋ duk də, <<Bùu Izùre wèŋ, wèŋ sə mərə yè'sə bùu yà? Wèŋ sə kək seŋ ves co də vès lòkoksə yi bə nàaŋ yàvès, də vès tse' ntum sè rəreŋ yè'sə bùu yà? ¹³ Yusə də, Nwi Abrahàm, Azik nə ye Jàkop, yi nə yi Nwi tàcici avès à fa nàaŋ sə mubu bohòmo ye Jisòs. Wèŋ jəŋ yi, nə fa bohòbù nkù'wàhà bùu Jus, nə beŋ yi mantombi Palè, nga Palè nə duk laŋ də wo me'rə yi lo. ¹⁴ Yi nə yi à ye rəreŋ nə ye bəboŋ, wèŋ beŋ yi, nə duk fa Palè də yi me'rə le ngà zə bwiŋ. ¹⁵ Fana wèŋ zə yi nə yi mantombi ngòjə lòbwiŋ mvwe' lùŋ. Fana Nwi nə lòkoksə yi mvwe' kpu. Vès ye bə lis avès, nə sə tsə' fa-à nə bwiŋ. ¹⁶ Nàaŋ sə yà' cu ndzənə liŋ Jisòs sə gù ngà' nə wèŋ sə ye yi, nə riŋ yi nè'e zəŋ nkun yi gəŋ. Njo nə vès a fa

ntum avès bohòlɪŋ yà'sə fana yà' gũŋsə yi mvə'nə wèŋ sə yə yi yè'sə. ¹⁷ Fana nɛ ngà'a n'è e bwema am wèŋ, mù rɪŋ tse' duk dɛ yusə wèŋ bə bù ñkwàha bùu awèŋ à gù bohòJisòs, à ye ngà wèŋ sə kà rì. ¹⁸ Nwì ànə tsok casə cùhu ngàa tsòhòbum Nwì pwe'fo' taanɪntɛŋ duk dɛ, Ñkum ngà gèm bwiŋ nə nə ye ngə'. Fana yi à gù yà' ye zinə bə nsàp mandzə ènə. ¹⁹ Wèŋ kupsə-a ngà'a, nə bùuŋ lo bohòTà Nwì ya yi yisə gesə fa weŋ bup awèŋ sə fo'. ²⁰ Ya ngà mvək nə ngòcu yòŋsə nə və bohòTà Nwì. Ya ngà yi tumsə fa weŋ Jisòs, nɛ yi à kàk nòŋsə ngòtumsə fa weŋ nə. ²¹ Yi nə cum tsoŋ tse' mabu tè mvək kə dzeŋ nə Nwì nə gũhu tsə'rə fəsə bum pwe'. Yè'e mvəsə Nwì ànə tsok taan nɛŋ cùhu bùu ye sə rərəŋ sə ngàa tsòhòbum Nwì. ²² Musi ànə duk dɛ,

<Tà Nwì àwèŋ nə tumsə fa weŋ ngà tsòhòbum Nwì mòk sè' mvəsə yi à tumsə mù Musi.

Yi nə tesə mətsetsə'rə bop bù àwèŋ.

Wèŋ nə sə yuk tse' yusə yi nə sə tsok fa weŋ cùk.

²³ Ñwə nə yi duk-a dɛ yi kà yusə ngà tsòhòbum Nwì nə sə cəp yuk,

Ye dɛ wo nə fis gesə yi mɪŋgorə bùu Nwì nə mvəsə.>

²⁴ Ngàa tsòhòbum Nwì sə wo à tse' ncəp ngòcəep à cəp casə bə bum sə yà'a nə sə ye nùumbu yè'sə sè'. Ye jəŋ mɛ ni'i Samwè nə ye bə sə wo à ye mankwèŋ yi pwe', sè cəp ve'nə. ²⁵ Wèŋ ngwì bù ngàa tsòhòbum Nwì sə, nə ye fe'lə sè' dɛ wèŋ tse' bo sənə rùk nə Nwì à zu bə tàcici awèŋ sè'. Yi à duk fa Abraham dɛ, <Mù nə se bùu sè sənə nzenŋonə pwe' bùu ngwì bù yò.> ²⁶ Nà'a njo nə Nwì à fis ngà fàk ye Jisòs, nə fa to nà' mantombi bohòwèŋ ngòkə sè weŋ. Yi à sè weŋ bə mandzə nə ngògù weŋ bùuŋ gesə mvwe' mandzə jooŋ awèŋ.>>

4

Wo Somsə Pità Bə Jon

Mu Kaŋsurù

¹ Pità à sə cəp mali bohòbùu sè fo', ngà Jon sè' fo' fana ngàa fa satikà' nə ye ñkum ngàa ntək mɛmvwe' ndap Nwì nə ghan nə bə bùu Sadusi wèŋ və kə tseŋ wo. ² Wo à jòk və dɛ Pità wèŋ à sə yə'rə fa bwiŋ dɛ Jisòs à lòkok mvwe' kpɛ. Wo yə'rə ve'nə, yà' sə niŋ tsok dɛ ñwèe kpɛ-a yi nə lòkok fe'lə səmok. ³ Fana wo ko wo, nə kə lok nonŋə wo. Wo à nòŋ nòŋ mɛ ndapndzəmə anə tè tsok rɛŋ bùusə à ye ngà mvək lònəbup. ⁴ Anə ye na sè' ve'nə fana bwiŋ ñkùuŋ sə wo à yuk ncəp nə à dzəm tse' bə zeŋ. Bùu sə wo à dzəm sə lònə fo' à ye pwe' co bwiŋ ncùhu tàŋ.

⁵ Tsok à rɛŋ fana, bù ñkwàha bùu Jus wèŋ à baan və mvwe' lak Jòrosalèm duk dɛ wo kə sak yà'wèŋ. Wo à ye bùu Jus sə mantombi bə ngàa yə'rə bwiŋ lùk. ⁶ Wo ye fo' bə Anàs, ñkum ngàa fa satikà' wèŋ, nə ye fe'lə Kayofàs bə Jon bə Alèsandà nə ye fe'lə bùu mok sè' sə wo njan bə ñkum ngà fa satikà' nə. ⁷ Wo jəŋ və bùu sə ba sə mantombii wo, fana wo sə fek yà'wèŋ duk dɛ, <<Wèŋ tse' nsàp njan nə fòŋgògù ve'nə-ɛ? Wèŋ sə gù ve'nə yè'sə bə liŋ ndà? >> ⁸ Pità à rwiŋ bə Yòŋsə nə Rərəŋ nə fana, yi cəp fəsə fa wo dɛ, <<Wèŋ bùu sə mantombi nə ye bù ñkwàha bwiŋ wèŋ, ⁹ wèŋ sə fek ves yè'sə yusə bəbɔŋ sə vès a gùu dɛ ñwə ènə gi sə à? Wèŋ dzəm ngòriŋ dɛ vès a gù yi vale ñkuŋ yi gi à? ¹⁰ Fana wèŋ bə bùu Izurə pwe' riŋ sè' dɛ ñwə ènə a gù, nə təŋŋ nə mantombii wèŋ fɛŋŋ bə njan liŋ Jisòs Krest nə mvwe' lak Nazàre. A yi nə wèŋ ànə te'lə yi mɛ ntəŋŋ, fana Nwì lòkoksə yi mvwe' kpɛ nə. ¹¹ A sè' Jisòs nè'nə nə ñwàk Nwì sə duk dɛ, <Lis nə ngàa ci ndap à dzèŋ mək dɛ nà'a bup, kə tse' ghak fe'lə fàk sè' zeŋ nə.> ¹² Mandzə nə ngòtse' lùŋ megu bə liŋ ye yiŋi. Sənə nzenŋonə pwe', ñwənəmòok mok bùu nə Nwì a fa bwiŋ dɛ aco a tse' lùŋ bohòyi.>>

¹³ Bùu sə mɛ kaŋsurù sə pwe' à yə nsàp ntum nə Pità bə Jon à baa ngà wo rì sè' dɛ yà'wèŋ bùu sə wà sə wo à ka ñwàk sè' riŋ, fana wo mərə nəbup. Yà'a mvwe' sə wo à rì duk dɛ bùu yè'sə à ye bə Jisòs wèŋ lan nə zinə. ¹⁴ Yusə co wo cəp, à ka sè' yeŋ, bùusə ñwə nə wo à lùŋsə yi nə à tə kok sè' fo' ngà ni'i Pità bə Jon anə, bwiŋ sə ye yi. ¹⁵ Fana wo à duk fa yà'wèŋ dɛ yà'wèŋ tesə mɛ kaŋsurù anə. Wo à tesə lo fana wo sə cəp mok woòwo. ¹⁶ Wo sə dɛhu dɛ <<A gù bùu yè'sə va? Busə bùu sə wo cu Jòrosalèm fɛŋŋ pwe' riŋ tse' dɛ à gù nsàp yu nə nà' gù casə njan nè'nə bùu yè'sə. Mandzə nə co vesùwèŋ dzèŋ yà' ka yè'sə yeŋ. ¹⁷ Fana megu dɛ vesùwèŋ jwa sa'rə wo dɛ wo kà bohòŋwə nəmòk mɛnə liŋ Jisòs mok cəp yuk fe'lə, ngògù dɛ yu yè'sə kà mantombi mok sə yuhù lo'.>> ¹⁸ Fana wo to fəsə vesə wo mɛ ndapə anə, nə tsok wo dɛ, ngòcəp kènə ngòyərə bwiŋ mɛnə liŋ Jisòs nə kà mok ye yuk fe'lə. ¹⁹ Pità bə Jon duk fa fe'lə wo dɛ wo kək ja'a na yəwo sè' dɛ, a yəyərə bohòNwì dɛ wo yuk yà'wèŋ nə nonŋə Nwì àlɛ. ²⁰ <<Kaco vès tenŋə ngòcəp yusə vès a yə, nə yuk yeŋ.>> ²¹ Bùu sə mɛ kaŋsurù sə à jwa sa'rə mali wo gũŋŋ, nə me'rə wo lo. Wo lap njo nə co wo fa yà'wèŋ ngə' bùu zeŋ bùu, bùusə bwiŋ pwe' à sə kùksə Nwì bə nsàp yu nə nà' ye nà'nə. ²² Ñwə nə wo à gù gũŋsə yi nə à casə luumŋŋonə hum kwè.

Bwe Jisòs Leŋ Piriya Də Wo Kà Wəə

Tse'

²³ Mvəsə wo à mè'rə wo ntɛŋ, Pità bə Jon bwi lo mvwe' kwe' àwo, nə tsoho fa yà'wɛŋ yusə ŋkum ngàa fa satikà' sə ghaŋ bə bə ŋkwàha bwiŋ wɛŋ duk sə. ²⁴ Wo à yuk wes yà' fana wo pwe' be'lə, nə gɛ piriya' bohòNwi duk də, <<O Tà Nwi, ngà gù ntòbu bə nzenɡòŋ nə ye ndzəp bə bum sə yà' cu ca lòn. ²⁵ A ye wù nə wù à gù tàcici àvès Devid ngòcɛp bum yè'e. Yi à ye mo fàk yo, fana Yòŋsə nè Rərəŋ nə à gù yi ngòcɛp də,

<Bù lakmvum sə jok bùu yà?

Bùu sə sɛ tsərə bum sə yà'a nə kà fàk yè'sə bùu yà?

²⁶ Bù ŋkəŋkum nzenɡòŋ fahu ni' awo mvwe' mò'fis ngòlù Tà Nwi bə ŋkum ngà gəm bwiŋ nè Nwi à cokfis nòŋsə nə.>

²⁷ A zinə də Heròbə Poŋtiyòs Palè nə ye bùu Izùre bə bù lakmvum wɛŋ à cu kwe' nè bəp mɛ tùhù Jisòs mɛ ntòlak fɛn. Wo à kə cu kwe' mɛ tùhù Jisòs mo yònə rərəŋ, nə wù à cokfis nòŋsə nə. ²⁸ Wo kə be'lə ngògù bum sə wù ànə dzəm wu. Wù ànə fahu nòŋsə yà' laŋ, nə fa ŋàŋ də bum yè'sə nə ye vɛ'nə. ²⁹ Fana nè ŋga'a nɛ'e, Tà, kək ja'a na bə nsàp ŋgə' nə wo sə duk də wo nə fa ves, ya nga wu gɛ ves ngàa fàak yo baŋ ntəm ngòtsòho ncɛp yònə. ³⁰ Niŋ-a nàaŋ yo sə bə mandzə nè ŋgògù bwiŋ gɛŋ nə lokok mvwe' yiyaŋ awo. Gù sɛ' də vɛs sə gù bum bə liŋ jisòs, mofàk yònə rərəŋ nə co yà'a sə ghak bwiŋ mɛ tùhù.>> ³¹ Wo ànə lɛŋ mesə fana mvwe' sɛ wo à ye fo' sə tsoho. Wo pwe'fo' à rwiŋ bə Yòŋsə nè Rərəŋ nə. Wo yeto ngòtsòho ncɛp Nwi nə kà wəp.

Wo Sə Gàpsə Yak Bum Awo Kəkurə

³² Bùu sɛ wo ànə dzəm bohòJisòs sɛ pwe' sɛ tse' ntəm nè mò'fis. Nwə nəmòk nè mò'fis kà duk də yusə yi tse' gù sɛ ye yiŋi duk. Wo à sə benə bum awo sɛ wo à tse' pwe' mvwe' mò'fis. ³³ Ngàa ntum yè'sə à sə tsoho bum sɛ wo à ye, mvəsə Tà Jisòs à lòkok mvwe' kpɛ bə ŋàŋ fana Nwi sɛ se wo pwe'fo'. ³⁴ Nwə nəmòk nè də yi à sə jamə də yi ka yumok tse' à ka mətsetərə wo anə yeŋ. Bùu sɛ wo à tse' ntəm bə ndap wɛŋ à sɛŋ yà', nə jəŋ və mbàam sɛ wo sɛŋ yà' bə zeŋ sɛ, ³⁵ nə fa nòŋsə yà' bohòngàa ntum sɛ wɛŋ. Fana wo jəŋ mbàam sɛ, nə sə fa ŋwə nè fòlòŋ mvəsə wo yə də nà' ka tse'. ³⁶ Yà'a mvəsə ŋwə nəmòk nè liŋ ye də Jòsep à gù sɛ' vɛ'nə. Yi à ye ŋwəò bəp bə Levi, fana wo dzə yi dzəə mvwe' lak Səprò. Ngàa ntum Jisòs à to fa yi liŋ nzùm də Bānabà. Yà'a də: Nwə nè yi ri ngòcɛp fa bwiŋ ncɛp kontəm. ³⁷ Yi à sɛŋ nzum ye, nə jəŋ və mbàam sɛ, nə kə fa nòŋsə yà' bohòngàa ntum sɛ sɛ'.

5

Anàniyàs Bə Sàferiya

¹ Nwə nəmòk à ye sɛ' nè liŋ ye à ye də Anàniyàs. Liŋ ŋgwe à ye Sàferiya. Wo à sɛŋ bum awo mok, ² nə swihi nòŋsə mbàm mamòk, nə jəŋ bwees sɛ fa lo ngàa ntum sɛ. Ngwe ye à ri də nà' swihi mbàam mok sɛ'. ³ Fana yi ànə jəŋ və mbàam sɛ, Pità fek yi duk də, <<Anàniyàs, wù mè'rə Satà də yi ni sɛ ntuù wù ngògù wu də wu kə borə Yòŋsə nè Rərəŋ nə, nə swihi mbàam sɛ wù à sɛŋ bum sɛ mamòk bùu yà? ⁴ Mvək nè wù ànə ka bum yà'sə ntòsɛŋ, yà' à ye sɛ yò. Wù à sɛŋ yà', mbàam sɛ ye mali sɛ' sɛ yò. Njo nè wù kə tsərə fɛ'lə sɛ ntuù wù də wu gɛ nsàp yu ènə yè'sə bùu yà? Wù ka nsàp mvəsə nè'nə bohòbwiŋ ci' fa, wù ci' fa nà' bohòNwi bə tu ye.>> ⁵ Anàniyàs ànə yuk vɛ'nə ntɛŋ, yi coho gbɛ sɛ nze, nə kpɛ. Wɛə à ko bùu sɛ wo à yuk yu yè'sə pwe'fo'. ⁶ Wàhabwiŋ wɛŋ à və, nə kə lim fis lo vɛŋ ni' ye nə sə mbiŋ, nə kə tuuŋ.

⁷ A cà awà tɛ' fana ŋgwe ye və sɛ', nə kà ri də yumok gù ndu ye ri. ⁸ Yi à kə dzɛɛŋ, Pità fek yi də, <<Tsòk fa mɛ-e, yè'e mbàam sɛ wɛŋ ndu yòà sɛŋ bum sɛ vɛ'nə pwe'fo' à?>> Ngwɛŋ nə də, <<Ŋ, yà'a mbàam sɛ pwe'fo'>> ⁹ Fana Pità duk fa yi də, <<Wɛŋ ndu yòswi' cù də wɛɛŋ kə mumsə ja'a Yòŋsə Nwi bùu yà? Sə nèrə və kù kə ncùhù yà'a bùu sɛ wo kə tuuŋ və ndu yò. Wo nə bək fis lo wu yòsə' ca.>> ¹⁰ Yi à coho gbɛ nòŋ tse' mantombii Pità vɛ'nə ntɛŋ, nə kpɛ. Wàha bùu sɛ à ni ko' vɛə, nə kə dzeŋ nga yi kpɛ laŋ. Wo à bək jə fis nà', nə kə tuuŋ yi ŋgɛ sɛə ndu ye nə. ¹¹ Bùu cos nə ye bùu mok sɛ wo à yuk bum yè'sə, nsàp wɛə mòk à ko wo pwe' nè pwe'.

Bum Manɡəŋgɛŋ Nə Ye Məmərə

¹² Anə gɛŋ ngàa ntum sɛ à sə gùhù bum manɡəŋgɛŋ nə ye bum sɛ bwiŋ sɛ mərə wuriŋ. Bùu sɛ wo à dzəm Jisòs sɛ pwe' à sɛ cu kwe' àwo mvwe' mò'fis mvwe' ntòmbi Sòlomù. ¹³ Bùu mok sɛ wà sɛ à ka ni' awo co də wo kəkurə ngòbɛ'lə yà'wɛŋ jəŋ lok. Wo à sə kà-a bə yà'wɛŋ sɛ' sə tòrə ke' fana wo sə kək ja'a yà'wɛŋ co nsàp bùu mok sɛ wo bòntum wuriŋ. ¹⁴ Bùu sɛ wo à dzəm bohòTà Jisòs à sə tùhu və, bəba bə mbəmbam wɛŋ nduk, nə sə kə be'lə wo. ¹⁵ Mvəsə bwiŋ à ye nsàp yu nè wo à sə gùhù fana, wo bəhə fis vɛ ngàa yiyaŋ, nə nòŋsə lo wo ŋgɛ mandzə mənə kəà bə kə wɛŋ də ya Pità gi càa, tsətsɛŋ ye ca mɛ ni'i mok. ¹⁶ Bwiŋ à kwəəŋ tɛsə və mvwe' bəp lak sɛ yà'a ŋgɛ Jòrosalèm ngòjə və bùu awo sɛ wo sə yaya bə bùu sɛ wo tse' yòŋsəə ze' ndzə ni'i wo. Wo à gɛ wes pwe'fo'.

Wo Fa Ngàa Ntum Jisòs Ngə'

¹⁷ A ye ve'nə fana nkum ngàa fa satikà' bə bùu ye sè wo mvwe' kwe' bùu Sadusi wèŋ yeto ngòwa yusè ngàa ntum sè sè gùu sè, nə jok wà anə. ¹⁸ Wo ko ngàa ntum sè, nə kə nisə wo ndapndzəm. ¹⁹ Numbu ànə à ye, nə ndzəmè fana masinjà Tà Nwi və, nə kə muk noon ncùu ndapndzəm sè, nə fis wo. Yi tsok fa yà'wèŋ duk də, ²⁰ <<Dù lo, nə kə təŋŋ mɔ ndap Nwi nə ghan nə, nə tsoho fa bwiŋ ncèp nə bə lùŋ nə fi ènə.>> ²¹ Wo à yuk mvəsè yi à cep sè. Tsok à rəŋ wo lo mɔ ndap Nwi nə ghan nə, nə sə yə'rə bwiŋ.

Ghà ànə à ye fana nkum ngàa fa satikà' nə bə bùu ye wèŋ à to benə bù nkəwàha bùu Jus pwe' mvwe' mò'fis də wo cum kansurù. Wo à vè wes, wo duk gesə lo mvwe' ndapndzəm nə də wo jəŋ və fa wo ngàa ntum sè. ²² Ngàa kək ngàa ndapndzəm sè à kə dzèŋ fana wo kà ngàa ntum sə mɔ ndapndzəmè anə yə. Wo bwi lo, nə kə tsok fa bùu sè mɔ kansurù sè də, ²³ <<Vès kə wès fo', vès ye nga ncùu sè tə ləlok mpaan. Nga bùu sè wo kək nòŋgè ndapndzəm nə ndzəmè tə fo' sè' bəbòŋni. Vès də vès muk-a kə ncùu sə fana vès kà nɔwè nə mò'fis mbwa yə.>> ²⁴ Nkum ngàa tək ndap Nwi nə ghan nə bə nkum ngàa fa satikà' sè ghan wèŋ à yuk ve'nə fana wo mərə yusè yà'a nə kə ye mantombi sè bùu. ²⁵ Fana nɔwè nəmòk ni kok və, nə tsok wo də, <<Wèŋ yuk-à, bùu sè wèŋ a nisə wo ndapndzəm sè, wo cu mɔ ndap Nwi nə ghan nə. Wo sə yə'rə bwiŋ mbwa!>> ²⁶ Fana nkum nə bə ngà tak ndap Nwi nə ghan bə bùu ye wèŋ à ləkè jə fəsə vè ngàa ntum sè mankwèŋ. Wo à ka yà' bə top sè ko bùu sè wo à sə wəp də bwiŋ tərə wo ngà'a bə lis.

²⁷ Wo à jə vè ngàa ntum sə, nə duk wo təŋŋ mɔ kansurù anə. Fana nkum ngàa fa satikà' nə sè cep bohòwo də, ²⁸ <<Vès a cèp bohòwèŋ, nə soŋ wəŋ ntu' bup bup də wèŋ kà bwiŋ yumok bə liŋ nɔwè ènə mok yə'rə yuk fa fe'lə, fana ja'a na yàwèŋ yusè wèŋ gùu. Wèŋ gù tətè bùu sè mvwe' lak Jòrosalèm fəŋ lóŋ yuk wes nsàp yəyərè àwèŋ ànə lóŋ fo'. Wèŋ sə ləp mandzè ngògù də vès à duk vès nkun wo zə nɔwè ènə!>>

²⁹ Pità bə ngàa ntum mok sè wèŋ à cèp fəsə yàwo duk də, <<Vès tse' ngòyuk lə duk nə Nwi, nə me'rə nə bwiŋ. ³⁰ Nwi tàcici avès à ləkòkəs Jisòs mvwe' kpu mvəsè wèŋ ànə t'e'lə yi mɔ ntəŋ, nə zə yi. ³¹ Nwi à ləkòkəs yi, nə cumsə yi bo ma mà'a yi co nɔwè nə mantombi nə ye ngà lùŋsə bwiŋ sè'. Yi à gù ve'nə ngòfa mandzè bohòbwe Izùre ngòkupsə, nə bwi fa bup awo nkweŋ ya wo tse' səs-wifa bə bup awo sə. ³² Vès à yə bum yə'sə bə lis avès fana vès tse'

ngòtsòho fa bwiŋ yà' sè'. Yòŋsə nə Rəŋen nə sə tsə' fa bwiŋ sè' də bum yə'sə zinə.>>

³³ Bùu kansurù sə à yuk ve'nə fana wo jok nəbup, nə duk də wo nə zə yà'wèŋ. ³⁴ Mòk ànə ye fo' manwəə Farəsi, wo to yi də Gàmaliyà. Yi à tse' fàak sè ngòyərə fa bwiŋ lək. Yi lokok təŋŋ mɔ kansurù anə mutsə nga yi à ye sè' nsàp nɔwè nə bwiŋ wəp gə yi manggəŋgəŋ, fana yi duk də wo jəŋ fis gesə lo ngàa ntum sə sə mbiŋ mvək momjo. ³⁵ Yi yeto ngòduk fa bùu sè mɔ kansurù anə duk də, <<Wèŋ bùu Izùre, wèŋ jəŋ nkəŋ bə nsàp yu nə wèŋ sə duk də wèŋ gu bùu yə'e bəbòŋ. ³⁶ Mvək mòk à ye fa' nə Tiodàs à vəə, nə sə duk kə'ca də yi nɔwè nəmòk nə nkəŋ. Bùu sè wo à kpəŋ yu yi à ye co bwiŋ nkə kwè. Wo à zə yi fana bùu sə can sam bisə kə' zəzok, yusè wo à sə duk də wo gu sə kpu bisə sè'. ³⁷ A ye fe'lə mankwèŋ, ghà nə wo à sə ta bwiŋ fa' nà'a, Judàs manwəə Galili à vè ye sè'. Bwiŋ à yu yi sè' wùŋŋ. Wo à zə yi fana bùu ye sə wèŋ carə sam sè'. ³⁸ Fana nə ngà'a nə'e, mɔ sə duk də wèŋ kà bùu yə'sə yumok gə. Wèŋ me'rə wo ve'nə, bùu sè a ye-a duk də nsàp yusè wo sə tsòho kə' yà'sə ye-a yumok sè nɔwè a tsərə kok yà' yi, fana ye də yà'a nə bisə. ³⁹ A ye-a də a yu Nwi, fana mandzè nə co wèŋ ghak wo nə kə ye. Aco yà' ye də wèŋ sə lə wəŋ Nwi wèŋ.>>

⁴⁰ Gàmaliyà nə à duk wes ve'nə fana kansurù nə pwe' à dzəm ncèp ye nə. Wo to nisə vesə ngàa ntum sə wèŋ mɔ nda' à anə, nə jəŋ nkwès, nə ləp wo bə zəŋ, nə duk fa wo də yà'wèŋ kà yumok bə liŋ Jisòs mok cep yuk fe'lə, nə me'rə wo lo. ⁴¹ Ngàa ntum sə wèŋ à sə lo gesə mvwe' kansurù nə bə kwəkwa sə ntuu wo nəbup. Wo à sə kwa də Nwi yə wo də wo yəyərè ngòkè yə ngə' bə marè'tu bùu liŋ Jisòs. ⁴² Fana à sə ye nùumbu pwe' wo sə yə'rə bwiŋ mɔ ndap Nwi nə ghan nə bə nsàp à bwiŋ wèŋ, nə sə tsoho fa mali bwiŋ Ntirè nə Bəbòŋ nə də Jisòs Nkum ngà gəm bwiŋ nə wo sə kək nə.

6

Wo Cokfis Ndigap Wèŋ Samba

¹ Mvək à sə ləo, bùu sè wo à sə yu mandzè Jisòs sə yam yàwo sè'. A kə dzèŋ numbu mòk fana bùu Jus sè wo à sə cu gù yàwo la' à bə sè wo à kə dzə vè wo lakmvum wèŋ kəəm. Sè wo à dzə wo yàwo lakmvum sə wèŋ à sè cèp nɔwè kə'cà dèe, wo sə kà baa yepmfə awo zuzuu sè wo gəp gə səsə yà'a fa. ² A ye ve'nə fana ngàa ntum sə hum-ncòp-ba sə to benə bùu Jisòs sə pwe'fo' mvwe' mò'fis. Nə tsok fa yà'wèŋ də, <<Ka bəbòŋ bohòvès də vès me'rə ngòtsòho ncèp Nwi, nə cum ngòkək

lis mvwe' nzak zuzu yen.>> ³ Nə duk mali duk də, <<Bwema am wèj, wèj kək mətsetə'rə wèj, nə cokfis bwiŋ sām̄ba. A ye wo sè bwiŋ jəgə wo co bũ sè kəkərè, sè wo tse' ŋkərè, nə tse' Yòŋsè nè Rərəŋ sè ntuw wo ya vées fa wo sè fək èn. ⁴ Ya vées jəj wes mvək njàvès ŋgògù piriya nè ye ŋgòtsòho ncèp Nwi.>> ⁵ Bũ sè pwe' à kwa bə ncèp nè ŋgàa ntuw sè tsərə fa wo ènə. Fana wo cokfis ŋgà'a Stefè, yi ŋwè nè yi naanğè tu bohòNwi bəboŋni, nə tse' Yòŋsè nè Rərəŋ nè sè'. Mok wèj à ye Filip, Pokoròs, Nikanò, Timò, Pàraminà, nə ye Nèkolà nè yi à ye ye ŋwəə Antiyòk, nə bũj ŋwè Jus. ⁶ Wo à jə vè bũ yè'sə, nə kə fa bohòŋgàa ntuw sè wèj. Ngàa ntuw sè à naanğ fa wo bo m̄ tuhù, nə gu piriya. ⁷ Fana ncèp Nwi à sè kùk lòmantombi. Bũ sè wo à sè yù mandzè Jisòs mvwe' lak Jòrosalèm sè à sè yam lòsə' mantombi. Ngàa fa satikà' wèj à ye ŋkũntèj sè wo à yuk nə dzəm sè'.

Mvəsə Wo A Ko Stefè

⁸ Stefè à ye ŋwè nəmòk nè Nwi à fa yi ntum nè bəboŋ wùriŋ. Yi à tse' ŋaj fana yi gu manğəŋəŋ nə ye bum sè co bwiŋ sè mərə mətsetə'rə bũ sè wèj. ⁹ Bũ mok wèj à ye ŋgògù də bə yà'wèj kəəm. Wo à ye bəp bũ nè wo à sè nigè ndap piriya nè wo à sè to nà' də: Bũ sè wo cu bə tu awo. Bũ Jus sè wo à ye mbwa à tesə vè mvwe' lak Sirini bə lak Aləsandà. Wo yà'sə nə ye bũ Jus mok sè wo à vè yàwo mvwe' nzeŋgòŋ Silisiya bə nzeŋgòŋ Èsiya wèj à ye ŋgòkùəm bə Stefè wèj. ¹⁰ Fana Yòŋsè nə à fa Stefè nsəp ŋkərè mòk ve'e co wù kà fùk. Mvəsə yi ànə sè cep fana wo kà yusə co wo cep fəsə fa yi tse'. ¹¹ Fana wo lo kə ywiŋ bũ səmòk tu də yà'wèj duk də wo yuk ŋgà Stefè sè bəpsə liŋ Musi nə ye liŋ Nwi. ¹² Nà'a ŋkərè nè wo à gu fana ntum yaan bwiŋ wo jok. Bũ sè à jòk wes pwe'fo', nə ye bə bũ ŋkwàha bũ sè fo', nə ye ŋgàa yə'rè bwiŋ lùk wèj sè'. Wo à vəə, nə kə ko lo Stefè m̄ kanşurù. ¹³ Wo jəj vè bũ mok sè wo kə ci' mvwès m̄ tuhù nà'. Wo duk də Stefè togè liŋ mvwe' sè rərəŋ sè wo kùksəgè Nwi fo' sè bəp riŋ riŋ, nə sè cep bəp bə lùk Musi sè'. ¹⁴ Də wo à yuk ŋgà yi sè duk də Jisòs nè'e nè mvwe' lak Nazàrè nə kəəm sè mak ndap Nwi, nə kup sè bum lak sè Musi à fa wo pwe'fo'. ¹⁵ Bũ sè wo à ye m̄ kanşurù anə lònfo' à bũj kùk Stefè bə lis rap rap. Mvəsə wo à sè kùk yi ve'nə fana wo ye ŋgà si Stefè sè gu co si masinjà Nwi.

7

Yusè Stefè A Cèp

¹ ŋkum ŋgàa fa satikà' nə à fek Stefè də, yu yè'sə zinə àl. ² Stefè ye ŋgòcèp fəsə

də, <<Bwema nə ye tè' am wèj, wèj yu'rə fa-a m̄-e. Ghà nè tàcici avès Abràham à ye mvwe' nzeŋgòŋ Mèsòpòtemiya ŋkuj yi sè ye'e lo ŋgòkè cu mvwe' lak Harà, Nwi nè yi tse' fòwùriŋ nə à kè yəjəŋ bohòyi. ³ Yi tsok fa nà' də, <Mè'rè bũ yo, nə ye lak yo yè'e, nə lokok lo mvwe' nze mòk nè zok nè m̄ nə niŋ tsok fa wu.> ⁴ Fana yi ye'e me'rə Cadiya, nə lo kə cum Harà. Ghà nè tè'e Abràham à kp̄, fana Nwi gu yi coho vè mvwe' lak sè wèj cu ŋgà'a fo' yè'e. ⁵ Nwi à ka Abràham m̄mvwe' mòk fo' də a nè nà' fa lok, à ka yen koo momjo. Nə ye də Nwi ànə kak laŋ də yi nə fa fo' bohòna' nə ye bə ŋgwi bũ ye sè wo nə sè vè mankwèj. Mvək nè Nwi à sè kàk ve'nə, à ye ŋgà Abràham ka mwen ntòtse'. ⁶ Yusè Nwi à cèp sè à ye də, <Ŋgwi bũ yò nə kə cu mvwe' lak mòk sè yà' ka yàwo yen. Wo nə cum ŋkwèj fo', wo sè fa wo ŋgə' wùriŋ m̄nə luumŋgòŋ ŋkà kwè. ⁷ M̄ nə sak bũ sè wo nə sè fək fo' bohòyà'wèj sè sè', fana wo nə me'rə lak yà'sə, nə tesə və, nə sè kùksə m̄ m̄mvwe' nè'e.> ⁸ Anə geŋ, Nwi bə Abràham à zū rùk də yi nə sè riŋ tse' nà' bə nsəp mandzè nə wo komgè tu mbəmbam nà'a. Fana Abràham dzə Azik, à dzèj nteŋ mò'fis, yi kom fa nà' tu. Azik kom bwi fa mo ye Jàkop, fana Jàkop kom bwi fa bwe ye sè hum-ncòp-ba sè wo tàcicii avès.

⁹ <<Tàcicii avès sè wèj à kùk moma awo Jòsep bə lis sè bəp ji njo. Wo ko seŋ gesə lo yi də nà'a kə ye ŋkwèj mvwe' nzeŋgòŋ Ijip. Anə ye-a sè ve'nə fana, Nwi à ye yo, ¹⁰ nə sè tesə Jòsep nə bə nsəp ŋgə' nè yi à sè yə lònfo'. Ghà nè Jòsep à kè dzèj bohòŋkum Ferònə mvwe' nzeŋgòŋ Ijip nə, Nwi à fa yi cùu sè bəboŋ, nə fa yi ŋkərè. Ferònə ye ve'nə fana yi gu nà' ŋwè nè ghan mvwe' nzeŋgòŋ Ijip nə pwe'. Yi à gu nà' ŋwè nè ghan m̄mvwe' nto' ye sè'. ¹¹ Fana mvək nəmòk à ye, njè ko mvwe' nzeŋgòŋ Ijip bə nzeŋgòŋ Kanà pwe'. Njè nə à fa bwiŋ ŋgə' ve'e wùriŋ. Tàcici avès wèj à ka beŋ mòk sè tse'. ¹² Jàkop anə geŋ də yi yuk də wo tse' zuzu mvwe' nzeŋgòŋ Ijip yo fana yi tumsə gesə bwe ye sè wo tàcicii avès sè fo'. Nà'a ghà nè mantombi nè wo à loto fo'. ¹³ Wo à vè nè kè' ba, fana Jòsep gu bwema ye sè wèj ri də yi moma yà'wèj fana, nə gu Feròri də yà'wèj bũ lak ye. ¹⁴ Jòsep tirə gesə fa tè' ye də nà' bə bwe nà' pwe' coho vè mvwe' nzeŋgòŋ Ijip nə. Wo à ye pwe'fo' bwiŋ hum sàmba-ncòp-tàŋ. ¹⁵ Fana Jàkop coho tsoon lo sè Ijip anə. Yà'a mvwe' sè yi nə ye bwe ye, sè wo tàcicii avès, à kp̄ wes mòk fo'. ¹⁶ Mvə'nə bwe awo à fohò lòKanà wo bəhə lo vèj ni' yà'wèj sè ŋgòtuŋ mvwe' sè wo togè fo' də Sekəm. Wo à kə tuuŋ wo fo' sənə sè sè Abràham à ywiŋ yà' bohòbwe

Hamò.

¹⁷ <<Mvøk à sè karə vè də ya Nwii gu yusè yi ànə kak fa Abràham sə, fana nga bùu avès yam mvwe' nzenğòŋ Ijip mok maŋğəŋgəŋ, ¹⁸ tée ŋkum nəmòk nè yi à ka Jòsep ri yuk, kə kok dzə' ŋkum mvwe' nzenğòŋ Ijip anə mok yi. ¹⁹ Yi sè borə bùu avès bə ŋkarə, nè sə gu tàcici avès wèŋ ŋgə' nəbəp. Yi gu də wo kà bwe awo sè ləwə mù nda' à nisə, də wo me'rə nonşə bwe sə sə mbinj də ya nga yà wèen kpu. ²⁰ Yà 'a sè' mvøk nè wo à dzə Musi, mwe boŋ. Yi à cu mù nda' à tē' ye ŋwə tē'. ²¹ Mvøk nè wo à kə nonşə yi sə mbinj fana mo Feròmok nè wà'ngwèŋ à kə te' jə nà' yuye. Yi sə tək nà' co mo ye. ²² Wo à yə'rə yi, yi riŋ ŋkarə sè yà' cu mvwe' nzenğòŋ Ijip anə pwe'. Yi bùuŋ ŋwə nè ghan bə nsəp mandzə nè yi cèp cù, nè sə gu bum ye.

²³ <<Ghà nè Musi à dzəŋ luumŋgòŋ hum kwè, fana yi duk də yi kə ke' ye bùu ye wèŋ bwe Izùre. ²⁴ Yi lo, nè kə tseŋ ŋwə ye mòk nga ŋwə Ijip mòk sè ləp nà', fana yi geŋ də yi kə tēsə nà'. Musi à ləp zə ŋwə Ijip nè. ²⁵ Yi à sə tsarə də bùu ye wèŋ nè rēŋ də Nwii tum yi ŋgòkə tēsə fis wo sənə ŋgə' awo, fana wo kà sè' rēŋ. ²⁶ Tsok à rēŋ, yi ye bwe Izùre bwiŋ ba nga wo sə lùlù. Yi geŋ fo', nè sə gu mandzə nè co wo kà lè. Yi fek yà' də, <Wèŋ sè də wèŋ lə yè'sə bùu yà, ŋge' am wèŋ? Mù də wèŋ bwema mvwe' mò'fis àlaa?> ²⁷ Fana nè yi à sə fa mòk ŋgə' yi nè bwi' gesə Musi fo', nè duk fa nà' də, <Ŋwə nè yi duk wo də wu kə kok ŋkum bohòvès nè sak vées ndà?> ²⁸ Wù də wu zə mù mvəsə wù a zə ŋwə Ijip ŋkwis yà 'a nà'> ²⁹ Musi ànə yuk mvəsə nà' cèp vè'nə, fana yi caŋ lo, nè kə cum bisə mvwe' lak Midiyà. Yi à cu fo' tē yi dzə bwe mbəmbam ba.

³⁰ <<A cà luumŋgòŋ hum kwè, fana Musi ye masinjà Nwii mòk bə lis. Nà' à yəŋ bohòyi ndzənə mis nga nà' sə kwe mù tühù nè kà liiŋ. Mis ènə à kwe ŋgəà, mvwe' ŋgə nda nəmòk nè wo togə nà' də Sinà. ³¹ Musi à yə vè'nə, nè mərə maŋğəŋgəŋ, fana nè sə gi sooŋ geŋ fo' də yi ye tsə'rə yà' bəbən. Yi yuk ŋga ŋgi Tà sə cèp də, ³² <A mùu Nwii tàcicii awèŋ. Nwii Abràham, Azik bə Jàkop.> Musi à yuk vè'nə, yi sə jik bə wuə vè'e kpək kpək, nè kà lis mok kək. ³³ Tà à tsə' yi də nà' a cokfis kuuŋgop nà', bùusə mvwe' sè nà' tē yà'sə, a fo' nze nè rərəŋ. ³⁴ Nə duk fe'lə sè' duk də, <Mù kək ja'a, nè ye ŋgə' nè bùu am wèŋ sə yə mvwe' nzenğòŋ Ijip. Mù a yuk wəŋ awo sè' laŋ, fana mù nè vèə nè də mù kə tēsə wo. Vəə, ya mù tum gesə wu Ijip anə.>

³⁵ <<A ye Musi nè bwe Izùre à dzəŋ yi, nè fek yi də, <Ŋwə nè yi duk wu

də wu kə ye mantombi bohòvès, nè sak vées ndà lè?> nè. A yi nè Nwii tumsə co ŋwə nè mantombi nè ye ŋwə nè yi fis wo sənə ŋgə'. Nwii à fa càsə yi fàak sə bohòmasingà Nwii, nè nà' à yəŋ bohòyi ndzə misə nà'a. ³⁶ Yi à təŋŋ mantombi ŋgòjə fis bùu sə mvwe' nzenğòŋ Ijip yi. Yi à gu maŋğəŋgəŋ nè ye bum sè co bwiŋ mərə mvwe' nzenğòŋ Ijip nè ye mvwe' ndzəp nè wo togə nà' də Ndzəp nè Bəban nà'a sè'. Mvəsə wo à sə ləo, yi sə guhu lo mali maŋğəŋgəŋ mvwe' nze nè ŋgəà mənə luumŋgòŋ hum kwè sè'.

³⁷ <<Gù sə Musi ènə nè yi à tsə' bwe Izùre də, Nwii nè tumsə fa yà wèŋ ŋgà tsòhòbum Nwii sè' mvəsə nà' a tum vèsə yi Musi nè. Ŋwə ànə nè ye mo nè njàwèŋ. ³⁸ A yi Musi nè bwe Izùre à baŋ mvwe' nzenğòŋ ŋgəà fana yi ye bə yà wèŋ nè. Yi à ye fo' bə tàcicii avès nè ye bə masinjà Nwii nè nà' à cèp bohòyi mənə nda Sinà. Yi à jə ncèp Nwii nè nà' tse' yòŋsə ŋja nè fa'nə ŋgòcàsə fa vesuwèŋ. ³⁹ Tàcicii avès wèŋ à ka ŋgòyuk yusə Musi nè à sə cèep dzəm. Wo me'rə nonşə yi, nè sə duk sə ntəu wo də bəco wo bwi foho lo fe'lə Ijip anə səmok. ⁴⁰ Fana wo duk fa Aròŋ də nà' a gu fa wo yumok sè yà' a ye mantombii wo. Də wo ka yusə yà' gu ŋwə nè yi a jə fis vè ves mvwe' nzenğòŋ Ijip, nè wo to fa ves yi də Musi ànə riŋ. ⁴¹ Nà'a ŋga'a mvøk nè wo à gu yumok co nwi awo nà' səsə mo mbòŋ. Wo à səsə sunŋan, nè teŋ vəpsə nà', nè kaŋ dzeŋ ŋgòkùksə yusə wè yə wə bə bo awo. ⁴² Nwii à mè'rə wo fana wo sə kùksə ke' ca lo ŋkəŋkəŋ sè mubu. Yà'a mvəsə wo à còm ndzənə ŋwək ŋgəà tsòhòbum Nwii də,

<Wèŋ bùu Izùre, nàam sè wèŋ à sə səhə, nè sə guhu satikà' bə zəŋ ŋgəà yà'a à ka bohòmə yeŋ.

Wèŋ à gu vè'nə mənə luumŋgòŋ hum kwè.

⁴³ Wèŋ à sə bəhə tse' kè'cà taaŋ nwi àwèŋ nè liŋ yee də Molòk,

bə mòk nè yi tse' nsəsə ŋkəŋkəŋ nè liŋ yee Refàŋ.

Yà'a nwi sè wèŋ à gu bə bo awèŋ də wèŋ kùksə wo.

Mu nè me'rə wəŋ wo jəŋ casə lo wəŋ sə Babilòŋ.>

⁴⁴ <<Mvəsə tàcicii avès à ye ŋgəà yà'a, fana wo à tse' taaŋ sè yà' à sə nì tsə' fa wo də Nwii fəŋ bə yà wèŋ. Wo à gu yà' mvəsə Nwii à duk Musii gu yà', mvə'nə yi niŋ tsòho fa nà' sə. ⁴⁵ A cu fana, tē' tàcici avès wèŋ sə fa casə lo nà' bohòbwe awo wèŋ. Ghà nè Josuwà à sə jə ləwo bə ghà nè wo à sə fep jə nze nè bohòbùu sè Nwii à sə bə' gesə wo, wo sə bək tse' nà'. Nà' à cu mali fo' tətè Devid à kə tsəŋ nà'. ⁴⁶ Ntum Nwii à ye bəbən bohòDevid, fana yi fek

Nwi dè nà'a fa yi mandzè ya yi ci fa Nwi Jàkop ndap. ⁴⁷ Anè geñ, kè ci fa yi ndap nè mo ye, Sòlomù.

⁴⁸ <<Yusè dè, Nwi nè yi yam càsè yi, nè kà munè ndap nè bwiñ gu nà' bə bo cugè. A mvəsè ngà tsòhòbum Nwi à cèp dè,

⁴⁹ Tà Nwi duk dè,
<Ntòbu mvwe' dzè' ñkum àm cu, nzenjòn
ye ye mvwe' sè mu nən tesgè kùu
am.

Acò wèñ ci fa mu yàwèej nsàp ndap nè fò?

Mvwe' sè co wèñ fa mu, mù cum fo' fò?

⁵⁰ Mù à ka bum yè'e pwe' mù gu à?> Yè'e yusè Tà Nwi cèep.

⁵¹ <<A nsàp gatu nè fòbohòwèñ ve'nə ε? Ntum awèñ gu tsè gu co bùu sè wo à loho ntu', nè kà ncèp Nwi yuk yuk. Wèñ gu co tàcici awèñ. Wèñ dzèejgè yusè Yònsè nè Rərəj nè cèpggè yà'. ⁵² Ngà tsòhòbum Nwi mòok yo nè tàcici awèñ à ka yi ngə' fa yuk à? Wo zə ngåa gè ntu Nwi wèñ sè wo ànə ye taan ntèn, sè wo à sè cèp tsè' fa bwiñ dè, mo fàk Nwi nè yi nè sè gu yusè Nwi dzəm sè nè vè. Nè ngə'a nè'e, wèñ a sèj yi, nè zə yi. ⁵³ A wèñ sè masinjaa Nwi à jè vè fa wèñ lùuk Nwi, wèñ kà yà' yù lò.>>

Kpə Stefè

⁵⁴ Bùu sè mu kansurù sè wèñ à yu'rə yusè Stefè à cèp sè, fana wo jok, nè zu kpə nèbap. ⁵⁵ Stefè à rwiñ bə Yònsè nè Rərəj nè cèbùè, fana yi kək gesè lo mubu, nè ye marej nè Nwi ngà nà' sè rej nèbap. Yi ye Jisòs ngà nà' tə Nwi bo ma zu. ⁵⁶ Fana yi cèp duk dè, <<Hawèñ, ntòbu mùhu nòto fana mù yə mo ñwè ngà yi tə bo ma zu Nwi.>> ⁵⁷ Bùu sè wèñ à gham, nè sop tse'e ntu'u awo bə nduuj bo awo. Wo canj be'lə vè mvwe' mò'fis ngu ni'i yi, ⁵⁸ nè bək fis mak gesè lo yi mù ntòlak anə fo', nè sè təprə yi bə lis. Bùu sè wo à sè ci' fa Stefè mvwsè sè à fweñ nòñsè cəək awo bohòwà'nzùm nəmòk, wo togè yi dè Sol, dè nà'a sè kək fa tse' wo. ⁵⁹ Stefè sè wanj to Tà duk dè, <<O Tà Jisòs, yònsè am nè', jəñ mu.>> Wo sè təprə gu yi ve'nə. ⁶⁰ Yi təej nè tumfərə, nè sè wanj torə fis dè, <<Tà, swifa wo bap nè wo gu ènə.>> Yi à duk wes ve'nə ntèn, fana yònsè ye me.

8

¹ Sol à dzəm sè' dè a bəbən mvəsè wo zə Stefè ve'nə. A yè jəñ sè' numbu ànə wo yè ngòyənşə bùu cos ngə' nè bə ngwap mvwe' lak Jòrosalèm pwe'. Bùu sè wo à dzəm sè à ca sam wes mè ve'e pwe' nè pwe'. A bwehe cu mègù mok ngåa ntu sè wèñ, ngà bwiñ carəlowes mvwe' nzenjòn Jüdiyà nè ye Sàmariyà. ² Bùu mok sè wo à ri Nwi à kə tuuj Stefè, nè wanj kpə ye

manjəngəñ. ³ Sol à ləp mandzè dè yi ləsə cos nè kè' mò'fis. Yi à sè fi lònçuu bwiñ mò'fis, mò'fis, nè sè ko sooj fis lo bəba bə mbəmbam sè wo à dzəm bohòjisòs, nè sè kə nisə wo ndapndzəm.

Ncèp Jisòs Yuhu

Mvwe' Nzenjòn Sàmariyà

⁴ Mvəsè bùu sè wo à dzəm sè à ca sam, fana mvwe' sè wo à sə ləpwe' wo sə tsoho lo ncèp nè Jisòs nè fo' sè'. ⁵ Filip à ləye mvwe' nzenjòn Sàmariyà, nè sə tsoho fa bùu lak sè fo' sè liñ Nkum ngà gəm bwiñ nè. ⁶ Bùu sè fo' sè à yu'rə bənsə ncèp nè wù kà fùk. Wo à yu'rə, nè sè ye manjəngəñ sè yi à sə gūhə. ⁷ Yònsə sè bap à tesə ndzə ni'i bwiñ ñkəuntèn, nè sə wanj sa'rə bə ñaj. Yi à gənsə bùu sè wo à sə kà ni' awo te' būsə lok, bə bùu sè wo à sə ka bəbən gi wèñ manjəngəñ. ⁸ Bùu sè mvwe' nzenjòn Sàmariyà sè wèñ à tse' kwəkwa wuriñ.

⁹ Nwè nəmòk à ye mvwe' lak yà'sə nè liñ ye à ye dè Saimù. Yi à cu fo' mweè səsap ntèn, nè sə mənşə bùu sè mvwe' lak yà'sə bə nsàp mfiim nje nè yi à sə gūhə. Yi à sə tsòho fa bwiñ dè yi ñwè nəmòk nè ñkəuntèn wuriñ. ¹⁰ Bùu sè wo à ye mvwe' lak yà'sə pwe'fo', bə ñkwàha bwiñ pwe' à sə kək gù lis mok bohòyi. Wo duk dè ñajan ye sə niñ dè yi ñwè nè wo togè yi dè Nwi nè ghanj nè, dè yi à sə ñgòkə' yə wo, nè yəej bohòwo co Saimù. ¹¹ Yi à mənşə wo bə mfiim ye sə tətè te sè kək gu lis mok bohòyi. ¹² Anə geñ wo yuk, nè dzəm Ntirè nè Bəbən nè Filip à sə tsòho, mvsə gəñ Nwi fəkgəè, nè ye dè Jisòs Nkum ngà gəm bwiñ nè. Fana wo bəptəsə. Bəba bə mbəmbam wèñ à sə bəptəsə pwe'. ¹³ Saimù bə tu ye à dzəm, nè bəptəsə sè'. Yi à sə ghi mègù mok bə Filip mvwe' mò'fis. Yi à sə ye nsàap manjəngəñ sè ghanj sè Filip à sə gù, fana yà' mənşə yi nèbap.

¹⁴ Mvək ànə à ye fana ngåa ntu sè mvwe' lak Jòrosalèm à yuk dè bùu sè mvwe' nzenjòn Sàmariyà a yuk ncèp Nwi, nè dzəm, fana wo tumsə gesə fa wo Pità bə Jon. ¹⁵ Wo à kə dzèj fo', fana wo gu fa bùu sè wo à dzəm sè wèñ piriyà dè ya wo tse' Yònsè nè Rərəj nè. ¹⁶ A ye ve'nə būsə à ye ngà wo ka Yònsè nè Rərəj nè ntòtse'. A ye ngà wo à bəptəsə gù munə liñ Tà Jisòs. ¹⁷ Pità bə Jon à naanj fa wo bo fana Yònsè nè Rərəj nè və bohòwo.

¹⁸ Saimù à yə dè ngåa ntu naanj fa yà'wèñ bo ñkuñ wo tse' Yònsè nè Rərəj nè, fana yi duk dè yi fa wo mbàm, ¹⁹ dè ya yà'wèñ fa yi nsàp ñaj nè ngòjwèñ bwiñ ñkuñ wo tse' Yònsè nè Rərəj nè nà'nə sè'. ²⁰ Pità à duk fa nà' dè, <<Wu kpə lo bisə bə mbàm yo sə pwe', bə nsàp nè wù tsərə dè acò wù ywiñ ñajan sè Nwi fəgè yà' yi bə

mbàm yà'sò. ²¹ Yè'e ka fàak yòyeŋ, wù ka bo sònè fàak yà'sò tse' bùüsè ntuŋ yòka rərərəŋ m̀ m̀ lisè Nwì yeŋ. ²² Kupsə ntuŋ yòbə tsətsərə yònè b̀p nè wù tse' nà'nə, nə ləŋ Tà dè yi swi fa wu bùüsè wù tse' nsàp tsətsərə ànə. ²³ Bùsè m̀ yə dè wu ŋgà sùè nè b̀p fana b̀p kitse' wu c̀k.>> ²⁴ Saimù duk fa Pità bə Jon də, <<Kwək̀wè', wèeŋ ləŋ fa m̀ Tà dè nsàp yu nè wèŋ c̀p nè'nə kà bohòmù v̀.>>

²⁵ Anə geŋ ghà nè wo à tsòho wes fa b̀wɪŋ yusè wo rì bə lɪŋ Tà Jisòs, nə tsoho ncèp nè Jisòs nə sè', fana Pità bə Jon b̀wi foho lo fe'lə Jòrosalèm. Mvəsè wo à sè lòmmandzè, wo sè tsoho lo ke' Ntirè nè Bèbɔŋ nə mvwe' buhu lak zəzok sè yà'a mvwe' nzeŋgòŋ Sàmàriyà.

Filip B̀ptesə Nwèə Itopiya

²⁶ Masinjà Tà Nwì à tsè' fa Filip dè nà'a f̀h̀, nə yuŋ tsoŋ lo mandzè nè wu təŋ Jòrosalèm nə sè k̀k lo ma ntonùm, fana wu ga'a lo bo mamàk ŋgòlòGazà nà'a. Wo à m̀k mandzè ànə ləŋ. ²⁷⁻²⁸ Filip à f̀h̀, nə tsooŋ lo. Anə ye ŋga ŋwèə Itopiya mòk nè yi ŋwè nè ghan sè b̀wi foho l̀l̀a' à yi. Yi à sè l̀ksə fagè ŋkuŋ nè mvwe' nzeŋgòŋ Itopiya, nè yi à ye ŋwàŋwè nà'a, mbàam nà' pwe' yi. B̀wɪ Itopiya wèeŋ togè ŋkuum b̀ba awo sè dè Kandàs. Nwè ènə ànə lo Jòrosalèm ŋgòkùksə Nwì, nə sè b̀wi foho lo sènə makarè ye. Mvəsè nà' à sè dzərə l̀o, fana yi sè tan ŋwàk nè ŋgà tsòhòbum Nwì Izayà à còom. ²⁹ Yòŋsè nè Rərərəŋ nə à tsè' Filip dè nà'a g̀i sooŋ k̀əp geŋ ŋg̀ makarè nə. ³⁰ Filip à ca gè' fo', nə yuk ŋga nà' sè ta fis ndzənə ŋwàk nə. Fana yi fek nà' dè, nà' sè rərərə yusè nà' sè ta sè àlè? ³¹ Nwè nè ŋk̀wɪŋ nə à duk də, <<Hai', aco m̀ rərərə va ŋga ŋwè nòmòk ka m̀ tsok rərərə fa-e?>> Fana yi to Filip dè nà'a vè bə nà'a kok cum m̀nə makarè nə b̀bɛ'. ³² Mvwe' sè yi à sè ta ndzənə ŋwàk Nwì sè à ye də,

<Yi à ye co nsũŋŋan nè wo jəŋ l̀ŋgòsùə s̀ə,
kè m̀mo nsũŋŋan nè wo sè c̀lə fis nwèes ye,

yi kà c̀ mùk àlè'.

³³ Wo à g̀ fa yi bum marè'tu, nə bəŋ ŋgòg̀ fa yi yusè yà'a zìnə.

Nwè nè co yi nə rɪŋ yumok bə ŋgwi b̀wɪ ye b̀ə,

b̀wɪsè yi à ka sè nze fəŋ tètè cum.>

³⁴ Nwè nè ghan nə à fek Filip dè nà'a tsok fa yi dè ŋgà tsòhòbum Nwì à sè c̀p yè'sə bə lɪŋ ndà lə. A bə tu nà', kè ŋwè nòmòk nə zok è? ³⁵ Filip à yèto ŋgòc̀ep, yi à yèto bə mvwe' sè wo nə tan sè, fana yi tsoho fa nà' Ntirè nè Bèbɔŋ nə bə lɪŋ Jisòs nə. ³⁶ Mvəsè wo à sè tsè l̀o, fana wo kə dzeŋ mvwe' ndzəp nòmòk, fana ŋwè nè

ghan nə fek Filip duk də, <<Ndzəp nè'>> Nə duk fe'lə də <<Kaco m̀ b̀ptesə fəŋ yeŋ b̀wɪ yà?>> (³⁷ Filip duk fa nà' də, aco nà' b̀ptesə sè' ntəŋ, ŋga a ye-a dè nà' dzəm yusè yi tsè' fa nà' sè bə ntuŋ nà' pwe'fo' na. Yi duk dè yi dzəm bə ntuŋ ye pwe'fo' də Jisòs Krèest mo Nwì.) ³⁸ Nwè nè ghan nə à duk də wo g̀ ya makarè nə nà'a təŋ. Fana wo ba fo' Filip bə ŋwè nè ŋk̀wɪŋ nə à tsè lo sè ndzəpə. Filip b̀ptesə yi. ³⁹ Wo à sè tesè kok sè ndzəpə anə, fana Yòŋsè Tà Jisòs jəŋ bisè lo Filip nə. Nwè nè ŋk̀wɪŋ nə à ka nà' mok ye fe'lə. Yi sè lo mali yuye, nə sè kwaha lo ẁrɪŋ.

⁴⁰ Filip à dè yi k̀k ŋga yi yè' mvwe' lak Azotò. Yi gihi lo ke' mvwe' lak sè fo' sè, nə sè tsoho lo Ntirè nè Bèbɔŋ tètè yi à kè dzeŋ mvwe' lak sè wo togè fo' də Sisàriyà.

9

Sol A B̀wɪŋ, Nə Dzəm Jisòs

¹ Ghà nè bum yè'sə à sè ye ve'nə fana Sol sè wəpsə mali b̀wɪ sè wo à sè ỳ mandzè Tà Jisòs sè dè yi nə zə yà'wèŋ. Yi à ye'e l̀kə ye ŋkuŋ ŋgà fa satikà', ² nə fek nà' dè nà'a fa yi ŋwàk mòk nè ŋgòfa yi nàŋ ŋgòko b̀wɪŋ m̀ Dàmaskù. Yi də yi jəŋ nà', nə lo bə zəŋ mvwe' ndaap piriyaà b̀wɪ Jus sè m̀ Dàmaskù, dè yi kə dzeŋ-a mbwa, nə ye ŋga ŋwè nòmòk sè be' mandzè nè Tà Jisòs, fana yi ko wo pwe', b̀ba kè mbəmbam àlè, nə jəŋ vè wo Jòrosalèm anə.

³ Yi à sè l̀Dàmaskù anə, ŋga yi sè k̀əp l̀ŋg̀ ntòlak nə ntəŋ, yi ye ŋga marəŋ mòk ba'a tsè m̀bu co m̀b̀ŋ ve'e, nə rərərə mvwe' sè yi tə sè ve'e paam. ⁴ Yi gb̀ sè nze, fana nə yuk ŋga ŋg̀ ŋwè nòmòk sè c̀p də, <<Sol, Sol, wù sè fa m̀ ŋgə' b̀wɪ yà?>> ⁵ Yi fek də, <<A wù ndà Tà?>> Ngi ŋgəŋgàŋ duk fe'lə də, <<A m̀ Jisòs nə wù sè fa m̀ ŋgə' nə. ⁶ L̀kok m̀tsə, nə lo m̀ ntòlak anə. A kə dzeŋ fo' ŋkuŋ wo tsok wu yusè wu nə g̀ tsoŋ yà'.>> ⁷ B̀wɪ sè wo à sè g̀ bə Sol wèŋ à təŋ fo', nə kà yusè co wo cəp tse'. Wo à yuk ŋg̀ nə, nə kà ŋwè nòmòk yə. ⁸ Sol à l̀kok sè nze, nə dè yi muk lis ye, fana yi kà bum ye. Wo à dàsə nisè l̀yì Dàmaskù mok bə bo. ⁹ Yi à cu fis nùumbu te' ŋga yi sè kà yə. M̀nə nùumbu sè te' yà'sə pwe' bo bə c̀u ye kà k̀rə, yi kà ndzəp sè' no lok.

¹⁰ Ngà ỳ mandzè Jisòs mòk à ye Dàmaskù anə nè wo to lɪŋ ye də Anàniyas. Yi ye yumok co yi yə lo ve'e, fana Tà Jisòs to yi nja duk də, <<Anàniyas.>> Yi dzəm də, <<Tà, m̀ nè'e.>> ¹¹ Tà nə duk fa yi də, <<F̀h̀, nə yuŋ lo mandzè nè wo togè nà' də Rərərəŋ nà'a. Wu kə dzeŋ mvwe' ndap Judàs, fana wù fek fo' dè wù dzəm ŋgòyè Sol nè yi mo nze mvwe' lak Tasò. Yi sè

gu piriya, ¹² nà sà ye co lo ve'e dè yi ye ñwè nèmòk nè wo to yi dè Anàniyàs vè, nè kè naan fa yi bo dè ya yi ye fe'lò bum sàmok.>> ¹³ Anàniyàs duk dè, <<Tà, a bwiñ ñkàñntèñ sè wo a tsè' mụ nsàap ñgwap sè ñwè ènà sè gù bohòbùu yo sè mvwe' lak Jòrosalèm pwe'. ¹⁴ Yi nè vè nè Dàmaskù bə ñaaj sè yi a jə bohòñkum ñgà fa satikà' dè yi ko ndàañwè pwe' nè nà' to liñ yò.>> ¹⁵ Tà à duk dè, <<Gèñ ntèñ, bùusè yi ñwè nè mù a swekfis yi ya bù lakmvmum, ñkəkum nè ye bùu Izùre wèen ñè riñ liñ am. ¹⁶ Fana mè bə tu am nè niñ fa yi nsap ñgə' nè yi nè ye bùu mụ ñgògù yi ya bwiñ riñ mụ.>> ¹⁷ Anàniyàs à lò, nè kè ni kok mụ nda'à anə, nè naan fa Sol bo. Nə sè duk dè, <<Moma am Sol, Tà Jisòs tum vèsə mụ yi, yi nè yi a yəñ bohòwù mandzə ñgə wù sè vè fèen nà'a. Yi tum mụ ya wu ye fe'lò bum sàmok, nè rwiñ bə Yòñsə nè Rəreñ nə.>> ¹⁸ Yi ànə duk wes ve'nə ntèñ, fana yumok ye'e gbù tsoon mụ lisè Sol anə co bap, fana yi ye fe'lò bum sàmok. Yi à lòkok, fana wo bəptəsə yi. ¹⁹ Yi a zə wes bəñ, fana yi tse' fe'lə ñaaj sàmok.

Sol Tsoho Ncèp Jisòs Mvwe' Lak Dàmaskù

Sol à cu nùumbu mok bə bùu sè wo à sè yù mandzə Jisòs mvwe' lak Dàmaskù anə. ²⁰ Mvəsə yi à ye fo', yi à lómwwe' ndap piriya bùu Jus, nè ye ñgòtóso liñ Jisòs sè ntèñ. Yi duk dè, Jisòs nə mo Nwì. ²¹ Bùu sè wo à yuk yusə yi à sè cèp sè à mərə lóonj. Wo sè fek dè, <<Nè'e ka ñgà' nè yi à ye Jòrosalèm, nè sə zə ndàañwè pwe' nè nà' to liñ ye'sə nè yen à? Yi a vè fèen ka sè' dè yi kə ko bwiñ dè ñgə yi jəñ lo yà' ñgòfa ñkum ñgà fa satikà' nè yen à?>> ²² Fana Sol tsoho gũñsə ghaha lo wesə mantombi mvəsə yi à sè ni tsè' dè Jisòs ñkum ñgà gèm bwiñ nə. Yusə yi à sè cèp sè à rēen ñoonj ve'e jəja nsap nè bùu Jus sè wo cu Dàmaskù anə jip, nè kà yusə ñgòcèp fəsə fa yi tse'. ²³ A kə dzèñ nùumbu mok fa'nə, fana bùu Jus wèñ kə cum kwe' dè wo zə Sol nə. ²⁴ Anə gēñ Sol riñ bə kwe' nè wo à cu nə. Nè maraə bə ndzəmè pwe' wo sè so Sol mvwe' nciuu ñka' sè mvwe' ntólak nà'nə. ²⁵ A ye nùumbu mòk ñgə ndzəm sēñ, fana bùu Sol mok kə le' casə yi mvwe' tətòo ñka' sè ñkò'o.

Sol Ke' Vè Jòrosalèm

²⁶ Sol à ləJòrosalèm, nè lap mandzə dè bə bùu Jisòs wèen ye mvwe' mò'fis. Wo pwe' à sè wəp yi wəpə, nè kà pap dè yi mòk nè yi sè yù mandzə Jisòs dzəm. ²⁷ Fana Bānabà və ñgòtesə nà'. Yi jəñ nà', nè jəñ lo fa bohònggaa ntum sè wèñ. Yi tsoho rēñsə fa yà'wèñ mvəsə Sol à yə Tà Jisòs mụ mandzə Dàmaskù, nè ye mvəsə Tà à cèp bohòna' sə. Yi à tsè' fa yà'wèñ dè

Sol a tsòho liñ Jisòs mụ Dàmaskù bə ñaaj, nè kà ñwè nèmòk sè' wəp. ²⁸ A ye ve'nə fana Sol à ye mok bə yà'wèñ mok mvwe' mò'fis, nè sè gihi lo Jòrosalèm, nè sè tsoho kə' ca liñ Tà Jisòs. Yi à sè tsoho, nè kà ñwè nèmòk wəp lok. ²⁹ Yi à cèep, nè sə bwinə ncèp bə bùu Jus sè wo à sè cèp ncèep lak Gris, fana wo sè lap mandzə dè wo zə yi. ³⁰ Bùu Jisòs sè wèñ à ri ve'nə, fana wo jəñ tsoñ lo nà' sə Sisàriyà, nè tum gesə lo yi ma Tasò. ³¹ Anə ye ve'nə, fana bùu cos sè mvwe' nzeñgòñ Jùdiyà bə Gallilì nè ye Sàmariyà à tse' mok fifi. Coos ye'sə à sè gù lòmantombi, nè sè kuk bə bwiñ sè'. Yè'sə à sè ye ve'nə bùusè Yòñsə nè Rəreñ nè à sè tēsə wo yi mvəsə wo à sè cu, nè sè gù bum sè yà' sè niñ tsok dè wo sè wəp Tà.

Pità, Aniyàs Bə Dokàs

³² Pità à sè ke' gi nèbap. A ye nùumbu mòk, fana yi ke' lo ñgòkə cèpsə bùu Jisòs sè wo cu mvwe' lak sàmok, wo to fo' dè Lidà. ³³ A kə dzèñ fo', yi ye ñwè nèmòk nè liñ nà'a Aniyàs. Ñwè ènə à sè kà ni' ye te' būsəgə, nè sè noon mam mụ kèhe luumñgòñ fwame'. ³⁴ Pità à to yi dè Aniyàs, nè duk fa nà' dè, <<Jisòs Krest gũñsə wo lañ. Lòkok mutsə, nè lim kəà yò.>> Aniyàs lokok ca gu mutsə sè' kè' mò'fis. ³⁵ Bùu Lidà bə sè wo à sè cu mvwe' mbo' Saròñ wèñ pwe' à yə, nè kupsə, nè dzəm Tà.

³⁶ Nwà nèmòk à ye mvwe' lak Jopà nè liñ ye dè Tàbità. Yi à ye sè' ñwà nè yi à sè yù mandzə Jisòs. Bùu Gris wèen togè yi yàwo dè Dokàs. Liñ ye sè yà'a dè ñgap. Yi à sè gù bəbòñ, nè sè tēsə ñgàa jìñ, nè kà wò. ³⁷ A ye ghà ànə, yiyaj à ko yi, yi kpə. Wo à cùk wes yi, wo kə nonjə yi mvwe' rum mòk mutùhù co ma muzok ve'e. ³⁸ Jopà bə Lidà ka səsap yen, fana ñgàa yù mandzə Jisòs sè wo à ye Jopà yuk dè Pità cu sè Lidà. Wo tumşə gesə bwiñ ba dè wo kə cañ to Pità dè kwəkwe' nà'a cañ və wəp. ³⁹ Pità à fùhu, nè lo bə yà'wèñ. Yi à kə dzèen, fana wo jəñ lo yi mvwe' rum nè ma mabu nə. Baa yepmfə sè wo à ye fo' lóonjfo', à vè, nè sə warə ñgə ni' Pità, nè sè niñ tsoho fa yi cəkə sè Tàbità à gù fa wo ghà nè yi à cu ntóñwəm sè. ⁴⁰ Pità à fis bùu sè mụ nda'à anə sè mbiñ pwe', nè təəñ bə tumfərə, nè sè ləñ Nwì. Yi à ləñ wes, fana yi bəwñ kuk vèñ ni' Tàbità nè, nè duk dè, <<Tàbità, lòkok mutsə!>> Tàbità muk lis. Mvəsə yi à yə Pità, fana yi lokok cum mutsə. ⁴¹ Pità ko nà' bo, nè lokokşə nà' mutsə. Yi to bùu sè wo à dzəm, nè ye baa yepmfə sè wèñ, nè fa yà'wèñ Tàbità nè ñgə yi mok ñwəm.

⁴² Bùu sè mvwe' lak Jopà pwe' à yuk yu ye'sə, fana bwiñ ñkàñntèñ dzəm bohòTà Jisòs. ⁴³ Pità à cu mali Jopà anə mənə

nùumbu sèmok. Yi à sè cu bə ngà' nəmòk nè yi sèengə ngùp, liŋ yee də Saimù.

10

Pità Bə Kònìlòs

¹ Nkum sojà nè mvwe' lak Rumà mòk à ye mvwe' lak Sisàriyà, liŋ yee də Kònìlòs. Yi à tse' bəp sojàa sè mvwe' lak Itali yi. ² Yi à sə wəp Nwi nəbup. Yi à sə kùksə Nwi bə bəu sè mū nda' à yi pwe'. Yi à sə fa bəu Jus wəŋ mbo wùriŋ, nə sə ləŋ Nwi sè' nùumbu pwe'.

³ A ye nùumbu mòk nga nùm càsə maràŋ, fana yi ye yumok co lo ve'è. Yi ye masinjà Nwi jəja ve'. Nà' to yi bə liŋ də Kònìlòs. ⁴ Wəu ko yi, fana yi kək sɛɛŋ tse' nà', nə fək nà' də, <<A yà Tà?>> Masinjà Nwi nə duk fa nà' də, <<Nwi a yuk piriyaà yo, nə ye fa mbo yəsə', nə tsərə nə wu. ⁵ Fana nə ngà'a nē'e, wu tumsə gesə bəu mok mvwe' lak Jopà ngòkə to ngà' nəmòk fo' nə liŋ yee Saimù Pità. ⁶ Yi nòmū nda' à Saimù nə yi no ngū ndzəp nə ghaŋ, nə yi sèengə ngùp nà'a.>>

⁷ Anə ye ve'nə fana, masinjà Nwi nə yi à tsòho fa Kònìlòs bum yè'sə, nə lo gesə lo yuye. Kònìlòs to ngàa faak ye sè mū nda' à yi bwiŋ ba. Yi to sojà ye mòk sè' nə nà'a wəpgə Nwi. ⁸ Yi à tsòho fa yà'wəŋ yusə yi anə ye sə pwe'fo', nə duk fa wo də yà'wəŋ lo mvwe' lak Jopà anə.

⁹ Tsok à rɛŋ nga wo sə kuəp ləJopà anə, fana Pità sə kok lo ye mū tu ndap ngòkə ləŋ piriya mbwa. A ye nga nùm co maràŋ. ¹⁰ Njè à ya yi, fana yi sə dzəm də yi zu yumok. Wo ànə ka zuzə sè nto gu wes, fana yi sə ye yumok co lo ve'è. ¹¹ Yi ye nga ntòbu mūhu nòto, fana yumok sə tsoŋ tesə mbwa. Yà' səsə co ləba' nə ghaŋ ve' nga wo kotse' tsə vè nà' bə ngəŋgəŋ sè kwə sə pwe'. ¹² Yusə yà' à ye mənə ləba' nə à ye nàamngòŋ pwe' bə nsəap bum sè jì nəs co no bə swi wəŋ pwe'fo'. ¹³ Yi yuk nga ŋgi ŋwə nəmòk duk wèsə fa yi duk də, <<Pità, ləkòk, nə suə zū nàam yè'sə.>> ¹⁴ Fana Pità cəp fəsə gesə ye duk də, <<Tà, anə kà ve'nə ye yuk, mū ka yàm yu sèmok sə ləuk yo dzəgə yà' dzəə zū yuk.>> ¹⁵ ŋgi ŋwə nə cəp sèmok də, <<Yusə Nwi a gū bəŋsə yà' mok laŋ fana wū kà də wu dzə yà' duk.>> ¹⁶ Yu yè'sə à gū fis ve'nə kè' tɛ', fana wo jəŋ fəsə lo yu sə mubə anə sèmok.

¹⁷ Pità à sə mərə duk də nsəp lo nə yi yə nē'nə sə nì tsə' fa yi yè'sə də yà lɛ, fana nga bəu sə Kònìlòs tumsə sə kə dzɛŋ kə ncuhù yi sə laŋ. A ye nga wo à fe'rə mvwe' ndap Saimù nə, nə riŋ nà'. ¹⁸ Fana wo to fek gesə duk də, <<ŋwə nəmòk

fənə ŋkəiŋ nè liŋ yee də Saimù Pità à lɛ-ò?>> ¹⁹ Wo à sə fek gesə ləve'nə nga Pità sə tsərə mali də yi rɛɛŋ nsəp lo nə nà' kə tàsə yi ènə ŋkuŋ. Yòŋsə Nwi à to yi, nə tsok fa yi də, <<Bəu sèmok sə lap wu fənə bwiŋ tɛ'. ²⁰ Ləkòk mutsə, nə tsoŋ lo kə tɛŋ wo. Wu gəə wū kà də wu dzeŋ ngòyù ləwo duk bəusə mū duk wo mū də wo və.>> ²¹ Fana Pità suhu lo, nə kə tɛŋ wo. Yi duk fa yà'wəŋ duk də, <<ŋwə nə wəŋ sə ləap nə mū. Wəŋ vè da?>> ²² Bəu sə wəŋ duk də, <<Kònìlòs nə yi ŋkum sojà tum ves yi. Yi ŋwə nə bəboŋ. Yi kùksəgə Nwi, fana bəu Jus pwe' ri yi bə lak ləoŋ də yi ŋwə nə bəboŋ. Masinjà Nwi mòk nə rərəŋ a tsə' yi də yi to və wu nda' à yi ya yi yuk-a yusə wu nə tsok fa yi.>> ²³ Wo à cəp wes, Pità to nisə wo mū nda' à yi, bə yà'wəŋ nooŋnooŋ mbwa tsok rɛŋ. Tsok ànə rɛŋ, fana yi lokok, nə bɛ' mandzə bə yà'wəŋ lo. Bəu mok sə mvwe' lak Jopà sə wo à dzəm jisòs à yù ləyi sə'. ²⁴ Wo à gi tsok kə rɛŋ sèmok ŋkuŋ fana wo kə dzeŋ mvwe' lak Sisàriyà anə.

A kə dzɛŋ fo', wo ye Kònìlòs bə njənjàan ye nə ye ŋge' ntum ye sə yi to yà'wəŋ, nga wo cu sə tək Pità. ²⁵ Pità à sə nìkòk, fana bə Kònìlòs kərə. Kònìlòs gbə cum tsoŋ kù mantombii nà' sə nze, nə zəm tu ngòkùksə nà'. ²⁶ Pità ləkòksə nà' mutsə, nə duk fa nà' duk də, <<Lokok mutsə, mū mēgù sə' ŋwə co wū.>> ²⁷ Mvəsə yi à sə cəp mali bohòna' ntòfo', fana yi nì lo mū nda' à, nə ye bwiŋ nga wo rwiŋ cu mbwa wùriŋ. ²⁸ Yi duk fa yà'wəŋ duk də, <<Wəŋ ri yàwəŋ sə' duk də, wu kək ja'a na bə nsəp mandzə nə bəu Jus wəŋ kùksəgə Nwi, fana ye də kaco ŋwə Jus kə ke' ye ŋwə lakmum ŋke' yeŋ. Kaco bə nà' sə tòrə ke' ca nduk sə' yeŋ. Mēgù duk də Nwi a rɛɛŋsə fa mū yi duk də kà də mū tsərə də ŋwə nəmòk nə co mū dzeŋ yi dzɛŋ duk. ²⁹ Nà'a njo nə wo to mū, mū nə vè nə, nə kà dzɛŋ.>> Fana yi duk mok duk də, <<Mū vè laŋ, wəŋ to mū da?>>

³⁰ Yi à fek ve'nə, Kònìlòs cəp də, <<Bə nùm nə ntinə pwe' a nùumbu kwə, nə à ye maràŋ sə' mvək nə ngà'a ve' nga mū cu mū nda' à mū ngòlɛŋ piriya nə wo lɛŋgə nà' nga nùm càsə maràŋ nà'a. Mū kək à, ŋwə nəmòk təkòk nə' mantombii mū. Yi nì tse' cəək mok yà' sə ba'a nəbup. ³¹ Yi to mū bə liŋ də, <<Kònìlòs.> Nə duk fa mū duk də, <<Nwi a yuk piriyaà yo, nə tsərə fa mbo yòlan. ³² Ye də tumsə gesə lo ŋwə nəmòk mvwe' lak Jopà yi to fa wu ŋwə nəmòk fo' nə wo togə liŋ ye pwe' də Saimù Pità. Yi ŋkəiŋ. Yi nòmū nda' à Saimù nə yi fəkgə bə ngùp, nə ndap ye ngū ndzəp nə ghaŋ.>>

* 10:14 10:14 ŋwəə Jus kum-a nsəap nàam mok sə Nwi à dzəsə yà' fana yi nə kà mutsətsərə bwiŋ nga wo sə kùksə Nwi və, tse'nga yi fa satikà' nə ngòrɛŋsə nì' ye nà'a ŋkuŋ.

33 Yà'a yusè mù a tum gù bwiñ sè' ntèn dè wu vè sè. Wù nò gù nò bèbon, nò vè nò sè'. Vès cu nga'a fεεη mantombii Tà Nwi pwe'. Vès sè tøk wù dè wu tsoho fa ves yà pwe' sè Nwi a tsə' fa wu dè wu cep.>>

Yusè Pità A Cèep

34 Fana Pità yè ngòcèp duk dè, <<Mù ri tse' nga'a mok bə nə zinə duk də Nwii jəgə bwiñ pwe' yəyərə.>> 35 Yi duk də, <<A ye-a sè' ndà lóon nə lak ngəngəan sə' fólóon nga yi wəp-a Nwi, nə sə gū yusè yà'a kəkurə, fana ye də Nwi dzəm ngəngəan. 36 Nwi à tsə' fa bùu Izüre ncèp nə nje nə lan. Ncèp ye nə à ye Ntirè nə Bəbon də Jisòs Krest nə yi Tà bohòbwiñ pwe' a jə vè ffi. 37 Wèj ri nsàap bum sə yà' a ye mvwe' nzenğon bùu Izüre wèj pwe' yà'a lan. Ghà nə Jon à sə tsoho nzak bəpte à cāa fana Jisòs yeto fāak ye mvwe' nzenğon Galili. 38 Yà' à ye bə liñ Jisòs nə mvwe' lak Nazàre nə, mvəsè Nwi à fa yi Yònsè nə Rəreñ nə ye njan fana yi à k'ke' cāa, nə sə gū bəbon, nə sə gūñsə lo bùu sè wo à cu ndzə bohònkum zε', būsə Nwi ànə ye bə nà'. 39 Bum sè yi à gū mvwe' laak bùu Jus, nə ye Jòrosalèm pwe'fo', vès à yə yà' bə lis avès. Wo à tε'lə yi mū ntəən, nə zə yi. 40 Fana nūmbu nə tε' à dzeen, Nwi gū yi lokok mvwe' kpə. Nwi à gū də yi niñ fa bwiñ ni' ye. 41 Yi à ka bohòbwiñ lóon sə' yəən. Yi à yəən megù bohòvès sə Nwi ànə swek fis ngòyə bum ye'sə bə lis avès. Ghà nə yi à lòkok mvwe' kpə nə, vesiwèj à zū zūzū, nə no nəno mvwe' m'fis. 42 Fana yi Jisòs nə à duk ves duk dè vès tsoho lo fa bwiñ Ntirè nə Bəbon nə sè'. Nə sə rεñsə fa bwiñ duk də a yi nə Nwi a fa yi njan də yi sak bùu sè wo à kpə lolan, nə ye sə wo cu ntòjwəm pwe'fo'. 43 Bù ngàa tsòhòbum Nwi sè wo à ye njamòk tsoho nə sə kum liñ ye. Wo à duk də njwè nə nà'a dzəm-a bohònà' pwe', Nwii nə swifa ngəngəan bup ye bə njan sè yà' cu ndzənə liñ ye sə.>>

Yònsè Nwi Vè

BohòBù Lakmvum Sə'

44 Mvəsè Pità à sə cèp ve'nə, fana Yònsè nə Rəreñ nə vè bohòbùu sè wo à sə yu'rə ncèp nè Pità à sə cèep nə pwe'. 45 Bùu Jus sè wo à dzəm bohòjisòs sè wo à vè bə Pità wèj mvwe' lak Jopà à mərə nəbup. Wo à sə mərə də Nwi fa bù lakmvum wèj Yònsè nə Rəreñ nə sè'. 46 Njə nò wo à yuk mvəsè yà'wèj à sə cèp ncèep lak mok sè wo kà yà' yukgè nə sə kùksə Nwi. Fana Pità cep duk də, 47 <<Bù ye'e wèj tse' Yònsè nə Rəreñ nə sè' co vesuwèj à tse'. Aco njwè nəmòk dzeen də wo kà wo bə ndzəp bəptesə à? >> 48 Fana yi fa njan də wo bəptesə yà'wèj bə liñ Jisòs Krest. Anə geñ, wo duk fa Pità də bə yà'wèj cūm mənə nūmbu mok nkun.

11

Pità Tsə' Rεñsə Fa Bùu Cos Wèj Yusè Yà' A Ye

1 Yà' à yuhu lòbohòngàa ntu m Jisòs bə bùu sè wo à dzəm Jisòs sə mvwe' nze Jüdiyà pwe' də bù lakmvum wèj a dzəm ncèp Nwi nə sè'. 2 Fana mvəsè Pità à lo mū Jòrosalèm, bùu mok sè cep də yi ka bəbon gū. A ye bùu sè wo à sə dzəm dè tse'nga wo kom fa bù lakmvum wèj tu mbəmbam nkun wo bùuñ bùu cos yà'a. 3 Wo sə duk də, yi à kə nòon nda' à nsàap bùu ye'sə, nə zū be'lə zūzū bə yà'wèj.

4 Pità ye nga'a ngòtsòho fa wo mvəsè yà' a yèto bə yusè yà' a ye pwe'fo'. 5 Yi tsok duk də, <<Mù à cu ngògə piriya mvwe' ntu m lak Jopà, fana mū ye lo. Mū ye nga yumok sə tsə mubu yà' səsə co lāba' nə ghan ve'e nga wo kotse' tsə yà' bə ngunğun sə kwè sə. Yà' à kə təən kəp ngu ni'i mū. 6 Mū kək burə yà' bəbonni. Mū ye nga nsàap nāmngon pwe' bə nsàap bum sè ji nəs co no bə swiñ wèj pwe'fo' cu ca. 7 Fana mū yuk nga ngi njwè nəmòk duk vèsə fa mū duk də, <Pità, lòkok nə sūə zū nām ye'sə.> 8 Mū cep fəsə gesə lo duk də, <Tà, anə kə ve'nə ye yuk. Yumok sə vès ri də wo dzəgə yà' dzəə ka mū cūhu mū yām ni yuk.> 9 Ngì njwè nə cep vesə fe'lə mubu anə səmok duk də, kà də mū dzə yusè Nwi a gū bònşə yà' lan duk. 10 Yà' à gū fis ve'nə kε' te' fana wo jəñ fəsə lo yà' mubu anə səmok.

11 <<A ye sə' ghà nà'nə, bwiñ kə dzeñ mvwe' ndap àm nə mū cugə fo'. Wo à ye tu awo bwiñ te'. Wo ànə tumşə vesə bùu ye'sə mvwe' lak Sisàriya. 12 Yònsè nə tsok fa mū duk də, kà də mū tse' məmərə ngòyü löwo duk. Bwema sə mvwe' lak Jopà sè wo ntünfu ye'e à yü lòmə Sisàriya anə. Vesiwèj à londa' à Kònilòs vès pwe'. 13 Yi tsoho fa ves mvəsè yi a yə masinjà Nwi nga nà' tə mū nda' à yi, nə duk fa yi duk də, <Tumsə gesə lo njwè nəmòk mvwe' lak Jopà yi kə to fa wu njwè nəmòk fo' nə liñ ye pwe' də Saimù Pità. 14 Yi nə kə tsok fa wu ntirè nə wu nə tse' lūñ wèj ndap yòlòon.> 15 Fana mū anə sə yeto ngòcèp jo ntèn, Yònsè nə Rəreñ nə vè bohòwo sè' mvəsè nà' à vè bohòvesuwèj taan yà'a. 16 Fana mū tsərə fəsə yusè Tà à cèp duk də, <Jon à bəptesə bwiñ bə ndzəp, fana wo nə bəptesə wèj bə Yònsè nə Rəreñ nə.> 17 Njəja də Nwi à fa bùu sè wo kà bùu Jus yeñ ye'sə wèj sə' nsap fəfa nə vesuwèj anə dzəm Tà Jisòs Krest yi fa ves nà'a. Anə ye-a ve'nə, mū ye yām ye'sə ndà nə co mū gū də Nwii kà yuye gū ε?>>

18 Bùu cos sə ànə yuk wes yu ye'sə, fana wo tenşə ngòcèp də Pità a gū bup. Wo kùksə Nwi də, <<Ye də Nwi a fa

bù lakmvmum mandzè ngòkupsè ntum, nè luj. >>

Cos Yèto Mvwe' Lak Antiyòk

¹⁹ Bùu sè wo à dzəm Jisòs à carə sam bùu ngə' nè nà' à lòkok ghà nè wo à zə Stefè nà'a. Mòk à ca lòmvmwe' səsap co mvwe' nzenḡon Fònisiyà bə Seprònə ye Antiyòk. Wo sə tsoho fa lo gu ncèp nè Jisòs nè bohòbùu Jus wèḡ woòwo. ²⁰ Fana bùu mòk mʉtsətsə'rə wo sə mvwe' lak Sepròbə Sirini à lòmvmwe' lak Antiyòk, nè kə tsoho fa bù lakmvmum wèḡ Ntirè nè Bəbonḡ nè nà' sə kùm liḡ Tà Jisòs. ²¹ Nḡaan Tà à ye bə yà'wèḡ, fana bùu sè wo ànə dzəm Ntirè nè, nè bùuḡ və bohòTà, à yam wùriḡ.

²² Bum yè'sə à yuhu lòmvmwe' cos nè Jòrosalèm, fana wo tumse lo ḡwè nəmòk nè wo to yi də Bānabà mvwe' lak Antiyòk anə. ²³ Yi à kə dzèḡ fo', nè ye mvəsè Nwi a ni bəwəm ye bohòyà'wèḡ, fana yi kwa, nè tipse ḡuḡsə wo də yà'wèḡ təḡḡ mali ḡuḡḡ, nè ye zinə bohòTà Jisòs bə ntum yà' pwe'. ²⁴ Bānabà à ye ḡwè nè bəbonḡ. Yi à rwīḡ bə Yòḡsè nè Rəreḡ nə, nè nə sə naanḡ tu bohòJisòs ḡkəuḡ sè'. Bwīḡ ḡkəuḡntèḡ à kupse, nè dzəm bohòTà Jisòs. ²⁵ Anə ḡeḡ Bānabà ye'e lo mvwe' lak Tasòḡḡòkè lap Sol. ²⁶ Yi à kə yə nà', yi jəḡ fəsə və nà' Antiyòk anə. Bùu sè ba yè'sə à sə cu bə bùu sè mʉ cos sə, nè sə yə'rə wo ḡkà'ḡḡon mò'fis bə tu. Kwe' bù nè wo à sə yə'rə nè à ye nè ḡhanḡ. Wo à yəto ḡḡòto fa ḡḡàa yù mandzè Jisòs wèḡ liḡ sè də Krətèḡ yè'e mvwe' lak Antiyòk anə.

²⁷ A ye sè' co mvək ànə fana ḡḡàa tsòhòbum Nwi mòk nè wo sə cèp bum sè Nwi a tsè' fa wo à ye'e Jòrosalèm, nè tsoḡ lo sə Antiyòk anə. ²⁸ Mòk à ye fo' nè liḡ ye Agabòs. Yi à cèp bə ḡaan sè à fa yi Yòḡsè nè duk də, ḡjè nè bup sə vèḡ. Nà'a nè ko nzenḡon nè lònḡfo'. (Njè nè à ko ghà nè Kladiyòs à ye ḡkum yi nà'a.) ²⁹ Ngàa yù mandzè Jisòs à cu, nè dzəm mvwe' mò'fis də, ndaanḡwè pwe' jəḡ və yu ye mvəsè yi tse' ḡḡa wo tesə ḡesə lo bwema awo sè wo Krətèḡ sè yà'wèḡ cu Jùdiyà. ³⁰ Wo ànə ḡu vè' nə, nè tumsə Bānabà bə Sol də yà'wèḡ jəḡ lo fa bù ḡkwàha bùu sè mʉ cos mbàam sə.

12

Ngə' Sə Yam Ghaha Ghaha

¹ A ye sè' co mʉnə mvək nà'nə, fana Herònə yi à ye ḡkum mvwe' lak Izùre yeto ḡḡòfa bùu sè mʉ cos sə wèḡ ḡḡə'. ² Yi à ḡwè' cok tu Jem moma Jon bə fèk. ³ Yi ànə ye də bùu Jus wèḡ kwa, fana yi ghaha wesə, nè ko Pità. Yè'sə ànə ye ghà nè wo à sə zə ḡkà'a brəd ji yis yà'a. ⁴ Mvè'nə Heròanə ko nà', fana wo kə ḡesə yi mʉ ndapndzəmə. Yi fihi sojà wèḡ kwè, kwè,

sè kè' kwè də wo sə kək nà'. Heròà sə duk də wo nè sak nzak nà' mʉtsətsə'rə bwīḡ ghà nè ḡkà'a Pasobà nè càa. ⁵ Pità à sə cu mʉ ndapndzəmə anə, fana bùu sè mʉ cos à sə ləḡ fa yi piriya bohòNwi bə nè zinə àwo pwe'.

Pità Tesə Mʉ Ndapndzəmə

⁶ Nə ndzəmə nè Heròà sə duk də tsok rəḡ fana wo kə sak nzak Pità à ye, wo tsoḡḡ nonḡsə nonḡ Pità nè bə kwanḡ ba. Yi sə nonḡ mʉtsətsə'rə ḡḡàa kùk ḡḡàa ndapndzəm sə' ba. Mòk à təḡḡ lok ncùu ḡkà' ndapndzəm sə sè'. ⁷ Anə ḡeḡ, masinjà Tà Nwi və fo'. Marəḡ mòk rəḡ mʉ ndapndzəmə anə. Masinjà Nwi nè kum tsə'rə Pità mʉ ḡkambèhə. Nà'a yəḡḡ, fana yi tsok nà' duk də nà'a lokok mʉtsə jwè. Yi à duk vè'nə ntèḡ, kwanḡ sè wo à tsòḡḡ Pità bə zəḡ sə fiḡḡ. ⁸ Masinjà Nwi nè duk də nà'a swi' tsə'rə kora nà' bə kùḡḡḡp nà' bəbonḡ. Pità ànə ḡu wes vè'nə, fana yi duk fe'lə fa nà' də nà'a ni cək, nè mʉ ḡkwèḡ nə və bə nà'a lo. ⁹ Pità yun nà', bə nà' tesə lo mʉ ndapndzəmə anə. Yi kə sə rəḡḡ də yusə masinjà Nwi sə ḡu sə zinə rəḡḡ. Yi à sə duk ye də, kàmòk yi sə yə ḡḡwàan lo. ¹⁰ Bə nà' à dzèḡ mvwe' ntòmbi ḡḡàa kùk ḡḡàa ndapndzəm, nè casə nà'nə, nè kə dzeḡ fe'lə mvwe' ntòmbi àwo nè ba. Wo à casə yà'sə, nè kə dzeḡ mvwe' ncùu ḡkà' sè wo à ḡu yà' bə nteḡ, sè yà'a ḡḡonì ləsə ntòlak. Nka' sə à muhu bə bo awo. Wo ca tesə lo. Wo à sə yù tsə lòmmandzə mòk fo', fana masinjà Nwi nè me'rə Pità fo'. ¹¹ Nà'a ghà nè Pità à rəḡḡ bə bum yè'sə, nè duk də, <<Mù ri nè ḡḡa'a də yu yè'sə zinə. Tà Nwi a tumsə masinjà ye, yi kə fis mʉ ndzə bohòHeròbə bùu Jus wèḡ. Mʉ swirə yusə bə a sə duk də wo nè ḡu mʉ.>>

¹² Yi à ri bum yè'sə vè'nə, fana yi ye'e lo nda' à ma Jon Mak nè liḡ ḡwà nè də Mèri. A ye ḡḡa bwīḡ à kə benə fo' wùriḡ, nè sə ləḡ piriya. ¹³ Pità à kùm ncùu ma sə mbīḡ, fana mʉwà'ḡḡwèḡ mòk nè liḡ yee Ruda à dzəm, nè və. Mʉwà'ḡḡwèḡ ènə fàḡḡə fo'. ¹⁴ Yi à yuk ri ḡḡi Pità, nè kwa vè'è nèbup. Yi kə ncùu sə mòk mùk, nè caḡ bwi foho lo kə tsok fa bwīḡ duk də Pità tə sə mbīḡ. ¹⁵ Wo yak yi duk də nà' sə ḡḡaḡ àlè. Yi cèp ghaha mali fo' də yusə yi duk sə zinə. Fana wo duk də, kàmòk a ca masinjà Nwi nè yi kùḡḡè Pità nè. ¹⁶ Anə ye vè'nə Pità sə kum mali ncùu sə fo'. Anə ḡeḡ wo kə muk yà'. Wo à yə yi, wo marə nèbup. ¹⁷ Yi ḡu bo ye ḡḡòtsə' wo duk də yà'wèḡ cum ḡə'. Yi tsoho rəḡḡə fa yà'wèḡ mvəsè Tà fis yi mʉ ndapndzəmə anə. Yi duk də wo kə tsok fa Jem bə bùu mòk sè wo à dzəm Jisòs sə pwe'. Yi duk wes vè'nə, yi ye'e lo mvwe' səmòk.

¹⁸ Tsok à reŋ, ngàa kùk ngàa ndapndzəm sə wəŋ à jip nsàp nè wù kà fàk. Wo sə fe'rə ni' awo duk də, Pità nè yè'sə fò? ¹⁹ Heròà fa nàŋ də wo lap nà'. Wo lap, nè kà yi yə. Yi to ngàa kùk ngàa ndapndzəm sə, nè fek wo bum yè'sə. Yi ànə fek wes yà'wəŋ, fana yi fa nàŋ də wo zə yà'wəŋ. Yà' à càa, fana Heròye'e me'rə Jùdiyà, nè tsoŋ lo kə cumtse' mok Sisàriyà.

HeròKpə

²⁰ Ntum à sə jòk Heròbohòbùu Tayà bə Sidòŋ nèbup, fana wo benə mvwe' mò'fis, nè lo ngòkə yə Heròna. Wo à gù, nè ko to ntòŋkərə è wə nəmòk nè liŋ ye də Blatòs. Blatòs nè à ye ngà fàk nè ghaŋ mu nto' anə yi. Wo lo ngà'a bohòHerò, nè kə duk fa nà' də bə yà'wəŋ gù fifi. Wo à gù ve'nə bùusə zuzə sə mvwe' lak awo à sə vè mègù mvwe' lak ŋkum ànə. ²¹ A kə dzèŋ nùmbu mòk nè wo à cok fis, fana Heròà ni cəək ŋkum ye, nè cum mənə kapràk ye, nè sə cep bohòbùu yè'sə wəŋ. ²² Wo à yuk, wo gurə duk də, <<Sə cep yè'sə nwì mòk, kà nwè yeŋ.>> ²³ Masinjà Tà Nwì ləp mak tsoŋ Heròna fo' ghà nè, bùusə wo à kùksə yi co Nwì, yi kà dzèŋ. Ngìŋgòà lum yi tətè yi kpə ngà dzèŋ nùmbu tən.

²⁴ Ncèp nè Nwì nè à sə kùk lòmali mantombi. ²⁵ Bànabà bə Sol à mèsə fàak awo, nè me'rə Jòrosalèm, nè bwi foho lo fe'lə Antiyòk. Wo à lóbə ñwè nəmòk nè wo to yi də Jon Mak wəŋ bəbè'.

13

Cos Nə Tumsə LòBànabà Bə Sol NgòTsòho Lòo

¹ Bwiŋ à ye mvwe' cos nè mvwe' lak Antiyòk sə wo à tse' fàak sə co ngàa tsòhòbum Tà Jisòs, bə cìcàa sə wo ngàa yè'rə bwiŋ ncèp Jisòs. Liŋ mok à ye Bànabà bə Saimù. (Wo à sə to yi mòk də, Najà.) Mòk à ye Lòsiyònə lak yee Sirini, mòk ye Manàŋ nè yi à kuk ndzə bohòŋkum Herò, nè ye fe'lə Sol. ² Ghà nè wo à sə dzə zuzə ngòkùksə Tà, fana wo yuk ngà Yòŋsə nè Rəreŋ nè duk fa wo duk də, <<Wèŋ cok noŋsə fa mu Bànabà bə Sol zok, bùusə mù à to wo, nè fa wo fàak mòk sə wo nè fak fa mu.>> ³ Wo à dzə mali zuzə, nè sə ləŋ piriya fana, wo naŋ fa wo bo, nè se wo də wo lo.

⁴ Mvə'nə Yòŋsə nè Rəreŋ nè à tumsə Bànabà bə Sol fana wo tsoŋ lo sə Sèlusiya, nè kə ni ngwes, nè lo mvwe' nze Seprò. ⁵ Wo ànə kə dzeŋ mvwe' lak Sàlamì fana wo tsoho ke' ca ncèp Nwì fo' mənə ndaap piriyaà bùu Jus wəŋ. Jon Mak à ye sə' bə yà'wəŋ ngòtesə wo. ⁶ Wo à gihì lètètè wo kə dzeŋ Pafòs. Wo à kə tsèŋ ngà mfim mòk fo' nè liŋ yee də Bájisòs. Ñwè ènə à ye ñwèə Jus, yi sə bərə bwiŋ də

yi ngà tsòhòbum Nwì. ⁷ Ngà mfim nè à ye ñwè govənonə yi à ye mvwe' lak yà'sə yi nè. Liŋ govənonə à ye də Sejis Palis. Yi tse' ñkərə nèbup. Ñwè nè ghaŋ ènə à dzəm ngòyuk ncèp Nwì fana, yi to Bànabà bə Sol də wo və. ⁸ Wo à vəə, fana ngà mfim nè kà ncèp nè Nwì nè dzəm, nè sə lap də Sejis Palis nè kà ncèp awo nè sə' dzəm. Wo togə Bájisòs nè də Elemà (ngà fe ŋgam) ve'nə bə ncèp bùu Gris. ⁹ A ye ve'nə, fana Sol nè liŋ ye mok də Pol, à kùk tse' nà' bə lis rap rap. Pol nè à rwiŋ bə Yòŋsə nè Rəreŋ. ¹⁰ Yi duk fa ngà gù bum mfim nè də, <<Wu mo ze', yusə yà'a bəboŋ pwe' wu bəŋgə yòyà' bəŋnə. Vəəm yo yà'a rwiŋ cu gù ca nsàap ñkərə sə bup nè ye ñkù'!. Wu lapgə bə ñaŋŋ yo pwe' də wu gu gorə bupsə mandzə nè Tà nè. ¹¹ Bo Nwì nè jweŋ wu ngà'a yè'sə. Lis nè loho wu, wù cumtse' ngà wù sə kà marəŋ yə.>> Yi ànə cep wes ve'nə ntèŋ, Elemà ye ngà yumok lok yi lis co mbàk ve'e. Yi sə jam lap ke' ca fo' də ñwè nəmòk ko yi bo. ¹² Mvəsə govənonə à ye ve'nə fana yi dzəm bohòJisòs. Anə ye ve'nə yi mərə bə nsàap yusə wo à sə yə'rə fa bwiŋ bə liŋ Tà sə wùriŋ.

Yusə Yà' A Ye Antiyòk Nə Mvwe' Nzeŋgòŋ Pisiidiya

¹³ Pol bə bùu ye sə wəŋ à ye'e Pafòs anə, nè gi bə ngwes kə dzeŋ mvwe' lak Pegà, nè nà'a mvwe' nze Pàmfiliyà. Jon Mak à mè'rə wo fo', nè bwi foho lo Jòrosalèm. ¹⁴ Wo à càsə mali Pegà, nè kə dzeŋ Antiyòk nè mvwe' nzeŋgòŋ Pisiidiya. Nùmbu dzə à ye, wo lo kə ni cum mənə ndap piriya bùu Jus. ¹⁵ Ghà nè ñwè nəmòk anə taŋ wesə ñwàk lùuk Musi, bə yusə ngàa tsòhòbum Nwì wəŋ à còom fana bùu sə mantombi mənə ndap piriya nè wəŋ à tum ñwè duk də nà'a kə ye Bànabà bə Pol. Wo də yi kə duk fa yà'wəŋ duk də, yà' co bwema, tse'-a ncèp mòk nè bəboŋ co wo tipsə bwiŋ bə zen' àlè', yà' və kə tsok fa wo.

¹⁶ Pol à lòkok mətəsə, nè gu bo də wo cum gəe', nè sə cep duk də, <<Wèŋ yu'rə fa mu, bùu am bwe Izùre, nè ye wəŋ mòk sə wèŋ kùksəgə Nwì. ¹⁷ Nwì nè bùu Izùre yè'e kùksəgə yi, à cokfis tàcìcii avès, nè gu yà'wəŋ yam manŋəŋgəŋ ghà nè wo ànə ye ñkùŋ mvwe' nze Ijip. Nwì à jə fis wo mvwe' nzeŋgòŋ Ijip anə bə ñaŋŋ ye. ¹⁸ Mənə lùumŋòŋ hum kwè, yi sə ye bə yà'wəŋ ngəà. ¹⁹ Yi à lèsə bù ñkəŋkum sàmba bə lak awo mvwe' nze Kanà. Yi à gù bùu ye wəŋ tse' nze nè fo' mok wo. Bum yè'sə a jə co lùumŋòŋ ñkà kwè-bə-hum tən. ²⁰ Ghà ànə à càa, yi fa yà'wəŋ bùu sə ngòtəŋ mantombi wo tətè kə dzeŋ mvək nè ngà tsòhòbum Nwì nè liŋ ye Samwè à ye sə' ñwè nè mantombi.

²¹ <<Anə genj, wo fek Samwè nə duk də wo dzəm nkum, fana Nwi fa wo Sol də nà'a ye nkum nə nà'. Sol nə à ye nkum munə lùumngòŋ hum kwè. Yi à ye mo Kis nə mvwe' bəp lak Benjamè. ²² Ghà nə Nwi ànə susə yi fana Nwi kokse bwi Devid nkum àwo. Nwi à cəp bə lij Devid sə duk də,

<Mù yə də Devid nə yi mo Jesii nsàp ŋwè nə mù dzəm nə.

Yi ŋwè nə yi nə sə gu yusè mɛ nə sə dzəm ŋgògù pwe'>

²³ Devid nə, Nwi à fis vè Jisòs ŋgà lùŋsè bùu Izùre wèŋ bohòŋgwi bù ye nə. Nwi ànə kak tes ve'nə. ²⁴ Nkuŋ Jisòs sə və ŋga Jon à tsoho to fa bùu Izùre wèŋ pwe'fo' duk də yà'a kupsə, nə bwi fa bəp awo ŋkwèŋ, nə bəptəsə. ²⁵ Jon à sə kuəp ŋgòmèsə fàak ye sə fana, yi fek bùu sə wèŋ duk də, <Wèŋ sə tsəm də mù yè'sə ndà? Mù ka ŋwè nə wèŋ sə tək nə yeŋ. Yi sə və maŋkwèŋ. Mù ka kurə ŋgòfweŋ fa yi kùungùup ye kurə.>

²⁶ <<Bwema am wèŋ sə wèŋ ŋgwi bùu Abrahàm bə wèŋ sə wèŋ ka bùu Jus yeŋ sə wèŋ kùksəgè Nwi. Ncèp lùŋ ènə sə vè yè'sə bohòvesùwèŋ. ²⁷ Bùu sə wo à ye mvwe' lak Jòrosalèm bə ŋkwàha bù awo à ka riŋ də ŋwè ànə ŋgà tətəsè bwiŋ riŋ. Nùumbu dzə à sə ye pwe', wo sə taj ncèp nə ŋgàa tsòhòbum Nwi à còm bə lij ye, nə kà sè' sə rɛɛŋ. Anə ye-a sè' ve'nə fana wo à gù ncèp ŋgàa tsòhòbum Nwi sə wèŋ ye zinə mvəsè wo à sə yi sè. ²⁸ Wo ànə ka njo nə co wo zə yi bə zeŋ sè' tse' fana, wo leŋ mali Palè ŋgòzə nà'. ²⁹ Wo à gù wes yusè ŋwàk Nwi à sə cəp bə lij ye pwe' fana, wo ki tsoŋ yi mɛ ntəəŋ anə, nə tuuŋ yi. ³⁰ Anə genj, Nwi lokokse yi mvwe' kpu. ³¹ Mənə nùumbu ŋkùuŋntəŋ yi à yəəŋ bohòbùu sə bə yà'wèŋ à gi yè jə mvwe' nzenŋòŋ Galili nə kə dzeŋ Jòrosalèm. Nə ŋga'a nə'e, wo mok bùu sə wo sə tsoho fa bwiŋ yusè wòà yə.

³²⁻³³ <<Vèes ye' ŋgòtsə' fa weŋ Ntirè nə Bəbòŋ nə də, yusè Nwi ànə kak fa tàcici avès duk də yi nə gu sə, yi gu fa yà' bohòvesùwèŋ sə a ŋgwi bù àwo. Yusè yi à gùu sə də, yi à lòkokse Jisòs. Yà' cu ndzəne ŋwàk Sàam mbəp ba ve'nə. A nja duk də, <Wu mo àm, mɛ ntinə bohòwù Tè' yò.>

³⁴ Yusè Nwi ànə cəp bə mvə' nə yi à lòkokse nà' mvwe' kpu də nà'a nə kà mok bi yuk sə də,

<A zinə də mù nə se li wu bə bum sə rəreŋ sə mù à kək tè' yòDevid sə.>

³⁵ Mvəsè yi sə cəp fe'lə mɛmvwe' nəmòk ndzəne ŋwàk Sam nə duk də,

<Kaco wu nə me'rə ŋgà fàk yònə yi yukgè duk yòbəbòŋ də yi bi yeŋ.>

³⁶ A ri də Devid bə tu ye ànə fak bohòNwi mvəsè Nwi à dzəm njamòk anə, nə kpu,

wo tuuŋ yi ŋgu sèe tàcicii ye wèŋ fana ni' ye bi lo. ³⁷ Nə yeè nə duk də, ŋwè nə Nwi ànə lokokse yi mvwe' kpu nə, a yi nə yi à ka ye bi.

³⁸⁻³⁹ <<Nə yeè nə duk də, wèŋ bwema am pwe'fo', wèŋ tse' ŋgòri tse' pap də səswiŋfà nə wo sə tsoho nə, a bùu lij ye. Wèŋ ri sè' duk də ŋwè nə yi dzəm-a bohòyi, ye də yi swe'ɛ tesə bə bəp ye laŋ. Yi swe'ɛ tesə nsàp nə kaco lùuk Musi fiŋ me'rə to yi ve'nə yeŋ. ⁴⁰ Wèŋ jəŋ ŋkəɛð ya yusè ŋgàa tsòhòbum Nwi à cəep kà bohòwèŋ kə ye. ⁴¹ Də,

<Wèŋ yu'rə-a, wèŋ sə wèŋ sə ywi'lə yusè Nwi cəep.

Wèŋ mərə, nə kpu.

Busè nsàp fàk nə mù sə gù bə mvək nə wèŋ cu fo' nə'e,

A nsàp nə co wèŋ kà də a yusè zinə dzəm. A ye-a də ŋwè nəmòk à tsə' fa weŋ mantombi,

wèŋ kà sè' dzəm mali.> >>

⁴² Pol bə Bānabà à sə tesə mɛ ndap piriya nə də wo lo fana, bùu sə wèŋ duk fa wo duk də, nùumbu dzə mòk nə nà' tse' nà'a dzèŋ, yà'wèŋ vək kə tsoho fa wo bum ye'sə sèmok. ⁴³ Ghà nə bùu sə wèŋ à sam wes fana bùu Jus bə bùu sə wo bùuŋ bùu Jus wèŋ à yù Pol bə Bānabà ŋkùuŋntəŋ. Wo à cəp, nə tipsə yà'wèŋ duk də yà'a sə genj mantombi bə ntuŋ nə də wo ri bòvəm nə Nwi.

⁴⁴ Nùumbu dzə mòk nə à dzèŋ, à bwehe gù jo də bwiŋ à tesə mvwe' lak yà'sə pwe'fo' ŋgòkə yuk ncèp nə. ⁴⁵ Bùu Jus wèŋ à yə mvəsè bwiŋ à kə rwiŋ fana, ntuŋ kà wo bə. Wo cəp də Pol sə ci' mvwès, nə yak nà'. ⁴⁶ Pol bə Bānabà cəp fis, nə kà wəp duk də, <<Anə bəŋ tsoŋ duk də wèŋ yuk to ncèp nə Nwi nə wèŋ. Nə yeè nə də mvəsè wèŋ bèŋ ncèp nə, ye də wèŋ leŋ kpu awèŋ wèŋ, nə wèŋ ka kurə ŋgòkə tse' lùŋ nə nà'a nə kà mè nə. Mvə'nə yà'a ve'nə fana, vèes nə tsoho fa mok bohòbù lakmvum wèŋ. ⁴⁷ Ncèp nə Tà fa ves nə nə' də,

<Mù a nəmsə weŋ co mareŋ bohòbù lakmvum.

Wèŋ nə ye co mandzè nə nzenŋòŋ nə pwe' nə yuk ncèp lùŋ bohòwèŋ.> >>

⁴⁸ Bə lakmvum sə à yuk ve'nə, wo kwa, nə kwasə bə ncèp nə Tà nə. Bùu sə Nwi ànə cok fis də wo nə tse' lùŋ à bùuŋ mok Krətəŋ. ⁴⁹ Ncèp nə Tà nə à yuhu mvwe' lak yà'sə pwe'fo'. ⁵⁰ Fana bùu Jus wèŋ kə caŋsə ncəncəŋ bohòbù guguŋ sə mvwe' lak yà'sə bə bāa sə ghanj sə wo kùksəgè Nwi wèŋ. Wo ye ŋgòfa Pol bə Bānabà ŋgə' wùriŋ, nsàp nə wo à lògesə mvwe' lak yà'sə marəŋ. ⁵¹ Wo à kə'sə màk nòŋsə mfəmfeə kù awo fo', ŋgòni tsə' bə yusè yà' ànə ye fa'nə sə. Wo à gù wes ve'nə, wo bə'

mandzè, nè lo mvwe' lak mok sè wo to ya' dè Akonòm. ⁵² Bùu sè wo à sè yù mandzè Jisòs sè wo à ye mvwe' lak Antiyòk à rwiñ bə kwəkwa nè ye bə Yònsè nè Rəreñ nè.

14

Mvwe' Lak Akonòm

¹ A kə dzèj mvwe' lak Akonòm anə fana Pol bə Bānabā à kə ni munə ndap piriya bəu Jus wèj sè' mvè'nè wo gùgè səsə. Wo à tsòho mbwa ve'e nsàp mòk fana bəu Jus bə bə lakmvum wèj à dzəm wùriñ. ² Fana bəu Jus sè wo à ka yàwo dzəm sè wèj à kə cənsə fa bə lakmvum ncəncəñ. Fana wo jok, nè bəj bəu sè wo à dzəm Jisòs sè. ³ Pol bə Bānabā wèj à cu fa'nə səsap ntèj. Wo à sè tsòho liñ Tà Jisòs, nè kà yumok wəp lok. Tà à sə fa yà'wèj nàj ngògùhə bum sè manğəngèj ngòni tsè' dè yusè yà' sè cèep sè kum bə bəwəm ye nè zinə. ⁴ Bəu sè mvwe' lak yà'sə à gə'a bəp ba. Mok ye ma nè bəu Jus wèj fana, mok ye yàwo ma nè ngàa ntum sè. ⁵ Bə lakmvum mok wèj à kə be'lə bə ñkwàhə bəu sè fo' sə, nè kiñ cù duk də wo fa ngàa ntum sè wèj ngə', nè tərə yà' bə lis. ⁶ Ngàa ntum sè wèj à yuk ve'nə fana, wo carə lo mvwe' lak Listà bə Debè sè yà'a mvwe' nze Likaonà. ⁷ Wo à gihi ke' cə mvwe' nze nà'nə nè sè tsoho Ntirè nè Bəboj nè fo'.

Mvwe' Lak Listà Bə Debè

⁸ Nwə nəmòk à ye mvwe' lak Listà anə nè kùu ye à kpə, yi kə sè gi. Mvè'nè wo à dzə yi dzə, yi à ka gi yuk. ⁹ Yi à cu fo', nè yuk yusè Pol sè cèep. Pol ye nà', nè riñ duk də nà' tse' dzədzəm də aco yi gənsə nà', fana yi kək tse' nà' bə lis, ¹⁰ nè cəp bə ngi nè ghanj də, <<Lòkok təəj mətšə bə kùu yo rərəj.>> Ngà' nè à li lòkok mətšə, nè ye ngògihì ke' cə fo'.

¹¹ Kwe' bə nè à ye fo' nè à yə yusè Pol à gù sè fana, wo yeto ngòkə'ngùj bə ncèep lak Likaonà sè, nè sè duk də, <<Nwi wèj bəuñ co bwiñ, nè vəə nè ngòkə' ke' yə ves! >> ¹² Wo to fa yà'wèj liñ nwii awo mok. Sè Bānabā à ye də Zus, sè Pol ye də Hemès, bəusè yi ànə ye nwè nè yi cèp nè yi.* ¹³ Təap nwi nè də Zus nè à tə kuəp ko' gù sè' ngə lak anə. Nwə nè yi fagè satikà' Zus nè à jə vè ndu mbòj bə mvuu ngəj mok mvwe' ncuu ñka' sè. Yi à jə vè yà' də wo gə satikà' bə zəj ngòkùksə ngàa ntum sè. ¹⁴ Pol bə Bānabā anə yuk də yà' sè də yà'a gə ve'nə fana, wo səj sarə cəək awo, nè carə ni lo mətšətsə'rə bəu sè, nè sè ke'ngùj də, ¹⁵ <<Bəu yè'e, wèj sə gə yè'sə yà? Vèes bwiñ. Vès mègù sè' bəu sè bwiñ co wèj. Vès vè fèej ngòtsə' fa wèj Ntirè

nè Bəboj nè, ya wèej bəuñ gəsə mvwe' bum sè wə yè'sə, nè yuj Nwi nè yi cu ñwəm. Nwi nè yi à gə ntòbu bə nzejgòj, nè ye ndzəp bə bum sè yà'a ca lòoj fo'. ¹⁶ A ye taaj fa', Nwi me'rə ndəanjwè pwe' ngòyù mandzè nè ngəjgəñ dzəm. ¹⁷ Yi à mè'rə-a yà' sè' ve'nə, fana yi sè niñ tsok fa mali bwiñ də yi cu fo' bə nsàap bum sè bəboj sè yi gə fagè bwiñ. Yi gùgè mbəj sè li tsoj mbu, nè sə gə bum zə awèj gəj bə mvək nè bəboj. Yi fagè wèj zuzə, nè sə gə ntum awèj rwiñ bə kwəkwa.>>

¹⁸ Ngàa ntum sè wèj à cèp-a sè' məmvek ènə, sə gəj mali bohòbəu sè nè bəp co wo tərəj ngògù satikà' nè wo ànə dzəm ngògù fa wo nè.

¹⁹ A ka sap fana bəu Jus mok wèj à vè mvwe' lak Akonòm bə Antiyòk. Wo à və, nè gə bəu sə pwe' kwəəj wes lo ma njəwo. Wo tərə Pol bə lis, nè səj fis gəsə yi mu ntòlak anə, nè sə tsəm yəwo də nà' kpə laj. ²⁰ Bəu sè wo à sè yù mandzè Jisòs à kə benə dzooj ngə ni'i, nè ngòkək yi fana yi lokok. Yi à lòkok, nè foho lo sè' mu ntòlak anə. Tsok à rəj, bə Bānabā lo yu awo Debè.

Pol Bə Bānabā Bwi Foho LòAntiyòk

²¹ Pol bə Bānabā à tsòho Ntirè nè Bəboj nè mvwe' lak Debè, fana bwiñ dzəm wùriñ. Wo ye'e, nè bwi foho lo fe'lə Listà, nè lo Akonòm, nè lo Antiyòk. ²² Wo à gi, wo sè tipə gənsə tsə'rə bə ngàa yù mandzè Jisòs sè də, yà'wèej kotse' mali yusè yà' à dzəmtse' yà' bə liñ Jisòs yà'a cək. Wo à sè tsòho fa bwiñ duk də, <<Vesuwèj tse' ngòyè ngə' wùriñ ñkuj a kə ni mvwe' gəj ñkum Nwi.>> ²³ Wo à coho nòjə lòjkwàhə bwiñ munə coos sè lòoj fo'. Wo ləj piriya, nè dzə zuzə, nè fa bəu sè bohòTà Jisòs, nè wo à fa ntum awo bohòna' nè.

²⁴ Ghà nè wo à casə nzejgòj Pisidiya fana wo və mvwe' nzejgòj Pàmfilija. ²⁵ Wo à tsòho ncèp nè mvwe' lak Pegə, nè ca tsoj lo sè mvwe' sè wo toğə fo' duk də Ataliya. ²⁶ Wo à mè'rə fo', nè ni ngwes, nè bwi foho lo Antiyòk. A sè' mvwe' sè cos nè à fa wo bohòNwi ngòjə ñkə'rə bohòwo bə faək sè wo a gə wes yà' sè. ²⁷ A kə dzèj Antiyòk fana wo to benə bəu sè mu cos pwe' mvwe' mò'fis, nè tsoho fa yà'wèj yusè Nwi a gə bohòwo. Wo tsok fa yà'wèj mvəsè Nwi a fa mandzè, bə lakmvum wèj dzəm bohòJisòs yəwo sè'. ²⁸ Wo à cu mali fo' bə bəu sè wo à sè yù mandzè Jisòs sè wèj səsap ntèj.

* **14:12** 14:12 Liñ sè də Zus yè'sə à ye liñ nwi mòk mvwe' nzejgòGris wèj sə. Liñ sè də Hemès à ye liñ dōgari nè bohònwi wèj nè wo tumgə yi ntum.

15

Kwe' Nè Wo A Cu Nà' Jòrosalèm

¹ Bùu sòmok à tesò vè mvwe' nzenngòŋ Jùdiyà, nè vè Antiyòk anè. Wo sè yè'rè fa bwema sè wo à dzəm Jisòs sè duk dè, <<Kaco wèŋ tse' lùŋ nè nà'a nè kà mè nè yèŋ, tse'ŋga wo kom fa wèŋ tu mbəmbam mvəsè Musi à duk.>> ² Pol bə Bānabà bə yà'wèŋ à fenə bə ncèp ènə nèbup. Wo à kə ləsə tes duk dè Pol bə Bānabà nè ye bùu sòmok sè Antiyòk anə lo Jòrosalèm kə ye ngàa ntum bə ŋkwàha bwiŋ mɔ cos bùu ncèp ènə. ³ Bùu cos sè à tumsə wo. Mvə'nè wo à sə ca mvwe' nzenngòŋ Fónisiyà bə Sāmariyà fana wo tsok mvəsè bù lakmvum wèŋ bùuŋ vè ma nè Nwi. Bwema sè fo' à kwa bə ncèp ènə wùriŋ. ⁴ Wo à kə dzèn Jòrosalèm fana, bùu cos nè fo' nè duk fa wo dè wo vè bəbən. Ngàa ntum bə bù ŋkwàha bwiŋ à duk fa wo sè' dè wo vè bəbən, fana wo tsoho fa yà'wèŋ yusè Nwi a gù bohòwo. ⁵ Fana bùu mok sè wo à dzəm, sè wo yàwo ma bəp bùu Faràsi wèŋ à lòkok, nè cep duk dè, <<Wo tse' ngòkom fa ndaanwè nè yi ka ŋwè Jus yèŋ tu, nè tsok fa wo ngòyù lùk Musi ŋkuŋ yi tse' lùŋ nè nà'a nè kà mè.>>

⁶ Ngàa ntum sè bə bù ŋkwàha bwiŋ wèŋ à kə be'lə mvwe' mò'fis ngòtsərə bəŋsə bə ncèp ènə. ⁷ Wo ànə cep ncèp ènə tətè fana Pità lokok, nè duk dè, <<Bwema am wèŋ, wèŋ ri sè' duk dè mvə'nè yà' à yètə, Nwi à cokfis mɔ mutsətsə'rə wèŋ ngòtsòho fa bù lakmvum wèŋ Ntirè nè Bəbən nə, də ya mɔ tsoho nà', wo yuk, nè dzəm. ⁸ Fana Nwi, yi nè yi ri ntuum bwiŋ pwe'fo' nè à ni tsə' də yi jə bùu sè wo ka bùu Jus yèŋ sè sè'. Yi à ni tsə' bə mandzè nè də yi à fa yà'wèŋ Yòŋsə nè Rərəŋ nè sè' mvəsè yi à fa vesuwèŋ. ⁹ Yi à ka zəzək mutsətsə'rə vesuwèŋ nè ye wo niŋ. Yi à rənşə ntuum awo bùusə wo à dzəm bohòyi. ¹⁰ A ye-a ve'nə, nè ngà'a nè'e wèŋ sè də wèŋ mumsə Nwi yè'sə bùu yà? Wèŋ sè mumsə yi nè sè bək naan fa bù ngàa yù mandzè Jisòs yè'sə bum mok mɔ tuhù bùu yà? Tàciici avəs nè ye vesuwèŋ à ka ngòbək to yà' wabə. ¹¹ Ka ve'nə bəbən yèŋ. Vesuwèŋ dzəm, nè tse' lùŋ bùu bəvəm nè Tà Jisòs sè' mummvə'nè wo yàwo sè sè'.>>

¹² Mvə'nè wo à yuk ve'nə, wo cum gəe'. Pol bə Bānabà ye ngòtsòho fa yà'wèŋ nsəap manŋəŋgèen sè Nwi a fàk fa bù lakmvum wèŋ ndzə bohòwo. ¹³ Wo ànə cep wes fana, Jem cep fis ye sè' duk dè, <<Bwema am, wèŋ yu'rə a. ¹⁴ Saimi sè cèp rənşə wes tsə gù mvək nè Nwi à yeto ngòjə bù lakmvum wèŋ co bwiŋ, nè sè cok fis bwiŋ mutsətsə'rə yà'wèŋ də yà'a ye bùu ye. ¹⁵ Yu yè'sə mègù yəyərə bə yusè

ngàa tsòhòbum Nwi wèŋ à cèep. Nwàk Nwi sè cèp duk dè,

¹⁶ <Anə kə ta, mù bwi və, dɔ' mùu Tà.

Mɔ nè lokoksə ndap Devid nè nà' à gbù nè sòmok.

Mɔ nè fəsə vè fəəm lak sə, nè ci tsə'rə fe'lə yà' sòmok.

¹⁷ Fana bùu mok yà'a pwe'fo' nè lap mandzè Tà.

Bù lakmvum sè mù à to wo ngòye bùu sè yàm yà'a.

¹⁸ A cèp yè'sə Tà nè yi à gù bwiŋ ngòri yè'sə taan nteŋ nə.>>

¹⁹ Jem duk mali duk dè, <<Bə vèəm yàm, bùu sè wo sè bùuŋ vè bohòNwi ŋga wo bù lakmvum yè'sə, ka bəbən də a fa wo ŋgə' yèŋ. ²⁰ Bòlè də, vesuwèen com fa wo ŋwàk. A com megu fa wo də wo kà zəzə sè yà'a bup bùusə wo fa yà' bohòrum zə. Wo kà sàhà kè nto sè ko, kà nduəm kə nàm nè yi kpə bə nduəm ye ndzə ni'l zə. ²¹ Bəsə sàp wùriŋ mvəsè wo tagə lùk Musi mummvə'anə mənə ndaap piriyaa bùu Jus wèŋ nùumbu dzə lòon, nè sè tsoho ncèp ye nè mvwe' buhu lak lòon.>>

Nwàk Nè Wo A Fa Bù Lakmvum

²² Anə ye ve'nə fana, ngàa ntum sè bə bù ŋkwàha bwiŋ bə bùu cos nè pwe' à dzəm mvwe' mò'fis duk dè wo cokfis bùu sòmok mənə kwe' àwo, nè tum gesə lo wo Antiyòk anə bə Pol nè ye Bānabà wèŋ bəbe'. Wo a cok fis Judàs nè wo to yi mok də Bāsabà, bə Silàs. Bwema sè wèŋ à sè jə bùu yè'sə co bùu sè mantombi. ²³ Wo à còm ŋwàk, nè tumsə wo bə zèŋ. Nwàk nè à sè cep dè ve': <<Vès, ngàa ntum bə bù ŋkwàha bwiŋ sè vèes bwema awèŋ, vès cèpsə vèsə wèŋ bəbənŋi. Wèŋ sè wèŋ cu mvwe' lak Antiyòk bə Siriyà nè ye Silisiyà, sè wèen bù lakmvum lòon. ²⁴ Vès yuk duk də bùu sòmok a tesə manŋorə vès, nè kə fa wèŋ ŋgə', nè cep bum mok sè yà' a gù ntuum awèŋ ngòtse' tsətsərə. Yusə duk də vès a ka wo də wo kə gu ve'nə tum. ²⁵ Vès a kə cu bwi, nè dzəm sè' mvwe' mò'fis də vèes cok fis bùu mok, nè tum wo bohòwèŋ. Wo nè lo bə Pol nè ye Bānabà wèŋ sè vès dzəm wo nèbup. ²⁶ A bə nà' nè à bwehe gu jo duk dè wo à kpə bùusə wo sè fàk bohòJisòs Krəst nè yi Tà avəs. ²⁷ Bum sè vès sè com yè'sə, Judàs bə Silàs sè vès sè tumsə wo nè tsoho fa wèŋ yà' bə cù sè'. ²⁸ Ves Yòŋsə nè Rərəŋ nè wèŋ a dzəm mvwe' mò'fis duk də vèes kə wèŋ ŋgə' mòk wà bək naan fa, mègù dzədzə sè yà' tse' ngòye ve'nə yè'e. ²⁹ Kà zəzə sè wo fa yà' bohòrum zə; kà nduəm zə; kà nàm nè yi kpə bə nduəm ye ndzə ni'l yi zə; wèen kà sàhà kè nto sè ko. Wèen gu-a mvəsə vès duk yè'sə fana, ye də wèŋ gù bəbən. Wèen cum bəbən.>>

³⁰ Anə geŋ, wo tum bùu sə wo lo Antiyòk anə. A kə dzəŋ fo', wo to benə bùu sə wo à dzəm sə pwe' mvwe' mò'fis, nə fa ya'wəŋ ŋwàk nə. ³¹ Bùu sə à ta ŋwàk nə, nà' ni wo sə ntuù, nə gu wo kwa wù kà fùk. ³² Judàs bə Silàs à cəp bə bwema sə wəŋ mvək səsap ntəŋ. Wo à sə tip guŋsə ya' bəboŋ. Judàs bə Silàs à ye yəwo sə' ŋgàa tsòhòbum Nwì. ³³ Wo à cu sàp fo' bəboŋ tē fana bwema sə wəŋ me'rə wo bəboŋ. Wo à bwiŋ foho lósə' bohòbùu sə ya'wəŋ à tum wo sə. (³⁴ Silàs à dzəm yi, nə kà ye sə bwiŋ lò.) ³⁵ Pol bə Bānabà à cuuŋ Antiyòk anə bəŋ. Wo bə bùu mok wəŋ à sə ye'rə, nə sə tsoho fa bwiŋ ncəp Tà Jisòs.

Pol Bə Bānabà Gā'a

³⁶ Numbu nəmòk à kūrə, Pol duk fa Bānabà duk də, <<Vesuu bwi foho lo ke'ca mvwe' lak sə vesu à tsòho ncəp nē Tà fo' ya'a pwe', ŋgòkə yə bwema sə wəŋ, nə ja'a də wo sə gu valɛ.>> ³⁷ Bānabà à dzəm də bə jon Mak wəŋ lo bəbɛ'. ³⁸ Pol tsərə ye duk də ka ve'nə yəyərə yeŋ. Də bùusə nà' ànə me'rə wo mvwe' nzenŋòŋ Pāmfiliiyà, nə bwi lo yuye ŋga fàk ka ntòme. ³⁹ Bə nà' à kùəm fo' tətè swe'lə lis fana, wo ga'a. Bānabà à jə Mak, bə nà' ni ŋwes ŋgòlómwwe' lak Seprò. ⁴⁰ Pol jəŋ ye Silàs, bə nà' lo yəwo sə'. Bwema sə à fa yi bohòTà bə bəwəm ye ŋgòjə ŋkərə bohònà'. ⁴¹ Yi à lómwwe' nzenŋòŋ Siriyà bə Silisiyà nə sə tip guŋsə bùu cos sə fo' sə.

16

Timati Yù Pol Bə Silàs

¹ Pol à sə lómali, nə kə dzen Debè bə Listà. Nwè nəmòk nə yi à sə yùgə mandzə Jisòs à ye fo' nē wo togə yi də Timati. Ma ye à ye ŋwà Jus nə yi à sə yù mandzə Jisòs sə'. Tè' ye à ye ŋwə Gris. ² Bwema sə mvwe' lak Listà bə Akonòm pwe' à sə cəp duk də Timati ŋwè nē bəboŋ. ³ Pol ànə dzəm də bə Timati lo fana yi kom fa nà' tu mbəmbam. Yi à gu ve'nə bùusə bùu Jus sə wo à ye mvwe' lak ya'sə pwe' à ri də tē' Timati ŋwè lakmum. ⁴ Mvè'nə wo à sə lòo, wo dzəŋ mvwe' buk lak nə fəpwe', wo tsok fa ya'wəŋ bum sə ŋgàa ntuŋ nə ye bə ŋkwàha bwiŋ sə wo cu Jòrosalèm wəŋ à dzəm tes bə zeŋ mvwe' mò'fis sə. Wo tsoho fa bùu sə də ya'a noŋsə dzədzə ya'sə bəboŋ. ⁵ Fana bùu cos à gu ghaha lómantombi bə bum sə wo à dzəm tse' ya', nə sə yam lo mantombi numbu pwe'.

⁶ Anə geŋ wo yuŋ ca mok mvwe' ndürə ŋgòŋ Frijiyà bə Galesiyà bùusə Yòŋsə nē Rəŋŋə nə à ka wo mandzə co wo tsoho ncəp nə mvwe' nze Esiyà fa. ⁷ Wo à

kə dzəŋ mvwe' ndürə ŋgòŋ Misiyà fana wo lap mandzə duk də wo lo mvwe' nze Bitiniyà. Yòŋsə Jisòs à ka wo mandzə nē ŋgòlòma nà'nə fa. ⁸ Wo ga'a nə lo mok tètè nə ca mvwe' nzenŋòŋ Misiyà, nə tsoŋ lo sə Truwà. ⁹ Numbu ànə à ye, Pol ye noon lo. Yi ye ŋwè nəmòk nē mvwe' nzenŋòŋ Māsidiŋiyà ŋga nà' tə, nə sə ləŋ yi duk də, <<Və mvwe' nzenŋòŋ Māsidiŋiyà, nə kə tesə ves!>> ¹⁰ Pol ànə ye nsàp lo ènə fana, ves fəhu ŋgòye'e lo Māsidiŋiyà anə.* A ye ve'nə bùusə vès à tsərə sə ntuù vès duk də Nwì to ves ŋgòkə tsoho fa bùu sə fo' sə wəŋ Ntirə nē Bəboŋ nə.

Lidiyà Bə Bùu Mok Wəŋ

A Dzəm Jisòs

¹¹ Vès à mè'rə fo', nə ni ŋwes, nə to yak lo rərəŋ mvwe' lak Sāmōtirès. Tsok à reŋ vès lo mvwe' lak Nāpolis. ¹² Vès à mè'rə bwi fa'nə, nə lo mvwe' lak Filipi. Bùu Rumà wəŋ à sə cu mvwe' lak ya'sə wo. Nà'nə ntuŋ lak nē nà' yəto mvwe' nzenŋòŋ Māsidiŋiyà yi. Vès à cu fo' numbu ŋkūŋntəŋ. ¹³ Numbu dzə à dzəŋ, vès tesə mū ntòlak anə, nə lo mà ŋgə ndzəp. Vès à sə tsərə də vès nə ye mvwe' sə bùu Jus wəŋ gugə piriya' fo'. Vès à cu nze, nə sə taŋ ves bəba sə wo à kə benə fo'. ¹⁴ Nwà nəmòk nə yi à yuk yusə vès à sə cəp sə à ye Lidiyà. Lak ŋwà ènə à ye Tiyatirà. Yi à sə sèŋ cək sə nteŋ guŋŋ, sə bəbaŋ zènə zènə ya'a. Yi à ye ŋwà nəmòk nə yi kùksəgə Nwì. Tà Nwì à mùk ntuŋ ye yi yu'rə yusə Pol à sə cəp fana, ¹⁵ yi bəptesə bə bùu sə mū nda' à yi pwe'. Yi to ves nə də a ye-a ŋga vès riŋ-a zinə duk də yi a dzəm bohòTà fana vès və, vesiwəŋ kə cum nda' à yi. Yi à tà' tə meŋgu ve'nə tètè vès dzəm fa yi.

Mū Ndapndzəmè Mvwe' Lak Filipi

¹⁶ Numbu nəmòk à ye ŋga vès sə lo mvwe' sə wo gugə piriya' fana vès kūrə bə mūŋwà nəmòk. Mūŋwà nə ànə ye ŋkwəŋ. Yi à tse' yòŋsə nē bəp ndzə ni' yi. Yòŋsə nə sə gu yi, yi sə tsoho bum sə ya' cu ntòmantombi. Yi à sə tsòho ve'nə, wo sə lak yi mbàm. Yi à sə kap fa bùu sə wo à tse' yi sə wəŋ mbàm wūriŋ. ¹⁷ Yi à yù lóves Pol wəŋ. Yi sə gurə duk də, <<Bùu ye'e wəŋ ŋgàa faak Nwì nə yi Nwì nē ghaŋ nə. Wo sə tsoho fa wəŋ mvè'nə aco wəŋ tse' lūŋ.>> ¹⁸ Yi à guhu ve'nə mūnə numbu ŋkūŋntəŋ, tètè ntuŋ à yaŋŋ Pol yi jəp. Fana Pol bəŋŋ cəp bohòyòŋsə nə duk də, <<Mū sə cəp mūnə ŋaŋŋ liŋ Jisòs də wu tesə ndzə ni' yi anə.>> Yòŋsə nə à tesə ndzə ni' yi anə sə' ghà nà'nə.

* **16:10** 16:10 Nwè nē yi à còm ŋwàk ènə yəto ŋga'a fəŋ ŋgòduk də, <<vès>> bùusə yi à be'lə bə Pol mvwe' lak Truwà bə nà' sə gi mok mvwe' mò'fis.

¹⁹ Mvəsə̀ bùu sè wo à tse' nà' sè à yè dè mandzè mbàm àwo loho lan, fana wo tap ko Pol bə Silàs. Wo soŋ jəŋ lo yà'wèŋ mü nteŋ mvwe' sè wo sakgə̀ nzak. ²⁰ Wo jəŋ və̀ yà'wèŋ bohòbùu ngàa sak nzak bə̀ù Rumà wèŋ. Wo tsok fa yà' duk dè, <<Bùu yè'e, wo bùu Jus, nə̀ sə̀ fa ngə̀' mü ntòla' à vès. ²¹ Wo sè tsòho bum lak sè lùk avès sè kà vè'nə̀ dzəm. Vès bùu Rumà fana kaco vès dzəm yà' yəŋ.>> ²² Kwe' bù nè wo à ye fo' nə̀ pwe' à be'lə̀ ngòfa Pol bə̀ Silàs ngə̀'. Ngàa sak nzak sè wèŋ à sàre wes fa Pol bə̀ Silàs cək mü ni' pwe', nə̀ fa nən duk dè bwiiŋ ləp yà'wèŋ bə̀ ŋkwès. ²³ Wo ànə̀ ləp jamsə̀ wo bə̀boŋ fana, wo kə̀ nisə̀ wo ndapndzəm. Wo tsok fa ngə̀ kək ndapndzəm nə̀ dè nà'a lok yà' bə̀boŋ. ²⁴ Mvə̀'nə̀ ngə̀ kək ndapndzəm nə̀ à yuk ncəp ènə̀ fana yi gesə̀ yà' bə̀ rum nə̀ mutsətsə̀rə̀, nə̀ so fa yà'wèŋ ruk.

²⁵ A kə̀ dzèŋ co nə̀ ntəntəm tsok fana, Pol bə̀ Silàs sè gù piriya, nə̀ sə̀ yəm fa Nwi ŋki. Bù ngàa ndapndzəm mok sè wèŋ sè yu'rə̀. ²⁶ Wo yuk-à, ndapndzəm nə̀ tsoho bə̀ kùum sə̀ pwe'. Nà' tsoho nsàp nə̀ bə̀ jəŋ. Ncùu sə̀ muhu ca sè' jwan. Kwəŋ ngàa ndapndzəm sè pwe'fo' fweeŋ gbə̀ sè nze. ²⁷ Ngə̀ kək ndapndzəm nə̀ à yèŋ ləkək, nə̀ ye ngə̀ ncùu sə̀ nòto. Yi tsəm duk dè ngàa ndapndzəm sè wèŋ tesə̀ ləwes lan. Fana yi soŋ cok fis fek ye dè yi zè ni' ye.† ²⁸ Pol gham nà' nsàp nə̀ co ngi loho yi, nə̀ sə̀ duk dè, <<Kà ni' yòwà bupsə̀, vès cu fenə̀ ləŋ!>> ²⁹ Ngə̀ kək ndapndzəm nə̀ à to dè wo jəŋ və̀ fa yi laəm. Yi caŋ ni mbwa, nə̀ kə̀ gbə̀ nooŋ ngə̀ ni' Pol bə̀ Silàs sè nze, nə̀ sə̀ kaŋ jikjikjik. ³⁰ Fana yi fis yà'wèŋ sə̀ mbiŋ. Yi fek wo duk dè, <<Tà wèŋ, aco mü gə̀ yè'sə̀ yà̀ ŋkuŋ ya mü tse' lùŋ e?>> ³¹ Wo duk fa nà' dè, <<Dzəm bohòTà Jisòs ya wu nə̀ tse' lùŋ, wù bə̀ ndap yòpwe'.>> ³² Wo tsoho fa nà' bə̀ bùu sè mü nda' à yi pwe'fo' ncəp nə̀ Tà nə̀. ³³ A ye sè' ghà nà'nə̀ bə̀ ndzəm nà'nə̀ ngə̀ kək ndapndzəm nə̀ à jə̀ wo, nə̀ kə̀ cuk fa wo mvwe' awo sə̀ laəŋ pwe'fo'. Yi bə̀ ndap ye pwe' à bə̀ptesə̀ kè' mò'fis. ³⁴ Yi jəŋ lo Pol bə̀ Silàs mü nda' à yi, nə̀ fa yà'wèŋ bəŋ dè yà'a zu. Yi bə̀ ndap ye nə̀ pwe' à rwiŋ bə̀ kwəkwa, bùusə̀ wo a dzəm mok Nwi.

³⁵ Tsok ànə̀ rəŋ, nə̀ zəzəŋ fana ngàa sak nzak bùu Rumà wèŋ tum vesə̀ dögari. Wo fa yà'wèŋ nən duk dè yà'a kə̀ tsok dè wo me'rə̀ bùu yà'sə̀ wèŋ wo lo. ³⁶ Ngə̀ kək ndapndzəm nə̀ à kə̀ tsə̀' fa Pol duk dè, <<Ngàa sak nzak sè wèŋ fa vèsə̀ nən dè wo me'rə̀ wəŋ Silàas lo. Aco wèŋ lo yu awèŋ bə̀ fifi.>> ³⁷ Pol duk fa dögari sè

wèŋ dè, <<Wo a ka nzak avès sè' sak lok fana wo ləp ves mutsətsə̀rə̀ bwiŋ ji njo ngə̀ vès tse' nən sè bùu Rumà wèŋ tse'. Wo a nisə̀ ves ndapndzəm, nə̀ sə̀ dzəm dè wo me'rə̀ swihi ves swihi. Kwe'fò, anə̀ kà vè'nə̀ fàk.‡ Ngàa sak nzak bùu Rumà sè nə̀ və̀ tsooŋ feŋ bə̀ tu awo, ŋkuŋ nə̀ fis me'rə̀ ves.>> ³⁸ Dögari sè wèŋ à foho ləo, nə̀ kə̀ tsok fa ngàa sak nzak sè cùu Pol sə̀. Wo ànə̀ yuk duk dè Pol bə̀ Silàs bùu Rumà fana wə̀ ko wo. ³⁹ Wo lo, nə̀ kə̀ ləŋ səsə̀wifa bohòyà' wèŋ. Wo fis yà'wèŋ mü ndapndzəmè anə̀, nə̀ duk fa yà'wèŋ duk dè aco yà' tesə̀ mü ntòlak anə̀, nə̀ lo. ⁴⁰ Pol bə̀ Silàs à tesə̀ mü ndapndzəmè anə̀, nə̀ lo nda' à Lidiya. A kə̀ dzèŋ fo', wo tseŋ bwema sè wo à dzəm Jisòs. Wo tipsə̀ gəŋsə̀ yà', nə̀ lo.

17

Yusə̀ Yà' A Ye

Mvwe' Lak Tətəlonikà

¹ Wo à cə̀ mvwe' lak Amfipolis bə̀ lak Apòlòniya, nə̀ dzeŋ Tətəlonikà. Ndap piriya bùu Jus wèŋ à ye fo'. ² Sè' mü mvə̀'nə̀ Pol gə̀hə̀ ləŋgə̀ səsə̀ sə̀ fana, yi à lòmumvwe' ndap piriya nə̀. Yi à cu mvwe' lak yà'sə̀ nteŋ te'. Nùumbu dzə̀ ləŋ, yi sə̀ fenə̀ bə̀ bəp bù nə̀ fo' bə̀ bum sè yà'a ndzənə̀ ŋwək Nwi. ³ Yi à sə̀ tsòho, nə̀ sə̀ ni tsok fa yà'wèŋ nja duk dè, <<Nkum ngə̀ gəm bwiŋ nə̀ Nwi ànə̀ duk dè yi nə̀ tum nə̀, à tse' ngòyə̀ ngə̀' fana nə̀ kpə̀, nə̀ luŋ sèmok. Jisòs nə̀ mü tsə̀' wəŋ liŋ ye nə̀nə̀, yi Nkum ngə̀ gəm bwiŋ nə̀.>> ⁴ Mok wèŋ à dzəm, nə̀ be'lə̀ lo mok ma nə̀ Pol bə̀ Silàs. Bəp bù nəmòk wùriŋ sè wo à ye bù lakmum, nə̀ sə̀ kuksə̀ Nwi, à dzəm sè'. Bəba mok wùriŋ sè wo mantombi à dzəm sè'.

⁵ Bùu Jus wèŋ à yè ngòwa dè bwiŋ sè dzəm vè'nə̀ bùu yə̀ lə? Fana wo lo, nə̀ kə̀ to benə̀ ngàa gha' ngə̀ŋ sè mandzè mvwe' mò'fis. Nà' à ye kwe' nə̀ ngògə̀ lak sè curə̀ nə̀bəp. Wo kə̀ ni lap ndap ŋwə̀ nəmòk nə̀ liŋ yee Jasəŋ. Wo à sə̀ lap mandzè nə̀ dè wo ye Pol bə̀ Silàs mbwa, nə̀ jəŋ lo yà'wèŋ mvwe' kənsurü. ⁶ Wo à ka yà'wèŋ ye, fana wo soŋ jəŋ lo Jasəŋ nə̀ bə̀ bwema mok sè wo à dzəm Jisòs, nə̀ kə̀ fa bohòbùu ngàa sak nzak sə̀ mvwe' ntum lak ànə̀. Wo gurə̀, nə̀ sə̀ duk dè, <<Bùu yè'e wèŋ sè gə̀ fana ngə̀' sə̀ tesə̀ ma nə̀ fòlòŋ. Wo nə̀ vè nə̀ ngə̀'a mvwe' lak yàvès sè'. ⁷ Jasəŋ ko nonşə̀ wo mü nda' à yi. Wo pwe', nə̀ mò'fis kà lùuk ŋkum avès nə̀ ghaŋ nə̀ mvwe' lak Rumà sə̀ nənşə̀gə̀. Wo sə̀ cəp dè ŋkum mòk cu fe'lə̀ nə̀ liŋ yee dè Jisòs.>> ⁸ Wo

† 16:27 16:27 A sə̀ ye ngə̀ ngàa ndapndzəm tesə̀ bisə̀ na wo nə̀ zə̀ ngə̀ kə̀' ndapndzəm nə̀ mandzè nə̀ bə̀ ngə̀'.

‡ 16:37 16:37 A sə̀ ye co ŋwə̀ lak mòk nə̀ zok bùuŋ ŋwə̀ Rumà. Wo à sə̀ kə̀ ŋwə̀ Rumà ndapndzəm nduk nisə̀gə̀ bwère ngə̀ sa' nza' nə̀ buə̀ fàak ye.

ànə cep nsàp ncèp ènə, fana kwe' bù nè wo sakgə kaŋsurù bə bùu mok sə pwe' à ñàk ke'cà manŋəŋgèn. ⁹ Bùu kaŋsurù sə wèŋ à gùu, fana Jasòŋ bə bùu ye wèŋ lak mbàm sə wo kogə ñwè, yi lak yà' ñkuŋ wo me'rə yi. Wo lak yà' fana wo me'rə yà'wèŋ lo.

Yusə Yà' A Ye Mvwe' Lak Berà

¹⁰ Ndzəm à sèŋ ntèn, bwema sə wo à dzəm sə wèŋ tum sə lo Pol bə Silàs mvwe' lak Berà. Wo à kə dzèŋ fo', wo sə lo mvwe' ndap piriya bùu Jus wèŋ. ¹¹ Bùu sə fo' à bòvəm nə ghak bùu sə wo cu mvwe' lak Tètalonikà wèŋ. Wo à yu'rə ncèp nə bə ntəm nè kwəkwa wùriŋ. Wo à sə ta ñwàk Nwi nə nùumbu pwe' də ya ñga wo riŋ-a yàwo sə' duk də yusə Pol sə cep sə ve'nə nè zinə àlè? ¹² Bùu sə wo à dzəm à ye cèbùə. Baa mok sə ghan bə mbəmbam wèŋ à dzəm sə' ñga wo à ye bù lakmvm

¹³ Bùu Jus sə mvwe' lak Tètalonikà wèŋ ànə yuk duk də Pol tsoho ncèp Nwi mvwe' lak Berà, fana wo və, nə ye ñgòfəpsə fa bùu sə fo' sə mbəp nə bəp. ¹⁴ Ànə ye ve'nə ntèn, bwema sə wo à dzəm sə wèŋ jəŋ lo Pol mà ñga ndzəp də yi lo. Silàs bə Timati wèŋ à mam yəwo Berà anə. ¹⁵ Bùu sə wo à sə jə lòPol sə à lòtətè kə dzeŋ mvwe' lak Atèn ñkuŋ wo bwi foho və fe'lə Berà anə. Pol à duk wo də yà'wèŋ kə tsok Silàs bə Timati də yà'wèŋ yuŋ və yi nənək.

Yusə Yà' A Ye Mvwe' Lak Atèn

¹⁶ Mvə'nə Pol à sə cu mvwe' lak Atèn anə ñgòtək Silàs bə Timati, fana ntəm ye kə sə kwa lok. Yi à sə kə kwəkwa tse' bəusə yi à sə yə ñga təap bumlak co rùm rwiŋ mvwe' ntəm lak ànə ve'è dak. ¹⁷ Yi à lòmvmvwe' ndap piriya bùu Jus wèŋ, nə sə cep fenə cu məbwa bə bùu Jus, nə ye bùu sə wo kùksəgə Nwi ñga wo bù lakmvm sə'. Yi sə fenə mü ntèŋ sè' nùumbu pwe' bə bùu sə wo və-a fo' na. ¹⁸ Yi à sə fenə mok bə cicàa səmok sə wo to wo də Epàkurà, bə mok də Sitoè wèŋ sə'. Mok à sə duk də, <<Ñgà bup cùu sə wà ènə sə də yi cep ye'sə yà lè?>> Mok duk yàwo də, <<Yi sə gù co yi sə cep bə nsàap nwii səmok sə yà' ka fèŋ yeŋ.>> Wo à duk ve'nə bəusə Pol à sə tsòho bə liŋ Jisòs, nə ye mvəsə ñgòlòkok mvwe' kpə. ¹⁹ A ye ve'nə fana, wo to lo Pol mvwe' kwe' Aripagù wèŋ. A kə dzèŋ fo', wo duk fa nà' duk də, wo sə dzəm də wo rēŋ bə nsàp yəyərè nè fi nè nà' sə cèp bə zèŋ nè'nə. ²⁰ Bum mok sə nà' sə tsòho sə nsàap bum sə wo ka yà' yàwo riŋ yuk, fana wo sə dzəm ñgòri də yà'a yà'sə da lè? ²¹ Wo sə duk ve'nə ñga bwe nze Atèn, nə ye bə bùu sə wo à coho və fo' vəə wèŋ pwe' à sə dzəmgə ñgòcuŋ, nə sə yu'rə, nə sə tsoho nzu sə wo yu' tsə yà' ghà nə.

²² Pol à lòkok təŋ mtsə mvwe' kwe' Aripagù wèŋ nə. Yi duk fa yà'wèŋ duk də, <<Wèŋ bùu Atèn, mü sə ye də wèŋ fa ntəm awèŋ bohònwii awèŋ wùriŋ. ²³ Ye də mü sə tsə' ve'nə bəusə mü ànə sə gi ca, nə sə kək ja'a ke'ca bum sə wèŋ kùksəgə yà', fana mü ye kàm mòk nè wo còm mbwa duk də, <BohòNwi nè wo ka yi riŋ.> Mü sə tsə' rēŋsə fa wèŋ yè'e yi nè wèŋ a sə kùksə yi ñga wèŋ ka yi riŋ nə. ²⁴ Nwi nè yi à gù nzeŋgòŋ, nə ye bə bum sə yà'a ca pwe', yi Tà nè mbu bə nè sə nze yi. Yi kà mündəp sə wo ci fa nwi wèŋ yà' bə bo cugə. ²⁵ Ka də yi sə jamə yu səmok sə' də aco ñwè gu fa yi sə' yeŋ. A ve'nə bəusə a yi nè yi fagə bwiŋ pwe'fo' yòŋsə, nə ye bə yà lòŋ sə bwiŋ dzəm yà'. ²⁶ Yi à gù fis nsàap bùu sə wo zəzok sə wo cu mü nzeŋgòŋ fèŋ pwe' ndzənə ñwè nè mò'fis. Yi à gəpsə ndarə ñgòŋ sə də nsàp bù nè'e nə cum fəŋ bə fa' yi. Yi à fèhu fa bəp lak nè fəpwe' mvək nje ñgòcu sə' yi. ²⁷ Yi ànə gə yè'sə ve'nə ya bwiŋ lap yi. Də mvə'nə wo sə lap yi, kàmok wo nə sə lap ghasə ke'cà yi, fana nə ye yi. Nwi ka ye səsap bohòvesuwèŋ le yeŋ. ²⁸ Nwə nəmòk à duk də, <A cugəə, nə sə cum ñwəm, nə sə gihi ke' ye'sə bə ñaŋ sè ye.> Yà' mègù sə' mü mvə'nə ñgàa còm ñwàk awèŋ mok à còm duk də, <Vees yàvès sə' bwe ye.> ²⁹ Nə yeè nə duk də, mvə'nə vesuwèŋ bwe Nwi, a kà də vesuwèŋ tsərə də yi səsə co yumok sə bwiŋ a jə ñkərè àwo ñgògù bə nteŋ kè lis àlè tsərə. ³⁰ Yusə bwiŋ à sə gù mantombi ñga wo ka riŋ fana, Nwi a jə càsə yà'sə pwe' co yusə wà. Nə ñga' a ne'e fana yi sə cèp bohòndaanwè nè yi fəpwe' ñgòkup sə, nə bwi fa bəp ye ñkwèŋ. ³¹ Yè'sə ve'nə bəusə yi a fèhu nòŋsə nùumbu nè yi nə sak nzeŋgòŋ nə pwe'fo'. Səsak ènə nə ye bə zinə. Yi nə sak bə cùu ñwè nè yi a cok nòŋsə nà'. Yi a nitsə' duk də yè'sə zinə bə mandzə nè də yi a lòkoksə ñwə ènə mvwe' kpə.>>

³² Pol ànə cep ncèp nè də ñgòlòkok mvwe' kpə fana bùu sə wo à sə yu'rə sə ga'a bəp ba. Mok à sə ywi'lə yi co ləm, fana mok duk yàwo də, wo sə dzəm ñgòyuk mali yà' səmok. ³³ Fana Pol me'rə mvwe' kwe' nə. ³⁴ Bùu mok à be'lə ma nè nje, nə dzəm bohòJisòs. Mòk nè yi à ye mənŋorè bùu sə wo à dzəm sə wèŋ à ye Diyonisù, nè yi à ye ñwəə kwe' Aripagù nə. Nwà mòk à ye sə' nè liŋ ye Dàmaris, nə ye bə mok wèŋ sə'.

18

Yusə Yà' A Ye Mvwe' Lak Korè

¹ Ghà nè Pol ànə cep mesə mü kwe' Aripagù anə, fana kà mok sàp yi yè'e nə lo mvwe' lak Korè. ² A kə dzèŋ fo', yi tseŋ

ɲwè Jus mòk fo'. Liɲ ye à ye dè Akwilà. Wo à dzè yi mvwe' lak Poɲtòs. ɲwè ènè bə ɲgwe ye Prisiliyà à mè'rə nzenḡòɲ Itali, nè və fa'nə sə' ḡhà anə, ɲga ka ntòsàp. Wo ànə ye'e və bùusè ɲkum Rumà nè wo à sè to yi dək dè ɲkum Kladiyòs à dək dè bùu Jus sè wo cu mvwe' lak Rumà pwe', wo lo. Pol ànə kə ye wo. ³ Bə yà'wèɲ à sè cu mvwe' mò'fis bùusè wo à sè gù sè' nsàp fàk nè mò'fis. Bə yà'wèɲ à sè ḡhà sèen nsàap tàp mok, wo to yà' dè teɲ, nè sè ko mbàm fo'. ⁴ Nùumbu dzè à sè ye pwe', Pol lo mənə ndap piriya bùu Jus wèɲ. Yi sè lo mbwa ɲḡòkè fenə nè cep reɲsə bum bə bùu Jus nè ye bùu Gris wèɲ də yà'wèen riɲ də yusè yi sè cèep sè zinə.

⁵ ḡhà nè Silàs bə Timati ànə me'rə və nzenḡòɲ Mäsidiyà, nè kə tseɲ Pol, fana yi me'rə bo fàak ye sə, nè sə tsoho meḡu ye mok ncèp nè. Yi sə tsoho fa bùu Jus wèɲ dək də, Jisòs nè ɲkum ɲḡà ḡem bwiɲ nè Nwi à dək də yi nè tum nè. ⁶ Wo beɲ yusè yi sè cèep sə, nè to ke'ca liɲ ye bup, fana yi satop sè' nèbup, nè sə ke'sə mak mfəmfə sè ndzənə cək ye. Yi sə cep bohòyà'wèɲ dək də, <<Wèen bisə-a, wèɲ beɲ tu awèɲ. Bo yàm ka ca yeɲ. Ye jəɲ nè ɲḡa'a nè'e nè lo mantombi, mū nè sə tsoho fa ncèp nè mok bohòbù lakmvum.>> ⁷ Yi à ye'e, nè sə kə cum mənə ndap ɲwè nəmòk nè liɲ ye də Titiyòs Jostòs. ɲwè ènə à ka ɲwèə Jus yeɲ, nè sə kuksə Nwi. Ndap ye nè à təə kəp lòḡu ɲḡu ndap piriya bùu Jus wèɲ vè'. ⁸ ɲwè nəmòk nè yi à ye ɲwè nè mantombi mənə ndap piriya bùu Jus nè, nè liɲ ye à ye Kripòs, à dzəm bohòTà Jisòs bə ndap ye pwe'. Bùu səmok sè' sè mvwe' lak Korè anə ɲkəuɲntɲɲ sè wo bùu am.>> ¹¹ Anə ye ve'nə, Pol cum fo' ɲkà'ɲḡòɲ mò'fis bə bwes. Yi sə yə'rə fa bùu sè fo' sə ncèp nè Nwi.

⁹ A ye numbu mòk nè ndzəmè Pol ye lo, fana Tà Jisòs tsok fa yi ndzənə lo sè dək də, <<Kà də wu wəp dək. Sə tsoho mali, nè kà teɲsə. ¹⁰ Busè mū tə vesù. ɲwè nəmòk nè kà mandzè nè ɲḡòḡu wu bup tse'. A ve'nə bùusè bwiɲ mvwe' ntum lak ènə ɲkəuɲntɲɲ sè wo bùu am.>> ¹¹ Anə ye ve'nə, Pol cum fo' ɲkà'ɲḡòɲ mò'fis bə bwes. Yi sə yə'rə fa bùu sè fo' sə ncèp nè Nwi.

¹² ḡhà nè wo ànə koksə Galiyòdə yi Govənòmvwe' nzenḡòɲ Gris nè fana bùu Jus wèɲ kum ni', nè ko lo Pol mū kot bohòyi. ¹³ Wo dək də, ɲwè nè'e yi sè ləp mandzè ɲḡòḡu də bwiɲ sə kuksə Nwi nsàp mandzè nè lùk sə kà ve'nə dək. ¹⁴ Pol à sè də yi muk cù ɲḡòcèep, fana Galiyòdək fa bùu Jus sè wèɲ dək də, <<Anə ye-a dək də ɲwè ènə fɲɲ yumok bwèrə mū ko ntum nè yu'rə fa weɲ bəboɲ. ¹⁵ Fana wèɲ sə jə və fa mū nzak ncèep cù, nè ye bə liɲ bum awèɲ sè wèen toho ke'càḡə yà', nè ye fe'lə bə lùk awèɲ wèɲ. Mū nè kà yàm yà'sə

sak, wèen du, nè kə sak yà' sè wèɲ.>> ¹⁶ Yi be' fis yà'wèɲ mū kot anə. ¹⁷ Wo pwe' à kə ko ɲwè nəmòk nè liɲ ye à ye də Sostini. Yi à ye ɲwè nè mantombi mənə ndap piriya bùu Jus wèɲ nè yi. Wo à ləp yi sə ntombi kot nè. Galiyòkà mbeɲ nè mbeɲ kom lok.

Pol Bwi Foho LòMvwe' Lak Antiyòk

¹⁸ Pol à cu mali bə bwema sè wo à dzəm sè wèɲ mvwe' lak Korè anə mənə nùumbu ɲkəuɲntɲɲ. Anə ḡeɲ, yi bə Prisiliyà nè ye Akwilà wèɲ me'rə bwema sə, nè kə ni ɲḡwes nè nà' à sè lòmvwe' nzenḡòɲ Siriyà. A kə dzèɲ mvwe' lak Sènceri yi su tu ɲḡòkè niɲ də yi rusə kəkək ye nè laɲ. ¹⁹ Wo à kə dzèɲ mvwe' lak Efesò, fana Pol bə Prisiliyà nè ye Akwilà wèɲ ḡa'a fo'. Yi lo ye sə mū ndap piriya bùu Jus wèɲ, nè sə kə ce'e fenə mbwa bə bùu Jus sè wèɲ. ²⁰ Wo à dək yi dək də bə yà'wèen cum fo' səsap ntɲɲ, fana yi kà dzəm. ²¹ Mvè'nə yi à sè lòsə, yi dək fa bùu sè wèɲ dək də, <<A ye-a ɲḡa Nwi fa ɲàɲ, fana mū bwi və fe'lə səmok, nè kə ye weɲ.>> Yi à cèp wes ve'nə, fana yi ni ɲḡwes, nè lo yuye. ²² Yi à kə wès mvwe' lak Sisariyà, nè ca lo Jòrosalèm, nè kə cepsə bùu cos nè fo'. Yi à cèpsə wes yà'wèɲ, fana yi ye'e lo mvwe' lak Antiyòk. ²³ Yi ànə cum fo' ḡhà, fana yi lo nè ca mvwe' nzenḡòḡa Galesiyà bə Frijiyà, nè sə tipəsə ḡuɲsə lo bə ɲḡàa yù mandzè Jisòs pwe'fo'.

ApolòTsòho Ntirè Nè Bəboɲ Nə Bə ɲàɲ

²⁴ ɲwè Jus mòk à ye, wo to yi də Apolò. Yi à və, nè sə cum mvwe' lak Efesòɲga wo à dzè yi mvwe' lak Aləsandiriya. Yi à ri ɲḡòcèp bəɲsə cù, nè riɲ ɲwàk Nwi sè' nèbup. ²⁵ Yi à ye ɲwè nè wo à tsə' reɲsə fa yi mandzè nè Tà Jisòs. Yi à fa ntəm ye pwe' ɲḡòsè cèp, nè sə yə'rə fa bwiɲ bum sè yà' sè kum liɲ Jisòs pwe'fo' zinə. Yumok ye lələ sè', nè dək də yi à ri mèḡu bəpte nè Jon. ²⁶ Yi à sè cèp mənə ndap piriya bùu Jus wèɲ, nè kə wəə koksə lok. Prisiliyà bə Akwilà à yuk mvəsə yi à sè cèp, fana wo to lo yi nda'a wo. A kə dzèɲ fo', wo tsoho reɲsə tsə'rə wesə fa nà' mandzè Nwi yəyərè. ²⁷ Anə ḡeɲ, Apolònə dək də yi dzəm ɲḡòlòmvwe' nzenḡòɲ Gris, fana bə ɲḡàa yù mandzè Jisòs mvwe' lak Efesòwèɲ tèsə yi bə mandzè nè də wo à còm tipəsə ḡèsə lòbwema sè mvwe' nzenḡòɲ Gris sè wèɲ ɲwàk dək də Apolòò kə dzèen, yà'wèɲ jəɲ nà' bəboɲ. Yi ànə kə dzen, fana bum sè yi à sè cèp yà', à tèsə bwema sè wèɲ wùriɲ. Wo ànə dzəm bùu bəvəm nè Nwi nè. ²⁸ Mvè'nə yi à sè cèp bə ɲàɲ wùriɲ sə, fana bə bùu Jus wèɲ fenə, yi ḡhak yà'wèɲ mū lisè bwiɲ jəja. Yi sə taɲ fis ndzənə ɲwàk Nwi dək də Jisòs ɲkum

ngà gèm bwìŋ nè Nwì à duk dè yi nè tum vèsè nè.

19

Pol Mvwe' Lak Efesò

¹ Apolòanè ye mvwe' lak Korè, fana Pol gi ca mvwe' ntònzenḡòàna, nè kè dzenj mvwe' lak Efesò. A kè dzèŋ fo', yi ye bùu mok sè wo à sè yù mandzè Jisòs. ² Yi fek yà'wèŋ duk dè, yà' ànè tse' Yòŋsè nè Rèrèŋ nè ḡhà nè yà'wèŋ ànè dzèm Jisòs laŋ àlè? Wo duk fa yi duk dè, <<Vès ka yàvès liŋ yumok duk dè Yòŋsè nè Rèrèŋ yuk yuk.>> ³ Pol fek fe'lè wo dè, <<Anè ḡeŋ wèŋ bàptèsè nsàp bàpte yà?>> Wo dè ànè ye bàpte Jon. ⁴ Yi tsok fe'lè fa yà'wèŋ duk dè, <<Bàpte Jon ànè ye dè a bàptèsè bùu sè wo à kupsè ntam bə bəp awo sè wo à sè ḡhà. Yi Jon nè à tsòho fa bùu Izürè wèŋ dè yà'wèŋ dzèm bohòŋwè nèmòk nè nà' sè vè maŋkwèeŋ yi. Nwè nè yi à sè duk dè wo dzèm nà' nè à ye Jisòs.>> ⁵ Wo ànè ḡeŋ dè wo yuk ve'nè, fana wo bàptèsè fe'lè sè mok mənə liŋ sè Tà Jisòs. ⁶ Pol naaŋ fa yà'wèŋ bo, fana Yòŋsè nè Rèrèŋ nè vè bohòwo. Wo sè cep ncèep lak mok sè bwìŋ ka yà' riŋ, nè sè tsoho bum mok sè Nwì à sè tsè' fa wo. ⁷ Wo à ye lòŋ fo' co bwìŋ hum-ncòp-ba.

⁸ Pol à lòməmvwe' ndap piriya bùu Jus wèŋ. Mənə ŋwə tɛ', yi sè cep bə bùu sè wèŋ, nè kà wəp lok. Yi à fenə bə yà'wèŋ, nè sè lap mandzè ḡḡòḡù dè wo dzèm dè yusè yi tsè' fa yà'wèŋ bə ḡaŋ ŋkum Nwii zinə. ⁹ Fana mok wèŋ ḡuŋ tu nè kà dzəm. Wo cep bum sè bəp bə ma nè Tà Jisòs ŋga kwe' bwìŋ sè yuk pwe'. Pol jəŋ bùu sè wo à sè yù mandzè Jisòs sè bə yà'wèŋ lo. Nùumbu pwe' bə yà'wèŋ sè kə cep bum məmvmwe' ndap mòk nè ḡhaŋ nè Tiranù à tse' nà' yi. ¹⁰ Wo à sè ḡhà ve'nè tètè kə dzen lumŋḡòŋ ba. Fana bùu sè wo à cu mvwe' nzenḡòɛsiya, bùu Jus bə sè wo bù lakmvum wèŋ pwe' à yuk ncèp nè Tà Jisòs.

Bwe Sivà

¹¹ Nwì à sè ḡù càsə nsàp maŋḡeŋḡeèŋ mok sè yà' à ka ve'nə ye yuk ndzè bohòPol. ¹² Nsàp nè co wo sè jəŋ meḡu mok ḡà cək nè yi yisḡè ndürè bə zeŋ, nè kə jweŋ ŋḡàa yiyaj bə zeŋ, fana wo ḡuŋ. Yòŋsè sè bəp sè tesə ḡesə ndzè ni' wo sè'. Wo à sè jə cək faak ye sè yi à sè ni tse', nè sè ḡu bə zeŋ sè' ve'nə.

¹³ Bùu Jus mok à ye sè wo à sè ḡihi ke' càa, nè sè bə' fis fa bwìŋ yòŋsè sè bəp sè'. Wo à yè ḡḡòmumsə ja'a dè wo sè bə' fis yà' bə liŋ Tà Jisòs. Wo duk fa yòŋsè sè bəp sè duk dè, <<Mù cèp bə ḡaŋ Jisòs nè Pol sè tsòho nà'a.>> ¹⁴ Nwèð Jus nè ḡḡà

fa satikà' mòk nè ḡhaŋ à ye nè liŋ yee Sivà. Yi à tse' bwe mbəmbam sàmba sè wo à sè ḡhà ve'nə. ¹⁵ Yòŋsè nè bəp nè à cèp fəsə fa wo duk dè, <<Mù ri Jisòs, nè riŋ Pol sè', a wèŋ ndà?>> ¹⁶ Nwè nè yi à tse' yòŋsè nè bəp ndzè ni' yi nè à ko wo nsàp ḡwəp lè mok ve'ɛ, nè lu ḡhak wo. Wo à carə tesə mu nda' yi anə bə mvwe' bə mvwe'. Wo à ye sè' jì cək ḡga yà' sàha wes pwe'.

¹⁷ Bùu Jus nè ye sè wo bù lakmvum sè wo à sè cu mvwe' lak Efesòà yuk yu yè'sə pwe'. Wəə à ko wo nèbəp. Bwìŋ à kùksə nè sè wəp ḡhaha lo liŋ Tà Jisòs mantombi. ¹⁸ Bwìŋ wùriŋ sè wo à dzəm Jisòs wèŋ à tesə vè mvwe' bwìŋ, nè sè cep fis bəp sè wo à ḡù jəja. ¹⁹ Bwìŋ ḡkəuŋtèŋ sè wo à sè fegè ḡgam wèŋ à jə benə vè ḡwàak ḡgam awo mvwe' mò'fis, nè tɛŋ yà' ḡga bwìŋ sè yə pwe'.* Wo à ta be'lə mbàam ḡwàak sè pwe', yà' kə dzen bəam mbəm ncùhu hum tɛŋ. ²⁰ Njə bum sè yà' à sè ḡu wùriŋ ye'sə fana, ncèp nè Tà Jisòs nè à sè yuhu lòmantombi, nè sə yam ḡuŋ ḡhaha ḡhaha.

Bùu EfesòWèŋ Jə Vè ḡḡə'

²¹ ḡhà nè bum ye'sə ànə ca wes me ve'nə pwe', fana Pol dè yi nè lo ḡi. Yi duk dè yi nè ca mvwe' nzenḡòŋ Məsidiŋiyà bə Gris, nè kə dzen Jòrosalèm. Yi duk sè' duk dè yi kə cu fo', fana yi kə dzen mvwe' lak Rumà sè'. ²² Anə ye ve'nə, fana yi tumsə lo Timati bə Èratòs mvwe' nzenḡòŋ Məsidiŋiyà. Bùu sè ba ye'sə à ye bùu sè wo à sè tesə ke'cà yi bə bum. Yà'wèŋ à lòo, yi sè cum mali ye sè mvwe' nzenḡòɛsiya ḡkuŋ.

²³ Nè'e ḡga'a mvèk nè ḡkəŋkes ḡḡə' mòk nè bəp à tesə mvwe' lak Efesòanə njo mandzè ma nè Tà Jisòs. ²⁴ ḡḡà tɛŋlŋ nèmòk à ye nè liŋ ye à ye nè Dimàtiròs. Yi à sè tɛŋ fà'rə bum mok co ndap mòk nè ḡhaŋ nè nà' à ye ndap nwì nèmòk, nè wo togè nwì nè dè Diyanà. Yi à ḡù nà' bə nteŋ nèmòk nè wo togè nà' dè siva. Yusə yi à ḡù sè à sè jə və fa bùu sè wo à sè fàak sè wèŋ swe' wùriŋ. ²⁵ Anə ḡeŋ, yi to bə bə bə sè mok sè nsàp fàak awo sè' co sè mok wèŋ sè. Yi duk fa yà'wèŋ duk dè, <<Bùu am, wèŋ ri dè vesùwèeŋ tse' meḡù mbàam yàvès bə nsàp fàk nè vesùwèeŋ ḡḡə nè'e. ²⁶ Fana aco wèŋ yuk nè ye yà'wèeŋ bə lis awèŋ sè' nsàp yu nè ḡḡà' nè wo to yi dè Pol nè'e sè ḡhà. Yi sè tsòho ke' fa bwìŋ duk dè, nwii sè bwìŋ ḡù yà' bə bo ka nwì yeŋ lok nè ke' mò'fis. Bwìŋ a bùuŋ, nè dzəm ncèp ye nè wùriŋ. Bùu sè wo dzəm ncèp ye nè, wo mvwe' lak Efesòfənə, nè ye bwi ma nè ḡhaŋ mvwe' nzenḡòɛsiya pwe'.

* 19:19 19:19 ḡhà nè Pol ànə ye ànə fana bùu sè mvwe' lak yà'sə sə com nsàp ḡgam njàwo nè ndzè ḡwà'a. Yà'a nsàp ḡwàak sè wo à benə, nè tɛŋ sə.

27 Yusè mù sè yə, a də yà'a nə jəŋ və ŋgə'ə də fàak avès yè'sə nə tse' lɪŋ sè bɔp. Nə sə yəəŋ nə sè' dɔk də ndap nwi avès nə ghaŋ Diyanà nə kà fàk mok sè tse' fe'lə. Mvəsè wə jəgè yi co yu nè yum, yè'e nə bɔp. Nga yi nwi nè bùu Esiyà pwe' nə ye bə nzenŋònə pwe'fo' kùksə mègù yi.>>

28 Mvè'nə kwe' bù nə à yuk ncèp ènə, fana ntum yaan wo. Wo jok, nə ye ŋgòfurə dɔk də, <<Diyanà nè mvwe' lak Efesò nwi nè ghaŋ.>> 29 Mfuŋ à lòbè ntólak nə pwe'. Bùu sə wèŋ tap ko bùu səmok ba sè wo à sə gígè bə Pol, nə jəŋ lo wo mvwe' nɔzè nè bù lak sè fo' sè kə benəgè fo'.† Bùu sè ba yè'sə, à ye Gayòs bə Aritakò. Wo à ye bwe lak mvwe' nze Mäsidiyà. 30 Pol à dzəm də yi lo ŋgòkè tenjə bùu sə wèŋ bə tu ye, fana bù ngåa yù mandzè Jisòs wèŋ kà ve'nə dzəm. 31 Nge'e Pol mok sè wo à yə bùu sè ghaŋ mvwe' lak yà'sə wèŋ à tum fa yi ntirə. Wo à tirə fa nà' dɔk də, <<Kwəkwe', kà si yo mvwe' nze ènə kè ni vèsə.>>

32 Bum yè'sə ànə ye co kwe' awo nə sə jam jamə ve'e. Bòp bù mòk à sə fu sè' yusè zok, ma mòk sə fuŋ sè' yusè zok. Anə ye ve'nə bùusè bòp ma nè ghaŋ à ka yusè yà' à jə benə vè wo fo' sè' rɪŋ. 33 Njwə nəmòk à ye fo' nè lɪŋ ye à ye də Alèsandà, fana bùu Jus wèŋ tes yi mantombi də nà'a cəp fa wo. Alèsandà gə bo də bwiiŋ tenjə cù, ya yi tan njo mətsetsə'rə bwiiŋ. 34 Bùu sə wèŋ ànə ye rɪŋ də nà'a ŋwəə Jus, fana wo pwe'fo' sə fuŋ benə megu mok yusè mò'fis. Wo à sə furə dɔk də, <<Diyanà nè mvwe' lak Efesò nwi nè ghaŋ.>> Wo sə furə ve'nə tètè haŋ, nə kà nənək tenjə.

35 Anə geŋ, ŋgà còm bum nè mvwe' lak yà'sə à gù bùu sə wèŋ tenjə cùu sə. Yi yeto ŋgòcèp dɔk də, <<Wèŋ bùu Efesò, ndaanwè pwe' rɪŋ dɔk də a nɔnsəgè ndap nè ghaŋ nè nwi Diyanà nè'e ntum lak Efesò, bə lis ye nè rərəŋ nè nà' à gbù tsə mabu. 36 Kaco ŋwə nəmòk dɔk də yè'sə mvwès yeŋ. Boco wèŋ ko tson ntum, nə kà yumok co bùu sè wo ka ŋkərə' tse' gù. 37 Wèŋ jə vè bùu yè'e fɛeŋ wèŋ, ŋga wo ka yumok mu nda' nwi avès yə fis. Wo ka lɪŋ ye sè' bəpsə. 38 A ye-a də Dimätiròs bə ngåa fàak ye wèŋ tse' nzak bə ŋwə nəmòk, fana kot cu yo bə ngåa sak nzak sè sè'. Yà'a mvwe' sè co ŋwè tsok yusè yà' sə yaan yi bə mòk fo'. 39 Nə ye sè' dɔk də ŋga wèŋ dzəm-a yumok sè zok, fana ye də wo kə cəp yà' mvwe' kwe' bù nè ghaŋ nə. 40 Busè yà'a nə bɔp bohòvəsüwèŋ. Wo nə ta vesüwèŋ bəŋ bə nsəp gham cù nè ghaŋ nè nà' ye ntinə ènə. Kaco ŋwə nəmòk tsok njo mòk bəbɔŋ nè nsəp cù nè'e tesə bùu

zeŋ yeŋ.>> 41 Yi ànə cəp wes ve'nə, fana yi də wo sam.

20

Pol LòMäsidiyà Bə Gris

1 Ghà nè wo ànə tenjə ŋgògham cùu sə, fana Pol to benə bùu sè wo à sə yù mandzè Jisòs wèŋ mvwe' mò'fis. Yi à tipse wo bəbɔŋ, nə cəpsə wo də yi lòo, nə ye'e me'rə lo mvwe' nzenŋòŋ Mäsidiyà. 2 Yi à cà mvwe' ŋgòŋ yà'sə, nə sə tipse bùu sə wèŋ bə ncèep cùu sə bəbɔŋ wùrɪŋ, fana nə ca lo və mvwe' nzenŋòŋ Gris. 3 Yi à cu mvwe' lak yè'sə, ŋwə te'. Yi ànə sə gəhə də yi lo mvwe' nzenŋòŋ Siriyà. A ye sè' ghà nà'nə nè yi à yuk dɔk də bùu Jus wèŋ sə ləp mandzè ŋgòzə yi. Anə geŋ yi də bəgha' də yi bwi foho ca mvwe' nzenŋòŋ Mäsidiyà səmok. 4 Pol nə bə Sòpatà mo Piròs nè mvwe' lak Berà à lòbəbe'. Bùu mok sè bə yà'wèŋ à lòsə' à ye Aritakòbə Sèkudù sè lak əwo Tətəlònìkà. Gayòs nè lak yee Debè. Nə ye fe'lə Timati bə bùu Esiyà mok sè lɪŋ awo də Tikikòs bə Tròfimù. 5 Wo à lòmantombi, nə kə tək tes ves mvwe' lak Truwà. 6 Vès à cu fo' nùumbu sàmba, ghà nè ŋkà'a zə bred jì yis à càa, fana vès ni jəŋ ŋgwes mvwe' lak Filpi. Vès à gi nùumbu tɔŋ, nə kə tseŋ wo mvwe' lak Truwà anə. Vès à cu fo' ntenjə mò'fis.

Pol Lùŋsə Njwə

7 Nùumbu nè tsok renjə ye Sondè à dzèeŋ, fana vès benə və mvwe' mò'fis ŋgòkə zə Losopà. A ye nè nconùm. Pol à cəp bohòbùu sə wèŋ, nə sə tsoho mali fo' tètè kə dzeŋ tsətsə'rə tsok ŋga yi sə tsoho mali. Anə ye ve'nə bùusè də tsok renj, yi me'rə yà'wèŋ, nə lo. 8 Laàm à ye mvwe' sè vès à cu kwe' sə wùrɪŋ. A ye mvwe' rum ndap nè ma mu tuhù. 9 Məwà'ŋwə nəmòk à ye fo' nè lɪŋ yee Iyutikù. Yi à cu ma mu wundù, nə sə yu'rə mvəsè Pol sə cèep sə. Mvəsè Pol à sə tsoho nə kə tenjə tohò, fana lo ko Iyutikù nə. Lo sə ghaha ghaha tètè yi ànə dzəm lo sə, fana yi ye'e gbù tson mbwa. Yi à gbù tson tè bə rum nè te' mabu kə dzeŋ sə nze. Wo à kə te' yi ŋga yi kpə lan. 10 Anə geŋ Pol suhu tson mbwa, nə kə gbù naan nà' mu ni'i. Yi firə bo, nə wumse gesə nà' ndzə ŋgùu yi, nə dɔk də, <<Kà jik, yi cu ŋwəm.>> 11 Fana yi bwi kok lo fe'lə mu mvwe' rum nè mu tuhù nə səmok. Yi bək zə beŋ. Yi ànə cəp bə yà'wèŋ səsap haan nùm kok, fana Pol be' mandzè nə lo. 12 Wo à jə fəsə lòməwà'ŋwə nə lak ŋwəm. Wo à kwa wù kà fàk.

Pol LòMvwe' Lak Militù

† 19:29 19:29 Nzàè nè wo kə benəgè fo' ènə wo à bom ko' fo' bə mbùk, bə mbùk. Wo à sə ŋahagə nsəap jap fo' ŋkəuŋ.

¹³ Vès à ni ngwes, nè lo mantombi ngòlòmvwè' lak Asòs. Yà'a mvwe' sè vès à ye ngòkè tsèj Pol, ya yi ni ngwes nè ye sè'. Yi ànè duk ve'nè bùsè dè yi à sè gi lòye fo' sè kùhu. ¹⁴ Vesiwèj ànè kùrè Asòs anè, fana vesiwèj ni ngwes mok bəbè', nè lo mvwe' lak Mitilù. ¹⁵ Vès à gi bə ngwes tètè tsok à rəj, vès kə dzej mvwe' lak Ciyòs. A cà gù nùmbu mò'fis, vès lo mvwe' lak Samòs. Tsə' mok à rəj bwi, vès kə dzej Militù anè. ¹⁶ Pol ànè dzəm də yi cà mvwe' lak Efesòsə ngwesə ya yi kà mvək mvwe' nzejgòƏsiyà kə càsə. Yi à sə gù nənək ya yi kə dzej Jòrosalèm. Nə ye sə' də nja mandzə ye-a yo, yi kə ni kùrə tsooj gù nùmbu nè bùu Jus wèj à sə bəjəsə bum.

Pol Cèpsə Nkwàha Bùu Efesò

¹⁷ Pol à cu mvwe' lak Militù, nè tirè gesə lo ntiərə mvwe' lak Efesòdə bù nkwàha bwiñ mənə cos nè fo' kə tsej yi. ¹⁸ Wo ànə kə dzej, fana yi duk fa yà'wèj duk də, <<Wèj ri nsàp ncu àm nè mù à sə cu ghà nè mù à ye vesùwèj. Ye jəj nùmbu nè mù à kə nè to kù mvwe' nzejgòƏsiyà. ¹⁹ Mù à sə gù fàak am co njgà fàk Tà Jisòs, nè kà ni' sə nè. Ghà nəmòk à sə ye, mù sə fàk bə ndzəp lis sè' nja bum sə gù bəp wùriñ. Yè'sə ànə ye ve'nə bùsè bə Jus wèj à sə lāp mandzə də wo nisə mù njgə'. ²⁰ Wèj ri tse' sè' duk də yusə yà' à ye co yà' tsej wèj pwe', mù à sə kà nè mò'fis swihigə. Yè'sə à sə ye ve'nə ghà nè mù à sə tsòho fa wèj, nè sə yə'rə wèj mvwe' bwiñ bə nda'a wèj mwé. ²¹ Mù à sə tsòho fa bùu Jus nè ye sè wo bù lakmvmu sè'. Mù sə duk fa wo duk də wo jəj nkəè, nè bwi fa bəp awo nkwèj, nè bəjəj bə bohòNwi. Nə ye sə' duk də wo dzəm tse' bohòJisòs nè yi Tà àvès. ²² Nə nja'a nè'e, mù sə gù tse' mègù yusə Yòjnsə nè Rərej sə cèp, fana mù nè sə lònə Jòrosalèm. Mù kà yusə yà'a nè kə gù mù fo' riñ. ²³ Nə mò'fis nè mù ri duk də, Yòjnsə nè Rərej nè tsə' fa mù duk də ndapndzəm bə njgə' sə tək mù mvwe' ntəm lak nè fəpwe'. ²⁴ Fana yusə duk də mù kà yòjnsə àm co yumok sə yà' tse' fàk bohòmù mok jəj fe'lə. A ve'nə ya nja mù gù wès fàak sè Tà Jisòs nè à fa mù də mu gù sə. Fàak sə, a ngòtsə' rəjnsə fa bwiñ Ntiərə nè Bəbəj nè nà'a bəvəm nè Nwi.

²⁵ <<Mù à gihi ke' cà mətətə'rə wèj pwe', nè sə tsòho fa wèj mvə'nə gəj nkum Nwi cu. Mù sə duk də njwè nəmòk mətətə'rə wèj nè yi nè ye fe'lə yuk si am bə. ²⁶ Fana mù sə tsə' rəjnsə fa wèj ntiərə nè'e jəja paamm, də a ye-a nja njwè nəmòk bisə mətətə'rə wèj fana bə am kà ca ye. ²⁷ Mù ànə tsòho fa wèj yusə Nwi sə dzəm pwe'fo', nè kà mòk swih. ²⁸ Wèj jəj nkəè bə tu awèj, nè ye bə bùu sə Yòjnsə nè Rərej nè a fa nòjnsə wo ndzə

bohòwèj. Wèj ye co ganakù' bohòbùu cos Nwi. Cos nè yi à gù nà' bəjəj nje bùu ndəm mo ye nè. ²⁹ Mù ri də ghà nè mù lo wes yàm, fana ngåa yə'rə fa bwiñ bum mvwès nè və mətətə'rə wèj co nàam sè bəp vè wo. Wo və co nàam sè bəp ve'nə, fana wo kà wèj sè wèj a yə'rə zinə nè mè'rə. ³⁰ Mvək nè və nè bəp bə àwèj mòk nè sə ci' mvwès, ngòbòrə lòbùu sə wo à sə yù mandzə Jisòs ma njəwo. ³¹ Wèj sə so, nè sə tsə'rə tse' sè' duk də mù à yə njgə' nkəjntèj ngòyərə wèj. Mù à yə'rə wèj pwe' bə ntəm nè manziñ wùriñ ve'nə nè bə ndzəm mənə lùumngòj te'. ³² Nə nja'a nè'e, mù mè'rə fa wèj ndzə bohòNwi də yi sə jəj nkəè bohòwèj yi, nè niñ fa wèj bəvəm ye. Yi tse' njəj sə ngògù wèj kuk lo mantombi, nè se wèj bə ghàha ye sə yi a nòjnsə fa bohòbùu ye sə yi à cù' rəjnsə wo. ³³ Mù kà yu ghàha njwè nəmòk co mbàm-Ə' kə cək-Ə' wəj yuk. ³⁴ Wèj ri yàwèj sè' də ves njgə' am wèj a sə tse' yusə vès dzəm pwe' nja bo am yə'e a fà' wo. ³⁵ Mù a niñ tsə' fa wèj bə nsàp mandzə nè fəpwe' laj duk də vès tse' njgə'fək bə njəj məmuv' è, njgòtsə' ngåa jì njəj. Vès tsə'rə tse'gə' ncèp nè Tà Jisòs à cèp bə cùu ye də, <Kwəkwə gha' cà njgòfa nè nòjnsə njgòjəj.> >>

³⁶ Pol ànə cep wes, fana bə yà'wèj lòj təj sə nze bə tumfərə, nè gù piriya. ³⁷ Wo à sə warə pwe'fo' mvə'nə wo sə ko wumsə gèsə yi ndzə ngùu wo, nè sə cèpsə yi də nà'a gəj bəbəj. ³⁸ Ntəm à rwi' wesə wo bə ncèp nè yi à cèp duk də yà'a nè kà si ye mok yə yuk fe'lə nà'a. Fana bə yà'wèj à tsoj lo mà mvwe' ngwes nè bəbè'.

21

Gi Nə Pol A Lò Mvwe' Lak Jòrosalèm

¹ Anə gəj, vès cèpsə wo də wo cum bəbəj, nè lo yu avès. Vès à to sənə ngwes, nè sə lo gu rərej tè vès kə dzej mvwe' lak Kos. Tsok à rəj, vès kə dzej mvwe' lak Rodès. Vès à càsə fa'nə, nè lo mvwe' lak Pàtarà. ² A kə dzej fo', vès ye ngwes mòk nè nà' à sə lòmvwe' nzejgòj Fònisiyà. Vès à ni nà', nè lo. ³ Vès à kə dzej mvwe' sə co vès ye gesə lo lak Səp'rəfana vès bəjəj lo ma zu mvwe' nzejgòj Siriya. Vès à tsə' sənə ngwes nè mvwe' lak Tayà. Yè'e sè' məmuvwe' nè njwès nè à lòjgòkə fis bum sə yi à bək vè sə sè' fo'.

⁴ Vès à tsəj bùu səmok sə wo à sə yù mandzə Jisòs sè' fo'. Vesiwèj à cu ntej mò'fis. Wo à tsə' fa Pol bə njəj Yòjnsə Nwi nè duk də nà'a kà Jòrosalèm anə lò. ⁵ Mvək nè njəvès njgòcu venəwèj à mèe, fana vès ca bə' mandzə, nè lo yu avès. Wo à tsə' vesiwèj mù ntòlak anə pwe'fo', wo

bə yep awo nə ye bwe awo sà', vesiwèŋ pwe' à kə təŋj bə tumfərəŋ ŋgū ndzəp anə mvwe' ŋgwansa, nə gu piriyà. ⁶ Fana vès cəpsə ndaənŋwè pwe' də a nə yenə. Vès ni yàvès ŋgwes. Wo bwi lo yàwo lak.

⁷ Vès à mè'rə lak Taya, fana gi àvès sə lo mali mantombi tè vès kə dzeŋ mvwe' lak Tolemès. Vès à cəpsə bwema sə wo cu fa'nə, nə cum vesiwèŋ nūmbu mò'fis. ⁸ Tsok à rəŋ, vès yè'e sə' ŋkuŋ nə kə dzeŋ mvwe' lak Sisàriyà. A kə dzeŋ fo', vès lo mvwe' ndap Filip nə yi à ye fəŋgəri. Vès à nòŋj vesiwèŋ. Yi à ye sə' mòk mətəsətə'rə bəu sə sàmba sə wo à cokfis wo mvwe' lak Jòrosalèm sə. ⁹ Yi à tse' bwe wàhanŋwèŋ kwè sə wo pwe'fo' à ka ndum tse'. Wo à sə tsòho bum sə Nwi à sə tsə' fa wo yi.

¹⁰ Vès ànə cum fo' nūmbu ŋkəuŋntəŋ, fana ŋgà tsòhòbum Nwi mòk nə liŋ yee Agabòs və ye sə'. Yi à ye'e vè mvwe' nzeŋgòŋ Jüdiyà. ¹¹ Yi à kə yə ves, nə jəŋ korə Pol, nə swi' kuu ye bə bo ye bə zeŋ. Yi cep duk də, <<Yè'e yusè Yòŋsə nə Rəreŋ nə cəp duk də, <Bəu Jus sə wo cu Jòrosalèm nə swi' ŋwə nə yi tse' korə nè'e mu mvək nè'e. Wo swi' wes mè,yi, fana wo jəŋ yi, nə fa bohòbà lakmvum.>> ¹² Vès ànə yuk yu yè'sə, fana vès nə ye bə bəu mok sə fo' ləŋ Pol vè'e də yi kə Jòrosalèm anə mok gə. ¹³ Yi cep fəsə ye duk də, <<Hava', wèŋ sə gū yè'sə yà vè'nə? Wèŋ sə wa, nə sə gesə fa mu wuə sə ntuə bəu yà? Mu kəkürə co wo kə kiŋ mu Jòrosalèm anə. A dzəm mu kpə bəu liŋ Tà jisòs, yumok kə bəp.>> ¹⁴ Mandzə nè co vès gu yi dzəm ciu avès à ye bəu, fana vès mè'rə yi. Vès duk megu mok duk də, <<Bum pwe' ndzə bohòNwi.>>

¹⁵ Vès ànə casə mūmvək mòk fo', fana vès te'e benə bum avès, nə ye'e ŋgòlòJòrosalèm anə. ¹⁶ A lòbè'lə vès ŋgàa yū mandzə Jisòs mòk sə mvwe' nzeŋgòŋ Sisàriyà. Wo à jə lòvès mvwe' ndap ŋwə nə vès ànə ye ŋgòcu nda'ə yi. Liŋ yee Nasòŋ. Liŋ lak yee Səprò. Yi à dzəm bohòjisòs haan mantombi ntəŋ.

Wo Fek Pol

Bə Nzak Lùuk Musi

¹⁷ Vès à kə dzeŋ Jòrosalèm, bwema sə fo' sə wèŋ à cəpsə vès bəboŋ wuriŋ. ¹⁸ Tsok à rəŋ, vès Pol wèŋ à lòŋgòkə yə Jem. Bə ŋkwàha bəu sə mə cos sə pwe' à ye fo' sə nze. ¹⁹ Pol à cəpsə wo, nə toso fa yà'wèŋ yusè Nwi a gū yà' bə fàak sə yi à sə gūu pwe'fo'. Yusè yi à tsòho sə à ye bum sə Nwi à gū bohòbà lakmvum wèŋ. ²⁰ Wo ànə yuk wes me, fana wo pwe' kuksə Nwi. Fana wo duk fa Pol duk də, <<Moma àvès, aco wū ye yòsə' bə lis yo. Bəu Jus lòmənə ncùhù wuriŋ sə wo à dzəm bohòjisòs, nə sə nòŋsə lùk Musi sə' pap. ²¹ Bwiŋ à tsòho

fa wo yumok bə liŋ yo laŋ. Wo à tsə' wo duk də wū sə yə'rə fa bəu Jus sə wo cu lakmvum də wo mè'rə mak lùuk Musi. Wo duk də wū sə tsòho fa yà'wèŋ də wo kə bwiŋ tu mbəmbam sə kom fa, nə kə bum lak bəu Jus wèŋ sə' gə. ²² Wo nə yuk tsoŋ li duk də wū vè laŋ. Aco a gu yè'sə va? ²³ Vès tsok fa wu yusè vès tsəm də aco wū gu. Bəu mook fəeŋ bwiŋ kwè sə wo a kək Nwi. ²⁴ Aco wū yuŋ lo wo nə kə gu sə' mvə'nə wo sə kə gū bum sə ya wo ye rəreŋ mu lisè Nwi sə. A gə, wū lak lok yusè wo tse' ŋgòl'ə sə pwe' sə bəa wū, ya ŋgə wo nə tse' mandzə nè ŋgòkə sù tu awo sə. Wu gu-a vè'nə, fana ndaənŋwè pwe' nə riŋ duk də yusè wo à yuk bə liŋ yòsə ka zinə yeŋ. Wo nə duk də wū sə yu yòsə' lùuk Musi sə. ²⁵ Nə ye də vès à còm fa bə lakmvum sə wo à dzəm Jisòs yà'a ŋwək. Vès à còm tsə' mègù fa wo nja duk də vès a dzəm mvwe' mò'fis də wo kə bum rùm zu. Nə kə ndəəm kə nàm nə nà' kpə bə ndəəm ye ndzə ni'yi sə' zu. Nə ye sə' də wo kə sàhà kə nto àl'ə ko.>>

²⁶ Pol à dzəm, nə jəŋ bəu sə wèŋ. Tsok à rəŋ bə yà'wèŋ gu bum sə ya wo ye rəreŋ mu lisè Nwi sə, nə lo mu ndap Nwi nə ghanə nə. Yi à lòmbwa ŋgòkə tsə' nòŋsə nūmbu sə yà'a nə ca ŋkuŋ nūmbu nə wo nə fa fəfa mənə tu bəu yè'sə kə dzeŋ.

Wo Ko Pol

²⁷ Nūmbu sə sàmba sə à də a me, fana bəu Jus mok tesə və mvwe' nze Esiyà, nə kə ye Pol mu ndap Nwi nə ghanə nə. Bəu yè'sə caŋsə fa bəu sə fo' sə pwe' ncəncəŋ wo ko Pol. ²⁸ Wo sə fuŋ duk də, <<Bəu Izürə, wèŋj və kə tesə ves. Nè'e ŋwə nə yi gihi kə'gə ma nə fòpwe', nə sə yə'rə fa bwiŋ duk də, bəu Izürə bə lùuk Musi, nə ye ndap Nwi nə ghanə nə ka yumok yeŋ nə. Yi jə və bə lakmvum, nə kə nisə nə yà' mu ndap Nwi nə ghanə nə. Mvəsə yi gū vè'nə, ye də yi gū bəpsə mvwe' sə yà'a rəreŋ sə yè'sə laŋ.>> ²⁹ Wo à duk vè'nə bəusə wo à yə nà' bə mənŋwə Efesòmòk mu ntòlak anə. Wo tsəm ŋgwəan də yi kə nisə nà' mu mbwa anə laŋ. Liŋ ŋwə ànə à ye də Tròfimù. ³⁰ Lak sə pwe' à curə wuk. Bwiŋ kə caŋ baan mvwe' mò'fis. Wo ko Pol, nə soŋ fis yi mu ndap Nwi nə ghanə nə, nə lok ncuŋ ndap nə. ³¹ Bəu sə wèŋ à sə ləp mandzə də wo zə Pol.

Sə ghà nà'nə, nti'rə lo bohòŋkum sojə bəu Rumà wèŋ duk də cəcuŋ ni mu ntòl'ə Jòrosalèm pwe' laŋ. ³² Ŋkum sojə nə lokok gu kə' mò'fis. Yi to jəŋ bəu sə mantombi nə ye sojəa mok wèŋ bə yà'wèŋ tsoŋj lo mvwe' sə bəu sə wèŋ cu sə. Bəu sə ànə ye yi bə sojəa sə, fana wo kə Pol mok ləp fe'lə. ³³ Ŋkum sojə nə à gə mvwe' sə Pol à ye sə, nə ko nà'. Yi fa ŋəŋ duk də wo

tasè Pol nè bæ kwanj ba. Fana yi fek bùu sè dè, <<Njwè ènè ndà lé?>> Nè fek sè' dè, <<Nà' gù bupse yà lé?>> ³⁴ Fana bùu mok sè munè ngo bùu sè wèj sè cep furè yusè zok, bop ma mòk sè funj yàwò sè' yusè zok. Jijipsè à ye fo' ve'è wùrìj. Bum à jip nsàp nè nkum sojà nè kà yusè yà'a nè ye sè pap ri tse'. Anè ye ve'nè, nkum sojà nè duk bùu ye wèj dè yà'a jèj lo Pol mvwe' njejar ndap mòk nè wo à ci tes fa sojà wèj. ³⁵ Wo à jè kok lògù Pol moòm ghùk ve'è, nè dzej mvwe' mbùhu kùu sè wo à bom ngòkòk lòmù ndà'a anè, fana wo le' bèk yi mù nkambòk, bùsè bùu sè fo' sè à sè cep ntum nèbup. ³⁶ Wo à sè ywè' vè màjkwèj duk dè, <<A zè yi, a zè yi!>>

Pol Kèa Njo Ye

³⁷ Mvèsè sojàa sè ànè sè duk wo nisè gesè Pol mvmvwe' njejar ndap nè, fana Pol fek nkum sojà nè duk dè aco yi cep yumok bohòna' àlé? Nkum sojà nè dè, <<Kàmfirè wù cèp rigè ncèep lak bùu Gris. ³⁸ Ye dè wù kà njwèè Ijip nè mù sè tsèm dè wu zej nè yen à? Búsè yi ànè vè ghà nèmòk fèej, nè ye ndàj bæ gomè nè fen. Yi bèk jèj lo màkizaà ngèà bwìj ncùhù kwè.>> ³⁹ Pol à duk fa yi duk dè, <<Mù njwèè Jus. Wo à dzè mù mvwe' lak Tasònè mvwe' Silisiyà. Lak sè bwìj ri yà' pwe'fo'>> Fana yi lej nkum sojà nè duk dè, <<Kwèkwè', fa m-a mandzè mù cep-a bohòbùu yè'sè-è.>> ⁴⁰ Nkum sojà nè à fa yi mandzè dè nà'a cep. Pol à lòkok tøj mvwe' yunñkuu sè wo à bom ngòkòk lòmù ndà'a sè, nè sè gu bo ye dè bwìj tøj sè cù. Bùu sè à tøj sè, fana Pol cep bohòwo bæ ncèep bùu Jus wèj.

22

¹ Pol à yèto duk dè, <<Bwe tè' am nè ye tè' am wèj, wèej yu'rè fa mù mvèsè mù sè fi'lè ncuu am bohòwèj.>> ² Mvèsè wo à yuk nga yi sè cep bohòwo bæ ncèep bùu Jus fana njwè nè mò'fis kà mok kwis fe'lè. Pol sè cep lo mantombi. ³ Yi sè duk dè, <<Mù ye'e njwèè Jus. Wo à dzè mù mvwe' lak Tasònè mvwe' nze Silisiyà. Mù kuk Jòrosalèm fen. Gàmaliyà à yè'rè mù yi. Wo à yè'rè fa mù lùk tàcicii avès ve'è làaj. Mù à fa ni' àm ngòfàk bohòNwi sè' mvè'nè wèj sè wèej fèej ntinè ye'e a fa ni' awèj. ⁴ Fana mù à yèj sè bùu sè wo à sè yù mandzè jisòs ènè njwè' sè' wùrìj. Mù à tükse zè mok sè' njo mandzè ènè. Mù à ko nisè mbèmbam bæ bàba wèj ndapndzèm sè' bùu zej. ⁵ Nkum Ngàa fa satikà' bæ kajsuru pwe' ri dè yusè mù sè cep ye'sè zinè. Mù ànè fek wo, fana wo à còm fa bwe tè' avès bùu Jus sè wo cu Dàmaskù njwàk, nè fa mù. Mù lo mbwa ngòkòk ko bùu sè wo à sè yù mandzè ènè. Mù à sè

lòngòkè tsòon wo bæ kwanj, nè jèj vè wo Jòrosalèm fèj ngòyèj sè wo njwè'.

Pol Tsè' Mvè'nè Yi A Dzèj Jisòs

⁶ <<Mvèsè mù à kuèp lòDàmaskù anè, nga nùum co maràj, mù ye nga marèj mòk fèej tsè mùbu ve'è bùèmm. Nà' fèej dzoon mvwe' sè mù à tøj sè pwe'. ⁷ Mù coho gbù sè nze nè yuk nga ngi njwè nèmòk sè cèp. Ngi ngèngàj sè duk dè, <Sol, Sol, wù sè fa mù njwè' ve'nè bùu yà? > ⁸ Mù fek gesè yàm sè' duk dè, <A wù ndà Tà?> Yi cep fèsè fa mù dè, <A mùu Jisòs nè mvwe' lak Nazàre nè wù sè yèj sè yi njwè' nè.> ⁹ Bùu sè vesi wèj à ye fo' sè, à yè marèj nè sè', nè kà ngi njwè nè nà' à sè cep bohòmù nè yuk. ¹⁰ Mù fek fe'lè sèmok duk dè, <Tà, mù gu va?> Fana Tà nè duk fa mù duk dè, <Lòkok mtsè, nè ni lo mvwe' lak Dàmaskù. Wu kè dzèj fo', fana wo nè tsoho fa wu bum pwe' sè Nwi a fùhu nòj sè dè wu gu.> ¹¹ Lis à loho mù njo marèj nè nà' à fèj nè. Bùu sè vesi wèj à ye fo' sè wèj à dàsè lòmù mù ntòlak Dàmaskù anè mok dàsè.

¹² <<Njwè nèmòk ànè ye, lij yee duk dè Ananiyàs. Yi à sè wèp gè Nwi, nè sè nòj sè lùk avès bèbonj. Bùu Jus sè mvwe' lak Dàmaskù pwe' à sè jègè yi co njwè nè zinè wù kà fùk. ¹³ Yi à vè kè tsèj mù. Yi tøj kok ngù ni' mù, nè duk fa mù duk dè, <Mo tè' am Sol, ye fe'lè bum sèmok.> Yi ànè sè duk wesè ve'nè ntèj, fana lis am sè muhu. Mù ye bum sèmok, nè kùk yi. ¹⁴ Yi duk fe'lè fa mù duk dè, <Nwi tàcici avès à cokfis wu dè ya wu riñ yusè yà' cu sè vèè yi ngògùu. Yi cokfis wu sè' dè ya wu ye ja'a Jisòs, ngà fàk ye nè rørej bæ lis, nè yuk ngi ye mvèsè yi sè cèp bæ cùu ye. ¹⁵ Búsè à nè ye wù nè ngòtsòho fa bwìj pwe' yusè wù a yè nè yuk sè kum lij ye. ¹⁶ Nè yeè nè duk dè cu fe'lè ye'sè yà sèmok è? Lòkok ya wo baptesè wu, nè to lij Tà Jisòs, ya Nwii cuk mak gesè bup yo.>

Pol Dè Yi Nè Tsòho Fa Bù Lakmvum Nzak Nwi

¹⁷ <<Anè geñ, mù bwi foho lo yu am Jòrosalèm. Ghà nè mù ànè sè gu piriya munè ndap Nwi nè ghanj nè, fana mù ye yumok co lo ve'è. ¹⁸ Mù ye ndzè loòanè nga Tà Jisòs sè duk fa mù duk dè, <Gùu nè tesè lo gesè mvwe' lak Jòrosalèm fèj nè nè'nàk, bùsè bùu sè fèej nè kà yusè wu nè tsok fa wo bæ lij am dzèm.> ¹⁹ Mù cep fèsè fa yi yàm sè' duk dè, <Tà, wo riñ ve'è bèbonji duk dè mù à sè lògè munè ndap piriyaà bùu Jus wèj, nè sè ko læp bùu sè wo dzèm wu. ²⁰ Nè ye sè' dè ghà nè wo à zè Stefè nè yi à sè tsòho bum sè yi à yè bæ lij yò, mù à ye sè' fo'. Mù à sè dzèm sè' dè a bèbonj ngòzè yi ve'nè. Mù à sè

kùk fa bùu sè wo à sè zè yi sè lis bə cəək awo mù.> ²¹ Mù ànə duk wes ve'nə, fana Tà nə duk mù də, <Gèŋ ntɛŋ, bùusè mù nə tum-sə lo wu mvwe' səsap, də yi bohòbù lakmvum wɛŋ.> >>

²² Bùu sè wɛŋ à sə yu'rə gù sè' gəe'. Pol ànə cep nè duk də yi sè lo bohòbù lakmvum, fana bùu sè wɛŋ ke' ngùn nsàp nè co ntu' loho bwiŋ. Wo sè duk də, <<Wèŋ zə gesə lo yi fo', wèŋ zə yi zə, yi ka tse' ngòcu nɔwəm.>> ²³ Wo à sə torə, nə sə wuŋsə ke' cəək awo matsə, nə sə nɔwə' səsə gesə mfəmfə mbu nduk. ²⁴ Nkum sojà bùu Rumà wɛŋ nè à tsə' fa bùu ye wɛŋ də yà'a lok swihi Pol mvmvwe' ndap nè wo lokgə bwiŋ mbwa nə. Yi à duk yà' sə' də yà'a ləp nà' bə nkwsè ya nà'a tsok njo nè bwiŋ sə torə nà' lələ nə. ²⁵ Wo ànə kɪŋ wes yi də ya wo ləp, fana Pol cep yumok bohòŋkwà' nɔwə sojà nè yi tə fo' nə. Yi à fek nà' duk də, <<Lək sə duk də aco wu ləp nɔwə nè yi mɛgù yəyərè co mo lak Rumà nɔwə wo ka nzak ye də yi gbù nzak àle ntəsak à?>> ²⁶ Nkwà' nɔwə nə à yuk ve'nə, fana yi bwi foho lo bohòŋkum sojà nə. A kə dzɛŋ, yi fek nà' duk də, <<Wù sè də wu gu yè'e yà? Nwə ènə yi nɔwə Rumà.>> ²⁷ Fana nkum sojà nə lo bohòPol, nə fek nà' də, <<Tsok fa m-a zinə yo, wu nɔwə Rumà à?>> Pol dzəm də, <<Nj.>> ²⁸ Nkum sojà nə duk fa Pol də, <<Mù yè'e sè' mòk. Mù à lək mbəm wùriŋ nɔwə nə ye mòk.>> Pol duk fa nà' də yi ye mòk bùusə wo à dzə yì, yi ye mo lak fo'. ²⁹ Bùu sè wo à yè ngòfehe Pol bum səmòk ànə yuk ve'nə ntɛŋ, wo bwi foho lo mankwɛŋ nyaap. Wuə à ko nkum sojà nə mvəsə yi à tsòŋ nà' bə kwaj nɔwə nà' mɛgù sə' yəyərè bə mo lak Rumà.

Pol Tə Mù Kanşurù Bùu Jus Wɛŋ

³⁰ Nkum sojà nə à sə dzəm tsə mali də yi riŋ tsoŋ njo nè bùu Jus wɛŋ anə sə beŋ Pol bùu zɛŋ nə nɔwə. Fana tsok à rɛŋ, yi fwɛŋ fis fa Pol kwaj sə. Yi to benə nɔwə fa satikà' sè ghan wɛŋ bə nɔwə sak kanşurù pwe' mvwe' mò'fis. Anə geŋ, yi fis tes Pol kù mantombii yà'wɛŋ.

23

¹ Pol sə kək tse' bùu sè mù kanşurù sə bə lis, nə cep fa yà'wɛŋ yumok. Yi à duk də, <<Bwema am wɛŋ, mù ka məmərè sə ntuə mù nɔwə am mantombii Nwi tse' lok, kə dzɛŋ nè mù tə nɔwə'a n'è'e.>> ² Yi ànə cep ve'nə, fana nkum nɔwə fa satikà' nè liŋ yee Ananiyàs à duk fa bùu sè wo à təŋ kək nɔwə ni' Pol nə də yà'a sam gesə fa nà' bo mù cùhù. ³ Pol duk fa nà' duk də, <<Nwii nə ləp li wu, wù fop co mbəndap nè wo yok basə nà' bə bwɛŋ wà. Wù cu yà'sə co nɔwə nè yi tse' ngòsak mù mvəsə

lək sə duk, fana wù sə gu bupsə fe'lə lək sə sè' wù. Wù sə gu bupsə yà' bə mandzə nè wù fa nɔwə də wo ləp mù.>> ⁴ Bùu sè wo à tə kək nɔwə ni' Pol sə fek yi duk də, <<Wù sə yək nkum nɔwə fa satikà' nè yi nɔwə Nwi à?>> ⁵ Pol duk fa yà'wɛŋ duk də, <<Bwema am wɛŋ na, mù anə ka riŋ də yi nkum nɔwə fa satikà' yi riŋ. Nwək Nwi sə cep sè' duk də, kà də nɔwə to liŋ nɔwə nè yi tse' bwiŋ yi bup duk.>>

⁶ Pol à yə də bùu mòk mù kanşurù anə à ye bùu Farəsi, mòk bùu Sadusi fana yi fuŋ fis də, <<Bwema am wɛŋ, mù yè'e nɔwə Farəsi, nə ye sè' mo nɔwə Farəsi. Mù cu yè' mənə dzə' nzak də bùusə mù tsə' də bwiŋ nè lòkok mvwe' kpa səmòk.>> ⁷ Yi ànə cep wes ve'nə ntɛŋ, fana bùu Sadusi bə bùu Farəsi sə wɛŋ yeto nkəəm, kwe' awo nə à gə'a mòk ba. ⁸ Anə ye ve'nə bùusə bùu Sadusi wɛŋ à sə duk yəwo duk də nɔwə nè kà mvwe' kpa lòkok yuk. Wo sə duk mòk sè' də, masinjəa Nwi, nè ye bùu sè wo mɛgù yəwo yòŋsə ka yeŋ. Bùu Farəsi wɛŋ à ye yəwo bop bə nè wo à dzəm də bum sè te' yè'sə lònfo' yo. ⁹ Cùu sè wo à sə gham fo' sə à yam ghaha lómantombi. Nɔwə yə'rə bwiŋ lək mòk à lòkok, nə cep ve'e gugun. Wo à duk də, <<Ves ka fɛŋ nè nɔwə ènə guu ye. Kàmòk yòŋsə nəmòk kə masinjə Nwi-è', a tsə' yi yumok laj zinə.>> Nɔwə yə'rə bwiŋ lək sè wo à cèp yè'sə à ye yəwo ma bop nè bùu Farəsi wɛŋ. ¹⁰ Nkəəm nə à kə curə ve'e wək. Nkum sojà nə wəp duk də aco yà' nɔwə' ci'lə Pol bə bo, fana yi duk fa sojà ye wɛŋ də yà'a tsoŋ geŋ ca mvwe' sè bùu sè tə sə, nè ko lo Pol kə lok swihi mvwe' nɔwə ndap sojà wɛŋ nə. ¹¹ A ye nòŋ nùmbu anə nè ndzəmə fana Tà Jisòs à kə təŋ kək nɔwə ni' Pol, nə duk fa nà' duk də, <<Ko ntuə. Mvəsə wù a tsə' fa bwiŋ liŋ am Jòrosalèm fɛŋ, wu nə kə tsok tsoŋ fa bùu sè mvwe' lak Rumà sè' mvmvək anə.>>

Wo Ləp Mandzə NgòZə Pol

¹² Tsok à rɛŋ, fana bùu Jus mòk wɛŋ kə be'lə, nə swi' cù mpaŋ. Wo à kɛŋ duk də wo nə kà yumok kə cùhu wo gesə tse' nɔwə wo zə Pol. ¹³ Wo à ye co bwiŋ hum kwè sè wo à swi' cù mvwe' mò'fis sə. ¹⁴ Anə geŋ, wo lo, nə kə ye nɔwə fa satikà' sè ghan bə bə nkwsə bwiŋ wɛŋ. Wo tsok fa yà'wɛŋ duk də, <<Ves kɛŋ ve'e nè zinə mvwe' mò'fis də vèes nə kà yumok kə cùhu gesə lok tə vès zə Pol. ¹⁵ Yusə nɔwə'a duk də wɛŋ kanşurù wɛŋ tirə gesə fa lo nkum sojà bùu Rumà wɛŋ də yi jəŋ tsoŋ və Pol. Tsòk basə fa yi də wɛŋ dzəm ngòyuk yamsə bonşə yumok mù cùhu Pol anə. Vèes nə fuhù yàvès ngòzə yi nɔwə yi kə fɛŋ ntòkə dzɛŋ.>>

¹⁶ Mo njè'ε Pol mòk nè ñwèmbam à yuk bum sè wo à sè duk dè wo gu sè. Yi lo, nè kè ni mùmvwè' ndap nè wo lok tes Pol mbwa nè, nè tsok fa nà'. ¹⁷ Pol ànè yuk ve'nè, yi to ñkwà' ñwè sojà nèmòk, nè duk nà' dè, <<Jèj mūwà'ñwè nè'e, nè jè lo fa yi bohònkum sojà. Yi tse' yusèmok sè yi nè tsok fa nà'.>> ¹⁸ Ñkwà' ñwè sojà nè ànè jè lo nà' bohònkum sojà nè. Ñkwà' ñwè sojà nè duk fa ñkum sojà nè duk dè, <<Ngà ndapndzèm nè liñ yee Pol nà'a duk mù yi dè mù jèj vè fa wu mūwà'ñwè nè'e. Yi dè nà' tse' yusèmok ngòtsè' fa wu.>> ¹⁹ Ñkum sojà nè kò jèj mūwà'ñwè nè bə bo, bə nà' sooj təj lo mok wo ba-nə-ba. Yi fek nà' dè, <<Yusè wù dè wu tsok fa mù sè yà?>> ²⁰ Fana yi tsok nà' dè, <<Bùu Jus sè ghanj wèj kì cù dè a ye zòj wo duk wu dè wu jèj vè Pol mù kanjurù. Wo dè kanjurù nè dzèm ngòyuk yamsè bum mok bə liñ Pol nè. ²¹ A gəè wù kà dzèm, bùusè bùu sè wo nè sè nooj swihì ngòsòyi wo cà bwìj hum kwè. Bùu yè'sə kèj duk dè wo nè kà yumok kè cùhu wo gesə lok tē tse'nga wo zè Pol. Wo sè tək megù mok yusè wu nè cep bùusè wo fùhu cu gu yəwo nga'a ve'nə.>> ²² Ñkum sojà nè à duk fa mūwà'ñwè nè dè nà'a lo, nè duk dè nà'a kà ñwè nèmòk dè nà'a kə tsè' fa yi yu yè'sə laj tsè' fa swi.

Wo Jə LòPol Mvwè' Lak Sisàriyà

²³ Anə geñ ñkum sojà nè to ngàa faak ye bwìj ba. Yi duk fa yà' wèj duk dè, <<Wèej lo kə jèj sojà ñkù ba ya wenə wèej fùhu ngòlòmvwè' nzenğonj Sisariyà. Wèej jèj sojàa sè ngàa nàambà'rè hum sàmba bə sè ngàa kòj ñkù ba sè'. Wèej fùhu dè wèej nè lo nooj ntinə ndzəmè. Wèej nè ye'e co ghà nè bwìj sè nooj tse nze ve'ε. ²⁴ Ləp fa Pol nàambà'rè mok, ya wèej jèj lo yi gəe' kə fa bohòGovənòFelis.>> ²⁵ Ñkum sojà nè à còm ñwàk mòk mù mvək nè'e dè, ²⁶ <<Sə còm mù nè liñ am Kladiyòs Lisiyàs. Mù sè còm fa govənòFelis. Tà mayumòk, mù cèpsə wu bəboj. ²⁷ Bùu Jus wèj a ko ngà' nè'e, nè dè wo zè nà'. Ves sojàa am wèj lo, nè kə ko yi dè wo kà yi zə, nga mù yuk duk dè yi ñwəè Rumà. ²⁸ Mù à dzèm ngòkè rì tse' yusè yi a gù ñkuj yà' yaaj wo, fana mù jè lo yi sè kanjurù àwo. ²⁹ Mù lap ca, nè ye duk dè yi kà yumok sè co wo zə yi kè wo nisè yi ndapndzèm bùu zèj gu. Yusè wo a duk dè yi a gùu sə, a bum mok sè bə ma nè lùuk awo. ³⁰ Mù ànə yuk dè bùu Jus mok wèj sè lap mandzè dè wo zə yi, fana mù dè yi lo kə ye wu. Mù a tsè' fa bùu sè wo sè lap yi bə nzak sè duk dè wo kə cep yusè yà' sè yaaj wo bohònà' sè mantombii wù.>>

³¹ Sojàa sè à gù gù sè' mvəsè ñkum àwo duk wo sè. Wo à jè lònooj Pol nùmbu ànə hanj mvwe' lak sèmok sè wo to fo' dè Antipatri. ³² Tsok à rɛj, sojàa sè wo à sè gi yəwo sè kùhu sè fofo vè. Wo me'rə ngàa nàambà'rè sè ngòlòmali bə Pol nè wèj. ³³ Wo à jè lòyi mvwe' nzenğonj Sisàriyà anə, nè fa ñwàk nè bohògovənòFelis nè. Wo fa Pol mok sè' ndzə bohòyi. ³⁴ GovənòFelis à ta ñwàk nè, nè fek Pol lak nà'. Fana Pol tsok yi dè a mvwe' nzenğonj Silisiyà. ³⁵ Yi duk fa Pol nè duk dè, <<Mù nè yuk nzak yònə ghà nè ngàa nzak yo sè wèj kə dzèej.>> Fana yi fa ñəj duk dè wo jèj lo Pol mvwe' nto' Herò, nè sè kək nà' kù'.

24

Yusè Wo A Tsè' Mantombii GovənòFelis Bə Tu Pol

¹ A cà nùumbu tən, fana Anàniyàs ñkum ngàa fa satikà' nè bə ñkwàha bùu mok wèj lo mvwe' lak Sisariyà anə. Ngà sa'nzak mòk nè liñ yee Tətaloà lósə' bə yà'wèj. Wo à kə dzèj bohòFelis, nè tsok yusè yà' sè yaaj wo bohòPol sè. ² Ghà nè wo ànə jè Pol, fana Tətaloə sòho yusè dè Pol a gù bəpsə sè mūmvək nè'e ve'ε. Yi dè, <<Mbè, fifi nè vès tse' nà' səsap nè'e, a bùusè wù a kotse' ves bə ñkərə. Bum sè kupsə mvwe' lak ye'e wùriñ ngògù dè lak sè boj. ³ Ghà nè fòlooj vées dzəmgə nsàp ènə wùriñ, nè sə kwasə wu ve'ε wù kà fùk. ⁴ Mù kà dzèm dè mù casə wes wu mvək yòdzəm, fana yu'rə fa-a ves muncèp nè vès tse' ngòtsè' wu nè fàè. ⁵ Vès a yə dè ngà' nè'e nsàp bəbup ñwè nèmòk ve'ε nè co ñwè kà cèp. Mvwè' sè bùu Jus cu sənə nzenğonj'e pwe', yi kə dzèj fo', yi gu ya yà'wèj yeto ngòkùəm. A sè' yi nè yi ñwè nè mantombi bə kwe' bùu Nazàrin wèj. ⁶ Yi a lap mandzè dè yi gu bəpsə ndap Nwi nè ghanj nè, fana vès ko yi. (Vès a duk dè vées nè sak yi mvəsè lùuk avès sè duk. ⁷ Megu duk dè ñkum sojà Lisiyàs à vè ve'ε, nè kə fep fis lo nà' bohòvès anə bə ñəj. ⁸ Lisiyàs nè duk fe'lə sè' duk dè ñwè nè yumok sè yaaj nà' bə ngà' ènə pwe' àlɛ, nà'a və kə ye wu.) A ye-a nga wù fek-a ngà' ènə, wu nè yuk yòsə' bə ntu'u yo dè yusè vès sè cèp yà' bə liñ ye yè'sə zinə.>> ⁹ Yi ànə duk ve'nə, bùu Jus sè pwe' à dzèm mvwe' mò'fis dè yusè nà' cèp sè zinə.

Pol Sə Fi'lə Ncù BohòFelis

¹⁰ Anə geñ GovənòFelis nè niñ fa Pol bə bo dè nà'a cep. Pol sè cep dè, <<Mù rì tse' duk dè wu a sak lak ye'e luumğonj ñkùunntən. Mù kwa wùriñ ngòkè fi'lə ncùu am kə mantombii wù. ¹¹ Ngòcèp yusè wu fe'rə-a wù ye zinə nè dè, kà nùumbu hum-ncòp-ba casə mvək nè mù

à kok lòmù Jòrosalèm ngòkè kùksè Nwì mbwa. ¹² Bùu Jus sè à ka mù nja mù sè fi'duk ves nja wèh sè' yèj. Mù à ka ve'nè mùmve' nèmòk mù ntòlak anè sè' gu lok. ¹³ Yusè co wo niñ fa wu dè bum sè wo tsè' wu bə liñ am fəeñ sè zìnə, sè' bəè. ¹⁴ Ncèp nè mù nə kà nà' bèn də, mù yùgə yàm mandzə mòk nè wo sè duk də nà'a mvvès nà'nə, nə sə kùksə Nwì tàcicii avès bə zəj. Bum sè wo à còm yà' ndzənə njàk lèuk Musi bə njwàak ngàa tsòhòbum Nwì pwe', mù dzəmgə yà' də yà'a zìnə. ¹⁵ Yusè mù sè naañ tu bə zəj ma nə Nwì, mēgù sè' mvsəð bùu yè'e wèj sə naañ tu. Naañtu nə duk də, njwè nə yi gùgè bəhəj bə nə yi gùgè bəp pwe' nə kə lòkok mvwe' kpə sə mok. ¹⁶ Fana nà'a njo nə mù sè jiji nzòj ngògù dè ntum àam ye rəreñ mantombii Nwì nə ye mantombii bwiñ.

¹⁷ <<Yu səmook yè' də, à cà nkàhəngòj wùriñ nja mù ka mvwe' lak Jòrosalèm kə dzeñ yuk. Mù à lòmbwa ngòfa lòbè ngàa jìj wèj mòk mbàm, nə ye ngòfa satikà' njàm sè'. ¹⁸ Yà'a yusè mù ànə sə gu njkuñ wo kə tsej mù mù ndap Nwì nə ghan nə sə. Anə ye ghà nə mù ànə gu wes bum sè ngògù yà' ya wu ye mù lisè Nwì rəreñ. Mù à ka fo' ves bwiñ co cù tesə sè' yèj. ¹⁹ A ye mēgù fo' bùu Jus mok sè wo à tesə mvwe' nzeñgòEsiyà. Anə ye-a duk də wo tse' yumok sè yà' sə yaan wo bohòmù, də wo vè wo ngòkè tsè' fa wu. ²⁰ Bùu yè'e tsok-a nsàp bəp nə kənsurù a duk də mù a gu ghà nə mù à sè fi'lə ncù am mbwa nə-è. ²¹ Ka casə ncèp nə mò'fis nə mù a duk fis duk də, <Wèj sə sak mù yè'e də bùusè mù a cèp də bwiñ nə lòkok mvwe' kpə sə mok.> >>

²² GovənòFetis à ye njwè nèmòk nə yi ànə rəreñ bə nzak mandzə Jisòs làañ, fana yi duk də yi lok nzak nə lañ. <<Ghà nə njkum sojà Lisiyàs kə dzeñ njkuñ, fana mù tsok wèj njwè nə yi gbù nzak bə nə yi ka gbù.>> ²³ Yi duk fa ngà fàk nə yi kùkgè Pol də nà'a sə kùk Pol nə kù'u. Nə duk fa nà' sè' də, nà'a kà Pol càk cùk sə kotse'. Nge' ye wèj dzəm-a ngòtesə yi bə yumok sè yi dzəm yà', fana nà' me'rə wo ntèj.

²⁴ Nùumbu mok ànə ca, fana Felis nə və bə ngwe ye Dròsilà. Ngwe ye nə à ye njwè Jus. Yi à duk də wo jəj və Pol. Wo ànə jəj və nà', fana yi sə yu'rə mvsəð Pol nə sə tsòho mvsəð ngòtse' dzədzəm bohòJisòs Krest cu. ²⁵ Nà' à sè cèp mvsəð ngòye njwè nə bəhəj, ngòkotsè' ni' yònə ye bə nùumbu nə Nwii nə kə sak bwiñ. Fana wəə ko yi. Yi duk fa Pol nə duk də aco nà' lo ntèj. Yi duk nà' də yi nə to fe'lə nà' sə mok ghà nə yi tse' mvək. ²⁶ Yi ànə sə tsəre sè' də

kàmòk Pool nə fa yi mbàam mok àlè'. Nà'a njo nə yi à sə toho nà' ghà yà lònj, nə sə taan bə nà' sə.

²⁷ Anə ca lùumngòj ba, fana njwè nèmòk nə liñ yee Posòs Fetòs kok dzə' govənòFelis nə mok yi. Felis ànə sə dzəm də bùu Jus wèj kwa bohòyi fana, yi me'rə nonjə Pol nə mù ndapndzəmè.

25

Pol Də Wo Kə Sak Nzak Ye Mvwe' Lak Rumà

¹ Anə ca gu nùumbu te' mvsəð govənòFetòs à kə cu mvwe' nze nə, fana yi ye'e Sisàriyà, nə lo mù Jòrosalèm. ² A kə dzeñ fo', njkum ngàa fa satikà' bə bùu Jus sè mantombi wèj kə tsòho bum sè yà' sə yaan wo bohòPol. Wo ləj njkum Fetòs, ³ də nà'a gu wo bəhəj bə ngòtum vèsə Pol Jòrosalèm. Wo à duk ve'nə bùusè wo a kù cù ngòzə nà' mandzə. ⁴ Fetòs nə də, <<Pol cu ngà ndapndzəm mvwe' lak Sisàriyà. Mvək momjo, mù nə sə bwi lo fo'. ⁵ A ye-a dè yi a gù bəpsə yumok, wèj duk bùu awèj sè mantombi də vesiwèj lo Sisàriyà anə, ya wo kə cèp yusè yà' sə yaan wo bə ngà' ànə.>>

⁶ Fetòs à cu fe'lə bə yà'wèj co nùumbu fwame' kè hum àlè' njkuñ nə yè'e tsooj lo yuyə sə Sisàriyà. Tsok ànə rəj, fana yi kə ni cum mùmve' ndap nə yi sakgè nzak mbwa nə, nə fa njan duk də wo jəj nisə və Pol mbwa sè'. ⁷ Mvək nə Pol ànə kə dzeñ, fana bùu Jus mok wèj sè wo à vè Jòrosalèm lòkok təəj dzooj yi ghèr. Wo ye ngòcèp bum sə mok nkəntèj sè yà' gu wù kà fàk, də Pol a gu yà' yi. Yusə mok sè co yà' niñ tsok də bum sè wo cèp sè zìnə kà sè' ye. ⁸ Pol fi'lə ncùu ye fo' sè' mvsəð. Yi duk də, <<Mù ka yàm-e yumok bə lèuk bùu Jus gu bəpsə. Mù ka yumok bə ndap Nwì nə ghan nə sè' bəpsə, nə kà yumok sè njkum bùu Rumà ka dzəm sè' gù.>> ⁹ Fetòs fek Pol nə duk də, <<Wu nə dzəm ngòkè lòJòrosalèm ya mù kə sak wu bə bum sè wo cèp yè'sə fo' à?>> Yi à fek nà' ve'nə də ya bùu Jus wèj kwa bohòyi anə. ¹⁰ Pol cèp fəsə fa nà' duk də, <<Mù tə yàm ma dzə' nzak njkum bùu Rumà wèj. Mù dzəm yàm də wo sak nzak àm fən. Mù a ka bùu Jus wèj yumok sè co ntum yaan wo gu. Wù bə tu yòwù riñ yo sè' ve'nə bəhəjni.

¹¹ A ye-a də mù a fəj lèk, nə gu bəpsə yumok sè wo tse' ngòzə mù, fana mù sè kà yè'sə mandzə də mù cañ ya wo kà mù zə làp. A ye-a də zìnə ka sənə bum sè wo sè cèp bə liñ am yè'sə yèj, fana mandzə nə co njwè jəj mù, nə fa wo ye bəè. Mù dzəm də nzak àm nə lo mantombi bohòjnkum bùu Rumà wèj.>> ¹² Anə gəj, Fetòs lam və to ntòbə bùu ye sè wo tipsəgə yi, fana yi

foho vè, nè kè duk fa Pol nè duk dè, <<Wù dè nzak yòo lo mantombi bohònkum bèu Rumà wèŋ. Mù dzəm fa wu sè' laŋ. Wu nè lo bohòyi anè.>>

FetòJè Vè Nzak Pol Bohòŋkum Agripà

¹³ Nteŋ mòk à cà, fana ñkum Agripà bə njè' ye nè liŋ yee Benis à lòŋgòkə cèpsə govənoFetòs. Wo à kə cèpsə nà' mvwe' lak Sisàriyà. ¹⁴ Wo à cu fo' mənə nùumbu səmok. Fetòs tsoho fa ñkum Agripà nè nzak nè Pol nə. Yi tsoho fa nà' duk dè, <<Ŋwə nəmòok fəŋ nə govənoFelis à nisə nòŋsə lònà' ndapndzəm. ¹⁵ Mù ànə lo Jòrosalèm, fana ngàa fa satikà' sè ghaŋ bə bù ñkwàha bèu Jus wèŋ tsoho fa mù bum sè wo dè yi à gù bəpsə. Wo duk mù dè mù duk dè nà' gbù nzak laŋ. ¹⁶ Mù tsok fa wo dè, bèu Rumà wèŋ yəgè yàwo dè nga wo jə və-a ñwè bə nzak, fana yi sak tsoŋ bə ñwè nè nà' jə vè yi nè si bə si ñkuŋ. Ya yi cəp fis yusè sè vəə yi ye sè'. Mù tsok wo dè ka mandzè bèu Rumà wèŋ ngòduk dè ñwèe bəp nga wo ka yè'sə ntògu yəŋ. ¹⁷ Wo ànə vè fənə mù gə yàm sè' nənək. Bəsè tsok à reŋ nteŋ, mù kə cum mvwe' dzə' nè mù sakgè nzak mbwa, nè dè wo jəŋ nisə və yi. ¹⁸ Bèu sè wo à jə vè yi sè wèŋ lokok təŋ mtsə wùrr, nè sè ye ngòcèp. Mù sè duk yàm dè wo nè tsok nsàp yumòk nè yi a gù bəpsə nè nà' gə wùriŋ. Fana wo kà nsàp yumòk nè yi a gù bəpsə sè' tsə'. ¹⁹ Bwe bum sè wo à cèp sè à ye k'è cà bwe mfi' mok bə mandzè nè wo yùgè Nwi awo wàwawà. Wo sè cəp nè sè to liŋ ñwè nəmòk dè Jisòs nè yi à kpə lòlaŋ. Pol sè duk ye dè nà' cu fe'lə ñwəm səmok. ²⁰ Bum yè'sə jipsə tes mù, mù kà reŋ lok. Fana mù fek Pol nè dè yi dzəm dè yi lo Jòrosalèm ya wo kə sak bum yè'sə fo' àlè? ²¹ Pol duk ye dè yi dzəm dè nzak ye nè lo mantombi. Yi dè ñkum bèu Rumà nè kə sak tiŋ nzak ye nè nà'. Fana mù dè wo sè kək yi co ngà ndapndzəm tè mù kə tumsə fa lo yi bohònkum bèu Rumà nə.>>

²² Ñkum Agripà nè duk fa Fetòs dè, yi dzəm ngòkə yuk yusè ñwè ànə sè cèp sè bə ntu'u ye sè'. Fetòs dè, <<Wu nè yuk yi zòŋ.>> ²³ Tsok ànə reŋ ñkum Agripà bə Benis və kə ni kok bə fòv'e' wùriŋ. Wo à vè bə ñkum sojà, nè ye bə bèu sè ghaŋ sè wo fis tu mvwe' ntum lak ànə wèŋ. Fetòs dè wo jəŋ nisə kok və Pol mù nda'à. ²⁴ Fetòs cəp dè, <<Ñkum Agripà nè ye ndaanjwè pwe' nè yi cu fəŋ, vesiwèŋ yu'rə. Ñwè nè wèŋ sè yə yi ne'e bèu Jus pwe' wa duk ye, bèu Jus sè fəŋ bə sè wo cu Jòrosalèm sè'. Wo pwe' sè warə vəə dè nè'e ka ñwè nè co wo me'rə yi cum ñwəm yəŋ. ²⁵ Mù kək ja'a sè tsətsər'è anə, nè kà yusəmok sè yi gù sè co wo zə yi bèu zəŋ yə. Yi a duk dè nzak ye lo mantombi

bohònkum bèu Rumà. Mù dè yi gəŋ sè' nteŋ. ²⁶ Bohòmə yàm, mù kà yusəmok ve'e pap co mù com fa gesə lo ñkum bèu Rumà bə liŋ ñwè nè'e tse'. Nà'a njo nè mù jə vè yi mantombii wèŋ nè ye le mantombii ñkum Agripà dè yi cəp bə cùu ye. Ya wèŋ kək ja'a wes nzak nè, kàmòk mù tse' yumok sè mù com. ²⁷ Bəsè anə sə yəŋ co mù ləm ñgòtumsə lòŋgà ndapndzəm nga mù ka yusè co mù tsok dè yi gù bəpsə sè jəja kwarəŋŋaŋ riŋ na.>>

26

*Pol Fi'lə Ncù
Bohòŋkum Agripà*

¹ Fana Agripà duk fa Pol dè nà'a cəp yusè nà' tse' ngòcèp. Pol sə niŋ bo, nè sə fi'lə ncù dè, ² <<Mbè ñkum Agripà, a bohòmə ntinè yè'sə reŋsi ngòkə təŋ mantombii wù ngòfi'lə ncùu am bə bum sè bèu Jus wèŋ dè mù gù yè'sə pwe'fo'. ³ Yè'sə zinə bə nè zinə bəusə wù ri tse' mvəsə bèu Jus wèŋ cu, nè riŋ bum sè wo kà bə zəŋ cù mò'fis yegè bəboŋni. Fana mù sə leŋ wu dè wo yu'rə fa mù yusè mù tse' ngòcèp sə fùə. ⁴ Bèu Jus wèŋ pwe' riŋ tse' mvəsə mù à sə cu nga mù cu ntòmawà'ñwè. Mvəsə à yèto, wo riŋ tse' mvə'nə mù à kùk la'à mù, nè ye Jòrosalèm sè'. ⁵ Wo riŋ tse' mù bəboŋni, a ye-a dè wo dzəm ngòcèp fis zinə nè na. Mù ànə ye mòk mənŋgorè bèu Farasi wèŋ sè wo sè duk dè wo nòŋsəgè lùuk avès nè ghak ndaanjwè pwe'. ⁶ Mù cu yè' bə nzak bəusə dè mù sə naaŋ tu am dè Nwii nè gù yusè yi à kək fa bohòtaci ci avès wèŋ sə. ⁷ Gù sè' kəka' nè mò'fis ènə nè bəop bèu avès sè hum-ncòp-ba pwe' sə naaŋ tu dè wo nè kə tse'. Wo tsərəgè ve'nə mvə'nə wo kùksəgè Nwi nùm bə ndzəm. Mbè, bèu Jus wèŋ sè dè wo kə'ə mù yè'e bèu tsətsər'è ènə. ⁸ Mù fek tsoŋ na wèŋ bèu Jus nè'e ñkuŋ-è. Yà'a bohòwèŋ gugaŋ bèu yà, ngòdzəm dè aco Nwi lokoksə to ñwè mvwe' kpə è? ⁹ Mù bə tu am à sə tsərəgè dè mù gə bəpsə liŋ Jisòs nè mvwe' lak Nazàre ènə bə nsàp mandzè nè co mù ri ngògə to pwe'. ¹⁰ Yà'a yusè mù à gù mvwe' lak Jòrosalèm. Mù à lòbohònkum ngàa fa satikà' wèŋ, wo com ñwək ngòfa mù ñəŋ dè mù nisə bèu Nwi wèŋ ndapndzəm wùriŋ. Wo à sə zə mok wèŋ, mù yàm sè', mù sə dzəm dè a ve'nə bəboŋ. ¹¹ A kè' ñkàunntəŋ sè mù à gù wo ngə' mvmvwe' ndap priyiaa bèu Jus wèŋ. Mù lap mandzè nè co mù gə wo ya wo duk dè wo kà Jisòs mok dzəm fe'lə. Mù à sə jəmsəgè wo ve'e nsàp nè mù yè'e nè lo mvwe' lak sè zok ngòyənə wo ngə' fo'.

*Pol Sə Tsòho Mvəsè
Yi A Bəwəŋ Ngà Yù Lòjisòs*

¹² <<Nà'a sè' njo nè mù à ye'e lo mvwe' lak Dàmaskù bə njwák nè də mù tse' njaan sè ànə fa mù yà' ngàa fa satikà'a' sè ghanj wəj. ¹³ Mbè, mù ànə kə dzej mandzə nga nùum marəj sak sak, mù ye nsəp marəj mòk nè nà' à tse' mabu, nà' rəej dzooj mù. Nà' rəj ve'e nə casə nùum, nə rəej dzooj bùu sè vesi wəj à sə gi sè sè'. ¹⁴ Vès pwe'fo' coho gbu sə nze. Fana mù yuk nga ngi njwə nəmòk sə to də, <Sol, Sol, wù sə fa mù ngə' bùu yà? Wù sə yanjə mègù yà'sə ni' yoco mbòj nè yi sə te'lə tu nè wo tsòoj yi fo'.> Ngì njwə ènə à sè cèp bə ncèep lak bùu Jus wəj. ¹⁵ Mù fek də, <A wùu ndà, Tà?> Yi də, <A mùu Jisòs. Wù sə yənsə ngə' yà'sə mù.> ¹⁶ Yi duk fe'lə sè' də, <Lòkok təej mətəs. Mù yəej bohòwù ngòjə wu co ngà fàk àm. Wù nə tsoho fa fe'lə wo bum sè wù yə yà' bohòmù ntinə ye'e nə ye sè yà' cu mantombi sè mù nə niñ fa wu. ¹⁷ Mù nə tumšə lo wu bohòbùu Izùre nə ye sè wo bù lakmvm sè'. Mvəsə wù sə tsòho fa wo bum ye'sə, mù nə sə kək wu ya wo kà wu bup gù. ¹⁸ Wù nə muk fa wo lis awo. Wù nə bwi fis və wo mvwe' mandzəm, nə jəj və wo mvwe' marəj, nə bwi fis wo mvwe' njaan Satà, nə jəj və wo mvwe' njaan sè Nwi. Ya wo fa ntəm awo bohòmù, nga Nwi swifa wo bup awo, wo tse' mvwe' ncum awo manjgorə bùu Nwi sè yi à cùk rəjənsə nòjənsə.>

Pol Tsə' Nsáp Fàk Ye

¹⁹ <<Fana yà'a yusə yà' ànə ye ve'nə mbè. Mù ànə gej, mù kà cùu njwə nè mù à yə nga yi tse' mabu ènə bèn. ²⁰ Mù à tsòho duk də bwiñj nə kupə, nə bwi fa tsoj bup awo njkwəj, nə və ma nè Nwi. Wo nə gù bum sè yà' sə niñ tsə' də wo a kupə laj. Mù à tsòho yəto məm̀vək ènə mvwe' lak Dàmaskù bə Jòrosalèm, nə tsoho mvwe' nzejgòjùdiya pwe'fo', bə manjgorə bù lakmvm sè'. ²¹ Bùu Jus wəj à kə ko mù nga mù munda' à Nwi, nə lap mandzə də wo zə mù njo ènə. ²² Haanj kə wəs ntinə Nwi a təsə mù. Fana yà'a yusə mù tə fəej ngòtsə' zinə àm bohòbwiñj pwe', njkwà' njwə bə mwenjke' pwe' yəyərə. Yusə mù cèep mègù sè' yusə ngàa tsòhòbum Nwi bə Musi wəj ànə duk də yà'a nè kə ye ve'nə. ²³ Duk də Nkum ngà gəm bwiñj nè Nwi à duk də yi nè tum vèsə nə, nè yə tsə ngə', fana yi ye njwə nè yi nè lokok to mvwe' kpə mantombi yi. Ya nga yi niñ tsok fa bùu Jus, nə ye bù lakmvm wəj marəj Nwi nə, də aco wo tse' lùj.>>

²⁴ Pol ànə fi'lə ncù məm̀və' ènə, fana Fetòs jwa yi. Yi duk də, <<Pol, wù nja laj! Nkərə njwák yonə wù tse' wùriñj ànə sə njanjə wù!>> ²⁵ Pol cep fəsə fa nà' duk də, <<Mbè, mù sə kà nja. Yusə mù cèp

yà'a zinə, nə ye bə njkərə sè'. ²⁶ Aco mù cep bohònkum Agripà nə kà wəp, bùusə yi rì bum ye'sə ye sè'. Mù rì tse' pap də wù rìj bum ye'sə lànj bùusə wo ànə sə ka yà' mvwe' səsəwihì gù. ²⁷ Nkum Agripà, mù rì duk də wù dzəmgə də bum sè ngàa tsòhòbum Nwi à còom zinə. Kə ka ve'nə yej nə?>> ²⁸ Agripà nə fek bwi Pol duk də, <<Wù tsəm də aco wù gù mù ghàr ve'nə mù bùuj krətəj à?>> ²⁹ Pol də, <<Oho', a dzəm ye m̀vək ləm bə səsap lòoj, bohòmù yàm mù sə lej Nwi də wəj pwe' sè wəj sə yu'rə bum sè mù sè cèp ntinə ye'e, wəej nə kə bùuj ntsə'mòk nsəp njwə nè co mù. Megu də kwanj ye'e kà bohòwəj sè' kə ye.>> ³⁰ Fana nkum nə bə govənònə, nə ye Benis bə bùu mok sə pwe' lokok mətəs. ³¹ Wo ànə sè lo, fana wo cep ke'c duk də, <<Ngà' ènə ka yu səmok sè co wo zə yi kə nisə yi ndapndzəm àlè' gù bupsə.>> ³² Fana Agripà duk fa Fetòs duk də, <<Ngà' nè'e à ka-a də yi fek də nzak ye nə lo mantombi bohònkum Rumà yej, də wo me'rə yi lo yuyə.>>

27

Wo Gèsə Pol Sə Ngwesə NgòLòMvwe' Lak Rumà

¹ Ghà nè yà' à təej mè mok də vèsə ni ngwes, nə lo mvwe' nzejgòj Itali, fana wo jəj Pol bə ngàa ndapndzəm wəj wùriñj, nə fa ndzə bohònkum sojà mòk nè lij yee Julòs. Yi à ye bə bəp sojàa sè tse' wo nkum nè mvwe' lak Rumà nə. ² Vès à ni yə jə ngwes mvwe' lak Àndàramitùm. Ngwes ènə à sə lónggòcàha mvwe' bù'rəə sè ngwes bùu sè mvwe' nze Èsiya wəej kə təejgə fo' pwe'. Fana vès yuj lo nà'. Aritakòà ye sə' vesiwəj bəbè'. Yi njwə Məsìdoniyà, wo to mvwe' buk lak nje nə də Tètalonikà. ³ Tsok à rəj, vès kə dzej mvwe' lak Sidòj. Julòs gù Pol bəbòj, nə me'rə nà' də nà'a ke' ye nje' nà' wəj, ya nga nà'a dzəm-a yumok àlè', nje' nà' sə fa nà'. ⁴ Vès à mè'rə fa'nə, nə sə lo mantombi. Fəfə à sə ci vè ma nè vès à sə dzəm ngòlònə, fana vès ga'a yuj lo ma nè fəfə sə kà fo' ci vè. Ye'sə ànə ye mvwe' mubuk lak mòk nè ndzəp à dzooj nà' pwe', wo to fo' də Səprò. ⁵ Vès à to ndzəp nə, nə kə casə nzejgòj Silisiya bə Pàmfilijà pwe' manjkwəj, nə kə dzej mvwe' lak Mirà sè yà'a mvwe' nze Lisiya. ⁶ A kə dzəj fa'nə, sojà nə ye ngwes mòk nga nà' sə lo mvwe' nzejgòj Itali, fana yi gesə ves ca. Ngwes ènə à vè mvwe' lak Àlèsandiriyà.

⁷ Vès à sə gi gù mù ndzəpə ànə ve'e fəə. Vès gi ve'nə mənə nùumbu njkənjntəj. Vès ye ngə' ve'e manjgənjgəj tə vès kə dzej mvwe' lak Nidus. Mandzə kà co vès

lo mali mantombi ma na'nə ye njo fəfə. Fana vès ga'a lo mok ma nə ngu lak Krit bəusə fəfə sə kà fo' nkəuŋ cá. Vès à sə cá mvwe' lak səmok sə wo togə yà' də Səmoni. ⁸ Ngwes àvès nə sə gi mū ndzəpə anə mok ndzə nguŋuŋ. Vès ye ngə' ve'e tətè kə dzeŋ mūmvwe' nəmòk nə bəboŋ ngòtes ngwes fo'. Wu ye fo', lak Lasiyà ye mok jəjo. ⁹ Mvək à cá wes ves fo' tətè kə dzeŋ mvək nə co nwe kà gii ngwes mok mūmsə fe'lə. Numbu nə bəu Jus wəeŋ gūgə satikà' nə ngòtse' səsəwifa bə bəp na'a ànə ca laŋ. Fana Pol fa ya'wəŋ ntíp duk də, ¹⁰ <<Bə am wəŋ, mū ye də ngògi fe'lə fəeŋ də a sə lòmantombii bəp. Busə bum nə bəp wūriŋ.>> ¹¹ Nkum sojà nə à dzəm ye yusə nkwa' nwe nə yi fəgə nāŋ mənə ngwes bə ngə tse' ngwes nə à ceep. Yi à ka yusə Pol à cəp ye dzəm. ¹² Mvwe' nə wo à kə tes ngwes nə fo' à ka bəboŋ co wo me'rə tes ngwes fo' mvək mbəŋ yeŋ. Fana bwiŋ ma nə ghaŋ a dzəm gha' də wo lo gu lòo. Wo də wo ni ngwes, nə lap mandzə ngòkə dzəŋ mvwe' lak Fonis nga ye-a də aco wo lo na. Ye'sə mvwe' sə ngwes kə təŋgə fo'. Mūmvwe' nə'nə, bo ma nkwiŋ bə ma zə pwe' nēeŋ nōjəja.

Fəfə Nəbup Mə Ndzəpə

¹³ Mufəfə mòk ye ngòvə maŋkwiŋ nconum fəə fəə, fana bəu sə wəŋ kwa də, <<Nhi, bum nə boŋ.>> Wo fiŋ me'rə yu nə na'a kotse'gə ngwes nə, nə sə gi mū ndzəpə anə ndzə nguŋuŋ mvwe' lak Krit anə. ¹⁴ Ghər mūmvək nē'e fəfə nə bəp və ma mvwe' lak Krit anə. Fəfə nə à sə və mēgū mətətə'rəə bə maŋkwiŋ nə ye ma ntonum. ¹⁵ Fəfə nə kə bwi' ngwes nə. Mandzə nə co vès gu ngwes nə sə lo ma nə fəfə nə sə və sə kà ye lok, fana vès me'rə, nə sə kuk mok bə lis. Fəfə nə sə bək lo na' mok ma nə yi dzəm. ¹⁶ Yà'à fihi tsə nga ves tsə lòbo ma zəu ma ntonum. Ye'sə ànə ye sə' mvwe' mūlak mòk sə mū ndzəpə anə wo to fo' də Kəwadà. Yà'a mvwe' sə vès à swi' bəŋsə mūngwes nə wo tsoŋgə nà' māŋkwəeŋ nə ghaŋ nə fo'. Vès gu ye'sə sə' bə ngə' wūriŋ. ¹⁷ Wo soŋ nisə mūngwes nə mənə nə ghaŋ nə, ya na'a kà bəp. Wo kiŋ dzəoŋ nə ghaŋ nə bə kə. Wəə à sə ko wo də aco wo nə kə ni ngwansaa sə mvwe' ngə ndzəpə nə mvwe' nzeŋgəŋ Libiyà, fana wo fəsə tsoŋ cəək sə ma mū tuhū ngwes pwe'fo' sə nze. A cəək sə yà'a gūgə nà' sə gi. Fəfə nə sə bək lo ngwes nə mok yi. ¹⁸ Fəfə nə bəp nə sə bwi'lə maligə ngwes nə ve'nə. Tsok ànə reŋ, fana wo ye ngòfis mārə gəsə lòbum sə mū ngwesə sə sə ndzəpə. ¹⁹ Tsə' mòk ànə reŋ səmok, wo fis ma'rə lo bum sə wo gūgə ngwes nə bə zeŋ ma mòk mū ndzəpə bə bo awo. ²⁰ Vès kà nūm kə nkəŋkəŋ nə mò'fis bə lis ye yuk

mənə nūumbu nkəuŋntəŋ. Fəfə nə sə lo gu mantombi bə nāŋ. Anə ye ve'nə, vès duk mok də kpu və laŋ.

²¹ Ghà nə bwiŋ à cu njə mənə nūumbu səmok, fana Pol lokok, nə duk də, <<Bəu am, ànə ye co wəŋ yuk duk am, vesūwəŋ cum mali mvwe' lak Krit anə. A nə cum-a ve'nə, də bum sə yà' sə bəp mok bisə ye'e kà ve'nə ye. ²² Mū leŋ weŋ nə ngə'a nē'e də wəeŋ kà sə wəp! Nwə nə mò'fis nə kà mvwe' ye'e kəp. Ngwes nē'e nə bisə megu yi. ²³ Busə a ye nōoŋ nkwis nə ngə'atsok, masinjà Nwi à və bohòmə. Yi a ye masinjà Nwi àm nə mū kùksəgə yi, nə mū nwe ye. ²⁴ Yi tsok mū duk də, <Pol, kà də wu wəp duk. Wu nə kə təŋŋ tsoŋ mantombi nkum bəu Rumà wəŋ anə. Nwi gū wu bəboŋ, bəusə bəu sə wəeŋ wəeŋ ye'e, nə mò'fis nə kà kpu.> ²⁵ Ye də bəu am, wəeŋ ko ntəm. Busə mū naaŋ tu am bohòNwi də bum pwe' nə ye megu mvəsə yi a tsə' mū sə. ²⁶ Vesūwəeŋ nə kə tesə li mvwe' mūlak mòk mū ndzəpə fəeŋ anə, megu də ngwes nə, nə vohò mū ndzəpə ngə nà' taha.>>

²⁷ Nà'nə ànə ye ndzəm nə hum-ncòp-kwè nga fəfə nəbup sə bwi' ke' ves mūmvwe' ndzəp Mèditeriniyà. Anə dzeŋ co tsətsə'rə tsok, fana bəu sə wo fəkgə sənə ngwes nə wəŋ tsəə də kāmòk vès kəpə lòŋgu ndzəp laŋ. ²⁸ Wo mak gesə tsoŋ kə mòk nə ma tu nə rərwi' sə ndzəpə anə. Wo ye duk də ndzəp nə ca cəco kwiŋ hum ba. Wo à ləfe'lə ghər, wo mak gesə lo nà' ca səmok. Nà' niŋ də ndzəp nə ca kwiŋ hum-ncòp-tàŋ. ²⁹ Wəə ko wo də aco ngwes nə kə taha mūmvwe' lis. Wo fiŋ me'rə tsoŋ yunŋkuu sə yà'a tesgə ngwes nə mvwe' mò'fis kwè. Yà' ànə ye ma maŋkwəeŋ ngwes nə. Wo leŋ Nwi də tsok reŋ. ³⁰ Bəu sə wo à sə bwi' ngwes nə wəŋ lap mandzə də wo caŋ tesə sənə ngwes nə. Wo fis gesə mūngwes nə jo nə mū ndzəpə, nə sə lim nkup də wo sə fis yunŋku mòk kə tu ngwes nə, nə na'a kotse'gə ngwes nə. ³¹ Fana Pol tsok fa nkwa' nwe sojà nə bə sojàa sə də, <<Bəu ye'e kà-a mū ngwesə fəeŋ cu, wəŋ kà lū.>> ³² Fana sojàa sə wəŋ səə tiŋ mak kəu sə yà'a kotse'gə ngwes nə jo nə, nà' ki lo.

³³ Tsok ànə sə kəpə ngòreŋ, fana Pol leŋ wo pwe' də yà'a zə gesə yumok sə vəə. <<Kə dzeŋ ntinə nūumbu hum-ncòp-kwè nga mənə nūumbu ye'sə lòoŋ, wəŋ gərə cu, nə kà yumok mū cūhū gəsə lok. ³⁴ Mū sə leŋ weŋ wūriŋ də wəeŋ zə yumok. Wəŋ tse' ngòzə yusəmok ya wəeŋ kà kpu. Nūəmtu nwe nə mò'fis nə kà bisə.>> ³⁵ Pol ànə cəp wes ve'nə, fana yi jəŋ bəŋ mok, nə kwasə Nwi mantombii ya'wəŋ. Yi à kwasə wes Nwi bə zeŋ, fana yi yeto ngòbək zə

yà'. ³⁶ Fana wo ko ntum. Ndàanwè pwe' à zù yumok sè'. ³⁷ Vès à ye sөнә ngwes nә tu avès lоnҗ bwij nkà ba bә bwij hum sàmba-ncòp-ntùnfu. ³⁸ Ndàanwè pwe' ànә zù ze', fana wo fis mak nzan sè yà' ànә ye sә ngwes ànә sә ndzәpә. Wо à fis màk yà' ve'nә dә ya ngwes nә ye fәfup.

Ngwes Nә Bwi'i Gbùu

³⁹ Tsok ànә ren, bùu sә wèj ye ngu ndzәp, nә kà mvwe' sә ri. Wо à yә mvwe' sәmok sә nze gorә co yi kә ci' tse' ndzәp nә mutsәtsәrә ve'e. Wо à yә mok ngwansa ngu ndzәp anә, à ye fo' ji nkәnkә'. Wо duk dә nga mandzә ye-a yo, wo jәj lo ngwes nә mәmfәj mvwe' yà'sә. ⁴⁰ Fana wo sәә ci' mak gesә lo yusә yà'a gùgә ngwes nә ngõtәәj sә sә ndzәpә. Wо firә fis kùu sә yà' à sә ki tse'gә yu nә wo bwi' бүsәgә ngwes nә bә zәj sә sә' mvәk nà'nә. Wо gu fis gesә lo cәәk sә fәfә kә tahagә mbwa, nә sә bwi' lo ngwes nә sә mutsә. Sә wo à fis kok sә à ye sә ma kù ntombi. Wо fis yà' ve'nә dә ya fәfәә bәk lo ngwes nә mantombi ndzә ngu ndzәp anә. ⁴¹ Ngwes nә kә ta mvwe' sә ngwansaa ju tәәjgә sә ntõndzәp anә, nә tәәj mam fo', nә kә mok tsõhõlok. Nà' a mam ve'nә, fana fәfә sә bәk vә ndzәp nә sә lәp sa'rә ma mbwәj nә bә zәj zok, zok. ⁴² Sojåa sә wèj dә wo nә zә ngåa ndapndzәm sә pwe'. Ya kә dә mòok yok ndzәp, nә kә tesә can duk. ⁴³ Nkwà' njwә sojå nә à dzәm ye dә Pool kә kpә, fana yi duk fa sojåa mok sә dә yà'a kә njwә nәmõk zә. Yi duk bwi' mok dә bùu sә yà' ri ngõyok ndzәp pwe' li tesә lo to sә ndzәpә anә, nә yok tesә lo. ⁴⁴ Bwees bùu sә wo à bwehe cu pwe' ànә ye ngõkohotse' bәes tu kә titiinj ngwes nә, nә sә yok yuj lo mok sә sә'. Yà'a mvasә vès pwe' à tesә lõmәjka'à. Njwә nә mò'fis kә kpә sә.

28

Yusә Yà' A Ye

Mvwe' Lak Malta

¹ Vès ànә tesә wes lo mәmfәj pwe'fo' bәbәj, fana vès yuk dә lij lak yà'sә fo' dә Malta. ² Bùu lak sә fo' sә à ko ves nge' wùrij. Wо à fim bәnsә fa ves mis, nә sә duk fa ves duk dә, <<Vә bәbәj, vә bәbәj.>> Anә ye yә'sә nga mbùj yeto ngõli, fana mbәәp sә ko ves sә'. ³ Pol te' kә' ntson, nә tәj gesә lo mә võho anә. Anә curә fana no mok tesә nja nә lum kә'ә Pol ndzә bohõ. ⁴ Ngåa lak sә fo' sә ànә ye mvәsә no nә kùә Pol ndzә bohõ, fana wo dühә mutsәtsәrә wo anә dә, <<Njwә nè'e gu tsә gù ngå zә bwij. Yi swirә vә-a sә ndzәpә sә lan, Nwii nә kә yi mè'rә.>> ⁵ Pol kә'sә mak gesә no nә mә võho. No nә à ka yi yumok gu lok. ⁶ Wо à sә kuk yәwo dә bo nә kok Pol, kә dә nà'a nә gbù kpә tson

fo' àle. Wо ànә gej dә wo kuk tәtә mvәk sap, yumok sә zok kә yi sә' gù, fana wo cәp mok yusә zok. Wо à duk dә, <<Yi nwi nәmõk.>>

⁷ Mvwe' nze nkwa' njwә lak nè fo' à ka fa'nә mvwe' sәsap mok yәj fe'lә. Yi à jә ves bәbәj, fana vès cum venәwәj nùumbu te'. Lij njwә ènә à ye dә Pùpliyùs. ⁸ Të'e Pùpliyùs nә à sә nõnә mә kәhә nga yiyәj sә ya yi, yi à sә ni ndәәm sә'. Pol ni lo mvwe' mbwә ndap ye nә, nә kә bәj naan fa nà' bo, nә gu piriyà, fana yiyә ngå' nә me. ⁹ Yә'sә ànә ye ve'nә, fana bù ngåa yiyәj sә mvwe' lak yà'sә pwe' à vәә, fana Pol gәnsә wo. ¹⁰ Wо à fa ves bum ve'e wùrij. Vès à cu ngõlõbә ngwes, fana wo fa ves bum pwe' sә vәes nә sә dzәm yà' nga vès sә lõ-a na.

Gi Nә NgõLõ

Mvwe' Lak Rumà

¹¹ A cә njwә te', vès ni jәj ngwes nә nà' à vә mvwe' lak Àlēsandiriya. Wо à fùhә tes nwii mok sә wo bwe fes mә tu ngwes nә. Ngwes ènә ànә cum mvwe' lak yà'sә bә njwә mbùj yà'a, njwә sә fәfәә cәgә nkәùj yà'a. ¹² Vès à kә dzәj mvwe' ntum lak Sirakù, nә cum fo' nùumbu te'. ¹³ Vès à yә'e fa'nә, fana vès lo sә' bә ngwes nә, nә kә dzәj mvwe' lak Rijõm. Tsok à ren, fәfә mòk yeto ngõvә bo mankwii nconum. Vès jәj nùumbu ba, nә dzәj mvwe' lak Pùtiyõli. ¹⁴ Vès à yә bùu mok sә wo à dzәm bohõJisòs fo'. Wо lәj ves dә vesiwәәj cum ntej mò'fis. Yà'a mvә'nә vès à kә dzәj mvwe' lak Rumà. ¹⁵ Bwema sә mvwe' lak Rumà à yuk dә vès sә vәә. Wо yuj vә mandzә tәtә kә dzәj mvwe' ntej Apiyõs. Mok kә dzәj yәwo Tiri Tavәn ngõkә sәj ves. Pol ànә ye yà'wèj, fana yi kwasә Nwi, nә ko ntum.

Yusә Yà' A Ye

Mvwe' Lak Rumà

¹⁶ Vès ànә kә wes Rumà anә, fana wo me'rә Pol dә yi sә cum kә' bә tu ye mvwe' sә yi dzәm. Megu dә wo à nõnsә sojå mòk dә nà'a sә kuk dә yi kә ca bisә.

¹⁷ Nùumbu te' à cәa, fana Pol to benә bùu Jus sә wo mantombi bohõbùu awo sә wo cu mvwe' lak yà'sә, dә bә yà'wèj cum kwe'. Wо ànә baan vә me, fana yi sә tsoho fa yà'wèj duk dә, <<Bwema am wèj, mә a ka bùu lak avès yumook awo gu bәpsә fa. Bum lak avès sә tàici avès à fa vesuwèj pwe', mә a ka nè mò'fis sә fәj. Wо à бүsә mә ngå ndapndzәm mvwe' lak Jõrosalèm, nә jәj mә fa bùu Rumà nga mә ka yumok bәpsә. ¹⁸ Bùu Rumà à fek mә bum mok, nә dzәm dә wo me'rә mә, бүsә wә wo a ka yusәmok sә mә a gù bәpsә sә co wo zә mә bùu zәj ye. ¹⁹ Bùu Jus wèj kә dzәm dә wo me'rә mә dzәm. Anә ye ve'nә, fana

mù yam bùè, nè ðuk dè nzak àm nè lo mantombi bohònkum bùu Rumà. Bohòmù yàm, mù ka yusòmok sè bup ngòcèp bə liŋ bù am tse'. ²⁰ Yà'a yusè mù dè mu to wen, nè tsok fa wen bum yè'sə. Bə nè zinə, kwan sè mù nisə tse' yè'e mègù bùu njo ŋwè nè bùu Izùre pwe' tse' naaŋ tu bohòyi nà'a.>>

²¹ Yi ànə ðuk wes ve'nə, fana wo cèp bwi yàwo ðuk dè, <<Vès a ka ŋwàk mòk nè nà' vè bohòvès mvwe' nzenğòŋ Jùdiyà bə liŋ yo tse'. Moma àvès mòk mò'fis nè dè yi a vè ŋgwaaŋ bə ntirè mok è', kè nè dè ngòcèp yusòmok bup bə liŋ yoo sè' bùè. ²² Vès nè dzəm ngòyuk yusè wù sè tsəm sə ntù wù sè'. Vès ðuk ve'nə bùusè bwiŋ ma nè fòpwe' cèpgè bup bə bòp bù nè wu wenə wèŋ ànə.>> ²³ Anə geŋ bə Pol wèŋ fahə noŋsə nùmbu mòk dè wo nè kə kərə sè' ŋkuŋ.

Nùmbu ànə à kè dzèeŋ, bùu sə wèŋ vè mok ŋkùŋntèŋ ngòkə yuk yusè Pol sè cèp. A yè jə nè zəzòŋ yi cèp tē nùm kə ca co piip ndzəm seŋ ŋga yi sè cèp mali fo'. Yi à tsòho fa wo mvè'nə geŋ ŋkum Nwi cu, nè sə rɛɛŋsə fa yà'wèŋ. Yi lap mandzè nè ngògù wo dè ya wo dzəm dè yusè yi sè cèp dè Jisòs ŋgà gəm bwiŋ nè wo sə tək nè sə zinə. Yi à sə ləp mandzè ènə ŋga yi à sə cèp bə bum sè yà'a ndzenə ŋwàak lùuk Musi bə sè ŋgà tsòhòbum Nwi wèŋ. ²⁴ Bòp bù ma mòk à dzəm yusè yi à cèp sə, mok kə dzəm. ²⁵ Wo à gà'a sam fo' cù zəzok ŋga Pol à cèp fa wo ncèp mòk. Ncèp nè yi à cèp nè à ye ðuk dè, <<Ye na mvəsè Yòŋsə nè Rɛɛŋ nè à gù Izayà ŋgà tsòhòbum Nwi ngòcèp yusè yà'a zinə bohòtácicii awèŋ ne. ²⁶ Yi cèp ðuk dè, <Dù, nè kə cèp bohòbùu yè'e wèŋ dè, Wèeŋ nè yu'rə nè yu'rə kè' ba wèŋ kə rɛɛŋ. Wèeŋ nè kək, nè kək fe'lə səmok, nè kə yə.

²⁷ A ve'nə bùusè ntuum bùu yè'e gu wùriŋ. Wo à loho ntù', bə lis awo laŋ. Ka-a ve'nə ye dè lis awo nè ye, fana ntù'u awo yuk, fana ŋkərə awo rɛɛŋ sè'. Ye dè wo bùuŋ və bohòmùu Nwi nè mù sə cèp ènə, mù luŋsə wo.>>

²⁸ Pol à mèsə ncèp ye, nè ðuk dè, <<Ye dè ncèp nè Nwi a tsè' bə mvəsè yi nè luŋsə bwiŋ bə zeŋ nè, wèeŋ riŋ dè nà'a lòmok bohòbù lakmvum. Wo nè yu'rə nà' bəboŋ.>> [²⁹ Yi ànə cèp wes ve'nə, fana bùu Jus wèŋ sə sam, nè lo yu awo, nè sə kəəm jwa lo bə yusè Pol cèp sə.]

³⁰ Pol à cu mam mùmve' ànə luumngòŋ ba. Yi à sə cu mvwe' sè yi à lək fo' bə mbàam ye. Yi à sə ywihi bə ndaaŋwè pwe' nè nà' vè ngòkə kè' yə yi. ³¹ Yi à sə tsòho fa bwiŋ mvəsè geŋ ŋkum Nwi cu. Yi sə yə'rə fa bwiŋ bə liŋ Tà Jisòs

Krɛst. Yi à sə cèp, nè kə wəp, ŋwè nəmòk kə yi dè yi kə cèp sè' ðuk.

Nwàk nè Pol à Còm Fa Bùu sè Mvwe' Lak RUMÀ

Nwàk nè Pol à còm fa bùu sè mvwe' lak Rumà ènə, nà' sə tsə' rɛɲsə fa bwiŋ mʉmvə'nə aco ɲwè ye kəkərè mʉ lisè Nwi. Tu ncɛp nè ndzə mvwe' ɲwà' ènə sə cɛp mʉmvə'nə Ntirè Nə Bəboŋ nəə gùgè bwiŋ wo ye kəkərè mʉ lisè Nwi. Nwèe yəhəgè mʉlisè Nwi kəkərè anə bùusə yi tse' dzədzəm bohòNwi (ye 1:17).

Bùu Izùre wèŋ à sə nòŋsə lùuk Musi nə sə tsəm də wo kəkərè mʉ lisè Nwi bùu zɛŋ. Nwi à gù yà' ɲga'a mok də aco ɲwè ye kəkərè mʉ lisè yi ɲga ɲgèŋgàŋ dzəm bohòJisòs Krest. Nè'e ntirè nè bəboŋ nè Pol à sə tsòho fa bwiŋ nə. Yi à sə tsə' fa wo də a ye ɲga wo mok kəkərè mʉ lisè Nwi anə fana wo cum mok nsàp ncu nè fi, nè wo cu nà' mok bə ɲaŋ Yòŋsə nè Rəreŋ nə (ye mbùp 1-8).

Pol sə tsə' fa bwiŋ sè' də bùu Izùre wèŋ à bɛŋ mandzè nè Nwi à gù nà' ɲgòlũŋsə bwiŋ bə zɛŋ, nè nà'a Jisòs Krest nə. Mʉmvə'nə wo à bɛŋ ve'nə fana Nwi gù fa bwi bù lakmvm wèŋ mandzè ɲgòtse' lùŋ nə sè' (ye mbùp 9-11).

Ŋwàk ènə ləsə ɲgòtsə' fa Krətèŋ wèŋ də wo cum nsàp ncu nè nà'a sə nɪtsook də wo dzəm bwiŋ pwe' (ye mbùp 12-16).

¹ Còm ɲwàk nè'e mʉu Pol nè mʉ ɲgà fàk Jisòs Krest. Nwi à to fis mʉ ɲgòye ɲgà ntum ye, də ya mʉ tsoho fa bwiŋ Ntirè ye nè Bəboŋ nə. ² Ntirè nè Bəboŋ ènə, a zɛŋ nè yi ànə kak fa bwiŋ nà' ɲjamòk nteŋ. Yi ànə kak wo nà' cùhu ɲgàa tsòhòbum Nwi wèŋ fana wo com noŋsə yà' ndzənə ɲwàk Nwi nè rəreŋ. ³ Ntirè nè Bəboŋ ènə, nà'a bə lɪŋ mo ye. Bə ma nè yi ànə ye ɲwè fana yi à tesə bohòŋgwi bù ɲkum Devid. ⁴ Bə ma nè yi à ye Nwi fana Nwi ànə lokoksə yi mvwe' kpə ɲgònitsə' fa bwiŋ də nà'a mo ye nè nà' tse' ɲaŋ ve'e wùriŋ. Nwè ènə Jisòs Krest, yi Tà àvès. ⁵ Yi à gù yi ɲkuŋ Nwi gù mʉ bə bòvəm ye, də mʉ ye ɲgà ntum ye. Nwi à gù ve'nə ya bùu sə sənə nzenŋòŋ nè pwe'fo' dzəm bohòlɪŋ mo ye, nə sə yuk duk ye. ⁶ Wèŋ bùu lak Rumà, wèŋ cu yàwèŋ sè' ca bùusə yi a to wɛŋ sè' ɲgòye sè' bùu Jisòs Krest. ⁷ Fana yà'a yusè mù nè còm faà nè wɛŋ bùu Nwi sè mvwe' lak Rumà. Yi à dzəm wɛŋ, nə to fis wɛŋ ɲgòye bùu ye sə. Mù lɛŋ də Tè' àvès Nwi nè ye Jisòs Krest nè yi Tà àvès, nə gu wɛŋ bəboŋ, nə fa wɛŋ fɪfɪ.

Ncu Bùu Nwi Sè Mvwe' Lak Rumà Gù Pol NgòKwasə Nwi

⁸ Mù sə kwasə to mantombi ntòNwi àm bohòJisòs Krest bə lɪŋ awèŋ pwe'. Mù sə kwasə ve'nə bùusə bwiŋ sə cɛp lòkɛ'cà sənə nzenŋòŋ nè pwe' bə nsàp dzədzəm àwèŋ nè wèŋ tse' bə Ntirè nè Bəboŋ nə. ⁹ Mù fàkgè bohòNwi bə ntəm am pwe' ɲgòtsòho fa bwiŋ Ntirè nè Bəboŋ nè nà'a bə lɪŋ mo ye nə. Yi rì də ghà nè mʉ lɛŋgè Yi pwe', mù sə teŋ wɛŋ. ¹⁰ Mù sə lɛŋ Nwi də a ye-a ɲga yà' bòyi fana yi gu fa mʉ mandzè nè co mù və kə ye tsoŋ li wɛŋ ɲkuŋ. ¹¹ Mù sə dzəm ɲgòyə wɛŋ ya wèŋ jəŋ bum mok sè Nwi a fa mʉ yà' bə ma nè yòŋsə nə. Wèŋ rɛŋ yà' ve'nə ya ɲga yà'a gu wɛŋ ɲgògu ghaha lo mantombi sè'. ¹² Yusè mù sə cɛp sə də, vesùwèŋ tesə mòk bə mòk bə dzədzəm nè a tse' nə. Dzədzəm àwèŋ yà' ve'nə mʉ fana dzədzəm nè ɲjam kwe'sə bwi wɛŋ sè'.

¹³ Bwema am wèŋ, mù dzəm də wèŋ riŋ tse' də mʉ ləppg mandzè wùriŋ də mʉ kə ye wɛŋ fana yumok sə lok mandzè nə. Mù dzəmgè ɲgòvəə ya mʉ gu bùu mok sè mvwe' lak àwèŋ yà'sə dzəm bohòJisòs Krest sè', mʉvə'nə mù a gù lakmvm yà'a. ¹⁴ A fàak sè yàm də mʉ nè tsoho tsoŋ fa bwiŋ pwe'fo' Ntirè nè Bəboŋ nə. A dzəm bùu sə wèŋ ye sè wo cu mvwe' lak sè yà' a muhu ləŋ kè sè wo jamŋŋaŋ wèŋ pwe'. A dzəm wo ye bùu sə wo tse' ɲkəŋ kè sè wo ləm pwe'fo'. ¹⁵ Nà'a yà'a njo nè ntəm àm tə mègù də mʉ tsoho fa wèŋ sè mvwe' lak Rumà Ntirè nè Bəboŋ nə sè' sə. ¹⁶ Marè'tu sə kà mʉ bùu Ntirè nè Bəboŋ nə ko. Ntirè ènə a zɛŋ nè nà'a ɲaŋ Nwi sè yi fagè ndaŋwè pwe'. Yi fagè ɲwè nè fòlòŋ nè nà' à dzəm bohòJisòs Krest lùŋ bə zɛŋ. Nà'a mantombi nè bùu Jus wèŋ, ɲkuŋ nə lo bohòbù lakmvm wèŋ sè'. ¹⁷ Ntirè nè Bəboŋ ènə nitsə' fagè ves mʉvə'nə Nwi gùgè bwiŋ bə zɛŋ ɲgòye kəkərè mʉlisè yi. Yà' yeto ɲga ɲwè dzəm bohòNwi, nè kə lə sè' bə dzədzəm anə. Yà' mègù mʉvə'nə wo à còm yà' ndzənə ɲwàk Nwi sə də, <<Ŋwè nè yi yəyərə mʉlisè Nwi nè cu fo', bùusə yi tse' dzədzəm bohòNwi.>>

Bwiŋ Pwe'fo' Mantombii Nwi Ngàa Gù Bup

¹⁸ Nwi sə nitsə' tsə fa bwiŋ mʉbu də yi sè jò' bə bum sè bup sè bwiŋ sè gù bohòyi, nə sə gu bohòbùu mok wɛŋ sè'. Nsàp nè wo sè gù ènə sə lo' zìnə nə. ¹⁹ Wo rì bum sè aco ɲwè riŋ yà' bə ma nè Nwi ve'e ləaŋ, bùusə Nwi a nì fa wo yà' yi bə tu ye. ²⁰ Bùsə mʉvə'nə à yeto, ɲga Nwi à gù nzenŋòŋ nə, bum sè yi à gù sə pwe' sè nitsə' fa bwiŋ mʉvə'nə nsàp Nwi nè wo ka yi ye yuk nə cu sə. Yà' nòjəja də yi tse' ɲaŋ sè yà'a nè kà mè yuk, nə ye sè' də yi mègù ye Nwi. Ye də mandzè nè co wo nè swirə ɲgòyə ɲgə'ə bùə. ²¹ Wo rì də Nwi

cu yo, nè kà nà' co Nwi sè kùksè, nè kà yi sè' sè kwasè. Tsətsərəə awo a jip laŋ fana ŋkərəə awo kà bum mok sè rēŋ. ²² Wo sè gù bum awo də wo ŋgaa ŋkərə, ŋga wo sè bùuŋ ləm. ²³ Bohòwo ŋgòkùksə Nwi nè ghanj nè yi nè kà kè kpə yuk nè kà ye. Wo kə gù bum sè yà' səsə co ŋwè nè yi nè kpə, nè ye swiŋ, nè ye nàm bə no wèŋ, nè sè kuksə zəŋ.

²⁴ Anə gəŋ Nwi cokfis bo ye ndzə ni'i wo də ya wo gù bum sè bup sè ntəm awo sə dzəm də wo gù sə, fana wo gù bum marè'tu bə ni' awo. ²⁵ Wo me'rə mak yusè yà'a zinə bə liŋ Nwi, nè jəŋ bum sè yà'a mrvwəs. Wo sè kuksə, nè sə fak bohòbum sè Nwi à gù, nè kà Nwi nè yi à gù bum yè'sə yi nè kùksə. A yi nè aco wo kuksə yi, nè kà tēŋsə yuk. Yà'a ye ve'nə.

²⁶ Ye də Nwi cokfis bo ye ndzə ni'i wo də ya wo gù bum sè bup sè ntəm awo sə dzəm də wo gù sə. Bəba mok sə noon fe'lə sè' bə bəba mok ŋga Nwi à ka də anə ye ve'nə duk. ²⁷ Mbəmbam wèŋ ye sè' wup. Wo me'rə ŋgònòŋ bə bəba wèŋ, nè sə lap mandzè ve'ε gəgəŋ ŋgònòŋ sè' bə mbəmbam mok. Bum yè'sə a marè'tu nè wù kà fək. Wo sə ye ŋgə' nè nà'a kəkərè bə nsəap bup sè wo sè gù yà'sə.

²⁸ Busè bùu yè'sə wèŋ a bəŋ ŋgòri Nwi də yi Nwi anə fana Nwi me'rə wo ya wo sə tsərə bum bə jòŋ anə ntən; nè ye sè' də ya wo sə gù bum awo mok bə mandzè nè bə jòŋ anə. ²⁹ Vəəm awo rwiŋ mēgù bə bum sè bup, nè ye bə ŋkù'i'. Wo tse' ntəm nè ŋgòtse' bum lələ, nè sə cək ntəm sè' wùriŋ. Wo sə waŋ bum bwiŋ, nè sə zə bwiŋ sè'. Wo sə lələ, sə borə bwiŋ, nè sə tse' ntəm sə bup bohòbwiŋ. Wo dzəm ŋgòcaŋsə ncəncəŋ, nè sə bəpsə liŋ bwiŋ. ³⁰ Wo sə bəŋ Nwi, nè kà yumok wəp lok, sə neni', nè sə kumŋgùŋ. Wo sə gù ghaha bup sè fi ghaha, nè kà ma bə tè' yuk.

³¹ Ŋkərəə awo a jip laŋ, yusè wo duk də wo nè gù yà', wo kà sè gù. Wo kà ntəm nè bəbòŋ bohòbwiŋ tse', nè kà manziŋ sè' tse'. ³² Bùu yè'sə wèŋ ri ve'ε laaŋ də ncèp nè Nwi nè sə cèp də a ye-a ŋga ŋwè gù-a nsəap bup yà'sə fana ŋgəŋgaaŋ nè kpə, fana wo kà mbeŋ kòm, wo sə gù mali yà'. Bùu yè'sə wèŋ ye ŋga bùu mok wèŋ sè gù nsəap bup yè'sə fana wo sə dzəm mali də ŋ, a ve'nə bəbòŋ.

2

Nwii Sakgə Ndàaŋwè Pwe' Yəyərə

¹ A ye-a ŋga wèŋ sə sak bwiŋ də wo ŋgaa gù bup fana wèŋ riŋtse' duk də wèŋ yàwèŋ sè' ca. A ye-a də wu sè ndà, ŋga wù sak ŋwè nəmòk ve'nə fana ye də wù gbə yònzak sè' bùusè wu gùgè nsəap bup yà'sə

yòsè'. ² A ri də Nwii sakgè ndàaŋwè pwe' nè yi gù nsàp bup anə, yi yəyərə ŋgòsak wo ve'nə. ³ A ye-a ŋga wù ye də bwiŋ sè gù bup, wù sə sak wo fana wù kə gù yòsè' ve'nə, ye də wu nè swirə bohòNwi yè'sə va pip, ŋge' àm. ⁴ Wù tsəm də mvè'nè Nwi sə ko ntəm, nè sə cum gəe' yà'sə ye də yi nè kà wu yumok gù à? Wù sə jə kontəm ye nè co yusè wà ve'nə. Wu ka riŋ də yi sə gù bəbòŋ, nè sə ko ntəm ve'nə ŋgòfa wu mandzè də ya wu kupsə ntəm yòriŋ à? ⁵ Nə ye də a ye-a ŋga wù gù tu, nè kà kupsè fana ye də wù sə to naaŋ ŋgə' nè ghanj mətuhù wù. Wù nə ye ŋgə' numbu nè Nwii nè nitsè' də yi jò' laŋ, nè sak ndàaŋwè pwe' yəyərə nè. ⁶ Numbu anə ye, Nwii nè lak fəsə fa ndàaŋwè pwe'fo' sè' mvè'nè yi à fàak. ⁷ Bùu sè wo sə ki ntəm, nè sə gù bəbòŋ fana ye də wo sə lap də Nwii nè kuksə wo, nè fa wo lùŋ nè nà'a nè kà lè yuk, nè sə wo. Nwii nè fa tsə li bùu yà'sə wèŋ lùŋ nè nà'a nè kà mè yuk. ⁸ Bùu mook yàwo sè wo sə kà zinə nè be', wo sə lap megu bum yàwo, nè sə gù megu bum sè yà'a bup. Nwii nè kə yeŋsə wo ŋgə', nè kà manziŋ bohòwo tse'. ⁹ ŋwè nè yi sè gù bup pwe' nè kə yə ŋgə' wù kà fək. Nà'a mantombi nè bùu Jus wèŋ ŋkuŋ nè ye bə bù lakmvm wèŋ sè'. ¹⁰ Bohòbùu sè wo sə gù yàwo bəbòŋ fana Nwii nè sè wo, nè kuksə liŋ awo. Yi nè gù wo ŋgòcu ncu nè bə fifi. Nà'a mantombi bohòbùu Jus wèŋ ŋkuŋ nè lo bohòbù lakmvm wèŋ sè'. ¹¹ A ve'nə bùusè Nwii sakgè ndàaŋwè pwe'fo' nè kà mòk gəm ko fa.

¹² Bùu sè wo anə ka lùuk Nwi riŋ, nè gù bup wèŋ nè kpə bisə, ŋga ye-a sè də wo à ka lùuk sè riŋ yuk na. Bùu sè wo à ri yàwo lùuk sə laŋ, nè kà yà' nòŋsə fana Nwii nè kə sak wo, wo gbə nzak bùusè wo à ri lùuk sə laŋ, nè kà yà' nòŋsə. ¹³ Busè Nwii nè kà ŋwè də nà'a yəyərə mulisè yi bùusè nà' anə yuk lùuk laŋ jə, yi nè jə bùu sè wo à gù mvè'nè lùuk sə à sə tsə' sə. ¹⁴ Bù lakmvm wèŋ ka lùuk riŋ. Wo kà-a yà' sè' riŋ ve'nə fana mvək nəmòk ye yo nè wo sə gù bum mok yà' kərə mvè'nè lùuk sə dzəm sə. Wo gù ve'nə fana yà' sə niŋtsok də wo nòŋsə fa ni' awo lùuk. ¹⁵ Bum sè wo sə gù sə, sə nitsə' də bum lùuk sə ndzə nduəmè wo. Ŋkərə awo riŋ sè' də yu nè'e nè bəbòŋ, nà'a ye nè bup. ¹⁶ Ye də Nwii nè sak riŋ nzak awo kəkərè numbu nè yi nè sak bwiŋ pwe' nè. Yi nè sak bwiŋ ndzə bohòJisòs Krest. Yi nè sak wo bə yusè yà' cu swiŋ sə ntəu wo. Yà'a yusè mù sə tsòho fa bwiŋ yà' ndzənə Ntirè nè Bəbòŋ nè.

Kaco ŋwè Tse' Lùŋ Busè Yi Ri Lùk Yen

¹⁷ Bohòma nè njàwèŋ bùu Jus sè wèŋ sə duk də, wèŋ yàwèŋ yəyərə bùusè wèŋ ri lùuk Musi, nè sə kum ŋgùŋ bùusè wèŋ

bè'lə wəŋ Nwì yà'a, ¹⁸ wèŋ rì yusè Nwì dzəm bùusè wo a yə'rə fa wəŋ lùuk sə laŋ fana wèŋ riŋ yusè yà'a bəboŋ. ¹⁹ Wèŋ riŋtse' pap də aco wèŋ niŋtsok fa bùu sè wo ka lis tse' wèŋ mandzə. Wèŋ sə duk sè' də wèŋ co marəŋ bohòbùu sè wo cu sanə ndzəm. ²⁰ Wèŋ də aco wèŋ tsok rəŋsə fa bùu sè wo ləm wèŋ bum, nə yə'rə riŋ to bùu sè wo ka yumok riŋ wèŋ sè'. Yè'sə ve'nə bùusè lùuk sə a gù wəŋ wo ŋkuŋ wèŋ kərə ve'nə, yà' niŋtsok fa wəŋ zinə nə sè'. ²¹ Ye də wèŋ sè wèŋ sə yə'rə bwiŋ yà'sə, kaco wèŋ yə'rə ni' awèŋ yeŋ à? Wèŋ tsòho fagè bwiŋ də ŋwè kà yəyə, wèŋ sə yə yàwèŋ kè ka' e? ²² Wèŋ sə duk də bwiŋ kà nto ko, wèŋ sə ko yàwèŋ kè ka' e? Wèŋ də bwiŋ dzeen rùm, wèŋ sə yə jə bum mə tà'a rùm kè ka' e? ²³ Wèŋ sə kum ŋgùŋ də wèŋ rì lùuk Musi, njo nè wèŋ sə gù bupsə bwiŋ lùuk sə, nə sə fa liŋ Nwì marè'tu ye kə bùu yà? ²⁴ Yà' mègù mok mvə'nə wo à còm nòŋsə yà' ndzənə ŋwàk Nwì də, <<Bù lakmvmum sə gù bupsə liŋ Nwì sə bùu wèŋ bùu Jus.>>

²⁵ Wèŋ bùu Jus, wèŋ sə naan tu bə nzak nè ŋgòkom tu mbəbam, də nà' sə nitsè' də wəŋ Nwì wèŋ a zə rùk. A ye-a ŋga wèŋ sə nòŋsə lùuk Musi fana kom tu nə tse' fàk bohòwèŋ. Yà' ye sè' də a ye-a ŋga wèŋ sə gù bupsə lùuk sə fana kom tu nə nà' kà zəp fàk tse' lok. ²⁶ A ye-a ŋga ŋwè nè wo a ka yi tu kom fa sə nòŋsə lùuk Musi sə fana Nwii nè jəŋ ŋgèŋgəŋ co ŋwè nè wo a kom fa yi tu. ²⁷ Bùu sè wo a ka tu kom, nə sə nòŋsə lùuk Musi wèŋ sə nitsè' jəja də wèŋ ŋgàa jòŋ. Mù duk ve'nə bùusè wèŋ sè wèŋ rì lùuk sè wo à còm nòŋsə yà' ndzənə ŋwàk, nə kom tu sè' wèŋ sè, sə kà lùuk sə nòŋsə. ²⁸ Yusè də, a ye-a ŋga ŋwè kom-a sè tu, kaco yà'sə busə yi ŋwè Jus nè zinə nə yeŋ. Yusè yà' tse' ŋgònitsè' də nè'e ŋwè Nwì nè zinə kə yumok sə yà'a ma mənŋgùp ni'i yeŋ. ²⁹ Bùu sè wo bùu Jus sè zinə bùu sè ntum awo bohòNwì yəyərə. Yà'a fàak sə ma ndzənə yòŋsə, yà' ka nzak bə lùk tse'. Nwii nè sə kwasə riŋ nsàp ŋwè ànə yi, ka bwiŋ yeŋ.

3

Bùu Jus Wèŋ Dzèen Nwì, Nwì Cum Megu Ye Zinə

¹ A ye-a ve'nə, ye də bùu Jus wèŋ sə tse' fàk yumok sè də wo kəp ghak Nwì wo də bùusè wo bùu Jus wèŋ à, kom tu tse' yè'sə fàak yà? ² Yà' tse' fàk bohòwo wùriŋ. Nwì ànə fa to ncèp nè nje nè mantombi cap ndzə bohòwo. ³ A ye-a sè də bùu Jus sə mok wèŋ à ka ncèp nə nòŋsə fana yà'sə ka də Nwì à cèp bərə ncèp nje nə ŋgwàŋ yeŋ. ⁴ Ka ve'nə yeŋ lok, bùusə a dzəm bwiŋ pwe'fo' ye ŋgàa ci' mvwès fana Nwii

nə cum mali ye ŋgà cèp zinə. Yà' mègù mvə'nə wo à còm nòŋsə yà' ndzənə ŋwàk Nwì yà'a də,

<<Wùu Nwì, yusè wù cèp yà' pwe'fo', yà' nòjəja də wu zinə.

Wo lap-a yumok bə liŋ yo, yà' kə lə megu də wu zinə anə wù.>>

⁵ Kàmòk aco bùu mok wèŋ duk də, <<Bup sè vès sə gù sə, sə tesə bwiŋ ŋgòyè bòŋsə mvə'nə Nwii ye rərəŋ sə.>> Aco vesùwèŋ duk yè'sə ŋga'a da? Ye də aco a duk mok də a ye-a ŋga Nwì yeŋsə ves ŋgə' bùu bup avès sè vès gùu, ye də yi kà bəboŋ gu à? Mù sə tsərə yè'sə mvə'nə ŋwèe tsərəgè ve'nə. ⁶ Kaco yà'sə ye ve'nə yeŋ. Busə a ye-a də Nwì ka zinə tsok, ye də aco yi sak nzeŋgòŋ nə va pip? ⁷ Kàmòk aco bùu mok sə duk mali sè' də, <<A ye ŋga vès sə ci' ke'cà mvwès, yà' sə tesə ŋgògù bwiŋ ya wo ye riŋ bəŋsə ghaha mvə'nə Nwii cèp mègù ye zinə sə fana wo sə yamsə liŋ Nwì sə bùu zeŋ. Yà' sə tesə-a sè' nè' laŋ, njo nè Nwii nè yeŋsə fe'lə ŋgàa ci' mvwès wèŋ ŋgə' co bùu sè bup ye kə bùu yà? >> ⁸ Ncèp ŋjəwo nə də, <<Vesùwèŋ sə gu lo bup mantombi ntèŋ, ya yusè bəboŋ nə tesə nja sè'>> Bùu mok wèŋ ci' fagè mə mvwès də mə sə duk ve'nə. Nwii nè yeŋsə nsàp bù ànə ŋgə' nè nà'a nə kərə bə nsàp bum sè wo sə gù yà'sə.

Bwiŋ Pwe' Ngàa Gù Bup

⁹ Ye də aco a ləšə ncèp ènə yè'sə da? Co vès bùu Jus wèŋ bəghak bù lakmvmum wèŋ à? Hai', ka yeŋ lok fàk. Mù rəŋsə yà' laŋ də bùu Jus bə bù lakmvmum mègù pwe'fo' yəyərə; mòk ka zok yeŋ bùusə wo pwe' cu sə bàa bup. ¹⁰ Yà' mègù mvə'nə wo à còm yà' ndzənə ŋwàk Nwì sə də, <<Ŋwè nè mò'fis nè yi kəkərə məlisə Nwii bùu.

¹¹ Ŋwè nè mò'fis nè co yi rəŋŋ yumòk bùu. Ŋwè nè mò'fis nè yi sə lap ŋgòbè' mandzə Nwii sè' bùu.

¹² Bwiŋ pwe' a bwiŋ wes fa Nwì ŋkwèŋ laŋ. Wo a bùuŋ wes løyusə wà; Ŋwè nè ŋgà gù bəboŋ mok bùu.

¹³ Cùu awo nòto co cùu sè. Bərə bwiŋ rwiŋ mə cùhu wo anə dak. Yusè yà' a tesə kə cùhu wo, yà' mègù co no ta ŋwè yi.

¹⁴ Cùu awo sə rwiŋ mègù bə yàk bwiŋ nè ye ncèp sè cucuk.

¹⁵ Kù awo fup bəŋsə ŋgòlòmvwe' zə bwiŋ ve'e wùriŋ.

¹⁶ Mvwe' mandzə nè wo ləpwe', wo sə bupsə bum, nə sə jəŋ və ŋgə' sè'.

¹⁷ Wo ka ŋgògù fifi riŋ lok.

¹⁸ Wo bà lis nə kà Nwì sə wəp lok fàk.>>

¹⁹ Vesùwèŋ rì də lùuk sè Nwì à fa sə yà' kotse' bùu sè yi à fa yà' bohòwo sə. Ye də ŋwè nəmòk nè aco yi duk də yi bəboŋ

mantombii Nwii bùè. Ndàanwè pwe' nè kè təŋ mantombii Nwi, nè sak tsoŋ li bə yusè yi à gù pwe'. ²⁰ Nwè nè yi a nòŋsə wes lùuk sè co Nwi jəŋ yi də yi yəyərə bəusè yi a nòŋsə wes lùuk sè bùè. Fàak sè lùk tse', a ngònitsə' fa bwiŋ də ŋwè nè wu gù-a ve'e, ye də wù sè gù bup.

Mandzè Nè Nwii Jəgè Bwiŋ Co Də Wo Kəkurè Mɛ Lisè Yi

²¹ Ye də nè ŋga'a nè'e mandzè nè Nwii nè gu bwiŋ ŋgöyəŋ kəkurè mülisè yi nè a vè mok laŋ. Mandzè ànə ka yumok ŋgögü bə lùk tse' lok. Nwàk lùuk Musi bə ŋgaa tsòhòbum Nwi wəŋ à sè cèp gèsə lófa' bə zəŋ sè'. ²² Mandzè nè Nwii gù ŋwè ŋgöyəŋ kəkurè mülisè yi nè, a ŋgödzəm bohòjisòs Krest. Yà'a ve'nə bohòndàanwè pwe' nè yi dzəm. Nwè nəmòk ka ye zok yəŋ, ²³ bəusè bwiŋ pwe'fo' a gù bup laŋ, nè kà mvwe' bònŋ sè Nwi sè mok kè dzəŋ. ²⁴ Wo yəŋ mēgù mok kəkurè mülisè yi anə bə bòvəm nè nje nè. Yi gù fagè wo ve'nə wà nè wà, bohòjisòs Krest nè yi a fiŋ mè'rə wo nè. ²⁵ Nwi à jə yi, nè fa co ndzə cop ya ŋga Nwii nè swifa ndàanwè nè nà' dzəm bohòyi bup ye. Nwi à gù ye'sə ŋgònifa bwiŋ də yi gügè bum bə mandzè nè kəkurè. ²⁶ A ye to mantombi, Nwi sè ko ntəm, nè kà bup sè bwiŋ à sè gùu sè mətuhù wo naəŋ. Ye də nè ŋga'a nè'e, yi sè nitsə' fa bwiŋ də yi ye kəkurè bə mandzè nè yi sè kà bup mè'rè; nè ye sè' də ŋwè nè nà' dzəm bohòjisòs pwe', yi nè gu nà' ngöye sè' kəkurè. Yi sè kà bup mè'rè, ngònitsə' fa bwiŋ də yi kəkurè.

²⁷ A ye-a də Nwi a gù bwiŋ ŋgöyəŋ kəkurè mülisè yi bə bövəm nè nje, ye də yumok cu fe'lə sè co a kum ŋgùŋ bəu zəŋ yo à? Hai', mɛzəp yumook bùè. Bəu yà? Busè ka də vesùwəŋ a gù yumok ŋkuŋ Nwi nè jəŋ ves də a kəkurè mülisè yi yəŋ; a mēgù bəusè vesùwəŋ a dzəm bohòjisòs Krest. ²⁸ Vesùwəŋ yə də Nwii gù ŋwè ŋgöyəŋ kəkurè mülisè yi bəu dzədzəm. Yà' ka yumok ŋgögü bə lùuk Musi tse' lok fuk. ²⁹ Kè wəŋ tsəm də Nwi mēgù Nwi bəu Jus wəŋ woòwo e? Hai', yi Nwi bù lakmvum wəŋ sè'. ³⁰ A ve'nə bəusè Nwi mēgù mò'fis. Yi nè jəŋ bəu Jus wəŋ sè wo komgè yàwo tu mbəmbam sè co wo yəyərə mülisè yi ŋga wo dzəm bohòjisòs Krest. A bohòbù lakmvum sè wo kà yàwo tu komgè sè sè' wup. Yi nè jəŋ wo co wo mülisè yi yəyərə ŋga wo dzəm sè' bohòjisòs Krest. ³¹ A ye-a də Nwi sè jə bwiŋ co wo kəkurè mok bəusè wo tse' dzədzəm, ye də a sè duk mok də lùk ka fàk mok tse' fe'lə à? Hai', ka ve'nə sè' yəŋ lok. Yusè də vesùwəŋ sè niŋ rəŋsə njo nè wo ànə gu lùuk sè bəu zəŋ sè.

4

Mandzè Nè Abrahām A Ye Kəkurè Mülisè Nwi

¹ Vesùwəŋ cəp jà'a na bə nzak Abrahām nè yi à ye tàcici àvès bəu Jus wəŋ nà'a nè. ² Abrahām nè ànə bəuŋ-a kəkurè bəu yumok sè yi à gùu, ye də yi tse' yumok sè yi kumŋgùŋ bəu zəŋ yo. Mēgù kə də Abrahām nè à ka yumok nè co yi kumŋgùŋ bəu zəŋ mantombii Nwi tse'. ³ Nwàk Nwi sè cèp ye də yà? Nà' sè cèp də ve', <<Abrahām à dzəm yusè Nwi à cèep, ànə geŋ Nwi jəŋ yi co ŋwè nè yi kəkurè.>> ⁴ A ye-a ŋga ŋwè fàk yumok, wo lak yi mbəam sè yà' a sè ye, bəusè yi gù fàk. Mbəam yə'sə ka sè də wo fa yi yà' wə yəŋ, a sè yi fàk yà' yi. ⁵ Yà' ye sè' də yi gügè ŋgaa gù bup wəŋ yəŋ kəkurè. A ye-a ŋga ŋwè mòk ka ye yumok fak, nè fa megu ntəm nè nje bohòNwi, fana ye də Nwii nè jəŋ yi də yi kəkurè njo nè nà' a fa ntəm ye bohòyi. ⁶ Devid à dzəm sè' də a zinə də, ŋwè nè Nwi jə yi də yi kəkurè ŋga ŋgəŋgəŋ ka yumok sè co Nwi jəŋ yi ve'nə bəu zəŋ gu fana ŋwè ànə tse' rəŋsi anə zinə. ⁷ Yusè yi à cèp sè duk də, A rəŋsi bohòbəu sè Nwi a swi fa wo bup awo, nè swi bisə yà'. ⁸ A rəŋsi bohòŋwè nè Taa nè kà yi co ŋwè nè bup mok jə fe'lə. ⁹ Aco a fek mali də, tse' mēgù nsəp rəŋsi ènə bəu sè wo a kom fa wo tu kè bəu sè wo a ka yàwo kom sè' e? Vesùwəŋ cəp càsə mè fa' laŋ də, Nwi ànə jəŋ Abrahām də nà'a kəkurè bəusè nà' à dzəm yusè yi à cèep. ¹⁰ Ghà nè Nwi ànə jəŋ Abrahām də nà'a kəkurè yà'sə, ànə ye ŋga wo kom fa yi nè tu laŋ à? Hai', ànə ye ŋga wo ka yi ntòkom fa. ¹¹ Anə geŋ wo kom fa yi tu sə maŋkwəŋ, yà' ye mok co ŋgwè ŋgònitsə' də Nwi à jə Abrahām co nà'a kəkurè laŋ bəusè nà' à dzəm yusè yi à cèep. Yà'a mvwe' sè Abrahām nè yi tē' bohòndàanwè pwe' nè nà' dzəm tse' bohòNwi ŋga wo ka yi tu kom fa, fana Nwi jəŋ ŋwè ànə də yi kəkurè mɛ lisè yi. ¹² Yi sè' tē' bohòbəu sè wo a kom fa wo tu wəŋ pwe'fo', ŋga ye-a də wo sè yù kùu Abrahām nè, nè sè dzəm tse' bohòNwi mvè'nè yi à dzəm to mantombi ŋga wo ka yi tu ntòkom fa yà'a na.

Yusè Nwi à Kàak, Anə Tse' Yà' Bəu Sè Wo Tse' Dzədzəm

¹³ Nwi ànə kak fa Abrahām bə ŋgwì bù ye duk də, yi nè fa nzenɡòn nə pwe' ndzə bohòyà'wəŋ. Nwi ànə kak fa yi ye'sə, à ka bəusè də yi nè à sè nòŋsə lùuk sə yəŋ. Yi à kàk fa nà' bəusè Abrahām ànə dzəm tse' yusè yi ànə cəp fana yi ye mok ŋwè nè yi yəyərə mülisè Nwi. ¹⁴ A ye-a də bəu sè wo sè nòŋsə lùuk sə wəŋ nè kè tse' bum sè

Nwì à kàk sè wo fana ye dè ngòdzəm tse' bohòNwii yu wà, nə ye sè' dè yusè Nwì à kàk sè yà' ka fàk tse'. ¹⁵ Yusè aco lùk gu to sè, a ngògù Nwì yi jok. Megu dè wo à ka-a lùk sè gu, bwèrè ñwè kà lùk sè' bupsè yu.

¹⁶ Ye dè kèkàk ènə bohòbùu sè wo dzəm tse' bohòNwì. A ve'nə ya yà'a rɛɛɛ dè Nwì sè fa ves kèkà' ènə bə bòvəm nə nje, nə ye sè' dè yi sè fa yà' bohòngwì bù Abràham nə lòon. Ka dè yi fa mègù bohòbùu sè wo sè nòɲsə lùk wèɲ yɛɲ, yi sè fa bùu sè wo dzəm tse' bohòyi pwe' mvè'nè Abràham à dzəm. A zinə dè Abràham nə tɛ' àvès pwe'fo' yi. ¹⁷ Yà' mègù mvè'nè wo à còm nòɲsə yà' ndzənə ñwàk Nwì yà'a dè, Nwì à duk dè, <<Mù gu wu, dè wu ye tɛ' bohòlak ñkàɲntɛɲ.>> Ye dè Abràhaam tɛ' àvès mantombii Nwì yi. Nwì nə Abràham a dzəm bohòyi ènə, yi fagè yòɲsè bohòbùu sè wo à kpɛ lanɲ yi. Yi togè bum sè yà' ka ntòye co dè yà'a ye ve'nə lanɲ. ¹⁸ Bum sè Nwì à kàk sè à sè yəon co dè yà'a nə kà fàk fana Abràham sè dzəm mali Nwì fo', nə sè naanɲ mali tu bohòna'. Anə geɲ yi kə ye tɛ' bohòlak ñkàɲntɛɲ anə. Yà' à mègù mvè'nè wo à còm yà' ndzənə ñwàk Nwì sè dè, <<Ngwì bù yòo nə yam ñkàɲntɛɲ.>> ¹⁹ A ye yè'sə nga Abràhaam mok co lùumɲgòn ñkù mò'fis ve'ɛ. Yi riɲ dè yi kəp mègù ye mok kpɛ, nə riɲ sè' dè ñgwe ye Sàra ñwà nə yi kà mwe dzəgè. Bum yà'sə lòon à ka dzədzəm ye nə kum lok. ²⁰ Yi à sè kà mərə, nə kà ngòtsərə yusè Nwì à kà' dè nà'a nə gu sè sè' tenjə. Yi à sè kùksə Nwì, nə guɲ ghaha bə dzədzəm ye nə ghaha. ²¹ Yi à ri tse' ve'ɛ pap dè Nwii nə gu tsonɲ li yusè nà' a kàk sè. ²² Nwì anə jəɲ yi dè yi kəkərè mulisè yi bùu nsàp dzədzəm ye ènə. ²³ Yusè wo à còm dè Nwì à jə yi dè yi kəkərè yà'sə, yà' sè kà mvè'nè Nwì à gu megu bohòyi nitsè'. ²⁴ Yà' sè nitsè' fa vesùwèɲ mvè'nè Nwii nə gu bohòvesùwèɲ sè' ve'nə, nga ye-a dè vesùwèɲ dzəm-a dè Nwì à lòokoxə Tà Jisòs Krest àvès nə mvwe' kpɛ na. ²⁵ Jisòs nə, Nwì à tumə yi dè ya yi kpɛ bùu bup avès, nə lokokxə yi mvwe' kpɛ sàmok dè ya vesùwèɲ tse' mandzè nə ngòye kəkərè.

5

Ves Nwì Wèɲ Mok Nje' Bùu Jisòs Krest

¹ Ye dè mvè'nè vesùwèɲ mok kəkərè mulisè Nwì bùu sè a dzəm tse' bohòyi fana ves Nwì wèɲ mok nje' bùu Tà àvès Jisòs Krest. ² Jisòs nə à gu yi ñkuɲ vesùwèɲ sè naanɲ tu bohòyi, nə riɲ nsàp bòvəm nə Nwì tse' nà', nə a ni cu nga'a ca ènə. Fana vesùwèɲ sè kwa bùu sè a sè kùk lis dè a

nə kè tse' ma njàvès sənə kəkuk nə Nwì tse' nə sè'. ³ Yusəmook sè' dè, a yə-a ngə' fana a kwa bə zɛɲ sè' bùu sè a ri dè wu yə-a ngə', nà' gu wu ngòko ri ntəm, nə kà tenjə. ⁴ Wu ko ri ntəm ve'nə fana wu bùuɲ mok ñwə nə ñwè. Wu bùuɲ nsàp ñwè nà'nə ve'nə fana wu naanɲ bwi nga'a tu dè Nwii nə gu tsonɲ li yusè yi duk sè. ⁵ Vesùwèɲ sè naanɲ tu fana yà' kà wà kè cə, bùu sè dzədzəm nə Nwì nə riwɲ sè ntuu vès anə lanɲ. Yi a gu yè'sə ve'nə bə ñaɲ Yòɲsə nə Rərəɲ nə yi a fa ves nə.

⁶ Ghà nə vesùwèɲ à cu bə jamè fana Krest və nə kə jəɲ kpɛ avès, nə kpɛ fa ves sè vès ngàa gu bup. Yi à kə kpɛ tse mègù munə mvək nə nà'a kəkərè nə. ⁷ A ri dè gu ve'ɛ wùriɲ bohòɲwè ngòkpɛ fa mòk, a dzəm ye nga ngèɲgəɲ ñwə nə bəboɲ na. Kàmòk aco ñwè nəmòk dzəm ngòkpɛ bùu tu ñwè nə bəboɲ mòk yo àlè. ⁸ Krest à kpɛ ye bohòvès nga a cu ntòbùu sè bup. Yà'a mvèsè Nwì à nitsè' dè dzəm ye bohòvès sè. ⁹ Nwii jəgè ves co bùu sè kəkərè mulisè yi bùu nduəm Krest nə. Ye dè yà' nòjəja dè yi nə gu li vesùwèɲ a kà mvwe' sè jəjòk nə Nwì cu sè kè tiɲ lok. ¹⁰ Ghà nə vès Nwì wèɲ anə ye mali ntòbə bəbèɲ fana mo ye kə tes fa ves ñkèɲ bə kpɛ ye. Nga'a nə vès Nwì wèɲ mok nje' fana anə kè lè tsonɲ li gu dè a nə tse' lùɲ bùu sè yi cu fe'lə ñwəm. ¹¹ Ka yà'sə megu. Mook sè' dè vesùwèɲ sè kwa nga'a ve'ɛ bə yusè Nwì a gu fa ves yà' ndzə bohòTà àvès Jisòs Krest sè. A ye Jisòs nə yi a tes fa ves Nwì wèɲ ñkèɲ nə.

Adàm à Jə Və Kpɛ, Krest Jə Və Ye Lùɲ

¹² Bup à ni vè sè nzeɲgòn fɛɛɛ bùu ñwè nə mò'fis fana bup nə sonɲ jəɲ və kpɛ. Yà'a mvè'nè kpɛ à vè bohòndaanɲwè pwe'fo' sè, bùu sè bwiɲ pwe' à gu bup. ¹³ Nwì à sè jə vè lùk ye nga bup cu sè nzeɲgòn anə lanɲ. Megu dè kaco wo tanɲ dè nè'e bup yɛɲ, nga wo ka-a lùk ntònɲsə na. ¹⁴ Anə ye-a sè ve'nə fana ye jəɲ bə mvək nə Adàm kə dzeɲ bə mvək nə Musi məm vè nə lùk à ka ntòyɛɲ nà'a, kpɛ à sè kogè bwiɲ. Kpɛ à sè ko wo ve'nə, nga ye-a sè dè wo à ka nsàp bup nə co Adàm, nə yi à dzèɲ tse' ngi Nwì ve' nà'a gu na.

Adàm nə yè'sə ñwè nə yi tə munə tu ñwè nəmòk nə yi nə kè vè ntsə'mòk. ¹⁵ Megu kə dè fəfa nə Nwii ye zok bə bup nə Adàm à gu nə. Busè ñwè nə mò'fis à gu bup fana mfèɲ bwiɲ kpɛ. Megu dè bòvəm nə Nwì tse' ñaɲ nə ghak cəsə. Nwì a sè bwiɲ ve'ɛ wùriɲ, nə niɲ fa ves bòvəm nə nje nə ndzə bohòɲwè nə mò'fis, nə yi Jisòs Krest nə. ¹⁶ Fəfa nə Nwì nə jəɲ və ye yusè zok bə bup nə ñwè à gu nə. Yusè bup anə à gu sè, à ye dè Nwii sak bwiɲ fana ya ndaanɲwè pwe' gbɛ nzak. Yusè bònəm à jə

vè ye sè dè, nà' à gù bwiŋ ɲɔ̀yɔ̀ɔ̀ɲ mʉlisè Nwi ko bùu sè wo kèkʉrè, ɲga ye-a sè dè wo à gù bʉp kè' ɲkùuɲntɛŋ laŋ na. 17 Njo bʉp nɛ ɲwè nɛ mò'fis à gù fana kʉ tse' nzenɲòŋ nɛ pwe' bùu ɲwè nɛ mò'fis ànɛ. ɲwè nɛmòk sè' nɛ mò'fis nà'a, yuye sè yi à gùu à yam càsɛ. Bùu yusè yi à gùu sè fana ndaanwè pwe' nɛ yi jè bòvəm Nwi, nɛ ye fəfa nɛ ɲɔ̀yɔ̀ kèkʉrè mʉlisè Nwi wèen nɛ kè cu ncu nɛ ko bùu sè ghaŋ wèŋ.

18 A yà'sè dè mvè'nè bʉp nɛ Adàm à gù nɛ à gù bwiŋ pwe' gbʉ nzak fana yà' ye sè' ve'nè dè bəbo nɛ Jisòs à gù nɛ a fiŋ mè'rə wes bwiŋ bohònzà' ènə sè' pwe', nɛ fa wo lùŋ. 19 Bwiŋ pwe' a bùuŋ wes ɲgàa gù bʉp bùu bʉp nɛ ɲwè nɛ mò'fis à gùu fana a sè' ve'nè dè bwiŋ pwe' nɛ kə yəəŋ mok kèkʉrè bùu ɲwè nɛ mò'fis mòk nɛ yi à gù ye yusè Nwi à cèp sè.

20 Bə ma nɛ nzak lùk ye fana lùuk sè à ni vè yàwo ya bwiŋ gu ghaha bʉp ghaha. Mvè'nè bwiŋ à sè gù ghaha lòbʉp mantombi fana bòvəm nɛ Nwi ghaha casè bwi ye sè'. 21 Ya ɲga yà'a ye dè mvè'nè ɲaan sè bʉp tse' sè à sè gù bwiŋ wo kʉ fana bòvəm nɛ Nwi tse' bwiŋ ye ɲan sè' ɲgògù bwiŋ wo yəəŋ kèkʉrè, nɛ kə tse' lùŋ nɛ nà'a nɛ kà mè yuk nɛ bohòJisòs Krest nɛ yi Tà àvès nɛ.

6

Bʉp Ka Wen Sə Bàa Yi Mok Kotse'

1 Ye dè aco a duk yè'sə ɲga'a da? Ye dè a sè gu ghaha lo mali bʉp mantombi ya bòvəm nɛ Nwi nɛ sè ghaha ye sè' à? 2 Hai' ka ve'nə yeŋ. Aco ɲwè nɛ yi a kʉ ma nɛ bohòbʉp laŋ sè gu mali bʉp à? 3 Wèŋ ka riŋ dè mvè'nè vesùwèŋ à bəptesə nɛ bùuŋ bùu Jisòs wèŋ yà'a ye dè ànə kʉ be'lə yà'sə ves Jisòs wèŋ mvwe' mò'fis riŋ à? 4 Ye dè yà' mègù co dè vesùwèŋ à kʉ venə wèŋ, fana wo tuuŋ be'lə ves sè' venə wèŋ ghà nɛ vesùwèŋ à bəptesə nɛ. A yà'sə mok dè mvè'nè Jisòs à lòkok mvwe' kʉ bə ɲaan Tè' ye sè fana ye dè vesùwèŋ cu yà'sə mok sè' ɲwəm. Vesùwèŋ tse' yòŋsè nɛ fi, ya a gi mok bə mandzè nɛ fi sè'.

5 A ye-a dè mvè'nè yi à kʉ, à kʉ be'lə venə wèŋ fana ye dè vesùwèŋ nɛ lòkok be'lə mvwe' kʉ sè' ve'nə. 6 Vesùwèŋ ri dè ghà nɛ wo ànə te'lə Jisòs Krest muntəəŋ nà'a fana nsàp nɛ vesùwèŋ ànə sə ye to mantombi nà'a à kʉ bə nà' muntəəŋ anə. Yà' à ye ve'nə dè ya wo gu bʉpsə gesə ɲwè nɛ bʉp nɛ fo'. A ve'nə dè vesùwèŋ kà ɲkwèŋ bohòbʉp mok sè fak mali. 7 Busè a zinə dè a ye ɲga ɲwè kʉ laŋ fana bʉp kà ɲgəŋgàŋ yumok mok gù to fe'lə.

8 Yà' mègù mvè'nè dè vesùwèŋ a kʉ be'lə ves Krest fana a tse' dzədzəm sè' dè a

nè kè cu ɲwəm sè' venə wèŋ bəbe'. 9 Busè a ri dè Nwi à lòkoksə Krest nɛ mvwe' kʉ laŋ fana yi nɛ kà mok kʉ fe'lə. Kʉ ka ɲan bohòyi mok tse' fe'lə. 10 Busè yi ànə kʉ fana yi kʉ, nɛ mesə bə bʉp kè' mò'fis, dè bʉp kà yi mok mumsè fe'lə. Ncu ye nɛ yi cu nà' ɲga'a nɛ, yi sè cu mok ncu nɛ nà'a nɛ bohòNwi. 11 Yà'a mègù bohòwèŋ sè' bə mandzè ànə ve'nə dè wèŋ sə tsərə tu awèŋ co dè wèŋ bùu sè wèŋ a kʉ, nɛ ga'a mesə weŋ bʉp wèŋ laŋ. Wèŋ tsərə mok dè wèŋ cu mok ncu nɛ Nwi co bùu Jisòs Krest wèŋ.

12 Mʉmvè'nè yà' nɛ yeè nɛ ve'nə fana kà dè wèŋ me'rə bʉp ko nisə weŋ sè bàa yi ya ni' awèŋ sè dzəm ɲgògùhʉ bʉp duk. Wèŋ sə tsərə tse' dè, ni' awèŋ sə nɛ kʉ mvəkə momjo. 13 Ye dè kà dè wèŋ me'rə fa fuk ni' awèŋ sə mamòk co yu nɛ wo sè gùhʉ bʉp bə zèŋ duk. Wèŋ gu bə ni' awèŋ sè le co bùu sè wo a kʉ laŋ, nɛ lokok foho və ɲwəm səmok. Wèŋ me'rə fa ni' awèŋ bohòNwi ɲgògù mègù bə zèŋ yumok sè yà'a bəbɔŋ. 14 Bʉp kà weŋ sè bàa yi mok kotse'. A ye ve'nə bùusè lùk ka weŋ yi tse', tse' weŋ bòvəm Nwi nɛ.

Fa Ni' Awèŋ Co ɲkwèŋ ɲgòSə Gù Bòŋ

15 Bum ye'sə sè tsə' ye'sə ɲga'a da? Yà' sè tsə' ye'sə mok dè, bùusè lùk ka ves yi tse', dè a cu mok ncu bòvəm Nwi àlɛ, aco a sè gu bʉp mok ntɛŋ à? Hai', ka ve'nə yeŋ. 16 Wèŋ ka riŋ dè a ye-a ɲga wù mè'rə fa ni' yòbohòŋwè nɛmòk dè wu sè yuk duk ye, ye dè wu yà'a mok ɲkwèŋ ye riŋ à? A ye-a dè wèŋ ɲkwèŋ bohòbʉp ye dè anə kè tesə fo' kʉ. Bùu sè wo sè yuk yàwo Nwi fana anə kè tesə dè wo bùu sè wo kèkʉrè mʉlisè Nwi. 17 Vesùwèŋ kwəsə Nwi. Busè wèŋ ànə ye to ɲkwèŋ bohòbʉp fana wo ye'rə fa weŋ bum sè zinə sè, wèŋ sè be' lòbum ye'sə bə ntuum awèŋ pwe'fo'. 18 Wo a fiŋ mè'rə fis weŋ ndzə bohòbʉp laŋ fana ye dè wèŋ ye mok co ɲkwèŋ bə mandzè nɛ ɲgògù bəbɔŋ. 19 Mù sè cèp, nɛ sè kum bə bum sè a yəgè yà' nùumbu pwe' dè ya wèŋ rɛɛŋ bə zèŋ, bùusè bum ye'sə gu bohòwèŋ ɲgòrɛɛŋ yà'. A ye to mantombi fa' wèŋ me'rə fa wes ni' awèŋ bohòbum sè yà' ka rərəŋ yeŋ, nɛ sè fak fàak ɲkùu' fana bʉp sè ghaha lo mantombi. Ye dè nɛ ɲga'a nè'e, wèŋ fa ni' awèŋ sè mok ɲgògù bəbɔŋ ya wèŋ sə ye bùu sè rərəŋ.

20 Wèŋ ànə ye to ɲkwèŋ bohòbʉp, ɲgògù bəbɔŋ à ka fàk bohòwèŋ tse' fuk. 21 Swe'e sè wèŋ à tse' bə bum sè wèŋ à gù yà' fana marè'tu sè ko weŋ ɲga'a bə zèŋ yà'sə yà? Yà'a nɛ kè lè mègù bə kʉ. 22 Wo a fiŋ mè'rə fis weŋ ndzə bohòbʉp mok laŋ, wèŋ a bùuŋ ɲga'a mok ɲkwèŋ sè Nwi. Swe'e

yà'sə yàwo də wèen mok bùu sè rərən fana yà'a nè kə lè yàwo də wèen nè tse' lùn nè nà'a nè kà mè yuk nə. ²³ Ləlāk nè ñwée tse' nà' bohòbup, a kpɛ. Megu də fəfa nè Nwii ye lùn nè nà'a nè kà mè nə. Vesùwèñ tse' lùn ènə ndzə bohòTà àvès Jisòs Krest.

7

Lùk Tse' Mègù Fàk Bohòlɔwè Nè Yì Cu Nɔwum

¹ Bwema am wèñ, mù də wèñ rì tse' bə nzak lùk ve'ε bəbòñni, də lùk sə tse' mègù fàk bohòñwè nga yi cu ntòñwəm; ka ve'nə yeñ à? ² A fahu ja'na na yà' bə nzak gù è. A ye-a nga ñwàñwè lògù fana lùk kotse' yi, də mvè'nə ndu ye cu ñwəm fana yi nè sə cum megu bə nà'. A ye-a nga ndu ye nə kpɛ fana ye də lùk sə kà yi mok kotse' fe'lò. ³ Ye də a ye-a nga ñwà ànə lò-a bohòñwè mòk nè zok nga ndu ye nə cu ntòfo' fana wo nə duk də yi sə ko nto. A ye-a nga ndu ye nə kpɛ lan fana ye də lùk kà yi mok ko. Yi lò-a, nə kə jəñ fe'lə ndu mòk ye də yi ka nto ko.

⁴ Bwema am wèñ, yà' mègù bohòwèñ bə nzak lùk sè' ve'nə. Lùk ka wèñ kotse' bùusè wèñ a kpɛ wèñ Jisòs Krest wèñ lan. A yà'sə nga'a də, wèñ tse' mok ndu nè fi nè yi Jisòs Krest, nè Nwi a lòkoksə yi mvwe' kpɛ də ya vesùwèñ zəm nto'o sè yà' tse' fàk bohòNwi. ⁵ Ghà nè vesùwèñ à sə cu to ntòncu nè ni' avès dzəmgè nà'a fana lùk sə à sə fimsə mis də a sə gù bum sè vesùwèñ à sə gù yà'sə, fana yà' sə zəm nto'o sè a kpɛ. ⁶ Nga'a fana, wo a fiñ mè'rə fis ves bohòlùk sə mok lan. Vesùwèñ a kpɛ lan fana yusè yà' à sə koho tse'gə ves mantombi fa' sə ka nga'a mok yeñ. Kà də a sə fàk bohòNwi bə mandzè nè zəm nè lùk à sə tse' nà' yi nà'a mok duk. A sə fàk bohòyi mok bə mandzè nè fi nè Yòñsə Nwi sə nitsə' fa ves nà' mok yi.

Lùk Ye Nkuñ Fana Bup Yəəñ

⁷ Ye də a sə cèp yè'sə də yà? A cèp yè'sə də lùk sə yusè bup à? Hai' yà' ka ve'nə yeñ lok fuk. Yusè mù sə duk sə də, lùk a gù mù yi nkuñ mù rì bup. Lùk à ka-a də yi duk də, <<Kà yu ñwè mòk wà>> duk, bwèrè də mù à ka də ngòwa yu ñwè mòok bup riñ. ⁸ Ncèp ànə à gù yi nkuñ fana bup tse' nga'a mandzè nè ngògù mù, mù sə wəñ kə'ca bum bwiñ nduk, nduk. A ye-a də lùk bùè, ye də bup kpɛ sè lan. ⁹ Mvək mòk à ye to nè mù à sə cu yu am co lùk bùè. Mù ànə geñ də mù riñ nga'a kə lùk sè Nwi sə fana bup lokok, mù kpɛ. ¹⁰ Lùk sè Nwi à fa yà' də ya bwiñ tse' lùn bə zeñ sə à jə vè fa mù yàm-e kə kpɛ. ¹¹ Bup à cə ndzənə lùk sə, nə borə mù, mù gù bup. Yà'a mvè'nə bup à jə vè fa mù kpɛ sə. ¹² A

zìnə də lùk sə rərən, nə ye yusè yà' sə cèp sə pwe'fo' sè' rərən anə. Yà'a rərən nə ye bəbòñ sè'.

¹³ A ye'sə də yumok sè yà'a bəbòñ a jə vè fa mù kpɛ à? Hai', à ka kpɛ lùk jə vè, à jə vè yi bup. Bup à jə vè kpɛ nə ma nè ndzə mvwe' lùk sè yà' à ye yusè bəbòñ sə. Yè'sə à ye ve'nə də ya vesùwèñ ye riñ tse'rə yu nè wo to yi də bup nə. Yà'a mvèsè lùk Nwi a nitsə' yà' jəja mvè'nə bup, bup ve'ε wùriñ nə casə sə.

Mvəsə Nwèe Lùgè Bə Bup

¹⁴ A rì də lùk sə yàwo yumok sè ma nè bohòyònsə fana mù ye megu yàm ñwè nè mù kà duk Nwi yukgè, nè bup kohotse' mù yi. ¹⁵ Mù ka nsàp ncu nè mù cu riñ, bùusè mù kà yusè mù dzəm də mù gù sə gùgè. Yà' sə kə tesə megu də mù sə gù mègù yusè mù sə bèn də mù kà yà' gù sə. ¹⁶ A ye-a də mù sə gù bup, nga mù sə dzəm sə ntuù mù ngògù lɛ bəbòñ fana mù rì də lùk yusè bəbòñ. ¹⁷ Fana ye də, sə kə bup yà'sə mok mù gù, sə gù yà'sə mok bup nè yi cu ndzə ni' mù nə. ¹⁸ Busè mù rì də yumok sè bəbòñ ka ndzə ni' mù nè mù ñwè wà ènə yeñ. A ve'nə bùusè mù dzəm ngògù yusè yà'a bəbòñ lan, nə kə yà' gù to. ¹⁹ Mù kà yusè bəbòñ sə mù dzəm ngògù sə gùgè. Mù sə gù nga'a kə bum sè bup sè mù ka dzəm ngògù yà' dzəm sə. ²⁰ Fana a ye-a nga mù sə gù bum sè mù sə kə dzəm də mù gù yà' dzəm sə fana, ye də sə kà yà' yà'sə mok mù gù. Sə gù yà' bup nè yi cu ndzə ni' mù nə.

²¹ Fana mù yə də yà'a mvè'nə bum bùungè, də mù sə dzəm ngògù bəbòñ, bup sə noon kok megu sè' fo'. ²² Mù sə dzəm ngòbè' lòlùk sè Nwi sə, sə ntuù mù; ²³ fana yumok cum mali bohòmù anə sè yà' sə lù bə lùk sə ñkərə sè dzəm də yà'a bəbòñ sə. Yà' sə kotse' mù, nə sə gù mù ngòye mali ñkwèñ bohòbup nè yi cu ndzə ni' mù nə. ²⁴ Yè'sə yà ve'nə ñkərə bisə mù ε. Aco kə fis gesə mù sə mvwe' nsàp ni' nè nà' sə sè jə lòmù mvwe' kpɛ ènə ndà pip. ²⁵ A kwasə Nwi bùusè yi a canşə gesə vesùwèñ fo' ndzə bohòTà àvès Jisòs Krest.

Ngòlèsə bə zeñ fana mù yàm bə tu àm, mù sə fàk bohòlùk sè Nwi bə ñkərə àm, nə sə fàk mok bohòlùk bup bə ngùpni' àm.

8

Aco A Cum Ncu Nè Kəkurə Bə Nàañ Yòñsə Nè Nwi

¹ Ye də a yà'sə mok də bùu sè wo a be'lə bə Krest wèñ ka bo mok sənə nzak tse'. ² Busè mù cu yàm mok ndzə bohòyònsə nè yi gùgè bwiñ ngòcu ñwəm ghà nè wo be'lə bə Jisòs nà'a. Nà' fis me'rə mù sə bàa bup

nə ye kpu wèŋ laŋ. ³ Lùuk sɛ̀ Nwì à fa sɛ̀ yà' ànə̀ ka ngòghak to bup yen, bùusə̀ ni' ɲwè ka ɲàŋ tse'. Ye də̀ Nwì a gù yusə̀ kaco lùk gu to yà' yen. Yi tumsə̀ və̀ mo ye, də̀ wo dzə̀ nà' bə̀ ɲgùpni' co ni' yàvəs̀ sɛ̀ bə̀ bup ye'e, də̀ ya nà'a ghak fa ves ɲàaŋ bup sə̀. ⁴ Nwì à gù ve'nə̀ də̀ ya vesùwèŋ sə̀ a cugə̀ bə̀ ɲaaŋ yòŋsə̀ nə̀, sə̀ a ka bə̀ ɲaaŋ ɲwè wà cum ye'e, a sə̀ gu bum kəkurə̀ bə̀ mandzə̀ nə̀ lùk sə̀ dzəm nə̀. ⁵ Bùu sə̀ wo gùgə̀ bum yàwo mvə̀nə̀ ɲgùpni' sə̀ dzəm wèeŋ tsərə̀ mègù sə̀' bum sə̀ ma nə̀ ɲgùpni' anə̀. Bùu sə̀ wo gùgə̀ yàwo yusə̀ yòŋsə̀ nə̀ sə̀ dzəm zeŋ sə̀ fana wo sə̀ tsərə̀ yàwo sə̀' bum sə̀ ma nə̀ yòŋsə̀ nə̀. ⁶ ɲwə̀ nə̀ yi tsərə̀ mègù bum sə̀ ma nə̀ ɲgùpni' fana anə̀ kə̀ tesə̀ fo' kpu. ɲwə̀ nə̀ yi sə̀ tsərə̀ ye bum sə̀ ma nə̀ yòŋsə̀ nə̀ kə̀ tse' ye sə̀ lùŋ, nə̀ ye fifi. ⁷ A ye-a ɲga ɲwè sə̀ tsərə̀ mègù bum sə̀ yà'a ma nə̀ ɲgùpni' fana kaco ɲgə̀ŋgàŋ ye to fuk ɲge' bə̀ Nwì yen bùusə̀ yi sə̀ kà lùuk Nwì sə̀ nòŋsə̀, nə̀ ye sə̀' də̀ kaci yi be' to yà' yen. ⁸ Kaco bùu sə̀ wo cu ncu nə̀ ɲgùupni' awo sə̀ dzəm gu to Nwì yi kwa yen.

⁹ Mègù də̀ wèŋ sə̀ kà yàwèŋ yusə̀ ɲgùpni' sə̀ dzəm sə̀ gə̀. A ye-a də̀ Yòŋsə̀ Nwì nə̀ cu sə̀ ntuə̀ wèŋ zinə̀, fana wèŋ sə̀ gu yàwèŋ yusə̀ yòŋsə̀ sə̀ dzəm sə̀. A ye-a ɲga ɲwə̀ nəmòk ka yòŋsə̀ nə̀ Krest tse' fana ye də̀ ɲgə̀ŋgàŋ ka ɲwə̀ Krest nə̀ sə̀' yen. ¹⁰ Ye sə̀' də̀ a ye-a ɲga Jisòs Krest cu sə̀ ntuə̀ wù fana ye də̀ wù cu ɲwəm bùusə̀ yi a gù wu ɲgòye kəkurə̀ mulisə̀ Nwì; ɲga a ye-a sə̀ də̀ wèŋ sə̀ kpu mali bə̀ ɲgùupni' awèŋ bùu bup awèŋ na. ¹¹ Yusəmok cu sə̀' də̀, a ye-a ɲga Yòŋsə̀ Nwì nə̀ yi à lòkoksə̀ Jisòs mvwe' kpu nà' a cu sə̀ ntuə̀ wèŋ fana Nwì nə̀ yi à lòkoksə̀ Jisòs Krest mvwe' kpu nə̀, nə̀ gu ni' awèŋ sə̀ yà' kpu laŋ sə̀ lùŋ fohə̀ və̀ səmok. Yi nə̀ gu ve'nə̀ bə̀ mandzə̀ nə̀ də̀ yòŋsə̀ ye nə̀ cu sə̀ ntuə̀ wèŋ.

¹² Vesùwèŋ tse' yusəmok sə̀ a nə̀ gu tsoŋ yà' bwema am wèŋ-a. Kà də̀ vesùwèeŋ sə̀ gu yusə̀ ɲgùpni' sə̀ dzəm yà' duk. ¹³ Busə̀ a ye-a ɲga wèŋ cu, nə̀ sə̀ gu yusə̀ ni' awèŋ sə̀ dzəm zeŋ fana ye də̀ wèeŋ nə̀ kpu. Yà' ye sə̀' də̀ a ye-a ɲga wèŋ zə̀ gesə̀ faak ɲgùpni' sə̀ bə̀ ɲaaŋ Yòŋsə̀ Nwì fana ye də̀ wèeŋ nə̀ cum ɲwəm. ¹⁴ Bùu sə̀ wo be'gə̀ mandzə̀ yusə̀ Yòŋsə̀ Nwì sə̀ tsə̀' wo fana ye də̀ wo bwe Nwì. ¹⁵ Yòŋsə̀ nə̀ wèŋ a jə̀ nà' bohòNwì nə̀ a ka weŋ ɲkwèŋ də̀ ya wèeŋ sə̀ tse' wuə̀ bùsə̀. Nà' tse' ɲgògù weŋ ɲgòye bwe sə̀ Nwì. Ye də̀ yi gu ves ɲgòri ɲgòcə̀p to bohòNwì, nə̀ sə̀ to yi də̀ Pàpa, Tè'. ¹⁶ Yà'a mvwe' sə̀ Yòŋsə̀ Nwì nə̀ gùgə̀ ves ɲgòriŋtse' sə̀ ntuə̀ vès pap də̀ a bwe Nwì sə̀. ¹⁷ A ye-a də̀ vesùwèeŋ bwe ye fana ye də̀ vesùwèeŋ nə̀ kə̀ tse' bum sə̀ yi a nòŋsə̀ fa bùu ye wèŋ sə̀ sə̀'. Yà' ye sə̀' də̀ vesùwèeŋ nə̀ kə̀ tse' bum ye'sə̀ ves Krest wèŋ bə̀be'. A ye-a ɲga vesùwèŋ sə̀ ye

ɲgə̀' venə̀ wèŋ bə̀be' fana a nə̀ kə̀ cu be'lə̀ mvwe' sə̀ kəkuk sə̀ ye sə̀ sə̀' bə̀be' anə̀.

Bum Nwì Kə̀ Ye Kəkurə̀ BohòBùu Sə̀ Wo Dzəm Nwì

¹⁸ Mù ri yàm də̀ ɲgə̀' nə̀ vesùwèŋ sə̀ ye ɲga'a nə̀'e, kaco wo fuhə̀ to nà' bə̀ nsàp kəkuk nə̀ nà'a nə̀ kə̀ ye ntsə̀'mòk bohòvəs̀ nə̀ yen. ¹⁹ Nzeŋgòŋ nə̀ Nwì à gù nə̀ bə̀ bum sə̀ yà'a ca sə̀ pwe'fo' sə̀ kùk tse', nə̀ kà lis càp ɲgòyə̀ nùmbu ànə̀ nə̀ Nwii nə̀ fis və̀ bwe ye wèŋ jə̀ja nə̀. ²⁰ Nwì a gù fəsə̀ lònzeŋgòŋ nə̀ maŋkwèŋ, nà' kà faak ye sə̀ dak mòk tse' fe'lə̀. Nzeŋgòŋ nə̀ bə̀ bum sə̀ ca sə̀ pwe'fo' à ka wo də̀ a ye ve'nə̀ dzəm, Nwì à gù yi də̀ yà'a ye ve'nə̀. Nwì nə̀ à sə̀ kùk gəsə̀ lòmantombi, ²¹ bə̀ nùmbu nə̀ bum sə̀ yi à gù ca sə̀ pwe'fo' nə̀ tesə̀ sə̀ mvwe' ncu nə̀ wo nə̀ kə̀ bup cà wà nə̀. Ya ɲga nze nə̀ tesə̀ ve'nə̀ fana, nà' yəəŋ mok bə̀ bóoŋ sə̀ bwe Nwì sə̀. ²² Vesùwèŋ ri də̀ nzeŋgòŋ nə̀ bə̀ bum sə̀ Nwì à gù ca sə̀ pwe'fo' sə̀ wa furə̀ fis, nə̀ sə̀ ye ɲgə̀' co ɲwə̀ŋwè nə̀ yi sə̀ ghà mwe ve'e tətə̀ kə̀ wes ntinə̀. ²³ Sə̀ kà nze nə̀ yiiyi wa mègù, vesùwèŋ sə̀ Nwì a fa ves yòŋsə̀ nə̀ nje nə̀ co ɲgwi yumòk nə̀ nà' yə̀to də̀ yumòk cu ɲgòvə̀ə̀, a sə̀ wa sə̀' ve'nə̀. Vesùwèŋ sə̀ tak nùmbu nə̀ Nwii nə̀ kə̀ fis tes ves jə̀ja co bwe ye, nə̀ fiŋ me'rə̀ fa ves ɲgùupni' avəs̀ də̀ ya ɲga yà'a kà bi. ²⁴ Ghà nə̀ vesùwèŋ ànə̀ dzəm, nə̀ tse' lùŋ ntèŋ fana, a ye ɲgònaaŋ tu bə̀ bum ye'sə̀. Yusə̀ wù yə-a yà' mulisə̀ laŋ fana ye də̀ wù kà tu bə̀ zeŋ mok naəŋ, bùusə̀ a ndà nə̀ yi yə-a yumok laŋ, yi sə̀ naaŋ fe'lə̀ tu səmok e? ²⁵ A ye-a ɲga vesùwèŋ sə̀ naaŋ tu avəs̀ bə̀ yumok sə̀ a ka yà' ntòye fana, a cu ɲgòtə̀k ve'nə̀, yà' reeŋ də̀ a sə̀ ko ri ntəm.

²⁶ A sə̀' də̀ Yòŋsə̀ nə̀ Nwì nə̀ sə̀ tesə̀ vesùwèŋ sə̀ a jì ɲàŋ ye'sə̀. Busə̀ a ka mvə̀nə̀ aco a leŋ riŋ Nwì bə̀boŋ riŋ fana Yòŋsə̀ nə̀ sə̀ leŋ fa ves nsàp nə̀ bə̀ jòŋ, bə̀ mandzə̀ nə̀ anə̀ ye-a vès a kà cə̀p to. ²⁷ Nwì nə̀ yi ri ntəm bwiŋ pwe' nə̀, yi ri yusə̀ yòŋsə̀ nə̀ sə̀ tsərə̀ sə̀ sə̀', bùusə̀ yi sə̀ leŋ fa bùu Nwì wèŋ bə̀ bum sə̀ Nwì sə̀ dzəm sə̀.

²⁸ Vesùwèŋ ri sə̀' də̀ yusə̀ yà' kə̀ tsèŋ-a ɲwè pwe' fana Nwì sə̀ fàk bə̀ zeŋ yi ɲgògù yusə̀ yà'a nə̀ ye bə̀boŋ bohòbùu sə̀ yà' dzəm yi wèŋ; bùu yà'sə̀ sə̀ yi a to fis wo mvə̀nə̀ yi ànə̀ dzəm kok sə̀ ntuə̀ yi də̀ yà'a nə̀ ye ve'nə̀ sə̀. ²⁹ Bùu yà'sə̀ sə̀ yi ànə̀ riŋ wo, yi duk də̀ yà'wèeŋ nə̀ bùuŋ co mo ye, ya ɲga mo ye nə̀ ye motu bohòbwema sə̀ wo ɲkùuŋ sə̀. ³⁰ Bùu sə̀ yi ànə̀ duk də̀ yà'wèeŋ bùu sə̀ ye sə̀ fana yi to yà'wèŋ. Yi ànə̀ to wo fana yi gu yà' ɲgòye yəyərə̀ mulisə̀ yi. Yi ànə̀ gu wes wo yəyərə̀ anə̀ fana yi fa yà'wèŋ mvwe' ncu sə̀ ghəŋ sə̀ bə̀boŋ.

Yusè Aco Yà' Ghak Vees
Yè'sə Yà?

³¹ Yumok cu fe'lə sè aco a cep ŋkuŋ à? A ye-a də Nwi tə ma nē njàvès, ye də ŋwə nē aco yi ghak ves ye ndà? ³² Nwi à ka də mo ye kà ŋgə' yə dzeen, fana yi fis fa nà' bùu vès. Ye də yumòk ka nē aco yi dzeen də yi nē kà ves nà' fa mok cum fe'lə. ³³ Nwə nē aco yi lap bùu Nwi wəŋ bə nzak yè'sə ndà? Nwi a gù ves yi də vées mok yəyərə. ³⁴ Ye də ŋwə nē aco yi muk cù də vès gbù nzak yè'sə ndà? Jisòs Krest bə tu ye à kpɔ bohòvès, nē lokok səmòk. Yi cu ŋgə'a bo ma mà'a Nwi, nē sə lɛŋ fa ves. ³⁵ Aco yumok gapsə vesuwəŋ bə dzədzəm nē Krest tse' nà' bohòvesuwəŋ ènə à? Yumok co ŋgə', bə jijipsə ŋga wo sə yak ves bùu yi, njè, jì cək, kè ŋga wo sə tüksə ves, kè wo də wo gbɛ' ves bə fèk. A mēgù-a sè bum yè'sə aco yà' gapsə ves à? ³⁶ Yà' mēgù mvə'nə wo à còm yà' ndzəne ŋwàk Nwi də,

<<Wo sə zə ves nùumbu pwe' bùu wù.

Wo sə gù megu ves co nsùŋgaan sè wo sə jə lòwo ŋgòkə sɔə wo sɔə.>>

³⁷ Bə bum yè'sə pwe', vès a ghak yà' bə ñaŋ Krest nē yi dzəm vès nə. ³⁸ Mù ri tse' pap də kaco yumok gapsə fis ves bə dzədzəm ye nə yeŋ. A dzəm ye kpɔ kè lùŋ, kè masinjəa Nwi mɔbu bə tu awo, nə ye nsəp yòŋsə mòk nē yi tse' ñaŋ mbwa pwe', kaco yà' gapsə ves yeŋ. ³⁹ A dzəm ye yumòk nē nà' cu kè nē nà' ka ntòvə, a dzəm ye ma mɔbu bə sə nze pwe'. A dzəm ye yumòk nē Nwi a gù nà' pwe', mù ka yàm yumòk nē aco nà' gapsə fuk ves bə dzədzəm nē Nwi a nitsə' fa ves nà' ndzə bohòjisòs Krest nē yi Tà àvès ènə ye.

9

Bum Sə Nwi A Fa Bùu Izùre Wəŋ

¹ Yusè mù sə də mù cep yè'e ka ñàhà jap yeŋ. Mù sə cèp zinə co ŋwəə Jisòs Krest. Ntəm àm nē Yòŋsə nē Rorɛŋ nə tse' nà' yi nə, ² sə ri də a zinə. A zinə də manziŋ sə ko mù ve'e wùriŋ, ntəm sə yaan mù sə' nsəp nē co kà teŋsə fàk, ³ njo bùu lak am bùu Jus wəŋ, sə wo ka Krest dzəm. Wo sə wo bwema am sə vesiwəen ñaŋ. A ye-a də Nwii to fa mù ndò, nə cok fis gesə mù ndzə bohòKrest, yà' tesə bùu am yè'sə wəŋ fana bon ghak mù le ve'nə. ⁴ Wo bwe Izùre, yi à jə wo də yà'a bwe ye, yi à sə ye bə yà'wəŋ bə ñaŋ ye, yi ànə zɔ rùk sə' bə yà'wəŋ, yi fa yà' ləuk ye, yi niŋtsok fa wo mvə'nə yà'a nə sə kuksə yi fana yi kàk fa wo bum mok sə'. ⁵ Wo ŋgwi bù nē wo à tesə bohòtácici avès wəŋ. Krest bə tu ye, nē wo à dzə yi sə nzeŋgòŋ feŋ nə, yi sə' ŋwə lak àwo. Yi Krest nə, yi Nwi nē yi

ghak bum pwe', vesuwəen kuksə yi nē kà teŋsə yuk. Yà'a ye ve'nə.

Yusè Nwi A Kàk, A Ka Wà Ca

⁶ Mvə'nə mù də ntəm sə yaan mù bùusə bùu Izùre wəŋ à dzeen yusə Nwi à kà' sə ve'nə, mù sə kà yè'sə də yusə Nwi à kàk sə a cà wà duk. Ka də ŋwəə Izùre nē fòpwe' ŋgwi bù Izùre anə pap yeŋ. ⁷ Yà'a sə' ve'nə də ŋgwi bù Abrahàm wəŋ ka pwe' bwe Abrahàm sə pap sə' yeŋ. Nwi à duk fa Abrahàm nə də, <<Bwe sè mù nə gù wo noŋsə liŋ yòsə, a bwe sè bohòmo yòAzik.>> ⁸ Yè'sə sə nitsə' də bwe sə Abrahàm à dzə sə, wo ka lòonj fo' bwe Nwi yeŋ. Bwe ye sə mēgù sə wo dzə wo mvə'nə Nwi à kà' Abrahàm nə ŋkuŋ fana wo taŋ wo co bwe Abrahàm sə zinə sə. ⁹ Mvə'nə Nwi ànə kàk Abrahàm nə fana yi à duk fa nà' də, <<Mvə'ək nə kùrə mù foho və, fana Sàra nə dzə mwe.>>

¹⁰ Ka nà'nə megu. Mòok sə' də ghà nē Azik ànə kuk fana ŋgwe ye Rəbəkà dzə fa yi bwe fes. ¹¹⁻¹² Ghà nē bwe yè'sə à cu ntòndzə vəə, ŋga wo ka yumok bɔp kè bəbonj àlɛ ntògɔ, Nwi duk fa ma awo nə duk də, <<Mo nē tu nə, nə fak bohònə ma ŋkwəŋ.>> Nwi ànə gù yè'sə ŋga yà'a yəəŋ jəja də a kokgə sə vəə yi ŋkuŋ yi cok fis mo nje nē yi dzəm. Yà'a bəyi fana yi to ndaŋwə nē yi dzəm, ka də tse'ŋga a ŋwə nē yi gù yumok ŋkuŋ yeŋ. ¹³ Yà' mēgù mvə'nə wo à còm yà' ndzəne ŋwàk Nwi sə də, <<Mù dzəm Jakòp, nə beŋ Esò.>>

Nwii Gùgə Yuye Mvə'nə Yi Dzəm

¹⁴ A yè'sə də Nwii gùgə bum ye bə mandzə nē nà' ka rəŋ yeŋ à? Hai' yà' ka ve'nə yeŋ. ¹⁵ Yi ànə duk fa Musi fa' də, <<Mù nə koksə manziŋ bohòŋwə nē mù dzəm mù.

Mù nə niŋtsok fa gùbòŋ njàm nə bohòŋwə nē mù dzəm sə' mù.>>

¹⁶ Yà'a yè'sə jəja də Nwii dzəmgə ŋgògɔ yuye fana yà' gù bùusə də yi gù ve'nə bùusə bwiŋ dzəm ve'nə kènə də bùusə bwiŋ gùgə ve'nə sə' ye. Yi gùgə yà' bùu manziŋ nē nje sə vəə yi. ¹⁷ Yà' cu ndzəne ŋwàk Nwi sə' də,

<<Mù a koksə wùu Feròŋkum ya mù niŋ fa bwiŋ ñaŋ am sə mutuhù wù, Ya liŋ am sə nə yuhu bə nzeŋgòŋ nə pwe'.>>

¹⁸ Ye də yà' nòjəja də Nwii koksəgə manziŋ nje bohòŋwə nē yi dzəm yi, nə gɔŋsə fa tu bohòŋwə nē bəyi də yi gù nà' ve'nə.

¹⁹ Kàmòk aco ŋwə nəmòk fek duk də, <<Aco Nwi beŋ ŋwə ŋgə'a va, ŋga a ye-a də ŋwəe gù mēgù yusə Nwi gù ŋgəŋgəŋ yi ŋkuŋ yi gù yà' na.>> ²⁰ Nwə nē wà, wù jə cù fòŋkuŋ nə sə fek Nwi yumok ɛ? Aco kàŋ fek to ŋwə nē nà' bom yi nə də, <<Wù bom mù ve'e bùu yàle à?>> ²¹ Njə bom

kànj tse' njànj bə mbom sè yi sè bom kànj bə zej sè yi. Aco yi jənj mbom, nə bom kànj bə zej ba. Kànj mòk ye nè co wo kà nà' nduk fis, mòk ye ye nè wo sè fis, nə gū bum bə zej ghà nè fòlòon.

²² A ye də Nwi ànə dzəm ngòntsə' jèjòk nè nje nə ya bwiinj ye njànj ye sə, fana yi ko bwi ntəm bə bùu sè wo jòksə yi ntəm sè yi nə gū bupsə wo ntsə'mòk sə. ²³ Yi à gū ve'nə bùusə yi à dzəm ngòntsə' nsàp manjəngənj njànj nè yi tse' nə mətuhù bùu mòk sè yi à kòksə manziŋ bohòyà' sə. Yi ànə fàhu nònsə də bùu yè'sə wèej nè kə tse' kəkuk nè nje nə. ²⁴ Bùu sè yi à fàhu nònsə sə, a vès. Yi a ka vestuwènj manjorə bùu Jus wènj to fis jənj megu, yi a to fis jə ves manjorə bù lakmvm wènj sè'. ²⁵ Nwi à cèp fana wo com yà' ndzənə njwàk Hosiyà sè' mvək ànə də, <<Bùu sè wo ànə ka bùu yàm yej sə, mu nə to wo mòk də, bùu am.

Lak sè mù à sè kà wo dzəmgə sə, mu nə to wo mòk də, Bùu am sè mù dzəm wo.

²⁶ Mvwe' sè wo à duk fa wo fo' də, <Wènj ka bùu am yej,>

Yà'a sè' mvwe' sè wo nə duk fəsə fa wo səmòk də,

<Wènj bwe Nwi nè yi ci njwəm nə.> >>

²⁷ Izayà nè yi à ye njà tsòhòbum Nwi nè à wa fa bùu Izùre wènj sə də,

<<A ye-a sè də bùu Izùre sə wènj yam ve'è co ngwansaa sè sə njgū ndzəp,

Fana bùu sè wo nə tse' lùj fo' mègù momjo wà.

²⁸ Tàa nə kà mvək càsə.

Yi nə və njòkə sak mèsə nzak ye bə nzenjònj nə.>>

²⁹ Izayà nə ànə cèp mòk sè' də,

<<Anə ye-a də Tà nè yi tse' nze yi nə à ka ves bwe mòk bws nònsə fa,

Bwèrə də vès à lè co lak Sodòm nə ye sè' co lak Gòmora.>>

³⁰ A yè'sə nga'a da? Yusə duk də, bù lakmvm wènj a yənj mùlisè Nwi mòk co wo kəkurə, nga ye-a sè də wo à sè kà mandzə njòye kəkurə anə sə làpgə na. Wo à bùuj kəkurə nga wo fa ntum awo bohòKrest. ³¹ Bùu Izùre wènj à sè be' yàwo mandzə lùk də wo nə kə ye kəkurə bùu zej fana wo gū ləm bə lùk sə. ³² Wo à gbù bùu yà? Wo à gbù bùusə wo à sə naanj tu yàwo bə fàak awo sè wo à sə gū sə, kà bə dzədzəm bohòKrest ye. Anə gèj wo kə lù'rə gbù məmvwè' lis ³³ nè wo à còm bə zej ndzənə njwàk Nwi də,

<<Wènj yeè, mù tam nònsə lis* mvwe' lak Zayònj nè bwiŋj nə lù'rə gbù bə zej.

Bwiŋj nə lù'rə gbù fo',

megu kə də njwè nè yi dzəm-a bohòna' fana kaco lis ènə fa yi marè'tu yej.>>

10

Mvè'nə Bwe Izùre A Jəm Mandzə

¹ Bwema am wènj, mù sə dzəm ve'è bə ntəm àm pwe'fo' də bùu am, bùu Izùre wènj tse' lùj. Mù sə lej Nwi bə zej sè' wùriŋ. ² Mù ri zinə də wo tse' ntəm bə ma nè Nwi wùriŋ, megu də wo kà bə zinə nè nà' cu ca nə rəj. ³ Wo ka mvè'nə Nwi gùgə njwè njòye kəkurə mùlisè yi sə co yumok jənj fana wo lap mandzə njàwo njòye kəkurə mùlisè Nwi anə. Yà'a mvəsə wo à bənj mandzə Nwi sə. ⁴ Ghà nè Krest ànə və fana fàak sè lùk sə me yàwo sə, fana yà' ye mòk də njwè nè yi tse'-a dzədzəm fana njənjgənj ye kəkurə mùlisè Nwi.

⁵ Musi ànə com yumok bə nzak lùk sə duk də, <<A ye-a nga njwè nònsə wes lùk sə pwe' nè pwe' àlè, ye də njənjgənj tse' lùj bùu zej sè'.>> ⁶ Bə nzak nè njòye kəkurə nga njwè fa ntəm ye bohòNwi nà'a ye də, <<Kà də njwè sə mərə sə ntuè yi də, <A nə lo mabu anə ndà?> duk.>> Yà'sə də wù sə tsem njòkə jə tson və Krest nə nze də yi tesə wu. ⁷ Mòk ye sè' də, <<Kà də njwè sə tsərə sə ntuè yi də, <Anə tson lo sə mvwe' nzenjònj bù kəkurə ndà,> >> də ya wo jənj kəkurə və Krest ca sè' duk. ⁸ Nwàk Nwi sə cèp da? Nà' sə cèp də, <<Ncèp nə nà' kəp wènj nè' co wènj yuk, nà'a kə cùhu wènj nə ye sə ntuè wènj sè'.>> A ncèp nè vès sə tsòho fa wènj də wènj fa ntəm bohòJisòs nà'a. ⁹ Busə a ye-a nga njwè cèp fis kə cùhu yi də Jisòs nə yi Tà, nə dzəm sə ntuè yi sè' zinə də Nwi à lòkòksə nà' mvwe' kpə fana njwè ànə tse' lùj. ¹⁰ Nwèe dzəmgə sə ntuè yi fana Nwi jənj yi də yi yəyərə, yi cèp fis kə cùhu yi fana yi tse' lùj. ¹¹ Nwàk Nwi sə cèp də, <<Nwè nè yi dzəm-a bohòna' fana, kaco yi maha wà.>> ¹² Yà' ka zok bohònjwè nè yi njwè Jus bə nè yi njwè lakmvm yej. Nwi Tà bohòwo yi pwe' yəyərə. Yi sègè ndàanjwè pwe' njkənjntənj, nè nà' lej tətəsə bohòyi. ¹³ Wo a còm yà' ndzənə njwàk Nwi də, <<A ye-a sè ndà nè yi to lɪj Tà sə fana njənjgənj nə tse' lùj.>>

¹⁴ Aco bwiŋj to njwè nòmòk də nà'a kə tesə wo yè'sə va, nga a ye-a də wo ka bohòyi ntòdzəm è? Yà' ye sè' də aco bwiŋj dzəm bohònjwè mòk yè'sə va nga wo ka yumok bə lɪj ye sə yuk yuk è? Aco wo yuk va sè', nga wo ka-a njwè njòtsòho fa wo tse' è? ¹⁵ Aco njwè lo njòkə tsòho anə va nga wo ka-a yi tum è? Yà' mègù mvè'nə wo a còm yà' ndzənə njwàk Nwi yà'a də,

* 9:33 9:33 Lis ènə Jisos Krest.

<<Bwiñ lögò bè Ntirè nè Bèboñ nè ngòkè tsò' fa bwiñ fana wo kwa bohòyà'wèñ wùriñ.>> ¹⁶ Megu dè ka dè bùu sè wo yukgè Ntirè nè Bèboñ nè dzəm wesgè nà' pwe'fo' yeñ. Izayà à duk bè cùu ye dè, <<Tà, ñwè nè yi a dzəm fùk ncèp àvès nè ndà?>> ¹⁷ Ye dè fantum vègè bohòñwè ñga yi yuk yumok, bwiñ yu' ñga wo sè tsòho fa wo ncèp nè Krest nè.

¹⁸ Mù sè fek dè, a yè'sə zinè dè bùu Izùre wèñ a ka Ntirè nè Bèboñ nè yè'e ntòyuk à? Hai', wo a yuk lañ. Yà'a mvè'nè wo à còm yà' ndzənə ñwàk Nwi sè dè, <<Ntirè nè masinjà nè à tse' nè a yuhu lówes sənə nzeñgòñ nè pwe'fo' lañ. Bwiñ a yuk ncèp nè mvwe' sè a fèñ bè fèñ bùà.>>

¹⁹ A fek-a mòk sè' dè, ye dè bùu Izùre wèñ à ka yàwo bè ncèp ànə rɛɛñ àlɛ? Hai' wo à rɛɛñ sè lañ. Musi ànə cep to fa' yi dè Nwi à duk dè,

<<Mù nè gu lak mok nsàp nè wèñ nè kək ja'a wo nè wəñ,

Də anə ye co ye ve'nə le wèñ.

Mù nè gu lak mok sè wo ləm wà,

Wèñ kək ja'a wo ntum yaan wèñ.>>

²⁰ A cèp ghak gugəñ ñgà tsòhòbum Nwi Izayà mvè'nè yi ànə cep ye dè,

Nwi a cèp dè,

<<Bùu sè wo a sè kà mù ləp wèñ a yə mù lañ.

Mù a niñ fa ni' àm bohòbùu sè wo a sè kà mù fe'rə.>>

²¹ Bohòma nè bùu Izùre wèñ fana yi à cèp dè Nwi à duk dè,

<<Mù tse' fa bùu am wèñ bo dè wo vè tètè nùm kə ca co,

Wo kà ñgi nè ñjəm nè yuk lok.>>

11

Nwi Ka Bùu Izùre Wèñ Swi

¹ Mù fek mali-a wèñ yumok səmok. A yè'sə dè Nwi a bèñ bùu ye wèñ lañ nè kè' mò'fis à? Hai', ka ve'nə yeñ. Mù bè tu am, mù sè' ñwəð Izùre, tàcici àvèes Abrahàm fana mù ye bè bop lak Benjamè.

² Nwi a ka bo ye bohòbùu ye wèñ sè yi ànə riñ wo mantombi sè wèñ le co'rè fis. Mù ri dè wèñ ri yusè wo à còm yà' ndzənə ñwàk Nwi bè liñ ñwè nè wo to yi dè Alajà nà'a lañ. Yi à sè cèp bohòNwi bè liñ bùu Izùre, nè sè duk dè, ³ <<Tà, bùu ye'e wèñ a zə ñgàa tsòhòbum yo wèñ, wo a kùəm sè màk wes kàam sè wo fagè wu satikà' fo' sè sè' pwe'. Bwehe cu mègù mok màmù nè mù sè kùksə wu, fana wo sè lap mandzè ñgòzə mù sè'.>> ⁴ Anə geñ Nwi duk fəsə fa yi da? Nwi à duk yi dè, <<Mù tse' mali bùu yàm fo' ncùhù sàmba, sè wo ka rùm nè wo to nà' dè Baal nà'nə kùksə yu'.>>

⁵ Yà'a bohòvesuwèñ ñga'a yè'e sè' ve'nə. Mubwes bùu Izùre mok cu nè Nwi a cok fis wo bè bòvəm nè nje. ⁶ Mvè'nè yi a cok fis yà' bè bòvəm nè nje nè fana yà' rɛɛñ dè yi a ka yà'wèñ bùu yumok sè wo a gù yà' cok fis. Anə ye-a dè yi a cok fis yà'wèñ ve'nə bwèrè dè kaco a to nsàp bòvəm ànə dè a bòvəm yeñ.

⁷ Yusè dè ve': bùu Izùre wèñ à ka yusè wo à sè ləp sè kə tse'. A tse' mègù yà' mubwes bù nè Nwi ànə cok fis wo nè. Ntum mok sè wèñ a gu bup lañ. ⁸ Yà' megu mvè'nè wo à còm yà' ndzənə ñwàk Nwi yà'a dè,

<<Nwi a jipsə wo ñkərèð.

Kaco lis awo ye yeñ, ntu' awo kà sè' yuk, Tətè kə wes ntinə yè'e.>>

⁹ Devid à cèp ye sè' dè,

<<Yusè wo sè kwa sàm bè zeñ sè yà'a bùuñ co tam bohòwo.

Wo gbù, nè ye ñgə' bè zeñ sè'.

¹⁰ Lis loho na wo co wo kà bum yə-è,

Wo ye-a ñgə' nè co nà' zəm tse' megu wo sè nze nè mvèsə bwèrà.>>

¹¹ Ye dè yà' sè tsò' yè'sə dè Izùre à lù'rə dè ya wo gbù nè bisə nè mvèsə à? Hai' ka ve'nə yeñ lok. Bùu Izùre wèñ gbùu fana Nwi fa bù lakmvm wèñ mandzè dè yà'a tse' lùñ ya bùu Izùre wèñ wəñ boñsə yà'wèñ. ¹² A ye ñga bùu Izùre wèñ ànə jam mandzè nè fana nzeñgòñ nè tse' yàwo kə mandzè ñgòtse' swe' bùu zeñ. Bùu Izùre wèñ bisə fana bù lakmvm wèñ bùuñ ñgàa ghàk. A ye ñga bup àwo nè a gù Nwi yi se bwiñ fana anə boñ wesə yè'sə mok nsàp nè fòñga wo kpəñ foho və-a mvwe' mandzè nè Nwi nè ε?

Mandzè Nè Nwi Sə Lùñsə Bù Lakmvm Wèñ

¹³ Mù dzəm ñgòcèp bohòwèñ bù lakmvm wèñ. Nwi a tum vè mù co ñgà ntum bohòwèñ fana mù sè jə yà' co fàak sè ghan. ¹⁴ Busè kàmòk aco mù gu bùu lak am bùu Izùre wèñ mok ñgòwa wèñ, nè foho vè kə tse' lùñ. ¹⁵ Ghà nè Nwi ànə beñ bùu Izùre wèñ fana yà' gu bùu sè sənə nzeñgòñ nè pwe' ñgòtes ñkèñ bè Nwi wèñ mok mvwe' mò'fis. Ye dè anə ye yè'sə va, ñga a ye-a dè Nwi jə fəsə wo co bùu ye wèñ ε? Anə ye megu mok co dè bùu sè wo à kpə wèñ bwiñ foho vè fe'lə lañ.

¹⁶ A ye-a ñga ñwè fa to ntu' bred nè mantombi nè bohòNwi fana ye dè bwes sè pwe' sè' sè ye. A ye-a ñga ñgàan tu mòok sè Nwi fana ntan tu sè ye mali sè ye. ¹⁷ Tu nè bèboñ nè wo togè nà' dè Olip nà'a à təəñ ye sè fo', wo kə sa fis jəñ lo ntan sè, nè jəñ ñga'a nsàp tu mòk nè sè ñgəà, nè kə lem gesə nà' ndzənə tu mòk nè. Wèñ bù lakmvm yè'sə, ntan sè wo à kə ləm gesə yà' ləmə sè wèñ. A wèñ sè wèñ à vè

ngòkè tse' jə mənən ndzə mvwe' ngàan tɔ Olip nè bəbon nə. ¹⁸ Yà' nə yeè nə ve'nə fana kà də wəen jə ntaŋ sə yà' à ye sə tɔ nə co yà'a yusè wà duk. A ye-a də wəen sə nənì' fana wəen sə tsərə tse' də wəen sə kà ngàan tɔ nə wəen tsesè, ngàan tɔ nə sə tsesə wəen yi.

¹⁹ Kàmòk aco wəen duk də wo à sà fis ntaŋ mok sə, ya nga vées tse' mandzè. ²⁰ A le zinə. Wo à sà fis yà' būsə wo à ka dzədzəm bohòKrest tse'. Wəen a bəen mok ni' tɔ ànə ma mòk wəen būs dzədzəm àwəen nè wəen tse' nə. Kà də wəen sə neni' duk, wəen sə koksə le wə. ²¹ A lontan sə yà' ànə kuk kok yəwo bə tɔ nè nà' à ye nə, Nwi nə kà wo mè'rə. Ye də a ye-a nga wəen ka bohòyi dzəm, wəen tsəm də yi nə mè'rə wəen yàwə à? ²² Vesuwəen yə də Nwii mamòk ŋwə nè yi bəŋwè ve'e wuriŋ, yi ye bwi mamòk sè' ŋwə nè co yi ko gesə-a wu ndzə bohòyi, wu wan kpə yò. Yi taksəgə būs sè wo a mè'rə mandzè nè nje, nə ye bəbon bohòwəen, nga wəen tə-a gəŋ bə mandzè nè nje nə. A kà-a ve'nə ye, wo gbe' ci' mak fis wəen fo'. ²³ Yumòok sè' də, a ye-a nga būs Izüre wəen tenjə gatu awo nə fana aco Nwi lem fəsə gesə lo fe'lə wo ndzə mvwe' tɔ nə səmok, būsə yi tse' nsəp ŋən ànə yo. ²⁴ Vesuwəen yə də aco yi jəŋ tɔ wəen sə wəen ka būs Jus yeŋ, sə wəen yəwəen co ntaŋ tɔ mòk nè sə ŋgəà, nə sa fis wəen, nə kə lem gesə bə tɔ nè bəbon, nè wəen ànə ka ntaŋ tɔ ànə yeŋ. Ye də aco yi jəŋ tɔ būs Izüre wəen sə wo ànə ye yəwo ntaŋ tɔ nè bəbon ànə, nə lem fəsə gesə yə'wəen ndzənə tɔ àwo nə.

Būs Izüre Wəen Nə Tse' Lùŋ

²⁵ Bwema am wəen, mù sə dzəm də wəen reeŋ bə zinə mòk nè nà' swihi cu sə mvwe' ncəp ènə, ya kà də wəen sə tsəm də wəen kəkərə duk. Nà'a də, jəju'rè nè nà' a vè bohòbūs Izüre wəen mok ènə nə ye ve'nə tətè kə dzeŋ ghà nè bə lakmvum wəen, sə wo nè tse' lùŋ sə, vè wes bohòNwi pwe' ŋkuŋ. ²⁶ Yà'a mvə'nə būs Izüre pwe' nə tse' lùŋ sə. Yà' cu ndzənə ŋwək Nwi duk də,

<<Ŋgà tətesə bwiiŋ nə, nè tsesə vè mvwe' lak Zayòn,
Fana yi nə fis gesə ŋkài' mutsətsə'rəə bwe' Jəkop pwe'.

²⁷ Də mvə'nə mù fis wes bup awo sə ve'nə, Fana yà' ye mok də rük àm nè mù à zu vesì wəen nə nà' kərə wes mvə'nə mù à duk sə laŋ.>>

²⁸ Būs Izüre wəen a bəen mok būs sè də bə Nwi wəen ka ŋge' yeŋ būsə wo a ka Ntirè nè Bəbon nə dzəm. Yè'sə à ye ve'nə də ya wəen sə wəen bə lakmvum tse' mandzè ŋgòtse' lùŋ. Megu də yi ànə cokfis to wo laŋ də yə'wəen būs ye, fana yi sə dzəm

mali yà' sè'. Yi sə dzəm mali yà' ve'nə njo nè yi ànə zu me rük bə təcii awo sə wəen laŋ. ²⁹ Nwii fa-a ŋwè yumok, kaco yi jəŋ fəsə yà' yeŋ; yi fis jəŋ ŋwə nje, yi kà nà' sè' mè'rə fəsə.

³⁰ Wəen bə lakmvum, wəen à sə kà Nwi yuggə fana Nwi a koksə manziŋ nga'a bohòwəen būsə būs Izüre wəen à ka duk ye yuk. ³¹ Mvə'nə būs Izüre wəen sə kà Nwi nga'a yè'e yuk sə fana, yà' mēgù sè' ve'nə də, mvə'nə Nwi ànə koksə manziŋ bohòwəen fana yi nə koksə manziŋ bohòwo sè'. ³² Nwi a lok tes bwiiŋ pwe' sənə gatu wo kà duk ye sə yuk, də ya yi niŋ fa koksəmanziŋ nè nje nə sè' bohòbwiiŋ pwe'.

Ŋki Nə NgòKuksə Liŋ Nwi

³³ O, Nwii ngà ghək ve'e co ŋwè kà cəp to, Yi tse' ŋkərə, nə riŋ bum sè' nèbup.

Kaco ŋwè reeŋ mvə'nə yi tsərgə bəm ye yeŋ,

Kaco ŋwè reeŋ mandzəə ye sə sè' yeŋ fuk.

³⁴ <<A ri yuk yusè Tà sə tsərə ndà?

Ŋwə nè aco yi fa to Nwi ntip cu yo à? A būs.

³⁵ Ŋwè cu yo nè yi à samsə fa yuk Nwi yumok,

Də ya nà'a nək lak fəsə fa yi à?>>

³⁶ Bum pwe' à tsesə ndzə bohòyi,

Yi à gù yà' yi, yi tse' yà' sè' yi nə.

Kəkuk ye bə liŋ ye sə nè mvèsə.

Yà' a ye ve'nə.

12

Ŋwə Nə Nwi A Jə Yi Co Ŋwə Nje Laŋ Cum Le Ve'e

¹ Ye də bwema am wəen, nè Nwi a koksə manziŋ bohòvès fana mù sə leŋ wəen də wəen fa ni' awəen sə co satikà' nè nà' a cum mali geŋ fo'; wəen ye rərəŋ, nsəp nè co Nwi dzəm wəen. Nà'nə yà'sə mandzè nè aco wəen kuksə yi nə. ² Kà də wəen bə' lo nsəap kuu gi būs sè sə nzeŋgòŋ sə duk. Wəen me'rə Nwi ŋgòkupsə wəen, nə fa wəen tsətsərə nè fi, ya nga wəen sə gu bum mok bə mandzè nè nà'a zok. Nà'a mēgù mandzè nè aco wəen riŋ yusè Nwi dzəm, sə yà'a bəbon, nə ye sə aco yà' gu Nwi yi kwa, sə yà'a məm və'nə yà' tse' ŋgòye pap sə.

³ Mù sə cəp bohòwəen bə dzə' nè Nwi a fa mu nà' bə bəvəm nè nje nə də, kà də ŋwèe sə tsərə bə ni' ye co də yi ŋwə nè ŋkəuŋ nə casə mù mvə'nə yi sə duk. Wəen sə tsərə fūè, nə ja'a nsəp ŋən nè Nwi a fa wəen būsə wəen dzəm bohòyi nə. Wəen sə moo vəm bə zeŋ ya wəen riŋ mvə'nə wəen cu nè zinə. ⁴ Wəen kək ja'a na yəwəen ni' ŋwè è. Ni' ŋwə nè mò'fis tse' bəp nja zok, zok. Bəop sə zəzok ye'sə yà' ka nsəp fək nè mò'fis ləon tse'. ⁵ Yà' mēgù sè' ve'nə də mvə'nə vesuwəen ŋkəuŋ ye'sə, a mēgù

ni' nè mò'fis ves Krèst wèŋ, fana a tse' fàk zəzok. ⁶ Mvə'nə Nwì a sè ndàanwè pwe', nè fa nà' ŋkərə è nè ngògù nsàp fàk nè nje bə zəŋ fana vesùwèŋ fak-a bə zəŋ. Nwè nè nje ngòtsòho rì fa bwiŋ bum mok sè Nwì tsoho fa yi yà' yi fana nje è ànə tsoho bə dzədzəm nè yi tse' nè pwe'. ⁷ Nwè nè ma nje ngòfàk bohòbwiŋ fana yi sè fak sè ntèŋ. Nwè nè nje ngòyərə bwiŋ fana yi sè yərə sè'. ⁸ Nwè nè ma njòo ngòtsòho nè kwe'sə riŋ bwiŋ fana wu sè tsoho kwe'sə wo; nè wu yòŋgà fa bwiŋ mbo, wù fa bə ntəm nè mò'fis. Wu ye-a yòŋwè nè mantombi, wù fak gəgəŋ. Bùu sè wo rì yàwo ngòkoksə manziŋ bohòbwiŋ, wo sè gu fàak koksəmanziŋ sè bə kwəkwa.

⁹ Wèŋ dzəm nje, wèŋ dzəm kok yi sè ntəù wèŋ bə zinə. Wèŋ beŋ yusè yà'a bəp, nè be' tse' yusè yà'a bəboŋ cək. ¹⁰ Dzəm mòk bə mòk bə nsàp dzədzəm nè nà'a yegə mətsetsərəə bwema wèŋ. Tse' ntəm nè ngòjə bwiŋ co bùu sè gəŋ. ¹¹ Fàk gəgəŋ bə nàan awèŋ pwe'fo', nè kà wò. Fàk bohòTà bə ntəam awèŋ pwe'fo'. ¹² Mvə'nə wèŋ sè naan tu bə yusè Nwì à kək sə fana wèŋ sə kwa wuriŋ. Ghà nè nje' vè bohòwèŋ fana wèŋ kontəm, nè təəŋ gəgəŋ. Wèŋ sè leŋ piriya bohòNwì ghà nè fòlòŋ. ¹³ Yusè nje tse' yà' fana yi gap fa ma mòk bohòkrətèŋ nè yi kə ye tse'. A ye-a nje ŋkəŋiŋ vè munda'à wèŋ, wèŋ kə wo be' fəsə.

¹⁴ Fek Nwì ngòsè bùu sè wo sə fa wu nje'. N, a zinə, də yi se yà', kə wo yàk.

¹⁵ Wèŋ kwa wèŋ bùu sè wo sə kwa, nè wəŋ wèŋ bùu sè wo sə wa. ¹⁶ Wèŋ cum cù mò'fis wèŋ bwiŋ pwe'. Wèŋ kà ni' sè nè, wèŋ dzəm ngògi bə bùu sè bwiŋ jəgè wo co bùu sè wà. Kà də wèŋ jəŋ ni' awèŋ co də wèŋ njeə ŋkərə duk.

¹⁷ Nwè nè mòk gu-a wu bəp, wù kà yi bə bəp lək fəsə fa. Gə le yusè aco ndàanwè pwe' dzəm də yà'a bəboŋ. ¹⁸ A ye-a nje mandzə nè yo fana wu jìhì nzòŋ ngòcu bə fìfì wèŋ bwiŋ pwe'fo'. ¹⁹ Nje' am wèŋ, kà də wèŋ fəsə fuk fòo bəp duk; me'rə fa Tà Nwì mandzə ngòsak nà' yi. Yà' cu ndzəne nje Nwì də Nwì a cəp də, <<Me'rə fa fòo bəp bohòmù, mu nè fəsə yà' mù.>> ²⁰ Yà'a ye le də, <<A ye-a nje sə ya nje nè yi bəŋgə wu, wù fa yi beŋ; a ye-a nje ntəm sə cəəm yi, wù fa yi ndzəp. Busè wu gə-a ve'nə fana ye də wù cup naan fa njeŋgəŋ njehamis mətuhù.>> ²¹ Kà də wèŋ dzəm də bəp ghak wèŋ duk, wèŋ ghak bəp bə gə bòn.

13

*Krətèŋ Wèŋ Yək
Bùu Sə Wo Tse' Lak Wo*

¹ Ndàanwè pwe'fo' yək bùu sè wo tse' lak wo, bùusə njeə sè wo tse' yà' ngòtse' bwiŋ bə zəŋ yà'sə a fa wo yà' Nwì, wo a kə yà' bə njeə yəwə jəŋ. ² Ye də a ye-a nje nje nje mòk sè kə wo yək fana ye də yi sè bəŋ yà'sə yumòk sè Nwì a njeə yà' yi. Nwè nè yi gə-a ve'nə fana ye də yi sè jə vè nje mətuhù yi. ³ Nwè nè yi sè gə-a ye yusè yà'a bəboŋ fana kəco wəə ko yi bə bùu sè wo tse' lak sə wèŋ yəŋ. Nwè nè yi gəgə ye bəp wəp gə yà' wèŋ yi. A ye-a nje wèŋ dzəm ngòcu bə fìfì wèŋ bùu sè wo tse' lak sə wèŋ fana wèŋ sə gu megu yusè yà'a bəboŋ, ya wo sə kwa bohòwèŋ. ⁴ Busè nsàap bùu yà'sə wèŋ njeə fàak Nwì, wo sə fàk bùu tu awèŋ sè'. Yà' a le sè' də a ye-a nje wù sè gə bəp, wù wəp li wo, bùusə njeə sè wo tse' lak sə yà' kə wəŋ. Wo njeə fàak Nwì, sè wo tse' ngòyənse njeə gə bəp wèŋ nje'. ⁵ Ye də a bəboŋ ngòyək wo, kà də bùusə jəjòok nè tesə ye, a ye bùusə wèŋ rì sè ntəù wèŋ də a bəboŋ ngògù ve'nə.

⁶ Nà'a sè' nje nè wèŋ tse' ngòlək tas awèŋ sè, bùusə bùu sè wo sə benə mbàam tas sè wèŋ sè fàk yà'sə bohòNwì. ⁷ Ye də wèŋ fa ndàanwè pwe' njeə yusè yà'a sè ye. A ye-a nje nje kə tas ye ntòlak, bəboŋ də yi lak; bùu sè wo tse' lak sə duk-a də wèŋ lak yà' pwe', wèŋ lak fa wo. Wèŋ sə wəp bùu sè bwiŋ tse' ngòwəp wo, nè sə kwasə bùu sè bwiŋ tse' ngòkwasə wo sè'.

Krətèŋ Wèŋ Tse' NgòDzəm Mòk Bə Mòk

⁸ Kà də wèŋ tse' nje nè mòk kə duk. Kə nè aco wèŋ tse' nje nè a nè də wèŋ tse' dzədzəm bohòmòk bə mòk. Busè nje nè yi dzəm-a mòk bə mòk fana ye də yi njeə wes lək sə pwe' laŋ. ⁹ Nwì a duk vesùwèŋ də, <<Wèŋ kà nto ko, kə nje zə, kə yəyə, nè kə yu nje mòk wa.>> Lək yə'sə bə mok sè yà' bwehe cu sə pwe'fo', yà' kə ki be'lə ni' ndzəne nje nè mò'fis nè'e də, <<Dzəm moma yo məm vè'nə wù dzəm ni' yò.>> ¹⁰ Nwè dzəm-a moma ye fana kəco yi gu nà' bəp yəŋ. Ye də ngòtse' dzədzəm, a ngònjeə wes lək sə.

¹¹ Wèŋ lap mandzə ngògù bum yə'sə pwe'fo', bùusə mvək kərə laŋ nè a tse' ngòlòkok mok mətə. Mvə'nə vèes nè kə tse' luj nè kəp wesə vè mok nje'a nè njeə mvək nè ànə dzəm to bohòJisòs Krèst fa' sə. ¹² Ndzəm sè də a me, tsok kəp ngòrəŋ laŋ. Vesùwèŋ mak gesə bum sè bəp sè yà'a bum ndzəm sə fo'. Vesùwèŋ bək jəŋ nje avès co bùu sə aco a lə mvwe' mərəŋ. ¹³ Vesùwèŋ cum ncu nè bəboŋ co bùu sè wo cu mvwe' mərəŋ. Vesùwèŋ me'rə gesə bum sè ngòcəp vək kə'cà nduk, nè ye ngòjəhù rük wèŋ fo'. Vesùwèŋ co'rə fìs bo avès bə zak sàhà,

nə ye bæ bum sè yà' cà cù pwe'fo'. A kà sə kùəm, nə kà yu ɲwə nəmòk sè' wa. ¹⁴ Wèeɲ jəɲ Tà Jisòs Krest co ɲkə̀ bohòwèɲ. Kà də wèeɲ sə fuhu nonjə mandzə ɲgògù nsàap bup sè ɲgùpni' sə dzəm yà', sè yà' tesə kokgə sə vəə vès sə duk.

14

Ŋwèe Kà Moma Mòk Sak

¹ ɲwə̀ nə̀ yi a dzəm-a ncèp Krest lan, ɲga dzədzəm nje nə momjo, wèɲ ko gesə lo yi munjorə̀ wèɲ anə. Wèɲ kà də wenə̀ wèeɲ sə fenə̀ bə bum sə ma nə mandzə Jisòs Krest duk. ² ɲwə̀ nəmòok yo nə̀ yi tsərə̀ ye də aco yi zù yu yà pwe'. Mòk ye bwɪɲ ye nə dzədzəm nə nje momjo fana yi sə tsərə̀ ye də aco yi zù megu ye ɲjəp m̀v̀uɲɲan. ³ ɲwə̀ nə̀ wu zəgə̀-a yòbum pwe' nduk fana wù kà ɲwə̀ nə̀ yi kà ye nduk zəgə̀ nə co də yi yu nə̀ wà jə. Mamòk nə sè' ve'nə̀ də ɲwə̀ nə̀ yi sə kà ye bum pwe' nduk zù nə kà nə̀ yi sə zù ye nduk nə sak, b̀uəsə̀ Nwi a jə̀ yi lan. ⁴ Wù, wu ye'sə̀ ndà ɲkuɲ wù sə kə sak mo ɲgà fàk ɲwə̀ nəmòk-ɛ? Masà ye tse' ɲaaj sè ɲgòduk də nà' gù bə̀boɲ kə bup àlɛ yi. Yi nə gù li lɛ bə̀boɲ b̀uəsə̀ aco masà nə gù to yi, yi gù bə̀boɲ.

⁵ Aco ɲwə̀ nəmòk sə tsərə̀ ye də nùmbu mòk yam ghak mòk; ɲwə̀ mòk sə tsərə̀ ye də nùmbu sə pwe'fo' megù nùmbu, mòk ka zok yəɲ. A ye-a ve'nə̀, fana ndaaɲwè pwe' tse' ɲgòriɲtse' sə ntuə̀ yi pap də yusè yi sə tsəm sə yà'a yəyərə̀. ⁶ ɲwə̀ nə̀ yi sə jə-a ye nùmbu mòk co nə ghan fana yi sə gù ve'nə̀ ɲgòkùksə̀ Tà fo'. ɲwə̀ nə̀ yi sə zù ye nsàap zuzu nduk, yi sə dzəm sə' ɲgòkùksə̀ sə' Tà, b̀uəsə̀ yi sə kwasə̀ Nwi bə̀ yusè yi sə zù sə. ɲwə̀ nə̀ yi kà ye bum nduk zəgə̀ nə sə dzəm ɲgòkùksə̀ sə' Tà b̀uəsə̀ yi sə kwasə̀ Nwi ye sə sə'. ⁷ Vesùwèɲ pwe', ɲwə̀ nəmòk ka bə̀ tu ye yɪyi cum. A ye-a sə kp̀, kaco ɲwə̀ nəmòk kp̀ megu bə̀ tu ye yɪyi yəɲ. ⁸ A ye-a ɲga vesùwèɲ cu fo' ɲwəm fana ye də a sə cu ncu nə̀ Tà nə. A ye-a də vesùwèɲ kp̀ fana ye də a kp̀ sə' b̀uə̀ yi. Ye də a ye-a ɲga vesùwèɲ cu-a fo', kə a kp̀-a, yà' megu də Tà tse' vesùwèɲ yi. ⁹ Nà'a ɲjo nə Krest à kp̀ nə lokok nə, də ya yi ye Tà bohòb̀uə̀ sè wo à kp̀ lan bə̀ sè wo cu fo' mwè pwe' yi.

¹⁰ Yà' nə yeè nə ve'nə̀ fana wù sə sak bwi moma yo b̀uə̀ yà? Kènə̀ wù yòsə̀', wù sə jəɲ moma yòco yusè wà b̀uə̀ yà? Vesùwèɲ pwe' nə kə̀ təəɲ mantombii Nwi fana yi sak ves. ¹¹ Yà' cu ndzəə ɲwàk Nwi də, <<Tà Nwi à cèp də, <Mvə̀'nə̀ mù cu fo' fana ndaaɲwè pwe' nə kə̀ təəɲ bə̀ tumfərə̀ kə mantombii mù,

Nə duk fis də mù, mu Nwi.> >>

¹² Ye də ndaaɲwè pwe' nə kə̀ təəɲ mantombii Nwi, nə tsok fa yi yusè yi à g̀uə̀.

Kà Yusè Co Yà' Gù Moma Yo Mòk Gbu B̀uə̀ Zəɲ Gù

¹³ Ye də vesùwèɲ kà ɲwə̀ nəmòk mòk sə sak fe'lə̀. Bòghak lɛ də ndaaɲwè pwe' mum vəəm ye, nə kà də yi gù yumok sè co yà' jəɲ və fa moma mòk məmumsə̀ fana yi g̀uə̀ g̀. ¹⁴ Mù riɲ tse' yàm zinə co ɲwə̀ nə Jisòs Krest nə̀ yi Tà tse' mu yi nə də, nsàp zuzu mòk nə wo tse' ɲgòdzə̀ nà' dzəə̀ b̀uə̀. Yà'a sə' də, a ye-a ɲga ɲwə̀ nəmòk sə jə nsàp zuzu mòk co yusè yi tse' ɲgòdzə̀ nà' fana yà' ye ve'nə̀ bohòyi anə. ¹⁵ Ye də a ye-a ɲga wù sə zù yòbum nduk, yà'sə̀ gù ntəm moma mòk ɲgòye rərwi', wù kà mbeɲ kòm, fana ye də wù sə kà yi yà'sə̀ dzədzəm ɲɲ fa. Kà də wu dzəm də nsàp zuzu nə̀ wù sə zù b̀uəɲ yumok sè aco yà' gù bupsə̀ yòɲsə̀ ɲwə̀ nə Jisòs Krest à kp̀ b̀uə̀ tu ye nə duk. ¹⁶ A ye-a ɲga yumok cu sè yà'a bohòwù yòbə̀boɲ fana boɲ ghak lɛ də wu me'rə̀ yà', nə nonjə nə də wu sə gù yà' fana bwɪɲ sə cəp bə zəɲ bup. ¹⁷ Busə̀ yusè yà'a gugəɲ bohòb̀uə̀ sè wo be' lögə̀ Nwi co ɲkum àwo sə ka zuzu bə̀ nəno yəɲ. Yusè gugəɲ sə, a ɲgògù yusè yà'a rərəɲ, nə ye fifi, nə ye kwəkwa nə nà' tesə̀ və bohòYòɲsə̀ nə Rərəɲ nə. ¹⁸ ɲwə̀ nə̀ yi be'-a Krest bə̀ nsàp mandzə̀ ènə̀ fana Nwi sə dzəm yi, yà' sə yəəɲ m̀lɪsə̀ bwɪɲ bə̀boɲ sə'.

¹⁹ Ye də a bə̀boɲ də vesùwèɲ sə lap ɲgògù megu yusè aco yà' jəɲ ye fifi, nə ye sə aco yà' sə gù ntəm mòk bə̀ mòk ɲgòkwa lòmantombi. ²⁰ Kà də wu bupsə̀ fàak Nwi bə̀ nsàp zuzu nə̀ wù sə zù duk. A zinə də zuzu pwe'fo' bə̀boɲ, nə ye də, a ye-a ɲga wù sə zù yumok sè aco yà' gù moma yo mòk yi g̀uə̀ fana ye də wù sə gù jòɲ. ²¹ Ye də a bə̀boɲ də, kà də wu gù yumok sə aco yà' gù moma yo mòk yi g̀uə̀ duk. A dzəm yà' ye zù ɲjəp, kə no rùk, kə yu yà pwe'fo'. ²² Nonjə yusè wù dzəmtse' yà' sə vəə wù bə̀ ncèp ènə̀ m̀tətətə̀r'èə̀ wù wèɲ Nwi ba. A rəɲsi bohòɲwə̀ nə̀ yi sə gù-a yumok, ntəm ye kà yi bə zəɲ sə sak. ²³ ɲwə̀ nə̀ yi sə zù-a ye yumok, sə ntəm ye sə kà bə zəɲ pap sə rəɲɲ fana ye də Nwi nə jəɲ yi də yi ɲgà jòɲ, b̀uəsə̀ yi sə zù yusè yi ka dzədzəm sə ntuə̀ yi pap də yà'a bə̀boɲ tse'. Fana yà'a sə' də, vesùwèɲ gù-a yumok sè yà' ka bə̀ dzədzəm sə ntuə̀ vès pap yəɲ fana ye də yà'a yà'sə̀ bup.

15

Tsərə̀ B̀uə̀ Mok

ɲkuɲ Nə Tsəm Ni' Njə̀

¹ Vesùwèɲ sə a yàvès gugəɲ, a sə ko ntəm, nə sə tesə̀ sè wo ka yàwo gugəɲ

yeŋ sò wèŋ. Kà dè vesùwèeŋ sò gu megu mvè'nè yà' sò bòkàrè gù vès duk. ² Ndaañwè pwe' sò kuk lis bə yusè aco yà' tēsə moma yo mòk, yusè aco yà' gu yi, yi sò kuk kok lo ye sè' mantombi. ³ Jisòs Krest bə tu ye à ka yusè yà' à sò bòkàrè mègù yi gu. Yà'a məm̀vè'nè wo à còm yà' ndzənə ɲwàk Nwi də, <<Yə̀ya' nè wo à yà' wu bə zəŋ nə, a kə naaŋ muni'i mù.>> ⁴ Ncèep sè wo à còm nòŋsə yà' ndzənə ɲwàk Nwi ye'sə pwe'fo', wo à còm yà' də ya yà'a sə fa ves ntip. Yà'a tēsə ves ngòko ntəm, nə sə kwe'sə ves sè', ya ɲga vesùwèeŋ nə riŋ ɲgònaaŋ tu avès bohòNwi. ⁵ Mù ləŋ Nwi nə yi fagè vesùwèŋ ko ntəm, nə sə kwe'sə ves ngòlòmantombi nə, də yi gu weŋ, ya wèeŋ cum cù mò'fis mvè'nè wèŋ sə yù mandzè Jisòs Krest ye'sə. ⁶ Ya ɲga wèeŋ kwasə riŋ Nwi nə yi t'è'ε Tà Jisòs Krest avès nə bə cù mò'fis.

⁷ Ye də a bəboŋ də wèeŋ ko gesè lo ndaaŋwè nə yi dzəm ngòye mənŋgorè wèŋ ndzə ɲgùuŋ mvè'nè Jisòs ànə ko gesè weŋ, ya ɲga bwiŋŋ yə ve'nə, wo kwasə riŋ Nwi. ⁸ Mù sè tsè' fa weŋ də Krest ànə və ɲgòfàk bohòbàù Jus wèŋ də ya bum sè Nwi ànə kak fa tàcici avès sə ye zinə, ya bwiŋŋ riŋ də Nwi ɲwè nə yi tse' zinə. ⁹ Yi ànə və sè' də ya bəù sè wo ka Nwi riŋ wèŋ sə tse' mandzè ɲgòkwasə Nwi bə bòvəm nà' nə. Yà' mègù mvè'nè wo à còm yà' ndzənə ɲwàk Nwi də,

<<Ye də mù nə kwasə wu mənŋgorè bə lakm̀vum wèŋ,

Mù nə yəm kuksə liŋ yòsə.>>

¹⁰ Wo à còm mok sè' də,

<<Wèŋ bə lakm̀vum,

Wèŋŋ kwa be'lə weŋ bəù ye wèŋ mvwe' mò'fis.>>

¹¹ Wo à còm fe'lə mvwe' mok sè' ɲkuŋ də, <<Wèŋ bə lakm̀vum pwe'fo', wèeŋ gəŋ Tà. Bòop lak sè sənə nzenŋgòŋ nə pwe', wèeŋ kwasə yi.>>

¹² Izayà à cèp ye sè' də,

<<Ŋgwi bə Jesii nə lokok, nə tse' bə lakm̀vum wèŋ yi.

Bə lakm̀vum wèŋ pwe' nə sə kuk megu lis mok bohònà',

Də nà'a nə ye ɲgà tətəsə àwo yi.>>

¹³ Mù ləŋ də Nwi nə yi gùgè bwiŋ wo sə naaŋ tu də bum pwe' nə kə ye bəboŋ, nə gu ntəum awèeŋ rwiŋ bə kwəkwa nə ye bə fifi mvè'nè wèŋ sə dzəm bohòyi sə. Yà'a ye ve'nə ya wèeŋ nə sə tse' mali nsàp tsətsə̀rè ènə ɲkə̀uŋntèŋ, bə ɲaaŋ Yòŋsə nə Rəreŋ nə.

Pol Cèp Bə Nsàp Fàk Ye Nə Yi Tse' Nə

¹⁴ Bwema am wèŋ, mù riŋtse' sə vèə mù pap də wèeŋ bəù sè wèŋ ri ɲgògù bəboŋ, nə riŋ ɲkə̀rè bə ma nə Nwi, nə ye sè' də

wèŋ tse' ɲkə̀rè nə aco wèŋ ye'rə to bəù mok sè'. ¹⁵ Ncèep mok sè mù còm fa weŋ yà' ndzənə ɲwàk nè'e fana yà'a bə ɲgi nə gəgəŋ də ya wèeŋ kà bum ye'sə swi bisə. Mù a còm ve'nə bəùsè Nwi a ɲiŋ bo muni'i mù bə bòvəm nə ɲje nə, ¹⁶ də mù ye ɲgà fàk Jisòs Krest mənŋgorè bə lakm̀vum wèŋ. Mù bə fàak yàm sè mù sə gəù sə co ɲgà fa satikà' bohòNwi. Fàak am sè də mù sə tsòho fa bwiŋ Ntirè nə Bəboŋ nə Nwi nə. Mù sə tsòho də ya Nwi ɲəŋ bə lakm̀vum sə wèŋ co yu satikà'a sə. Yi ɲəŋ yà' ve'nə bəùsə Yòŋsə nə Rəreŋ nə a gù rəŋsə wo laŋ. ¹⁷ Məm̀vè'nè mù ɲwèə Jisòs Krest fana aco mù ga bàap am bə nsàp fàk nə mù sə fàk fa Nwi nə. ¹⁸ Kaco mù muk fàk cùu am ɲgòcèp bə yumok sè zok yeŋ. Aco mù cèp megu bə fàak sè Krest a gù càsə yà' ndzə bohòmù, mvè'nè yi a gù bə lakm̀vum wèŋ ɲgòyuk yi ye'e. Yusè yi a gù sə, a bə ncèp nə mù a cèp nə, nə ye bə fàak sè mù a gù sè sè'. ¹⁹ Yi ànə gu fàak ye sə bə ɲaaŋ mənŋgəŋgèŋ, nə gu fàak ye sə bə ɲaaŋ yòŋsə nə ɲje nə. Fana mù a tsòho yè jə Ntirè nə Bəboŋ nə nà'a bə liŋ Krest nə mvwe' lak Jòrosalèm kə dzeŋ mvwe' nzenŋgòŋ Ilirikùm. Mù à sə ye'rə nà' pwe'fo' mvwe' buk lak ye'sə. ²⁰ Mù lapgè yàm mandzè gəgəŋ ɲgòtsòho Ntirè nə Bəboŋ nə mvwe' sè ɲwè nəmòk ka liŋ ye sə fo' ntòyuk yuk, ya ɲga kà də a ye də mù sə ci ndap məm̀vwe' kùumndap sè ɲwè mòk à gù nòŋsə lòyi duk. ²¹ Mù dzəm yàm də mù gu mvè'nè wo à còm ndzənə ɲwàk Nwi də,

<<Bəù sè wo à ka liŋ ye sə yuk yuk wèeŋ nə ye yi.

Bəù sè wo à ka mənŋp yumok bə liŋ ye riŋ yuk wèeŋ nə rəŋ bə liŋ ye sə.>>

Pol Tsè' Də Yi Nə Kə Ke' Cepsə Bwiŋ Mvwe' Lak Rumà

²² Nà'a njo nə mù dzəm̀gè ɲgòlòkè ye weŋ fana mù kà mandzè nə sə tse' sə. ²³ Mù ka fàk mvwe' ye'e ɲga'a mok tse' fe'lə. Mvè'nə a lùumŋgòŋ wùriŋ sè mù a sə dzəm də mù kə ye weŋ fana, ²⁴ mù tsəm də mù nə ye weŋ ghà nə mù sə cà ɲgòlòm̀vwe' lak Səpeŋ yà'a. Mù nə dzəm ɲgòcu vesùwèŋ mvək momjo ya a kwa mvwe' mò'fis ɲkuŋ fana wèŋ gu ya gi àm nə sə lo mantombi. ²⁵ Mù sè də mù lo ɲga'a ye'e mvwe' lak Jòrosalèm ɲgòkè fa bəù Nwi sè fo' sə wèŋ bum mok sè wo a tum fa wo yà' bohòmù. ²⁶ Yusè də bə lakm̀vum mok sə wo krətèeŋ sè mvwe' nzenŋgòŋ Məsìdoniyà bə nzenŋgòŋ Akayà wèŋ a tsə̀rə də wo bə nə mbàam mok mvwe' mò'fis, nə tumsə fa lo bə ɲgàa ɲiŋ sè wo cu mənŋgorè bəù Nwi sè mvwe' lak Jòrosalèm. ²⁷ Wo a gù ye'sə bə kwəkwa ɲjàwo nə nà' a kok sə vèə wo fana mù

ye yàm sè' dè a bàbonj co wo tēsè yà'wèj ve'nə. Co bù lakmvum a kè tse' yàm bum sè Nwi à kàk sè njo bùu Jus wèj, fana ye dè a sè' bàbonj dè wo gapsè bum yàwo sè sè nzenḡòj sè bə bùu Jus wèj sè sè'. ²⁸ Mù kè dzej fo', nə fa wo mbàam sè wo a tum fa wo sè fana mù foho vè kə ye wej ŋkuj nə ca lo mvwe' lak Səpej anə. ²⁹ Mù ri sè' dè mù kè tsèj wej fana yà' jəj vè sèsè nè Krèst nə bohòvesuwèj wù kà fùk.

³⁰ Bwema am wèj, mù sè lej wej bə lij Jisòs Krèst nè yi Tà àvès, nə ye bə lij Yònsə nè Rərej nè yi gəgè yi ŋkuj a sè dzəm mòk bə mòk, nə dè wèej lej fa mù Nwi gəgəj. ³¹ Wèej lej fa mù yi dè yi canjə gəsə mù ndzə bohòbùu sè wo ka Krèst riŋ sè wo cu mvwe' nzenḡòj Jùdiyà yà'a. Wèej lej sè' dè yi gu dè mù jə lòmbàam sè mvwe' lak Jòrosaləm anə fana bùu Nwi wèj sè jəj yà' bə kwəkwa. ³² A ye-a ŋga Nwi fa-a fana yà'sə cəa, mù vè mòk bohòwèj bə kwəkwa, ya vesuwèej cum yonjə. ³³ Mù lej dè Nwi nè yi ŋgà fa bwiŋ fifi nə, yi ye wenə wèj. Yà' a ye ve'nə.

16

Pol Sə Cəpsə Gèsə LòBùu Sə Mvwe' Lak Rumà

¹ Mù dzəm dè wèej riŋ njè' àvès Fibi nè yi fàkgè màmvwè' cos nè mvwe' lak Kènkerès. ² Yi kə dzej-a bohòwèj fana kwəkwe', wèj ko yi bo ma ba co ŋwè nè yi ri Tà àvès sè'. Wèej kotse' yi mvè'nə aco wèj bùu Nwi kotse' to ŋwè. Wèej tēsə yi bə yusè yi sè dzəm yà' bùusè yi a tēsə bwiŋ ve'è wùriŋ, nə tēsə mù yàm sè'.

³ Mù cəpsə Prisiliyà bə Akwilà ba fo', sè vesì wèj à sè fàk lok bohòjisòs Krèst bəbè'. ⁴ Wo à dè wo tēsə mù fana wo swirə kpə bùu mù. Mù sè kà wo mùmù kwasè mègù. Coos sè krètèej sè mbwa bə lakmvum pwe'fo' sə kwasə wo sè'. ⁵ Cəpsə fa mù krètèej sè wo kə nigè cos munda'a wo yà'a sè' bəbonj. Cəpsə fa mù ŋge' àm Ipènitòs sè'. Yi à bùuj to tsə krètèej mvwe' nzenḡòj Esiyà cap yi.

⁶ Mù cəpsə Mèri nè yi a fàk mənḡorè wèj anə ve'è gəgəj. ⁷ Mù sè cəpsə fe'lə Andronikòs bə Jùniyàs. Wo bùu Jus sè venə wèj à ni ndapndzəm bəbè'. Bwiŋ riŋ wo bəbonj co ŋgàa ntum Jisòs mòk sè wo gihiḡè matsə. Wo à ye to krètèej wo ŋkuj mù kə ye yàm. ⁸ Cəpsə fa mù Ampilyatòs nè yi ŋge' àm bùu Tà àvès nə. ⁹ Cəpsə Ūbanùs nè vesì wèj sè fàk bohòkrèst mvwe' mò'fis, nə ye Sətaci sè', nè yi ŋge' àm nà'a. ¹⁰ Cəpsə Apelis, bwiŋ ri dè yi zinə bohòkrèst. Cəpsə fa mù ndap Aristòbulùs pwe'fo'. ¹¹ Cəpsə Hèrodòj nè yi ŋwè lak àm. Cəpsə bwema sè wo

màmvwè' ndap Nàsìsò, sè wo bùu Tà Jisòs yà'a pwe'. ¹² Cəpsə Tràfinà bə Tràfosà sè wo sè fàk bohòTà yà'a. Cəpsə ŋge' àm Pesis, yi a fàk bohòTà ve'è wùriŋ. ¹³ Mù sè cəpsə Rufù nè yi fàkgè bohòTà bə ntəm ye pwe' nà'a. Mù sè cəpsə ma ye nè yi a sə kotse'gè mù sè' co mo ye nà'a. ¹⁴ Mù cəpsə Asikritù, bə Flegòj bə Hemi bə Pàtrobà bə Himàs, nə ye bwema mòk sè wo krètèj, sè bə yà'wèj cu yà'sə pwe'. ¹⁵ Cəpsə fa mù Filòlogù bə Jùliyà. Cəpsə Nèriyòs bə njè' ye, nə ye Olimpà nè ye bùu Nwi sè yi cu bə yà'wèj pwe'. ¹⁶ Wèej cəpsə mòk bə mòk bə nsəp cəcəpsə nè ntəm mò'fis. Coos Krèst sè yà'a ma fej pwe'fo' duk dè mù cəpsə wej pwe' bəbonj.

Ntip Nə Nà'a NgòLəsə

¹⁷ Bwema am wèj, mù sè lej wej dè wèej sə kərə bə bùu sè wo sə jə vè gəgà'a, nə sə gu bwiŋ wo me'rə mandzə nè zinə nə yà'a. Wo sə bəj bum sè zinə sè wèj à yə'rə sə. Kà wenə wèj sə be'lə, ¹⁸ bùusè wo sə kà yà'sə bohòjisòs Krèst nè yi Tà àvès nè fàk; wo sə gù mègù yusè yà' sə bəwo. Wo cəp lùmsə bonjə kə cùhu ve'è, nə sə borə mak bùu sè wo ka yumok riŋ wèj bə ncèp cù àwo nə. ¹⁹ Bwiŋ pwe' a yuk mvè'nə wèj a ko jə Ntirè nè Bəbonj nə bə ntəm nè mò'fis sə laj. Mù sə kwa bohòwèj ve'è wùriŋ. Mù sè dzəm dè wèej tse' ŋkərə ŋgòri yusè yà'a bəbonj, nə kə yumok sè yà'a bəp ri lok. ²⁰ Fana Nwi nè yi fagè bwiŋ fifi nə, yi nə ko nonjə Satà sə nze, wèj tes kùu awèj muni'l yi. Mù lej dè bəbo nè Tà àvès Jisòs Krèst nə ye bohòwèj.

²¹ Timati nè yi fàkgè venə sə cəpsə wej sè'. Bwe te' am Lùsiyòs bə Jasòj nə ye Sòsipatà sè wo bùu Jus sè cəpsə wèj sè'. ²² Mùu Tetiyòs nè mù yàm ŋgà cəcòm nə, mù sə cəpsə wej yàm sè' bə lij Tà anə. ²³ Gayòs nè mù cu feej munda'a yi, nə ye bə bùu sè wo kə nigè cos munda'a yi sè wèj pwe'fo' cəpsə wèj. Èratòs nè yi ŋgà lòksə mbàm muntòlak yi nə bə moma àvès Kwatùs cəpsə wèj sè'. (²⁴ Bəbo nè Jisòs Krèst nè yi Tà àvès nə ye bohòwèj. Yà' a ye ve'nə.)

Ncèp Nə Nà' Ləsə Wesə

²⁵ Vesuwèej kwasə Nwi bùusè aco yi gu to wej ngòtəej gəgəj. Yà'a yusè mù ànə tsok fa wej, ghà nè mù ànə tsok fa wej Ntirè nè Bəbonj nè nà'a bə lij Jisòs Krèst nə. Ntirè nè Bəbonj nə nà' à cu sàp ntòmvwè' səswihi. ²⁶ Nà' a tēsə vè ŋgà'a mòk mvwe' jəja laj. Zinə ènə a tēsə vè jəja bə bum sè ŋgàa tsòhòbum Nwi wèj ànə com sə. Bùu sè sənə nzenḡòj nə pwe' a yuk nà' ŋgà à duk ve'nə Nwi nè yi mègù ye Nwi nè mvèsə nə. Wo yuk ve'nə ya wo dzəm Ntirè nə, nə be'

mandzè Nwì. ²⁷ Vesùwèèṅ kwasè Nwì, Yì
mègù Nwì yìiyì, Yì tse' ṅkàrè sè' yì yìiyì.
Vesùwèèṅ kùksè liṅ ye bùu Jìsòs Krest, nè
kà teṅsè yuk. Yà' a ye vè'nè.

**Nwàk nè Mantombi,
nè Pol à Còm Fa Bùu sè
Mvwè' Lak
KORÈ**

Pol ànə yeto cos nè mvwe' lak Korè nè fana bum mok yeto ngòye mbwa sè yà' à ka bəboŋ yeŋ fana yi com n̄wàk ènə ngòcɛp bə bum yà'sə. Bum sè Pol à tse' yà' sə ntəù yi ŋkuŋ nè sə dzəm də yi com yusə mok bə zɛŋ sə, mok à ye də: cos nè à tse' n̄taŋmba, nzak sàhà ye mbwa sè', nè ye jooŋ sè bə nzak gù. Yi sə fa wo n̄tip m̄m̄və'nè wo vè cos fana wo sə gu. Yi sə cɛp fe'lə sè' bə bum sè a fagə n̄wè yà' Yòŋsə nè Rəreŋ nè ngòtse' fàak sè Nwì sə bə zɛŋ, nè ye bə nza' nè ngòlòkok mvwe' kpə. Yi à cɛp bə bum ye'sə ve'e gugəŋ, nè sə n̄iŋtsok yà' bə yəyərəə ye sə.

Mb̄p nè 13 sə cɛp bə dzədzəm bohòbwiŋ də n̄a' yu nè n̄a' tə mantombi bum pwe' nè. Nè mò'fis, dzədzəm nè ngònaŋtu bə yusè lis ka yà' ye yuk. Nè baa ngòtse' tsətsərə nè də Nwii nè gù fa ves yusè yi à duk. Nè tɛ' ye dzədzəm. Fana dzədzəm nè yam cāsə ghak mok sə pwe' yi. Dzədzəm yu nè wo cɛp bə zɛŋ ndzə mvwe' mb̄p n̄wàk ènə ŋkùkù.

¹ Còm n̄wàk nè'e m̄m̄ Pol nè Nwì ànə dzəm kok sə ntəù yi, nè gu m̄ ngòye ngà n̄tum Jisòs Krest. M̄ còm n̄a' m̄ l̄sè Sostini nè yi moma àvès bùu Jisòs n̄a'.² Vès sə còm fa n̄a' bohòbùu sè wo n̄igè cos sè mvwe' lak Korè. Vès còm fa wèŋ sè wèŋ mò'fis wèŋ Krest fana Nwì a rɛŋsə, nè to fis wèŋ ngòye bùu ye yà'a. Yi a cokfis wèŋ nè ye bə ndaaŋwè pwe' nè yi kùksəgè Tà Jisòs Krest. Jisòs Krest Tà nè n̄jəwo bə nè n̄jəvès sè'.³ Vès lɛŋ də tɛ' avès Nwì bə Tà Jisòs Krest gu wèŋ bəboŋ, nè fa wèŋ fifi sè'.

⁴ M̄ kwasəgè Nwì ghà yà lòoŋ wùriŋ, bùusè yi a n̄itsə' fa wèŋ bəvəm nè n̄je nè ndzə bohòJisòs Krest.⁵ Bùsə m̄və'nè wèŋ a ye mvwe' mò'fis wèŋ Krest wèŋ ye'sə, yà'a gùu wèŋ b̄m̄ŋ ngàa ghàk bə bum zəzok. Ghàhà sè wèŋ tse' sè mòok ŋkərə nè ngòrɛŋ bum Nwì nè ye n̄aaŋ sè ngòcɛp rɛŋsə ncɛp ye nè.⁶ Ncɛp nè zinè nè wèŋ à yuk n̄a' bə liŋ Krest nè a ni wèŋ mok sə ntəù bəboŋni.⁷ Yè'sə yà' a gù fana wèŋ tse' bum sè Nwii fagə bùu ye yà' pwe', wèŋ sə kà ko nè mò'fis jamə. Wèŋ tse' yà' m̄və'nè a sə cu tək n̄umbu nè Tà àvès Jisòs Krest nè kə n̄itsə' fe'lə ni' ye səmok nè.⁸ Anə megu sə' yi Jisòs Krest nè nè yi nè gu wèŋ ngòtəəŋ gugəŋ tɛ kə lə. A ve'nə ye n̄ga n̄umbu nè Jisòs Krest nè yi Tà àvès b̄wiŋ vəə, n̄wè kà nzak bohòNwii

gbù.⁹ Yè'sə zinè bùusè Nwii n̄wè nè aco a naan tu bohòyi. A yi nè yi à to wèŋ ngòkə ye n̄ge' bə mo ye Jisòs Krest, nè yi Tà àvès nè.

Cù Zəzok M̄ Cos

¹⁰ Bùu am wèŋ, bə liŋ Jisòs Krest nè yi Tà àvès, m̄ wup fa wèŋ bo də wèŋ cum cù mò'fis, kà də wèŋ ga'a zəzok duk. Kwəkwe', tsətsərə awèŋ nè ye mò'fis bə yusè wèŋ sak tes pwe'fo'.¹¹ M̄ duk ve'nə bùusè bùu Kloowèŋ mok a tsə' fa m̄ duk də ŋkùəm cu m̄ kwe'e' wèŋ anə, bwema am wèŋ na.¹² Yusè m̄ sə cɛp sə də wèŋ mok sə duk lo də, <<Vèes yàvès ves Pol.>> Bòp mòk sə duk də, <<Vèes yàvès bùu Apolò.>> mok bùu Pità bə bùu Krest wèŋ nduk!¹³ Kàcò, wèŋ na gəpsə Krest bə bòp bə bòp àlɛ? N̄wə nè yi anə kp̄u mo ntəəŋ bùu wèŋ à ye Pol à? kènə də wo à bəptəsə wèŋ co ngàa fàha Pol ɛ? ¹⁴ Bə'lo, m̄ kwasə Nwì də m̄tsətsərə wèŋ pwe', m̄ à ka mòk bəptəsə. M̄ à bəptəsə mègù Kripòs bə Gayòs b̄wiŋ ba.¹⁵ N̄wè nè mò'fis nè aco yi duk də anə gɛŋ m̄ to liŋ am nè bəptəsə yi bə zɛŋ bùə.¹⁶ Ohoò, m̄ tsərə kok mòk nè m̄ anə swi. M̄ à bəptəsə Stifanà bə ndap ye pwe' sè'. M̄ ka riŋ də mòk cu fe'lə nè m̄ à bəptəsə yi.¹⁷ Jisòs Krest ànə ka m̄ də m̄ kə bəptəsə ke' b̄wiŋ tum. Yusè gugəŋ sə yi à tum m̄ bùu zɛŋ sə duk də m̄ tsoho lo fa b̄wiŋ ncɛp nè n̄je nè. Fana m̄və'nè m̄ à sə tsòho ncɛp nè, m̄ kà nsàp nè də ya b̄wiŋ duk də, <<N̄wə nè'e cɛp l̄amsə b̄oŋsə cù, yi tse' ŋkərə mb̄a>> gə. M̄ à sə tsòho bə nsàp mandzə nè b̄wiŋ riŋ də kp̄u nè Krest à kp̄u tse' mègù n̄aŋ yi.

Jisòs Krest N̄aŋ Nə Ye ŋkərə Nwì

¹⁸ Yu səmook də, bùu sè wo sə yù lòmmandzə nè n̄a' lèsə bə kp̄u jəgə yàwo ncɛp kp̄u nè Jisòs Krest m̄ntəəŋ nè də a bum ləm. Bohòvesùwèŋ sə a sə yù lòmmandzə nè n̄a' lèsə bə lùŋ nè, yà' ka bum ləm yeŋ, a n̄aaŋ Nwì.¹⁹ Wo à còm n̄oŋsə yà' ndzənə n̄wàk Nwì ləŋ də Nwì à cɛp də,

<<M̄ nè gu b̄upsə bù ngàa ŋkərə bə ŋkərəə awo pwe'.

M̄ nè dzeen bùu sè wo ri n̄wàk wèŋ.>>
²⁰ Ye də bù ngàa ŋkərəə sə tɛ ye'e ma fò? Bùu sè wo rigə n̄wàk yà'a, wo sè' ma nè fò? Mòok bù ngàa gù mamfèn sè sə n̄zengòŋ feŋ ye'e wo ye'e ma fò? Nwì n̄itsə' də ŋkərə nè sə n̄zengòŋ feŋ nè n̄a' ləm bohòyi.²¹ Nwì ànə gu mandzə nè ngòlũŋsə b̄wiŋ fana yi kə mandzə də b̄wiŋ riŋ yi bə ŋkərə nè sə n̄zengòŋ feŋ fa. A b̄oyi bə ŋkərə n̄je də yi lũŋsə bùu sè wo dzəm sə bə ncɛp nè b̄wiŋ sə tsərə də n̄a' ləm nè.²² Bùu Jus wèŋ à sə ləp yàwo də wo ye nsàp m̄aŋgəŋgèŋ mòk ŋkuŋ ya

wo dzəm də ncèp ènə nà'a zìnə. Bùu Gris wèj sə duk yàwo də wo nə rɛɛj jəj ɲkərə fo' ɲkunj. ²³ Bohòma nè njàvès fana a sə tsoho fa yàvès bwij kɔm Jisòs Krest nè wo à tɛ'lə zə yi muntəəj. Ncèp kɔm ènə bùu Jus wèj ka kwəkwa bə zɛj tse', bohòbù lakmvum yàwo yà' yuhu fə ntu'ù wo co bum ləm. ²⁴ Nə ye də bohòndàanjwè pwe' nè Nwi a to yi ngòye ɲwə ye, fana a dzəm ɲga yi ɲwəð Jus kè ɲwə lakmvum, wo riŋ də Jisòs Kreest ɲaaj Nwi. Yi ɲkərə nè Nwi sè' yi nə. ²⁵ A yà'a də bwij sə duk yàwo də yusè Nwi a gu yè'sə yà'a ləm, ɲga ləm nè Nwi a gu ènə nà' cəsè ɲkərə bwij pwe'fo'. Yu Nwi sè bwij tsəm duk də yà'a jì ɲaaj, tse' gha' ɲaaj zɛj nə nɔŋsə ɲaaj bwij sə nze fɛj pwe'.

²⁶ Bwema am wèj, aco wèj ye yàwèj sè' də mutsətsə'rəə wèj sè Nwi a to pwe', nsàap bùu sè nzenɡòŋ jəgə wo co ɲgàa ɲkərə, wo ka mɔŋɡorə wèj ɲkəuj yɛj. Nə ye sè' də nsàap bùu sè wo tse' ɲgi mutsətsə'rəə lak kè bùu sè wo à dzə wo mvwe' ntombi nè nà' tse' liŋ ka mɔŋɡorə wèj anə ɲkəuj sè' yɛj. ²⁷ Nwi a swè' jə ye nsàp bùu sè nzenɡòŋ tsərgə də wo ləm. Yi a gu vɛ'nə ya marè'tu ko bə ɲgàa ɲkərə wèj sə. Yi swèk jəj mok bùu sè wo kəkɡə yàwo co ɲgàa jì ɲaaj ya marè'tu ko bə ɲgàa ɲaaj sə. ²⁸ Yi a swè' fis jə bum sè bwij kà yà' dzəmgə, sè bwij bwi'lə k'gə yà' bə kù, nə ye sè wo jəgə yà' co yusè wà. Yi swèk fis jəj bum yè'sə ya yà'a gu bɔpsə bum sè bùu sè sə nze jəgə də yà' tse' fək sə. ²⁹ A vɛ'nə fana kaco ɲwè kum ɲgùj kù mantombii Nwi yɛj. ³⁰ Wèj Jisòs wèj m'òfis bùu Nwi yiŋi. Mègù sè' bùu Jisòs Krest nè ɲkunj fana vesùwèj tse' ɲkərə. Fana Nwi jəgə vesùwèj co bùu sè kəkərə bùu yi, co bùu sè rərəj sè' bùu yi, nə fis ves mvwe' bɔp sè' bùu yi. ³¹ Nà'a ɲjo nə a tse' ɲgògù mègù mvè'nə wo à còm ndzənə ɲwək Nwi duk də,

<<A ye-a ɲga ɲwə nəmòk duk-a də yi kum ɲgùj,

Yi kum megu nà' bùu yusè Tà Nwi a gu yi.>>

2

Kɔm Krest Gu Gha' ɲkərə Bwij

¹ Bwema am wèj, wèj riŋ də ghà nè mù à vè ɲgòtsòho fa wèj bum sè yà' ànə ye səswihi yà'a, fana mù à ka bə nsàp nè ɲgònitsè' də mù cɛp riŋgə cù, nə tse' ɲkərə wùriŋ və. ² Busè mù à duk sə vəh mù də ghà nè mù vesùwèj fana mù nə tsoho fa gu wèj Jisòs Krest yiŋi. Mù nə tsoho megu kɔm Krest nè yi à kɔm muntəəj. ³ Anə geŋ, mvè'nə vesùwèj anə ye fana mù à vè co dem. Mù à sə kà bə wəə wùriŋ. ⁴ Nə ye sè' də ncèp nè mù à

sə tsòho, mù kà bə ɲkərə bwij sə nze fɛj də ya yà'a bəj wèj tsòhò. ɲaaj Yòŋsə nè Nwi à sə nitsè' fa wèj zìnə nə yi. ⁵ Mù à gu vɛ'nə ya ntəm awèj sè wèj a fa bohòjisòs Krest sə kà bùu ɲkərə bwij təəj mam, a ye bùu ɲaaj sè Nwi.

ɲkərə Nə Nwi

⁶ Nə ye də mvəəsə vées tsoho fəgə ncèp nè Nwi nè bohòbùu sè wo à gu bə bum sè ma nè Nwi laj, vès sè cɛp bə ɲkərə. Nè'nə ka nsàp ɲkərə nè nà' tesə bohòbùu nzenɡòŋ yɛj. ɲaaj awo sè nə ca gəsə lo fo'. ⁷ ɲkərə nè vès sə tsoho ènə a ɲkərə Nwi. Nà' ànə ye to mantombi səswihi, bwij kà bə zɛj ri. Yi ànə nɔŋsə me bum yè'sə mantombi ɲkunj, nə sə kə gu nzenɡòŋ mɔŋkwèj. Yi ànə gu bum yè'sə də ya anə kə tse' kəkuk ɲjàvès ca sè'. ⁸ ɲkəŋkum sè sə nze fɛj anə kà ɲkərə ènə riŋ. Wo ànə riŋ-a nà' bwèrə wo ànə ka Tà Jisòs Krest nè yi tse' fòènə muntəəj tɛ'lə. ⁹ Megu də wo à còm nɔŋsə ndzənə ɲwək Nwi duk də,

<<Bum sè Nwi à fùhu nɔŋsə fa bùu sè wo dzəm yi,

A bum sè ɲwè ka yà' bə lis ye yuk,

Kà bə ntu' sè' yuk yuk,

Nə kà bə zɛj sè' ntòtsərə yuk.>>

¹⁰ Bum yè'sə, a ri yà' bùusè Nwi a tum fa ves Yòŋsə ye ɲgòtsè' fa ves yà'. Yòŋsə ye nə làpgə sə tsətsə'rə anə səsap, nə sə tsoho rɛŋsə bum Nwi sè yà'a cəco. ¹¹ ɲwè cu yè'e, kaco ɲwè riŋ yusè yà' cu sə ntuə ɲwə nəmòk yɛj, a riŋ mègù yà' ɲgəŋgəj anə. A bohòNwi sè' vɛ'nə, də ri mègù bum Nwi sè' Yòŋsə nè nje. ¹² Yòŋsə nè Nwi a gəsə fa ves sə ntuə vès nə, a Yòŋsə nè nje. Nà' ka yòŋsə nè bwij sə nze fɛj yɛj. Yòŋsə ye ènə gùgə ves yi ɲkunj a sə ri nsàap bum sè Nwi a sè vesùwèj bə zɛj. ¹³ Nə yeè nə də bum yè'sə vɛ'nə, vées cu ɲgòtsòho fa bwij fana vès kà bə nsàp ncèpcù nè fa ves nà' ɲkərə bwij sə nze fɛj cɛp. Vès cɛp bə nsàp nè Yòŋsə Nwi nitsè' fa ves yi. Vès tsok rɛŋsə fa bum sè Yòŋsə Nwi nitsè' fa ves sə bohòbùu sè wo tse' Yòŋsə Nwi sə ntuə wo. ¹⁴ ɲwə nè yi ka-a Yòŋsə Nwi sə ntuə yi tse', kaco yi dzəm bum sè Yòŋsə ènə yɛj. Yi nə kà rɛj, yà'a nə sə yəəj bohòyi co a bum ləm. A vɛ'nə bùusè ɲgà rɛŋsə fa bwij bum yè'sə mègù Yòŋsə nè Nwi. ¹⁵ A ye-a bohòɲwə nè yi tse' Yòŋsə nè Nwi nə sə ntuə yi fana yi rɛj yà', nə riŋ bum pwe'fo'. Bùu sè sə nzenɡòŋ yə nsàp ɲwə ènə, wo sə mərə yi mərə. ¹⁶ Yè'sə mègù mvè'nə yà' cu ndzənə ɲwək Tà Nwi duk də,

<<ɲwə nəmòk yo nə aco yi riŋ yusè Nwi tsərgəə àlè?

ɲwə nəmòk cu yo nə aco yi fa Nwi ntip àlè?>>

Bohövesüwèŋ yàvès, sè a tse' Yòŋsè Nwi, a tse' tsòtsò'rè nè Krèst.

3

Nzak Ntanmba

¹ Bwema am wèŋ, mvè'nè mù ànè ye vesüwèŋ fa' yà'a, mandzè kà co m̄ cep bohòwèŋ co bùu sè wo rì bum sè ma nè Nwi ye lok. Mù à sè cèp bohòwèŋ mok co mù sè cèp bohòbùu sè sè nze fèeŋ, bùusè wèŋ à ye mali ntòco bwe sè luè bə bum sè ma nè Jisòs Krèst. ² Mvèk ànè à ye, bum sè mù à yè'rə wèŋ sè à ye co mù sè fa wèŋ mbwi, kà bɛŋ sè bɛŋ ye, bùusè wèŋ à kà kəkərè ngòzu yà' yèŋ. Haan kə dzen ntinè wèŋ ka ntòkərè mali. ³ A ve'nè bùusè wèŋ sè gù mali bum ntòco bùu sè sè nze fèeŋ. Moma sè wa mali bum moma mòk, moma bə moma sè kəm k'ca sè', yà'sə sè kà yà'a jəja kwarəŋŋan də wèŋ gù co bùu sè sè nzeŋgòŋ nì à? Wèŋ sè gù lòbap sè' co bùu sè wà wèŋ sè gùu. ⁴ A ye-a nga n̄wè nəmòk sè duk ye dà, <<M̄ ves Pol,>> mòk sè duk də, <<M̄ yàm ves Apolò,>> yà'sə sè kà yà'a də wèŋ sè gù mali bum co bùu sè sè nze fèeŋ nì à?

Mvəsè Ngà Fàk Tse' NgòFàak

⁵ Ja'a na yàwèeŋ sè' də Apolòo ndà? Pol ye ye ndà? Vès pwe', vès mègù ngàa fàha Nwi sè yi a tum ves ngòkè gùu də ya wèeŋ dzəm bohòTà Jisòs Krèst. Venə sè gù mègù fàha sè Nwi a gàpsə fa ves ngògùu. ⁶ Vès mègù co ngàa fàk nzum wèŋ ve'e. Mù à bi yàm bìi, Apolòye ye ngà gèsə ndzəp, Nwi ye ye n̄wè nè ngògù də yà'a to, nè kuk. ⁷ Mutsetsə'rəè vès pwe', nè guguŋ ka n̄wè nè yi a bi bìi kè n̄wè nè yi gèsə ye ndzəp yèŋ. Nè guguŋ nè mègù Nwi yiyi nè yi a gù ŋkuŋ yà' to, nè kuk. ⁸ N̄wè nè yi à bìi bə n̄wè nè yi à gèsə ndzəp pwe', wo mègù yəyərè, zəzook bùè. Nwi nè kə lək ndaanjwè pwe' mvəsè yi à fàak. ⁹ Vès ba fo', vès sè bə'lə mvwe' mò'fis ngògù fàha Nwi nè mò'fis. Wèeŋ co nzum Nwi bə tu ye.

Aco mù duk sè' də wèŋ mègù co ndap mòk nè Nwi sè ci nà' yi bə tu ye. ¹⁰ Bohòmù yàm, Nwi fa m̄ n̄h̄ ngòyèto kùum sè co n̄wè nè yi rì ngòyèto kùum ndap nə. N̄wè nəmòk ye nè yi sè ci ye ndap nə ci. Ndaanjwè pwe' nè yi sè ci-a ndap ènə, yi jəŋ ŋkərè, nè ci nà' bəbɔŋ. ¹¹ Bə nzak ma nè kùum sè fana nzak ka yèŋ, bùusè Nwi a jə Jisòs Krèst laŋ, nè noŋsə yi co kùum sè sè vesüwèŋ pwe' tə mbwa. Kùum mok sè zook mok bùè. ¹² Ma nè ndap nə ye, bùu səmok jəgè nsàap nteŋ mok sè bəbɔŋ sè wo togè yà' də guè bə siva, nè ye liis sè yà' gù nteŋ, nè ci nà' bə zəŋ. Bùu mok yàwo, wo gbè' jəŋ tə bə n̄ŋan, nè ye kàa gombii sè wà ye'e, nè

ci ndap nə bə zəŋ. ¹³ Nùmbu mòk cu nè fàha ndaanjwè pwe' nè kə yəeŋ jəja. Bùsè nùmbu nè Jisòs Krèst bwiŋ vè fe'lə fana Nwi nè mumsə ja'a fàha ndaanjwè pwe' bə mis. Mis nè nè niŋtsok jəja mvəsè fàha ndaanjwè pwe' cu, də n̄wè nè'e à gù ve'e, nè'e gù ye ve'e bəbɔŋ kə bap àlè. ¹⁴ A ye-a nga fàha sè n̄wè ànə gù m̄mvwe' kùum ndap ènə ka-a sə, ye də wo nə lak yi. ¹⁵ Nga fàha n̄wè sə-a ye də lələk ye nè bisə laŋ. Yi nè ye megu mok botu co n̄wè nè ndap sə yi, yi caŋ tesə botu. Yi lim megu bə ye mok də yi ka kp̄. ¹⁶ Wèŋ ka riŋ də wèŋ bùu Nwi, wèeŋ ndap bohòNwi, nè yi cugè mbwa riŋ nà? Yòŋsè nè Nwi nè cugè sè ntuè wèŋ. ¹⁷ A ye-a nga n̄wè nəmòk bapsə-a ndap Nwi nè, Nwi nè gù bapsə ngəŋgəŋ sè'. A ve'nè bùusè ndap ye rərəŋ, nga ndap ye nè mù sè duk ènə, a wèŋ bə tu awèŋ.

¹⁸ N̄wè nəmòk kà də yi borè ni' ye duk. A ye-a nga n̄wè nəmòk mutsetsə'rə wèŋ nè yi sè tsəm duk də yi ngà ŋkərè sè nze fèeŋ, bəŋ co yi jəŋ ni' ye co ləm ŋkuŋ ya yi tse' rì ŋkərè nè nà'a zinə nə. ¹⁹ Mù sè duk ve'nè bùusè bum sè nzeŋgòŋ jəgè yà' co yà'a yu ŋkərè, yà'a bohòNwi bum ləm. A nè zinə mvəsè wo a còm ndzənə n̄wək Nwi duk də, <<Nwi kogè bùu ngàa ŋkərè sè nzeŋgòŋ fèŋ sè' bə ŋkərèə awo sə.>>

²⁰ Mvwe' mok cu sè', sè wo à còm ndzənə n̄wək Nwi anə də,

<<Tà Nwi riŋtse' də tsətsə'rəè bù ngàa ŋkərè ka fàk tse'.>>

²¹ Nə yeè nè ve'nə, kà də n̄wè nəmòk kum ngùŋ bùu n̄wè wà, nè sə d̄h̄u k'ca də, <<M̄ yàm ves n̄wè nè'e kè n̄wè nà'a>> duk. Yusè wèeŋ riŋ sè də, nga a ye-a sè yà lònŋ, wèŋ tse' yà' wèŋ. ²² A ye-a sè Pol kèe Apolòbə Pità pwe' wo yà'sə sè yàwèŋ. Nzeŋgònè'e nè ye lùn bə kp̄ pwe' gù sè' sè yàwèŋ. Bum sè a sə yə yà' ngà'a bə sè yà' cu mantombi pwe'fo', wèŋ tse' yà' wèŋ. ²³ A nè ye me ve'nə pwe' fana Jisòs Krèst tse' bwi wèŋ yi. Nwi tse' bwi ye Jisòs Krèst nə.

4

Mvè'nè Bùu Korè Tse' NgòJə Ngà Fàk Nè Nwi

¹ Mù dzəm də bwiŋ jəŋ vès bùu sè mantombi mu cos ye'e pwe' də vès mègù ngàa fàk bohòJisòs Krèst. Nwi a jə bum ye sè yà'a səswihi, nè fa ndzə bohòvès də vées yə'rə fa bwiŋ. ² Yusè guguŋ sè bohòngà fàak duk də, yi sè gù yusè yà'a zinə bohòŋwè nè yi sè fàk bohò'nà' nə. ³ A ye-a bə ma nè bohòmù yàm fana nga wèeŋ duk-a də m̄ bap kə bəbɔŋ àlè' pwe', mu nè kà bə zəŋ yàm ŋkəuŋ tsə'rə. A ye-a

nga ñwè nèmòk nè zok sè cep ye sà' dè mû bəbɔŋ kè bup àlè' pwe', yà'sə ka yusè gɔgɔŋ sè zɛŋ yeŋ. Mè bə tu am mû kà dè mû sè gù bəbɔŋ dukgə. ⁴ Ngòcɛp zìnə, mû ka jòn nè mû à gùu riŋ, megu dè mû ka cùu sè ngòduk fis dè mû ka nzak tse' sè' tse'. A nè sak megu mû Tà Nwì, yi nè yi sakgə nzak yəyərə. ⁵ Nə yeè nè dè ve'nə fana ka bəbɔŋ co wèŋ sə sak ke'cà bwɪŋ yeŋ. Bòdə wèŋ yu'rə ve'nə tətè mvəək kərə, nùmbu nè Tà Jisòs bwi vè fana yi nè fis noŋsə bum jəja, nə gù bum sè bwɪŋ sè tsərə yà' rɛɛŋ və sà'. Nà'a nùmbu nè Nwì nè kwasə ndaənŋwè pwe' nè nà'a yəyərə ngòtse' kwəkwəsə.

⁶ Bwema am wèŋ, bum sè mû cèp yà' bə liŋ am nə ye liŋ Apolòyà'sə, mû cep ve'nə ya wèŋ riŋtse' bum sè wèŋ tse' ngògùu. Bum sè wèŋ tse' ngògùu sə, a sè wo à còm nòŋsə yà' ndzənə ñwàk Nwì. A yà'sə duk də, ka bəbɔŋ dè wèŋ sə neni' bəu ñwè nèmòk, nə sə beŋ mòk bəŋnə yeŋ. ⁷ Wù nè wù sè duk də wù gha' bwɪŋ pwe' wù ànə, à gù būsə wu ñwè nè ñkùuŋ nà'nə ndà? Mû fek fe'lə-a wu səmok də, yusəmok cu sè wù tse' yà' nga Nwì à ka wu yà' yi fa àlè? Mvəsə Nwì ànə fa wu bum pwe' yi, ye nga'a va ñkuj wù sə kum ke' ngùŋ co də wù à tse' yà' bə ñaŋŋ yo-ɛ? ⁸ Wèŋ sə duk də wèŋ tse' bum pwe' ɛ? Wèŋ sə jə nì' awèŋ co ñgàa ghàk. Wèŋ a bəuŋ ñkum nga vès ka yàvès ñkum yeŋ ɛ? Wèŋ anə ye-a ñkum zìnə bwèrɛ də bòmù wùriŋ ya a kok gaŋ sè vesùwèŋ bəbɛ'. ⁹ Gù co Nwì a jə vès ñgàa ntum Jisòs nə noŋsə ves ñkusə mbwèŋ. Vès mègù co bəu sè wo də wo kə zə wo zəə būsə wu bəu sə bup. Vès tə ye'e mantombii masinjàa Nwì nə ye bwɪŋ də maŋgòŋ kuk burə ves. ¹⁰ Vès mègù mok co ñgàa ləm bəu Jisòs Krɛst. Wèŋ yàwèŋ ñgàa ñkərə bəu tu Jisòs Krɛst. Vèes yàvès dem, wèŋ ye yàwèŋ ñgàa ñaŋ. Wo jəgə wèŋ co bwɪŋ, wo sə fa ves yàvès marè'tu. ¹¹ Haan kə wès ntinə jìŋ tse' ves nsàp nè nje sə yaŋ ves, ntum sə sə ves, vès kà yusè ngòno tse'. Vès sə nì ke' gù yàvès gaa cək. Bwɪŋ yeŋsəgə ves ñgə' wùriŋ, vès kà ndap nòŋ sè' tse'. ¹² Vèes fàkgə bə bo avès tɛ vès wo. Bwɪŋ yàk ves, vès cep fəsə fa wo bə nè bəbɔŋ. Wo fa ves ñgə', vès ko ntum. ¹³ Ghà nè wo to fa ves liŋ sè bup, vès busə fa wo fàə. Wo jə ves co bəp sè yà' ka fàk tse' ye'e, tə kə wes nie'. Wo kàkgə ves co kùup yusə wà.

¹⁴ Bwema am wèŋ, ka ye'sə dè mû sə cep bum ye'sə bohòwèŋ də ya marè'tu ko wèŋ yeŋ. Mû cèp ye'sə ngòtip wèŋ tipə būsə wèŋ bwe am sà mû dzəm wèŋ ve'e wùriŋ. ¹⁵ A ye-a sè də bəu sè wo sə tip wèŋ bə mandzə nè Jisòs Krɛst ñkùuŋ fana nè yi co tɛ' àwèŋ mègù nè mò'fis. Mû mègù co tɛ' àwèŋ mùmù, būsə wèŋ anə bəuŋ to bəu

Jisòs Krɛst nga mû ànə tsoho fa wèŋ Ntirè nè Bəbɔŋ nə mû. ¹⁶ Yà' təŋ nə də mû tɛ' àwèŋ fana mû leŋ wèŋ kwəkwè', wèŋ be' kùugi am. ¹⁷ Nà'a njo nè mû tum Timati də yi kə tsok fe'lə wèŋ mvè'nə kùugi am sè cu bə mandzə nè Jisòs. Yà'a yusè mû sə ye'rə bəu sè mû cos ma nè fòlòŋ də wo gù. Wèŋ yuk Timati nè būsə yi mo àm nè mû dzəm yi wùriŋ. Yi gùgə fàha Tà Jisòs Krɛst sè' bə ntum ye lòŋ.

¹⁸ Yu səmok də bəu səmok mɔŋgorè wèŋ anə sè neni', nə sə tsok də mû nè kà mok bwi vè yuk fe'lə. ¹⁹ Zìnə nè də, a ye-a nga Nwì fa ñaŋ, mû nə və. Nà'a mvək nè mû nə riŋ də bəu sè wo sè neni' ye'sə wo tse' ñaŋ sè Tà Nwì kə wo sə cep mègù cù wà àlè'. ²⁰ A ye-a nga gaŋ ñkum Nwì cu sə ntəu bwɪŋ zìnə fana yà'a nə ye bə ñaŋ, a nə kà cèp cù wà ye mègù. ²¹ Nə wèŋ dzəm nè fò? Də mû vəə, mû jəŋ ñkwès ñgə' ngòyeŋsə wèŋ ñgə' bə zɛŋ, kə də wèŋ dzəm ñgòkup sè kùugi awèŋ ya mû və bə fifi ngònitsə' fa wèŋ də mû dzəm wèŋ ɛ?

5

Jòn Nəbup Cu Məkwe'è Wèŋ

¹ Bwema am wèŋ, wo a tsə' mû də bəu mok cu məkwe'è wèŋ sè wo sə kohò sàhà nsàp nè bup. A megu-a sè pegè wèŋ, wo kà nsàp ànə gù. Kwə'fò! Mû a yuk də ñwè nèmòk cu mɔŋgorè wèŋ anə nè yi sə nòŋ bə ñgwe tɛ' ye. ² Aco wèŋ sə neni' va, nga bwɪŋ cu mɔŋgorè wèŋ anə sè wo sə gù nsàp yu ènə ɛ? Anə ye co wèŋ sə wəŋ le waa. Wèŋ fis gesə ñwè nè yi a gù nsàp yu ànə mɔŋgorè wèŋ anə fisə. ³ Bwema am wèŋ, vesùwèŋ sə kà-a si bə si sè' yenè fana ntum àm cu mègù bohòwèŋ. Bə ñaŋ Tà Jisòs Krɛst fana mû sak wes mè nzak ñwè nè yi a gù nsàp yu ènə laŋ. Mû a sak wes nà' co də mû vesùwèŋ bəbɛ'. ⁴ Yusè wèŋ tse' ngògùu sə də, wèŋ benə və mvwe' mò'fis, mû ye yàm sà' vesùwèŋ sə ntəu fana bə ñaŋ Tà Jisòs Krɛst, ⁵ wèŋ fis fa ñwè ènə bohòSatà. Wèŋ fis fa yi ve'nə ya ngùpni' ye ye ñgə'. Yi yə ñgə' ve'nə, nùmbu nè Tà Jisòs bwɪŋ vəə yòŋsə ye luŋ ye lùuŋ.

⁶ Bwema am wèŋ, ka bəbɔŋ co wèŋ sə kum ngùŋ mvè'nə wèŋ sə gù yà'sə yeŋ. Hàva'-èè, co wèŋ ka riŋ sə ku' nè mò'fis bupsəgə mok riŋ à? ⁷ Bògha' də wèŋ fis gesə nsàp bup ànə matsətsə'rəə wèŋ anə fo', ya wèŋ ye bəu sè bəbɔŋ. Zìnə nè də wèŋ yà'sə bəu sè bəbɔŋ būsə Nwì a jə cop nè ngògù mèsə fa vesùwèŋ bup avès

nə lanj. Cop nə yi à jə nə, a Jisòs Krest.* ⁸ Ye də vesùwènj cum le ncu nə nà'a zìnə nə ye lāan. A kà də a sə gu bup sə co ngòbènj bwij, nə sə kok ke' ca nkai' duk.

⁹ Nwàk nə mù à còm fa wenj fa' mantombi nà'a, mù à còm fa wenj nja duk də, kà də wèenj sə be'lə ke' wenj nsàap bùu sə wo sə ko ke'ca sàhà duk. ¹⁰ Mù à sə kà yà'sə də wèenj kà wenj bùu sə wo ka krètènj yəj wèj cu be'lə duk. A ye-a nga njwè ka krètènj yəj, nə sə koho sàhà, gu bum lak co rùm, nə dzəm bum lələ, nə ye nga yə, wenəwènj kàa be'lə lok tse' nga wèj tesə gesə lósənə nzenğòdènə fo' nkunj wenəwènj kà be'lə yuk. ¹¹ Yusə mù a duk sə, mù à sə tip wenj tipə də a ye-a nga njwè də yi krètènj, nə sə gu mali bup àle, wenə wèj kà be'lə. A ye-a nga nsàp krètènj ànə sə gu nsàap bup sə co də yi sə ko sàhà, sə wanj bum bùu mok, sə gu bumlak co rùm, sə yak bwij, sə no juhu rùk, nə sə yəyè fana wenə wèj kà be'lə. Wèj ka tse' ngòzù be'lə zuzu ma wenj njwè ànə wèj. ¹² Krètènj ka njānj sə ngòsak bùu sə wo ka krètènj yəj tse'. Bùu sə aco a kuk ja'a, nə duk də wo sə gu bəboj àle sə meğù krètènj wèj. ¹³ Nwii nə sak bəp bùu nə wo ka krètènj yəj wèj yi. Ye də wèenj gu ma njāwènj mvə'nə wo à còm nòjnsə ndzənə njwàk Nwi duk də, <<Be' fis gesə nga gù bup mutsətsə'rə wèj fo'>>

6

Nzak Mutsətsə'rəə Krètènj Wèj

¹ A ye-a nga njwè nəmòk mənğorə wèj tse' mənzak bə mòk nə yi sə' krètènj, kaco marè'tu ko wenj ngòjə lònzak nə mù kot yəj à? Co a yè'e bəboj bohòwènj bùu Nwi ngòkə təəj mù kot mantombii pegè wèj, də wèj sə sak nzak, nə nòjnsə ngòmèsə nzak nə mutsətsə'rəə wèj bùu Nwi à? ² Co wèj ka riñ də bùu Nwii nə kə sak bùu sə sə nzenğòj fəj ntsə'mòk wèj riñ à? A ye-a də wèenj nə kə sak nzenğòj nə ntsə'mòk wèj, njo nə wèj kà wabə ngòsak bwe nzak awèj wabə ye yə? ³ Wèj ka riñ də vesùwènj nə kə sak masinjāa Nwi bə tu riñ à? Yè'sə nə yeè nə ve'nə, co ghak vesùwènj yè'e ngòsak nzak avès sə nzenğòj fəj à? ⁴ A ye nga nzak lòkok, wèj canj jə ləfa bùu sə sə mbinj, sə cos jəgə wo co wo ka Nwi riñ, də wo sak fa wenj yè'e bùu yə? ⁵ Waà, marè'tu ko johotse' wenj. Co njwè nəmòk nə mò'fis mənğorə wèj nə yi ngà nkərà co yi sak fa krètènj mòk nzak awo yè'e bùə à? ⁶ Nsàp nə njāwènj də, krètènj mòok jə lòkrètènj mòk mù kot də wo kə təəj ngòsak nzak mantombii

bùu sə wo ka Jisòs Krest dzəm. ⁷ Mù tsok fa wenj ncèp nə nà'a zìnə. A jəj nəbup bohòwènj ngòtse' lok fu' nzak mənğorə wèj. A ye-a nga njwè nəmòk gu wu bup, kaco wu me'rə yi ntènj yəj à? Nə ye də a ye-a nga njwè nəmòk lim zə-a wu, kaco wu me'rə yi sè' ntènj yəj à? ⁸ Wèj sə gù bwij bup sə' wèj. Wèj sə lim jə bum bùu mok nga wenə wèenj ve'ε bwema bùu Jisòs Krest.

⁹ Co wèj ka yè'e riñ də bùu sə wo gəgə bup nə kà mvwe' sə Nwi cu ngòsak gan ye ni riñ à? Kà də wèenj borə ni' awèj duk; Ngà kohònto, ngà kùksə rùm, ngwe njwè kee ndu njwè nə yi sə tesə sə mbinj, bə njwè nə yi njwəmbam yi nòoj bə njwəmbam mòk kènə njwənjwè nə yi nòoj bə njwənjwè mòk pwe', wo nə kà mvwe' gan nkum Nwi kə ni yuk. ¹⁰ Nə ye sə' də nsàp njwè nə ngà yə, ngà wanj bum bùu mok, ngàa juhu rùk, yak bwij bə ngàa lim zə ke' bwij yè'e pwe', nə mò'fis nə kà bəoj sə yà' cu mvwe' gan nkum Nwi sə' kə tse' yuk. ¹¹ Bùu mok mutsətsə'rə wèj à sə cu togə nsàp ncu nə bup ènə. Fana Nwi a cùk rəjnsə fis wenj mvwe' nsàap bup yə'sə mòk lanj. Yi a fis tes wenj mok zok, nə fa wenj njānj sə ngòcu nsàp ncu nje nə nà'a bəboj nə. Yi jəgə wenj mok co bùu sə wèenj ngàa jì nzak mu lisə Nwi. Yə'a pwe' ve'nə bùu linj Tà Jisòs Krest nə ye bùusə Yòjnsə Nwi nə a kùksəgə yi nə cu sə ntuə vès.

Mandzə Nə Krètènj Tse' NgòGù Bə Ni'

Ye

¹² Mù yə də bùu mòk sə duk də, <<Mù ka yumok ngòdzə yà' tse'>> A le zìnə də wèj ka yumok sə wèj tse' ngòdzəə tse'. Wèenj riñ sə' də, bum mok cu yo sə kaco yà' tesə wèj bə yumok yəj. Mù yàm sə' bə tu am, mù ka yumok sə mù tse' ngòdzəə sə' tse'. Megu də kaco mù me'rə ni' àm ngòye nkwe'j bohòyumok yəj. ¹³ Aco wèj sə duk də, <<Wo à gù fa bəj bohòvəm, nə gu fa vəm bohòbèj.>> Mù dzəm lanj də a ve'nə zìnə. Megu də wèenj sə tsərə tse' də, nùmbu mòk cu nə Nwii nə gu bəpəsə vəm bə bəj pwe', yà' ca bisə lo. Bə ma nə ngùupni' awèj, wo à ka yà' də wèenj sə koho bə zəj sàhà gù, wo à gù yà' də wèenj fak bohòTà Jisòs Krest bə zəj. A sə' Tà Jisòs Krest nə nə yi jəgə nkərà bə ngùupni' nə. ¹⁴ A nə ye sə' də mvə'nə Nwi à lòkoksə Tà Jisòs Krest mvwe' kpə yà'a, yi nə jə sə' nsàp njānj ànə, nə lòkoksə vesùwènj mvwe' kpə sə'. ¹⁵ Co wèj ka yè'e riñ, də ngùup ni' awèenj ngùupni' nə Jisòs Krest ma mòk riñ à? Nə ye də, a kəkərà co njwè jəj ngùupni' nə Jisòs Krest nə, nə kə be'lə nà'

* 5:7 5:7 Ngo njwàak yè'e sə cəp bə nkà'a bùu Jus wèj sə wo à sə to yà' də nkà'a jì yis yà'a. Mvək nə à sə kùrə, wo fis gesə yis mu nda'ə wo pwe' nə sa zu megu bred jì yis. Pol sə fəhu yis sə fəj bə bup sə njwè sa gùu. Wo à sə zu nkà'a yà'sə wo sə suə fa Tà Nwi nsunğanj co cop.

bə ngùrni' njwà sàhà nà? Kàyà, kaco ye yuk ve'nə yeŋ lok. ¹⁶ A ye-a nga njwè kə be'lə ni' ye bə nə njwà sàhà, ye də bə nà'a yà'a mok ni' nə mò'fis. Yà' cu ndzənə njwàk Nwì sà' ve'nə də, <<Njwəmbam bə njwànjwée bùnj mok njwè nə mò'fis.>>

¹⁷ Njwè nə yi jə-a ni' ye, nə be'lə nà' bə nə Tà Jisòs Krèst fana ye də bə nà'a mok sà' mò'fis ndzənə yòŋsà. ¹⁸ Nà'a njo nə mù duk weŋ də wéen caŋ gəsə mvwe' ko sàhà nə. Bup mok sà njwée gùgə yà'a pwe', yà'a kà ngùrni' bupəsəgə. Bohòko sàhà ye, ngəngəaŋ gə nsàp bup ànə, fana nà' bupəsə ngùrni' ye nə bupəsə. ¹⁹ Riŋ də ngùrni' yòo co ndap mvwe' sà Yòŋsə nə Rəreŋ cugə nja. Yòŋsə nə nà'a sə ntùu wù ànə a və bohòNwì bə tu ye. Wù ka ngùrni' yòwù tse', Nwì tse' nà' yi. ²⁰ Yi tse' nà' yi bùusə yi à ywi wu ywinə. Nə yeè nə ve'nə fana ye də yusə wù gù-a bə ngùrni' yòpwe', yà'a ye ngòkùksə Nwì, nə sə gu yi kwa.

7

Nzak Gù

¹ Mù sə còm fəsə fa weŋ yè'e bum sə wəŋ à còm fek vèsə mù yà'a. A ye-a nga njwè də yi kà njwə jə, ye də yi gù bəboŋ. ² Yè'sə ye-a sà' ve'nə fana a bəboŋ də ndaaŋwè pwe' tse' njwə nə nje, njwànjwè nə fòpwe' tse' ndu nə nje sà'. Wo tse' ve'nə ya kà də wo gbu ni sənə bup nə ngòko sàhà duk. ³ Ndu nə gu fa njwə ye nə bum pwe' sà ndum tse' ngògù fa njwə. Njwànjwè nə gu fa ndu ye nə yà pwe' sà njwə tse' ngògù fa ndum sà'. ⁴ Njwànjwè nə ka bə tu ye cum. Ndu ye nə tse' nà' yi. Njwəmbam nə ka tu ye yi sà' tse'. Njwànjwè nə tse' nà' sà' yi. ⁵ Ndu nə bə njwə nə ba fo', mòok kà mòk ma kèhe yi bə'. Tse'nga wo dzəm mvwe' mò'fis də wo ga'a cum ve'nə mvək momjo, ya nga wo jəŋ mvək ànə ngògù piriya. Nà'a mée, fana wo be'lə co njwə bə ndum səmok. Wo be'lə ve'nə ya Satàa kà mandzə tse' ngòbòrə wo də wo gbu bùusə də wo ko fak ntum bùə duk.

⁶ Ntip nə mù sə fa weŋ nà' bə nzak gù ènə, kà də mù sə fa njaŋ də a ye tsoon ve'nə yeŋ. Mù sə fa mègù yàm ntip. ⁷ Bohòmù yàm, a ye-a də bwiŋ pwe' cum mvə'nə mù cu yè'e, boŋ ghak lə zeŋ. Mù cəp-a sə ve'nə fana mù sə riŋ sà' də Nwì a fa ndaaŋwè pwe' nsàp nə nje zok ngòfàk bohòyi. Yi à gù njwè nəmòk ngòfàk ma ve'e, mok ye ngòfàk ma ve'e.

⁸ Yusə aco mù cəp bohòbòp bùu sə wo ka sənə nzak njwə bə ndum ntòni bə baa yepmfə wéen də, bòghak də wo cum woòwo mvə'nə mù cu yàm yè'e. ⁹ Ngə' nə ca nə də, bùu mook yo sə kaco wo ko to riŋ

ni' awo yeŋ. Bòbohònsàp bù ànə ngòjə njwə, njwànjwè jəŋ ndum. A bəboŋ də bwiŋ cum ncu njwə bə ndum, nə noŋsə nə də njə njwə bə ndum sə teŋ wo co mis.

¹⁰ Bohòbòp bù nə wo à lògù lan, njwànjwè kà ndu ye də yi tesə gù lan duk lok. Nà'a nə təəŋ megu ve'nə bùusə mù sə kà yè'sə mùmù cəp. Jisòs Krèst bə tu ye sə duk sà' ve'nə. ¹¹ Nə ye də, a ye-a nga njwà mòk tesə gù, yi nə cum yiŋyi. Yi kà ndu mòk nə zok jə fe'lə. Yi duk-a də yi jəŋ ndum, yi bwiŋ foho lo fe'lə sà' bohònjwè nə bə nà' à ye to nə. Yà' mègù sà' ve'nə bohònjwəmbam də yi kà də yi bə' fis me'rə njwə ye duk.

¹² Ma nə bohòbùu mok sə wo tse' njwə nə ye sə wo tse' ndum nga yà' ka krətəŋ yeŋ, mù tse' yumok ngòtsə' fa wo sà'. Ncəp nə mù sə tsə' wo nə, kà də Tà Jisòs Krèst cəp nà' yi yeŋ. Yà' mègù sə mù tsə' mù də a ve'nə yəyərə. A ye-a nga njwəmbam nə yi krətəŋ tse' njwə ye nə nà' ka krətəŋ yeŋ, njwà nə dzəm də bə ndu ye nə cum fana kà də ndum nə bə'fis njwə nə duk.

¹³ Nə ye sà' də a ye-a nga njwànjwè nə yi krətəŋ, tse' ndu nə nà' ka krətəŋ yeŋ, ndum nə dzəm də bə njwə nə nə cum mali fana kà də njwà nə dzeen nà' sà' duk.

¹⁴ Mù duk ve'nə bùusə Nwì sə se ndum nə yi ka krətəŋ ye co krətəŋ mənkwéen njwə ye nə yi krətəŋ nə. Nə ye sà' də njwə nə yi ka krətəŋ yeŋ nə, Nwii ségə yi sà' mənkwéen ndu ye nə yi krətəŋ nə. A ve'nə bùusə a ye-a nga gùu sə ga'a nə, kàmòk bwe awo sə nə ye mok co bwe pegè, nga Nwì a jə wo lan də wo bwe sə rəreŋ bùu ma kèe tè' awo sə. ¹⁵ A ye-a nga a njwə kə ndum è', nə yi ka krətəŋ yeŋ, nə duk də yi nə lo tsoŋ megu lòo, yi lò sə ntəŋ, yumok ka bup. Bə nsàp ènə njwànjwè kə njwəmbam nə nə yi krətəŋ, yi ka nzak mòk tse'. Yusə Nwì dzəm, də vesùwéen cum ncu nə nà'a bə fifi. ¹⁶ Wùu njwànjwè nə wu krətəŋ, wù ka lə riŋ, aco ndu yònə yi ka krətəŋ yeŋ nə kə riŋ Jisòs Krèst ntsə'mòk, nə tse' luj sà' bùu wù. Yà' mègù bohònjwəmbam nə yi krətəŋ sà' ve'nə, wù ka lə riŋ, aco njwə yo nə yi ka krətəŋ yeŋ ènə kə riŋ Jisòs Krèst ntsə'mòk, nə tse' luj bùu wù.

Cum Mali Məmvə'nə Nwì A To Wu Nga Wù Cu Yà'a

¹⁷ Nə yeè nə ve'nə yusə yà'a guguŋ sə də, ndaaŋwè cum nsàp ncu nə Tà Jisòs fùhu fa yi nə. Yi kà də yi kupsə me'rə nsàp njwè nə yi ànə ye ghà nə Nwì a to yi nə duk. Yà'a yusə mù sə yə'rə fa bwiŋ ma fòpwe' də wo gu lo mənə cos pwe'fo' ve'nə. ¹⁸ Njwè nəmòok ye-a yo nə Nwì ànə to yi nga wo kom fa yi tu mbəmbam lan fana yi cum ve'nə. Kà də yi lap mandzə ngògù

fe'lə nà' ngòyөөн co wo à ka yi yà' kom fa duk. Nə ye sè' də ɲwə nəmòok ye-a yo nə Nwì a to yi ɲga yi ka tu mbəmbam ntòkom fana yi cum mam ve'nə ntèn. ¹⁹ Zəzok ka bohòŋwè nə yi a kom bə nə yi a ka kom yen. Yusè gəgəŋ sè də, ɲwée nonşə yusè Nwì də yi gə yà'. ²⁰ Nà'a njo nə mù duk də, ndàaŋwè pwe' cum mali mvə'nə yi à ye ghà nə Nwì à to yi də yi be'lo Jisòs Krest ɲga yi cu co ɲkwèn, yumok ka bəp, yi cum mali ve'nə ntèn. Ye sè' də ɲga mandzə nə co yi tesə, nə kà ɲkwèn mok yee yo, yi tesə sè' ntèn. ²² Mù sè duk ve'nə bùsè ɲwée ye-a ɲkwèn ɲga Nwì to yi laŋ, yi be' lo Jisòs Krest fana ye də yi ka yà'sə ɲkwèn mantombii Tà Jisòs yen. Yà'a sè' də ghà nə Nwì ànə to-a ɲwè nəmòok ɲga yi ka ɲkwèn yen, ye də yi ɲga'a mok ɲkwèn bohòJisòs Krest. ²³ Sə ritse' də wù ka bə tu yo cum. Jisòs Krest tse' wu yi, bùsè yi a ywiŋ fis wu mvwe' bəp. Kà də wu ye fe'lə ɲkwèn ɲwè nəmòok nə zok duk. ²⁴ Nà'a njo nə mù sè duk wenj də ndàaŋwè pwe' sè be' mali mandzə Nwì, nə cum mali sè' mvə'nə Nwì ànə to yi ɲga yi cu, bwema am wenj na.

Bùu Sə Wo Ka Sənə Gù NtòNi Nə Ye Baa Ngwemfə Wəŋ

²⁵ Bə nzak bùu sè wo ka sənə nzak ɲgwe bə ndum ntòni fana Tà ka mɔ yumok bə zeŋ tsok fa. Mù nə tsok fa wenj yo yàm sè mù tsərə də yà'a bəboŋ. Məs ri də yà'a nə yen bəboŋ bùsə Nwì sə tēsə mù, mù sə yuŋ Tà Jisòs Krest bə ntəm nə mò'fis. ²⁶ Wu kàk ja'a-na nsàap bum sè yà'a ɲga'a, fana boŋ ghak co ɲwè cum le mvə'nə yi cu yiŋyi. Mù sè duk ve'nə bùsè ɲgwe' ɲga'a ɲkəuŋntèn. ²⁷ ɲwè nə yi tse'-a ɲgwe laŋ, yi kà də yi me'rə nà' duk. Nə ye sè' də ɲwè nə yi ka-a ɲgwe ntòjəŋ, kà də yi lap mandzə ɲgòjə ɲwàŋwè sè' duk. ²⁸ A ye-a sè də mù duk ve'nə fana a ye-a ɲga ɲwè nəmòok jə-a ɲgwe, ye də yi ka bəp gə. Ye sè' də ɲga wà'ɲgwəŋ jə-a ndum, ye də yi ka bəp sè' gə. Wəeŋ riŋ də bùu sè a ni sənə nzak gù laŋ tse' ɲgə' ve'e wùriŋ. Bòcà mɔ yàm də wo cum le woòwo, ya wo kà nsàp ɲgə' ènə yə.

²⁹ Bwema am wəŋ, yusè mù sè duk sè də mvək nə Nwì a fa ves nə nà'a ləm. Ye də ye jəŋ ɲga'a nè'e, bùu sè wo tse' ɲgwe fak bohòNwì co ɲgàa ji ɲgwe. ³⁰ Bùu sè wo sə wa wəeŋ gə co wo sə kà wa. Bùu sè wo sə kwa wəeŋ gə sè' co wo sə kà mvək pwe' bə kwəkwa càsə wes. Bù ɲgàa gi gi ntenj gə mok sè' co wo kà gi ntenj gi gə. ³¹ ɲwè nə yi sè gə-a nsàp fàk nə fòlòŋ sə nzenjgòŋ fən, yi gə mok co yi ka tsətsərə ye bə bum sè sə nze fəeŋ pwe' nonşə. A ye ve'nə bùsè ncu nə a cu nà' ènə nà' sè cà gesə lòghàr.

³² Mù sè duk ye'sə bùsè mù dzəm də yumòok kà wenj ɲgə' sə fa. ɲwè nə yi ka ɲgwe tse', tse' gha' mvək yi ɲgòtsərə bə bum sè ma nə Tà Jisòs Krest, mvə'nə aco yi gə ya nà'a kwa bohòyi. ³³ ɲwè nə yi tse' ye ɲgwe, kà ve'nə bohòyi yen. Tsətsərə ye tə bə bum nzenjgòŋ. Yi sə lap mandzə nə co yi gə ya ɲgwe yee sə kwa bohòyi. ³⁴ Ye də tsətsərə ye ga'a sə ntəu yi bəp ba. Bəba mēgù sè' ve'nə. Məwà'ɲgwəŋ nə yi ka-a ndum tse', tse' gha' mandzə nə ɲgòtsərə bə bum sè Tà Jisòs Krest yi. Yi jə ntəm ye bə ni' ye ba fo', nə nonşə bə fàha Jisòs Krest. ɲwà nə yi tse'-a ye ndum, tsətsərə ye cu bə bum nzenjgòŋ. Yi sə lap mandzə nə ɲgògə ya ndu ye kwa bohòyi. ³⁵ Mù cəp bum ye'sə ɲgòtesə wenj. Kà də mù sè lap mandzə ɲgòkəs wenj yo sè bəboŋ yen. Mù dzəm mēgù də bum pwe' ye lwiŋ ya yumook kà fàak awəŋ sè bohòTà Jisòs sə jipsè.

³⁶ Bə nzak nə mo ɲwəmbam bə mo ɲwàŋwè nə wo cəp tes də wo nə cum gù. Wo duk kok fe'lə də wo nə kà gə mok cu bùsè wo dzəm ɲgòfàk bohòNwì, fana ɲwəmbam nə kà bəboŋ sə gə bùsè yi ko fàk ntəm bùə, nə sə cum megu bə nà' fana boŋ də wo gə tsə'rə gùu sə mvèsə. Yà'sə ka bəp yen. ³⁷ Ye sè' də, a ye-a ɲga ɲwəmbam nə tsərə kok sə ntəu yi də yi nə kà ɲwà nə mok jə, yi riŋ də yi nə kà nà' jwəŋ yuk, nə təəŋ bə zeŋ cək, fana ye də yi gə bəboŋ. Yi me'rə ɲwà nə ntèn. ³⁸ Bə nsàp ènə fana ɲwè nə yi jə ɲgwe gə yà'sə bəboŋ, nə yi duk ye də yi kà jə, boŋ ghak kok yi.

³⁹ ɲwàŋwè tse' ɲgòcu mēgù bə ndu ye tətè nà' kə kpə. Ghà nə yi kpə nə fana ye də ɲwà nə tse' mandzə mok yo co yi kə jəŋ ndu mòk nə nà' bəyi. Megu də yi kà ɲwè nə nà' kà ɲwèə Tà Jisòs yen jə. ⁴⁰ A ye-a sè də aco yi lo mali gə ve'nə fana bə tsətsərə nə njàm, mù tsəm də aco yi tse' kwəkwa ɲga yi cu mam-a yiŋyi na. Yusè mù sə cəp ye'sə, mù ri də Yòŋsè nə Nwì nə sə fa mɔ yà' yi.

8

Njàap Rùm

¹ Mù dzəm ɲgòtsə' wenj yumok bə nzak bumlak co njàap rùm. Wəŋ sə cəp nčèp mòk də, <<Vesùwəŋ pwe' tse' ɲkərə.>> Nčèp ànə ka mvwès yen. Megu də nsàp ɲkərə ènə gùgə ɲwè yi sə koksə ɲkwəŋ wà. Yusè aco yà' tēsə ɲwée də a dzəm mòk bə mòk. ² A ye-a ɲga ɲwè nəmòok sə tsərə bə tu ye də, <<Mù ri, mɔ ri>>, ye də ɲwè ànə ka mubè'lə ɲkərə nə yi nə tse' ɲgòri nə tse' lok. ³ A ve'nə bùsè yusè gəgəŋ sə də, ɲwée dzəm Nwì. ɲwè nə yi dzəm-a Nwì fana Nwì riŋ ɲgəŋgəŋ də nà'a mo

ye. ⁴ Bə nzak nè ngòzə njàap rùm, a ri tse' zinə də mvə'nə wə kùksəgə bum yà'sə co Nwì, wə sə kùksə nwì nè yì bùə nè bùə. A ri yàvès də, Nwì nè yì cu nè yì mègù mò'fis. ⁵ A ye-a sè də bum cu məbu bə sə nze ñkəuñ sè bwìñ jəgə yà' co nwì nè ye tà bohòwə fana, ⁶ vesùwèñ ri yàvès də Nwì mègù nè mò'fis. Yì tèt' àvès yì. Yì à gù bum pwe'fo' sè' yì, nè gu ves də ya yì tse' ves. A tse' mègù Tà sè' nè mò'fis, nè liñ yee Jisòs Krèst. Nwì ànə gu casə bum pwe' ndzə bohòyì. Lùñ àvès nè a tse' nà' ñga'a nè'e à vè sà' bohòyì. Yà'a yusə vesùwèñ ri sə. ⁷ Məgu də, krətèñ wègə kà ve'nə pwe' riñ. Mok cu sè wə à zə njàap rùm sə tətè, wə zə mali-a yà' ñga'a, wə sə jə mali yà' də a njàp rùm fana sə gu wə sə ntùə wə də wə gù bəp bùəsə ntum awo kà pap ntògəñ. ⁸ Yusə a ri tse' də, ñwèe kà ñwè nè bèboñ mantombii Nwì də bùəsə yì zə nsàp yumòk bùəñgə. Yusə də vesùwèñ zə-a yà, a nè kà swe' mòk fo' tse'. A kà-a yà' zə, yumok kà sè bəp.

⁹ Yusə gəgəñ sè yà'a ca sə də, wèñ sè wèñ riñ də ñwèe zə-a sè yà' pwe' yumok kà fo' bəp yà'a, wèñ jəñ ñkərè. Kà də wèñ gu co bùə mok sè wə ka yàwə ñkərè ànə ntòriñ gbù bùə wèñ duk. ¹⁰ A duk-a də, ñwè nəmòk yə-a wù nè wù ri yòlan ñga wù kə cu mvwe' zə njàap rùm nga ntum nje kà pap ntògəñ, yì nè tsərə də? Yì nè kà də a bèboñ ngòzə njàap rùm, nè zə ye sà' duk à? ¹¹ Yì zə-a ve'nə fana ye də wù nè wù ri yòñkərè nè lan, wù gù ñwè nè yì kà gəgəñ yeñ nè'nə wù ñkuñ yì gbù. Kà ve'nə bèboñ yeñ, bùəsə yì yà'sə moma yo nè Jisòs Krèst à kpə mə tuhù yì sè'. ¹² A ye-a ñga wèñ sə gù bəp bohòkrətèñ ye'sə də wə sə gbù ve'nə fana ye də wèñ gù bəp ànə bohòJisòs Krèst bə tu ye. ¹³ Ye də bohòmù yàm, mə riñ-a də mə zə-a yumok yà' gu moma ànə mòk ngògə bəp fana mə teñsə, nè kà nsàp yu ànə zə yà yì kà gbù.

9

Njo Nə Mù Sə Kà Swe' Ləp

¹ Yusəmook də, mù ri bə tu am də yusəmok ka mə ko kiñtse'. Wèñ ri də mə ñgà ntum Jisòs Krèst. Mù à ye Jisòs nè yì Tà àvès nè bə lis am ve'e lan. Fàha sè mù sə gù bohòTà Jisòs sə wèñ ye'e ntò'o sə. ² A ye-a sè də bùə mok wèñ kà-a ri də mə ñgà ntum Jisòs ri fana mù də wèñ ri yàwèñ ve'nə lan. Njo nè wèñ a dzəm bohòJisòs fana wèñ yà'a co yumok sè yà' sə nitsə' fa bwìñ də mə ñgà ntum Tà Jisòs Krèst nè. ³ Nwè nəmòk duk-a də yì lap mə co bə nzak də mù ka ñəñ bə yusə yà'a yàm sə co ñgà ntum Jisòs tse' fana mù cep fəsə fa ñgəñgəñ ve'e: ⁴ Co kà kəkərè bohòbwìñ ñgòfa mə beñ bə nənə bùə nsàp fàk nè

mù sə gù nè'e yeñ à? ⁵ Wèñ sə duk ye'sə də kaco mù jəñ ñgwə nè yì sè' krətèñ, ya vesì sə gihi ke'ca co ñgàa ntum mok sə gù yà'a yeñ à? Kaco vesì gihi ve'nə co Pità bə ñgàa ntum mok yà'a nè ye bwema Tà Jisòs wèñ yà'a yeñ à? ⁶ Kènə də bùə sè wə nè fak yàwə bə bo awo ñkuñ nè zə mègù ves Bənabà ba bùə yà?

⁷ Sojà mòk cu nè yì fàkgə co sojà, nè sə kə lap bwi mbàam zə ye mvwe' sè zok yo à? Nwè nəmòk à fàk yuk nzum, nè kà bum sè yà' tesə mbwa zə yuk lan à? Kènə də ganakù' mòk cu nè yì gəmsəgə nàm, wə duk fa yì də yì nè kà mbwi sə ñam no yo à? ⁸ Bum sè mù sə cèp ye'sə, kà də yà' mègù mvəsə bwìñ dzəmgə ve'nə woòwo yeñ. Yà' cu ndzənə ñwàk lùuk Musi sè' ve'nə. ⁹ Wo à còm nòjsə nja də, Kà də ñwèe kiñ lok cùu nàm nè wə gùgə yì, yì sə ku gòmbi nà'a duk.

Co də Nwì à sə duk ye'sə ñga yì sə tsərə mègù ye'e nàm-à? ¹⁰ Co yì à sə kà bohòvesùwèñ sə a bwìñ àwə tsərè à? Yì à còm ye'sə bùə vesùwèñ, bùəsə ñgà fàk nzum bə ñgà kùkù pwe'fo' nè riñ tsoon də wə nè tse' mə njàwə ngòzə ñkuñ wo fak. ¹¹ Vès a tsòho fa weñ ncèp Ntirè nè Bèboñ nè lan. Nà' cu sə vèə wèñ co ñgwii bum mok sè ñwè bi mənzuu yì. Ye də a ye'e bəp co wèñ tesə ves yàvès bə bum sè co beñ bə cək wèñ sè vès sə dzəm ñgòtesə ñgùpni' àvès bə zeñ à? ¹² Mvəsə wèñ fagə bùə mok bum sè wə dzəmgə yà' ñgòtesə ni' awo bə zeñ yà'a, a nè ye co wèñ fa to ntòvès. Mə cèp-a sè ve'nə, kà də mù sə ləñ weñ də wèñ fa mə yeñ. Mə a dzəm də mù ye nsàp ñgə' nè fòpwe' nè'nə mù bə tu am. Mə ye ñgə' ve'nə ya kà də yusəmook təhə lok fa ñwè nəmòk mandzə nè ñgòyuk Ntirè nè Bèboñ nè Jisòs Krèst nè duk. ¹³ Wèñ riñtse' də, bùə sə wə fàkgə məmuvwe' ndap Nwì nè ghan nè zəgə yàwə sə' zəzəu sè bwìñ jə vègə məmuvwe' mbwa sə. Bùə sè wə fàkgə yàwə mvwe' fa Nwì satikà' sè bwìñ jə vègə yà' yà'a zəgə mə nè njàwə ca sè'. ¹⁴ Yà' mègù sə yəyərè bə bùə sè wə tsòhogə yàwə Ntirè nè Bèboñ nè. Tà Jisòs Krèst a fa ñəñ lan də bwìñ fa yà'wèñ bum sè co wə tesə ni' awo bə zeñ sè'.

¹⁵ Mù sə kək-a lis də bwìñ fa mə bum sè mù dzəm fana yà' kà bə jəñ ye. Anə geñ, mù ka yu am ñwè nəmòk ve'nə sè duk yuk fa. Mvə'nə mù sə còm ye'sə, kà də mù gù ve'nə ya wèñ fa mə bum sè yà' tse' ñgòye yàm sə yeñ. A ye-a də mù fek weñ bum yà'sə fana kaco mù kum fe'lə ñgùñ də mù gù fa weñ yumok wə mok yeñ. Bògha' də mə kpə lə kpə nè nòjsə ñgòfek weñ ve'nə. ¹⁶ Mə tsòho fagə-a bwìñ sè Ntirè nè Bèboñ nè fana mù kà ñgònèni' bùə zeñ tse', Bùəsə Nwì a tsə tse' mù bə

zej yi. Ye dè mû kà-a bwiñ ncèp Ntirè nè Bèboñ nè tsoho fa fana ye dè mû cu bup. ¹⁷ A ye-a dè mû ànè tsərə kok gu-a sè vèò mû ngòtsòho ncèp ènè bwèrè mû sè kùk lis dè mû tse' tsoñ swe' fo'. Nè yeè nè dè mû à ka yà' mû tsərə kok, Nwì a fa fàha ye'sə ndzə bohòmù yi. ¹⁸ Swe'e sè mû sè tse' fo' yà? Swe'e yàm mègù dè mû tsoho fa bwiñ ncèp Ntirè nè Bèboñ nè wà. Nà'a njo nè mû kà bwiñ dè wo fa mû bum sè yà' tse' ngòye sè yàm fekgè sè.

¹⁹ Mû cu yè'e, mû ka ñkwèn yey. Nwè nèmòk ka mû yi tse'. A ye-a sè ve'nə fana mû a gù būsə nì' àm co ñkwèn bohòbwiñ pwe'. Mû a gù ve'nə ya mû jəñ və bwiñ ñkàññ bohòTà Jisòs Krest. ²⁰ Mû ye be'lə ves bàu Jus wèñ, mû sè gù lo bum sè' co wo. Mû gù ve'nə dè ya mû jəñ və wo ngòbè'lòTà Jisòs Krest. Lùuk sè Nwì à fa Musi yà'a ka mû ko kiintse'. A ye-a sè ve'nə fana ghà nè mû cu be'lə ves bàu sè lùuk sè kotsè'gè wo fana mû sè gù yàm sè' co yà' sè kotsè' mû sè'. Mû sè gù ve'nə dè ya mû jəñ və wo ma nè Jisòs Krest. ²¹ Ghà nè mû cu be'lə ves bàu sè wo ka bàu Jus yey, sè lùuk Nwì ka yumok bohòwo tse' fana mû gù sè' co wo. Mû sè gù ve'nə dè ya mû jəñ və wo bohòJisòs Krest. Mû gù ve'nə, kà yà'sə dè mû sè kà Nwì wəp yey. Yusè dè mû sè nonşə yusè Jisòs Krest à cèp yi. ²² Nè ye fe'lə sè' dè mû kə cu be'lə ves bàu sè ñkərəðə awo ka gugəñ bə ma nè Nwì yey fana mû sè gù sè' mvè'nè wo sè gù. Mû jəgè nì' àm co wo ve'nə ya mû gù mandzè nè dè a ye-a sè yà, mû be' ko jəñ və mali bàu mok ngòkè tse' lùñ nè Nwì nè. ²³ Yè'sə pwe'fo', mû sè gù mègù yà' njo Ntirè nè Bèboñ nè, dè ya mû nè kè tse' bəbo nè nà'a vègè bohòbwiñ njo Ntirè nè Bèboñ nè.

²⁴ Wèñ rì dè bwiñ cagè can, nga wo bwiñ ñkàññ fana ñwè nè yi can tē nè kə zə mantombii nè megu nè mò'fis. Ye dè wèñ can gugəñ ya wèñ kə tse' ləlà' nè. ²⁵ Nwè nè yi dzəmgè dè yi nè can caan cugè ngòfàhə, yi kà bum nduk sè gù ke', dè ya yi tse' ñəñ. Yi gù yè'sə ve'nə pwe'fo' nga wo nè lak yi bə yu səmok wà sè yà'a nè bup. Lələk ñjəvès nè a sè kùk dè a nè kè tse' nè nà'a kà bupgè. ²⁶ Bohòmù yàm, mû sè a lo mègù rərəñ jurr, ya mû kə dzen mvwe' sè wo kè ləsəgè sè. Mû ka co ñwè nè yi sè mà' ke'cà ndò' wà, nè kà yusè yi dè yi ta sè ta yey. ²⁷ Mû fagè nì' àm nsàap ngə'ə sè fəpwe', dè ya mû kotsè' nà' cùk ngòye kəkərè bə fàha Tà. Ya kè dzèñ nù, wo kà mû nè mû sè tsoho Ntirè nè Bèboñ mû nè dè mû ka yàm kəkərè yey duk fa.

Ngə'ə Sə Yà' A Və Bohò Bwe Izüre Ye Ntip BohòVès

¹ Bwema am wèñ, mû sè dzəm dè wèñ tsərə tse' yusè yà' à ye bohòtácicii avès wèñ sè wo à yù Musi. Mvè'nè wo à sè gi dzòñ ke'cà ngə'ə fana mbàk mòk à sè ññ ləfa wo mandzè. Wo pwe' à lò, nè kə to ndzəp nè wo togè nà' dè <<Ndzəp nè bəban>> nà'a sè kùhu. ² Mvè'nè wo à yù ləmbàk ànə, nè kə to ndzəp ànə fana yà' à ye bohòwo yà'sə co nsàp bəpte mòk ya wo bàuñ bàu Musi wèñ. ³ Wo ləon fo' à zə zəzə sè Nwì à sè tum fa tse' wo məbu. ⁴ Wo pwe'fo' à no ndzəp nè Nwì à sè fa wo yi. Ndzəp nè wo ànə no à sè tesə ndzə wòhò. Wo nè ndzəp à sè tesə nja nè à ye yà'sə co yumok ngònitsè' gèsè ləbohòJisòs Krest bə tu ye. Yi à ye bə yà'wèñ ghà nè wo à sè gihi nè. ⁵ Wo ànə ye mvəsè Nwì à gù bohòwo ve'nə pwe', mòk ye mənğorè ànə ñkàññ sè wo à gù Nwì jok. Wo ànə gù ve'nə fana wo kpə ram noon wes ngə'ə anə.

⁶ Bum sè yà' ànə ye yè'sə sè nitsè' fa vesuwèñ dè kà dè vesuwèñ dzəm ngògù bup mvəsè təcicii avès wèñ à gù yà'a duk. ⁷ Mok mənğorè wo anə à sè gù mok bə rùm wèñ. Yà'a mvè'nè wo à còm ndzənə ñwàk Nwì dè, <<Bàu sè wèñ à cu sè nze, nè zə, nè no, nè lokok mətəsè ngòkàan fa rùm awo sè dzen.>> Kà dè wèñ sè kùksə rùm mvè'nè wo à gù yà'sə duk. ⁸ Mvək mòk ànə ye sè', sè wo à sè ko sàhà. Wo à kpə nùmbu nè mò'fis co bwiñ ncùhù hum ba-ncòp-te' njo sàhà ènə. Ye dè vesuwèñ kà mvəsè wo à gù yà'sə gù. ⁹ Mvək nèmòk à ye fe'lə sèmok, wo sè mùmşə Tà Nwì fana wo sè cwəñ yusè Nwì gù fa wo cwaa. Wo à cwà ve'nə, Tà Nwì gù no lurə zə wo. A kà dè a cwəñ yàvès Nwì duk. ¹⁰ A kè dzèñ fe'lə mvək nèmòk sèmok, wo cep ñwəm ke'ca ñwəmə. Masinjə Nwì nè yi zəgè ye bwiñ à kè zə wo. Vesuwèñ kà co wo à ñwəm yà'sə ñwəm.

¹¹ Bum sè yà' à ye yè'sə pwe' yà'a ngòni fa bwiñ dè wo kərə. Wo à còm nonşə yà' ndzənə ñwàk sè' dè ya a sè jəñ ñkərə, būsə a cu bə mvək nè nzenğonə nà' kəap ngòmèe. ¹² Ye dè a ye-a nga ñwè nèmòk sè tsərə dè yi gugəñ fana yi jəñ ñkərə ya kà dè yi gbə duk. ¹³ Məmumsə mòk ka bohòwèñ nè dè nà'a kà bohòbwiñ pwe' vègè yə yuk. Yusè dè, məmumsə və-a bohòwèñ, Nwii nè kà mè'rè dè nà'a ghak wèñ mè'rè, būsə yè ñwè nè zinə. Məmumsə və-a bohòwèñ, yi nè gù fa wèñ mandzè nè co wèñ təəñ, nè ghak nà'.

Bwiñ Me'rə Nzak Bum Rùm

¹⁴ Nge' ntum am wèñ, nà'a njo nè mû sè ləñ wèñ dè kà dè wèñ tse' bo sənə rùm

duk nè. ¹⁵ Mù sè cèp bohòwènj co bùu sè wènj tse' ñkərə mù tuhù wènj, wènj tsərə-a yàwènj sè' dè bum sè mù sè cèp yè'sə zìnə kè ka' ε. ¹⁶ Ghà nè vesùwènj zùgè Losopà mvwe' mò'fis, vesùwènj sə kwasə Nwì bə ngàp nè a nogè fo' nə. Vesùwènj no nənə sə, ye də a sə be'lə ves Jisòs Krest wènj mvwe' mò'fis ndzə mvwe' nduəm ye. A zə bred ye də a sə be'lə bə ni' Jisòs Krest sè', kè ka ve'nə yèj ε? ¹⁷ Yà'a nitsə'gè də vesùwènj mò'fis bùusè ntuk bred nè a zùgè nè ye mègù nè mò'fis, a benə pwe', nə zə nà'. ¹⁸ Wènj tsərə-a bùu Jus sè wo zùgè njàap sè wo jə vègè yà' ngòfa satikà' bohòNwì bə zèj yà'a nè. Wo zə yà' ve'nə, ye də wo bə Nwì wènj mvwe' mò'fis sè'. ¹⁹ Yè'sə sə nitsə' yè'sə də? Co yà' sè nì dè rùm bə zuzuu sè wo jə vègè mvwe' rùm sə yà'a yumok sè gugun? ²⁰ Ka', ka ve'nə yèj lok. Yusè mù sè duk sè də, bùu sè wo ka Nwì rìj fagè satikà' njàwo nja wo sə fa nà' yà'sə bohòyònsə zè', kà Nwì ye. Yusè də mù ka dzəm də wènj zè' wènj ye mò'fis dzəm. ²¹ Aco njwè no ngàp nè Tà Jisòs Krest, nè kə bùnj no fe'lə ngàp nè zè' wènj yè'sə va? Kènə də aco njwè zə zuzə bə Jisòs, nè kə zə be'lə fe'lə bə zè' va? ²² A bəbonj də a gu bum sè co yà' gu Tà yì jok à? Wènj tsəm də a tse' njàn nə ghak Nwì à?

*Gè Mègù Yusè Co
Yà' Tesə Bùu Mok Sə'*

²³ Mù duk to mantombi fà' dè bùu mok sè mungorè wènj sè duk də, yusəmok sè co wo dzəə bùə. A zìnə də yusè co wènj dzəə bùə, mègu də a sè' zìnə də kaco bum pwe' tesə njwè yèj. Yumok ka bohòwènj ngòdzəə yèj, a zìnə, mègu də bum mook yo sè aco yà' gu njwè yì kə gugun bə bum sè ma nè Tà Jisòs Krest ye. ²⁴ Kà də njwèe sə kuk lis ngògù mègù yusè yà' sə bo yì yìyi duk. Yì gu yusè co yà' tesə bùu mok sè'.

²⁵ Wènj yə-a nja wo sə sènj njàp munteèn, wènj wujin zə dèdok, nè kə yumok fek. ²⁶ Mù duk yè'sə bùusè wo à còm ndzənə njwàk Tà Nwì də, <<Nwì tse' nzenngònə bə bum sè yà'a sənə njgònə pwe' yì.>>

²⁷ A ye-a nja njwè nəmòk nè yì ka krètèn yèj to wu də wu kə zə zuzə munda'a yì, wù dzəm, nè genj, fana yusè yì fa wu pwe' wù zə yà' dèdok. Kà də yà'a bəbonj kè bup àlè' sə fek kè'cà. ²⁸ Nə ye də a ye-a nja njwè nəmòk duk fa wu də, <<Njàp ànə njàp rùm,>> fana wù kà zə. Wù tenjə ve'nə njo nè kàmòk njwè ànə nè duk də wù sə gu bup. ²⁹ Wu nè me'rə zuzuu yà'sə ve'nə bùu tu njwè mòk, anə ka-a bùu tu yòyèj. Kàmòk aco njwè nəmòk fek də, <<Aco mù

cum yàm co ngà ndapndzəm bùu tu njwè nà' mòk àlè? ³⁰ A ye-a nja mù kwasə Nwì bə zuzə, nè zə yà', yaan bùu mok fo' yà ñkunj wo duk də mù gu bup, nja mù kwasə Nwì bə zèj lanj ε?>> ³¹ Nè mù tse' ngòcèp fəsə də, bəbonj də a ye-a nja wù sə gu-a sè yà pwe', gu yà' bə mandzè nè bwiiy yə, wo kuksə Nwì. ³² Jənj ñkərə də wènj kà yusəmok sè co yà' sə yansə njwè nəmòk ntəm gu. A dzəm ngəngənj ye njwəə Jus kè njwè lakmvm, kènə bùu cos àlè, wènj kà də wènj gu co ntəm bup wo duk. ³³ Bohòmù yàm, yusè mù gùgè pwe', mù sè lap mandzè nè co də mù gu ndaanjwè pwe' yì kwa. Mù kà yàm bə yusè də yà'a nè tesə mù mùmù tsərəgè, mù tsərəgè yàm bə yusè aco yà' tesə bwij ñkəun. Mù gùgè ve'nə də ya mù jənj və wo bohòNwì, də ya wo tse' lùj.

11

1 Ye də wènj be' kùugi am mvə'nə mù sè be' kùugii Jisòs Krest.

Bəba Lok Tu Awo Ñkunj Nə Kùksə Nwì

² Mù kwasə wènj wùriy bùusè wènj sə tsərə mali ncèp àm, nè sə gu bum sè mù à yərə wèj. ³ Yusəmok cu sè' sè mù sè də wènj rənj bə zèj. Yusè də, njwè nè yì tu bohòjwəmbaam Jisòs Krest. Njwəmbam nè ye bwi ye tu bohòjwənjwè, Nwì ye tu bohòjJisòs Krest yì. ⁴ Ye də, a ye-a nja njwəmbam sə gu piriya kènə də yì sə tsoho ncèp Nwì mvwe' sə bwij sə kùksə Nwì, nè ta tse' tàm fana ye də yì sə fa marè'tu bohòjJisòs Krest nè nà'a tu bohòyi nè. ⁵ Bohòjwənjwè ye, ma nje zok də yì sə gu-a bum yè'sə, yì kinlok tu ye. A kà-a ve'nə ye, ye də njwà ànə sə fa marè'tu bohòjwəmbam nè nà'a tu bohòyi nè.* Zok ka bohònsàp njwà ànə bə nè yì kom sù màk fis tu ye kpoə, kpoə yèj. ⁶ A ye-a nja njwənjwè duk də yì kà tu ye kì lok fana ye də yì kom kpo'rə yà'. A rì tse' bəbonj də a yu marè'tu bohòjwənjwè ngòkom kpo'rə tu, ye də yì kinj lok yà' kii.

⁷ Njo nè ka bəbonj bohòjwəmbam ngòlok tu ye yèj nè də, njwəmbam tse' nsəsə Nwì. Njwəmbam nitsə'gè mvə'nə kəkuk nè Nwì co fana njwənjwè sə niñtsok ye mvə'nə kəkuk nè njwəmbam cu. ⁸ Wènj rì də, Nwì ànə jənj vəp njwəmbam, nè gu njwənjwè bə zèj, ka də yì à jə vəp njwənjwè, nè gu njwəmbam bə zèj yèj. ⁹ Yumook sè' də, Nwì ànə gu njwənjwè bùu njwəmbam, ka də yì à gu njwəmbam bùu njwənjwè yèj. ¹⁰ Ye də a bəbonj də njwənjwèe kinjlok tu ye ngònitsə' də yì ka tu bohòjwəmbam yì yèj. Yì gu ve'nə ya ntəm kà masinjəə Nwì yaan. ¹¹ Mvə'nə bum yè'sə ve'nə kà

* 11:5 11:5 Ghà nè wo à còm njwàk nè'e à ye nja bàə sè wo lògù tse' ngòlok tu awo lo'o.

də wèen swi yè'e duk. Ncu avès nè ves Tà Jisòs wèj ènə, njwəmbam tse' ngòye sè', njwənwè ye sè'. Busè wo sə fak bo bə bo. ¹² A ri də yè'sə zinə būsə Nwi ànə jəw njəw njwəmbam nə gu njwənwè bə zəj, njwənwè dzə fe'lə bwi njwəmbam sè'. Bum pwe' vègə bohòNwi.

¹³ Wèen kək ja'a na yàwèj sə fənə sè' è. Co a bəboj bohòjwənwè ngòlòkok təej ngòlən Nwi mvwe' bwiñ tu to àlè? ¹⁴ A kək ja'a mègù-a mvè'nə Nwi à gù bum fana yà' ye də a marè'tu bohòjwəmbam ngòtse' nùəmtu sè səsap. ¹⁵ Bohòjwənwè ye yà'a bohòyi bum njwənwè busə Nwi à fa wo nùəmtu ya wo lok tu awo bə zəj. ¹⁶ A ye-a nga njwə nəmòk cu, nə də yi fənə bum yè'sə fana njəngəgənj rijn də vès, nə ye bəu cos ma fəpwe', vès tse' mègù yàvès mandzə nè mò'fis ngòkùksə Nwi bə zəj.

Ntip Bə Nzak Losopà

(Mat. 26:26-29; Mak 14:22-25; Luk 22:14-20)

¹⁷ Yu nè mù sə də mu tip wej bə zəj nga'a nè'e, kaco mù kwasə wej bə zəj kwasə wej. Yusə də, bə mvək nè wèen kə be'ləgə ngòkùksə Nwi fana wèj sə gu ghak fo' bup. ¹⁸ Nə mò'fis də, bwiñ a tsə' mu də wèen və mvwe' mò'fis co cos, wèj ye cù zəzok, nə ga'a bəbòp bəbòp. Yusə wo a tsə' mu yè'sə sə yəej bohòmù co a zinə. ¹⁹ (A zinə də cù zəzok bup, megu də nà'a gùgə ghà mòk yi njkun wù ri njwə nè yi zinə muijgorə wèj anə.) ²⁰ Wèen kə be'ləgə mvwe' mò'fis ngòzə fana wèen kà yà'sə Losopà zugə. ²¹ Mù duk ve'nə būsə wèen zugəə, ndaanwè pwe' sə zu sə ye, nə kà mòk tək. Wèen gù ve'nə, bəu mok sə wan njè nga mok sə jùhu də wo no cà cù. ²² Kwə'fò! Wèj jə būsə ndap Nwi co yusə wà, nə sə fa bəu sə wo ka yumok tse' marè'tu bəu yà? Wèj ka ndap co wèj zu nə no fo' mvè'nə wèj dzəm tse' à? Wèj dzəm də mu duk yè'sə daa? Co mu kwasə wej bə nsap nè wèj sə gù ènə à? Njò'ò, mu nə kà wej kwasə.

²³ Mù à yə'rə fa wej bum sè Tà Jisòs à nitsə' mu lanj. Yusə də à ye nòon bə ndzəm nə wo senj Tà Jisòs nà'a, yi jəw bred, ²⁴ nə kwasə Nwi bə zəj. Yi ànə kwasə wes Nwi, yi bə'rə nà', nə cep də, <<Nè'e ngùpni' àm nè mù fa nà' bəu wèj. Wèen sə guhu ve'nə, ngòtsərə tse' mu.>> ²⁵ Wo ànə zu wes fana yi jəw njgəp nə, nə cep sè' də, <<Ngəp nè'e rùk nè fi nè nà' ki nge' ndzənə nduəm am. Ghà nè wèen no njgəp nè'e pwe', wèj sə tsərə tse' mu.>>

²⁶ Ye də ye jəw nga'a tètè kə dzej nùmbu nè Tà Jisòs nè bwiñ foho vəə, ghà nè wèen zu bred nè'e nə no njgəp nè'e pwe', ye də wèj sə nitsə' fa bwiñ yà'sə kpə Tà Jisòs nə. ²⁷ Ye də a ye-a nga njwə nəmòk

zu bred ènə kə no njgəp ye nə bə mandzə nè nà' ka bəboj yej fana ye də njəngənj cu bup bə ni' nə ye nduəm Tà Jisòs. ²⁸ Ye də njwə nè yi duk-a də yi zu bred nə, nə no njgəp nə fana yi fek ni' ye bəboj njkun yi zu yà'. ²⁹ Busə njwə nè yi zu-a nga yi kà ngùpni' Tà Jisòs tsərəgə fana ye də njəngənj sə to naan nzak mu tuhù yi. ³⁰ Nà'a njo nè bəu awèj sə yaa njkənj, mok ye wəwo fana mok sə kpə kpəw jwan. ³¹ A ye-a də a fek ni' avès bəboj njkun nə zu yà' fana ye də Nwi nə kà vesuwèj bə nzak be'. ³² Njo nè Tà Nwi sàgə ves, nə yensə ves ngə' a yegə njgərənjə fa ves jòon avès. Yi gù ve'nə ya nùmbu nè yi vè ngòkə sak nzejgənj fana yi kà ves bə bəu sə wo gbə nzak bohòNwi be'lə. ³³ Bwema am wèj, ye də ghà nè wèen kə be'lə ngòzə Losopà fana boj də wèj tək bwema mok wèj wo və wes njkun. ³⁴ A ye-a nga njè sə ya njwə nəmòk fana yi zu və bej ye mu nda' à yi njkun nə və. Yi gù ve'nə ya nga wèen kə be'lə mvwe' mò'fis fana Nwi kà wej bə nzak be'.

Mu vè njkun vesuwèj cep bə bum mok sè wèj à com fek mu yà'a lanj.

12

Bəu Cos Wèen Co Ni' Nə Mò'fis Nə Tse' Bòp Zəzok

¹ Bwema am wèj, yumok sè mù sə dzəm də wèen rəej bə zəj, a bə nzak njkərə nè Yònsə Nwi fagə bwiñ ngògə bum bə zəj. ² Wèj ri də à ye mantombi fa' nga wèj ka bohòJisòs ntòdzəm, wèj à sə jəm ke' bə mandzə zəzok. Wèj yuj ke' lo rùm sə wo ka cù cəpgə wèj nduk. ³ Ye də wèen rəej bə zəj də, a ye-a nga Yònsə Nwi sə gù-a njwə nəmòk fana kaco njəngənj duk də, <<Ndoo be' Jisòs>> wej. A sè' də kaco njwə duk də, <<Jisòs Tà>>, nga Yònsə Nwi sə kà njəngənj yi gù wej.

⁴ Ncèp nè mù anə yeto bə zəj nà'a də, Yònsə Nwi fagə bwiñ njkərə ngògə bum bə mandzə zəzok. Yònsə Nwi nè yi sə fa bwiñ njkərə yè'sə mègù yi nè mò'fis. ⁵ Fàha sə ngòfək bohòTà Jisòs sə zəzok. Tà Jisòs nè wo sə fàk bohòyi nə, yi nè mò'fis. ⁶ Bwiñ tse' mandzə sə ngògə fàha Nwi bə zəj zəzok. Nga gəpsə fa bwiñ njkərə nè ngòfək bə zəj ve'nə Nwi nè mò'fis. ⁷ Fana Yònsə Nwi ni fagə njwə nè mò'fis yumok də ya nà'a jəj yu ànə, nə tesə bəu ye sə wo à dzəm bə zəj pwe'. ⁸ Yònsə nə fagə njwə nəmòk ye mandzə nè ngòfa bwiñ ntip nè bəboj bə bum sè ma nè Nwi, nə fa mòk ye njkərə nè ngòyərə rənjə fa bwiñ bum Nwi. Yè'sə lóon nga sə fa gù Yònsə Nwi nè mò'fis. ⁹ Yònsə Nwi nə fagə njwə mòk njənj sə ngòtse' ri nsap dzədzəm nè də Nwi nə gu tsənj li yusə

yi fek nà'. Yi fa ñwè mòk ye nè dè aco yi lunşə ñgà yiyən. ¹⁰ Bùu mok tse' yàwo ñàan sè ñgògù bum sè yà'a manşənşən, mok ye yàwo sè ñgòcèp ri bum mok sè Nwi tsoho fa wo yà' yi ñga gù sè Yònsè Nwi nè mò'fis nè. Bùu mok ñgàa ri dè yu yè'e yà' vè bohòYònsè nè, yè'e sè yà' ka bohòYònsè vè. Ñwè mòok nè aco yi cèp riñ ncèep lak mok sè bwiñ kà yà' yukgè fana mòk ye ye nè ñgòtsòho rənşə fa bwiñ yusè mòk nè cèep sè. ¹¹ Ye dè sənə bum sè a sè gù yè'sə pwe'fo', Yònsè nè yi fa ñan dè bwiñ gu ve'nə nè, yi mègù yi nè mò'fis. Yi fagò ndàanwè pwe' ñàan sè nà' zok yiyi mvè nè yà' bòyi ñgòfa nà'.

Fəfaa Sè Zəzok Sə Sə Fak Mègù Ndzənə Nì' Nè Mò'fis

¹² Aco a fəhu ja'a nsəap fəfaa yè'sə bə ni' ñwè. A riñ dè ni' ñwè tse' bəp zəzok. Nà'a ye-a sè zəzok ve'nə ñga nà' gù nè mò'fis. Bəop sə pwe' be'logè mvwe' mò'fis ñgòye ni' nè mò'fis. Yà' mègù bohòbùu Jisòs Krest wèñ sè' ve'nə. ¹³ Vesuwèen mok bùu Jus, mok bù lakmvum. Mok ñkwèñ, mok kà ñkwèñ ye. Vesuwèñ lóon à bùun co ñwè nè mò'fis ghà nè wo à bàptesə ves bə yònsè nè mò'fis nè. A sè' yònsè ànə nè a jə nònsə nà' sè ntuə vès.

¹⁴ Ni' ñwèe mò'fis, ñga nà' tse' bəp ñkəuñ ñkuñ yi ye ni' nè mò'fis nè. ¹⁵ A ye-a ñga kù duk də, <<Njo nè mù ka bo yeñ àle, ye də mù ka mok bəp ni' yeñ.>> Yà'sə nè kà kù də wo kà bəp ni' mamòk yeñ gù. ¹⁶ A ye-a də ntu' duk də, <<Busè mù ka yàm lis yeñ, ye də mù ka ma ni' ñwè mok yeñ.>> Aco yà'sə kupsə ntu'u sè à? ¹⁷ Tsərə-a yàwèñ sè' dè ni' ñwè ànə ye megu-a liis lis, yi yuk bum bə yà? Kè a ye-a də ni' ñwè pwe' à ye mègù ntu'ù ntu', yi rəmsə bum bə yà? ¹⁸ Nwi ànə ka ve'nə gù. Yi à gù nònsə ni' nè nja zəzok mvè'nə yà' à bòyi. ¹⁹ A ye-a də ni' ñwèe ye megu lóon nsəp yu nè mò'fis, kaco wù to nà' də a ni' ñwè yeñ. ²⁰ Yusè də ni' tse' bəp zəzok ñga yi mègù ni' nè mò'fis.

²¹ Kaco lis duk fa bo də, <<Mù ka fək vesù tse'>> yeñ. Kaco tu duk fa kù də, <<Mù ka fək vesù tse'>> sè' yeñ. ²² Yusè də, ma ni' ñwè nè a tsəmgè dè nà' kà fək tse' nè, kaco a cum to jì zeñ yeñ. ²³ Ma ni' sè vées tsərəgè dè yà' a momjo yà'a, a jə ghakgè ñkərè sè' bohòma nà'nə. Ma ni' nè bwiñ yə-a nà' marè'tu ko ves nà'a, a təhə bənsə lo' ghakgè sè' zeñ. ²⁴ Vesuwèen təhə lok yà' ve'nə, nè kà ni' nè ma nè bəbən nə yumok təhə lok fa. Nwi à gù ni' nè ve'nə yi də ma ni' sè a jəgè yà' co yusè wà sə vesuwèen jə ghakgè ñkərè sè' bohòwo. ²⁵ Ye də ni' ñwèe kà ma mòk co də nà' kà fək tse' jəgè. Nà'a jəgè ma nè fəpwe' də nà' ye' yumok ñgògù fa mòk. ²⁶ Ni' nè ma

mòk sə yə-a ñgə', wo ye lo ñgə' nè sè wo pwe'. Ma mòk cu-a bəbən, bən lo wo sè lóon fo'.

²⁷ Yusè mù sè duk sè də, wèñ pwe'fo' mvwe' mò'fis, wèen ni' Jisòs Krest. Nə ye sè' də ñwè nè fəpwe' tə yà'a co ma ni' ye nè ma mòk. ²⁸ Nwi a fa bùu sè wo ma ni' Jisòs Krest mòk yè'sə fək zəzok. Yi fa mantombi də mook ñgàa ntuu Jisòs, be'e wo ñgàa tsòhòbum Nwi wèñ, nè te' cìcà wèñ. Mok ye mali ñgàa gù manşənşən, ñgàa gù bwiñ lokok mvwe' yiyən, ñgàa tesè bwiñ wèñ, bùu sè aco wo bənə riñ bwiñ ñgòfək mvwe' mò'fis, nə ye bùu sè aco wo cèp ncèep lak mok sè wo kà yà' rigè wèñ sè'. ²⁹ Kaco bwiñ pwe'fo' tse' kərə ñan ñgògù nsəp fək nè mò'fis yeñ. Aco bwiñ pwe' ye ñgàa ntuu Jisòs kè ñgàa tsòhòbum Nwi kè cìcà àle' à? Ka', kaco ye ve'nə yeñ. Kaco bwiñ lóon ye ñgàa gù manşənşən, ³⁰ kè ñgàa lòkoksè bwiñ mvwe' yiyən bə ñgàa tesè bwiñ yeñ. Nə ye sè' də kaco bwiñ pwe' ye wes ñgàa cèp ri ncèep lak sè wo ka yà' ri, sè' yeñ. Kaco bwiñ pwe' tsoho rənşə riñ fa bwiñ ncèep lak yè'sə sè yeñ. ³¹ Nə ye də bohòwèñ yàwèñ, wèen kək megu lis awèñ bə ñkərə sè wèñ ri də yà' bəgha' zeñ sè.

Dzədzəəm Mantombi

Mu niñtsok fa wèñ yusè yà' tə mantombi sə.

13

¹ A ye-a də ñwè nəmòk riñ ncèep lak bwiñ pwe', nè yuk bə ncèep masinjəa Nwi sè', nè kà bwiñ dzəm, ye də yusè yi sè cèep pwe' mègù co ñkə mòk sè cèp gham wà. ² Ngəñgəan tse'-a sè ñàan sè' ñgòcèp ri bum mok sè Nwi tsoho fa yi yà' yi, yi riñ bum pwe', nè riñ bum sè yà' cu səswihi, nè tse' dzədzəm nè də yi duk-a dè nda nè'e coho fa', nè kə təñ fa', nà' coho, nè kà bwiñ dzəm, ye də yi ñwè nè wà. ³ A ye-a sè də yi gəp wes fa bwiñ bum ye pwe', nè fa ni' ye də wo teñ nà', nè kà dzədzəm bohòbwiñ tse' fana ye də bum sè yi gù yà'sə pwe' nè kà yi tesè.

⁴ Ñwè nè yi tse'gè dzədzəm nè yegè yè'sə wa? Yi kogè ntuu, nè sə ye bəbən bə bwiñ. Ñwè nè yi tse' dzədzəm nè yi kà də ñwè nəmòk ghak yi bùu yàle wagè, yi kà nsəp cù nè də <<Mù a gù ve'e, mù a gù ve'e mù>> sè tse' ke'cà, nè kà ni' sè' sè nè. ⁵ Yi kà capgè, yi kà wi' yegè, yi kà nənək jòkgè, nè kà bəp sə ntuə yi nònsə. ⁶ Yi kà bà'lo ñga ñwè nəmòk gù bəp dukgè. Yi kwa mègù ñga yi yə də ñwè gù yusè yà'a bəbən. ⁷ Yumok kà dzədzəm ghakgè. Yi tsərəgè bəbən bohòbwiñ, yi naangè tu də bwiñ nè bùun bəbən. A bəp-a yi sè yà, yi kà ñgògù bəbən teñsə.

⁸ Nwèe tse'-a sè nàan sè ngòcèp rì bum sè Nwì tsoho fa yi yà' yi, nò cep rìnj bə ncèep lak sè yi ka yà' yə'rə yuk, nə tse' nkərə̀ nè Nwì a fa yi nà' ngòrɛj bum ye bə zɛj, fana yà'a nè kə̀ mɛ ntsə̀mòk. Dzədzəm kà ye lè yukgə̀. ⁹ Yusə̀ də nkərə̀ nè Nwì fa bwiŋ ngòrɛj bum Nwì bə zɛj, nə ye nə ngòtsòho bum sè Nwì tsə̀' fa nɔwè yà' yi, yè'e pwe' ləm. ¹⁰ Sə̀ yà'a dak kə̀ wə̀ ntsə̀mòk fana, sè ləm yè'sə̀ nom bisə̀. ¹¹ Yà' mɛgù sè' mɔvə̀nə̀ mù ànə̀ ye mɔwɛŋkɛ', mù sè cep cù, sə̀ kək bum, nə sə̀ tsərə̀ bum sè' co mɔwɛŋkɛ'. Nə̀ nɔg'a nə̀ mù a bə̀wɛj nɔwè laj nɛ'e, mù ka fək bə̀ bum bɔwɛŋkɛ' mok tse' fe'lə̀. ¹² A sə̀ yə̀ bum nɔg'a ntòjɛjarə̀, mɔvək ànə̀ dzɛj nùu, a nə̀ ye bum mok co wù yə̀ nɔwè si bə̀ si. Nkərə̀ nə̀ a tse' nɔg'a nɛ'e a sə̀ rì bum bə̀ zɛj bəs ma mò'fis. Mɔvək ànə̀ kə̀ wəs nùu, a nə̀ rìj bum pwe' nə̀ pwe' co mɔvəsə̀ Nwii rigə̀ nɔwè yè'e.

¹³ Ngòləsə̀, a rì də̀ bum cu te' sè yà'a nə̀ kà kə̀ lə̀ yuk. Nə̀ mò'fis, dzədzəm nə̀ ngònaantɔ bə̀ yusə̀ lis ka yà' ye yuk. Nə̀ baa ngòsə̀ kək lis də̀ Nwii nə̀ gù fa ves yusə̀ yi à duk. Nə̀ tɛ' ye dzədzəm. Fana dzədzəm nə̀ yam cəsə̀ ghak mok sə̀ pwe' yi.

14

Fək Bə̀ Nkərə̀ə̀ Sə̀ Nwì Fa Sə̀ Bə̀boŋ NgòTəsə̀ Bùu Cos

¹ Lə̀p mandzə̀ nə̀ ngòtse' dzədzəm nə̀ ghak nsə̀p yu yà pwe', nə̀ sə̀ kək mali lis ngòtse' nkərə̀ə̀ sè Nwii fagə̀ bwiŋ yà'a sə̀', nə̀ yè lɛ nkərə̀ə̀ nə̀ ngòtsòho bum sè Nwì tsə̀' fa nɔwè yà' yi yà'a ntɛj. ² A ye-a nɔg'a nɔwè nəmòk sə̀ cèp bə̀ ncèep lak sè bwiŋ kà yà' yukgə̀, ye də̀ yi sə̀ cèp mɛgù yà'sə̀ bohòNwì. A ve'nə̀ bə̀usə̀ yi cu ngòcèep, nɔwè nəmòk nə̀ kà yusə̀ yi sə̀ cèep sə̀ yuk rɛj. Mù sə̀ duk ghà nə̀ yi nə̀ cep bum sə̀ bwiŋ ka yà' rɛj nɔg'a yi sə̀ cèp bə̀ nàan Yònsə̀ Nwì yà'a. ³ Nə̀ ye sə̀' də̀, nɔwè nə̀ yi cèpgə̀ ye bum sè Nwì tsoho fa yi yà' yi nə̀, cèpgə̀ ye ngòtəsə̀ ye bwiŋ. Yi kwɛ'sə̀gə̀ wo, nə̀ sə̀ fìsə̀ fa wo ntum bə̀boŋ. ⁴ Nɔwè nə̀ yi cèpgə̀ bum sè Nwì tsoho fa yi yà' yi nə̀ cu ngòcèep, yà' tse' bə̀u cos wɛj. Nə̀ yi cèpgə̀ ye ncèep lak sə̀ bwiŋ kà yà' yukgə̀ nə̀ cu ngòcèep, yà' sə̀ tse' megu sə̀' nì' ye yiiyi. ⁵ A ye-a bə̀ wə̀m yàm, mù dzəm ghak də̀ wɛj cep lɛ bum sè Nwì sə̀ tsoho fa wɛj yà' yi, bə̀usə̀ tse' ghak fək zɛj. Mù dzəm də̀ wɛj cep ncèep lak sə̀ bwiŋ ka yà' yukgə̀ sə̀ sə̀'. Mɛgù də̀ yà'a bə̀ghakgə̀ nɔg'a wo tsoho rɛj sə̀ fa bwiŋ yusə̀ wo cèp sə̀. A ye-a mɔmɔvə̀' ànə̀ fana yà' tse' bə̀u cos nə̀.

⁶ Bwema am wɛj, a duk-a də̀ mù kɛ' və̀ nkɛ' bohòwɛj nɔg'a mù sə̀ cèp ncèep lak sə̀

bwiŋ sə̀ kà yà' yuk, a nə̀ boŋ fo' yà? Mù də̀ anə̀ boŋ megu nɔg'a mù tsə̀' wɛj yumok sə̀ yà'a fì, kə̀ tsoho rɛj sə̀ wɛj nkərə̀ə̀, kə̀ tsoho fa wɛj bum sə̀ Nwì tsə̀' fa mù yi, nə̀ fa wɛj bə̀ ntɛj nkun yà' boŋ àlaa. ⁷ Wɛj kək ja'a na yə̀wɛj sə̀' bə̀ bum sè jì yònsə̀ co ndiŋgòm kə̀ lɔj yè'e nɛ. A ye-a nɔg'a wo ka nà' bə̀boŋ koksə̀ tsərə̀, aco nɔwè yuk rìj nsə̀p nkɛ nə̀ wo sə̀ buk nə̀ va? ⁸ Nə̀ ye sə̀' duk də̀ a ye-a nɔg'a nɔwè nəmòk sə̀ fə̀p nkə̀p də̀ bwiŋ tse' lə̀ kə̀ mak dzè', yi kà nà' mɔvə̀nə̀ fə̀p rì, aco nɔwè nə̀ mò'fis tse' nà? ⁹ Bum yè'sə̀ zìnə̀ bə̀ ncèp cù nə̀ bwiŋ cèpgə̀ nɛ'e sə̀'. A ye-a nɔg'a nɔwè sə̀ cèp yumok yi kà yà' rɛj cèp fìs fana yà' mɛgù fə̀ ntu'ù bwiŋ co fə̀fə̀ sə̀ cə̀ yi. ¹⁰ Ncèep lak sə̀ nɛzɛŋgə̀ fɛj nkə̀wɛntɛj, wo cep nə̀ fə̀pwe' nɔg'a wo sə̀ cèp yumok nja. ¹¹ Nə̀ ye də̀ a ye-a də̀ nɔwè cèp yà', mù kà yuk fana ngə̀ngə̀ nə̀ yi sə̀ cèp nə̀ nə̀ ye bohòmə̀ co nɔwè mɔm. Mù ye bwi bohòyi sə̀' co nɔwè lakmɔm. ¹² A bohòwɛj sə̀' ve'nə̀, wɛj sə̀ tà' ve'e wùrɛj də̀ wɛj tse' nsə̀ap nàan sè Yònsə̀ Nwii fagə̀ bwiŋ yà'a, wɛj laj mandzə̀ ngòfək ghak lɛ bə̀ sə̀ aco yà' kuksə̀ bə̀u cos nə̀.

¹³ Ye də̀ nɔwè nə̀ yi sə̀ cèp-a bə̀ ncèep lak sə̀ bwiŋ sə̀ kà rɛj fana yi lɛj Nwì də̀ nà'a gù yi ngòtsòho rɛj sə̀ fa bwiŋ yusə̀ yi cèp sə̀ sə̀'. ¹⁴ Busə̀ nɔwè sə̀ lɛj na bə̀ nsə̀p duk lak ànə̀ ve'nə̀, ye də̀ yi sə̀ lɛj sə̀ ntu'ù yi, nə̀ kà yusə̀ yi sə̀ lɛj sə̀ tsərə̀ rì. ¹⁵ Ye də̀ yusə̀ aco yi gə̀ yu yà? Yi tse' ngòlɛj bə̀ nsə̀p mandzə̀ nə̀ co yònsə̀ ye rɛj bə̀ zɛj, nə̀ lɛj bə̀ nsə̀p mandzə̀ nə̀ co ntum ye rɛj bə̀ zɛj sə̀'. Yi yəm nkɛ bə̀ duk lak nə̀ bwiŋ sə̀ rɛj nə̀, nə̀ yəm bə̀ duk lak nə̀ bwiŋ sə̀ kà rɛj nə̀ sə̀'. ¹⁶ Busə̀ a ye-a nɔg'a wù sə̀ lɛj kwasə̀ Nwì bə̀ duk lak nə̀ bwiŋ sə̀ kà nà' rɛj nə̀ nɔg'a bə̀u mok cu mukwɛ'e anə̀ sə̀ wo ka bum cos nkə̀wɛj rì, aco wo duk də̀ <<Yà'a ye ve'nə̀>> va, nɔg'a wo ka rɛj nɛ? ¹⁷ Kəmòk nɔg'a wù sə̀ lɛj kwasə̀ bə̀nsə̀ Nwì ve'e wùrɛj, yà' kà bə̀u mok sə̀ wɛj yə̀wo tse'ə̀. ¹⁸ Bohòmə̀ yàm, mù kwasə̀ Nwì wùrɛj də̀ mù cèpgə̀ ncèep lak sə̀ bwiŋ kà yukgə̀ yà'sə̀ mù nə̀ casə̀ wɛj pwe'. ¹⁹ Nə̀ ye də̀ a ye mù cos fana boŋ ghak co mù cep megu ngii duk tɛj sə̀ aco bwiŋ yuk yà' nə̀ tɛj sə̀, nə̀ nɔnsə̀ ngòcèp ngii duk nduk nə̀ nduk sə̀ bwiŋ sə̀ kà yà' rɛj. Mù gə̀ ve'nə̀ ya mù yə̀rə̀ bə̀u mok wɛj yə̀wo sə̀'.

²⁰ Bwema am wɛj, wɛj cu ngòtsərə̀ bum, wɛj kà co bɔwɛŋkɛ' sə̀ tsərə̀ wo tsərə̀. A ye-a bə̀ mandzə̀ nə̀ ngògə̀ bə̀p, wɛj ye co bɔwɛŋkɛ' ntɛj. Wɛj tsərə̀ bum co bə̀u sə̀ wo gù laj. ²¹ Wo à còm nɔnsə̀ yà' ndzənə̀ nɔwək Nwì duk də̀, <<Mù nə̀ cep bohòbə̀u am cùhù nkə̀wɛj wɛj sə̀ ncèep lak awo zok; Nə̀ ye də̀ mù gə̀-a sə̀ ve'nə̀,

Bùu am sè wèej nè kà mû sè yuk mali.

Cèp yè'sè Tà Nwi.>>

²² Yà'sè sè nitsè' dè, ngòcèp ri ncèep lak sè bwiinj kà yà' rigèè yusè yà' sè ni njaan Nwi bohòbùu sè wo ka Nwi dzəm. Ngòtsòho bum sè Nwi tsè' fa njwè yi ye mvèkè nè nà' sè ni njaan Nwi bohòbùu sè wo dzəm Nwi. ²³ Wèj tsarè dè aco yà' ye va, nga bùu cos sè pwe' nè kè be'lə-a, ndaanjwè pwe' sè cèp bə duk lak nè bwiinj kà nà' yukgè-è? A duk-a dè wo sè cèp ve'nə bùu mok sè wo ka bum cos nkəun rinj nè ye sè wo pegè wèj kə tsej wo nga wo sè cèep, wo nè kà bùu cos sè wèj dè ngàa njan to à? ²⁴ A ye-a dè bùu yè'sè nè wèj nga wèj sè tsòho bum sè Nwi tsè' fa wèj yà' yi fana yà'a nè gu wo ngòyè bup awo sè wo gùgè, wo rinj yàwo sè' dè wo bùu sè bup bə tu awo. Bum sè wo yuk sè pwe' nè sak wo sè'. ²⁵ Bum sè wo tsarè swihigè yà' pwe' nè yəej bohòwo jəja. Wo nè bùu sè nze, nè kùksè Nwi, nè sè cèp fis dè, <<Nwi cu mvwe' yè'sè wənə wèj zinə.>>

Gù Bum Mû Cos Pwe'

Bə Mandzè Nè Kəkurè

²⁶ Bwema am wèj, bum sè a sè cèp yè'sè pwe', aco a ləsə yà' ve'è. A ye nga wèj vè mû cos ngòkùksè Nwi fana ndaanjwè pwe' tse' ngòfàhu bə yuyè sè yi nè gu. Mòok tse' nki, mòk tse' yəyərə, mòk tse' yumok sè Nwi tsè' fa yi yà', mòk ye ye ngà cèp bə ncèep lak sè bwiinj kà rəej gè, nè ye bwi ngà'a njwè nè yi nè tsoho rəjsə yusè mòk nè cèp sè. Bum sè wèej gu yà' pwe', yà'a ye nsap nè co yà' tesə cos nè. ²⁷ Wèej cu mû cos anə, bùu sè wo nè cèp bə ncèep lak sè bwiinj kà yukgè sè, wo kà bwiinj ba kè te' àlè' càsè. Wo cu ngòcèep, mòk cèp wes ye nkuj mòk lokok cèp ye. Wo cèp wes fana njwè nəmòk ye tsoj nè ngòrəjsə fa bwiinj yusè wo cèp sè. ²⁸ A ye-a dè njwè nè co yi rəjsə fa bwiinj yusè wo cèp sè bùu fana wo kà co bwiinj yuk cèp fis. Wo cèp megu mok sè vèè wo bohòNwi. ²⁹ Bùu sè ngòtsòho bum sè Nwi tsè' wo yi kà ba kè te' sè' càsè. Wo nè cèp sè' mò'fis, mò'fis, fana bwiinj sè yu'rə mpoonj dè yusè wo sè cèp sè kəkurè àlè. ³⁰ A ye-a nga njwè nəmòk sè tsòho bum sè Nwi a tsè' fa yi fana mòk duk mənğorè anə dè Nwi tsè' ko' fa yi yumok fo' ghà anə fana wèj gu co njwè nè mantombi nè tenjsə, nè fa njwè anə mandzè, ³¹ fana aco wèj pwe' tse' mandzè ngòtsòho mò'fis mò'fis. Bwiinj pwe' nè yə'rə jəjə yumok fo', nè sè jaha lo bə zəj. ³² Njwè nè yi tse' njaan sè ngòtsòho bum Nwi, tse' njaan sè ngòdè yi nè cèp ngà'a bə sè dè yi tenjsə ngòcèep sè'. ³³ A ve'nə bùusè Nwi nè yi a fa wo njaan yà'sè, yi Nwi nè yi kà bum sè ngòyè ke'cà nduk, nduk yè'e dzəmgè, yi dzəm ye fifi.

Mvè'nè yà' cu mû cos bùu Nwi pwe' ve'nə fana, ³⁴ a bohòbəba wèj ve'nə dè wo kà cù mû cos cèp. Wo tse' ngòcu dèdok mvəsè njwək lək Musi sè duk. Wo yuk bohòmbəmbam. ³⁵ A ye-a nga wo tse' yumok ngòfək, wo fek ndum awo la'à, bùusè yà' sè yəej co a marè'tu bohònjwè njwè ngòcèp fis ngi ye mû cos. ³⁶ Wèej duk-a dè ka zinə yej, wèj rinj dè nzak Nwi à ka bohòwèj yeto, nà'a nè kà bohòwèj sè' lè. ³⁷ A ye-a nga njwè nəmòk duk dè yi ngà tsòhòbum Nwi kənə dè yi tse' nsap nkərè mòk nè Yòjnsè Nwii fagè bwiinj sè' yi àlè', yi nè rəej dè bum sè mû sè còm fa wèj yè'e yusè Tà a duk ve'nə yi. ³⁸ Njwè nəmòk kà-a dè a zinə dzəm, wèj kà yi ye sè' dzəm fa.

³⁹ Ye dè bwema am wèj, wèej lap mandzè guguj ngòtsòho bum sè Nwi tsè' wèj yà' yi. Kà dè wèej duk dè bùu sè wo sè cèp ncèep sè bwiinj kà yà' yukgè yà'a kà mok sè cèp duk. ⁴⁰ Wèej gu-a sè yà' pwe', wèj gu lè bə mandzè nè yà'a ye bəboj nè ye fəfom.

15

Wèej Sə Tsarə

Ntirè Nè Bəboj Nə

¹ Bwema am wèj, mû tsok fe'lə fa wèj Ntirè nè Bəboj nè mù anə tsok to wèj nè, ya wèej kà swi. Wèj anə dzəm nà' lanj, nè sè kotse' mali nè nà' càk. ² A sè' zəj nè nà' sè lujsə wèj. Wèj sè kotse' mali Ntirè nè Bəboj nè càk mvəsè mù à tsè' wèj nà' sè à? Ka-a ve'nə yej, ye dè wèj anə dzəm basə wà. ³ Bum sè mù anə yə'rə wèj yà'a, a bum sè Jisòs Krest anə tsok mû yi. Yu nè guguj nè mù anə tsok fa wèj nè dè, Jisòs Krest à kpū bùu bup avès mvè'nə njwək Nwi à duk dè yi nè kpū sè. ⁴ Wo à tuuj yi, yi lokok nùmbu nè te' sè mvè'nə mû nè com nojnsə ndzənə njwək Nwi. ⁵ Mvè'nè yi anə lokok mvwe' kpū, Pità à yə yi. Ghà mòk à ye ngàa fàak ye sè hum-ncòp-ba sè wèj ye yi sè'. ⁶ Ghà mòk à ye sè' nè yi anə yəej bohòbùu mok sè wo à sè yù yi. Bùu yè'sè à càsè bwiinj nkū tən lanj sè wo à yə yi kè' mò'fis. Bùu sè wo à yə yi yè'sè, ma nè ghaj cu mali njwem. ⁷ Mvèk mòk à ye Jem ye yi sè', ngàa ntum ye sè pwe' ye fe'lə yi sè'. ⁸ Mvèk nè yi à yəej ləsə, à ye mvè'nè yi anə yəej bohòmù. Yi à yəej bohòmù nè mû yàm co mo nè yà à dèzè yi nga njwè nəmòk ka rinj dè wo nè dzə mwe rinj. ⁹ Mù anə sè fa bùu Nwi ngə', ye dè mù jə'rə càsə ngàa ntum Jisòs pwe' mù. Aco mù duk dè mù ka yàm kəkurè co wo to mû dè mû ngà ntum ye mòk yej. ¹⁰ A gu bəvəm nè Nwi nkuj mù ye nsap njwè nè mû ngà'a ènə. Bəvəm ye nè yi à nì fa mû nè à ka wà maha. Mù duk ve'nə

bàusè mù a fàk wùrinj nè casè ngàa ntum mok sè pwe' mù. Yè'sè ka bə ñàan sè yàm yenj, bəbo ye nà à sè fàk ndzə ni'ì mù anə yi. ¹¹ Ye də a ye-a sè mù kè wo àlè', vès sè tsoho mègù ntirè nè mò'fis nè. A sè' zeyj nè wèj a dzəm nè.

Mamfenə Bə Nzak Lòkok Mvwe' Kpə

¹² Ntirè nè vès sè tsoho nè də Jisòs à lòkok mvwe' kpə. Ye nga'a va ñkuñj mok mən̄gorè wèj sè duk də, kaco ñwè lòkok mvwe' kpə yenj-ε? ¹³ A ye-a də kaco bwiñj lòkok mvwe' kpə yenj, ye də yà' sè ni də Jisòs à ka mvwe' kpə sè' lòkok. ¹⁴ A ye-a də Jisòs à ka mvwe' kpə lòkok fana ye də tsətsòhònə vès sè tsòho nè nà'a wà. Yà' ye sè' də məm̀və'nə wèj sè də wèj sè naan̄ tu bohòJisòs sè yà'a wà. ¹⁵ Yà' ye sè' də vès sè ci' fa Nwi mvwès də yi à lòkoksə Jisòs Krest mvwe' kpə, bàusè kaco yà' ye zinə yenj nga bwiñj kà-a mvwe' kpə lòkokgə na. ¹⁶ A ye-a vè'nə, ye də Krest à ka mvwe' kpə lòkok. ¹⁷ A ye-a zinə də Jisòs à ka mvwe' kpə lòkok fana ye də a ye-a nga wèj naan̄ tu bohòyi, yà' kà fàk tse'. Wèj cu mali gù yà'sə sənə bup awèj mvə'nə à ye. ¹⁸ Ye sè' də bùu sè wo à dzəm bohòJisòs nè kpə lo yà'a, à bisə sè' wà. ¹⁹ A ye-a də yusè a sè naan̄ tu də Jisòs nè tēsə ves bə zeyj sè mègù bum sè sè nze fèej, ye də bwiñj koksə manz̄ij bohòvès nè casə yà pwe'fo'.

²⁰ Zinə nè də, Jisòs Krest à lòkok mvwe' kpə anə lan̄. Yà' sè nitsè' yà'sə də bùu sè wo à dzəm bohòJisòs nè lòkok mvwe' kpə sè'. ²¹ Kpə vègə bohòbwiñj bùu yusè ñwè nè mò'fis, Adàm, à gùu fana a sè' vè'nə də bwiñj nè lòkok mvwe' kpə bùu yusè ñwè nè mò'fis, Krest, à gù sè'. ²² Yà' mègù sè' də bwiñj kpugè njo nè wo ngwi bù Adàm fana a sè' vè'nə də bwiñj nè lòkok mvwe' kpə, nè tse' lùj səmok bàusè wo à bùuñ bùu Jisòs Krest. ²³ Nə fòpwe' nè tse' mvək nè nje zok. Jisòs a nitsè' to mandzə nè yi. Ghà nè yi bwi vəə, bùu ye wèej nè lòkok yàwo sè'. ²⁴ Yà'a nga'a ghà nè bum làə. Mvək ànə dzèej, Jisòs Krest nè jəj ñàan̄ ñkəñkum pwe', nè təej megu mok yi. Fana yi nè jəj yà', nè fa yà' bohòtè' ye Nwi. ²⁵ Yi nè jəj dzòho ñkum yi tètè kə dzej ghà nè Nwi nè gu yi ghak bùu sè wo bèn̄gə yi pwe'fo'. ²⁶ Kpə ye sè' ñwè nè yi bèn̄gə Jisòs. Yu nè Jisòs nè gha' lèsə nè, a kpə. ²⁷ Nwàk Nwi duk də, <<Nwi a jə bum pwe' nè pwe',

nə non̄sə sè ñki'ì yi fana yi nən̄tes kù mbwa.>>

A duk də yi nən̄tes bum pwe' fana a rin̄ də yi ka Nwi nən̄tes, bàusè Nwi non̄sə bum ye'sə pwe' sè ñki'ì Krest yi. ²⁸ Ghà nè Nwi non̄sə wes bum pwe' sè ñki'ì Jisòs Krest fana Jisòs nè yi mo Nwi nè non̄sə ni' ye

sə ñki'ì Nwi sè'. Yi nè gu vè'nə ya Nwi ye ñwè nè də ñwè nəmòk mok bùu.

²⁹ Wèj bəptēsəgè bùu mok mvwe' kùu bùu sè wo à kpə lan̄. A ye-a zinə də bwiñj kà mvwe' kpə lòkokgə, wo sè bəptēsə yiskok ñwè nəmòk mvwe' kùu mòk bùu yà? ³⁰ Ma nè ñjávès, njo nè vès gùgə fàak Nwi mvwe' sè co kpə ko ves fo' nùumbu lòon̄, nè kà tēsəə yè'e bùu yà? ³¹ Mù mègù yàm ngà kpə nùumbu pwe', bwema am wèj na. Yà'sə mègù zinə mvə'nə a sè' zinə də mù sè kwa də wèej bùu Jisòs Krest nè yi Tà àvès. ³² Ngə' nè mù a yə mvwe' lak Efesòfèej a mègù co də mù sè lè ves nàamngaj wèj. Mù a sè gù-a yè'sə də ya bwiñj kwasə mù, ye də swe'e yàm sè ca yà? A ye-a də bwiñj nè kà mvwe' kpə kə lòkok bwèrè mù duk də vesùwèej zu ron̄ ni' mvèsə, bàusè a zòj a kpə lo yu avès. ³³ Kà də ñwè nəmòk borə wèj duk. Wèej gi be'lə-a wèj bùu sè bup wèj fana wo nè gu bup sè wèj sè'. ³⁴ Wèej jəj ñkərə, nè kà bum ləm sè gù. Wèej me'rə ngògù bup sè'. Gù co bùu mok cu mən̄gorè wèj sè wo ka yumok bə ma nè Nwi rin̄ lok. Mù sè cèp yè'sə də ya marè'tu ko wèj.

Nsəp Ngùpni' Nə Fi

³⁵ Kàmòk aco ñwè nəmòk fek də aco bwiñj lokok fe'lə mvwe' kpə səmok yè'sə vale? Nə ye sè' də wo nè tse' yè'sə nsəp ngùpni' nè fòlè? ³⁶ Ləm a yè, wu bi-a ngwi yumòk, kaco nà' to nga nà' ka kpə yenj. ³⁷ Nwèe bi ngwi sè nga a ye-a sè gòm̄bi kè nzan̄ àlè' pwe'. Yi nè kà kàa sè bi. ³⁸ Ngwi yà pwe' sè yà'a togəə, Nwi fagə yà' nsəp ni' nè yi dzəm də yi fa yà'. ³⁹ A mègù-a sè bum sè yà' tse' nduəm yè'e pwe' yà' ka nsəp ñjəp nè mò'fis tse'. Nə ñwèe zok, nè nàm sè' zok, swiñj ye sè' zok, nè ye də fuk sè' zok. ⁴⁰ Bum sè ma mubu bə sè sè nze sè' zəzok. Sè ma mubu fongə zok, sè sè nze sè fom sè' zok. ⁴¹ Nùum togə zok, ñwə sa sè' zok fana ñkəñkàn̄ rzej sè' zok. Nə ye sè' də ñkəñkàn̄ sè kà pwe' yəyərə rəngə. ⁴² Ni' bwiñj nè ye sè' vè'nə ghà nè wo lòkok mvwe' kpə. Wo à tuuj ni' nè nà'a bigəə, nà'a lòkok, nà' ye mok ni' nè nà'a nè kà mok bi yuk. ⁴³ Wo tuuj nà' nga nà' tse' nsəsə nèbup nè ye jì ñàn̄. Nà'a lòkok, nà' tse' nsəsə nè bə bòn̄ Nwi, nè tse' ñàn̄. ⁴⁴ Wo tuuj nà', nga nà'a ngùpni' nè sè nze fèj. Nà'a lòkok, nga nà'a mok nsəp nè ma mubu. A ye-a də ni' mòk yo nè nà'a kəkərè ngòye sè nze fèj fana ye də ni' mòk sè' yo nè nà'a kəkərè ngòye mubu anə sè'. ⁴⁵ Yà'a məm̀və'nə wo à còm̄ yà' ndzənə ñwàk Nwi vè'nə də, <<Adàm nè mantombi ànə kə ye ñwəm. Adàm nè ba, Krest, nè yi lèsə yi nè, à kə ye ye yònsə nè ngà gù bwiñj ngòye ñwəm.>> ⁴⁶ A yə də à vè to mantombi ni' nè nà'a kəkərè ngòye

sə nze fəŋ nə ŋkuŋ nə yi kəkurə ŋgòye mabu nə və. Nə yi kəkurə ŋgòye mabu nə a vè ye maŋkwèŋ.

⁴⁷ Wo à gu Adàm nè mantombi nè ye bə ncək sə nze fən, nè maŋkwèŋ nə à tsoon ye mabu. ⁴⁸ Adàm nè mantombi nə sə nitsə' mvè'nè nsàp bə nè sə nze cu. Nə maŋkwèŋ nə sə niŋtsok ye mvəsə nsàp bə nè ma mabu cu sè'. ⁴⁹ Vesuwèŋ sè a tse' ŋga'a nsəsəə ŋwè nè Nwì ànə gu bə ncək yè'sə nè ye ntsə'mòk co ŋwè nè yi à tsə ye ma mabu nà'a.

⁵⁰ Bwema am wèŋ, yusə mù ànə sə cəp sə pwe'fo' də ve'. Kaco ŋgúpni' nè nà'a nja njaŋ bə nduəm nè'e ye kəkurə ŋgòkə cu mvwe' sè Nwì cu ŋkum fo' yi yeŋ. Kaco yusə yà' a ləgəə kə tse' yusə yà' a kà ləgə yeŋ.

⁵¹ Yèè, mu tsok fa weŋ yumok sè yà'a səswihi. Vesuwèŋ nè kà pwe'fo' kpu wes, vesuwèŋ nè kupsə wes pwe'. ⁵² Yà'a nè ye mēgu vak co ŋwè cap lis ŋga mē tè. Mvək nè kə ləə, ŋga ndoŋ ceep fana bəu sè wo à kpu laŋ nə lokok to ntòwo bə nsàp ni' nè nà'a nè kà mok kpu yuk. Nà'a ŋga'a ghà nè a nè kupsə yāvès sè'. ⁵³ Busə ni' avès sè yà'a kpu bupgə yè'e nè bəuŋ tsoŋ nsàp nè kaco yà' kpu bup fe'lə mok yeŋ. ⁵⁴ Ghà nè bwiŋŋ kupsə mē ve'nə fana yusə wo à còm ndzəŋə ŋwək Nwì yà'a nè bəuŋ vè zinə də,

<<Wo gha' kpu, nè mi bisə yi co wo mi beŋ ŋkrə piip.

⁵⁵ Ho' kpu, ghak fe'lə-ε bwiŋ səmok è. Ho' kpu, nzə yònə wu tagə bwiŋ bə zeŋ nə ŋga'a fò?>>

⁵⁶ Kpu tagə bwiŋ bə nzə ye bəu gu bup. Bup jəgə ŋaəŋ ye bohòlək Nwì. ⁵⁷ A ye-a sè' ve'nə, fana a kwasə Nwì, yi nè yi a fa ves ŋaŋ bohòTà Jisòs Krest ŋgòghak kpu bə zeŋ. ⁵⁸ Nə wèŋ ri də bum yè'sə ve'nə fana wèŋ təəŋ gəgəŋ, nè kà sè tsòhò. Wèŋ gu fàha Tà nùumbu pwe' bə ntəm awèŋ ləoŋ, bəusə wèŋ ri də fàha sè wèŋ sè gu fa Tà sè kà wà cà, bwema am wèŋ na.

16

Mandzə Nə NgòFəhu Fəfa

¹ Mù də mu cep ŋga'a bə nzak mbàam sè wo nə tēsə bəu Nwì sè mvwe' nzeŋgòJùdiyà bə zeŋ yà'a. Wèŋ tse' ŋgògə yusə mù ànə tsok fa bəu cəs mvwe' lak Gàlesiyà ŋgògə yà'a. ² Yusə də nùumbu Sondè pwe' ndaəŋwè pwe' nè sə cokfis nonəsə mbàam mok. Ngà ghàak fa co ŋgà ghàk, ŋgà jŋŋ fa sè' co ŋgà jŋŋ. Wèŋ loksə yà' ve'nə, ya mu vəə, ŋga wèŋ benə wes yà' laŋ. ³ Mu kə dzəeŋ, mù com fa bəu sè wèŋ dzəm də aco wo lo sè wèŋ ŋwək ndzə bohò. Nə fa wo mbàam sə ya wo jəŋ

lo yà' Jòrosalèm mvwe' nze Jùdiyà anə. ⁴ A ye-a ŋga bəgha' co vesì wèŋ lo bəbe' fana vesiwèŋ lo sè ntèŋ.

Pol Fəhu Gi Ye

⁵ Mu nè və ŋgòkə yə weŋ ŋga mù cà to ntòmve' lak Məsidoŋiyà ŋkuŋ. Mù duk ve'nə bəusə mu nè ca və ma mandzə Məsidoŋiyà anə. ⁶ Kàmòk mu nè cum vesuwèŋ mweè səsap ntèŋ. Kàmòk ŋwu mbəŋ yà'a pwe' nè ca ŋga mù cu vesuwèŋ. Yà'a mēe, wèŋ tēsə mu ŋgòlòmali mantombi ma nè mu nè dzəm ŋgòlòo pwe'. ⁷ Mù ka dzəm də mu vəə, vesuwèŋ cəpsə megu mtsə mù ca lo dzəm. Mù sə tsəm də a ye-a ŋga Tà fa-a ŋaŋ, vesuwèŋ cum mvək səsap ntèŋ. ⁸ Megu də mu nè cum mali mvwe' lak Efesòfəŋ tətè ŋkàha Pentəkòs kə dzeŋ ŋkuŋ mù və. ⁹ Bəusə mandzə a mùhu bohòmù wuriŋ ŋgòtsòho ntirə nè bəboŋ, fana bwiŋŋ ŋkəuŋ sè wo sè bəŋ nà'.

¹⁰ A ye-a ŋga Timati kə tsəŋ weŋ, wèŋ gu yi co yi riŋ də wèŋ kwa də yi və bəboŋ. Mù duk ve'nə bəusə yi sə fək mēgə sè' bohòTà mvè'nè mu fəkgəə. ¹¹ Nwə nəmòok kà də yi kək yi co məmwenke' wà duk. Wèŋ tēsə yi ŋgòlòmantombi bə gi ye nè bə fifi, ya yi kə tseŋ fe'lə mu fən. Mù sə kək də yi nè kə wes fəŋ bə krətəeŋ mok yà'a bəbe'.

¹² A ŋga'a ma nè moma avès Apolò. Mu cəpgə bohòyi səsə də yi kə ke' cəpsə weŋ bə bwema mok yà'a wèŋ. Megu də ka sè ntəu yi co yi lo ŋga'a yè'e ntòbəuŋ. Ghà nè yi tse' mvək nè ntsə'mòk, yi nè lo li.

¹³ Wèŋ kà ni' swi, fa ntəm awèŋ bohòJisòs gəgəŋ. Wèŋ ko ntəm, nè kà wəə sə koksə. ¹⁴ Wèŋ sə gu fəak awèŋ pwe' bə dzədzəm.

¹⁵ Wèŋ ri nzak Stifanà bə ndap ye pwe'-e laŋ, yà'a wo sè wo à bəuŋ to krətəŋ mvwe' lak Gris wo. Wo a fa ni' awo ŋgògə fək bohòbəu Nwì wèŋ. Bwema am wèŋ, mù ləŋ weŋ ve'ε wuriŋ, ¹⁶ də wèŋ yuk bohònsàp bə ànə. Nə yuk bohòŋwə nè yi sè ndà ŋga yi sə fək be'lə bə yà' wèŋ. ¹⁷ Mù kwa wuriŋ mvəsə Stifanà bə Fòtunatu nè ye Akayikù wèŋ a kə tsəŋ mu yè'e. Vesiwèŋ cu, gu co mu cu vesuwèŋ. ¹⁸ Wo gəgə mu, mù sə kwa sè' mvè'nə wo gəgə weŋ wèŋ sè kwa yà'a. Vesuwèŋ kotse' nsàp bəu sè co wo yè'sə bəboŋ.

Cəcpsə

¹⁹ Bəu cəs sè mvwe' nzeŋgòEsiyà yà'a cəpsə weŋ pwe' bəboŋni. Akwilà bə Prisiliyà nè ye bəu sè wo nigə cəs munda'à wo yà'a cəpsə weŋ pwe' mənə liŋ Tà Jisòs. ²⁰ Bwema sè wo cu fəŋ pwe'fo' cəpsə weŋ sè' bəboŋ. Wèŋ ko wumsə gesə mòk bə mòk ndzə ŋgùu, nè cəpsə wo bəboŋni. ²¹ Còm yè'e mù bə bo am. Məu Pol, mù cəpsə weŋ. ²² Nwə nè yi ka Tà dzəm,

nga yi ye-a sè ndà, ndòbɛ' yi. Tà àvès
 vèə! ²³ Bəbo nà Tà Jisòos ye bohòwèŋ lònŋ.
²⁴ Mù dzəm wɛŋ pwe'fo', bəəsè vesùwèŋ
 nə ye Jisòs Krɛɛst mɔwɛ' mò'fis.

Nwàk nè Ba, nè Pol à Còm Fa Bùu sè Mvwe' Lak KORÈ

Pol à còm nwàk nè ba nè' nè ghà nè bùu mok wèñ à sè duk dè yi ka ngà ntum Jisos Krest nè zìnə yeñ. Mvə' nè yi à duk to dè yi nè kə kə' cepsə cos sè nè kà mok loofana, bùu mok jəñ nà' nè də kaco ñwè naañ tu bohòyi yeñ. Bùu mok wèñ à yèto ngòcèp sà' də wo ngàa ntum Jisòs sè zìnə sè wo, də Pool ye nè mvwès. Mùmvrə' nè Pol à còm fana yi sè niñtsok dè yi dzəm ngòye cù mò'fis bə cos nè ya wo sə kùksə lok Nwi bə kəkwa. Megu dè yi à duk dè yi nè kà bùu sè wo sə jə vè ngə' mū ngorè wo anə mè'rə.

Pol à yèto ñwà' nè, nè sə tsok njo nè yi ànə com ñwà' mòk, nè cep fəsə gesə bohòwo bə ñañ, nè sə yak wo bə yà' a mwè sə. Yi sə cep fe'lə dè yi sə kwa bùusə ncèp ye nè gugun ènə a gù bwiñ ngòkupsə nè ye fe'lə cù mò'fis səmok (ye mbəp 1:12-7:16).

Pol à lòmantombi nè cep rəñsə bə nza' mbàam sè wo à sè sù' də wo tèsə krətèen sè wo jìñ, sè mvwe' nzeñgòn Jùdiyà yà' a (ye mbəp 8:1-9:15). Yi à cèp lèsə ndzənə ñwàk ènə ngòrəñsə fa bwiñ dè yi ngà ntum Jisòs nè zìnə (ye mbəp 10:1-13:10).

1 Còm nwàk nè'e mūu Pol nè Nwi a fàhu də mū ye ngà ntum Jisos Krest. Ves moma àvès Timati cèpsə wèñ. Mù sè còm fa nà' bohòbùu cos nè Nwi mvwe' lak Korè nè ye bùu Nwi mvwe' nzeñgòn Gris yà' a pwe'fo'. 2 Mù ləñ də Nwi nè yi t'è' àvès nè ye bə Tà Jisòs Krest gu wèñ bəbòñ, nè fa wèñ fifi.

Vesùwèen Yə Ngə', Nwi Sə Fa Ves Fifi

3 Vesùwèen kwəsə Nwi nè yi Nwi nè ye t'è' Tà Jisòs Krest àvès nè. Yi t'è' nè yi tse' kòksəmanziñ, nè ye Nwi nè yi gùgè ndàanwè ngòtse' ntum nè fifi sè' yi nè. 4 Vesùwèen yə-a nsàp ngə' nè fòpwe' fana yi gù ntəm àvès ngòye fifi, ya nga vesùwèen fisə to fa bùu sè wo sə yə nsàp ngə' nè fòpwe' ntum yàwo sè', bə nsàp fifi nè Nwi a fa ves nè. 5 Wèñ riñ də mvə' nè vesùwèen yə nsàp ngə' nè Jisòs à yə nè fana yi Jisòs nè fisə kūrə riñ fa ves ntəm àvès sè' ve'nə. 6 Vèes yə-a ngə' fana ngə' àvès nè ye ngòtəsə wèñ, ya nga wèen tse' lùn. A yə-a nga Nwi fisə fa ves ntəm fana ye də yi nè fisə ntəm yàwèñ sà' ya nga wèen təəñ gugun nga wèñ sə yə-a nsàp ngə' nè vès sə yə ènə na. 7 Vès sə naañ tu də mvə' nè wèñ sə yə ngə' mvəsə vès sə yə fana Nwi nè yi tèsəgə ves nè, nè tèsə wèñ sà'.

8 Bwema am wèñ, mù dzəm də wèen rəen bə nsàp ngə' nè vès à yə mvwe' lak Èsiyà. Vès à yə ngə' sə ban ñèñ fana vès tsəm də vès nè kà bə. 9 Vès à tsəm də kpə vè lañ. Yè'sə ànə kumtsə'rə ves ve'nə ngògù də vès riñ də, vès cu, vès kà də vès sə cu bə ñaan yàvès tsərə, vès sə naañ megu tu lə bohòNwi nè yi lòkòksəgə bwiñ mvwe' kpə nè. 10 Nwi à gèmsə ves fana yi sə gèmsə mali ves ngə'a sè', ye də vès sə naañ tu àvès bohòyi də yi nè gèmsə ves mok sè'. 11 Wèñ pwe', wèen be'lə ngòlən fa ves sè', bùusə bwiñ yə-a ñkəun sè wo sə ləñ Nwi fana bwiñ nè ye sə' ñkəun sè wo nè kwəsə yi ghà nè yi tèsə ves bə yusè wo ləñ fa ves sə.

Pol Kupşə Gi Ye

12 Yūsəmok cu sè vès sə kumñgùn bùu zeñ, vès sə ri sə ntúv vès sè' də yà' a zìnə. Yu nè də ncu àvès nè sə nzeñgòn nè a ye rərəñ nè ye rərəñ. Vès à sə kà bum bə mandzè nè bwiñ tsərəgəè nè gù. Vès à sə gù yàvès bum sè Nwi à nì fa ves, nè tèsə ves də vès gu yà'. Vès ànə gu ve'nə bohòwèñ yàwèñ sè'. 13 Yūs èv còm fa wèñ pwe', mok ka nja sè səsəwihè yeñ, yà' mègù bum sè aco wèñ tañ yà' bə tu awèñ, nè rəen bə zeñ. 14 Megu də wèñ ka nsàp ñwə nè mū yàm nè pwe' riñ wes; mù sə tsəm də numbu nè Tà Jisòs bwi vèə fana wèen nè rəen bəbòñ də aco wèñ kumñgùn bùu tu am mvə' nè mù sə kumñgùn bùu wèñ sə.

15 Búsə mù à rì də wèñ ri mū fana mù də mū və to ntòbohòwèñ ñkun nè sə lo mvwe' nzeñgòn Məsìdoniyà, də ya wèen kwa, nè kwa fe'lə səmok bùusə mè' vè k'è' ba. 16 Mù à duk də mū cu ngòlò Məsìdoniyà, mù ca nè ye ca wèñ, nè ye fe'lə wèñ ngə mù sə foho vèə, fana wèñ tèsə mù bə gi àm nè ngòlòmvwe' nzeñgò Jùdiyà. 17 Mvə' nè mù ànə ka və yà'sə, ye də mù à sə cèp basə ñgwàñ à? Ye də mū ñwə nè mù duk də mū nè gu yumok, mù dzəm Ñ, nè bùun duk fe'lə hai' co bùu mok wèen dukgè yà'a à? 18 Mùmvrə' nè Nwi ñwə nè zìnə fana yusè mù ànə kak wèñ sə ànə ka Ñ nga a hai' yeñ. 19 Njo nè Jisòs Krest mō Nwi, nè Silàs bə Timati nè ye mū ànə tsoho fa wèñ nè, yi ka Ñ, nè bùun fe'lə hai' yeñ. Yi mègù ye sə Ñ, yà' me. 20 Bum sè Nwi à kàk yà' pwe'fo', yi Ñ nè Nwi nè yi. Nà'a njo nè vès duk càsəgə də <<Yà'a ye ve'nə>> bə liñ ye ngòkùksə Nwi sə. 21 A yi Nwi ànə, nè yi gù vesùwèñ ngòtəəñ ves Krest wèñ gugun, nè jəñ ves ngòye ngàa fàak ye. 22 Yi a naañ yumok nè nà'a co mvèk muni'i vès ngòniñtsə' də vesùwèen bùu ye. Yu ènə yòñsə ye nè yi à fa ves nà' sə ntúv vès ngòniñtsə' də bum mok cu mali sè yi nè fa ves yà' ñkun.

²³ Yusè dè, mù ànè ka mvwe' lak Korè anè vè ve'nè dè ya wènj kà te'. Mù to Nwi ngòye mù tuhù mù dè yusè mù sè cèp sè, a zinè. ²⁴ Kà dè mù sè cèp yè'sè dè mù co masà mòk bè bum sè wènj a dzòm tse' sè duk, bùusè wènj tɔ gɔgɔn bə yusè wènj a dzòm sè. Yusè dè, mù dzòm yàm dè mù fàk vesùwènj fana wènj sè kwa.

2

¹ Anè gej mù duk dè mù kà dè mù kə ye fe'lə wènj ya ntum awènj yaan fe'lə sòmok duk. ² Bùsè mù yañsə-a wènj ntum, ye dè ñwè nè yì nɔ gɔ mù yàm mù kwa yè'sè ndà? Mègù ka sè' wènj sè mù yañsə wènj ntum sè yej à? ³ Nà'a njo nè mù ànè com fa wènj ñwàk fa' nɔ; bùusè mù dè mù vè bohòwènj, fana wènj yañsə bwi mù ntum ñga anè ye co wènj gɔ ntum àm kwa kwa. Mù kwà' dè wènj rì tse' zinè dè a ye-a ñga wènj sè kà kwa, kaco mù kwa yàm sè' yej. ⁴ Mù à còm fa wènj ñga mù cu bə tsətsə, ntum sè yaan mù, ndzəplis sè tesə mù sè'. Yà'sə ànè ka ngògù dè wènj sè te' yej, yà' ànè ye dè ya wènj rìj dè mù dzòm wènj ve'è wùrìj.

Wènj Swifa Ñwè Nè Yi Gù Bup

⁵ Ñwè nəmòk a gù-a yumok sè ntum a yaan ñwè bùu zèj. Yi ka yà' bohòmù gɔ, yi a gù li yà' le bohòwènj. Mù ka dzòm ngòcèp bə zèj lələ dzòm. ⁶ Ñgə' nè wènj bwiñ ñkùñj a yeñsə ñwè ènə, nà'a kəkurè bohòyi. ⁷ Bòghak ñga'a mok dè wènj swifa yi, nə gɔ yi co ntum nje fi sè'; bùusè a kà-a ve'nə ye, kàmòk aco yi wo wesè lo mankwènj bə ma nè Nwi nè kè' mò'fis. ⁸ Ye dè mù sè lɛj wènj dè wènj gɔ yi ya yi rìjtsè' dè wènj sè dzòm yi. ⁹ Yusè mù ànè com fa wènj fa' sè ànè ye ngòbùə ja'a wènj dè wènj ñgàa yuk duk àle. ¹⁰ A ye-a ñga wènj swifa ñwè nəmòk yumok fana mù swifa yi yàm sè'. Bohòmù yàm mɔyù nè mù tse' ngòswifa ñwè ànə fana mù sè swifa yi nà' bùu tu awènj mantombii Krest. ¹¹ Yà' ye ve'nè dè ya Satàa kà dè yi ghak vesùwènj duk, bùusè a rì ñkərè nje nè yi gùgè nə lanj.

Ncu Bùu Nwi Wènj Jwènjgè Bùu Sè Sə Nzèngò

¹² Bə gɔ nè mù ànè lo mvwe' lak Truwa, ngòkə tsòho fa bùu sè fo' Ntirè nè Bəboj nè bə liñ Krest nə fana, mù ànə kə dzenj fo' mù ye dè Tà Nwi a mùk nõñsə mandzè nè ngògù fàak sè fo' sè to lanj. ¹³ Megu dè ntum ànə ka mù fi lok bùusè mù ànə ka moma àvès Taitòs bə lis ye. Fana mù bə cepsə bùu sè fo' sè, nə yunj jənj mandzè àm nə lo mvwe' nze Məsìdoniyà ngòláp yi nə yuk nzu coòs bohòyi.

¹⁴ Megu dè vesùwènj kwasə Nwi. Mvwe' sè vèes lópwe'fo', yi sè gɔ ves

ngòyù Krest co ñkwènj sè yi ghak vè wo bə dzè'. Yi sè gɔ dè bwiñ rìj Krest bohòvès, fana Ntirè nè Bəboj nə sè rəm saanj bonjə ma nè fòpwe' co làmindàa sè bəboj. ¹⁵ Vesùwènj mègù co làmindàa sè yà' rəm bonjə ve'è sè Krest a kè' fa Nwi, yà' sè rəm lo bohòbùu sè wo nə tse' lùj bə bùu sè wo sè bisə yàwo bisə wènj. ¹⁶ Yà'a rəm gè bohòbùu sè wo sè bisə sè co yu kpɔ sè yà'a nə zə ñwè. Yà' rəm bonjə bohòbùu sè wo sè lù yàwo lùu sè wènj co yu bəboj sè yà'a nə gɔ wo ngòye lèluj. Ye dè ñwè nè yi kùrə ngòye co nsàp làmindà ànə yè'sè ndà? ¹⁷ Vès rìj dè vès sè kà yàvès ncèp nè Nwi nə mvè'nè bùu mok wènj sènggè yà'a sèj. Ye dè aco vès ye to li co làmindàa yà'sə, bùusè vèes cèpgè yàvès co bùu Krest wènj sè zinè, sè Nwi a tum vè ves yi.

3

Rùk Nè Fi Nə Ghak Rùk Nə Zəm

¹ Bum sè vès cèp yè'sə, yà' səsə co dè vès dè vèes niñtsok fa fe'lə wènj nsàap bùu sè vès cu sè à? Hai', ka ve'nə yej lok. Vès ka co bùu mok wènj yà'a yej, ka dè vèes kə fa wènj ñwàk, kènə dè wènj com fa ves àle' ñkuj ya bwiñ rìj ves yej. ² Wènj bə tu awèj, wènj ñwàk nə aco bwiñ tan, nə rìj ves bə zèj nə. Wènj ñwàk nə wo a còm nõñsə nà' sè ntùu vès nə. ³ Yà' nõjəja dè Krest à còm ñwàk nə yi, nə fa ves dè vèes ni fa bwiñ. Yi à ka nà' mənə lis bə nsàp ntatə ñwàk nə bwiñ còm gè bə zèj nè'e com, yi à còm nà' məmvwè' ntum bwiñ, Yòñsè Nwi à còm fa yi nà' yi. ⁴ Aco vès cep to bum yè'sə bùusè ves Krest wènj mvwe' mò'fis fana vès sè naan tu bohòNwi dè aco yi gɔ ves a ye kəkurè ngògù fàak yè'sə. ⁵ Vès à ka kəkurè ngògù to nsàp fàk ènə yej. Nwi a gɔ ves yi ñkuj vès ye kəkurè ngògù to yà' bəboj. ⁶ A yi nè yi a gɔ ves ñkuj vès rìj ngòkùk ja'a to, nə sè gɔ bonjə fàak sè yà'a bə rùk nè fi nè yi a fa ves nə. Rùk ènə ka nə wo à còm nà' mənə lis yej, a nə nà'a ma nè bə yòñsè. Lùk nə wo à còm naan nà' mənə lis nə jə vègè kpɔ, nə ndzənə yòñsè nə jənj vè ye lùj.

⁷ Ghà nè wo à fa vè lùk sè wo ànə com yà' mənə lis, sè yà'a jə vègè kpɔ sè, à ye fana ñàanj sè Nwi sè ànə rɛj fo' ve'è wùrìj. A ye-a sè dè marèj ènə ànə ca gesè lo fo', fana nà' ànə rɛj mù sihi Musi ve'è nsàp nè bùu Izùre wènj kà lis mù sihi yi anə kùk to. A ye-a dè rùk nè fàak ye ànə ye ngòjə vè kpɔ nə ànə və bə nsàp ñanj ànə ve'nə, ⁸ ye dè aco nsàp rùk nè ndzənə yòñsè nè nà'a nə jənj vè ye lùj nə nə və bə marèj nè nà' gha' nè kpɔ nə kè' ñkùñj. ⁹ Fàak rùk sè yà' ànə jə və fa bwiñ nzak sè ànə

tse' marej fana ye dæ fàak rùk sè yà'a nø gù bwiñ ngòkà nzak bohòNwi kè tse' sè nø tse' marej nè nà' càsø. ¹⁰ Aco vès ðuk dæ, mvè'nè marej nè nga'a nø sè røj ve'e wùriñ fana, marej nè nà' ànø ye to fa' nø ka mok co marej səsø fe'lø. ¹¹ Nø ye dæ a ye-a nga yu nè nà'a nø kà fo' cu mam tse' nsàp marej nè bə riñ ve'nø ye dæ marej yu nè yi nè cu mam ye fo' nø tse' ngòyam càsø ve'e wùriñ.

¹² Vesùwèñ tse' tsətsə̀rə̀ nè dæ bum ye'sø nè kè ye bə̀bøñ ve'nø fana vès cep fis, nø kà yumok swihì. ¹³ Musi ye, yi à sè cèp wesgè bohòbùu Izùre fana yi lok tu ye bə cək mòk. Yi à sè lokgè ve'nø dæ ya bùu Izùre sə wèñ kà mvè'nè marej nè Nwi nè sə lògesə̀ musihì yi yø. Vès ka yàvès co Musi nè yi à sè gà ve'nø ànø yej. ¹⁴ Nkərə̀ bùu Izùre wèñ ye'sø kà bum mok røj. Ghà nè wo ta riwàk rùk nè zəm nø fana ye co cək ànø sə tə̀hø lok mali nkərə̀ə̀ awo tè kə̀ dzej niè'. Tse'nga riwè dzəm bohòJisòs Krest cək ànø ye'e gesø fo'. ¹⁵ Ghà nè fòpwe' nè wo ta riwàk Musi sə fana cək ànø sə lok mali nkərə̀ə̀ awo sə. ¹⁶ Kaco nà'a nø ye'e gesø fo' yej, tse'nga wo bùuñ vè bohòTà Jisòs nkuj. ¹⁷ Tà nè yi yòñsə̀, nø ye dæ mwwe' sè dæ yòñsə̀ Tà nè cu fo' fana ye dæ riwè ka fo' nkweñ bohòyumok mok yej. ¹⁸ Vesùwèñ sə yumok ka si avès lok sə, marej nè Tà nè sə kè təm mbwa, nø sə b'a' lo bohòbùu mok wèñ. Marej nè sə yam ghaha, ghaha mvè'nè vesùwèñ sə bùuñ wes lòbə̀ nsəsə̀ə̀ riwè nè a sə nitsə̀' yi nø. Ye'sø fàak Tà nè yi yòñsə̀ nè.

4

Vès Co Kùuñ Ncək Sə Yusə̀ Bə̀bøñ Cu Ca

¹ Nwi a fa ves fàak sè ngòtsə̀' fa bwiñ bə̀ rùk nè fi ènə̀ bə̀ bə̀vəm ye fana vès fak yà', nø kà dæ a wo bùusə̀ dæ ntəm sə kà vès mok bo ðuk. ² Vès co'rə̀ fis bo bə̀ bum marə̀'tu sè yà'a səswhihì, ves kə̀ gə̀gərə̀ tse', nø kà ncə̀p Nwi nè bùpsə̀. Vès fis tes yusə̀ yà'a zinə̀ sə jə̀ja, fana nè riñ fa ni' avès bohòndàanwè pwe'fo' ya wo riñ dæ vès kəkərə̀ mantombii Nwi. ³ Ntirə̀ nè Bə̀bøñ nè vès sə tsòho nø ye-a səswhihì, ye dæ nà'a səswhihì yà' sə bohòbùu sə wo sə bisə̀, bisə̀. ⁴ Satà, nè yi nwi nè sə nze feñ a jə̀ nkərə̀ə̀ bùu sə wo sə kà dzəm sə, nø lok tes yà' bə̀ ndzəm; wo kà marej Ntirə̀ nè Bə̀bøñ nè nà'a bə̀ riñ Krest nø yø. Krest nø, a yi nè yi sə nitsə̀' fa bwiñ mvè'nè Nwi cu sə. ⁵ Vès sə kà liñ sə yàvès tsòhø. Vès sə tsòho liñ sə Jisòs Krest dæ yi Tà, vès ye yàvès ngàa fàak awèñ bùu tu ye. ⁶ Nwi nè yi ànø ðuk fa' dæ, <<Marej røj tse' vø ndzənə̀ ndzəm>> nø a gù sè' yi nkuj marej nje nø nà' røj sə ntə̀ vès anə̀. Anə̀ geñ yà' fa ves marej

ngòrøj bum bə̀ nsàp marej Nwi nè nà'a røj tse' vø gə̀ gə̀ musihì Krest.

⁷ Mvè'nè vesùwèñ tse' yusə̀ yà' bə̀wùriñ sə fana yà'a ye co vès tse' yà' sənə̀ kùuñ ncək sə aco yà' vohø; yà'a ngùup ni' avès ye'e. Ye'sø ve'nø ya nga ndàanwè røj nsàp riñ nè nà' ghak càsø ànø a riñ sə Nwi, yà' ka yàvès yej. ⁸ Ngə̀' bə̀j nòktsə̀'gə̀ ves ma nè fòpwe'fo', vès sə tə̀ñ mali fo', bum sə jipsə̀ ke' ves, nkərə̀ə̀ avès kà sə mè ves. ⁹ Wo yeñsə̀ ves ngə̀', Nwi kà ves sə mè'rə̀. Wo bwi' mak ves sə nze, wo kà ves sə ləsə̀. ¹⁰ A ye'sə̀ dæ vès sə bək gike' kpə̀ nè Jisòs nè ndzə̀ ni' ves, ya nga bwiñ ye liñ nè Jisòs nè ndzə̀ ngùpni' vès anə̀. ¹¹ A zinə̀ dæ vès cu ncu nè aco kpə̀ ko ves ghà nè fòlòñ bùusə̀ vès sə fàk bohòTà Jisòs. A ve'nø nga a sə niñtsok liñ nè Jisòs nè ndzənə̀ ni' avès sə aco yà' kpə̀ sə. ¹² Mvè'nè vès sə tsòho ncə̀p nø fana kpə̀ sə kə̀ep vø ves, yà' sə ye bohòwèñ liñ.

¹³ Vès tse' nsàp ntəm nè ngòfak bohòNwi co riwè nəmòk nè wo a còm ndzənə̀ riwàk Nwi bə̀ liñ ye dæ <<Mù à fa ntəm àm bohòNwi fana mù cep.>> Yà'a sə' mvè'nè vès fa ntəm avès sè' ve'nø, nø cep sè'. ¹⁴ Njo nè vès ri dæ riwè nè yi ànø lokoksə̀ Tà Jisòs mwwe' kpə̀ nø, yi nè lokoksə̀ ves Jisòs wèñ, nø tes ves kù mantombii ye ves Jisòs wèñ bə̀bə̀'. ¹⁵ Ye dæ, ngə̀' avès sè vès sə ye sə tse' swe' bohòwèñ. Ghà nè bwiñ yam nkùuñ sə wo dzəm bohòKrest fana bwiñ ye sə' nkùuñ sə aco wo kwəsə̀ Nwi bə̀ bə̀vəm ye nø, fana kəkukəsə̀ lo bohòyi.

¹⁶ Nà'a njo nè kaco vès teñsə̀ bùusə̀ dæ ntəm avès sə kà mok bøyen sə. A ye-a sè dæ ngùupni' avès ye'e sə wòbup lòo fana ni' avès sə ma ndzə̀ ntəsə̀ gə̀ñ ghàha lòbwi bə̀ riñ mok nùumbu pwe'. ¹⁷ Ngə̀' avès sə yà'a nø ca gesə̀ mvək momjo ye'sø gù gə̀ñsə̀ nòñsə̀ ves ngòkə̀ bək to bə̀on Nwi sə vès nè kə̀ tse', sə kaco riwè cep to yej sə. ¹⁸ Busə̀ vès sə kà lis bə̀ bum sə a sə ye yà' nga'a ye'e kək, a sə kək bə̀ sə yà' mantombi, sè lis sə kà yà' nga'a ye. Busə̀ bum sə a sə ye yà' sə nè cà gesə̀ lòfo' fana bum sə a sə kà yà' nga'a ye sə nø kà kə̀ mè yuk.

5

A Sə Kùk NgòNitse' Ngùpni' Nè Fi

¹ Vès sə kùk ve'nø bùusə̀ vès ri dæ ni' avès sə sə nzej feñ sə co du nè nà'a nø kə̀ñ gbu sə nze. Nà' gbu-a, fana Nwi nø fa ves ni' mok co ndap avès. Ndap ènə̀ mabu nè nà'a nø kà kə̀ñ yuk, wo à ka nà' bə̀ bo bwiñ ci. ² Nè nga'a nè'e fana a sə tsə̀rə̀, sə som ve'e dæ vesùwèñ dzəm ngòkə̀ tse' ndap avès nè mabu nø. ³ Ya nga vès nitse' nà' co cək, fana a

kà nswè'mbwè ye. ⁴ Ghà nè a cu ntòmù mvwe' dũj sè yè'e fana a sè tsərə, nè sè som ve'e wùriŋ dè bum sè kà bò. Yè'sè ka dè vès sè dzəm ngòmà' ngùpni' nè'e yeŋ; a dè vès sè dzəm ngòntse' nè ma mubũ nə, ya nŋa nè ma mubũ nə kupsə nè aco nà' kpũ nè'nə. ⁵ A fũhũ fa ves nsàp nè ngòkupsə ve'nə ènə Nwì, nè fa ves yòŋsə ye nə co yu nè ngòntisə' ves dè yà'a nè kè ye lì tsə ve'nə.

⁶ Mvəsè a yə ve'nə fana vèes təŋ gũgũ, a ri dè mvə'nə a cu bə ngùpni' mvwe' lak avès sè feŋ yè'e fana a ka mvwe' lak avès sè Tà cu fo' sè yeŋ. ⁷ Mù sè duk yè'sə dè a sè kà Tà bə lis mvwe' lak avès sè nŋa'a yè'e yə, a sè gi nè sè naaŋ tu dè yi cu fo'. ⁸ Mù dè vesùwèeŋ təŋ gũgũ ve'nə, nè sè dzəm ghak lè dè vesùwèeŋ me'rə ngùpni' nè'e, nè lo la'à kə cum ves Tà wèŋ. ⁹ Yusə yà'a bohòvèes nŋa'a dè, a cu-a sè mvwe' lak avès yè'e kè mok sè àlè', vesùwèŋ sè lap megu mandzè nè ngògù yi kwa. ¹⁰ Vèes sè gu ve'nə bùusè vesùwèŋ pwe' nè kè təŋ mvwe' dzə' nzak Krèst. Vesùwèŋ nè kə təŋ ve'nə ya yi kək ja'a bum sè vesùwèŋ à gù yà' ghà nè vesùwèŋ à cu bə ngùpni' sè fana yi lak ndàaŋwè pwe'fo' mvə'nə nŋəŋgàŋ a gũũ, bəbɔŋ kè bup àlè'.

A Sə Fàk Ya Ndàaŋwè Pwe'

Tesŋkəŋ Bə Nwì

¹¹ Mvə'nə vès riŋtse' yàvès yusè yà' cu bə ngòwəp Tà sè laŋ fana vès sè lù gũgũ ngòtsòho fa bwiŋ ya wo rɛɛŋ nə wəp Tà sə'. Nwì riŋtse' dè vèes sè ntuũ vès anə rəɛŋ bə ncèp ènə, fana mù tsərə dè wèŋ ri yà' sè ntuũ wèŋ sə'. ¹² Ka yè'sə dè vès sè lap mandzə ngògù dè ya wèŋ jəŋ fe'lə ves sè mok co bùũ sè bəbɔŋ yeŋ. Yusə dè vès sè lap dè wèŋ tse' njo nè nà'a bəbɔŋ nè aco wèŋ kumŋgũ mutuhù vès bùũ zəŋ, ya wèŋ riŋtse' mvə'nə aco wèŋ cəp fəsə fa bùũ sè wo kumgè ngũŋ bə nŋwè, mvə'nə wo yə nà' mʌlisə, nè kà mvə'nə nà' cu sə pap ri yà'a. ¹³ Vès sè yəəŋ-a mʌlisə wèŋ co nŋàa nŋa fana vèes ve'nə ya liŋ Nwì kək; nè ye sè' dè a ye-a nŋa vès ka co nŋàa nŋa yeŋ fana vèes ve'nə bùũ tu awèŋ. ¹⁴ Dzədzəm nè Krèst tse' nà' bohòvès nè bwi' tse' ves ve'e bùusè vès riŋ dè, mʌmvə'nə nŋwè nè mò'fis a kpũ bùũ tu bwiŋ pwe'fo' fana ye dè bwiŋ pwe' a kpũ laŋ. ¹⁵ Fana yi a kpũ bùũ tu bwiŋ pwe' ve'nə dè ya nŋa bùũ sè wo lùu nè kà mok ncu nè ngùpni' awo dzəm cu; wo cum mok ncu nŋwè nè nà' à kpũ bùũ tu awo, nè lokok fe'lə mvwe' kpũ nə.

¹⁶ Ye dè a nŋa'a mok dè kaco vès kək ja'a nŋwè, nè fuk fe'lə yi mvə'nə nzeŋgòŋ nè fukgə yeŋ. Vès ànə fuk to Krèst mantombi fa' ve'nə laŋ fana kaco vès fuk

fe'lə yi ve'nə yeŋ. ¹⁷ Yusə dè nŋwè nè yi ye-a bə Krèst mvwe' mò'fis fana ye dè yi mok nŋwè nè fi, bum sè zəm a cə gesə lo laŋ, bum pwe' mok sè fi pumm. ¹⁸ Bum yè'sə pwe'fo' fàak Nwì. Nwì anə tes nŋkəŋ vesiwèŋ ndzə bohòKrèst, nè fa ves fàak sè ngòtirə lɔfa bwiŋ mvə'nə yi tesgè nŋkəŋ sə. ¹⁹ Nwì à gù cəsə fàak ye ndzə bohòKrèst. Yi à ka bum sè bup sè wo à gũũ sè mutuhù wo mok tsərə naaŋ fe'lə. Fana yi a fa ves fàak sè ngògù bùũ mok wèŋ riŋ mvə'nə yi tesgè nŋkəŋ bə bwiŋ sə. ²⁰ Vèes yè', vès tə mvwe' kùu Krèst fana Nwì sè cəp casə fa bwiŋ bohòvès anə. Ncèp nè ngòtsə' a bwiŋ nè dè, vès sè ləŋ bwiŋ dè wo və ya bə Nwì wèŋ tes nŋkəŋ. ²¹ Krèst ànə ka bup gu yuk, Nwì nè gu busə yi bup bùũ tu bwiŋ dè ya nŋa vesùwèeŋ ye kəkərè nsàp nè Nwì ye.

6

Pol Tsə' Mvə'nə Yi Yə Nŋə' NgòGù Fàak Nwì

¹ Mvə'nə vès sè fà' ves Nwì wèŋ mvwe' mò'fis fana vès sè ləŋ wèŋ dè kà dè wèŋ me'rə bòvəm nè Nwì a fa wèŋ nè dè nà'a ca lo nŋwàŋ duk. ² Yusə Nwì a cəp yi yè' dè,

<<Ghà nè mvək à kùrə,

Mù yuk fa wèŋ yusə wèŋ sè ləŋ,

Mù tesə wèŋ nùmbu nè mù à nòŋsə nŋòfa wèŋ lùŋ.>>

Mù tsok fa wèŋ yàm sè' dè mvək nè kəkərè nè nŋa'a yè'e, nè ye sè' dè nùmbu nè Nwì à nòŋsə nŋòfa wèŋ lùŋ nè sè' ntinə. ³ Vès sè vèes bùũ Nwì, vès ka dzəm ngòndòŋsə fa nŋwè nòmòk yumok sè mandzə ye co yi kə lə'rə bə zəŋ dzəm, ya nŋa bwiŋ kà fàak avès sè liŋ sè bup to fa. ⁴ Vèes kogè ntuũ ngòntisə' dè vèes nŋàa fàak Nwì. Vès kogè ntuũ ve'nə nŋa vès sè yə nŋə' nè ye nŋa vèes jìŋ, nè ye nŋa yumok sè ghak ves sè' pwe'. ⁵ Ghà nè wo sè ləp ves, bə ghà nè wo nisə ves ndapndzəm, bə ghà nè bwiŋ pwe' jòho tse' ves. Mok ye mali sè' ghà nè vès sè fàk nè tiŋ ndürə, bə ghà nè vès nòndòŋ nca, nè ye bə ghà nè vès cu njè sè'. ⁶ Vèes nitsə'gè dè vès nŋàa fàak Nwì bə mandzə nè dè vèes cugè ncu nè nà'a rəɛŋ, vès sè riŋ bum sè Nwì sè bəbɔŋ, vès sè ko ntuũ, vès sè gù bəŋ bohòbwiŋ, vès sè yuk bohòYòŋsə nè Rəɛŋ nè, fana nè sè dzəm bwiŋ bə ntuũ nè mò'fis sè'. ⁷ Vès sè cəp megu yusə yà'a zinə, nè sè gu fàak Nwì bə nŋaŋ sè ye sə. Mʌmvə'nə ncu àvès nè rəɛŋ ve'nə fana yà' ye co dè vès bəhə tse' bum mək dzè'e Nwì sè bo ma mək bə ma nŋkwip ba fo'. ⁸ Ghà mòok ye bwiŋ sə wəp ves dè vèes bùũ Nwì, ghà mòk wo koksə ves marè'tu. Wo sè cəp bup bə liŋ avès. Wo sè ci' fa ves

mvwès sè', ghà mòk wo kwasè ves. Wo sè jəŋ ves co ɲgàa ci' mvwès ɲga vès sè cèp zinə. ⁹ Wo sè jəŋ ves co bùu sè wà, ɲga liŋ avès a yuhu lòma nè fòpwe' laŋ. Vès sè swirə kpu, nè sè cum mali fo' ɲwum. Wo sè taksə ke'ca ves ve'nə, vès kà sè' kpu. ¹⁰ Ntəm sə yaan ves wuriŋ, vès sè tse' mali kwəkwa sè'. Vès ye ɲgàa jɪŋ, nè sè gu bwi bùuŋ ɲgàa ghàk. Bwiŋ sə ye co vès ka yumok tse', ɲga bum sè Nwi à gu pwe'fo' yàvès.

¹¹ Haama ɲge' am bùu Korè wèŋ, vès a cèp bohòwèŋ, nè kà yumok swihì lok fàk, vès a muk tosə fa weŋ ntəm avès pwe'. ¹² Wèŋ sè tsərə-a də yumok cu mali fo', ye də yà' cu ma sè ntuu wèŋ, ka bohòvès yeŋ. ¹³ Mù cèp bohòwèŋ co mù sè cèp bohòbwe am; ye də ɲgògù də ya bum sə ye ma lòoŋ fo' yəyərəð fana wèŋ muk tosə ntəm awèŋ sè' ve'nə.

Bum Sə Yà' Ka ɲgòTòrə Boŋ

¹⁴ Kà də ɲwée be'lə bə ɲwè nè yi ka Nwi riŋ də bə nà'a sə gu yumok duk. Busə aco bəŋ bə bup tse' ye'sə nsap ɲge' yà? Kənə aco mareŋ bə mandzəm ye ɲge' anə va? ¹⁵ Yusə Krəst tse' be'lə yà' fo' bə ɲkum ze', ye'sə yà? Kənə də ɲwè nè yi dzəm Krəst bə nè yi ka Krəst dzəm, wo tse' be'lə yà? ¹⁶ Aco ndap Nwi tse' yà sè yà' ye cu mò'fis bə taaŋ rùm ε? Mù sè cèp ve'nə bùusə vesùwèŋ ndap Nwi nè yi cu ɲwəm nə. Yè'e yusə Nwi nè à cèp də, <<Mù nè ci lak mɲŋgorə wo, nè cum vesiwèŋ;

Mù nè ye Nwi àwo fana wo ye bùu am.>> ¹⁷ <<Ye də a bəboŋ də wèŋ tesə gesə mɲŋgorə wo anə, nè ye yàwèŋ zok, Cèp ve'nə Tà.

Wu tesə cu ve'nə, wù kà yumok sè yà' ka rərəŋ yeŋ jwèŋ, Fana mù nè jəŋ wèŋ.

¹⁸ Mù nè ye tè' àwèŋ, fana wèŋ ye bwiŋ yàwèŋ bwe am sè ndzə vòə mù. Cèp ye'sə Tà Nwi nè yi tse' bum pwe' yi nə.>>

7

¹ ɲge' am wèŋ, yà'a bum sè Nwi a kàk fa vesùwèŋ sə, ye də vesùwèŋ cuk fis mak bum sè aco yà' gu bupsə ɲgùpni' kə yòŋsə avès àlè pwe'fo'. A gu ve'nə ya ɲga vesùwèŋ sə kuk kok bə mandzə nè rərəŋ bùusə vesùwèŋ sə wəp Nwi.

Pol Tsə' Fa Bùu Korè Wèŋ Də Yi Sə Kwa Bùu Tu Yà'wèŋ

² Wèŋ ɲkotse' ves sè ntuu wèŋ bùusə wèŋ ri də vès a ka ɲwè nəmòk bup gu; vès a ka ɲwè nəmòk gu bupsə, nè kà yu ɲwè nəmòk sè' bərə jə. ³ Ka də mù sè cèp ye'sə ɲgònaaŋ bəŋ mòk mətuhù wèŋ yeŋ. Mù à tsə' fa weŋ fa' laŋ də wèŋ cu sè ntuu

vès, a dzəm ye kpu bə lùŋ. ⁴ Mù ri də wèŋ tse' ntəm nè ɲgòyù mandzə Nwi. Mù sə kumɲgùŋ bùu wèŋ anə sè'. Mvə'nə yà'a ve'nə fana mù sə yə-a sè ɲgə' fana ntəm am sə ye fifi, mù sə kwa sè' wù kà fàk.

⁵ Mvə'nə vès à kə dzèŋ mvuve' nze Məsidoniyà fana vès à ka fifi tse' lok. ɲge' à ye ma nè fòpwe', bwiŋ sə kuəm bə mok wèŋ, wuə ye sə ntuu vès anə sè'.

⁶ Fana Nwi nè yi fisə fagə ɲwè ntəm ghà nè yumok sə bup yi nè fisə fa ves ntəm avès. Taitòs anə kə dzeŋ fana ntəm fi ves. ⁷ Ka də vès a kwa meğù bùusə də yi à kə tsèŋ ves yeŋ. Vès a kwa mvə'nə yi à tsə' fa ves mvə'nə wèŋ anə gu yi fana ntəm nje ye cəcuŋ yà'a sè'. Yi à tsə' ves də wèŋ sə dzəm ɲgòyè mù ve'e wuriŋ, nè ye mvə'nə ntəm a yaan weŋ, nè ye fe'lə bə mvə'nə wèŋ sə dzəm ɲgòtəəŋ fa mù gəm. Bum ye'sə pwe' a gu mù ɲga'a mù sə kwa ghaha ghaha.

⁸ A ye-a sè də ɲwàk nè mù à còm fa weŋ fa' nè a fa ntəm awèŋ ɲge' fana mù sè kà də mù anə riŋ-a bwère mù anə ka nà' còm duk. Mù anə duk-a ve'nə sè laŋ bùusə də mù à yə də ntəm awèŋ sə fa weŋ ɲge' mvək momjo, ⁹ mù sə kwa ɲga'a ye'e ve'e wuriŋ. Ka də mù sə kwa bùusə də mù a gu ntəm yaan weŋ yeŋ, mù sə kwa bùusə də yaan ntəm awèŋ nè a gu weŋ, wèŋ nè kupsə mandzə awèŋ nə. Nà'a nsap yaan ntəm nè Nwi dzəm nə. Ye də vès a ka weŋ yumok gu bupsə fa lok. ¹⁰ A ye-a ɲga ntəm yaan ɲwè bə mandzə Nwi, yà' gu ɲwè yi kupsə mandzə ye, nè tse' lùŋ fana ye də yumok ka fo' bup. Yaan ntəm nè nà'a nsap nè nzeŋgòn nə jə vəgə è ye kpu. ¹¹ Wèŋ kuk ja'a na yàwèŋ yusə yaan ntəm nè bə mandzə Nwi nè a gu fa weŋ è. Nà' à gu weŋ, wèŋ jəŋ yusə mù còm fa weŋ bə zeŋ sə guɲ. Nà' à guu, ndaaŋwè pwe' fiŋ ncù, nà' gu weŋ, wèŋ jok; nà' gu, wuə ko weŋ; nà' guu, wèŋ dzəm də wèŋ ye fe'lə mù sèmok; nà' gu weŋ ɲgòye guɲ bə mandzə nè nà'a zinə nə; nà' gu weŋ, wèŋ sə guhu tsə'rə bum pwe' ɲgòye mok bəboŋ. Wèŋ a gu tətè nè kà bəŋ mətuhù wèŋ mok tse' fe'lə.

¹² Mù anə com fa-a weŋ ɲwàk anə sè ve'nə fana yusə guɲ sè yà' anə gu mù ɲkuŋ mù còm ɲwàk nè à ka bùu ɲwè nè wo gu yi bup nè kə də bùu ɲwè nè yi anə gu bup nè yi nə yeŋ. Mù à còm nà' lè ɲgògù weŋ də wèŋ reŋ mantombii Nwi, mvmvə'nə wèŋ a fa ni' awèŋ bohòvès sə.

¹³ Yà'a yusə vès à yə fana yà' gu ntəm boŋ ves ve'e wuriŋ sə. A ka yà'sə megu, vès a kwa mvə'nə Taitòs à tsə' fa ves kwəkwa nje mvəsə wèŋ à gu yi ni' wes yi yà'a sè'. ¹⁴ Mù à sə kum ɲgùŋ bə liŋ awèŋ bohòyi də wèŋ bùu sè bəboŋ wuriŋ fana wèŋ a gu cùu am sə kà wà. Yusə mù tsə' fagə

wenj pwe', mù ka wenj mvwès ci' yuk fa, fana yà' nà yòènj nà sà' ve'nə də mvə'nə vès à tsə' Taitòs də wèenj bùu sà bəbən, a zìnə. ¹⁵ Taitòs nà dzəm wesə wenj mok nsàp nà bə jòn, mvə'nə yi tsərə mvəsə yi à kə yə wenj, wènj yuk yi, nà le' tse' yi bo ma ba, nò sə wəp yi ve'e wù kà fùk. ¹⁶ Mù sə kwa yàm sà' wù kà fùk bùusə də aco mù naanj tu am bohòwènj, nà kà yumok mok tsərə.

8

Fəfa Nə Nà'a Bəbən BohòKratènj Wènj

¹ Bwema avès, vès dzəm də wèenj riñ mvə'nə bòvəm nà Nwì a yəenj mùmvwè' coos sà mvwe' nzenjgòn Māsidiyà sà. ² Ngə' nà wə à yə, à mùm sə wə ve'e nsàp nà bə ngui'. Yà' ànə ye-a sà ve'nə fana wə tse' malì kwəkwa sà ntùu wə anə wùriñ. Ghà nà wə ànə cum bə jìj nəbup fana kwəkwa nà sà ntùu wə nà tesə kok və bə nsàp fa mbo mòk ve'e nà wù kà fùk. ³ Aco mù kənj də wə à ka yusə aco wə fa yà' fa megu, wə à fa nə ghak casə. Wə anə sə fa ve'nə nga njwə nəmòk ka wə yi sà duk. ⁴ Wə à lənj ves, nə lənj gwərə ves ve'e zìnə də wə dzəm ngòye sà' sà mvwe' fàak bùu Nwì wènj ye'sə, nə fa ngòtesə bùu Nwì wènj mok sà'. ⁵ Yumok sà vès ànə ka tsəm də aco yà' ye ve'nə tsəm ànə ye də, wə à fa to ntòni' awo bohòTà Jisòs njkuñ nà fa. Wə à fa ni' awo sà bohòvès sà' mvə'nə Nwì dzəm.

⁶ Ntəm a bòves bə fa-mbo bùu Māsidiyà wènj nà ve'e wùriñ fana vès duk də vès tum Taitòs ngòkə jə və fəfa ma nà njawènj nà. Yi ànə cep to bohòwènj yi njkuñ ntəm awènj bənj ngòfa yumok fana vès də yi kə gu mesə fàak sà bəbən ye'sə sà' yi nà. ⁷ Vès ri tse' wenj bəbən də wèenj nsàp bù nà wèenj yegə mantombi bə bum njkùuntènj. Mù ri də wènj sə fa ntəm awènj bohòJisòs njkùuntènj. Wènj ri ngòtsòho fa bwìj ncèp nà Nwì nà, wènj ri bum sà yà'a ma nà bohòNwì, wènj ri ngògù fàak Nwì bə ntəm nà mò'fis, fana wènj dzəm ves sà' bə ntəm nà mò'fis. Mvə'nə bum ye'sə ve'nə fana vès sà kùk də wèenj ye lí mantombi bə nsàp fàk nà bəbən nə'nə sà'. ⁸ Ka də mù sə fa njənj də wèenj nà gu tsənj ve'nə yeñ. Mù sə fù'rə ja'a fàk àwènj nà bə sà bùu mok wènj, ya mù riñ mvə'nə dzədzəm àwènj cu sà. ⁹ Wèenj tsərə a nsàp bòvəm nà Tà Jisòs Krest ànə tse' nà'a è. Yi ànə ye njà ghàk, nə buñ njà jìj bùu tu awènj. Yi à gu ve'nə də ya wèenj buñ njàa ghàk bùu jìj ye nə.

¹⁰ Fana ntip njàm nà aco mù fa wenj bə bum ye'sə a də, bə lùmngòn nà nà' a cà lònè'e, wènj à fa to wènj, nà tse' to ntəm

nə ngògù ve'nə sà' wènj. ¹¹ Ye də a bəbən də wèenj gu mesə yà'. Wèenj gu mesə yà' sà' bə ntəm nà kwəkwa, mùmvwè'nə wènj ànə sə kwa to ngòcèp də wèenj nà gu nsàp yumòk ve'nə sə. Wèenj fa mùmvwè'nə wènj tse'. ¹² A ye-a nga ntəm nà ngòfa nə wə fana Nwì jəgə ye yusə njwè tse', ka də yi dukgə də njwèe fa yusə nà' ka tse' yeñ. ¹³ Yusə vès sà dzəm sə, ka də wèenj ye ngə' ngòfa wùriñ ya bùu mok wèenj ghak bə zənj yeñ. Vès dzəm də bwìj pwe' tse' yəyərə. ¹⁴ Wènj tse' nga'a ye'e njkùñ fana wèenj fa bùu sə wə sə jamə, ya nùmbu mòk ye njga wə tse' bwì njkùñ fana wə fa bwì wenj yusə wènj sə jamə sà'. Yà'a mùmvwè'nə ndàanjwè pwe' nà tse' yəyərə sà. ¹⁵ A ye ve'nə fana yà' ye mvə'nə wə à còm də, <<Njwə nà yi ànə kəp njkùñ, à ka njkùñ lələ tse'; njwə nà yi ànə kəp ye momjo, kà momjo lələ sà' tse'.>>

Bùu Sə Wə Nə Kə Jənj Fəfa Sə Lak Korè Sə

¹⁶ Vès kwasə Nwì ve'e wùriñ bùusə yi gu Taitòs ngòtse' ntəm nà ngòtesə wenj sà' co vès. ¹⁷ Vès à də yi kə ye wenj fana yi dzəm, nə sə kwa ngòtesə ye sà' fana yi fuhə ngòlòo nə kə ye wenj. ¹⁸ Vès sə tumsə be'lə yi bə moma mòk nà coos pwe' jəgə yi co njwè bùusə yi tsòhogə Ntirə nà Bəbən nà bəbən wùriñ. ¹⁹ Mòk sà' də a cokfis njwə ènə coos sə, də venəwèenj gi lo ngòjə lòbum sə wə a fa sə mvwe' lak Jorosalèm. Fàak ye'sə nə kuksə liñ Tà fana nə niñ tsok fa bwìj də vès tse' kwəkwa ngòtesə mòk bə mòk. ²⁰ Mvə'nə vès sə tumsə wə ve'nə fana vès tsəm də cèp cùu nə kà bə mvə'nə vès sə kotse' nsàp mbàm nà wə a fa wùriñ ènə tesə. ²¹ Vès sə lap mandzə nà ngògù yusə yà'a bəbən málisè Tà nə ye málisè bwìj sà'. ²² Vès sə tumsə lówo bə moma avès mòk sàmok. Vès a mùm sə yi, nə ye də yi njwə nà yi tse' ntəm nà ngòfàak. Njga'a nà yi a ri tse' mok bəbən də wènj tse' ntəm nà ngòfa fana yi sə ghaha, ghaha ngòtesə. ²³ A ye-a nga bùu mok cu sə wə ka Taitòs riñ fana mù dzəm ngòrenjə də yi njwə nà a fàkgə vesi ngòtesə wenj. Bwema mok sà' ye sə gi bə yà' wènj yà'a yàwo bùu sà a tum wə coos. Fàak sà wə sə guñ sə sə gu də liñ Krest kuk. ²⁴ Ye də wèenj niñtsok fa wə də wènj dzəm wə. Wèenj gu wə ve'nə ya njga coos mok sə rənj bə zənj, nə riñ sà' də vès kumgə njgùn bùu wènj njga a zìnə.

9

Ntip Nə NgòFuhə Nònjə Fəfa

¹ Anə ye co mù kà wenj bə nzak nà ngòtesə bùu Nwì wènj còm fa yiskok. ² Mù duk ve'nə bùusə mù ri mvə'nə wènj tse' ntəm nà ngòtesə nə lañ. Mù a kumngùn bə liñ awènj bohòbùu Māsidiyà wènj ve'e

wùriŋ. Mù a tsò' wo dè wèŋ bùu Gris wèŋ à fùhu ñgòfa laŋ, ye jəŋ bə lùmŋgòŋ nə nà' à cà nà'a. Fana ntum àwèŋ nə ñgòfa ànə a yəmsə bwiŋ lo ñkùuŋ. ³ Mù sə tumsə ləbwema yè'e wèŋ ya wo ja'a dè wèŋ fùhu bə mbàam awèŋ pap laŋ, mvə'nə mù a tsə' fa wo dè wèŋ à fùhu laŋ sə àlɛ. Mù ka dzəm də yà'a kə buuŋ tesə də mvə'nə mù à sə kùm ŋgùŋ bə liŋ awèŋ sə mvwès dzəm. ⁴ A ye-a ñga bùu Másidoniyà mok wèŋ vè venəwèŋ, nə kə ye dè wèŋ ka ntòfùhu fana marè'tu nə ko ves ve'e wùriŋ. Bùsə mù kùmgə ŋgùŋ bə liŋ awèŋ sə, nə kə wəp. Mù ka-a ma ñjəwèŋ sə cèp, wèŋ riŋ də marè'tu nə ko wèŋ sə'. ⁵ Nà'a njo nə mù tumsə ləbwema yè'e wèŋ də wo lo to mantombi, wo ja'a dè yusə wèŋ à kà' dè wèŋ nə fa sə, wèŋ a fa wes yà' laŋ. Də ya wèŋ fa bə kwəkwa, a kà də wèŋ fa bə ñaŋ duk.

⁶ Wèŋ kà swi də, ñwə nə yi bi-a momjo, yi nə kùp sə' momjo. Ñwə nə yi bi-a ye ñkùuŋ, nə kùp sə' ñkùuŋ. ⁷ Ndaaŋwə pwe' fa yusə yi tsərə kok sə ntuə yi. Kà də ñwèe fa bə ntum nə rərwi' kə bə ñaŋ àlɛ' duk. Nwi dzəmgə ye ñwə nə yi fa bə ntum nə kwəkwa. ⁸ Aco Nwi fa cəsə to wu bum mvmvə'nə wù sə tsəm sə. Aco yi gu to wu, wù tse' yusə wù dzəm pwe', nə gu mali wu, wù tse' mok co wù gu fàak sè bəbɔŋ bə zeŋ wùriŋ. ⁹ Nwàk Nwi sə cèp bə nsàp ñwə ànə də,

Yi fagə ñgàa jìŋ wèŋ nduk nə nduk,

Ntum ye nə ñgògù bəbɔŋ nə nə kà kupsə yu'.

¹⁰ Nwi nə yi fagə ñgà fàk nzum ñgwii bum, nə fa bəŋ də bwiŋ zə, a yi nə yi nə yamsə fa wèŋ ñgwii bum sə pwe' ya wèŋ bi yà', fana yi nə gu yà', yà' kuk sə'. Yà'a mvə'nə fa-mbo nə wù sə fa nə nə tsəə bwiŋ ñkùuŋ sə. ¹¹ Yi nə gu wèŋ, wèŋ sə tse' bum ya ñga wèŋ sə fa mbo nùumbu pwe'. Ya ñga bwiŋ ñkùuŋ nə kwasə Nwi bə bum sə wèŋ a fa cəsə wo yà' ndzə bohòvès sə. ¹² Ye də mvə'nə wèŋ sə fa ve'nə fana wèŋ sə tesə bùu Nwi sə wo sə jamə, nə sə gu bwiŋ ñkùuŋ sə kwasə ghaha Nwi ghaha sə'. ¹³ Mvmvə'nə wèŋ fa fana yà' ñiŋtsok fa bwiŋ də wèŋ sə dzəm ñgògù yusə ntirə nə bəbɔŋ nə sə duk fana wo kuksə Nwi bùusə wèŋ a fa. ¹⁴ Yumòok sə' də wo nə dzəm wèŋ wùriŋ, nə ləŋ Nwi mətuhù wèŋ bùusə wo yə də wèŋ tse' bəbo nə Nwi nə sə ntuə wèŋ ñkùuŋ. ¹⁵ Vesùwèŋ kwasə Nwi bə fəfa ye nə kaco cù cep to nà' yeŋ ènə.

10

Pol Sə Tsə' Rəŋsə Fa Bwiŋ Də Yi Nğà Ntum Jisòs Zinə

¹ A mù Pol, yusə mù sə də mù cep ñga'a yè'e sə tesə sə vèə mù. A mù nə wo dukgə də mù ye vesùwèŋ si bə si fana mù ye fàə, anə ye ñga mù lògesə fo' fana yusə mù còm fa wèŋ ye bə ñaŋ nə. Mù ləŋ wèŋ bə liŋ Jisòs nè yi ñwə nè gəe' nə ve'e wùriŋ də, ² kà də wèŋ gu co də mù vèə, mù cep bohòwèŋ bə ñaŋ duk. Mù ri də mù nə cep li bə ñaŋ bohòbùu mok ñga mù vèə. Mù nə cep bə ñaŋ anə bohòbùu sè wo sə tsəm də mù sə gù fàak am sə ñgòtse' swe' co bùu sə sə nzeŋgòŋ fàkgə yà' wèŋ. ³ A zinə də ves co sə nzeŋgòŋ bə ñgùpni', megu də a ye ñga wèŋ sə lù ves nsàp bə ànə fana vès kà bə ñaŋ ñgùpni' avès sə lù. ⁴ Bum mà' dzè' sə vèes lù bə zeŋ sə, ka sə sə nze yeŋ. A sə Nwi, sə yà' tse' ñaŋ wùriŋ. Aco yà' ghak ñkòbùu sè wo sə bəŋ Nwi sə nzeŋgòŋ feŋ nə. ⁵ A yà'a də vèes kùəmsə màkgə nsàp ñkərə nə wo tse' nà', nə sə dzeŋ ñgòri Nwi, nə ye bə yusə yà' tse' nni' pwe'. Vèes jə fa lògə nsàap tsətsərəə yà'sə bohòKrest co ñgàa ndapndzəm, də wo yuk bohòyi. ⁶ Ghà nə mù ri fis wes bùu sə wo yù bum sə mù ànə com fa wèŋ mutsətsərəə wèŋ fana mù taksə bùu sə wo sə kà yəwo yà' yusə.

⁷ Wèŋ kuk ja'a yusə yà'a jəja. A ye-a ñga ñwə nəmòk sə tsərə də yi ñwəə Krest fana ñgəŋgəŋ riŋ tse' də vèes sə' bùu Krest anə co yi. ⁸ Kàmòk mù sə kùm ñgùŋ bə ñaŋ sə Tà a fa ves sə lələ. Wèŋ riŋ də yi fa ves yà' ñgògù wèŋ bə zeŋ də ya wèŋ kuk lo mantombi, ka də ya vèes soŋ mak wèŋ bə zeŋ sə nze yeŋ. A ye-a sə də mù sə kùm ñgùŋ ve'nə fana marè'tu nə kà mù bə zeŋ ko. ⁹ Kà də wèŋ tsərə də mù còm wəpsə megù wèŋ bə ñwàk duk. ¹⁰ Mù duk ve'nə bùusə bùu mok wèŋ sə duk də, mù còm gə ma ndzə ñwàak, ncèp àm guŋ ñja wùriŋ; mù wè bə tu am fana wo ye ñga mù megù mubwes ñwə ñgwàŋ, yusə mù sə cep sə yà' kà bə ñaŋ ye lok. ¹¹ Nsàp bù ànə wèŋ riŋtse' də yusə vèes còm tumsə lògə yà' ndzə ñwàak sə megù sə' yusə vèes vè-a bə tu avès, vès gu sə' ve'nə.

¹² Bùu mok wèŋ cu sə wo gùgə ni' awo də ya wo ye co bùu sə ghaŋ wùriŋ. Kaco vès ban to ntum, nə fùrə to ni' avès bə bùu yà'sə yeŋ. Wo fùhugə ni' awo sə megu bə yusə wo tsərə kok yà' sə ntuə wo. Wo fùhu ve'nə fana yà' sə ye də wo jì ñkərə. ¹³ Bohòvès yàvès fana kaco vès sə kùm ñgùŋ ñga vès ka yumok sə yà' a kəkərə sə co vès fùhu ni' avès bə zeŋ tse' yeŋ. Vèes fùhu yàvès bə fàak sə Nwi a ci' nòŋsə fa ves sə. Wèŋ bə tu awèŋ sə' fàak sə yi ci' fa ves sə mamòk. ¹⁴ A ye-a ñga vès sə kùm ñgùŋ bohòwèŋ ve'nə fana yà' kà co də vès ànə ka wèŋ ntòriŋ yuk ye; vès ànə kə tseŋ to wèŋ bə Ntirə nə Bəbɔŋ nə Krest nə fa' vès. ¹⁵ Vès sə kà ñguŋ bə fàak sə a gu yà'

bùu mok wèj kùm. Nsàp kùmngùj ànə ka sè mvwe' fàak sè Nwì a cì' fa ves sè yej. Vès tsəm də mvè'nè wèj sə fa ntəm awèj bohòKrest nə, nə sə kuk lo mantombi yà'a fana yà' gu ves ngòfàk ghaha lòmantombi mütətsə'rə wèj sè'. ¹⁶ A ye ve'nə fana vès tsoho lo Ntirè nə Bèboj nə mvwe' lak mok sè yà' sàp cəsə yàwèj yà'sə, nə kà ngùj bə fàak sè njwə nəmòk à fàk nònjə löyi sə kùm. ¹⁷ A ye-a nga njwə nəmòk dzəm ngòkùm ngùj fana yi kum bùu Tà Nwì. ¹⁸ Busə njwə nə Taa duk də nà'a kəkərè fana wo jəj ngèngəj co njwə nə bəboj; ka njwə nə yi cəp yi bə cùu ye də yi ve' nà'a yej.

11

Njo Nə Pol Sə Tε' Fa Krətəej Sə Lak Korè

¹ Mù dzəm ngòcəp muncəp ləm, fana mù lej wej ngòkontəm, nə yu'rə fa mù momjo. ² Mù dzəm ngòcəp ve'nə bùusə mù dzəm wej nsàp nə wèj me'rə-a mù, nə yuj lo njwə nə zok fana ntəm yaaj mù wùrij. Nwì a fa mù nsàp dzədzəm ènə bohòwèj anə yi fana mù sə wa wej wùrij. Wèj co wà'ngwèj mòk nə yi ka njwəmbam rij, nə mù a duk də mù nə gusə fa megu yi bohòwə nə mò'fis; njwə ànə Krest. ³ Wuə sə ko mù də kàmòk mvè'nə no ànə bərə njwə nə wo to yi də lif bə njkərə fana aco wo jipsə tu awèj, fana wèj swi ngòfa ni' awèj bohòKrest bə ntəm nə mò'fis. ⁴ Mù rij də njwèe kə tsòho fa-a wej jisòs mòk nə zok fana wèj dzəm gesə fa yi nà' sè'. A ye-a nga wo kə tsòho fa-a wej bə lij yòjsə mòk nə zok fana wèj dzəm gesə nà' sè'. Wo kə tsoho fa-a wej Ntirè nə Bèboj mòk nə zok, wèj dzəm nà' sè'. ⁵ Mù tsəm də mù sè' njwə nə ghan co bùu sè wèj sə jə wo co ngàa ntəm sè ghan yà'sə. ⁶ A ye-a sè' də mù kà cù cəp kwè rigè fana mù ka ləm yej, mù ri bum sè Nwì yo. Vès a tsə' fa wej bum ye'sə pwe'fo' kè' njkənjntèj laj.

⁷ Ghà nə mù à tsòho fa wej Ntirè nə Bèboj nə Nwì nə, mù à ka də wèj lak mù fo' mbàm duk. Mù à jə lònì' àm sə nze də ya wèj ye yàwèj mütə; ye də mù à gù yà'sə bup à? ⁸ Ghà nə mù à sə fàk bohòwèj, sə lak mù coos mòk sè zok; aco mù duk də mù à sə yə wo ngòtesə wej. ⁹ Ghà nə vesùwèj anə ye sə, nùmbu nə mù jamə yumok fana mù kà wej ngə' sè fa lok; bwema sè wo à tesə mvwe' nzejgòj Mäsìdoniyà yà'a à fa mù yusè mù sə jamə yà' pwe'fo' wo. Mù à sə jə njkərə də mù kà wej ni' nìrè, mù nə sə kərə mali də mù kà wej ni' sè' nìrè yuk. ¹⁰ Zinə nə Krest nə cu sə ntùù mù, mù nə kum mali ngùj ve'nə mvwe' nzejgòj Gris pwe'fo' mù nə

kà njwə ni' nìrè, yu nəmòk nə co njwèe nə tsok fa mù də mù kà ngùj kùm nə kà ye. ¹¹ Mù à gù ve'nə yè'sə bùu yà? Wèj tsəm də mù ka wej dzəm à? Nwì rijtse' də mù dzəm wej. ¹² Mù nə sə gu mali mvè'nè mù sə gù ngà'a sə, də ya njə mù nə sə nonjə ngàaj bùu sè wo sə nènì' sə jəja, nə sə duk də vesi wèj fàk kùrəgə yəyərə yà'a wèj. ¹³ Bùu yè'sə wèj ka ngàa ntəm ye lok, wo ngàa bərə bwiñ, nə sə jəj ni' awo də ngàa ntəm Krest wèj. ¹⁴ Ye'sə ka yumok sè co yà' gu njwè mərə yej, Satà bə tu, yi bəngə masinjaa Nwì sè wo ngàa mərəj sè. ¹⁵ Ye də a ye-a nga ngàa fàak ye wèj gù bəsə ni' awo co ngàa fàak sè wo yàwo kəkərè sə fana yà' ka yu məmərə ye. Wo nə kə lè nùu sè' mvè'nè wo sə fàk sè.

Pol Fù'rə Ni' Ye Bə Bùu Mok Sə Wo Sə Kùm Ngùj

¹⁶ Mù sə cəp fe'lə səmok; kà də njwə nəmòk jəj mù co ləm duk. A ye-a nga wèj jə mù ve'nə fana wèj fa mù mandzə co ləm nə, ya mù kumngùj njəm sè' momjo. ¹⁷ Mù kumngùj ve'nə fana ka də Tà duk mù yi də mù cəp ve'nə yej, mù sə cəp mègù co ləm. ¹⁸ Bwiñ njkənjntèj sè wo kùmğə ngùj bə gan sè sə nzejgòj fej fana mù nə kum yàm sè'. ¹⁹ Wèj tsəm də wèj tse' njkərə wùrij, fana bum ləm sè bwiñ gùgəə, wèj sə dzəm fa wo yà' bə kwəkwə. ²⁰ Njwèe tum ke'cà wej ntəm, wèj sə dzəm; wo sə fak zə swe' mütuhù wèj, wèj sə dzəm; wo sə te' busə wej mvè'nə yà' bəwo, wèj dzəm; wo kok təəj mütuhù wèj, wèj dzəm fa wo; wo sam wej bə bo mù sihi, wèj dzəm sè'. ²¹ A yà'sə də, a bohòmə yàm marè'tu bùusə mù à ka nsàp njəj nə ngògù to wej yàm ve'nə nə tse'-a?

Mù dzəm ngòcəp fe'lə co ləm səmok. A ye-a nga njwə nəmòk cu nə yi də aco yi kumngùj bùu yumok fana aco mù kum yàm bùu zəj sè'. ²² Wo sə duk də wo bùu Hibru wèj à? Mù yàm sè' zəj. Kè wo sə duk də wo bùu Izùrə à? Mù yàm sè' mòk. Kè wo də wo ngwì bù Abrahàm à? Mù yàm sè' zəj. ²³ Kènə wo sə duk də wo ngàa fàak Krest è? Mù sè' mòk. Mù ghak wo pwe'fo' mù. Mù sə cəp ye'sə mòk co ngà njəj. Mù a fàk ghak wo gùgəj mù, nə ni ghak wo bə ndapndzəm sè' mù. Wo à ləp ghak bə njkwès sè' mù fana mù swirə ghak wo kpə sè' mù nə. ²⁴ Wo à ləp mù nsàp lələp bùu Jus wèj nə njkwès hum te'-ncòp-vəke' nà'a kè' taj. ²⁵ Bùu Rumà wèj à ləp mù nsàp nə njawo sè' kè' te'; wo à tərə mù bə lis kè' mò'fis; ngwès à bwi kè' màk gèsə mù sə ndzəpə kè' te'; mù à naaj yiskok mù ndzəpə tətè nùm co, tsok rəj kè' mò'fis. ²⁶ Bə gi am sè mù à sə gi ke'cà sə pwe'fo', mù kuəp kpə mvwe' sè mantùj

rwiŋ, nà ye bohòŋgàa yè wèŋ. Mù kùøp kpu bohòbùu lak am sè wo bùu Jus wèŋ, nà ye bohòbùu lakmvmum wèŋ sè'. Mù a kùøp kpu mù ntòlak nà ye ŋgøà sè'. Mù kùøp kpu mvwe' ndzøp nà ghan' nà'a nà ye bohòbùu sè wo duk bòregè dè wo bùu Krest yà'a. ²⁷ Mù à fàk, nè wo ve'è wùriŋ. A kè' ŋkùuŋ sè mù kà lo mülisè mù gesè tsok reŋ; njè beŋ sè yaŋ mù, njè ndzøp sè yaŋ mù sè'. A kè' ŋkùuŋ sè mù sè taŋ cum njè, mbuøp sè ko mù, mù kà càk tse'. ²⁸ Mù bwes nonjsø bum mok sè yà' ànø ye sè ve'nø fana ntum àm sè fa mù ŋgø' bə faak am sè yà' cu lòkè' mvmvwe' coos sè wèŋ sè'. ²⁹ Nwè nəmòok ye wòwo fana mù yuk ŋga ni' àm wo mù yàm sè'. Nwè nəmòok gbù ni sənø bup fana ntum àm yaan' mù ve'è wùriŋ.

³⁰ A ye-a dè mù kumŋgùŋ fana mù kum bə bum sè yà'a nitsè'gè dè mù ŋwè nè jì ñàŋ sə. ³¹ Nwì nè yi tè'è Tà Jisòs, səsəfaa ye bə liŋ sè ye sè nè mvəsə. Yi rì dè mù sè kà ye'sə mvwəs ci'. ³² Ghà nè mù à ye mvwe' lak Dàmaskù fana Govənonə yi à sə fàk bohòŋkum Aritàs nà'a à nòŋsə sojà wèŋ mvwe' ncùu ŋka' lak sè dè ya yà'wèŋ ko mù. ³³ Anø geŋ bùu mok fis casə mù bə tətøo ŋka' mok sənø ñkòk fana mù swirə.

12

*Nwii Jøgè Yusè Yà'a Ji Nàn,
Nə Gu Fàk Bə Zeŋ Sə'*

¹ A ye-a sè dè kumŋgùŋ ka fàk tse' fana mù tse' ngòkùm mali ŋgùŋ nè. Mù nè cep ŋga'a mok bə lo sè mù yə, nè ye bum mok sè Tà a nitsè' fa mù yà'. ² Mù ri ŋwè nəmòk nè yi krətèŋ, a ŋga'a lüumŋgòŋ hum-ncòp-kwè nè wo à ko jə kok löyi mvmvwe' ntòbu nè nà' sàp càsə mok pwe' nè. Yi ànø lo-a mbwa bə ŋgùpni' jəja ve'è kè dè yi ànø lo-a sè bə yòŋsè àlè', mù ka riŋ; Nwì ri bə zeŋ yi. ³ Mù ri dè wo ànø ko jøŋ lo ŋwè ànø mù Pàràde. Mù ka sè' riŋ mali dè ye'sə ànø ye bə ŋgùpni' jəja ve'è kè dè yi ànø lo-a sè bə yòŋsè àlè'; mù ka riŋ, Nwì ri mègù bə zeŋ yi. ⁴ A kè dzèŋ mbwa, yi yuk bum mok sè kaco ŋwè cep to yà' yeŋ; yà' ye sè' dè ŋwèe kà yà' cèp. ⁵ Bohòma nè tu ŋwè ànø fana aco mù kumŋgùŋ. Bohòma nè tu yàm fana kaco mù kumŋgùŋ yeŋ. Aco mù kumŋgùŋ lè bə bum sè yà' sè nitsè' dè mù ŋgà jì ñàŋ sə. ⁶ A ye-a ŋga mù dzəm dè mù kumŋgùŋ fana yà' kà co nsàp kumŋgùŋ ŋwè ləm ye, bùsə yusè mù nè sè cep sè, yà'a zinə. Megu dè mù nè kà kum, bùsə mù ka dzəm dè ŋwè nəmòok jøŋ mù co ŋwè nè ghan' bùu zeŋ dzəm, yi jø mù lè co nsàp ŋwè nè yi à ye ŋga mù sè gùu, nè yuk ŋga mù sè cèep.

⁷ Mvè nè mù à ye bum maŋgøŋgèŋ ye'sə, Nwì à ka dzəm dè mù koksə ŋkwèŋ, nè sè neni' bùu bum maŋgøŋgèŋ sè mù à ye yà' sè dzəm. Fana yi nè fa mù yumòk nè nà à ye co ñjàk sòp tə mù ndzə ni' mù anø. Nà' ànø ye bohòmè anø co masin'jà Satà, nè yi sè ləp mù dè ya mù kà ni' sè nè. ⁸ Mù à ləŋ fis bohòTà kè' tē', dè yi jəŋ fis gesə nà' bohòmè anø fo'. ⁹ Yusè yi à cèp fəsə fa mù sè à ye də, <<Bòvəm nè ñàm nè a kùrə bohòwù anø laŋ. Bəsə ñàaŋ sè yàm sè gu wesəgə mvwe' sè jì ñàaŋ fo'.>> Ye dè mù nè kum ŋgùŋ, nè kwa wùriŋ ŋga mù wòwo, ya ŋga ñàaŋ sè Krest sè ye sè ntuà mù anø. ¹⁰ Ye dè a ye-a ŋga mù wòwo, bwiiŋ sè yak mù, bum sè guŋ ghak mù, bwiiŋ sè gu mù bup, mù sè ye ŋgø' bùu Krest fana ntum àm kà mù ŋgø' sə fa; bùsə mù rì dè ghà nè mù wəwo fana mù ye gəgəŋ.

*Ntəm Yaan' Pol
BohòBùu Korè Wèŋ*

¹¹ Mù bùsə ni' àm ŋgòcèp co ləm, ŋga gù mù wèŋ ŋkuŋ mù gu ve'nø; ŋga anø ye co wèŋ sə kwasə mù wèŋ. A ye-a sè dè mù ka ŋwè mòk mù yeŋ, fana mù ka ŋwè nè maŋkwèŋ bohòŋgàa ntum awèŋ sè wo nsàp ñjəwo zok yà'sə mù yeŋ. ¹² Ghà nè mù à ye vesùwèŋ yà'a, fana mù ko ntum, nè ñiŋtsok fa weŋ dè mù ŋgà ntum nè zinə. Mù sè gu bum maŋgøŋgèŋ wùriŋ, mù sè gu bum mok sè yà' sè nitsè' mvək sè'; mù à gù faak sè yà' tse' ñàŋ sè' maŋgorè wèŋ anø. ¹³ Yumok cu sè mù à gù bohòcoos mok wèŋ, nè kà weŋ yàwèŋ gù fa yo à? Mègù nè dè ghà nè mù à sè fàkgə vesùwèŋ co ŋgà ntum yà'a, mù à sè kà weŋ ni' bə nzak mbàm ñirə. Bə yà'sə, mù sè ləŋ weŋ ve'è dè kwəkwe' wèŋ swi fa mù bə jøŋ anø.

¹⁴ Wèŋ yeè, mù sè fùhu ŋga'a ŋgòkè ke' yə weŋ səmok, nè kè' tē'. Mù nè kà weŋ ni' bə nzak mbàm sè' ñirə; mù dzəm weŋ, mù ka bum awèŋ sè wèŋ tse' dzəm. Bweŋke' ka tse' ŋgòlòp fa bum bohòtè' awo wo yeŋ, tē' tse' ŋgòlòksə fa bwe ye yi. ¹⁵ Mù yàm yəyərè ñgòbupsə yusè mù tse' pwe'fo', nè bupsə ni' àm sè' bùu tu awèŋ. A ye-a ŋga mù dzəm weŋ wùriŋ ve'nø, ye dè wèŋ nè dzəm mù yàm momjo à?

¹⁶ Bùu awèŋ mok sè cep bə liŋ am dè, <<A zinə dè yi vègə, yi kà ves ŋgø' bə nzak mbàm lè fa anø; megu dè yi yà'sə mù limŋgòŋ ŋwè nè tètè. Vès rì tse' dè yi a zù lòtsoŋ swe' bə mandzə mòk bohòvès ye'sə laŋ.>> ¹⁷ Kàcò, a ye'sə bə nsàp nè fò? Bùu sè mù a sè tum wo bohòwèŋ yà'a, mòk à lim zù fək ŋwè nəmòk à? ¹⁸ Mù ləŋ Taitòs dè yi geŋ, nè tumsə be'lə yi bə moma mòk nà'a sè'. Wèŋ tsəm dè Taitòs ànø lim weŋ à? Vès Taitòs nè tsəregè nsàp

nè mò'fis, nè sè gu bum sè' nsàp nè mò'fis, wèŋ ka ve'nò riŋ à?

¹⁹ Kàmòk wèŋ sè tsərə də yusè vès sè cèp yè'sə vès sè lap bə zəŋ mandzə ŋgògù də ya vées yəəŋ malisə wèŋ co bùu sè vées bəboŋ àlɛ'. Hai' ka ve'nò yəŋ. Vées cèpgə mvə'nə Krɛst sə dzəm də vées cèp sə, mantombii Nwi. Nge' am wèŋ, yusè vées gùgə yà' pwe'fo', a yegə ŋgòtsə wəŋ. ²⁰ Wəə sə ko mu də kàmòk mu nè kə tseŋ wəŋ, ŋga wèŋ ka nsàp nè mù dzəm də wèŋ ye ve'nò nè yəŋ. Mù kà yàm bohòwèŋ anə mvə'nə wèŋ dzəm də mu ye sə sè' yə. Wəə sə ko mu də kàmòk mu nè kə tseŋ wəŋ ŋga wèŋ sə kùəm, mok sə waŋ bum bwìŋ, mok sə jok, mok ye ŋgàa wi' bə ŋgàa yàk bwìŋ wèŋ. Mok ye ŋgà cəŋsə ncəncəŋ, ŋgàa nēni' nè ye ŋga bum ram bəp wes pwe'fo'. ²¹ Wəə sə ko mu də mu və-a fana marè'tu nè ko mu mantombii Nwi bùu wèŋ. Fana mù sə waəŋ geŋ bohòbùu sə wo à gù bəp, nè kà ntəm awo kupsə. Mù nè sə waŋ bùu sə wo a gù yusè yà' ka rərəŋ yəŋ, nè sə ko sàhà, nè ye ncu nè bəp nè anə ye co ŋwè kà ve'nò cu.

13

Pol Sə Tip Bùu Korè Wèŋ, Nə Soŋ Wo Ntu' Səmək

¹ Nè'e ŋga'a nè kè' te' nè mu nè kə kè' yə wəŋ. Wo à còm ndzənə ŋwàk Nwi də, <<A ye-a ŋga wo jə vè nzak mətuhù ŋwə nəmòk, kaco nzak nè zu yəŋ, tse'ŋga bwìŋ ba kè te' àlɛ' duk də wo a yə bə lis awo ŋkuŋ.>> ² Mù dzəm ŋgòtsə' fa bùu sə wo à gù bəp fa' mantombi yà'a yumok, nè ye bə mok yà'a pwe' sè'. Mù anə cèp bum yè'sə mantombi fa' laŋ, ghà nè mù à kə kè' yə wəŋ nè kè' ba nà'a; fana mu nè cèp mali yà' ŋga'a mvə'nə mù ka vesùwèŋ yəŋ yè'e səmək; də mu və fe'lə mok fana mu nè kà ŋwè mè'rè. ³ Mù nè gu ve'nə bùusə wèŋ dzəm ŋgòyə yumok sə yà' sə nitsə' də Krɛst sə cèp cəsə bohòmù yì anə zinə. Yì kà wəŋ bə wòwo kotse'gə, yì nitsə'gə ŋàaŋ ye mən̄gorə wèŋ anə. ⁴ A lɛ zinə də wo à te'lə yì muntəəŋ bə jì ñàŋ, nè ye sè' zinə də yì cu bwìŋ ŋwəm sè' bə ŋàaŋ sè Nwi. Məm̄və'nə vesiwèŋ mvwe' mò'fis, vées jì ñàŋ fana vées nè cum ŋwəm sè' bə ŋàaŋ sè Nwi sə, nè kotse' wəŋ bə ñàŋ anə.

⁵ Wèŋ mùm vəəm awèŋ, nè ja'a-na də wèŋ sə fa mali ntəm awèŋ bohòKrɛst nè àlɛ. Wèŋ riŋtse' də Krɛst cu sə ntəm wèŋ, tse'ŋga wèŋ a mùm vəm awèŋ nè ye də wèŋ-a gbù məm̄m̄sə. ⁶ Vès tsəm də wèŋ nè kək ja'a ves, nè riŋ də vès ka yàvès gbù. ⁷ Mù lɛŋ bohòNwi də wèŋ gu lɛ yusè yà'a nè ye kəkərè. Mù lɛŋ ve'nə fana yà' kà də ya vées yəəŋ co ma nsàp yumok,

də fàak avès sə lòmantombi duk. Yusè yà'a ca sə də vès dzəm də wèŋ gu megu yusè yà'a bəboŋ. Vès dzəm ve'nə, ŋga a ye-a sè də yà'sə nè gu ves ŋgòyəŋ co də vès gbù laŋ na. ⁸ A ve'nə bùusə kaco vès gu yumok ŋgòtəhə lok zinə yəŋ, vès tse' mègù ŋgògù nà' lo mantombi. ⁹ A ye-a də vées wòwo ŋga wèŋ yàwèŋ gugəŋ fana vès kwa cəbùə. Yusè vès sə lɛŋ Nwi bə zəŋ sə də wèŋ fohò təəŋ fe'lə rərəŋ səmək. ¹⁰ Ye də mù sə còm fa wəŋ bum yè'e ŋga mù ka ntòvə ve'nə ya ŋga mu vəə, mù kà də mu jə ñàaŋ sè Tà a fa mu sə, nè kotse' wəŋ bə bo sə gugəŋ duk. Yì a fa mu ñàaŋ yà'sə ŋgògù wəŋ bə zəŋ də wèŋ lo mantombi, kà də mu jəŋ lo wəŋ bə zəŋ man̄kwèŋ yəŋ.

¹¹ Mù sə mèsə ŋwàk àm nè məm̄vək nè'e də bwema am wèŋ, wèŋ cum bəboŋ. Wèŋ te'e benə tsə'rə ncu àwèŋ, wèŋ yuk yusè mù tsə' fa wəŋ, wèŋ cum cù mò'fis, wèŋ cum bə fifi, fana Nwi nè yì tse' dzədzəm, nè tse' fifi, nè ye wenə wèŋ. ¹² Wèŋ cəpsə mòk bə mòk bə nsàp cəcəpsə nè də wèŋ mò'fis. Bùu Nwi sə wo cu fəŋ sə cəpsə gèsə wəŋ pwe'. ¹³ Mù lɛŋ də bəbo nè Tà Jisòs Krɛst, nè ye dzədzəm nè Nwi nè ye bohòwèŋ. Mook sè' də wèŋ cumcòŋ nsàp nè Yòŋsə nè Rərəŋ tse' nà'a.

Nwàk nè Pol à Còm Fa Bùu sè Mvwe' Nzenḡòn

GALESIYÀ

Mumvè'nè wo à sè tsòhòlòNtirè nè Bèbonj nè nà'a bə liḡ Jisòs nè bohòbù lakmvm wèḡ, wo yuk nè yeto ḡḡòdzəm nà'. Bwiḡ yeto ḡḡògà ḡḡòcèp ke'cà də, tse'ḡga bùu ye'sə nõḡsə lùuk Musi, nè kom tu mbəbam ḡkuḡ wo ye Krətèḡḡ sè zinə. Pol à tsə' rēḡsə də ka də ḡwè tse' ḡḡòḡnḡsə lùuk sə ḡkuḡ yeḡ. Yi sə tsok rēḡsə də lùuk Musi sə sə niḡtsə' fa ḡwè də yi ḡḡà ḡù bup. Nà' à sə koho tse' bwiḡ ve'nə tətè kə wes bə mvək nè Jisòs ḡḡà lùḡsə bwiḡ à vè nà'a. Yi də yusə yà' tse' ḡḡòḡḡ ḡwè ḡḡòye kəkərè m̀l̀isə Nwi mèḡù dzədzəm mò'fis. A ye-a ḡga wù tse' dzədzəm bohòJisòs fana Nwi ḡu busə wu ḡga wu sə yəḡḡ bohòyi mok co wù ka bup tse' lok. ḡwè nè yi sə naaḡ mèḡù-a ye tu bə lùuk sə fana ye də yi cu mali yà'sə ḡkwèḡ. Wu be'lò-a Jisòs fana wù kà ḡkwèḡ mok ye.

¹ Còm ḡwàk nè'e mùu Pol nè m̀ m̀ ḡḡà ntum Jisòs Krest. ḡwè a ka m̀ yi cokfis, ḡwè kà m̀ yi də m̀ kə ḡu faak ye'sə sè tum. A tum sə m̀ Jisòs Krest bə tu ye, nè ye Tè' àvès Nwi nè yi ànə lokoksə nà' mvwe' kp̀ nə. ² Bwema sə ndzə nì' Jisòs sə vesiwèḡ cu fēḡ pwe' sə cep sə wèḡ bùu cos sè mvwe' nzenḡòn Gàlesiyà pwe'. ³ M̀ lēḡ də Tè' àvès Nwi nè ye Tà Jisòs Krēst ḡu wēḡ bəbonj, nè fa wēḡ fifi. ⁴ A ye Jisòs Krest bə tu ye nè yi ànə jəḡ nì' ye, nè fa nà' bùu tu avès ya vesuwèḡḡ tesə ḡesə mvwe' bup nè nà'a sənə nzenḡòn nə. Yi ànə ḡu ye'sə fana yà' ye meḡu sè' mvè' nè Tè' àvès Nwi à sə tsəḡ sə' ve'nə ana. ⁵ M̀ lēḡ də kəkuk ye bohòNwi anə mvèsə nè mvèsə.

Jəḡ ḡkərè Də Wèḡḡ Kà Ntirè Nè Bəbonj Nə Mè'rè

⁶ Nwi a to wēḡ casə bə bōvəm nè Krest də wèḡ ye bùu ye, wēḡ kurə bùuḡ tsonj cəcuḡ ve'nə, nè yuḡ lo bwi ncèp mòk nè zok ye'sə va? Hava', wèḡḡ ḡù ye'sə yà ve'nə e? ⁷ Ntirè nè Bəbonj mòk nè zok ka mok cum fe'lə. M̀ ri də bùu mok wēḡ sə lāp mandzə nè ḡḡòcwi būsə ncèp nè bə liḡ Krest nə, ya wo jipsə wēḡ. ⁸ A ye-a ḡga ḡwè nəmòk kə tsə' fa wēḡ ncèp mòk nè zok nè nõḡsə nè vès à tsòho to fa wēḡ nà'a fana ndòbe' ḡḡəḡḡḡ. M̀ sə duk ye'sə də a dzəm ye vès də vès kə kupsə ncèp ànə kə masinjà Nwi àlè' pwe' ndòbe' meḡu yi be'lə. ⁹ M̀ sə cèp fe'lə sə mok mvè'nè vès cèp to fa' mantombi də, A ye-a ḡga ḡwè nəmòk kə tsə' fa wēḡ ncèp mòk nè zok nè nõḡsə nè vès à tsòho to fa wēḡ, wēḡ yuk, nè dzəm nà'a fana ndòbe' ḡḡəḡḡḡ.

¹⁰ M̀ cèp ve'nə ya kə də m̀ sə lap mandzə də m̀ cep ve' bə ve' ya bwiḡḡ kwa bohòmù, nè jəḡ m̀ co ḡwè yeḡ. M̀ sə lāp yām-e yusə yà'a nè ḡu Nwi kwa bə zēḡ. A ye-a də m̀ sə lāp mandzə ḡḡòḡḡ də ya bwiḡḡ kwa bohòmù wo fana m̀ kà yà'sə ḡḡà fàk Krest nè zinə ye.

Pol Tsə' Rēḡsə Mvè'nè Yi A Bùuḡ ḡḡà Ntum Jisòs

¹¹ Bwema am wèḡ, m̀ dzəm də wèḡḡ riḡ tse' də ncèp nè m̀ ànə tsoho fa wēḡ ànə, nà' ka yu nè à tsəḡ kok nà' ḡwè yeḡ. ¹² M̀ à ka nà' bohòḡwè jəḡ, ḡwè ànə ka m̀ nà' yi sə yə'rə fa. Jisòs Krest à ni tsə' fa m̀ nà' yi bə tu ye.

¹³ Wèḡ ri nsəp ḡwè nè m̀ ànə ye ḡhà nè m̀ à sə be' to mèḡù mandzə bùu Jus wèḡ nà'a lāḡ. Mvək ànə à ye, m̀ à sə tūksəḡḡ bùu cos nè Nwi nè ve'e wūriḡ. M̀ sə ḡù tsonj meḡu də m̀ ləḡ nà' ləḡ. ¹⁴ Bùu sè vesi wèḡ à ye wàk pwe', mòk à ka m̀ kəḡḡ lok, bə mandzə nè m̀ ànə sə be' bum sè bùu Jus wèḡḡ ḡḡḡḡ. M̀ à sə be' mandzə bum sè tàcici avès wèḡ à sə ḡu bə ntum àm pwe' nè pwe'. ¹⁵ Yà' kə tesə və kə də, Nwi ànə cokfis nõḡsə m̀ zok ḡga wo ka m̀ ntòdzə. Yi a to m̀ bə bōvəm ye də m̀ ye ḡwè nè nje. ¹⁶ Yà' ànə bəḡ kok yi fana yi niḡtsok fa m̀ mo ye nè də ya m̀ tsoho fa bù lakmvm wèḡ Ntirè nè Bəbonj nè nà'a bə liḡ ye nè. Yi ànə nitsof fa m̀ mo ye nè fana, ves ḡwè nè mò'fis à ka bə zēḡ taan lok. ¹⁷ M̀ à ka də m̀ lo kə ye bùu sə Nwi ànə to to ntòwo co ḡḡà ntum Jisòs wo sə wo Jòrosalèm yà'a sè lò. M̀ à lòkok yām, nè lo mvwe' nzenḡòn Aràbiyà. M̀ à kə cu fo', m̀ bwiḡ foho vè mvwe' lak Dàmaskù. ¹⁸ A cə lùumḡḡḡ tē', m̀ lo Jòrosalèm də m̀ kə ye Pità ya vesi riḡḡ nì' avès. Vesi à cu fo' nùumbu humncòp-tāḡ. ¹⁹ M̀ à ka ḡwè nəmòk nè yi ḡḡà ntum Jisòs ye lok. M̀ à yə mèḡù Jem nè yi moma Tà Jisòs nà'a yiyi. ²⁰ Yusə m̀ sə còm fa wēḡ ye'e zinə. Nwi ri tse' sè' də m̀ sə kà ye'sə mvwès ci'. ²¹ Yà'sə à mèe, m̀ ke' lo mvwe' nzenḡòn Siriya bə Silisiyà. ²² Mvək ànə à ye ḡga bwema sè wo cu mvwe' coos sè mvwe' nzenḡòn Jùdiyà wèḡ ka m̀ m̀l̀isə ntòye ja'a lok. ²³ Wo à yuk mèḡù mvè'nè bwiḡ a sə cèp ke'cà bə liḡ àm də, <<ḡwè nè yi à sə tūksəḡḡ vesuwèḡ, nè sə lap mandzə də yi ləḡ Ntirè nè Bəbonj nè nà'a sə tsòho fa bwiḡ ḡḡa'a də yà'a dzəmtse' bohòKrest.>> ²⁴ Fana wo sə ḡḡḡ Nwi bùu tu àm.

2

Pol Kə Tsèḡ ḡḡà Ntum Jisòs Sə Mvwe' Lak Jòrosalèm

¹ Lùumḡḡḡ humncòp-kwè à cəa fana m̀ bwi foho lo fe'lə m̀ Jòrosalèm anə

sòmok. A lòcà ves Bànabà fana Taitòs lo sè' vesi wèñ. ² Mù à kok lòmbwa bùusè Nwi à nitsè' fa mu dà mu geñ mbwa. Mù à kè dzèen, mù ye to ntòbùu sè bwiñ à sè jògè wo co bùu sè mantombi mu cos nè fo' nè wèñ. Vesiwèñ cum ntsèm, mù tsok renjè fa wo yusè mù sè tsoho fa ke'cà bù lakmvum wèñ sè. Mù à tsè' ve'nè bùusè mù à ka dzèm dà fàak sè mù à gù to bè sè mù sè gù nga'a wèñ maha wà dzèm. ³ Anè geñ wo dzèm ncèp àm nè. A ye-a sè dà Taitòs nè vesi wèñ à ye nè mo lak Gris fana wo à ka yi dà yi nè kom tsonj tu mbèmbam nkuñ nga yi ye krètèñ duk fa. ⁴ Wo ànè taanj bə ncèp ènè bùusè bùu sòmok sè wo à sè bòrè dà wo krètèñ wèñ à wooñ ni vè sè' fo', nè sè dzèm dà wo kom fa Taitòs tu mbèmbam. Wo ànè wooñ ni vè ngòkè ja'a ya wo riñtse' mvè'nè wo jipsè ncu àvès nè Jisos Krèst a fi mè'rè ves lañ nè. Wo à sè dzèm yàwo dà vèes cum mali co nkwèñ bohòlùuk bùu Jus wèñ sè. ⁵ Anè geñ vès kà wo mandzè ko momjo ve'e fa lok, ya vèes nonjè bum sè yà' cu bə Ntirè nè Bèbonj nè rərən, ya wèen nè kə tse' yà' nga yà' cu mègù sè' rərən mvè'nè.

⁶ Bohòbòp bù nè bwiñ à sè jè wo co bùu sè mantombi yà'a, ghà nè mù ànè tsoho renjè wes fa wo Ntirè nè Bèbonj nè mù sè tsoho fa bwiñ nè, fana wo à ka mu dà yumok cu sè mu nè gu nkuñ duk lok fa. (Wèñ riñ à? Bùu yà'sè wèñ ànè ye-a sè bùu sè mantombi ve'nè fana mù à ka yàm yà'sè co yumok jèñ bùusè bwiñ mègù malisè Nwi yəyərè pwe'.) ⁷ Bùu sè mantombi wèñ sè à yè dà Nwi a fa mu ncèp nè lañ zinè. Wo riñ dà yi tum mu ngòkè tsoho fa Ntirè nè Bèbonj nè bohòbù lakmvum, mvè'nè yi ànè tumsè Pità fa' sè' bə ncèp nè ngòkè tsoho fa bùu Jus wèñ yà'a. ⁸ Wo à yè dà Nwi nè yi à fa Pità nàñ, nè tumsè nà' ngòye nga ntu ye bohòbù Jus wèñ nè, mègù sè' yi nè, nè yi a fa mu nàñ dà ya mu ye ngà ntu bohòlakmvum wèñ. ⁹ Jem bə Pità nè ye Jon sè Krètèen sè fo' jògè wo co bùu awo sè mantombi wèñ à rəen yàwo sè' dà Nwi a fa mu nsàp fàk ènè lañ zinè. Fana wo fa ves Bànabà bo ngònitsè' dà vesi wèen mok mvwe' mò'fis. Vesi wèñ cep, nè dzəntes mvwe' mò'fis dà ves Bànabà lo yàvès bohòbù lakmvum ya wo lo yàwo bohòbù Jus wèñ. ¹⁰ Wo à fa mègù ves ntip nè mò'fis dà vèes kà nà' swi. Nà' à ye dà, vèes lòo, vès kà ngàa jìñ sè mənğorè wo wèñ swi. Wo à sè cèp ye'sè nga mù à sè tsərè sè ntuù mù sè' wùriñ dà mu nè sè tesè ngàa jìñ wèñ sè.

Pol Sa'rə Pità

¹¹ Ghà nè Pità à kè tsèñ ves mvwe' lak Antiyòk fana mù à sa'rə yi jəja bùusè yumok sè yi à gùu à ye jəja kwaranjan

də yà' ka rərən yeñ. ¹² Yusè dà Pità à vè to, yi sè zu be'lə zuzə bə bù lakmvum wèñ mvwe' mò'fis, yumok kà fo' bəp. Anè geñ jem tum vesè bùu sòmok wèñ. Wo à kè dzèen, Pità kà mok ngòzə be'lə bə bùu sè bə yà'wèen zugəè sè mok dzèm. Yi à gù ve'nè bùusè yi ànè wəp bəp bù nè wo dukgè dà tse'nga wo kom fa nwe tu mbèmbam nkuñ wo riñ ngəngəñ co krètèñ yà'a wèñ. ¹³ A ye ve'nè fana Krètèen mok sè wo cugè fəñ nga wo bùu Jus wèñ ye ngògorə yàwo sè'. Wo à gù tē Bànabà bə tu ye be' mok sè' nsàp mandzè àwo nè. ¹⁴ Mù ànè geñ dà mu ye dà wo sè kà mandzè Ntirè nè Bèbonj nè rərən sè be' fana mù cep bohòPità jəja dà, <<Wù ri dà wu nweə Jus, nè sè gu bum co nwe lakmvum. Fana njo nè wù sè lap mandzè ngòbwi' bù lakmvum wèñ dà wo sè gu bum yàwo mvè'nè bùu Jus wèen gəgè bum ye'sè bùu yà?>>

Mandzè Lùñ Megu Mò'fis: Dzəm Bohòjisòs Krèst

¹⁵ Yusè dà, vesi wèen bùu Jus sè bwe nze, vès kà pegè yeñ. Vès kà bùu sè dà wo kà mandzè nè Nwi dzèm nà'nə riñ yà'a yeñ. ¹⁶ Vès ri sè' dà mandzè nè co nwe nonjè lùuk bùu Jus wèñ sè, dà ya Nwii duk dà yi kà jòn tse' bùu. Megu nga nwe fa ntu ye bohòjisòs Krèst yiyi nkuñ fana Nwi duk dà ngəngəñ kà nzak tse'. Ye dà vès yàvès sè', vès a fa ntu avès bohòjisòs Krèst nè, ya Nwii duk dà vès kà nzak bohòyi tse' bùu Jisòs nè. Kà bùusè dà vès nonjè lùuk bùu Jus wèñ yeñ. Busè nwee nonjè kpu-a lùk co yà, kaco Nwi duk dà nà' kà nzak tse' yeñ lok.

¹⁷ Kàmòk aco nwe nèmòk sè tsərè dà vès sè vès sè lap ngòye kəkərè bohòNwi bə mandzè nè ngòdzəm bohòKrest nè dà, vèes sè' ngàa gù bəp bùusè vès sè kà lùuk bùu Jus wèñ nèmè sè àlè'. A ye-a ve'nè zinè ye dà Krest sè gù ves ngògù bəp. A ye-a nga nsàp tsətsərè mòk cu ve'nè zinè, ye dà nà'a bə jòn, bùusè aco Krest gu nwe ngògù bəp anè ye'sə va? ¹⁸ Yusè lè dà, a ye-a nga nwe mè'rə màk lùuk bùu Jus wèñ, nè vè kə te' lokoksè fe'lə yà' sòmok, ye dà ngəngəñ sè gù yà'sè yusè Nwi kà bə zəñ kwa. Kè ka ve'nè yeñ-e? ¹⁹ A gù mù sè lùuk yà'sə nkuñ mù riñ dà mandzè nè co dà mù nonjè yà', nè kə ye mantombii Nwi co nwe nè bəbonj bùu zèñ bùu. Yà'a mvwe' sè mù yəən yàm mok bohòlùuk sè co nwe nè mù a kpu løyàm lañ, co lùk kà mu yumok gù fe'lə; a ve'nè ya mu cum megu mok ncu nè dà Nwi tse' mu yi. ²⁰ Aco mù duk dà ghà nè wo à te'lə Krest muntəən nà'a, wo à te'lə be'lə vesi bəbe'. Nà'a njo nè mù cèp dà ncu nè mù sè co nà' nga'a nè'e ka nè njàm mok yeñ fe'lə, a ncu nè Krest sè cu

nà' ndzə ni'i mù anə yi. Ncu nè mù cu sə nzeŋgòŋ fəeŋ ŋga'a, a mok nè də mù fa ntəm àm bohòmo Nwi nè yi à dzəm m̄, nè fa ni' ye co satikà' bùu tu am. ²¹ A ye-a də ñwèe nõŋsə lùk ŋkuŋ Nwi duk də ŋgòŋgàŋ ka nzak tse' fana ye də kp̄u nè Kr̄est ànə kp̄u nè nà' ka fàk tse'. Bohòmù yàm m̄ nè kà bəbo nè Nwi nè co yu nè nà' ka fàk tse' ve'nə jə yuk.

3

*Dzədəm Ləgə Bə Səsə,
Lùk Lə Ye Bə Ndò*

¹ Wèeŋ ləm à bùu Gålesiyà wèŋ? A bùsə wèŋ ləm ndà? Vès à tsə' r̄eŋsə fa wèŋ jəja bə kp̄u Jisòs Kr̄est mvə'nə wo à tɛ'lə yi muntəəŋ yà'a laŋ. Ka ve'nə yeŋ-à? ² M̄ fek megu-a wèŋ ncèp nè mò'fis nè'e nè. Ghà nè Yòŋsə Nwi ànə ni sə nt̄u wèŋ fa' nà'a, ànə ye bùsə də wèŋ sə nõŋsə lùk bùu Jus wèŋ à? Ka ve'nə yeŋ. Anə ye bùsə wèŋ anə yuk Ntirə nè Bəboŋ nè, nè dzəm nà'. ³ Wèeŋ jà'rə ve'nə ye' sə bùu yà? Wèŋ à yèto, wèŋ sə naaŋ tu bohòYòŋsə Nwi ŋgògù wèŋ ya wèeŋ ye yəyərə. Nə gu kok bwi ŋga'a yà ŋkuŋ wèŋ li bùuŋ, nè sə gi mok bə ñaaŋ sə yàwèŋ nɛ? ⁴ Wèŋ à r̄eŋ m̄ bum sə yà'a gugūŋ ve'e wùriŋ laŋ. Ye də wèŋ jə bum yà'sə pwe' ŋga yà'a ca wà à? M̄ tsəm də yà'a nè kà wà lɛ cə. ⁵ Wèŋ a yə mvə'nə Nwi a fa wèŋ Yòŋsə ye nè, nè sə gu fàak sè gugūŋ m̄tsətsə'rəə wèŋ sə' bə yòŋsə ye nè sə laŋ. Ye də wèŋ sə duk ye'e də yi a sə gu nsap fàk ènə bùsə wèŋ sə nõŋsə lùk sə à? Ka ve'nə yeŋ lok fuk. A ye bùsə wèŋ à yuk Ntirə nè Bəboŋ nè, nè dzəm nà'.

⁶ Wèeŋ kùk ja'a na yàwèeŋ Abràham è. Wo à còm ndzəne ñwàk Nwi mvə'nə yi ànə fa ntəm ye bohòNwi fana Nwi jəŋ yi co ñwə nè yi kəkurə. ⁷ Yà'sə nè nitsə' fa vesùwèŋ də bùu sə wo fa-a nt̄u awo bohòNwi fana a wo sə wo bwe Abràham sə. ⁸ Aco vès taŋ yumok ndzəne ñwàk də, Nwi nè kə jə bù lakm̄vum wèŋ co wo jì jòŋ bùsə wo fa ntəm awo bohòyi Nwi. Yà'a mvə'nə Nwi-à fa ntirə nè bəboŋ nè bohòAbràham ñjamòk. Nwi tsok fa Abràham nè də, <<M̄ nè sə nzeŋgòŋ nè pwe'fo' bùu wù nè mò'fis.>> ⁹ Ye də yà' mègù sə' mvək ànə də Nwi ànə se Abràham bùsə nà' à dzəm tse' ncèp ye, fana yi sègə ndaaŋwè pwe' nè nà' dzəm ncèp ye nè sə'.

¹⁰ Bùu sə wo sə naaŋ yàwo tu ngòŋnəŋ sə lùk pwe'fo' ndòo nè yuŋ wo. Wo à còm nõŋsə yà' ndzəne ñwàk Nwi laŋ də, <<Ñwə nè yi kà-a də yi bɛ' fi tse' lùk sə wo à còm ndzəne ñwàk lùk sə laaŋ, nè sə gu mvə'nə yà' sə də ñwè tse' ŋgògù sə pwe' nè pwe' gù fana ye də ndòyù ŋgəŋgàŋ

laŋ.>> ¹¹ Vesùwèŋ ri də kaco lùk sə gu ñwè yi yəəŋ m̄lisə Nwi co yi ka nzak tse' yeŋ. Busə yà' cu mvə'nə wo à còm yà' ndzəne ñwàk Nwi də, <<Ñwə nè yi kəkurə m̄lisə Nwi nè co fo' bùsə yi fa ntəm ye bohòNwi.>> ¹² Ngòfa ntəm bohòNwi ka yumok ŋgògù bə lùk tse' lok, bùsə lùk sə dzəm ye də ñwèe nõŋsə yà' nõŋsə. Busə yà' mègù mvə'nə wo à còm yà' ndzəne ñwàk Nwi də, <<A ye-a ŋga ñwè nõŋsə wes lùk sə laaŋ, fana ye də yi nè cum fo' bùu lùk sə.>> ¹³ Ye də ndòyù vesùwèŋ laŋ bùsə a ka lùk sə laaŋ nõŋsə wes. Kr̄est à kə ləksə fis ves yi, nè jəŋ ndònə nà'a nè njàvès nè, nè naaŋ m̄tuhù yi, nè kp̄u muntəəŋ. Yà'a mvə'nə wo a còm yà' ndzəne ñwàk Nwi də, <<Ñwə nè wo kə'ə yi m̄ t̄hù pwe', ye də yi bək ndòbohòNwi laŋ.>> ¹⁴ Ye də Jisòs Kr̄est à kə jə ndònə njàvès nè, də ya bù lakm̄vum wèeŋ nè kə tse' səsə nè Nwi-a kà' Abràham də yi nè se nà' bə zəŋ nè sə'. Yà vesùwèeŋ tse' Yòŋsə Nwi nè yi a kàk də yi nè fa ves nè sə' bùu Jisòs nè.

*Kaco Lùk Kupsə
Yusə Nwi Kàk Yà' Yeŋ*

¹⁵ Bwema am wèŋ, m̄ nè jəŋ yumok sə vesùwèŋ riŋ bə zəŋ pwe' nè tsok r̄eŋsə fa wèŋ nza' r̄uk nè ye ntirə nè bəboŋ nè. Wèeŋ tsərə-a mvə'nə bwiŋ ba zù r̄uk bə yumok. A yegə də a ye-a ŋga wo dzəm tes bə zəŋ mvwe' mò'fis laŋ, ñwə nəmòk kà nà' mok kə kùm fe'lə. Wo gù wes nà', kaco ñwə nəmòk kə yam̄sə naaŋ gesə fe'lə yumok m̄bwa mok yeŋ. ¹⁶ Yà' mègù yà'sə sə' ve'nə bə r̄uk nè Nwi ànə zù bə Abràham, nè kak fa nà' bə ŋgwi bù ye mòk wèŋ yà'a. Wo ànə com bum ye'sə, yà' kà də Nwi ànə kak Abràham bə ŋgwii bùu ye sə pwe' ye. Yà' à ye də mègù ŋgwi ye nè mò'fis, nè a Jisòs Kr̄est nè. ¹⁷ Yusə m̄ sə cèp sə də ve'e. Nwi ànə zù r̄uk bə Abràham. Ye jəŋ m̄mvə'ànə, à cə lùumŋgòŋ ŋkù wè bə hum te' ŋkuŋ Nwi kə fa bùu Jus wèŋ lùk sə yàwo sə. Ye də lùk yà'sə ka ñaaŋ sə ŋgògù b̄p̄sə to yusə Nwi à kàk, bə Abràham nè cèp tes me sə tse'. ¹⁸ A tse' a bum sə Nwi à fa bwe ye wèŋ bùsə a nõŋsə lùk, ye də a ka yà' bùsə yi à kà' kà'a tse'. Vesùwèŋ ri tse' zinə lɛ də Abràham à tse' bum sə bəboŋ ye'sə bohòNwi bùsə Nwi ànə kàk nà' də yi nè gu fa nà' ve'nə wà.

Njo Nè Nwi Anə Fa Bwiŋ Lùk Bùu Zəŋ Nə

¹⁹ A ye-a ve'nə, ye də njo nè Nwi ànə fa bwiŋ lùk yà? Nwi ànə fa lùk sə də ya vesùwèeŋ riŋ b̄p̄ bə zəŋ. Yi ànə fa lùk sə də yà'a sə niŋ tsok fa ves mandzə m̄nə mvək momjo ve'e, ŋkuŋ ŋgwi mo Abràham nè Nwi à kàk də yi nè fa bum

sə bəboŋ bohòna' nə kə dzeŋ. Nwi ànə fa lùuk ye sə ndzə bohòmasiŋjāa ye də yà' wèeŋ kə casə fa ndzə bohòŋwə nəmòk nè yi tə mutsətsə'rəə ŋwè nə ye yi, Nwi.²⁰ A ye-a də ŋwə nəmòk tə mutsətsə'rə, ye də ŋgəŋgəŋ tə yà'sə mənə tu bwiŋ ba. Bə ma nè də Nwi ànə kak Abràham fana Nwi mègù fa'nə yiŋi bə tu ye.

²¹ Ye də yà' sə nitsə' yà'sə də lùk bə yusə Nwi à kàk sə, sə ka mwve' mò'fis gi à? Hai' ka ve'nə yeŋ. Anə ye-a də lùuk sə tse' ŋaŋ sə co yà' fa to ŋwè lùŋ bwèrə yà' à gù to bwiŋ ŋgòyəŋ bohòNwi co wo ka nzak tse' sè'. Yusa mègù kə də nsàp lùk mòok ve'nə bəə. ²² Wo à còm yà' ndzənə ŋwàk Nwi də, ŋaŋ bəp kotse' nzeŋgòŋ nə pwe' yi. Yè'sə ye ve'nə ya ŋga bəu sè wo a fa ntəm əwo bohòJisòs Krest wèŋ, a wo sè wo nə caŋ gesə bəp, nə kə tse' bum sè Nwi ànə kə də yi nə fa bəu sè wo tse' dzədzəm bohòKrest wèŋ sə. ²³ A ye mantombi ŋga mandzə nə də bwiŋ dzəm bohòJisòs nè'e à ka ntòmuhu to fana yà' sə səsə co lùk ànə jəŋ bwiŋ pwe', nə lok tes wo co ŋgāa ndapndzəm wèŋ, tətè mandzə nə à kə muhu bohòvəs anə. ²⁴ Lùuk sə ànə sə gəmsə tse' bwiŋ ŋgònitsə' fa bwiŋ mandzə nə tətè kə wəs bə mvək nə Jisòs Krest à vəə. Yà' à ye ve'nə tə ghà nè yi à vè nə fana ye mok də vès sə a fa ntəm avès bohòyi, vesùwèeŋ nè kə ye mʉlisə Nwi co bəu sè wo ka nzak tse'. ²⁵ Nə ŋga'a nə mandzə nə a nèeŋ to laŋ də vesùwèeŋ fa ntəm bohòJisòs fana vesùwèŋ ka yumok ŋgògəmsə bwiŋ mok tse' fe'lə. ²⁶ Wèŋ sè wèŋ a be'lə mok wèŋ Jisòs wèŋ mwve' mò'fis pwe'fo' wèŋ mok bwe sè Nwi bəusə wèŋ a fa ntəm bohòyi. ²⁷ Ndāŋwè pwe' nè yi a bəptəsə laŋ, nə ye bə Jisòs mok mwve' mò'fis, fana ye də ŋgəŋgəŋ a te' jə tse' yà'sə mok mandzə nə Krest nə mvə'nə yi cugə ncu nje. ²⁸ Ye də a ye-a ŋga wu ŋwəə Jus kə wu ŋwè lakmvm əl, zəzok ka fo' yeŋ. Wu ye-a moŋkwèŋ kə mo nze əl, zəzok ka fo' yeŋ. Wu ye-a ŋwəmbam kə ŋwəŋwè əl, zəzok ka fo' sè' yeŋ. A ve'nə bəusə wèŋ a be'lə pwe' ndzə ni' Jisòs, nə ye mok mò'fis. ²⁹ A ye-a də wèŋ cu sə bāa Jisòs fana ye də wèŋ ŋgwi bə Abràham, wèŋ nè kə tse' bum sè Nwi à kàk yi sə.

4

Wèŋ Ka Mok Ŋkwèŋ Yeŋ, Wèŋ Mok Bwe Nze

¹ Mə dzəm ŋgòtsə' rəŋsə fe'lə fa wèŋ bum yè'sə səmok. Yà' mègù co mo ləə mòk nè yi nè kə tse' bum tè' ye ntsə'mòk pwe' yi. A ye-a sè də bum tè' ye sə cu sè ye ve'nə fana ghà nè yi cu ntòləə, yi megu co ŋwə nè yi ŋkwèŋ. ² Ghà nè yi

cu mo ləə ànə fana bəu mok wèŋ nə sə kək yi, mok sə jəŋ fa yi ŋkəə bə bum ye sə tətè tè' ye nə kə duk ntsə'mòk də nà' gəŋ kəə laŋ. ³ Yà' mègù bohòvesuwèŋ sè' yəyərə məmvmək ànə. A ye to mantombi ŋga vesùwèŋ ka bum sè Nwi sə pwe' laŋ ntòriŋ wəs yà'a, vesùwèŋ ànə ye megu co ŋkwèŋ bə lùuk sè bəu sè sə nzeŋgòŋ wèŋ à sə yù yà' də wo sə be' mandzə Nwi sə. ⁴ Mvək à kə kəə ve'e kap fana Nwi tumsə vesə mo ye sə nzeŋgòŋ anə. Ŋwəŋwè dzə mo Nwi nə yi. Mo nə à ye ŋwəə Jus nə sə be' mandzə lùuk Musi sə sè'. ⁵ A ye ve'nə də ya yi fis bəu sè wo cu sə bāa lùk wèŋ də ya ŋga wo bəu lo mok bwe Nwi wèŋ. ⁶ Ŋga'a nə wèŋ bwe Nwi wèŋ yè'sə, Nwi a tumsə yòŋsə mo ye nə də nà'a ni sə ntəu vès. Yòŋsə ye nə sə gə vès ŋgòto yi də <<Pəpa, tè'>> ⁷ Ye də wèŋ ka ŋga'a mok ŋkwèŋ yeŋ, wèŋ mok bwe nze. Mvə'nə Nwi a jə wèŋ mok co bwe ye fana wèŋ tse' bum sè yi nòŋsə fa yà' bohòbwe ye wèŋ sè' pwe'fo'.

Wèŋ Bwi Foho Və Le Mwve' Mandzə Nə Zinə

⁸ A ye to mantombi ŋga wèŋ ka Nwi ntòriŋ fana wèŋ megu co ŋkwèŋ bohòbum sə yà' ka Nwi yeŋ. ⁹ Ŋga'a nè'e wèŋ a ri Nwi mok laŋ; kənə mə duk le də Nwi a ri wèŋ mok co bwe ye wèŋ laŋ, fana wèŋ sə lap ŋgòfoho ləfe'lə mwve' bum sə yà'a jì ŋəŋ wə, sè bəu sè sə nzeŋgòŋ wèŋ sə gù də wo sə be' mandzə Nwi fo' yè'e bəu yà? Wèŋ dzəm ŋgòfoho ye fe'lə co ŋkwèŋ səmok à? ¹⁰ Njo nè wèŋ sə nòŋsə ke'cà də nùmbu nè'e nə ghaŋ, ŋwə nè'e zok, mvək nè'e zok nə ye bə luumŋgòŋ wèŋ yè'sə bəu yà? ¹¹ Wuə sə ko mə bə nsàp bum sè wèŋ sə gù yà'sə wuriŋ. Mə sə tsəə də kàmòk fàak am sè mə à gù mutsətsə'rəə wèŋ yà'a nə maha bəp fa' ŋgwəŋ əl.

Pol Wa Də Bəu Gålesiyà Ka Yi Co Ŋge' Jəŋ Fe'lə

¹² Bwema am wèŋ, mə wup fa wèŋ bo wuriŋ də wèŋ ye co mə, sè' məmvmə'nə mə a bəu mok sè' co wèŋ yè'e. Wèŋ a ka mə bəp gə yuk. ¹³ Wèŋ ri də, ghà nè mə à vè to ŋgòtsəho fa wèŋ Ntirə nè Bəboŋ nə nà'a, mə ànə sə cum vesùwèŋ bəusə mə à sə yayaa. ¹⁴ Yiya àm nə ànə ye nsàp nè co wèŋ caŋ mə fana wèŋ kə mə co ŋwə nè wə sə ca mək. Wèŋ à kotse' mə bəboŋ co wèŋ sə kotse' masinjà Nwi. Aco mə duk də wèŋ à kotse' mə co wèŋ sə kotse' Jisòs Krest bə tu ye. ¹⁵ Mvək ànə à ye, wèŋ sə kwa bohòmə ve'e wuriŋ. A bəp kok ŋga'a yà? Mvək ànə à ye, wèŋ ye ve'e kəkəŋ ŋgògə fa mə yu yà pwe'fo'. A nə ye-a sè də ŋwəe cokfis mvməlis ye, nə fa mə də bwèrə yi à fa ve'e nək. ¹⁶ Wèŋ ka mə ŋga'a mok co ŋge' dzəm bəusə mə sə tsə' fa wèŋ zinə

sə à? ¹⁷ Bùu sè wo sè jipsə wəŋ yà'sə wèŋ sè là ngàŋ də ya wèŋ dzəm wo. Megu kə duk də, njo nè wo sè gù ve'nə bùu zəŋ nə ka bəbɔŋ yəŋ. Wo sè ləp də vesùwèŋ gə'a ya wèŋ dzəm mok wo. ¹⁸ A le bəbɔŋ ngòlɔp nja a ye-a də njo nè wò sè gù yi ve'nə nə nè bəbɔŋ na. Yè'sə zinə nè ghà yà pwe'fo', a dzəm ye nja mu vesùwèŋ kè nja mù ka fo' yəŋ pwe'. ¹⁹ Bwe am sè mù tse' wəŋ sè ntùù mù ve'e bəbɔŋni. Mù sè yə fe'lə fa wəŋ ngə' sè mok co nja nè yi sè ghà mwe. Mù nè sè ye ngə' ve'nə tətè tse'nga mù yə bə lis am də wèŋ tse' nsəp kù gù nè Krest nè nkuŋ. ²⁰ Mù anə ye-a vesùwèŋ bwèrè də mù riŋ ngòtsə' tsə'rə fa wəŋ bum yè'sə làan. Nkərə àm jip wes bùu wèŋ pwe'.

Gbu' Nə Bə Liŋ Sàra Nə Ye Hagà

²¹ Wèŋ sè wèŋ sè dzəm də wèŋ be' mandzə lùk yà'a, wèŋ tsok mù də wèŋ sè rɛɛŋ yusè lùk sè sè dzəm də wèŋ gu sè sè pap à? ²² Wo à còm ndzənə nja k lùk nə də, Abrahàm ànə tse' bwe ba. Yi ànə dzə mòk bə nja nè yi mo nkwèŋ, nə dzə mòk bə nja nè yi ye mo nze. ²³ Mo nè nja nkwèŋ ànə dzə nə, wo à dzə yi ye mvə'nə ndaanwè pwe' dzəgè mwe yè'e. Mo nè nja nè yi mo nze à dzə nə à ye ye mvə'nə Nwi ànə kak Abrahàm ve'nə. ²⁴ Ncèp ènə nja yè'sə bə gbu' mwè. Bəba sè ba, Hagà bə Sàra, wo tə yà'sə bə tu nsəap rùk ba sè Nwi a zə yà' yi. Hagà nè yi nja nkwèŋ nə tə bə tu rùk nè Nwi à zə nà' mənə nda Sinà ghà nè yi à sə fa Musi lùk nà'a. Bwe nja ènə pwe'fo' wo à dzə wo co bwe nkwèŋ wèŋ. ²⁵ Mvə'nə Hagà tə bə tu lùk nè Nwi ànə gu mənə nda Sinà nè mvwe' nzenɡòŋ Àràbiyà nə, fana yi tə fe'lə sè' bə tu lak Jòrosalèm nè niè' nè'e sè'. Busè Jòrosalèm nè bə bwe ye wèŋ pwe' cu sè' nkwèŋ bohòlùk sè Nwi ànə fa wo sè. ²⁶ Jòrosalèm nè mubu nə ka ye nkwèŋ yəŋ. Vèes yàvès bwe Jòrosalèm nà'nə. ²⁷ Mvə'nə yi ma avès ve'nə fana a zinə də yi tse' bwe nkəŋ mvə'nə wo à còm bə lak yè'sə ndzənə nja k Nwi də, <<Wù nja nè wù ka mwe dzə nə, kwa yu yo.

Wù nja nè wù ka mwe gha yuk, gùrə yu yo.

Busè nja nè yi cu jì mwe ànə nè kə tse' nə casə nja nè yi à lògù nè tse' bwe.>>

²⁸ Bwema am wèŋ, wəŋ a bùuŋ yàwèŋ bwe Nwi bùusè Nwi ànə kak ve'nə. Yà' mègù sè' mvə'nə Nwi ànə kak Abrahàm nkuŋ fana Sàra nə dzə Azik yà'a. ²⁹ Mo nè Hagà à dzə nà' mvə'nə ndaanwè pwe' dzəgè mwe nə, à sè taksəgè mo nè wo à dzə yi ye bə njaŋ Yòŋsə Nwi nə. Yà' mègù niè' sè' ve'nə. ³⁰ Wo à còm ndzənə nja k Nwi də, <<Be' fis gəsə nja nkwèŋ bə mo

ye fo'. Ka bəbɔŋ də mo nja nkwèŋ nə kə tse' bum tè' ye yi yəŋ. A kə tse' yà' le mo nè ma yee mo nze nà'a.>> ³¹ Bwema am wèŋ, yè'sə sè nitsə' fa vesùwèŋ də, vesùwèŋ ka bwe nja nkwèŋ nə yəŋ. Vesùwèŋ bwe nja nè yi ye mo nze nà'a.

5

Vesùwèŋ Kà Nkwèŋ Mok Bùuŋ Fe'lə

¹ Krest ànə fiŋ me'rə vesùwèŋ mvwe' lùk sè yà' à sə kohotse' ves. Ye də wèŋ təŋŋ guguŋ co bùu sè wo à swè'e tesə lan anə. Kà də wèŋ gu co wèŋ kə cum fe'lə co nkwèŋ sè mok duk.

² Wèŋ yu'rə ncèp àm nè'e bəbɔŋ. Mù sè tsə' fa wəŋ mùu Pol də, a ye-a nja wèŋ dzəm də bùu yà'a wèŋ kom fa wəŋ tu mbəmbam nkuŋ ya wèŋ bùuŋ Krətèŋ sè zinə fana ye də wèŋ sè jə yusè Krest à gù bùu wèŋ yà'a co yà' ka fàk bohòwèŋ anə tse'. ³ Mù sè tsə' wəŋ sè mok də a ye-a nja nje kə kom tu ve'nə fana ye də ngəŋgəŋ ni cu yà'sə mok sè bàa lùk, ngògù yusè lùk sè duk pwe'. ⁴ Wèŋ sè wèŋ sè ləp mandzə də wèŋ nè yəŋ mälisè Nwi co bùu sè bəbɔŋ njo nè də wèŋ sè nòŋsə lùk yà'a, mu tsok wəŋ də wèŋ a gə'a tesə bohòKrest lan. Wèŋ a gəsə ni' awèŋ mvwe' sè co bəvəm nè Nwi nə kə wəŋ tesə. ⁵ Bohòvesùwèŋ sè a sè kà tu bə yà'sə naan fana a sè kùk lis yàvès də Nwi nè kə jə ves co bùu sè wo kəkərè mu lisə yi. A sè naan yàvès tu bohòKrest bə njaŋ Yòŋsə nè Rərəŋ nə də anə kə ye li ve'nə. ⁶ A ye-a də ves Krest wèŋ mvwe' mò'fis fana nje nè yi à kom tu bə nè yi a ka kom pwe', zəzok kə fo' ye. Yu nè guguŋ nə də, a fa ntəm avès bohòJisòs Krest, nə sè niŋtsok fa bwiŋ də a dzəm yi bə mandzə nè a sè dzəm mòk bə mòk.

⁷ Wèŋ a sè lòto fa' mantombi rərəŋ ve'e njəŋ. Wèŋ sè kà zinə nə nga'a mok be' fe'lə nja a bərə wəŋ ndà? ⁸ Mù ri də nja nè yi a sè lòwəŋ ma nà'nə, ka Nwi nè yi ànə to wəŋ nə yəŋ. ⁹ A ngwàan zinə mvə'nə wo dukgè də, <<Ku' nè mò'fis gù bəpsəgè mok>> yà'a, kènə mu riŋ fò? ¹⁰ Vesùwèŋ bə Tà Jisòs Krest mvwe' mò'fis fana yà'sə sè gù mu ngòriŋtse' də wèŋ nə tsərə megu sè' mvə'nə mù sè tsərə yàm. Njə nè yi sè ləp mandzə də yi cwŋŋ bəsə wəŋ anə, a dzəm yi ye co ndà pwe', Nwi nə kə yi mè'rè. ¹¹ Bwema am wèŋ, bohòmù yàm yà' nòjə də mù sè kə də ndaanwè pwe' kom tsoŋ li tu nkuŋ tsòhò. Anə ye-a də mù sè tsòhò fa bwiŋ ve'nə, ye də njo nè wo sè taksə mu ye kə bùu yà? A ye-a də mù sè tsòhò ve'nə bwèrè ntəm kà nja nè mòk bùu ntəŋ Krest sè mù sè tsòhò sè yaan lok. ¹² Aco mù duk də bùu

sè wo sè jìpsè ké'cà wèñ yà'sè, wo kə yak ni' awo sè co wo yak nàm.

6

Tesə Moma Yo, Nə Gu Fàha Yo Bəbonj

Mè'rə Yòñsə Nwì Nə Nìntsok Fa Wu Mvə'nə Wu Gu Bum

¹³ Bwema am wèñ, Nwì a to fis weñ də ya wèñj kà co ñkwèñ bohòyumok sè cu mali. Nğa'a nè yi fiñ mè'rə weñ ve'nə fana kà də wèñj duk də wo nè tosə fa weñ yà'sə mandzə mòk də ya wèñj gu mok yusè yà' bəweñj pwe' duk. Wèñj sə dzəm lɛ mòk bə mòk, nə sə fak bohòmòk bə mòk anə sè'. ¹⁴ Bəsə lùuk sə pwe'fo' a ki be'lə ni' ndzənə muncèp nə mò'fis nè'e də, <<Dzəm moma yo mvə'nə wù dzəm ni' yò.>> ¹⁵ A ye-a də wèñj sə gu bum co nàamngòñ sè wo lum swè'lə ké'gə mòk yà'a fana wèñj kərə pap. Bəsə yà'a məm'və'nə wèñj nə gu bupəsə wes ni' awèñj pwe'fo'.

¹⁶ Yusè mù sè tsə' fa weñj sə də wèñj mè'rə Yòñsə Nwì nə nìntsok fa weñj mandzə nè co də wèñj gu bum yi, ya wèñj kà yusè ngùupni' awèñj sə dzəm gu. ¹⁷ Yusè ngùupni' ñwèe dzəmgəə, kaco yà' ye cù mò'fis bə yusè Yòñsə Nwì dzəmgəə yèñ. Wo ba fo', mòk ka nge' bə mòk yèñ lok. Yà' sè nìtsə' yà'sə sè' də ye də kaco wù gu to yusè wù dzəm ngògù yà' yèñ. ¹⁸ A ye-a nğa Yòñsə Nwì nə sè ni fa weñj mandzə yi fana lùk kà yumok ngògù bohòwèñj tse'.

¹⁹ Kaco ñwè mərə yiskok bum sè ntəm ñwè dzəmgə yà' yèñ. Bum yà'sə co: sàhà, ngòtsərə mègù nzak ñwàñwè bə ñwəmbam, gu bum ji marè'tu, ²⁰ kuksə ké' bum sè wà co yà'a Nwì, rùm, sə bèn bwiñ, ñkàəm, kok ndù, bup ntəm, wi', gəgà'a, sə dzəm megu bəp bə njò, ²¹ sə tsərə megu bum bəu mok, no jəhu rük, ñgàa səu nə ye nsàap bum sè co yà'sə pwe'fo'. Mù sè sè weñj ntu' mvə'nə mù ànə tsok to weñj mantombi fa' lañ də bəu sè wo gùgə nsàap bum yà'sə pwe'fo' nè kà mvwe' ganj ñkum sè Nwì sə bə lis kə yə lok.

²² Bum sè yà' vè yàwo bohòYòñsə Nwì ve'e: dzədzəm, kwəkwa, fiñ, kontəm, kosəmanzin, gu bəbonj bohòbwiñ, ngòye zìnə bə bum pwe'fo', ²³ fùə, nè sə ko fəsə ni'. Bum yè'sə pwe', lùk mòk ka nè nà' sè duk də kà yà' gu yèñ. ²⁴ Bəu sè wo bəu Jisòs Krest wèñ a fweñ màk gesə ntəm awo sè yà'a gùgə wo, wo sə gu bup yà'a lañ. Yà' mègù co də wo à jə yà', nè te'lə zə yà' mənə ntəəñ Jisòs Krest. ²⁵ Yòñsə Nwì a fa ves luy yi, ye də a bəbonj də a dzəm ngòfa ni' avəs pwe'fo' ndzə bohòyi, ya yi nìntsok fa vesùwèñj mandzə nè a cum ncu avəs yi. ²⁶ Vesùwèñj kà ni' sè nè, vesùwèñj kà ñwè nəmòk ntəm jòksə, vesùwèñj kà yu ñwè mòk sè wa.

¹ Bwema am wèñ, a ye-a nğa wèñj yə ñwè nəmòk nè yi gbù ni sənə bup fana wèñj sè wèñj tə gəgəñ bə bum sè ma nè Nwì yà'a, wèñj tesə yi ya yi tesə kok və ca. Wèñj kà bə nènì' sə gu. Wèñj sə jəñ ñkərə sè' də ya wèñj kà ca sè' gbù ni lə. ² Wèñj bək tesə fa ndàanjwè pwe' ñgə' ye. Wèñj gu-a ve'nə, ye də wèñj sə nòñsə lùk nè Krest nə.

³ A ye-a nğa ñwè nəmòk sə jə ni' ye co yi yumok nğa yi ka yumok yèñ fana ye də ñgəñgəñ sə bərə ni' ye. ⁴ Ndàanjwè pwe' mumsə ja'a fàha ye sè yi sə gu yà' pwe'fo' bəbonj; a ye-a nğa yà'a bəbonj fana yi kwa bə yusè yi a gu yà' bə tu ye, ka də bəusə yi gha' ñwè nəmòk duk. ⁵ Njo nè ndàanjwè pwe' nè bək tsə li bum ye yi.

⁶ Ñwè nè yi sə yərə jə ncèp nè Nwì gəpsə bum ye sə bəbonj mamòk bə cicà nè nà' sə yərə yi nə.

⁷ Kà də ñwèe jərə duk, kaco ñwèe bəsə Nwì ləm yèñ. Yusè ñwèe bi gèsə lèsə nze pwe'fo', yi nè kə kup mègù ntsə'mòk sè' zèñ. ⁸ A ye-a nğa ñwè sə bi mègù bum sè ngùupni' ye sè dzəm yà', ye də yi nè kə tse' fo' bum sə bup nə ye kpə. Ñwè nè yi sə bi ye bum sə Yòñsə Nwì sə dzəm fana yi nè kə tse' ye luj nè nà'a nè mamgə fo', nè yòñsə nə fa yi. ⁹ Vesùwèñj gu tse' mam bəbonj fo'. Vesùwèñj kà wò, bəusə a kà-a teñsə fana mvəkə nè kə dzèñ nùu nè anə kup zu bum sè vesùwèñj à bi yà' sə. ¹⁰ Ye də vesùwèñj tse'-a mandzə ghà yà lònj, a sə gu bəbonj bohòbwiñ; nə ye ghak lɛ bohòbwema avəs sə vesùwèñj tse' dzədzəm Jisòs Krest yà'a ntəñ.

Ncèp Nə Nà' Lèsə

¹¹ Wèñj ja'a na yàwèñj mvə'nə mù sè còm bə bo yàm yà' sə kùk ñkpohò nè. ¹² Mù tsok fa weñj də bəu sè wo sə dzəm də wo yəəñ mū lisə bwiñ co də wo bəbonj yà'a, a wo sè wo sə bwi' lo weñj də ya wèñj kom tu mbəmbam sə. Wo sə gu ve'nə mègù də ya bwiñ kà wo njo ncèp nè nà'a bə kpə Krest muntəəñ nə tüksə. ¹³ Bəu sè wo sə duk də bwiñ komtu yà'sə, wo sə kà yàwo lùk bəu Jus sə wèñj sə sè' nòñsə wes. Wo sə ləp mègù mandzə nè də wèñj kom ve'nə ya wo kumngùñ də wèñj dzəm ma nè njàwo nə lañ. ¹⁴ Bohòmù yàm, kaco mù kumngùñ bəu yumok yèñ, ka ntəəñ Tà Jisòs Krest avəs nə casə. Kpə ye nə a gu nzeñgòñ nə ye bohòmù mok co yusè wə. Yà' mègù co bum sè sə nzeñgòñ sə a kpə wes bohòmù lañ, fana mù kpə yàm bohòwo anə sè'. ¹⁵ Ñwè nè yi kom tu bə nè yi a ka kom pwe'fo' zəzok ka yèñ, nğa wo tse'-a dzədzəm àwo lañ

na. Yu nè gũgũṅ nè dè Nwì a gù b̀̀sè vesùwèṅ mok b̀̀u sè fi. ¹⁶ B̀̀u sè wo sè be' mandzè ncu nè fi ènè, wo b̀̀u Izùrè sè zìnè, sè Nwì tse' wo yi, Nwii fa wo fifi, nè koksè manziṅ bohòwo sè'. ¹⁷ M̀̀ sè cèp lèsè dè, ye jèṅ ṅga'a lo mantombi, ṅwè nèmòok kà m̀̀ ntum jòksè. Ləloo mvwe' sè m̀̀ni'i m̀̀ yè'e sè nitsè' dè m̀̀ ṅkwèṅ Jisòs. ¹⁸ Bwema am wèṅ, m̀̀ lèṅ dè Tà àvès nè yi Jisòs Krèest gũ wèṅ pwe' b̀̀boṅ. Yà' a ye ve'nè.

Nwàk nè Pol à Còm Fa Bùu sè Mvwe' Lak EFESÒ

Nwàk nè Pol à còm fa bùu Efesòènø yi à dzəm də bwiŋ riŋ yusè Nwi sè fùhu nõŋsə. Yi də Nwi sè dzəm ngòjøn benə və bum pwe'fo' sè yi à gù yà' sè mvwe' mò'fis, bum sè mabu bə sè sə nzenğòn pwe'fo', də ya Jisòs Krèest ye ñwè nè mantombi bə zeŋ yi (Taŋ mbùp 1:10). Nwà' nə sè cèp sè' də bwiŋ pwe' cum ncu nè cù mò'fis ènə bùu yusè Jisòs Krèest à gùu sə.

Ncèep gbù' sè ndzənə ñwàk ènə sə rɛŋsə fa bwiŋ nsàp ncu nè bùu Nwi wèŋ tse' nà' mvwe' mò'fis bə Jisòs Krèest wèŋ nə. Mòok də cos nə co ni' ñwè fana Jisòs ye ye tu. Kè co ndap nè wo ci nà' fana Jisòs ye lis tò'ndap nə, bùu cos ye yàwo co mbàandap nə. Mòok də cos nə co ñgwe ñwè fana Jisòs ye bwi ye ndum. Ncèp nè yi tip ləsə wo bə zeŋ nə də, wo jəŋ bum mǎ' dzèe' sè Nwi a fa wo sə nə ni tse' yà' pwe', ya ñga wo ye gugun. Woo ye gugun fana maze' nə kà wo bə ñkərəð ye nə bõrə má' (taŋ mbùp 6:11).

Sàsè Nè Nwi A Fa Ves Nə Və BohòJisòs Krèest

¹ Còm ñwàk nè'e mùu Pol nè Nwi a duk yi də mǎ ye ñgà ntum Jisòs Krèest nə. Mù sè còm fa nà' bohòbùu Nwi sè wo cu mvwe' lak Efesòwèŋ, wèŋ sè wèŋ sə bɛ' Jisòs Krèest bə zinə nə ye wenə wèŋ mvwe' mò'fis sə. ² Mù lɛŋ də Nwi nè yi tɛ' àvès nə ye Tà Jisòs Krèest ye bəboŋ bohòwèŋ, nə fa weŋ fiŋ.

³ Vesùwèŋ kwasə Nwi. Yi Nwi nə ye Tɛ'ɛ Jisòs Krèest nè yi Tà àvès nə. A kwasə yi bùusè yi a sè ves, nə be'lə ves Krèest wèŋ mvwe' mò'fis, fana nə fa ves vesùwèŋ bum sè bəboŋ sè yà'a mvwe' gaŋ ñkum ye sə pwe'. ⁴ Nwi ànə cokfis vesùwèŋ də a nə ye bùu ye bə Krèest mvwe' mò'fis, ñga wo ka nzenğòn nə ntògù. Yi ànə gu ve'nə də ya vesùwèŋ ye bùu sè rərəŋ sè a ka nzak mantombii yi tse'. Yi ànə gu ye'sə bùu dzədzəm nè nje nə. ⁵ Nwi ànə duk nõŋsə me sə vèə yi laŋ də yi nə jəŋ vesùwèŋ ngòye bwe ye. Yi à duk də yi nə gu ves ve'nə ndzə bohòJisòs Krèest bùusè yà'a mvè'nə yà' à bókàrə yi ve'nə. ⁶ Yi ànə niŋ fa ves bòvəm me sə ndzə bohòmo ye nè yi dzəm nà' wùriŋ nə fana bwiŋ pwe'fo' kuksə liŋ ye sə bùu nsàp bòvəm ye ènə.

⁷ Mo ye nə à làk tiŋ fis tu avès bə nduəm ye, də ya Nwii swi fa ves bup avès. Yà'a mvè'nə bòvəm nè Nwi nə yam ve'ɛ wùriŋ sə. ⁸ Yi a səs fa ves bòvəm ye nə ve'nə, nə fa ves bə ñkərəð nè ngòri bum sè ye sə fo'. ⁹ Nwi ànə fùhu nõŋsə me yusè yi nə gu

yà' ndzə bohòKrèest sə, sə vèə yi laŋ, fana yi niŋtsok fa ves yà', ñga ñwè à ka yà' riŋ yuk. ¹⁰ Yusè Nwi à sə dzəm də mvèək kàrə yi gu yà' sə, à ye də yi nə jəŋ benə və bum sè yi à gù sə pwe'fo' mvwe' mò'fis. Yi nə jəŋ benə və bum, sè yà' cu sə nze bə mabu pwe' mvwe' mò'fis fana Krèest ye ñwè nè mantombi bə zeŋ pwe' yi.

¹¹ Vesùwèŋ a bùuŋ mok sè' bùu Nwi njo Jisòs Krèest nə. Nwi ànə fùhu nõŋsə laŋ də anə ye ve'nə, fana bum pwe' bùuŋ və megu mvè'nə yi dzəm kok gù ve'nə yi. ¹² Yi a cokfis ves sè ànə naaŋ to tu bohòKrèest ye'sə, də ya a gu bwiŋ wo kuksə liŋ Nwi sə. ¹³ Yà' ànə ye bohòwèŋ sè' ve'nə də, ghà nè wèŋ ànə yuk ncèp nè zinə nè nà' à sə tsə' weŋ mvè'nə Nwii nə fa weŋ lùŋ nə dzəm fana Nwi a fa weŋ Yòŋsə nè Rərəŋ nè yi àkàk wo sə, à ye Yòŋsə nè Rərəŋ nə. Yòŋsə ye ènə ànə ye bohòwèŋ anə co ñgwè ngònŋtsə' də wèŋ ye'sə bùu ye. ¹⁴ Yu nè mantombi nè Nwi à fa to bùu ye sə mvwe' bum sè yi à kàk wo sə, à ye Yòŋsə nè Rərəŋ nə. Njo Yòŋsə nè Rərəŋ ènə fana a ri də ghà nè Nwii nè fiŋ mè'rə wes ves bohòbup fana yi nə fa mali ves bwees bum mok sè yi à kàk ves sə sè'. Yè'sə nə gu fana bwiŋ kuksə liŋ Nwi bə zeŋ sè'.

Pol Lɛŋ Fa Krətèŋ Sə Mvwe' Lak EfesòWèŋ Piriya

¹⁵ Nà'a njo nè ghà nè mù à yuk mvè'nə wèŋ fa ntum bohòTà Jisòs, nə ye mvè'nə wèŋ dzəm bùu Nwi wèŋ fana, ¹⁶ mù sə lɛŋ fa weŋ piriya nùumbu pwe'. Mù ka ngòkwasə Nwi bùu tu awèŋ tɛŋsə yuk. ¹⁷ Mù lɛŋgə Nwi Tà Jisòs Krèest avès nè yi Tɛ' nè yi tse' fònə. Mù lɛŋ yi, mù sə duk də yi fa weŋ yòŋsə nè nà'a gu weŋ ngòtse' ñkərəð nè də ya wèŋ sə riŋ tsərə Nwi. ¹⁸ Mù lɛŋgə də yi muk tosə ñkərəð awèŋ ngòyè ri mareŋ nè nje nə, ya wèŋ rɛŋ bə bum sè yi a to weŋ də wèŋ naaŋ to bə zeŋ sə. Mok ye sè' də ya wèŋ rɛŋ bə mvè'nə bum sè yi a kàk fa bùu ye wèŋ yam, nə boŋ, ¹⁹ nə ye mvè'nə ñaaŋ ye sè yi sə fàk bə zeŋ ndzə ni'i vès sə vès à dzəm bohòyi sə, a yam co wù kà fàk to sə sè'. Ñaaŋ sè yi gùgè fàk bə zeŋ ndzə ni'i vès sə yà' mègù sè' ñaaŋ sè ghaŋ, ²⁰ sè yi à lòkoksə Jisòs Krèest bə zeŋ mvwe' kpu, nə cumsə nà' bo ma mǎ'a yi mabu sə, ²¹ fana Jisòs Krèest tse' ñaŋ fo' nə casə nsàp yòŋsə nè fòpwe' nè nà' tse' ñaŋ mbwa yi. Yi yam ghak nsàp liŋ nè fòpwe' nè də nà' tse' ñaŋ sə nze fɛŋ nə ye bə nzenğòn nè nà' ye mantombi pwe'fo' sè' yi. ²² Nwi a benə bum pwe'fo', nə nõŋsə fa Krèest yi nənɛtes kù mbwa. Yi ñga'a mok ñkum bə bum pwe'fo' yi, Nwi a gu yi ngòye tu bohòcos nə sè'. ²³ Cos nə ngùpni' Krèest. A zeŋ nè nà' gù yi ngòye wesə dak nè dak,

sə' mɔvə'nə a yi nə yi gũ wesəgə bum pwe' ma nə fɔpwe'fo' dak yi nə.

2

Wəŋ Anə Ye Bù Kpɔkpɔ Nɔkɔŋ Nə Luŋ

¹ Bohòwəŋ yàwəŋ, wəŋ anə ye to co bùu sə kpɔkpɔ bùusə wəŋ anə kà duk Nwi yuk, nə sə gu bɔp. ² Ghà anə à ye, wəŋ à sə be' lómègù bum sə nzenɡòŋ nə sə dzəm sə. Wəŋ sə yuk duk yòŋsə nə yi tse' yòŋsəə ze', nə yi sə fak sə ntuù bùu sə wo à gatu bohòNwi bə mɔvə'nə ŋga'a yi nə. ³ Vesùwəŋ à ye mègù sə' co wo. Vesùwəŋ à sə cu ncu nə ŋgùupni' avès à sə dzəm zəŋ. Vesùwəŋ sə gu bum sə yà' sè bònì' avès sə, nə ye yusə ŋkərəð avès duk də yà'a bəbɔŋ bohòvès anə. Vesùwəŋ à ye mègù sə' co mɔvə'nə ndaaŋwə pwe' à ye sə, də a nə ye ŋgə' bùusə a tse' nsàp ntəm nə aco Nwi jòk bə zəŋ. ⁴ Vesùwəŋ anə ye-a sè' ve'nə fana Nwi ye ŋwə nə yi tse' koksəmanziŋ ve'e, nə tse' dzədzəm bohòvès sè' wùriŋ. ⁵ Fana mɔvə'nə vesùwəŋ anə ye mok co bùu kpɔkpɔ njo bɔp avès sə fana yi lɔŋsə be'lə ves bə Jisòs Krəst. Wəŋ a tse' lùŋ yà'sə bùu bòvəm Nwi. ⁶ Mvəsə ves Krəst wəŋ à ye mok mvwe' mò'fis fana yi lòkoksə venə wəŋ, ŋgòcu venə wəŋ mənə dzə' nə ghaŋ ma mabu. ⁷ Nwi anə gu ve'nə də ya a kə dzəŋ nùu, bwiŋ ye nsàp bəbò nə yi anə fa ves bohòJisòs Krəst nə, nə riŋ mɔvə'nə də bòvəm nə nje nə yam ve'e wùriŋ sə. ⁸ Nwi à lɔŋsə wəŋ bə bòvəm nə nje mɔvə'nə wəŋ a fa ntəm awəŋ bohòKrəst. Ka yumok sə wəŋ à gũu yeŋ, Nwi a fa weŋ wà. ⁹ Yà' ka bùu nsàp fak mòk nə wəŋ a gũu yeŋ, ye də kaco ŋwə kumŋgùŋ bùu zəŋ yeŋ. ¹⁰ Vesùwəŋ bo faak Nwi. Yi à fù' cəsə ves ndzə bohòKrəst ya vesùwəŋ sə gu bəbɔŋ, mvəsə yi anə fùhu nòŋsə də vesùwəŋ nə gu sə.

Bùu Jus Bə Bù Lakmvum Wəŋ Mok Mò'fis Bùu Krəst

¹¹ Wəŋ sə ma bə tè' awəŋ à ye bùu lakmvum, wəŋ sə riŋ də wəŋ anə ka bùu Nwi yeŋ. Bùu Jus sə wo à sə kom yàwo tu anə ye bùu Nwi wo fana wo sə to wəŋ yàwəŋ də bɔp bù nə wəŋ kà tu komgə. Kom tu nə mègù yumok sə bwiŋ gùgə yà' ma mənə ŋgùupni'. ¹² Wəŋ sə tsərə tse' də mɔvək anə à ye ŋga wəŋ Krəst wəŋ à ka njaŋ ye lok fuk. Wəŋ anə ka ŋgwi bù Izurə nə Nwi à cokfis də wo bùu ye wəŋ sə yeŋ. Wəŋ anə ye yàwəŋ ŋkàŋŋ fana, nə kà bo sənə rùk Nwi nə yi à kàk ŋgòfa bùu ye wəŋ bum fo' nə tse'. Wəŋ anə ye yàwəŋ sə nzenɡòŋ anə nsàp bù nə wəŋ à ka tsətsərə mòk nə co wəŋ sə naaŋ tu fo' tse' lok. Wəŋ anə ka Nwi ri lok. ¹³ Yà'a ŋga'a ye'e mok də, bùusə wəŋ Krəst wəŋ mok mò'fis fana wəŋ sə wəŋ anə ye to fa' səsap sə a

sòŋ kɔp vè mok laŋ bùu nduəm Krəst sə. ¹⁴ Jisòs Krəst nə à jə vè fa ves fifi yi bə tu ye. Yi a jə be'lə vè bùu lakmvum wəŋ ŋgòye mok mò'fis bə bùu Jus wəŋ. Yi à jə ŋgùupni' ye, nə fis mak gesə bəbəŋ nə nà' anə sə təŋŋ lok mɔtsətsə'rəə wo co mbàndap nə bə zəŋ. ¹⁵ A yà'sə də yi à kə teŋsə lùuk bùu Jus wəŋ bə bum lak awo sə wo à sə gùgə yà' sè' pwe'. Yi à gũ ve'nə də ya yi jəŋ be'lə vè bòop bùu sə ba sə mvwe' mò'fis. Fana wo ye mok ŋgwi bùu nə mò'fis nə fi. Yà'a mɔmvə'nə yi à jə vè fifi sə. ¹⁶ Ghà nə Krəst anə kpɔ mɔntəŋŋ fana yi fis gesə bəbəŋ nə nà' à sə yegə mɔtsətsə'rəə bòop bùu sə ba sə. Yi à gũ ve'nə də ya yi jəŋ və bòop bùu sə ba sə bohòNwi co ŋgwi bùu nə mò'fis. ¹⁷ Yà'a mɔvə'nə Krəst à jə vè ntirə nə nà' tse' fifi, nò tsoho fa wəŋ sə wəŋ cu səsap bə sə wo kɔp vè Nwi wəŋ sə'. ¹⁸ Vesùwəŋ pwe'fo' tse' yòŋsə nə mò'fis ndzə bohòKrəst nə. Fana vesùwəŋ tse' mandzə nə ŋgòvə mvwe' sə Te' cu sə sə'.

¹⁹ Ye də, wəŋ sə wəŋ bùu lakmvum sə, wəŋ ka ŋga'a mok ŋkàŋŋ yeŋ. Wəŋ ŋga'a mok weŋ bùu Nwi wəŋ pwe' bwe nze. Wəŋ mok bwe sə mɔ nda'a Nwi. ²⁰ Kùumndap nə ŋgàa ntum Nwi bə ŋgàa tsòhòbum Nwi wəŋ anə ye to zəŋ wo nə fana, wəŋ yàwəŋ ŋga'a sè' ndap anə mamòk. Lis nə nà' a lis tò'ndap nə, a Jisòs Krəst bə tu ye. ²¹ A yi nə yi kotsə' ndap nə pwe' mvwe' mò'fis. Yi gùgə nà' ŋgòkuk, nə ye ndap nə nà'a zok nə tse' nà' Tə Nwi. ²² Krəst gùgə wəŋ sə wenə wəŋ mvwe' mò'fis sə ŋgòye sə' ndap anə mamòk. Nwii cugə mɔmvwe' ndap anə bə yòŋsə ye.

3

Pol Tsə' Reŋsə Bum Sə Yà' Cu Səswihi BohòNwi

¹ Bum ye'sə nə yeè nə ve'nə fana mɔ mɔ Pol nə mɔ cu ndapndzəm nè'nə, mɔ sə ləŋ fa weŋ Nwi. Mɔ cu ndapndzəm nə bùu tu Jisòs Krəst, də mɔ sə tsòho fa liŋ ye sə bohòbù lakmvum. ² Mɔ tsəm də wəŋ a yuk mɔvə'nə Nwi a fa mɔ faak ye'e bə bòvəm nə nje də mɔ fak fa weŋ sə laŋ. ³ Nwi bə tu ye à nitsə' fa mɔ yusə yà' à cu səswihi bohòyi sə ŋwə nəmòk ka bə zəŋ riŋ yuk. (Mɔ a còm fa weŋ bə zəŋ momjə ve'e laŋ. ⁴ A ye-a ŋga wəŋ ta-a yusə mɔ a còm sə fana aco wəŋ zəŋ bə yusə səswihi sə mɔ ri yà' bə liŋ Krəst sə.) ⁵ Nwə anə ka bə zəŋ mantombi ntòriŋ yuk. Nwi niŋ fa yà' ŋga'a bohòŋgàa ntum ye bə ŋgàa tsòhòbum ye wəŋ, sə wo bùu sə Nwi a nòŋsə wo zok sə. Nwi a nifa yà' bə yòŋsə ye nə. ⁶ Yu nə səswihi nə nè' də: mɔvə'nə bùu lakmvum wəŋ yuk Ntirə nə Bəbɔŋ nə, nə dzəm nà' fana wo tse' yàwo bum sə bwe nze tse' yà'

wo sə sè'. Wo mok mamòk bə ngùrni' nê mò'fis nê fana wo tse' ma njàwo sənə bum sə Nwi a kàk fa bùu ye sə sè'.

⁷ Nwi a gù mu yi dè mu ye ngà fàk nè Ntirè nè Bəbənə. Yi a fàk sə ntuù mù bə nàan sə ye sə fana yi nê fa mu fàak ye'sə bə bəvəm nè nje də mu gu. ⁸ A ye-a sə də mù jə'rə cāsə bùu Nwi wən sə pwe' mù fana Nwi a fa mali mu fàak ye'sə bə bəvəm nè nje. Fàak sə yi a fa mu sə, a də mu tsoho lo fa bù lakmvum wən ma nsàp ghàk nè Jisòs Krèst tse', nè kaco njwè cepto yən nê. ⁹ Fàak am mook ngònifa bwiñ mvə'nè bum sə yà' cu səswihi bohòNwi, sə yi ànə gu yà'a nè kə ye nùu. Nwi nè yi ànə gu bum pwe' yi nè à lòksə swihi bum ye'sə mvə'nè à yè yèe. ¹⁰ Yi à swihi yà' ve'nə də ya a kə dzèñ niè' nê'e fana yi jəñ cos nê, nè niñtsok nsàp njkərə nè yi tse' nè bə bum pwe'. Yi nè niñtsok fa nà' bohòyònsə sə wo tse' njan ma mabu wo sə. ¹¹ Yà'a mvə'nè Nwi ànə gu bum sə yi ànə duk ntinè bùè də yi nê gu sə. Yi à gù yà' ndzə bohòKrèst nè yi Tà àvès nê. ¹² Vesùwèn sə vès Krèst wèñ mok mvwe' mò'fis sə, aco a vò to mantombii Nwi, nè kà wəp, bùusə vès a dzəm bohòTà Jisòs nê. ¹³ Ye də mù ləñ wən wùrìj də kà də wèñ bupsə ntum awèñ də bùusə mù sə yə ngə' bùu wèñ duk. Ngə' nè mù sə yə nê, wèñ nê tse' swe' fo'.

*Piriyà Nè Pol A Ləñ Fa
Bùu EfesòWèn*

¹⁴ Ye də nà'a njo nè mu təngə bə tumfərə mantombii Tè', ¹⁵ nè ngwi bù nè ma mabu bə sə sè nze pwe' tse'gə lìn awo bohòyi nê. ¹⁶ Mu ləngə Nwi də yi fa wən yònsə ye ngògù ntuum awèñ tse' njan. Nwi nê, yi tse' kəkuk ve'e wùrìj co yi gu fa wən ve'nə. ¹⁷ Mu ləngə sè' də Krèst kə cum sə ntuù wèñ mvə'nè wèñ a dzəm bohòyi sə. Mu ləñ də dzədzəm nè wèñ tse' bohòmòk bə mòk nê co ngàan-tu, nè guñ co kùumndap, nè kà tsòhò. ¹⁸ Ya nga wèñ, nè ye bə bùu Nwi wèñ pwe'fo', nè rəñ rìj mvə'nè Krèst dzəm ves mangəngəñ sə. Dzədzəm nè nje nê nà'a wəwèñ nê ye səsap nê ye cəco nê tse' ntuəm tu sə'. ¹⁹ A ye-a sə də dzədzəm nè nje nê nà' yam ve'e nsàp nè kaco njwè rìj wes to nà' ye fana mù ləñ də wèñ rìj nà', ya nga nsàp ntum àwèñ nê buñj co nè Nwi dak nè dak.

²⁰ Vesùwèñ kwasə Nwi nè yi tse' njan sə yi fàkgə bə zəñ sə ntuù vès nê. Aco yi gu rìj ghak, nè casə mvə'nè a sə fek yi, nè ye bə mvə'nè a sə tsərə. ²¹ Nwii tse' kəkuk bùu bùu cos nê, nè ye bùu tu Jisòs Krèst bə ghà nè fòlòñ, nè kà mè yuk. Yà' ye ve'nə.

4

Wèñ Fak Mvwe' Mò'fis, Co Nwè Nè Mò'fis

¹ Mù nè mù cu ndapndzəm bùusə də mù sə fàk bohòTà nê, mù ləñ wèñ ve'e wùrìj də wèñ cum ncu nè aco nà' kurə bə mvə'nè Nwi ànə to wèñ ngòcu sə. ² Wèñ jəñ ni' awèñ sə nze, nè sə ye fàè, nè ye də a ye-a nga njwè gù yumok sə yà' ka wu bəñ, wù kà bə zəñ nənək jòk bùusə wèñ tse' dzədzəm. ³ Wèñ lap mandzè nè ngòcu ncu nè mvwe' mò'fis, nè Yònsə Nwi a to wèñ ngòcu nê, ya nga wèñ cum bə ffi. ⁴ Vesùwèñ tse' ni' nè mò'fis, nè tse' yònsə sə' nè mò'fis. Yà' mègù sə' mvə'nè yu sə Nwi à to wèñ ngònaan tu bə zəñ mantombi nè gù sə' mò'fis. ⁵ Vesùwèñ tse' Tà nè mò'fis, a dzəmtse' sə' yusə mò'fis, nè ye sə' bəptə nè mò'fis. ⁶ Nwi mègù mò'fis nè yi Tè'e bwiñ pwe'. Yi tu bə bum pwe' yi. Yi jəgə bum pwe', nè sə gu fàak ye bə zəñ. Yi kotse' bum pwe'fo' yi.

⁷ Fana Jisòs Krèst a fa vesùwèñ nsàap njkərə əzok. Yi fa ndaanjwè pwe'fo' ma nje mvə'nè yi dzəm ngòfàk fa nà'. ⁸ Yà'a yusə njwək Nwi sə cəp də, <<Ghà nè yi ànə kok lo mabu səsap fana, Yi à jə lòbùu sə yi ànə ghak wo bə dzè' njkəuntən;

Yi fa mangòn fəfa.>>

⁹ Ncèp nè də, <<yi ànə kok lo mutsə səsap>> nà'a yà'sə da? Nà'a yà'sə də yi ànə tson lo to ntòtsəton, ma nè sə mbwè nze. ¹⁰ Ye də njwè nè yi à tsə tsəton nê, a sə' yi nè yi à kok lòkəkək, mu ntòbu nê. Yi à kok lòve'nə ya yi ye ma nè fəpwe'fo' yi. ¹¹ A yi nè yi à fa mangòn wèñ fəfa nê. Nsàap fəfaa sə yi à fa yà'wèñ sə à ye də, yi à nònsə bùu mok ngòye ngàa gè ntuum ye, mok ngàa tsòhòbum ye, mok fəngəri, mok pastòn ye mok cìcə wèñ. ¹² Yà'a mvə'nè yi ànə gu ve'nə ngògù fəhu nònsə bùu Nwi wèñ də ya wo fak bohòyi Krèst: ya wo ci lòkəkəs tes ni' nê. ¹³ Fana ya vesùwèñ pwe' nè kə dzeñ mok mvwe' sə də a tse' tsətsərə nè mò'fis bə yusə a dzəmtse' sə, nè ye bə yusə a ri yà' bə ma nè mo Nwi nê. A ye ve'nə fana yà' gu ves mok ngòbùuñ bùu sə vesùwèñ a gu wəp lan, a ye mok co Krèst nê bə tu ye dak nè dak. ¹⁴ Fana vesùwèñ kà mok co bweñke' ye fe'lə ngòsə yu'rə ke'cà bum sə bwiñ sə yə'rə nè sə kupsə ke'cà ntuum avès bə yusə vesùwèñ a dzəm sə; kə də njwè mòk cì' mvwès fana nà' yuhu fə ntu'ù vès co də nà'a zinə yà'a mok sə gù fe'lə. ¹⁵ A ye lə də, vesùwèñ dzəm mòk bə mòk, ya a sə cəp zinə, ya vesùwèñ kuk ngòye kəkərə co ni' Krèst, nè yi tu yi nê. ¹⁶ Yi tu yi fana ni' nê pwe' sə yuk bohòyi, fana ni' nê pwe' cu mò'fis mvə'nè nzehe ni' sə sə kohotse' nà'

mvwe' mò'fis anò. Fana a ye-a nga ma ni' nò fòpwe' sò gù fàk ma nò nje nò kàkùrè fana ni' nò pwe' kuk, nò gùj bə dzədzəm.

Wèej Cum Nsàp Ncu Nə Fi

¹⁷ Mù tə yàm bə ncèp nē'e, nə sə tip wəj bə liŋ Tà də wèej kà nsàp ncu nò bù pegé wèej cugè nà'a mok cu. Nsàp mandzə nò wo tsəregè bum yàwo nò nà' kà fàk tse'. ¹⁸ Nkərà àwo cu sənə mandzəm. Wo kà mvwe' ncu nò Nwì nò rìj būsə wo gùgutu, nò kà yumok rì. ¹⁹ Marè'tu a mè mutuhù wo laj. Wo fa mēgù ni' awo mok bə ngògù jòn. Wo sə gù nsàap bum sə bup nduk, nò kà mvək kəp.

²⁰ Bohòwèj yàwèj, wèj à kà yumok mùm'və'ànə bə liŋ Krest yə'rə. ²¹ Wèj à yuk li liŋ ye lə laj, kà vè'nə yəj à? Wo à yə'rə fa wèj zìnə nò nà'a bə liŋ Jisòs nò laj. ²² Ye də wèej fwej mak gesə ni' àwèj nò zəm nà'a fo', nà' à kùrə ye bə ncu àwèj nò wèj ànə sə cum to mantombi nà'a. Bum sə bup sə yà' à sə bəwèj sə à bərə wèj nə gù bupsə wes ni' nò zəm nò laj. ²³ Wèej tse' lə tsətsərə nò fi ya wèej rəej bum mok bə mandzə nò fi. ²⁴ Wèej ni tse' mok ni' nò fi, nò wo a gù nà', nà' tse' nsəsə Nwì. Ni' nò fi nò ncu nò nà'a zìnə, rərəj bə rərəj sə'.

²⁵ Ye də wèej kà mvwès mok sə cì'. Nwèe cep-a yumok bohòmoma ye, yà' ye megu yusə yà'a zìnə, būsə vesùwèej pwe' ni' nò mò'fis. ²⁶ A ye-a nga wù jòok, wù kà də jèjòk nə gù wu ngògù bup duk. Kà də wu yiskok bə vəəm jèjòk tē nùm kə ca co duk, ²⁷ ya wu kà maze' nò mandzə fa. ²⁸ Nwè nò ye à sə yègə-a yə, yi tējsə. Yi fak mok bə bo ye zìnə, ya yi tēsə to bəu sə wo ngàa jìj wèj. ²⁹ Kà də ncèep sə bup tēsə kə cùhu wèj duk. Wèej cep megu lə ncèep sə co yà' tēsə bwiŋ fana yà' ye kàkùrə bohòwè nò wù sə cèp bohòyi nò. A ye vè'nə ya yà'a tse' swe' bohòbwiŋ. ³⁰ Mòok sə' də kà də wèej gù də ntum Yòŋsə nò Nwì nò yaaj duk. Wèej riŋtse' də Yòŋsə nə muni' wèj nə co ngwè ngòniŋtse' də Nwì tse' wèj yi, fana yi nò kə fiŋ mè'rə wèj nga nùmbu nò kə dzèej. ³¹ Wèej mè'rə mak gesə cucuk, kà ntum ko, nə ye jèjòk wèj pwe'fo'. Nwèe kà də yi sə cep furə kè'ca, nə sə yak kè'ca bwiŋ duk. Nwèe kà mazəp tsətsərə nò bə jòn bohòwè mòk sə vəə yi tse' lok fak. ³² Wèej sə gù fa mòk bə mòk lə bəbon, nə sə tse' ntum nò fəfwèj. Wèej sə swifa mòk bə mòk mvə'nə Nwì à swifa wèj mvə'nə wèj à dzəm bohòKrest yà'a.

5

Wèej Cum Ncu Nə Nà'a Ncu Marej

¹ Wèej bwe Nwì sə yi dzəm wèj vè'e wùriŋ, fana ye də wèej sə gù bum sə' co

yi. ² Ncu àwèj nò wèj sə cu nə, nà'a ye bə dzədzəm mvə'nə Krest ànə dzəm ves sə', nə fa yòŋsə ye bəu vès yà'a. Yi fa yòŋsə ye nò co fəfa mòk nò nà' à rəm sàaj bəŋsə bohòNwì nà' ye sə' co satikà' bohòyi nə vè'. ³ Wèej bəu Nwì fana kà də wèej gù co wo tēj lok fak nzak sàhà bə liŋ awèj duk. Nzak sàhà bə bum sə yà' kà rərəj yèj pwe' nə ye ntəm nò ngòtsərə də wu tse' bum nkəuj wuwù nà'a kà bohòwèj yuhù yuk. ⁴ Kà bəbon co wèj sə cep kè'ca ncèep jòn bə ncèep ləm nə ye mansohòwèj yèj. Wèej sə kwasə lə Nwì. ⁵ Wèej riŋtse' də ŋwèe nò kà bə'lə yumok mvwe' gaj nkum Krest bə Nwì kə tse' lok, ŋga a ye-a də yi sə ko sàhà, sə gù bum jòn nə ye nsàp ŋwè nò yi sə dzəm ngòtse' bum nkəuj na. Ngà dzəm bum nkəuj ànə sə jə bum yà'sə co Nwì bohòyi. ⁶ Kà də ŋwè nəmòok kə borə wèj bə ncèep sə wà bə bum sə mù tsə' wèj yè'sə duk. Bum yà'sə, a zèj sə yà'a gùgè nkuj Nwì jòk bohòbəu sə wo kà duk ye yukgè sə. ⁷ Ye də wèej kà bə nsàp bə ànə wèj sə bə'lə lok. ⁸ Wèj ànə ye to yàwèj fa' sə' ngàa cu sənə mandzəm. Ngà'a nē'e wèj a bəuj vè mok bəu Tà Jisòs fana ye də wèj cu mok mvwe' marej. Ye da wèej cum mok ncu nò aco nà' niŋtsok fa bwiŋ də wèej ngàa marej anə. ⁹ Busə marej nə jə vègə nto'o sə bəbon co gəbòn bə kàkùrə nə ye zìnə sə'. ¹⁰ Wèej lap mandzə nò ngòyərə lə yusə aco yà' gu Tà yi kwa. ¹¹ Kà də wèej fa gesə bo awèj sənə bum sə wà sə yà' a bum ndzəm yà'sə duk. Wèej yə nsàap bum yà'sə, wèj fis vesə yà' lə mvwe' marej. ¹² Ngòcèp bə nsàap bum sə wo gùgè yà' mvwe' səsəwìli sə a marè'tu wùriŋ. ¹³ Fana a ye-a nga bum pwe' tēsə vè mvwe' marej fana yà' rəej yəŋj mvə'nə yà' cu sə nò zìnə. ¹⁴ Busə yusə yà'a rəej yəŋj bəbon laj fana yà' bəuj mok marej. Nà'a njo nò wə dukgè də,

<<Wù ngà dzəmlo, yəəŋ lokok mvwe' kpə!

Ya ŋga Krest fa wu marej.>>

¹⁵ Ye də wèej jəj nkərà bəbon bə nsàp ncu àwèj nò wèj sə cu nə. Wèej cum co bəu sə wo tse' nkərà, nə kə lo ləm cu. ¹⁶ Bup cu nié' wùriŋ fana mvək nò wèj tse' pwe'fo', wèj lap ngògù bəbon. ¹⁷ Kà də wèej bəuj ləm duk, wèej lap nə rìj yusə Tà dzəm də wèej gù. ¹⁸ Kà də wèej no juhə rùk, yà'sə gù bupsəgè mēgù wèj wà. Wèej fa ntəm awèj lə bohòYòŋsə nò Rərəj nə ngòrwiŋ cu ca. ¹⁹ Wèej sə cep bohòmòk bə mòk ndzənə nkii sə wo sə yəm nja ncèep Nwì, nə ye sə co yà' kuksə liŋ Nwì bə sə Yòŋsə nò Rərəj nə sə niŋtsə' fa wèj sə. Wèej sə yəm fa Tà nsàap nkii yà'sə sə' bə kwəkwa sə ntəwèj wèj anə. ²⁰ Ghà nò fòpwe' wèej sə kwasə Nwì nò yi

Tè' nê, bə yu yà pwe'fo'. Wèen sə kwasə yi mənə lɪŋ Jisòs Krest nè yi Tà àvès nê.

Nzak Ngwe Bə Ndu

²¹ Mvə'nê wèen yukgə Jisòs Krest fana wèen yuk mòk bə mòk sè' ve'nə. ²² Bəba wèen yuk bohòndum awo, co wèŋ sə yuk bohòTà Jisòs. ²³ Busə ndum tse' nàŋ mətuhù ngwe ye yi co məm̀və'nê Krest tse' nàŋ mətuhù cos yi yè'e. Krest nè sè' ngà lùŋsə cos nê, nè nà'a nì' ye nè sè' yi. ²⁴ Ye də bəba wèŋ tse' ngòyuk bohòndum awèŋ co mvə'nê cos nè yukgə bohòKrest sè. ²⁵ Ma nè bohòmbəmbam wèen yawo də, dzəm ngwe yo sə ntəu wù co mvə'nê Krest ànə dzəm cos nê, nè kpə bəu zəŋ yà'a. ²⁶ Yi à gù ve'nə də ya nà'a ye rərəŋ ngə yi cùk rəŋsə nà' bə ndzəp nè ye ncèp nè Nwì nê. ²⁷ Anə ye sà' də ya yi jəŋ gesə lo cos nè sə ntəu yi ngə nà' sə fom ngwèŋ ve'e nap. Ya nà'a ye rərəŋ, nè kà jəŋ tse' lok. Nà'a kà kəkək sè' ye lok fək, nè kà yumok nè də yi gbù bə zəŋ ləm tse' fuk. ²⁸ Yà'a mvə'nê ndum wèŋ tse' ngòdzəm ngwe awo, co məm̀və'nê wo dzəmgə nì' yawo. Nwè nè yi dzəm-a ngwe ye, ye də yi sə dzəm yà'sə nì' nè nje. ²⁹ Nwə nəmòk ka nì' nè nje bəŋ yuk. Yusə yi gùgə bə zəŋ sə də yi fagə nà' zuzu, nè sə jəŋ nkərə bə zəŋ ve'e bəbəŋ, co Krest gùgə bohòcos sə, ³⁰ bəusə vesùwèen ngùpni' ye nè məm̀òk. ³¹ A mvə'nê nwək Nwì sə cep də, <<Nà'a njo nè nje nê me'rə tè' ye bə ma ye, nè kə be'lə bə ngwe ye, bəu sə ba sə bəuŋ mok nwè nè mò'fis.>> ³² Ncèp enə co ca ve'e wùriŋ. Mù sə duk də nà' sə tsà' fa ves yumok bə mvə'nê Krest bə cos nè cu sə. ³³ A bohòwèŋ yawèŋ sè' də, ndu nwà nè fòpwe' dzəm ngwe ye co nì' nè nje fana nwà nè fòpwe' tse' ngòwəp ndu ye.

6

Nzak Ma Bə Tè'

Nə Ye Bwe Awo

¹ Ma nè bwenke' wèen yawo də, wèen yuk ma awèŋ bə tè' awèŋ co bəu sə wo yùgə Tà Jisòs, bəusə a ve'nə bəbəŋ. ² Rək nè nà'a mantombi nè wo kak be'lə yumok bə zəŋ nê, a nè də, <<Wəp ma yòbè tè' yò.>> ³ Kəkək nè nà'a fo' nè də, <<Ya ngə bum pwe'fo' ye bohòwù anə bəbəŋ, yòŋsə yòye sə nzengòŋ anə sè' səsap.>> ⁴ A bohòtè' sè' də, kà də wèen sə gu bwe awèŋ sə nsàp nè co wo jok duk. Wèen sə yə'rə kok, nè sə tip kok wo lə bə mandzə nè Tà nê.

Nzak Masà Bə Bùu Sə

Wo Sə Fək Nkwèŋ BohòYi

⁵ Bəu sə wo sə fək nkweŋ wèen yuk duk masàa awo sə yà' tse' wo sə nze fəŋ sə.

Wèen wəp wo ve'e tu no bə ntəm nè mò'fis co wèŋ sə fək bohòKrest. ⁶ Kà də wèen fak megu ve'nə ngə nwè sə kək wèŋ də ya wo kwasə wèŋ duk. Wèen gu yusə aco Nwì kwa bə zəŋ bə ntəm awèŋ pwe'fo' co bəu sə wèen nkweŋ bohòKrest. ⁷ Wèen fak fək nkweŋ awèŋ bə ntəm nè bəbəŋ co wèŋ sə fək fa bohòTà; kà co bohòŋwè nè yi mègù nwè wà nè'e ye. ⁸ Wèen riŋtse' də Tàa nè kə lək ndəanwè pwe' bə fək sè bəbəŋ sè ngəŋgəŋ a guu. A dzəm ngəŋgəŋ ye nkweŋ bə nè yi ka nkweŋ yeŋ pwe', yi nè lək yà' ve'nə. ⁹ Bohòwèŋ masàa sə wèŋ, wèen kotse' nkweŋ awèŋ sə sà' bəbəŋ, nè kà wo ntəm sə sàksə. Wèen riŋtse' də wèŋ nkweŋ awèŋ sə wèŋ tse' masà nè mò'fis məbu. Masà awèŋ nè məbu nê, yi kà nwè nəmòk gəm ko fagə.

Mandzə Nə Mo Jisòs Krest

Tse' NgòMək Dzè'

¹⁰ Ncèp nè mù sə tip ləsə wèŋ bə zəŋ nê də, wèen jəŋ nàŋ bohòTà Jisòs ya ntəm awèŋ ye gugəŋ, bəusə nàŋ ye sə yam ve'e wùriŋ. ¹¹ Nwì a fa wèŋ bum mək dzè', ngòmək dzè' wèŋ maze' nê wèŋ fo'. Wèen nitse' yà' pwe', ya ngə wèen ye gugəŋ, maze' nê kà wèŋ bə nkərə ye nè bòrə mək. ¹² Dzè' nè a sə mək nê, vesùwèŋ sə kà nà' ves bwìŋ mək. A sə mək nà' ves yòŋsə sə wo tse' nkəi', sè wo cu ma məbu. A wo sə wo nkum nè ye mantombi bohòyòŋsə zè' wèŋ sə wo tse' nzenğòŋ ndzəm nè'e wo.

¹³ Ye də jəŋ bum dzè'e sə Nwì a fa sə ngə'a, ya ngə ghà nè dzè' nê kə bə mok jwəŋ fana wèŋ təŋŋ to mali gugəŋ tètè kə lə, ya nwè nè yi sə bəŋ wèŋ nê kà wèŋ ghak. ¹⁴ Wèen təŋŋ-na cùk, nè swi'tse' zinə co korə sə gamə wèŋ. Wèen jəŋ ncu nè rərəŋ nê, nè nitse' nà' co cək nè ngòmək dzè' nè mu ngùu nà'a. ¹⁵ Kùŋgùp sə wèen nə sə tse', a ngòye fəfuhè ngòtsòho fa bwìŋ Ntirè nè Bəbəŋ nè nà' tse' fifi nê. ¹⁶ Mòk sè' də məm̀və'nê wèŋ fa ntəm awèŋ bohòKrest yà'a, nà'a ye bohòwèŋ co nkə. Wèen bək tse' nà', bəusə nè'a zəŋ nè aco wèŋ lımsə to ngiŋ sè maze' nê mak vèsə yà', yà' sə kəu co mis sə bə zəŋ. ¹⁷ Wèen jəŋ lùŋ nè Nwì a fa wèŋ nê, nè ta tse' nà' co tàm dzè' nê. Wèen jəŋ bwi ncèp nè Nwì nê, nè kotse' nà' co fək nè yòŋsə nê a fa wèŋ. ¹⁸ Wèen sə ləŋ piriya, nè sə fek Nwì də yi tesə wèŋ. Wèen sə ləŋ bə mvək nè fòpwe' məm̀və'nê yòŋsə nê sə gù wèŋ ngòlən sə. Ye də wèen cum nca, nè kà wò. Wèen sə ləŋ fa bəu Nwì wèŋ nùumbu pwe'fo'. ¹⁹ Wèen ləŋ fa mu yàm sà', də ghà nè mu dzəm ngòcèep fana Nwì fa mu ncèp nè ngòcèep nê, ya ngə mu cu ngòtsòho yusə səsəwìhì sè Ntirè nè Bəbəŋ nê sə tsà' rəŋsə fa mù kà wəu tse'. ²⁰ A ye-a sə də mù cu ndapndzəm fana mù

tə mvwe' kùu Krɛst njo nè ɲgòtsòho Ntirè
 nè Bèboɲ nə. Ye də wèeɲ lɛɲ fa mɔ də mɔ
 tsoho nà' bə ɲàɲ mvə'nè mɔ tse' ɲgòtsòho
 nà' sə.

Càcèpsə

²¹ Moma àvès Tikikòs nè a dzəm yi
 wùriɲ, nè yi fàkgə bohòTà bə zinə ye nə,
 nə tsok fa weɲ mvə'nè mɔ cu ya wèeɲ
 riɲtse' bə zeɲ. ²² Nà'a njo nè mɔ tum yi
 də yi kə ye weɲ nə, də ya wèeɲ riɲtse'
 mvə'nè vès cu fana yi gɔ ntɔum awèɲ
 ɲgòye cəcuɲ sè'.

²³ Mɔ lɛɲ də Nwì nè yi Tè' bə Tà Jisòs
 Krɛst fa fifi bohòbwema sə pwe'. Wo gɔ
 yà'wèɲ ɲgòdzəm mòk bə mòk, nə fa ntɔum
 awo bohòKrɛst sè'. ²⁴ Mɔ lɛɲ də bèbo nè
 Nwì nə ye bohòbàù sè wo dzəm Tà Jisòs
 Krɛst àvès nə bə nsàp dzədzəm nè nà'a
 nè kà mè yuk nə.

Nwàk nè Pol à Còm Fa Bùu sè Mvwe' Lak FİLIPİYÀ

Nwàk nè Pol à còm fa bùu Filipiyà ènè, yi à còm fa nà' yà'sè bohòcos nè yi à muk to tsè cip mvwe' nze Māsìdoniyà nè. Yi ànè còm ngòkwe'sè nà' nga yi cu ndapndzèm. Pol à kwe'sè wo dè wo sè cum ncu nè kratèŋ tse' ngòcu nè. Mvèsè yi à sè kwe'sè wo, yi sè cèp bə nza' kwəkwa kàkè', kàkè'.

Yi à còm sè' ngòkwasè bùu Filipiyà wèŋ sè bə bum sè wo à tumsə fa yi ngòtesə yi nga yi cu bə ngə'. Yi à jə mvək ènè sè' ngòcèp də yà'wèŋ ko ntəm bə ngə' nè yi sə ya, nə ye bə ngə'ə sè yà'wèŋ sə yə sè sè'.

Pol à cèp ncèep mok sè gūgūŋ də, <<Ngòcu ŋwəm à ngòsə naaŋ tu bohòkrest, nə ye də ngòkpə a sè' swe'>> (ye ŋgo 1:21). Yi à cèp sè' də bum sè yi à sè kùmŋè ngūŋ bə zèŋ sə yà'a bohòyi nga'a mok co bəp (ye ŋgo 3:4-11). Yi cèp məm̀v̀nè yi sè lù gūgūŋ də nga yi nè kə ghak nə tse' lèl'à nè (3:12-14). Yi yəm ŋkì mok ngòkùksə Jisòs bə zèŋ (ye ŋgo 2:5-11). Nè'nə ŋkì mòk nè mantombi nè nà' fom wùriŋ nè wo à còm nõhsə nà'. Nà' sè cèp bum bə bə liŋ Jisòs: yi à jə nì' ye sè nze fana Nwì busə yi ŋwè nè ghaŋ.

¹ Còm ŋwàk nè'e m̀ù Pol ves Timatì. A ves sè vès ngàa fàk bohòJisòs Krest. Vès com fa nà' bohòwèŋ sè wèŋ bùu Nwì pwe' sè wèŋ cu mvwe' lak Filipiyà, nə ye bùu awèŋ sè mantombi bə sè wo tesəgə mu cos. ² Nwì nè yi tè' àvès bə Tà Jisòs Krest gu wèŋ bəbòŋ, nè fa wèŋ fifi.

Pol Kwasə Nwì Nə Kwe'sə Kratèŋ Sè Filipiyà

³ Ghà yà lòŋ nè m̀ù tsərəgə wèŋ fana, m̀ù kwasə Nwì àm. ⁴ Nə ye sè' duk də, ghà yà pwe' nè m̀ù lèŋ fagə wèŋ piriya fana, m̀ù lèŋ bə kwəkwa sè ntuù m̀ù. ⁵ A ve'nə bùu nsàp tətèsè nè wèŋ à fa m̀ù bə fàak Ntirè nè Bəbòŋ nè. Wèŋ à tesə yèto m̀ù nùmbu nè wèŋ à yuk to Ntirè nè Bəbòŋ nè tətè kə dzeŋ ngə'a. ⁶ M̀ù rì bə nè zinə duk də, yi Nwì nè yi à yèto nsàp fàk nè bəbòŋ ènè sè ntuù wèŋ nè gu mali yà' tətè nùmbu nè Jisòs Krest nè vè sèmok. ⁷ M̀ù tsərəgə wèŋ ve'nə busə wèŋ cu sè ntuù m̀ù. Wèŋ à be'lə m̀ù sənə bòvəm nè Nwì à fa m̀ù. Yà' à yè jə taan ghà nè m̀ù à sè lù ngòdè Ntirè nè Bəbòŋ nè Krest nè zinə, tè kə dzeŋ ngə'a nè m̀ù sè cu m̀ù ndapndzəmè. ⁸ Mvèsè m̀ù duk də dzədzəm àm nè ghaŋ nè m̀ù tse' nà' bohòwèŋ sè vè bohòJisòs Krest bə tu ye fana, Nwì sè rì ye sè' də m̀ù sè cèp zinə.

⁹ Piriya njàm nè m̀ù sè lèŋ fa wèŋ duk də, dzədzəm awèŋ sè kuk ghaha lo mantombi, nè ye bə ŋkərè nè bəbòŋ sè'. Də wèŋ tse' nsàp ŋkərè nè ngògàpsə rì yusè yà'a bəbòŋ bə sè yà'a bəp. ¹⁰ Yà'a ye ve'nə nga wèŋ rìŋ mvèsè ngòcokfis jə yusè yà' bəgha' cāsə pwe'. A sè' zèŋ sè yà'a nè tesə tè Krest kə bwi vè nùu nga wèŋ bùu sè rərəŋ, wèŋ kə nzak tse'. ¹¹ Ncum awèŋ sè wèŋ cu, ye megu bəbòŋ, bəbòŋ nè nà' vè bohòJisòs Krest yìyi. Bùu sè wo yə bum ye'sə, wo nè kwasə Nwì, nè kuksə yi.

NgòCu Nwum Yè'sə Yà? BohòM̀ù A Krest

¹² Bwema am wèŋ, yusè m̀ù sè dzəm də wèŋ rìŋ tse' də, nsàp ngə' nè nà' a tsèŋ m̀ù nà'a, nà' a tesə Ntirè nè Bəbòŋ nè ngòlòmantombi. ¹³ Dògarì sè wo kùkŋè nto' ŋkum, bə bùu mok fèŋ pwe' a rìŋ də m̀ù ngà ndapndzəm bùusè m̀ù ngə fàk Krest. ¹⁴ Mok sè' duk də, ndapndzəm nè m̀ù a nì nè, a guŋsə bwema ŋkùuŋ ma nè Tà guŋsə. Wo sè guŋ ghaha nùumbu pwe' ngòtsoho ncèp Nwì, nè kə wuè tse'. ¹⁵ A lè də mok sè tsoho liŋ Jisòs Krest bə njo nè də wo sè wa fàk am, nè sè ləp ngòjə kù am. Mok sè tsoho yàwo bə ntəm nè rərəŋ ləaŋ. ¹⁶ Wo yè'sə sè g̀ù ve'nə bə dzədzəm bùusè wo rì pap də Nwì a fa m̀ù fàak sè ngòtəŋ gèem Ntirè nè Bəbòŋ nè. ¹⁷ Mok sè sè kə liŋ Krest nè bə nè zinə tòhò. Wo sè tsoho bə yòŋsè wì' nè sə vèè wo. Wo sè duk ŋgwàaŋ də aco wo yamsə ngə' àm mvèsè m̀ù cu m̀ù ndapndzəmè.

¹⁸ A ye-a sè' ve'nə, yumok kə bəp. A ye-a də a sè vèè wo bəp kə bəbòŋ àlè, yà' ka m̀ù yaan, m̀ù sè kwa yam-e bə zèŋ kwa. Yusè gūgūŋ sè duk də bwiŋ sè yuk mali liŋ Krest. Yà'a mbwè njo nè m̀ù sè kwa nè. ¹⁹ M̀ù nè sè kwa sè' bùusè m̀ù rì duk də m̀ù nè tesə li bùu piriya awèŋ nè ye bə tətèsè nè nà'a vè bohòYòŋsè Jisòs Krest. ²⁰ Bə nè zinə, ntəm àm tə gu duk də m̀ù kə co marè'tu ko m̀ù g̀ù. A ye lè də ye jəŋ ngə'a nè lo mantombi pwe', m̀ù ban ntəm yà m̀ù kuksə Krest bə nì' àm pwe'fo'. A dzəm ye kpə kè lùŋ-è, m̀ù dzəm ngòkùksə liŋ Krest. ²¹ M̀ù duk ve'nə bùusè ngòcu ŋwəm nè ye'sə ya? BohòM̀ù yàm, a ngòriŋ Krest, nè ye də ngòkpə, a sè' swe'. ²² A sè' duk də nga m̀ù cu mali-a ŋwəm, aco fàak sè m̀ù gu tesə li bwiŋ sè'. M̀ù ka ma nè m̀ù lo rìŋ. ²³ M̀ù tə ye'sə mutsətsə'rə ndzəp. M̀ù dzəm də m̀ù lo yu am kə cum ves Jisòs. Bəgha' ca zèŋ nè nəm ngòcu sè nzeŋgòo fən. ²⁴ Yumok sè yà' gu cāsə sè' duk də, m̀ù cum mali ŋwəm bùu tu awèŋ. ²⁵ M̀ù rì pap də ye'sə zinə. Fana m̀ù rì də m̀ù nè cum mali ŋkuŋ ngògəŋsə wèŋ bùu yusè wèŋ a dzəm, yə wèŋ tse' kwəkwa ŋkùuŋntèŋ

sà'. ²⁶ Ya nga mu vè kà tsècɛɛ wɛɛ sàmok fana vesùwɛɛn kwa mvwe' mò'fis bohòJisòs Krest bùu tu am.

Təəŋ Gəgəŋ Mvə'nə Wəŋ Sə Naan̄tu Bə Ntirə Nə Bəbɔŋ Nə

²⁷ Yusè gəgəŋ sà də, ncu awèɛɛn ye kəkurə bohòbwiŋ co bùu sà wo a dzəm Ntirə nə Bəbɔŋ nə nà'a nə Krest nə. A ye-a ve'nə fana nga mu vè bə nə mù ka və pwe', mù sà yuk də wəŋ tə gəgəŋ bə yusè mò'fis, nə tse' cù mò'fis, nə sà lu mvwe' mò'fis bùu Ntirə nə Bəbɔŋ nə wəŋ a dzəm nə. ²⁸ Nə ye sà' də wəŋ sà kà bùu sà wo bɛŋgə wɛɛ wəp lok. Yà'sə nə gu wo riŋ də wo nə kpɛ bisə wà, wəŋ tse' yàwəŋ lùŋ nə nà'a nə kà mè. Nwii nə niŋ tsok fa wo sà' ve'nə. ²⁹ A də Nwii a fa wɛŋ mandzə ngòdzəm bohòKrest, nə kà ve'nə mègù, wəŋ tse' ngòyə ngə' bùu yi sà'. ³⁰ Nə nga'a nə'e vesùwɛɛn sà lù bə yusè mò'fis. Cu mali lè nə wəŋ nà yə taan̄ nga mu sà lè nà'a, han̄ nga'a wəŋ sà yuk də mù sà lù mali ntòzɛɛn.

2

Tse' Nsàp Ntəm Nə Jisòs Krest Nà'a

¹ Ncu awèŋ nə wəŋ cu nà' co bùu Krest, kwe'səgə wɛŋ à? Dzədzəm ye fisəgə wɛŋ ntəm à? Wəŋ tse' kwəkwa nə mvwe' mò'fis wɛŋ yòŋsə ye nə wəŋ à? Nə ye də wèɛɛn tse'gə ntəm nə bəbɔŋ nə ye koksəmānzɛɛ bohòmòk bə mòk à? A ve'nə. ² A ye-a ve'nə fana, mù dzəm də wèɛɛn tse' nsàp tsətsə'rə nə mò'fis, nə sə dzəm mòk bə mòk, nə ye cù mò'fis, ya mu kwa wesə. ³ Kà də wèɛɛn me'rə wi' bə neni' sə ntuu wəŋ duk. Wèɛɛn jəŋ ni' awèŋ sə nze, nə kà bùu mòk co wəŋ gha' wo wɛŋ sə kək. ⁴ Ndāan̄wè pwe' lap mandzə nə ngògù yusə co yà' tesə ŋwə nəmòk sà', yi kà bə ni' nə nje tsərə mègù. ⁵ Wèɛɛn tse' nsàp ntəm nə Jisòs Krest à tse' nà'a. ⁶ Yi à ye Nwii bə tu ye sà', fana yi kà nsàp ntəm nə də yi nə mam tsoon̄ bə Nwii yəyərə tse'. ⁷ Yi me'rə mvwe' sə ghan̄ yà'sə, nə jə tsoon̄ ni' ye sə nze, nə ye co ŋkwèŋ, wo dzə yi mòk co ŋwə ve'. ⁸ Mvəsə yi à ye co ŋwə ve'nə fana, yi jəŋ tsoon̄ ni' ye sə nze sàmok, nə yuk yusə Nwii à də yi gu, nə kə kpɛ mu ntəəŋ.

Nsàp kpɛ nə a kpugə ve'nə bùu sà bɛp.

⁹ Bùu nsàp nə yi à gù ènə fana, Nwii a yamsə yi nsàp nə wù kà fək.

Nwii a fa yi liŋ sà yà' yam gha' liŋ pwe'.

¹⁰ Ye də, bwiŋ pwe' nə kə təəŋ bə tumfərə mantombii Jisòs ngòkùksə yi.

A nə ye bùu sà wo mubu bə sà sə nzenjgò fɛɛɛ,

nə ye bə sà wo cu ma sə mbwè nze pwe' nə kùksə yi.

¹¹ Wo nə cep fis bə cùu awo jəja mvwe' bwiŋ duk də Jisòs Krest Tà.

Yà'sə nə kùksə tɛ' ye Tà Nwii sà'.

Wèŋ Rɛŋ Co Mareŋ

¹² A ye-a ve'nə fana, bwema am wəŋ, mvə'nə wəŋ à sə yuk nə kotse' ntirə nə bəbɔŋ nə ghà nə mù à ye vesùwɛɛn yà'a fana, mù sà duk də gu gha' də wèɛɛn kotse' nga'a nə mù kà vesùwɛɛn yəŋ nə'e. Wèŋ fak bə wəə, nə sə jik ngògù də lù nə Nwii a fa wɛŋ nə sə fak sə ntuu wəŋ. ¹³ Busə Nwii fàkgə mətətsə'rə wəŋ ngògù wɛŋ də wèɛɛn dzəm nə gu yusə yi dzəm yà'.

¹⁴ Bə yà pwe'fo' sà wəŋ sə gu nə sə cep ŋkəəm kà fo' sə tesə. ¹⁵ A ye ve'nə ya wèɛɛn ye bùu sà wèɛɛn rərəŋ, nə ye ji njo. Ya wèɛɛn ye bwe Nwii sə ntəm rərəŋ sà wəŋ cu sənə nzenjgò nə bùu sà ca ka rərəŋ yəŋ, wo ngàa tɛ'əŋkup. Wəŋ tse' ngòsə rərəŋ yàwəŋ mətətsə'rə wo co ŋkəŋkəŋ sə rərəŋ mubu, ¹⁶ mvəsə wəŋ sə tsə' fa wo ncəp nə nà' tse' lùŋ nə. Wèŋ gu-a ve'nə fana, numbu nə Krest vè sàmok, mù sə kum ngù àm bùu wəŋ fana yà' kà ngwàŋ ye. Yà'a nə sə niŋ duk də fàk am sà mù à gù, nə yis ndürə, yà' ka wà ca. ¹⁷ Dzədzəm awèŋ nə wəŋ à tse' nà' bohòNtirə nə Bəbɔŋ nə, nà'a co satikà' bohòNwii. A ye-a də yòŋsə am kə ye rùk nə wo jə-a nà', nə se gesə munə satikà' ànə, mu nə kwa, nə kwa vesùwɛɛn lóon̄ mvwe' mò'fis sà'. ¹⁸ Gù sà' məmuvə'ànə duk də wèɛɛn kwa tsoon̄ yàwəŋ sà'. Vesùwèɛn kwa mvwe' mò'fis.

Timati Bə Ipəfoditò

¹⁹ A ye-a nga Tà Jisòs fa-a nàŋ, mù tsəm də mvək momjo mu nə tumə lo Timati ngòkə ye wɛŋ. Mu nə tum yi ya yi bwi vəə, yi tsok fa mu mvə'nə wəŋ cu, ya ntəm am sə lum sà'. ²⁰ Mègù yi Timati nə nə tsətsərə vesi yegə nsàp nə mò'fis. Yi tse'gə wɛŋ sə ntuu yi ve'e wuriŋ. ²¹ Bùu mòk pwe' sə tsərə gu bə fàk awo, wo sə kà ma nə Jisòs Krest tsərə. ²² Wəŋ ri yàwəŋ sà' laŋ də, Timati ènə ŋwə nə bəbɔŋ. Vesi a tsòho Ntirə nə Bəbɔŋ nə mvwe' mò'fis co mwe bə tɛ' sə fàk wo. ²³ Mù sə tsəm də ghà nə mu riŋ də anə ye bohòmə vale àlɛ ŋkuŋ mu tum yi laŋ. ²⁴ Mù ri tse' sà' zinə duk də, mvək momjo, Tàa nə gu co mu və bə tu am, nə kə tsɛŋ wɛŋ sà'.

²⁵ Mù a tsərə də a bəbɔŋ ngòtum fəsə fa wɛŋ moma avès Ipəfoditò, nə yi a ye masinjà àwèŋ, nə tesə mu. Yi a fàk, nə jili nzòn vesi bəbɛ', ngòtesə mu bə fàha am. ²⁶ Ntəm ye sə fa yi ngə' ngòyə wəŋ wuriŋ. Yi sà kà kwa lok də bùusə wəŋ na yuk duk də yi a ya. ²⁷ A lɛ zinə də yi a ya laŋ anə. A gù jə də yi a kpɛ. Megu də Nwii a koksə manziŋ bohòvesi ba fo', yi kà kpɛ,

ya ngə' mook kà munə ngə' nə mù cu bə zeñ nè'e naañ fe'lə lə. ²⁸ Fana mù sə dzəm wùriñ də mù tum yi kə ye weñ, ya wèeñ yə yi, ntum awèñ fi, ntum nən njàm kà mok sà' rwi' fe'lə. ²⁹ Yi vəə, wèñ wumsə yi bə kwəkwə co moma nən ndzənə Tà. Wèeñ yə nsàap bùu sè co yi ànə, wèñ wəp wo bəboñ. ³⁰ Busə yi jə yònsə ye nsàp mok, nə swirə kpə bùu fàak Krest, nə fa mù tətəsə nə à ye co wèñ kà mù bə tu awèñ kə fa.

3

Mandzə Nə Zinə NgòYe Rərəñ BohòNwi

¹ Bwema am, ncép àm nən ngòlèsə bə zeñ duk də, wèeñ sə kwa bə bum sè ma nən Tà Jisòs. A ye-a sà' də mù səm sòm fe'lə sə yusə mù ànə com yà' mantombi lan fana mù sə kà bə zeñ wò. Yà'a nə tesə weñ ya wèeñ kà mandzə jàm. ² Wèeñ kərə bə nsàp bù nən wo co ngbə, sə wo sə duk dɛɛ, ñwè tse' ngòsə tse' ngùpni' yà'a. ³ Bùu sè wo a kom fa wo tu sə zinə, co bùu Nwi sə a vesùwèñ. Busə vesùwèñ kùksəgə Nwi bə ñaaj yònsə ye, nə sə kwa bə ncu avès nən ndzə ni' Jisòs Krest, vesùwèñ ka tu bə bum sè ma mù ngùpni' naañ. ⁴ A ye-a də bum sè mù ngùpni' yà'sə yumok co Nwi jəñ ñwè bə zeñ, də mù duk də mù a dzèñ mvwe' sè mù gha' bùu sè wo sə jə yà' co yumok yà'sə pwe' mù. ⁵ Wo à kom fa mù tu mbambaam yàm nga mù nùumbu fwame'. Mvəsə wo à dzə mù, mù ñwə Izüre bə bòp lak Benjamè. Mù yè'sə mù ñwəə Hibrù ləañ ve'. A ye-a bə mandzə nən ngòpònsə ləuk bùu Jus wèñ fana, mù à ye ves bòp bù nən wo togə wo duk də bùu Faràsi nà'a. ⁶ A sə ye ma nən ngòfa bùu cos wèñ ngə', fana mù təəñ mantombi bə zeñ mù. Ləuk avès bùu Jus pwe'fo', mù ka nən mò'fis gbə yuk, nga ye-a də acó yà' gu ñwè ye kəkərə na. ⁷ Bum yè'sə pwe', anə ye co mù sə tsərə də yà'a swe' bohòmù, mù a mè'rə màk yà' pwe' nən pwe' co yusə wà bùu tu Krest. ⁸ Bə nən zinə am pwe', mù jə yà' pwe' mok co yusə wà ya nga mù riñ Jisòs Krest nən yi Tà nən njàm nə bùusə ngòriñ yi a yusə yà' càsə bum pwe'. Mù a mè'rə bum mok pwe' də yà'a bisə ntèñ bùu yi. Bum pwe' mok bohòmù co bèp də ya mù tse' Jisòs Krest, ⁹ ya mù ye vesì mvwe' mò'fis co ñwè ye. Mù ka kəkərə mù lisə Nwi bə ñaaj sə yàm mok ye fe'lə, a bùusə mù a fa ntum àm bohòJisòs. Ka bùusə də mù a bònjsə ləuk bùu Jus sà' yeñ. Mù kəkərə bùusə Nwi a gu mù ngòye kəkərə anə yi. Ngòye kəkərə və mègù bə ntum nən ñwè fa nà' bohòKrest. ¹⁰ Yusə mù sə dzəm, a ngòri yi, nə tse' ja'a nsàp ñaaj ye nən yi à lòkok bə zeñ mvwe' kpə nà'a. Mù dzəm sà' duk də mù ye nsàp ngə' nən yi

à yə nə kpə, ya mù ye sà' co yi. ¹¹ Yà'a mvə'nə mù tse' tsətsərə də mù nə ye sà' mòk ngòlòkok mvwe' kpə sə.

Jihi Nzòñ, Nə Kə Ləsə Fo'

¹² Mù sə kà duk də bum sè mù sə dzəm də mù tse' yè'sə, mù tse' wes yà' lan duk. Ka sà' duk də mù yè'e, mù ka jòñ nən mò'fis tse' sà' yeñ. Yusə də mù sə jilhi nzòñ ngònik lòmantombi, ya mù kə tse' lələk nən Jisòs Krest a jə mù co ñwə ye bùu zeñ nə. ¹³ Bwema am wèñ, mù tsəm də mù ka mvwe' sè də mù tse' yà' lan sə ntòkə dzen. Yusə mò'fis də mù sə lù bə ñaaj am pwe'fo' ngòkə dzèñ mvwe' bum sə yà' cu mantombi, nə swi mak bum sə yà'a mañkwèñ fo'. ¹⁴ Fana mù sə lògù mantombi də ya mù kə dzen mvwe' ndùu sə, ya mù tse' lələk nən Nwi à to mù ngòkə tse' nà' bùusə mù ñwəə Jisòs Krest nə. Nà'a də mù kə cum mabu. ¹⁵ A bəboñ bohòvesùwèñ sə a gu bə ma nən Jisòs lan pwe'fo' ngòtse' sà' nsàp tsətsərə nè'nə. Ñwə nəmòok ye-a yo nən yi sə tsəm yumok ca zok fana, Nwi gu yi rɛɛñ bə zeñ. ¹⁶ Yusə gəgəñ sə duk də vesùwèñ sə be' lo mali yusə vesùwèñ nən sə yùu sə.

¹⁷ Bwema am wèñ, wèeñ sə be' kù am, nə sə kək lis bohòbùu sə wo sə yù yà', bùusə vées ngàa ni fa weñ mandzə nən nà'a bəboñ. ¹⁸ Mù à tsə' weñ bum yè'e mantombi kə' ñkùuñtèñ lan. Nə nga'a nè'e, mù sə cèp fe'lə yà' səmok mok bə ndzəplis, duk də bwìñ mañgorə wèñ ñkùuñ sə mandzə awo sə nitsə' də wo sə bèn fàak sə Jisòs à kpə mù ntəəñ ngògùu sə. ¹⁹ Wo kə lə nùu də bùu yè'sə nə tse' ngə', bum sə wo sə dzəm yà' bə ngùpni', yà'a bohòwo nwii awo. Wo sə nè ni' bə bum sə anə ye co wo koksə marè'tu bə zeñ. Tsətsərəə awo cu mègù bə bum sə sə nzenğòon fən. ²⁰ Fana vesùwèñ yàvès ngàa lak sə mabu. Vesùwèñ sə kək mègù bohòngà lùnsə ves, Tà Jisòs Krest ngòtsə mabu. ²¹ Ghà nən yi vəə, fana yi nə kupsə ngùpni' avès nən bup nən nà' ka ñaaj tse' nè'e, nə gu nà' ye co ni' nje nən ni' tse' ñaaj. Yi nə gu ve'nə bə ñaaj sə yi tse' ngògù bum pwe' yà' ye sə vəmznə'ə yi sə.

4

Ntip Nə Pol A Fa

¹ Bwema am wèñ, mù dzəm weñ, nə sə boñ mu co mù ye weñ wù kà fùk. Wèeñ gəgə ntum àm sə kwa, wèeñ nguk àm nən mù a sòp tes mù tuhù mù. Wèeñ bùu Tà Jisòs, wèeñ təəñ mali gəgəñ. ² Mù sə cèp bohòYùdiya də kwəkwè', bə Sintekèe mesə yusə mətstətsərəə wo, nə cum mvwe' mò'fis co ñjè'egù ndzə ni' Tà. ³ Mù len wu Sizigù, nə vesù tse' fàak sə mò'fis də, wu tesə bàa yè'sə wèñ. Wo bə Kilimè,

nə ye b̄u mok sè vesiwèŋ fàkgè mvwe' mò'fis yà'a pwe' a fàk ḡuḡŋ ngòḡù dè Ntirè nè Bèboŋ nè nà'a lo mantombi. Lin̄ awo cu ndzənə ŋwàk l̄ŋ.

⁴ Mvè'nè wèŋ cu ncu àwèŋ n̄umbu pwe', wèŋ sè kwa b̄u bum sè ma nè Tà Jisòs. M̄ sè cèp li sèmok duk dè wèŋ kwa! ⁵ Wèŋ ye f̄à wèŋ b̄wŋ wèŋ. Tà ka səsap mok cum. ⁶ Kà dè wèŋ sè fa nt̄um awèŋ ŋgə' b̄u yumok duk. Yusè wèŋ sè jamə l̄oŋ, wèŋ sè l̄ŋ bohòNwi. Ghà nè wèŋ l̄ŋ yi l̄oŋ, wèŋ l̄ŋ b̄ nt̄um nè kwəkwə. ⁷ Fana fifi Nwi nè nà' yam cāsə mvəsə cə ŋwè tsərə pwe' nə ye sè nt̄u wèŋ b̄ tsətsərə awèŋ cə yumok kà yà' ḡù. A vè'nə ŋgə wèŋ sè nəm̄sə nt̄um awèŋ bohòJisòs.

⁸ Nè ŋgòlèsə b̄ zèŋ, bwema am wèŋ, wèŋ sè tsərə megu bum sè yà'a zinə sè cə b̄wŋ kwasə yà'. Yà'a ye bum sè ya' tse' b̄boŋ n̄ja, yusè yà'a rərəŋ, sè ya' tse' dzədzəm nə ye sè b̄wŋ yə-a yà', wo jəŋ yà' cə yumok. ⁹ Wèŋ sè ḡuh̄ bum sè m̄ à yə'rə wèŋ, wèŋ nè dzəm yà', a bum sè wèŋ à yuk mvəsə m̄ à sè cèp, nə sè ḡù. Yi Nwi nè yi fagə ves fifi, yi nə ye wenə wèŋ.

Pol Kwasə B̄u Filipiyà

Bə Tətesə

¹⁰ M̄ sè kwa, nə sè kwasə Tà Nwi w̄riŋ b̄usə a sap w̄riŋ, wèŋ nə yətoònə ŋgòtesə fe'lə m̄ sèmok. M̄ sè kà duk dè wèŋ à swi m̄ swi duk, yusè dè wèŋ à ka mvək mantombi anə tse'. ¹¹ Ka dè m̄ sè cèp b̄usə m̄ sè tsərə duk dè m̄ a sè dzəm yumok yèŋ. Busə m̄ ri mvəsə ŋgòcu yu am b̄ kwəkwə ŋgə m̄ ka-a yumok tse' nà'. ¹² M̄ ri ncu j̄ŋ b̄ ncu ghàk ba fo' m̄. M̄ a ri nsàp nè'nə, nə ləŋ b̄ zèŋ, ya ŋgə mvwe' sè m̄ cu, ghà yà pwe', ŋgə m̄ zəze' b̄ nè m̄ cu n̄jè, nè m̄ tse' ŋk̄uŋ kè dè m̄ tse' ḡù moòm ntilip pwe'fo', m̄ ri mvəsə m̄ cum yu am kəkurə. ¹³ A ye-a sè' b̄ nsàp nè fòlòŋ, aco m̄ cum riŋ b̄ zèŋ. Jisòs Krest fagə m̄ nsàp ŋàŋ nà'nə yi.

¹⁴ A ye-a sè vè'nə, b̄w̄riŋ mvəsə wèŋ à tesə m̄ ghà nè m̄ a cu b̄ ŋgə' nà'nə. ¹⁵ Wèŋ b̄u Filipiyà, wèŋ ri yàwèŋ sè' duk dè ghà nè m̄ à yè'e mè'rə lak Māsìdoniyà ŋgə m̄ à sè tsòho to Ntirè nè Bèboŋ nə, à tesə ḡù m̄ wèŋ. A sè fa kurə ḡù mbo vesuwèŋ, cos mòk nè zok a ka m̄ tesə. ¹⁶ Fana m̄ à cu mvwe' lak Tètalonikà, ghà nè ŋgə m̄ ka yumok tse', wèŋ tum fa m̄ sè'. Yè'sə à ka kè' mò'fis meḡù. ¹⁷ Ka dè m̄ tes gha' nt̄um àm b̄ bum sè wèŋ na tum fa m̄ yèŋ. M̄ sè kwa gha' yàm b̄ swe' nè wèŋ nə tse' bohòNwi b̄u bum sè wèŋ sè tum fa m̄ yè'sə. ¹⁸ Yusè m̄ a sè jamə yà' pwe', wèŋ a fa m̄, nə fa casə c̄u. M̄ a yə bum sè wèŋ a tum fa m̄

bohòlpafoditòlən. Yà' a ḡù m̄, m̄ sè kà yumok mok jamə fe'lə. Bum yè'sə cə mvè' làmindàa sè wo ke' fagə Nwi cə satikà' yà' sè rəm saŋ b̄ŋsə Nwi w̄riŋ yà'a. ¹⁹ Nwi àm nè yi ŋgə ghàk mangəŋgèŋ nə fa wèŋ yusè wèŋ sè jamə pwe'fo' ndzə bohòJisòs Krest. ²⁰ Kəkùksə ye bohòNwi nè yi Tè' àvès, nə kà mè yuk. Yà' ye vè'nə.

Cəcəpsə Nè Nà' Ləsə

²¹ Cəpsə fa m̄ b̄u Nwi sè wo sè' b̄u Jisòs Krest yà'a pwe'fo'. Bwema sè vesiwèŋ cu fèŋ cəpsə wèŋ sè' b̄boŋ. ²² B̄u Nwi sè wo fèŋ cəpsə wèŋ sè', nə kà cə sè wo m̄ nto' Sizà yà'a ye wesə. ²³ Bèbo nè Tà Jisòs Krest nə ye wenə wèŋ.

Nwàk nè Pol à Còm Fa Bùu sè Mvwe' Lak KÒLOSÌ

Lak Kòlosi sè à ye mvwe' nzenḡon̄ Esiyà. Pol a fa ntum ye bə nza' cos fana yi sè tum sə lo kɛ' ḡgàa fàk wɛḡ mvwe' coos sə wùriḡ. Yì ànə yuk də cìcàa mok à kə dzɛḡ mvwe' cos Kòlosi nə, nə sə yə'rə fa bwiḡ də, a ye-a ḡga ḡwè dzəm də yi riḡ Nwi, nə tse' lùḡ nə dak àlɛ, ḡḡèḡḡḡ tse' ḡḡòkùksə ḡàaḡ mok sə yà'a yòḡsə. Wo sə yə'rə sè' də ḡwè tse' ḡḡòdzə nsàap zuzum mok nə gu tsooḡ bum mok co ḡḡòkom tu mbəmbam sè'.

Pol à còm ḡḡòrɛḡsə fa wo də Jisòs mo Nwi nə yi tse' lùḡ nə casə bum sè Nwi à gù lóoḡ. Yì tse' ḡàaḡ sè ḡḡòlùḡsə ḡwè sə yi, də bum mok sè wo sə yə'rə fa wo yà'a jə gesə ləḡḡ ḡwè səsap bohòJisòs nə. Nwi ànə gu nzenḡon̄ nə ndzə bohòJisòs fana mvə'nə bum sə ànə sam bup fana yi sə gù bəḡsə fəsə yà' sè' ndzə bohòJisòs nə. A ye-a də ḡwèe nə tse' lùḡ fana, yà' mɛḡù bə lùḡ Jisòs.

¹ Sə còm ḡwàk nè'e mùu Pol nè Nwi a cokfis mà ḡḡòye ḡḡà ntum Jisòs Krest, ves moma àvès Timati. ² Vès sə còm fa nà' bohòbùu Nwi sè mvwe' lak Kòlosi sè wo sə bɛ' Jisòs Krest bə nè zinə. Tà Nwii fa wɛḡ fifi, nə gu wɛḡ bəboḡ

Pol Kwasə Bùu Kòlosi Nə Lɛḡ Fa Wo Piriyi Sə'

³ Ghà nè vèes lɛḡḡ Nwi nè yi Tɛ'e Tà Jisòs Krest àvès bùu wɛḡ pwe', vès sə kwasə yì. ⁴ Vèes kwasəḡ yì ve'nə bùusə vès a yuk mvə'nə wɛḡ a fa ntum awɛḡ bohòJisòs Krest, nə ye mvə'nə wɛḡ sə dzəm bùu Nwi wɛḡ pwe'. ⁵ Vès ri də wɛḡ tse' nsàp ntum ànə bùusə wɛḡ riḡ bum sè Nwi a nòḡsə fa wɛḡ mubu bəboḡni. Wɛḡ ànə yuk bum yè'sə ndzə Ntirə nè Bəboḡ nè nà'a zinə nə. ⁶ Ntirə ènə sə yuhu lòsənə ḡḡònə lóoḡ. Bwiḡ yuk nà' fana nà' sə kup sə ntum awo. Nà' sə gu bwiḡ wùriḡ ḡḡòdzəm bohòJisòs Krest. A sè' zɛḡ nè nà' à dzɛḡ bohòwɛḡ, nə kup sə ntum awɛḡ sè'. Yè'sə ànə yeto ghà nè wɛḡ ànə yuk bəbo nə Nwi, nə rɛɛḡ zinə nè yi sə gù bohòḡḡàa gù bup wɛḡ. ⁷ Anə tsok to fa wɛḡ ntirə ènə Ipafràs. Vès dzəm yi ve'e wùriḡ. Venə wɛḡ fàḡḡ bohòJisòs Krest bəbɛ'. Yì tə mɛḡorə wɛḡ fa'nə mvwe' kùu avès, nə sə fak bohòJisòs Krest bə ntum nè mò'fis. ⁸ Yì a tsə' ves yi də wɛḡ tse' dzədzəm bohòbwiḡ, nsàp nè nà' vè bohòYòḡsə Nwi.

⁹ Ye jəḡ mvə'nə vès à yuk bum yè'sə fana vès sə lɛḡ fa wɛḡ Nwi nùumbu pwe'. Vès sə lɛḡ yi də yi gu wɛḡ ḡḡòri bum sə yi dzəm yà' pwe'fo' jəja paam. Yà' a ye ve'nə,

wɛḡ tse' nsàp ḡkərə è nè nà' vè bohòYòḡsə ye, fana wɛḡ rɛɛḡ bum ye pwe' nè pwe'. ¹⁰ Nkərə è ànə nə gu wɛḡ ḡḡòcu nsàp nè kəkərə co bùu Nwi, nə gu bum nsàp nè yà'a sə boḡ yi, nə sə riḡ ghaha lo bum Tà Nwi mantombi. ¹¹ Nwii gu wɛḡ bə ḡàaḡ ye sə yà' ghak yà pwe', ḡḡòko ntum, nə təəḡ ḡḡḡḡ y a ye-a sə yà pwe', wɛḡ sə lo mali mantombi bə kwəkwa. ¹² Wèeḡ sə gù ve'nə wɛḡ sə kwasə Tà Nwi àvès ghà yà lóoḡ bùusə a yi nè yi a gù wɛḡ ḡḡòye kəkərə ya wèeḡ kə tse' ma njàwɛḡ sənə bum sè yi a fùu nòḡsə fa bùu ye wɛḡ yà' mvwe' mərəḡ sə. ¹³ Yì a jə fis gesə ves mvwe' ndzəm, nə nòḡsə ves mvwe' mərəḡ nè mo ye nè yi dzəm nà' cu ḡkum fo' yi. ¹⁴ Mo ye ànə swifa ves bup avès, nə ywiḡ tiḡ fəsə ves bohòbup.

Jisòs Tse' Nḡḡ Pwe' Yi

¹⁵ Nwè nəmòk ka Nwi bə lis ye yuk. Mo ye nè bwiḡ à yə yuk yi a nitsə' fa ves mvə'nə Nwi cu yi. Yì mo Nwi nè yi tse' lùḡ nə casə bum sè Nwi à gù lóoḡ. ¹⁶ Nwi à gù bum pwe'fo' ndzə bohòyi mo ye nə. Bum sə yà' cu sə nze co lis ye yà', bə sè yà' cu mubu co lis kà yə wɛḡ, co ze' bə masinḡaa Nwi, nə ye nsàp ḡàḡ nè fòpwe' nè nà' cu. Bum yè'sə pwe', Nwi à gù yà' ndzə bohòyi, fana gu yà' də yà'a sə yuk bohòyi. ¹⁷ Mook sè' də Jisòs Krest à ye to mantombi yi. Bum pwe' cu ləaḡ mvə'nə yà'a yè'sə sè' bùu Jisòs Krest nə. ¹⁸ Nə ye fe'lə sè' də, yi tu bohòcos nè nà'a ni' ye nè sè' yi. Yì à yèto cos yi, bùusə yi à lòkok to mvwe' kpɛ yi. Yì mantombi bə bum yè'sə pwe' ve'nə, də ya a ye-a sə yà lóoḡ, yi meḡu ye ḡwè nè mantombi. ¹⁹ Bum yè'sə ve'nə bùusə ànə boḡ kok Nwi də mo ye ye sè' ḡḡḡ mvə'nə yi Nwi yi cu bə tu ye pwe' nè pwe'. ²⁰ Fana yi jəḡ mo ye nə, nə tɛs ḡkɛḡ bə zɛḡ, ya bum pwe' ye fe'lə cù mò'fis səmok. Yì à bə'lə bum sè sə nze bə sə mubu ḡḡòye cù mò'fis ndzə ni' yi ve'nə bə kpɛ mo ye nè yi à kpɛ muntəəḡ nə.

²¹ Mvək mòk à ye fa' sè' nè wɛḡ Nwi wɛḡ à ka ḡḡe' yɛḡ. Yà' à ye ve'nə bùusə wɛḡ à sə tsərə bup, nə sə gu sè' bum sè bup. ²² Nə ye də nè ḡḡa' à nè'e, Nwi a gù də wenə wèeḡ ye fe'lə ḡḡe' səmok. Yì a gù yè'sə bə kpɛ mo ye muntəəḡ, nè yi a kpɛ bə ḡḡḡni' co ḡwè. Yì à kpɛ də ya wèeḡ tse' ntum sè rərəḡ; ya wèeḡ kə təəḡ mantombii Nwi ḡga wèeḡ rərəḡ nə ye jì jòḡ zinə bə zinə. ²³ Wèeḡ nə təəḡ mantombii Nwi rərəḡ ve'nə ḡga wɛḡ nòḡsə mali-a ntum bə ncɛp nè Jisòs nə, ḡga wɛḡ tə ḡḡḡḡ, nə kà tsòhò, nə sə naaḡ tu bə bum sè Ntirə nè Bəboḡ nə à tsə' to wɛḡ də wèeḡ nè tse' sə. Nà' mɛḡù sè' Ntirə nè Bəboḡ nè wo à tsòhò fa bwiḡ ma nè

fòlòon nẹ. A zeŋ nẹ mụu Pol, mụ sẹ tsòho fa bwiŋ.

Pol Sẹ Jihi Nzòŋ NgòFàk Gugụŋ

²⁴ Mvè'nè mụ sẹ yẹ ɲgò' bụu tu awèŋ, mụ sẹ kwa kwa. Mụ sẹ kwa ve'nè bụusè mụ sẹ yẹ ɲgò' sè' mvè'nè Jisòs Krest ànẹ yẹ ɲgò' sè' bụu cos nẹ nà'a ni' ye, dẹ ya ɲgò' nẹ yi sẹ yẹ nẹ kẹ gu mesè fàak ye. ²⁵ Mụ ɲgà fàk bụu cos wèŋ. A gèsè fa mụ fàak ye'sè ndzè bohòmù Nwi, dẹ ya mụ tesè wèŋ. Fàak sẹ duk dẹ, mụ tsoho fa bwiŋ yusè yà' cu ndzənè Ntirè nẹ Bèboŋ lóon fo'. ²⁶ Ncèp nẹ mụ sẹ tsè' fa bwiŋ ènè, a cá lùumŋgòn cèbùè ɲga nà' cu səswihi, bwiŋ kà ri. Nè ɲga'a nẹ'e yi a fis vè nà' mok jẹja bohòbùu ye wèŋ. ²⁷ Yà' à bònwi dè yi jẹŋ ncèp nẹ nà' à ye səswihi ènè, nẹ niŋtsok fa bụu ye wèŋ nà' mvè'nè nà' yam bòo, nẹ niŋtsok fe'lè nsàp maŋgèŋgèj swe' nẹ nà' tse' bohònzeŋgònə pwe'. Ncèp nẹ nà'a rɛɛŋ vè ènè, nà'a dẹ, Jisòs Krest cu sẹ ntuù wèŋ, fana aco wèŋ naaŋ tu dẹ wèŋ nẹ kè tse' ma njàwèŋ sònè bòon Nwi sè. ²⁸ Nà'a ɲjọ nè vès sẹ tsòho fa bwiŋ Jisòs Krest nùumbu pwe' nẹ. Vès sẹ cèp soŋ bwiŋ ntu', nẹ sẹ yè'rè wo bẹ ɲkərə sè', dẹ ya ndàaŋwè pwe' nẹ yi ɲwèà Jisòs Krest kẹ dzeŋ mvè'nè Nwi sè dzəm. ²⁹ Mụ sẹ fàk gugụŋ bẹ bum ye'sè lóon, nẹ sẹ jihi nzòŋ dẹ mụ gu mesè fàak ye sẹ bẹ ɲaaŋ sè Nwi gèsè fa mụ.

2

Pol Tsərə Krətèen Mok

Yà'a Sè'

¹ Mụ dzəm ɲgòtsè' fa wèŋ dẹ wèŋ cu sẹ ntuù mụ ve'e gugụŋ wùriŋ. Krətèen sè mvwe' lak Làòdisiyà bẹ mok sè vesi wèŋ ka si bẹ si ntòyenə yuk yà'a pwe', wo cu sè' sẹ ntuù mụ. ² Mụ lɛŋgè Nwi mụ tuhù wèŋ ve'nè dẹ ya ɲga wèŋ sẹ tse' dzədzəm bohòmòk bẹ mòk. Ya dzədzəm ènè jẹŋ be'lè wèŋ mvwe' mò'fis nẹ sẹ kwe'sè wèŋ. Mụ sẹ lɛŋ sè' dẹ Nwi rɛŋsə fa wèŋ yu nẹ nà' cu səswihi nẹ nà'a Jisòs Krest, ya wèŋ riŋtse' bẹ zeŋ bèboŋni. ³ Jisòs Krest mègù yi nẹ mò'fis nẹ yi co ki ncù sè aco yi muk fa bwiŋ mandzè nẹ ɲgòri ɲkərə nẹ ma nẹ Nwi. Nsàp ɲkərə ènè nà' tse' swe' bohòŋwè nẹ yi ri nà' nẹ wùriŋ.

⁴ Mụ sẹ tsè' wèŋ ye'sè dẹ ya ɲga ɲwè nəmòok kà wèŋ bẹ cù kè bòrè. ⁵ Mụ sẹ cèp ye'sè bụusè a sè kà-a si bẹ si sè yenə, mụ sẹ tsərə wèŋ dẹ vesùwèŋ bəbè'. Mụ nẹ sẹ kwa ɲga bum pwe' sè lolàaŋ, wèŋ sẹ təŋj mali gugụŋ ɲgòfa ntəm awèŋ bohòJisòs Krest.

Ŋwèe Kà Wèŋ Bẹ ɲkərə Nzeŋgòn Bòrè

⁶ Yusè gugụŋ sẹ dẹ, wèŋ a jẹ Jisòs Krest co Tà àwèŋ laŋ fana, wèŋ gi-a mok co bụu ye sè zinə. ⁷ Wèŋ sẹ jẹŋ ɲaaŋ awèŋ bohòyi, nẹ sẹ kùk lo mantombi. Wèŋ fa mam mali ntəm awèŋ bohòyi mvè'nè wo à yè'rè to wèŋ, nẹ sẹ kwasè Nwi ghà yà lóon.

⁸ Wèŋ jẹŋ ɲkərə dẹ ya ɲwè nəmòok kà wèŋ bẹ ɲkərə nzeŋgòn nẹ nà' ka fàk tse' nè'e bòrè. Nsàp ɲkərə ànè tesè kògè sè vèà bwiŋ, nẹ ye bẹ yòŋsèə ze' wèŋ. Nà'a kà bohòJisòs Krest tesè vègè. ⁹ Zinə nẹ nà' a ca nẹ dẹ, Jisòs Krest nẹ cu bẹ tu ye pwe' nẹ pwe' mvè'nè yi Nwi yi cu sè. ¹⁰ Wèŋ tse'-a Jisòs Krest, ye dẹ wèŋ sè kà yumok sè yà'a ma nẹ Nwi mok jamə. Yi ɲkum, nẹ tse' ɲaŋ mətuhù yòŋsèə ze' wèŋ pwe' yi. ¹¹ A yà'sè sè' dẹ, wèŋ ànè be'lè wèŋ Jisòs Krest mvwe' mò'fis, fana ya' à gwè fa wèŋ ɲgwè nẹ ɲgònitsè' bwiŋ dẹ wèŋ bụu ye wèŋ. A ye mantombi fa', Nwi à fa bụu Jus wèŋ ɲgwè nẹ njàwo ɲgònitsè' fa bwiŋ, à ye dẹ wo kom fa wo tu mbəbam. Nè ɲga'a ɲgwè nẹ njàwèŋ kà yusè wo gùgè yà' bẹ bo bwiŋ yeŋ. Njàwèŋ nẹ nà' vè bohòJisòs Krest, mvè'nè yi ànə fis mak gesè ntəm awèŋ sè bup sè wèŋ à tse' to mantombi yà'a. ¹² Ghà nẹ wo ànə baptesə wèŋ, yà' à ye yà'sə co wo tuuŋ be'lè wèŋ Jisòs Krest, nẹ lokok be'lə mvwe' kpə sè' wenə wèŋ bəbè'. Yè'sə ve'nè bụusè wèŋ ànə dzəmtse' bẹ ɲaaŋ Nwi sè yi ànə lokoksə Jisòs Krest mvwe' kpə bẹ zeŋ. ¹³ Wèŋ ànə ye co bụu sè wo à kpə laŋ bụusè wèŋ à gù bup, nẹ ye fe'lè bụusè wèŋ à ka ɲgwè nẹ ɲgònitsè' dẹ wèŋ bụu Nwi tse'. Fana Nwi swi fa vesùwèŋ bup avès, nẹ lokoksə ves Jisòs wèŋ mvwe' kpə bəbè'. ¹⁴ Vesùwèŋ ànə gbə nzak laŋ bụusè vès ànə kà lùuk Nwi noŋsə. Nwi yis fis fa vesùwèŋ nzak nẹ pwe', nẹ naaŋ gesè lo mətuhù Jisòs Krest ghà nẹ yi à kpə muntəəŋ nà'a. ¹⁵ Yi à jẹ gesè ɲaaŋ yòŋsèə ze' bẹ kpə ye nẹ muntəəŋ ànə fana nẹ niŋtsok fa bwiŋ jẹja kwaraaŋaŋ dẹ ɲaaŋ ye gha' ɲaaŋ yòŋsèə sè bup lóon fo'.

Bum Sè Yà' Ka Fàk Bohòl]wəà Jisòs Tse'

¹⁶ Bẹ bum ye'sə pwe'fo', kà dẹ wèŋ fa mandzè dẹ ɲwè nəmòok noŋsə fa wèŋ nsàp lùk mòk dẹ wèŋ tse' ɲgògù yà' co dè zù nẹ no megu nsàp yu nè'e, nẹ kà nsàp nè'e ye duk. ɲwèe kà dẹ yi gu fa wèŋ lùk bẹ nsàp yu nẹ wèŋ tse' ɲgògù bẹ ɲkàak lùmŋgòn, ɲwu-fi nẹ ye co nùumbu dzè wèŋ sè' duk. ¹⁷ Bum yà'sə pwe' co tsətsəŋ. Yà' sè ni gèsè lòmantombi bẹ yu nẹ nà'a nẹ kà ye nẹ. Yu nẹ tsətsəŋ ye'sə sè ni gesè lòzeŋ nẹ, Jisòs Krest bẹ tu ye. ¹⁸ Kà dẹ wèŋ yu'rə bohòbùu sè wo sè lap mandzè ɲgògù bupsə wèŋ bupsə yà'a duk. Mụ sẹ duk bẹ nsàp bụ nẹ co

sə wo dukgè də wèen jəŋ tsoŋ ni' awèŋ sə nze, nə kuksə masinjaa Nwi wèŋ yà'a. Nsàap bùu yà'sə wèen dukgè də Nwi tsə' wo bum ye'sə co ndzəne lo ve'e, ŋga wo sə nè mègù yà'sə ni' wà nè wà. Nsàap tsətsəragə awo yà'sə mègù sə nzenŋgòŋ fən. ¹⁹ Fana wo sə kà bə Jisòs Krest nè yi tu bohòvesuwèŋ nə mok be'lə. Bùu sè wo sə be'lə mwwe' mò'fis bə Jisòs Krest wèŋ yà'a mègù wo sə wo jəgè ŋaaŋ awo bohòyi, də ya wo sə kuk mvè'nè Nwi sə dzəm də wo kuk. Jisòs Krest a gù co nə ŋgòye mwwe' mò'fis, mvè'nè nzehe ni' kotse'gə ŋgùpni' nə mwwe' mò'fis ye'e.

²⁰ Mù də wèŋ à kpù wen Jisòs Krest wèŋ, yòŋsə sè ze' sè sə nze fəŋ ka ŋaŋ mok mətuhù wèŋ tse' àlaa. Njo nè wèŋ sə gu bwi bum co bop bù nè nzenŋgòŋ tse' wo yi-e bùu yà? Njo nè wèŋ sə wəp mali nsàap lùuk sè co də, ²¹ <<Kà yu ye'e jwèŋ, kà ye'e zù ja'a, nə kà yà'a kùm>> wèŋ bùu yà? ²² Nsàap lùuk sè ve'nə ye'e yà' mègù bə bum sè co ŋwèe zə-a yà', yà' me bisə wà. Nsàp yəyərè nà'nə, nà'a vè mègù bohòtsətsəragə nè bwìŋ. ²³ Bwìŋ tsəragə də nsàap lùuk yà'sə bum ŋkərə bohòNwi, bùusə yà'a gùgè ŋwè bə ŋaŋ ŋgògù bum sè ŋgòkùksə Nwi, nə sə jə lònì' awo sə nze, nə sə fa ni' awo sə ŋgə' wèŋ. Bum ye'sə pwe'fo' yà'a wà nè wà. Yà' ka ŋaaŋ mok sè co yà' tsəŋ ŋwè də ya njè yu nè ŋgùpni' ye sə dzəm zəŋ kà yi ya tse'.

3

Jisòs Krest Bùsə Wenj

Bùu Sə Fi

¹ Nə wèŋ a lòkok mwwe' kpù wen Jisòs Krest wèŋ laŋ fana wèen noŋsə gu ntəm awèŋ bə bum sè yà'a ma mabu. Wèen fa ntəm awèŋ le fa'nə, bùusə yà'a mwwe' sè Jisòs Krest cu fo' bo ma nà'a Nwi. ² Wèen sə tsərə megu bum sè yà'a mbwa yà'sə, nə kà sè sə nze fəŋ sə tsərə. ³ Busə bə bum sə ma sə nzenŋgòŋ fəŋ, wèen yàwèŋ bə zəŋ mok co bùu sè wo a kpù laŋ. Yòŋsə awèŋ mègù mok nè nà' cu bohòJisòs Krest ndzə bohòNwi, yi sə lòksə fa wen nà'. ⁴ Jisòs Krest nè yi tse' yòŋsə awèŋ nè wèŋ cu ŋga'a ŋwəm bùu yi nə kə yəəŋ ntsə'mòk fana wèŋ yəəŋ be'lə wenə wèŋ bəb'e'. Wenə wèen nə yəəŋ ntsə' ànə bə ŋaŋ ve'e wùriŋ. ⁵ Ye də wèen zə gesə bum sè yà' cu ndzə ni' wèŋ sè yà'a bum nzenŋgòŋ co: ko sàhà, fwe', ŋgòdzəm bum sè yà'a bup, nə ye ŋgòwa ke'cà bum wèŋ. Busə ŋgòwa ke'cà bum ve'nə ye də wèŋ sə kuksə yà' co Nwi. ⁶ Yà'a nsàap bum sè yà'a nə gu ŋkuŋ Nwi jok bohòbwìŋ, ŋgə' vè.

⁷ Wèŋ à sə gɪ tɛp to mantombi fa' sənə nsàap bum yà'sə, ghà nè wèŋ à cu ntòca nà'a. ⁸ Nè ŋga'a nè'e mù sə tsə' wenj də

wèen tɛnsə nsàap bum yà'sə pwe'. Nwèe kà sə jòk, kà ntəm cep, kà ŋwè ròm, kà liŋ ŋwə nəmòk bupsə, nə ye sè' də ncèep sè bup kà kə cùhu wèŋ sə tesə. ⁹ Kà ŋwè mwèwəs sè' ci' fa, bùusə wèŋ a mè'rə màk ncu ŋwè nè zam nə bə fàak ye laŋ. ¹⁰ Wèŋ tse' ŋga'a mok ncu ŋwè nè fi. Nwè nè fi nè Nwi a gù ènə, yi gùgè nà' nùumbu pwe' ŋgòbòghaha lòmantombi ŋgòkə ye sè' co yi Nwi, ya wèen sə riŋ ghaha lo yi mantombi sè'. ¹¹ Busə wèen mok bùu sè fi fana ŋwə nəmòk ka bohòwèŋ zok mok ye. Mòk ka mòk də nè'e ŋwəə Jus, nà'a ŋwè lakmum, jəmŋgaŋ bə ŋwè nè sə ŋgəə ka mok sè' yəŋ. Mòk ka mok də nè'e ŋwè nè wo kom fa yi tu ŋwəmbam, nè'e ŋwè nè wo ka yi kom fa yəŋ, ŋkwèŋ bə molak wèen mok bùe'. Bwìŋ pwe' mègù mok mò'fis bùusə Jisòs Krest mègù sè' mò'fis nè yi tse' bwìŋ ma nè fòpwe' yi.

¹² Wèen sə tsərə tse' də wèen bùu sè Nwi a cokfis wen ŋgòye bùu ye, yi dzəm wenj. Wèen tse' koksəmanziŋ bohòbwìŋ, nə sə gu bəbòŋ. Wèen jəŋ ni' awèŋ sə nze, nə ye fàè, nə sə ko ntəm sè'. ¹³ Kà də wèen sə jòk ke'ca bum nənàk duk. A ye-a ŋga ŋwè nəmòk gu-a wu bup, wù swifa yi. A ve'nə bùusə Tà Jisòs Krest ànə swifa wenj, wèŋ tse' ŋgòswifa bwìŋ yàwo sè'. ¹⁴ Bə bum ye'sə pwe', nè nà' gu gha' ca nə də, wèen tse' dzədzəm bohòbwìŋ. Nà'a zəŋ nè nà'a ki be'lə tse'gə bum pwe' mwwe' mò'fis mpaan nè mpaan. ¹⁵ Yusə wèŋ sə gu-a pwe', yà'a ye bə fifi nè Jisòs Krest a fa wenj. Busə Nwi a to benə vè wenj co ni' nè mò'fis də ya wèen cum bə nsàp fifi ànə. Wèen cu wèŋ sə kwasə Nwi ghà nè fòlòŋ. ¹⁶ Wèen gu də ncèp Jisòs Krest cum sə ntəm wèŋ nùumbu pwe'. Wèen sə yə'rə, nə sə tip bwìŋ bə ŋkərə. Yəm nsàap ŋki zəzok ŋgòkùksə Nwi bə zəŋ. Wèen yəm, wèŋ sə kwasə Nwi sə ntəm wèŋ. ¹⁷ Fana a ye-a ŋga wèŋ sə gu-a sè yà kə wèen cep-a sè yumòk pwe', yà' ye megu bə liŋ Tà Jisòs Krest. Wèen sə kwasə Nwi nè yi tɛ' avəs sè' bə liŋ ye sə.

Ncu Nə Bə Dzədzəm Munda'ə

¹⁸ Nŋwe yuk bohòndum bùusə a kəkurə bohòTà də yà'a ye ve'nə. ¹⁹ Ndu m dzəm ŋgwe yo, nə kà də wù sə gu yi co yi yu nè wà duk. ²⁰ Bwenke' wèen yuk duk ma bə tɛ' awèŋ, bùusə wèen gù ve'nə. Tà sə kwa bohòwèŋ. ²¹ Tɛ' bə ma, kà də wèen sə gu bwe awèŋ nsàp nè co wo sə tɛ' ke'cà tɛ'lə duk.

²² Wèŋ sè wèen fàkgè ŋkwèŋ bohòŋwè sə nze fən, wèen yuk duk masà awèŋ sə bə yusə wo sə tsə' wenj lòŋ. Kà də wu fàk mègù ŋga masà yònə fo' ŋga yi kwasə wu duk. Fàak, nə kà lis mankwèŋ kùk, co ŋwè nè yi sə wəp Tà Nwi. ²³ Bə yusə wù

sə gù lònɔ, wù gù yà' bə ntəm nè mò'fis, bùusə wù sə kà yà' bohòŋwè gù fa mēgù. Wù sə gù fa yà' bohòTà Jisòs Krɛst. ²⁴ Tà Jisòs Krɛst masà awèŋ yi. Wèŋ rì sè' də yi nè nè kè lāk wɛŋ bə bum sè bəbɔŋ sè yi gù nòŋsə fa bùu ye wèŋ. ²⁵ Nwə nè yi sə gu-a bɔp, wo nè kè lāk yi sè' bə bɔp. Nwii kà ŋwə nəmòk gəm ko fagə.

4

¹ Wèŋ sè wèŋ yàwèŋ masà, wèŋ kotse' bùu sè wo sə fàk ŋkwèŋ bohòwèŋ zinə, nè sə gu wo bəbɔŋ. Wèŋ rì də wèŋ tse' ŋwə nəmòk nè yi masà bohòwèŋ sè', yi cu mɔbu.

Pol Sə Tip Fe'lə

Bùu Kòlosi Wèŋ

² Wèŋ sə lɛŋ piriya ghà yà lònɔ. Wèŋ nəm lis awèŋ to, nè sə kwasə Nwii. ³ Wèŋ sə lɛŋ fa ves sè' də Nwii nè fa ves mandzə nè co vèes tsoho fa bwiŋ yusə səswihi sè Nwii a tsə' fa ves bə liŋ Jisòs Krɛst sə. Mù cu yè' mɔ ndapndzəmə sè' bùu ncèp ènə. ⁴ Wèŋ lɛŋ Nwii sè' də yi gù mɔ ya mɔ tsoho rɛŋsə fa bwiŋ yà' mvə'nə mù tse' ŋgòtsə' fa wo sə.

⁵ Wèŋ cu wɛŋ bùu sè wo ka bùu cos yɛŋ, wèŋ cum ncu ŋkərə. Ghà nè wèŋ tse'-a mɔmandzə pwe', wèŋ sə gu wo bəbɔŋ. ⁶ Ncèp cùu awèŋ ye bəbwe', nè sə lɔm co ci'. Nwə nəmòk fek-a wɛŋ yumok, wèŋ rìŋ ŋgòcèp fəsə fa yi bə mandzə nè bəbɔŋ.

Pol Sə Cèpsə Ləsə Wo

⁷ Tikikòs nè yi moma avès nè vès dzəm yi nè, yi nè kə tsoho fa wɛŋ mvə'nə mù cu pwe' yi. Yi fàkgə vesiwèŋ bohòTà Jisòs bə zinə ye pwe'. ⁸ Mù tumsə tsə gù yi bùu njo nè də ya wèŋ rìŋ mvə'nə ves cu fɛn. Nə ye sè' də ya yi gù ntəm awèŋ sə kwa sè'. ⁹ Tikikòs nè, yi bə molak àwèŋ nè liŋ yee Onisimù nà'a bəbɛ'. Yi sè' moma avès nè vès dzəm yi. Yi fàkgə bohòJisòs sè' bə zinə ye pwe'. A wo sè wo nè tsoho fa wɛŋ bum sè yà' a ye fɛŋ pwe'.

¹⁰ Aritakònə vesi cu ndapndzəm cèpsə wɛŋ pwe'. Mak nè yi mot'ɛ Bànabà nà'a cèpsə wɛŋ sè'. Mù à tip wɛŋ lɛŋ də Mak nè kə tsèŋ-a wɛŋ, wèŋ gù yi bəbɔŋ. ¹¹ Jisòs nè liŋ ye mòk Jostòs nà'a sə cèpsə wɛŋ sè' bəbɔŋ. Bùu Jus sè vesiwèŋ sə fàk bəbɛ' mēgù wo sè te' yà'sə. Vesiwèŋ sə fàk ŋgògù co bwiŋ rìŋ gɛŋ ŋkum Nwii sə ntùu wo. Wo a tsə jə mɔ vɛ'ɛ nsàp nè ntəm bɔŋ mɔ.

¹² Epafərəs nè yi sè' molak àwèŋ cèpsə wɛŋ bəbɔŋ. Yi sè' ŋgà fàk Jisòs Krɛst. Yi lɛŋgə Nwii mɔ tuhù wèŋ bə ŋàŋ də wèŋ kuk bə bum sè ma nè Nwii pwe'. Də wèŋ rìŋ bum sè Nwii sə dzəm, nè sə yuk duk ye. ¹³ Mù a yə bə lis am mvə'nə yi a fàk gɛgɛŋ bùu wèŋ, wèŋ bùu lak Kòlosi bə sè

Làòdisiyà nè ye lak Hiràpolis. ¹⁴ Luk nè yi doktə avès, nè a dzəm yi wùrìŋ, nè ye Dimà wèŋ cèpsə wɛŋ bəbɔŋ.

¹⁵ Cèpsə fa mɔ bwema sè mvwe' lak Làòdisiyà bəbɔŋ. Cèpsə Nimfà bə cos nè munda' à yi nà'a sè'. ¹⁶ Wèŋ ta ŋwàk nè'e, wèŋ tum fa cos nè mvwe' lak Làòdisiyà ya wo taŋ nà' sè'. Wèŋ taŋ ŋwàk nè Làòdisiyà nè tumə fa wɛŋ nà'a sè'. ¹⁷ Wèŋ tsok fa Akipòdə mù duk də, yi fak wes fàak sè Tà a fa ndzə bohòyi yà'a. ¹⁸ Mùu Pol, mù còm fa wɛŋ cəcèpsə nè'e mok bə bo yəm. Wèŋ sə tsərə kwan sè mù cu wèŋ yè'e. Bəbo nè Nwii ye bohòwèŋ lònɔ.

**Nwàk nè Mantombi,
nè Pol à Còm Fa Bùu sè
Mvwe' Lak
TÈTÀLONIKÀ**

Lak Tètàlonikà à ye tu lak nè mvwe' nzenḡòḡ Māsìdoniyà nè. Pol à kè mùk cos fo' yi. Pol nè, nè ye Timati bə Silàs wèḡ à vè fo' bəbɛ'. A ka sap fana bùu Juus mok wèḡ yeto ḡḡòto liḡ Pol sə bup, bup. Wo à sə ḡũ ve'nə bùusə wo à sə wa mùmɔvə'nə Pol à sə tsòho ncèp Jisòs nè fana bùu awo mok sə yeto ḡḡòbwi lòmok ma nè Pol nè. Yà à ghak fana Pol me'rə lak Tètàlonikà sə. A sàp ko' fana Timati com tsok vesə fa Pol nè mùmɔvə'nə cos nè mvwe' lak Tètàlonikà nè sə ḡii.

Pol à còm fa wo ḡwàk nè mantombi ènə ḡḡòtsə' Krətèḡ sə də wo ko ntum, nè təḡḡ mali ḡḡḡḡ. Wo à sə fek ke'cà yà' mɔ cos anə bə mùmɔvə'nə də Jisòs nè bwi foho və. Wo à sə fek mok duk də, a ye-a ḡḡa ḡwè dzəm bohòJisòs, nè kpɔ ḡḡa Jisòs nè ka ntòbwi və, fana Jisòs nè kə bwi vè ntsə'mòk, wo tse' yáwo liḡ nè nà'a nè kà mè sə' àlɛ? Jisòs nè nè və ye'sə sèḡ nɛ? Pol à jə mvək ènə ḡḡòtsə' gesə fa wo də Jisòs nè bwi foho və. Yi və, yi jəḡ bùu sə wo à dzəm bohòyi nè kpɔ lo laḡ kə sə wo cu mali ntòḡwum àlɛ' pwe' ya bə yà'wèḡ lo nè kə cum mok mvəsə nè mvəsə. Yi tsok wo də yà'wèḡ sə fak mali meḡ ve'nə nè sə kontum, də Jisòs nè nè vè tsə li ntsə'mòk.

¹ Còm ḡwàk nè'e mùu Pol, ves Silàs, nè ye Timati wèḡ bəbɛ'. Vès sə còm fa nà' bohòbùu cos nè mvwe' lak Tètàlonikà. Vès ləḡ də Tà Nwii fa wèḡ fifi, nè ḡu wèḡ bəbɔḡ.

*Pol Kwa Bə Fantum
Nə Ye Ncú Krətèḡ
Mvwe' Lak Tètàlonikà*

² ḡhà nè vès ləḡḡ Nwi nè yi tè' avès pwe', vès sə tsərə wèḡ. Vès sə kwasə yi bùu tu awèḡ. ³ Busə vès tsərəḡè fàak sə wèḡ à ḡũ bùusə wèḡ à fa ntum awèḡ bohòTà avès Jisòs Krət ḡḡòfàk bohòyi. Vès sə tsərə mvəsə wèḡ à fàk ḡḡḡḡ bùusə wèḡ dzəm yi, nè ye mvəsə wèḡ naḡḡḡ tu bohòyi bə ntum nè zinə, nè co wèḡ nè kà manḡwèḡ foho yà'a sə'.

⁴ Bwetè' avès, vès riḡtse' duk də Nwi dzəm wèḡ, nè cokfis jə noḡsə wèḡ də wèḡ bùu ye. ⁵ Vès ri ve'nə bùusə ḡhà nè vès à jə və fa wèḡ Ntirè nè Bəbɔḡ nè Jisòs Krət nè, nà' ànə ka bohòwèḡ co ncèep sə wà və. Nà' ànə ye bə ḡḡaḡ Yòḡsə nè Rəreḡ nè. Wèḡ à ri bəbɔḡ də Ntirè nè Bəbɔḡ nè ye zinə. Wèḡ ri ncu avès nè bəbɔḡ nè vès à sə cu, ḡḡa vès cu vesùwèḡ sə'. Vès à cu

ve'nə lòḡḡ ya yà'a bəḡ ma ḡḡawèḡ. ⁶ Wèḡ ànə cum fa'rə nsàp ncu avès, nè ye nè Tà nè. Wèḡ ànə ye na ḡḡə' sə' wùriḡ fana wèḡ à jə ncèp Nwi nè bə kwəkwa. Kwəkwa nè nà' à vè bohòYòḡsə nè Rəreḡ nè. ⁷ Yè'sə ànə ye ve'nə fana, wèḡ ye mok bùu sə ḡḡònitsə' fa bwiḡ mandzə nè bùu sə wo à dzəm Jisòs pwe' tse' ḡḡòye. Wèḡ à ye ve'nə bohòbùu sə mvwe' nzenḡòḡ Māsìdoniyà, nè ye sə mvwe' nzenḡòḡ Akayà. ⁸ Ncèp nè bə liḡ Tà nè nà' à sə ye ndzə ni'i wèḡ nè à ka mvwe' nzenḡòḡ Māsìdoniyà bə Akayà ləsə meḡ. Yu sə də, bùu sə ma fòpwe' a yuk mùmɔvə'nə wèḡ a fa ntum awèḡ bohòNwi. Yà' nè ye nè ve'nə fana, yu səmok sə vès nè cep fe'lə bwi bə liḡ awèḡ bùu. ⁹ Vès yuk də bùu yà'a wèḡ sə cèp mvə'nə vès ànə kə ke' ye wèḡ, wèḡ ḡu ves bəbɔḡ yà'a. Wo cep mvəsə wèḡ a mè'rə rium sə wà, nè bwi lo ma nè Nwi, ḡḡòkùksə yi nè yi Nwi zinə nè, nè yi cu ḡwəm. ¹⁰ Nə ye sə' də wèḡ sə tək mo ye nè yi Jisòs, ḡḡòtsə vè mabu. Yi nè Nwi à lòkoksə yi mvwe' kpɔ. A Jisòs nè yi a caḡsə gesə vesùwèḡ mvwe' dzə' nzak nè Nwii nè kə sak bwiḡ bùu jəjòk ye.

2

*Nsàp Ntum Nè Pol A Tse' ḡḡòTsòho
Nza' Nwi*

¹ Bwema avès, wèḡ riḡtse' yàwèḡ sə' duk də mvə'nə vès a kə ke' yə wèḡ yà'a, à ka wà ca. ² Wèḡ ri mvəsə wo ànə yak ves, nè yeḡsə ves ḡḡə' mvwe' lak Filipiyà ḡkuḡ vès sə coho və ḡḡòkə yə wèḡ mvwe' lak Tètàlonikà yà'a. Ànə ye-a sə duk də bwiḡ ànə sə ḡu co də wo lok mandzə də ya bum kà fo' fàk fana, Nwi ànə ḡu ya wə kə ves ko. Nwi ànə ḡu ves ve'nə fana, vès ko mali ntum ḡḡòtsə' fa wèḡ Ntirè ye nè Bəbɔḡ nè.

³ Ncèp avès nè vès sə dzəm də nà'a ni sə ntum wèḡ nè, nà' ka bə tè'ḡḡkup yeḡ. Vès sə kà nà' vè tsòhòbasə. Nə ye sə' duk də vès sə kà mandzə də vès borə wèḡ nəmòk bərə ləp. ⁴ Yusə le ve'nə duk də, vès cèp mvəsə Nwi duk də vès cep. Nwi nè a kək ja'a ves, nè də vès kəkurə co yi fa ncèp ye nè ndzə bohòvès. Fana mvə'nə vès sə cèp bohòwèḡ, vès kà mandzə nè ḡḡòḡḡ də ya bwiḡ sə kwa bohòvès ləḡḡḡ. Vès ləḡḡḡ yàvès mandzə nè ḡḡòḡḡḡ ya Nwii kwa yi. Yi Nwi nè yi riḡ yusə yà' cu sə və vès. ⁵ Wèḡ ri sə' ve'e bəbɔḡ duk də, mvəsə vès à vè bohòwèḡ, vès à ka bə nsàp nè ḡḡòkwəsə bərə wèḡ bə ncèp cù nè bəbɔḡ wà və. Nwi ri də vès à cèp bum kà ḡḡòjə yumòok awèḡ, nè ghak bə zèḡ ye. ⁶ Vès ànə ka mandzə nè co wèḡ, kə bùu səmok sə zok, kwasə ves sə' lap. ⁷ Nə ye sə' də vès co ḡḡàa ntum Jisòs Krət, vès

ànə fek-a weŋ ɲòfa ves bum sè vès dzəm, yà' kà bə jòn sè' ye. Fana vès ànə sə ye megu yu avès fùə. Vès à ye fùə, co ɲwà nəmòk nè yi sè kùk bwe ye wèŋ ve'è. ⁸ Njo nè vès ànə dzəm weŋ wùriŋ fana, ntəm boŋ ves ɲgògàp Ntirè nè Bəboŋ nè nà' à vè bohòNwi nè vesùwèŋ. Vès à ye kəkùrè ɲgòkpù bùu wèŋ sè'. Vès dzəm weŋ ve'è cèbùə.

⁹ Bwema am, wèŋ riŋtse' mvəsè vès à ci' ndùrù bə fàk ve'è wùriŋ ghà nè vès à ye vesùwèŋ yà'a. Mvəsè vès à sè tsòho fa weŋ ntirè nè, vès à fàk maràŋ bə ndzəmè də ya vès kà dè vès kùk lis bohòwèŋ bə yusè vès dzəm yà' duk. ¹⁰ Wèŋ, nè ye Nwi, ri sè' duk də ncu avès nè vès à cu vesùwèŋ, sè wèŋ Krètèŋ, nà' à ye rərəŋ nè ye rərəŋ sè'. Yumok sè co wo bəŋ ves də yà' à ye bə jòn à ka yeŋ. ¹¹ Wèŋ ri də vès à kotse' weŋ lònŋ mvəsè tɛ'è kotse'gə bwe ye. ¹² Vès à sè kwe'sə weŋ, vès ce'e fa weŋ ncèep sè ɲgòfisə weŋ ntəm də ya wèŋ cum nsàp ncu nè nà'a kəkùrè bohòNwi. Busè yi Nwi nè yi à co'fis weŋ ɲgòkə tse' bo sənə gaŋ ye sè yà'a ve'è mangəŋgəŋ sè.

Pol Kwa Bə Dzədzəm Nə Ye Kontum Bùu Tètàlonikà

¹³ Fana njo mòk cu mali nè vès kwasəgə Nwi bùu zeŋ sè'. Yusè də mvəsè vès à jə vè fa weŋ ncèp Nwi, wèŋ yuk nà', nè jəŋ nà' co ncèp Nwi anə. Wèŋ à ka nà' co ncèp ɲwə nè sè nze fəŋ jəŋ. Nga nà'a ncèp Nwi anə nè zinə. A sè' ncèp ènə nè nà' sè kùm ntəm awèŋ sè wèŋ a dzəm Jisòs. ¹⁴ Mù cèp ve'nə bùusə, yusè yà' a gù weŋ, yà'a mègù sè' yusè yà' a gù bùu coos Nwi sè mvwe' nzenɡòŋ Jùdiyà, bwema avès a. Vès sè duk bəp bùu sè wo bùu Jisòs Krest yà'a. Wèŋ a ye ɲgə' ndzə bohòbùu lak awèŋ sè' mvə'nə wo à ye ɲgə' ndzə bohòbùu Jus sè wo bùu lak awo. ¹⁵ Bùu Jus yà'sə, a wo sè wo à zə Tà Jisòs, bə ɲgàa tsòhòbum Nwi, nè fa ves ɲgə'. Bùu ye'səə jòksəŋ Nwi ntəm. Wo mègù co ɲgbə bə nàm bohòbwiŋ pwe'fo'. ¹⁶ Ghà nè vès à sè tsòho fa bə lakmum ncèp nè co nà' fa wo lùŋ nè fana, wo lap mandzə co vès kà yà' wèŋ tsòhòfa. Mvəsè wo à gù ve'nə yà'sə, ye də wo à gù wesə nsàap bəp awo sè wo gəgə sə pwe' mok laŋ. Nə yeè nè də wo jòksə Nwi ntəm ɲgòsak wo laŋ.

Pol A Dzəm ɲgòKè' Yə Wo Səmok

¹⁷ ɲgòcèp yumok bə ma nè ɲjàvès fana bwema avès wèŋ, yà'a kə bùuŋ təŋ də vesùwèŋ nè g'a'a tsoŋ mənə mvək momjo. Gəgà'à nè a mègù də vesùwèŋ a ka lis mok sə yenə bwèrè wèŋ a cu mali sè ntùu vès. Vès a lap mandzə ve'è gəgə duk də vès ye fe'lə weŋ səmok, bùusə mvəsè vesùwèŋ à g'à yà'sə, a yaan ves

sə ntùu ve'è wùriŋ. ¹⁸ Vès a dzəm də vès bwi lo kə ye weŋ. Mù bə tu am, mù a lap mandzə ɲgòbwi fe'lə ləkəkè' fana Satà sè lok ves mandzə. ¹⁹ Yumok ka bəp, bùusə a sè wèŋ à gù ɲkuŋ ves tse' naan tu nè ye kwəkwa, ni' sə boŋ ves də ghà nè Tà Jisòs vəə, vès nè kə təŋ mantombii yi co bùu sè wo ca caŋ nè caŋ ghak. ²⁰ Bə nè zinə, vès sə kwa, ni' sə boŋ ves sè' bùu wèŋ.

3

Timati Kwe'sə Bùu Tètàlonikà Wèŋ

¹ Mvək nè ɲgòko ntəm à ka mok yeŋ fe'lə fana, vès mam yàvès lak Atèn fəŋ vavès, ² nè də Timati lo kə ye weŋ. Yi moma avès, nè venəwèŋ fàkgə bəbè'. Vès fàkgə bohòNwi ɲgòtsòho fa bwiŋ Ntirè nè Bəboŋ nè nà'a bə liŋ Jisòs Krest. Vès tumsə yi də yi kə kwe'sə weŋ nè gu weŋ ya tu awèŋ sè wèŋ sə naan bohòJisòs guŋ lo mantombi. ³ Ya kà də mok mətsetə'rə wèŋ foho lo mankwèŋ bùu nsàap ɲgə' sè wo sə fa weŋ yà'a duk. Wèŋ ri yàwèŋ sè' də bo Nwi cu ca sè', də wo fa ves nsàp ɲgə' ènə. ⁴ Ghà nè vesùwèŋ ànə cum ntòbəbè' yà'a, vès ànə tsok weŋ ɲga mvək nè à ka ntòdzəŋ, də wo nè yeŋsə vesùwèŋ ɲgə'. Fana wèŋ ri tse' sè' də yà'a nè ye megu sè' məm̀və' ànə. ⁵ Nà'a njo nè mù a tum Timati nè. Mù a ko fùk ntəm bùə fana mù tum yi də yi kə kùk ja'a-na də wèŋ sə fa mali ntəm awèŋ bohòJisòs àlè. Mù a sə mərə dè kə ɲgà mumsə bwiŋ nè a gù weŋ, wèŋ gbə foho lo mankwèŋ, ya fàha sè vès à gù sə bisə wə àlè'.

⁶ Timati nè a bwi foho vè laŋ. Yi tsə' fa ves mvəsè dzədzəm awèŋ cu. Yi də ntəm awèŋ tə mali mègù bohòNwi, nè də wèŋ sè dzəm mali mòk bə mòk. Yi tsə' fa fe'lə ves mòk sè' duk də wèŋ tsəgə ves ve'è bəboŋ nùumbu pwe'. Malə a ko weŋ mvəsè malə a ko ves bohòwèŋ sè'. ⁷ Nə yeè nè də bwema avès-a, bə jamə nè ye ɲgə' nè vès sə ye nè pwe'fo' fana ntəm avès kwa mvəsè vès à yuk də wèŋ sè lo mali mantombi. ⁸ Nè ɲgə'a nè'e yòŋsə kwèhè nè ves. Ntəm avès nè sə boŋ ve'nə ɲgə wèŋ təŋ mali-a gəgə bə dzədzəm awèŋ, weŋ Tà wèŋ mvwe' mò'fis na. ⁹ Nè ɲgə'a nè'e aco vès kwasə liŋ Nwi avès bùu tu awèŋ. Vès tse' ɲgòkwasə yi bùu nsàp kwəkwa nè vès tse' nà' mantombii yi bùu wèŋ. ¹⁰ Vès fekgə Nwi nùm bə ndzəm bə ntəm avès pwe' də co yi gu ya vès ye fe'lə si awèŋ səmok. Vès ye weŋ ya vès tesə weŋ bə yusè wèŋ sə jamə mali yà' bə dzədzəm awèŋ nè bə liŋ Jisòs nè.

¹¹ Nwi avès nè yi tɛ', nè ye Tà Jisòs fuhə nonjə mandzə co vès kə ye weŋ səmok. ¹² Nwii gu co dzədzəm nè wèŋ tse' nà'

mùtsètse'rèò wèñ, nò ye bohòbwiñ pwe' nà'a kuk lo mantombi. Nà'a kuk, nò yam dzej co mvàsè vès dzəm weñ yà'a. ¹³ Bə nsàp dzədzəm ènə fana yi nò gəñsə weñ, wèñ ye kəkurè bə rərəj sè' mantombii Nwi àvès nò yi Tè', nùmbu nò Tà Jisòs nò vè bə bùu ye sè rərəj sə.

4

Ncu Nè Co Nà' Gu Nwi Yi Kwa

¹ Ngòlèsə lòbə zej fana bwema avès, wèñ a yə'rə jə nsàp ncu nò wèñ tse' ngòcu ya Nwii nò kwa bohòwèñ nò bohòvès lañ. Wèñ ànə sə cum lok to mantombi sè' ve'nə. Nə nga'a nè'e fana vès sə lañ weñ nsàp nò gəgəñ bə liñ Tà Jisòs də wèñ ghaha wesə ghaha. ² Wèñ ri tse' ntip sè vès à fa weñ bə nàaj Tà Jisòs yà'a lañ. ³ Yusə Nwi dzəm bohòwèñ duk də wèñ ye rərəj, nò kà bo sənə nzak sàhà tse' lok. ⁴ Ndàanjwè pwe' riñ nsàp mandzə nò co bə ngwe yee cum. Wo cum bə nsàp mandzə nò nà'a ye bəbən bohòNwi, nò kà ywi'lə nzòñ jə vò. ⁵ Nà'a kà ncu nò nà' mègù bùu njè bəba kè mbəmbam ye. Bùu pegè sè wo kà Nwi riñ cugə yàwo ve'nə. ⁶ Bə nzak njəwəñ bə njəwəmbam ènə fana, kà bəbən co njwèe lim zu mòk yeñ. Vès ànə tsok fa weñ yè'sə mantombi lañ. Nə nga'a nè'e vès sə sə mali weñ ntu' gəgəñ də Tà Nwii nò kà nsàp njwè nò yi gu ve'nə mè'rè. ⁷ Nwi ànə to vesùwèñ, kà də a sə kə kohò sàhà yeñ. Yi à to vesùwèñ ngòcu ncu nò rərəj co bùu ye. ⁸ Ye də a ye-a nga njwè nəmòk dzèej-a yusə vès yə'rə fa weñ yè'sə, yi sə kà njwè dzèej. Yi dzèej Nwi nò yi fagə ves Yònsə ye nò Rərəj nə.

⁹ Kaco vès com fa yiskok weñ mvə'nə wèñ tse' ngòdzəm bwema sə wo a dzəm Jisòs còmə yeñ. Vès duk ve'nə bùusə Nwi a yə'rə fa weñ bə tu awèñ mvə'nə wèñ tse' ngò dzəm mòk bə mòk sə lañ. ¹⁰ Wèñ a nitsə' fa bwema sə mvwe' nzenjəñ Məsidiyà pwe' nsàp dzədzəm ànə. Fana bwema avès, vès sə lañ də wèñ gəñ casə ve'nə casə. ¹¹ Wèñ kiñ sə vò wèñ də wèñ cum ncu nò nà'a gəe'. Kà də wèñ sə gesə ke'cà cùu awèñ bə nzak bwij nga wo kà weñ to duk. Fək bum sə wèñ dzəm yà' bə bo awèñ. Vès ànə tsok weñ yè'sə mantombi fa' lañ. ¹² Wèñ gu-a ve'nə fana wèñ nò gu bùu sè wo kà Jisòs riñ ngòjə weñ co bwij. Yà' ye sə' də yusə wèñ dzəm yà' fana wèñ kà lis bohònjwè nəmòk kək yiskok.

Mvək Nè Tà Jisòs Nè Bwiñ Vəə

¹³ Bwema avès a, vès dzəm də wèñ riñtse' zinə nò nà' cu bə bəp bù nò wo a kpə ləyàwo lañ. Wèñ riñtse' ya wèñ cu, ntəm kà weñ bə zej sə rwi'. Wèñ kà-a yà' ri fana, ntəm sə rwi' weñ co bùu sè wo

kà naàn tu də Jisòs Kreest nò kə lòkokse yà'wèñ ntsə'mòk tse'. ¹⁴ Vès dzəm sə ntuə vès duk də Jisòs à kpə fana Nwi lòkokse yi mvwe' kpə. Ye də vès sə dzəm sə' duk də Nwii nò jəñ fəsə vè fe'lə bùu sè wo ànə kpə bə Jisòs wèñ bəbè'. Vès sə duk bùu sè wo ànə kpə nga wo dzəm bohòyi. ¹⁵ Yusə vès sə də vèes yə'rə fa weñ nga'a yè'e, a yəyərè nò Tà Jisòs. Nùmbu nò Tàa bwi fohò vò fana vesùwèñ sə a cu njwəm, a nò kà mantombi nò me'rə bùu sè wo à kpə lañ mankwèñ ntòlòto. ¹⁶ Nùmbu ànə ye, wo nə ke' dukse ngù nò nà' tse' njəñ. Ngì masinjə Nwi nò tu nə, nò cep, anə yuk ngì ntà Nwi nga wo fəəp nà'. Tàa nò tesə tsoj mabu bə tu ye. Bùu sè wo à dzəm Jisòs, nò kpə lo mee nò lokok mvwe' kpə njkuj, ¹⁷ fana Nwi kurə be'lə vesuwèñ sə a cu mali nga'a njwəm mvək ànə sə mvwe' mò'fis, a kə tsej Tà mə mba'a. Yà'a mok mvək nò vesuwèñ nò cu maligè mok ves Tà wèñ mvwe' mò'fis. ¹⁸ Nə yèe nò də bə ncèp ènə, wèñ jəñ nà', nò fupsə ntəm awèñ bə zej.

5

Fuhə, Busə Tà Jisòs Nə Bwi Fohò Və

¹ Bwema am wèñ, njo nò də mə com yis fa weñ ngòriñtse' ghà nò bum yè'sə nò kə ye nò bùu. ² Busə wèñ bə tu awèñ, wèñ riñtse' ve'e pap də nùmbu nò Tà nò nò kə vò co ngà yè vè nòñ ndzəmè, wù kà ri. ³ Ghà nò bwiñ sə duk də, <<Bum pwe' mègù mok bəbən də ngə'ə bùu>> fana, wo ye megu nga njə' nəbəp vè ve'e vak. Yà'a nò vò co mvàsè dzəmwee kogè njəwəñ yè'e. Yà'a vè ve'nə, fana wo kà swirə. ⁴ Fana bohòma nò njəwèñ, wèñ kà sənə ndzəm cum, bwema am wèñ na. Fana ntsə' nò nò kà weñ co ngà yè vè yi nga wèñ kà riñ kə tsej. ⁵ Wèñ bəp bù nò bohòmarenj, wèñ bùu sè wèñ gəgə bum nga a marəñ bə nùm. Vesùwèñ kà bəp bù ngàa ndzəm yeñ. A kə bum mvwe' səswiñ gəgə. ⁶ Nə yèe nò də bum yè'sə zinə ve'nə fana, vesuwèñ kà də a sə dzəmlo co mvə'nə bùu mok dzəmgə yà'a duk. Vesuwèñ sə kək kù'u, nò sə ko ni' avès. ⁷ Mvək nò bwiñ dzəmgə lo, mok juhu rùk wèñ pwe', a nò ndzəmè. ⁸ Nə ye də vesuwèñ yàvès bəp bù ngàa marəñ. Vesuwèñ tse' ngòko yàvès ni'. A tse' ngòtəhə lok ni' avès bə dzədzəm nə ye naanjtu bohòNwi co njək nga bəp kà ves jwèñ. A sə kək gesə lis avès bə lù nò Nwii nò kə fa ves. Yà'sə nə ye co tam mòk nò a ta tse' nà' co yu səmok sə bəp kà ves tu jwèñ. ⁹ Kà də Nwi ànə cokfis vesuwèñ də ya yi fa ves njə' yeñ. Yi à cokfis ves ya a tse' lù nò yi fa ves nà' ndzə bohòTà Jisòs Kreest. ¹⁰ Yi Jisòs nò yi à kpə bùu vès, də

ya a cum vesiwèŋ bəbɛ'. Də ya ŋga a cu-a sɛ ŋwəm bə ŋga a kɔɔ, yà' lok gu yəyərə, ghà nè yi vəə, anə cu vesiwèŋ. ¹¹ Nə yeə nə vɛ'nə fana bədə wèŋ sɛ tɛsə mòk bə mòk, nə gu wo lo mantombi mvəsə wèŋ sɛ gu ŋga'a yè'e.

Ncɛp Nə Nà' Ləsə Lòo

¹² Bwema avès, vès sɛ lɛŋ wɛŋ də wèŋ jəŋ bùu sɛ wo fàkgə bohòwèŋ yà'a co bùu sɛ bwɪŋ nə zɪnə. Wo sɛ wo kàkgə wɛŋ, nə sɛ yərə wɛŋ co bùu sɛ Tà Jisos yà'a. ¹³ Wəp wo, nə dzəm wo cəsə yà pwe'. Gu wo vɛ'nə bùu nsàp fàk nə wo sɛ guu. Wèŋ cum cù mò'fis, nə kà sɛ kùəm. ¹⁴ Vès sɛ lɛŋ wɛŋ bwema avès-a, də wèŋ tip ŋgàa wɛ' wèŋ. Wèŋ kwɛ'sə bùu sɛ wo tse' wuə, nə tɛsə sɛ wo jì nàŋ. Wèŋ sɛ ko ntəm awèŋ bohòbwɪŋ lòoŋ. ¹⁵ Kà də wèŋ fa mandzə də ŋwèe gu fəsə fa ŋwè bɔp bə bɔp duk. Yusə ye də, ghà yà pwe' nə wèŋ cu, wèŋ tse' ntəm nə ŋgògù bəbɔŋ bohòmòk bə mòk. Wèŋ gu bohòbwɪŋ lòoŋ sɛ' vɛ'nə.

¹⁶ Wèŋ sɛ kwa ghà yà lòoŋ. ¹⁷ Wèŋ sɛ gu piriya ghà nè fòlòoŋ, nə kà wò. ¹⁸ Ŋga sɛ bɔp-a sɛ yà pwe', wèŋ sɛ kwasə Nwi. Yà'a yusə Nwi dzəm də yà'a ye vɛ'nə bə ncu àwèŋ co bùu Jisòs Krest. ¹⁹ Wèŋ kà də wèŋ limsə Yòŋsə nè Rərəŋ nə ŋga yi kà fàha ye gu duk. ²⁰ Kà də wèŋ bɛŋ ncèep sɛ bùu sɛ wo sɛ tsòho bum sɛ Nwi a nɪŋtsə' fa wo duk. ²¹ Mùmsə ja'a yà' pwe'fo', nə bɛ' tse' sɛ wèŋ yə də yà'a bəbɔŋ. ²² Wèŋ kà bo sənə bɔp nè mò'fis gèsə lok. ²³ Nwi bə tu ye, nə yi fagə vesuwèŋ fifi, yi noŋsə ncu àwèŋ kəkərə bə mandzə nè fòpwe'fo'. Yumok kà bohòwèŋ bɔp lok. Yi noŋsə yà' nsàp nè Jisòs Krest nə yi Tà àvèsə nə kè bwì vəə, wèŋ ye jɪnjo. ²⁴ Yi Nwi nə yi a to wɛŋ, yi nə gu yà', bùusə yi ŋwə nè zɪnə.

²⁵ Bwema avès, wèŋ sɛ lɛŋ fa ves piriya yàvès sɛ'. ²⁶ Cepsə fa mu bùu sɛ wo à dzəm Jisòs sɛ pwe' bə cəcəpsə nè bəbɔŋ co bwema. ²⁷ Mù cèp bohòwèŋ bə ŋàaŋ sɛ bohòTà də wèŋ taŋ fa ŋwàk ènə bohòbùu sɛ wo à dzəm Jisòs pwe'fo'. ²⁸ Bəbo nè Tà àvès Jisòs Krest nà'a ye bohòwèŋ.

Nwàk nè Ba, nè Pol à Còm Fa Bùu sè Mvwe' Lak TÈTÀLONIKÀ

Jijipsè à cu mali màmuvwe' cos nè mvwe' lak Tètàlonikà nè, bè nza' màmuvè'nè Jisòos nè bwi vèè nè. Bùu mok à sè cèp dè nùmbu nè Jisòos nè bwi vè nè à cà lólaj. Fana Pol com ñwàk nè ba ènè ñgòtsè' rɛɛsə fa wo bə zɛɛn də ñkuɲ Jisɔs Kɛɛst sə bwi və ñga ñkàì' ghaha sə nzeɲgòɲ anə vɛ'ɛ kə dzeɲ nsàp nè co wù kà fùk. Yi nè ye ñkum sə nzeɲgòɲ ghà ànə yi. Yi nè bɛɲ wes nwi pwe', nè gu ni' ye co də yi Nwi yi ñkuɲ fana Jisòs sè kə vè.

¹ Còm ñwàk nè'e màù Pol ves Silvanù nè ye Timati wèɲ bəbɛ'. Vès còm fa nà' bohòbùu cos nè mvwe' lak Tètàlonikà wèɲ. Wo sè tse' wo Nwi nè yi Tè' avès nè ye Tà Jisòs Kɛɛst. ² Vès lɛɲ də Nwi nè yi Tè' bə Tà Jisòs Kɛɛst gu wɛɲ bəbɛɲ, nè fa wɛɲ fɪfi.

Mvè'nè Jisòos Nè Kè Sak Nzeɲgòɲ

³ Vès tse' ñgòkwasə Nwi ghà nè fòlòon bùu wèɲ, bɛwema avès a. Vès tse' ñgòkwasə yi vɛ'nə bùusə nsàp nè wèɲ sə fa ntəm bohòNwi nè sə kùk lòmantombi. Nə ye sè' də dzədzəm àwèɲ nè wèɲ tse' bohòmòk bə mòk sə ghaha sè' ghaha. ⁴ Nà'a njo nè vèes kùmgə ñgùn mvwe' kwe' bùu cos wèɲ bùu wèɲ sə. Vèes kùmgə ñgùn bùusə wèɲ kigə ntəm, nè sə dzəm ghaha bohòJisòs nè ghaha, ñga wo sə taksə wɛɲ, wèɲ sə ye ñgə' sè'. ⁵ Yà'sə sə nitsə' də Nwii nè sak bə zìnə. Busə a ye vɛ'nə fana wèɲ ye kəkurə ñgòkə ye mok mvwe' gan ñkum ye sə wèɲ sə yə ñgə' bùu zɛɛn sə. ⁶ Nwii nè gu yusə yà'a kəkurə. Bùu sə wo sə yeɲsə wɛɲ ñgə' yà'a, yi nè yeɲsə fəsə wo ñgə' sè'. ⁷ Yi nè gu wèɲ sə wèɲ sə yə ñgə' yà'sə ñgòyòɲsə nè ye vès yàvès sè'. Yi nè gu vɛ'nə ghà nè Tà Jisòs tɛsə tsə vè mabu bə masinjaa ye wèɲ sə wo tse' ñaj. Yi nè vè ndzənə ləm-mis, ⁸ nè yeɲsə bùu sə wo ka Nwi riɲ ñgə', nè yeɲsə sè wo à ka yusə Ntirè nè Bəbɛɲ nè Tà Jisòs à sə tsə' nè bɛ' ñgə' sè'. ⁹ Ñgə' nè wo nè ye nè də wo nè maha wà nè kè' mò'fis. Wo nè kà mvwe' sè Tà cu bə bɔɔɲ ñajaj ye sə sè' kə dzɛɲ yuk. ¹⁰ Yè'sə nè ye nùmbu nè yi nè vè ñgòkə jə kəkukəsə bohòbùu ye wèɲ, fana bùu sè wo ànə dzəm bohòyi nè sə mərə, nè sə kwa vɛ'ɛ wùriɲ. Wèɲ nè ye sè' mungorə wo anə bùusə wèɲ a dzəm ncèp nè vès à tsə' fa wɛɲ nè. ¹¹ Nà'a njo nè vèes lɛɲ fagə wɛɲ riɲriɲ nè. Vèes lɛɲgè Nwi də yi gu wɛɲ ñgòye kəkurə bə ncu nè yi à to fis wɛɲ də wèɲ cum nà' nè. Vès lɛɲ

də yi gu ntəm awèɲ sə wèɲ tse' ñgògù bəbɛɲ yà'a təɛɲ megu vɛ'nə. Yi gu fàak awèɲ sə wèɲ sə gu bùusə wèɲ a fa ntəm awèɲ bohòyi sə kə lə kəkurə bə ñajaj ye. ¹² Bum yè'sə ye-a vɛ'nə fana liɲ sè Tà Jisòs Kɛɛst nè bɔɔɲ bùu wèɲ, wèɲ bɔɔɲ bùu yi sè'. Yè'sə vɛ'nə bə bəvəm nè Nwi avès nè ye Tà Jisòs Kɛɛst.

2

*Yusə Yà'a Nə Ye
Ñkuɲ Kɛɛst Bwi Və*

¹ Bə nzak nè Tà avès Jisòs Kɛɛst ñgòbwi vèè də ya vesiwèɲ bɛ'lə yi, nè kə cum mok bəbɛ' fana bɛwema am wèɲ, mù lɛɲ wɛɲ, ² də kə də wèɲ sə tsərə jə'rə kɛ'ca bə zɛɛn vɛ'nə duk. Kà də wèɲ sə saha ntəm awèɲ bə ncèp nè wo sə cèp də nùmbu nè Taa nè bwi vè nè à cà lólaj nà'a sə duk. Kàmòk à cèp vɛ'nə ñgà tsòhòbum Nwi mòk ñga yi də yi tse' yumòk sè Nwi à tsə' yi, kə ñwə nəmòk ñga yi sə tsòhò-a nzak Nwi àlɛ'. Kàmòk bùu mok wèɲ duk də vès à còm tuməsə ñwàk vɛ'nə vès àlɛ'. ³ Kà də wèɲ me'rə ñwə nəmòk borə fuk wɛɲ duk. Busə nùmbu ànə nè kà ntòvə tətè tse' ghà nè bwiɲ nè sə gɛɲtu bohòNwi wù kà fùk nà'a kə dzɛɲ ñkuɲ. Anə ye sə' ñga ñwə nè ñgà ñgwap nè yəɲ sè' ñkuɲ. A sè' yi nè yi nè kə bisə ye ñgwaj nè. ⁴ Ñgà ñgwap ènə nè kà ñgə' bə bum sə bwiɲ kùksəgə yà' co nwi ye fùk. Yi nè bɛɲ bum sè yà'a co nwi pwe'fo'. Yi nè jəɲ ni' ye mabu, də yi ghak yà' pwe' yi. Yi nè kə ni cum mənə ndap Nwi nè ghan nè, nè sə tsok də yi Nwi yi.

⁵ Mù à tsə' wɛɲ bum yè'sə ghà nè vesuwèɲ à ye nà'a pwe' laɲ. Wèɲ a swi laɲ à? ⁶ Megu də yumok cu sè yà' sə gu də bum yè'sə kà ñga'a ntòye. Wèɲ ri yu ànə sə laɲ. Mvèk nè kərə nùu fana ñgà gu ñgwap nè nè yəɲ. ⁷ Fàak ñgwap sə sə fàk ñga'a yè'e ntòsəswih megu də yusə yà'a nè ye sə nè kà nto ye tətè wo fis gesə ñwə nè yi sə təɛɲ lok yà' nè fo' ñkuɲ. ⁸ Ñgà ñgwap nè yəɲ ghà ànə, fana Tà Jisòos nè kə zə nà' bə yòɲsə nè nje nè yi yòɲsə fis tsə kə cùhu yi. Ghà nè Jisòos nè vè nè, yi nè gu bupəsə nà' bə ñajaj ye sə yi yəɲ vè bə zɛɛn sə.

⁹ Ñgà ñgwap nè nè və bə ñajaj Satà, nè sə gu kɛ'ca nsàap mangəngèen mok ñgòbòrə bwiɲ fo' vɛ'ɛ nduk nè nduk. Yi nè sə gu niɲ kɛ'ca fa bwiɲ nsàap bum mok sè co wu kək yà' tu jip wu. ¹⁰ Yi nè borə bùu sè wo nè bisə wà sə wèɲ bə jòn. Bùu yè'sə wèɲ nè bisə njo nè wo à ka ncèp nè zìnə nè ya wo tse' lùɲ bùu zɛɲ nè dzəm. ¹¹ Busə wo a gu vɛ'nə fana Nwii nè gu wo ñgòtsərə mègù bum bə jòn, nè sə dzəm sè' zɛɲ, ya wo sə dzəm megu mok bum sè

yà'a mɔwès. ¹² Nwii nè gù ve'nə ya bùu sè wo à ka zìnə nè dzəm, nè sə kwa yàwo ngògù bup yà'a wèen nə gbə nzak bohòyi.

Pol Kwe'sə Bùu Tètàlonikà Də Wo Təəŋ Guguŋ

¹³ Vès tse' ngòkwasə tsə Nwi nə ghà ya lòon bùu wèŋ, bwema avès a. Vès sə duk wèŋ sè Tà nə dzəm weŋ yà'a. Nwi ànə yeto, yi cok fis weŋ də wèen nə tse' lùŋ. Yi à gù ve'nə bə nàan yòŋsə nè nje nə də ya wèen ye bùu ye wèŋ sè wèen rərəŋ. Yi à gù ve'nə sè' bə mandzə nè də wèŋ à dzəm ncèp nè nà'a zìnə nè sè'. ¹⁴ Nwi ànə to və weŋ ye'sə bə mandzə Ntirə nè Bəbən nə vès à tsòho fa weŋ nə. Yi à to weŋ yà'sə də ya wèen tse' fis ma njàwèŋ sənə kəkukəsə nè Tà Jisòs Krest avès nè sè'. ¹⁵ Ye də bwema avès, wèen təəŋ guguŋ, nə kotse' bum sè vès à tsə' wèŋ yà' sè bə cù kè vès à còm fa-a weŋ bə ŋwàk àlè' pwe'fo' cùk. ¹⁶⁻¹⁷ Tà Jisòs Krest avès, nə ye tē' avès Nwi a dzəm ves nə fisə fa ves ntuum avès, nə fa ves nàŋ ngòcèep nə gu megu yusə yà'a bəbən. Nwi a nitsə' fa ves dzədzəm ye ya a sə lo mantombi, nə kà kə mèsə yuk. Yi à gù ves ngònaan tu də a nə kə tse' bum sè bəbən. Wo a gù ve'nə bə bəvəm njàwo nə.

3

Wèen Sə Ləŋ Fa Ves

¹ Ngòlèsə lòo fana bwema avès, vès də wèen sə ləŋ fa ves. Wèen sə ləŋ fa ves də ncèp nè Tà nə, nà'a sə lo mantombi nənàk nənàk, nə sə fom mvə'nə ànə ye bohòwèŋ yà'a. ² Wèen sə ləŋ fa ves mok sè' də Nwii caŋsə fis ves ndzə bohòŋgaa gù ngwap bə bùu sè bup wèŋ. Vès duk ve'nə bùusə sə kà ncèp ènə bwìŋ pwe'fo' dzəm wes. ³ Yusə də Tà a ye zìnə. Yi nə gəŋsə weŋ, nə caŋsə gesə weŋ mvwe' Satà nè yi ŋwə nəbup nə. ⁴ Tà a gù ves, vès kà məmərə sə ntuum vès bùu wèŋ tse' lok. Vès ri pap də wèen nə sə gu tse' megu bum sè vès də wèen gu. ⁵ Vès ləŋ də Taa gu busə ntuum awèŋ ya wèen dzəm bohòNwi, nə fa weŋ kontum nsàp nè Krest.

NgòCu Ncu We'

Ka Bəbən Yen

⁶ Yumook yè', bwema avès, vès cèp ye'sə bə lɪŋ Tà Jisòs Krest, də ka də wèen sə be'lə bə bwema sə wo dzəm ngòcu ncu we' duk. Vès sə duk bùu sè wo sə kà mandzə nè vès à yə'rə weŋ yù yà'a. ⁷ Wèŋ riŋ yàwèŋ sè' də wèŋ tse' ngòfù'rə mandzə ncu avès. Ghà nè vesuwèŋ à ye nà'a, vès à ka ngàa we' yeŋ. ⁸ Vès à ka yu ŋwə nəmòk ŋa vès ka lak zù yuk. Vès à fàk ve'e, nə ci' ndürə nè marəŋ bə ndzəmə pwe', də ya vès kà ŋwə nəmòk ŋgə' wà yamsə fa.

⁹ Vès à sə gù ve'nə ye'sə, vès à dzəm-a də wèen fa ves, yumok yà' kà bə jòŋ sè' ye. Vès à gù ye'sə ngògù nì fa weŋ ya wèen be' sè' zen. ¹⁰ Vesuwèŋ ànə ye fa' vès tsok weŋ sè' laŋ də, <<A ye-a ŋga ŋwə nəmòk duk-a də yi kà fàk fàk, yi kà sè' zù.>> ¹¹ Vès sə cèp ye'sə bùusə vès yuk də bùu mok cu mɔŋgorə wèŋ sè wo sə cu yàwo ncu we'. Wo kà yumok fàk, nə sə dzəm megu ngògù nì ke'cà sənə bum bùu mok wèŋ. ¹² Vès sə cèp ye'e bohònsàp bù ànə ngòtip wo bə lɪŋ Tà Jisòs Krest də, wo ko nì', nə fak zù bə bo awo. ¹³ Nə ye də kà də wèen wo ngògù bəbən duk, bwema avès a. ¹⁴ A ye-a ŋga ŋwə nəmòk bèn ncèp nè vès còm fa weŋ ndzənə ŋwàk nè'e fana wèŋ kuk tasə tse' yi bəbən, nə kà yumok wenə wèŋ tse' be'lə lok. Wèen gu ve'nə ya marə'tu ko ŋwə ànə. ¹⁵ Nə ye sè' də wèŋ kà yi co yi ŋwə nè wèŋ bèn yi bènŋə gù. Wèen tip yi lɛ co yi ye sè' moma awèŋ.

Cəcəpsə Nə Nà' Ləsə

¹⁶ Vès ləŋ də Tà nè yi fagə fifi yi nə fa weŋ fifi, yi bə tu ye. Yi fa weŋ fifi bə mandzə nè fòlòŋ ghà ya lòon sè'. Tà nə ye bohòwèŋ pwe'fo'. ¹⁷ Mùu Pol, mù còm fa weŋ cəcəpsə ènə mù bə bo sè yàm. Nè'e yu nè wu yə nà' ndzənə ŋwàk, wù riŋ də còm ŋwàk ànə mù nə. Ye'e mvə'nə mù còmŋə yàm sə. ¹⁸ Mù ləŋ də bəbo nè Tà Jisòs Krest avès ye bohòwèŋ pwe'fo'.

Nwàk nè Mantombi, nè Pol à Còm Fa TIMATI

Timati à ye krætɛŋ nga yi ntòmɔwà'ɲwè. Pol ànə fa non̄sə lo cos nè mvwe' lak Efesòna ndzə bohòyi. Nwàk nè Pol à còm to fa Timati ènə nà' sə tip yi nja gɔgɔŋ bə bum tɛ'. Nə mò'fis ɲgòfa ntip bə nzak yəyər'è nè nà'a bə mvwès mɔmvwe' cos nə. Bùu mok sə yə'rə də bum sə a sə yə yà' bə lis ènə yà'a bɔp. Bwiŋ à sə duk sɛ' də aco ɲwè kə tse' megu lɔŋ nga yi tse' nsàp ɲkərə mòk nè bwiŋ ka nà' pwe' riŋ. Yi tse' ɲgòdzə zuzuu mok, nè kà bə nzak gù sɛ' tse' lok ɲkuŋ. Pol còm ɲgòduk fa Timati də nà'a kà tu bə yəyər'è sɛ' mvwès yà'sə naɲ.

Nwàk nè sə cèp mɔmvə'nə aco wo sə gu bum mok sə sɛ', nè ye mɔmvə'nə ɲgòkùksə Nwi. Nà' sə cep bə nsàp ɲwè nè bùu sɛ' wo mantombi mu cos tse' ɲgòye sɛ'. Nà' ləsə bə ntip bohòTimati nè də yi ye ɲgà fàk nè bəbɔŋ bohòJisòs Krɛst. Yi sə riŋ fàha sɛ' yi tse' ɲgògù fa bohòbòop bwiŋ zəzok sɛ' wo a dzəm bohòJisòs nə.

¹ Còm ɲwàk nè'e mɔu Pol, nè mu ɲgà ntum Jisòs Krɛst. Nwi nè yi à lɔŋsə ves nə, nè ye Jisòs Krɛst nè vesùwɛj sə naan tu bohòyi nə, wo a duk wo dəwɛ ye ɲgà ntum. ² Mù sə còm fa ɲwàk ènə bohòwù Timati, nè wu co mo àm, bùusə wù à fa ntum yòbohòJisòs Krɛst. Mù lɛŋ Nwi nè yi Tè' àvès, nè ye Jisòs Krɛst nè yi Tà àvès nè də wo gu wu bəbɔŋ, nè tɛsə wu bə koksəmanzij awo, nè fa wu fifi sɛ'.

*Bùu Mok Sə Yə'rə Fa Bwiŋ
Yusə Zok*

³ Ghà nè mù à sə lòmɔwə' lak Məsidiyà yà'a à ye fana mù tip wu də wu cum mvwe' lak Efesò. Bùu mok wɛŋ cu fo' sɛ' wo sə yə'rə fa bwiŋ nsàap bum mok sɛ' zok. Fana mù dzəm də wu cum fo', nè gu wo də wo kà ve'nə mok sɛ' gù. ⁴ Tsok fa wo sɛ' də wo tɛŋsə ɲgòtaan ɲgàam sɛ' yà' ka fàk tse' yà'a. Wo kà də wo sə taan ke'cà bum sɛ' bə nzak ɲjɔŋ duk. Nsàap bum yà'sə gùgè bwiŋ ɲgòcàsə mvək bə mamfenè fana wo kà yusè Nwi à fàhu nòŋsə mantombi jə lò. Bwiŋ fa ntum awo bohòNwi ɲkuŋ fana wo riŋ bum sɛ' Nwi dzəm ye'sə. ⁵ Njo nè mù duk wu ve'nə nə, də ya ɲga wo dzəm mòk bə mòk. Aco ɲwè dzəm to mòk bə mòk ɲga yi tse' ntum nè rərəŋ, nè ye ɲga yi tse' tsətsə'rəè sɛ' kəkərə, nè fa ntum ye bohòNwi bə zinə. ⁶ Bùu mok wɛŋ cu sɛ' wo a mè'rə bum sɛ' zinə ye'sə, nè jam mandzə nə, fana wo sə cep mok bum sɛ' kaco yà' jəŋ lo wo mvwe' mok yɛŋ. ⁷ Wo sə dzəm də wo sə yə'rə fa

bwiŋ lùk ɲga wo sə kà yusè wo sə cèp sɛ' sɛ' rərəŋ. Wo sə cèp yà' nè kà məmərə tse', ɲga wo sə kà yà' sɛ' rərəŋ fàk.

⁸ A riŋ də lùuk yusè bəbɔŋ, ɲga a ye-a də bwiŋ jə tse' yà' bə mandzə nè kəkərə nè na. ⁹ Wɛŋ riŋ də Nwi ànə kà lùuk sə bohòbùu sɛ' wo gùgè bum bə mandzə nè rərəŋ nè nòŋsə fa. Yi à nòŋsə fa yà' bohòbùu sɛ' wo gù bɔpsəgè yà', nè ye bùu sɛ' wo kà yi yukgè. Yi à nòŋsə fa yà' bohònsàp bù nè co ɲgàa kà Nwi wəp, ɲgàa gù bɔp, bùu sɛ' wo sə kà mandzə Nwi bɛ', sɛ' wo jəgè bum sɛ' Nwi sɛ' co yu ywi'lə-nzòŋ; bùu sɛ' wo sə zə tè' awo bə ma awo wɛŋ, nè sə zə bùu mok wɛŋ sɛ'. ¹⁰ Wo sə koho sàhà, mbəmbam sə noŋ fe'lə sɛ' bə mbəmbam mok, wo sə ye bwiŋ, sɛ' ci' mvwès, wo kɛŋ nè sɛ' ci' mali mvwès. Nwi à nòŋsə fa lùuk sə bohònsàp bù ènə, sɛ' wo sə gù nsàap bum sɛ' yà' ka bə mandzə yəyər'è nè zinə nè vès ànə yə'rə fa wɛŋ fa' nè yɛŋ. ¹¹ Yəyər'è nè zinə nə, nà'a ye mandzə nè mò'fis bə Ntirè nè Bəbɔŋ nè Jisòs Krɛst à fa ndzə bohòmù nə. Ncèp nè sə tsə' bum maŋgəŋgèŋ sɛ' yà' vè bohòNwi nè yi tse' megu ye yusè yà'a bəbɔŋ nə.

*Pol Tsə' Mvə'nə Jisòs Krɛst
A Gù Yi Bəbɔŋ*

¹² Mù kwasə Tà àvès Jisòs Krɛst nè yi a fa mu ɲan ɲgògù fàak ye'sə. Mù kwasə yi bùusə yi kùk ja'a mu co ɲwè nè mù tse' zinə, nè cokfis mu, də mu fak bohòyi. ¹³ Wɛŋ ri də mù ànə sə bɔpsə lɔŋ ye sə fa'. Mù à sə yɛŋsə yi ɲgə', nè sə yak yi, mɔmvə'nə mù à sə gù ve'nə bohòbùu ye yà'a. Bum ye'sə ànə ye-a sɛ' ve'nə fana yi koksə mali manziŋ bohòmù ànə, bùusə mù ànə sə gu ve'nə ɲga mù ka bohòKrɛst ntòdzəm tse' fana nè kà zinə nè sɛ' ntòriŋ. ¹⁴ Jisòs Krɛst nè yi Tà àvès nè a gù mu bəbɔŋ wùriŋ. Yi gù mu, mù nè dzəm bohòyi, nè dzəm bùu mok wɛŋ sɛ'. Yi gù fagè bùu sɛ' bə yà'wɛŋ mvwe' mò'fis mɔmvə' ànə. ¹⁵ Ncèp nè mù sɛ' də mu cep nè'e ncèp nè zinə, nè aco ndàanɲwè pwe' dzəm nà' də, Jisòs Krɛst à vè sə nzeŋgòŋ anə ɲgòlɔŋsə ɲgàa gù bɔp wɛŋ. Mùu Pol, mu ɲkum gù bɔp wɛŋ sɛ' mù. ¹⁶ Njo nè Nwi a koksə manziŋ bohòmù nə, də ya Jisòs Krɛst niŋtsok fa bwiŋ də yi ɲgà ko ri ntum pap. Wo nè ye riŋ yi ve'nə ɲga wo ye mvə'nə yi ko ntum bohòmù nè mu ɲkum ɲgàa gù bɔp nə. Yà'a mɔmvə'nə mù co ɲwè nè mantombi ɲgònitsə' fa bùu sɛ' wo nè kə dzəm bohòyi nè tse' lɔŋ wɛŋ nsàp kontum ye nə. ¹⁷ Yi ɲkum nè mvèsə; bwiŋ kuksə yi nè yi Nwi yiŋyi nə. Yi Nwi nè kaco bwiŋ ye to yi bə lis yɛŋ, kaco yi kpə sɛ' yɛŋ. Bwiŋ sə kuksə lɔŋ ye sə mvèsə nè mvèsə. Yà'a ye ve'nə.

¹⁸ Mo àm Timati, mù sɛ fa ntip nè'e ndzɛ bohòwù. Yusè mù sɛ gù yè'sɛ, yà'a kəkurè bə yusè ngàa tsòhòbum Nwi wèŋ ànə cɛp fa' bə liŋ yo sɛ. Mè'rə ncɛp ànə cum sɛ ntuù wù anə gugun, ya wu sɛ mak lo dzɛ' nè Nwi mantombi bəbon. ¹⁹ Təonj mali bə dzədzəm yònə bohòKrest nɛ gugun, nɛ sɛ gù yusè wù ànə yə'rə nɛ riŋ dɛ yà'a kəkurè sɛ. Bùu mok wèŋ cu sɛ wo kà yusè wo ri dɛ yà'a kəkurè sɛ gùgə. Wo gù vɛ'nə, nɛ gù bupɛ mɛmɛvə'nə wo à dzəm tse' bohòKrest sɛ. ²⁰ Nsàap bùu sɛ wo a gù vɛ'nə mook Himiniyà bə Alèsandà. Mù a fa wo ndzə bohòSatà, ya wo yə'rə riŋ dɛ wo kà liŋ Nwi sɛ bupɛ sɛ kɛ'.

2

Mandzə Nə Bùu Nwi Tse' NgòKùksə Nwi Mù Cos

¹ Ntip nè mù sɛ dɛ mù fa to wu nè nè', dɛ bwiŋ sɛ lɛŋ fa bwiŋ pwe' piriya. Wo sɛ lɛŋ Nwi dɛ nà'a fa bwiŋ pwe' yusè yà'wèŋ sɛ jamə nɛ sɛ tɛsə wo bə ngə' awo, wo sɛ kwasə yi bə yusè yi sɛ gùu sɛ sɛ'. ² Tsok fa wo dɛ wo lɛŋ fa bù ŋkəŋkum wèŋ piriya, nɛ ye bùu sɛ wo mantombi wèŋ sɛ', ya ngà vesùwèen tse' mandzə ngòcu gəe', nɛ cum bə fi fi fana nɛ sɛ yuk Nwi; a riŋ ngà'a ngòcu ncu nè nà'rə fa ni' bəbon. ³ A bəbon dɛ wo lɛŋ fa bwiŋ vɛ'nə, yà'a gùgə Nwi nè yi ngà lùŋsɛ ves nɛ kwa. ⁴ Busè yi dzəm dɛ ndàanwè pwe' tse' lùŋ nɛ riŋtse' zinə nɛ. ⁵ Yusè dɛ Nwi mègù mò'fis. Nwèe sɛ' mò'fis nè yi tɛ mɛtsətsə'rəə Nwi nɛ ye bwiŋ, ngòjə be'lə vɛ' yà' mɛwɛ' mò'fis. Nwè ànə yi nwè bə ngùpni', yi Jisòs Krest. ⁶ A yi nè yi ànə nà'rə fa ni' ye ngòfiŋ mè'rə bwiŋ bə zɛŋ nɛ. Ghà nè mɛvək ànə kurə fana yi niŋtsok fa bwiŋ dɛ Nwi dzəm dɛ bwiŋ pwe' tse' lùŋ vɛ'nə. ⁷ Nà'a njo nè yi à cɔkfis mù, nɛ gù mù ngòye ngà ntu m nɛ. Mù sɛ cɛp yè'sɛ zinə, mù sɛ kà mɛwɛs ci'. Yi ànə busə mù ngà ntu dɛ ya mù tsoho lo ncɛp nè nje nɛ, nɛ sɛ yə'rə bə lakmɛvum wèŋ sɛ' ngòdzəm bum sɛ zinə yè'sɛ.

⁸ Mù dzəm dɛ mbəmbaam sɛ ma fòpwe' sɛ lɛŋ piriya. Wo cu ngòlɛŋ, wo fis kòk bə sɛ rərəŋ mɛtsə, nɛ kà jəjòk kə ŋkəəm àlɛ' sɛ ntuù wo tse'.

⁹ Ma nè bohòbàba yàwo dɛ, wo ni megu cəək sɛ yà'a kəkurè bohòŋwàŋwè ngòni yà'. Wo fəhu ni' sɛ' bə mandzə nè nà'a kəkurè. Ka bəbon dɛ wo jəŋ mɛvək ngòbak tu nsàp mòk, nɛ nisə ntu m bə nsàp, tɛsə mviŋ sɛ' bə nsàp, nisə kwàŋ sɛ' bə nsàp, nɛ ni cəək sɛ yà' gù ntuŋ wuriŋ yɛŋ. ¹⁰ Yusè lɛ dɛ cəək baa sɛ wo sɛ bɛ' mandzə Nwi wèŋ tse' ngòni yà', ya yà'a yəon bəbon, a ngògù bəbon bohòbwiŋ. ¹¹ Bəba wèŋ yə'rə jəŋ bum gəe', nɛ sɛ niŋ dɛ wo sɛ wəp bùu sɛ wo mantombi. ¹² Mù kà

dzəm dɛ bəba yə'rə mbəmbam wèŋ dzəm, wo kà ngà mutuhù mbəmbam wèŋ wo sɛ tse'. Wo cum gəe'. ¹³ Busè Nwi ànə gù to ntòAdàm ŋkuj nɛ gù lif. ¹⁴ Yumok ye fɛ'lə sɛ' dɛ, ngwè nè wo à bərə y'i fana yi gù bup nɛ à ye ŋwàŋwè, à ka Adàm yɛŋ. ¹⁵ Yè'sɛ ye-a sɛ vɛ'nə fana bəba nɛ luj ngà wo dzə bwe, ngà a ye-a dɛ wo tse' mali dzədzəm bə ncɛp nè zinə nɛ, nɛ sɛ dzəm bwiŋ, nɛ ye rərəŋ nɛ sɛ cum bə mandzə nè nà'a kəkurè nɛ na.

3

Mvə'nə Bùu Sə Wo Mantombi Mù Cos Tse' NgòYe

¹ Wo cɛpgə ncɛp mòk dɛ, <<A ye-a ngà ngwè dzəm dɛ yi ye ngwè nè mantombi mɛwɛ' cos àlɛ, ye dɛ yi dzəm yà'sɛ fàak sɛ bəbon.>> Ncɛp ènə nà'a zinə. ² Ngwè nè mantombi nɛ tse' ngòye ngwè nè bwiŋ sɛ kà yumok sɛ yà'a bə jòn bohòyi yə. Yi ye ngwè nè yi tse' ngwè mò'fis, ye ngwè nè yi jəgə bum fùə, ngwè nè yi tse' tu, ngwè nè bwiŋ wəpgə yi, yi ye ngà jàhà bə bwiŋ, nɛ ye ngwè nè aco yi yə'rə riŋ to fa bwiŋ bum. ³ Yi kà ngà jàhà rùk ye, nɛ kà ngà lələ sɛ' ye. Yi ye lɛ ngwè nè fùə, nɛ kà ngà ŋkəəm ye, nɛ kà mbàm lələ sɛ dzəm ti'. ⁴ Yi ye ngwè nè yi sɛ kɔtse' ri ndap ye bəbon, bwe yee sɛ yuk yi, nɛ sɛ wəp yi. ⁵ Busè a ye-a ngà ngwè ka mvə'nə aco yi kɔtse' to ndap ye bəbon riŋ, ye dɛ aco yi kɔtse' riŋ to cos nè Nwi nɛ va? A bùə. ⁶ Yi kà ngwè nè yi a bwiŋ krətəŋ ghà ànə ye; bùusə kàmòk yi nɛ ye ngònɛni', nɛ gbɛ ni sənə nzak bohòNwi, mvə'nə ŋkum zɛ' nɛ ànə gù, nɛ gbɛ yà'a. ⁷ Yusəmook sɛ' dɛ, ngwè nè mantombi nɛ tse' ngòye ngwè nè bùu sɛ wo ka krətəŋ yɛŋ wèŋ wəpgə yi sɛ'; ya ngà kà dɛ bwiŋ ye ngòto liŋ ye bup fana yi gbɛ ni sənə tam nè ŋkum zɛ' nɛ nòŋsə nɛ duk.

⁸ Ma nè bohòdikij wèŋ yàwo dɛ, wo tse' ngòye bùu sɛ bwiŋ wəpgə wo, nɛ ye bùu sɛ wo kà cù bə cɛpgə, nɛ kà rùk lələ sɛ no. Wo ye bùu sɛ wo kà ntu m bə nzak mbàm lələ sògə. ⁹ Wo sɛ dzəm tse' bum sɛ Nwi a nitsə' fa bwiŋ sɛ, nɛ sɛ tse' tsətsərə nè nà'a kəkurè. ¹⁰ Wèŋ mumsə ja'a nsàp bù ènə ŋkuj nɛ fa wo nsàp fàk ènə. A ye-a ngà wèŋ ka yumok sɛ bup bohòwo ye, fana wèŋ fa wo fàak yè'sɛ. ¹¹ Bəba wèŋ nɛ ye tson sɛ' bùu sɛ bwiŋ wəpgə wo, nɛ kà ngà ncəncəŋ ye. Wo ye baa sɛ wo tse' tu, nɛ ye sɛ aco bwiŋ naan tu bə yusè wo sɛ fàak. ¹² Dikij wèŋ ye ngà tse' ngwè mò'fis, mò'fis. Wo ye bùu sɛ wo ri ngòkɔtse' ndap awo bə bwe awo bəbon. ¹³ A ye-a ngà wo gù fàak cos sɛ bəbon vɛ'nə, bwiŋ nɛ wəp wo fana aco wo cɛp to yusè wo dzəm tse' yà' bə liŋ Jisòs Krest sɛ, nɛ kà yumok wəp.

¹⁴ Mù sɛ tsəm də mɛ nɛ kə ke' ye wɛŋ mɔ̀k momjo fana mù sɛ còm fa wɛŋ bum yè'e. ¹⁵ Busə kámòk aco yumok gu mɛ, mù ká nɛ̀nàk vè àlɛ. Mù dzəm də wɛɛŋ rɪŋtse' mɔ̀vè'nə aco bɛ̀u sɛ wo mɔ̀wɛ' bɔ̀p bɛ̀ nɛ̀ bɛ̀u Nwɪ wɛŋ tse' ngòcu ncu njàwo nɛ. Wɛŋ rɪ də bɔ̀p bɛ̀ nɛ̀ bɛ̀u Nwɪ nɛ a cos Nwɪ nɛ̀ yɪ cu ɲwəm nɛ. Cos nɛ̀ tàm tse'gə zɪnə nɛ̀ yɪ. ¹⁶ Yà' nɔ̀jəja də bum sɛ̀ Nwɪ a nɛ̀ nɪtsə' fa ves yà' bə mandzə ye nɛ̀ yam ve'e co wù kà fàk. Yusə də, Ma nɛ̀ bə ɲgùpni' ye, yɪ anə bɛ̀u ɲwè, fana bɔ̀wɪ ye yɪ bə lis; Ma nɛ̀ bə yòŋsə ye, Nwɪ anə nɪŋtsok fa bɔ̀wɪ də yɪ ɲwè nɛ̀ rɛ̀rɛŋ; Bə ma nɛ̀ masɪnjàa Nwɪ fana wo à yə yɪ bə lis awo; Bohòma nɛ̀ bɔ̀wɪ fana wo à tsòho lòlɪ ye sɛ̀ sənə nzeŋgòŋ nɛ̀ pwe'; Ma nɛ̀ bohònzeŋgòŋ nɛ̀ fana bɔ̀wɪ à dzəm bohòyi; Ma nɛ̀ mɛ̀bu fana Nwɪ anə jəŋ kok lo yɪ mɛ̀bu anə, nɛ̀ fa yɪ mɔ̀wɛ' ncu m sɛ̀ ghan wùrɪŋ.

4

Ncɛ̀p Nə Ze' Nə Borə Bwɪŋ Bə Zɛŋ

¹ Yòŋsə nɛ̀ Nwɪ nɛ̀ a tsə' fa ves jəja laŋ də anə ye ghà nɛ̀ nùmbu sɛ̀ mè lɔ̀o fana bɛ̀u mok wɛɛŋ nɛ̀ me'rə mandzə nɛ̀ zɪnə nɛ̀ wo à dzəm tse' nɛ̀, nɛ̀ yɪ lo yusə yòŋsəə zɛ' sɛ̀ bɔ̀rə ke' bɔ̀wɪ bə zɛŋ sɛ̀, nɛ̀ dzəm sɛ̀ yusə yà' sɛ̀ yə'rə fa bɔ̀wɪ sɛ̀. ² Nsàap ncɛ̀ep yè'sə sɛ̀ tesə wə bohòbɛ̀u sɛ̀ woo ci'gə mwɛ̀s, nɛ̀ kà mbeŋ kòm, ɲkərəə awo à jɪp laŋ. ³ Nsàp bɛ̀ anə nɛ̀ sɛ̀ duk də, gu ka yusə bəbɔŋ yeŋ, nɛ̀ də nsàap zuzuu mok cu sɛ̀ bɔ̀wɪ kà yà' zɛ. Nga Nwɪ anə gu zuzuu yà'sə də ya ɲga bɛ̀u sɛ̀ wo a dzəm bohòyi nɛ̀ rɛɛŋ zɪnə nɛ̀ wɛɛŋ jəŋ yà', nɛ̀ zɛ̀ yà', nɛ̀ kwasə yɪ fo'. ⁴ Yusə də, bum sɛ̀ Nwɪ à gu yà' pwe'fo' bəbɔŋ. Yusə co ɲwèe dzeŋ yà'a bɛ̀, ɲga a ye-a də wo jə yà', nɛ̀ kwasə yɪ bə zɛŋ na. ⁵ Bum pwe' rɛ̀rɛŋ bɛ̀usə ncɛ̀p Nwɪ sɛ̀ cɛ̀p ve'nə, nɛ̀ ye bɛ̀usə wo lɛŋ pɪrɪyà bə zɛŋ.

Pol Tsə' Fa Timati

Mvə'nə Yi Sə Gù Fàak Nwɪ

⁶ A ye ɲga wù jə ntip yè'sə, nɛ̀ tip bwema mok sɛ̀ wɛŋ fana wù ye ɲgà fàk Jisòs Krest nɛ̀ bəbɔŋ. Wu nɛ̀ nɪŋ də ntəm yògu laŋ bɛ̀usə wù sɛ̀ naanɪ to bohòncɛ̀p nɛ̀ Jisòs Krest, nɛ̀ sɛ̀ kotsə' yəyərə nɛ̀ zɪnə, nɛ̀ wù a dzəm nà' gugɛŋ nɛ̀. ⁷ Wu dzeŋ taŋ ɲgàam ləm sɛ̀ yà' ka yumok bə ma nɛ̀ Nwɪ tse' yà'a. Yə'rə nɪ' yòlɛ ngòcu nsàp ncu nɛ̀ aco nà' gu Nwɪ kwa. ⁸ Busə a ye-a ɲga ɲwè yə'rə-a ɲgùpni' ye ɲgòye gugɛŋ fana yà' tse' swe'. Fana a ye-a ɲga ɲwè yə'rə ntəm ye ɲgòbɛ' mandzə Nwɪ fana nà'nə bɔŋ ghak wùrɪŋ bɛ̀usə ye də yɪ tse' swe'

bə ncu nɛ̀ ɲga'a nɛ̀'e, nɛ̀ ye bə ncu nɛ̀ nà' cu mantombi nɛ̀ sɛ̀.

⁹ Ncɛ̀p nɛ̀ mù cɛ̀p anə nà'a zɪnə, kaco ɲwè mərəg fuk nà' yeŋ. ¹⁰ Nà'a njo nɛ̀ vées gèsəg ɲàŋ, nɛ̀ fak ve'e gugɛŋ sɛ̀, bɛ̀usə vès a naanɪ tu avès bohòNwɪ nɛ̀ yɪ cu ɲwəm, nɛ̀ yɪ ɲgà lùŋsə bɔ̀wɪ pwe', nɛ̀ ye lɛ bohòbɛ̀u sɛ̀ wo a dzəm bohòyi wɛŋ.

¹¹ Tsok fa bɔ̀wɪ ntip yè'sə, nɛ̀ yə'rə wo ɲgògù yà' sɛ̀. ¹² Kà də fa wu gu co bɔ̀wɪ sɛ̀ jəŋ wu co mweŋke' duk. Cum ncu yòlɛ bə mandzə nɛ̀ aco bɔ̀wɪ kək ja'a wu, nɛ̀ sɛ̀ gu yàwo sɛ̀ ve'nə. Sɛ̀ gu ve'nə bə mandzə nɛ̀ wù sɛ̀ cɛ̀p ncɛ̀p, nɛ̀ ye bə mandzə nɛ̀ wù sɛ̀ gu bum yo pwe'. Wu sɛ̀ dzəm bɔ̀wɪ, nɛ̀ fa ntəm yòbohòNwɪ, nɛ̀ cum ncu nɛ̀ nà'a rɛ̀rɛŋ. ¹³ Ye jəŋ ɲga'a tɛ̀ mù kə və fana wu jəŋ mvək yòŋgòta fa bɔ̀wɪ ɲwè Nwɪ, nɛ̀ sɛ̀ tsoho fa wo ncɛ̀p Nwɪ, nɛ̀ sɛ̀ yə'rə wo sɛ̀. ¹⁴ Tsərə tse' mɔ̀vè'nə bɛ̀ ɲkwàha bɔ̀wɪ wɛŋ anə naanɪ fa wu bə mətuhù fana ɲwè mòk nɛ̀ cɛp yumok bə lɪŋ yo, ɲga yɪ sɛ̀ cɛ̀p bə ɲàanɪ Nwɪ yà'a. Kà də wu swi mak li ɲkərə nɛ̀ Nwɪ à fa wu nùmbu anə nà'a duk. ¹⁵ Bum sɛ̀ mù tsə' wù yè'sə, fa ntəm yòfo', nɛ̀ fa ɲàanɪ yo sɛ̀' fo', ya ɲga ndàanwè pwe' nɛ̀ sɛ̀ ye mɛ̀mvè'nə wù sɛ̀ lòmantombi sɛ̀. ¹⁶ Jəŋ ɲkərə bə ncu yònə wù cu nà', nɛ̀ jəŋ ɲkərə bə yusə wù sɛ̀ yə'rə fa bɔ̀wɪ. Sə gahu bum yè'sə, bɛ̀usə wu gu-a yà' fana wu nɛ̀ gem nɪ' yo nɛ̀ ye bɛ̀u sɛ̀ wo yuk wu ɲga wù sɛ̀ cɛ̀p sɛ̀.

Ntip Nə Wù Tse' NgòFa Bɛ̀u Cos Wɛŋ

5

¹ Kà də wu jwa ɲkwà' ɲwè duk, cɛp bohòyi lɛ co yɪ tɛ' yò. Gù bohòwàhanzùm wɛŋ co də wo bwema yo wɛŋ. ² Gù bohòbàa sɛ̀ wo rɛŋ laŋ wɛŋ co də wo ma yo wɛŋ, nɛ̀ gu bohòwàhanɲwɛŋ wɛŋ co də wo ɲjɛ' yo wɛŋ. Tsətsərə yònə wù tse' bohòwo nɛ̀, ye nɛ̀ nà'a rɛ̀rɛŋ.

Bàa Yɛpmfə Wɛŋ

³ Jəŋ ɲkərə bohòbàa yɛpmfə, sɛ̀ wo bàa yɛpmfə zɪnə bə zɪnə. ⁴ A ye-a ɲga ɲwà ɲgwemfə tse' bwe kə bwe sɛ̀ bwe ye àlɛ' fana bwe sɛ̀ wɛŋ rɪŋ to ntòmɔ̀vè'nə wo nɛ̀ sɛ̀ kək ɲwè awo nɛ̀ bə mandzə nɛ̀ bəbɔŋ. Yà'a mvə'nə wo nɛ̀ gu ya wo lak bo fàak sɛ̀ wo à gu fa bwe sɛ̀. Nwɪ dzəm də yà'a ye ve'nə. ⁵ Bàa yɛpmfə sɛ̀ wo bàa yɛpmfə zɪnə, sɛ̀ wo ka bɛ̀u sɛ̀ co yà' tesə wo tse', sɛ̀ wo naanɲə tu awo bohòNwɪ yà'a. Wo sɛ̀ lɛŋ nùm bə ndzəm pwe' də Nwɪ tesə wo. ⁶ Fana ɲwà ɲgwemfə nɛ̀ yɪ sɛ̀ tsərə ye bum sɛ̀ yà'a nɛ̀ gu yɪ kwa, mègù ye yà'sə co ɲwè nɛ̀ yɪ a kpù laŋ, ɲga ye-a sɛ̀ də yɪ cu fo' ɲwəm na. ⁷ Tsok fa bɔ̀wɪ də wo sɛ̀ gu ve'nə ya ɲga ɲwèe kà yumok sɛ̀ co yɪ to lɪŋ awo bɔ̀p bɛ̀u zɛŋ tse'. ⁸ A ye-a ɲga ɲwè nɛ̀mòk sɛ̀ kà ɲjənjàan ye, nɛ̀ ye wesə co ndap ye

kùk fana ye dè ñwè ànè a mà' dzèdzèm ye nè lañ. Nsàp ñwè ànè bup càsè ñwè nè yi ka Nwi riñ lok. ⁹ Wu cu ngòcòm liñ baa yepmfè wèñ fana wù com megu liñ baa sè wo a dzèñ luumngòñ hum ntũññ nè casè lo mantombi, nè ye sè' nsàp ñwè nè bè ndu ye nè à sè cugè bèbonj. ¹⁰ Yi ye ñwà nè bwiñ ri yi dè yi gùgè bèbonj. A ye nsàp baa sè wo à kùk bwe awo bèbonj; nè sè jaha bè ñkũñ wèñ munda' à wo wùriñ, nè cuk fa bùu Nwi wèñ kù, nè tèsè ñgàa yè ñgà' wèñ, nè ye sè wo jè wes mvæk awo ngògũhũ nsàp bum sè bèbonj zok, zok, nduk.

¹¹ Kà dè wu com liñ baa yepmfè sè wo cu ntòbè ñàñ duk, bùusè wo nè dzèm ngòlòfè'lè gù sèmok fana nè kà ntàm ngòyù Krest mok ko fe'lè. ¹² A ye-a ñga wo gù ve'nè fana ye dè wo gù bup bùusè wo bup sè yusè wo ànè kak to bohòkrest sè lañ. ¹³ Yumook sè' dè, baa yepmfè sè wo cu ntòbè ñàñ sè wèñ nè bùuñ ñgàa we', nè ye ngòni dzoonj ke' ndap bwiñ. Yumòk nè nà' bup càsè wesè, a nè dè wo nè ye ngòcàn sè ke' ncòncàn, nè sè gbũ ni ke' bè bum sè yà' ka yàwo yenj, nè sè cèp ke' yusè yà' ka bèbonj yeñ. ¹⁴ Mvè'nè bum yè'sè nè yeè nè ve'nè fana mù sè duk dè a bèbonj dè baa yepmfè sè wo cu ntòbè ñàñ wèñ jèñ ndum, nè dzè bwe, nè kùk ndap awo bèbonj, ya bùu sè wo sè beñ ves sè kà yumok sè co wo to liñ avès bè zèñ bup tse'. ¹⁵ Mù sè cèp ve'nè yè'sè bùusè baa yepmfè mok wèñ a jàm mè'rè mandzè nè zìnè nè lañ, nè be' lo Satà. ¹⁶ A ye-a ñga ñwè nòmòk cu nè yi tse' ñwà ngwemfè mu ntòmbii yi fana yi kùk lis bohòñwà ànè. Kà dè yi jèñ fàak yà'sè, nè tèsè cos nè fò' duk, ya ñga cos nè tse' mandzè ngòkùk ri lis bè baa yepmfè sè wo yàwo baa yepmfè zìnè, zìnè sè.

Bùu Sè Mantombi Mucos

¹⁷ A bèbonj dè wo kùk lis bohòbù ñkwàha bùu sè mu cos sè wo gùgè fàak awo bèbonj, kùk wo lis kè' ba. Mù sè duk bohòbù sè wo fàkgè guguj ngòtsòho ncèp nè, nè sè yè'rè bwiñ sè' yà'a wèñ. ¹⁸ Wo à còm ndzène ñwàk Nwi sè' ve'nè dè, <<Kà dè ñwèe kijn lok cùu nàm nè wo gùgè yi, yi sè ku gòmbi duk.>> Wo à còm mok sè' dè, <<Ñwè nè yi fàk lañ, wo tse' ngòlák yi.>> ¹⁹ A ye-a ñga ñwè nòmòk jè vè nzak matuhù ñwè nè mantombi fana wù kà dzèm, tse' ñga bwiñ ba kè te' àle' duk dè wo a yè sè' ñkuñ. ²⁰ Ñwè nè yi gù-a bup, wù jwa sa'rè yi mvwe' bwiñ, ya ñga mok sè wèp.

²¹ Mù sè cèp bohòwù yè'e mantombii Nwi, nè ye Jisos Krest, nè ye masinjaa Nwi sè yi a cokfis sè dè, wu nonjè ntip yè'sè, fana wu cu ngògù yà', wù kà ñwè mòk

gèm ko fa, nè kà nza' ñge' ca sè' gèsè. ²² Jèñ ñkèrè pap ñkuñ nè naan fa ñwè bo matuhù. Kà dè wu tse' fàk bo sènè bup ñwè nòmòk duk. Cum ncu nè nà'a røren. ²³ Kà dè wu sè no tse' megu ndzèp duk. No rùk momjo njo vèem yo sè yà'a yagè wu yà'a.

²⁴ Bup sè bùu mok wèñ yèngè jèja, bwiñ pwe' riñ dè Nwi nè sak wo bè zèñ. Bup sè bùu mok wèñ kè yèngè yàwo mankwèñ. ²⁵ Yà'a bè ma nè ngògù bèbonj sè' ve'nè, bum sè wo gù yà' bèbonj mook yèngè jèja, mok kà ntèn yèñ cà fana yà'a nè kà sèswihi sè' cu mam mali.

6

¹ Bùu sè wo cu ñkwèñ wèñ wèp masàa awo bèbonj, ya ñga bwiñ kà liñ Nwi bùu wo sè bupsè, nè kà yusè bup bè bum sè vesùwèñ sè yè'rè fa bwiñ sè cèp. ² Ñkwèñ sè masàa awo krètèñ wèñ kà masàa awo sè' co yusè wà bùusè yà'wèñ krètèñ jè. Wo gù fa yà'wèñ fàak sè bèbonj sè ñkũñ, bùusè wo sè tèsè bè fàak awo sè krètèñ sè wo dzèm yà'wèñ sè. Timati, wu yè'rè bwiñ, nè tip wo bè bum yè'sè.

Ntip Bè Nzak Ghàk

³ Timati, a ye-a ñga ñwè nòmòk cu nè yi sè yè'rè fa bwiñ yumok sè zok, sè yà' ka mvwe' mò'fis bè ncèp nè zìnè nè Tà Jisos Krest avès nè yenj, nè sè beñ yèyè'rè nè nà'a bè mandzè nè vès sè yù Nwi fo' nè, ⁴ fana ye dè yi ngà nèni', yi ka yumok riñ. A yà'sè dè ñkèrè ye nè lèm, yi sè lèp mègù ngòfi' duk, nè sè jèñ vè ñkũm bè bum sè bwiñ sè cèp. Bwiñ fi' duk, nè sè kuum fana yà' gù bwiñ, wo sè tse' ntum sè cùcuk kè lè wèñ, nè gù bwiñ ga'a, nè jèñ vè yàk bwiñ, nè gù bwiñ ngòmèrè yusè yà' cu sè vè ñwè nòmòk. ⁵ Nsàp bù ànè kùèmgè nuumbu pwe' bùusè ñkèrè awo sè ka røren yeñ. Wo ka zìnè nè mok riñ. Wo tsèm dè wo be' mandzè Nwi ya ñga wo tse' swe' fo'.

⁶ A lè zìnè dè a ye-a ñga ñwè sè be' mandzè Nwi, nè ze' bè yusè yi tse' fana ye dè yi tse' swe' manjèngèñ. ⁷ Vesùwèñ ri dè vesùwèñ ànè vè sè nzengòn fen botu, a nè fòho lòsè' botu anè. ⁸ Ye dè a ye-a ñga a tse' yusè ngòzù nè ye cèak sè ngòni fana yà'sè ye kèkùrè bohòvès anè. ⁹ Bùu sè wo dzèm ghàk wèñ nè tse' toho mèmumsè nènk. Ntum nè wo tse' nà' ngòdzèm bum nà'nè nè ye bohòwo co tam, nè nà'a nè ko wo, nè gù wo dzèm bum lèm nè ye sè co yà' yanjè wo ntàm fana yà' gù wo gbũ bisè. ¹⁰ Busè ntum nè ngòdzèm mbàam, mandzè nè bup pwe' tèsè vègè fa'nè. Bùu mok wèñ a mè'rè mandzè nè Krest nè, bùusè dè wo dzèm mbàm, fana nè ye nsàp ñgè' zèzok.

Pol Tipsə Timati Də Nà'a Təəŋ
Bə Mandzə Nwi Gəgəŋ

¹¹ A ye-a bohòwù yòfana Timati, wu yòŋwəə Nwi; caŋ nsàap bum yà'sə pwe'fo'. Jihi nzòŋ ɲgòyù lɛ yusə yà'a rəɾəŋ. Gù yusə aco Nwi kwa bə zəŋ, nə sə naaŋ tu yo bohòKrest, dzəm bwiŋ, sə kontum, nə sə ye fàà. ¹² Jihi nzòŋ, nə lə nsàp lù nə aco ɲwè lə nà' ɲga yi fa ntəm ye bohòKrest nə, ya wu bɛ' ko lùŋ nə. Nà'a yà'sə lùŋ nə Nwi ànə to wu də wu kə tse' nà' nə. Yi ànə to wu ghà nə wù à təəŋ mvwe' bwiŋ, nə cep jəja də wù dzəm bohòKrest nà'a. ¹³ Mù sə tsə' wu ncəp nè'e mantombii Nwi nə yi fagə yòŋsə bohòbum pwe', nə ye Jisòs Krest nə yi à təəŋ mantombii Pəŋtiyòs Palè, nə cep fis zinə ye jəja. ¹⁴ Mù sə tsə' wu də, wu noŋsə ntip sə mù fa wu yè'e pwe'fo', nə kà mòk bupsə lok fùk, ya ɲga ɲwə nəmòok kà liŋ yo bə jòn to tètè kə dzen ghà nə Tà àvès Jisòs Krest nə və səmək nə. ¹⁵ Mvək nə kərə fana Nwii nə gù yi, yi tesə və jəja. Yi Nwi nə yi tse' mɛgù ye yusə yà'a bəboŋ, yi tse' nzenɣònə yiiyi, yi ɲkum bohòŋkəŋkum wəŋ pwe', nə ye Tà bohòtə wəŋ pwe' sə'. ¹⁶ Yi tse' lùŋ nə kaco nà' me yeŋ, yi cugə mutsətsə'rəə mareŋ nə kaco ɲwè kəəp və to fo' yeŋ. ɲwè ka yi bə lis ye yuk, nə ye sə' də kaco ɲwè ye to yi sə' yeŋ. Bwiŋ wəp yi, fana ɲaaŋ ye sə cum geŋ fo' mvèsə nə mvèsə. Yà'a ye vɛ'nə.

¹⁷ Ma nə bohòbùu sə wo ɲgàa ghàk sə nze feŋ fana tsok fa wo də wo kà ni' sə nèn. Wo kà tu bə ghàha awo sə naaŋ bùusə ɲwè ka mvə'nə yà'a nə me wes nə riŋ. Wo sə naaŋ tu awo lɛ bohòNwi bùusə yi ɲwè nə bo to, yi fagə ves bum pwe'fo' ɲkəŋntɛŋ, də ya vées kwa bə zəŋ. ¹⁸ Wo sə gù bum sə bəboŋ wùriŋ, wo tse' bo awo to, nə sə fa bwiŋ mbo. Yà'a yusə yà'a nə gù wo, wo ye ɲgàa ghàak sə zinə sə, ¹⁹ bùusə a ye-a ɲga wo gù vɛ'nə, ye də wo lòksə yà'sə bum sə yà'a nə tesə wo ntsə'mòk, fana wo nə kə tse' lùŋ nə nà'a lùŋ nə zinə nə.

²⁰ Timati, jəŋ ɲkərə bə yusə Nwi a fa ndzə bohòwù. Kà cùu yo bə ncəep sə ɲgwàŋ sə yà' ka yumok bə ma nə Nwi tse' yà'a gèsə, nə kà cù bə mfi'duk ləm sò. Bùu mok wəŋ sə tsəm də a ncəep ɲkərə, ɲga yà' kà vɛ'nə yeŋ. ²¹ Bùu mok wəŋ tsəm də wo tse' ɲkərə fana yà' a gùu wo jam mandzə nə ɲgòtse' bum sə vesùwəŋ a dzəm sə. Nwii gù wu bəboŋ.

Nwàk nè Ba, nè Pol à Còm Fa TIMATI

Pol à còm nwàk ènè nga yi cu mu ndap-ndzèmè yìiyi fana yi dzèm ngòyè Timati. A ye nga yi ri dè mvè' nè yi nè kpè kùrè laj. Yi à sè cèp ghak bə ntip sè ngòtsòho ncèp nè Nwi nè. Tu ncèp nè gùgùj nè nja dè, nwè nè yi dzèm-a ngòyè mofàk Jisòs nè zinè nè, yi tse' ngòyè co sojà nè yi sè yu' duk. Yi ka tse' ngòkosè lo' marè'tu bohòjkwà' nwè ye nè nà'a Jisòs Krest nè. Yi tse' ngòyè fəfəhù ngòyè ngə' bəu faak ye sè (ye ngoo 1:8, 2:3, 2:12, 2:15, 3:11, 4:5).

¹ Còm nwàk nè'e màù Pol nè mu ngà ntum Jisòs Krest. Nwi a fàhù nònsə yi dè mu ye ngà ntum ye. Fàk am yè'sə dè mu sè tsohò fa bwiñ bə nzak lùj nè nà' sè vè bohòjìsòs Krest nè. ² Mù sè còm fa nwàk nè'e bohòwù Timati mo àm nè sè ntuù mù. Nwi nè yi t'è' nè ye Jisòs Krest nè yi Tà àvèes gu wu bəbòj, nè koksə manziñ bohòwù, nè fa wu fifi sè ntuù.

Pol Kwe'sə Timati

NgòFàk Gùgùj, Nə Kà Wəp

³ Mù kwasəgè Nwi bəu wù Timati. Mù sè fàk bohòyi bə ntum nè rərəj mvè' nè t'è' am wèj à fàak. Mù lejgè bohòyi marəj bə ndzèmè lònj dè yi se wu nkəuñntèj. ⁴ Mù tsərə ndzəplis yə sè wù a wa ghà nè vesù à g'à a yà'a, ntum àm sè gu mu co mu ye fe'lə wù səmok ya mu kwa. ⁵ Mù tsərə fe'ləgè mok sè' mvè' nè wù a fa ntum yòbohòjìsòs bə nè zinè. Macici yòLuwis ànə fa to ntum ve'nə yi, nè ye dè ma yòYunis fa sè'. Mù ri dè wu sè' ve'nə. ⁶ Mvè' nè mù ri dè wu ve'nə fana mù dzèm dè mu tsok fa wu yumok. Wu lumsə nkərə è nè Nwi a fa wu ngòfàk bə zèj ghà nè mù ànə naaj fa wu bo nà'a. ⁷ Rìjtse' dè Nwi a fa vesùwèj Yònsə ye nè Rərəj nè nà' gù ves à kà wə tse'. Nà' a fa ves njaj, nè gu a dzèm bwiñ, nè sè ko ni'.

⁸ Ye dè kà dè wu koksə marè'tu ngòtsòho fa bwiñ lij sè Tà sè duk. Nè ye sè' dè kà dè wu koksə marè'tu bohòmù dè bəusè mu ngà ndapndzèm sè' duk. Yusə dè wu tse' lè nsàp ntum nè ngòkè ye ngə' bəu Ntirè nè Bəbòj nè sè'. Aco wu gu to yè'sə bə njaj sè Nwii fa wu yà' yi. ⁹ A yi Nwi nè nè yi a lùjsə ves, nè duk ves dè a cum ncu nè nà'a rərəj. Yi à gù yè'sə, ka dè a bəu yumok sè bəbòj sè vesùwèj a gù yèj. Yi à gù fa ves yè'sə ndzə bohòjìsòs Krest nga yi tsəm kok gu sè vèè yi bə bəvəm ye nga nzenjònj ka

ntòyeto. ¹⁰ Nè niè' nè'e mvè' nè Jisòs Krest ngà lùjsə bwiñ a vè fana vesùwèj a ri mok bum sè Nwi a sè tsərə dè yi nè gu sè. Yusə yi à vèè nè gu sè dè yi à ghak njaj kpè, nè jəj nè lùj nè nà'a nè kà mè yuk mvwe' jəj. Mandzè nè yi à jè vè nà' à ye bə Ntirè nè Bəbòj nè.

¹¹ Nwi a naaj fa mu bo mu tuhù dè mu tsoho sè' Ntirè nè Bəbòj ènə. Mù sè' ngà ntum zèj, nè sè yə'rè fa bwiñ sè' zèj. ¹² Nà'a njo nè mù sè yə ngə' nè. Megu dè marè'tu sè kà mu ko bəusè mù ri njwè nè mù a dzèm bohòyi nè bəbòjni. Mù ri tse' sè' pap dè yi tse' njaj sè ngòndənsə bum sè mù a fa yà' ndzə bohòyi sè tətè kə dzen numbu ànə nè yi nè bwi vè. *

¹³ Wù à yuk ncèp nè zinè nè nà'a bə lij Jisòs Krest nè bohòmù laj. Jəj nkərə dè wu sè yuj megu zèj. Wu sè gù ve'nə, wù sè fa ntəm bohòNwi, nè sè dzèm bwiñ bəusè wu njwè Jisòs Krest. ¹⁴ Ncèp nè Nwi a fa ndzə bohòwù ènə gu ntej wù kà fàk. Fana ye dè wu jəj nkərə dè njwè nəmòok kà nà' kupsə bəpsə. Yònsə nè Rərəj nè nà' cu ndzə ni' vès nè nè tèsə wu ngògù ve'nə.

¹⁵ Wù ri dè bəu sè mvwe' lak Esiyà pwe' a mè'rə tes mu màmù. Fùgelòbə Emoginis a mè'rə mu sè'. ¹⁶ Njwè nè yi vesi mègù Onesiforòyiyi. Yi gùgè ntəm àm sè ye fəfup. Yi kà marè'tu bə kwaj am yè'e sè' koksəgè. Mù tsəm dè Tàa nè se ndap ye bə nsàp nè yi sè gù ànə. ¹⁷ Yi à kè dzèj mvwe' lak Rumà, yi lap fok ke'ca mu ve'è tətè yi ye mvwe' sè mù cu. ¹⁸ Mù sè lej dè Tà Nwii gu Tà Jisòs ngòkoksə manziñ bohòyi numbu ànə nè yi nè bwiñ vèè. Wù ri mvè' nè yi à sè tèsə mu ghà nè mù à ye mvwe' lak Efesòyà'a-e bəbòjni.

2

Ngə' Nè Ngà Fàk Nwii Nə Ye

¹ Wùu Timati mo àm, təəj gùgùj bə njaj sè Jisòs Krest fagè bəu ye wèj. ² Wù à yuk bum sè mù a sè yə'rè ke' mvwe' bwiñ yà'a; jəj yà', nè yə'rə bwi fa bəu sè wo zinè nè ye kəkùrè. Bəu yè'sə wèj nè jəj yà', nè yə'rə bwi fa bəu mok wèj sè'. ³ Ye ngə' ma njòco sojà nè bəbòj bohòjìsòs Krest. ⁴ Wù ri dè njwè nè yi sojà kà ncu ye co njwè nè la' à mok cugè. Yi cugè ncu nje ngògù dè nkwa' njwè ye sə kwa. ⁵ Tsərə fe'lə-a mòk co ngà cacaj-è. Aco wo dè yi gha' bwiñ yi, nga yi ka lùuk sè wo nònsəgè dè njwèe cañ ve' bə ve' sè pwe' nònsə à? ⁶ Ngà fàk nzum nè yi fəkgè ve'è bə njaj tse' togè bum sè yà' tèsə mənziñ yi yi. ⁷ Tsərə bum sè mù tsè' fa wu yè'sə bəbòj. Tàa nè gu wu wù rəj bə zèj pwe'fo'.

* 1:12 1:12 Aco ncèp ènə sè duk dè, <<Yi tse' njaj sè ngòndənsə bum sè yi a fa yà' ndzə bohòmù sè.>>

⁸ Kà swi dè Jisòs Krest nè yi à tesò bohòbùu Devid à lòkok mvwe' kpù. Nà'a Ntirè nè Bèboŋ nè mù sè tsòho fa bwiŋ nè. ⁹ Yà'a yusè mù sè yèè nè ngò' bùu zèŋ sè. Wo tasè mù yè' bə kwanj co ŋwè nè yi bəpsə yumok. Megu dè kaco wo tasè to Ntirè nè Bèboŋ nè yeŋ. ¹⁰ Fana mù sè ye lo yàm ngò' mantombi bùusè bùu sè Nwi a cokfis wo yè'sə sè ntèn. Mù gu ve'nə ya wo dzəm bohòjisòs Krest fana Nwi fa wo lùŋ nè nà'a nè kà kè mè yuk nè. Fana wo nè kè tse' bum sè bəboŋ sè yà'a nè kà mè yuk, sè Nwi a nòŋsə fa bùu Jisòs wèŋ sè. ¹¹ Ncèp mòok nè', nè nà'a zinə, aco wù riŋ yòsə' dè a ve'nə, dè, A kpù-a ves Krest, A nè lokok be'lə sə' vesiwèŋ. ¹² A təŋ be'lə-a venəwèŋ kùk, A sak ganj ye sè' venəwèŋ. A kà-a yi dè yi nè njàvès jə, Yi kà ves dè vesuwèèŋ sè ye sè' jə. ¹³ Vesuwèèŋ kà-a zinə bohòyi ye, Yi mègù ye ŋwè nè yi yegè ye zinə. Kaco yi dzeŋ yuk ni' ye yeŋ.

Fàk Co Nwi Dzəm Də,
 <<Ŋ, Wù Sə Fàak>>

¹⁴ Gù bùu yo wèŋ ŋgòtsərə tse' bum yà'sə, nè kà swi. Cèp bohòwo, nè soŋ wo ntu' bəboŋ mənə liŋ Nwi dè wo kà mvək bə ncèep cùu sè dè ŋwè nè'e riŋ ghak yi kè nà'a àl'e' sè càsə. Nsàp ànə kà fàk tse', nà'a bəpsəgè bùu sè wo yuk yà' bəpsə. ¹⁵ Jihi nzòŋ, nè gu fàak yo bəboŋ ya Nwi dzəm dè <<Ŋ, wù sè fàk məm̀və'nə.>> Ye nsàp ŋwè nè kaco marè'tu tesə sənə fàak yo yeŋ, nè ye ŋwè nè wù ri ŋgòkotsə' ncèp nè Nwi nè bə mandzə nè bəboŋ. ¹⁶ Yusə dè, kà dè wu tse' bo sənə nsàp taanğàam ləm sè yà' kà fàk bohòNwi tse' yà'a duk. Mù duk ve'nə bùusə yà'a jə fəsə lògè bwiŋ mvwe' mandzə Nwi mankwèŋ, mankwèŋ. ¹⁷ Ngàam awo yà'sə yegè co nsàp mvwe' nè nà'a kà mègè, nè sè jək logè mantombi nà'a. Himiniyàs bə Filitù sè yə'rə bwiŋ nsàp bum yà'sə. ¹⁸ Wo a jàm mè'rə mandzə nè zinə nè laŋ. Wo sè duk ke'cà dè ngòlòkok mvwe' kpù à cà lòmè laŋ. Wo gu ve'nə fana bùu mok wèŋ ye ŋgòmərə dè zinə nè ngà'a nè fòlè. ¹⁹ Bwiŋ sè mərə-a sè ve'nə fana bùu Nwi wèŋ nè təŋ guguŋ co kuumndap, yà'a nè kà kupsə yuk. Ngì ncèp nè wo còm naan mbwa nè dè, <<Tà ri bùu sè yà'wèèŋ sè ye. Ŋwè nè yi dè yi be' mandzə Tà Jisòs lóŋ, yi cokfis ni' ye sənə bup.>>

²⁰ A yegè munda'à ngà ghàk wù ye bum sè ŋgògèsə zazu mbwa zəzok. Mok sè yà' gu nteŋ. Mok sè ka nteŋ guguŋ yeŋ co kùuŋ ncàk ve'e. Sè yà' gu nteŋ sè, wo fis mègù yà' numbu nzu. Mok sè ye sè wo zù bum ca ghà nè fòlòŋ nzak kà ye. ²¹ Ye

də a ye-a nga ŋwè cokfis gesə ni' sənə bup yè'sə pwe' fana yi nè ye mok co yu gesə zazu nè nà' gu nteŋ. A ve'nə bùusə yi mok rəŋ. Yi tse' mok fàk. Yi mok kəkərè co dè ngà ndap nè gu fàk bə zèŋ numbu nè sè bə baa pwe'. ²² Ye dè wu caŋ gesə mvwe' ngùu wàhabwìŋ sè yà'a jə lògè wo ngògù bup yà'a. Jihi nzòŋ ngòkè gù mègù yusə yà'a kəkərè, nè sè naan tu bohòjisòs guguŋ, nè tse' dzədzə bohòbwiŋ, nè ye bə fifi. Wu gu ve'nə ye dè wù sè gù sè mvè'nə bùu sè wo yù Tà bə ntəm nè mò'fis sè gùu. ²³ Kà dè wu gesə cùu yo sənə bum ləm sè ji ŋkərè sè bwiŋ sè cèep duk. Wù ri yòsə' dè nsàp bum yà'sə jə vè mègù ŋkəəm. ²⁴ Ngà fàk Tà Nwi ka tse' ngòye ŋwè nè yi sè li ni ke' sənə ŋkəəm yeŋ. Yi nè ye tsoŋ ŋwè nè fùə bohòbwiŋ pwe'. Yi tse' ngòye sè' ŋwè nè yi ri ngòyərə bwiŋ bəboŋ, nè ye fe'lə sè' ŋgà kontəm. ²⁵ Yi ye nsàp ŋwè nè bwiŋ bəŋ-a yusə yi cèep, yi rəŋsə yà'wèŋ bə fùə. Yi gu ve'nə, bùusə kàmòk aco Nwi kupsə ntəm bùu yà'sə wèŋ wo riŋ zinə nè. ²⁶ Ya nga ŋkərè awo bwiŋ vèə, wo caŋ tesə sənə tam Satà nè yi ngà borə bwiŋ. Tam nè yi anə kotse' yà' ca dè yà'a sè yuk bohòyi nè.

3

Bum Sə Bwiŋ Nə Sə Gu Nga Jisòs Kəəp NgòVəə

¹ Mù dzəm dè wu rəŋ dè ghà nè Jisòs kəəp ngòbwiŋ vèə, ngò'a nè ye ve'e wùriŋ. ² Busə bwiŋ nè sè gu bup wùriŋ. Bwiŋ nè sè dzəm megu ni' awo, nè sè dzəm mbàm; wo nè sè dzəm ngòtsòho ke' dè m̀ ve'e bə ve'e, nè sè ne ni'. Wo nè sə yak ke'cà bwiŋ. Bweŋke' wèèŋ nè kà ma bə tè' mok sè' yuk. Bwiŋ kà ntəm nè ngòkwasə ŋwè mok sè tse', nè kà Nwi sè' wəp. ³ Bwiŋ nè kà bùu awo sè munda'à wo sè' sè dzəm. Bwiŋ nè sè tse' ntəm sè guguŋ. Bwiŋ nè sè ci' fa bùu mok wèŋ mvwès. Bwiŋ nè sè gu lo bum mvè'nə wo dzəm nduk. Bwiŋ nè sè ye ngàa ŋgwap, nè kà yumok sè yà'a bəboŋ dzəm lok. ⁴ Bwiŋ nè sè borə bwiŋ. Bwiŋ nè kà duk sè yuk, nè ye ngàa koksə-ŋkwèŋ. Wo zù nzeŋgòŋ, nè kà mvək bə yusə yà'a bəboŋ bohòNwi tse'. ⁵ Wo nè sè gu megu bum Nwi ma mənğjup ni', fana nè sè bəŋ bwiŋ nàan sè yà' cu nja sè. Kà ŋge' wèŋ nsàp bə ànə ko lok. ⁶ Yà'a nsàp bə nè wo gərə ni munda'à bwiŋ bə ŋkərè. Wo ni ve'nə, nè ci' ko baa sè wo lo'. Baa ye'sə wèŋ bə' ku' tse' bup bə marè'tu ndzə ni' wo nè sè jip ke' bə zèŋ. ⁷ Wo sè dzəm ngòyərə ri bum, nè kà zinə nè ri yuk. ⁸ Nsàp mbəm̀baam sè ve'nə ye'e ka zinə tse'. Wo yà'sə co bùu sè liŋ awo dè Janè bə Jambri, sè wo à sè dzèen duk Musi. Ŋkərèə awo a bup yà'sə

lanj fana wo tse' dzædzæm nè nà' a jabu. ⁹ Yusè dæ wo nè kà səsap lɔŋga bwiŋ ko mbwée awo lanj. Yà'a sà' mvè'nè bùu sè ba yà'a à ye fana bwiŋ ko mbwée awo.

Pol Tipsə Timati

NgòTəəŋ Cək Bə Zinə Nə

¹⁰ Bohòwù yòTimati, wù à ri zinè nè bohòmù. Wù ri yusè mù sə yə'rə fa bwiŋ, nè riŋ ncu àm, nè riŋ fe'lə yusè mù sə dzəm ngògùu. Wù à yə mvè'nè mù à fa ntəm àm bohòNwi, nè ye mvè'nè mù fùè, nè sə dzəm bwiŋ, nè ye mùmù'nè ngə' à sə vè bohòmù, mù təəŋ mali gugun. ¹¹ Wù ri sè' mvè'nè bwiŋ a yensə mù ngə' mvwe' bəop lak sè co Antiyòk bə lak Akonòm bə lak Listà. Ngə'ə sè yà' à vè bohòmù pwe' mù à təəŋ gugun fana Tà Jisòs nè fis gesə mù ca lóonj. ¹² A zinè dæ, njwè nè yi dzəm-a ngòbè' mandzè Jisòs bə zinè ye pwe', yi nè tse' tsoŋ ngə' bohòbwiŋ. ¹³ Bùu sè bup sè wo duk bəorəgè dæ wo dzəm Nwi yà'a nè sə bup ghaha lo ghaha. Wo nè sə bəorə bwiŋ nja wo sə bəorə wo yəwə sè' bəorə. ¹⁴ Nə ye dæ wùu Timati, dù mali mantombi bə zinè nè wo à yə'rə wu, wù dzəmtse' cək nè. Tsəorə tse' bùu sè wo à yə'rə wu. ¹⁵ Tsəorə tse' sətə dæ wù à ri yè jə njwək Nwi nja wù cu ntòmumwəŋke'. Njwək Nwi ènə zəŋ nè aco nà' jə lo to wu ngòri njkərə, nè kə tse' lùŋ nè nà'a nè kə mè. Nà' tse' ngòjə lo wu ve'nə nja wù fa ntəm yòbohòJisòs Krest. ¹⁶ Bum sè wo à còm yà' ndzənə njwək Nwi lóonj fo', à tesə vè bohòNwi. Yà' tse' fək ngòyərə fa bwiŋ zinè. Nə tse' fək ngòni fa bwiŋ yusè yà'a jòn. Nə tse' fək ngòni sà' fa bwiŋ ngòtesə sənə jòn, nè təəŋ fe'lə rəorəŋ səmok. Nə tse' fe'lə fək ngòyərə fa bwiŋ mandzè ncu nè nà'a kəkərə. ¹⁷ Fana yà' gə njwè nè yi fək bohòNwi pwe' kà yusè yi tse' ngòrii jamè. Fana yi ye kəkərə ngògù nsàp fək nè fəpwe'fo' nè nà'a bəboŋ.

4

Pol Ta Fa Timati Kpu

¹ Timati, so'rə ntu' bəboŋ, nè yuk ncèp nè'e. Mù sə cèp bohòwù gugun mantombii Nwi nè ye Jisòs Krest nè yi nè sak ndəəŋwè pwe'. Yi nè sak bə kpəkpu bə bùu sè wo cu njwəm. Njo nè yi nè vè ngòkə sak gəŋ ye fana mù duk wu dæ, ² Tsoho ncèp Nwi nè ghà nè fòlòonj, nja mvè'nè sə bəorə nè ye mvè'nè sə bup mwè pwe' wù tsòho. Sa'rə bùu yo wəŋ ya wo tənşə bup awo sè wo sə gùu. Kwə'sə wo ya wo gu bum bə mandzè nè nà' a ye bəboŋ. Ko ntəm nè kə tənşə, nè sə yə'rə wo sè'. ³ Bəsè mvək sə vè nè bwiŋ nè kə yəyərè nè nà'a zinə yu'rè. Wo nè sə yuŋ lo gu yusè yà' sə bəwo. Wo nè sə to benə cicaa sè wo dzəm, dæ ya yà'wèŋ yə'rə fa wo nsàp bum sè sə bəwo co wo yuk zəŋ. ⁴ Wo nè kà ngòyu'rə

yusè yà'a zinè mok dzəm. Wo nè dzəm ngòyu'rə ke'cà manğəŋgəŋ sè wà. ⁵ Nə ye dæ bohòwù yò, ko ni' yò, nè təəŋ bə njkərə ghà nè fòlòonj. Ngə' və-a bohòwù, wù ko ntəm. Sə gə fàha yo co fəŋgəri nè. Gù fàha sè Nwi fa wo ngògù lóonj sè'.

⁶ Bohòmù yàm, mvək njəm nè ngòkpu kərə lanj. Kpu àm nè nà'a co mù sə fe' mà' fa Nwi dzè rùk nè fi. ⁷ Mù à lù ma njəm bəboŋ lanj, mù a ca ca àm nè kə mesə sè' bəboŋ. Mù tə mali bə zinè àm nè. ⁸ Nə nja'a nè'e, lələk àm cu yo bəusè mù a gù mvè'nè Nwi sə dzəm sè. Tà Jisòs Krest nè yi sakgè bum kəkərə nè nè fa mù nà' nùmbu nè yi nè vəə. Yi nè kà nsàp ènə bohòmù fa mēgù, yi nè fa ndəəŋwè pwe' nè yi tes lis mandzè bə kwəkwa ngòkək nùmbu nè yi nè bwiŋ vèə nè.

Pol Fa Ləsə Timati Ntip

⁹ Ləp mandzè, nè və kə ye mù jəjo yè'sə. ¹⁰ Dimà a mè'rə nòŋsə mù nè' mùmù. Yi dzəm ngòbè' lómègù mok bum sè bəboŋ sè sə nze fen. Yi a løyuyə mvwe' lak Tètəlonikə. Kresəŋ a løyə mvwe' lak Gəlesiyà fana Taitòs lo ye mvwe' nzenğonj Dəlmasiyà. ¹¹ Luk cu mēgù vesi mok yiyi. Wu cu ngòvənə, wù jə və Mak, bəusə aco yi tesə mù bə fək. ¹² Mù a tum lòTikikòs mvwe' lak Efesò. ¹³ Wu vəə, wù jə və fa mù cək àm nè mù à mè'rə nà' mvwe' lak Truwà bohòKapònà'a. Jə və fa mù njwək am sè'. Nə jə və fa mù njwək fək am sè yà' tse' liŋ yà'a ntəŋ. ¹⁴ Aləsəndà ngə tənłəm nà'a a gù mù bup nsàp nè wù kə fək. Nwi nè lək fəsə yi sè' mvè'nè yi a gù mù. ¹⁵ Sə gi yòbohòyi sè' bə njkərə. Bəsè yi a cèp ngògù bəpsə Ntirè nè Bəboŋ nè ve'è bə njəŋ.

¹⁶ Mvè'nè mù à təəŋ to mù kot mantombi fa' ngòfi'lə ncu am yà'a, wo pwe' à mè'rə tes mù mùmù. Mù ləŋ Nwi dæ yi kə wo yumok bùu zəŋ gè! ¹⁷ Tà Jisòs à ye gù fo' vesi yi. Yi à sə fa mù njəŋ fana mù tsòho ri to ncèp nè pwe'fo', ya bù lakmum wèŋ yuk nà'. Yi a canşə gesə mù mvwe' cùu gwim. ¹⁸ Tà Jisòs nè canşə gesə mù mvwe' bup pwe', nè jəŋ lo mù bəboŋ mvwe' lak ye sè mabu mvwe' dzè' njkum ye. Kəküksəə ye bohòyi, nè kà mè yuk. Yà'a ye ve'nə.

Cəcəpsə Nə Nà' Ləsə Mbwè

¹⁹ Cəpsə fa mù Prisiliyà bə Akwilà. Cəpsə fa mù bùu munda'ə Onesiforòlòonj. ²⁰ Eratòs cu maligè ye yà' mvwe' lak Korè. Mù a mè'rə Trófimù mvwe' lak Militù nja yi nòyiyanj. ²¹ Jihi nzòn nè nja mvək mbūŋ ka ntòvə. Èbulòbə Pudèn bə Linùs nè ye Klaodiyà wèŋ cəpsə wu bəboŋ. Bwema sə fəŋ sə pwe' cəpsə wu sè'. ²² Tà Jisòs sə kək yòŋsə yò. Bòvəm nè Tà nè ye bohòwù sè'.

Nwàk nè Pol à Còm Fa TAITÒS

Taitòs à ka ñwèə Jus yen. Mvè'nè yi à bùuñ krètèn fana yi tēsə Pol bə fàak sè nà' à sə gù lòo sə. Pol à còm fa ñwàk ènə bohòyi nga yi sə cu mvwe' lak Krit. Pol nòñsə Taitòs nè mvwe' lak Krit anə ya nà'a sə jəñ ñkərè bə fàha sə mvmvwe' cos nè fo' nè.

Ñwàk nè tse' bum tē' sè ñgòcèp bə zeñ. Nè mò'fis də nà' sə fa Taitòs ntip bə nsàp ncu nè aco bùu sè mantombi mū cos sə cum mutsətsə'rəə bùu lak Krit, sè wo wē' nè ye mfi. Ntip nè ba nè yi sə fa Taitòs nè də nà'a riñ yusè ñgòyərə bòop bùu sè zəzok mū cos sə. Ntip nè tē' nè də krètèn wèñ tse' ñgòye lē fūə, nè sə ye bohòbwiñ pwe' sə' bəbòñ. Wo kà liñ ñwè nəmòk bəp to, nè kà də wo sə kəəm sə' duk.

¹ Còm ñwàk nè'e mū Pol nè mū ngà fàk Nwi nè ye ngà ntum Jisòs Krest. Krest nè a cokfis mū də ya mū tēsə bùu sè Nwi a cokfis yà'wèñ sə, ya nga wo fa ntəm awo bohòyi, nè ye sè' də ya wo riñ wesə zinə nè nà'a gùgè ñwè ñgòwəp Nwi bə ntəm nè mò'fis nè. ² Mvè'nè mū sə fàk bohòyi fana mū sə naan tu ñgòkè tse' lùñ nè nà'a nè kà mè nè. Nwi ànə kak bwiñ ñjamòk lañ də yi nè fa bwiñ lùñ ànə. Yi kà mvmwès ci'gə. ³ Mvək nè à wès fana yi fis və lùñ nè. Yi à fis ni fa bwiñ nà' bə ncèp nè yi a fa ndzə bohòmè nè. Yà'a yusè yà' a gūu ñkuñ mū sə tsòho fa bwiñ ncèp ènə nga a duk mū wē'nə Nwi nè yi ngà lùñsə ves nè.

⁴ Mū sə còm fa ñwàk nè'e wūu Taitòs. Wu co mò àm nè zinə bùusè vesù tse' dzədzəm nè mò'fis. Mū ləñ Nwi nè yi Tè' àvès bə Jisòs Krest nè yi ngà lùñsə ves nè də wo gu wu bəbòñ, nè fa wu fifi.

Fàak Sə Taitòs Tse' NgòGù Mū Coòs Sə Mvwe' Lak Krit

⁵ Njo nè mū ànə me'rə nòñsə wu mvwe' lak Krit à ye də ya wu guhu tsə'rə bum sè yà' ka mū cos anə mvə'nə yen yà'a. Mok ye sə' də ya wu cok nòñsə lo bù ñkwàha bùu sè mvmvwe' cos nè mvwe' buk lak nè fòpwe'. Sə tsəm tse' də mū à duk wu də, ⁶ ñwè nè wu cokfis yi də nè'e ñwè nè mantombi fana nga yi ñwè nè bwiñ ri yi də yi ñwè nè yi tse' zinə, nè tse' megu ñwàñwè mò'fis. Bwe ye tse' ñgòye bwe sè wo dzəm bohòJisòs Krest fana kùugi awo ye nsàp nè kaco bwiñ duk fa wo də wo ngàa lohòntu' yen, nè kà gūgutu sə' ye. ⁷ Ñwè nè yi mantombi co tu mū cos, nè sə fàk yà'sə fàak Nwi fana ye də kùugi ye nè ye nsàp nè bwiñ riñ yi də yi ñwè nè yi tse' zinə. Yi kà ni' sə nè, nè kà bum nənək

sə jòk. Yi kà rùk lələ dzəm, nè kà ngà lələ ye, nè kà mbàm lələ dzəm. ⁸ Yi ye lē nsàp ñwè nè yi dzəmgè də bwiñ vè nda'a yi, nè sə dzəm yusè yà'a bəbòñ. Yi ye ñwè nè yi tse' ñkərè, nè sə gu yusè yà'a kəkərè. Yi ye ñwè nè yi sə fàk bohòNwi bə ntəm mò'fis, nè ye ñwè nè yi kogè ni'. ⁹ Yi nè ye tsooñ nsàp ñwè nè yi sə kotse' bum sè vès à yərə fa wèñ sə cək, ya nga yi tip riñ bùu mok wèñ bə ncèp nè rərən sə', ya yi niñtsok fa to bùu sè wo sə fenə yi wèñ də yà'wèñ bə jòn.

Pol Duk Də Taitòs Sa'rə Ngàa Gutu

¹⁰ Gūgūñ tu bwiñ cu wùriñ, nè kà nsàp nè co wo sə yərə də bwiñ kom tsooñ tu mbəmbam yà'a ye wesə. Wo sə cèp ncèep ləm, nè sə borə bùu mok wèñ. ¹¹ Gù wo nga wo lok cùu awo sə, bùusə wo sə yərə fa bwiñ bum sè yà' ka zeñ yen, də ya wo tse' megu mbàm bə zeñ. Yà'a yu marə'tu. Wo sə bòrə mək bwiñ bə ndap awo pwe' bə nsàp ncèep awo yà'sə. ¹² Ñwè nəmòk nè yi là'a wo fa'nə, nè yi tsòhogè bum sə yà' ka ntòye nè, a duk nè, <<Bùu lak Krit wèñ ngàa ci' mvmwès, də yà'wèñ co nàamngòñ, nè ye ngàa wē', nè sə dzəm megu ngòzu bum cùdak.>> ¹³ Yusè yi à cèp sə yà'a zinə. Ye də wu tse' ñgòcèp sa'rə wo gūgūñ, ya wo dzəm megu yusè yà'a zinə sə. ¹⁴ Kà də wo sə yu'rə ngàam sè ñgwan sè bùu Jus wèñ sə tsòho ke' yà'a nè ye bə lùuk sè bùu sə də a bwi fa zinə nè ñkwèñ lañ wèñ a gù yà'a duk. ¹⁵ Ñwèe ye-a ñwè nè ntəm rərən, ye də bum pwe' nè ye bohòyi sə' rərən. Ñwè nè ntəm nje a bəp lañ, nè də yi ka dzədzəm tse' fana yumok ka bohòyi rərən yen. A wē'nə bùusè ñkərèə awo bə tsətsərəə awo pwe' a bəp wes lañ. ¹⁶ Wo sə jəñ ni' awo co bùu sè wo ri Nwi, nè sə gu bum sè yà' sə niñtsə' də wo bèn Nwi nè. Wo yà'sə bùu sè bəp, nè ye gūgutu, kaco wo gu yumok sè yà'a bəbòñ yen.

2

Pol Tsə' Fa Taitòs Yusè Nà'a Yərə Fa Bwiñ

¹ Bohòwù yòfana wu yərə fa bwiñ ncu nè nà'a kəkərè bùu bum Nwi sè zinə sə. ² Tsok fa bù ñkwàha bwiñ wèñ də wo jəñ bum pwe' fūə, wo ye nsàp nè co bwiñ wəp to wo, fana wo sə tse' tu sə'. Wo dzəmtse' bohòKrest nè bə nsàp nè bəbòñ, wo sə dzəm bwiñ, nè təəñ gūgūñ sə' nsàp nè bəbòñ ànə. ³ Tsok fa bəa ñkwàha bwiñ wèñ də wo sə gu bum co bùu sè wo ri Nwi. Wo kà bwiñ sə yò, nè kà rùk sə no jùh. Wo sə yərə fa bwiñ yusè yà'a bəbòñ, ⁴ ya nga wo tip riñ bwi wàhangwèñ wèñ ñgòdzəm ndum awo, nè dzəm bwe awo sə'. ⁵ Wo yərə wo sə' ñgòtse' ñkərè, nè

ye ngòye zinə bohòndum awo sè rərən, nə kots'e rinj ndap awo bəbɔn. Wo ye bəbɔn, nə sə yuk ndum awo ya nɔa nɔwɛ kà mandzə mòk ngòcɛp yumok sè bɔp bə ncɛp nɛ Nwi nɛ bɛu wɔ tse'.

⁶ Tsok fa bwe wàhanzum wɛn dɛ wɔ jɔn nɔkərə bə ni' awo. ⁷ Yusɛ wɔ sɛ gɛ yà' sɛ' pwe'fo', wɔ gɛ yà' bə nsàp mandzə nɛ co wɔ sɛ ye jɔn fàak bəbɔn sɛ bohòwɔ. Bum sɛ wɔ sɛ yɛ'rə fa bwɛn fana wɔ yɛ'rə yà' bə zinə, nə kà jap nàhà. ⁸ A sɛ tesə kɛ cùhu wɔ anə ncɛep sɛ bəbɔn sɛ kaco nɔwɛ cepto yumok sɛ bɔp bə zɛn yɛn. A ye ve'nə ya nɔa marɛ'tu ko bɛu sɛ wɔ sɛ bɛn yusɛ vesuwɛn sɛ yɛ'rə sɛ, bɛusɛ wɔ ka yumok sɛ bɔp ngòcɛp bə linj avɛs sɛ tse'.

⁹ Tsok fa bɛu sɛ wɔ co nɔkwɛn wɛn pwe' dɛ wɔ sɛ yuk masàa awo sɛ, nɛ sɛ gɛ co masàa awo sɛ sɛ kwa bohòwo bə yusɛ wɔ sɛ gɛ sɛ lɔon. Wo kà duk sɛ fi', ¹⁰ nə kà bo sɛ sòhò. Wo sɛ fak lɛ bə mandzə nɛ aco bwɛn naan tu bohòwo, ya nɔa bwɛn yɛ yusɛ wɔ sɛ gɛ sɛ fana wɔ kwasə ncɛp nɛ a sɛ tsòho nà' bə linj Nwi nɛ yɛ nɔa lɔnsɛ ves nɛ.

¹¹ Ja'a yòo mvə'nə Nwi a nitsə' bòvəm nɛ nɛ nɛ dɛ ya ndàanwɛ pwe' tse' lɔn-ɛ. ¹² A gɛ bòvəm ye nɛ nɔkɔn vesuwɛn ri nɔa'a dɛ a me'rə bum sɛ yà' ka bə mandzə Nwi yɛn, nɛ ye bum sɛ yà' sɛ bohòwɛn sɛ nze fɛn sɛ. Ya vesuwɛn cum lɛ ncu nɛ bə nɔkərə, nɛ nà'a rərən mvə'nə Nwi dzəm dɛ a cum sɛ nzengon fɛn sɛ. ¹³ Vesuwɛn cum ve'nə, nɛ sɛ tək nɔmbu nɛ ghan nɛ a sɛ naan tu bə zɛn nɛ, ghà nɛ Jisòs Krest nɛ nitsə' fa bwɛn nàan ye sɛ. Yi Jisòs Krest nɛ, yi Nwi avɛs nɛ ghan, nɛ ye sɛ' nɔa lɔnsɛ ves. ¹⁴ Yi à fa yònsɛ ye bɛu tu avɛs dɛ ya yi finj me'rə fis vesuwɛn bohòbɔp. A ye sɛ' dɛ ya yi gɛ ves ngòye bɛu sɛ bə ntum rərən, ya a fa ntum ngògɛ mègɛ yusɛ yà'a bəbɔn.

¹⁵ Tsòho fa bwɛn bum yà'sə. Cɛp bohòwo bə nɔi nɛ co nɔwɛ nɛ wɔ a fa yi nà nɔcɛp, nɛ tip wɔ ya ntum awo bɔn, nɛ jwa sa'rə wɔ sɛ', nɔwɛ kà wɔ co yusɛ wà jɛ.

3

Ntip Bə Ncu Krətɛn Mutsətsə'rəə Bɛu Mok Wɛn

¹ Sə tsoho mali fa bwɛn dɛ wɔ sɛ jɔn ni' awo sɛ nze bohònkwa'ha bɛu sɛ wɔ tse' lak sɛ wɔ. Wo sɛ wəp yà'wɛn, nɛ sɛ fuhu ngògɛ nsàp fàk nɛ fɔpwe' nɛ nà'a bəbɔn. ² Wo kà linj nɔwɛ nɔmòk bɔp to, nɛ kà dɛ wɔ sɛ kɔəm sɛ' duk. Wo ye lɛ fùə, nɛ sɛ ye bohòbwɛn pwe' sɛ' bəbɔn.

³ Wɛn rinj dɛ vesuwɛn anə ye to yàvɛs sɛ' ləm, vesuwɛn kà duk sɛ yuk, nɛ sɛ jam mandzə. Vesuwɛn à ye co nɔkwɛn

bohòbum sɛ yà' à sɛ bòves sɛ. Ntuum avɛs à rwɛn mègɛ ca bə bɔp, a sɛ wan bum bwɛn, bwɛn sɛ bɛn ves fana vesuwɛn sɛ bɛn mòk bə mòk. ⁴ Anə kə dze nɔa' a ghà nɛ Nwi nɛ yɛ nɔa lɔnsɛ ves nɛ à nitsə' fa ves bòvəm nɛ nɛ bə dzədzəm nɛ nɛ nɛ fana, ⁵ yi lɔnsɛ vesuwɛn. Yi anə ka vesuwɛn dɛ bɛusɛ a gɛ yumok sɛ yà'a bəbɔn lɔnsɛ, anə ye bɛu koksəmanzi nɛ nɛ nɛ. Fana yi cuk rɛnsə ntuum avɛs, nɛ fa ves lɔn nɛ fi, nɛ gɛ ves bə Yònsɛ nɛ Rərən nɛ ngòye mok bɛu sɛ fi. ⁶ Yi à kɛ' sɛs fa ves yònsɛ ye nɛ ve'ɛ cɛbɛə. Yi fa ves nà' ve'nə ndzə bohòjisòs Krest nɛ yɛ nɔa lɔnsɛ ves nɛ. ⁷ Yi anə gɛ ve'nə ya nɔa vesuwɛn ye kəkərə bɛu bòvəm nɛ nɛ nɛ, ya vesuwɛn nɛ kə tse' lɔn nɛ nà'a nɛ kà mè, nɛ a sɛ naan tu fo' nɛ.

⁸ Ncɛp ènə ncɛp nɛ zinə co a naan tu fo'. Mɛ dzəm dɛ wɔ sɛ cep mali bə bum yɛ'sə gɛgɛn, nɛ kà tɛnsɛ, ya bɛu sɛ wɔ à dzəm bohòNwi yà'a wɛn sɛ tsərə nɔmbu pwe' ngògɛ yusɛ yà'a bəbɔn. Yà'a ye kəkərə nɛ tse' swe' bohòbwɛn pwe'. ⁹ Fana wɔ kà dɛ wɔ sɛ fi'duk bə bum sɛ yà'a bum ləm sɛ duk. Kà dɛ wɔ sɛ fi'duk bə nzak ngàam sɛ ngòta bə linj tàcici wɛn sɛ nɔmòk duk, nɛ kà sɛ kùəm, nɛ kà mamfenə bə lùuk bɛu Jus wɛn sɛ' gɛ. Nsàp bum yà'sə ka fàk tse', kaco yà' jɔn lo nɔwɛ mantombi yɛn. ¹⁰ A ye-a nɔa nɔmòk fenə wɔ bə bum sɛ wɔ sɛ yɛ'rə fa bwɛn sɛ fana wɔ tip to yi nɛ kɛ' mò'fis, nɛ tip yi nɛ ba. A ye-a nɔa yi ka sɛ yuk fana wɔ co'rə fis bo ndzə ni' yi. ¹¹ Rɛntse' dɛ nsàp nɔkərə nɔwɛ anə tətɔn. Yi yà'sə nɔa gɛ bɔp, yi bɔpsə tu ye lanj.

Ncɛp Nə NgòLəsə Lòo

¹² Ghà nɛ mɛ tum fa-a wɔ Atimàs kɛ Tikikòs dɛ yi kə cum fo' àlɛ' wɔ canj vɛ kə tɛn mɛ mvwe' lak Nikàpolis, bɛusɛ mɛ nɛ cum fo' tətɛ mbɔn ta nɔkɔn. ¹³ Jihi nzò nɔ gɛgɛn ngòtesə Zenàs nɔa sak nzak bə Apòlòm'və'nə wɔ nɛ sɛ gɛ sɛ, ya wɔ kà yumok jamə. ¹⁴ Gɛ bɛu avɛs ya wɔ rinj ngògɛ bəbɔn, ya wɔ tesə ni' awo, nɛ sɛ tesə bɛu mok wɛn sɛ'. Kà dɛ wɔ sɛ case bɔpsə mvək wà duk.

¹⁵ Bɛu sɛ vesi wɛn cu fɛn pwe' cɛpsə wɔ bəbɔn. Cɛpsə bɛu sɛ wɔ sɛ dzəm ves bɛusɛ dɛ wɔ a fa ntum awo bohòKrest yà'a. Bəbo nɛ Nwi nɛ ye bohòwɛn lɔon.

Nwàk nè Pol à Còm Fa FILIMÛ

Filimù à ye kràtèŋ nè bwiŋ à rì yi ve'e bəboŋ. Yi à tse' ŋkwèŋ ye wo sə to yi də Onisimù. Nkwèŋ ye nə à ca lòo fana nə kə kərə bə Pol nga Pol nə ngà ndapndzəm. Pol nə à gùu fana Onisimù nə bwiŋ kràtèŋ sə'.

Nwàk nè Pol à còm fa Filimù nə, yi à sə duk fa nà' nja də nà'a jəŋ ŋkwèŋ nà' nè yi sə tum fəsə fa nà' nə. Yi də nà'a jəŋ Onisimù nə mok co moma nə nà'a kràtèŋ sə', kà də nà'a jəŋ fəsə megu nà' co ŋkwèŋ nè yi swifa nà' bup nà' laŋ duk.

Dzədzəm Filimù

1 Còm ŋwàk nè'e màu Pol nə mu ngà ndapndzəm bəu Jisòs Krest. Còm be'lə nà' ves moma avès Timati. Vès còm fa nà' bohòFilimù nè yi ŋge' nə ye ngà fàk vesì wèŋ. 2 Vès cəpsə nje'e avès Afiyà nə ye Akipònə vesiwèeŋ ləgə ma nə Jisòs mvwe' mò'fis nə ye bəu cos sə wo kə cugə kwe' awo mu nda'à wù. 3 Nwi nə yi Tè' avès bə Tà Jisòs Krest gu fa weŋ bəboŋ bə fifi.

4 Moma àm Filimù, ghà nè fəpwe' nè mu ləŋgə piriya, mù sə teŋ liŋ yo, nə sə kwasə Nwi àm. 5 A ve'nə bəusə mu yukgə mvəsə wù sə dzəm bəu Nwi pwe', nə sə fa ntum yəbohòTà Jisòs Krest sə'. 6 Piriya njàm nè mù sə ləŋ duk də, bəbe'ləə avès co kràtèeŋ nə gu rəŋsə fa ves yusə bəboŋ sə vesuwèŋ tse' ndzənə ncu avès ves Jisòs wèŋ. 7 Moma am ma, dzədzəm yəa fa mu kwəkwa nə ye nàŋ. Wù a fisə ntum bəu Nwi pwe'fo'.

Ncəp Mok Bə Liŋ Onisimù

8 Njo nə mu ngà ntum Krest fana aco mu baŋ ntum ngòtsə' fa wu yusə wù tse' ngògəu. 9 Ye də dzədzəm àm sə gu mu ngòlèŋ wu lə bə fàə. A màu Pol nə mu ngà ntum nə mù tə mvwe' kùu Jisòs Krest, nə yeè nə nə nga'a nè'e ngà ndapndzəm bəu tu ye. 10 Mù sə wup fa wu bo bəu Onisimù nè yi mo àm ndzənə Krest. Mù a bəuŋ tē' ye ghà nè mù à cu mu ndapndzəmə. 11 Mvək nəmòk à ye fa' nè yi à ka bohòwù co ŋwè yeŋ. Nə nga'a nè'e yi co ŋwè bohòwù, nə ye bohòmà sə'. 12 Mvəsə mù sə tum fəsə fa wu yi nga'a ye'e, riŋ də mù tum fa wu yà'sə ntum àm. 13 Anə ye co vesì cum fəeŋ, mvə'nə mù cu mu ndapndzəmə njo Ntìrə nè Bəboŋ nə, ya yi sə tesə mu mvwe' sə wù anə ye ngòkə tesə mu. 14 A sə duk də, mù ka dzəm də mu ko wu bə nàŋ ngòtesə mu dzəm. Yusə də wu tesə mu bə bəvəm njòfana, kaco mu gu yumok yeŋ tse'nga wù dzəm. 15 Kàmòk

à ye duk də Onisimù nə à lògesə momjo ve'nə, ya yi bwi və, wenə cum mam mok kè' mò'fis. 16 Nə nga'a nè'e, yi ka ŋkwèŋ mok megu, yi càsə ŋkwèŋ. Yi mok moma nə bəboŋ. Yi bohòmà ve'nə, yi nə casə mumvə'anə yà'sə bohòwù, də yi ŋkwèŋ nə ye moma bəu Tà sə'. 17 A ye-a də wu jəgə mu co ŋwə yò, fana wù jəŋ fəsə yi mvəsə anə ye-a mu, wù jəŋ mu. 18 Yi à gu-a wu bəp, kènə də yi tse'-a wu kəa, wù naaŋ yà' mu liŋ mù. 19 Məu Pol, mù sə còm ye'e bə bo am duk də, mu nə lak fəsə fa wu yà'. Kaco mù tsok fa yis wu ye'e tsə'ə yeŋ də, wù bə tu yòcu bə kəa bohòmà bəu yòŋsə yò. 20 Fana moma am, kwəkwe', bəu liŋ Tà, gu mu bəboŋ. Gu ntum àm nà'a kwa co moma nə ndzənə Krest. 21 Mù ri zìnə də mvəsə mù sə còm ye'sə, wu nə gu mvəsə mù ləŋ wu sə, nə gu casə càsə. 22 Yumok sə' duk də wu fəhu nonjsə fa mu ndap, bəusə mù sə tsəm duk də Nwi nə yuk piriya awèŋ, nə gu mu bwi fofo lo kə ye weŋ.

Cəcəpsə Nə Nà' Ləsə

23 Epafəràs, nə yi cu ndapndzəm vesì bəu tu Jisòs Krest, yi cəpsə weŋ bəboŋ. 24 Bəu ye'e sə vesiwèeŋ fəkgə mvwe' mò'fis, Mak, bə Aritakò, bə Demà nə ye Luk wèŋ cəpsə weŋ sə'. 25 Bəbo nə Tà Jisòs Krest ye bohòwenə wèŋ.

Nwàk nè Wo à Còm Fa Bùu HIBRÛ wèṅ

Wo à còm fa ṅwàk ènə bohòbòop Krətèen sè wo bùu Hibrù wèṅ sè ṅgə' à sè vè bohòwo wùriṅ. (Wo togə bùu Hibrù sè dè bùu Jus sè'.) Yà'a sè yəəṅ co dè wo nè yamak dzədzəm nè Krətèṅ wèṅ tse' nà' bohòJisòs nè. Nwə nè yi à còm ṅwàk nè à sè kwè'sə wo, nè sè tip wo dè yà'wèeṅ təəṅ gəgəṅ bə dzədzəm nè yà' tse' nè.

Yi duk fa yà'wèṅ dè Jisos Krèest ṅwə nè Nwì à tum vè yi ṅgònitsè' fa bwiṅ mùm'və'nè Nwì cu sè. Mùm'və'nè yi mo Nwì fana ye dè fàak ye sè yi à sè gùu yam càsə bum pwe' sè wo à sè gù yà' ṅga cu ntòmvək nè bwiṅ à sè yù lùuk sè zəm sè. A yà'sə dè yi yam càsə ṅgàa tsòhòbum Nwì bə masinjàa Nwì, nè ye ṅgàa fa satikà' kè Musi àlè' sè'. Nà'a njo nè wo tse' ṅgòlòmantombi bə dzədzəm awo ṅga wo sè naaṅ tu bohòJisòs nè.

Mbùp nè hum-ncòp-mò'fis ndzə mvwe' ṅwàk Hibrù ènə sè cèp dè, mandzè nè co ṅwè gù Nwì kwa mègù ṅgòtse' dzədzəm nè sè naaṅ tu bohòyi. Nà' sè taṅsə bwiṅ ṅkùuṅ sè wo à tse' nsàp dzədzəm nè Nwì kwagə bə zey nè. Mbùp sè ba sè yà' lèsə ṅwà' ènə sè cèp mvèsə bùu sè wo sè yù mandzè Nwì tse' ṅgòcu ncu àwo sè nze fənə.

Nwì Tsə' Lèsə Fa Bwiṅ Ncèp Ye Cùhu Mo Ye Nə

¹ Nwì ànə cep to mantombi fa'a bohòtácicii avès bə nsàap mandzè zok zok. Yi à cèp bohòwo ve'nə kè' ṅkùuṅntèṅ. Yi à sè tsə' bwi ncèp ye nè cùhu ṅgàa tsòhòbum Nwì wèṅ. ² Nè ye dè bə nùumbu sè yà' sè lèsə lòyè'e yi a cèp bohòvès mok cùhu mo ye nè yi a tum vè nè. Yi gu mo ye nè ṅgòtse' ṅàṅ bə bum ye pwe'fo'. Yi à gù bum pwe' sè' ndzə bohòna'. ³ Bèbo nè Nwì nè sè rɛeṅ yəəṅ mu lisè bwi bohòyi nè. Bwi yə yi, fana wo riṅtse' nsàp ṅwə nè Nwì cu nè ve'e pwe' nè pwe'. Nzeṅgònə cu mali fo' yè'sə sè' bùu ncèp mo ye nè, nè nà' tse' ṅàṅ nè. Ghà nè yi à gù rɛṅsə fis wes fa bwi bup awo fana yi lo kə cum yuye mubu bo ma mà'a Nwì nè yi manṅəṅgəṅ, nè sə sak tsoṅ gaṅ ye mbwa.

Mo Nwì Gha' Masinjàa Nwì Wèṅ

⁴ Mvə'nè nè yi cu bo ma mà'a Nwì yà'sə fana yi yam càsə masinjàa Nwì pwe' yi. Vès ri ve'nə bùusè liṅ sè Nwì a fa yi sè yà' yam ghak liṅ masinjàa Nwì sè wèṅ pwe'fo'.

⁵ Nwì bə tu ye à ka bohòmasinjà ye mòk nùumbu mòk duk yuk fa dè, <<Wu yè'e mo àm. Ye jəṅ ntinə, nè lo mantombi, mụ yè'e tè' yo.

Mvə'nè nè yi à duk dè, Mụ nè ye tè' ye, yi ye bwi mo àm>> nè, yi ka bohòmasinjà mòk ve'nə duk. Mègù Jisòs yiyi nè yi a cèp yuk fa nà' nsàp ncèp ènə. ⁶ Yumok ye fe'lə sè' dè, ghà nè Nwì à dè yi nè tum vesə motu ye nè sè nzeṅgòn fana yi cep dè, <<Masinjàa Nwì pwe' kuksə mo ye nè.>>

⁷ Yusə ghaṅ sè yi à cèp yuk bə liṅ masinjàa Nwì dè, <<Yi gù masinjàa ye co fəfə, nè gu bwe fàak ye yè'sə wèṅ co lum-mis.>>

⁸ Nə ye dè ma nè mo ye nè fana Nwì à to nà' bə liṅ sè ye mvə'nè nè yi à cèp dè, <<Nwì, wu nè cum mam mənə kapràak ṅkum mvèsə nè mvèsə. Wu nè sə sak gaṅ yo sè bə mandzè nè nà'a zinə.

⁹ Wù dzəm mègù bum sè yà'a kəkərə mandzè nè Nwì, Nə bəṅ yusə aco yà' gu bupsə lùk nè Nwì nè pwe'fo'.

Nà'a njo nè Nwì nè yi Nwì yònə a gù wu dè wo yam, Nə tse' kwəkwa nè nà' càsə sè ṅge' yo mok sè wèṅ pwe'fo'>>

¹⁰ Yumok sè yi à cèp fe'lə bə liṅ mo ye sè dè, <<Tà, a wù nè wù ànə gu nzeṅgòn, ntòbu sè' bo fàha yo.

¹¹ Wo nè bisə ṅgwàṅ, wù cum mali yòfo'. Wo nè vəp co cək nè nà' rəṅ laṅ.

¹² Wu nè lim benə wo co cək. Wo nè kupsə, wù mam yòm'və'nè wù cu. Lùumṅgòoṅ yo nè kà ye kə mè yuk.>>

¹³ Ncèp mòk nè Nwì ka nà' bohòmasinjà ye mòk cep yuk fa sè' dè, <<Cum bo ma mà'a mụ fɛeṅ Tètè mu nè gu bùu sè wo sè bəṅ wu, Wù nəṅ tes kù mụ tuhù wo.>>

¹⁴ A ye-a ve'nə fana ye dè masinjàa Nwì yè'sə ndà wèṅ? Wo mègù yòṅsə sè wo gùgə fàak Nwì. Wo tse'gə bùu sè wo nè tse' lùṅ.

2

Yu'rə, Nə Kĩntse' Ntirə Nə Bəboṅ Nə Cùk

¹ Nə ye dè a riṅtse' dè mo ye nè yam càsə masinjàa Nwì wèṅ ve'nə fana nà'a njo nè a kə'ə ntu' bə ncèp nè a yuk nà' nè, ya kà dè a yeto ṅgòmərə nè sə me'rə kok nà' duk. ² A ri dè ncèp nè masinjàa Nwì wèṅ à jə vè fa bwi nè tse' ṅàṅ. Nwə nè yi à ka ncèp ènə noṅsə pwe' à tse' ṅgə' kəkərə. ³ Vesùwèṅ nè ri nè ve'nə fana ye dè ncèp

nè co a nə swirə fuk ηgə'ə bùə, ηga a yuk- a ncèp lùη nè Nwi nè, nè kà mbeη kòm na. Tà Jisòs ànə tsòho to ncèp ènə yi bə tu ye. Bùu sè wo ànə yuk ncèp nè à nitsə' sə' də ncèp nè nà' a zinə. ⁴ Nwi à sə nitsə' ye sə' də ncèp nè zinə bə mandzə nè yi à sə gù nsàap manjəηgəη zok zok. Nə ye də yi à gəpsə fa bwiη ηkərə nè nà' à və bohòYòηsə nè Rərəη sə' mvə'nə yi dzəm.

Jisòs A Bùuη Nwè Ya Yi Tsok Fa Bwiη Mandzə Lùη

⁵ Nzeηgònə nà' cu ηgònə, nè vès sə cèp bə zeη nè'nə, Nwi à ka nà' də masinjāa Nwii tse' ηàη fo' wo fa. ⁶ Yi à fa yà' le bohòηwè. Yà'a mvə'nə wo à còm yà' ndzənə ηwàk Nwi də,

<<O Nwi, mo ηwèe ye'sə yu yà nè co wù sə tsərə də wu kə tesə yi ε?

⁷ Wù à fəsə lòηāan ye fa' manjkwèη, Nə gu yi yi jə'rə casə masinjāa Nwi wèη mənə mvək momjo ve'ε.

Məmvək nè jo ànə à cà fana wù gu fe'lə yi,

Yi yam co ηkum nè ghaη nè bwiη sə gèη yi.

⁸ Wù gu yi də yi tse' ηàη bə bum pwe' sə' yi nə.>>

Wo à còm ve'nə də Nwii gu ηwè ηgòtse' ηàη bə bum pwe' yi. A yà'sə də yumòk nè co də ηwè ka nà' ghak ka mok cum fe'lə. Megu də vès ka nga ηwè sə nitsə' nsàp ηàη ènə mənə bum pwe' mülisə bwi ηga'a ntöye. ⁹ Vès sə yə le Jisòs nè yi tse' ηàη mənə bum pwe' co ηkum yi. Nwi ànə gu yi mantombi fa' ghàr də yi jə'rə casə tsoη masinjāa Nwi wèη. Ànə ye ve'nə bə bəvəm nè Nwi, də ya nga yi kpə njo tu bwiη. Fana Nwi à fa yi dzòk nè ghaη nè co wo wəp yi ènə bùusə yi à yə ηgə', nè kpə.

¹⁰ A gù bum pwe'fo' Nwi, yà' cu fo' yà'sə ηgògə yu yi yəəη ηkàūη. Fana yà' ànə ye kəkurə də Nwi à gù Jisòs ηgòye kəkurə ma lòoηfo' bə nsàp ηgə' nè nà' à yə, ya bwiη bùuη və bwe ye, nè kə tse' bum sə bəbon sə bə bəon Nwi sə. Jisòs nè ηwè nè mantombi yi nè ηgònitsə' fa bwi mandzə lùη. ¹¹ Yi Jisòs nè yi gügə bwi wo yəəη rərəη mantombii Nwi, nè ye bə bùu sə yi reηsə figə fa wo bup awo sə pwe'fo' tse' mēgù tē' nè mò'fis. Nà'a njo nè Jisòs nè togə wo də bwema, nè kà marè'tu ηgòto yà' wèη ve'nə koksə nè. ¹² Ghà nəmòk à ye, Jisòs nè cep bohòNwi də,

<<O Nwi, mū nè gu bwema am wèη, wo riη liη yo.

Mū nè lokok təəη mvwe' kwe' bùu yo wèη, Nə sə yəm geη liη yo sə.>>

¹³ Yi à cèp mòk sə' də, <<Mū nè fa ntum àm bohòNwi.>> Nə duk fe'lə mvək mòk sə' də,

<<Wèeη ye mū nè', ves bwe sə Nwi a fa mū.>>

¹⁴ Bwe ye sə wèη mēgù sə' co bwiη, wo tse' bo bə kù sə'. Fana Jisòs bə tu ye və ye sə' co wo, ya yi kpə ηgògə bupsə Satà. A ve'nə bùusə Satà nè ηwè nè yi tse' ηàη bə kpə yi. ¹⁵ Njo nè wo ànə sə wəp kpə fana ncu àwo megu co wo ηkwèη ve'ε. Yi à vəə, yà' kə gu wo, wo swe'ε tesə mvwe' nsàp wuə ànə. ¹⁶ Yà' nòjəja də yi ànə ka ηgòkə tesə masinjāa Nwi wèη və. Yi à və də yi kə tesə ηgwi bù Abràham wèη. ¹⁷ Ye də ànə ye kəkurə də yi bùuη co bwema ye sə wèη bə nsàp mandzə nè fòlòon, ya yi ye co ηkum ηgà fa satikà' àwo ηgòfak bohòNwi bə zinə, nè tse' koksəmanziη bohòbwi, ya yi kwes fis fa bwi fèη awo. ¹⁸ Aco yi tesə riη to bùu sə wo sə yə ηgə' bə məmumsə ve'nə, bùusə yi bə tu ye ànə ye to ηgə' bə məmumsə mantombi sə' ve'nə.

3

Jisòs Yam Gha' Musi

¹ Bwema am wèη, Nwi a to fis nòηsə wèη zok ηgòye bùu ye. Ye də wèeη sə tsərə Jisòs nè a yi nè yi tə mvwe' kùu Nwi. Yi ηgà fa satikà' nè ghaη bohòvès bə bum sə vesùwèη sə fa ntum fo' sə. ² Nwi ànə cokfis yi yi də yi gu fàak yà'sə. Yi à sə gù fàak sə Nwi à fa yi sə fana yi gu yà' bə zinə ye pwe'fo'. Yà' mēgù sə' mvə'nə Musi ànə gu fàak ye bohòbùu Nwi wèη bə zinə ye pwe'fo' yà'a. ³ Jisòs yam gha' Musi yi, sə' co mvə'nə ηwè nè yi a ci ndap yam gha' ndap nè yi yà'a. ⁴ Wu yə-a nga ndap tə, wù ri də à ci nà' ηwè. Yà' mēgù sə' zinə də bum sə vesùwèη sə yə yà' pwe'fo', à gù yà' Nwi. ⁵ A zinə də Musi ànə gu fàak ye bohòbùu Nwi wèη bə zinə, sə wo yà'sə co ndap Nwi nè. Yi à gù ve'nə nga yi mēgù mòfak. Fàak ye sə à sə nitsə' gèsə lo yà'sə bə sə wo nè kə cèp bə zeη mantombi. ⁶ Ma nè Jisòs Krest ye, yi à gù fàak ye bohòbùu Nwi wèη sə co mo Nwi nè nè mwe bə tu. Bum pwe' à ye ndzə bohòyi fana yi gu yà' bə zinə ye pwe'. Vesùwèeη ye'ε sə' ndap ye nə, nga a ye-a də a sə naan tu bə bum sə Nwi à kàk ves sə nè kà sə mərə na. Nga a sə kwa, nè sə tsərə də numbu ànə kə wes tsoη.

Jəη ηkərə Yə Wu Kà Mvwe' Ncum BohòNwi Bwə

⁷ Yòηsə nè Rərəη nè sə cèp də, <<A ye-a nga wèη yuk ηgi nè Nwi nè ntinə,

⁸ Wèη kà də wèeη guη ntum duk. Kà də wèeη guη tu mvə'nə bùu awèη ànə guη fa' ghà nè wo à sə ghi ηgəə,

Fana wo guη tu bohòNwi, nè mumsə ja'a yi yà'a duk.

⁹ Ànə geη Nwi cep də, <Tàicii awèη ànə guη tu bohòmù,

Nə mumsə mü lüm mòk fa',
Nga wo à yə mè yusə mù ànə fak
bohòwo mənə luumngòŋ hum kwè
ve'e bəboŋni.

¹⁰ Nà'a njo nè ntum à bup mü bohòwo
ŋkun mü cep də,

Wo ka ngògì sənə mandzə àm dzəm fana
nə sə jam megu jamə. Wo à bèn
ngòrŋ mandzə nə.>

¹¹ Anə geŋ mü jok, nə keŋ də, wo nə
kà ngòkə cu yòŋsə mvwe' yàm vè
yuk.>>

¹² Bwema am wèŋ, wəeŋ jəŋ ŋkərə ya
kà də ŋwə nəmòk mungorə wəeŋ kə tse'
nsàp ntəm nè bup nè acò nà' gu yì, yì kà
Nwi dzəm, nə me'rə mak mandzə Nwi nè
yì cu fo' ŋwəm nə duk. ¹³ Yusə wəeŋ sə gu
sə lə də wəeŋ sè tìpsə bwŋŋ ngòtse' ntum
nə ngòlòmantombi nùumbu pwe'. Wəeŋ
sə gu ve'nə ya nga luum sè bup bórəgə
bwŋŋ bə zeŋ yà'a kà weŋ bórə. Yà'a bórə-
a weŋ fana wèŋ guŋ bup lo tu bohòNwi.
Ye də wəeŋ gu yè'sə nié' nè a tse' mali
mvək mòk co ntinə nè'e fo'. ¹⁴ Wəeŋ riŋ
də vesùwəeŋ ŋga'a ves Jisòs wèŋ mvwe'
mò'fis. Yè'sə zinə ŋga a kotse'-a bum sè
vesùwèŋ anə yuk yà' mantombi yà'a cùk
tètè kə ləsə na. ¹⁵ Ncèp nə cu mali ndzənə
ŋwək Nwi də,

<<A ye-a nga wèŋ yuk ŋgi nè Nwi nə ntinə,
Wèŋ kà də wəeŋ guŋ ntum duk.

Kà də wəeŋ guŋ tu mvə'nə bùu awèŋ anə
guŋ fa' ghà nè wo à sə gihi ngəà
Fana wo guŋ tu bohòNwi yà'a duk.>>

¹⁶ Bùu sè wo ànə yuk, nè sə guŋ tu à ye
ndà wèŋ? Ka bùu sè Musi à kə fis vè wo
mvwe' nzeŋgòŋ Ijip yà'a yeŋ nà? ¹⁷ Bùu
sè wo ànə jokse yì ntəm mənə luumngòŋ
hum kwè à ye ndà wèŋ? Ka bùu sè wo à
gù bup nə kpə, ni' awo nòŋ mam ngəà
yà'a yeŋ nà? ¹⁸ Nə ye sè' də bùu sè yì ànə
keŋ də wo nə kà mvwe' ye ngòyòŋsə fo'
kə ni yuk ndà wèŋ? Ka bùu sè wo à kà
duk ye yuk yeŋ nà? ¹⁹ Vesùwèŋ yə jəja də
wo ànə ka fo' kə ni to njo nè wo ànə ka tu
bohòNwi naàŋ.

4

Mumvwe' Nə NgòCu Yòŋsə Fo'

¹ Nwi a kàk ves də anə lo kə cum yòŋsə
mvwe' ye. Ye də a bəboŋ də a jəŋ ŋkərə də
kà də ŋwə nəmòk kə tesə mungorə vès
nə də yì ka ye fo' kə ni duk. ² Vesùwèŋ a
yuk Ntirə Nwi nè nà'a bəboŋ nə, sè' mü
mvə'nə wo ànə tsok fa tàcici avès wèŋ
ghà nè wo à ye ngəà yà'a sè'. Megu də
vesùwèŋ yə də ncèp nè wo ànə yuk nè
à ka wo yumok tesə. Nà' anə ka wo tesə
bùusə wo ànə yuk, wo kà yà' sè ntəu wo
dzəm. ³ A nə ni fo', nə cum yòŋsə mvwe'
ye sə vesùwèŋ sə a dzəm ncèp nè nje nə

sə ntəu vès sə. Nwi à cèp ma nə bùu sè
wo à ka ncèp ye nə dzəm də,
<<Anə geŋ mü jok, nə keŋ də
Wo nə kà ngòkə cu yòŋsə mvwe' yàm vè
yuk.>>

A ka də mvwe' sè ngòcu yòŋsə fo' anə
ye bùu yeŋ. Busə yì anə cep yè'sə ŋga
yì gù wes mè nzeŋgònə laŋ, nə yòŋsə yu
ye. ⁴ Njo nè yà' cu mummvwe' mòk ndzənə
ŋwək Nwi anə də, nùumbu nè sàmba à
dzəeŋ, ŋga Nwi gù wes faak ye fana yì cum
yòŋsə yuye.

⁵ Mvwe' sè ngòcu yòŋsə sè anə ye fo' yo
ve'nə fana yì cep mali də, <<Wo nə kà
mvwe' yàm sè kə cu yòŋsə mvwe'>> ⁶ A rì
də mvwe' sè ngòkə cu yòŋsə fo' sè cu yo.
Nə riŋ sè' də bùu sè wo ànə yuk nè kà
sə ntəu wo dzəm, wo ànə ka fo' ni lo.
⁷ Fana Nwi a fa mali mummvək mòk sòmok
nə yì sè to nà' də ntinə, nà'a ŋga'a. Ye
jəŋ mvə'nə bùu yà'sə wèŋ à ka fo' kə ni
yà'sə fana, luumngòŋ anə ca ma ŋkwèŋ
anə wùriŋ fana Nwi cep casə yumok cùhu
Devid. Yusə yì à cèp sə, a sè' ncèp nè wèŋ
a yuk nà' sè' laŋ. Nà'a də,

<<A ye-a nga wèŋ yuk ŋgi nè Nwi nə ntinə,
Wèŋ kà də wəeŋ guŋ ntum duk.>>

⁸ A rì də mvwe' sè ngòyòŋsə fo' nè yì à
cep ènə ka nzeŋgònə Josùwà anə jə lo bwe
Izùre fo' nà'a yeŋ. Busə anə ye-na də a
zeŋ hwère də yì à ka maŋkwèŋ bə mvək
nəmòk nè zok mok cep fe'le. ⁹ Ncèp ye ènə
sə nitsə' də bùu Nwi wèŋ tse' li yèyòŋsə
mòk yo. Nà' mègù co nsàp nè Nwi anə
cum yòŋsə nùumbu nè sàmba nà'a. ¹⁰ Nwə
nə yì cu yòŋsə nsàp yəyòŋsə ènə, yì mè'rə
faak ye pwe'fo', nə yòŋsə mvə'nə Nwi anə
yòŋsə ye.

¹¹ Ye də a lu guŋ də ya a kə cum
yòŋsə mummvwe' anə. Kà də mook ye ŋga
gutu co tàcici avès wèŋ anə guŋ tu, nə
kà kə dzəŋ yà'a duk. ¹² A rì də ncèp nè
Nwi cu ŋwəm nə tse' ŋəŋ ve'e wù kà fùk.
Nà' cəp casə fèk nè nà' tse' ncəp ma ba.
Nà'a lògə, nə kə ni dzeŋ haan mvwe' sè
ntəm ŋwè bə yòŋsə ye kə tes. Nà'a kə
dzèŋgə mvwe' ntùk, nə casə vəp, nə lo
ndzə tsətsə'rə anə. Nà'a lòve'nə, nà' kə fis
və yusə ngəŋgəŋ sə tsərə bə yusə ntəm
ye sə fàk pwe'fo' mvwe' jəja. ¹³ Yumok
ka bohòNwi səswihi yeŋ lok. Bum pwe'fo'
nòmulisə yì jəja kwarəŋŋan. Vesùwèŋ nè
kə təəŋ ntsə'mòk mantombii yì, nə sè tsok
bə cùu avès yusə vès à gùu.

*Jisòs Yəyərəð NgòYe Nkum Ngà Fa
Satikà' Avès Nə Ghan*

¹⁴ Vesùwèeŋ kotse' bum sè a yuk yà', nə
dzəm yà' sè cùk. A gu ve'nə njo nè a tse'
ngə fa satikà' nè ghan nè yì tə mantombii
Nwi bùu tu avès. Ngə fa satikà' ènə Jisòs
nə yì mo Nwi, nè yì a lòmbu mvwe' sè

Nwi cu. ¹⁵ Ngà fa satikà' àvès nè, yi ka ñwè nè dè a sè yə-a ñgə', yi kà bə zəñ rəɛñ yəñ. A ve'nə bùüsə yi sè' co vès. Nsàp məmumsə nè fòpwe'fo' à vè yuk bohòyi lan, megu dè yi kà nè mò'fis gbà. ¹⁶ Ye dè vesùwèñ nè wə mvwe' kapràak Nwi nè yi ñgà bòvəm bohòbwi nè, nè kà wəp. Yà'a mvwe' sè Nwii nè koksə manziñ bohòvès, nè gu ves bəbən, nè tèsə ves ghà nè à sè ləp dè ñwèe tèsə ves.

5

¹ A ri dè wo cokfisgè ñgà fa satikà' mənɔgorè bùu ye wèñ. Wo nònsəgè yi dè nà'a təñ fa wo bohòNwi, nè sè fa satikà' nè ye fəfaa mok bohòNwi bə bəp awo sè wo gūu. ² Njə nè yi sè' ñwè co vès, nè tse' sè' nsàp ntum nè aco nà' gu yi, yi gu bəp fana yi nè riñ ñgòkotse' bùu sè wo sè jam mandzè njə nè wo ka bəbən kè bəp àlè riñ. ³ Məmuvè'nè yi tse' nsàp ntum ànə fana nà'a njə nè yi tse' ñgòfa satikà' bə tu sè ye sè' mvə'nè yi sè fa bə tu bùu mok wèñ sè. ⁴ Yumòk nè vès ri nà'a sè' də, kaco ñwè tsərə kok megu sè ntuù yi, nè duk dè yi bùuñ ñgà fa satikà' fa bwiin jəñ yi co ñwè nè għañ yəñ. ñwèe bùuñgè ñgà fa satikà' ñga Nwi to yi yi, mvə'nè yi ànə to Aron lùm mòk fa' yà'a. ⁵ Krest à ye sè' nsàp ñwè ànə. Yi ànə ka ni' ye yi, də yi ye ñgà fa satikà' koksə. Nwi à cokfis yi yi. Yi nè yi ànə duk fa Krest nè də,

<<Wu yè'e mo àm. Ye jəñ ntinə nè lo mantombi, mɔ ye tɛ' yònə.>>

⁶ Yi à duk fe'lə fa nà' mvwe' mok sè' də, <<Mù koksə wu ñgà fa satikà' nè mvèsə, kè' mò'fis,

nsàp nè Măcisidèk à ye nà'a.>>

⁷ Ghà nè Jisòs à cu mali mɔ nzejgòn fəñ fo' fana yi lan piriya mòk bohòNwi nè yi tse' njəñ sè aco yi fis to Jisòs nè mvwe' kpə nè. Yi lan torə fis piriya ènə bə ñəñ, nè sə wəñ bə ndzəplis. Ànə gəñ Nwi yuk yi bùüsə yi ànə jəñ lo ni' ye sè nze bohònà' ànə. ⁸ Yi ànə ye mo Nwi sè yo, yi yə'rə riñ wesə mali mandzè nè ñgòyuk duk Nwi bə nsàp ñgə' nè yi ànə ye mankwèñ.

⁹ Nwi ànə gu wes yi dè nà'a ye kəkərè ma lóonfo' ve'nə fana Jisòs nè à ye mok ñwè nè ndaanwè pwe' nè nà' yuk-a duk ye, yi tse' lùñ fo'. ¹⁰ Ànə gəñ Nwi fa yi nsàp ñəñ nè ñgòye ñgà fa satikà' nsàp nè Măcisidèk à ye nà'a.

*Bòl]gòKiu', Nə Zə Bəñ Sə Bəñ
Bwèrə Jə'rə Ko Wu*

¹¹ Vès tse' bum wùriñ ñgòtsə' fa wəñ bə nzak ñgà fa satikà' ènə. Megu də a gəgəñ ñgòtsə' fa wəñ bùüsə wo tsə'gə wəñ yumok, wèñ kà bə zəñ ntəntəñ rəɛñ tohò. ¹² Vès sə kwà' yàvès də ànə ye co ñga'a ñga wèñ sə yə'rə fa bùu mok wèñ bum

sə ma nè Nwi. Yà' sə yəəñ bwi fe'lə dè wèñ cu mali co ñwè namòk kə yə'rə fa fe'lə wəñ bwe bum sè wo yə'rə yètogè yà' ma nè Nwi ànə ntòyèto yà'a. Ànə ye co wèñ sə zə ñga'a bəñ sè bəñ co bùu sè wo gu vəp lan. Wèñ nè sè nòmali nè ntombwi. Nè'e nsàp nè fòvè'nə-e? ¹³ ñwè nè yi ngè ye mbwi, ye də ñgəñgəñ molə. Yi ka yusè wo sə yə'rə bə mandzè nè kəkərè nè ntòriñ. ¹⁴ ñwè nè yi zəgè ye bəñ sè bəñ, a ñwè nè aco yi tsərə to bə tu ye. Yi a yə'rə, nè riñ ñgògəpsə ri bəp bə bəbən lan.

6

¹ Nə yèe nè ve'nə fana a bəbən də a lo lə mantombi ñgòyərə bum sè gəgəñ ma nè Krest nè co bùu sè gəgəñ wèñ. Kà də a cum mam mali bə bum sè jəjəp sè wo a yə'rə to fa ves yà'a duk. A kà də a sə yə'rə yiskok megu nè də, bwiin bwi fa bəp awo ñkwèñ nè aco nà' jəñ və fa wo kpə, nè dzəmtse' bohòNwi nà'a mok sè dukhə. ² Vesùwèñ a yə'rə ri wes bə nzak bəpə nè ye bə nzak nè ñgònaañ fa ñwè bo mətuhù wèñ lan. A yə'rə mok sè' də bwiin nè kə lòkok mvwe' kpə, nè riñ mvə'nè wo nè kə sak ləssə nzak nùu sə. ³ Vesùwèñ a yə'rə ri wes bum yà'sə pwe' lan, Nwii tèsə-a fana a lo mok mantombi. ⁴ A tse' ñgòlòmantombi bùüsə mandzə bə ènə nè co wù gu ya bùu sè wo a riñ bum yè'sə nè kə foho dzeeñ fe'lə yà' yà'a foho vè səmok. Nsàp bù ènə ànə ye to me mareñ nè Nwi nè, nè riñ bəbo nè Nwi nè sè'. Wo à tse' yuk mè Yòñsə nè Rəɛñ nè yəwo sè' lan. ⁵ Wo à mùm ja'a, nè riñ də ncèp nè Nwi nè nà'a bəbən. Wo à mùm ja'a ñəñ sè yà' co bə nzejgòmòk nè nà'a nè kə vè ntse'yòmòk nè sè'. ⁶ A ye-a ñga bùu sè wo à ri bum yè'sə pwe', kə foho dzeeñ fe'lə yà' sè' wo sə, ye də mandzè nè ñgòfəsə vè wo bùə. Busə ànə ye co wo sè te'lə fe'lə mo Nwi muntəəñ nè kə' ba, nè sə fa-à nè yi marè'tu mətətsə'rəə bwiñ. ⁷ Mvwe' nze nè mbùuñ ligè fo' bəbən, zəzə sə tèsə bohòbùu sè wo sə fàk nà' sə fana Nwi gù bənsə mvwe' nze ànə. ⁸ A ye-a də ñgəñ sè bəp sə kùk megù mvwe' yà'sə wo, fana ye də nze nè ka fàk tse'. Nwi kəəp ñgòyək məmuvwe' ànə. Wo nè və kə təñ vəpsə bəpsə məmuvwe' ànə fo' wà.

Wèñ Təəñ Gəgəñ Ma Nə Nwi

⁹ Nge' am wèñ, vès sə cèp-a sè ve'nə fana ñga vès ri wəñ yàwèñ ri. Vès ri də wèñ sè yù mandzè nè bəbən nè tse'è nè lùñ fo'. ¹⁰ Nwii gùgè bum ye bə mandzè nè nà'a zinə. Kaco yi nè swi fàak sè wèñ à gù yà' yəñ. Mvə'nè wèñ à tèsə bùu ye wèñ, nè sə tèsə mali nè ñga'a yè'e, yi nè kà yà' sè' swi. Bum sè wèñ sè gù yà'sə pwe' sə nitsə' də wèñ dzəm yi. ¹¹ Yüsə yà' cu sè ntuù vès də wèñ pwe'fo' wèñ jilhi

nzòñ, nà tæñ gũgũ tɛ kə ləsə. Wɛɛñ gũ vɛ'nə yà wɛɛñ nə kə tse' bum sɛ wɛɛñ sɛ naan̄ tu də wɛɛñ nà kə tse' sɛ. ¹² Kà də ñwɛɛ koksə wɛ' duk. Wɛɛñ bɛ' lɛ kuu bùu sɛ wə sɛ dzəm mandzə nɛ zìnə nə yà'a, nɛ sɛ tæñ gũgũ. Nà'a nsàp bù nɛ wə nɛ kə tse' bum sɛ Nwi a kàk wə sɛ.

Nwii Kà Bwi Bòrəgə

¹³ Mvə'nə Nwi ànə sɛ kak fa Abràham yumok fana yi à kɛñ bə liñ sɛ ye, ñgònitsə' də yi nə gũ tsoñ li yusə yi kàk nà' sɛ. Yi ànə kɛñ bə liñ ye vɛ'nə bʉsə ñwə nɛmòk nɛ nà' cəsə fe'lə yi co yi kɛñ bə liñ nà' à ye bùə. ¹⁴ Nwi ànə kak fa Abràham nɛ də, <<Gũ kpu tsoñ yà, mɛ nɛ se wu, Abràham. Mu nə gũ ñgwí bù yòyam vɛ'ɛ sɛ' wùrɪñ.>> ¹⁵ Anə geñ Abràham ko ntum, nə tæñ gũgũ tɛtɛ yi à kə tse' yusə Nwi à kàk yi sɛ. ¹⁶ A ri də ñwɛɛ kɛñgə kɛñ, yi kɛñ bə liñ ñwə nɛmòk nɛ nà' yam cəsə yi. Bwiñ kɛñgə kɛñ vɛ'nə fana ye də nzak mèe. ¹⁷ Ye də Nwi ànə dzəm ñgòni fa bùu sɛ yi ànə kak yà' wɛɛñ yumok sɛ wɛɛñ də yi nə kà cùu ye kupsə yuk. Fana yi kɛñ bə liñ ye ñgònitsə' də yi nə gũ yusə yi duk sɛ. ¹⁸ Kàkà' nə ye ñgòkɛɛñ yà'sə bum sɛ ba sɛ kaco mòk kupsə yeñ, Nwi ka mvwɛs bə zeñ sɛ' ci' yuk. Bum sɛ ba yà'sə gũgə vɛs sɛ a ca tɛhə tu avès bohòNwi sɛ ñgòko ntum, nə sɛ naan̄ tu ñgòkə tse' yusə Nwi à kàk də a nɛ kə tse' ntsə'mòk sɛ. ¹⁹ Kaco ntum avès saha yeñ bùusə a ri də Nwii kəkgə yumok, yà' kà wà cà. Naan̄ tu nɛ a tse' bə bum sɛ Nwi à kàk vɛs yə'sə gũgə vɛs fana vɛs neñ tosə ndaa sɛ ñgòni lómvwɛ' dzon̄ sɛ rərəñ sɛ mɛ ndap Nwi nɛ ghan̄ sɛ. ²⁰ A vɛ'nə bùusə Jisòs bə tu ye a kə niñ to fa vɛs fo' yi. Jisòs nə yi ñgà fa satikà' nɛ ghan̄, nsàp nɛ Mácisidèk à ye nà'a.

7

Mácisidèk Ñgà Fa Satikà' Nə Yi Ghak Aròñ

¹ Ñwə nɛ wə to liñ ye də Mácisidèk ènə à ye ñkum mvwɛ' lak mòk sɛ wə to fo' də Salèm. Yi à ye sɛ' ñgà fa satikà' Nwi, yi Nwi nɛ yi yam cəsə pwe' nə. Mvək nɛmòk à ye Abràham lo mvwɛ' mà' dzɛ' nə kə zə bù ñkɛñkum mòk. Yi ànə sɛ bwi fohə və fo' fana Mácisidèk nə kə tseñ yi mandzə, nə se yi. ² Yi ànə kə tseñ Abràham nə vɛ'nə fana Abràham nə gapɛsə bum sɛ yi jə vɛ mvwɛ' dzɛ' sɛ pwe' bɔp hum, nə fa nà' bɔp mò'fis. Liñ Mácisidèk nə yà'sə də, Ñkum nɛ yi gũgə bum kəkurə. Liñ ye mook sɛ' də, Ñkum Salèm. A yà'sə də, Ñkum ñgà fifi. ³ Ñwə nɛmòk ka ñgwí bù ye riñ lok. Wə ka ghà nɛ wə à dzə yi kə ghà nɛ yi anə kpu sɛ' riñ. Yi ye yà'sə co mɛmvə'nə mo Nwi cu, bùusə yi mam ye ñgà fa satikà' nɛ mvèsə. ⁴ Ye-na yonsàp ñwə nɛ Mácisidèk

yam è. Abràham nɛ yi à ye tɛ', nɛ yi à yɛto ñgwí bù Izurɛ yi nə à gəpsə bum sɛ yi à fɛs jə vɛ mvwɛ' dzɛ' sɛ bɔp hum, nə fa Mácisidèk nə bɔp mò'fis. ⁵ Lùk Musi sɛ tsə' də bwe Izurɛ pwe' nə gapɛsə bum awo sɛ wə to tse' sɛ bɔp hum, nə cokfis nonɛsə bɔp mò'fis ca. Wə cokfis vɛ'nə, wə fa yà' bohòngàa fa satikà' sɛ wə tesə mɛmvwɛ' ndap Levi. A ri də ñgàa fa satikà' yə'sə wɛɛñ à sɛ tse' bum yə'sə ñgə sɛ fa wə yà' bwema awo sɛ wə pwe' ñgwí bù Abràham. ⁶ Nə Mácisidèk nə ye zok. Yi à ka ñwə Levi sɛ yeñ, fana Abràham fa mali yi bɔp nɛ mò'fis nə. Anə geñ yi se Abràham nə sɛ', Abràham nɛ Nwi à nə zɛ rùk bə nà' nə. ⁷ A riñ jəja də ñwə nɛ yi sɛgə mòk, ye də yi yam cəsə ñwə nɛ yi sɛ nà' nə yi. ⁸ Bwe Levi sɛ wə to à sɛ jə bɔp nɛ mò'fis sənə sɛ hum yə'sə wɛɛñ à ye bùu sɛ wə kpuğə. Ñwàk Nwi sɛ tsə' də Mácisidèk nɛ yi à jə ye nə, cu fo' ñwəm. ⁹ Mvə'nə Abràham ànə jəñ bum yə'sə, nə kə fa Mácisidèk yə'sə fana aco a duk də, à fa Mácisidèk nə yà' Levi, yi nə bwe ye wɛɛñ sɛ jə nsap bum yà'sə nié' wə sɛ. ¹⁰ Aco a duk vɛ'nə bùusə ghà nɛ Abràham à kə fa Mácisidèk nɛ bum yə'sə, à ye ñgə yi ka tàcicii Levi nə ntòdzə.

¹¹ A cep-a bə fàak ñgàa fa satikà' sɛ wə to à ye bwe Levi sɛ. Nwi ànə fa bwe Izurɛ wɛɛñ lùk Musi fana yà' à ye bə nsàp mandzə nɛ ñgàa fa satikà' sɛ wə to à ye bwe Levi à sɛ gũ fàak awo. A ye-a də fàak sɛ ñgàa fa satikà' a yə'sə wɛɛñ à sɛ gũu sɛ à ye kəkurə ya bwiñ ye jì njo mantombii Nwi, bwɛrɛ njo mòk à ka yeñ nɛ də ñgà fa satikà' mòk və fe'lə sɛmòk. Ñgà fa satikà' nɛ wə də yi ye nsàp nɛ co Mácisidèk à ye nə, yi kà mok nsàp nɛ Aròñ ye fe'lə. ¹² A zìnə də a ye-a ñgà ñgà fa satikà' mòk vɛ nɛ nsàp mandzə nje zok fana lùk nə kupsə tsoñ yàwə sɛ'. ¹³ Tà Jisòs avès nɛ a sɛ cɛp bə liñ ye nɛ'nə, yi a tesə vɛ ye bə bɔp lak nɛ zok. Ñgà fa satikà' nɛ mò'fis à ka mvwɛ' bɔp lak ànə tesə yuk. ¹⁴ A ri bəboñ làan̄ də Tà àvès ñgwí bù Judà. Ghà nɛ Musi à sɛ cɛp bə mandzə ñgàa fa satikà' wɛɛñ, yi à ka lak yà'sə fa ntu'ù ñwə nɛ mò'fis tɛñ yuk.

Jisòs Ñgà Fa Satikà' Mòk Co Mácisidèk

¹⁵ Bə nzak ñgàa fa satikà' wɛñ fana a rɛɛñ bònɛsə gha' fe'lə bə zeñ bùusə ñgà fa satikà' mòk a tesə vɛ nɛ yi co Mácisidèk. Jisòs ñgà fa satikà' mòk co Mácisidèk. ¹⁶ Yi ànə ye ñgà fa satikà' ka də a mvə'nə lùk sɛ dzəm də wə jəñ yi yeñ. Yi ñgà fa satikà' bùusə yi tse' ñaan̄ sɛ ñgòfa ñwə lùñ nɛ ka co nà' me yuk yeñ. ¹⁷ Vɛs riñ yə'sə bùusə yà' cu ndzənə ñwàk Nwi də, <<Wù, wu nə ye ñgà fa satikà', nsàp nɛ Mácisidèk à ye nà'a nɛ mvèsə.>>

18 Vès sè yè dè lùk nè nà' à ye mantombi à kupsè bùüsè nà' ànè ka njan tse' nè kà fàk bohòbwiñ sè' tse'. 19 Yà'a lùuk Musi yà'sè ànè kaco yà' gu njwè yi ye kèkürè mü lisè Nwi yenj. Nwi a jè vè yumòk nè bògha' le zej. Fana a yè dè lùk mòk nè nà' bòghak le zej sè vèè. Nà' sè vèè ngòfa ves nañj tu nè bèbòj, nè aco nà' gu ves a kùèp vè ngu ni'i yi.

20 Yu nèmòok sè' dè, ghà nè Nwi ànè duk dè Jisòos nè ye ngà fa satikà' nè mvèsè fana yi kèj be'lè bè kèj. Ghà nè njwi bù Levi wèj ànè sè kok gan ngà fa satikà' yà'sè fana njwè nèmòk à sè kà kèj fo' kèjngè. 21 Ma nè Jisòos ye dè ghà nè Tà Nwi à koksè yi ngà fa satikà' fana yi kèj bè kèj. Tà Nwi à kèj dè,

<<Wu nè ye ngà fa satikà' nè mvèsè. Yüsè mü cèp yè'e nè kà kè kupsè yuk.>>

22 Njo kèj nè Nwi à kèj nè'nè fana Jisòs tè bohòvestiwèj co njwè nèmòk nè a yè yi, a sè riñ tse' dè rùk nè a zù nà' ves Nwi wèj nè, nà'a guguj zinè.

23 Yu nèmòok sè' dè, ngàa fa satikà' sè wo à ye njwi bwe Levi wèj sè ànè ye yàwo wùriñ bùüsè mòok kpè, mòk kok. 24 Nè Jisòos ye zok. Yi nè kà ye kpè yuk. Njwè nèmòk nè zook nè kà mvwe' ye sè co ngà fa satikà' mòk kè co yuk. 25 Nà'a njo nè yi tse' njwè pwe' nè pwe' ngòfa lùj bohònjwè nè yi cä-a bohòyi ngòvè bohòNwi. Yè'sè ve'nè bùüsè yi cu fo' ghà yà löñj, nè sè lej priyà matuhù vesüwèj bohòNwi.

26 Ye dè Jisòs nè ngà fa satikà' nè yi kùrè bohòvès ve'e kap. A ve'nè bùüsè yi rørej, yi ka bup tse', nè kà jòn sè' tse' lok. Yi ye zok bohòngàa gü bup wèj, yi ye mübu sèsapni. 27 Ngàa fa satikà' a mok yà'a wèj à sè fàha satikà' nüumbu pwe', nüumbu pwe'. Wo à sè fa to satikà' bè bup sè yàwo bè tu awo njkuñ nè sè fa sè büu bup sè büu mok wèj. BohòJisòs ye, yi à sè kà nsàp satikà' anè fa bùüsè yi ànè fa satikà' nje kè' mò'fis nà' kùrè ve'nè nè mvèsè. Satikà' ènè, a nè yi à fa ni' ye bohòNwi, nè kpè nà'a. 28 Bohòlùuk Musi, büu sè bwiñ, sè wo tse' jòn ànè sè ye ngàa fa satikà' wo. Bè nza' kèj nè Nwi à kèj, nè nà'a jè mvwe' kuu lùuk Musi sè fana Nwi a koksè mok mo ye nè yi kèkürè nè mvèsè.

8

Jisòos Ngà Fa Satikà' Avès Nè Bè Rùk Nè Fi

1 Yüsè vès sè cèp sè dè, a tse' nsàp ngà fa satikà' nè ghan ànè nè yi tè bè tu avès. Yi cu bo ma mà'a Nwi nè yi manjèngèj nè yi sè sak njkum mübu nè. 2 A yi nè yi tè fa bwiñ mü ndà'à Nwi mvwe' nè rørej nà'a. A fo' mvwe' sè zinè sè à gü Tà Nwi, ka njwè yenj. 3 Fàak sè ngàa fa satikà'

wèjng gùgèè dè, wo sè faha nsàap satikà' zèzok bohòNwi. Ye dè a kèkürè dè ngà fa satikà' nè yi tè mvwe' tu avès nè fa Nwi ye sè'. 4 Yümòok sè' dè, yi ànè sè cum-a sè nze fèej, yi kà ngà fa satikà' ye, bùüsè ngàa fa satikà' wèj cu fènè yo, sè wo gü yàwo mvè'nè lùuk Musi sè dzèm sè. 5 Fàak sè ngàa fa satikà' sè wèj sè gü sè, yà' mègù yà'sè co tsètsèj wà. Yüsè zinè sè, a yüsè wo sè gü yà' mübu. Tàap sè wo à gü yà' bè nsàp cèk mòk nè ngòkükse Nwi mübwa nà'a mègù sè' tsètsèj. Nà' sè nitsè' mvè'nè mvwe' sè wo küksègè Nwi cu mübu. Nà'a njo nè Nwi ànè cèp bohòMusì ghà nè yi ànè dè yi gü ndap nè dè, <<Jøn njkèrè dè bum pwe' ye megu mümvè'nè mü a tsè' fa wu mümvwe' nda Sinà yà'a.>> 6 A ngà'a dè a yè dè Nwi a fa Jisòs Krest fàk sè yà' yam cäsè fàak ngàa fa satikà' a mok wèj sè. Nè ye sè' dè rùk nè yi sè cäsè fa ves nà' nè bògha' sè' zej, bùüsè Nwi a kàk ves bum sè yà' bògha' sè mantombi sè' büu zej. 7 Rùk nè wo à zù to nà' mantombi nè ànè ye-na kùkürè ngòtesè bwiñ bwère Nwi à ka nè ba mok jøn wè.

8 A yè dè Nwi à yè dè büu ye wèj à ka nà' noñsè bùüsè yi ànè duk dè, <<Mvèk sè vèè nè mü nè zù rùk nè fi ves büu Izùre nè ye büu Judà wèj.

Sè cèp ve'nè Tà Nwi.

9 Nè'nè nè kà mok co rùk nè mü à zù nà' ves tàciciü awo wèj,

Ghà nè mü ànè kotsè' wo bè bo am, Nè fis wo mvwe' nzerjòljip nà'a mok ye. Wo à ka rùk nè vesiwèj à zù nè noñsè. Fana mü bwi fa wo njkwèj, nè co'krè fis bo am bohòwo.

Sè cèp ve'nè Tà Nwi.

10 Rùk nè müu Tà nè mü sè cèp nè nè zù nà' ves büu Izùre wèj nè ve'e:

Nümbu ànè kè dzèj nüu, Mü gü ya lùuk am ni sè ntüü wo, Fana wo sè tsèrè megu mok zej nüumbu pwe'.

Mü nè ye Nwi àwo, wo ye büu am.

Sè cèp ve'nè Tà Nwi.

11 Njo mòok nè kà ye nè co wo sè kè duk njwè mòk kè moma awo àle dè,

<A bèbòj dè wu riñ Tà Nwi> mok ye, Bùsè wo pwe'fo', nè njkwà'njwè bè nè mwèjke' pwe',

Wo ri mü.

12 Anè ye ve'nè bùüsè mü nè koksè manziñ bohòwo bè bum sè bup sè wo à gü pwe'.

Mü nè swi bisè bup awo sè sè'>>

13 Mvè'nè Nwi cèep, nè to liñ rùk nè fi fana ye dè rùk nè mantombi nè rèj bup lanj. A riñ dè a ye-a ngà yumok rèj lanj, nà'a nè bisè wà.

9

*Satikà' Nè Jisòs Nə,
Casə Yà Lòon*

¹ Rùk nè wo à zú to mantombi nè, nà' à tse' lùuk sè ngòni fa bwiñ mvè'nè wo tse' ngòkùksə Nwi. Mvwe' mok à ye sè wo ànə gú nonjsə də ya bwiñ nə sə kə kuksə Nwi fo'. ²⁻³ Məmvwe' nè wo à sə güm dzòonj fo' bə cək ènə, ànə ye mvwe' sè wo à sə to fo' də Tàbanikè. Wo à sə fa satikà' mbwa. Wo à sə güm dzòonj nà' pwe', wo kə ci mündap mòk mbwa nè rum ba. Wo à kə'ə lok ncüu rum nè mà mbwèndap nè bə cək. Wo to fo' də mvwe' sè yà' reñ cəsə. Bum sè wo à nəmsə mvwe' rum nè mò'fis nə à ye laəm bə teberè nə ye bred nè wo à nənsə ngòkùksə Nwi fo'. Wo à sə to rum nè bum yè'sə fo' nə də mvwe' sè rəreñ sə. ⁴ Kəm nè wo à sə tən rəmsəgə bum fo' ngòkùksə Nwi bə zeñ à ye sə' məmvwe' nè nà' reñ cəsə ènə. Wo à gú nà', nə yok lanjsə wes nà' bə guù pwe'fo'. Nküp nè nà' tə bə tu rùk nè Nwi à zú bə bùu Izürə wèñ nə à ye fo'. Wo à yok nküp ànə sè' bə guù. Wo à nənsə nsəp beñ nè də manà nà'a sè' sənə nküp nà'nə. Wo à gèsə yà' sənə to'kəñ mòk nè wo à gú nà' sè' bə guù. Ntəmbəñ Aròñ nè nà' à to mvù nà'a à ye sè' ca. Yusə yà' ànə ye ləsə ca à ye lis bə sè Nwi ànə com naan lùuk ye mbwa. ⁵ Yumok à ye mü tu nküp anə ba. Wo sə to yà' də ceròbim. Mòk cum ngü nküp ma mòk, mòk cum ma mòk. Wo san və bàap awo kə be'lə mətsetsə'rə mvwe' bù'rè nè Nwii swisə fəgə bwiñ bup awo fo'. Yà' ànə ye fo' ngònitsə' fa bwi də Nwii fa'nə. A nə kà bum yà'sə ngə'a pwe'fo' cəp reñsə wes.

⁶ Mvè'nə wo ànə gühə tsə'rə wes məmvwe' ànə fana, ngàa fa satikà' wèñ sə ni məmvwe' ndap nə nùumbu pwe'. Wo sə ni mvwe' rum nè kə ncühu ngògü fàha awo fo'. ⁷ A sə ni mēgü mvwe' rum nè mambwè ndap nə nkum ngàa fa satikà' nə yiyi. Yi à sə ni mēgü mbàa nùumbu nè mò'fis sənə lümjogñ. Mvèk ànə ye, yi lo mbàa bə nduəm nàm ngòkə mis fa Nwi njo bup ye sə yi a gū yi bə tu ye. Yi kə mis fe'lə mok sè' bə bup sè bùu Nwi wèñ a gūhə ngə wo ka riñ sè'. ⁸ Məmvvè'nə à ye, fana Yòñsə nè Rəreñ nə jə bum yè'sə ngòyərə fa vesüwèñ də, a ye-a ngə ndap Nwi tə mali fo' ve'nə, ñwè kà mvwe' rum nè reñ cəsə, nè Nwii fo' ànə kə ni löyuk. ⁹ Nà'nə yà'sə nsəp yumòk nè nà' sə nitsə' fa vesüwèñ mvè'nə bum sè niè' sə cu. Yà' sə ni fa ves də kaco satikà' nè ñwə fa bohòNwi gū də yi riñ də yi rəreñ yeñ. ¹⁰ Bum sə ngòkùksə Nwi fo' yè'sə yà' mēgü bum sə a yəgə yà' bə lis yè'e. Yà' mēgü bum sə co beñ bə nənə nə ye mandzə nè ngòcùhu reñsə ni'. Yà'sə bum

sə ngògü ñwè ngòyøəñ rəreñ mülisə Nwi. Bum nzenjogñ yè'sə ànə tse' fàak mvèk momjo wà kə dzeñ ghà nè Nwi à kupse bum mok bə mandzə nè fi.

¹¹ Nə ngə'a n'è'e Krəst a vè lanj. Yi ngə fa satikà' bə nsəp mandzə nè fi nè nà'a jəñ və bum sè bəbonj. Yi gügə fàak ye mvwe' Tàbanikè nè nà' yam gha', nə bonj ghak nè sə nze fəeñ n'è'e. Wo à ka məmvwe' ànə bə bo ñwè gū, nà' kà ma sə nze sè' ye. ¹² Ghà nè Krəst à kə cə ni lòm mvwe' sè yà' reñ cəsə sə fana yi ànə ni megu fo' kè' mò'fis, nə lə təəñ ve'nə. Yi ànə ni fo' bə nduəm sè ye. Anə kə bə nduəm mbòñ kə ndzə àle yeñ. Yi à jə nduəm ye sə, nə kə fiñ me'rə fis ves bə zeñ mvwe' ngə' nè vès à tse' njo bup sè vès à gühə sə mok mvèsə. ¹³ Wo à ci bwiñ bə nduəm mbòñ bə ndzə, nə kə' wo bə və mombòñ nè wo tən vəpsə muni'i, ya ngüupni' awo yəəñ mülisə Nwi rəreñ. ¹⁴ A ye-a də nduəm nàm tse' ngòreñsə bwi nsəp ànə, ye də aco nduəm sə Krəst reñsə ntəm ñwè nə casə yà lòonj. Yi à jə ni' ye nè nà' kə bup tse', nə fa nà' co satikà' mütuhù vès. Yi à gū ve'nə bə ñàəñ Yòñsə Nwi nè yi kà mē yukgə nè. Nduəm ye yà'sə gügə ntəm avès ngòyè rəreñ. Ya a kə bup sə co yà' jəñ və fa ves kpu sə gühə mali, vesüwèñ sə be' le mandzə Nwi nè yi cu ñwəm nə.

*Kpu Nè Jisòs Nə A Fa Yi Nəñ NgòGà
Rùk Nè Fi*

¹⁵ Nə yèè nə ve'nə fana Krəst nè tə mətsetsə'rə bwiñ bə Nwi yi njo kpu ye nè yi à kpu nə. Yi sə gühə tsə'rə rùk nè fi ya ngə bùu sè Nwi ànə cokfis wo ngòyè bùu ye sə wèñ nə kə tse' bum sè Nwi à kək wo sə. Wo tse' yà', wo tse' yà' mok nè mvèsə kè' mò'fis. Kpu ye nə fiñ me'rə bwiñ mvwe' ngə' nè wo tse' njo bup sə wo ànə gū, ghà nè rùk nè zəm nə ànə tse' mali ñəñ ntòfo' nà'a. ¹⁶ Ta kpu co wo zú rùk. Nwèe tagə kpu fana tse'ngə yi kpu nkunj wo gū yusə yi à cəp nənsə lösə. ¹⁷ Ghà nè yi cu-a ntòfo' fana kpu nè yi ta nə nə kə fàk tse'. ¹⁸ Nà'a njo nè rùk nè Nwi ànə zú to bə bwiñ wèñ mantombi nè à tse' ñəñ ngə nduəm à ye fo' sè' nkunj. ¹⁹ Ghà nè Musi à tsə' fa bwiñ lùuk sè Nwi à fa də wo nə sə be' zeñ sə fana yi tsoho wes fa yà'wèñ, nə jəñ mvüu ngəñ mok nè wo to nà' də hisóp, nə be'lə nà' bə ndàp nè bəbanj, nə gesə yà' sənə nduəm mombòñ sè yi tórə yà' bə ndzəp, nə mis ñwək rùk nè fo'. Yi mis wes ñwək nə, yi jəñ yà', nə mis fa bùu sè wo fo' sə pwe'fo'. ²⁰ Yi ànə mis wes fa yà' ve'nə fana yi sə kəa də, <<Yè'e nduəm sè yà'a ngòki ngə' ndzəne rùk nè Nwi a duk də wèñ nonjsə nà'.>> ²¹ Fana Musi nə jə nduəm sə, nə mis tàbanikè nə, nə ye bum sè wo kùksəgə Nwi bə zeñ sə sè' pwe'. ²² A

zinè dè mandzè nè lùuk Musi à ye dè, à ye nga wo dzəm-a dè wo gu yumok ya yà'a ye rərəŋ fana tse'nga nduəm kə dzeŋ tsoŋ li fo' ŋkuŋ. Bum sè wo à sè gūgè jì nduəm à ye mègù momjo. Fana mandzè nè aco wo swifa ŋwè bup ye'sè bùè, tse'nga nduəm cüəm sè nze.

²³ Anè ye to mantombi anè kəkürè dè wo gu ve'nə ya wo gu bum sè yà' à ye co tsətsəŋ ngònitsə' bum sè yà'a ma mubu yà'sə ye rərəŋ. Nə ye fe'lə sè' dè, a bəboŋ ŋgòfa satikà' nè nà' bògha' zeŋ mū tūhù bum sè yà'a nsàp nè ma mubu nə, nə nonşə satikà' nè bə nàm wà. ²⁴ Ngàa fa satikà' mok yà'a à ni lòyàwo mummvwe' ndap nè ànə gu nà' bo bwiŋ. Yè'sə à ye mègù co tsətsəŋ wà ngònitsə' mvə'nə mvwe' sè Nwi cugəə cu. Krest à ni lòye mvwe' sè Nwi cu mubu anə bə tu. Yi tə mantombii Nwi anə bùu tu avès. ²⁵ Yumòok sè' dè, ŋkum ngàa fa satikà' bùu Jus wèŋ nè à sè nigè mǎ mvwe' rum ndap tǎbanikè nè luum ngòŋ bə luumngòŋ pwe'. Yi à sè nigè ye sè, kǎ bə nduəm ye sè ndzə ni' yi ye. Jisòs à ni ye kè' mò'fis, nè fa Nwi ni' ye sè' kè' mò'fis anə. ²⁶ Anə ye-a dè yi tse' ngòni cāsə kè' mò'fis dè bwère yi à yə ŋgə' kè' ŋkàuŋ, ye jəŋ mvə'nə wo à gu nzeŋgònə sə. Yusə à ye dè, yi à vè sə nzeŋgòŋ kè' mò'fis me ve'nə. Yi à vè yè'sə bə mvək njàvès nè niè' nè nzeŋgòŋ nè sə kəup ngòmè nè'e. Yi à vèə, nè fa ni' ye nè satikà' ngòyis fis fa bwiŋ bup awo sè wo à gūu pwe', mvèsè nè mvèsè. ²⁷ Ma nè bwiŋ yàwo dè ndàaŋwè pwe' nè kpə kè' mò'fis. Yi kpə wes, yi kə sak nzak bohòNwi. ²⁸ Ma nè Jisòs ye dè yi à kpə sè' kè' mò'fis. Yi kpə munə tu bwi, ngòjə fis lòbup awo. Yi nè bwi vè fe'lə sə nzeŋgòŋ feŋ səmok. Yi vè nà'nə, kǎ mok ngòkə jə lòfis bup bwi mok ye. Yi nè vè ngòkə fa lūŋ bohòbùu sè wo sə tək yi wèŋ.

10

*Satikà' Jisòs Nə, A Ye Kè'
Mò'fis, Nə Ye Mvèsə*

¹ Lùuk bùu Jus wèŋ mègù co tsətsəŋ ngònitsə' nsəsəə bum sè bəboŋ sè yà'a nè kə ye ntşə'mòk. Kaco yà' niŋtsok riŋ pap nè pap mvə'nə bum yà'sə nè kə ye sə sè' yeŋ. Ngàa fa satikà' wèŋ à sè fagè satikà'a sə luumngòŋ pwe'. Nsàap satikà'a yà'sə à ka ŋàaŋ sè ngògù ŋwè nè yi dzəm ngòvè bohòNwi ye rərəŋ tse'. ² Yà' ànə tse'-a nsàp ŋàŋ ànə bwère bwiŋ kǎ satikà' nùumbu lòŋŋ ve'nə sə fahà. A ve'nə bùusè ànə ye-a dè satikà'a sə à gù-a wo ngòye bəboŋ bwère ntşəm awo kǎ mok dè wo tse' mali nzak mok sə sahà fe'lə. ³ Mvə'nə wo ànə sə gūhə yà' luumngòŋ pwe'fo' fana satikà'a sə sə gu wo ngòtsərə mali bup awo sə

səmok. ⁴ A ve'nə njo nè a yə nè riŋ dè kaco nduəm mbòŋ kè ndzə tse' to ŋàaŋ sè ngòyis fis bup ŋwè yeŋ.

⁵ Nà'a njo nè Jisòs à ye ngòvè sə nzeŋgòŋ, yi cep bohòNwi dè ve'e.

<<Wù ka satikà' nè wo fa nà' bə bum sè co nàm dzəm.

Wù a gù fa mū le ngùpni' nè mū nè fa wu satikà' fo'.

⁶ Wo jəgè yà', nè teŋ vəpsə dè wo sə fa satikà', kè sè wo fagè yà' dè ya yà'a yis fis gesə fa wo bup awo nà'a,

Wu kǎ bə zeŋ sè' kwagə.

⁷ Ye dè mū cep yàm dè,

<Nwi, mū nè'.

Mū vè ngòkə gù yusə wu nè kwa bə zeŋ, Mvə'nə wə à com nòŋşə ndzənə ŋwǎk yónə.> >>

⁸ Yi à cep ncèp ànə, yi duk yà'sə dè satikà'a sə bwiŋ fagè yà'sə, Nwi kǎ bə zeŋ kwagə. Satikà'a sè wo à sə fa yà'sə yusè lùuk bùu Jus wèŋ à sə dzəm zeŋ. ⁹ Fana yi cep fe'lə sè' dè, <<Mū nè', mū vè ngòkə gù yusə wu nè kwa bə zeŋ.>> Sə nitsə' jəja dè yi sə jə fis gesə lùk nè zəm nè ngòjə vè mok lùk nè fi. ¹⁰ Vesùwèŋ ŋgà'a mok rərəŋ bùusə Jisòs a gù yusə Nwi dzəm sə. Yi à jə ni' ye, nè fa nà' co satikà' kè' mò'fis, nè kūrə təŋŋ ve'nə. ¹¹ Ngàa fa satikà'a sə mantombi wèŋ à sə təŋŋ ngògùhə fàak awo bohòNwi nùumbu pwe'. Ghà nè wo sə fàk pwe' wo sə fa megu sè' nsàp satikà' nè mò'fis nè wo fagè səsə nə. Yusə dè, kaco nsàp satikà' ànə yis fis to bup sè bwiŋ a gù sə yeŋ. ¹² Ma nè bohòJisòs Krest ye, yi à fa satikà' nje kè' mò'fis nè nà' tse' ŋàŋ ngòyis fis fa bwi bup awo mvèsə. Yi à gù wes ve'nə, yi lo, nè kə cum yuye nze bo ma mà'a Nwi. ¹³ Yà'a mvwe' ncum ye sè yi cu ŋgà'a fo', nè sə tək nùumbu nè Nwi nè gūu, yi nəŋ tes kùu ye mutuhù bùu sè wo bəŋgè yi pwe'. ¹⁴ Yà'a mvə'nə yi ànə jəŋ megu satikà' nè mò'fis, nè gu bùu sè yi à rəŋşə wes wo sə dè wo mam mok kəkürè ve'nə mvèsə. ¹⁵ Yòŋşə nè Rərəŋ nè sə nitsə' fa vesùwèŋ jəja sè' dè satikà' nè Jisòs ànə fa kè' mò'fis nè, nà' kūrə sè' ve'nə. Yi ànə duk to dè,

¹⁶ Tà nè à duk dè,

<<Nè'e rük nè mū nè zu nà' Vesiwèŋ nga nùumbu nè kə dzeŋŋ.

Mū nè gu lùuk am ni sə ntşə wo,

Fana wo sə tsərə megu mok zeŋ nùumbu pwe'>>

¹⁷ Yòŋşə nè Rərəŋ sè cep mali səmok dè,

<<Mū nè swisə fa wo bum bup awo sè wo à gù pwe'fo'>>

¹⁸ A ye-a dè Nwi a swi wes fa bwi bup awo laŋ, ye dè bwiŋ teŋşə ngòsə faha satikà' bùusə yà' ka fàk mok tse'.

Vesùwèej Sooj Kuap Və BohòNwi Nə Kà Wəp

¹⁹ Bwema am wèj, nduəm sè Jisòs sè a nè toşə fa vesùwèj mandzè nè ngòcà ni lómvwè' sè Nwi cu sè nè kà wəwəp tse' laj. ²⁰ Jisòs a nè toşə mandzè nè fi nè nà' tse' lùj nè laj. Yi a nè toşə nà' bə ngùpni' ye. Yà' gù co yi a nè toşə ndaa sè ngòni lómvwè' dzon sè mu mwve' ndap Nwi sè yà' rɛj cāsə pwe' yà'a. ²¹ A tse' bə ngà fa satikà' nè yi yam wùriŋ sè'. A yi nè yi sè kùk ndap Nwi nè nà'a bùu ye wèj pwe' yi. ²² Ye də vesùwèej fa ntəm avès bohòyi, nè kà sə mərə' lok. A sooj kuap və bohòNwi bə ntuum avès pwe'fo'. Nduəm sè Jisòs sə a wèjşə fa ves ntuum avès laj, a ka nzak mok tse' fe'lə. Yu səmook sè' də, vesùwèej mok bùu sè wo a cùk rɛjşə ni' awo bə ndzəp sè rərəj. ²³ Vesùwèej təej mali guguj, nè sə naaj megu tu avès bə bum sè ànə duk to də a dzəm də yà'a nè kə vèşə. A kà də a sə mərə' fe'lə sə ntuu vès mok duk, bùusə Nwi a kàk ves laj, a ri sè' də yusə Nwi kàk yà', kaco yà' ca wà yej. ²⁴ Vesùwèej lap mandzè nè ngògù' bwiŋ də wo tse' ntuum sè bəhoj ngòtse' dzədzəm bohòmòk bə mòk, nè sə gù fàak sè bəhoj. ²⁵ Vesùwèej kà də a tɛjşə ngòşə vè mwve' mò'fis ngòkùksə Nwi mvè'nè bùu mok wèj a tɛjşə yà'a duk. A sə gù ghaha le nsàp nè aco bwi tse' ntuum sè ngòlòmantombi. Vesùwèej gù ve'nə bùusə a ri də numbu nè Tà Jisòs nè bwi foho və nè kuəp laj.

Jəj Nkərə, Kà Də Wu Mè'rə Zinə Nə Gə Bup Duk

²⁶ Vesùwèj riŋ mandzè nè zinə nè laj. A ye-a nga a ri nà' ve'nə nè me'rə nojşə nà', nè sə gù bup fana ye də satikà' mòk nè wo nə fa fe'lə ngòyis fis nsàp bup ànə ka mok cum fe'lə. ²⁷ Ye də ngòngəaj riŋ də yi cu bup bùusə yi ri də Nwii nè sak yi, yi gbə nzak. Nsàp lum mis mòk nè nà'a bə jooŋ nè kə te' bərə' fis bùu sè wo bəngə Nwi wèj liep. ²⁸ Ma nè bə lùuk Musi ye də, a ye-a nga nwe' gù bupsə-a lùk ye, bwi ba kə te' ye yi bə lis fana wo zə megu yi zəə, wo nè kà manziŋ bohòyi koksə lok fuk. ²⁹ A ye-a də a mwmvə' ànə ye də anə ye yè'sə va bohòjwə nè yi jə mo Nwi co yu ywi'lə nzòŋ-e? Bùsə a yà'sə də nwe' ànə jə nduəm Krest sè wo a zə rùk fo', yà' nè yis fis fa yi bup ye sè' sè co yusə wà. Yi yàk Yòşə Nwi nè nà'a sègə bwiŋ nè sè' laj. ³⁰ Vesùwèj ri nwe' nè yi a cèp də, <<Mu nè lak fəşə riŋ fòo bup mù. Mu nè lak kəə sè' mù.>> Yi à duk sè' də, <<Tà Nwii sakgə bùu ye wèj yi.>> ³¹ A ndònə bup bohòjwə ngògbù sənə tam Nwi nè yi cu nwe' nè. ³² Wèej tsərə' fəşə-a maŋkwèj ghà nè wèj ànə rɛej to bə bum sè ma nè Nwi

nà'a nè. Ghà ànə à ye, wèj sə ye ngə' ve'e wùriŋ, wèj kà tɛjşə. Wèj à ko ntəm, nè təej mali guguj. ³³ Bwiŋ à sè yà'rə ke'cà wèj mwve' bwiŋ, nè sə gù wèj ngwap. Ghà nəmòk a ye sè' nè wèj ànə sè be'lə ke'cà wənə wèj nga wo sè ye ngə'. ³⁴ Wèj à sè koksə manziŋ bohòngəa ndapndzəm wèj. Wo fep jəj bum awèj, wèj kà yà' co yumok jə, bùusə wèj à sè ri də wèj tse' yumòk nè nà' cu mantombi nè nà'a nè kà bup yuk, nè boj ghak sè zej. ³⁵ Ye də kà də wèej sè sooj foho lo maŋkwèj duk, bùusə nwe' nè yi ko-a ntəm, nè təej guguj tɛ kə lə fana yi nè tse' lələk nè ghaŋ wùriŋ. ³⁶ A bəhoj də wèej kontəm, nè təej mali guguj. Ya nga wèej gù mvè'nə Nwi dzəm ve'nə fana wèj kə tse' bum sè yi à kàk də yi nè fa bwiŋ sè yàwèj sè'. ³⁷ Yà' cu ndzənə njwàk Nwi də, <<Mvək momjo fana njwə nè yi nè və nè sè vèə.

Yi nè kà tətə' mok cu fe'lə.

³⁸ Bùu am sè wo gùgə yusə Nwi dzəm wèej nè cum fo',

Bùsə wo fa ntəm awo bohòNwi.

A ye-a nga nwe' nəmòk foho maŋkwèj, Ye də ntəm àam nè kà bohòjwə ànə kwa lok.>>

³⁹ Bohòvès yàvès, vès ka nsàp bə nè vèes nè foho maŋkwèj ya vèes nè bisə nà'nə yej. Vèes nè fa ntəm avès le bohòNwi ya vèes nè kə tse' lùj nè nà'a nè kà mè yuk nè.

11

Yusə Aco Dzədzəm Gə To

¹ A ye-a nga nwe' tse' dzədzəm sè ntuu yi, ye yè'sə va? Yà' ye də yi ri pap də yusə yi sè naaj tu fo' yà'sə yi nè tse' yà'. Yi riŋ sè' də yusə yi ka yà' bə lis jəja ve'e ye sè yà' cu tsə li fo'. ² Nwi ànə kwa bohòbù njamòk wèj bùusə wo ànə tse' nsàp dzədzəm ànə sè ntuu wo bohòyi. ³ Mvè'nə vesùwèj tse' nsàp dzədzəm ànə fana a gù zej njkun a rɛej də Nwi à cèp megù mu cùhu, nè gù nzeŋgòŋ nè'e fo'. A yà'sə də bum sè a sè ye yà' nga'a sè nze fəj bə lis yè'e, à tesə vè mwve' bum sè kaco lis ye to yej.

Abè

⁴ Abè ànə tse' nsàp dzədzəm ànə njkun nè fa Nwi fəfa nè nà' à bəgha' nè tətə ye Ken. Nwi à jə yi sè' co nwe' nè kəkurə bùusə yi ànə fa ntəm bohònà' ve'nə. Nwi a nitsə' fa ves də ye'sə ve'nə bùusə yi à jə bum sè Abè ànə fa yi sè. Abè nè à kpə lo-a sè ntinə bəə fana a sè yə'rə jə mali yumok bohòyi bùusə yi ànə tse' nsàp dzədzəm ènə.

Enòk

⁵ Enòk ànə tse' sè' nsàp dzədzəm ènə fana Nwi nè jəj bisə lo yi mabu njwəm, də

ya na' a ka kpu ye. Nwi à jə löyi, ñwè ka yi mok yə fe'lə. Yà' cu ndzəne ñwàk Nwi də ghà nè yi ànə cum ntòfo', yi à sə cugè ncu nè Nwi à kwa bə zeñ. ⁶ A ye-a nga ñwè ka nsàp dzədzəm ànə tse' fana kaco yi gə fak Nwi kwa yeñ lok. Busə a ye-a nga ñwè nəmòk dzəm-a də yi və bohòNwi, yi nə fa tsoñ ntəm də Nwi cu fo' yo, nə dzəm sè' də Nwi làkgè ndàanwè pwe' nè na' làp vè yi.

Nuà

⁷ Nuà ànə tse' sè' nsàp dzədzəm ènə ñkunj nə yu'rə mvə'nə Nwi à tsə' yi də ndzəp nè kə rwiñ ntsə'mòk yà'a. Yi ànə ka bə lis ntòye fana yi dzəm yusə Nwi cèp sə, nə gə ñgwes mòk nè ghanj. Yi à gù nà' də ya yi bə bùu ye wèeñ nə ni cum ca ghà nè ndzəp və-a fana wo luñ. Yi ànə gə ve'nə fana bùu sè sə nzeñgòñ sə à gbù nzak bohòNwi. Anə geñ Nwi jəñ yi co ñwè nè bèbonj bùusə yi à tse' nsàp dzədzəm ànə.

Abràham

⁸ Abràham ànə tse' sè' dzədzəm ènə ñkunj yi nə yuk Nwi mvə'nə nà' à tsə' yi ñgómè'rə lak ye, nə lo mvwe' mok sè yi nə fa nà' sè. Yi à ye'e me'rə lak ye, nə lo, nga yi ka mvwe' sè yi sè lòo sè sè riñ. ⁹ A sè' bùusə yi ànə naan tu bohòNwi ve'nə ñkunj fana yi sə cum co ñkùñj mvwe' nze nè Nwi à kàk yi nə. Yi à sə nòonj ke'cà fo' məm'vwe' duñ. Yi ànə ye megu fo' bə mo ye Azik nə ye Jàkop mo Azik sè ànə geñ Nwi kak fa wo yàwo sè'. ¹⁰ Abràham à sə kùk gèsə lóye mantombi mvwe' lak sè Nwi. Yà' tə mənə kùum sè gəgəñ sè yà'a nə kà kəəñ gbù yuk.

Sàra

¹¹ Sàra ànə tse' dzədzəm sè' nsàp ànə ñkunj Nwi gə, yi zəuñ, nə dzə fa Abràham mwe nga yi rəñ fop mvə nə càsə mvək. Yè'sə à ye ve'nə bùusə yi ànə tse' nsàp dzədzəm nè də kaco Nwi kak yumok, nə kà yà' gù yeñ. ¹² Bum ye'sə ànə ye nga Abràham nə rəñ fop mvə sè' bèbonj. Yi ànə reñ-a sè' ve'nə fana ñgwì bù ye nə à kə ye co ñkəñkəan sè mubu, nə ye ñgwansa co ñwè kà ta to.

¹³ Bùu sè ñjamòk yà'sə pwe'fo' à kpu nga bum sè Nwi ànə kak bwiñ sè à ka wo kə tseñ fana wo sə naan mali tu bohòNwi. Wo à yə gèsə lóyà' səsap, nə kwa bə zeñ. Wo ànə sə cep fis mo cùhu wo jəja də wo sə nzeñgòñ fəñ ñkùñj wèñ. ¹⁴ Nwèe cèp fis ve'nə fana ye də yi sə tsə' yà'sə də yi sə tsərə də lak ye sè lak sè cu mantombi mvwe' səmok. ¹⁵ Wo à swì bisə mvwe' sè wo ànə ye'e və to mantombi sè. Wo ànə sə tsərə mali-a yà', bwèrə də wo à bwi foho lòlanj. ¹⁶ Yusə wo ànə gə yàwo à ye də, wo à sə kùk gèsə lólis awo mantombi mvwe'

lak mok sè bəgha' zeñ, sè lak yà'sə ma mubu. Nà'a njo nè wo à sə togə Nwi də Nwi nè njàwo fana yà' kà Nwi bup nə. A ri də ye'sə ve'nə bùusə yi à gù tsə'rə nòñsə fa wo mvwe' ncuum awo yo.

¹⁷ Mvə'nə Abràham ànə tse' nsàp dzədzəm ènə fana Nwi à mumsə yi, yi dzəm də yi nə fa nà' mo ye Azik nè mò'fis nə co satikà' anə ntəñ. Yè'sə ànə ye nga Nwi ànə tsok Abràham nə sè lañ də nà'a nè kə tse' ñgwì bwiñ wùriñ. Yi sə dzəm mali ñgòfa mo ye co satikà' anə. ¹⁸ Yi sə dzəm ye'sə nga Nwi à tsə' yi sè' lañ də ñgwì bù nè yi nè kə tse' nə, nè tesə bohòAzik nə. ¹⁹ Abràham à dzəm sə ntùù yi də aco Nwi lokokə to ñwè mvwe' kpu. Aco a duk də Azik nə ñwè nè yi à kpu mè ye'sə lañ, nə tseñ və kə tseñ tè' ye Abràham nə səmok.

Azik Bə Jàkop Nə Ye Jòsep

²⁰ Azik ànə tse' sè' nsàp dzədzəm nà'nə ñkunj yi se Jàkop bə Esò. Yi à tsòho fa yà'wèñ bum sè bèbonj sè Nwi nè fa wo yà' ntsə'mòk sè. ²¹ Anə ye sè' bùu nsàp dzədzəm ènə ñkunj Jàkop se bwe Jòsep ba. Yi ànə se yà'wèñ nga yi kuəp ñgòkpu. Yi ànə sə gù ye'sə nga yi yəhə naan mənə ntumbà ye, nə sə kuksə Nwi. ²² A ye sè' bùu nsàp dzədzəm ànə ñkunj fana mvə'nə Jòsep ànə kuəp ñgòkpu fana yi cep bə mvə'nə bwe Izùre wèeñ nè kə tesə ntsə'mòk mvwe' lak Ijip. Yi à tsə' fa yà' sè' də yi kpu, nga yà' cu ñgòlòo, yà' jəñ lo vəp ye sè'.

Musi

²³ Anə ye bùu nsàp dzədzəm ènə ñkunj ma bə tè'e Musi dzeñ yusə ñkum Ijip à cèep, nə kà wəp. A ye nga ñkum nə à fa nàñ də a ye-a nga bùu Izùre dzə-a bwembam, wo zə yà' pwe'fo'. Wo ànə ye nga mo nə bəwùriñ fana wo swihi nà' munda' à ñwu te'. ²⁴ A ye bùusə Musi ànə tse' nsàp dzədzəm ènə ñkunj fana mvə'nə yi à gə, yi dzeñ də wo kà yi də à tək yi mo ñkum Feròsə jə. ²⁵ Yi à dzəm də bəgha' bohòyi ñgòyè ñgə' bə bùu Nwi bəbè', nə nòñsə ñgòyuk lùm sənə bup nè nà'a nè cà bisə ntsə'mòk wà. ²⁶ Yi à dzəm də a ye-a nga bwiñ yà' yi njo Nkum nga gèb bwiñ fana bonj ghak yi lə zeñ, nə nòñsə ñgòtse' ghàha sè yà' cu mvwe' nze Ijip pwe'. Yi à sə gù ye'sə ve'nə pwe'fo' bùusə yi à sə kùk gèsə lólis ye mantombi bə lèlèk nè nà'a nè kə ye ntsə'mòk. ²⁷ Musi ànə ye'e me'rə nze Ijip sè' bùusə yi à tse' nsàp dzədzəm ànə. Yi à ka də aco ñkum nə jok, nə gə yi yumok wəp. Yi à təəñ gəgəñ, nə sə lo mantombi co yi sə ye Nwi nè bwiñ kà yi məlisə yəgə nə bə lis. ²⁸ Yi ànə tse' nsàp dzədzəm ènə bohòNwi ñkunj fana yi yeto ñkà' Pasobà nè wo kàgè nà' də bùusə masinjà Nwi à

cà la' à wo nà'a. Yi à tsò' fa bùu Izùre wènj dè yà'a mis ngu ncuu awo bə nduəm ya masinjə Nwi nē ngə jə və kpə vəə, nà' kà də nà'a zə bwe mbəmbam sè wo bwe tu bùu Izùre wènj duk. ²⁹ Bùu Izùre wènj à tse' sè' nsàp dzədzəm ènə nkunj nə kə to ndzəp nē bəbanj nà'a sə kùhu co wo sə gi mumfəj. Bùu Ijip wènj à də wo to yujj yà' fana ndzəp nə bək kurə lo wes wo wis.

Rahàp

³⁰ Anə ye sè' bùu nsàp dzədzəm ènə nkunj fana nka' sè wo à bom dzòon lak Jèrikù bə zəj kəəj gbə. Yà' à kəəj gbə ngə bùu Izùre wènj sə gi dzòon yà' munə nuumbu sàmba. ³¹ Rahàp nə yi à ye njwə sàhà nà'a ànə tse' sè' nsàp dzədzəm ànə nkunj kpə nə kà yi tsəj. Yi a jə bùu Izùre sè wo à vè co mfuəp ngòkə kùk ja'a lak sè fo' sə, nə swihì yà'wènj munda'à yi. Ghà nə bùu sè wo à ka Nwi yuk à sə kpə fana Rahàp nə kà ye kpə.

Bùu Mok Sè Wo

A Tse' Dzədzəm Sè'

³² Mù ta-a wo bə lij mò'fis mò'fis wo kà kə mè. Mvək nə co mù tsoho fa wəj bə lij bwij co Gidiyòbə Baràk, bə Samsi bə Jèptà, bə Devid bə Samwè nə ye ngàa tsòhòbum Nwi wènj yè'e bùə. ³³ Wo à màk dzè' bə lak mok wènj, nə ghak wo bùusè wo ànə tse' dzədzəm bohòNwi. Mok wènj à sak ganj bə mandzè nə bəbonj. Bum sè Nwi à kàk wo pwe', wo à tse' yà'. Gwim wènj à lòho cù sè' bùu wo. ³⁴ Mok wènj à ni sə misè, mis kà wo jwènj. Bwijn lap də wo mak dzè' nə zə yà'wènj ca, wo swirə. Wo sə yəəj co wo jì njəj, nə sə gu fàak njəj vè'e wù kà fùk. Mok wènj à tse' njəj, nə be' bə ngàa màk dzè' sè wo vè mvwe' lak mok wènj, wo canj. ³⁵ Bəba mok wènj à tse' dzədzəm ènə sè' nə jəj fe'lə bùu awo sè wo ànə kpə mvè'nə wo lòkok mvwe' kpə səmok. Wo ànə yənsə mok wènj ngə' vè'e nsàp nə wo à ləp kurə mok wènj vəp bə ntòk tətə wo kpə. Wo à sə ye ngə' vè'nə, wo kà də wo dzeen Nwi ya wo kà ngə' yə duk. Anə ye vè'nə bùusè wo ànə sə tsərə də wo nə kə lòkok mvwe' kpə nə kə cum ncu nə bəgha' zəj. ³⁶ Wo à sə ywi'lə mok, nə sə ləp mok wènj. Wo tasə mok bə kwanj, nə nisə wo ndapndzəm. ³⁷ Wo à təm zə mok wènj bə lis, gwè' tirə mok ba, nə gwè' zə mok wènj bə fèk. Nsàp bù ànə wènj à ye ngàa jij. Wo à sə nihì tse' ngùup nàm co cəək awo, bwijn sə yənsə wo ngə' vè'e wùrij nə sə təkse wo. ³⁸ Wo à sə jəm ke'cà ngəà bə ndahà wènj. Wo sə noonj ke' mvwe' mbwèe lis bə sə mvè'ə wènj. Nzenjòènə à ka kəkurə bohònsàp bù ànə ngòcu ca yəj.

³⁹ Bùu yà'sə pwe' à tse' nsàp lij sè yà' sə yuhu mali fo' yè'sə bùusè wo ànə tse'

dzədzəm bohòNwi. Anə ye-a sè vè'nə fana wo à ka bum sè Nwi à kàk bùu ye sə tse'. ⁴⁰ Nwi ànə sə fuhə nonjsə bum mok sè bəgha' zəj də yà'a ye niè' nə vesùwènj sè' fo' ènə. Yi gu vè'nə ya yi be'lə vesiwènj nkunj nə gu də a ye kəkurə bəbè'.

12

A Kùk Tse' Megu Lis Avès

BohòJisòs

¹ Mvè'nə a yə də bwijn vè'e wùrij sè wo a ni fa ves mandzè nə, nə sə kùk nə ves fana a bəbonj də a mak gesə bum sè aco yà' jipsə ves pwe'fo'. A me'rə bup sè yà' lè'm tse' ves co ndàm, nə təəj gugəj ngòca ca nə nà' nòsə kùk ves də a canj ènə. ² Vesùwènj kùk tse' megu lis avès muni'i Jisòs. A yi nə yi ànə muk fa ves mandzè də a tse' dzədzəm nə yi, nà'a nə kə mè ntsə'mòk sè' ndzə bohòyi anə. Yi à me'rə fa ni' ye də yi kpə kpə marè'tu mu ntəəj, nə kà marè'tu nə co yumok jə. Yi ànə gu vè'nə də ya yi kə tse' kwəkwa nə nà' cu mantombii yi nə. Yà'a mvè'nə yi cu mvwe' ganj Nwi sə munə kapràk bo ma zə. ³ Wènj tsərə megu Jisòs nə ngàa gù bup wènj à sə bəj yi fana yi ko ntum ye nà'a. Wènj tsərə yi vè'nə ya kà də wènj wo ngə ntuum awèej fi lo marjkwèj duk. ⁴ Lə nə wènj sə lə nà' wəj bup nə, nà' ka nsàp nə gugəj nə co də wènj kpə bùu zəj nà'a ntòk dzej. ⁵ Mù tsəm də wènj na swi bisə ncèp Tà Nwi nə nà'a gùgə bwijn wo sə ko ntum, nə də yi sə to wènj də bwe ye nà'a lanj. Yi sə cèp də,

<<Mo àm, a ye-a ngə Nwi gù də wu ye ngə' bùu yumok sè wù gù fana wù kà jap bə zəj njàhà.

A ye-a ngə yi sa'rə wu, wù kà də wu jok jò'o duk.

⁶ Wènj tsərə tse' də njwè nə Tà Nwi dzəm yi nə, a sè' yi nə yi yənsəgə nà' ngə'.

Yi ləp megu njwè nə yi jə nà' co mo ye.>>

⁷ Ye də ngə' nə wènj sə yə nə yà'sə yəwè'rè nə Nwi sə fa wəj. Yà' sə nitsə' də Nwi sə kotse' wəj yà'sə co bwe ye. Wènj à yə yuk mo nə yi gù bup, t'è' nə kà yi ləp yo-à? ⁸ A ye-a də wènj sə gù bup, nə kà ngə' bùu zəj mvè'nə bwe ye wènj yəgəə yə fana ye də wènj ka yà'sə bwe ye sə zinə yəj. Wènj yà'sə bwe sàhà, sə wo ka t'è' tse'. ⁹ T'è' avès sè wo à dzə ves ləpəg vesùwènj də a gù bup, vesùwènj sə dzəm fa wo də t'è' avès wènj sə gù mvè'nə. Ye də kaco a dzəm fa ghak t'è' avès nə mubu ya a tse' lujj yəj nà?

¹⁰ Ngə'ə sè t'è' avès wènj yənsəgə ves mom ghàr yà'sə yəgə mvè'nə wo rì də a vè'nə bəbonj bohòwo. BohòNwi ye, yi yənsəgə vesùwènj ngə' bə mandzè nə nà'a nə tsə ves ngòye rərəj sè' co yi. ¹¹ Ghà nə wo yənsəgə ves ngə' də a gù yusə bup fana a

kà bə zey kwa. A kə dzèj mankwèj, ngə' nè wo à yensə ves nə jə və yusə bəboj. A ve'nə bùsə bùu sè wo yə-a nsàp ngə' ènə, nə jəj nà' co yusə bəboj fana nà'a nə gu wo ngòye kəkərè, nə cum yu awo bə ntəm nè fifi. ¹² Ye də wèej nep tsə'rə bo bə kùu awèj bəboj, nə kà wò. ¹³ Wèej gi sənə mandzə nè nà'a rərəj nə, ya kà də bùu sè wo sə cəhə cəhə wèej foho cum lo wesə mok sə nze duk, a bəboj də wo guj le guu.

*Wu Dzèej-a Nwi
Wù Kà Kə Swirə*

¹⁴ Wèej jiji nzòj ngòlap mandzə nè də wej bwiŋ pwe'fo' cum bə fifi. Wèej jiji nzòj sè' ngòcu ncu nè nà'a rərəj, busə njwèe kà-a ncu nè rərəj cu, yi kà Nwi kə yə yuk. ¹⁵ Wèej jəj nkərè ya kà də mòok mam mankwèj, nə kà bövəm nè Nwi nè kə tse' duk. Wèej jəj nkərè sè' də kà də njwèe nəmòok bùuj bohòwèj co licuk, nè wu jwèj nà', wu kə jwèj fe'lə-a yà pwe', yà' sə cuk megu mok cu' nà'a duk. Nsàp bù ànə fagə ngə', nè sə gu bupsə ncu bùu mok wèj. ¹⁶ Wèej jəj nkərè ya kà də njwèe nəmòok ko sàhà, nə kà mvək bə bum sè ma nè Nwi tse' duk. Esòànə ye nsàp njwèe ànə fana yi sej mwè ye njo zuzu. ¹⁷ Wèj ri də à kə dzèj mankwèj Esòə lap mandzə də tè' yee se yi fana yà' kà fàk. Yi à wa fis ndzəplis, mandzə kà mok ngòkupsə yusə yi à guu sə ye fe'lə.

¹⁸ Wèej rij mwve' sè wèj tə yà'sə. Wèj ka mwve' sè bùu Izùre wèj ànə təej ghà nəmòk fa' yà'a təej. Wo à təej mwve' nda nè wo to nà' də Sinà. Aco njwè jwej nà' bə bo. Mvək ànə à ye, mis à kəu, ndzəm sej, marej kà mok rəj fana fəfə sə ca nəbup. ¹⁹ Bùu sè wo ànə ye fo' sə wèj à yuk nja ntàj sè cèp, nə yuk nja ngi njwè cèp sè', fana wo lej duk də wo kà ngi mòk mok yuk fe'lə. ²⁰ Bùu sə wèj à cèp də yusə ngi ànə cep sə yà' gu gha' njəj. Ànə ye nja ngi nè cèp də, <<A ye-a nja njwè jwèj nda nè'e, a dzəm ye megu nāmŋgəj, wo təm zə yi bə lis.>> ²¹ Bum sè wo à yə yà' fo' à ye co wù can bisə, fana Musi kə cep fis də, <<Wuə ko mu, ni' ghə'rə mu sè'>>

²² Bohòwèj yàwèj, wèj kə dzèj mwve' nda nè wo togè nà' də nda Zayòj nà'a laj. Wèj kə dzèj mwve' lak Nwi nè yi co njwəm nə. Wo togè mwve' lak ye də Jòrosaləm nè mabu. Masinjaa Nwi wèj kə benə fo' nsàp nè co njwè kà ta to, nə sə sam ke'ca yu awo fo'. ²³ Wèj cu yàwèj mŋgorè bùu Nwi sè wo bwe tu bohòyi. Bwe sè yi ànə com nojse lij awo mabu anə laj. Wèj tə mantombii Nwi nè yi sakgə bwi pwe' yi nə. Wèej yàwèj bə bùu sè wo a sə gi bə mandzə nè Nwi fana Nwi nə gu wo ngòye kəkərè sè' yà'a. ²⁴ Wèj a

və kə dzèj ngu ni'i Jisòs nè yi ànə təej mutsətsə'rəə njwè bə Nwi yi ghà nè wo ànə zə rək nə. Wèj sə kək gesə lo lis awèj mantombi mwve' ndəəm ye sə yà' sə nitsə' yumok sè bəghak zey, nə nojse yusə ndəəm Abè à sə nitsə' sə.

²⁵ Ye də wèej jəj nkərè, nə kà ngi njwè nè yi sə cèp bohòwèj niè' dzèej. Bù njamòk wèj ànə dzeej yusə njwè nè yi à sə tsòho fa wo ncèp nè Nwi à sə tsə' wo, nə kà kə swirə. Mvə'nə wo ànə ka swirə yà'sə, ye də, a ye-a vesuwèj sə a sə yuk ngi njwè nè yi sə cèp vèsə ma mabu nə, nə dzeej nà' sè', a kə swirə yàvès nja a gu va? ²⁶ Ghà ànə à ye, ngi Nwi gu nzejgəpwe' tsoho. Nə nja'a nè'e yi kà' də, <<Mu nə tsə'rə nzejgəj nə kè' mò'fis səmok nkuj. Mu nə tsə'rə nà' mok bə ntòbu ba fo'.>> ²⁷ Ncèp nè də, <<kè' mò'fis səmok,>> nà'a sə nitsə' ves də Nwii nə fis gesə bum sè yi ànə gu yà' sə aco yà' tsoho pwe'fo', ya nja a cum megu mok bum sè yà' kə tsòhòto.

²⁸ Vesuwèej kwasə Nwi bùsə yi a nojse ves mwve' gaj sə kaco yumok tsərə to yà' yej. Vesuwèej kwasə yi, nə kuksə nə wəp yi sè' nsàp nè co yi kwa bohòvès sè'. ²⁹ A gu ve'nə bùsə Nwi àvès nè yi co nsàp mis mòk nè nà'a tēj səsəgə bum pwe', nə kà yumok mè'rə lok fàk.

13

Yusə Aco Yà' Gu Nwi Yi Kwa

¹ Mù dzəm ngòtsə' fa wej də, wèej yà'sə bwema mwve' mò'fis, wèej sə dzəm mòk bə mòk sè'. ² Wèej muk nojse ncùu awèj to bohòjnkuj wèj. Bùu mok wèj ànə gu to me ve'nə laj, nə nisə masinjaa Nwi munda'ə wo anə nja wo ka rij. ³ Wèej kà bùu sè wo cu mu ndapndzəmè swi. Wèej sə koksə manziŋ bohòwo co wənə wèj cu be'lə mu ndapndzəmè anə bəbè'. Wèej sə tsərə bùu sè wə sə ye ngə' sè', bùsə wèj tse' yàwèj ngjupni' sè' co wo.

⁴ A bəboj də ndaanwè pwe' nojse lùuk sè yà' cu mutsətsə'rəə njwè bə ndum. Njwè ye zinə bohòndu ye, ndum ye bohòngwe ye sè' ve'nə. Wèej rəej də Nwii nè kə sak ngàa koho sàhà bə ngàa ko nto wèj.

⁵ Wèej jəj nkərè də wèej kà mbàm lələ dzəm ti'. Wèej tse' le ntəm nè də yusə wèj tse', yà'a kəkərè bohòwèj. Yà'a ye ve'nə bùsə Nwi a cèp də, <<Ncèp nè co mu nə swi yuk wej ka yej lok fàk.>>

⁶ Ye də a ban ntəm nə cep də, <<Tà Nwii ngà ko fa ves gèm àvès yi, mu nə kà yumok wəp, Busə kaco njwè gu mu yumok yej saam.>>

7 Wèeñ tsørə bùu sè wo à nì fa to weñ mandzè, nè tsoho fa weñ ncèp Nwì yà'a. Wèeñ tsørə ncu nè wo à cu, nè dzəmtse' bohòNwì sè' mvə'nè wo à dzəmtse' yàwo yà'a. 8 Jisòs Krest kà kupsəgè, ntinè bə zòñ bə luwa pwe', yi mègù mvə'nè mò'fis. 9 Wèeñ jəñ ñkərè, kà də bum sè bwiñ sè yə'rə vè yà' fi kupsə ntuum awèñ, wèñ me'rə mandzè nè zinə nè duk. Bòvəm nè Nwii nè gəñsə ntuum awèñ yi. Lùuk sè ngòndòñsə yà' bə nzak zuzu ka fàk tse'. Yà'a kà bùu sè wo nòñsəgè yà' bə yumok tesəgè.

10 Mvwe' mok cu sè wo a fa satikà' bùu vès fo'. Ngàa fa satikà' sè wo sè fàk mvwe' tàap cək sè wo sè kùksə Nwì mbwa wèñ ka mandzè nè co wo kə zə bum satikà' avès tse'. 11 Ñkum ngà fa satikà' wèeñ fagè Nwì satikà' njo bup yi. Yi cu ngògù yà', yusè yi jəñ nisə və mummwe' ndap Nwì nè ghanj nè, mègù nduəm nàam sə. Bwiñ bək fis gəsə lo nàam sə muntòlak anə fo', nè kə tən səsə yà', ñwè kà zə. 12 Yà'a mvə'nè Jisòs bə tu ye à kə kpə ma sə mbi sə, ya yi rənşə fis fa bwiñ bup awo bə nduəm ye sə. 13 Ye də vesùwèeñ tesə yàvès muntòlak anə sè', nè kə tən yi, ya bwiñ yàk jamsə yi, vesi wèñ ye lok ca bəbe'. 14 A ve'nə bùusè a ka lak sè yà'a nè cu mam mali fo' sə nzenğòñ fən tse'. A sə kùk gəsə lo lis avès mantombi mvwe' lak sè anə kə cu fo' ntsə'mòk sə.

15 Vesùwèeñ sə kwasə Nwì nùumbu pwe'fo'. Kwəkwasə avès nè nè ye co satikà' nè a sə fa nà' bohòKrest ngòcəsə fa bohòNwì. Satikà' nè nè cù sə fa nà' yi, cùu sè yà'a dukgè də Jisòs Tà. 16 Kà də wèeñ swi ngògù fa bwi bəboñ duk. Bum sè wèñ tse', wèñ fa bùu sè wo ka tse' yàwo sè', bùusè yà'sə nsàap satikà'a sè Nwii kwagè bə zən sə.

17 Wèeñ yuk duk bù ñkwàha bùu awèñ, nè jəñ lo nì' awèñ sə nze bohòwo. Wo sə kùk wèñ wo co bùu sè wo nè kə təñ ntsə'mòk kə mantombii Nwì, nè tsoho fa nà' fàha yàwo sè wo à gùu. Wèeñ yuk wo ya nga wo tse' ntuum sè kwəkwa mvə'nè wo sə gù fàak sə. Wèeñ kà-a ve'nə gù, ye də wo nè sə fak manziñ manziñ, fàak awo sè wo sə gùu sə kə wèñ bə yumok sè' tesè.

18 Wèeñ sə ləñ fa ves nùumbu pwe'fo'. Vès rì tse' də ntuum avès rərəñ. Vès dzəmgè yàvès ngògù bum pwe' bə mandzè nè nà'a rərəñ nè. 19 Mù ləñ wèñ ve'e wùriñ də wèeñ sə ləñ fa ves, ya mù tse' mandzè nè co mù vè kə ye fe'lə wèñ səmok jəjo yè'sə.

Piriya Nè Ngà Còm Nwàk Nè'e A Gùu

20 Nwì nè yi fagè bwiñ fifi sə ntuu a lòkoksə Tà Jisòs mvwe' kpə. Nduəm Jisòs a gù rùk nè à zə ves Nwì wèñ nè ngòtəñ

mam gəgəñ nè mvèsè. Jisòs nè co ganakù' nè ghanj nè yi sə kùk vesùwèñ sə a bùu ye sə. 21 Ye də mù ləñ də yi nè gù wèñ ngòye kəkərè, nè kà yumok jamè. Wèeñ gù bum sè yi sə dzəm də wèeñ gù yà'. Mù ləñ sè' də Nwii fak sə ntuu wèñ casə ndzə bohòJisòs Krest, ya nga a cum nsàp ncu nè aco nà' gù yi kwa bə zən. Kəkùksə ye bohòyi Jisòs Krest nè mvèsè nè mvèsè. Yà'a ye ve'nə.

Ncèp Nè Nà' Ləsə Mbwe'

22 Bwema am wèñ, mù ləñ wèñ də wèeñ ko ntuum, nè yu'rə ncèp àm ènə. Nwàk nè mù com fa wèñ nè ka səsap yəñ. 23 Mù dzəm də wèeñ riñ də moma avès Timati a tesə ndapndzəm nga'a mok lañ. Yi kə tsèñ-a mù nənàk, vesi vè kə ye wèñ bəbe'.

24 Wèeñ cəpsə fa mù bùu awèñ sè mantombi bə mok sè wo bùu Nwì wèñ pwe'fo'. Bwema sè mvwe' nzenğòñ Itali yà'a wèñ cəpsə wèñ bəboñ. 25 Bəbo nè Nwii ye bohòwèñ lòoñ fo'. Yà' a ye ve'nə.

Nwàk JEM

Nwàk nè Jem à còm ènè nà' rwiñ mègù bə ntip sè yà'a bə bum sè yà'a yegè nùumbu pwe'. Yì sè cep bum sè bə gbu' mok sè yà' nòjəja. Yì sè jə yà' ngòtip bwiñ bə nsáp ñkərè nè a bəboñ də ñwèe tse' nà', nə ye bə ncu nè bohòKratèn wèñ. Nwàk ènə cèpgè gūgūñ də ñwè nè yi dzəmtse' Krəst fana yà' tse' ngòyəəñ bə fàha sè ngəñgàñ sè gù yà'.

¹ Còm ñwàk nè'e mù Jem, nè mu mo ñgà fàk Nwi, nə ye Tà Jisòs Krəst. Mù cèpsə bwe Izüre sè bəp hum-ncòp-ba sè wo sam cu lo mənə nzenğòñ nə pwe' bəboñ.

*Məmumsəə Yu Nə
Aco Nà' Gūñsə Wù*

² Bwe tē'lam wèñ, ñga nsàap məmumsə zəzok sə tesə və-a bohòwèñ, wèñ tse' ñgòkwa cèbùə, ³ būsə wèñ ri duk də bum ye'sə mumsə wèñ də wèñ sə fa mali ntəm awèñ bohòNwi àle, fana yà' gūñsə wèñ. ⁴ Təəñ bə nsáp ntəm nè nà'a gūgūñ tē ya wu ye kəkərè bə bum pwe', nè kà yumok jamə.

⁵ A ye-a ñga ñwè nəmòk mətətsə'rə wèñ ka ñkərè nè co yi gū riñ yumok bə zəñ tse', yi ləñ bohòNwi, Nwii nè fa yi. Yi fagè ndàanwè pwe' bo to bə kwəkwa. ⁶ A ye-a ñga ñwè sè ləñ yumok bohòNwi, yi dzəmtse' sə ntəù yi də yi nə tse' yà', yi kà də yi sə mərə sə ntəù yi duk. Busə ñwè nè yi mərə-a, ye də yi co ndzəp nè fəfə bwi' lógè nà' ma si bə ma ñkwèñ. ⁷ Nsáp ñwè nè yi mərəgè bum nà'nə kà tsəm də yi nə tse' yumok bohòTà Nwi tsəm. ⁸ Busə yi tse' tsətsə'rə ba, nè kà yusè yi dzəm ri.

⁹ Krətèñ nè yi ngà jīñ, yi tse' ngòkwa, būsə Nwi a kùksə yi. ¹⁰ Fana moma nè yi ye ñgà ghàk, yi tse' ngòkwa sè', būsə Nwi a būsə yi ñwè nè jə, būsə yi nə ca gesə lo co mvə'nè nzàam ñgan yē'gè yē'e. ¹¹ Nùum togəə, a curə ntèñ, nzàam ñgan yē' gbu sə nze, fana mvəsə yà' anə sə fom sə me nè mvəsə. Yà'a sè' məmvmə'nè ñgà ghàk nè kpə mak nonşə bum ghàk ye sə vè'nə.

¹² A rənşə bohòñwè nè məmumsə sè vè bohòwù, fana wù sə təəñ mali gūgūñ; būsə wù gha'a məmumsə nè, fana wu nè kə tse' ləlák nè nà'a lūñ nè Nwi a kàk də yi nə fa ndà lóon nè nà' dzəm yi nə. ¹³ Nsáp məmumsə nà'nə vəə, fana kà də ñgəñgàñ duk də Nwi sə lap mandzə də yi gbu duk. Busə kaco wo mumsə Nwi bə bup yēñ, fana Nwii kà ye ñwè bə bup sə mumsəgè. ¹⁴ Məmumsə vègè bohòñwè ñga yi tsərə kok bum sè bup sə ntəù yi. ¹⁵ Ñwèe tsərə bum sè bup yē'sə fana yi gū bup. A ye ñga bup kùu' nà' jəñ və kpə.

¹⁶ Bwema am wèñ, kà də wèñ jipşə tu awèñ duk. ¹⁷ Yusè yà'a bəboñ pwe' tsəgè mubu bohòNwi, yi nè yi a gù mareñ. Nwi bə tu ye kà kupsəgə. Kaco yi buñ lo, nə me'rə nonşə ves sə ndzəmə yēñ. ¹⁸ Nwi à dzəm ko' yi də yi cok fis ves, nə gū ves a buñ bwe ye bə ncèp cù nje nè zinə nə, də ya vesuwèñ ye būu ye sè mantombi bə bum sè yi a gù sənə nze nə pwe'.

Yuk Nə Gū

¹⁹ Bwema am wèñ, wèñ kà yè'e swi yuk. A ye-a sè ndà lóon, yi nonşə ntu' to ñgòyuk bum, nə jəñ mvək fūə ñkuñ nə cep, nə ye sè' fūə ñkuñ yi jok. ²⁰ Busə ñwèe jok-a, kaco yi gū riñ to yusè bəboñ sè co Nwi kwa bə zəñ yēñ. ²¹ Fana nà'a njo nè mù sə tsə' wèñ də, wèñ fis ñkù' sə ntəù wèñ sə, nè kà jōñ sə gù kē'cà. Fa ni' awèñ ndzə bohòNwi, nə dzəm tse' megu ncèp ye nè wèñ anə yuk to mvəsə yi a gesə nà' sə ntəù wèñ. Mègù ncèp nà'nə nè aco nà' fis wèñ mvwe' kpə.

²² Bo bohòwèñ cèbùə də ñga wèñ yuk-a ncèp ye nə, wèñ sə gū yà'. Busə ñwè nè yi yuk megu-a yà' bə ntu', nè kà sə gù, fana ye də yi sə bərə ni' ye. ²³ Yi co ñwè nəmòk nè yi kuk ja'a si ye ndzənə darəgà', nə ye mvə'nè yi cu. ²⁴ Yi ye tsərə mè si ye bəboñ, fana yi lo ntèñ, yi swi bisə mvəsə yi anə ye sə jwan. ²⁵ Wu kək ja'a-na lùk Nwi sè yà'a yəyərə, sè yà'a fi mè'rəgè bwiñ mvwe' bup sə, fana nə sə gū məmvmə'nè yà' sə tsə' wu, fana Nwii nə se wu bə bum yo sè wù sə gù lóonfo'. Busə wù sə gù yà', nè kà də wù sə yu'rə mègù bə ntu', nè swi bisə duk.

²⁶ Ñwè nəmòk tsərə-a ye də yi ye ñwè nè yi sè bē' mandzə Nwi, nè kà lum ye bēñ, fana ye də mandzə Nwi nè yi sə yūu nə, nà'a wà. Yi sə bərə yà'sə ni' ye. ²⁷ Bum sè Tà Nwii kək ja'agè ye də yà'a mandzə nè zinə nə ye rəreñ, a ñga ñwè sə tesə bwe ñjñ bə baa yepmfə sə wo sə yē ñgə', nə sə jəñ ñkərè bə ni' ye də ya bum nzenğòñ kà yi ngògù yusè bup bərə.

2

Bwiñ Pwe' Yəyərəə BohòNwi

¹ Bwema am wèñ, wèñ sè wèñ à fa ntəm awèñ bohòTà Jisòs Krəst, nè ñwè nəmòk kaco yi mok kuk dzeñ, wèñ tse' ngòjəñ bwiñ pwe' yəyərəə. ² Yusè mù sə duk sə vè'; A duk-a də bwiñ vè mvwe' kwe' būu cos bwiñ ba, ñgà ghàk bə ñgà jīñ. Ñgà ghàk nè ni tse' cək nè tasə mvīñ sè yà' gū nteñ nè bup ndzə bohòyi, nè ñgà jīñ nè ni ye bwe gaa cək. ³ Wo vèə, wèñ lap dzə' nè bəboñ, nè duk fa ñgà ghàk nè də, <<Hooyo' vè bəboñ, kà cə cum fən.>> Nə duk fa ñgà jīñ nə ye duk də, <<Təəñ tse' yofa' nə,>> kè də, <<Kə cum yòsə nze ñgə

kùhu mù fèn.>> ⁴ Wèen gu-a ve'nə, ye də wèŋ kək wo ka mü lisə, nə duk sə vəə wèŋ də mok bəgha' mok yeŋ à? Wèen gu-a ve'nə, ye də wèŋ sə sak bwɪŋ, nə sa'a nə bə jòn. ⁵ Bwema am wèŋ-a, yè; Nwɪ a ghàksə ngàa jɪŋ yà'sə bə dzədzəm nə yà'wèŋ tse'bohòyi, nə duk də wo nə kə tse' mvwe' ncum mvwe' lak sə yi a kà' nòŋsə fa bùu sə wo dzəm yi. ⁶ Fana wèŋ jə ngàa jɪŋ co bùu sə wà. Nga a sə dàpsə lògə wèŋ mü kot mvwe' nzak ndà wèŋ? A yegə sə ngàa ghàak sə. ⁷ A soho bəpsəgə lɪŋ Jisòs sə bəbɔŋ sə wèŋ tse' yà'a ka sə wo yeŋ à? ⁸ A bəbɔŋ də wèen nòŋsə lùk nə Nwɪ nə yi ŋkum à còm nòŋsə ndzəŋə ŋwàk ye də, <<Dzəm moma yo mvə'nə wu dzəmgə ni' yò.>>

⁹ A ye-a nga wèŋ sə jə bwɪŋ də mok ghak mok, fana ye də wèŋ gù bup, nə ghùù nə lùk Nwɪ lan, bùusə wèŋ ka lùk nje nə nòŋsə.

¹⁰ Yusə də, ŋwèe nòŋsə-a lùuk sə lòon, nə gu bəpsə megu nə mò'fis, ye də yi yəyərə bə ŋwə nə yi gù bəpsə ye yà' lòon. ¹¹ Busə Nwɪ nə yi à duk də, <<Ŋwèe kà nto ko>>, à duk sə' də, <<Kà ŋwə zə.>> Ye də wu ka-a nto kogə, nə zə ŋwə, wu gu sə ŋgà gbù lùk co ŋwə nə yi à gbù yà' pwe', bùusə wù zə ŋwə. ¹² Ye də wèen sə cep bum, nə sə gu bum co bùu sə wèŋ ri də Nwɪ nə kə sak wèŋ bə lùk nə yi a nòŋsə. Lùk ye nə tse' nàŋ sə ŋgò'fis me'rə bwɪŋ mvwe' bup. ¹³ Nwɪ nə sak ŋwə nə yi kà manziŋ kòksəgə sə' jɪ manziŋ, fana bùu sə wo kòksəgə manziŋ ka ŋgòwəp nzak yeŋ.

ŊgòTse' Dzədzəm Nə Ye ŊgòGù Fàk

¹⁴ Bwema am wèŋ, a ye-a nga ŋwə duk-a də yi dzəm bohòJisòs Krest, wù kà yà' bə fàak sə yi sə gùu yə, ye də dzədzəm nənə nsàp nə fòlè? Aco nsàp dzədzəm nənə tèsə yi à? A bùə. ¹⁵ A duk-a də moma yònə ŋwəmbam kə nə ŋwàŋwə ka cək tse', nə kà zuzə sə' tse', ¹⁶ yi və bohòwù, wù duk fa gu yi bə cù də, <<Gèŋ bəbɔŋ, Nwɪ se wu, mbəp kà wu ko, ye zəze', njeə kà wu ya mbà,>> nə kà yi yusə co yi tèsə ni' ye bə zəŋ fa, ye də yu bəbɔŋ sə wù gù sə yà? ¹⁷ Dzədzəm bohòncəp Nwɪ mègù sə' ve'nə nə, nà' kà-a fàk sə gu, ye də dzədzəm ànə kpɪ lan, nà' ka fàk tse'.

¹⁸ Kàmòk aco ŋwə nəmòk duk də, <<Aco ŋwə nəmòk tse' ye dzədzəm, mòk sə gu ye fàk.>> Ŋwèe duk-a ve'nə, mü fek ŋgəŋgàŋ duk də, yi niŋ tsok fa-a mü dzədzəm ye nə jì fàk, ya mü niŋ tsok fa yi dzədzəm am bə fàak sə mü sə gùu. ¹⁹ Wù dzəm nə zinə də Nwɪ mègù yi nə mò'fis à? A ve'nə bəbɔŋ. Wù rì sə' də yòŋsə zə' wèen dzəmgə sə' ve'nə nə sə wəp, nə sə kan. Nsàp dzədzəm nənə ka fàk tse'. ²⁰ Ho'ò, wù ləm! Wù sə duk

yè'e də wo tsok wu tsə'ə də, wù tse'-a dzədzəm nə nà'a kà fàkgə, ye də nà'a wà à? ²¹ Wèen kək ja'a na. Wèŋ rì də tàcici àvès Abrahàm a bùuŋ ŋwə nə kəkərə bohòNwɪ bùu nsàp fàk nə yi a gù də yi fa mo ye Azik co satikà', ka ve'nə yeŋ à? ²² Aco wèŋ ye yàwèŋ sə' də dzədzəm ye à sə gù yùrə be'lə mvwe' mò'fis bə fàak ye, fana fàak ye sə gu bəpsə wəsə dzədzəm ye nə. ²³ Yà'a mvwe' sə yà' à yəŋ də yusə wo à còm ndzəŋə ŋwàk Nwɪ zinə. A nja də,

<<Abrahàm à dzəm yusə Nwɪ à cèep, fana Nwɪ jəŋ yi co ŋwə nə kəkərə.>>

Wo to fa yi lɪŋ mok də, Nge'e Nwɪ. ²⁴ Wèŋ yə yàwèŋ sə' duk də ŋwèe yegə bəbɔŋ bohòNwɪ bə nsàp fàk nə yi gùu, ka bùu dzədzəm yìyi megu. ²⁵ Ŋwà sàhà nə wo à to lɪŋ ye də Rahàp nà'a à ye bohòyi sə' ve'nə. Yi à ye ŋwə nə bəbɔŋ bohòNwɪ sə' njo fàk. A ye nga yi à ko swihi ngàa mfəp bùu Izùrə, nə casə wo mvwe' mandzə nə zok. ²⁶ Mègù sə' məm'və'nə ni' ŋwèe ye-a jì yòŋsə, ye də nà' kpɪ lan yà'a, dzədzəm nə jì fàak sə' dzədzəm nə nà'a kpəkəp.

3

Ŋgə' Nə Aco Lum Ŋwə Jəŋ Və

¹ Bwema am wèŋ, ka bəbɔŋ co wèŋ ŋkəuŋntən lap mandzə ŋgòye ngàa yə'rə bwɪŋ bum yeŋ, bùusə səsak njàvès nə vèes yə'rəgə bwɪŋ bum nə kə gu nduk. ² Vès pwe'fo' gùgə jòn nəbup. Ŋwə nəmòk ye-a yo nə yi kà cù bə jòn cəpəgə, ye də yi ka jòn tse' lok. Ye də aco yi rɪŋ ŋgòkotse' ni' ye bə nsàp mandzə nə fòlòon. ³ A gèsə fagə nàambà'rə kwan mü cùhə də ya wo yuk duk, yà' gu wo ŋgògi lòm'vwe' sə a dzəm pwe'fo'. ⁴ Ja'a na ŋgwes sə ghan, sə yà'a gígə mü ndzəpə yè'e nè. Yà' yam manjəŋgəŋ, nə sə gɪ bə nàŋ sə fəfə sə bwɪ' lóyà' yi. Nà' yam-a sə ve'nə fana ŋwə nə yi cu ca sə busə ke' nà' bə mü bès tə mòk, nà' sə lo mvwe' sə yi sə dzəm sə. ⁵ Yà'a mvəsə lum ŋwə mègù sə' məm'və' anə. Nà' gù mwejo, nə sə cep bum sə ghan. Ja'a na yòo mvəsə aco mü nà' mis nə jo ve'e teŋ wes mfəŋ nda è.

⁶ Lum nə gu sə' co mis. Nà' tse' nsàap bup sə sə nzeŋgòn fəŋ pwe' mbwa. Yi cu ndzə ni' vès, nə sə gu bup ye ngòsam ke' lo bə ni' nə lòonfo'. Lum nə bwe'gə mis nə co nà' teŋ səsə wes yòŋsə ŋwə lòon nə lòon, ye jəŋ mvə'nə wo à dzə yi, nə kə dzeŋ mvə'nə yi kpɪ. Nsàp mis nənə tèsə vəgə mvwe' təm mis nə bə tu. ⁷ Bwɪŋ tse' ŋkərə sə ŋgògù nàamjəŋ bə swiŋ sə mubu nə ye bə nàamndzəp wèŋ lòon yuk duk. Nsàap yè'sə lòon bwɪŋ a gù mè yà', yà' yuk duk sə' lan. ⁸ Yu nə mò'fis də ŋwə ka lum də ya nà'a yuk duk ntògə yuk.

Bup rwiñ mbwa nèbup, nè kà mvèk ngòcu yòñsè jò. Nà' tse' lik sè'. ⁹ A kwasègè Tà Nwi nè yi tè' avès sè' bə zey, nè sə yak bwiñ sè Nwi a gu wo ngòsəsə yi sè' bə zey. ¹⁰ Ngòkwasə nè ye ngòyàk bwiñ tesə vègè sè' mvwe' cùu sè mò'fis. A nè ye co bum yè'sə kà vè'nə ye, bwema am wèñ na. ¹¹ Kaco mvwe' sè ndzəp tesə kokgè sə nze, ndzəp nè ye ləlum nè ye fe'lə sè' cəcək yey. ¹² Kaco tū ləmu' zəm pià yey. Kaco ndi' mènɡù zəm ləmu' sè' yey. Nə ye sè' də, kaco ndzəp nè nà' sə tesə nè ye cəcəp ye fe'lə sè' bəboñ yey.

Nsàap Nkərə̀̀ Ba

¹³ Ngà nkərə̀̀ ye-a mətətsə'rə wèñ yo, yi sə gu-a bum bəboñ ya bwiñ riñ də yi ngà nkərə̀̀. Yi sə gu yà' bə fùè ngòni də yi tse' nsàp nkərə̀̀ nè bəboñ nè. ¹⁴ Fana wu tse'-a cəpntum, nè ye ngà wa bum bwiñ, nè ye wi', kà də wu sə kum ke'ca ngùñ də wù tse' nkərə̀̀ duk. Wu yà'sə n̄wə̀̀ nè wù təhə̀̀ lok zinə̀̀ bə mvwès. ¹⁵ A vè'nə̀̀ būsə̀̀ nkərə̀̀ nè nà' tse' mabu bohòNwi kà nsàp nà' n̄wə̀̀ yegə̀̀. Nà'a nkərə̀̀ nè sə nze fən, nà' ka yòñsə̀̀ Nwi tse', nà'a vègè bohòSatà. ¹⁶ Mvwe' sè bwiñ sə wa bum b̄u mok, nè sə ye wi', fana bum kà fo' yəyərə̀̀ bə cù mò'fis gl. Nsàap bup sè fòlòñ nè ye fa'nə̀̀ sè'.

¹⁷ Nsàp nkərə̀̀ nè nà' tse' ma mabu bohòNwi yegə̀̀ ye rərəñ, nè ye fifi bə fùè. Nsàp nkərə̀̀ anə̀̀ ka gugutu tse', nà'a koksəgè manziñ bohòbwiñ, nè sə gu tse' megu bəboñ ghà ya lóon. N̄wə̀̀ nè yi tse' nsàp ntum anə̀̀ kà kupsəgè, yi kà bwiñ sè' sə bərə̀̀. ¹⁸ Yà' kà ləsə̀̀ də, b̄u sè wə fagè bwiñ fifi sə bi ngwii fifi, yà'a kluu', nè guñ, fana wo kə kup megu fo' gùbòn.

4

Wu Ko Bum Nzengòn Nge' Wù Kà Nge'e Nwi Ye

¹ Nsàp nè wèñ sə ləlù, nè sə kuəm ke' sə vè bohòwèñ yè'sə fò? Yà' sə tesə vè bohònsàp ntum jòn nè wèñ tse'. Nsàp ènə̀̀ sə lə ndzə̀̀ ni' wèñ nùumbu pwe'. ² Wèñ sə dzəm bum, nè kà yà' tse', fana wèñ ye ngà'a də wèñ zə b̄u mok wèñ. Wèñ sə dzəm bum co wèñ be' ko yà' bə n̄ñ, nè kà yà' tse', fana wèñ sə k̄ə̀̀m, nè sə ləlù. Njò nè wèñ sə kà bum yè'sə tse', a b̄u sè wèñ sə kà Nwi də yi fa wèñ ləñ. ³ Wèñ sə ləñ, wèñ kà sə tse' b̄u sè yusè wèñ sə tsərə̀̀ ngògù bə zey sə bup. Wèñ sə ləñ mēgù bum yè'sə də wèñ tse' yà' ngògù ntum awèñ sə kwa.

⁴ Wèñ ngàa ko nto wèñ, co wèñ ka riñ də n̄wə̀̀ nè yi ye-a nge' bə bum sə sə nze fəñ, kaco yi ye to nge' bə Nwi yey riñ à? A ye-a sè ndà, ngà yi də yi ko nge' bə bum nzenjòn, ye də yi gù ni' ye ngà bèn

Nwi. ⁵ Yusè yà'a ndzənə̀̀ n̄wàk Nwi duk də, <<Yòñsə̀̀ nè Nwi a nòñsə̀̀ nà' ndzə̀̀ ni' vèes dzəmgə̀̀ də a ye b̄u ye nèbup>>, yà'a ka ngàm yey. ⁶ A gugui ngòyù mandzə̀̀ Nwi, nè ye də bòvəm nè yi tse' ngòfa ves, tse' gha' n̄ñ yi nè nòñsə̀̀ bum sè bup sè ntum avès sə dzəm. N̄wàk Nwi nè sə tsè' də,

<<Nwi bèn b̄u sè wo nègè̀̀ ni', Nə sə fa n̄ñ bohòb̄u sè wo kà ni' nègè̀̀.>>

⁷ Nà'a njo nè mù sə tsè' wèñ də, wèñ fa ni' awèñ bohòTà Nwi, nè bəñ Satà, ya yi can me'rə̀̀ wèñ. ⁸ Wèñ soñ k̄ə̀̀p və Nwi ya yi k̄ə̀̀p və wèñ. Wèñ ngàa gu bup, wèñ və kə cuk bo awèñ, nè ye wèñ b̄u sè wèñ ka tsətsərə̀̀ rərəñ tse', gu ntum awèñ ye rərəñ. ⁹ Wèñ tsərə̀̀ bup sè wèñ gūgə̀̀, nè ke' ngùñ wə wan. Wèñ tenjə̀̀ ywi, nè wan wa, si awèñ sè yà' sə rərəñ yà'a kupsə̀̀, yà'a k̄ə̀̀ dəmm. ¹⁰ Wèñ jəñ ni' awèñ sə nze bohòTà Nwi ya yi nè le' lokoksə̀̀ wèñ mətə̀̀.

Kà Nwè Yò

¹¹ Bwema am wèñ, ka bəboñ co wèñ sə yon n̄wə̀̀ mòk yey. N̄wə̀̀ nè yi yo-a moma ye, kə də yi sak nà' àlè', ye də yi sə gù yà'sə bohòlùk Nwi. A ye-a ngà wù sak lùk nè, ye də wù ka n̄wə̀̀ nè wù sə gù yusè lùk nè sə duk yey, wu n̄wə̀̀ nè wù sə tsərə̀̀ də wù gha' n̄ñ lùk nè. ¹² Ngà fa lùk, nè ye ngà səsək mēgù mò'fis, yi Nwi, a sè yi nè yi tse' n̄ñ sè ngòlùnsə̀̀ n̄wə̀̀, nè ye ngòzə̀̀ nà'. Fana wu yè'sə ndà nè co wù sak bwe tē'e yo è?

Nwè Ka Zòn Riñ

¹³ Wèñ yu'rə̀̀ na jo è, wèñ sə wèñ sə duk də, <<Ntìnə̀̀ kə zòn è' a nè lo mvwe' lak yà'a bə yà'a, nè kə cum fo' lùmngòn mò'fis, nè sèñ bum fo', nè tse' swe'>> ¹⁴ Ngà wèñ ka yusè yà'a nè gu yòñsə̀̀ awèñ sə zòn anə̀̀ riñ. Yòñsə̀̀ awèñ sə yè'sə yu yà? Yà' megu co mumbà' nè wu yàñ yegè̀̀ nà' nè zəzòn, ghàr nà' sam bisə̀̀ nà'a. ¹⁵ Bògha' co wèñ duk lə də, <<A ye-a ngà Tà Nwi dzəm-a vè'nə̀̀, ngà a cu n̄wə̀̀, vesùwèñ nè gu yu yè'e bə yu yà'a.>> ¹⁶ A ngà'a də wèñ sə kùmngùn, nè sə tse' cù nèbup. Nsàp cèp cù nè bə ləngàn nà'nə̀̀ bup.

¹⁷ Ye də n̄wə̀̀ nè yi ri də yè'e yusè bəboñ sə co yi gu yà', nè kà yà' gù, ye də yi gù bup.

5

Ntip Nə BohòB̄u Ngàa Ghàk

¹ Ngàa ghàk wèñ, wèñ yu'rə̀̀ fa mu-a momjo è. Wèñ wan ke' torə̀̀ ngùn b̄u nsàp ngə̀̀ nè nà' sə vè bohòwèñ mvèk momjo. ² Ghàak awèñ sə bi bup lòo, nzək zū vèpsə̀̀ wes bəbòñ cəək awèñ ləñ. ³ Ndu a ta wes mbàam awèñ, ndu sə tə

ngònitse' dè wèŋ tse' njo, yà'a nə ta ngùup ni' awèŋ co mis tən yà' yi. Wèŋ sè lòsə nòŋsə mbàam awèŋ, nə kà ri dè nze nə kəəp ngòmə laŋ ri à? ⁴ Wèŋ a ka bùu sè wo a fàk mɔ nzuu wèŋ mbàam awo lak fa. Yuk-a mvə'nə wo sə wa ɛ. Nwi Tà nə ghan y yuk wa bùu yè'sə laŋ. ⁵ Wèŋ a zu jə nze nè'nə tē nə sə gu bum mvəsə yà' bəwəŋ. Wèŋ a zu, nə fəə co mbòŋ nə yi sə tək numbu nə wo nə suə yi. ⁶ Wèŋ a sak bùu sè bəbɔŋ co wo bùu sə bɔp, nə zə wo. Wo cum megu gəə'.

Ko Ntəm Nə Sə Ləŋ Nwi

⁷ Ko ntəm bwema am, tətè Tà kə və. Kək ja'a mvəsə ŋga nzum təkɡə də zazuu kəəp mɔ nzuu yi e. Yi kogə ntəm mvək lüm tē mbùŋ kə li. ⁸ Wèŋ tse' ngòtək sə' ve'nə tətè Tà nə və. Vəvə ye nə kəəp yè'sə laŋ. ⁹ Wèŋ kà də wèŋ ŋwərə kə'ca də ŋwə nəmòk sə kà mvəsə wèŋ dzəm sə gu ŋwərə, bwema am wèŋ na. Njo nə də ya Nwi kà wəŋ kə sak. Ŋgà sak nzak nə kəəp ngòvə laŋ. ¹⁰ Tsəə na ŋgà tsòhòbum Tà Nwi sə wo anə ye to mantombi yà'a nə. Wo yà'a nsəap ŋgà yə ŋgə', nə sə ko ntəm. ¹¹ Vəs duk də wo cu bə kwəkwa bùusə wo ànə sə ye ŋgə' ve'nə, fana wo kiŋ ntəm, nə təəŋ mali gəgəŋ, nə kà mè'rə. Mə ri də wèŋ à yuk mvəsə Jup à ki ntəm ghà nə məmumsə a və bohòyi, fana Tà Nwi kə se yi mankwèŋ yà'a laŋ. Bə nə zinə, Tà tse' koksəmanziŋ bohòvəs cəbùə.

¹² Yumòk sə yà' gu cəsə də, wèŋ cu ngòcəp yumok, wèŋ kà kèŋ, bwema am wèŋ a. Kà də wèŋ kəŋ ntòbu kə nzeŋgòŋ, kənə də wèŋ kəŋ to liŋ yumok duk. Bòdə wèŋ duk megu də <<Ŋ>> ŋga wèŋ dzəm, nə duk də <<Hai>> ŋga wèŋ ka dzəm.

¹³ A ye-a ŋga ŋwə nəmòk sə yə ŋgə', bəŋ də yi ləŋ Nwi, fana a ye-a ŋga mòk sə kwa ye kwa, yi yəm kuksə liŋ Nwi bə ŋki.

¹⁴ Ŋgà yiyaŋ ye-a mətətsə'rə wèŋ yo, yi to bə ŋkwàha bùu sə mɔ cos, wo kə ləŋ fa yi piriya. Wo ləŋ, wo yok yi bə mve' mənə liŋ Tà Jisòs. ¹⁵ Piriya nə wo ləŋ nà' bə dzədzəm nə, nà'a nə gu yiya nə me. Tà Jisòs nə gu yi gəŋ fe'lə səmok. A ye-a ŋga yi à gu bɔp, Nwi swifa yi yà' sə'. ¹⁶ Fana bəbòhòwèŋ də, mòok tsoho fa mòk bɔp ye sə yi gəu, mòk tsoho fa mòk sə' ve'nə, ya mòok ləŋ fa mòk, mòk ləŋ fa mòk nə sə', ya yiyaŋ kà wəŋ ya, ya Nwi luŋsə wəŋ. Nsəp piriya ŋwə nə yi kəkə' tse' ŋəŋ nja ngògə bum nəbɔp. ¹⁷ Alajà à ye sə' ŋwə co vesùwèŋ ve'e, nə ləŋ Nwi nə zinə də mbùŋ kà li. Mbùŋ à ci'i, nə kà sə nze cəəm mənə luumŋgòŋ te' bə bwes. ¹⁸ Anə gəŋ, yi ləŋ fe'lə səmok, mbùŋ li tsoŋ məbu nəbɔp, fana bum to.

¹⁹ Bwema am wèŋ, a ye-a ŋga mòk mətətsə'rə wèŋ jəm me'rə-a mandzə Nwi

nə zinə nə, fana mòk kə jəŋ fəsə və yi səmok. ²⁰ Rintse' də a ye-a sə ndà pwe' nə yi fis fəsə və ŋgà gu bɔp mvwe' bɔp ye, ŋwə ànə bwi və mvwe' mandzə nə bəbɔŋ, fana ye də yi fəp fis fa ŋgà gu bɔp ànə yòŋsə ye mvwe' kəp, nə swihi bɔp sə co wù kà fàk.

Nwàk nè Mantombi nè PITÀ à Còom

Tu njo nè Pità à còm nwàk ènə bùu zen nə, a də ya yi fisə fa krətɛŋ wɛŋ ntum bə ɲgə'ə sə bwiŋ sə fa wo də bùusə wo a dzəm bohòjisòs sə. Yi à sə cɛp kum mali bə nzak Ntirə nè Bəboŋ nə. Yi sə duk də mʉmʉvə'nə jisòs à lòkok mʉwwe' kpu, nə kak də yi nə bwi və ntsə'mòk, yà'a gùgè krətɛŋ wɛŋ ɲgòko ntum. Yi də mvə'nə yà'wɛŋ riŋtse' ve'nə fana yà'wɛŋ jihi nzòŋ ghà nè ɲgə' vəə, bùusə a yà'sə yumok sə yà' sə mʉmsə wo. Wo riŋ sə' də numbu nè jisòs kə yəəŋ jəja fana yà'wɛŋ nè tse' làlák àwo.

¹ Còm nwàk nè'e mʉu Pità nè mʉ ɲgà ntum jisòs Krɛst. Mʉ sə còm fa ɲwàk ènə bohòwɛŋ bwe Nwi sə wɛŋ ɲgə'a ɲkàŋ lakmʉm. Wɛŋ sə wɛŋ sam cu lòmwɛ' nze Pɔŋtòs, Gàlesiyà, Kàpadosiyà, Esiyà nè ye Bitiniyà. ² Tà Nwi ànə swek nɔŋsə wɛŋ ɲgə yi dzəm kok gù sə vəə yi də wɛŋ nè ye bùu ye. Anə gɛŋ, yi gù rɛŋsə wɛŋ bə yòŋsə ye də ya wɛŋ nè sə yuk duk jisòs Krɛst fana nduəm ye cùk rɛŋsə wɛŋ. Nwi gu wɛŋ bəboŋ, nə fa wɛŋ fifi wùriŋ.

Lùŋ Nə Krətɛŋ Wɛŋ

³ Vesùwɛŋ kwasə Nwi nè yi Nwi, nə ye tè'e jisòs Krɛst, bùusə yi à tse' koksəmanziŋ ye cɛbàə, nə gu ves a tse' dzədzə nè fi nə. Yi fa ves nà' bə mandzə nè də yi à lòkoksə jisòs Krɛst mʉwwe' kpu. Yè'sə zen sə yà'a gùgè wɛŋ ɲkàŋ vɛs sə naan tu də vesùwɛŋ nè kə lù sɛ'. ⁴ Yà'a njo nè vɛs sə kùk gɛsə lólis mantombi sə' də vɛs nə kə tse' bum wùriŋ sə Nwi a nɔŋsə fa bùu ye. Yi sə nɔŋsə fa wɛŋ yà' mʉbu mʉwwe' sə kaco yà' bi yɛŋ. Yà'a nə kə bup, nə kə sɛ' rɛŋ. ⁵ Bum yè'sə sə yàwɛŋ. Wɛŋ sə Nwi a nɔŋsə wɛŋ bə ɲàaŋ ye bəboŋ bùusə wɛŋ a dzəmtse' bohòyi. Yi nɔŋsə wɛŋ də wɛŋ nè kə tse' lùŋ nè nà' cu də nà'a nə yəəŋ ghà nè nzenŋònə mèe. ⁶ Wɛŋ kwa bə bum sə Nwi sɛ' gù fa wɛŋ yè'sə kwa, a ye-a sə də wɛŋ nè ye gesə nsàap ɲgə' zok zok mʉmʉvək moòmjo na. ⁷ Nsàap ɲgə' yè'sə sə və bohòwɛŋ ɲgòmʉmsə ja'a wɛŋ də wɛŋ sə fa ntum awɛŋ bohòNwi zinə àlɛ. A duk-a nsàp nteŋ nè wo togè nà' də guù nà'a. Bwi sɛ' tɛŋ yà' sə misə ya ɲgə ma nè bəboŋ nè cum fo'. Yà' mègù sə' ve'nə bə ntum awɛŋ nè nà' gu nteŋ nè casə nteŋ guù nə. Wo tse' ɲgòmʉmsə nà' sə' ya nà'a cum mali fo' sə' gùgɛŋ. A ve'nə ya numbu nè jisòs Krɛst nè bwi və sə nzenŋòŋ fɛŋ wo kwasə wɛŋ, nə fa wɛŋ ɲguk. ⁸ Wɛŋ ka-a jisòs Krɛst nè bə lis sə ye yuk, wɛŋ sə dzəm mali yi. Nə ɲgə'a wɛŋ ka yi sə' ye, wɛŋ sə naan mali tu

bohòyi fana wɛŋ sə kwa wù kə fàk. ⁹ Bùu yà? Bùsə wɛŋ sə tse' swe'e yusə wɛŋ à sə fa ntum fo' sə. Swe'e sə lùŋ nè nà'a nè kə mè.

¹⁰ A mègù sə' lù nè nà'a nè kə mè ènə nè ɲgàa tsòhòbum Nwi wɛŋ à lap, nə kùk ca bəboŋ ɲgòri tse' nà'. ɲgàa tsòhòbum Nwi sə wɛŋ ànə tsok nɔŋsə nsàp bòvəm nè Nwi nè niŋ fa wɛŋ ènə taŋntɛŋ. ¹¹ Yòŋsə jisòs Krɛst nè nà' à ye sə ntuù wo à sə tsòho fa wo bə nsàp ɲgə' nè Krɛst nè kə yə, nə ye nsàp fònə yi nə tse' bwi nà' maŋkwɛŋ. Wo à sə lap sə' ɲgòri mvək nè bum yè'sə nè ye, nə ye də yà'a nè ye vale. ¹² Anə gɛŋ, Nwi niŋ tsok fa wo duk də ntirə ènə ka nè ɲjàwo yɛŋ. Yi niŋ tsok fa wo də, tse' ntirə ànə wɛŋ. Nə ye də bùu sə' wə tsòhògè Ntirə nè Bəboŋ nè a tsə' wɛŋ yà' ɲgə'a sə'. Yòŋsə nè Rɔrɛŋ nè nà' ànə tsooŋ mʉbu nə à fa wo ɲàŋ ɲgòcɛp casə cɛp ànə. Masinjàa Nwi wɛŋ sə dzəm ɲgòri yà' yàwo sə'.

Wɛŋ Ye Bùu Sə Rɔrɛŋ

¹³ Ye də mvəsə Nwi a niŋtsə' fa wɛŋ nsàp bòvəm ɲje nè nà' yam wùriŋ ènə fana wɛŋ jəŋ ɲkə'ə, nə ko ni' awɛŋ ya wɛŋ naaŋ megu tu awɛŋ bə bum sə wɛŋ nè kə tse' yà' wɛŋ sə. Yà'a nè kə ye yàwɛŋ numbu nè jisòs Krɛst nè kə yəəŋ fe'lə səmok nə. ¹⁴ Wɛŋ yùgè bum sə Nwi dzəmgè duk də wɛŋ gu yà'. Wɛŋ kə də wɛŋ gu fe'lə bum sə yà' à sə bòto wɛŋ taan ɲgə wɛŋ ka Ntirə nè Bəboŋ nə ntòri yà'a mok duk. ¹⁵ Nwi nè yi a to wɛŋ ɲgòye bùu ye nə, yi rɔrɛŋ fana wɛŋ tse' ɲgòye bə mandzəə awɛŋ pwe' rɔrɛŋ sɛ' co yi nə. ¹⁶ Yà'sə mègù sə' yəyərə mvəsə wo ànə com nɔŋsə lo ndzənə ɲwàk Nwi mantombi duk də,

<<Ye bə mandzəə yo pwe' rɔrɛŋ bùusə mʉ yàm sə' rɔrɛŋ.>>

¹⁷ Mvə'nə wɛŋ sə lɛŋ Nwi, wɛŋ sə to yi də Tè'. Tè' awɛŋ Nwi nə sakgə ndàaŋwɛ pwe' yəyərə bə yusə ɲgəŋŋan gùu, fana a bəboŋ də wɛŋ niŋtsok fa yi wəwəp, nə cum ncu nè bəboŋ ɲgə'a nè wɛŋ cu co ɲkàŋ sə nzenŋòŋ fɛn. ¹⁸ Wɛŋ ri duk də ghà nè Nwi ànə fis gesə wɛŋ mʉwwe' nsàap bum lak sə wà, sə tɛ' awɛŋ ànə ni tsok wɛŋ, yi à ka wɛŋ bə mbàm nè nà'a nè cà wà nè'e ywiŋ. ¹⁹ Yi à ywiŋ wɛŋ bə nduəm jisòs sə yà' gu nteŋ ve'e wù kə fàk. Yà' ànə ye co wo à jə nsùŋga nè nà' à ka yi sə mok sə bup mʉ ni' yi tse', nə suə nà', nə jə və fa Nwi co yu cop. ²⁰ ɲkuŋ Nwi à sə kə gù nzenŋòŋə ɲgə yi ànə cok nɔŋsə Krɛst laŋ də yi jə kə tesə ves. Nə ɲgə'a nè'e, yi ni fa-a nə ves Krɛst nə. ²¹ Vesùwɛŋ tse' mandzə ɲgònaan tu bohòNwi yè'sə bùu Krɛst nə. Bùsə Nwi ànə lòkoksə yi mʉwwe' kpu, nə kùksə yi wùriŋ. A bùusə Nwi

ànə gu ve'nə ŋkuŋ vesuwèŋ tse' mandzè nè ngòfa ntum bohòyi, nè sə kək gesə lis bohòyi sè'. ²² Wèŋ a reŋsə tsə'rə ni' awèŋ bə mandzè nè də wèŋ sə be' zinə nè fana yà'a gù də wèŋ sə dzəm bwema awèŋ bə mandzè nè zinə nè. Ye də ncèp ñjəm nè mù sə cep fa wèŋ duk də, wèŋ dzəm mòk bə mòk, nè lo mantombi. ²³ Sə tsərə tse' də wo a dzə fe'lə wèŋ nè kè' ba. Dzədzə ènə à vè bùu ñaŋ ncèp ye nè nà' tse' lùŋ nè. Nsàp lù ènə, nà'a kà mègə nè kà sə kupsə yuk. ²⁴ Yè'sə mègù mvəsə wo à còm nõŋsə ndzənə ŋwàk Nwi duk də, <<Bwiŋ pwe' gù co ŋgaŋ sè yà'a kpugè yè'e.

Nzuum awo sə wo sə fom mègù co nzàamŋaŋ sè ghàr ve'e yà' kpə nè ye' gbə yè'e.>>

²⁵ Fana bohòncèp nè Tà Nwi nè ye, nà'a cu maligè ye fo'. Nè'e zeŋ, ncèp Ntirè nè Bəboŋ nè wo à tsòho fa wèŋ na.

2

Tà Nwi A Cokfis Nòŋsə Wèŋ NgòYe Bùu Ye

¹ Mvə'nə wèŋ ri də bum yè'sə ve'nə fana ncu awèŋ nè wèŋ cu, kà bup tse' fe'lə. Kà ngòŋ mok lim fe'lə, nè kà bum cù ba sə cèp. Kà yu ñwè nəmòk wa, nè kà liŋ ñwè bupsə. ² Wèŋ bwe Nwi sè wo a dzə wèŋ fi. Wèŋ waŋ ñjè nsàp mbwi nè bəboŋ nè nà'a ze'səgè yòŋsə nè. Mbwi nè nà' tse' ngòkùksə wù tè wù guŋ lo mvwe' lùŋ. ³ Busə wèŋ à yu'rə ja'a bəbo nè Tà Jisòs, nè riŋ də nà'a bòcèbùè laŋ. ⁴ Wèŋ sooŋ kəp və bohòyi nè yi lis kumndap. Bwi à də yi kà fàk tse'. Nə ye də Nwi a swe' fis yi də yi tse' fàk wùriŋ. ⁵ Wèŋ sè wèŋ a tse' lùŋ nè laŋ fana, bòdə wèŋ ye co liis sè aco wo ci ndap Nwi bə zeŋ. Wèŋ ye sè' co ngàa fa satikà' nè sə fa Nwi nsàp satikà' nè nà'a rərəŋ nè yi nè ko jəŋ nà'. Yi dzəm nà' bùu fàha sè Jisòs Krest. ⁶ Yèè! Yà' cu ndzənə ŋwàk Nwi sè' də,

<<Mù sə nõŋsə lis mòk nè bəboŋ Mvwe' ntum lak àm nè wo togè fo' də Zayòŋ.

Nà'a lis tò'ndap nè mù nè ci ndap àm mbwa.

Lis ènə, mù a cokfis yi, nè yi tse' fàk wùriŋ. Ndàanwè pwe' nè yi naaŋ na tu bohòlis ènə,

Ngəŋgàaŋ nè kà wà kə màhà.>>

⁷ Yusə duk də, lis ènə tse' fàk wùriŋ bohòwèŋ sè wèŋ naaŋ tu bohòyi. Nə ye də bohòbòp bə nè wo ka tu bohòyi naaŋ, fana riŋ də,

<<Lis nè ngàa bom ndap wèŋ à dzèen mà' nà' də nà'a bup nè,

Nà' kè tse' gha' fe'lə fàk sè' yi nè.>>

⁸ Yu səmok cu mali bə lis ènə ndzənə ŋwàk Nwi sè' ŋkuŋ. Yu sə duk də, <<Bwiŋ nè lə'rə mbwa, nè gbə.>>

Njo nè bwi nè gbə ve'nə nè, a bùusə wo a ka yusə Nwi a cèp yuŋ. Nwi ànə fəhu nonəsə me mantombi də yà'a nè gbə ve'nə.

⁹ Nə ye də wèŋ yàwèŋ bùu sè Nwi à cok fis nõŋsə wèŋ yi. Wèŋ yàwèŋ bòp bə ngàa fa satikà' sè mù nto' Nwi. Wèŋ ŋgwi bù Nwi. Wèŋ nsàp bù nè zok. Yi a to fis jə wèŋ də ya wèŋ kwasə liŋ ye, nè niŋ fa fàak ye bohòbwi. Busə yi à fis gesə wèŋ mvwe' ndzəm, nè jəŋ lo wèŋ mvwe' nsàp marəŋ nè co ñwè kà cèp to. ¹⁰ Wèŋ à ka mantombi bòp lak bwi bə tu awèŋ yeŋ. Nə ngà'a nè'e wèŋ mok bòp lak nè Nwi. Wèŋ à ye bùu sè Nwi a sə kà manziŋ bohòwèŋ koksəgə. Nə ngà'a nè'e Nwi sə koksə manziŋ bohòwèŋ.

Bùu Nwii Wəp Bù Nkəŋkum Sə Sə Nzenğòŋ

¹¹ Nge' am wèŋ, wèŋ riŋ tse' duk də wèŋ ŋkùŋ. Nzenğòŋ nè'e ka mvwe' ncu awèŋ yeŋ. Ye də bòco wèŋ kà ni' awèŋ bum sè yà' sə dzəm yà' yà'a fa, bùusə yà' sə mà' dze' bə yòŋsə awèŋ sə.

¹² Mvə'nə wèŋ cu mutsətsə'rə bùu sè wo ka Nwi riŋ fana wèŋ cum ncu nè bəboŋ. Wèŋ cum ve'nə ya ŋga wo duk-a də wèŋ sə gù bup fana, wo ye bəbo awèŋ nè wèŋ sə gù, wo kùksə Nwi nùmbu nè yi nè və.

¹³ Wəp ŋkwàha bùu sè wo a co' nõŋsə wo də wo sə sak bwiŋ bùusə Tà Jisòs Krest sə dzəm ve'nə. Wèŋ yuk ŋkum nè ghaŋ nè yi gha' mok pwe' nè yi cu mvwe' lak Rumà.

¹⁴ Nə yuk govanòo sè wo a nõŋsə yà'wèŋ də wo yeŋsə ngàa gù bup wèŋ ngə', nè kwasə ngàa gù bəboŋ wèŋ yà'a, wəp wo sè'. ¹⁵ Busə Nwi sə dzəm duk də wèŋ lok cùu ngàa ləm sè wo ka yumok riŋ bə fàha awèŋ sè bəboŋ.

¹⁶ Wèŋ cum-a mok co bùu sè yumok ka wo ko kiŋ tse'. Kà də wèŋ jəŋ nsàp ncu awèŋ ènə ngògù bup bə zeŋ duk. Ncu awèŋ nè wèŋ cu nè nà'a ye də wèŋ ŋkwèŋ bohòNwi. ¹⁷ Wèŋ wəp ndàanwè ləoŋ fo', nè dzəm bwema sè wo à dzəm Jisòs. Wèŋ wəp Nwi nè ye ŋkum nè yi gha' mok wèŋ nè mvwe' lak Rumà nè sè'.

Ko Ntum Bə Ngə' Nə Wù Yə Jinjo Co Krest

¹⁸ Wèŋ sè wèŋ sə fàk bohòbùu mok, wèŋ jəŋ ni' awèŋ sə nze bohòwo. Wèŋ yuk duk awo sè'. Wèŋ gu ve'nə bohòwo sè wo tse' ntum sè bəboŋ nè ye sè wo bup ntum wèŋ pwe'. ¹⁹ Yi fa-a wu ngə' ŋgwàŋ ŋga wù ka yumok bupsə, fana wù ko ntum yò, bùusə wù ri də Nwii dzəmgə nsàp ñwè ànə, fana Nwii nè kwa bohòwù. ²⁰ A ye-a ŋga wo ləp ñwè də yi gù bup ŋga yi gù nà' laŋ nè zinə fana yi sə ko ntum, ye

də yi ka ya sə yumok gu, bəusə yi sə yə ngə' bəu yusə yi ri yà' lan. Nə ye də n̄wə n̄ə yi ka yumok bəpsə, wo yeŋsə yi ngə' wà fana Nwii n̄ə dzəm fa yi də ŋ, yi gù kəkurə. ²¹ Nà'a n̄jo n̄ə Nwii à cok fis n̄onsə wu ngòko ntəm ve'nə. Busə Krest bə tu ye à yə ngə' bəu wèn, n̄ə niŋ n̄onsə lo fa wən də ya wèen gi yuŋ mvwe' kuu ye sə. ²² Yi à ka bəp n̄ə mò'fis gu yuk. Nwè kà n̄tsə' mòk nga limngòŋ tēsə tēsə kà cùhu yi sà' yuk yuk. ²³ Ghà n̄ə wo à sə yà' yi, yi à ka yà' wèn yak fəsə. Wo à yeŋsə yi ngə', yi kà də yi n̄ə gu yà' wèn bəp sà' duk. Yi à mè'rə fa gù ni' ye ndzə bohòNwii n̄ə yi sakgə nzak bə zinə. ²⁴ Krest bə tu ye à bək kok lòbap avès m̄antəŋ ndzə ni' yi, n̄ə kp̄u bə zən. Yi à gù ve'nə ya vesuwèen ye mok co bəu sə wo kp̄u mè'rə bəp lan, n̄ə cum mok ncu n̄ə rərəŋ. Wèn à lù bəu mvwe' ye sə yi à ko. ²⁵ Wèn ànə ye co nsũngaŋ sə wo à jəm mandzə. Nə ngə'a n̄ə e' wèn a foho vè ngòyù ganakù' n̄ə n̄ə yi ngà n̄onsə yòŋsə awèn.

3

Ncu Ngwe Bə Ndu

¹ Bohòma njàwèn yep bwìŋ, wèn tse' ngòjəŋ ni' awèn sə nze bohòndum awèn. A ye ve'nə ya ndum mok ye-a sə wo ka ncəp Nwii ntòdzəm, wo n̄ə bəuŋ nga ngwe n̄ə ka yumok ntòcep lok. ² Busə wo yə ncu awèn n̄ə nà'a rərəŋ bə wəwəp n̄ə bəbən n̄ə. ³ Kà də wèen fuhū megu ni' awèn ngòyəŋ bəbən bə nsàp mandzə n̄ə ngòba'tu, kè nisə n̄tiim n̄təŋ sə yà' sə bə'a bə'a bə cək wèn duk. ⁴ Bòlè də wèn fuhū ntəm awèn. A ye-a nga wu fàə, n̄ə sə ko ni', nà'a nsàp fəfuhū n̄ə bəbən. Nsàp n̄ə ngòye ve'nə ènə, Nwii dzəm nà' wùriŋ. ⁵ Yà'a mvə'nə bə sə wo à sə yùg mandzə Nwii n̄ə sə naŋ tu bohòyi luum mok wèn à sə fuhū ni' awo ve'nə, n̄ə sə yuk ndum awo wèn. ⁶ Sàra ànə ye nsàp n̄wà nà'nə mòk. Yi à sə yukgə ndu ye Abrahām, n̄ə sə to nà' duk də, <<Masà àm.>> Wèen yà'sə ngə'a mok bwe Sàra nga wèn sə gù bəbən, n̄ə kà yumok sə wəp n̄ə. ⁷ Mègù sà' ve'nə bohòwèn mbəmbam də mvəsə wèn cu bə yep awèn, riŋtse' də yi ka n̄əŋ co wù tse'. Wèen kotse' wo bəbən. N̄jo n̄ə də wo n̄ə kə tse' lūŋ n̄ə Nwii n̄ə kə fa bwì n̄ə yəwo sà', wenə wèn bəbə'. Wèen gu m̄umvə' ànə ya wèen gù piriya fana yumok kà nà' bəpsə.

Ye Ngə' Njo Gù Bòŋ

⁸ Ncəp àm n̄ə ngòlāsə bə zən, a duk də wèn pwe' tse' sà' nsàp ntəm n̄ə mò'fis. Bwema sə wo à dzəm bohòJisòs pwe', wèen dzəm wo. Wèen tse' koksəmanziŋ, n̄ə tse' ntəm n̄ə fəfwèn, n̄ə jəŋ ni' awèn sə nze bohòmòk bə mòk. ⁹ A ye-a nga n̄wə n̄əmòk gu-a wèn bəp, wèn kà yi bəp sà' gù

fəsə fa. A ye-a sà' duk də n̄wə n̄əmòk yà' wèn, wèn kà yi sà' yàk fəsə. Duk fa nsàp n̄wə ànə lè duk də, <<Nwii tēsə wu.>> Busə Nwii a to wèn, n̄ə kak ngòsə wèn. ¹⁰ Yà' cu ndzənə n̄wək Nwii duk də,

<<A ye-a nga n̄wə n̄əmòk dzəm-a duk də
yi cum ncu n̄ə bəbən bə bə kwəkwa,
Fana yi kà cùu sə bəp tse'.

Yi kà mvwès sə ci'.

¹¹ Yi tse' ngòbəuŋ mè'rə mandzə gù bəp,
Nə yuŋ mandzə n̄ə ngògù bəbən.

Yi lap fifi bə ntəm ye pwe'fo' zinə.

¹² Wèn ri də Tà Nwii kàk tēsə lis bohòbəu
sə wo kəkurə,

Nə sə yuk yusə wo sə ləŋ bohòyi,

Fana Yi sə bəŋ bə ngàa gù bəp wèn.>>

¹³ A ye-a duk də wèn sə ləp mandzə n̄ə
ngògù bəbən bə zinə àwèn pwe'fo' fana ye
də aco n̄wə n̄ə yi gu wèn bəp ye yə'sə ndà?

¹⁴ A ye-a n̄ə də wèn sə yə ngə' n̄jo n̄ə wèn
gù bəbən fana wèn sə kwa bə zən kwa. Bə
yà'sə lòn, kà də bwìŋ wəpsə wèn duk,
n̄ə kà ntəm awèn ngə' sə fa. ¹⁵ Wèen fa

megu ntəm awèn bohòKrest də yi mègù
Tà sə n̄təu wèn yi. Sə fuhū ghà yà lòn

n̄ə wù cu ngòtsə' fəsə fa n̄wə n̄ə yi fek-
a wèn n̄jo n̄ə wèn sə naŋ tu bohòJisòs
na. ¹⁶ Wèen cu ngòtsə' fa yi, wèn ye fàə,
n̄ə sə niŋ wəwəp sà'. Wèen n̄onsə ntəm

awèn rərəŋ ya nga marè'tu n̄ə ko bəu sə
wo sə yàk wèn nga wo yə də ncu awèen
bəbən co bəu sə wo sə yù mandzə Jisòs
Krest. ¹⁷ Busə nga Nwii dzəm-a də wèen

ye ngə' fana yà' bəŋ ghak də wèen ye ngə'
nga wèn gù bəbən, n̄ə n̄onsə ngòye ngə'
n̄jo n̄ə wèn gù bəp. ¹⁸ Jisòs Krest bə tu

ye ànə ye ngə', n̄ə kp̄u bəu bəp avès n̄ə
mvèsə. Yi n̄ə yi n̄wə n̄ə rərəŋ à yə ngə'
bəu tu bəu sə wo ka rərəŋ yep, ya yi jəŋ və

wèn bohòNwii. Wo ànə zə yi bə ngùpni',
fana yi lokok fe'lə bə yòŋsə. ¹⁹ Yi ànə kp̄u,
yòŋsə ye n̄ə lo kə ye yòŋsə bəu sə wo à

kp̄u mantombi, n̄ə tsoho fa yà'wèn ncəp
n̄ə Nwii. Ye'e yòŋsə sə Nwii ànə ko lok
n̄onsə wo fo'. ²⁰ A bəu sə wo ànə gũtu

bohòNwii. Wo ànə gũtu bohòNwii ghà n̄ə
Nuà ànə sə gu ngwes. Nwii ànə ko ntəm
də ya yà'wèn bəuŋ fana yà' cə wà. Anə

lūŋ megu mu ndzəpə anə bwi fwame',
wo sə wo ànə ni ngwes n̄ə. ²¹ Ndzəp n̄ə wo
ànə ca ca n̄ə, ànə ye co a bəpte. Nà' à sə

ni tsə' gēsə lòmantombi bə ndzəp bəpte
n̄ə nà'a fisgə wèn mvwe' bəp awèn n̄jo n̄ə
Jisòs Krest ànə lokok mvwe' kp̄u nà'a. Nà'

ka yusəmòk bə ngòcù fis fa n̄wə ndom sə
m̄u ngùpni' tse'. Nà'a nsàp yumok n̄ə vès
jəgə nà' ngòbəuŋ vè bohòNwii, n̄ə ləŋ yi

də yi cuk rəŋsə fa ves ntəm avès. ²² Krēest
à lómubu, yi cu mbwa bo ma mà'a Nwii.
Yi n̄wə n̄ə ghan bohòmasinjāa Nwii bə yà

lòn sə yà' tse' n̄əŋ wèn yi.

4

Ncu Ngà Rì Nwi

¹ A rì dè Jisòs Krest ànə ye ngə' bə ngùpni'. Ye də wènj fəhu ngòyə ngə' bə ngùpni' sè' m̀və'nə̀ yì ànə ye ya wènj ye gəgənj. Busə ndàanjwè pwe' nə̀ yì à yə-a ngə' bə ngùpni' ye fana ye də̀ yì a gà'a bə ntəm nə̀ ngògù bup laj. ² Ye jənj ngə'a nə̀ lo mantombi, ncu ye sə nzenjənj fəej nə̀ ye ngòyù bum sè̀ Nwi dzəm ve'nə̀. Yì nə̀ kà yusè̀ njwè sə̀ dzəm yì yù. ³ Wènj a càsə̀ mvək wùriņ ngə wènj sə̀ gəhu bum sè̀ bũ sè̀ wo ka Nwi rì dzəmgè ngògə̀. A nə̀ ye mantombi, wènj à sə̀ gùgè bup, nə̀ kà lis mankwèj kək. Wènj à sə̀ ko sàhà m̀və'nə̀ yà' bəwèj, nə̀ kà tənšə̀. Wènj à sə̀ jùhu rùk, nə̀ sə̀ rooņ ni', nə̀ sə̀ binə̀ no ke' rùk. Wènj à sə̀ kùksə̀ bum sè̀ wà co Nwi, nə̀ sə̀ kùksə̀ bə̀ nsàp mandzè nə̀ bup. ⁴ Nə̀ ye də̀ nə̀ ngə'a nè'e, wènj sə̀ kà mək wən wènj mək be'lè fe'lè, wènj sə̀ kà nsàp bup nə̀ lələ̀ nà'nə̀ mək gù fe'lè. Wo sə̀ mərə̀ fana nà'a njo nə̀ wo sə̀ yak wènj. ⁵ Yusə̀ duk də̀ mvək sə̀ vèə̀ nə̀ nsàap bũ yə'sə̀ nə̀ ke sak nzak bohòNwi. Wo nə̀ sak mvəsè̀ wo à cu ncu àwo sə̀ nzenjənj fən. Nwi nə̀ sak bũ sè̀ wo cu njwəm bə̀ sè̀ wo à kpə̀ laj wènj pwe'. ⁶ Nè'e njo nə̀ wo ànə̀ kə̀ tsoho fa bũ kpəkpu wènj Ntirè nə̀ Bəboņ nə̀ də̀ ya wo tse' nsàp lùņ nə̀ Nwi, nə̀ nà'a ndzənə̀ yòņsə̀ nə̀. Nwi ànə̀ sak me wo ghà nə̀ wo ànə̀ ye njwəm sè̀ laj mvəsè̀ wo sakgè ndàanjwè ləoņ.

Kùugii YòCo Krətèņ

⁷ Nzenjənj nə̀ kəəp njòmè laj. Ye də̀ wènj fəhu, nə̀ jənj njkərə̀ yə̀ wènj nə̀ riņ mvəsè̀ ngòlèj piriyà. ⁸ Yusə̀ yà' yam casə̀ pwe'fo' duk də̀ wènj sə̀ dzəm mək bə̀ mək bə̀ ntəm awèj pwe'fo'. Busə̀ njwè dzəm-a njwè, dzədzəm nà'nə̀ gə̀ yì, yì kà bup nə̀ mək nə̀ sə̀ gə̀ yə̀. ⁹ Noņsə̀ nciu awèj to bohòndàanjwè ləoņ. Wènj gə̀ ve'nə̀, wènj kà bə zəj sə̀ cəp njwəm ke'cà. ¹⁰ Nwi a fa ndàanjwè pwe' njkərə̀ ngògù bum bə̀ nsàap mandzè zəzok. Ye də̀ ndàanjwè pwe' kotse' nsàp mandzè njkərə̀ nə̀ nje bəboņ. Yì nə̀ sə̀ fak bə zəj mvəsè̀ co nà' tse' bũ səmok wènj sè'. ¹¹ Njwè nə̀ aco yì cəp riņ yusəmok, fana yì sə̀ tsoho megu co Nwi nə̀ sə̀ cəp yì bə tu ye. Ye sè' də̀ njwè nə̀ aco yì tse' njwè fana yì tse' nà' bə njənj sè Nwi a fa yì yà' yì. Yì gə ve'nə̀ yə̀ bwiij yə̀, wo kùksə̀ lĩj sè Nwi bũ Jisòs Krest. Njaņ yee sè ye fana bwiij kùksə̀ yì mvəsè̀ nə̀ mvəsè̀. Yà'a ye ve'nə̀.

Ngə' Nə̀ NgòYə̀ Nà' Busə̀ Də̀ Wu Krətèņ

¹² Nge' am wènj, məmumsə̀ sè̀ yà' gə̀ wùriņ sə̀ vè bohòwèj. Wènj kà də̀ wènj mərə̀ ke'cà bə zəj co a nsàp yu nə̀ wènj nə̀ ka riņ duk. ¹³ Wènj kwa lələ̀ kwa duk

də̀ ngə' nə̀ Jisòs Krest à yə̀, wənjə̀ wènj sə̀ yə̀ nà' bəbe'. Ye də̀ kwəkwa awèj nə̀ yam casə̀ yà pwe' nùmbu nə̀ wo nə̀ yə̀ fòye sè̀ yì tse' sə̀ jəja. ¹⁴ A reņsi bohòwèj ngə bwi sə̀ yə'rə̀ ke'cà-a wèj də̀ bũsə̀ wèj sə̀ bə' mandzè Jisòs Krest na. Yà'sə̀ sə̀ nì tsə' duk də̀ Yòņsə̀ nə̀ Nwi mə̀ tuhù wèj. Yì nə̀ yì manjənjgèj nə̀. ¹⁵ A ye-a ngə njwè nəmòk sə̀ yə̀ ngə' fana kà də̀ yì ye ngə' bũsə̀ də̀ yì ngə zə̀ bwiij kè ngə̀ yə̀ kè ngə̀ gù bup àle ye. Njwè kà ngə' bũsə̀ də̀ yì sə̀ gbù nì ke'cà sənə̀ bum bwiij wèj wàwà sè' yə̀. ¹⁶ Fana a ye-a ngə njwè yə̀ ngə' də̀ bũsə̀ yì krətèj fana yì kà də̀ yì koksə̀ marè'tu duk. Yì kwasə̀ Nwi bũsə̀ wo sə̀ jə̀ yì co njwə̀ Krest. ¹⁷ Yusə̀ duk də̀, mvək kùrə̀ laj nə̀ ngòkè sak yə̀to nzak bohòbũ Nwi wèj. Nə̀ ye nə̀ də̀ a ye-a njə bum sè̀ vesùwèj ri yà' ngə'a yè'e megù yà'sə̀ ntòyeyèto, fana yà'a nə̀ kə ye wesə̀ yè'sə̀ nsàp nə̀ fòbohòbũ sè̀ wo à bèj Ntirè nə̀ Bəboņ nə̀ Nwi nə̀ e? ¹⁸ Mvəsè̀ njwək Nwi nə̀ sə̀ cəp duk də̀,

<<A gəgənj njkəj bũ sè̀ wo kəkurə̀ nə̀ tesə̀ də̀ wo ka nzak bohòNwi gbə.

A ye-a ve'nə̀, ye də̀ yà'a nə̀ gəj wesə̀ yè'sə̀ nsàp nə̀ fò

bohòbũ sè̀ wo kà Nwi wəpgè yà'a nə?>>

¹⁹ Bũ sè̀ wo sə̀ yə̀ ngə' bũsə̀ Nwi duk ve'nə̀ yì fana wo sə̀ gə mali bəboņ, nə̀ fa nì' awo pwe' ndzə bohòNwi nə̀ nà' à gù wo. Yì Nwi nə̀ yì gùgè yusè̀ yì kak də̀ yì nə̀ gə pwe'.

5

Ntip Nə̀ BohòJkwàha Bũ Sə̀ Mə Cos

¹ Mə tse' muncəp mək nə̀ mə dzəm njòtsə' fa nà' bohòwèj bũ sè̀ wènj njkwàha bwiij mə coos. Mə yəm sè' njwè nə̀ mantombi. Mə ànə ye mvəsè Krest à yə̀ ngə' bə lis am. Mə nə̀ kə ye mək nə̀ njòtse' kəkùksə̀ ye ma mək nùmbu nə̀ yì vèə̀. Nà'a njo nə̀ mə sə̀ ləj wèj də̀, ² Jənj njkərə̀ bə bũ Nwi sè̀ yì a fa ndzə bohòwèj yà'a bəboņ. Sə̀ kək wo mvəsè ganakùu' kəkğə̀ nàam ye. Kà də̀ wènj kək wo co a bə nza' njə duk, wènj kək wo lə̀ bũsə̀ də̀ wèj tse' ntəm nə̀ kwəkwa njòkək wo. Kà də̀ wènj noņsə̀ to mantombi mbàam sè̀ wo nə̀ lak wèj fo' duk. Wènj fak bə ntəm nə̀ rərej. ³ Kà də̀ wènj niņ tsok fa bũ sè̀ Nwi a fa ndzə bohòwèj sə̀ njə duk. Gù bum lələ̀ bə nsàp mandzè nə̀ co ngə bwi pwe' yə-a, wo nə̀ dzəm njòbè' lònəp nà'nə̀. ⁴ Ya nùmbu nə̀ Jisòs Krest nə̀ yì njkum ganakù' bwiij pwe' nə̀ tesə̀ vè jəja fana yì nə̀ fa wèj lələ̀ nə̀ nà'a kà bupgè. A yà'a də̀ yì nə̀ gə wèj yə̀ bə fò.

Ntip Nə̀ BohòKrətèj Sə̀ Wèj

⁵ Bohòwèj wàhabwiij, yà' megù sè' ve'nə̀ də̀ wènj wəp bə njkwàha bwiij wèj.

Wèŋ pwe' sə wəp mək bə mək, nə sə
jəŋ ni' awèŋ sə nze, nə ye gəgəŋ ŋgòfək
bohòmək bə mək, bəusə yà' cu ndzənə
ŋwək Nwi duk də,

<<Nwii bènŋə bəu sè wo nègə ni',

Nə sə se sè wo jəgə ni' awo sə nze.>>

⁶ Ye də wèŋ jəŋ ni' awèŋ sə nze bohòNwi,
yi nè yi tse' ŋàŋ, ya mvak nè nje nə kərə
fana yi fis kok wəŋ mətəsə. ⁷ Me'rə fa yu ya
pwe' sə yà' sə gha' wəŋ ndzə bohòyi bəusə
yi sə tsərə wəŋ. ⁸ Jəŋ ŋkərə, nə muk nonəsə
lis awèŋ to, nə sə kək, bəusə ŋkum zə',
yi ŋwə nè wenə wèŋ cu bə dzè' nə sə gi
kə'ca. Yi sə gi kə'ca co gwim nè yi sə wa
láp ŋwə nè co yi ko zə nà'. ⁹ Təəŋ gəgəŋ
co yi kà wəŋ gha', nə sə fa mali ntum awèŋ
bohòNwi. Sə riŋ tse' duk də bwe t'è ye yo sè
wo krètəŋ pwe' sə yə ŋgə' sè' məmvrə'nə
wèŋ sə yə yà'sə sənə nzenŋgònə ma fòlòŋ.

¹⁰ A ye ŋga wèŋ yə ŋgə' ghàr, fana Nwii
nə tesə wəŋ. Bum sè bəbòŋ pwe' vè mègù
bohòyi. Yi à to wəŋ ŋgòkə tse' kəkukəsə ye
mamòk bəu Jisòs Krəst. Yi Nwi nə bə tu
yee nə gu tsərə wəŋ bə nsàp yu yà lòŋ. Yi
nə kə te' lokoksə wəŋ bə ŋàŋ, nə tes wəŋ
məmvrə' kuum sè gəgəŋ ya wèŋ təəŋ
gəgəŋ. ¹¹ Njàŋ ŋkum yee cum mali gu sè
ye. Yà'a ye vè'nə.

Ncèp Nə Nà' Ləsə

¹² Mù còm fa wəŋ mənŋwək ènə ŋga tesə
mə Sivanù. Mù riŋtse' də yi ŋwə nè yi
bè'gə mandzə Krəst bə zìnə ye pwe'. Mù
còm ŋwək ènə ŋgòkwə'sə wəŋ ya wèŋ
təəŋ gəgəŋ. Bum sè mù còm tsə' wəŋ
pwe', a bum sè Nwi bə zìnə. Fana wèŋ
kotse' bum yè'sə cək. ¹³ Cos nè mvrə' lak
Babilòn fəŋ, nə Nwi a cokfis wo co yi à
cokfis wəŋ nə, cəpsə wəŋ bəbòŋ. Mo àm
Mak cəpsə wəŋ sè' bəbòŋ. ¹⁴ Wèŋ cəpsə
mòk bə mòk bə nsàp cəcəpsə nè nà' sə
nitsə' dzədzəm. Wèŋ sè wèŋ bəu sè Krəst
pwe', fifi ye bohòwəŋ.

Nwàk nè Ba nè PITA à Còom

Pità à còm nwàk nè ba ènè ngòcèp bə m̀vwèes sè bùu mok wèñ sə yà'rə yà' m̀u cos nə sə. Wo à sə duk də Jisòs nə kà mok bwi vè. Yi sə tsok fa wo də Jisòs sə cu mam ve'nə bùusè yi ka dzəm də ñwè nəmòok bisè dzəm, yi sə fa mandzè də ndàanwè pwe' bùuñ gesè mvwe' bup awo ñkuñ ya yi bwi johò və.

¹ Còm nwàk nè'e màù Saimù Pità, nè m̀u mo ngà fàk Jisòs Krèst nə ye sè' ngà gè ntum ye. M̀u sə còm fa nà' bohòwèñ bùu sè wèñ a fa ntum awèñ bohòyi yà'a. Jisòs Krèst nə gùgè bum ye pwe' bə mandzè nè kàkurè də ya vesùwèñ fa ntum bohòyi. Nsàp yu nè yi a gù fa wèñ nə yà' bòkùrè bə sè yi a fa vès sə. Jisòs Krèst nə Nwi nə ye sè' ngà lùñsè ves. ² M̀u lèñ də mvè'nè wèñ sə ri lóTà Jisòs nə ye Nwi fana, Nwi nə gù də bàbo ye bə fifi ye yam ghaha bohòwèñ anə yama.

Wèñ Cum Ncu Nè Co Nà' Nij Də Nwi A To Wèñ Lan

³ Nwi nə a jə ñaan ye sè ghan sə, nə fa vesùwèñ bum sè a sè dzəm yà' pwe' ngòcu ncu nè bəbon, nè co nà' gù Nwi kwa. Yi a gù də vesùwèñ tse' bum ye'sə bə mandzè nè də vès ri ñwè nè yi a to ves nə. Yi a to ves bùusè yi mangəngəñ nə ye sè' bəbon. ⁴ Yi a gù ve'nə fana ye də yi fa vesùwèñ bum sè yi ànə kak ves yà', sè yà' tse' swe' bohòvesùwèñ wùriñ sə. Yi à gù ve'nə də ya wèñ swirè bup nè nà' cu sənə nzenğòñ nə, nè nà' sə tesə vè bohòbup sè bwi sə dzəm yà' sə, fana nə tse' le nsàp ntum nè nà'a co nè Nwi.

⁵ Ye də mvè'nè wèñ a fa ntum awèñ bohòJisòs fana yà'a kà fa'nè lè təəñ. Wèñ jìhì nzòn gùgəñ, nə yamsə naan gesè bum mok sè bəbon mbwa; wèñ ye də wèñ yamsə naan də wèñ kà sənə bup nənàk gbà ni. Nə yamsə naan fe'lə ñkərè nè ngòri bum sè ma nè Jisòs. ⁶ Anə kà ñkərè mègù, wèñ yamsə naan fe'lə nè ngòko ni' awèñ mbwa sè'. Wèñ sə ko ni' fana wèñ yamsə naan gesè kontum mbwa. Wèñ sə ko ntum, wèñ yamsə naan fe'lə ngògù bum sè yà'a bə mandzè Nwi pwe'. ⁷ Wèñ sə gù bum sè yà'a bə mandzè Nwi sə fana wèñ yamsə naan nè ngòjə ndàanwè pwe' co moma yo. Wèñ sə jə ndàanwè pwe' ve'nə fana wèñ yamsə naan nè ngòdzəm bwiñ mbwa sè'. ⁸ A ye-a ñga wèñ sə gù bum ye'sə, nə sə gù ghaha yà' ghaha fana ye də mvè'nè wèñ a ri Tà àvès Jisòs Krèst sə nè

kà wà ye, ncu awèñ nè nə tse' fàk bəbonni. ⁹ Bùu sè wo sə kà-a yàwo ve'nə gù fana wo co ñwè nè yi kà sèsap yə gèsəgè, wo co ñwè nè lis ye à loho lan. Wo a swi bisè də Jisòs à cùk fis fa wo bup awo sè wo à gù sə lan.

¹⁰ Bwema am wèñ, bum ye'sə nə yeè nè ve'nə fana mù lèñ wèñ wùriñ də wèñ jìhì nzòn, nə gù ñga yà'a niñtsok də Nwi a to cok fis jəñ wèñ də ya wèñ ye bùu ye wèñ anə zinə. Wèñ gù-a ve'nə fana wèñ kà mankwèñ gbù fohòlòyuk. ¹¹ Yà'a mvwe' sè Nwi nə muk fa li wèñ mandzè nè ngòkè ni mvwe' gan ñkum sè Tà àvès Jisòs Krèst, nè yi sè' ngà lùñsè vès nə; fana a cum mam mok vesi wèñ nè mvèsè.

¹² Bum ye'sə nə yeè nè ve'nə fana mù dzəm də mù sə tsərə fa wèñ yà'. M̀u ri sè' də wèñ a ri zinə nə sè' lan, nə sə təəñ nə bə zèñ sè' gùgəñ. ¹³ Megu də nè mù cu tse' ntòfo' bə lis nè'e fana yà' sə bòmù yàm də mù sə tsərə fa wèñ yà' ghà yà lòn, ya ñga wèñ ye mali bə zèñ cəcuñ. ¹⁴ M̀u ri də ka mok sèsap cum fe'lə ya mù fweñ mak gesə ngùpni' nè'e fo'. M̀u ri ve'nə bùusè Tà àvès Jisòs Krèst a tsə' mù ve'nə yi jəja. ¹⁵ M̀u nə jìhì nzòn, nə lap nonşə fa wèñ mandzè nè co də a ye-a ñga mù kpù lòyàm sè lan fana wèñ sə tsərə mali bum ye'sə fo'.

Vès Sə Tsə' Ka Bum Sə Nwè Tsərə Kok Yèñ

¹⁶ Vès a tsə' fa wèñ mvè'nè Tà àvès Jisòs Krèst ànə tesə vè bə ñan yà'a lan. Bum sè vès a tsə' fa wèñ yà'sə, kà cèep cùu sè wà sè bwiñ a tsərə kok gù yà' bə ñkərèə yàwo, nə sə cep yèñ. Yà'a yumok sè vès a yə ñaan ye sə bə lis avès. ¹⁷ Ghà nè Tà Nwi ànə yamsə yi, nè kùksə yi nə, à ye ñga vès sè' fo'. Vès à yuk mvè'nè Nwi nè yi yam cāsə ndàanwè pwe' yi nè à sè cèp də, <<Nè'e mo àm nè mù dzəm yi, yi gùgè ntum àm sə kwa wùriñ.>> ¹⁸ Vès à ye m̀mvwe' nda nè Nwi ànə vè mbwa nà'a ves Tà Jisòs wèñ bəbè', nə yuk ñgi nè mvè'nè nà' sə cèp vèsə m̀bu bə ntu' avès.

¹⁹ Vesùwèñ ri tse' ñga' a mok pap də bum sè ñgàa tsòhòbum Nwi wèñ sè ñjamòk à cèp sə yà'a zinə bùu bum sè vès a yə ye'sə. Ye də anə bon bohòwèñ wùriñ ñga wèñ fa-a ñkərè awèñ bohòncèp ènə, bùusè nà'a co laàm nè nà' sə rəñ mvwe' ndzəndzəm tètè kə dzen ghà nè tsok sə də a rəñ. Ghà nè sètsok kok kàmòk fana wèñ ye rəñ wes bum sə ntuù wèñ anə. ²⁰ Yusè gùgəñ sə a də wèñ rìñ də, bum sè ñgàa tsòhòbum Nwi wèñ à cèep, nə com ndzənə ñwàk Nwi sə à ka yumok sè bwi à tsərə kok yà' sə vè wo bə ñkərè nè ñjàwo yèñ. ²¹ Ncèp

* 1:19 1:19 Sètsok nè wo sə to nè'na, a Jisòs, bùusè ndzənə ñwàk Bum sè Nwi a Nitsə' Fa Jon 22:16, fana wo to Jisòs sè' bə lìn yà'sə ve'nə.

nè ngàa tsòhòbum Nwi wèŋ à cèep nè wo à ka nà' bə ɲaɲ yàwo cɛp, Yòŋsə Nwi ànə ni sə ntuu wo ŋkuŋ nà' sə gu wo, wo cɛp bum sə yà' sə tɛsə vè bohòNwi.

2

ŋəŋ Ŋkərə Bə Mvwées

Sə Bùu Mok Sə Yə'rə

¹ Anə ye to mantombi fa', bùu sə wo à sə duk də wo sə tsòho bum Nwi ŋa wo sə ci' mɔwès wèŋ à ye mɔŋgorə bùu Nwi wèŋ. Yà'a niè' sè' ve'nə də bùu sə wo yə'rə fagə bwi mɔwès wèŋ nə gu bwi gorə wèŋ sè'. Wo nə wooŋ və, nə sə yə'rə fa bwiŋ yəyərə nə bə jòŋ nə nà'a nə gu bupsə bwiŋ. Wo nə dzeŋ masà àwo nè yi ànə kə tiŋ və tu awo yi nə mwè. Anə kà sàp fana nsàp ŋgə' nə bup nə və mu tuhù wo bùu nsàp yu nè wo sə gu ànə. ² Bwiŋ ŋkəuŋ nə be' mandzə awo nè ji mar'etu nə. Bùu yè'sə wèŋ nə gu bwi wo sə cèp bum sə bup bə mandzə Nwi nə nà'a zinə nə. ³ Ngàa yə'rə fa bwi mɔwès yè'sə wèŋ dzəm mègù də wo tse' bum pwe'fo' wo. Fana wo sə borə ke' wəŋ bə mɔwès də ya wo tse' swe' awo fo'. Nwə nə yi sakgə nzak ànə fəhu ye ntinə bùə ŋgòyɛnsə wo ŋgə'. Anə kà sàp fana yi mesə wo pwe'fo'.

⁴ Ja'a na yàwèŋ yusə Nwi ànə gu mɔv'nə masinjàa Nwi mok wèŋ ànə gu bup yà'a nè. Yi à ka wo wà me'rə. Yi à ko màk gèsə wo mɔwə' ŋgə' nə sə misə. Wo nòca bə kwan, ndzəm sə seŋ ca sà' ŋkuŋ. Wo nə cum mam ca ve'nə tètè kə wes nùmbu sak nzak. ⁵ Bùu sə njamòk sə wo à gu bup yà'a, yi à ka wo wà sè' me'rə. Yi ànə gu ndzəp rwiŋ, nə zə wes wo. Bùu sə yi ànə gu yumok kà wo gu sə, à ye mègù Nuà nə yi à sə tsòho fa bwi də wo gu yusə yà'a bəbòŋ. A swirə mègù Nuà nə bə ndap ye, wo à ye bwiŋ sàmba. ⁶ Bùu sə wo à sə cugə mɔwə' lak Sodòm bə Gòmora yà'a wèŋ à gbù nzak bohòNwi sə'. Nwi à tɛ wəpsə lak yà'sə pwe' nə pwe'. Yi à gu ve'nə ŋgòni fa bùu sə wo nə kà bohòyi yuk də yi nə kə yeŋsə yà' ŋgə' ntəsə mòk. ⁷ Yi ànə caŋsə gəsə megu Lot yiŋi, nə yi à sə be' ye mandzə nə nà'a zinə. Lot nə à sə yəgə nsàp bup sə lak yà'sə wèŋ à sə gəgə fana ntum sə yaa yi. ⁸ Yi à sə cugə mɔwə'sə'rə bə bùu sə bup yà'sə wèŋ, nə sə ye bup sə wo à sə gu sə nùmbu pwe'. Yi à sə yukgə bum sə bùu sə wèŋ à sə cèep sə sè'. Bup sə bùu sə wèŋ à sə gu sə sə à sə yaŋ bup yi sə ntuu co wù kà fàk, bùusə yi à ye ŋwə nə yi à sə be' ye mandzə nə nà'a kəkərə. ⁹ Bum yè'sə sə ni fa vesùwèŋ də Tà Nwi rì mandzə nə aco yi noŋsə bùu ye wèŋ ya wo swirə ŋgə' nə nà'a nə kə və nə. Bum yè'sə sə ni fa vesùwèŋ sè' də yi rì mɔv'nə aco yi sə gu

ŋgàa gu bup wèŋ tètè kə wes nùmbu nè yi nə sak yà'wèŋ, nə yeŋsə wo ŋgə'. ¹⁰ Bùu sə wo nə ye ŋgə' ènə nə casə bwiŋ pwe', a nsàp bùu sə wo gu mègù yàwo yusə ntuum awo sə dzəm də wo gu yà'a; nə ye fe'lə bùu sə wo bəŋgə ŋgòyuk bohòbùu sə yà'wèŋ mantombii wo.

Ŋgə' Nə Nà' Sə Tə' Bùu Sə Wo Sə Gù Bup

Bùu yà'sə wèŋ kà yumok wəpgə nə ye sə' gəgutu. Wo kà yòŋsə sə bwiŋ tse' ŋgòwəp wo yà'a sè' wəp, wo sə yak yà' yàak. ¹¹ A mègù-a sə masinjàa Nwi wèŋ sə wo gu ghak ŋgàa yə'rə fa bwiŋ mɔwès yè'sə, wo kà liŋ yòŋsə sə mantombii Tà yàkgə. ¹² Bùu yè'sə wèŋ cèpgə yusə bup bə yumok sə wo ka bə zeŋ rɛɛŋ. Wo sə gu bum bə mandzə ləm, co nàam ŋgaŋ sə wo kùrə mègù ŋgòtəm zə wo təmə. A zinə də mɔv'nə wo sə bupsə bùu mok yà'sə, wo nə kə kpɔ màha ntəsə mòk wà. ¹³ Ŋgə' nə wo sə fa bwiŋ ànə, Nwii nə lək fəsə wo sə' bə ŋgə'. Bùu yè'sə wèŋ sə dzəm mègù ŋgògə yusə ni' awo sə dzəm yà'. Bum sə ndzəmə, wo sə guhu yàwo yà' marəŋ kwan. Nsàp mandzə àwo ànə sə jə və mar'etu bohòbùu Nwi wèŋ wù kà fàk. Wo zu be'ləgə zuzu wenə wèŋ mɔwə' mò'fis, wo sə wooŋ lo mali ŋgòkə gu bup, nə sə kwa bə zeŋ. ¹⁴ Wo jə mɔvək àwo pwe' ŋgòtsərə mègù bə nza' ko nto, wo gu bup, nə kə wòlok. Wo yə bùu sə wo ka gəguŋ bə bum sə ma nə Nwi yeŋ fana wo borə yà' ŋgòmè'rə mandzə nə Nwi nə. Wo à ləŋ yàwo bə nsàp nə ŋgòtsərə də wo tse' megu bum pwe' wo nà'a laŋ. Nsàp bù ànə a gbù nzak bohòNwi tɛ. ¹⁵ Wo a mè'rə mandzə nə rərəŋ nə, nə be' lònə mok nə bə jòŋ. Wo a be' lòmok mandzə Balàm nə mo Biyònà'a. Balàm nə à ye ŋwə nə yi à sə kwa ŋgògə yusə bup ya yi tse' mbàm fo'. ¹⁶ Anə geŋ Nwi nə jwa sa'rə yi bə bup ye nə. Anə ye də mɔmndè' nè yi kà cù cèpgə nè'e à cèp bohòyi co ŋwə sə cèp yi. Yi à cèp ve'nə, nə gu ŋgə tsòhòbum Nwi nə yi teŋsə ŋgògə yu ləm yè'sə.

¹⁷ Ngàa mɔwès yè'sə wèŋ mègù co mɔwə' sə ndzəp à sə tɛsəgə fo', nə yu bisə lo. Wo mègù sè' co mbàk nə fəfə kə bwi' sam sə nà' ŋga nà' ka mbəŋ ntòli. Nwi a fəhu noŋsə fa wo mɔwə' ŋkəŋkes ndzəm nə wo nə kə cu fo' laŋ. ¹⁸ Wo cèp fomsə bòŋsə ncèep sə wà kə cùhu wo, nə sə lap ŋgòbòrə bùu sə wo sə də wo me'rə mandzə bùu sə wo ka Nwi riŋ sə. Wo sə lap ŋgòbòrə yà'wèŋ ve'nə də ya yà'wèŋ sə gu megu bum sə yà' sə bòni' awo sə. ¹⁹ Wo sə kak fa bùu yà'sə wèŋ də yà'a nə cum bə tu yà' mɔv'nə yà' dzəm, ŋga wo sə wo sə cèp sə cu ŋkwèŋ bohòbup. A ve'nə bùusə yusə yà'a ko kiŋ tse'-a ŋwə lònə, ye

də ngə̀ngə̀n cu ɲkwɛ̀n bohòye ànə. ²⁰ A ye-a ɲga bɛ̀u sè wo ànə riɲ me Jisòs Krɛst nè yi Tà nè ye ɲgà lù̀nsə̀ vès, nè caɲ tesə sənə bum nzenɲgòɲ sè aco yà' bɛ̀psə̀ ɲwè sə fana nè kə̀ gbu ni ca səmòk; ye də ncu àwo nè maɲkwɛ̀n nè bɛ̀p cāsə̀ mvə̀'nə̀ wo à ye to mantombi. ²¹ A ye-a ve'nə̀ ye də ànə boɲ ghak le co wo kà mandzə̀ nè zinə̀ nè ri yuk, nè nonɲsə̀ də wo ri wes yà' làan, nè me'rə̀ fe'lə̀ lù̀uk Nwi sè rərə̀ɲ sə, nè kà yà' mòk be'. ²² Nsàp nè wo gù̀ ànə sè ni də ncèp nè bwiiɲ cèpɲə̀ nè nà'a zinə̀. Ncèp nè də, <<Ngbu lu, nè kə̀ te' zù̀ fe'lə̀ yà' səmòk.>> Ncèp mòk ye sè' də, <<Wo cùk fa ɲgù̀naɲ ni' də ya yi ye rərə̀ɲ, yi bwi lo, nè kə̀ noon dzərə̀ sənə̀ mwè' səmòk.>>

3

Jisòs Nə̀ Və̀ Tsooɲ Mvə̀'nə̀ Yi A Kàk Nə̀

¹ Nge' am wɛ̀ɲ, nè'e ɲga'a ɲwàk àm nè ba nè mù còm fa weɲ. Ndzənə̀ ɲwàak am sè ba sə̀ pwe'fo', mù a sə̀ lap mandzə̀ ɲgòtsərə̀ fa weɲ bum ye'sə̀, ya wɛ̀ɲ riɲ tse' yusə̀ yà'a rərə̀ɲ sə. ² Mù a còm bum ye'sə̀ ya wɛ̀ɲ sə̀ tsərə̀ ncèep sè ɲgàa tsòhòbum Nwi sè rərə̀ɲ wɛ̀ɲ à cèp ɲjamòk də yà'a nè kə̀ ye ntsə̀mòk sə. Wɛ̀ɲ sə̀ tsərə̀ tse' lù̀uk sè Tà Jisòs nè yi sə̀ ɲgà lù̀nsə̀ vès, à tsə̀' wɛ̀ɲ cùhu ɲgə̀a ntum ye sə̀ yi à tum yà' də wo kə̀ tsok wɛ̀ɲ ɲgògù̀u yà'a. ³ Yusə̀ mù sə̀ dzəm də wɛ̀ɲ riɲ to sə̀ də, ghà nè nzenɲgòɲ nè'e kɛ̀ap ɲgòmèe fana bwiiɲ nè tesə̀ vè sè wo nè sə̀ gu bum mvə̀'nə̀ bə̀wo. Bùu ye'sə̀ wɛ̀ɲ nè sə̀ ywi ncèp nè Nwi nə. ⁴ Wo nè sə̀ duk də, <<Jisòs ànə kàk də yi nè bwi vè səmòk àlaa? Yi nè yeè nè fò? Tè' avès wɛ̀ɲ à kpu wes lóntinə̀ bùə̀, bum pwe' cu mali mvə̀'nə̀ yà' ànə ye to mantombi; yumok nè mò'fis ka kupsə̀ lok.>> ⁵ Bùu sè wo sə̀ cèp ve'nə̀ ye'sə̀, wo dzəm tsə̀ mègù wo ɲgòbɛ̀ɲ də Nwi ànə cèp bə̀ cù wà fana ntòbu bə̀ nze tesə̀ və. Yi ànə gu nzenɲgòɲ nè bə̀ ndzə̀p fana a yà'sə̀ də nzenɲgòɲ à tesə̀ ndzənə̀ ndzə̀p. ⁶ Yi à jə̀ sè' ndzə̀p, nè gu bɛ̀psə̀ nzenɲgòɲ nè bə̀ zɛ̀ɲ ghà nè ndzə̀p ànə rwiɲ nè, nè ses lok nzenɲgòɲ nè pwe' nà'a. ⁷ Nwii nè sə̀ nonɲsə̀ ntòbu bə̀ nzenɲgòɲ sè yà' cu ɲga'a fo' ye'e sə̀' bə̀ ncèp ye nè də yà'a nè' a li ve'nə̀ tətè kə̀ dzeɲ nùmbu nè mis nè tè və̀psə̀ yà' pwe'. Yà'a nè cu fo' tətè kə̀ dzeɲ nè yi nè sak bwiiɲ pwe', nè ləsə̀ bùu sè wo à ka mandzə̀ ye be' yà'a wɛ̀ɲ.

⁸ Nge' am wɛ̀ɲ, yumòk mò'fis nè wɛ̀ɲ kà nà' swi. Yu nè də lù̀umɲgòɲ ncùhu mò'fis bə̀ nùmbu nè mò'fis mègù bohòTà Nwi pwe'fo' yə̀yərə̀, zə̀zook fo' bùə̀. ⁹ Bùu mòk sə̀ tsərə̀ də Tà sə̀ cāsə̀ mvək ɲgwàan wùriɲ, nè kà yusə̀ yi ànə kàk də yi nè gu sə̀ gù. Yusə̀ də Nwi sə̀ ko ntum, bùusə̀ yi sə̀ kà də ɲwə̀ nəmòk bisə̀ dzəm. Yi sə̀

dzəm də ndaanwè pwe' kupsə̀, nè bwi fa bɛ̀p awo ɲkwɛ̀n. ¹⁰ A ye-a sè ve'nə̀ fana, Tà Jisòs Krɛest nè bwi vè ye və̀. Yi nè vè co ɲgà yè vè yi. Mvək ànə ye, bwiiɲ yuk ɲga sə̀ cwì ve'e nɛ̀bɛ̀p, fana bum sè yà'a ma mùbu nè nom bisə̀ wà. Bum pwe' sə̀ və̀p wes, nzenɲgòɲ nè bə̀ bum sè yà' cu ca sə̀ pwe'fo' nè nom bisə̀ wes wà.

Fa Ni' YòBohòNwi Nə̀ Sə̀ Tək

¹¹ Mvəsə̀ vesùwɛ̀ɲ ri də bum pwe' nè kə̀ nòm bisə̀ ve'nə̀ fana ye də a bə̀boɲ də a cum ncu nè nà'a ve'e bə̀boɲ wùriɲ. Wɛ̀ɲ nonɲsə̀ fa ni' awɛ̀n bohòNwi pwe' nè pwe', nè sə̀ yuk yi bə̀ bum pwe' sə'. ¹² Wɛ̀ɲ sə̀ kàk megu lis bə̀ nùmbu nè Nwii nè vè nè, nè sə̀ lap mandzə̀ ɲgògù̀ sè' guɲɲ co də nùmbu ànə kə̀ dzeɲ nənək. Nà'nə̀ nùmbu nè ntòbu nè sə̀ nom bisə̀ fana bum pwe' sə̀ və̀p wes. ¹³ Megu də Nwi a kàk vesùwɛ̀ɲ laɲ də yi nè gu ntòbu nè fi bə̀ nzenɲgòɲ nè fi sə', fana bum nè megu mòk fo' pwe' sè bə̀boɲ. Yà'a yusə̀ a sə̀ kàk ɲga'a zɛ̀ɲ sə.

¹⁴ Nge' am wɛ̀ɲ, mvə̀'nə̀ wɛ̀ɲ sə̀ tək nùmbu ànə fana wɛ̀ɲ lap mandzə̀ guɲɲ co yi kə̀ bwi və̀, yi tseɲ weɲ ɲga wɛ̀ɲ ka jòɲ bohòNwi gu; ya weɲ Nwi wɛ̀ɲ ye cù mò'fis bə̀ fifi. ¹⁵ Wɛ̀ɲ jə̀ɲ le də njo nè Tà Jisòs sə̀ kà ntòvə̀ nè, a ɲgòfa mandzə̀ də ya ndaanwè pwe' tse' lù̀ɲ. Tətà avès Pol nè vesùwɛ̀ɲ dzəm yi nà'a còm fə̀gə̀ weɲ, yi sə̀ tsok weɲ sè' ve'nə̀ bə̀ ɲkərə̀ nè Nwi a fa yi nè. ¹⁶ Ndzənə̀ ɲwàak ye sə̀ yi còmɲə̀ yà' lòn, yi sə̀ cèp kum bə̀ zɛ̀ɲ mùm və̀' ànə. Yi còmɲə̀ bum mòk ndzənə̀ ɲwàak ye sə̀, sə̀ yà' gu ɲgòrɛɲ yà'. Bùu mòk sə̀ ɲkərə̀ə̀ awo ka pap tə̀ɲ, nè ye sə̀ ɲga wo ka yumok riɲ wɛ̀ɲ fana wo jə̀ɲ ncèep ye sə̀, nè sə̀ cwiiɲ bəsə̀ yà' mvə̀'nə̀ wo cwì bəsə̀gə̀ ncèep mòk sə̀ ndzənə̀ ɲwàk Nwi ve'nə̀. Mvə̀'nə̀ wo sə̀ gù ve'nə̀ fana ye də wo sə̀ to naan ɲgə̀' mù tuhù wo.

¹⁷ Nge' am wɛ̀ɲ, mvəsə̀ wɛ̀ɲ ri yàwɛ̀ɲ bum ye'sə̀ laɲ fana wɛ̀ɲ jə̀ɲ ɲkərə̀ də ya bùu sè wo sə̀ kà yàwo mandzə̀ Nwi be' yà'a kà weɲ ma ɲjə̀wo nè bə̀ jòɲ sè ló. Ya kà də wo kpes fis weɲ mvwe' yàwɛ̀ɲ sè bə̀boɲ sè wɛ̀ɲ tə̀ yà'a duk. ¹⁸ Wɛ̀ɲ gu le nè ɲgòri ghaha lóTà avès Jisòs Krɛst nè yi ɲgà lù̀nsə̀ vès, nè sə̀ guɲ wesə̀ lo mantombi bə̀ bə̀vəm nje nè. Vesùwɛ̀ɲ fa yi kəkukəsə̀ nè kà tɛ̀ɲsə̀ yuk. Yà'a ye ve'nə̀.

Nwàk Nè Mantombi nè JON à Còom

Jon à còm nwàk ènə nga bwiñ sə yə'rə də bum sə aco ɲwè ye bə lis, nə jwɛŋ bə bo pwe'fo' bup. Wo sə duk də bum sə bəboŋ mɛgù sə yà'a ma nə ndzənə yòŋsə. Fana ɲwèe kà də yi sə duk də mɛ gù-a vɛ' yà' ye bup kè bəboŋ duk, bəusə bum pwe' sə yi sə gù bə ni' ye yəyərə. Mɛmvə'nə wo à tse' nsəp tsətsərə ànə fana wo sə duk də ànə ka yɛŋ co jisòs mo Nwi tse' ɲgùpni' yɛŋ.

Jon com ɲgòcɛp cəsə bum ba: də bwiñ cum cù mò'fis bə Nwi nə ye bə mo ye jisòs Krest. Yi còm sə' də bwiñ jəŋ ɲkərə bə bum sə mɛwès sə bəu mok sə yə'rə kɛ' yà'a bəusə yà'a nə gù bup sə ncu nə cù mò'fis ènə. Yi sə tsok mali fa wo də jisòs à ye ɲwè bə nə zinə, nə ye də ɲwè nə nà' dzəm-a Nwi fana nà' tse' ɲgògì gi nə nà' tse' mərəŋ nja.

Ncèp Nè Nà' Tse' Lùŋ Nə

¹ Yumòk à ye to ye fo' nè mù à yuk nà', nə ye nà' bə lis am, nə jwɛŋ nà' bə bo sə'. Yu ànə a Ncèp nè nà'a lùŋ nə, ɲga nà'a jisòs mo Nwi. ² Lùŋ nə ànə yəŋ, fana vès ye yi, nə sə tsə' fa-à nə wɛŋ bə ɲzak lùŋ nè nà'a nə kà mè, nə nà' à ye to ntòbə tè' Nwi ɲkuŋ vès ye nà' nə. ³ Vès sə tsə' fa wɛŋ bum sə vès à yə, nə yuk yè'sə, ya ɲga wɛŋ cum ncu mò'fis vesùwɛŋ. Vès cum cù mò'fis ves Tà Nwi nə ye mo ye jisòs Krest wɛŋ. ⁴ Njo nə vès còm bum yè'sə də ya kwəkwa nə vesùwɛŋ nə yam tsə'rə wəsə bəboŋ.

Sə Gi Sənə Mərəŋ Busə Nwii Mərəŋ

⁵ Ncèp nə vès à yuk bohòmo ye, nə sə tsə' fa-à nə wɛŋ nə də, Nwii rərəŋ co mərəŋ, yi ka ɲga ndzəndzəm ye lok saam. ⁶ A ye-a ɲga vesùwɛŋ duk də, ves Nwi wɛŋ cu cù mò'fis, nə sə gi sənə mandzəm, fana ye də yusə vesùwɛŋ sə cɛp, nə sə gù sə pwe'fo' mɛwès. ⁷ Vesùwɛŋ gi-a sənə mərəŋ, mɛmvə'nə yi sə' sənə mərəŋ, ye də vesùwɛŋ mɛwè' mò'fis. Jisòs mo ye sə cùk rɛŋsə fis fa ves bup avès bə nduəm ye. ⁸ A ye-a ɲga vesùwɛŋ duk-a də a ka ɲgàa gù bup yɛŋ, ye də vesùwɛŋ sə bərə ni' avès, vesùwɛŋ ka zinə nə riŋ lok nè mɛvès. ⁹ A ye-a ɲga vesùwɛŋ gù bup, nə dzəm fis kə cùhu vès, fana yi ɲwè nə zinə, yi nə ye sə' kəkərə ɲgòswi fa ves, nə cùk rɛŋsə fis fa ves bup avès sə. ¹⁰ A ye-a ɲga vesùwɛŋ duk də, a ka bup gù, ye də vesùwɛŋ sə duk yà'sə də yi ɲgà ci' mɛwès. Ye də ncèp ye nə ka sə ntuə vès yɛŋ.

2

¹ Bwe am wɛŋ, mù sə còm fa wɛŋ bum yè'e də ya wɛŋ kà bup gù. A ye-a ɲga ɲwè nəmòk gù-a bup, jisòs Krest cu yo nè yi nə təŋŋ mantombi Tè' àvès Nwi, nə lɛŋ fa nà'. Yi ye ɲwè nə yi kəkərə. ² Jisòs co yu cop ɲzak bohòNwi ya yi swifa ves fɛŋ avès. Yi ka yu cop ɲzak bohòvesùwɛŋ mɛgù, yi bohònzɛŋgòŋ nə pwe'fo'. ³ Yusə aco yà' niŋtsok də vesùwɛŋ ri Nwi, a ɲga vesùwɛŋ sə nɔŋsə-a ncèp ye nə na. ⁴ ɲwè nəmòk duk-a də yi ri Nwi, nə kà yusə Nwi sə duk gù, fana ye də ɲgəŋgàŋ ye ɲgà ci' mɛwès. Yi ka zinə nə Nwi nə riŋ lok nè mɛvès. ⁵ ɲwè nə yi gùgə-a yusə Nwi də yi gù fana nà'a yi nə yi dzəm Nwi bə ntəm ye pwe'fo' nə. Nà'a mandzə nè aco vesùwɛŋ riŋ də a cu ndzə ni' Nwi zinə. ⁶ ɲwè nə yi duk-a də yi bə Nwi mɛwè' mò'fis fana yi tse' ɲgògì nsəp gi nə jisòs Krest à gi.

Dzəm Moma Yo Bwère Wù Kà Mərəŋ Nə Tse'

⁷ ɲge' am wɛŋ, yusə mù sə còm fa wɛŋ yè'e, ka yumok sə fi yɛŋ, yà' mɛgù yusə zəm sə wɛŋ ànə riŋ yà' mantombi fa' sə. Yusə zəm yè'sə, a ncèp nə wɛŋ ànə yuk me nà' lɔŋ nə. ⁸ A ye-a sə vɛ'nə fana yusə mù sə còm fa wɛŋ yè'sə sə fi sə'. Yu ànə à yəŋ bə nsəp ncu jisòs, nə ye bə nə ɲjəwɛŋ sə'. Nà'a nə fi bəusə ndzəm sə ca gesə lófana mərəŋ nə zinə sə yè ɲgòrɛŋ və. ⁹ A ye-a ɲga ɲwè nəmòk duk-a də yi cu mɛwè' mərəŋ, nə sə bɛŋ mali moma ye fana ye də ɲgəŋgàŋ cu mali ɲga'a ntòsənə mandzəm. ¹⁰ A sə' zinə də ɲwè nə yi dzəm-a moma ye fana ye də yi cu sənə mərəŋ. Yumok ka bohòyi co yi gbə yɛŋ. ¹¹ Fana mamòk nə sə' də ɲwè nè yi bɛŋ-a moma ye, ye də yi cu sənə ndzəm, nə sə jam kɛ' ca, bəusə mandzəm lok yi lis laŋ.

Kà Nzɛŋgòŋ KòBwère KəkòNwi Ka Sə Ntuə Wù Yɛŋ

¹² Bwe am wɛŋ, mù sə còm fa wɛŋ ɲwàk nè'e bəusə wɛŋ a tse' səsɛwifa bə bup awɛŋ mɔŋkwɛŋ lɛŋ jisòs Krest. ¹³ Mù sə còm fa wɛŋ tè' bəusə wɛŋ ri yi nə yi ànə ye ɲga nzɛŋgòŋ ka ntòyeto nə. Wɛŋ wàhabwɛŋ, mù sə còm fa wɛŋ bəusə wɛŋ a ghak ɲkum ɲgà gù bup nə laŋ. ¹⁴ Wɛŋ bwe am, mù sə còm fa wɛŋ bum yè'e bəusə wɛŋ ri tè' àvès Nwi. Mù sə còm fa wɛŋ tè' bəusə wɛŋ ri yi nə yi ànə ye ɲga nzɛŋgòŋ ka ntòyeto nə. Mù sə còm fa wɛŋ wàhabwɛŋ bəusə wɛŋ tse' ɲàŋ. Ncèp nè Nwi cu sə ntuə wɛŋ, fana wɛŋ ghak ɲkum ɲgà gù bup nə.

¹⁵ Kà də wɛŋ dzəm nzɛŋgòŋ bə bum sə nzɛŋgòŋ nɛ' tse' sə' duk. Busə wɛŋ dzəm-a nzɛŋgòŋ, ye də dzədzəm nè tè' àvès ka sə ntuə wɛŋ yɛŋ. ¹⁶ Bum sə nzɛŋgòŋ nə tse' pwe', a bum sə ɲgùpni' sə dzəm yà', bum sə co bwiñ yəgə yà', nə sə wəŋ yà'

də wo dzəm ngòtse' yà', nə ye yusə bwiin nēgə ni' bə zeŋ sə nzeŋgōŋ fεεŋ pwe'fo'. Mòk ka yu nə nà' və bohòTè' yeŋ, yà' mēgù lòoŋ sè sè nze fεεŋ. ¹⁷ Nzeŋgōŋ nə sè cā lòcāa, nà' sè cā lòbè bum sè yà'a cā sè bwiŋ dzəmgə yà' sè pwe'. Fana ŋwə nə yi sè gū-a ye yusə Nwi dzəm, yi nə cu mam maligə fo'.

Wèeŋ Kərə Bə Būu Sə Wo Bèŋgə Krɛst

¹⁸ Bwe am wèŋ, nzeŋgōŋ nə kəəp ŋgòmèe. Tsərə tse' mvə'nə nə ànə tsok weŋ duk də nzeŋgōŋ kəəp ŋgòmèe fana ŋwə nə yi bèŋgə Krɛst nə nə və. Nsàap būu yà'sə a və ŋkəuŋntən laŋ. Fana aco vesùwèŋ riŋ də nzeŋgōŋ nə kəəp ŋgòmèe laŋ. ¹⁹ Būu yè'sə a tesə lògəsə mutsətsə'rə vès būsə wo à ka ŋkùp ma nə njàvès yeŋ. Wo ànə yeŋ-a ŋkùp ma njàvès bwèrè də wo à ka tesə lò. Wo a tesə lòv'e'nə fana yà' ni tsok jəja də wo ka ŋkùp ma nə njàvesùwèŋ yeŋ. ²⁰ Wèeŋ yàwèŋ būu sè Jisòs Krɛst a sè wèŋ, nə fa weŋ Yòŋsə nə Rərəŋ nə fana wèŋ ri yàwèŋ zinə nə laŋ. ²¹ Njo nə mù sè còm fa weŋ nə, ka də a būsə wèŋ ka zinə nə riŋ yeŋ. A būsə wèŋ ri zinə nə, nə riŋ sè' duk də kaco mvwès tesə yuk ndzənə zinə yeŋ. ²² A ye-a mvmvə' ànə zinə, ye də ŋgà ci' mvwées yè'sə ndà? A ndàaŋwə pwe' nə yi bèŋ də Jisòs ka ŋkum ŋgà gəm bwiŋ nə Nwi à tum vèsə sè nze nə yeŋ. ŋwə nə yi dzèeŋ-a nà' v'e'nə ye də nà'a ŋwə nə yi ŋgà bèŋ mo Nwi bə tè' ye nə sà'. ²³ Mù sè duk yè'sə duk də ŋwə nə yi dzèeŋ-a mo ye nə, yi ka bə tè'è nà'nə yeŋ. Ye də ŋwə nə yi dzəm-a mo ye nə, yi tse' tè' nə sà'.

²⁴ Wèeŋ riŋ tse' pap də wèeŋ kotse' ncèp nə wèŋ à yuk to mantombi nà'a sè ntuə wèŋ cək. Bum sè wèŋ ànə yuk to yè'sə cu-a sè ntuə wèŋ, ye də wèeŋ nə cum mali mvwe' mò'fis weŋ mo nə, nə ye tè' nə. ²⁵ Tsərə tse' də Jisòs Krɛst à kà' nòŋsə lòfa vès lùŋ nə nà'a nə kà mè nə. ²⁶ Mù còm fa weŋ yà'a bə mandə būu sè wo sè ləp ŋgòbərə weŋ. ²⁷ Wèeŋ yàwèŋ būu sè Jisòs Krɛst a sè wèŋ bə yòŋsə nə nje, nà' cu sè ntuə wèŋ. Nà'a njo nə wèŋ ka tse' ŋgòləp ŋwə nəmòk ngòyərə weŋ tse' nə, būsə yòŋsə ànə sə yərə weŋ ŋgòri bum pwe'. Yusə Yòŋsə nə sə yərə weŋ sə, yà'a zinə, mvwès ka nja yeŋ. Nà'a njo nə mù sè duk weŋ də wèeŋ cum mali weŋ Jisòs mvmvə'nə Yòŋsə nə sə yərə fa weŋ. ²⁸ Bwe am wèŋ, mù sè duk fe'lə sòmok də wèeŋ təəŋ mali ndzə ni'l Jisòs, ya ŋga numbu nə yi bwi fohə vəə, vesùwèŋ ye bə kwəkwa, a kà də a swihi lis bə marè'tu duk. ²⁹ Wèŋ ri də Jisòs ŋwə nə kəkurə. Aco wèŋ riŋ tse' sà' də ndàaŋwə pwe' nə yi gūgə bum kəkurə fana ye də yi mo Nwi.

3

ŋwə Nə Yi Mo Nwi Zinə

Kà Bup Gùhugə

¹ Kuk ja'a na yòo ma nsàp dzədzəm nə Tè' nə tse' bohòvesùwèŋ-ε. Yi dzəm ves v'e'ε tətè nə to fa ves liŋ də vesùwèŋ bwe Nwi, ŋga a zinə də vesùwèŋ bwe Nwi anə. Njo nə būu sè sè nzeŋgōŋ kà vesùwèŋ rigə, a būsə wo ka tè' àvès Nwi sè' riŋ. ² ŋge' am wèŋ, vesùwèŋ ŋga'a yè'e bwe Nwi. A ka nsàp bə nə vesùwèŋ nə kə būu nūu, ntòrèŋ tsə'rə. Yu nə mò'fis nə a ri nə də, numbu nə Jisòs vəə, vesùwèŋ nə ye co yi, būsə a nə ye yi bə lis kwarəŋŋan mvmvə'nə yi cu sə. ³ ŋwə nə yi tse'-a nsàp naaŋ tu ènə sè ntuə yi sè nòŋsə ni' ye rərəŋ njàaŋ mvə'nə Jisòs ye sè' rərəŋ njàaŋ sè. ⁴ ŋwə nə yi gūgə-a bup, ye də yi gū bupsə lük nə Nwi, būsə yusə wo togə yà' də bup sə, a ŋgòkà lük Nwi nòŋsə. ⁵ Wèŋ ri də njo nə Jisòs Krɛst à vè sè nze fən, a ŋgòjə lòbup avès. Yi ka ye bup ndzə ni'l yi tse' lok nə kè' mò'fis. ⁶ Ye də ŋwə nə yi cu ndzə ni'l Jisòs Krɛst kà bup gùhugə. ŋwə nə yi gū maligə-a bup ye də ŋwə ànə ka nà' ntòye yuk, nə kà nà' sè' ri lok fük.

⁷ Bwe am, ŋwə nəmòok kà weŋ bərə. ŋwə nə yi gùhugə bum kəkurə pwe', ŋwə ànə yi kəkurə mvəsə Jisòs Krɛst sè' kəkurə sè. ⁸ ŋwə nə yi gūgə-a bup, ye də yi mo Satà. Busə Satà cu ye ŋgà gū bup, mvə'nə à yèto yèe. Njo nə Jisòs mo Nwi à vè sè nzeŋgōŋ fən, də ya yi kə gū bupsə faak sè Satà sè gū pwe'. ⁹ ŋwə nə yi mo Nwi bə nə zinə, yi kà bup gùhugə. Busə yi tse' mok nsàp ntum nə Nwi, fana kaco yi gū bup yeŋ. ¹⁰ Yusə yà' sè nitsə' zəzok nə nà' cu mutsətsə'rəə bwe Nwi nə ye bwe sè Satà sè yè'. ŋwə nə yi kà bəbōŋ gūgə, ye də ŋgəŋgəŋ ka mo Nwi yeŋ. ŋwə nə yi kà dzədzəm bohòmoma ye tse'gə, ye də yi ka mo Nwi sè' yeŋ.

ŋwə Nə Yi Tse' Lùŋ Zinə Kà Moma Ye Bèŋgə

¹¹ Ncèp nə wèŋ ànə yuk to mantombi nə nè' də, wèeŋ dzəm mòk bə mòk. ¹² A kà nsàp ntum nə Ken, nə yi à ye ŋwə Satà à tse', nə zə moma ye nə bə nà' à ye vəm mò'fis nà'a tse'. Ken nə à zə moma ye nə yè'sə būu yà? Yi à zə nà' būsə nà' à sè gū yusə ànə à kəkurə fana yi sè gū ye bup. ¹³ Yè'sə ànə ye-a v'e'nə, ye də a ye-a ŋga nzeŋgōŋ nə bèŋ-a weŋ sà' fana wèŋ kà də wèeŋ mərə də a v'e'nə būu yà lə duk. ¹⁴ Vesùwèŋ ri yàvès də a cā tesə ndzə bohò kpə laŋ, a cu mok mvwe' lùŋ. Vesùwèŋ ri də yè'sə zinə būsə vesùwèŋ tse' dzədzəm bohòbwema avès. A yà'a mòk jəja də ŋwə nə yi ka moma ye dzəm, ye də yi cu mali ntòndzə bohòkpə. ¹⁵ ŋwə nə yi sè bèŋ-a

moma ye, ye dæ yi ngà zæ bwiŋ. Wèŋ ri sà' dæ ngà zæ bwiŋ ka lùŋ nè nà'a nè kà mè nè tse' lok.

¹⁶ Ye'e mùm vè'nè aco a ri tse' dzædzæm sæ, dæ jisòs Krest à fa tu ye bohòvès. Ye dæ aco a fa tu avès bohòbwema avès sà'.

¹⁷ A ye-a nga ñwè fagè nèmòk tse' bum, nè ye moma ye nga nà' ka yumok tse', yi kà manziŋ ngòtæsè nà' tse', yà'sè ni tsok dæ yi ka dzædzæm nè Nwi fagè ñwè ngòdzæm moma ye sè ntùè yi tse'. ¹⁸ Bwe am wèŋ, bum yè'sè ye-a mùm væk ènè fana bõŋ dæ kà dæ vesùwèeŋ sè dũhũ mègù bæ cù dæk dæ vesùwèeŋ tse' dzædzæm dæk. Vesùwèeŋ sè niŋtsok dzædzæm nè zinè ya lis ye sà'.

¹⁹ A yà'a zeŋ sè aco yà' niŋtsok fa vesùwèeŋ dæ a ma nè zinè nò. A sè' zeŋ nè aco nà' gũ ves a ko to ntàm kù mantombii Nwi, ²⁰ nga ntàm avès sè sak-a ves, dæ vesùwèeŋ bùu sè bup. A sè ri dæ Nwi yam ghak ntàm avès, nè riŋ bum pwe' sà'. ²¹ Nge' am wèŋ, a ye-a nga ntàm avès sè kà ves sak, ye dæ aco vesùwèeŋ tõeŋ li kù mantombii Nwi, nè kà wøp. ²² Fana yusè vesùwèeŋ fek-a yi, vesùwèeŋ tse' yà', bùusè vesùwèeŋ sè nõŋsè lùuk ye, nè sè gũ yusè yà' sè bõyi. ²³ Lùk ye nè dæ ve', dæ vesùwèeŋ dzæm bohòmo ye jisòs Krest, nè dzæm mòk bæ mòk mvè'nè jisòs à dæk. ²⁴ Nwè nè yi nõŋsægè-a lùuk sè Nwi fana ye dæ yi cu ndzè ni'i Nwi, Nwi cum bwi ndzè ni'i yi sè'. Nè'e mandzè nè aco vesùwèeŋ ri dæ Nwi cu vesiwèeŋ, a bùu yõŋsè nje nè yi a fa ves nè.

4

Mùmsæ Ja'a Yõŋsè Sæ Nkuŋ Næ Dzæm Yà'

¹ Nge' am wèŋ, kà dæ wèeŋ yàaŋ dzæm fa ndaaŋwè pwe' nè yi dæk dæ yi tse' Yõŋsè Nwi dæk. A bèbõŋ ngòmùmsæ ja'a dæ yi tse' Yõŋsè Nwi anè zinè àle. Busè bù ngaà tsòhòmvwèes sè nzeŋgõŋ anè ñkũaŋntèŋ sè wo sè dæk dæ wo sè tsòho ncèp nè Nwi nè. ² Mandzè nè aco wèŋ riŋ dæ yi tse' Yõŋsè Nwi àle' ve': ñwè nè yi cèp tosè fis-a jeja dæ jisòs Krest à vè sè nze bæ ngùpni' laŋ fana ye dæ yi tse' Yõŋsè Nwi. ³ Fana ñwè nè yi dæk-a ye dæ jisòs à ka bæ ngùpni' sè nze vø, ye dæ yi ka Yõŋsè Nwi tse'. Nwè anè tse' yà' sè yõŋsè ñwè nè yi bèŋgè jisòs, nè wèŋ à yuk dæk dæ yi nè kà vè sè nze fèŋ nè. Mù tsà' wèŋ bæ zinè dæ yi nga'a sè nzeŋgõŋ anè.

⁴ Bwe am wèŋ, wèeŋ yàwèŋ bwe Nwi, wèŋ a gha' ngàa ci' mrvwès sè laŋ, bùusè yõŋsè nè nà'a sè ntùè wèŋ gu ghak yõŋsè nè sè nze nè. ⁵ Ngàa tsòhòke' mrvwès yà'sè yàwo bùu nzeŋgõŋ, ye dæ yusè wo sè cèp pwe' mègù bum nzeŋgõŋ. Fana bùu sè sèhè nzeŋgõŋ sè sè yu'rè fa wo.

⁶ Vesùwèeŋ yàvès bwe Nwi. Bùu sè wo ri Nwi yu'rægè yàwo bohòvès. Nwè nè yi ka-a mo Nwi yeŋ, yi kà bohòvès yu'rægè. Nà'a mandzè nè aco vesùwèeŋ riŋ dæ ñwè tse' yõŋsè nè zinè kè yõŋsè nè mrvwès àle' nè.

Ñwè Nè Yi Dzæm-a Bwiŋ Ye Dæ Yi Mo Nwi

⁷ Nge' am wèŋ, bødæ vesùwèeŋ dzæm mòk bæ mòk. Nwi gùgè yi ñkuŋ vesùwèeŋ riŋ mvè'nè a dzæm bwiŋ, ye dæ ñwè nè yi dzæm-a bwiŋ, yà' sè tsok dæ yi mo Nwi, yi ri Nwi sè'. ⁸ Nwè nè yi kà bwiŋ dzæmgè, ye dæ yi ka Nwi riŋ, bùusè Nwi mègù ye sè dzædzæm. ⁹ Mandzè nè Nwi a ni tsà' fa ves dæ yi dzæm ves nè ve'; yi à tumsæ fa vesùwèeŋ kwè'rè nè ye sè nzeŋgõŋ dæ ya vesùwèeŋ tse' lùŋ ñkwèeŋ yi. ¹⁰ Ka dæ vesùwèeŋ à dzæm to yi vès yeŋ, Nwi anè dzæm to ves yi ñkuŋ, nè tumsæ fa ves mo ye co yu cop nzak bæ fèŋ avès. Yà'a nitsè' dzædzæm nè nà'a zinè nè. ¹¹ Nge' am wèŋ, wèeŋ ye-na yàwèŋ sà', Nwi dzæm-a vesùwèeŋ mùm væk ènè, a kà ni' avès dzæm à? ¹² Nwè namòk ka Nwi bæ lis ntõye yuk, megu dæ vesùwèeŋ dzæm-a mòk bæ mòk, ye dæ Nwi cu ndzè ni'i vès, fana dzædzæm nè nje nè guŋ wesè ndzè ni'i vès anè.

¹³ Yusè aco yà' gũ vès ri dæ a cu ves Nwi mrvwe' mò'fis, Nwi ye bwi vesiwèeŋ sà', a bùusè yi a fa ves Yõŋsè ye sè ntùè vès. ¹⁴ Vès a yø bæ lis avès dæ Tè' a tumsæ vèsè mo ye dæ nà'a vø kè lujnsè bùu sè sè nzeŋgõŋ. Vès nè sè tsà' fa-à nè bwiŋ dæ yu yè'sè zinè. ¹⁵ Yusè dæ, a ye-a sè ndà pwe' nè yi cèp fis dæk dæ jisòs Krest mo Nwi, ye dæ Nwi cu ndzè ni'i ñwè anè, yi cum bwi ndzè ni'i Nwi sè'. ¹⁶ Vesùwèeŋ a riŋ mùm vè'nè Nwi dzæm ves zinè ñkuŋ nè fa ntàm avès fo' lònŋfo'.

Nwi mègù ye dzædzæm. Nwè nè yi tse'gè-a dzædzæm, ye dæ yi cu ndzè ni'i Nwi, Nwi cum bwi ndzè ni'i yi sè'. ¹⁷ A ye-a nga dzædzæm nè Nwi cu sè ntùè vès dak, fana nùmbu nè Nwi sak ves, vesùwèeŋ tõeŋ, nè kà wuø tse'. Busè mandzè avès nè sè nzeŋgõŋ fèŋ nà'a co nè jisòs Krest. ¹⁸ Yusè dæ, wuø ka ndzèhè dzædzæm yeŋ. Dzædzæm cu-a sè ntùè vès dak, fana yi be' fis gesè wuø pwe'fo'. Fàha wuø mègù ngòwøp ngø' nè dæ ñwè gbù nzak. Ye dæ ñwè nè yi tse'-a wuø sè ntùè yi, ye dæ yi kà dzædzæm nè Nwi sè ntùè yi dak tse'. ¹⁹ Vesùwèeŋ tse' dzædzæm sè ntùè vès, nè ye bohòNwi sè' bùusè Nwi à tse' to dzædzæm bohòvès yi. ²⁰ Nwè nèmòk dæk-a dæ yi dzæm Nwi, nè sè beŋ moma ye, ye dæ ñwè anè ngà ci' mrvwès. Busè ñwè ka-a moma ye nè yi yøgè nà' bæ lis dzæm, mandzè nè co yi nè dzæm Nwi nè yi ka nà' ye yuk nè bùè. ²¹ Lùk nè Nwi à nõŋsè nè

də, ɲwə nə yi duk-a də yi dzəm Nwi, yi dzəm moma ye sə'.

5

Bwe Nwi Wèŋ Tse' Njāaŋ Sə NgòGhak Nzenḡòŋ Bə Zeŋ

¹ Yumook yè' də, ɲwə nə yi dzəm-a də Jisòs Krest ɲkum ɲgà gəm bwiŋ nə Nwi à də yi nə tum vesə sə nzenḡòŋ nə fana, ye də ɲwə ànə mo Nwi. ɲwə nə yi dzəm-a tɛ' mwe, ye də yi dzəm mo nə'nə. ² Aco vès ri tse' duk də vesuwèŋ dzəm bwe Nwi, ɲga vesuwèŋ dzəm-a yi, nə sə nonjsə lùuk ye na. ³ Mù sə duk yè'sə də, a ye-a ɲga vesuwèŋ sə nonjsə lùuk Nwi, yà' ye yà'sə də vesuwèŋ sə dzəm yi. Yusə yi sə duk də vesuwèŋ gu sə, yà' ka guḡuŋ yeŋ, ⁴ būsə bwe Nwi pwe'fo' tse' ɲāaŋ sə ɲgògha' nzenḡòŋ nə bə zeŋ. Mvə'nə vesuwèŋ sə fa ntum avès bohòJisòs, a yà'sə mandzə nə aco vesuwèŋ ghak nzenḡòŋ nə bə zeŋ. ⁵ Yà'sə sə tsə' də ɲwə nə aco yi ghak nzenḡòŋ nə, a ɲwə nə yi dzəm də Jisòs mo Nwi.

Mandzə Te' Sə

Aco A Riŋ Jisòs Bə Zeŋ

⁶ Mvə'nə Jisòs Krest à vè sə nzenḡòŋ fən, yi à cā sə ndzəpə, nə ca ndzənə nduəm. Yi à ka sə ndzəpə ca megu, yi à cā ndzənə nduəm sə'. Yu səmook sə' də Yòŋsə nə Rərəŋ nə nitsə' fagə ves nsàp ɲwə nə Jisòs cu nə. A dzəm yusə yi cəpgə sə, būsə yi cəp mēgù zinə. ⁷ Ye də vès tse' mandzə te' sə yà' sə nitsə' də Jisòs mo Nwi. ⁸ Mandzə sə te' yà'sə, mòok Yòŋsə nə Rərəŋ nə, mòk ye ndzəp, mòk ye nduəm. Bum sə te' yè'sə wo pwe'fo' cu cù mò'fis. ⁹ A ye-a ɲga bũ sə wà tsə' də wo a yə yumok, fana vesuwèŋ sə dzəm fa wo nta ɲga'a Nwi nə yi ghak bwiŋ à? Yà'a mvmvə'nə yi tsə' fa ves də mo ye cu sə. ¹⁰ ɲwə nə yi dzəm-a də Jisòs mo Nwi, ye də yi riŋ də bum yè'sə yà'a zinə. ¹¹ ɲwə nə yi ka-a yusə Nwi cəp yè'sə dzəm, ye də yi sə duk yà'sə də Nwi ɲgà ci' mvwès, būsə yi ka yusə Nwi cəp bə tu mo ye sə dzəm. Yusə Nwi a tsə' fa ves sə, a də yi a fa ves lùŋ nə nà'a nə kà mè. Lùŋ nə nà'a nə kà mè nə, nà'a ndzə bohòmo ye Jisòs. ¹² Ncəp ènə jəja də, ɲwə nə yi tse'-a mo Nwi, ye də yi tse' lùŋ nə. ɲwə nə yi ka mo Nwi tse', ye də yi ka lùŋ ànə sə tse' lok.

NgòKə Məsə Lòo

¹³ Mù com fa weŋ sə wèŋ a dzəm liŋ mo Nwi bum yè'sə, ya ɲga wèeŋ riŋ də wèŋ tse' lùŋ nə nà'a nə kà mè nə. ¹⁴ Yè'e yusə vesuwèŋ ri sə də, a ye-a ɲga vesuwèŋ fek yi yumok ɲga yà' kūrə-a yi vè'nə fana yi yuk fa ves yà'. ¹⁵ A ye-a də yi yukgə ves ghà nə vesuwèeŋ cəpgə bohòyi pwe'fo', fana

aco a riŋ sə' də yusə a fek-a yi lòoŋ, ye də a tse' yà' laŋ.

¹⁶ A ye-a ɲga ɲwə nəmòk kə tseŋ moma ye nə ndzə ni'l Jisòs ɲga nà' sə gù bup, fana yi leŋ fa nà' piriya, ɲga bup nə yi gù nə ka-a nsàp nə co nà' jə vè fa nà' kpu yeŋ nə. Yi leŋ-a vè'nə, Nwi nə fa li moma ye ànə lùŋ. Tse'ɲga bup nə yi gù nə nsàp nə nà'a jə fa vègə ɲwè kpu nà'a. Bup mòok nə ɲwèe gu nà', nà' jəŋ vè fa yi kpu. Mù ka də ɲwə nə yi gù-a nsàp bup ànə, wèŋ leŋ də Nwi fa nsàp ɲwə ànə lùŋ duk. ¹⁷ Bup pwe'fo' mēgù bup, megu də bup mook sə ɲwèe gu-a yà', yà' kà yi kpu jə vè fa.

Ncəp Nə NgòLəsə

¹⁸ Vesuwèŋ ri tse' də, ɲwə nə yi ye-a mo Nwi fana yi kà bup sə gùhù. A vè'nə būsə mo Nwi gùmsəgə yi ya ɲga Satà kà mandzə nə ɲgòjwèŋ yi tse'. ¹⁹ Vesuwèŋ ri yàvès də vesuwèeŋ bwe Nwi. Nzenḡòŋ nə pwe'fo' cu ndzə bohòSatà. ²⁰ Vesuwèŋ ri də mo Nwi a vè sə nzenḡòŋ fəeŋ ɲgògù də vesuwèŋ rəeŋ bum ya ɲga vesuwèeŋ riŋ Nwi nə zinə nə. Mvə'nə a ves mo ye Jisòs Krest mvwe' mò'fis fana vesuwèeŋ mvwe' mò'fis ves Nwi nə zinə nə. Jisòs Nwi nə zinə nə. Yi tse' lùŋ nə nà'a nə kà mè nə.

²¹ Bwe am wèŋ, wèeŋ jə ɲkərə bə tu awèŋ ya kà də wèeŋ nonjsə yumok sə zok sə ntù wèŋ co Nwi duk.

Nwàk nè Ba nè JON à Còom

Ghà nè Jon ànə com ñwàk ènə à ye ñga bũu sè wo sə yə'rə Ntirə nè Bəboŋ nə sə gihi yə'rə lòkə' nà' mʉtsə. Bũu mok sè wo à sə yə'rə yàwo bum mwès à sə gihi sè' ve'nə, fana Jon sə tip Krətèŋ wèŋ də yà'a jəŋ ñkərəð bə nsàp bũ yà'wèŋ sə jəŋ nisa mʉ ndà' à.

Jon Cèpsə Krətèŋ Mok Wèŋ

¹ Còm ñwàk nè'e mù nè mʉ ñkwà'ñwè mʉ cos. Mù cèpsə wu, Avà, nè Nwì a swekfis wu bə bwe yo* sè mù dzəm wèŋ sə ntũù mù zìnə sə. Sə kà wèŋ mù dzəm mègù, sə dzəm wèŋ bũu sè wo rì zìnə nè Nwì nə pwe'fo'. ² Vès dzəm wèŋ bũusə ncèp nè zìnə nè cu sə ntũù vès, fana nà'a nə cum mali ca nè mwèsə. ³ Nwì nè yi tè' àvès bə Jisòs Krest mo ye gũ vesùwèŋ bəboŋ, wo tse' koksəmanziŋ bohòvès, nə gu vesùwèŋ ñgòtse' fifi sə ntũù vès. Bum yè'sə, vesùwèŋ nə tse' yà' mʉmwə'nə vesùwèŋ sə be' zìnə nə, nə sə dzəm ni' avès.

A Dzəm Ni' Avès

⁴ Mù sə kwa nè bʉp mʉmwə'nə mù a yuk də bwe yo mok sə be' zìnə nè tè' àvès Nwì a nitsə' fa ves nə. ⁵ Avà, yusə mù sə dzəm ñgòcèp sə ka yumok sə fi yèŋ, yà' mègù sə ncèp nè vès ànə tse' to mantombi nè də, vesùwèŋ dzəm ni' avès. ⁶ Mandzə nè aco vesùwèŋ niŋ tsok də vesùwèŋ dzəm Nwì, a ñgònòŋsə lùuk ye. Lùk nè wèŋ à yuk mantombi nè də, wèŋ cum ncù nè nà'a bə dzədzəm.

Bũu Sə Wo Bèŋ Jisos Krest

⁷ Yusə yà' gũ ñkuŋ mù cep ve'nə a bũusə ñgàa ci' mwès a ram lósənə nzeŋgòŋ nə ñkũũŋntèŋ. Bũu yè'sə sə bèŋ də Jisòs Krest à ka sə nzeŋgòŋ bə ñgũpni' co ñwè və. Nsàp ñwè ànə yi yà'sə ñgà ci' mwès nə, nə ye ñgà bèŋ Jisòs nè wo à duk nə. ⁸ Wèŋ jəŋ ñkərəð də yusə wèŋ a fàk sə wèŋ kà bə zèŋ wà kə màhà. Wèŋ jìhi nzòŋ ya wo kà wèŋ jipsə ya wèŋ kə tse' ləlàk awèŋ dak mʉmwə' nə. ⁹ Ñwè nè yi naaŋ gèsə-a yumok mʉnə yusə Jisòs a yə'rə fa bwiŋ, nə kà zèŋ yù mègù, ye də ñwè ànə ka bə Nwì yèŋ. Ñwè nè yi tə mègù-a ye bə yusə Jisòs a yə'rə sə fana ye də yi bə Nwì, nə ye mo ye Jisòs Krest wèŋ mwwe' mò'fis. ¹⁰ A yà'sə də a ye-a ñga ñwè nəmòk və-a bohòwèŋ, nə sə yə'rə yusə zok nə noŋsə sə Jisòs à yə'rə sə fana wù kà yi mwwe' nòŋ fa, nə kà yi də <<Və bəboŋ>>

sə' duk lok. ¹¹ Mù duk ve'nə bũusə ñwè nè yi cèpsə-a nà' ye də yi be'lə bə nà' bə nsàp bʉp nè yi sə gũ nè.

Cècèpsə

¹² Bum mok cu ñkũũŋntèŋ sə mù tse' ñgòcòm fa wèŋ, fana mʉ nə kà yà' còm, bũusə mù sə vè bə kù am ñgòkə yə wèŋ, ya ñga vesùwèŋ yènə si bə si, nə kwa nèbʉp. ¹³ Bwe ñjè' yo nè Nwì a swekfis yi sə cèpsə wu bəboŋ.

* 1:1 1:1 Avà nè yi ma nè bəboŋ nə yà'a cos nə fana bwe ye sə ye yàwo krətèŋ wèŋ. A ve'nə sə' ndzənə ñgo nè 13.

Nwàk nè Tε' nè JON à Còom

*Jon à còm nwàk nè tε' ènè ngòkwasè
nè nèmòk nè lij ye à ye dè Gayòs bùsè
nà' à sè tēsè bùu sè wo à sè tsòho Ntirè
nè Bèboŋ nà. Yì sè fa nà' ntip dè nà'a jəŋ
ŋkərə̀ b̀ùu n̄wè n̄ è b̀up n̄ è wo togè yì dè
Diyotrefis nà'a.*

¹ Còm nwàk nè'e mù nè mù ŋkwà'nwè
mù cos. Mù còm nà' ngòcèpsè nge' àm
Gayòs nè mù dzəm yi nèbup.

² Nge' àm Gayòs, mù sè lej fa wu piriya
duk dè bum pwe' ye bèboŋ bohòwù. Nè
ye sè' dè wu cu, yiyaŋ kà wu ya, mvè'nè
yòŋsè yòcu sè' bèboŋ yà'a. ³ Mù à kwa
ŋkàũntɛŋ bùsè bwema mok à vè, nè
tsok fa mù dè wù sè yù zinè nè bə ntəm
yòpwe'. Wo a duk dè wù sè yù zinè nè
ve'nə ghà nè fòlòŋ. ⁴ Mvè'nè mù yuk-a dè
bwe am sè yù zinè nè Tà Nwi à fa ves, fana
ncèp ànə gũ mù, mù kwa càsə yà pwe'fo'.

Jon Kwasè Gayòs

⁵ Nge' àm, wù sè gũ yusè yà'a zinè
mvè'nè wù sè tēsè bwema sè ndzə ni'i
Jisòs, nge a ye-a sè dè wo ŋkũŋ bohòwù
na. ⁶ Bùu sè wù a tēsè wo yà'sə a tsè'
fa cos nè fej nè m̄m̄vè'nè wù dzəm
wo, nè sè tēsè wo. Kwəkwè', sè tēsè
mali wo m̄m̄vè'nè wo sè gi yà'sə, bùsè
nà'a mandzè nè aco krètɛŋ tse' ngòfak
bohòNwi. ⁷ Bùu yè'sə wèŋ a tēsè lɔŋgòfak
bohòJisòs Krest, nè kà yumok bohòbùu sè
wo ka Nwi riŋ wèŋ jə lok. ⁸ Ye dè a bèboŋ
bohòvesuwèŋ krètɛŋ ngòtēsə bùu yè'sə,
ya yà'a ye dè vesuwèŋ be'lə bo venəwèŋ
bè fàak sè zinè sè wo sè gũu sè.

Jon Də Nà'a Sə Kərə BohòDiyotrefis, Nə Sə Kwasè Dimàtiròs

⁹ Mù a còm m̄nwàk nèmòk, nè tum fa
gesè lo cos nè, fana Diyotrefis kà nà' yuye
co còm nà' n̄wè jə, dè yi dzəm ngòye n̄wè
nè ghaŋ yi. ¹⁰ Mù vè n̄u ŋkuŋ mù gũ
bwiŋ riŋ yusè yi sè gũ yà'sə. Yì sè caŋsə
ncəncəŋ bə lij am. Yu nè nà' bup càsə
cùu, nsàp nè yi sè dzèen dè krètèen sè wo
vè mvwe' lak mok wèen kà mù nda'à yi
nòŋ, nè sè lok mandzè bohòbùu sè wo
sè dzəm ngòtēsə krètèen yè'sə. Yì yə-a
bùu sè wo dzəm ngòtēsə wo fana yi sè lap
mandzè ngòbe' fis yà' mù cos.

¹¹ Fana wù nge' àm, mù ka dzəm dè
wu yuŋ mandzè nè ngògũ nsàp bup ànə
dzəm, yù le mandzè nè ngògũ bèboŋ.
Bùsè n̄wè nè yi gũgè-a bèboŋ fana yi n̄wè
Nwi. N̄wè nè yi gũgè ye bup ka Nwi ntòye
yuk. ¹² Dimàtiròs ye n̄wè nèmòk nè bwiŋ
pwe' sè duk dè yi sè gũ bèboŋ. Bèbo nè yi

sə gũ nè sè nitsè' dè yi n̄wè nè bèboŋ anə
zinè. Fana mù dzəm yàm sè' dè yi bèboŋ
anə. Wù ri dè yusè mù cèpgè yà' ye zinè.

Ncèp Nè NgòLəsə

¹³ Bum ŋkàũntɛŋ sè mù tse' ngòcòm fa
wu, fana mù nè kà yà' ndzənə n̄wàk còm
yiskok. ¹⁴ Bùsè mù sè lap mandzè mvèk
momjo ngòkə yə wu, ya nge vesùu yenə
lis, nè taan ngàm. ¹⁵ Nge' àm, cum còŋ.
Bùu nge' yo sè wo cu fej cèpsə gèsə wu
pwe'fo'. Cèpsə fa ves nge' avès wèŋ mò'fis
mò'fis.

Nwàk JUD

Jud nà yi à ye moma Jem à còm nwàk nè'e yi. Bwiin dukgè dè wo à ye bwema Jisòs Krest, megu dè wo à ka yàwo ve'nè com (ye Mátìyò13:55). Yi à còm nà' ngòtip bwiñ dè yà'a jəñ nkərə̀ bũu bum sè bũu mok wèñ sè yè'rə̀ fa bwiñ yà'a. Wo à sè cwi bũsè nza' Nwi nà sè duk dè aco nwè gũ bup mok ntèñ, bũsè Nwi a swi wes fa bwiñ bup awo lañ. Jud sè duk dè bũu yà'sə̀ ka Nwi riñ lok nè kè' mò'fis fana Nwii nè kà wo mè'rə̀.

1 Còm nwàk nè'e mùu Jud. Mù ngà fàk Jisòs Krest, nè ye moma Jem. Mù sè còm fa nà' bohòwèñ sè Tè' àvès Nwi a dzəm wèñ, nè swèk wèñ fana Jisòs Krest sè jəñ nkərə̀ bohòwèñ yà'a. 2 Mù lèñ dè Nwii koksə̀ manziñ bohòwèñ, nè gũ dè wèñ cum bə̀ fifi sè'. Mù sè lèñ sè' dè wèñ ye nè rɛɛñ dzədzəm ye nè. Mù lèñ dè wèñ tse' bum ye'sə̀ nduk nè nduk.

Ngàa Yə̀rə̀ Fa Bwi Bum Mvwès

3 Nge' am wèñ, mù a sè dzəm wùriñ ngòcòm fa wèñ bə̀ nzak lùñ nè Nwi a fa vesùwèñ nè. Mù tsərə̀ fe'lə̀ mankwèñ dè mù com fa wèñ lè ngòlù gəgəñ ngònonjə̀ mali ntirè nè wèñ a dzəmtse' bə̀ liñ Krest nè. Nwi a fa bũu ye wèñ nà' nè kè' mò'fis, nè anə̀ kà mok kupsə̀ yuk. 4 Mù tsərə̀ ve'nə̀ bũsə̀ bũu mok sè wo a bèn ngòri Nwi wèñ a wooñ ni mənğorə̀ wèñ anə̀. Wo sè ləp ngòcwí bũsə̀ ncèp nè nà' sè tsə̀' bwiñ bə̀ bòvəm nè Nwi tse' nà' bohòvès nè. Wo cwi ncèp nè ya wo tse' mandzè nè ngògə̀ nsəp bup nè wo dzəm ngògə̀ pwe'. Wo gũ ve'nə̀, nè sè dzeen Jisòs Krest nè yi Masà nè ye Tà àvès yi yiyi nè. Wo à còm nonjə̀ yà' ndzənə̀ nwàk Nwi lañ dè Nwii nè kə̀ yeñsə̀ nsəp bə̀ anə̀ ngə̀'.

5 Wèñ ri bə̀ ncèp nè mù sè duk dè mù cep fa wèñ nè'e pwe'fo' lañ, fana mù dzəm ngòcèp mali fa wèñ nà', ya wèñ tsərə̀ li nà' fo'. Ncèp nè dè, ghà nè Tà anə̀ tesə̀ bũu ye wèñ fana wo tesə̀ mvwe' nzeñgòn ljiñ yà'a, à kə̀ dzèñ mankwèñ yi à zə̀ mali bũu mok mutsətsə̀rə̀ wo sè wo à ka duk ye yuk wèñ. 6 Mòok sè' dè masinjàa Nwi sè wo à ka mvwe' sè Nwi à dè wo cum fo' sè cum yà'a, wo à tasə̀ wo bə̀ kwan nè nà'a nè kà fiñ yuk. Wo à mak gèsə̀ lówo sè mvwe' sè ndzəm señ tə̀ nkin, nè sè tək nũmbu nè ghan nè Nwii nè sak bwiñ nè. 7 Wèñ kuk ja'a na lak Sodòm bə̀ Gòmora, nè ye bə̀ buk lak sè yà' à kəpə̀ fo' yà'a nè. Bũu sè fo' sè à sə̀ gũ bup, nè sə̀ ko sàhà nsəp nè anə̀ ye co nwè kà ve'nə̀ gũ yuk, nè kà mbeñ kòm lók. Anə̀ geñ wo ye ngə̀' sənə̀ mis nè nà'a kà liñgə̀. Yè'sə̀ à ye ngòsə̀ bwiñ pwe' ntu' dè wo yuk duk, nè kà nsəp anə̀ gə̀.

8 Bũu sè wo a ni mənğorə̀ wèñ yè'sə̀ wèñ, wo ka yàwo zok yeñ. Wo tsərə̀gə̀ bum sè yà' ka zeñ yeñ fana wo gũ bup bə̀ ni' awo, nè kà jàan Nwi co yumok jə̀, nè sə̀ yak masinjàa Nwi wèñ sè wo sè ghan wùriñ ye. 9 A mègù-a sè n̄kum masinjà Nwi nè liñ ye dè Makè nà'a, ghà nè bə̀ Satà à kùəm bə̀ vè ni' Musi nà'a fana yi à ka ze' nè ncèp nè bup cep fa. Yi à duk fa mègù nà' dè, <<Mù mè'rə̀ wu wèñ Tà.>>

10 Bohòbũu ye'sə̀ yàwo, wo yàk bə̀ bum sè wo ka bə̀ zeñ rɛɛñ mwè. Wo mègù co nàam n̄gan, wo gũ mègù bum sè yà' kok sə̀ ntuũ wo. Wo gũ ve'nə̀ fana, wo sə̀ jəñ naan̄ nzak mù tuhù wo nè nà'a nè lèsə̀ wo ntsə̀mòk. 11 Wo cu bup. Wo sə̀ yù kuu Ken nè yi à zə̀ moma ye. Wo cañ gbu sənə̀ bup dè ya wo tse' mbàm fo', mvə̀' nè Balàm anə̀ gũ yà'a. Wo nè kpə̀ sə̀' bũsə̀ wo a gũ tu bohòNwi mvə̀'nə̀ Korà à gũ tu, nè kpə̀ yà'a. 12 Ghà nè wèñ cugə̀ ngòzu zəzu awèñ co bũu Jisòs wèñ fana bũu ye'sə̀ wèñ sə̀ jəñ və̀ fa wèñ marè'tu. Wo cu, nè sə̀ no rük mvwe' mò'fis, nè sə̀ tsərə̀ megu ni' awo, nè kà marè'tu tse'. Wo mègù co mbàk nè fəfə̀ kə̀ bwi' samsə̀ nà' ya nà'a kà mbuj ntòli. Wo co tə̀ sè mvək a kərə̀ co wo zəm nto' lañ fana wo kà zəm. Wo co tə̀ sè wo cok fis yà' co'o fana yà' kpə̀ bup. 13 Wo mègù co ndzəp nè fəfə̀ bwi'lə̀ nà' fana bup sè wo sə̀ gũu sə̀ ye co jep sè yà' duk na mù tu ndzəp anə̀. Wo co n̄kəñkəan̄ sè wo a jəm mè'rə̀ bù'rə̀ awo sè wo təəñgə̀ fo' sə̀. Nwi a fəhu nonjə̀ fa wo mvwe' n̄kəñkes ndzəm nè wo nè kə̀ cu ca mvèsə̀ lañ.

14 Enòk nè wu ta yè jə̀ muni' Adàm, yi ye tàcici nè sàmba nà'a, yi à cèp fa' sè' bə̀ nsəp bə̀ ènə̀. Yi à duk dè, << Wèñ ye, Tà sə̀ və̀ bə̀ masinjàa ye sə̀ rərəñ ve'e ncùhù nduk nè nduk. 15 Yi sə̀ və̀ ngòkə̀ sak bwi pwe'. Yi nè gũ nzak ko wes bũu sè wo à ka Nwi yuk bũu nsəp bup awo sè wo à sə̀ gũu, nè ye bup sè wo à cèp yà' bə̀ liñ ye wèñ. 16 Bũu ye'sə̀ wèñ n̄wəm kə'gə̀ dè bum sə̀ kà bə̀, nè sə̀ ce'e bum sè yà' kà bəhon yeñ. Wo gũ mègù bum sè n̄tum awo sə̀ dzəm. Wo ngàa kùm ngùñ, nè sə̀ cep la'rə̀ bonjə̀ fa bwiñ cù wà, ya ma nè njàwo sə̀ bonj.>>

Jud Fa Krətèñ Wèñ Ntip

17 Bohòwèñ yàwèñ fana bwema am wèñ, wèñ kà dè wèñ swi bisə̀ yusə̀ ngàa n̄tum Tà àvès, Jisòs Krest, à tsə̀' dè yà'a nè kə̀ ye ntsə̀mòk yà'a duk. 18 Wo à tsə̀' wèñ duk dè, <<Ghà nè nzeñgòn̄ kəpə̀ ngòmè n̄uu fana bwiñ nè tesə̀ və̀, nè sə̀ ywi'lə̀ wèñ. Bũu ye'sə̀ wèñ, wo kà Nwi yu'gə̀. Wo gũ mègù bum sè n̄tum awo sə̀ dzəm.>> 19 Yà'a wo sè wo jə̀ vègə̀ gəgə̀' à mənğorə̀ bwiñ. Wo yà'sə̀ bũu nzeñgòn̄ wèñ, wo ka Yòñsə̀ nè Nwi nè tse'.

²⁰ Bwema am wèŋ, bohòwèŋ yàwèŋ fana wèŋ lap mandzè ñgòtəŋ mali gũgũŋ bə Ntirè nè Bəboŋ nè wèŋ à dzəm nà' nə; Nwi ànə niŋtsok fa wèŋ nà' yi. Wèŋ sə lɛŋ, wèŋ sə yu'rə bohòYòŋsə nè Rəreŋ mvə'nə yi sə tsə' wèŋ mandzè nè ñgòlɛŋ bohòNwi.

²¹ Wèŋ sə gi mali bə mandzè nè co Nwi sə dzəm mali wèŋ fo'. Wèŋ sə gũ vɛ'nə, mvə'nə wèŋ sə tək Tà Jisòs Krest də yi nè kə jə lo wèŋ bə koksəmanziŋ ye, nə fa ves lù nè nà'a nè kà mè yuk nə.

²² Wèŋ tse' koksəmanziŋ bohòbũ sə wo sə mùu mali vəm bə ma nè Nwi nə.

²³ Bũ mok wèŋ cu sə wèŋ tse' ñgòcaŋsə gesə fis wo co wèŋ sə fis wo sə mvwe' mis. Mook sə wèŋ nè koksə manziŋ bohòwo. Megu də wèŋ sə lək bup awo sə wo sə gũ sə. Wèŋ kà cəək awo sə wo a gũ bupsə yà' bə bup awo yà'a bə bo awèŋ jwèŋ lok.

Vesùwèŋ Kwasə Nwi

²⁴ Vesùwèŋ kwasə Nwi nè aco yi noŋsə to wèŋ, wèŋ kà gbù nə. Ghà nè yi nè ni ñàaŋ ye, nə sə sak bwìŋ, yi jəŋ və wèŋ ñgòkə təŋ kù mantombii yi, wèŋ təŋ jì nzak, nə kwa wùriŋ. ²⁵ Vesùwèŋ kuksə Nwi nè yi mègù Nwi yi nə. A yi nè yi a fa vesùwèŋ lùŋ ndzə bohòTà àvès, Jisòs Krest nə. Kəkukəsə ye bə liŋ ye, nə ye gaŋ ñkum ye sə ghaŋ sə, ñàaŋ yee kà kə mè yuk. Bum yè'sə ye vɛ'nə mvə'nə yà' à yè jə, nə kə dzeŋ ntinə, nə ye mvèsə nè mvèsə. Yà'a ye vɛ'nə.

Nwàk Bum sè Nwì à Nitsè' Fa Jon

Nwàk nè Jon à còm ènè nà' sè tsè' bum ñkàùñtèñ sè yi à sè yè yà' co yi sè yè lo, nga Nwì sè nitsè' fa yi yà' yi. Jon nè dū' nja dè Nwì a nìñ fa yi bum yè'sè, dè anè kà sàp nga yà' bùùñ vè zìnè lañ. (Tañ mbùp 1:1). Ncèep gbù' ndzèné ñwàk èné wùrìñ. Bum mok sè yi à yè sè, a sè wo à còm yà' ndzèné ñwàk Nwì ma nè Rùk nè zòm nè sè'. Bwùñ jègè gbù' sè, nè sè tsok rèñsè lo yà' bè mandzè zèzok wùrìñ. Megu dè tu ncèp nè ñwàk nè tse' ngòtsè' fa bwìñ nè nòyè sè jèja dè Nwii nè ghak bùù sè wo sè bèñ yi bə Satà pwe'fo' ndzè bohòJisòs Krest. Fana yi nè sè cum bə bùù sè wo à còm liñ awo ndzèné ñwàk liñ sè. Wo nè ye bùù ye, yi ye Nwì yà'wèñ sè'.

A ye-a sè' dè bum sè nja sè ka pwe' pap rèèñ wes fana nga còm ñwàk nè sè tsè' fa vesùwèñ dè bùù sè wo ta-a, nè sè yu'rə bum sè ndzèné ñwàk èné fana Nwii nè se wo (tañ mbùp 1:3).

Bum Sè Wo A Còm Ndzèné ñwàk Nè

¹ Nè'e ñwàk bum sè Nwì à nitsè' fa Jisòs Krest dè nà'a tsok fa ngàa fàha nà' wèñ, dè yà'a nè ye ve'nè ghàr. Anè gen, Jisòs tum sè masinjà ye dè nà'a kè tsok fa ngà fàk ye Jon bum yè'sè. ² Fana Jon nè bə tu ye à còm ncèp Nwì nè Jisòs à nitsè' fa yi nè pwe'. Yi à còm, nè ñiñtsok fa bwi jèja kwarangan. ³ Rènji bohòndàanwè pwe' nè yi jè ncèp nè nà'a vè bohòNwì èné, nè tañ fis nà' mutsè. Rènji sè' bohòbùù sè wo yuk ncèp èné, nè gù mvè'nè nà' sè duk sè', bùùsè mvək nè bum yè'sè nè ye sè kùəp lañ.

Jon Cèpsə Coos Sə Samba Sə Nze Esiyà Sə

⁴ Mù Jon ngà còm ñwàk nè'e, mù sè cèpsə wèñ coos sè sàmba sè mvwe' nzenğon Esiyà yà'a bəbon. Mù leñ dè Nwii gù wèñ bəbon, nè fa wèñ fifi sè'. Yi Nwì nè yi cu nga'a, nè ye nè yi à ye to mantombi, nè ye fe'lə sè' yi nè yi nè kə vè fe'lə nè. Bəbon bə fifi èné nè nà' vè bohòyònsə sè sàmba sè wo tə mvwe' kapraak ye sè, yà'a ye bohòwèñ sè'. ⁵ Bəbo èné vè bohòJisòs Krest sè', nè yi ñwè nè aco a naanju bohòyi co ngà tsè' zìnè bə bum Nwì. A sè' yi nè Nwì à lòkok sè to mvwe' kpə fana yi ye ñkum bohòñkum sè sè nze pwe' yi. A kwasè yi bùùsè yi à dzəm wè, nè kpə bohòvès sè' dè ya yi fiñ me'rə fis ves mvwe'

bup avès bə nduəm ye. ⁶ Yi a gù ves ngòye bùù sè mvwe' gan ye. Nè gù ves sè' ngòye co ngàa fa satikà', nè sè fa gùrè ngòkùksə liñ tē' ye Nwì. Bwìñ kùksə Jisòs nè, ñàan pwe' bohòyi nè mvèsè nè mvèsè. Yà'a ye ve'nə. ⁷ Wèen ye, yi sè vè ndzèné mbàk fana, lis bwì pwe' nè ye yi. Bùù sè wo à sòp yi nè ye yi sè'. Bùù sè sənə nzenğonə pwe' nè warə dè, <<A jap mù yà'>> bùù vèvè ye nè. Yà'a mvè'nə a nè ye li ve'nə. Yà'a ye ve'nə. ⁸ Tà Nwì àvès sè cèp dè, <<Ngòyèto a mù, ngòlèsə a sè' mù.>> * Yi Nwì nè yi cu nga'a nè ye nè yi à ye to mantombi, nè ye fe'lə sè' yi nè yi nè kə vè fe'lə nè. Yi tse' nàñ pwe' yi, ñàan mok ka sè yà' càsè yi mok cum fe'lə.

Jon Yə Jisòs Bə Lis

⁹ Mù Jon nè mù sè còm ñwàk nè'e, mù moma àwèñ nè vesùwèñ a bə'lə mvwe' mò'fis bə Jisòs. Vesùwèñ sè yə lònggə' bəbè', nè sè təəñ guguñ bùùsə a tse' lo' Jisòs co ñkum àvès. Numbu mòk à ye nga mù cu mvwe' mulak mòk nè wo to nà' dè Patmòs. Mulak èné à ye ndzè tsətsə'rə ndzəp. Wo à bə' gesə lòmù fo' dè bùùsè mù à sè tsòho ncèp Nwì nè ye bum sè Jisòs à nitsè' dè yà'a zìnə sè. ¹⁰ Mù à ye fo', nga a numbu dzəə bùù Nwì wèñ. Yòñsè nè Nwì à vèə, nè kotse' mù ghà ànə. Mù yuk nga ngi mòk sè cèp fə ñkwèèñ mù co wo sè fəəp ntàñ ve'e. ¹¹ Ngì nè duk fa mù dè, <<Jəñ ñwàk, nè com bum sè wù sè ye yè'e, nè tum fa lo coos sè sàmba. Coos sè mvwe' lak Efesò, Siminà, Pègamum, Tiyatirà, Sadis, Filàdefiyà nè ye Làòdisiyà.>>

¹² Anə gen mù bùùñ dè ya mù ye ñwè nè yi sè cèp bohòmè èné. Mù à bùùñ, mù ye yumok sàmba co bəbwe dzòok sè wo à gù yà' bə nsəp nteñ nè wo toğè nà' dè guù nà'a, sè co wù tes kàk mbwa. ¹³ Mù ye ñwè nəmòk nga yi səsə co mo ñwè, nga yi tə mutsətsə'rəə bəbwe dzòok tes kək sə. Yi à ni tse' cək nè nà' sap co sàro. Yi swi' tiñ yak nà' manğùu bə korə nè wo à gù nà' sè' bə guù. ¹⁴ Nùəmtu ye sə fop pup pup co mbàk. Lis ye sè kùə co lum mis. ¹⁵ Kùu ye à sè rəñ daañ daañ co nteñ nè wo tē kə vòho. Ngì ye ye co sè gbù cəwə ndzəp nè ghan. ¹⁶ Yi à kotse' ñkəñkəñ sàmba ndzèné bə ma zəu ye. Fèk mòk nè nà' à tse' ncuəp ma ba à tesə tsə kə cùhu yi sè'. Si ye à sè rəñ co nùm sè to nè maràñ.

¹⁷ Mù à yə yi, mù coho gbù noon tson mvwe' kùu ye, co ñwè nè yi kpə lañ ve'e. Fana yi naan fa mù bə ma zə ye mù ni'l, nè duk fa mù duk dè, <<Kà wəp. A mù nè mù mantombi nè ye mankwèñ sè' mù.

* 1:8 1:8 Wo à còm to ñwàk nè'e, mvwe' sè Yamba sè cèp dè ngòyèto à ye dè Alfà bə ncèep Griik. Mvwe' sè Yamba sè cèp dè ngòlèsə à ye dè Omegà bə ncèep Griik. Alfà ye ncòm nè nà' yèto ncòm Griik sè, Omegà ye nè nà' lèsə.

18 A mù nè mù cu ñwəm nò. Mù à kpɛ, nè lokok fe'lə sɛmɔk. Mù nè cum mok mvèsə nè mvèsə. Ki nciu kpɛ nè ye nzenɔ̀n yònsəò bù kpɛkpɛ pwe' cu ndzə bohòmù. 19 Còm-a bum sè wù yə nga'a yè'e pwe' ndzə ñwà'à. Còm sè yà'a nè ye nga'a nè ye sè yà'a nè kə ye ntsə'mòk sè'. 20 Mù rɛnsə wu bə bum sè wù yə sə. Nkə̀nkàan sè sàmba sè wù yə ndzə bohòmù yà'a, a masinjaa am sè wo kùkgə coos sè sàmba sè. Bəbwe teberəò kàak sè sàmba sè yàwo coos sè sàmba sè.>>

2

Nwàk Cos Nè Mvwe' Lak Efesò

1 Nwè nè mù à yə nè à duk fa mali mù sè' duk də, <<Còm fa masinjà àm nè yi kùkgə cos nè mvwe' lak Efesò'nà'a duk də, nè'e ncèp nè nà' vè bohònwè nè yi kotsə' ñkə̀nkàan sè sàmba sè ndzə bohòyi. Nə ye sè' yi nè yi giké'gə mʉtsətsə'rəə bwe dzòok sè kàak təəngə mbwa sè. 2 Mù ri wes ncu àwèñ pwe'fo'. Mù ri mvè'nè wèñ fàkgə bə ñan, nè ye mvè'nè wèñ sə ko ntum, nè sə təəñ mali gugun. Mù ri mvè'nè wèñ sə jùm fis bùu sè bup mʉngorè wèñ yà'a sè'. Nə riñ fe'lə mvè'nè wèñ a mʉmsə ja'a bùu sè wo sə duk bərə basə də wo ñgàa ntum am nga wo ñgàa mvwès yà'a sè'. 3 Wèñ sə ko ntum, wèñ a yə ñgə' bùu mù cəbàə, nè kə tɛnsə. 4 Megu də yumook nè' nè nà' sə kà mu vesùwèñ bə. Yu nè də wèñ sə kà mu mok mvè'nè wèñ à sə dzəm to mu mantombi yà'a mok dzəm fe'lə. 5 Ye də wèñ tsəə fəsə mvè'nè wèñ à sə dzəm to mu yà'a, nè bwi fa bup awèñ ñkwèn, nè sə gù mʉmvè'nè wèñ à sə gù to mantombi. Wèñ kà-a ve'nə gù, mù və, nè kə cok fis gesə teberə àwèñ nè kàak təəngə mbwa nà'a. 6 A ye-a sè ve'nə fana yumòok nè' nè sə bòmù vesùwèñ bùu zɛñ. A də wèñ sə bèn bum sè bùu Nikolà wèñ sə gù yà'a nè bup sè' co mvè'nè mù sə bèn yə'. 7 Nwè nè yi tse'-a ntu' ñgòyuk bum bə zɛñ, yi yuk-a yusə Yònsə Nwi sə cèp bohòcoos sə. Nwè nè yi təəñ-a gugun tətè nè ghak mʉmumsə fana nà'a yi nè Nwi nè fa yi mandzə də yi ni lo nè kə zə nto' tɛ lùñ nè yi à bì nà' mvwe' nzum ye nə.

Nwàk Cos Nè Mvwe' Lak Siminà

8 <<Còm fa masinjà àm nè yi kùkgə cos nè mvwe' lak Siminà nà'a duk də, nè'e ncèp nè nà' vè bohòyi nè yi mantombi sè' yi, nè ye mʉnkwèñ sè' yi nè. Yi nè yi à kpɛ, nè lokok fe'lə sɛmɔk nè. 9 Mù ri ñgə' nè wèñ sə yə. Mù ri də wèñ ñgàa jùj. Nga zinə nè də wèñ ñgàa ghàk bə mandzə mòk. Mù ri nsàap mvwèes sè bùu sè wo sə to borə ni' awo də wo bùu Jus yà'a sə ci' fa wèñ yà'a sè'. Bùu yà'sə wo ka bùu Jus yɛñ lok, wo yà'sə bəp bù

Satà wèñ. 10 Nga sə də a və-a bohòwèñ sè nsàp ñgə' nè fòpwe', kà də wèñ wəp duk. Yèè, Satàa nè mʉmsə wɛñ, nè gesə mok sè mʉtsətsə'rəə wèñ anə mù ndapndzəmè. Nsàp ñgə' ànə nè cum dzɛñ megu nùumbu hum. A ye-a sè də wu nè kpɛ bùu mù, wù təəñ mali bohòmù gugun, ya mù nè lak wu bə tam nè nà'a lùñ nè. 11 Nwè nè yi tse'-a ntu', yi yu'rə-a yusə Yònsə Nwi sə cèp bohòcoos wèñ. Nwè nè yi təəñ-a gugun, nè ghak mʉmumsə fana ye də kpɛ nè nà' sə vè mʉnkwèñ nè kà yi jwèñ lok.

Nwàk Cos Nè Mvwe' Lak Pegamùm

12 <<Còm fa masinjà àm nè yi kùkgə cos nè mvwe' lak Pegamùm nà'a duk də, nè'e ncèp nè nà' tèsə vè mù cùhu ñwè nè yi tse' fèk nè bə ncəp ma ba nè. 13 Mù ri mvwe' sè wèñ cu yà'sə bəboñ də a fo' mvwe' ntum lak Satà. Mù ri də wèñ sə duk mègù də wèñ bùu am. Wo a zə Antipà nè yi à sə ye zinə bohòmù fa'nə, də bùusə yi à cèp fis jəja də yi ñwè àm. Wo à zə yi ve'nə, wèñ kà mu sè' bèn. 14 Megu də bum mok cu sè wèñ sə gùu sè yà' sə kà mu bə. Bùu mok cu mʉtsətsə'rəə wèñ sè wo sə gù nsàap bum lak sè co rùm wèñ, co sè Balàm à sə yə'rə fa bwi yà'a. A yi nè yi à tipsə Balàk ñgòjə lòbùu Izurə wèñ mvwe' gù bup nè. Yi à gù ve'nə ñkun wo sə zə bum sè bup sè co bum rùm, nè sə kohò sàhà sè'. 15 Bùu mok cu mʉngorè wèñ sè' sè wo sə be' mandzə Nikolà. Wo sə gù nsàap bup sè Balàm à yə'rə yà'a. 16 Ye də wèñ kupsə-a wàp, bwère mù nè və ve'e nənàk, nè lə ves bùu yà'sə wèñ bə fèk nè mù cùhu mù nè. 17 Nwè nè yi tse'-a ntu' ñgòyuk bum fo', yi yuk-a bum yè'sə sè Yònsə Nwi sə cèp bohòcoos sə. Nwè nè yi təəñ-a gugun tətè nè ghak mʉmumsə fana, mù nè fa yi bèn Nwi sè kaco lis ye yə' yɛñ sə. Mù nè fa fe'lə yi lis nè fəfop nè wo còm naan lɛñ sè fi mbwa. Nwè nəmòok nè kà lɛñ sè ri lok. A nè riñ megu yà' ñwè nè mù fa yi yà' nè.

Nwàk Cos Nè Mvwe' Lak Tiyatirà

18 <<Còm fa masinjà àm nè yi kùkgə cos àm nè mvwe' lak Tiyatirà nà'a duk də, nè'e ncèp nè nà' tèsə vè mù cùhu mò Nwi. Yi nè lis ye sə kuə co ləm mis, kùu ye sə rɛñ daən daən co nɛɛñ nè wo tɛñ kə misə nè. 19 Mù ri ncu àwèñ bəboñ. Mù ri də wèñ tse' ntum nè ñgòdzəm mòk bə mòk. Mù ri sè' mvè'nè wèñ tə bə mandzə nè zinə bohòmù, mù ri də wèñ fàkgə gugun, nè sə ko ntum sè'. Mù ri sè' lan də bum sè wèñ sə fàk nga'a pwe'fo', bəghak zɛñ nè nonşə mvè'nè à ye to mantombi. 20 Mègù də yumòk cu mò'fis nè wèñ sə gù nè mù ka nà' dzəm. Yu nè də, wèñ sə mè'rə ñwà nè wo to yi də Jesebè nà'a ñgòcu mʉtsətsə'rəə wèñ. Yi sə duk də yi

sə tsòho ncèp Nwi, nga a mvwès wà. Yi sè gè bùu am wèj ngòkoho sàhà, nè sè zə k'ca bum rùm wèj nduk. ²¹ Mù a fa yi mùm'vək momjo də ya yi tən'sə ngògù bup ye sə, fana yi kà dzəm ngòmè'rə ko sàhà dzəm. ²² Ye də mù nè gu yi, yi kok kèe yiyan maràn ya bə bùu sè bə yà'wèj kogə nto sə wèj nè ye ngə' bəbòjni. Mù nè gu li ve'nə tse'nga wo mè'rə mandzə àwo ànə. ²³ Mù nè zə bwe ye sə pwe'fo'. Mù nè gu ve'nə ya cos pwe' riŋ də mù ri tse' v'əəm bwi pwe'fo'. Mù nè lak ndaanjwè pwe'fo' mvə'nə yi à gù fàak ye.

²⁴ <<Nə ye də bohòwèj bwes bùu sè mvwe' lak Tiyatirà, wèj a ka mandzə Jesebè nè yun. Wèj na ka bum nwanjwa sè Satà sè ri. Ye də bohòwèj yàwèj, mù ka yumok zok sè mù sè duk wèj gu tse'. ²⁵ Megu də wèj kotse' bum sè wèj a yə'rə yà'a cùk tətè mù bwi və. ²⁶ Nə ye də bohòbòp bù nè wo tə guguŋ tətè nè kə ghak məmumsə, nè sə gu yusè mù sè dzəm, fana mù nè fa wo njan bə bòop lak sè zəzok sə pwe'fo'. ²⁷ Mù nè fa wo njan sè sè' mvə'nə t'è am a fa mù. Wo nè sə sak ganj mutuhù bòop lak yè'sə bə ntò' njkum nè wo à gù nà' bə nten. Wo nè ləp və'rə yà' co mvə'nə njwée ləp və'rəgə kùun ncək yà'a. ²⁸ Bùu sè wo ghak məmumsə yè'sə, mù nè fa wo sɛntsok sè'. ²⁹ Nwə nè yi tse'-a ntu' ngòyuk bum fo' fana yi yu'rə-a bum sè Yòjsə Nwi sè tsə' fa coos sə.

3

Nwàk Cos Nə Mvwe' Lak Sadis

¹ <<Còm fa masinjà àm nè yi kùkgə cos nè mvwe' lak Sadis nà'a duk də, nè'e ncèp nè nà' tesə vè bohòyi nè yi tse' yòjsə Nwi sè sàmba, nè tse' nkəŋkəan sè sàmba sə. Mù ri ncu àwèj nè wèj cu nə. Bwiŋ tsərəgə də wèj cu njwəm, nga wèj a kpə lan. ² Wèj lokok mvwe' lo wàp, nè lum sə fe'lə muyòjsə nè nà' sə kàha mali nà'a, ya kà də nà'a kpə liŋ wə sə duk. Mù yə də ncu àwèj ka kəkurə pap mantombii Nwi yəj. ³ Ye də bəghak də wèj tsərə fəsə mankwèj bə bum sè wèj ànə yuk to yà', nè jəj yà' yà'a. Wèj sə gu yà', nè bwi fa bup awèj njkwèj. A ye-a nga wèj ka lokok, ye də mù nè və nè kə tsej wèj co ngà yə və yi, wèj kà mvək nè yi və nə ri.

⁴ <<Megu də wèj bwi' Sadis mok sè wèj ka nkəun yəj, wèj a nòjsə ni' awèj rərəj. Bùu yà'sə nè nitse' cəək sè fəfop, nè gi venə wèj bùusə wo kəkurə ngògi venə wèj ve'nə. ⁵ Bùu sè wo təəj guguŋ tətè nè ghak məmumsə fana wo nè ni cəək fəfop sè' ve'nə. Nə ye sè' də mù nè kà liŋ awo ndzanə nwàk liŋ yisə fis. Mù nè təəj mantombii T'è' am nè ye masinjaa ye wèj, nè tsok jəja də wo bùu am. ⁶ Nwə nè yi

tse'-a ntu' ngòyuk bum bə zəj, yi yu'rə-a bum sè Yòjsə Nwi sè tsə' fa coos sə.

Nwàk Cos Nə Mvwe' Lak Filədəfiyà

⁷ <<Còm fa masinjà àm nè yi kùkgə cos nè mvwe' lak Filədəfiyà nà'a duk də, nè'e ncèp nè nà' tesə vè bohòmo Nwi nè rərəj, nè ye sə' yi nè yi zinə nə. Yi tse' ki ncu njkum Devù ndzə bohòyi. Yi lok-a ncu sə, njwə nəmòk kà mùk, yi mùk-a yà', njwə kà sə' lok fe'lə. ⁸ Mù ri ncu àwèj. Mù ri də wèj a ye-a sè ji njan, wèj sə yuk duk àm lan. Wèj a ka də wèj ka bùu am yəj sè' bəj yuk. Ye də mù a mùk nòjsə fa wèj ncu sè kaco njwə nəmòk lok yà' yəj. ⁹ Wèj ja' àwèj mvə'nə mù nè gu bùu sè wo bòp bə Satà, nè sè ci' mvwès də wo bùu Jus yà'a nè. Mù nè gu wo ngòkə təəj bə tumfərə sə nk'i' wèj, nè wup fa wèj bo, ya wo riŋ də mù dzəm wèj. ¹⁰ Wèj a yuk duk àm, nè təəj bə kontum lan. Mvə'nə wèj a yuk mù ve'nə, mù nè nòjsə wèj bəbòj, ghà nè ngə'ə nè və sənə nzenjgònə pwe' ngòmumsə bwi.

¹¹ <<Anə kà sàp nga mù vè lan. Wèj kotse' bum sè wèj tse' yà'sə cùk. Wèj kotse' cùk ya njwə nəmòk kà lələk awèj nè kə fəp jə lò. ¹² Bùu sè wo təəj-a guguŋ tətè nè ghak məmumsə fana mù gu wo co tən-ndap Nwi àm, wo nè mam fo' tətè nè kà cohòyuk. Mù nè com naan liŋ Nwi àm muni'i wo. Mù com naan fe'lə fa wo liŋ lak Nwi àm nè nà'a də, Jòrsaləm nè Fi, nè nà' sə tesə tsooj mabu bohòNwi àm nè. Mù nè com naan fa wo liŋ am sè fi muni'i wo anə sè'. ¹³ Nwə nè yi tse'-a ntu' ngòyuk bum bə zəj fana yi yu'rə-a bum sè Yòjsə Nwi sè tsə' fa coos sə.

Nwàk Cos Nə Mvwe' Lak Làòdisiyà

¹⁴ <<Còm fa masinjà àm nè yi kùkgə cos àm nè mvwe' lak Làòdisiyà nà'a duk də, nè'e ncèp nè nà' tesə vè bohòjwə nè liŋ yee də, <Yà'a ye ve'nə.> Yi zinə, nè ye njwə nè aco a naan to bohòyi. Nwi à gù bum pwe' də yà'a yeto və bohòyi nè. ¹⁵ Mù ri ncu àwèj bəbòj. Wèj ka bohòmù fifi yəj, nè kà cəcuŋ sè' ye. A nè bəj ghak də wèj ye lə mòk mətətə'rəə bòop bum sè ba yè'sə. ¹⁶ Nə yeè nè də wèj mègù yəyərə fana mù nè te fis mak wəj mù cùhu mù fo'. ¹⁷ Wèj sə duk də wèj ngàa rən'si nè ye ngàa ghək də wèj sə kà yumok jamə. Wèj sə duk ve'nə, nè kà ri də wèj co bwiŋ koksə manziŋ bohòwèj ri. Wèj ngàa jìj, sə gi mbwè to, nè ye ngàa ntwi lis. ¹⁸ Ye də mù sə tip wèj duk də, wèj və kə ywiŋ gu sè wo a t'è rən'sə yà' daan, daan bohòmù, ya nga wèj tse' ghək. Wèj kə ywiŋ jəj cəək fəfop sè' bohòmù ya nga wèj lok mar'ətu awèj fo', nè ywiŋ ncèp sə ya nga wèj gesə mulisə wèj ya wèj ye bum. ¹⁹ Mù jwagə njwə nè mù dzəm yi,

nə təkse sè' yi nə, ya nɔa yi tse' ŋkərə. Ye də wɛɛŋ ye cəcuŋ, nə bwi fa-a bɔp awɛŋ ŋkwɛŋ. ²⁰ Wɛɛŋ ye, m̀ tɔ sɛ ncuhu, nə sɛ kum; a ye-a nɔa ŋwɛ̀ nə yi yuk ŋi àm nə muk fa m̀ ncuu sɛ fana, m̀ nə ni lo munda'à yi anɔ. M̀ ni lɔmbwa, vesi zɔ be'lə bɛŋ mvwe' m̀ fis. ²¹ Ŋwɛ̀ nə yi tɔɔŋ-a gɔgɔŋ tètè nə kɛ ghak m̀mumsɛ̀ fana m̀ nə fa yi mandzɛ̀ ŋgɔcu vesɛ̀ m̀mvwe' kaprək àm. Yi nə cum be'lə venɛ̀ mvè'nè m̀ ànɔ ghak yàm sɛ', nə kɛ cum be'lə ves Tè' àm m̀nɔ kaprək ye. ²² Ŋwɛ̀ nə yi tse'-a ntu' ŋgɔyuk bum bɛ zɛŋ, yi yu'rə-a bum sɛ̀ Yɔŋsɛ̀ Nwi sɛ̀ tsɛ' fa coos sɛ. >>

4

Jon Yə Kaprək Nwi M̀bu

¹ Yà'sɛ̀ ànɔ ca wes me fana m̀ ye fe'lə yumok sɛ̀mok. M̀ à yɛ nɔa ncuu sɛ̀ m̀bu m̀hu nòto. M̀ yuk fe'lə ŋi nɛ̀ nà' à cɛp co ntàŋ nɛ̀ m̀ à yuk to nà' fa' mantombi nà'a. Yi to m̀, nə duk dɛ, <<Kok vɛ fɛŋ ya m̀ niŋtsok fa wu bum sɛ̀ yà'a nɛ̀ kɛ ye ntse'mòk.>> ² Anɔ geŋ Yɔŋsɛ̀ Nwi kɛ kotse' m̀ ve'e ghà ànɔ. M̀ ye kaprək m̀bu anɔ nɔa ŋwɛ̀ cu mbwa. ³ Si ŋwɛ̀ nə yi à cu m̀mvwe' kaprək nə à sɛ̀ bà'a rɛŋ ke' ncòm bɛban bɛ fɛfop wɛŋ, co nsàap liis mok sɛ̀ wo togè yà' dɛ Damùn nə ye Rubi. M̀vɛ̀mvòk à g̀m dzòŋ kaprək nə. Nà' à tse' ncòm lis nə wo togè nà' dɛ emerà, yà'a co ncòm nɔa sɛ̀ fi. ⁴ M̀ à yɛ fe'lə kaprək mok hum ba-ncòp-kwè. Yà' à tɔɔŋ g̀m dzòŋ gɛsɛ̀ lòkaprək m̀k nɛ̀ ghan nɛ̀ m̀tsɛ̀tsɛ̀rè. M̀ ye b̀ ŋkwàha bwi sɛ̀ hum ba-ncòp-kwè nɔa wo nitse' cɛ̀k sɛ̀ fɛfop, nə cum yak m̀nɔ kaprək ye sɛ̀. Wo à ta tse' tãam ŋkum m̀tuhù wo. Tãam sɛ̀ à ye sɛ̀ wo à g̀ yà' bɛ guù lònŋ. ⁵ Mb̀n à sɛ̀ bà'a, nə sɛ̀ cwɛŋ vɛ mvwe' kaprək nə ve'e nɛ̀bɔp. M̀ ye kàk sãmba nɔa yà' sɛ̀ kɛ rɛŋ mvwe' kaprək nə ve'e b̀m̀m. Kàak ye'sɛ̀ à tɛ̀ bɛ tu yòŋsɛ̀ Nwi sɛ̀ sãmba sɛ̀. ⁶ M̀ ye tɛ̀m mòk mantombii kaprək nə. Tɛ̀m nə à sɛ̀ rɛŋ ve'e njàaŋ.

M̀ à yɛ fe'lə yusomòk kwè nɔa yà' tse' yòŋsɛ̀. Wo tɔɔŋ dzòŋ kaprək nə. Wo à tse' lis ŋk̀m̀ntɛŋ. Lis sɛ̀ à ye m̀ni'i wo, ma si bɛ m̀nkwɛŋ wɛŋ pwe'. ⁷ Nɛ̀ mantombi nə à sɛ̀sɛ̀ co gwim. Nɛ̀ ba sɛ̀sɛ̀ ye co ndu-mbɔŋ. Nɛ̀ te' à tse' si sɛ̀ yà' sɛ̀sɛ̀ si ŋwè. Nɛ̀ kwè nə à sɛ̀sɛ̀ ye co mpi nɛ̀ yi sɛ̀ dzòŋ dzòŋ. ⁸ Nɛ̀ fɔpwe' à tse' b̀p ntùŋfu. Ni' awo sɛ̀ à ye g̀ liis-lis, bɛ sɛ̀ ŋkwɛŋ b̀p mwè pwe'. Wo sɛ̀ yɛm ŋki nùm bɛ ndzɛm, nə kà tɛŋsɛ̀ lok. Wo sɛ̀ yɛm duk dɛ,

<<Nwi, wu rɛrɛŋ, wu rɛrɛŋ, wu rɛrɛŋ.

Wù à ye to wù, cu nɔa'a sɛ̀ wù,

Anɔ kɛ̀ vɛ̀ ntse'mòk sɛ̀ wù.

Tà mayumòk, Tà mayumòk wu Tà, Nwi nɛ̀ ghan nɛ. >>

⁹ Bum sɛ̀ kwè sɛ̀ wo à tse' yòŋsɛ̀ sɛ̀ à sɛ̀ yɛm ŋki ŋgòkùksɛ̀ nə sɛ̀ kwasɛ̀ liŋ ŋwè nə yi à cu m̀nɔ kaprək nə. Yi nɛ̀ yi cu mvèsɛ̀ nɛ̀ mvèsɛ̀. ¹⁰ Wo yɛm ve'nɔ fana b̀ ŋkwàha b̀ sɛ̀ hum ba-ncòp-kwè sɛ̀ wɛŋ gbɛ sɛ̀ nze, nə kuksɛ̀ yi sɛ̀. Wo cok nɔŋsɛ̀ tãam awo sɛ̀ mantombii kaprək ye nə, nə sɛ̀ duk dɛ,

¹¹ <<Mbè, Tà, nə ye Nwi,

wu k̀k̀urɛ̀ bohòbwi ŋgòkùksɛ̀ wu, wɛp wu nə fa wu nɔa.

Busɛ̀ wù à g̀ bum pwe' wù.

Wù à tsɛ̀rɛ̀ kok sɛ̀ wù dɛ bum pwe' ye.>>

5

Wo Sə Kùksə Mo Nsùŋgaŋ Nə Yi A Lòkok Mvwe' Kpɔ

¹ Anɔ geŋ, m̀ ye nɔa ŋwɛ̀ nə yi cu m̀nɔ kaprək nə kotse' ŋwàk mòk bo ma zɛ. Ŋwàk nə à ye nsàp nɛ̀ co wù lim nà'. Wo à còm nà' ma m̀nkwɛŋ bɛ ndzɛ ntòpwe'fo'. Wo jɛŋ liŋ, nə lem lok nà' bɛ zɛŋ b̀p sãmba. ² M̀ ye masinjà Nwi mòk nə yi tse' nɔa, yi sɛ̀ fɛŋ bɛ nɔa dɛ, <<Ŋwɛ̀ nə yi k̀rɛ̀ co yi yep fis to liŋ ye'e, nə firɛ̀ to ŋwàk nɛ̀'ndà?>> ³ Ŋwè à ka nɛ̀ m̀'fis m̀bu kɛ sɛ̀ nzenɡòŋ kɛ mvwe' b̀ k̀p̀k̀p̀ àlɛ̀ nɛ̀ co yi muk nà' yeŋ. ⁴ M̀ à yɛ ve'nɔ, waj ko m̀ busɛ̀ ŋwè nɛ̀ m̀'fis co yi muk nà' à ka yeŋ. ⁵ Fana ŋkwà'ŋwè mòk m̀tsɛ̀tsɛ̀rè sɛ̀ hum ba-ncòp-kwè sɛ̀ à duk m̀ dɛ, <<Tsɛp; kà wa busɛ̀ ŋwè nɛ̀mòk yo nɛ̀ co yi muk. Yèè, ŋwè nə wo to yi dɛ Gwim nə yi tesɛ̀ mvwe' b̀p lak Judà, nə yi ŋgwi ŋkum Devid nà'a k̀k̀urɛ̀ ŋgòyep fis liŋ sɛ̀, nə muk ŋwàk nə. Yi à ghak bum pwe' yi.>>

⁶ Fana m̀ ye Mo Nsùŋgaŋ mòk nɔa yi tɛ̀ m̀tsɛ̀tsɛ̀rè kaprək nɛ̀ bɛ bum sɛ̀ kwè sɛ̀ wo tse' yòŋsɛ̀ sɛ̀. B̀ ŋkwàha b̀ sɛ̀ hum ba-ncòp-kwè sɛ̀ wɛŋ tɔɔŋ gum gesɛ̀ lo yi m̀tsɛ̀tsɛ̀rè. Nsùŋga nə à sɛ̀ yòŋ co wo à zɛ̀ yuk yi mantombi lan. Yi à tse' ndoŋ sãmba, nə tse' lis sɛ̀ sãmba. Lis sɛ̀ sãmba ye'sɛ̀ à sɛ̀ tɔɔŋ m̀nɔ tu yòŋsɛ̀ Nwi sɛ̀ sãmba sɛ̀ yi à tumsɛ̀ vesɛ̀ yà' sɛ̀nɔ nzenɡòŋ ma nɛ̀ fɔpwe' sɛ̀. ⁷ Fana Mo Nsùŋgaŋ nə vɛ̀, nə kɛ jɛŋ ŋwàk nɛ̀ nà' ye ndzɛnɔ bo ma zɛ̀ ŋwè nɛ̀ yi cu m̀nɔ kaprək nə. ⁸ Yi ànɔ jɛŋ ŋwàk nə ve'nɔ fana bum sɛ̀ ŋwɛm kwè sɛ̀ bɛ b̀ ŋkwàha b̀ sɛ̀ hum ba-ncòp-kwè sɛ̀ wɛŋ b̀hu mantombii yi anɔ sɛ̀ nze. Nɔaŋwè à tse' liŋ, nə tse' ŋgàp nɛ̀ wo à g̀ bɛ guù bɛ lãmindà ca. Lãmindà sɛ̀ à tɔɔŋ m̀nɔ tu piriyaà b̀ Nwi pwe'fo'. ⁹ Wo à yɛm ŋki nɛ̀ fi. Wo sɛ̀ yɛm dɛ,

<<Wu k̀k̀urɛ̀ ŋgòjɛ̀ ŋwàk nə, nə yep fis liŋ sɛ̀.

Busè wo à zə wu fana wù ywiŋ fa Nwi bwi sənə nzenŋònə pwe' nə pwe' bə kpə yònə.

Wù à ywiŋ vè wo mvwe' bəop lak pwe', mvwe' ncèep lak pwe' nə ye mvwe' ŋgwii bwi pwe'fo' sè'.

¹⁰ Wù a gù wo ŋgòye mok mvwe' gaŋ ŋkum Nwi, nə gù wo ŋgòsə fa gürè co ŋgàa fa satikà'a sè ŋgòkukse Nwi.

A sè' wo sè wo nə kok ŋkum sə nzenŋònə anə.>>

¹¹ Mù à kək fe'lə mok fana mù ye masinjàa Nwi, nə yuk ŋgii awo. Wo à ye ve'ε ncùhù malà' co wù kà ta to. Wo à təəŋ dzòon kaprək nə bə bum sè ŋwəm kwè bə bù ŋkwàha bùu sè hum ba-ncòp-kwè sə wèŋ pwe' mətsetsə'rè. ¹² Wo sə yəm fuŋ fis duk də,

<<Oòwù Mo Nsùŋgaŋ nə wo à zə,

Wu kəkurè ŋgòtse' ŋàŋ.

Wu kəkurè ŋgòtse' ghək

Wu kəkurè ŋgòtse' ŋkəè' pwe'.

Wu kəkurè ŋgòtse' yòn.

Wu kəkurè wù co bwi pwe' kukse wu.

Wu kəkurè co bwi kwasə wu.

Wu kəkurè co liŋ yoo yam lo mantombi.>>

¹³ Anə geŋ mù yuk ŋgii bum sè mabu bə sə nze nə ye sè wo cu ma sə mbwè nzenŋònə wèŋ pwe'. Mù yuk ŋgii bum sè ma sə ndzəpè bə ŋgii bum sè yà' tse' yòŋsə ŋga wo cu-a sè ma fòkè fòpwe' nə pwe', ŋga wo sə yəm ŋki. Nə sə yəm duk də,

Vès kwasə wù nə wù cu mənə kaprək,

Nə kwasə Mo Nsùŋgaŋ nə sè'.

Vès kùkse wu, nə yamsə liŋ yo.

Vès sə duk də kaprək yònə ye gaŋ yoo mam gəgeŋ fo' mvèsə nə mvèsə.

¹⁴ A nə ye ve'nə, yum sè kwè sə wèŋ kwi' də, <<A ye ve'nə.>> Fana bù ŋkwàha bùu sə wèŋ bùu sə nze, nə kukse yi.

6

Mo Nsùŋga Nə Ye NgòYep Fis Liŋ Sə Samba Sə

¹ Anə geŋ, mù ye ŋga Mo Nsùŋga nə yep fis to liŋ nə mò'fis mvwe' liŋ sə samba sə. Yi à yep ntèŋ, mù yuk ŋgii yum sə wo kwè sə mòk. Ŋgii nə à cèp bə ŋàŋ co mbùŋ sak yi ve'ε. Nà' cèp də, <<Təsə vèə.>> ² Mù ye fe'lə nàmbà'rè nə fəfop ŋga nà' tèsə vèə. Mù ye ŋga ŋwè namòk yi kok cu mənə nàmbà'rè, nə kotse' wòmŋgii ndzə bohòyi. Wo à fa yi tàm ŋwè nə ghaŋ mòk. Yi à lösə ŋgòghak lòmok sè ŋkuŋ.

³ Mo Nsùŋga nə yep fis liŋ nə ba, ŋgii yu nə ba cèp sè'. Ŋgii nə duk də, <<Təsə vèə.>> ⁴ Nàmbà'rè nə bəbaŋ tèsə vè ŋga wo fa ŋwè nə yi kok cu mbwa nə ŋàŋ ŋgòkə jə fis lögəsə fifi sənə nzenŋònə nə

ya bwiŋi lùlù, nə zə ni'. Yi à kotse' fèk nə ghaŋ ndzə bohòyi sè'.

⁵ Yi yep fis nə te', yu nə te' cèp sè' də, <<Təsə vèə.>> Mù ye ŋga nàmbà'rè nə səsəŋ tèsə vèə. Mù ye ŋga ŋwè nə yi kok cu mbwa nə kotse' kilù ndzə bohòyi. ⁶ Mù yuk gù co ŋgii mòk cèp vèsə mvwe' bum sè kwè sə duk də, <<Ŋwèè nə jə mbàam sè yi fàk yiskok nùmbu mò'fis, nə ywiŋ ndoon rèsè te', nə jə fe'lə sè' mbàam ntse' fàk mòk, nə ywiŋ ndoon gòmbi ntùŋfu.>> Yi duk fe'lə sè' də, <<Wèeŋ kà mvè' nə ye rùk gù bupsə.>>

⁷ Fana Mo Nsùŋga nə yep fis fe'lə liŋ nə kwè. Mù yuk ŋga yum sè ŋwəm sə nə kwè cèp də, <<Təsə vèə.>> ⁸ Mù ye nàmbà'rè mòk nə yi kpə ncòm dòm m ve'. Liŋ ŋwè nə yi à kok cu mənə nàmbà'rè ènə à ye də Kpə. Nzenŋòn yòŋsəè bù krukpu à sə be' ləŋwè ènə sè' maŋkwèŋ. Wo à fa wo ŋàŋ də wo zə bwiŋ bəp mò'fis sənə bəp kwè bə bùu sè sə nzenŋòn sə pwe'. Də wo zə wo bə fèk, nə jəŋ vè nje bə yiyaj nə ye fe'lə bə nàam sè bup sè co yà' ko bwiŋ.

⁹ Yi yep fe'lə liŋ nə tənə nə. Mù ye yòŋsəè bùu sè wo à zə wo də bùusə wo à dzəm Nwi bə zìnə, nə sə tsoho ncèp ye nə wèŋ. Yòŋsəè bùu yè'sə à ye ma sənə mbwè kàm nə wo fagè satikà' bohòNwi fo'. ¹⁰ Wo à wa furə fis bə ŋàŋ də, <<Oò, wùu Nwi Tà nə wù tse' bwiŋ pwe' wù. Wu rərəŋ nə ye zìnə. Wù sə duk də vèsə nə cum mali fən, nə kə dzen sèŋ ŋkuŋ ya ŋga wu nə sak bùu sè sə nzenŋòn sè wo à zə ves yà'a, nə tukse wo-ε?>> ¹¹ Anə geŋ, wo fa cək nə fəfop bohòndaŋwè pwe' bə tu. Wo tsok fa fe'lə yà' sè' də, yà'a cum yòŋsə tse' ntòve'nə bùusə wo ka pwe'fo' ntòme wes. Wo də bwema yà'wèŋ mok sè wo sə fàk lo' bohòNwi cu li sè nzenŋònə nə zə wo sè' ŋkuŋ.

¹² Mù ye fe'lə ŋga Mo Nsùŋga nə yep fis liŋ nə ntùŋfu nə. Mù kək à, ŋga nzenŋòn sə tsoho ve'ε bə ŋàŋ wù kà fàk. Nùm seŋ buŋŋ bip, bip, bip co gàcək nə səsəŋ. Ŋwə baŋ buŋŋ ye co ndəəm jwaŋŋ.

¹³ Ŋkəŋkəŋ sə coho gbù tsoŋ mabu co bwe ŋgwii piàa sə yè' wo. ¹⁴ Ŋgür ntòbu à nòm bisə ve'ε ywep kè' mò'fis, co wo lim gesə kəà. Nda pwe'fo' nə ye bə nze sè yà' à ye mətsetsə'rəə ndzəp pwe', à coho gesə fo'. ¹⁵ Bwiŋ pwe' à sòbə bə caŋ ŋgòkə swihi. Ŋkəŋkum wèŋ, bù ŋkwàha bwiŋ wèŋ, ŋkum sojà wèŋ, ŋgàa ghək nə ye bə bùu sè wo tse' liŋ wèŋ, ŋkwèŋ bə bwe nze wèŋ pwe' à ca swihi. Mok à ca ni sənə mvòk, mok swihi noŋ kè' bə mbwèè lis wèŋ nduk. ¹⁶ Wo waŋ to nda bə lis wèŋ də yà'a kə kəŋ gbù mu ni' wo ya ŋwè nə nà' cu mənə kaprək nà'a kà wo yə, ya wo caŋ gesə mvwe' ŋgə' nə Mo Nsùŋga də yi

fa wo nè sè'. ¹⁷ Bùsè mvèk awo ngòjòok vè lanj, ngà mù' cùu nè kà ye.

7

Wo Naan Fa Bùu Izùre Wèj Mok Ncòom Nwi

¹ Yà'sè ànè me fana mù ye masinjàa Nwi kwè nga wo tè mvwe' tò'o nzenngòj kwè fo'. Wo à sè tænj fo', nè sè kotse' fèsè fèfèè sè bè tò'o nzenngòj sè kwè sè dè ya yà'a kà cà. Fèfè à sè kà mvmvwe' nze nè cà, kà mù ndzèpè sè' cà, nè kà mù tuhù sè' cà lok. ² Fana mù ye fe'lò masinjà Nwi mòk nè yi ànè tesè vè ma ntonùm. Yi à kotse' yu nè ngòbènjbo bè zèj ndzè bohòyi. A ye yu bènjo nè Nwi nè yi cu njwëm nè. Masinjà Nwi nè à to funj masinjàa mok sè kwè, sè Nwi anè fa wo njan ngòbupsè nzenngòj, nè ye ngòbupsè ndzèp sè'. ³ Yi tsok fa yà'wèj dè yà'a kà nzenngòj kè ndzèp àlè ntòbupsè. Yi dè yà'a yuk tètè tse'nga wo còm naan fa wes ngàa fàak Nwi wèj ncòm mù nzà sihi njkun. ⁴ Anè gej mù yuk mvè'nè wo tsè' dè a bwi sùne sè wo tse' ncòm yè'sè müsìhi wo sè. Wo à duk dè a bwi ncùhù nkù mò'fis bè ncùhù hum kwè-ncòp-kwè, sè wo à tesè mvwe' buhu lak Izùre mò'fis, mò'fis. ⁵ Bùu sè wo à naan fa wo ncòm mvwe' buk lak Judà à ye bwi ncùhù hum-ncòp-ba. Buk lak Rubè à ye ncùhù hum-ncòp-ba. Buk lak Gaàd à ye ncùhù hum-ncòp-ba. ⁶ Buk lak Asà à ye ncùhù hum-ncòp-ba. Buk lak Naptalè à ye ncùhù hum-ncòp-ba. Buk lak Manasà à ye ncùhù hum-ncòp-ba. ⁷ Buk lak Saimù à ye ncùhù hum-ncòp-ba. Buk lak Levi à ye ncùhù hum-ncòp-ba. Buk lak Izakà à ye ncùhù hum-ncòp-ba. ⁸ Buk lak Zebulò à ye ncùhù hum-ncòp-ba. Buk lak Jòsep à ye ncùhù hum-ncòp-ba, nè ye mvwe' buk lak Benjamè sè' bwi ncùhù hum-ncòp-ba.

Bwi Co Wù Kà Ta To Sè Kùksè Nwi

⁹ Yà'sè à mèe, mù ye fe'lò bwi ve'è nduk nè nduk co njwè kà ta to. Bùu yè'sè wèj à tesè vè mvwe' bòop lak pwe', mvwe' nceep lak zèzok nè ye mvwe' ngwii bwi pwe'fo' sè'. Wo à sè tænj mantombii kapràk Nwi nè nga nsùngan nè sè' fo'. Wo à nitse' cèèk sè fèfèp, nè kotse' manj ndzè bohòwo lònj. ¹⁰ Wo à sè fu torè fis mütse duk dè, <<Nwi àvès nè yi cu mənè kapràk ye nè a fa ves lùn yi.

Yi fa càsè ves nà' ndzè bohòMo Nsùngan nè.>>

¹¹ Masinjàa Nwi pwe' à tænj dzònj gèsè lòkapràk nè, bè yum sè kwè sè wèj nè ye bù njkwàha bwi sè wèj mütsetsè'rè. Fana masinjàa sè pwe' bùhè sè nze, nè kukse Nwi. ¹² Wo sè duk dè,

<<A ye ve'nè.

A yi Nwi àvès nè nè yi kèkuk.

A kwasè yi, yi tse' njkèrè pwe' yi.

A gurè kuksè yi, yi tse' njàn pwe'.

Liñ yee yam lo mantombi, gan ye kà lè yuk.

Yà'a ye ve'nè.>>

¹³ Nkwà' njwè mòk mò'fis à fek mù duk dè, <<Wù ri nsàp bù nè wo nitse' cèèk sè fèfèp yè'e, nè riñ mvwe' sè wo vèè à? >> ¹⁴ Mù duk fa yi dè, <<Pàpa mù ka riñ, tsok fa mù.>> Yi duk mù duk dè, <<Bùu sè wù sè yè wo yà'a, a wo sè wo à tænj, nè ca tesè bè mvèk njgè' nè bup nà'a. Wo à cùk fopsè cèèk awo yà'a bè nduëm Mo Nsùngan nè. ¹⁵ Nà'a njo nè wo tè mantombii kapràk Nwi nùm bè ndzèp, nè sè kuksè yi munda' à yi sè. Njwè nè yi cu mù kapràk nà'a, yi nè ye bè yà'wèj nùumbu pwe', yumok kà wo gù. ¹⁶ Njè bèn bè njè ndzèp nè kà wo mok ya yuk fe'lò, nùm kà wo mok sè' to tèn barè yuk. ¹⁷ A nè ye ve'nè bùsè Mo Nsùngan nè yi mütsetsè'rè mvwe' kapràk nà'a, yi nè ye co ganakù' àwo yi. Yi nè gamsè lo yà'wèj mvwe' ndzèp nè nà' tse' lùn, wo no. Nwii nè yisè fis fa wo ndzèplis awo mù lisè wo pwe'>>

8

Mo Nsùngan Nè Yep Fis Liñ Nè Samba Nè

¹ Yà'sè à cà gesè, mù ye nga Mo Nsùnga nè yep fis liñ nè sàmba nè. Yi à yep nà' fana bum pwe' duk dok. Njwè kà kwis, kwis lok tètè kè dzej mvèk mom sèsap ntèn. ² Fana mù ye nga'a masinjàa Nwi sè sàmba sè nga wo tè mantombii Nwi. Wo à fa wo pwe'fo' ntàn mò'fis, mò'fis. ³ Masinjà Nwi mòk à vè kè tænj mvwe' kàm nè wo fagè Nwi satikà' fo'. Yi à kotse' tasà nè wo à gù nà' bè guù ndzè bohòyi. Wo à fa yi lāminda nkùnj dè yi tèn torè be'lò yà' bè piriyaà bùu Nwi wèj, mvmvwe' kàm nè wo fagè Nwi satikà' mbwa nè. Wo à gù kàm nè nà' tè kè mantombii Nwi nè bè guù. ⁴ Ndiñdi lāmindaà sè à lòkok be'lò lòmütse bohòNwi bè piriyaà bùu sè wèj, ndzè bohòmasinjà Nwi nè. ⁵ Fana masinjà Nwi nè cup jøj mis mvwe' kàm nè. Yi naan mis sè mənè tasà nè, nè mak tsoñ vesè yà' sè nzenngòj. Mvè'nè yi à màk tsoñ yà' ntèn mbùn ba'a lien, nè sa'rè nè bup fana nzenngòj nè tsoho.

Ntaan Sè Kwè Sè Mantombi Sè

⁶ Yà'sè à càa, masinjàa Nwi sè wo sàmba sè wèj à fùhè ngòfufèp ntaan sè wo kotse' sè. ⁷ Masinjà nè mantombi à fèup nè nje. Mù ye nga ngwii sè wo torè yà' bè mis nè ye nduëm gbù tsoñ sè nze. Nzenngòne sè, co wo à gàpsè-a nà' bòp te', ye dè sè fis bòp mò'fis. Tù sè nzenngòne à sè wes sè' co bòp mò'fis sènè bòp te' sè'. Ngan sè sè nzenngòj nè pwe' à sè sè' ve'nè.

⁸ Anø geŋ, masinjà nè ba fæp ntàŋ nè nje nè sè'. Mù ye yumòk co nda ve'ε nja nà' sè kxæ bə mis. Wo jəŋ nà', nè kə mak gesə sə ndzəpə pwoò. ⁹ Mù ye nja wo à gāpsə-a ndzəp pwe'fo' bōp te', ye də bōp mò'fis à bùw nje ndəwəm pwe'. Bum sè yà' tse' yòŋsə sə ndzəpə pwe', bōp mò'fis sənə sè te' à kpū wes sè'. Fana bōp njeses tose ndzəp mò'fis sənə sè te' à bup wes sè'.

¹⁰ Masinjà nè te' à fæp nè nje. Nkəŋkəŋ mòk nè ghan nè nà' à sə kxæ co kək à yəŋ mubu. Nà' à tsə mbwa, nè kə gbū mu ndzəpə, nè ye mvwe' bwe ndzəp tesəgə sè'. Wo à gāpsə-a ndzəp pwe' bōp te', ye də yi à gbū mənə bōp nè mò'fis. ¹¹ Liŋ nkəŋkəŋ nè à ye də Cɔcɔk. Nà' à gbū, bōp ndzəp nè mò'fis sənə bōp te' à cək bup wes pwe'. Būw sè wo à no ndzəp nè à kpū ve'ε wuriŋ.

¹² Masinjà nè kwè fæp ntàŋ nje. Yi à fæp, yà' ko tiŋ fis nūm ma bōp mò'fis sənə bōp te', nè ye nje sè' ve'nə. Yà' à ko nkəŋkəŋ sè' bōp mò'fis sənə bōp te'. A nè ye ve'nə fana bōp mareŋ əwo sənə sè te' à liiŋ. Marəŋ bə nè ndzəmə pwe', mareŋ à ka yeŋ mvwe' bōp mò'fis sənə te'. ¹³ Mù à kək fe'lə, mù ye nja mpi mòk sə dzəŋ mubu səsap. Yi kə' daksə ngun dək də, <<Ghughi', ghughi', nje' èè. A nè ye nje' nɛbup bohòbūw sè wo cu sə nzenɡon, ghà nè nja wo yuk mvə'nə masinjaa sè wo bwehe cu te' yà'a fæp ntàŋ awo.>>

9

Ntəŋ Nə Təŋ Nə

¹ Anø geŋ, masinjà nè tən fæp ntəŋ nje. Mù ye nja nkəŋkəŋ mòk gbū tson mubu. Wo à fa ki sè ngòmuk ncūu wu sè yà'a kək ləgə yà'a bohòyi. ² Nkəŋkəŋ nè à mùk ncūu sə fana ndindi kok ca sik, sik, sik co wo tək kòp nè ghan. Ndindi sè à sə lòmubu, nè kə lok nūm bə ntòbu nè pwe' mpaŋ. Marəŋ būw co a ndzəmə. ³ Ngwim à tesə tson mvmvwe' ndindi sə ve'ε wuriŋ, nè kə lok nzenɡon pwe'. Wo gəŋ bə nsəp njaŋ mòk ve'ε co nsəp ngam mòk nè wo togə nà' də səkopiyoŋà'a. ⁴ Wo à tipsə ngwim sə də, yà'a kək bum sè yà' to tesə kok ma sə nze nè mò'fis zu bupsə lok. Wo də yà'a taksə megu būw sè yà'wəŋ ka ncòom Nwi mu nza sihi wo tse'. ⁵ Ka də ngwim sə zə būw ye'sə wəŋ sè' yeŋ. Wo taksə yà'wəŋ, nè fa wo nje' mənə nje' tən. Nje' nè wo yeŋsə fa būw ye'sə nè, aco sə ta wo səkopiyoŋε. Səkopiyoŋ nè ta-a nje, nà' yaŋ cep casə mvə'nə nu tagə nje. ⁶ Mənə nje sè tən yà'sə, bwiŋ nè lap kpū bə. Bwiŋ nè dzəm ve'ε wuriŋ də kpū kə gesə lo wo, kpū kə wo sè' ko.

⁷ Ngwim sè à səsə co nàambà'rè sè wo fəhu yà' ngòkè màk dze' fo'. Yumok ye

mətuhù wo co tàm nkum nè wo gū bə guù. Si awo à səsə si nje. ⁸ Nəmtu awo à ye co nəmtu bəba; nzòŋ awo cəp co nzòŋ gwim. ⁹ Wo à təkə lok ngūw awo bə bap yumok co nteŋ, fana mvə'nə wo à sə dzòŋ, bəap awo sə cwɔŋ co bōp nàambà'rè sə sè ləyu nè wo togə nà' də cariyòna'a mvwe' dze'. ¹⁰ Wo à tse' ntəŋsə səsap co ntəŋsə səkopiyoŋ. Wo à sə ta taksə bwi mənə nje sè tən sə bə ntəŋsə yə'sə. ¹¹ Nkum awo nè yi tse' wo nè, a masinjà nè yi tse' njaŋ bə wu sè yà'a kək ləgə sə. Būw Jus wəŋ to yi bə ncəep lak awo də Abadòŋ fana būw Gris wəŋ to yi yəwo də Apoliyoŋ. Liŋ ye ye'sə dək də, Nja bupsə bum. ¹² Yà'a mvə'nə nje' nè mò'fis lə tə ve'nə. Cu mali nje' ba sè yà'a nè və nkun.

Ntəŋ Nə Ntəŋfu Nə

¹³ Anø geŋ, masinjà Nwi nè ntəŋfu nè fæp ntəŋ nè nje. Yi à fæp, mù yuk nja nje mòk sə tesə və mvwe' nje guəp sə kwè, sə kək nè wo à gū nà' bə guù nè; kək nè təŋgə mantombii Nwi. ¹⁴ Nje nè dək fa masinjà nè ntəŋfu nè yi tse' ntəŋ ndzə bohòyi nè də, <<Fiŋ mè'rə masinjaa mòk sə kwè sè wo à ki nɔŋsə wo mvwe' ndzəp Yufèretis yà'a.>> ¹⁵ Wo fiŋ mè'rə wo ya wo lo kə zə wes bōp bwi mò'fis sənə bōp te'. Wo à ki nɔŋsə wo ngòtək mvək ənə, sənə numbu ənə, bə nje ənə sənə nkə'ngon ənə. ¹⁶ Būw mòk à ye ngəa ko' nàambà'rè sè'. Wo tsok mu də būw sè wo kok yəwo nàambà'rè pwe' à ye malà' nkū ba. ¹⁷ Sè' mvək ənə mù ye mali nàambà'rè sə bə būw sè wo a kok yà' sè sè'. Wo à nitse' nteŋ mòk mənɡuwo wo, yà' sə bəŋ co mis, nè sə seŋ co nswəŋbū, nè sə bəŋ co ni' ndu tətəm sè'. Nàambà'rè sè à tse' tu awo co tu gwim. Wo nè cū, mis bə ndindi nè ye zək nkəŋ sə rəm duk tesə kwaa nɛbup. ¹⁸ Bum sè te' sè yà' à sə tesə kə cūhu ye'sə, a zeŋ sè yà' à zə wes bōp nè mò'fis sənə bōp te' sè. ¹⁹ Njaŋ nàambà'rè sè à ye kə cūhu bə mə ntəŋsə wo. Ntəŋsə awo sə à ye co tu no ve'ε. Wo à sə taksə bwi bə nsəp ntəŋsə ənə ve'nə.

²⁰ Būw sè wo à ka yəwo sənə nje' ènə kpū, à ka ntəm awo kupsə. Wo à sə kəkə mali yòŋsə zə' nè ye bum lak co rùm sè'. Wo à jə nteŋ co guù, bə siwà nè ye bron wəŋ, nè gu rùm sə fo'. Būw mòk gu yəwo bə lis, mòk gu bə tə sè'. Wo à sə kəkə bum sè wə ye'sə ve'nə nja kəcə yà' ye bum yeŋ, nè kək bum sè' yuk, nè kək sè' gi. ²¹ Wo à ka də wo kupsə ntəm awo nè kək bwi mòk zə sè' dək. Wo à sə tesə mali rəm fo', sə ko sàhà, nè sə yəyè.

10

Masinjà Nwi Mòk Jə Və Məŋwək Mòk

¹ Mù à yè fe'lè ma ñkànkàm masinjà Nwi mòk nga yi tsè mubu. Cèk nè yi à nitse' mụ nì' yi, à ye mbàk, fana mvəm̀vòk naan dzooj yak mụ tuhù yi. Si ye sè kxè co nùm, kùu ye ye co a ntsej mis nè ghanj. ² Yi à mùk tse' mụjwàk mòk nè jò ve'è ndzè bohòyi sè'. Yi à tæj, yi tes kùu ye sè ma màk mụ ndzèpè, nè tes sè ma ñkwip mụ ñkà'a. ³ Yi à to fuñ bə ñgi nè ghanj co gwim sè cwi yi ve'è. Mvæk nè yi à to ve'nè, mbùj sak kè' sàmba ñgòdzəm fəsə fa yi. ⁴ Ngi mbùj sè sàmba sè à sa' ve'nè fana mụ dè mụ com bum sè wo cèp sè. Ngi mòk cèp wesè bohòmù mubu dè, <<Kà yà' còm, ya ñwèe kà yà' ri. Yà'a cum swihi ve'nè.>>

⁵ Anə genj, masinjà nè yi nè tes kù ma mòk sè ndzèpè, nè tes mòk mụ ñkà'a nè fis tse' kok bo ye sè ma màk mətəsè, ⁶ nè keñ bə liñ Nwi nè yi cu ñwəm nè. Yi à kèj Nwi nè yi à gù ntòbu, gù nzeñgòj nè gù ndzèp, nè ye bə bum sè yà' cu sənə bum ye'sə pwe'fo'. Yi dè, <<Mvæk ka ñgòcəsə mok yej. ⁷ Mvæk nè masinjà nè sàmba nè fəp ntəj nje, fana bum sè Nwi à sè fəhə swihi yà'a nè tesə və jəja fana yi gù wesə yusə yi à sè dzəm ñgògù sè. Yà'a nè ye megu mvə'nè yi tsə' fa ñgàa tsòhòbum Nwi wèj sə.>>

⁸ Mù yuk fe'lè nga'a nga ñgi nè nà'a nè cèp to mantombi fa' mabu cèp bohòmù dè, <<Dù, nè kə jəj mụjwàk nè ndzè bohòməsinjə Nwi, nè yi mùk tse' nà', nè tes kù ma mòk sè ndzèpè dè ma mòk mụ ñkà'a nà'a.>> ⁹ Fana mụ kə duk fa masinjə nè dè yi fa mụ ñwàk nè. Yi duk mụ dè, <<Kòzə. Nà'a nè ye kə cùhu wù lèləm co nu, nè ye sə vèə wù bup.>> ¹⁰ Mù à jə ñwàk nè, nè zə nà'. Nà' ye kə cùhu mụ anə lèləm. Mù à mī gèsə nà' sə vèə, nà' kə ye ca bup. ¹¹ Wo à tsə' fa fe'lè mụ dè, <<Nwi nè gù mali wù ñgòri bum ye mòk nga wù toho yà'. Bum sè nè ye bə liñ t'ò lak wùriñ, nè ye bə bəp bə sè wo tse' ncèp zəzok, nè ye ñgwii bwi sè' wùriñ bə ñkənkum awo sè'.>>

11

Bwi Ba Sə Tsòho Ncèp Nwi

¹ Anə genj, wo fa mụ rəjəj mòk nè wo fəkgè bum bə zej, nè duk mụ dè, <<Dù, nè kə fuk ja'a ndap Nwi nè ghanj nè bə zej, nè fuk kàm nè wo fagè Nwi satikà' mbwa nà'a sè'.>> Wo à tsə' mụ sè' dè mụ fuk wes, mụ tanj bə sè wo cu mbwa ñgòkùksə Nwi sè' pwe'. ² Nə kà mvwe' sè yà'a ma sè mbinj yà'a fuk. Wo dè mụ me'rə yà'sə ve'nə bəusə yà'a mvwe' sè wo à mè'rə fa fo' bohòbè lakmum. Wo nè gi nəj ntəm lak nè rərej anə mənə ñwə hum kwèncòp-ba. ³ <<Mù nè tumsə bə am bwinj ba, wo nè nitse' gaa cəək sè wo wagè kpu

bə zej yà'a. Mù nè fa wo ñəj ñgòtsòho ncèp Nwi mənə nùumbu ncùhù mò'fis bə ñkə ba, bə hum ntəjfu.>>

⁴ Bə sè ba ye'sə, wo yà'sə co nsap tu nè yi zəmgè ñgwì wo sè to nà' dè Olip nà'a. Wo ye fe'lè sè' bwe teberə laəm sè ba sè yà' tə mantombii Tà nè yi tse' nzeñgòj yi nè. ⁵ A ye-a ñga ñwè nəmòok duk-a dè yi gù wo bup, mis təsə kə cùhu wo, nè teñ vəpsə bə sè wo dè wo gù bup sə. A nè ye yà'sə mok ve'nə dè ñwè nè yi duk-a dè yi gù wo bup pwe', ñgəñgəj kpu megu kpu. ⁶ Mvə'nè wo nè sè toho ncèp nè Nwi nè fana, wo nè tse' ñəj sè aco wo lok ntòbu, mbùj kà li. Wo nè tse' ñəj sè ñgògù ya ndzèp pwe' bəj wes ndəəm sè'. Wo nè tse' ñəj sè aco wo to və nsap ndònè wo dzəm pwe' sè nzeñgòj anə. ⁷ Wo tsòho wes ncèp nè fana nām ñganj nè bup nè yi cu sənə wə sè yà' kà lègè nè nè tesə və, bə yà' wèj lu. Nām ènə nè ghak wo, nè zə wo. ⁸ Vèj ni' awo sè nè nooj sè ntòmàndə lak sè wo te'lə Tà àwo fo' muntəj sè. Wo a to fa lak yà'sə liñ ñgònitsə' mvə'nè yà' cu duk dè lak Sodòm bə lak Ijip. ⁹ Bwiñ nè tesə və mvwe' bəp lak sè sənə nzeñgòj nè pwe' nè pwe', lak nè mò'fis nè kə bwehè cu. Wo nè və, nè kə kək ja'a vèj ni' bə ye'sə mənə nùumbu te' bə bwes, nè kà dzəm dè ñwèe tuuj yà' dzəm. ¹⁰ Bwe nzeñgòj nè kwa kpu bə sè ba ye'sə ve'è wùriñ. Wo nè kanj kpu sè, nè sə fa ke' bwi bum wə nduk nè nduk. Wo nè sə kwa ve'nə dè bəusə yà' à sè toho ncèp Nwi, ncèp nè sè jə və fa wo ñgə' wùriñ.

¹¹ Nùumbu sè te' bə bwes sè à cəa, Nwi yəj sè gèsə fa wo yəj sè, wo yəj fəsə səmok. Mvə'nè wo à lòkok, wə kə bə sè wo à yə wo sə ve'è nèbup. ¹² Anə genj, bə sè ba ye'sə yuk nga ñgi ñwè mòk sè to vèsə wo mabu bə ñəj duk dè, <<Wèj kok və mbwinə.>> Bə sè ba sè wèj à lòkok lòmabu ndzəne mbàk nga bə sè wo sè bəj yà' sè wèj sə yə bə lis. ¹³ Mvæk ànə à ye ntèj fana nzeñgòj toho bə ñəj wùriñ. Lak sè wo à ye fo' sè, bəp nè mò'fis sənə bəp hum à kəj gè bəp wes pwe'. Nà'a kəj ve'nə, nè zə bwi ncùhù sàmba. Bwes bə mok sè wo à bwehe cu sè à wəp ve'è wùriñ fana wo kukə nè yamsə liñ Nwi nè mabu nè. ¹⁴ Yà'a mvə'nè ñgə' nè ba nè lè tə ve'nə. Nge' nè te' nè və mali mvæk ghàr.

Ntəj Nè Sàmba Nə

¹⁵ Masinjà nè sàmba à fəp ntəj nè jə nè fana mụ yuk nga ñgi bwi sè cèp vèsə mubu. Ngi sè sè cèp bə ñəj duk dè, <<Mvæk kə dzəj laj nè Tà Nwi àvès bə Krest nè yi ànə tumsə lo nà' sè nzeñgòj nè kok ganj nzeñgòj nè laj.

Wo nè cum maligen ñkum mok wo mvèsè nè mvèsè.>>

¹⁶ Anè ye ve'nè fana, bù ñkwàha bùu sè hum ba-ncòp-kwè, sè wo cu mənə kapràk sè wèñ gbù sè nze mantombii Nwi, nè kuksè yi. ¹⁷ Wo duk dà,

<<Wùu Nwi Tà, nè wù tse' ñàñ pwe',
Wù à ye to mantombi wù, cu mali nga'a sè' wù.

Vès kwasè wùriñ mvè'nè wù a jè ñàan yo sè yà' yam ve'e sè, nè kotse'e nè nzenğon nè bæ zeñ.

¹⁸ Bwe nzenğon a sè jòk bohòwù, Fana mvæk njonğòjòk kùrèə nè sè' nè wu nè sak bù kpùkpu.

A sè' mvæk nè wu nè lak ngàa fàha yo sè wo à sè tsòho ncèp yonə.

Wu nè lak bùu yo pwe'fo', ñkwàha bwi nè ye bwenjke' sè'.

Nè'e sè' mvæk nè wu nè bupsè bùu sè wo à sè bupsè nzenğon nè.>>

¹⁹ Wo à cèp wes ve'nè fana ndap Nwi muhu noonj mə ntòbu to. Mù ye casè gèsè lo ñkùp nè nà' tə mənə tu rùk nè Nwi à zə bæ bùu ye nè mbwa. Fana mbùñ sè ba'a, nè sè cwij. Nzenğon à tsòho, ñgwij sè gbù ye' tsoonj sè' nèbap.

12

Jon Ye Nwà Nəmòk Nə Ye Bə Nòronj

¹ Anè geñ nsàp yumòk yəəñ mabu nè nà' ghak mū mətuhù. Nwà nəmòk, nga yi nitse' nùm mū ni'i yi, nè nəñ tes kuu ye mū nè ñwə. Yi ta tse' tām ñkum bæ ñkəñkəñ mbwa hum-ncòp-ba. ² Mvæk à kùrə yi də yi dzə mwe, fana yi sè wəñ torə fis nga mo nè sè lum yi.

³ Yumòk nè nà' à ghak mū à yəəñ fe'lə mabu anə səmək. Mù à yə ma ñkəñkəñ nòronj mòk nè bəbanj nga yi tse' tu sāmba bæ ndonj hum. Yi à ta tse' tām ñkum bæ tu ye sè mò'fis, mò'fis lònj fo'. ⁴ Yi à lèp kùrə màk tsoñ ñkəñkəñ sè nze, bòp mò'fis sənə bòp te' bæ ntənsə ye. Yi à təəñ kə mantombii ñwà nè yi sè ghà mwe nè də ya yi ko zə mo nè ghà nè wo dzə nà'. ⁵ A ka sap, ñwà nè dzə mombam. Yi nè ye ñkum bohòlak sè sè nze pwe', nè sè sak bæ ntò' nteñ ndzə bohòyi. Wo à dzə fis mo nè ntəñ, wo le' jəñ yi, nè canşə gèsè lo yi mvwe' kapràk Nwi nè. ⁶ Nwà nè yi à dzə mo nè à ca lóye ngəə mvwe' sè Nwi à fàhu nònşə fa yi. Wo nè sè jəñ ñkəñ bohòyi fo' mənə nùumbu ncùhù mò'fis bæ ñkə ba bæ nùumbu hum ntùñfu.

⁷ A nè geñ, dzè' tesə mabu. Masinjà Nwi mòk nè ghanj nè liñ yee Makè nà' bæ masinjàa ye wèñ à təəñ ngòlè nòronj nè bæ masinjàa ye sè'. ⁸ Makè wèñ à ghak wo fana wo kà mok dzəm də yà'a cum fe'lə mabu mok dzəm. ⁹ Fana wo à jə nòronj nè,

nə mak tsoñ vesə yi sè nze bæ masinjàa ye sè wèñ pwe'. Nkəñkəñ nòronj anə, a rərəñ no nè liñ yee Satà, ñkum ze' sè bup wèñ. Yi à sè bòrə bwi sè nzenğonj pwe' sè' yi.

¹⁰ Fana mà yuk ñgi mòk nè ghanj nga nà' sè cèp vèsə mabu duk dà, <<Lùñ nè nà' tesə vè bohòNwi àvès kə tsèñ ves lañ. Nàan ye bæ ganj ñkum ye nè ye ñàan sè Krest nè yi à tum nè wèñ pwe' yè' mok mvwe' jəja kwarəngan. A ve'nə bùusè ñwə nè yi à sè təəngə mətuhù bwema avès, nè sè lap wo nzak nùm bæ ndzəm nà'a, wo a fis màk gèsə yi mabu lañ.

¹¹ Bwema avès sè wèñ à ghak yi bæ ñàan ndəam Mo Nsùngan, nè ye bùusè wo à sè tsòho də ncèp ye nè zinə sè'. Wo à gù ntuam awo sè' də a ye-a sè' də wo kpù kpù, nzak kà fo' ye. ¹² Ye də kwəkwa ye mabu. Bùu sè mabu pwe' wèñ ñak yàwèñ sè'. A bup bohòntzenğon, nè ye bæ ndzəp sè', bùusè Satà tsoonj lóca. Yi sè jòk ve'e bùusè yi rì də mvæk ye nè, nà'a ləm.>>

¹³ Nòronj nè à rì də wo be' màk tsoñ yi sè nze lañ fana yi ye ngòjùm ñwà nè nà' dzə mombam nè də yi be' ko nà'. ¹⁴ A ye ve'nè fana wo fa ñwà nè bap co bàap mpi nè ghanj, də ya yi dzoonj canj lo gèsə mvwe' no nè bæ zeñ. Yi nè dzoonj lo ngəə mvwe' sè wo fàhu nònşə fa yi fo' fàhu. Wo nè sè jəñ ñkəñ bohòyi fo' mənə luumñğonj te' bæ bwes. ¹⁵ Anè geñ, no nè lu fis ndzəp kə cùhu yi co ndzəp nè ghanj, də ya ndzəp nè bək kurə lo ñwà nè. ¹⁶ Ncàk à tsəə ñwà nè wùriñ. Ncàk à nè cùu ye, nè no wes ndzəp sè nòronj nè lu fis sè. ¹⁷ A ye ve'nè fana nòronj nè jok bohòñwà nè ve'e nsàp nè bup. Yi lokok lo də yi fo' kə mak dzè' bæ bwe ñwà ènə mok wèñ. Bwe ñwà ènə mok sè, a bùu sè wo yukgə duk Nwi, nè dzəm ncèp Jisòs. ¹⁸ Nòronj nè à kə tesə təəñ ndzə ñwà ndzəp mòk nè ghanj.

13

Nàam Sə Bup Ba

¹ Nòronj nè anə təəñ ve'nè fana, mù ye nāmñğomòk nè bup nga yi sè tesə kok sè ndzəpə anə. Nāmñğonə à tse' tu sāmba, nè tse' ndonj hum. Yi à ta tse' tām ñkum mənə ndonj sè mò'fis mò'fis lònj. Wo à còm naanj fa yi nsàap liñ sè bup zəzok mənə tu ye sè sè' lònj. Liñ nè fòpwe' à sè yàk Nwi yàak. ² Nàm nè mù à yə nè, yi à ye co mba, nè tse' bo wəwəñ bæ ñkùrə səsap co bo nsàp nàm mòk nè wo togə nà' də beə, nè ye bæ cùu ye co gwim. Nòronj nè à jə nsàp ñanj ye bæ ñàan ñkum ye pwe'fo', nè fa nàm nè bup ènə. ³ Tu nàm anə mòk à tse' bap mvwe' nəmòk mbwa nè co nà' zə yi, megu də mvwe' nè à mè lañ. Nàm ènə à gù nzenğonj pwe' mərə yi bùè fana

bwi pwe' be' lo mok mandzè ye. ⁴ Bwi pwe' à sè kùksè òròròj nè dè bùsè nà' fa òààj nà' bohònam nè. Wo à sè kùksè nàm nè sè', nè sè òòk dè, <<Njwè nèmòk kaco nàm nè'e dzej, kaco òjwè nèmòk lù to bə nàm ènè sè' yej.>>

⁵ Nòròj nè à fa nàm ènè òààj sè ògònjèni' nè sè ci' m̀vwès bə liŋ Nwi. Wo à fa yi òààj ògògè yusè yi dzəm pwe'fo' m̀nə òjwè hum kwè-ncòp-ba. ⁶ Anə geŋ, yi yeto ògòci' fa Nwi m̀vwès, nè sè gù b̀psə liŋ Nwi sə bə m̀vwe' ncum Nwi sə wèj pwe'. Yi à gù vè'nə bohòb̀u sè wo cu m̀bu pwe' sè'. ⁷ Wo à mè'rə yi sè' dè yi lə bə bùu Nwi wèj, nè ghak yà'wèj. Wo à fa òààj sè' dè yi ye co òkum bohòb̀u sè sənə nzejgòj nè pwe' nè pwe', nè mò'fis kà bwehè cu fù'. ⁸ B̀u sè sè nzejgòj pwe' nè kùksə yi. B̀u sè wo vè m̀vwe' b̀op lak pwe', m̀vwe' ncèep lak pwe', nè ye m̀vwe' ògwii bwi pwe'fo' sè'. B̀u sè wo nà' kà yi kùksə, mègu b̀u sè wo à còm ònòsə liŋ awo ndzənə òwàk l̀j nè Mo Ns̀ngan nè wo à zə yi tse' nè. Liŋ yè'sə, wo à còm ònòsə yà' òja nzejgòj nè ka ntòyeto. ⁹ Njwè nè yi tse'-a ntù' ògòyuk bum fo' ye dè yi yu'rə nà. ¹⁰ Njwè nè wo à òòk dè wo nè ko lok yi ntsə'mòk fana ncèep b̀u, wo nè ko li yi korə. Njwè nè wo à gù yi dè wo nè zə yi bə fèk fana wo nè zə li yi bə fèk anə. Nə yeè nè vè'nə fana a b̀boj dè bùu Nwi wèj təj g̀gəj, nè sə fa ntəm awo bohòTà.

¹¹ Anə geŋ, mù ye fe'lə nàm ògòj mòk nè b̀p səmòk òja yi tèsə vè ma mù òkà'a. Yi à tse' ndòj ba co m̀fwè' ns̀ngan, nè sə cèp bə ògi co òròròj. ¹² Yi à sè gù bum ẁriŋ m̀nə tu nàm mòk nè mantombi nè. Yi à gù b̀u sè sənə nzejgòj nè pwe' ògòkùksə liŋ nàm mòk nè mantombi nè. Nàm nè mantombi nè a yi nè yi tse' b̀p m̀vwe' mòk m̀nə tu ye mòk co nà' zə yi nè. ¹³ Nàm nè m̀nkwèj ènə à gù bum m̀ngəjgèj vè'e ẁriŋ. Yi à gù mis tsoj m̀bu, nè və sə nze mù lisè bwi jəja kwarəŋ. ¹⁴ Yi à gù m̀ngəjgèj ẁriŋ m̀nə tu nàm mòk nè mantombi nè fana yi borə wes bwi sənə nzejgòj nè pwe'fo' bə zèj sè'. Nàm ènə à tsə' a bwi òòk dè, yà'wèj ci tes yumok nè nà'a nè təj m̀nə tu nàm nè mantombi nè ògògè dè ya liŋ nàm anə yam lo mantombi. Nàm nè yi à dè wo kùksə liŋ ye nè, a nè yi à tse' m̀vwe' fèk mù tuhù co nà' zə yi fana yi kà kpə nè. ¹⁵ Wo à dzəm dè nàm nè m̀nkwèj nè yòjsə gesə fa yu nè wo ci nè yòjsə, ya nà'a tse' òààj sè ògòcèp cù, nè tse' òààj sè ògòzə ndàanjwè pwe' nè nà' sè kà yi kùksə. ¹⁶ Nàm nè ba ènə à gù sè' dè wo naaj fa ndàanjwè pwe'fo' ncòm mù nza sihi kè ndzənə bo ma màk àlè. Nkwà'òjwè bə mwenjke' nè ye òjwènbam bə òjwənjwè

pwe' à tse' tsoj ncòm ènə, òjwè nè mò'fis nè kà bwehè cu. ¹⁷ Njwè nè yi kà-a ncòm anə tse', kaco yi ywìj yumok yej, nè kà yumok sè' sèj. Ncòm ènə à ye liŋ nàm ògòj nè, nè ye sè' nombà nè nà' təjgè m̀nə liŋ ye sə. ¹⁸ Bwiŋ tse' òkəè, nè riŋ nombà ènə. Njwè nè yi tse'-a òkəè fana yi nè riŋ li yusè nombà ènə tə fo' sə. Nà'a nombà òjwè, nà'a òkəè nt̀ŋfu bə hum nt̀ŋfu-ncòp-nt̀ŋfu.

14

B̀u Mo Ns̀ngan Nə Wèj Sə Yəm Nki

¹ M̀ à yə Mo Ns̀ngan nè òja yi tə m̀m̀vwe' nda mòk nè wo to nà' dè Zayòj. Yi à təj fo' bə bwi ncùhù òkə mò'fis bə ncùhù hum kwè-ncòp-kwè. Wo à còm naaj liŋ ye bə liŋ tè' ye mù nza sihi b̀u yè'sə pwe'fo'. ² M̀ yə ògi mòk òja nà' sè cèp vèsə m̀bu co sə g̀u cəwə ndzəp. Ngi nè sə cwìj sè' co m̀b̀j sə kùm yi, nè sə boj lo co wo sə buk l̀j vè'e. ³ B̀u yà'sə pwe', a təj kə mantombii kapràk nè, bə mantombii yum sè kwè sè wo cu òjwè sə, nè ye kə mantombii b̀ òkwàha bwi sè hum ba-ncòp-kwè sə wèj. Wo à təj vè'nə, nè sə yəm ògi nè fi. Nki ènə kaco òjwè nèmòk yə'rə riŋ to nà' yej. A ri mègù nà' b̀u sè ncùhù òkə mò'fis bə òkə hum kwè-ncòp-kwè sə, sè jisòs à l̀k tìj fis wo m̀ngorə b̀u sè sè nzejgòj sə. ⁴ Yà'a wo sè wo à ka ni' awo bə bəba gù b̀psə yuk, wo cu m̀vè'nə wo à dzə wo. Wo sə yuj bə' ke' lo Mo Ns̀ngan nè m̀vwe' sè yi sè l̀pwe'. Yi a ywìj fis wo m̀ngorə bwi, nè ònòsə wo zok ògòye b̀u Nwi nè ye sè ye sè'. ⁵ Wo ka m̀vwès ci' yu' nè kà mù zəp jòj sè' tse' yuk.

Masinjəa Nwi Sə Tè'

⁶ M̀ à yə fe'lə masinjə Nwi mòk səmòk òja yi sè dzòj m̀bu səsap ntèj. Yi à sè jə vè Ntirə nè B̀boj nè nà'a nè kà mè yuk ògòtsə' fa nzejgòj nè l̀oj. Yi nè tsok fa bohòbuhu lak pwe' nè ye bə sè wo tse' ncèep lak zəzok pwe'fo', nè mò'fis nè kà bwehè cu. ⁷ Yi cèp fis bə òààj dè, <<Wèj wəp Nwi, nè kùksə yi, bùsə m̀vək kàrə laj nè yi nè sak nzak ndàanjwè pwe'. Ye dè wèj kùksə yi. Yi nè yi a gù ntòbu bə nzejgòj, nè gù ndzəp sè ghan bə sè jo wèj pwe'.>>

⁸ Masinjə Nwi mòk à be'e nè mantombi nè, nè sè cèp dè, <<Yi g̀u laj. Lak sè ghan sè wo to yà' dè Babilòn sè g̀u laj. Lak sè yi à sè gù bwi sənə nzejgòj nè l̀oj ògòno rùk ye, rùk sè gù wo, wo sə yuj lo ko sàhà sè'.>>

⁹ Masinjə nè tē' à vèə, nè sè cèp fis bə òààj òòk dè, <<Ndàanjwè pwe' nè yi sè kùksə nàm nè, nè sè kùksə yu nè wo à ci nà' b̀u liŋ nàm nè, nè dzəm sè' dè wo

naañ fa yi ncòom nàm nè mụ nà sili hi yì kè ndzə bohòàle pwe',¹⁰ wo nè yè mvə'nè Nwii jòkgəə. Nwii nè jok bohòyi, yà' ye co a rùak sè yà' cəp gu bəp ve'e wùriŋ. Ngəngəaŋ nè no wes yà' pwe' nga yi ka kù cok. Yi nè ye ngə' nè co wù kà fàk sè misə. Mis sè nè sè kəə co wo gèsə ca nkàŋ, fana yi sè ye ngə' ca nga masinjàa Nwi sè rərəŋ bə Mo Nsũŋgaŋ nè wèŋ sè yə. ¹¹ Ndindi mis sè wo nè sè ye ngə' ca sè nè sè kok, nè kà tiŋ yuk. Bəu sè wo à sè kùksə nàm bə yu nè wo ci tes nà' ngòyamsə liŋ ye, nè ye bə bəu sè wo à naañ ncòom liŋ ye wèŋ pwe'fo' nè kà lo mụ lisə gèsə yuk nè mvèsə, marəŋ bə ndzəmè pwe'.>>

¹² Ye də bəu Nwi sè wo sè bə' yusə Nwi sə duk, nè sə dzəmtse' mali Jisòs sè' wèeŋ nəŋ tes-a kù gəgəŋ.

¹³ Fana mụ yuk fe'lə ngi mòk nga nà' sè cəp tsə vè mubu anə sè' də, <<Còm bum ye'e còmə; rəŋsi bohòbəu sè wo a kpu nga wo a dzəm bohòTà laŋ.>> Yòŋsə Nwi nè sə dzəm də, <<A ve'nə. Ye jəŋ nga'a lo mantombi, fàha sè wo à sə gəu mè laŋ. Wo nè cum yonə, nè sə kwa, bəusə wo yə làlà' əwo nè wo tse' bə fàha sè wo à gəu sə.>>

Mvək Nə NgòKup Kərə

¹⁴ Mù kək fe'lə səmok, mù ye mbàk nè fəfop. Nwə nè yi à cu mənə mbàk anə à səsə co Mo Nwè. Yi ta tse' tàm ŋkum nè wo à gù nà' bə guù, nè kotse' fēcès nè cəcəp ndzə bohòyi. ¹⁵ Fana masinjà Nwi mòk tesə tsoŋ mụ ndap Nwi nè ghanə. Yi fuŋ gesə fa lo ŋwə nè yi cu mənə mbàk nè də, <<Mvək kərə ngòkə kup bum sè mụ nzuù sə laŋ. Bum sè wo à bi yà' sənə nzenŋòŋ nè a gu laŋ. Jə fēcès yonə, nè ye ngòkə kup yà'.>> ¹⁶ Yi à duk ve'nə fana, ŋwə nè yi à cu mənə mbàk nè wəŋsə yak fēcès ye nè ve'e, nè kup wes bum sè sə nzenŋòanə pwe'.

¹⁷ Mù ye fe'lə masinjà Nwi mòk səmok ŋga yi tesə tsə vè mụ ndap Nwi nè mubu nè. Yi à tse' fēcès nè cəcəp ndzə bohòyi sè'.

¹⁸ Fana mù ye fe'lə masinjà mòk səmok. A ye yi nè yi kumsəgə mis sè mvwe' kàm nè wo fagə Nwi satikà' fo'. Yi à tesə vè fo', nè sə cəp fuŋ fa masinjà mòk nè yi anə tse' fēcès nè cəcəp nè də, <<Yeə, nt'o ndik tə nè wo togə nà' də grep nà'a bə laŋ. Jəŋ fēcès yə, nè ci' yà' fo'.>> ¹⁹ Yi à duk ve'nə, masinjà nè wəŋsə yak fēcès nè, nè ci' mak gesə lo yà' mvwe' sè wo kə ŋamgə yà' fo' sə. Wo ŋam yà' ve'nə, yà' ye yà'a gbù' nè nà' təə mənə tu yusə Nwii nè gu bəusə yi jòk bə bwiŋ ŋkəuŋ. ²⁰ Mvwe' sè wo ŋamgə yà' fo' sə ka ma mụ ntòlak yeŋ. Wo à ŋam ŋgwii grep sə də ya ndzəp sə tesə. Ndəəm tesə nja co ndzəp. Ndəəm sə can ve'e tètè

lo kilometə ŋkà te', nè ye bə cəco sə kəəp lo kwiriŋ mò'fis.

15

Masinjàa Nwi Samba Sə Wo Jə Və Ngə' Samba

¹ Yə'sə à mèe, mù ye fe'lə yu maŋgəŋgəŋ mòk mubu səmok nè ŋkərə bise mụ bəu zəŋ pwe'. Mù à yə masinjàa Nwi samba ŋga wo kotse' nsəap ngə' zəzok sè' samba. Yè'sə anə ye mok lèsə mbwè ngə', sè Nwii nè jəŋ və yà' ngòntsə' wes jəjòk ye. ² Mù à yə yumok sè' nè nà' à ye co ndzəp nè ghanə. Ndzəp nè gu co wo tōrə be'lə mis bə gəlas. Mù à yə bəu sè wo à ghak nàm nè, nè ye bə yu nè wo à ci fa yi, nè bəŋ nombà liŋ ye sə wèŋ nga wo tə ŋgə ndzəp anə. Wo pwe' à kotse' luŋ sè Nwi a fa wo. ³ Wo à sə yəm ŋki Musi nè yi à ye ngə fàk Nwi, nè ye bə ŋki Mo Nsũŋgaŋ nè wèŋ. Wo à sə yəm duk də, <<Nwi àvès Tà, wù tse' ŋəŋ pwe' wù. Bə fàha yo yam cəsə cù, bwi pwe' mərə yà'.

Tse' lak sè sə nzenŋòŋ pwe' wù. Yusə wu gù pwe'fo' rərəŋ nè ye zinə.

⁴ Wùu Tà, ŋwə nè mò'fis nè co yi kà wu wəp ka yeŋ.

Bwi pwe' nè kùksə megu liŋ yo. Nwə nè Rərəŋ mègù wù.

Buhu lak sè sənə nzenŋòŋ nè pwe'fo' nè kùksə megu wu,

Busə wo yə də bum yo pwe' rərəŋ.>>

⁵ Mù à kək fəsə səmok fana mù ye ŋga ndap Nwi mubu nòto. A yè'sə taaŋ cək nè nà' sə ni tsə' də Nwii fo'. ⁶ Fana masinjàa Nwi sə samba sè wo à jə vè ngə' sè' samba sə tesə mbwa. Wo à nitse' cəək sè fəfop pup, pup. Wo swi' ci' yak yà' mụ ŋgùu bə korə guù. ⁷ Fana yum sè kwè sè wo cu ŋwəm sə, mòk à lòkok, nè fa yak masinjàa sə wèŋ ngəp mò'fis, mò'fis bə tu awo ləon fo'. Wo à gù ŋgəap sə bə guù fana ŋga cu ca jòho ntəm Nwi nè yi cu ŋwəm mvèsə nè mvèsə nè. ⁸ Ndindi à tesə vè mvwe' yòŋŋ Nwi bə ŋaŋŋ ye, nè kə loho məmuvwe' ndap nè ve'e mpaŋŋ. Nwə nè co yi ni məmuvwe' ndap nè à ka yeŋ lok tètè ngə'ə sè masinjà samba a jə vè sə à mè wes ŋkun.

16

Masinjàa Sə Jə Və Ngə' Sə Samba Sə

¹ Mù yuk sè' ŋga ŋgi mòk sə cəp vèsə sè' mvwe' yà'sə. Ngì nè à sə cəp fuŋ fa masinjàa Nwi sè samba sə wèŋ də, <<Wèeŋ jə ŋgəap jòho ntəm Nwi sè samba sə, nè kə ke' mak gesə lo sə nzenŋòŋ.>>

² Fana masinjà mòk lokok to, nè kə ke' mak gesə tsoŋ lo yusə sənə ngəp nje nè sə

nzehè. Yi à kè' màk ntɛŋ, ywè' to bwiŋ ni' pwe', nɔ sɔ yaan wo ve'ɛ. Bùu sɔ ywè' à to wo ye'sə à ye bùu sɔ wo à tse' ncoom nam nɔ, nɔ sɔ kuksə yu nɔ wo à ci nà' mənə liŋ ye nɔ.

³ Masinjà nè ba à kè kè' gèsə ye sɔ mvwe' ndzəp nè ghan nɔ. Ndzəp pwe' gweŋ bəuŋ co ndəəm nɔwè nè kpukpu. Bum sɔ yà'a cugè sɔ ndzəpə anə pwe' à kpu wes pwe' nè pwe'.

⁴ Anə geŋ masinjà nè te' à kè kè' màk gèsə ngàp nè nje sɔ mvwe' mantun bə bwe ntak ndzəp wəŋ. Ndzəp sɔ bəuŋ lo sè' co ndəəm. ⁵ Mù yuk nga masinjà nè yi kùkgè ndzəp, yi sɔ cèp dɛ, <<Wù Nwi àvès nè wù cu, nga wù à ye to mantombi sè', wu rərəŋ. Bum sɔ wu sakgè pwe', yà'a rərəŋ mvə'nə. ⁶ Bùu sɔ wo à zə bùu Nwi nɔ ye bə ngàa tsòhòbum Nwi wəŋ, wù fa wo ndəəm dɛ wo nɔ. A ve'nə kəkùrè, yà' kùrə bə fàha awo sɔ bòn.>> ⁷ Fana mù yuk fe'lə nga ngi mòk sɔ cèp vèsə mvwe' nɔm nè wo fagè Nwi satikà' mbwa nɔ sè'. Ngì nɔ sɔ cèp dɛ, <<Nwi, Tà nè ghan nɔ. Yusè wu sakgè pwe', yà'a rərəŋ nɔ ye zinə.>>

⁸ Masinjà nè kwè à jə ngàp nje, nɔ kə fe' mak gesə mənə nùm. Nùm tse' bwi nɔŋ ngòtè bwi co mis. ⁹ Nùm nɔ à tɛ bwi ve'ɛ wùriŋ. Bohòwo ngòkupsə ntəm awo, nɔ kuksə Nwi nè yi tse' nɔŋ bə bum ye'sə fana wo kà dzəm. Wo à bəuŋ yàk Nwi ve'ɛ bəbɔŋ.

¹⁰ Masinjà nè tən à kè fè' màk gèsə ngàp nè nje məmvwè' kapràk nam nè yi à tesə kok sɔ ndzəpə nɔ. Ndzəm duk mvwe' lak sɔ nam nɔ cu nkum fo' sɔ pwe' jik. Bwi sɔ lum lum awo mvə'nè sɔ yaan wo ve'ɛ kpu bwi. ¹¹ Wo yak Nwi nè mubu bùu ngə' nè wo sɔ ye nɔ ye sè' bùu ywè'ɛ sɔ yà'a sɔ yaan wo sɔ. Wo kà dzəm ngòmè'rə bup awo sɔ wo sɔ gù sɔ dzəm lok.

¹² Masinjà nè ntunfɔ à kè fè' gèsə ngàp nje sənə ndzəp nè ghan nè wo togè nà' dɛ Yufèretis nà'a. Ndzəp nɔ zərə wes pwe', dɛ ya nkəŋkum sɔ wo vɛ ma nùm wèŋ tse' mandzè ngòtə cəa. ¹³ Fana mù ye yòŋsə sɔ bup te', nga wo səsə co mbòtòk ve'ɛ. Wo à tesə tsoŋ kə cùhu nɔŋ nɔ bə kə cùhu nam ngòŋ nɔ ye kə cùhu nɔwè nè ngà bərə bwi dɛ yi ngà tsòhòbum Nwi. ¹⁴ Yòŋsə ye'sə à yòŋsə ze'. Wo tse' nɔŋ ngògù bum mok ve'ɛ sɔ co wù kək tətè nɔ sɛŋ mam. Wo lo, nɔ sɔ to bənə nkəŋkum sɔ sənə nzenŋòŋ nɔ pwe' dɛ yà'wèŋ fəhu ngòmàk dze' numbu ànə, nè Nwi nè nitsè' fa bwi nɔŋ ye dɛ yi jòk ntinə nɔ. ¹⁵ (Yeè, wèŋ kə swi dɛ, <<Mù nɔ vɛ nga wəŋ ka riŋ, co ngà yə vɛ yi. Anə ye bəbɔŋ bohòwə nè wo nɔ tseŋ yi nga yi cu nca. Ya kà dɛ wo jəŋ lo gesə cəək ye, yi gi mvwe' bwi nswè'mbwè marè'tu ko yi duk.>>) ¹⁶ Fana yòŋsə ze' sɔ wèŋ à

gù nkəŋkum sɔ sɔ nzenŋòŋ sɔ ngòkə testu mvwe' sɔ wo togè fo' bə ncèep Hilbrù wèŋ dɛ Amajidòŋ yà'a.

¹⁷ Anə geŋ, masinjà nè sàmba nɔ fe' mak gesə lo ngàp nje nɔ mütəsè. Fana ngi mòk cèp vèsə munda'ə Nwi mvwe' kapràk ye nɔ. Nà' cèp fis bə nɔŋ dɛ, <<Yà' mè wes mok laŋ.>> ¹⁸ Ngì ànə à cèp wes ve'nə fana mbun ba'a, nɔ sɔ cwɔŋ, nzenŋòŋ nɔ tsoho sɔ' pwe'fo'. Nà' à tsòho nsàp nè nzenŋòŋ nɔ à yè yè, nà' à ka ntsəmòk ve'nə tsoho yuk. ¹⁹ Ntəm lak nè ghan nɔ à saha gə'a bòp te'. Bwe bòop lak sɔ sɔ nzenŋòŋ pwe', à kəŋ gbu wes pwe'. Yà'a mvə'nə Nwi à tsərə tse' lak sɔ ghan sɔ wo to yà' dɛ Babilòŋ yà'a, nɔ gu dɛ wo ye ngə' bəusè yi jòk bohòyà'wèŋ. Yi à gù yà' wo ye ngə' bəbɔŋ nɔ ngàp rùk nè cəp nè wo kotse' wu dɛ wo nɔ no wes tsoŋ nà' bə nɔŋ. ²⁰ Lak sɔ yà' à ye mütəsətə'rəə ndzəp pwe' à kəŋ gbu nɔ cəŋ bisə lèsə ndzəpə anə. Nda à kəŋ gbu wes sɔ' pwe'fo'. ²¹ Ngwiŋ sɔ ghan à sɔ gbəhu tsə mabu, nɔ sɔ gbə bwiŋ mən'i. Ngwiŋ nè mò'fis à sɔ rwi' co bəm rɛès bə tu. Ngə' ànə à bup ve'ɛ kpu bwi. Bwi yak Nwi bùu ngə' nè bup nè wo ye nɔ.

17

Nwà Sàhà Nè Nje Cà Cù

¹ Yà'sə à mè wes fana masinjà mòk mütəsətə'rəə sɔ sàmba sɔ wo anə tse' ngàp sɔ à vɛ, nɔ kə duk mù duk dɛ, <<Vəə, ya mù niŋ tsok fa wu mvə'nə nwà sàhà nè sàhà ye ghak nɔŋ nà'a nɔ ye ngə'. Nwà sàhà nè wù ye ànə, yi tɛ yà'sə co bə tu lak mok sɔ wo ci yà' mvwe' ndzəp fo' wùriŋ. ² Nkəŋkum sɔ sɔ nzenŋòŋ a ko wes sàhà bə nwà sàhà ènə pwe'fo'. Bùu sɔ sənə nzenŋòŋ nɔ pwe' a no rùuk sàhà nwà ènə sɔ yi sɔ fa wo sɔ tètè nɔ gbə mbum, nɔ sɔ yuŋ megu nsàp nè nje nɔ.>>

³ Mù à ye ndzə bohòyòŋsə Nwi fana masinjà Nwi jəŋ lo mù ngəə. A kə dzɛŋ fo', mù ye nwà nəmòk nga yi kok cu mənə nam ngòŋ mòk nè bəban. Wo à jə liŋ sɔ ànə ye co tse' megu yà' Nwi, nɔ com ramsə naan fa nam nɔ yà' mù ni'i yi pwe'fo'. Nam nɔ à tse' tu sàmba bə ndoŋ mbwa hum. ⁴ Nwà nɔ à nitse' cəək sɔ bəban sɔ yà' gu ntɛŋ ve'ɛ wùriŋ. Yi à jə guù bə bum mok sɔ yà'a ba'agə ba'a, bə ntəntuŋ wəŋ, nɔ fəhu ni' ye bə zeŋ ve'ɛ pap. Yi kotse' ngàp mòk ndzə bohòyi nè wo à gù nà' bə guù. Ngàp nɔ à rwiŋ megu ca bə bum jòŋ sɔ bup sɔ yà' à tesə vɛ bə sàhà sɔ yi kogè sɔ. ⁵ Wo à còm naan fa yi liŋ mok mù nza sihi yi bə gbə' dɛ,

Nə YE Bù Ngàa Gù Bup
Ji MARÈ'tu SƏNƏ NZENĠON

⁶ Mù yə sè' də nɔwà nə à jùhu mbum nduəm bùu Nwi sè wo à zə wo də bùusə wo sə bɛ' mandzə Jisòs.

Mù à yə nɔwà ènə fana mù mərə wùrin.
⁷ Fana masinjà Nwi nə fek mu də, <<Wù sə mərə yà? Yuk, mu tsok rɛɲsə fa wu gbù' nɛ nà' cu bə nɔwà ènə. Mu nə rɛɲsə fa wu bə nàm nɔgòn nɛ yi tse' tu sàmba bə ndon hum, nɛ yi bək tse' nɔwà ènə nɛ sè'.⁸ Nàm ànə à ye to mantombi fa' nɔwəm, nɔgà'a nè'e yi ka nɔwəm mok yɛn fe'lə. Yi nɛ tesə kok sənə wu sè yà'a kà ləgè sə fana yi lo mvwe' sè yi nə kpɛ bisə mok kè' mò'fis. Bùu sè wo cu sə nzenġon nɛ mərə wùrin nɔgà wo yə nàm nɛ. Wo nə mərə bùusə nà' à ye to nɔwəm, nɛ kà nɔwəm mok sè ye fe'lə, nɛ duk də yi nə kə vè mali səmok. Yè'sə bùu sè wo à ka liɲ awo ndzənə nɔwək liɲ com gesə fa yuk mvè'nə nzenġon nɛ à yè yèe.

⁹ <<Bwɪɲ jəɲ nɔkərə, nə riɲ bum yè'sə. Tu sè sàmba yà'a a nda sè sàmba sè nɔwà nà'a kok cu mbwa sə.¹⁰ Yà' tɔ yà'sə sè' mənə tu nɔkəɲkum sàmba. Nɔkəɲkum yè'sə, sè tɔɲ à gbù cà gesə lɔyàwo laɲ. Sə sak gaɲ sə nɔgà'a nɛ mò'fis fana mòk cum fe'lə mò'fis nɛ yi nə sə və ye maɲkwɛɲ. Nà'a nɛ vəə, yi nə sak megu gaɲ ye sə sè' mvək momjo wà, kà tètè ye.¹¹ Nàm nɔgòn nɛ yi à ye to fa' nɔwəm, nɛ kà nɔwəm nɔgà'a yɛn nɛ, yi ye nɔkum nɛ fwame'. Yi lo' gù sè' bə bɔp nɔkəɲkum sè wo sàmba sə. A nə lə də wo nə gu bupsə yi.

¹² <<Ma nɛ ndon sə hum sè wu yə yà'a, a yà'a nɔkəɲkum sè wo ka gaɲ yàwo ntòkok. Wo nə koksə wo gaɲ, wo ye lok bə nàm nɛ wɛɲ bəbɛ'. Wo nə kà mvwe' gaɲ sè tètè cu. Anə megu mvək ghàr ve'è sənə nùmbu nɛ mò'fis.¹³ Nɔkəɲkum sè hum yè'sə, wo nə tse' megu cùu sè mò'fis də nàm nɛ nɔkum nɛ ghaɲ bohòwo pwe' yi.¹⁴ Wo nə mak dzé' bə Mo Nsùɲgaɲ Nwi fana Mo Nsùɲgaɲ nɛ nɔ ghak wo yi. Yi nɛ ghak yà' bùusə yi nɔkum nɛ yi tse' nɔkəɲkum pwe' yi nə ye Tà nɛ yi tse' tà wɛɲ pwe' sè' yi. Nɔkum nɛ fɔpwe' nɛ wup fa tson yi bo, nɛ duk də <Tà.> Bùu yee nɛ ghak bə yà'wɛɲ bəbɛ'. Bùu yee sè yi to nə cokfis yà'wɛɲ fana wo sə bɛ' mandzə nje bə zinə.>>

¹⁵ Masinjà Nwi nɛ duk mu də, <<Ndzəp nɛ wù yə nà' nɔgà nɔwà sàhà nɛ cu fo' nà'a, nà' tɔ yà'sə mənə tu bwi wùrin bə lak sè sənə nzenġon nɛ lóon fo', sè wo sə cɛp ncèep lak pwe'.¹⁶ Ndon sè hum sè wù yə yà'a bə nàm nɔgòn, wo nə bùuɲ bɛɲ nɔwà sàhà nɛ. Wo nə fep wes lo cəək ye pwe', nɛ me'rə yi nswé'mbwè. Wo nə zu tɪɲ ye sə, nɛ tɛɲ yi bə mis sè'.¹⁷ Nwi a gù wo yi də wo tse' cùu sè mò'fis, ya yà'wɛɲ ga

yusè yi à dzəm də yà'a nɛ ye ve'nə sə, nɛ fa nɔaɲ awo bohònəm nɔgòn nɛ sè'. Yà'a nɛ cum mam ve'nə tètè bum sè yi à cɛp sə nɛ yɛɲ mvè'nə yi à cɛp sə.¹⁸ Nɔwà nɛ wù yə yi ànə, a yà'sə ntum lak nɛ ghaɲ nɛ yi tse' nɔkəɲkum sè sənə nzenġon nɛ pwe'fo' yi nà'a.>>

18

Lak Babilòn Gbù Laɲ

¹ Yà'sə à mèe, mù ye fe'lə masinjà Nwi mòk səmok nɔgà yi tsə wè mubu. Yi à tse' nɔgà ve'è wùrin. Mvè'nə yi à vəə, mareɲ ye rɛɲ wes nzenġon nɛ pwe'.² Yi sə fuɲ fis bə nɔgà duk də, <<Lak Babilòn, sè yà'a lak sə ghaɲ sə, yà' gbù laɲ. Nà' gbù ve'è nsàp nɛbup, nɛ bup nɛ. Nɔwə nəmòok fo' mok bùə, megu mok fo' ze' bə yòɲsəə sè bup wɛɲ. Jigawà' bə nsàap swin sè bup pwe' sə kə yiskok gu fo' mok wo.³ Yi gbù ve'nə bùusə bùu sè sə nzenġon wɛɲ à sə noho rùuk ye, yà' ye yà'a də bə yà'wɛɲ sə koho sàhà fana yà' bupsə wo. Njo nɛ yi à tse' ghàk lələ bùu sàhà nɛ fana yà' gù nɔgà sɛɲ bum nɛɲ wɛɲ bùuɲ wes nɔgà ghàk pwe'.>>

⁴ Anə geɲ, mù yuk fe'lə nɔgà mòk sè' nɔgà nà' sɛ cɛp tsə vè mubu anə sè' nɔkum. Nɔgà nɛ sə duk də, <<Bùu am wɛɲ, wɛɲ tesə gesə mvwe' lak yà'sə fo'. Wɛɲ tesə ya wɛɲ kà bup wenə wɛɲ sə gù be'lə, ya wɛɲ kà nɔgə' nɛ yi nə ye nɛ wenə wɛɲ yə be'lə.⁵ Wɛɲ riɲ sè' də bup sè yi sè gù tètè yà' kùk təəɲ lo matsə co nda yà'a, Nwi a ka yà' swi.⁷ Bup sè yi a gù fa bwiɲ foho vè fe'lə matuhù yi. Nsàp nɔgə' nɛ yi a fa bwiɲ foho vè matuhù yi sè' mvək ànə kè' ba. Rùuk ye sè cəcəp sè yi sə fa bwi yà'a, wo fa fəsə yi sè yà' cəp cəsə ye sə kè' ba, yi no yà'.⁷ Mvè'nə yi à sə cu to fa', nɛ sə duk də yi nɔwà nɛ ghaɲ, nɛ sə yuk lùm nɛ bup yà'a, nɔgə' nɛ ye bə manziɲ vè bohòyi sè' ve'nə. Busə yi à sə nɛni' də, <Mu nɔkum, mù ka nɔwà nɔgəwɛfə yɛɲ, fana mu nɛ kà kpɛ sè wa yuk.>⁸ Njo nɛ yi a sə cɛp nsàap bum yè'e ve'nə fana nɔgə'ə nɛ ko yi nùmbu mòk. Nùmbu ànə ye, yi nɛ yaɲ, manziɲ ko yi, nɛ yəɲ yi fana mis tɛɲ yi sè'. A nə ye ve'nə busə Nwi nɛ yi Tà àvès nɛ, yi tse' nɔgà nɛ ghak bum pwe', nɛ sak ci' nɔzak ye nə yi.>>

Bwɪɲ Sə Wa Kpɛ Babilòn

⁹ Nɔkəɲkum sè sə nzenġon sè bə yà'wɛɲ à sə koho sàhà nɛ sə cum ncu lùm sə, nɛ ye ndindi sè mis sə tɛɲ səsə lak yà'sə, fana wo nə bək bo awo mu tuhù, nɛ waɲ.¹⁰ Wùəp nɛ ko wo fana wo kə təəɲ mvwe' səsap, nɛ sə ke'nggùn də, <<Hàva' èè, wurək. Tà wɛɲ na. Wù lak Babilòn nɛ wù a tse' nɔgà ve'è wùrin nɛ, nɔgə' və, nɛ kə ləsə gesə wu mòom ghà nɛ nàk ve'nə èè?>>¹¹ Nɔgà

sèŋ bum wèŋ pwe' nò wanj sè' bùüssè ñwè nè ngòywiŋ bum awo ka mok yeŋ fe'lè. ¹² Lak yà'sè à sè ywiŋ bum sè wo nihi yà' mu ni' wo sè wo à gù bə nsàap nteŋ mok sè bəbɔŋ co guù bə siva'. Bə nsàap liis mok sè yà'a bə'a bəŋsəgè wuriŋ. Wo à sè sèŋ nsàap cək zəzok bə cəkəŋ tu wèŋ sè yà' kosə mbəm. Wo sè seŋ nsàap tɔ sè wo gù bum sè mu nda'à bə zeŋ, bum sè wo gù bə nteŋ nə ye liis sè yà' sè kəə reŋ bəŋsə ve'e wuriŋ wèŋ. ¹³ Mok ye bum sè yà' rəm boco ləmində, mfɔŋ sè bəbɔŋ, mbɔŋ bə nsuŋgaŋ nə ye bə nāambārè sè yà'a səgè cariyowèŋ sè'. Wo à sè ywiŋ bum ye'sə tətè nə ywiŋ bə bwi co ŋkwèŋ sè'. ¹⁴ Ngāa sèŋ bum sè wèŋ nə duk də, <<Bum sè wu a sè tes ntum fo' sè cə ləwes pwe'fo'. Ghāha yo bə bum sè wu à sè tse'gə yà', nə sə yuk ləm fo' sə pwe', wu nə kə yà' mok rəmsə yuk.>> ¹⁵ Wəə nə ko ŋgāa sèŋ bum wèŋ sə wo à tse' bum bohòyi sè bùüssè wo ye mvə'nə lak yà'sə sə ye ŋgə'. Wo nə kə təəŋ mvwe' səsap, nə bək naaŋ bo awo mu tuhù, nə sə wanj də, ¹⁶ <<Hāva'-èè, wərək. Yè'sə ndòmòk bohòlak yà'sə ve'nə àlè-òò. Yi a sə ye to feŋ co ŋwà nəmòk nə yi fom ŋgwèŋ ve'e wuriŋ, sə ni cəkəŋ sè fəfop bə sè bəbaŋ wèŋ. Nə sə ye sè' co ŋwà nə yi sə fūhu ni' bə bum sè yà' sə bə'a ve'e sè wo à gù yà' bə guù liis sè yà' kosə mbəm. ¹⁷ Ja'a na yàwèŋ mvə'nə ghāha ye sə duk gù ve'e ncuk ke' mò'fis, nə ca gesə lo.>>

Bə ŋkwāha bùüssè sè wo tse' ŋgwes bə bùüssè sè wo fəkgè ca, nə ye bùüssè wo tse'gə mbāam yəwo bə fāha sə ma sə ndzəpə pwe'fo' à təəŋ sè' mvwe' səsap. ¹⁸ Wo təəŋ fo', nə sə fuŋ mvə'nə wo ye ŋga ndindi mis sə lòkok mətəŋ ŋga lak sə sə sə. Wo sə cep də, <<A ye yèe, lak mok ka co ye'e ntòyam dzeŋ yuk.>> ¹⁹ Wo à gbù dzəwə sə nze, nə sə ke'ŋgùŋ də, <<Ghugh'i, a ndòbohòlak ye'sə. Bù ngāa tse' ŋgwes mu ndzəpə pwe' a bùüssè ngāa ghək bùüssè ghāha lak ye'sə. Wèŋ ja'a na mvə'nə yà' mè gesə gù ve'e kè' mò'fis è.>>

Lak Babilòŋ Tse' NgòYə Ngə' Ve'e Bòn

²⁰ Bwe mabu wèŋ sam, nə kwa bùüssè lak Babilòŋ gbù lanj. Ngāa ntum Jisòs bə ngāa tsòhòbum Nwi wèŋ ŋak sè'. Bùüssè Nwi pwe' kwa ŋak ve'nə bùüssè Nwi a lək fəsə fa lak yà'sə fòo sè yi à yeŋsə weŋ ŋgə' sə lanj.

²¹ Fana masinjə Nwi mòk à vəə, nə kə le' ma ŋkəŋkəm lis mòk co ŋgòk, nə mak bisə gesə lo nà' sənə ndzəpə nə ghaŋ nə, nə cep də, <<Yà'a mvə'nə wo nə kəəmsə mak lak sə ghaŋ sè wo to yà' də Babilòŋ yà'a ve'nə fana ñwè kə yà' mok ye fe'lè. ²² Bwiŋ nə kə ŋga ñwè sə buk luŋ, kə ŋga wo sə fəəp ndiŋgòm, kə fəəp ntəŋ nə ye ŋga bwi sə yəm ŋki fo' mok yuk fe'lè. Ngə gù tsəwè

bum bə bo nə kə mok mvwe' lak yà'sə sè' ye. Wo nə kə ŋga ŋgòk cèp də ñwè sə gòk bəŋ fo' mok sè' yuk fe'lè. ²³ Kāak nə kə fo' mok sè' kəə yuk. Wo nə kə gurè fo' də wo bək ŋwāŋwè mok sè' fa yuk. Bə ngāa sèŋ bum sè mvwe' lak awèŋ à ye bùüssè bwi sə nzeŋgòŋ wo. Wèŋ à sə bəwə wes bwi pwe' bə rəəm awèŋ sè', yà'a ŋga'a mok bùüssè. ²⁴ Lak yà'sə ye ŋgə' ve'nə bùüssè wo ye ndəəm ngāa tsòhòbum Nwi bə bùüssè Nwi mok weŋ nə ye bùüssè sè wo à zə wo sə nzeŋgòŋ feŋ pwe'fo' mvwe' lak yà'sə.>>

19

Wo Yəm Ŋki Mabu NgòKüksə Nwi

¹ Yà'sə à mèe, mù yuk ŋga ŋgii bwi sə ywè' mabu ve'e ŋkəŋntəŋ. Wo à sə yəm ŋki, nə sə gurə bə ŋəŋ duk də,

<<Həliluyə, kwasə Nwi.

A yi nə yi gù tətè a tse'e nə lùŋ nə.

Kəkuk bə ŋəŋ pwe' ye bohòyi.

² Yi ñwè nə yi tse' zinə,

Yi sakgè nzak nje bə mandzə nə nà'a kəkurə.

Yi sak nzak ŋwà sàhà nə sàhà ye sə à sə bəpsəgə nzeŋgòŋ nə nà'a,

Nə lak fəsə fa nà' fòo sè ŋwà nə à zə bwe ŋgāa fāha ye sə.>>

³ Wo à duk fe'lə də <<Həliluyə>> səmok. Wo də,

<<Ndindi sè yà' sè lòkok mvwe' lak yà'sə mvə'nə yà' sə sə,

Nə kə teŋsə yuk.>>

⁴ Fana bù ŋkwāha bùüssè sə hum ba-ncòp-kwè, bə yum sè kwè sə wo cu ŋwəm sə à bəhu sə nze, nə küksə Nwi nə yi cu munə kapràk nə. Wo à sə küksə yi, wo sə cep də,

<<Həliluyə, a ye ve'nə.>>

⁵ Mù yuk ŋga ŋgi mòk sè cèp tesə vè mvwe' kapràk Nwi. Nà' sə cep də,

<<Wèŋ bù ŋkwāha bwi bə bweŋke' pwe'fo' sè wèŋ fək bohòNwi, nə sə wəp yi,

Wèŋ küksə Nwi àvès nə.>>

⁶ Mù yuk fe'lə yumok co a ŋgii bwi ve'e nduk nə nduk. Ŋgii sə yuhu co sə gbù cəcwà nə ye co mbəŋ sə kum yi sè'. Ŋgi nə sə cep fis də,

<<Haliluyə, Nwi àvès nə yi sè' Tà àvès,

Yi tse' bum pwe' mok ndzə bohòyi.

Yi yèto gaŋ ŋkum ye lanj.

⁷ Vesùwèŋ ŋak, nə kwa bəbɔŋ,

Nə küksə liŋ ye sə ghaŋ sə.

A ve'nə bùüssè mvək kūrə lanj nə Mo Nsuŋgaŋ Nwi nə nə gu gù.

Ŋgwegù nə fūhu ni' ye ŋgòlòguu sè sè' lanj.

⁸ Nwi fa yi cəkəŋ sè fəfop ŋgòni,

Yà' reŋ ve'e, nə sə bə'a sè'.>>

Cəkəŋ sè fəfop yà'sə tə munə tu bum sè bəbɔŋ sè bùüssè Nwi wèŋ à gū.

⁹ Fana masinjà nè yi à cèp to bohòmà mantombi fa' nà'a duk fe'lə mu də, <<Còm bum yè'e: A ren̄si bohòŋwə nè wo to yi də yi və mvwe' gùu Mo Nsùŋgan̄ nə.>> Yi à cèp wes ve'nə fana yi duk fe'lə mu sè' də, <<Cèp yè'sə Nwi bə tu ye.>> ¹⁰ Anə gen̄ mù gbə tsoon̄ sə nze də ya mu kuksə masinjà Nwi nə fana yi duk mu də, <<Kà ve'nə gù. Mù mègù sè' ngà fàk Nwi co wù, nə ye sè' co moma nè fòpwe' nè yi jə ncèp nè zinə nè Jisòs à nitsè' fa bwi nà' nə. Wù tse' ngòkùksə mègù Nwi yi yi. >> Zinə nè Jisòs à nitsè' fa bwi nə, a ntum ncèp nè ngàa tsòhòbum Nwi wèŋ à sə tsòho fa bwi nə.

Njwə Nə Yi A Kok Nàmbà'rè Nə Fəfop

¹¹ Fana mù ye ngà ntòbu mùhu nòto. Mù ye gesə nàmbà'rè nè fəfop mbwa. Liŋ njwə nè yi à kok cu mənə nàmbà'rè nə à ye də, <<Njwə nè zinə nè aco a naan̄ tu bohòyi.>> Yi kəkurə bə mandzè nè yi sakgè nzak, nə ye bə mvè'nə yi màkgè dzè'e ye sè'. ¹² Lis njwə ènə à ye co sə kùə ləm mis. Yi à ta tse' taam̄ ŋkum matuhù yi ve'e ŋkəŋntəŋ. Wo à còm naan̄ fa yi liŋ mòk mu ni' yi nè yi ri mègù nà' yi yi yi. ¹³ Yi nitse' cək mòk ngà wo à ci nà' bə nduəm. Wo to liŋ ye mok sè' də, <<Ncèp nè Nwi.>> ¹⁴ Bùu sè mbu pwe' à sə be' løyi co də a ngàa mà' dzè'. Wo à nitse' cək sè yà'a rəŋəŋ nə ye fəfop. Wo pwe' à kok cu mənə nàmbà'rè sè fəfop. ¹⁵ Fək mòk à tesə tsoŋ kə cùhu yi. Nà'a fək nè yi nə ləsə lak sè fòpwe' bə zeŋ, nə ghak yà'wèŋ, wo sè wo kà yi dzəmgə. Yi nə kok gan̄ sè gəgəŋ matuhù wo nə sə sak bə ntò' nteŋ, nə kə ŋam fis ndzəp nto'o grep mvwe' sè wo ŋamgè sə. Yè'sə nə sə niŋ tsok mvè'nə də Nwi yi tse' njən̄ pwe' yi, nə sə jok ve'e wù kà fək. ¹⁶ Wo à còm naan̄ fa yi liŋ ye mu cə'ə yi bə mu bù'u yi sè'. Liŋ sè wo à còm sə à ye də, <<Ŋkum nè yi tse' ŋkəŋkum pwe' yi, nə ye Tà nè yi tse' ta' pwe' yi.>>

¹⁷ Mù ye fe'lə sè' ngà masinjà Nwi mòk tə mənə nùm nè nà'a togè nè'e. Yi sə to fuŋ swiŋ sè yà' a zəgè vèeŋ bum də, <<Wèeŋ və, nə kə zu ŋkà' nè ghan̄ nè Nwi to nə. ¹⁸ Wèeŋ kə zu vèeŋ ŋkəŋkum bə vèe ŋkum sojā nə ye bùu awo sè wo tse' njən̄ sə wèŋ. Wèeŋ kə zu vèe nàmbà'rè nə ye vèeŋ bùu sè wo kokgə yà' sè'. Wèeŋ kə zu vèeŋ bwi pwe'fo', vèe ŋkwèŋ bə bwe lak nə ye vèeŋ ŋkwàha bwi bə bwen̄ke' wèŋ pwe'.>>

¹⁹ Anə gen̄, mù ye nàm ngòŋ nə bə ŋkəŋkum sè sə nzen̄gòŋ anə bə sojāa awo wèŋ. Wo à benə ngòdə wo mak dzè' bə njwə nè yi ànə kok cum mənə nàmbà'rè nè fəfop nə bə sojāa sè nà' wèŋ pwe'fo'. ²⁰ Wo à gha' yà'wèŋ, nə ko nàm ngòŋ nə, nə ko bə njwə nè yi à sə bərə bwi də yi

sə tsòho bum Nwi nà'a wèŋ. Yi nè yi à sə gù man̄gəŋgəŋ mantombi fa' mənə tu nàm nə nà'a. Yi ànə borə bùu sè wo tse' ncòm nàm nə, nə ye sè wo à sə kùksə yu nè wo à bom nà' ngòyamsə liŋ nàm nə sè' bə nsaap man̄gəŋgəŋ yà'sə. Wo à ko jə nàm nə bə ngà bərə bwi nə pwe' njwəm, nə kə mak gesə lo wo sənə mis mòk nè ghan̄ co təm. Mis nə sə kùə fo' bə njən̄ co wo gesə ca ŋkən̄. ²¹ Njwə nè yi à kok cu mənə nàmbà'rè nè fəfop nə à jə fək nè nà' à tesə tsə kə cùhu yi nə, nə zə wes ngàa màk dzè'e mok sə bə zeŋ lòn̄ fo'. Anə gen̄ swiŋ wèŋ pwe' baan̄ və, nə kə zu vèeŋ awo sə tətə wo ze' mruəŋ mruəŋ.

20

Jisòs Nə Sak Gan̄ Lùumngòŋ Ncùhù Mò'fis

¹ Mù à yə masinjà mòk sè' ngà yi tsə tesə mbu. Yi à kotse' ki wu sè yà'a kà lègə sə ndzə bohòyi. Yi kotse' kwan̄ mòk nè ghan̄ ve'e ndzə bohòyi anə sè'. ² Yi à ko njòŋ nə, nə kiŋ nà' bə kwan̄ nə ve'e mpaan̄, də nà'a nə cum ve'nə mənə lùumngòŋ ncùhù mò'fis. Njòŋ anə, yi no nè yi à ye to mantombi fa' ntinə bə ntinə bùə nà'a. A sè' yi nə, nè liŋ ye mook də Satà, nè yi sè' ze' nə. ³ Masinjà Nwi nə à jə yi, nə kə mak gesə lo sənə wu sè yà'a kà lègə sə. Yi mak gesə nà' ca, nə lək bə ki, nə lem bon̄sə nciuu wu sə bəbən̄ də ya nà'a kà tesə kok. Yi də nà'a nə cum ca ve'nə mənə lùumngòŋ ncùhù mò'fis, nə kà ngò kə bərə ke' bwi sənə nzen̄gòŋ mok cu. Lùumngòŋ sè ncùhù yè'sə me wes ntsə' nə ŋkuŋ wo fiŋ me'rə tsoŋ yi mənə mvək moòm ghàr ve'e.

⁴ Mù à yə kapràak mok ŋkəŋntəŋ, ngà bwi cu mbwa. Bùu sè wo à cu mbwa sə à ye bùu sè wo a fa wo njən̄ ngòsak fa bwi nzak. Mù à yə yòŋsə bùu sè wo à zə wo də yà'wèŋ cèp fis kə cùhu wo də wo dzəm bohòjisòs, nə sə tsòho fa bwi ncèp Nwi yà'a sè'. Yè'sə bùu sè wo à ka nàmngòŋ nə kə yu nè wo à ci ngòyamsə liŋ ye nə nà'a co Nwi kuksə. Wo à ka sè' dzəm də wo naan̄ fa wo ncòm nàm nə mu nza sihi kə ndzə bohòwo àle sè' dzəm. Bùu sè wo à kpə sə, à lòkok və mvwe' kpə njwəm, nə sə kə sak gan̄ bə Krest. Wo à sak ve'nə tətə lùumngòŋ ncùhù mò'fis.

⁵ Yà'a mvè'nə bwi à lòkok to mvwe' kpə, ntò nè kè' mò'fis. Bù kpəkpuə mok sə pwe' à ka yàwo lòkok tətə lùumngòŋ sè ncùhù mò'fis à cà ŋkuŋ. ⁶ A ren̄si bohòbòp bù nè wo lòkok mvwe' kpə nè mantombi ènə. Nwi à sè fis wo yà'sə zok. Kaco kpə nè kè' ba nə jwəŋ fe'lə wo mok yeŋ. Wo nə sə gu bum sè ngòkùksə Nwi nə ye Krest sè' co

ngàa fa satikà' bohòNwi, fana bè yà'wèñ kok ganj sè mənə luumngòñ ncùhù mò'fis.

Wo Gha' Satà Lanj

⁷ Luumngòñ sè ncùhù sè cà fana wo nè finj me'rə Satà mvwe' sè yi cu ndapndzəm sə. ⁸ Yi nè gi ke' wes lak nzenğonj nè ma nè fopwe'fo' ngòbòrə bwì. Lij lak yè'sə wo togə yà' də Gog bè Magog. Yi nè to benə yà'wèñ mvwe' mò'fis də bè yà'wèñ təm dzè' bè Nwi wèñ. Wo nè ye ve'e wuriñ co ngwansaa sè sə ngə ndzəp yè'e. ⁹ Wo manj lo mvwe' nzenğonj nè fo' pwe'fo'. Wo kə kurə lok mvwe' sè bùu Nwi wèñ cu sè sè', mvwe' lak sə a fo' ntəm lak nè Nwi dzəm nə. Wo təñj dzoon ve'nə, mis tsoon mubu, nè ləsə wo fo' lóon. ¹⁰ Fana wo à jə ze' nè yi à sə bórəgə wo nè, nè mak gesə lo nà' sənə mis nè nà'a co təm, nè sə kəe co wo gəsə ca nkəñ nə. Yà'a sè' mvwe' sè nām nè bè ngà bòrə bwì də yi sè' ngà tsòhòbum Nwi nè, cu sè' ca. Wo nè cum ca, nè sə ye ngə' nè marəñ bè nè ndzəmè pwe'fo' mvèsə nè mvèsə.

Sak Nzak Nə Nà'a Mok Nə Ləsə Mbwe

¹¹ Mù à ye fe'lə kaprək mòk nè ghanj nè nà'a fəfəp, nga njwə nəmòk kok cu mbwa. Yi tesə və ntəñ, ntòbu bə nzenğonj nom bisə wes fo' pwe' wà. ¹² Mù ye bwenke' bè nkəwàha bwì wèñ sè wo ənə kpə taanntəñ nga wo tə kə mantombii kaprək nè. Wo à jə və njwàha mok, nè muk yà'. Wo muk fe'lə njwək mòk sè' nè nà'a njwək luj. Njwə nè yi à cu mənə kaprək nè à sə sak nzak bwì yi. Yi à sə sak wo bè yusə wo à còm nònsə ndzənə njwàak sə də yà'wèñ à gūu. ¹³ Bwì pwe' à ye fo', nè mò'fis cà bwehè. Bùu sè wo à kpə ma sə ndzəpə, à tesə fohò və fe'lə sè'. Kpə bè nzenğonj yòñsəə bù kpəkpə pwe' à tum fəsə vèsə bùu awo manjkwèñ, ya wo sak yà'wèñ bè bum sè wo à gūu. ¹⁴ Fana wo à ko jə kpə bè nzenğonj yòñsəə bù kpəkpə pwe', nè mak gesə lo wo sənə təm mis nè. Təm mis ənə kpə nè ba nè. ¹⁵ Njwə nè wo à ka lij ye ndzənə njwək luj nè ye pwe', wo ko mak gesə lo yi sənə təm mis nè.

21

Jòrosalèm Nə Fi

¹ Anə geñ mù ye ntòbu nè fi bè nzenğonj nè fi sè'. Ntòbu bè nzenğonj nè mantombi nè à cà wes lólanj. Ndzəp nè ghanj nè à ka mok sè yeñ fe'lə. ² Mù ye ngə'a lak sè rərəñ sè wo to yà' də Jòrosalèm nè fi nè, nga nà' tesə tsoñ mubu. Nà' à sə tesə tsoñ və yà'sə bohòNwi. A ye nga wo fàhu tsərə nà' co wo fàhu wà'ngwèñ ngófa lóndu ye. ³ Mù yuk nga ngi mòk sə cəp vèsə mvwe' kaprək nè bè njəñ də, <<Yeè, Nwi və ngòcu mok bè bwì wèñ mvwe' mò'fis. Yi nè sə cum bè yà'wèñ, wo nè ye bùu ye, yi ye

Nwi yà'wèñ sè'. ⁴ Yi nè yisə fis fa wo ndzəplis awo pwe'fo'. Kpə nè kà mok sè yuk, manziñ kà sè ye fe'lə, wanj kà mok sè ye, yaanji' kà sè ye yuk fe'lə. A nè ye ve'nə bùusə bum sè zəm a cà lówes lanj.>>

⁵ Njwə nè yi à cu mənə kaprək nè cəp fe'lə də, <<Yeè, mù sə gù bum pwe' mok fi nè fi.>> Nə duk mù sè' də, <<Còm bum yè'sə, bùusə ncəp ènə nè kà wà cà, nà'a zinə.>> ⁶ Yi duk fa mali mù də, <<Fàak am mè wes mok lanj. A mù nè mù Alfà nè ye Omegà, nè mù yèto nè ye nè mù ləsə. Mù nè fa ndzəp nè nà' sè kə tesə və mvwe' ndzəp nè nà'a mantuj luj nè bohòndaanpwè pwe' nè ntəm sə sè yi. Mù nè fa yi yà' wà. ⁷ Njwə nè yi gha'-a pwe'fo', mù fa yi bum yè'sə sè' pwe'. Mù nè ye Nwi ye, yi ye mò am. ⁸ Nə ye də bohòbòp bù nè wo ngàa wəə, ngàa kà zinə tse' wèñ, ngàa gù bup sè cà cù wèñ, ngàa zə bwì, nè ye ngàa kohòsàhà wèñ pwe', wo nè ye ngə' nè wù kà fùk. Bùu sè wo ngàa fe ngam wèñ, ngàa gù rùm bè ngàa cì' mvwès wèñ pwe'fo' wo nè ye ngə' sè' wù kà fùk. Nsàap bùu sè wo gù bum sè bup yè'sə pwe', wo nè ko wo, nè mak gesə lo wo sənə təm mis nè nà' sə kəe co wo gəsə ca nkəñ. Nà'a yà'a kpə nè ba nè.>>

⁹ Masinjà Nwi mòk mungorə masinjà sè sàmba sè wo à tse' ngəap ngə' sàmba sə, à duk mù də, <<Vəə ya mù niñtsok fa wu wà'ngwèñ nè yi ngwe Mo Nsunganj nè.>> ¹⁰ Anə geñ, Yòñsə Nwi ko wumse mù, fana masinjà nè jəñ lo mù mvwe' nda mòk nè nà' sàp ve'e wuriñ. A kə dzèñ fo', yi niñtsok fa mù lak Nwi sè yà'a rərəñ sè wo to yà' də Jòrosalèm nga yà' sə tesə tse mubu bohòNwi. ¹¹ Mərəñ Nwi à sə rəñ fo' ve'e, lak sə sə ba'a co nsàp lis mòk nè wo togə nà' də jaspà. Yà' sə rəñ ve'e daan daan. ¹² Wo bom dzoñ yà' bè nka' sè yà' à sàp lòmutsə ve'e wuriñ. Nka' sè à tse' ncù hum-ncòp-ba. Masinjà ye fo' sè' hum-ncòp-ba sè wo sə jə nkəèrə bè ncùu nka' sè mò'fis, mò'fis. Wo à còm naan lij bòp bwe Izüre wèñ sè hum-ncòp-ba mənə tu ncùu nka' sè mò'fis mò'fis lóonfo'. ¹³ Nka' sè à tse' ncù te' te' ma mò'fis. Ncù à ye ma ntonum te', ma nconum sè' te', ma kəkək sè' te' nè ye ma tsatsonj sè' te'. ¹⁴ Wo à ci kuum nka' sə mənə lis hum-ncòp-ba. Wo à còm naan lij bwe ngàa ntum Mo Nsunganj sè wo à ye hum-ncòp-ba sè mənə liis sè mò'fis, mò'fis.

¹⁵ Masinjà nè yi à cəp bohòmù nè à tse' nteñ mòk nè wo fùkgə bum bè zeñ, nga wo à gù nà' bè guu. Yi à jə və nà' ngòfùk lak sè bè zeñ, nè fuk ncùu nka' sè bè mbàan sè sè'. ¹⁶ Masinjà nè à fùk lak sə, nè ye də yà'a yəyərə, ma mòk à ka ma mòk sap ghak. Ma nè mò'fis à ye co kilometa ncùhù ba bè nkə ba. Yà' à ye ve'nə ma kwè fo' bè kəkək

wèŋ pwe'. 17 Masinjà nè à fùk mbàan ŋka' sè sè', yà' tesè mità hum sàm̃ba. Yi à sè fùk yà' sè' mvè'nè bwiŋ fùk̃gè bum. 18 Wo à ci mbàan sè bə lis nè wo to nà' də jaspà nà'a. Wo à ci lak sè yàwo bə guù sè yà' sè reŋ ve'e wùriŋ co gálas.

19 Kùum ŋka' sè yà' à təəŋ dzoŋŋ lak sə, wo à gù yà' bə nsáap lis hum-ncòp-ba də ya ŋga yà'a fom boŋ wùriŋ. Liis sè à tse' ncòom sè bəboŋ wùriŋ. Mòk à ye fəfəp, mòk bəban, mòk səsəŋ wèŋ nduk nè nduk. Liŋ lis mòk à ye də, jaspà, nè ba də safi, nè te' àgàte, nè kwè emerà; 20 nè tãŋ onèk, nè ntũfu də kàniliyà, nè sàm̃ba kwaas, nè fwame' berì, nè vəkə' topà, nè hum krisopàràs, nè ncòp-mò'fis də jasiŋ fana nè ncòp-ba nè də ametis. 21 Wo à gù ncùu ŋka' sè bə lis nè bəboŋ nè wo to də perèl nà'a. Wo à gù ncù fòpwe' bə lis mò'fis, mò'fis. Mandzə sè mvwe' lak yà'sə, wo à gù yà' bə guù, yà' sə reŋ daaŋ daaŋ daaŋ.

22 Mù à ka ndap Nwi mvwe' lak yà'sə ye bùusè Nwi nè yi Tà àvès, nè tse' ŋaŋ pwe' yi nè, bə Mo Nsũŋgaŋ nè à ye fo'. 23 Bùu sè fo' sè à ka fàk bə nùm kè ŋwə àlè tse', bùusè mareŋ Nwi à sè reŋ fo'. Mo Nsũŋgaŋ nè à sè reŋ mvwe' lak yà'sə sè' co laàm. 24 Bùu sè sè nzeŋgòŋ nè sè gi ye jəŋ sè' bə mareŋ ènə. Nkəŋkum sè sənə nzeŋgòŋ nè pwe' nè jə vè ghàha awo sè fo'. 25 Ncùu ŋka' sè nè sə nooŋ megu to ghà nè fòlòoŋ, ŋwè kà yà' lok bùusè ndzəm nè kà fo' seŋ yuk. 26 Wo nè jə vè ghàk bə bəoŋ nzeŋgòŋ pwe'fo' fo'. 27 Megu də yumok sè yà'a bəp nè kà mandzə ŋgòkə ni fo' tse' lok. Ngàa gù bum marè'tu bə ŋgàa ci' msvwès wèŋŋ nè kà fo' sè' kə ni yuk. Bùu sè wo nè ni fo', mègù wo sè wo à còm nòŋsə liŋ awo ndzənə ŋwàk lùŋ nè Mo Nsũŋgaŋ nè.

22

*Ndzəp Nə Ye Tu Sə
Yà'a Fagə Bwiŋ Lùŋ*

1 Masinjà nè à jə lòm̃u, nè kə niŋ tsok fa m̃u mantùŋ nè nà'a fagə bwi lùŋ nè. Ndzəp nè à sè bə'a, nè sə reŋ ve'e njaan. Ndzəp nè à sè tesə vè mvwe' kapràk Nwi bə Mo Nsũŋgaŋ nè. 2 Nà'à sè k̃i cə m̃utsətsə'rəə ndu mandzə nè mvwe' lak yà'sə. Tu sè ŋgwii sè fagə bwi lùŋ à təəŋ tsoŋ lòŋg̃u mantùŋ anə ma ba fo'. Tu sè zəmgə nsáap ŋgwì hum-ncòp-ba sənə lùm̃ŋgòŋ nè mò'fis. Yà'a zəmgə nsàp ntó' nè zok bə ŋwə nè fòpwe'. Wo sə jəŋ mvùu t̃u sè, nè sə g̃u mesə fa bwi mvwe' lak pwe' yiyar awo bə zeŋ. 3 M̃u zəp yu nəmòk nè co Nwi kà bə zeŋ kwa kà fo' ye yuk nè kè' mò'fis. Yu nè nà'a nè ye fo' mègù kapràk

nè tse' nà' Nwi nè ye bə Mo Nsũŋgaŋ nè. Bùu ye wèŋŋ nè sə kùksə yi sè' fo'. 4 Wo nè ye si ye, fana wo com naan fa wo liŋ ye sə m̃u nzà sihi wo. 5 Ndzəm nè kà mok sè ye, bwi kà fàk bə laàm kè nùm àlè sè' tse' fe'lə, bùusè Tà Nwi, yi bə tu yee nè ye mareŋ àwo. Wo nè kok gaŋ mok mvèsè nè mvèsè.

6 Anə geŋ, masinjà Nwi ànə duk fa m̃u də, <<Ncèep yè'sə zinə, co ŋwè dzəm tse' yà'. Tà Nwi àvès nè yi fagə ŋgàa tsòhòbum ye yòŋsə ye də wo tsoho ncèp ye nè, tum̃sə vèsə masinjà ye nè yi. Yi tum̃sə nà' də nà'a kə tsok fa bùu sè wo sè bə' mandzə ye wèŋ bum sè yà'a nè ye mvək ghàr.>> 7 Jisòs də, <<Kà swi də m̃u nè bwi və mvək ghàr swi. A nè ye reŋsi wùriŋ bohòŋwè nè yi nòŋsə bum sè yi yuk yà' ndzənə ŋwàk ènə, bùsə Nwi nitsè' fa bwiŋ yà' yi bə tu ye.>>

Jisòs K̃əp NgòBwi Vəə

8 M̃u Jon, mù a yuk bum yè'sə bə ntu'u am, nè ye yà' sè' bə lis am. M̃u à yuk nè ye wes yà' ve'nə fana, mù bùu tsoŋ mantombi masinjà nè sə nze də m̃u kùksə yi. 9 Fana yi duk m̃u də, <<Kà ve'nə gù, mù mègù sè' ŋgà fàk Nwi co wù bə bwe ma yo sè wo ngàa tsòhòbum Nwi. M̃u megu sè' co ndaanwè pwe' nè yi sə nòŋsə ncèp nè nà' cu ndzənə ŋwàk ènə. Nwè nè co wo kùksə yi mègù Nwi yiyi.>>

10 Yi à duk fa fe'lə m̃u sè' də, <<Bum sè Nwi nitsè' yà' ndzənə ŋwàk nè'e ye'e, kà də wu swihi yà' duk. Gù də ndaanwè pwe'fo' riŋ bə zeŋ, bùusè mvək bohòbum yè'sə ŋgòye, k̃əp lan. 11 Mvək mok bùə fana mè'rə ŋwè nè yi sə g̃u ye bəp sè g̃u ntèŋ. Ngà gù bum sè jì marè'tu sə g̃u ye sè' ntèŋ. Nə ye də ŋwè nè yi sə g̃u ye yusè yà'a kəkurè sə g̃u ye sè'. Nwè nè yi sə be' ye mandzè nè Nwi sè be' lo ye sè' ntèŋ.>>

12 Jisòs sè duk də, <<Yù'rə na yè, mù sə foho vè mvək momjo. M̃u vèə, mù tse' vè bə yusè m̃u nè lak ndaanwè pwe' bə zeŋ. M̃u nè lak ndaanwè pwe'fo' mvè'nè fàak ye sè yi à g̃u. 13 M̃u Alfà nè ye Omegà*, nè mù à yèto, nè ye nè mù ləsə sè' m̃u, m̃u ŋwè nè mantombi nè ye nè mar̃kwèŋ. Bum pwe' à yèto vè bohòm̃u, bum pwe' nè kè mè sè' bohòm̃u.>>

14 Reŋsi bohòbùu sè wo à cùk cəək awo rərəŋ. Yà'a wo sè wo nè tse' mandzə nè ŋgòni lòm̃mvwe' lak yà'sə, nè zu ntó'tu nè nà'a fagə bwi lùŋ nè. 15 Bùu sè wo nè kà kùu awo mvwe' lak yà'sə kə nèŋ yùu' a bùu sè wo co ŋgbu, bù ŋgàa ràm, ŋgàa kohòsàhà, ŋgàa zə bwi, ŋgàa gù rùm, nè ye ŋgàa ci' msvwès nè sə kwa bə zeŋ kwa.

16 <<M̃u Jisòs, mù tum fa weŋ masinjà àm də ya yi tsok fa weŋ bum yè'e pwe'

* 22:13 22:13 Alfà nè a liŋ ncòm nè nà' yèto bə ncòm sè ŋgòcòm ncèep lak bùu Gris wèŋ fo'. Wo togə liŋ ncòm nè nà' ləsə nè də Omegà.

bùu cos àm lòon fo'. A mù ngwi bwi nkum Devid nà ye sè' mù nè mù sèŋtsok nà.>>

¹⁷ Yòŋsè Nwi bə ngwegù Mo Nsùŋgan nà wèŋ, bə nà' sə duk də, <<Vəə.>> Ndàanwè nè yi yuk ncèp ènə, wo duk sè' duk də, <<Vəə.>> Ndàanwè nè nje ndzəp nè nà'a fagè bwi lùŋ nè sə ya-a yi, yi və sè', nè kə no. Yi və, nè kə no wà.

¹⁸ Mù sə sè ntu'u ndàanwè pwe' nè yi yuk ncèp nè nà' tesə və bohòYòŋsè Nwi, sə wo com yà' ndzənə ŋwàk nè'e duk də, a ye-a ŋga ŋwè nəmòk yamsə naan gesə löyumok mənə ncèp ènə, Nwii nè yamsə

naan gesə lo fa yi ngə' sè wo còm yà' ndzənə ŋwàk ènə sè'. ¹⁹ Nə ye sè' də, a ye-a ŋga ŋwè nəmòk cok fis-a ncèp mòk nja sè', Nwii nè cok fis gesə ma nje sè'. Yi nè kà bo sənə tɛ nè nà'a fagè bwi lùŋ nè tse', nè kà mvwe' lak nè rərəŋ sè wo còm yà' ndzənə ŋwàk nè'e sè kè ni.

²⁰ Yi nè yi sə də bum yè'sə zinə nè sə duk də, <<Zinə, mù sə bwi vè mvək momjo.>> A kwi' də, <<Mè'rə yà'a ye vɛ'nə, Vəə Tà Jisòs.>>

²¹ Bəbo nè Tà Jisòs ye bohòbùu Nwi wèŋ pwe'fo'. Yà'a ye vɛ'nə.